505494

A magyar irodalomtörténet bibliográfiája

1772-ig

AKADÉMIAI KIADÓ · BUDAPEST

A MAGYAR
IRODALOMTÖRTÉNET
BIBLIOGRÁFIÁJA
1.

A magyar irodalomtörténet
bibliográfiája 1772-ig

A Magyar Irodalomtörténet Bibliográfiája c. kiadványsorozat az egyik legnagyobb méretű vállalkozás a magyar irodalomtudomány történetében. A sorozat egyes köteteiben az 1970-es évig bezárólag irodalomtudományunk minden jelentős publikációjának a bibliográfiai adatait közreadjuk. Olyan segédeszközt kívánunk létrehozni, amely nemcsak megkönnyíti az irodalomtörténész számára a szakterület különböző tárgyköreiben való tájékozódást, de egyben az eddigi kutatómunka „fehér foltjait" is jelezve ösztönzést ad a további feltáró, tisztázó és elvi értékelő munkához. A magyarországi irodalomtudományi bibliográfia értékes hagyományokra építhet. Az irodalomtörténeti anyag folyamatos feldolgozása csaknem száz éve szakadatlanul folyik. *Összefoglaló jellegű irodalomtörténeti bibliográfia ezzel szemben mind ez ideig nem jelent meg.* Ennek hiányát kívánjuk pótolni a most induló sorozattal, melynek egyes köteteiben *együtt* és *rendezve* megtalálható minden fontos adat az egyes irodalomtörténeti korszakok legkülönbözőbb tárgyköreiből. A sorozat első kötete: *A magyar irodalomtörténet bibliográfiája 1772-ig* a régi magyar irodalommal foglalkozó munkákat sorolja fel: a filológiai szövegkiadásokat, monográfiákat, tanulmányokat, cikkeket, könyvbírálatokat. A kötet személyi részében több mint 300 magyar, illetve magyarországi író bibliográfiája is megtalálható.

AKADÉMIAI KIADÓ
BUDAPEST

A MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNET BIBLIOGRÁFIÁJA

I.

A MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNET BIBLIOGRÁFIÁJA

1.

SZERKESZTIK

VARGHA KÁLMÁN és V. WINDISCH ÉVA

KÉSZÜLT A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZETÉBEN

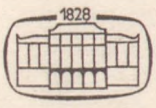

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1972

STOLL BÉLA – VARGA IMRE – V. KOVÁCS SÁNDOR

A MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNET BIBLIOGRÁFIÁJA 1772-IG

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1972

505494

LEKTOR
KLANICZAY TIBOR

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

© Akadémiai Kiadó, Budapest 1972

Printed in Hungary

M. TUD. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
Könyvtelt 11374/1972. sz.

ELŐSZÓ

A Magyar Irodalomtörténet Bibliográfiája az egyik legnagyobb méretű bibliográfiai vállalkozás a magyar irodalomtudomány történetében. Méreteit anyagának sajátos jellege indokolja. Az irodalomtudomány ugyanis széles fronton érintkezik, egybeolvad magával az élő irodalommal. Határai nem olyan zártak, mint a legtöbb tudományág esetében: a tudományos igényű monográfiától, tanulmánytól, az esszén át, az irodalmi kritikáig, és az irodalom életével foglalkozó publicisztikáig terjed az a terület, amelyen bibliográfiánk a tájékoztatás és eligazítás feladatát vállalja.

A most induló sorozattal, amely az 1970-es évig bezárólag irodalomtudományunk minden jelentős publikációjának a bibliográfiai adatait magában foglalja, olyan segédeszközt kívánunk létrehozni, amely nemcsak megkönnyíti a kutató számára a szakterület különböző tárgyköreiben való tájékozódást, de egyben (a bibliográfia természetéből következően konkréten feltárva az eredményeket és a hiányokat) ösztönzést is ad a további kutatásokhoz.

A magyarországi irodalomtudományi bibliográfia értékes hagyományokra építhet. A műfaj első megvalósulásai még valójában írói életrajzgyűjtemények voltak, amelyekhez szerzői bibliográfiák kapcsolódtak. Ennek a típusnak legkorábbi változata Czvittinger Dávid 1711-ben megjelent Specimenje. Ebben, valamint a későbbi, hasonló jellegű vállalkozásokban, Bod Péter, majd Horányi Elek művében az irodalomtudomány még nem önálló szakterület. Az első magyar bibliográfiákban nemcsak olyan szerzők szerepeltek, akiket mai fogalmaink szerint is íróknak tartunk, hanem az országban működő, műveket publikáló, vagy kéziratban hátrahagyó tudósok, államférfiak, egyházi emberek is. Ez a szemlélet él tovább még Ferenczy Jakab és Danielik János 1856—1858-ban megjelent életrajzgyűjteményében *(Magyar írók)* is, sőt Szinnyei József tizennégy kötetes írói életrajzi lexikonában *(Magyar írók élete és munkái,* 1891—1914), valamint annak félbenmaradt folytatásában, Gulyás Pál hasonló című vállalkozásában.

A hagyomány másik ága az írói életrajzot *nem* tartalmazó szakbibliográfia. Ez a típus egyetlen kivételtől (Szinnyei 1874—1885-ben megjelent, a magyar tudományosság minden ágazatára kiterjedő sajtórepertóriumától) eltekintve, mindig kurrens bibliográfia volt, tehát a megjelenéssel egy időben, vagy kevéssel azután regisztrálta az irodalomtudomány publikációit. 1876-tól kezdve folyamatosnak tekinthető az irodalomtörténeti (részben filológiai) kurrens bibliográfiák megjelenése. Szinnyei József és Hellebrant Árpád úttörő kezdeményezését 1925-től Goriupp Alice, majd 1927 óta Kozocsa Sándor folytatta. Kozocsa munkája 1945-től kezdődően túllépett a magyar irodalomtörténeti kutatás szakirodalmának regisztrálásán és a magyar irodalom bibliográfiájává is vált. A vállalkozás utolsó kötete az 1960-as év termését dolgozza fel. 1962-től kezdődően a kurrens irodalomtörténeti szakbibliográfia feladatkörét V. Kovács Sándornak az Irodalomtörténeti Közlemények hasábjain megjelenő bibliográfiái látják el.

Az irodalomtörténeti anyag kurrens feltárása tehát csaknem száz éve szakadatlanul folyik. Összefoglaló igényű, retrospektív irodalomtörténeti bibliográfia ezzel szemben mind ez ideig nem jelent meg. Ennek hiányát a nagy irodalomtörténeti szintézisek bibliográfiai fejezetei pótolták: Pintér Jenő irodalomtörténeti művének igen gazdag címanyaga (*Pintér Jenő Magyar Irodalomtörténete I—VIII.* 1930—1938), továbbá a közelmúltban az Irodalomtörténeti Intézet kiadásában megjelent hatkötetes irodalomtörténeti szintézis (*A magyar irodalom története I—VI.* 1964—1966) kisebb terjedelmű, de korszerű bibliográfiai apparátusa.

Az első olyan modern bibliográfiai mű, amely összefoglaló igényű válogatást ad a magyar irodalomtudomány anyagából, Albert Tezla professzor angol nyelvű műve (*An introductory bibliography to the study of Hungarian literature.* Cambridge, Massachusetts, 1964). Szintén az ő munkásságának eredménye az a kézikönyv, amely 163 magyar író műveinek és a rájuk vonatkozó irodalomnak válogatott bibliográfiáját tartalmazza (*Hungarian authors. A bibliographical handbook.* Cambridge, Massachusetts, 1970).

E bármennyire hasznos munkálatok mellett is érezhető volt azonban egy olyan irodalomtudományi bibliográfia hiánya, mely a magyar irodalomtudomány forrásértékű szövegkiadásait és érdemleges feldolgozásait lehető teljességgel, a kutatást az első tájékozódáson túl is megkönnyítő módon tárja fel. Bibliográfiánk ezt a hiányt igyekszik pótolni.

Sorozatunk első kötete a régi magyar irodalom szakirodalmának bibliográfiája (1772-ig). A további kötetek a felvilágosodás- és reformkor (1772—1849), a XIX. század második fele (1849—1905), továbbá a XX. század magyar irodalmának tárgykörébe tartozó publikációk bibliográfiai adatait közlik. A sorozatot végül olyan kötet zárja majd le, amely korszakhatároktól függetlenül tartalmazza az összefoglaló jellegű, vagy általános témaköröket érintő magyar vonatkozású irodalomelméleti és irodalomtörténeti monográfiák és tanulmányok bibliográfiai adatait.

Bibliográfiánk a magyar irodalomtudomány és nem a magyar irodalom bibliográfiája. Köteteink a magyar irodalom történetével foglalkozó munkákat regisztrálják: filológiai igényű szövegkiadásokat, továbbá monográfiákat, tanulmányokat, cikkeket és könyvkritikákat — sőt kiegészítettük ezt az anyagot forrásértékű hírekkel, újságcikkekkel is. Nem tartalmazza azonban bibliográfiánk az írói alkotások nem tudományos céllal készült kiadásainak adatait (regények, novellaskötetek, verseskönyvek stb. első vagy későbbi kiadásait), hasonlóképpen mellőztük a kéziratban maradt források vagy tanulmányok számbavételét.

Kézikönyvünkben a magyar irodalomtörténeti érdekű szövegkiadványokat, monográfiákat, tanulmánykötetek, évkönyveket, emlékkönyveket, irodalmi és irodalomtörténeti folyóiratokat, fontosabb hetilapokat, továbbá az újkori kötetekben egyes napilapok irodalmi rovatát dolgoztuk fel. Jelentős mértékben felhasználtuk az ország határain túl megjelenő magyar és idegen nyelvű, magyar irodalomtörténeti vonatkozású publikációk adatait is. Gyűjtésünket kiterjesztettük a külföldön megjelenő magyar nyelvű irodalmi orgánumokra, illetve a szomszédos államokban megjelenő, nem magyar nyelvű (szlovák, szerb, horvát stb.) folyóiratok magyar vonatkozású anyagára is. Végül olyan egyéb külföldi szakfolyóiratokat is feldolgoztunk, amelyekről feltételezhető volt, hogy magyar irodalomtörténeti témákkal is foglalkoznak.

A gyűjtésünkből származó adatokat a teljesebb információ kedvéért sok esetben kiegészítettük a különböző korábbi magyar bibliográfiák, repertóriumok és

könyvészeti kiadványok adataival. Hasonlóképpen haszonnal forgattuk a rendelkezésünkre álló legújabb nemzetközi szakbibliográfiákat is, és adatokat vettünk át belőlük olyan tételek esetében is, ahol maga a publikáció nem volt Magyarországon fellelhető. Minthogy azonban elsősorban az általunk átnézett forrásokból származó adatokért vállalhatunk felelősséget, a saját gyűjtésünkben feldolgozott periodikák és tanulmánykötetek jegyzékét minden kötetben közreadjuk.

Munkánk úttörő jellegéből és az összegyűjtött anyag hatalmas mennyiségéből következik, hogy szintézisünk nem ad a felvett tételekről kritikai értékelést vagy jellemzést. Kritikai szempontokat az összegyűlt anyag megrostálásával igyekeztünk érvényesíteni. Mellőztük a megjelenésük idején is már jelentéktelennek minősülő reflexiókat, bírálatokat, a csak napi érdekű cikkeket, híreket, továbbá az írói kultusz dokumentumait, az olyan jubileumi megemlékezéseket, melyek nem gazdagították a már meglevő ismereteket, nem módosították az íróról kialakult képet. Ugyanakkor figyelemmel voltunk általánosabb irodalomtörténeti és tudománytörténeti szempontokra is. Nemcsak azokat a műveket vettük számba, amelyek kiállták az idő próbáját, hanem azokat is, amelyek bár elavultak, de tudományos igénnyel készültek, vagy, mint kritikai megnyilatkozások, valamennyire is kifejezték korukat.

Speciális válogató szempontokat érvényesítettünk a személyi bibliográfiákban. Válogattunk mindenekelőtt a személyek tekintetében. Nem szerepelnek bibliográfiánkban azok a szerzők, akikkel nem foglalkozott a szakirodalom. De válogattunk azoknak a szerzőknek az esetében is, akikről megjelentek publikációk, közlemények. Ellentétben Szinnyei és Gulyás írói lexikonainak gyakorlatával: a XVIII. század végétől kezdődően mellőzzük azokat az írókat, akiknek munkássága vitathatatlanul jelentéktelen. (Így kézikönyvünk nem helyettesítheti teljesen az említett írói lexikonokat, még a szépírók vonatkozásában sem.)

Több szempont alapján válogattunk az egyes írókra vonatkozóan összegyűjtött bibliográfiai adatokban is. A legnagyobb írókra vonatkozó, rendkívül nagy terjedelmű anyagot erősebben rostáltuk, mint a számontartandó, de kisebb jelentőségű írókkal foglalkozó irodalom anyagát. Azoknál a személyiségeknél, akik íróvoltuk mellett más tevékenységükről is emlékezetesek — uralkodók, államférfiak, politikusok, egyházi személyiségek, színészek, pedagógusok, vagy más tudományág (filozófia, történettudomány, néprajz, zeneesztétika, természettudományok stb.) szakemberei —, csak *irodalmi* munkásságukat illetően törekedtünk teljességre; más irányú tevékenységükre vonatkozóan csak az összefoglaló jellegű önálló művek adatait közöljük. Irodalomtörténészek személyi bibliográfiájában csak a személyre és munkásságára *általában* vonatkozó irodalom adatait szerepeltetjük: egyes műveik bibliográfiai adatait, a műre vonatkozó kritikai irodalommal együtt az illető mű *témakörének* megfelelő fejezetben találja meg az olvasó (pl. Horváth János: *Petőfi Sándor* c. művét a műre vonatkozó irodalom adataival együtt a felvilágosodás és reformkori irodalom bibliográfiai kötetében, a Petőfi Sándor-fejezetben találjuk meg).

Már az anyaggyűjtés során sem törekedtünk teljességre azokban a tárgykörökben, amelyek az irodalom történetével szorosan összefüggnek ugyan, amelyekben bár a tájékozódás irodalomtörténész számára elengedhetetlen, de amelyek mégis az irodalomtudománytól független, önálló tudományszakok vagy rész-diszciplínák. Ilyen területek az egyháztörténet, a művelődés történetének különféle ágazatai, mint a nyomdászat, oktatásügy, színügy, a tudományos társaságok története; e

területek szakirodalma az egyes kötetekben kivonatosan, s a korszakban játszott szerepüknek megfelelő mértékű válogatásban kerül közlésre.

Köteteink anyagát az irodalomtudomány elvi és a használhatóság gyakorlati szempontjai szerint igyekeztünk elrendezni. Minden nagy irodalomtörténeti korszak dokumentumanyaga két fő részre oszlik: az úgynevezett általános és a személyi részre.

Az általános rész tartalmazza mindazt, amit egy-egy irodalomtörténeti korszak történetéről általában s nem az egyes írók működése kapcsán írtak. Az általános rész fő egységei: segédkönyvek; az irodalom elvi és elméleti kérdéseivel foglalkozó írások; a korszak irodalmi folyamatának, irodalmi műfajainak története; az irodalmi élet s az irodalom kereteként, műhelyeként szolgáló intézmények szakirodalma; végül a magyar irodalom s más népek irodalmának kölcsönhatásai, kapcsolatai. Ezek az egész sorozaton áthúzódó főfejezetek a korszak jellegének és a gyakorlati szempontoknak megfelelően további kisebb fejezetekre oszlanak.

A személyi rész a korszakok íróinak személyi bibliográfiája. A személyi bibliográfiák alapvetően két főrészre tagolódnak, a *Szövegek* és az *Irodalom* című részre. A további bontás az anyag mennyiségének és természetének megfelelő részletességgel történik. Első helyen — ha készült ilyen — az íróra vonatkozó bibliográfiák adatait közöljük. A *Szövegek* fejezet a tudományos igénnyel készült *kiadások*ra, életműsorozatokra, továbbá az eddig össze nem gyűjtött, többnyire szakfolyóiratban megjelent kisebb *szövegközlések*re, végül az író közreadott *levelezés*ének adataira tagozódik. Az *Irodalom* fejezetben az íróra általában vonatkozó irodalom és az egyes művekre vonatkozó tanulmány- és recenzióanyag a XIX. századtól kezdődően elkülönül egymástól. Az íróra általában vonatkozó irodalom adatai (a korábbi századokban az íróra vonatkozó teljes irodalom) vagy a megjelenés időrendjében, vagy, nagyobb anyag esetén, az anyagnak megfelelő tematikus bontásban (összefoglaló és gyűjteményes munkák, életrajzi források és feldolgozások, az író munkásságával foglalkozó anyag, az író hatása, utóélete, műveinek kiadástörténete, külföldi fogadtatása) kerülnek közlésre.

Az alábbiakban a használat megkönnyítése érdekében rámutatunk a sorozatban alkalmazott néhány főbb technikai megoldásra.

A kötetek címadatait rövidített leírásban közöljük. Általában eltekintettünk valamennyi közreműködő felsorolásától, s minden esetben mellőztük a kiadóvállalat megnevezését. A folyóirat- és hírlapi cikkek adatait a szokásos bibliográfiai utalás formájában írtuk le. Igen indokolt esetben annotáltuk is tételeinket. Az egyes címadatok mellett lehetőség szerint közöljük a mű, tanulmány második és további megjelenésének adatait, valamint az idegen nyelven megjelent fordítás adatait.

Az adatok között nem kis számban szerepelnek olyan tételek, melyek valamely nagyobb mű egy részére utalnak. Ilyen esetekben vagy a teljes művet írtuk le, s a címszóra vonatkozó adatot annotációban hoztuk, vagy kiemeltük a címszóra vonatkozó fejezetet, s a teljes művet lelőhelyként kezeltük. Az eljárás kettősségét a régi és új irodalomtörténeti anyag nagymérvű formai eltérései indokolják.

Szerzői nevek, címek tekintetében betűhűségre törekedtünk. Terjedelmi okokból azonban az egyes szerzők neveit a személyi részben saját fejezetükben kezdőbetűjükkel jelöltük. Az álneveket a lehetőségekhez képest feloldottuk.

A közreműködés jellegének körülírásában — elsősorban a szövegkiadás-kötetek leírásában — a kiadás *(Kiad.)* — értve ez alatt a szöveg teljes

gondozását —, a bevezetés-írás *(Bev.)* és az utószó-írás *(Utószó)* megemlítésére szorítkoztunk, nem véve figyelembe azt a körülményt, hogy a mű címlapja a közreműködés jellegét esetleg más módon határozta meg. Ezektől a megjelölésektől akkor tértünk el, ha a közreműködés jellegének körülírására a fenti rövidítések nem voltak megfelelőek.

Cikkek, tanulmányok lelőhelyének megadásában rövidségre és egyértelműségre törekedtünk. Időszaki kiadványoknál az évszám mellett évfolyam-, illetve kötetjelzést csak akkor adunk, ha ezt valamilyen speciális körülmény indokolja.

Minden adatot igyekeztünk a tétel tárgykörének leginkább megfelelő fejezetbe (alfejezetbe) besorolni. Olyan esetben, ha az illető mű több tárgykört is jelentős mértékben érint, a mű bibliográfiai adatai kétszer vagy akár többször is megismétlődnek a sorozat köteteiben. Az egyes fejezeteken belül a tételek az első megjelenés időrendjében kerülnek közlésre. Ezt az eljárást alkalmaztuk olyan esetekben is, amikor a dokumentumnak csak későbbi (tanulmány- és gyűjteményes kötetekben, antológiákban stb. megjelent) közlése állt rendelkezésünkre, de ismeretes volt az első megjelenés évszámának az adata. A monográfiák mellett kapnak helyet a rájuk vonatkozó jelentősebb ismertetések is. Amennyiben ugyanazon évről több adatot is közlünk, a szerzős tételek szerzői betűrendben helyezkednek el; utánuk következnek a szerző nélküli tételek a cím betűrendjében. Minden tételben vastagabb (fett) betűtípussal szedettük azt az évszámot, amely a besorolás alapjául szolgál.

A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézete 1957-ben tűzte napirendre a több kötetből álló magyar irodalomtörténeti bibliográfia létrehozását. A nagyarányú feldolgozó munkát az Intézet keretében létrehozott bibliográfiai csoport szervezte és végezte, számos külső munkatárs közreműködésére is építve. 1961-ben sor került az egyes irodalomtörténeti korszakok anyagát tartalmazó kötetek tematikai és szerkezeti alapelveinek kidolgozására és első megvitatására. Az egyre szilárdabb szervezeti alapon folytatódó munka tudományos alapelvei és módszertani-technikai megoldásai a következő években további viták során kristályosodtak ki.

Bibliográfiai szintézisünk a szó tágabb értelmében vett kollektív munka eredménye. A kézikönyv szerkesztői és munkatársi gárdája a vállalkozás megindulásától kezdve mindig számíthatott az Intézet nem bibliográfiai téren működő kutatóinak segítségére. Egyes problémák tisztázásában más intézmények szakemberei is készséggel rendelkezésünkre álltak. A belső és külső munkatársak közreműködéséről az egyes kötetek előszavai fognak megemlékezni.

1971. október.

Vargha Kálmán, V. Windisch Éva

BEVEZETŐ

A magyar irodalomtörténet bibliográfiájának első kötetében az 1772 előtti magyar irodalomra vonatkozó bibliográfiák, szövegkiadások, könyvek és tanulmányok könyvészeti adatait közöljük. Tárgykörét és időhatárát tekintve kötetünk így megfelel az Irodalomtudományi Intézet hatkötetes magyar irodalomtörténete I—II. kötetének *(A magyar irodalom története I—II.* Bp. 1964.), s a feldolgozott anyag körének meghatározásában is azzal azonos elveket érvényesít.

Ennek megfelelően a bibliográfia nemcsak a szépirodalommal, illetőleg a szépirodalmat művelő írókkal foglalkozó szakmunkák bibliográfiáját adja, hanem felöleli az egész „literatúrá"-t, beleértve a vallásos és tudományos irodalmat, sőt 1526-ig kiterjeszti figyelmét a teljes írásbeliségre, nem téve kivételt a jogi vagy kizárólag liturgikus művekkel sem.

Nyelv és nemzetiség szempontjából a történeti valóság szabta meg a feldolgozott anyag határait. A magyar írók latin nyelvű munkásságát magától értetődően a magyar irodalom szerves és elválaszthatatlan részének tekintjük. Maga a magyar irodalom azonban csak hosszú és bonyolult történeti fejlődés során különült el, vált ki a soknemzetiségű Regnum Hungariae „magyarországi irodalmá"-ból, akárcsak a többi magyarországi nép önálló nemzeti irodalma. Bibliográfiánk ezért nem szorítkozik a gyakran el sem különíthető „magyar" irodalomra, hanem — jelentékeny mértékben — a „magyarországi" irodalom történetének a bibliográfiáját is adja. Pontosabban a „magyarországi"-t oly mértékben dolgozza fel, amennyire az a „magyar"-nak a kibontakoztatásában, fejlődésében részt vett, ennek szerves komponense volt.

Ebből az elvből következik, hogy a középkor esetében, amikor a nemzetek kifejlődése a Kárpát-medencében még meg sem kezdődött, bibliográfiánk tárgykörébe tartozónak tekintettük a magyarországi literatúra egészét, nem téve különbséget magyar és nem magyar, illetőleg hazai származású és idegenből idekerült (pl. Szent Gellért), valamint idehaza munkálkodó és külföldre szakadt magyarországi személyek (pl. Alexander de Hungaria) között. A XVI. századból is még felvettünk minden magyarországi írót, a nem magyar anyanyelvűeket is (pl. Honterus), de már a reneszánsz korszaktól kezdve különbséget tettünk a Magyarországon működő idegenek között. Ez utóbbiak közül csak azokat soroltuk be a hazai írók közé, akiknek munkássága a magyar irodalmi hagyomány szerves részévé vált (pl. Bonfini), a többieket a külfölddel való kapcsolatok keretében tárgyaltuk (pl. Cordatus), és rájuk vonatkozólag nem teljes, hanem magyarországi működésükkel kapcsolatos bibliográfiát adtunk csupán. A külföldön tevékenykedő magyarországi eredetű írókat, akiket csak származásuk kötött Magyarországhoz, a XVI. századtól kezdve mellőztük (pl. Ján Jessenius). Végül a XVII. századtól a latinon kívül csupán nem magyar anyanyelvükön író hazai literátorokat csak akkor tárgyaltuk, ha szerepet játszottak a magyar történeti és irodalmi mozgalmakban (pl. Masnicius Tobias, Krman Dániel).

A „régi magyar irodalom" történetének bibliográfiáját mint a több kötetes vállalkozás egyik részét kell tekinteni. Mégis arra törekedtünk, hogy ez a kötet önmagában, önállóan is alkalmas segédeszköz legyen a régebbi magyar irodalom kutatói számára. Ezért — különösen a kötet elején — bőségesen közöltük olyan művek adatait, amelyeknek valójában a sorozat utolsó — általános — kötetében lesz a helyük, minthogy nem csupán korszakunkkal, hanem a magyar irodalom egészének történetével foglalkoznak (összefoglaló irodalomtörténetek, verstanok stb.). Az ilyen művek közül igyekeztünk felvenni mindazokat, amelyeknek jelentékeny részében a régi magyar irodalomról esik szó, illetőleg, amelyek használata a régebbi korok magyar irodalmának kutatói számára elengedhetetlen. Magától értetődő, hogy az ilyen esetekben semmiféle teljesség sem érvényesül, pusztán a régi magyar irodalmi kutatások gyakorlati szükséglete szabta meg a válogatást.

A bibliográfiai sorozat egyes kötetei általános és személyi részből állnak. Az első kötet esetében el kellett térni ettől a sémától, mivel a kötet több korszaknak a szakirodalmát adja, melyek mindegyike igényli, hogy általános és személyi részre bontassék. De ezen felül jelentős mennyiségű az az anyag is, amely a régi irodalom több vagy valamennyi korszakára együttesen vonatkozik. Így szükségessé vált a négy korszak előtt még egy külön bevezető általános rész kialakítása is. Kötetünk ennek megfelelően öt nagy részre oszlik: a bevezető általános részre, majd a négy korszaknak megfelelő négy részre. Ez utóbbiak mindegyike ismét általános és személyi részre bomlik.

A bevezető általános rész és az egyes korszakok általános részei közötti elkülönítés során az előbbibe került mindaz az anyag, amely a régi magyar irodalom valamennyi korszakára együttesen vonatkozik. Sőt ezen felül, bizonyos esetekben célszerűnek látszott olyan anyagrészeknek a bevezető általános részbe való sorolása is, melyek korszakokra osztva nehezebben lettek volna kezelhetők. Így a hazai iskolázásra, a külföldi egyetemjárásra, a magyarországi nyomdászat történetére, valamint az irodalom szempontjából elsőrendű fontosságú, az irodalmi élet keretéül szolgáló intézményekre (egyházi intézmények, állami hivatalok stb.) vonatkozó anyag teljes egészében a kötet bevezető általános részében található. „Az irodalmi élet keretei" címen szereplő anyag azonban természetszerűleg vázlatosabb, mint a par excellence irodalomtörténeti anyag, s csak a legszükségesebb tájékoztatást adja meg.

Mint minden bibliográfia esetében, a legnehezebb feladatot ezúttal is az anyag szakozása, a megfelelő fejezetekbe osztása jelentette. Az egyes írókra vonatkozó fejezetek csak a nagy szakirodalommal rendelkező írók esetében okoztak problémákat, az általános részek annál inkább. A besorolásnál a kiindulópont mindig az adott mű szerzője által — többnyire a címben — megjelölt központi téma volt. De ezen felül, ha az illető tanulmány a bibliográfia egy másik fejezetéhez is szervesen kapcsolódik, a tételt megismételtük. Az adatok ilyen duplikálásával a kötet használhatóságát igyekeztünk elősegíteni. Ugyanezt a célt szolgálják az egyes fejezeteknél található olyan megjegyzések, amelyek az illető kérdéssel kapcsolatban más fejezetek anyagának az áttanulmányozását is ajánlják. Bár ezzel a módszerrel törekedtünk azt elérni, hogy a kötet használója egy-egy fejezetnél lehetőleg együtt találja az adott kérdéskörre vonatkozó szakirodalmat, ez mégis csak kiindulópontul szolgálhat a kutatónak. Hiszen gyakran egy-egy író, mű vagy probléma legjobb, legújabb, sőt néha legterjedelmesebb tárgyalása valamely korszakösszefoglaló, szintetikus munkában vagy egy szövegkiadásgyűjtemény bevezetésében, illetőleg apparátusában található, amely nem szerepel az adott író,

mű vagy probléma szűkebb szakirodalmában. Ugyanígy számolnia kell a kutatónak azzal is, hogy bizonyos esetekben valamely kérdésről egy, a bibliográfiánk gyűjtőkörén kívül eső s kötetünkben ezért nem is szereplő, más tudományhoz tartozó (történelmi, néprajzi stb.) munkában akadhat igen fontos adatokra. Mint egyetlen bibliográfia, úgy a most közreadott sem menti fel a kutatót a számára szükséges szakirodalom, forrásanyag egyéni összegyűjtésének, illetőleg a kötetünk által nyújtott törzsanyag továbbgazdagításának a feladata alól.

A kötet által alkalmazott konzervatív periodizációt (1526, 1600, 1711, 1772) anyagunk adottságai indokolják. A bibliográfia nem tudományos rendszerezés, hanem segédkönyv, melynek az a feladata, hogy jól áttekinthetően, könnyen kezelhető formában mechanikus elvek szerint csoportosítva közölje anyagát. Minthogy pedig — az utóbbi két évtizedtől eltekintve — az irodalomtörténeti kutatás hagyományosan a fenti „korszakhatárok" szerint elkülönítve fejlődött, a meglevő bibliográfiai tételek nagy többsége az elavult periodizáció szerint volt legkönnyebben elrendezhető. Így bibliográfiánk nem igazodik a hatkötetes irodalomtörténet megfelelő köteteinek beosztásához, hanem mechanikusabb szempontot követ. Ez mutatkozik a kötet időkörének felső határánál is. Néhány olyan író, akiket az irodalomtörténet még az 1772 körül záródó részben tárgyal, a bibliográfiában átkerült a második kötetbe, minthogy munkásságuk súlypontja az 1770-es évekre vagy még későbbre esik.

Az általános és a személyi részek elkülönítésének legfőbb kritériuma az volt, hogy az író-egyéniségek a személyi részbe kerüljenek. Önálló címszó alatt azonban csak olyan személyeket szerepeltettünk, akiknek írói tevékenységéről a szakirodalom legalább három, illetőleg ennél több tételt nyújt. Az ennél kisebb irodalommal rendelkezők az általános részben az írói tényked ésük természetének megfelelő fejezetbe nyertek beosztást. Fentebb említettük, hogy az idegen származású és Magyarországon írói munkásságot is kifejtő személyek általában a kapcsolatok fejezeteibe kerültek. Mellőztük a személyi részből azokat is, akik folytattak ugyan bizonyos írói tevékenységet (üdvözlő versek, disszertációk, levelek stb.), de ez tényked ésük periferiális része volt csak, és a rájuk vonatkozó szakirodalom sem írói, hanem más irányú (mecénási, papi, nyomdászi, politikai stb.) működésükkel foglalkozik. Így kerültek az énekeskönyvek összeírói — részben szerzői — (Szencsei György, Mihály deák stb.) az általános részbe. Nem szerepelnek a szerzői részben a névtelen művek fiktív írói (pl. a „Szendrei Névtelen"), továbbá a puszta névszerzők sem, akiknek bizonytalan vagy semmitmondó nevét ismerjük csupán (pl. Gergei Albert).

A nevek írásában az irodalomtörténeti kézikönyvben használt névalakot szerepeltettük, eltekintve egy-két, az újabb megállapítások eredményein alapuló javítástól (pl. Napragi Demeter). A megállapíthatóan nem magyar nemzetiségű írók neveit a címszóban idegen formájukban (pl. Bonfini, Antonio; Honterus, Johannes) használtuk. Természetszerűleg mindig megtartottuk a bibliográfiai adatokban szereplő névalakot. A címszóként szereplő személyek neveit azonban a címszó után következő tételekben a kezdőbetűkkel rövidítettük. A rövidítés folytán nem vettük figyelembe a nevek írásában a történetiséget, kivéve azokat az eseteket, amikor az idézett cikkben éppen a névírás problémájáról van szó (pl. Balassi-e vagy Balassa? — Károli-e vagy Károlyi?). A kezdőbetűkkel való rövidítést alkalmaztuk a nevek magyar ragozott formájában is. Ha azonban valamely név a címszótól eltérőleg más nyelven fordul elő a bibliográfiai adatokban, úgy ezt kiírtuk. Teljes névalakot használtunk a név és a hozzá kötőjellel fűződő összetételekben, valamint a névnek valamely idegen nyelvű ragozott alakjában is.

A bibliográfia használatát nagy mértékben segíti a névmutató. Ez tartalmazza a kumulatív művekben szereplő és annotációban kiemelt neveket is, valamint a többnevű személyek neveinek azonosításához szükséges utalásokat.

A kötet anyagának gyűjtését az 1970-es impresszummal megjelent kiadványok feldolgozásával zártuk le. Néhány kivételes esetben (pl. RMNy) 1971-es évszámmal megjelent kiadványokat is felvettünk.

*A magyar irodalomtörténet bibliográfiá*jának első kötete kollektív munka eredménye. Az anyaggyűjtés, valamint az előrendezés munkáját V. Kovács Sándor végezte külső munkatársak igénybevételével. A gyűjtés revíziója, jelentős kiegészítése, valamint a kötet megszerkesztése az általános részeket illetően Stoll Béla, a személyi részek esetében Varga Imre munkája.

AZ ÁTNÉZETT KIADVÁNYOK JEGYZÉKE

1. Periodikák

Acta Academiae Paedagogicae Agriensis *lásd* Az Egri Pedagógiai Főiskola Évkönyve *és* Az Egri Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei

Acta Academiae Paedagogicae Szegediensis. Series Historica — Szeged 1963—1968 (I—VI)

Acta Academiae Paedagogicae Szegediensis. Series Linguistica et Litteraria — Szeged 1963—1969 (I—VII)

Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1951—1969 (I—XVII)

Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1951—1969 (I—XX)

Acta Classica Universitatis Scientiarum Debreceniensis — Debrecen 1965—1970 (I—VI)

Acta Ethnographica Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1950—1970 (I—XIX)

Acta Historiae Artium Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1953—1970 (I—XVI)

Acta Historiae Litterarum Hungaricarum. Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio Litteraria — Szeged 1958—1969 (I—IX)

Acta Historica Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1951—1970 (I—XVI)

Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1951—1970 (I—XX)

Acta Litteraria Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1957—1970 (I—XII)

Acta Musei Napocensis — Cluj 1963—1970 (I—VII)

Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1951 — 1970 (I—XXIII)

Acta Universitatis Debreceniensis de Ludovico Kossuth nominatae — Debrecen 1954—1961 (I—VII/2)

Acta Universitatis Debreceniensis de Ludovico Kossuth nominatae. Series historica — Debrecen 1962—1969 (I—IX)

Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Acta Bibliothecaria — Szeged 1955—1970 (I—VII/3)

Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio antiqua — Szeged 1958—1968 (I—XII)

Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio ethnographica et linguistica — Szeged 1957—1969 (I—XIII)

Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio historica — Szeged 1957—1969 (I—XXXIII)

Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio litteraria *lásd* Acta Historiae Litterarum Hungaricarum

Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio philologica. — Szeged 1955—1956 (I—II)

Adalékok Zemplén Vármegye Történetéhez — Sátoraljaújhely 1895—1916 (I—XXII)

Adatok az Egri Egyházmegye Történetéhez — Eger 1885—1907 (I—IV)

Akadémiai Értesítő — Bp. 1890—1955 (I—LXII — *Lásd még:* A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője; Magyar Akadémiai Értesítő)

Alba Regia. Annales Musei Stephani Regis — Székesfehérvár 1960—1967 (I—VIII/IX)

Alföld — Debrecen 1955—1969 (VI—XX — Az *Építünk* folytatása)

Allergnädigst-privilegirte Anzeiger — Wien 1771—1776

Az Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Társulat Évkönyve — Gyulafehérvár 1888—1916 (I—XVIII)

The American Slavic and East European Review — New York 1945—1961 (IV—LX — Folytatása: Slavic Review)

Angol Filológiai Tanulmányok — Studies in English Philology — Bp. 1936—1944 (I—V/VI)

Angol Filológiai Tanulmányok — Hungarian Studies in English — Debrecen 1963—1969 (I—IV)

Annales Bibliothecae Universitatis de Rolando Eötvös nominatae *lásd* Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei

Annales Instituti Historici Universitatis Scientiarum Debreceniensis *lásd* Acta Universitatis Debreceniensis. Series Historica

Annales Instituti Philologiae Slavicae Universitatis Debreceniensis *lásd* Slavica

Annales Strigonienses — Az Esztergomi

Múzeumok Évkönyve — Esztergom 1960 (I)
Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio historica — Bp. 1957—1970 (I—XI)
Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio linguistica — Bp. 1970 (I)
Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio philologica — Bp. 1957—1968 (I—VIII)
Annuario *lásd* Studi e Documenti Italo-ungheresi della R. Accademia d'Ungheria di Roma
Antik Tanulmányok — Bp. 1954—1969 (I—XVI)
Antiquitas Hungarica — Bp. 1947—1949 (I—III)
Anuarul Institutului de Istorie din Cluj — Cluj 1958/59—1970 (I—XIII)
Anuarul Institutului de Istorie Națională — Cluj 1921/22—1939/42 (I—VIII)
Apollo — Bp. 1935—1939 (I—V)
Archaeológiai Értesítő — Pest, Bp. 1869—1970 (I—XCVII)
Archiv des Vereines für Siebenbürgische Landeskunde — Hermannstadt, Kronstadt 1854—1941/44 (I—L — Folytatása: Siebenbürgisches Archiv)
Archiv für Kulturgeschichte — Köln 1903—1970 (I—LII)
Archiv für Österreichische Geschichte — Wien 1848—1969 (I—CXXVIII)
Archiv für Reformationsgeschichte — Gütersloh 1961—1970 (LII—LXI)
Archivio di Scienze, Lettere ed Arti della Società Italo-Ungherese Mattia Corvino (Supplemento a Corvina) — Bp. 1939—1941
Archivio Storico per la Dalmazia — 1926/27—1939 (I—XIV)
Archivum Europae Centro-Orientalis — Bp. 1935—1943/44 (I—IX/X)
Argonauták — Bp. 1938—1939 (I—II)
Arrabona. A Győri Múzeum Évkönyve — Győr 1959—1970 (I—XVII)
Athenaeum — Pest 1837—1843
A Babeș és Bolyai Egyetemek Közleményei (Társadalomtudományi sorozat) — Cluj 1956 (I)
A Bács-Bodrog Megyei Történelmi Társulat Évkönyve — Zombor 1885—1915 (I—XXXI)
Batthyáneum — Gyulafehérvár 1911—1913 (I—II)
A Bécsi Magyar Történeti Intézet Évkönyve — Bécs 1931—1940 (I—X)
Beiträge zur Inkunabelkunde. 3. Folge — Berlin 1965—1969 (I—IV)
A Békésvármegyei Régészeti és Művelődéstörténelmi Társulat Évkönyve — Gyula 1874/75—1892/93 (I—XVII)
La Bibliofilia — Firenze 1899—1970 (I—LXXXII)
Bibliográfia (A Hírünk a világban melléklete) — Washington 1957—1964 (I—VIII)
Bibliothek und Wissenschaft — 1964—1970 (I—VII)
Bibliothèque d'Humanisme et Renaissance — Paris, Genève 1960—1970 (XXII—XXXII)
A Biharvármegyei és Nagyváradi Régészeti és Történelmi Egylet Évkönyve — Nagyvárad 1885/88—1903/09
Blätter für Geist, Gemüth und Vaterlandskunde — Kronstadt 1838—1848 (A Siebenbürger Wochenblatt melléklete)
Borsodi Szemle — Miskolc 1956—1970 (I—XIV)
Bratislava — Bratislava 1927—1937
Budapest Régiségei — Bp. 1889—1964 (I—XXI)
Budapesti Szemle — Bp. 1857—1864 (I—XXI); 1865—1869 (U. F. I—XV); 1873—1944 (1—267. köt.)
A Budapesti Tanáregylet Közlönye — Bp. 1867
Burgenländische Heimatblätter — Eisenstadt 1932—1970 (I—XXXII)
Cirkevné listy — Turčiansky Sv. Martin, Ružomberok, Liptovský Sv. Mikuláš 1887—1968
Communicationes ex Bibliotheca Historiae Medicae Hungarica — Bp. 1955—1967 (1—45. füz. — Folytatása: Orvostörténeti Közlemények — Communicationes de Historia Artis Medicinae)
Corvina — Bp. 1921—1936 (I—III); 1938—1944 (N. S. I—VII)
Corvina — Firenze 1952—1955 (I—IV)
A Csíki Múzeum Közleményei — Csíkszereda 1956—1957 (I—II)
Csillag — Bp. 1947—1956 (I—IX)
Danubian Review — Bp. 1934/35—1943/44 (I—XI)
A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve — Debrecen 1936—1968 (Előzménye: A Debreceni Múzeum Jelentése)
A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának Évkönyve — Debrecen 1953—1956 (I—IV — Folytatása: Könyv és Könyvtár)
A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Történeti Intézetének Évkönyve *lásd* Acta Universitatis Debreceniensis de Ludovico Kossuth nominatae. Series historica
A Debreceni Múzeum Jelentése — Debrecen 1907—1932. (Folytatása: A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve)
Debreceni Protestáns Lap — Debrecen 1881—1949
Debreceni Szemle — Debrecen 1927—1944 (I—XVIII)

Délejtű — Temesvár 1858—1861
Délibáb — Pest 1853—1854
Délvidéki Szemle — Szeged 1942—1944 (I—III)
Deutsche Forschungen in Ungarn — Bp. 1939—1944 (V—VIII— Előzménye: Neue Heimatblätter)
Deutsch-Ungarische Heimatblätter — Bp. 1929—1935 (I—VII)
Diárium — Bp. 1931—1948 (I—XVIII)
Dunántúli Protestáns Közlöny — Győr 1885—1890
Dunántúli Protestáns Lap — Pápa 1890—1945
Dunántúli Szemle *lásd* Vasi Szemle
Az Egri Pedagógiai Főiskola Évkönyve — Acta Academiae Paedagogicae Agriensis — Eger 1955—1962 (I—VIII)
Az Egri Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei — Acta Academiae Paedagogicae Agriensis — Eger 1963—1970 (I—VIII)
Egyetemes Philologiai Közlöny — Bp. 1877—1948 (I—LXXI). Pótkötetek: 1889—1890 (I—II)
Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei — Bp. 1962—1970 (I—V)
Egyháztörténet — Bp. 1943—1959 (I—V)
Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Évkönyve — Bp. 1952/53
Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Évkönyve — Bp. 1955, 1966, 1967
Erdélyi Figyelő — Marosvásárhely 1879—1880
Erdélyi Irodalmi Szemle — Cluj/Kolozsvár 1924—1929 (I—VI)
Erdélyi Múzeum — Kolozsvár 1874—1882 (I—IX); 1884—1947 (I—LII)
Az Erdélyi Múzeum Egylet Bölcselet-, Nyelv- és Történelemtudományi Szakosztályának Kiadványai — Kolozsvár 1884—1891 (I—VIII)
Az Erdélyi Múzeum Egylet Évkönyvei — Kolozsvár 1861—1873 (I—VI); 1874—1877 (U. F. I—II); 1906—1914
Az Erdélyi Múzeum Egyesület . . . Vándorgyűlésének Emlékkönyve — Kolozsvár 1906—1944 (I—XVIII)
Erdélyi Prédikátori Tár — Kolozsvár 1833—1837
Erdélyi Protestáns Közlöny — Kolozsvár 1871—1881
Az Erdélyi Tudományos Intézet Évkönyve Kolozsvár 1940/41—1943
Értekezések. Az MTA Dunántúli Tudományos Intézete — Bp. 1960—1967/68
Esztergom Évlapjai — Esztergom 1925—1938 (I—IX)
Az Esztergom-vidéki Régészeti és Történelmi Társulat Évkönyve — Esztergom 1896—1900 (I—VI)
Esztétikai Szemle — Bp. 1935—1948 (I—XII)
Ethnographia — Ethnográfia — Bp. 1890—1970 (I—LXXXI)
Etudes Finno-Ougriennes — Paris 1964—1968 (I—V)
Etudes Hongroises — Paris 1936—1937 (XIV—XV — Előzménye: Revue des Etudes Hongroises et Finno-Ougriennes)
Etudes Slaves et Est-Européennes — Slavic and East-European Studies — Montréal 1956/57—1970 (I—XV)
L'Europa Orientale — Roma 1921—1943 (I—XXIII)
Evangélikus Egyház és Iskola — Pozsony 1883—1905
Evangélikus Egyházi Élet — Sopron 1912—1918
Evangélikus Egyházi Szemle — Békéscsaba 1895—1905
Evangélikus Élet — Bp. 1933—1944
Évkönyv. Kiad. az Izr. Magyar Irodalmi Társulat — Bp. 1895—1948
A Fejérmegyei és Székesfehérvár Városi Történelmi és Régészeti Egylet Évkönyve — Székesfehérvár 1885, 1893 (I—II)
Felső Magyarországi Minerva — Kassa 1825—1836 (I—X)
A Felsőmagyarországi Múzeum-Egylet Évkönyvei — Kassa 1872/73—1902 (I—XII)
Figyelő — Pest, Bp. 1871—1875 (I—V); 1876—1889 (I—XXVI)
Filológiai Közlöny — Bp. 1955—1970 (I—XVI)
Folia Archaeologica — Bp. 1939—1970 (I—XXI)
Forschungen zur Osteuropäischen Geschichte — Wiesbaden 1954—1970 (I—XIII)
Forschungen zur Volks- und Landeskunde — Sibiu 1959—1970 (I—XIII)
Földrajzi Közlemények — Bp. 1873—1970 (I—XCIV)
A Fővárosi Könyvtár Évkönyve (Címváltozatok: A Székesfővárosi Szabó Ervin Könyvtár Évkönyve; A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Évkönyve) — Bp. 1931—1968/69 (I—XXVI)
Genealógiai Füzetek — Kolozsvár 1903—1913 (I—XI)
Grafikai Szemle — Bp. 1891, 1914, 1928/29, 1936/39
Gutenberg Jahrbuch — Mainz 1926—1970
A Gyöngyösi Irodalmi Társaság Évkönyve — Ungvár 1906/09—1918/42 (I—V)
Gyöngyösi Kalendárium — Gyöngyös 1909—1938 (I—IX)
Győri Szemle — Győr 1930—1944 (I—XV)
Győri Történelmi és Régészeti Füzetek — Győr 1861—1865 (I—IV)
A Győri Városi Közkönyvtár Évkönyve — Győr 1938 (I)
Hadtörténelmi Közlemények — Bp. 1888—1943 (I—XLIV); 1954—1970 (U. F. I—XVII)
Havi Szemle — Bp. 1878—1881

Hazánk — Bp. 1884—1889 (I—XI)
Hazánk — Győr 1858—1859/60 (I—II)
Házi Kincstár — Pest 1861—1865
Helicon — Debrecen, Leipzig, Amsterdam 1939—1943 (I—V)
Helikon Világirodalmi Figyelő — Bp. 1964—1970 (X—XVI — Előzményei: Irodalmi Figyelő; Világirodalmi Figyelő)
Historia — Bp. 1928—1932
Historica — Praha 1959—1969 (I—XVII)
Historica Slovaca — Bratislava 1940/41—1950
Historické štúdie — Bratislava 1955—1970
Historický časopis — Bratislava 1953—1970 (I—XVIII)
Historický sborník — Turčiansky Sv. Martin 1951—1952
Hon és Külföld — Kolozsvár 1841—1848
Hungarian Quarterly — Bp. 1936—1941 (I—VII); 1944
The Hungarian Spectator — Bp. 1913—1914 (I—II)
Hungarian Studies in English *lásd* Angol Filológiai Tanulmányok
A Hungarológiai Intézet Tudományos Közleményei — Újvidék 1969—1970 (I—II)
A Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti Társulat Évkönyve — Déva 1884—1913 (II—XXII)
Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei — Bp. 1954—1970 (I—XII)
Irodalmi Figyelő — Bp. 1955—1957 (I—III — Folytatásai: Világirodalmi Figyelő, Helikon Világirodalmi Figyelő)
Irodalomtörténet — Bp. 1912—1970 (I—LII)
Irodalomtörténeti Közlemények — Bp. 1891—1970 (I—LXXIV)
Irodalomtudományi Évkönyv — A Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem Német Intézetének Évkönyve — Bp. 1936—1939 (I—V)
Az Izr. Magyar Irodalmi Társulat Évkönyve *lásd* Évkönyv.
Janus Pannonius — Roma 1947 (I)
A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve — Pécs 1956—1967 (I—XII)
A Jászberényi Jászmúzeum Évkönyve — Jászberény, Bp. 1937—1938/43 (I—II)
Jednotá škola — Bratislava 1945/46—1965
Jezsuita Történeti Évkönyv — Bp. 1940—1942 (I—III)
Kalazantinum — Kolozsvár 1898—1914/15 (IV—XX)
Karpathenland — Reichenberg, Pressburg 1928—1939 (I—XII)
Katholikus Szemle — Bp. 1887—1944 (I—LVIII)
Katolikus Szemle — Róma 1956—1970 (VIII—XXII)
Kecskeméti Protestáns Közlöny — Kecskemét 1858—1859
Keleti Szemle — Revue Orientale — Bp. 1900—1932 (I—XXI)
Keresztény Magvető — Kolozsvár 1861—1944 (I—LXXVI)
Keresztyén Igazság — Sopron, Győr 1934—1945
Kirche im Osten — Göttingen 1958—1969 (I—XI)
A Kisfaludy Társaság Évlapjai — Buda, Pest, Bp. 1841—1846 (I—VI); 1868—1938 (U. F. I—LVIII)
A Klebelsberg Kunó Magyar Történetkutató Intézet Évkönyve *lásd* a Bécsi Magyar Történeti Intézet Évkönyve
A Kolozsvári Babeş és Bolyai Egyetemek Közleményei *lásd* A Babeş és Bolyai Egyetemek Közleményei
A Komáromvármegyei és Városi Múzeum-Egyesület . . . évi Értesítője — Komárom 1887—1909 (I—XXIII)
Korrespondenzblatt des Vereines für Siebenbürgische Landeskunde — Hermannstadt 1878—1930 (I—LIII — Folytatása: Siebenbürgische Vierteljahrschrift)
Korunk — Kolozsvár 1957—1969 (II—XXVIII)
Könyv és Könyvtár — Debrecen 1958—1969 (I—VII/2 — Előzménye: A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának Évkönyve)
Könyvbarátok Lapja — Bp. 1927/28 (I)
Könyvtári Szemle — Bp. 1913—1917 (I—V); 1935—1936
Kőrösi Csoma Archivum — Bp. 1921/25—1940/41 (I—III). Kiegészítő kötet: 1935/39 (I)
Középeurópa — Kecskemét 1934 (I)
Közlemények Dunántúl Történetéhez — Székesfehérvár 1911 (I)
Közlemények Szepes Vármegye Múltjából — Lőcse 1909—1932 (I—XV)
Kritika — Bp. 1963—1970 (I—VIII)
Lelkipásztor — Magyarbóly, Győr, Bp. 1924—1968
Levéltári Közlemények — Bp. 1923—1969 (I—XL)
Literarische Berichte aus Ungarn — Bp. 1877—1880 (I—IV)
Literárnohistorický sborník — Bratislava 1944—1953
Literárny archív — Praha 1964—1967
Litteraria Historica Slovaca — Bratislava 1946—1947
Magyar Akadémiai Értesítő — Pest 1840/41—1863 (Folytatása: Akadémiai Értesítő)
Magyar Bibliofil Szemle — Bp. 1924—1925
Magyar Családtörténeti Szemle — Bp. 1936—1944 (II—X)
Magyar Figyelő — Pozsony 1933—1935 (I—III)
Magyar Filozófiai Szemle — Bp. 1957—1970 (I—XIV)
Magyar Grafika — Bp. 1960—1965 (IV—IX)
Magyar Kálvinizmus — Bp. 1934—1938

Magyar Kórus — Bp. 1931—1950 (I—XX)
Magyar Könyvszemle — Bp. 1876—1970 (I—LXXXVI)
Magyar Középiskola — Bp. 1908—1944 (I—XXXVI)
Magyar Kritika — Bp. 1897/98—1899/1900 (I—III)
Magyar Minerva — Bratislava 1930—1938
Magyar Museum — Pest, Kassa 1788/89—1789/92 (I—II)
Magyar Művészet — Bp. 1925—1949 (I—XVI)
A Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztályának Értesítője (Címváltozatok: A Néprajzi Múzeum Értesítője; Néprajzi Értesítő; Nemzeti Múzeum Néprajzi Múzeum Évkönyve — Bp. 1900—1969 (I—LI)
Magyar Népnyelv — Debrecen 1939—1940 (I—II)
Magyar Nyelv — Bp. 1905—1970 (I—LXVI)
Magyar Nyelvészet — Pest 1855—1861
Magyar Nyelvjárások — Debrecen 1951—1970 (I—XVI)
Magyar Nyelvőr — Bp. 1872—1970 (I—XCV)
Magyar Nyomdászat — Bp. 1888—1914 (I—XXVII)
Magyar Pedagógia — Bp. 1892—1970 (I—LXX)
Magyar Protestáns Egyházi és Iskolai Figyelmező — Debrecen 1870—1878 (I—IX)
Magyar Protestáns Egyházi és Iskolai Figyelő — Nagybánya, Kecskemét 1879—1887 (I—IX)
Magyar Protestáns Egyháztörténeti Adattár — Bp. 1902—1934 (I—XV)
Magyar Shakespeare-Tár — Bp. 1908—1919/22 (I—XII)
Magyar Sion — Esztergom 1863—1869 (I—VII); 1887—1904 (U. S. I—XVIII — Lásd még: Új Magyar Sion)
Magyar Szemle — Bp. 1927—1944 (I—XLVI)
Magyar Történelmi Tár — Pest, Bp. 1855—1915 (I—XXVII)
Magyar Történelmi Szemle — New York 1969/70 (I)
A Magyar Történettudományi Intézet Évkönyve — Bp. 1942—1944
Magyar Tudomány — Bp. 1956—1970 (I—XV)
A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője — Pest, Bp. 1867—1889 (I—XXIII)
A Magyar Tudományos Akadémia Évkönyvei — Bp. 1874—1883 (IX—XVII — Előzménye: A Magyar Tudós Társaság Évkönyvei)
A Magyar Tudományos Akadémia (I.) Nyelv- és Irodalomtudományi Osztályának Közleményei — Bp. 1951—1969 (I—XXVI)
A Magyar Tudományos Akadémia (II.) Társadalmi-történeti Tudományok Osztályának Közleményei — Bp. 1951—1970 (I—XIX/1 — 1966-tól: A Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai és Történettudományi Osztályának Közleményei)
A Magyar Tudós Társaság Évkönyvei — Pest 1831/32—1845/47 (I—VIII — Folytatása: A Magyar Tudományos Akadémia Évkönyvei)
Magyar Zene — Bp. 1960—1970 (I—XI)
Magyar Zenei Szemle — Bp. 1941—1944 (I—IV)
Magyar-Zsidó Szemle — Bp. 1884—1948
Magyarságtudomány — Bp. 1935—1937 (I—II); 1942—1943 (I—II)
Medievalia et Humanistica — Colorado 1943—1966 (I—XVII)
Medium Aevum — Oxford 1932—1970 (I—XXXIX)
Minerva — Bp., Pécs 1922—1941 (I—XIX)
Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung — Wien, Innsbruck, Graz 1880—1970 (I—LXXVIII)
Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs — Wien 1948—1959 (I—XII)
A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve — Szeged 1956—1969 (I—IX)
Múzeumi és Könyvtári Értesítő — Bp. 1907—1918 (I—XII)
Muzsika — Bp. 1929—1930 (I—II)
Műhely — Pécs, Kolozsvár 1937—1941/42 (I—V/VI)
Műveltség és Hagyomány — Debrecen 1960—1970 (I—XIX)
Művészettörténeti Értesítő — Bp. 1953—1969 (I—XVIII)
Napkelet — Bp. 1923—1944 (I—XXII)
Német Filológiai Tanulmányok — Arbeiten zur Deutschen Philologie — Debrecen 1965—1970 (I—V)
A Nemzeti Múzeum Néprajzi Múzeum Évkönyve *lásd* A Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztályának Értesítője
Nép és Nyelv — Kolozsvár 1941—1944 (I—IV)
Népi Kultúra — Népi Társadalom. A MTA Néprajzi Kutató Csoportjának Évkönyve — Bp. 1968—1970 (I—IV)
Néprajzi Értesítő *lásd* A Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztályának Értesítője
Néprajzi Közlemények — Bp. 1956—1968 (I—XIII)
A Néprajzi Múzeum Értesítője *lásd* A Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztályának Értesítője
Népünk és Nyelvünk — Szeged 1929—1939 (I—XI)
Neue Heimatblätter — Bp. 1935/36—1938 (Folytatása: Deutsche Forschungen in Ungarn)
Neues Ungarisches Magazin — Pressburg 1791—1792

The New Hungarian Quarterly — Bp. 1960—1970 (I—XI)
La Nouvelle Revue de Hongrie — Bp. 1932—1944 (XLVI—LXX)
Nouvelles Etudes Hongroises — Bp. 1966—1969/70 (I—IV/V)
Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények — Cluj/Kolozsvár 1957—1970 (I—XIV)
Nyelvtudományi Közlemények — Bp. 1862—1970 (I—LXXII)
A Nyíregyházi Jósa András Múzeum Évkönyve — Bp. 1958—1968 (I—XI)
Nyugat — Bp. 1908—1941 (I—XXXIV)
Odrodzenie i Reformacja w Polsce — Warszawa 1956—1970 (I—XV)
Olasz Szemle — Bp. 1942—1943 (1—9. köt.)
Országos Középiskolai Tanáregyesület Közlönye — Bp. 1881/82—1945. (Előzménye: Az Országos Középtanodai Tanáregylet Közlönye)
Az Országos Középtanodai Tanáregylet Közlönye — Pest, Bp. 1868—1880/81
Az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum Évkönyvei — Bp. 1918—1940 (I—X)
Az Országos Néprajzi Múzeum Adattárának Értesítője — Bp. 1952—1962/63
Az Országos Néptanulmányi Egyesület Évkönyve — Bp. 1943—1944
Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve — Bp. 1957—1967
Orvostörténeti Közlemények — Communicationes de Historia Artis Medicinae — Bp. 1968—1970 (46—56. füz. — Előzménye: Communicationes ex Bibliotheca Historiae Medicae Hungarica)
The Oxford Hungarian Review — Oxford 1922—1924 (I—III)
Österreichische Osthefte — Wien 1959—1970 (I—XII)
Ösvény — Bp. 1912/13—1930 (I—XII)
A Pannonhalmi Főapátsági Főiskola Évkönyve — Pannonhalma 1910/11—1916/17
A Pannonhalmi Főapátsági Szent Gellért Főiskola Évkönyve — Pannonhalma 1940/41—1942/43
Pannonhalmi Szemle — Pannonhalma 1926—1944 (I—XIX)
Pannonia — Pécs, Roma 1935—1943 (I—VIII)
A Pécs-Baranyamegyei Múzeum Egyesület Értesítője — Pécs 1908—1930 (I—XI)
A Pécsi Pedagógiai Főiskola Évkönyve — Pécs 1956—1962 (I—VI)
A Pécsi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei — Pécs 1963—1965 (VII—IX)
A Pécsi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei. Ser. 4. Historica — Pécs 1966—1969
A Pécsi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei. Ser. 3. Linguistica-Philologica — Pécs 1966—1967
Pedagógiai Szemle — Bp. 1951—1970 (I—XX)
A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve — Bp. 1959—1969/70 (I—VIII)
A Pozsonyvármegyei Régészeti Egylet Értesítője — Pozsony 1876/77, 1882/85 (I—II)
Protestáns Egyházi és Iskolai Lap — Pest, Bp. 1842—1848 (I—VII); 1858—1919 (I—LXII)
Protestáns Közlöny — Kolozsvár 1882—1898
Protestáns Szemle — Bp. 1889—1944 (I—LIII)
Protestáns Tanügyi Szemle — Mezőtúr, Bp., Debrecen 1927—1944 (I—XVIII)
Prúdy — Bp., Ružomberok, Bratislava 1909/10—1938
A Ráday Gyűjtemény Évkönyve — Bp. 1955
Református Egyház — Bp. 1949—1970
Református Figyelő — Bp. 1928—1933
Református Szemle — Kolozsvár 1908—1952, 1954—1969
Régészeti és Történelmi Értesítő — Temesvár 1885—1916 (I—XXXII — Előzménye: Történelmi és Régészeti Értesítő)
Régészeti és Történelmi Közlemények. A Biharvármegyei Régészeti és Történelmi Egylet Közlönye — Nagyvárad 1875 (I)
Regnum — Bp. 1937—1944/46
Religio — Pest, Bp. 1849—1922, 1925—1930
Revista Arhivelor — Bucureşti 1924—1970
Revista Muzeelor — Bucureşti 1964—1970 (I—VII)
Revue d'Histoire Comparée — Bp. 1943—1948 (I—VII)
Revue d'Histoire Ecclésiastique — Leuven 1929—1939 (XXV—XXXV); 1961—1970 (LVI—LXV)
Revue de Hongrie — Bp. 1908—1931 (I—XXV)
Revue des Etudes Hongroises et Finno-Ougriennes — Paris 1923—1935/37 (I—XIII — Folytatása: Etudes Hongroises)
Revue des Etudes Sud-Est Européennes — Bucarest 1963—1970 (I—VIII)
Revue Roumaine d'Histoire — Bucarest 1962—1970 (I—IX)
Sárospataki Füzetek — Sárospatak 1857—1869 (I—XIII); 1904—1905 (I—II)
Sárospataki Lapok — Sárospatak 1882—1905
Sárospataki Református Lapok — Sárospatak 1905—1948
Sas — Pest 1831—1833
Savaria — A Vas Megyei Múzeumok Értesítője — Szombathely 1963—1965 (I—III)
Sborník Matice slovenskej — Turčiansky Sv. Martin 1622—1942
Scriptorium — Bruxelles, Anvers 1946/47—1970 (I—XXIV)
Siebenbürgische Quartalschrift — Hermannstadt 1790—1801

Siebenbürgische Vierteljahrschrift — Hermannstadt 1931—1939 (LIV—LXI — Előzménye: Korrespondenzblatt des Vereines für Siebenbürgische Landeskunde)
Siebenbürgisches Archiv — Köln, Graz 1962—1968 (I—VII — Előzménye: Archiv des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde)
Slavia — Praha 1922—1970 (I—XXXIX)
Slavic Review — New York 1962—1970 (XXI—XXIX — Előzménye: The American Slavic and East European Review)
Slavica. Annales Instituti Philologiae Slavicae Universitatis Debreceniensis — Debrecen 1961—1970 (I—X)
The Slavonic and East European Review — London 1946—1969 (XXV—XLVIII)
Slovenská archivistica — Bratislava 1966—1969
Slovenská literatúra — Bratislava 1954—1970 (I—XVII)
Slovenská národná knižnica — Turčiansky Sv. Martin 1944—1948
Slovenské pohľady — Turčiansky Sv. Martin 1881—1970 (I—LXXXVI)
Soproni Szemle — Sopron 1937—1970 (I—XXIV)
Studi e Documenti Italo-ungheresi della R. Accademia d'Ungheria di Roma — Roma 1936—1940/41 (I—IV)
Studia Historica Slovaca — Bratislava 1963—1969 (I—VI)
Studia Litteraria. A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézetének Közleményei — Debrecen 1963—1970 (I—VIII)
Studia Musicologica Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1961—1970 (I—XII)
Studia Romanica Universitatis Debreceniensis — Debrecen 1962—1969 (I—IV)
Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae — Bp. 1955—1970 (I—XVI)
Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Series historica — Cluj 1958—1970 (III—XV)
Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Series philologica — Cluj 1958—1970 (III—XV)
Studies in English Philology *lásd* Angol Filológiai Tanulmányok
Studii. Revistă de Istorie — Bucureşti 1956—1970 (IX—XXIII)
Studii şi Cercetări de Bibliologie (Címváltozat: Studii şi Cercetări de Documentare şi Bibliologie) — Bucureşti 1955—1969 (I—XI)
Südost-Forschungen (Címváltozat: Südostdeutsche Forschungen) — München 1936—1970 (I—XXIX)
Südostdeutsche Semesterblätter — München 1961—1969 (7—24. füz.)
Südostdeutsche Vierteljahresblätter — München 1961—1970 (X—XIX)
Südostdeutsches Archiv — München 1958—1970 (I—XIII)
A Szántó Kovács Múzeum Évkönyve — Orosháza 1960—1963/64 (I—III)
Századok — Pest, Bp. 1867—1970 (I—CIV)
Szegedi Füzetek — Szeged 1934—1936 (I—III)
A Szegedi Pedagógiai Főiskola Évkönyve (Címváltozatok: Acta Academiae Paedagogicae Szegediensis; A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei) — Szeged 1956—1970
A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei *lásd* A Szegedi Pedagógiai Főiskola Évkönyve
A Székely Nemzeti Múzeum Értesítője — Sepsiszentgyörgy 1890—1902 (I—III)
Székesfehérvári Szemle — Székesfehérvár 1931—1955
Szellem és Élet — Szeged, Kolozsvár 1936—1943 (I—VI)
A Szent István Akadémia Értesítője — Bp. 1916—1944/46 (I—XXIX)
A Szepesmegyei Történelmi Társulat Évkönyve — Lőcse 1885—1913 (I—XIII)
Széphalom — Szeged, Kolozsvár 1927—1944 (I—XIV)
A Szépművészeti Múzeum Évkönyve — Bp. 1920—1940 (II—X)
A Színpad — Szeged 1935—1937 (I—III)
Tanulmányok Budapest Múltjából — Bp. 1932—1966 (I—XVII)
Teológia — Bp. 1967—1970 (I—IV)
Theatrum — Bp. 1961—1964 (I—IV)
Theologia — Bp. 1934—1944 (I—XI)
Theológiai Szaklap — Pozsony, Sopron, Bp. 1902—1917
Theológiai Szemle — Debrecen 1925—1944 (I—XX); 1947—1948
Theológiai Szemle — Bp. 1958—1970 (U. F. I—XIII)
Tiszatáj — Szeged 1947—1970 (I—XXIV)
Történelmi és Régészeti Értesítő — Temesvár 1875—1884 (I—X — Folytatása: Régészeti és Történelmi Értesítő)
Történelmi és Régészeti Közlemények — Miskolc 1926—1928 (I—III)
Történelmi Közlemények Abaúj-Torna Vármegye és Kassa Múltjából — Kassa 1910—1914/15 (I—V)
Történelmi Szemle — Bp. 1958—1970 (I—XIII)
Történelmi Tár — Bp. 1878—1899, 1900—1911 (U. F. I—XII)
Történeti Szemle — Bp. 1912—1930 (I—XV)
Történetírás — Bp. 1937—1939 (I—III)
Tudományos Gyűjtemény — Pest 1817—1841 (I—XXIV)
Tudománytár — Buda 1834—1844
Turul — Bp. 1883—1947 (I—LXI)
Új Látóhatár — München 1958—1970 (I—XX)
Új Magyar Museum — Kassa 1942—1944 (I—IV)
Új Magyar Múzeum—Pest 1850—1860 (I—X)

Új Magyar Sion — Esztergom 1870—1886 (I—XVII — Lásd még: Magyar Sion)
Új Zenei Szemle — Bp. 1950—1956 (I—VII)
Ungarische Jahrbücher — Berlin, Leipzig 1921—1943 (I—XXIII)
Ungarische Revue — Bp. 1881—1895 (I—XV)
Ungarische Rundschau — München, Leipzig 1912—1916 (I—V)
Ungarn-Jahrbuch — München 1969—1970 (I—II)
Ungheria d'Oggi — Roma 1962—1970
Ungmegyei Századok — Ungvár 1910/11 (I)
Ungrisches Magazin — Pressburg 1781—1787
Unitárius Élet — Bp. 1947—1970
Ural-Altaische Jahrbücher — Wiesbaden 1952—1970 (XXIV—XLII — Előzménye: Ungarische Jahrbücher)
Az Út — Bp. 1948—1956
Válasz — Debrecen, Bp. 1934—1948 (I—VIII)
A Vas Megyei Múzeumok Értesítője *lásd* Savaria
Vasi Szemle (Címváltozat: Dunántúli Szemle) — Szombathely 1934—1970 (I—XXIV)
A Vasmegyei Régészeti Egylet évi jelentése — Szombathely 1873—1895/96 (I—XXIII/XXIV)
Vasvármegye és Szombathely Város Kultúregyesülete és a Vasvármegyei Múzeum Évkönyve — Szombathely 1925—1927/29 (I—III)
A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei — Veszprém 1963—1970 (I—IX)
Viera a veda — Bratislava 1930—1933
Vigilia — Bp. 1935—1970 (I—XXXV)
Világirodalmi Figyelő — Bp. 1958—1963 (IV—IX — Előzménye: Irodalmi Figyelő; folytatása: Helikon Világirodalmi Figyelő)
Világosság — Bp. 1960—1970 (I—XI)
Zeitschrift für Ostforschung — Marburg 1952—1970 (I—XIX)
Zeitschrift von und für Ungern — Pest 1802—1804.
Zenei Szemle — Temesvár 1917—1929 (I—XIII); 1947—1949
Zenetudományi Tanulmányok — Bp. 1953—1962 (I—X)
Zentralblatt für Bibliothekswesen — Leipzig 1884—1944 (I—LX)
Zwingliana — Zürich 1897—1966 (I—XII)

2. Tanulmánykötetek

Actes du IVe Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée, Fribourg 1964. The Hague — Paris 1966.
Arany János: Prózai művek. 1—2. köt. Bp. 1962—1968. (Arany János összes művei 10—11.)
Árpád és az Árpádok. Bp. 1908.
Attila és hunjai. Bp. 1940.
Aus den Forschungsarbeiten der Mitglieder des Ungarischen Instituts und des Collegium Hungaricum in Berlin. Dem Andenken Robert Graggers gewidmet. Berlin 1927.
Babits Mihály: Élet és irodalom. Bp. [1934].
Babits Mihály: Írás és olvasás. 2. kiad. Bp. [1938].
Badics Ferenc: Irodalomtörténeti tanulmányok. Bp. 1898.
Bálint Sándor: Sacra Hungaria. Tanulmányok a magyar vallásos népélet köréből. [Bp. 1943.]
Beiträge zur Geschichte der ev. Kirche A. B. in Siebenbürgen. (Festschrift Friedrich Teutsch.) Hermannstadt 1922.
Beiträge zur Sprachwissenschaft, Volkskunde und Literaturforschung. (Festschrift Wolfgang Steinitz.) Berlin 1965.
Beöthy Zsolt: Romemlékek. 1—2. köt. Bp. 1923.
Bóka László: Tegnaptól máig. Bp. 1958.
Budenz-album. Budenz József XXV éves nyelvészeti működése emlékére. Bp. 1884.
Congressus secundus internationalis fenno-ugristarum Helsingiae habitus 23—28. VIII. 1965. Pars 1—2. Helsinki 1968.
Csanda Sándor: Valóság és illúzió. Bratislava 1962.
Csikesz Sándor Emlékkönyvek. 1—5. köt. Debrecen 1940—1943.
Czóbel Ernő válogatott írásai. Bp. 1963.
Dejiny a národy. Literárnohistorické studie o československo-maďarskych vztazich. Praha 1965.
Deutsch-slawische Wechselseitigkeiten in sieben Jahrhunderten. (Festschrift Eduard Winter.) Berlin 1956.
Deutsch-ungarische Begegnungen. Bp. — Leipzig — Milano 1943.
Dolgozatok a magyar irodalmi nyelv és stílus történetéből. Bp. 1960.
Dolgozatok a modern filozófia köréből. Emlékkönyv Alexander Bernát hatvanadik születése napjára. Bp. 1910.
Dolgozatok Békefi Remig egyetemi tanári működésének emlékére. Bp. 1912.
Eckhardt, Alexandre: De Sicambria à Sans-Souci. Histoires et légendes franco-hongroises. Paris 1943.
Emlék Szily Kálmánnak nyolcvanadik születésnapja alkalmából. Bp. 1918.
Emlékkönyv Balassa Józsefnek 70. születése napjára. Bp. 1934.
Emlékkönyv Beöthy Zsolt születésének hatvanadik fordulójára. Bp. 1908.
Emlékkönyv Berzeviczy Albert úrnak, a M. T. Akadémia elnökének, tiszteleti taggá választása harmincadik évfordulója alkalmából. Bp. 1934.

Emlékkönyv Csengery János születésének hetvenedik ... évfordulójára. Szeged 1926.
Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére. Bp. 1937.
Emlékkönyv Gerevich Tibor születésének hatvanadik fordulójára. Bp. 1942.
Emlékkönyv Kármán Mór huszonötéves tanári munkásságának ünnepére. Bp. 1897.
Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére. Bp. 1933.
Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára. Kolozsvár — Bukarest 1957.
Emlékkönyv Klebelsberg Kunó negyedszázados kultúrpolitikai működésének emlékére születésének ötvenedik évfordulóján. Bp. 1925.
Emlékkönyv Melich János hetvenedik születésnapjára. Bp. 1942.
Emlékkönyv, melyet Magyarország ezeréves fennállásának ünnepén közrebocsát a hazai ciszterci-rend. Bp. 1896.
Emlékkönyv Négyesy László hetvenedik születésnapja alkalmából. Bp. 1931.
Emlékkönyv Pais Dezső hetvenedik születésnapjára. Bp. 1956.
Emlékkönyv Pap Károly főiskolai tanári működésének harmincadik évfordulójára. Debrecen 1939.
Emlékkönyv a Székely Nemzeti Múzeum ötvenéves jubileumára. Sepsiszentgyörgy 1929.
Emlékkönyv Szent István király halálának kilencszázadik évfordulójára. 1—3. köt. Bp. 1938.
Emlékkönyv Szent Norbert halálának 800 éves jubileumára. Fejezetek a magyar premontreiek nyolcszázéves múltjából. Gödöllő 1934.
Emlékkönyv Szentpétery Imre születése hatvanadik évfordulójának ünnepére. Bp. 1938.
Erdélyi csillagok. Arcok Erdély szellemi múltjából. Kolozsvár [1935].
Eszmei és irodalmi találkozások. Tanulmányok a magyar – francia irodalmi kapcsolatok történetéből. Bp. 1970.
Etudes historiques. Vol. 1—2. Bp. 1960.
Etudes historiques 1970. publiées à l'occasion du XIIIe Congrès International des Sciences Historiques par la Commission Nationale des Historiens Hongrois. Bp. 1970.
Festschrift D. Dr. Fr. Teutsch. Hermannstadt 1931.
Festschrift für Gideon Petz. Bp. 1933.
Festschrift Heinrich Besseier zum 60. Geburtstag. Leipzig 1961.
Filozófiai tanulmányok. Bukarest 1957.
Fraknói Vilmos: Egyháznagyok a magyar középkorból. Bp. 1915.
Gábor Ignác: A magyar ritmika válaszútja. Bp. 1942.
Gábor Ignác: A magyar ritmus problémája. Bp. 1925.
Gabriel, Astrik L.: Garlandia. Studies in the History of the Mediaeval University. Frankfurt a. M. 1969.
Gerézdi Rabán: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968.
Geschichtswirklichkeit und Glaubensbewährung. (Festschrift Friedrich Müller.) Stuttgart 1967.
Glauben und Bekennen. Vierhundert Jahre Confessio Helvetica Posterior. Beiträge zu ihrer Geschichte und Theologie. Zürich 1966.
A Göcseji Múzeum Jubileumi Emlékkönyve. Zalaegerszeg 1960.
Gulyás József: Üvegcserepek. Sárospatak 1927.
A Gyulai Erkel Ferenc Múzeum Jubileumi Évkönyve. Gyula 1960.
Halász Gábor válogatott írásai. Bp. 1959.
Hankiss János: Ünnepnapok munkája. Bp. [1941].
[Harmadik] III. Béla király emlékezete. Bp. 1900.
A [hatszáz] 600 éves jogi felsőoktatás történetéből. Pécs 1968.
Herepei János: Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1—2. köt. Bp. — Szeged 1965—1966.
Hóman Bálint: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938.
Honti János: Válogatott tanulmányok. Bp. 1962.
Horváth János: Tanulmányok. Bp. 1956.
Humanizmus a renesancia na Slovensku. Tom. 1—2. Bratislava 1967.
Hunfalvy-album. Hunfalvy Pál félszázados akadémiai tagsága emlékére. Bp. 1891.
Imre Sándor: Irodalmi tanulmányok. 1—2. köt. Bp. 1897.
Irodalomtörténeti dolgozatok Császár Elemér hatvanadik születésnapjára. Bp. 1934.
Italia ed Ungheria. Dieci secoli di rapporti letterari. Bp. 1967.
Jancsó Benedek: Magyar nyelvtudománytörténeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. Bp. 1881.
Jones, D. Mervyn: Five Hungarian Writers. Oxford 1966.
Jubileumi tanulmányok az Universitas Quinqueecclesiensis alapításának 600. évfordulójára. 1—2. köt. Pécs 1967.
Kardos Tibor: Studi e ricerche umanistiche italo-ungheresi. Vol. 1. Debrecen 1967. (Studia Romanica Univ. Debr. 4.)
Kálvin és a kálvinizmus. Debrecen 1936.
Károli emlékkönyv. Bp. 1890.
Károlyi Árpád: Néhány történelmi tanulmány. Bp. 1930.
Károlyi emlékkönyv. A Vizsolyi biblia meg-

jelenésének háromszázötvenedik évfordulójára. Bp. 1940.
A kassai Egyetem. Emlékkönyv. Kassa 1901.
Katona Lajos irodalmi tanulmányai. 1—2. köt. Bp. 1912.
Kemény József: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861.
Klaniczay Tibor: Marxizmus és irodalomtudomány. Bp. 1964.
Klaniczay Tibor: Reneszánsz és barokk. Tanulmányok a régi magyar irodalomról. Bp. 1961.
Klein, Karl Kurt: Transsylvanica. Gesammelte Abhandlungen und Aufsätze zur Sprach- und Siedlungsforschung der Deutschen in Siebenbürgen. München 1963.
Kodály Zoltán: A zene mindenkié. Bp. 1954.
Kosztolányi Dezső: Lenni, vagy nem lenni. Bp. 1940.
Láng István: Tanulmányok. Nagyvárad 1914.
Littérature hongroise — littérature européenne. Etudes de littérature comparée. Bp. 1964.
Magyar irodalomtörténet 1939. Emlékkönyv Kristóf György 60. születésnapjára. Kolozsvár 1939.
Magyar századok. Irodalmi műveltségünk történetéhez. (Horváth János-emlékkönyv.) Bp. 1948.
Magyar zenetörténeti tanulmányok. Bp. 1968.
Magyarország történeti emlékei az 1896. évi ezredéves országos kiállításon. 1—2. köt. Bp. 1896.
Mátrai László: Gondolat és szabadság. Bp. 1961.
Mátyás király emlékkönyv. Bp. 1902.
Mátyás király emlékkönyv születésének ötszázéves fordulójára. 1—2. köt. Bp. [1940].
Mediaevalia. W 50 rocznice pracy naukowej Jana Dąbrowskiego. Warszawa 1960.
Melich János: Dolgozatok. 1—2. köt. Bp. 1957—1963.
Miscellanea di studi dedicati a Emerico Várady. Bologna 1966.
Mohácsi emlékkönyv. Bp. 1926.
Moller Ede: Összegyűjtött tanulmányok. Sopron 1882.
Moravcsik Gyula: Studia Byzantina. Bp. 1967.
Nagyenyedi Album. Bp. 1926.
A négyszázéves Jézustársaság. Bp. 1940.
Németh László: Kiadatlan tanulmányok. Bp. 1968.
Németh László: Kisebbségben. 1—4. köt. Bp. 1942.
Németh László: A minőség forradalma. 1—4. köt. Bp. 1940.
Néprajzi tanulmányok. Bp. 1949.
Notter Antal Emlékkönyv. Bp. 1941.
Nouvelles études d'histoire. Vol. 1—3. Bucarest 1955—1965.
Nouvelles études historiques. Vol. 1—2. Bp. 1965.
L'opera e il pensiero di Giovanni Pico della Mirandola nella storia dell'umanesimo. Vol. 1—2. Firenze 1965.
Ortutay Gyula: Halhatatlan népköltészet. Bp. 1966.
Ortutay Gyula: Írók, népek, századok. Bp. 1960.
Ost und West in der Geschichte des Denkens und der kulturellen Beziehungen. (Festschrift Eduard Winter.) Berlin 1966.
Philologiai dolgozatok a magyar—német érintkezésekről. (Heinrich-emlékkönyv.) Bp. 1912.
Radnóti Miklós: Tanulmányok, cikkek. Bp. 1956.
Rákóczi emlékkönyv halálának kétszázéves fordulójára. 1—2. köt. Bp. [1934].
Reguly-album. Pest 1850.
La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. — Renaissance und Reformation in Polen und in Ungarn. Bp. 1963.
Renaissance und Humanismus in Mittel- und Osteuropa. 1—2. Bde. Berlin 1962.
Rupp Kornél: Tanulmányok a XVI. század vallásirodalmából. Bp. 1898.
Schönherr Gyula dr. emlékezete. [Schönherr Gyula tanulmányai.] Bp. 1910.
Sebestyén Gyula: Adalékok a középkori énekmondók történetéhez. Bp. 1891.
Sinkó Ervin: Magyar irodalom. Tanulmányok. Novi Sad 1963.
Studia et acta ecclesiastica. Tanulmányok a Magyarországi Református Egyház négyszázéves történetéből. 1—2. köt. Bp. 1965—1967.
Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969.
Studien zur Geschichte der deutsch-ungarischen literarischen Beziehungen. Berlin 1969.
Studium generale. Studies offered to Astrik L. Gabriel. Notre Dame, Indiana USA 1967.
Szabédi László: Nyelv és irodalom. Bukarest 1956.
Szabó Károly kisebb történelmi munkái. 1—2. köt. Bp. 1873.
Szabó Lőrinc: A költészet dicsérete. Bp. 1967.
Szabó T. Attila: Anyanyelvünk életéből. 1. köt. Bukarest 1970.
Szabolcsi Bence: Vers és dallam. Tizenöt tanulmány a magyar irodalom köréből. Bp. 1959.
Szabolcsi Bence: A magyar zene évszázadai. Tanulmányok a középkortól a XVII. századig. Bp. 1959.

Szabolcsi Bence: A magyar zene évszázadai. Tanulmányok. XVIII—XIX. század. Bp. 1961.
Szabolcsi Bence: Népzene és történelem. Tanulmányok. Bp. 1954.
Szauder József: Olasz irodalom — magyar irodalom. Bp. 1963.
Száz jezsuita arcél. 1—3. köt. Bp. 1941.
Széchy Károly: Kisebb tanulmányok. Bp. 1897.
Székács emlékkönyv. Székács József születésének százéves emlékünnepe alkalmából. Pozsony — Bp. 1912.
A Szent Domonkos-rend múltjából és jeléből. Bp. 1916.
Szigeti József: A mű és kora. Bukarest 1970.
Szigetvári Emlékkönyv. Szigetvár 1566. évi ostromának 400. évfordulójára. Pécs 1966.
Szily Kálmán: Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. Bp. 1898.
Tanulmányok a csehszlovák—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. 1965.
Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. 1969.
Tanulmányok a magyar nyelv életrajza köréből. (Bárczi Géza emlékkönyv.) Bp. 1963.
Tanulmányok a neveléstudomány köréből 1959. A Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottságának gyűjteménye. Bp. 1960.
Thaly Kálmán: Irodalom- és míveltségtörténeti tanulmányok a Rákóczi-korból. Bp. 1885.
Tinódi-emlékkönyv. [Sárvár 1956.]
Toldy Ferenc: Adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez. Pest 1869.
Toldy Ferenc: Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. 1873.
Toldy Ferenc: Újabb adalékok a régibb magyar irodalomtörténethez. Pest 1871.
Tolnai Gábor: Évek — századok. (Tanulmányok, cikkek, bírálatok.) Bp. 1958.
Tolnai Gábor: Tanulmányok. Bp. 1970.
Tolnai Gábor: Vázlatok és tanulmányok. Bp. 1955.
Tolnai Gábor: Végzetes esztendők. Tanulmányok és jellemrajzok. Bp. 1945.
Trencsényi-Waldapfel Imre: Humanizmus és nemzeti irodalom. Bp. 1966.
Turóczi-Trostler József: Magyar irodalom — világirodalom. 1—2. köt. Bp. 1961.
Turóczi-Trostler József: Realizmus és irodalomtörténet. Hét tanulmány. Bp. 1946.
Az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke. Tanulmányok. Újvidék 1969.
Úr és paraszt a magyar élet egységében. Bp. 1941.
Vasi élet és irodalom. Szombathely 1957.
Vita Zsigmond: Tudománnyal és cselekedettel. Bukarest 1968.
Volf György összegyűjtött munkái. 1—2. köt. Bp. 1907—1914.
Waldapfel József: A travers siècles et frontières. Etudes sur la littérature hongroise et la littérature comparée. Bp. 1968.
Waldapfel József: Irodalmi tanulmányok. Válogatott cikkek, előadások, glosszák. Bp. 1957.
Zoványi Jenő: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910.
Zoványi Jenő: Tanulmányok a magyar protestáns egyház és irodalom történetéből. Sárospatak 1887.

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉKEK

1. Periodikák és tanulmánykötetek címének rövidítései

AAnt	Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae
AArch	Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae
AClassUnivDebr	Acta Classica Universitatis Scientiarum Debreceniensis
AEthn	Acta Ethnographica Academiae Scientiarum Hungaricae
AHist	Acta Historica Academiae Scientiarum Hungaricae
AHistArt	Acta Historiae Artium Academiae Scientiarum Hungaricae
A.Hist.Litt.Hung.A. Univ.Szeg.	Acta Historiae Litterarum Hungaricarum. Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio Litteraria
Alexander Emlk.	Dolgozatok a modern filozófia köréből. Emlékkönyv Alexander Bernát hatvanadik születése napjára.
ALingu	Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae
ALitt	Acta Litteraria Academiae Scientiarum Hungaricae
AnN	Analecta Nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia
AnRec	Analecta Recentiora ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia
AOrient	Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae
A.Univ.Debr.	Acta Universitatis Debreceniensis de Ludovico Kossuth Nominatae
A.Univ.Debr.Ser.hist.	Acta Universitatis Debreceniensis de Ludovico Kossuth nominatae. Series historica
A.Univ.Szeg.A.Bibl.	Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Acta Bibliothecaria
A.Univ.Szeg.Sect.ant.	Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio antiqua
A.Univ.Szeg.Sect.ethn. et ling.	Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio ethnographica et linguistica
A.Univ.Szeg.Sect.litt	Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio litteraria
A.Univ.Szeg.Sect.hist.	Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae Sectio historica
A.Univ.Szeg.Sect.phil.	Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Sectio philologica
AdZemplénT	Adalékok Zemplén Vármegye Történetéhez
AkÉrt	Akadémiai Értesítő (A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője; Magyar Akadémiai Értesítő)
Alf	Alföld
AllergnPrivAnz	Allergnädigst-privilegirte Anzeiger
AngFilTan	Angol Filológiai Tanulmányok — Studies in English Philology (Bp.)
AngFilTan	Angol Filológiai Tanulmányok — Hungarian Studies in English (Debrecen)
Ann.Univ.Bp.Sect.hist.	Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio historica
Ann.Univ.Bp.Sect.ling.	Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio linguistica
Ann.Univ.Bp.Sect.phil.	Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae. Sectio philologica
AntTan	Antik Tanulmányok

Ap	Apollo
ArchÉrt	Archaeológiai Értesítő
ArchivSiebLk	Archiv des Vereines für Siebenbürgische Landeskunde
ArchEuropCentro-Orientalis	Archivum Europae Centro-Orientalis
Ath	Athenaeum
Az It.Füz.	Az Irodalomtörténet Füzetei
Babeş—Bolyai EgyK	A Babeş és Bolyai Egyetemek Közleményei (Társadalomtudományi sorozat)
Balassa Emlk.	Emlékkönyv Balassa Józsefnek . . . 70. születése napjára
Bárczi Emlk.	Tanulmányok a magyar nyelv életrajza köréből.
Bécsi Tört.Int.Évk.	A Bécsi Magyar Történeti Intézet Évkönyve
Békefi Emlk.	Dolgozatok Békefi Remig egyetemi tanár működésének emlékére
Beöthy Emlk.	Emlékkönyv Beöthy Zsolt születésének 60. fordulójára
Berzeviczy Emlk.	Emlékkönyv Berzeviczy Albert úrnak, a M. T. Akadémia elnökének tiszteleti taggá választása harmincadik évfordulója alkalmából
BH	Budapesti Hírlap
BHA	Bibliotheca Hungarica Antiqua
BN	Budapesti Napló
BorsSz	Borsodi Szemle
BölcsFolyóirat	Bölcseleti Folyóirat
BpSz	Budapesti Szemle
BSMRAe	Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum
Budenz Alb.	Budenz-Album. Budenz József XXV éves nyelvészeti működése emlékére
BudRég	Budapest Régiségei
CodHung	Codices Hungarici
CommBHMedH	Communicationes ex Bibliotheca Historiae Medicae Hungarica
CsalL	Családi Lapok
Császár Emlk.	Irodalomtörténeti dolgozatok Császár Elemér hatvanadik születésnapjára
Csengery Emlk.	Emlékkönyv Csengery János születésének hetvenedik évfordulójára
Csill	Csillag
Debr.Egyet.Évk.	A Debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem Évkönyve
DebrFőiskL	Debreceni Főiskolai Lapok
DebrKépesKal	Debreceni Képes Kalendárium
Debr.KLTE Ktár Évk.	A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának Évkönyve
Debr.KLTE Ktár K.	A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának közleményei
Debr. KLTE Nytud. Int. Kiadv.	A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének kiadványai
DebrKözl	Debreceni Közlöny
DebrL	Debreceni Lapok
DebrProtL	Debreceni Protestáns Lap
DebrSz	Debreceni Szemle
Debr.Tanárk.Főisk.K.	A Debreceni Tanárképző Főiskola Közleményei
DlvSz	Délvidéki Szemle
DériM Évk.	A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve
Diár	Diárium
Domanovszky Emlk.	Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére
Dt	Dunántúl
DtProtK	Dunántúli Protestáns Közlöny
DtProtL	Dunántúli Protestáns Lap
Egri Ped.Főisk.Évk.	Az Egri Pedagógiai Főiskola Évkönyve
Egri Ped.Főisk.Füz.	Az Egri Pedagógiai Főiskola Füzetei
Egri Tanárk.Főisk.Füz.	Az Egri Tanárképző Főiskola Füzetei

Egri Tanárk.Főisk.Tud.K.	Az Egri Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei
EgyhÉrtekTud	Egyházi Értekezések és Tudósítások
EgyhKözl	Egyházi Közlöny
EgyhKrL	Egyházi Kritikai Lapok
EgyhL	Egyházi Lapok
Egyht	Egyháztörténet
ÉI	Élet és Irodalom
EK Évk.	Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei
Élk	Életképek
ELTE Bölcstud.Kar.Évk.	Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Évkönyve
ELTE Évk.	Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Évkönyve
ELTE Termtud.Kar.Évk.	Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karának Évkönyvei
EPhK	Egyetemes Philologiai Közlöny
ErdF	Erdélyi Figyelő
ErdISz	Erdélyi Irodalmi Szemle
ErdMúz	Erdélyi Múzeum
Erd.Múz.Egyl.Emlk.	Emlékkönyv az Erdélyi Múzeum Egyesület félszázados ünnepére. 1859—1909.
Erd.Múz.Évk.	Az Erdélyi Múzeum Egylet Évkönyvei
Erd.ProtKözl	Erdélyi Protestáns Közlöny
ErdProtL	Erdélyi Protestáns Lap
ErdSz	Erdélyi Szemle
ErdTudFüz	Erdélyi Tudományos Füzetek
Erd.Tud.Int.Évk.	Az Erdélyi Tudományos Intézet Évkönyve
Értek.Ny.Széptud.Kből	Értekezések a Nyelv- és Széptudományok Köréből
Értek.Tört.Tud.Kből	Értekezések a Történeti Tudományok Köréből
EsztSz	Esztétikai Szemle
Ethn	Ethnographia
EvEgyhÉlet	Evangélikus Egyházi Élet
EvEgyhIsk	Evangélikus Egyház és Iskola
EvEgyhSz	Evangélikus Egyházi Szemle
EvÉ	Evangélikus Élet
EvLapja	Evangélikusok Lapja
EvNépiskola	Evangélikus Népiskola
EvŐrálló	Evangélikus Őrálló
EvSzaklap	Evangélikus Szaklap
FelsőMoMin	Felső Magyarországi Minerva
Figy	Figyelő
Figyelm	Figyelmező
FizikaiSz	Fizikai Szemle
FK	Filológiai Közlöny
FL	Fővárosi Lapok
FolArch	Folia Archaeologica
FöldrK	Földrajzi Közlemények
Főv.Ktár Évk.	A Fővárosi Könyvtár Évkönyve
Főv.Ktár Kiadv.	A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Kiadványai
GazdaságtörtSz	Gazdaságtörténeti Szemle
GenFüz	Genealógiai Füzetek
Gerevich Emlk.	Emlékkönyv Gerevich Tibor születésének 60-ik fordulójára
Gragger Emlk.	Aus den Forschungsarbeiten der Mitglieder des Ungarischen Instituts und des Collegium Hungaricum in Berlin. Dem Andenken Robert Graggers gewidmet.
Gyöngyösi Irod.Társ.Évk.	A Gyöngyösi Irodalmi Társaság Évkönyve
GyőriFüz	Győri Füzetek
GyőriKözl	Győri Közlöny
GyőriSz	Győri Szemle
GyőriTRégFüz	Győri Történelmi és Régészeti Füzetek
HasznMul	Hasznos Mulatságok
Haz	Hazánk (Bp.)
Haz	Hazánk (Győr)
HazKülf	Hazánk s a Külföld

HazTud	Hazai Tudósítások
Heinrich Emlk.	Philologiai dolgozatok a magyar—német érintkezésekről
Hel	Helikon Világirodalmi Figyelő
HittudFolyóirat	Hittudományi Folyóirat
HK	Hadtörténelmi Közlemények
HonKülf	Hon és Külföld
HQu	Hungarian Quarterly
Hunfalvy Alb.	Hunfalvy Album. Hunfalvy Pál félszázados akadémiai tagsága emlékére
IF	Irodalmi Figyelő
IgSzó	Igaz Szó
IK	Irodalomtörténeti Könyvtár
IMITÉ	Az Izr. Magyar Irodalmi Társulat Évkönyve
ISz	Irodalmi Szemle
It	Irodalomtörténet
Itan	Irodalomtanítás
It.Dolg.	Irodalomtörténeti Dolgozatok
It.Emlk.	Irodalomtörténeti emlékek. Kiad. Fraknói Vilmos, Ábel Jenő
It.Füz.	Irodalomtörténeti Füzetek
It.Füz. (Császár)	Irodalomtörténeti Füzetek (Szerk. Császár Elemér)
ItK	Irodalomtörténeti Közlemények
It.Tan.	Irodalomtörténeti Tanulmányok
Itud.Évk.	Irodalomtudományi Évkönyv — A Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem Német Intézetének Évkönyve
IU	Irodalmi Újság
Jkor	Jelenkor
JogtudKözl	Jogtudományi Közlemények
JP	Janus Pannonius
JPMúzÉvk	A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve
Károli Emlk.	Károli-Emlékkönyv
Károlyi Emlk.	Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére
Károlyi Emlk.	Károlyi Emlékkönyv. A Vizsolyi Biblia megjelenésének háromszázötvenedik évfordulójára
KatÉlet	Katolikus Élet
KatHetilap	Katholikus Hetilap
KatHitvFolyóirat	Katholikus Hitvédelmi Folyóirat
KatSz	Katholikus Szemle
KatSz	Katolikus Szemle (Róma)
KatSzó	Katolikus Szó
KatTheolFolyóirat	Katholikus Theológiai Folyóirat
KbarátokL	Könyvbarátok Lapja
KCsArch	Kőrösi Csoma Archívum
KecskemétiProtKözl	Kecskeméti Protestáns Közlöny
Kelemen Emlk.	Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára
KépCsalL	Képes Családi Lapok
KerMagv	Keresztény Magvető
KerIgazság	Keresztyén Igazság
Kisfaludy Társ. Nemz. Ktára	A Kisfaludy Társaság Nemzeti Könyvtára
KisfTÉ	A Kisfaludy Társaság Évlapjai
Klebelsberg Emlk.	Emlékkönyv dr. gróf Klebelsberg Kunó negyedszázados kultúrpolitikai működésének emlékére
KLTE M.It.Int.Dolg.	A Kossuth Lajos Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézetének Dolgozatai
KLTE M.It.Int.Kiadv.	A Kossuth Lajos Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézetének Kiadványai
KN	Kelet Népe
Ko	Koszorú
Kor	Korunk

Korrespondenzbl	Korrespondenzblatt des Vereines für Siebenbürgische Landeskunde
Kort	Kortárs
KözlDtTört	Közlemények Dunántúl Történetéhez
Közlöny	Közlöny a debreceni „Hittanszéki Önképző Társulat'' köréből
KözlSzepesMúlt	Közlemények Szepes Vármegye Múltjából
Közn	Köznevelés
Kr	Kritika
KtáriSz	Könyvtári Szemle
Ktáros	A Könyvtáros
KváriKözl	Kolozsvári Közlöny
KvKt	Könyv és Könyvtár
LitBUng	Literarische Berichte aus Ungarn
LK	Levéltári Közlemények
LudovicaAkKözl	Ludovica Akadémia Közlönye
MatFizL	Matematikai és Fizikai Lapok
Mátyás Emlk.	Mátyás Király Emlékkönyv. Születésének ötszázéves fordulójára
MBiblSz	Magyar Bibliofil Szemle
MCsaládtSz	Magyar Családtörténeti Szemle
Melich Emlk.	Emlékkönyv Melich János hetvenedik születésnapjára
MerkUng	Merkur von Ungarn
MF	Magyar Figyelő
MFilSz	Magyar Filozófiai Szemle
MH	Monumenta Hungarica
MHHD	Monumenta Hungariae Historica. Diplomataria
MHHS	Monumenta Hungariae Historica. Scriptores
MHirm	Magyar Hírmondó
Min	Minerva
MindGyűjt	Mindenes Gyűjtemény
M.Int.Érték	Magyar Intézeti Értekezések
M.Irtört.Érték.	Magyar Irodalomtörténeti Értekezések
MK	Magyar Könyvtár
MKálvinizmus	Magyar Kálvinizmus
MKatSz	Magyar Katonai Szemle
MKl	Magyar Klasszikusok
MKórus	Magyar Kórus
MKözépisk	Magyar Középiskola
MKr	Magyar Kritika
MKsz	Magyar Könyvszemle
MKult	Magyar Kultúra
MMin	Magyar Minerva
MMT	Magyar Művelődéstörténet
MMus	Magyar Museum
MMűhely	Magyar Műhely
MMűv	Magyar Művészet
MNy	Magyar Nyelv
MNyjárások	Magyar Nyelvjárások
MNyomd	Magyar Nyomdászat
MNyr	Magyar Nyelvőr
MNyszet	Magyar Nyelvészet
MNytud.Társ.Kiadv.	A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai
MPed	Magyar Pedagógia
MProtEgyhIskFigy	Magyar Protestáns Egyházi és Iskolai Figyelmező
MProtEgyhIskFigy	Magyar Protestáns Egyházi és Iskolai Figyelő
M.Prot.Egyht.Adattár	Magyar Protestáns Egyháztörténeti Adattár
M.Prot.Egyht.Monographiák	Magyar Protestáns Egyháztörténeti Monographiák
Mságtud	Magyarságtudomány
MSal	Magyar Salon
Msan	Magyarosan
MSion	Magyar Sion
MSz	Magyar Szemle

MSzalon	Magyar Szalon
M.Száz	Magyar Századok
MSzépirSz	Magyar Szépirodalmi Szemle
MTA Évk.	A Magyar Tudományos Akadémia Évkönyvei
MTA I. OK	A Magyar Tudományos Akadémia I. (Nyelv- és Irodalomtudományi) Osztályának Közleményei
MTA II. OK	A Magyar Tudományos Akadémia II. (Társadalmi-történeti Tudományok) Osztályának Közleményei
MTA KtárK	A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei
Mtanítás	Magyartanítás
M.T.Életr.	Magyar Történeti Életrajzok
MTT	Magyar Történelmi Tár
MTud	Magyar Tudomány
MTudÉrtekező	Magyar Tudományos Értekező
MúzKtáriÉrt	Múzeumi és Könyvtári Értesítő
MűvtÉrt	Művészettörténeti Értesítő
Művtört.Értek.	Művelődéstörténeti Értekezések
MZene	Magyar Zene
MZeSz	Magyar Zenei Szemle
MZsSz	Magyar—Zsidó Szemle
Napk	Napkelet
Négyesy Emlk.	Emlékkönyv Négyesy László hetvenedik születésnapja alkalmából
Német Phil.Dolg.	Német Philologiai Dolgozatok
Nemz.Ktár	Nemzeti Könyvtár
NéprÉrt	Néprajzi Értesítő
NéprK	Néprajzi Közlemények
NHQu	The New Hungarian Quarterly
NNőnevelés	Nemzeti Nőnevelés
NRH	La Nouvelle Revue de Hongrie
NUngMag	Neues Ungarisches Magazin
Ny.Dolg.	Nyelvészeti Dolgozatok
NyF	Nyelvészeti Füzetek
NyItudK	Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények
NyK	Nyelvtudományi Közlemények
Ny.Tan.	Nyelvészeti Tanulmányok
Nytud.Értek.	Nyelvtudományi Értekezések
Nyug	Nyugat
OK	Olcsó Könyvtár
OlSz	Olasz Szemle
OrszKözépisk-TanáregyKözl	Országos Középiskolai Tanáregyesület Közlönye
OrszÚtja	Ország Útja
OrszV	Ország-Világ
OrvHetilap	Orvosi Hetilap
OrvSz	Orvosi Szemle
OSzK Évk	Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve
OSzK Kiadv.	Az Országos Széchényi Könyvtár Kiadványai
Pais Emlk.	Emlékkönyv Pais Dezső hetvenedik születésnapjára
Pann	Pannonia
Pannonh.Főisk.Évk.	A Pannonhalmi Főapátsági Főiskola Évkönyve
Pannonh.Főisk.Évk.	A Pannonhalmi Főapátsági Szent Gellért Főiskola Évkönyve
PannonhSz	Pannonhalmi Szemle
Pap Emlk.	Emlékkönyv Pap Károly főiskolai tanári működésének harmincadik évfordulójára
Pécsi Ped.Főisk.Évk.	A Pécsi Pedagógiai Főiskola Évkönyve
Pécsi Tanárképző Főisk.tud.K.	A Pécsi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei
PedSz	Pedagógiai Szemle
Petőfi TársL	Petőfi Társaság Lapja
Petz Emlk.	Festschrift für Gideon Petz
PH	Pesti Hírlap

PIM Évk.	A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve
PN	Pesti Napló
PolgIskKözl	Polgári Iskolai Közlöny
PolHetiSz	Politikai Heti Szemle
ProtEgyhIskL	Protestáns Egyházi és Iskolai Lap
ProtJbfÖsterr	Protestantisches Jahrbuch für Österreich
ProtKözl	Protestáns Közlöny
ProtSz	Protestáns Szemle
ProtTanügyiSz	Protestáns Tanügyi Szemle
Ptűz	Pásztortűz
Rákóczi Emlk.	Rákóczi. Emlékkönyv halálának kétszázéves fordulójára
RefÉ	Református Élet
RefEgyh	Református Egyház
RefFigy	Református Figyelő
RefSz	Református Szemle
Rég. és Tört. Ért.	Régészeti és Történelmi Értesítő
Regn	Regnum
REH	Revue des Etudes Hongroises et Finno-Ougriennes
RH	Revue de Hongrie
RHistComp	Revue d'Histoire Comparée
RMDE	Régi Magyar Drámai Emlékek
RMKt	Régi Magyar Könyvtár (Szerk. Heinrich Gusztáv)
RMKT	Régi Magyar Költők Tára
RMNy	Régi Magyar Nyelvemlékek
SiebArchiv	Siebenbürgisches Archiv
SiebProvbl	Siebenbürgische Provinzialblätter
SiebQuschr	Siebenbürgische Quartalschrift
SiebVjschr	Siebenbürgische Vierteljahrschrift
SlavEERev.	The Slavonic and East European Review
SlovLit	Slovenská literatúra
So	Sorsunk
SoprSz	Soproni Szemle
SpFüz	Sárospataki Füzetek
SpH	Sárospataki Hírlap
SpIfjKözl	Sárospataki Ifjúsági Közlöny
SpL	Sárospataki Lapok
SpRefL	Sárospataki Református Lapok
StudAEccl	Studia et Acta Ecclesiastica
StudLitt	Studia Litteraria. A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézetének Közleményei
StudMus	Studia Musicologica Academiae Scientiarum Hungaricae
StudSlav	Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae
StudUnivB-B.Ser.hist.	Studia Universitatis Babeș—Bolyai. Series historica
StudUnivB-B.Ser.mat.-phys.	Studia Universitatis Babeș—Bolyai. Series mathematica-physica
StudUnivB-B.Ser.phil.	Studia Universitatis Babeș—Bolyai. Series philologica
SzabEgyh	Szabad Egyház
Száz	Századok
SzegFüz	Szegedi Füzetek
Szeg.Ped.Főisk.Évk.	A Szegedi Pedagógiai Főiskola Évkönyve
Szeg.Tanárk.Főisk.Tud.K.	A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei
Székács Emlk.	Székács Emlékkönyv
Székely Nemz.Múz.Emlk.	Emlékkönyv a Székely Nemzeti Múzeum ötvenéves jubileumára
Szentpétery Emlk.	Emlékkönyv Szentpétery Imre születése hatvanadik évfordulójának ünnepére
Szepes m.Tört.Társ.Évk.	A Szepesmegyei Történelmi Társulat Évkönyve
Széph	Széphalom
SzépirodF	Szépirodalmi Figyelő
Szigetvári Emlk.	Szigetvári emlékkönyv Szigetvár 1566. évi ostromának 400. évfordulójára
Szily Emlk.	Emlék Szily Kálmánnak . . . 80. születésnapja alkalmából

SzínhFilmművészet	Színház és Filmművészet
SztIAkÉrt	A Szent István Akadémia Értesítője
Szt. István Emlk.	Emlékkönyv Szent István király halálának kilencszázadik évfordulójára
Szt. Norbert Emlk.	Emlékkönyv Szent Norbert halálának 800 éves jubileumára
Tan.Bp.Mból	Tanulmányok Budapest Múltjából
TársTud	Társadalomtudomány
TermésTárs	Természet és Társadalom
TermtudK	Természettudományi Közlemények
TheolSzaklap	Theológiai Szaklap
TheolSz	Theológiai Szemle (Debrecen)
TheolSz	Theológiai Szemle (Bp.)
Theol.Tan.	Theológiai Tanulmányok
Tinódi Emlk.	Tinódi Emlékkönyv
TörténetiSz	Történeti Szemle
Tört.Értek	Történeti Értekezések
TörtKözl AbaújKassaMúlt	Történelmi Közlemények Abaúj-Torna Vármegye és Kassa Múltjából
TörtL	Történeti Lapok
TörtRégÉrt	Történelmi és Régészeti Értesítő
TörtRégK	Történelmi és Régészeti Közlemények
TörtSz	Történelmi Szemle
TT	Történelmi Tár
Ttáj	Tiszatáj
TudGyűjt	Tudományos Gyűjtemény
Tudtár	Tudománytár
ÚjMMus	Új Magyar Museum
ÚjMMúz	Új Magyar Múzeum
ÚjMSion	Új Magyar Sion
ÚjMSz	Új Magyar Szemle
ÚjZeSz	Új Zenei Szemle
UngJb	Ungarische Jahrbücher
UngMag	Ungrisches Magazin
UngRevue	Ungarische Revue
UngRschau	Ungarische Rundschau
UnitÉ	Unitárius Élet
UnitEgyh	Unitárius Egyház
UnitÉrt	Unitárius Értesítő
UnitJövendő	Unitárius Jövendő
UnitKözl	Unitárius Közlöny
UralAltJb	Ural-Altaische Jahrbücher
Vál	Válasz
VasiSz	Vasi Szemle
Veszprém m. Múz.K.	A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei
ViF	Világirodalmi Figyelő
Vig	Vigilia
Vil	Világosság
Vság	Valóság
VU	Vasárnapi Újság
ZeitschrUng	Zeitschrift von und für Ungern
ZeSz	Zenei Szemle
ZTT	Zenetudományi Tanulmányok

2. Címleírási rövidítések

átd.	átdolgozta
átn.	átnézte
Aufl.	Auflage
Ausg.	Ausgabe
Bd.	Band
bearb.	bearbeitet

bev.	bevezetés, bevezette
bőv.	bővített
Bp.	Budapest
c.	című
C. n.	Cím nélkül
ed.	edidit, editio
edd.	ediderunt
EK	Egyetemi Könyvtár
ell.	ellátta
ELTE	Eötvös Loránd Tudományegyetem
Emlk.	Emlékkönyv
é. n.	év nélkül
ev.	evangélikus
évf.	évfolyam
Évk.	Évkönyv (-ei)
ford.	fordította
Gimn. (összetételekben is: Pl. algimn. stb.)	Gimnázium (-a)
Gymn. (összetételekben is)	Gymnasium (-a)
h.	hasáb
h. é. n.	hely és év nélkül
h. n.	hely nélkül
hrsg.	herausgegeben
id.	idősebb
ifj.	ifjabb
ism.	ismertetés (ismertette, ismertették)
jav.	javított
kath.	katholikus
kiad.	kiadta, kiadás
kir.	királyi
klny.	különlenyomat
köt.	kötet
Ktár	Könyvtár (-a)
l. (csak címleírásban)	lap
ld.	lásd
mell.	melléklet
MTA	Magyar Tudományos Akadémia
Múz.	Múzeum
Orsz.	Országos
OSzK	Országos Széchényi Könyvtár
összeáll.	összeállította
PIM	Petőfi Irodalmi Múzeum
prot.	protestáns
r.	rész
ref.	református
r.kat.	római katolikus
röv.	rövidített
s.a.ren .	sajtó alá rendezte
soksz.	sokszorosítás
sz.	szám
T.	Tár
Tom.	Tomus
Ua.	Ugyanaz
U.F.	Új folyam
Uo.	Ugyanott
übers.	übersetzt
Vál.	Válogatta
-vm.	vármegye (-i)
Vol.	Volumen
vö.	vesd össze

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. BEVEZETÉS (BIBLIOGRÁFIÁK, NÉVTÁRAK, KÖNYVTÁRAK)

BIBLIOGRÁFIÁK

Régi magyar nyomtatványok, hungarikumok és énekeskönyvek bibliográfiái

NYOMTATVÁNYOK

Összefoglaló bibliográfiák

Szabó Károly: Régi magyar könyvtár. [1. köt.] Az 1531—1711. megjelent magyar nyomtatványok könyvészeti kézikönyve. Bp. **1879.** XIV, 751 l.

Szabó Károly: Régi magyar könyvtár. 2. köt. Az 1473-tól 1711-ig megjelent nem magyar nyelvű hazai nyomtatványok könyvészeti kézikönyve. Bp. **1885.** XI, 754 l.

Szabó Károly—Hellebrant Árpád: Régi magyar könyvtár. 3. köt. Magyar szerzőktől külföldön 1480-tól 1711-ig megjelent nem magyar nyelvű nyomtatványoknak könyvészeti kézikönyve. 1—2. rész. Bp. **1896**—1898. VIII, 800; 943 l.

Sztripszky Hiador: Adalékok Szabó Károly Régi Magyar Könyvtár c. munkájának I—II. kötetéhez. Pótlások és igazítások. 1472—1711. Bp. **1912.** [12], 710 l. — Ua. Bp. 1967. (Bibliographia Hungariae. Series editionum stereotyparum.)
Ism.: *Melich János*, MKsz 1912. 350—352.

Borsa Gedeon—Hervay Ferenc—Holl Béla — Käfer István — Kelecsényi Ákos: Régi magyarországi nyomtatványok 1473—1600. Res litteraria Hungariae vetus operum impressorum 1473—1600. Bp. **1971.** 928 l., 42 t.

A kérdés irodalma

Fraknói Vilmos: Szabó Károly „Régi magyar könyvtára". = MKsz **1878.** 303—313.

Hellebrant Árpád: Die ungarische Bibliographie bis 1711. = UngRevue **1885.** 626—635.

Varjú Elemér: Az ezerhétszáztizenegy előtti magyar nyomtatványok könyvészete. = MKsz **1898.** 334—352.

Stripsky Hiador: A Régi Magyar Könyvtár gyarapodása 1912 óta. = It **1927.** 36—38.

Csapodi Csaba: A magyarországi nyomtatványok nyelvi megoszlása 1800-ig. = MKsz **1946.** 98—104.

Borsa Gedeon—Dörnyei Sándor: A régi magyarországi nyomtatványok új bibliográfiája. = MKsz **1961.** 516—519.

Kőhalmi Béla: Retrospektív nemzeti bibliográfiáink 1473—1920-ig. — MKsz **1962.** 1—17.

Borsa Gedeon: A „Régi Magyarországi Nyomtatványok" című kiadvány szerkesztési problémái. = OSzK Évk. 1967. Bp. **1969.** 316—324.

Pótlások és helyesbítések

Megjegyzés. 1912 előtti irodalmat csak kivételesen adunk, minthogy az csaknem hiánytalanul megtalálható Sztripszky Hiador fentebb idézett kötetében.

Dézsi Lajos: Gipczic Albert Vince állítólagos munkájáról. = MKsz **1895.** 95—96. [Téves RMK-adalék törlése.]

Zoványi Jenő: Könyvészeti és irodalomtörténeti apróságok. IV. Pótlás, törlés és javítás a Régi Magyar Könyvtár III. kötetében. = MKsz **1909.** 319—321.

Rexa Dezső: Tizenkét ismeretlen lőcsei nyomtatvány. = KözlSzepesMúlt **1910.** 216—229.

Ferenczy Sándor: Adalékok a Régi Magyar Könyvtárhoz. = ErdMúz **1912.** 355—357.

Magyar könyvesház. Adalékok Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárának I—III. kötetéhez. = MKsz **1912.** 55—58, 152—157, 322—329; 1913. 241—246, 345—348; 1914. 157—160, 260—262; 1916. 92—95, 219—221; 1917. 94—98; 1918. 78—88; 1923. 252—254; 1924. 95—97; 1926. 122—124, 142—152, 376—383; 1927. 162—168; 1929. 88—90.

Hóman Bálint: Pálos-breviariumok és missalék a XV—XVI. századból. (Adalék

Szabó Károly Régi Magyar Könyvtára III. kötetéhez.) = MKsz **1914.** 293—301., és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 750—757.

ZOVÁNYI JENŐ: Könyvészeti kutatások a debreceni ref. kollegiumi könyvtárban. = TheolSzaklap **1916.** 51—58. [Adalékok RMK I—III-hoz.]

MIKLÓS ÖDÖN: Könyvészeti jegyzetek Hollandiából. = TheolSzaklap **1917.** 187—192. [Helyreigazítások és adalékok a Régi Magyar Könyvtár I—III. kötetéhez.]

[KIRÁLY GYÖRGY] K. Gy.: Helyreigazítás a Régi Magyar Könyvtárhoz. = MKsz **1918.** 217—218.

MIKLÓS ÖDÖN: Helyreigazítások a Régi Magyar Könyvtár III. kötetéhez. = MKsz **1919.** 142—144.

MAJOR ERVIN: Adatok egy magyar zenei bibliográfiához. = MKsz **1925.** 147—151. [Adalékok a Régi Magyar Könyvtár III. kötetéhez.]

PUKÁNSZKYNÉ KÁDÁR JOLÁN: A Todoreszku-Horváth Könyvtár ismeretlen régi magyar nyomtatványai. = MKsz **1929.** 95—98, 214—221; 1930. 137—150, 303—310.

ZOVÁNYI JENŐ: Régi könyvek romjai és nyomai. = MKsz **1929.** 87—90.

ZOVÁNYI JENŐ: Adalékok Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárának III. kötetéhez a debreceni ref. kollégium könyvtárából. = MKsz **1930.** 145—150.

BARTHA DÉNES: Helyreigazítás a Régi Magyar Könyvtár I. kötetéhez. = MKsz **1931.** 73—74.

ZOVÁNYI JENŐ: Címlap nélküli ismeretlen könyvek. = MKsz **1938.** 383—384.

HEREPEI JÁNOS: Adatok a Régi Magyar Könyvtár I. és II. kötetéhez. = ErdMúz **1939.** 276—290.

ZOVÁNYI JENŐ: Könyvrészletek nem a magok helyén. = MKsz **1939.** 199—200.

HARSÁNYI ANDRÁS: Új — régi magyarok. = MKsz **1940.** 65—70.

GULYÁS JÓZSEF írja Sárospatakról . . . = MKsz **1940.** 93. [Adalék a Régi Magyar Könyvtár I. kötetéhez.]

CLAUSER MIHÁLY: Két ismeretlen RMK. könyv említése. = MKsz **1941.** 190.

HEREPEI JÁNOS: Újabb adatok az 1711. év előtti egyleveles nyomtatványokhoz. = ErdMúz **1943.** 480—481.

HEREPEI JÁNOS: Újabb adatok a Régi Magyar Könyvtárhoz. = ErdMúz **1943.** 8—15.

SOLTÉSZ ZOLTÁNNÉ: Tévesen nyilvántartott XVI. századi nyomtatványok. = MKsz **1957.** 49—52.

VÉRTESY MIKLÓS: Jezsuita tiltakozó írás 1707-ből. (Ismeretlen RMK nyomtatvány.) = MKsz **1958.** 262—263.

CSAPODI CSABA: A bártfai kalendárium egy ismeretlen kiadása. = MKsz **1959.** 196—198.

ÖTVÖS JÁNOS: Egy ismeretlen debreceni nyomtatvány 1704-ből. = Egyht **1959.** 291—292. [Molnár Gergely nyelvtanának egy kiadása.]

FAZAKAS JÓZSEF: Pótlások Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárának I—III. kötetéhez. = OSzK Évk. 1959. Bp. **1961.** 178—189; 1960. Bp. 1962. 174—184; 1961/62. Bp. 1963. 233—242; 1963/64. Bp. 1966. 129—140; 1967. Bp. 1969. 333—347.

V. KOVÁCS SÁNDOR: Gergely Ferenc deák tankönyvei. (Adalékok Szabó Károly második kötetéhez.) = MKsz **1962.** 222—223.

DANKANITS ÁDÁM: Ismeretlen erdélyi nyomtatványok. = NyItudK **1963.** 106—109.

BÜKY BÉLA: A Jankovich Miklós-féle katalógusgyűjtemény, mint ismeretlen, 1712 előtti régi magyar könyv- és variánsadatok forrása. Székesfehérvár **1966.** 28 l.
Ism.: *Holl Béla*, ItK 1968. 112—113.

NUSSBÄCHER, G.: Tipărituri sibiene necunoscute de pe la 1600. = Revista Arhivelor **1966.** 113—118. [Ismeretlen szebeni nyomtatványok 1600 körül. — Magyar nyelvűek.]

SCHULEK TIBOR: Két ismeretlen lőcsei kiadvány 1694-ből. = MKsz **1966.** 177.

FAZAKAS JÓZSEF: Egykorú törvénykiadványaink 1595-től 1688-ig. (Javítások és kiegészítések Szabó Károly: Régi Magyar Könyvtárának II. és III. kötetéhez.) = OSzK Évk. 1965/66. Bp. **1967.** 158—167.

BORSA GEDEON: Könyvtáblából előkerült ismeretlen, XVI. századi bártfai nyomtatványok. = MKsz **1968.** 196—200.

BÁLENT, BORIS: Az 1586-ra szóló krakkói magyar kalendárium felfedezése. = MKsz **1969.** 168—169.

BORSA GEDEON: Töredékesen előkerült két ismeretlen XVI. századi magyar nyomtatvány. = MKsz **1969.** 401—403.

HERVAY FERENC: Ismeretlen XVI. századi magyarországi nyomtatványok. = MKsz **1969.** 403—405.

HUNGARIKUMOK

KERTBENY KÁROLY: Magyarországra vonatkozó régi német nyomtatványok. 1454—1600. — Ungarn betreffende deutsche Erstling-Drucke. Bp. **1880.** CLXXXIV, 760, 141. (A magyar nemzeti és nemzetközi irodalom könyvészete 1.)
Ism.: *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1881. 169—170.

BLEYER JAKAB: Magyar vonatkozású német történeti népénekek 1551-ig. = EPhK **1897.** 149—159, 235—253, 334—347, 417—436.

Apponyi Sándor: Hungarica. Magyar vonatkozású külföldi nyomtatványok. 1—2. köt. Bp. **1900**—1902. V, 478; 423 l.
Ism.: *Cs. V. E.*, MKsz 1900. 209—215. — *é.*, ItK 1901. 119—124. — *L.*, Száz 1901. 442—447. — *[Császár Elemér] -r.r.*, BpSz 1901. 105. köt. 142—145; 1902. 112. köt. 468—470. — *Gulyás Pál*, MKsz 1904. 237—240. — *L.* Száz 1904. 983—986.

Apponyi, Alexander: Hungarica. Ungarn betreffende im Auslande gedruckte Bücher und Flugschriften. 3—4. Bd. Neue Sammlung 1—2. Besorgt von *L. Dézsi*. München **1925**—1927. IV, 413; X, 443 l.
Ism. *Lukinich Imre*, MBiblSz 1925. 154—166. — *T. V. M.*, MKsz 1925. 183.

Bleyer Jakab: Magyar vonatkozású német újságlapok a M. Nemzeti Múzeum birtokában. 1600—1711-ig. = MKsz **1900.** 56—75, 170—190, 250—265.

Leffler Béla: Magyar vonatkozású német népénekek. 1556—1697. = Száz **1911.** 31—48, 114—128, 171—186, 347—359, 423—440. — Klny.: Bp. 1910. [!]

Ballagi Aladár: Buda és Pest a világirodalomban. 1473—1711. Bp. **1925.** 481 l.
Ism.: *Kelényi B. Ottó*, MKsz 1926. 165—171.

Kristóf György: Magyar, illetőleg Bethlen Gáborra vonatkozó egykorú népénekek. Pótlás és kiegészítés Leffler bibliográfiájához. = ProtSz **1930.** 543—545.

Fitz József: XVI. és XVII. századi röpiratok Pécsről. Pécs **1932.** 11 l. (Közlemények a Pécsi Erzsébet-Tudományegyetem Ktárából 6—7.)

Kelényi B. Ottó: Buda és Pest 1686. évi visszafoglalásának egykorú irodalma. 1683—1718. = Fővárosi Ktár Évk. **1935.** 37—224. — Klny.: A Budapesti Gyűjtemény Bibliográfiai Munkálatai 3.

Hubay Ilona: Magyar és magyar vonatkozású röplapok, újságlapok, röpiratok az Országos Széchényi Könyvtárban. 1480—1718. Bp. **1948.** XXV, 307 l. (Az OSzK Kiadv. 28.)

Göllner, Carl: Turcica. Die europäischen Türkendrucke des XVI. Jahrhunderts MDI—MDL. Bucureşti—Berlin **1961.** 464 l.
Ism.: *Benda Kálmán*, MKsz 1964. 106—108., és AHist 1965. 405—409. *Jugăreanu, V[eturia]*, Forschungen zur Volks- und Landeskunde 1969. 129—131.

A KÉZIRATOS ÉS NYOMTATOTT ÉNEKESKÖNYVEK BIBLIOGRÁFIÁI

Összefoglaló bibliográfiák

Erdélyi Pál: Énekeskönyveink a XVI. és XVII. században. = MKsz **1899.** 40—63, 111—133, 244—269. — Klny. is. [Kéziratos és nyomtatott.]
Ism.: *Kardos Albert*, EPhK 1899. 841—844. — *V. J.*, Száz 1900. 826—827.

Thury Zsigmond: A szombatos kódexek bibliográfiája, különös tekintettel azok énektartalmára. Mezőtúr **1912.** 160 l.
Ism.: *Harmos Sándor*, ItK 1913. 491—494. — *Kerekes Emil*, EPhK 1913. 53. — *Borbély Ferenc*, KerMagv 1914. 51—53.

Szabó T. Attila: Kéziratos énekeskönyveink és verses kéziratainak a XVI—XIX. században. Zilah **1934.** 223 l.
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, It 1935. 220—221. — *Szabolcsi Bence*, ItK 1935. 313—315.

Stoll Béla: A magyar kéziratos énekeskönyvek és versgyűjtemények bibliográfiája (1565—1840). Bp. **1963.** 537 l.
Ism.: *Baróti Dezső*, ItK 1964. 381—383. — *Vörös Károly*, Száz 1964. 268—269. — *Vargha Balázs*, MKsz 1965. 93—94.

Pótlások és adalékok

Jakab Elek: Adatok énekeskönyveink bibliographiájához. = MKsz **1882.** 40—71. [Kéziratos és nyomtatott.]

Révész Kálmán: Adalékok énekeskönyveink bibliographiájához. = MKsz **1882.** 264—269. [Nyomtatott.]

Alszeghy Zsolt: Énekeskönyveink bibliographiájához. = It **1915.** 117—118. [Apró helyesbítés Erdélyi 1899-i bibliográfiájához.]

Szabó T. Attila: Az Erdélyi Múzeum Egylet XVI—XIX. századi kéziratos énekeskönyvei. = ErdISz **1929.** 281—304. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 20.

Gacs Emilián: A pannonhalmi könyvtár ismeretlen egyházi énekeskönyvei. = ItK **1938.** 187—191. [XVIII. századi kéziratos és nyomtatott.]

Szabó T. Attila: Újabb adatok és pótlások kéziratos énekeskönyveink és verses kéziratainak könyvészetéhez. = ErdMúz **1941.** 51—70. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 123.

[Alszeghy Zsolt] A. Zs.: Kéziratos gyűjteményeink bibliográfiájához. = It. **1942.** 106—111.

Klaniczay Tibor: Beszámoló a Román Népköztársaság könyvtáraiban végzett kutatásaimról. = MTA I. OK **1954.** V. 345—384. [Adalékok a kéziratos énekeskönyvek bibliográfiájához.]

Klaniczay Tibor: Magyar nyelvű verses kéziratok Csehszlovákia könyvtáraiban és levéltáraiban. = MTA I. OK **1955.** VII. 429—442.

Nemzeti bibliográfia 1711 után

Petrik Géza: Magyarország bibliográfiája. Bibliographia Hungariae. 1712—1860. Könyvészeti kimutatása a Magyarorszá-

gon s hazánkra vonatkozólag külföldön megjelent nyomtatványoknak. 1—4. köt. Bp. **1888**—1892. IV, 954; 957; 900; 347 l. —Ua. Bp. 1968. (Bibliographia Hungarica. Series editionum stereotyparum.)

Magyarország bibliographiája. 1712—1860. V. Pótlások *Petrik Géza* Magyarország bibliographiája 1712—1860 c. művének 1—4. kötetéhez. Az 1712—1800 között megjelent magyarországi (és külföldi magyar nyelvű) nyomtatványok. — Bibliographia Hungariae. 1712—1860. V. Additamenta ad tomos 1—4. operis *Géza Petrik* Bibliographia Hungariae 1712—1860. Catalogus librorum annis 1712—1800 in Hungaria (alibique lingua Hungarica) editorum. Bp. **1971**. 561 l.

Magyarország bibliographiája. 1712—1860. VI. Nyomda- és kiadástörténeti mutató az 1—5. kötetben közreadott 1712—1860 között megjelent magyarországi és külföldi magyar nyelvű nyomtatványokhoz. — Bibliographia Hungariae. 1712—1860. VI. Index typographicus librorum 1712—1860 in Hungaria et in locis externis in lingua Hungarica editorum ad tomos 1—5. Bp. **1972**.

Petrik Géza: Magyar könyvészet. 1860—1875. Jegyzéke az 1860—75. években megjelent magyar könyvek- és folyóiratoknak. Bp. **1885**. CXLVII, 467 l.

Kiszlingstein Sándor: Magyar könyvészet. II. 1876—1885. Jegyzéke az 1876—85. években megjelent, vagy újólag kiadott magyar könyveknek és térképeknek. Függelék: A magyar hírlapok és folyóiratok 1876—1885. Bp. **1890**. CXLIII, 556 l.

Petrik Géza: Magyar könyvészet 1886—1900. Az 1886—1900. években megjelent magyar könyvek, térképek és atlaszok összeállítása. Tudományos szak- és tárgymutatóval. *Székely Dávid* közreműködésével. 1—2. köt. Bp. **1908**—1913. 1107; 465 l.

Petrik Géza—Barcza Imre: Magyar könyvészet 1901—1910. Az 1901—1910. években megjelent magyar könyvek, folyóiratok, atlaszok és térképek összeállítása. A tudományos folyóiratok repertóriumával. 1—2. köt. Bp. **1917**—1928. 757, 934 l.

Magyar könyvészet 1911—1920. Barcza Imre címanyagának felhasználásával összeáll. az OSzK Bibliográfiai Osztálya. S. a. rend. *Kozocsa Sándor*. 1—2. köt. Bp. **1939**—1942. 538, 558 l. — Ua. Bp. 1969. (Bibliographia Hungarica. Series Editionum Stereotyparum.)

Magyar könyvészet 1921—1923. Az 1921—23. években megjelent magyar könyvek betűrendes jegyzéke és tárgymutatója. [Szerk. *Pikler Blanka*.] Bp. **1925**. 491 l.

Új könyvek. Corvina **1924**—1929.

Általános magyar könyvészet. Szerk. *Pikler Blanka* és *Braun Róbert*. Bp. **1927**. VI, 806 l.

Magyar könyvészet. [1930—1934.] Szerk. *Gulyás Pál*. Bp. **1931**—1934. [Melléklet a Corvina 1930—34. évf.-ához.]

Magyar könyvek, folyóiratok és térképek jegyzéke. [1934—1940.] Szerk. *Pikler Blanka*. [Melléklet a Corvina **1934**—1940. évf.-ához.]

Magyar könyvészet. [1936—1941.] A magyarországi nyomdák és egyéb sokszorosító vállalatok ... évi kötelespéldányszolgáltatása és nyomtatványaik címjegyzéke. Összeáll. *Szollás Ella, Droszt Olga, Mokcsay Júlia*. 1—6. köt. Bp. **1939**—1944.

Magyar nemzeti bibliográfia. 1941—1944. Kiad. a Magyar Szociográfiai Intézet. Szerk. *Krisztics Sándor*. Bp.—Pécs **1941**—1944. [A Magyar Szociográfiai Intézet Közl.-nek mellékletei.]

Magyar könyvészet. Bibliographia hungarica. 1945—1960. A Magyarországon nyomtatott könyvek szakosított jegyzéke. Főszerk. *Sebestyén Géza*. Szerk. *Komjáthy Miklósné*. 1—5. köt. Bp. **1964**—1968.

Magyar könyvészet. A magyarországi könyvek, zeneművek és térképek címjegyzéke. [1961/62—1968.] Fel. szerk.: *Fügedi Péterné*. Kiad. az Országos Széchényi Könyvtár. Bp. **1963**—1970.

Irodalomtörténeti bibliográfiák

Szinnyei József, id.: Irodalomtörténeti repertórium 1876[—1889]. = Figy **1876**—1889.

Hellebrant Árpád: A magyar philológiai irodalom 1885-ben. [1918-ig.] = EPhK **1886**—1919.

Hellebrant Árpád: Irodalomtörténeti repertórium. [1893—1924.] = ItK **1893**—1925.

Goriupp Alisz: Irodalomtörténeti repertórium. [1925—1927.] = Itk **1926**—1927.

Kozocsa Sándor: Irodalomtörténeti repertórium [1928—1931.] = ItK **1929**—1932.

Kozocsa Sándor: Az 1932. [—1943.] év irodalomtörténeti munkássága. = ItK **1933**—1944. (1935-től klny. is.: It.Füz.)

Kozocsa Sándor: Az 1944-ik év irodalomtörténeti munkássága. Bp. **1946**. 35 l. (Szakkönyvészeti dolgozatok az Országos Széchényi könyvtárból 6.)

A magyar irodalom bibliográfiája. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. 1945—1949. Bp. **1950**. 232 l.

A magyar irodalom bibliográfiája. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. 1950. Bp. **1951**. 80 l.

A magyar irodalom bibliográfiája 1951—

1952. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. Bp. **1954.** 180 l.

A magyar irodalom bibliográfiája. 1953. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. Bp. **1954.** 208 l.

A magyar irodalom bibliográfiája 1954. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. Bp. **1956.** 232 l.

A magyar irodalom bibliográfiája 1955. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. Bp. **1959.** 334 l.

A magyar irodalom bibliográfiája 1956—1957. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. Bp. **1961.** 717 l.

A magyar irodalom bibliográfiája 1958. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. Bp. **1965.** 581 l. [60 szakirodalmi tétel pótlása: *V. Kovács Sándor* Itk 1967. 100—105.]

A magyar irodalom bibliográfiája. 1959. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. Bp. **1966.** 637 l.

A magyar irodalom bibliográfiája 1960. Összeáll. *Kozocsa Sándor*. Bp. **1970.** 526 l.

Magyar irodalomtörténetírás. (Bibliográfia.) 1962[—1970]. Összeáll. *V. Kovács Sándor*. = ItK **1963**—1971.

Tezla, Albert: An Introductory Bibliography to the Study of Hungarian Literature. Cambridge, Massachusetts **1964.** XXVI, 290 l.

Tezla, Albert: Hungarian Authors. A Bibliographical Handbook. Cambridge, Massachusetts **1970.** XXVIII, 792 l.

Kutatók tudományos munkássága

Ábel Jenő = EPhK **1890.** 81—91.

Angyal Dávid = Bécsi Tört.Int.Évk. **1937.** 324—350.

Balassa József = Az Orsz. Néptanulmányi Egyesület **1944.** évi Évk. 149—158.

Békefi Remig = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 11—20.

Borbély István = ErdMúz **1932.** 238—239.

Capesius, Bernhard = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1970.** 135—138.

Császár Elemér = Császár Emlk. Bp. **1934.** 255—292.

Csűry Bálint = Szabó T. Attila: Csűry Bálint emlékezete. Bp. **1941.** 8—16. (A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadv. 56.)

Domanovszky Sándor = Domanovszky Emlk. Bp. **1937.** 715—723.

Farkas, Julius v. = Festgabe zum 60. Geburtstag. Wiesbaden **1954.** — Ergänzungen: UralAltJb 1959.

Fest Sándor = AngFilTan **1963.** 15—18.

Fraknói Vilmos = Berzeviczy Albert: Fraknói Vilmos emlékezete. Bp. **1927.** 42—45. (Az MTA elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek XX, 2.)

Gábriel Asztrik = Studium generale. Studies offered to Astrik L. Gabriel. Notre Dame, Indiana USA **1967.** XV—XXXI. és G. A: Garlandia, Studies in the History of the Mediaeval University. Frankfurt a. M. 1969. 261—267.

Gerézdi Rabán = G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. **1968.** 513—520.

Gyalui Farkas = Gy. F.: Irodalmi munkásságom 1882—1933. [H. é. n.]

György Lajos = Magyar Tudományos Akadémiai Almanach **1937.**

Halász Gábor = H. G. válogatott írásai. Bp. **1959.** 781—798.

Hegedűs István = Huszti József: Hegedűs István r. tag emlékezete. Bp. **1932.** 18—27.

Hóman Bálint = BécsiMTörtIntÉvk **1934.** 434—443.

Honti János = H. J.: Válogatott tanulmányok. Bp. **1962.** 339—344.

Horváth István Károly = AntTan **1967.** 112—116.

Horváth János = Magyar Századok. Bp. **1948.** 316—325. (Bővített klny. is: Bibliográfiai Füz. 10.); ItK 1968. 368—369.

Juhász Kálmán = J. K.: Das Tschanad-Temesvarer Bistum im Spätmittelalter. München **1964.** 331—332.

Kardos Tibor = FK **1968.** 281—285.

Katona Lajos = K. L. irodalmi tanulmányai. 2. köt. Bp. **1912.** 375—392.

Kelemen Lajos = Kelemen Emlk. Kolozsvár **1957.** 632—650.

Marót Károly = AntTan **1955.** 189—198; 1964. 5—6.

Mészöly Gedeon = AUnivSzeg Sectio ethn. et lingu. **1961.** (Mészöly Emlk.) 13—30.

Nagy Barna = TheolSz **1969.** 361.

Négyesy László = Négyesy Emlk. Bp. **1931.** 8—20.

Németh Gyula = AOrient **1960.** 11—28.

Pais Dezső = Pais Emlk. Bp. **1956.** 677—685.

Pap Károly = Pap Károly Emlk. Debrecen **1939.** 629—636.

Petz Gedeon = Petz Emlk. Bp. **1933.** 230—235. és Deutsch—ungarische Heimatsblätter 1933. 386—391.

Rajka László = ErdMúz **1939.** 323—328.

Solymossy Sándor = Ethn **1939.** 360—364.

Szabolcsi Bence = StudMus **1969.** 7—25.

Szentpétery Imre = Szentpétery Emlk. Bp. **1938.** 572—579.

Szily Kálmán = Szily Emlk. Bp. **1918.** 122—129.

Szinnyei József = MNy **1927.** XIV—XXV.

Takáts Sándor = T. S.: Művelődéstörténeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. Bp. **1961.** 377—413.

Toldy Ferenc = Greguss Ágost: Toldy Ferenc félszázados irodalmi munkássága. 1821—1871. Pest **1871.** XI, 116 l.
Trencsényi-Waldapfel Imre = AAnt **1968.** 465—475.
Turóczi-Trostler József = FK **1958.** 729—758., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 2. köt. Bp. 1961. 751—796.
Várady Imre = Miscellanea di studi dedicati a Emerico Várady. Modena **1966.** 11—19.
Zoványi Jenő = Egyht **1959.** 118—131.

Több szakterületet összefoglaló bibliográfiák

Szinnyei József: Hazai és külföldi folyóiratok magyar tudományos repertóriuma. I. oszt. Történelem és annak segédtudományai. 1—2. köt. 1731—1880. Bp. **1874.** XXVI 1., 1482 has.; XI 1., 1648 has.
A Magyar Tud[ományos] Akadémia kiadásában megjelent munkák és folyóiratok betűrendes cím- és tartalomjegyzéke. 1830—1889. Bp. **1890.** 502 l.
A Magyar Tud[ományos] Akadémia kiadásában megjelent munkáknak és folyóiratok tartalmának betűrendes címjegyzéke. 1889—1910. Bp. **1911.** 1188 l.
Bibliographia Hungariae. Verzeichnis der 1861—1921. erschienenen, Ungarn betreffenden Schriften in nichtungarischer Sprache. Zusammengestellt vom Ungarischen Institut an der Universität Berlin. [Vorwort: *Robert Gragger.*] Bd. 1—2. Berlin—Leipzig **1923**—1929. XI 1., 318 has.; XLVII 1., 319—710 has. (Ungarische Bibliothek III/1—2.) [I: Historica. II: Geographica. Politico-oeconomica.]
Bodor Antal: Magyarország helyismereti könyvészete. Bp. **1944.** XII, 423 l.
Südosteuropa-Bibliographie. Bd. 1—4. München **1959**—1971. [I: 1945—1950; II: 1951—1955; III: 1956—1960; IV: 1961—1965.]
Szentmihályi János—Vértesy Miklós: Útmutató a tudományos munka magyar és nemzetközi irodalmához. Bp. **1963.** 730 l.

Rokon tudományszakok fontosabb bibliográfiái

KLASSZIKA-FILOLÓGIA

Moravek Endre: A magyar klasszika-filológiai irodalom bibliográfiája. 1901—1925. Bp. **1930.** XII, 162 l. (A tudományos irodalom bibliográfiája 6.)
Borzsák István: A magyar klasszika-filológiai irodalom bibliográfiája. 1926—1950. Bp. **1952.** 424 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

Biró Béla: A magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. Bp. **1955.** 611 l.
Biró Béla—Telepy Katalin: A felszabadulás utáni 10 év művészettörténeti irodalma (1945—1954). = MűvtÉrt **1955.** 99—122.
Az 1955[—1968]. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. =MűvtÉrt **1956**—1970.

NÉPRAJZ

Sándor István: A magyar néprajztudomány bibliográfiája 1945—1954. Bp. **1965.** 463 l.

NEVELÉSTÖRTÉNET

A magyar nevelés története a feudalizmus és a kapitalizmus korában. Írta *Ravasz János, Felkai László, Bellér Béla, Simon Gyula.* 2. kiad. Bp. **1961.** [203—272: Irodalmi mutató.]

NYELVTUDOMÁNY

Szinnyei József: A magyar nyelvészeti irodalom bibliográphiája Révai előtt a Nemzeti Múzeum könyvtárában. = MKsz **1883.** 148—163.
Ságí István: A magyar szótárak és nyelvtanok könyvészete. = MKsz **1920/21.** 96—116; 1922. 72—156. — Klny.: A M. Nyelvtud. Társ.Kiadv. 18.
A magyarországi nyelvtudomány bibliográfiája. 1961[—1966]. Bp. **1963**—1970. (Az MTA Nyelvtudományi Intézetének Közl. U. F. 1—6.)
A magyar stilisztika útja. Összeáll. *Szathmári István.* Bp. **1961.** [545—681: Bibliográfia.]

SZÍNHÁZTÖRTÉNET

Staud Géza: Magyar színészeti bibliográfia. Bp. **1939.** 351 l.
Staud Géza: A magyar színháztörténet forrásai. 1—3. köt. Bp. **1962**—1963. 89, 82, 119 l. (Színháztört. ktár 6, 8, 9.) [Soksz.]

TÖRTÉNELEM

Dézsi Lajos: A magyar történeti tárgyú szépirodalom. Bp. **1927.** 162 l. (A Magyar Történettudomány Kézikönyve I. 4/B.)
Bartoniek Emma: Magyar történeti forráskiadványok. Bp. **1929.** 203 l. (A Ma-

gyar Történettudomány Kézikönyve I. 3/B.)

BAÁN KÁLMÁN: Magyar genealógiai és heraldikai forrásmunkák. 1561—1932. Bp. **1932.** 84 l.

GERÉB LÁSZLÓ: Bibliográfia a hazai parasztlázadások verses és elbeszélő irodalmához. (XV—XVIII. század.) = Fővárosi Ktár Évk. **1948.** 39—61. — Klny.: Fővárosi Szabó Ervin Ktár. Tanulmányok 23. Bp. 1949.

KOSÁRY DOMOKOS: Bevezetés a magyar történelem forrásaiba és irodalmába. 1—3. köt. Bp. **1951**—1958. 480; 638; 398 l. [1. köt.: 1711-ig; 2. köt.: 1711—1825; 3. köt.: Kiegészítések és névmutató.]

A Magyarországon megjelent történeti munkák (önálló kötetek, tanulmányok, cikkek) jegyzéke. Összeáll. *V. Windisch Éva.* = Száz **1954**—1970.

Bibliographie d'oeuvres choisies de la science historique hongroises 1945—1959. Bp. **1960.** 279 l. (Klny.: Études historiques. Bp. 1960.)

Bibliographie d'oeuvres choisies de la science historique hongroises 1959—1963. Bp. **1965.** 166 l. (Klny.: Nouvelles études historiques. 2. köt. Bp. 1965.)

KOSÁRY DOMOKOS: Bevezetés Magyarország történetének forrásaiba és irodalmába. I. 1. Általános rész I—II. Bp. **1970.** 889 l.

ZENETÖRTÉNET

SZABOLCSI BENCE: A magyar zene története rövid összefoglalásban. Függelék: A magyar zenetörténet irodalmának áttekintése. Bp. **1934.** 43 l. (Népszerű Zenefüzetek 2.)

RAJECZKY, B[ENJÁMIN]: Musikforschung in Ungarn 1936—1960. = StudMus **1961.** I. 225—249.

NÉVTÁRAK, LEXIKONOK, SZÓTÁRAK

Írói életrajzgyűjtemények, irodalmi lexikonok

CZVITTINGER, DAVID: Specimen Hungariae literatae. Accedit Bibliotheca scriptorum qui extant de rebus Hungaricis. Francofurti—Lipsiae **1711.** 408, 84 l.

BOD PÉTER: Magyar Athenas avagy az Erdélyben és Magyarországban élt tudós embereknek, nevezetesebben akik valami, világ eleibe bocsátott írások által esméretesekké lettek, s jó emlékezeteket fenhagyták, históriájok. H. n. **1766.** [28], 360, [10] l.

HORÁNYI, ALEXIUS: Memoria hungarorum et provincialium scriptis editis notorum. Vol. 1—3. Viennae—Posonii **1775**—1777. [14], 741; [14], 719; 696 [36] l.

SEIVERT, JOHANN: Nachrichten von Siebenbürgischen Gelehrten und ihren Schriften. Pressburg **1785.** XXII, 519 l.

HORÁNYI, ALEXIUS: Nova memoria hungarorum et provincialium scriptis editis notorum. Pars 1. Pestini **1792.** XXIV, 788, [12] l. [Több nem jelent meg.]

HORÁNYI, ALEXIUS: Scriptores piarum scholarum. Tom. 1—2. Budae **1808**—1809. 824; XXIV, 900, [38] l.

FERENCZY JAKAB—DANIELIK JÓZSEF: Magyar írók. Életrajzgyűjtemény. 1—2. köt. Pest **1856**—1858. VIII, 641, X; 441 l.

TRAUSCH, JOSEPH—SCHULLER, FRIEDRICH: Schriftsteller-Lexikon, oder biographisch-literarische Denk-Blätter der Siebenbürger Deutschen. 1—4. köt. Kronstadt-Hermannstadt **1868**—1902.

A magyar egyházi írók csarnoka. = ÚjMSion **1876.** 13—30, 900—915; 1877. 679—687; 1879. 98—112; 1882. 907—918; 1883. 112—119; 1884. 3—14, 161—171, 333—346, 501—521, 675—681. [Az egyes közlemények címe néha eltérő.]

VINCZE GÁBOR: A pálosok irodalmi munkássága a XIV—XVIII. században. Egy XVIII. századbeli könyvészeti kimutatás nyomán. = MKsz **1878.** 21—44.

JAKAB ELEK: Adatok erdélyi írók névtárához a XVII—XVIII. században. = MKsz **1881.** 299—327; 1882. 103—104; 1884. 120—142.

ROSTY KÁLMÁN: Pótló adatok a magyarhoni Jézus-Társaság könyvészetéhez 1711-ig. = MKsz **1881.** 227—239.

FABÓ ANDRÁS: Adalékok Czwittingerhez. = Figy **1884.** XVII. 369—390; 1885. XVIII. 60—78, 136—156, 222—228, 315—319, 376—391; 1885. XIX. 66—74.

SZINNYEI JÓZSEF: Magyar írók élete és munkái. 1—14. köt. Bp. **1891**—1914.

Magyar irodalmi lexikon. *Fóris Miklós* és *Tóth András* közreműködésével szerk. *Ványi Ferenc.* Átnézte *Dézsi Lajos, Pintér Jenő.* Bp. [**1926.**] VI, 880 l., 11 t.

Irodalmi lexikon. Szerk. *Benedek. Marcell.* Bp. **1927.** 1224 l., 44 t.

GULYÁS PÁL: Magyar írók élete és munkái. 1—6. köt. Bp. **1939**—1944. [A—D.]

Zoványi Jenő cikkei a „Theologiai lexikon" részére a magyarországi protestantizmus történetéből. Bp. **1940.** 549 l.

Hungária irodalmi lexikon. Szerk. *Révay József, Kőhalmi Béla.* Bp. **1947.** 624 l.

MONAY, FRANCISCUS: Adatok a magyarországi és erdélyi minoriták irodalmi munkásságáról. Roma **1953.** 144 l.

GULYÁS PÁL: Magyar írói álnév lexikon. A magyarországi írók álnevei és egyéb jegyei. Bp. **1956.** 706 l.

POLGÁR, LADISLAUS: Bibliographia de hi-

storia Societatis Jesu in regnis olim corona Hungarica unitis (1560—1773). Roma **1957.** XIX, 184 l. (Subsidia ad historiam S. J. 2.)

Magyar irodalmi lexikon. Főszerkesztő *Benedek Marcell.* 1—3. köt. Bp. **1963**—1965. XV, 737; 637; 614 l.

Egyházi névtárak és életrajzgyűjtemények

Megjegyzés: E fejezet csak a *protestáns* anyagot tartalmazza. A katolikus életrajzgyűjtemények az egyház- és egyházmegyetörténeti fejezetben (111 l.), valamint a „Szerzetesrendek" c. fejezetben (113 l.) találhatók.

Klein, Joan. Sam.: Nachrichten von den Lebensumständen und Schriften evangelischer Prediger in allen Gemeinden des Königreichs Ungarn. 1—2. Bd. Leipzig — Ofen **1789.** 509, 532 l. — 3. kötet: *Fabó A.*: Monumenta IV. Pest 1873.

Vilfinger Ernest János: Az úgy nevezett Dunán túl való kerületben lévő aug. conf. tartó ekklesiáknak múlt két században élt fő igazgatóinak avagy superintendenseinek rendjét... ki-nyomozta... — —. Sopron **1796.** 45 l.

Hrabovszky György: Papi tükör, avagy a dunántúli ev. aug. conf. superintendentia prédikátorai. Veszprém **1806.** 127 l.

Tóth Ferenc: A helvetziai vallástételt tartó túl a dunai főtiszteletű superintendentziában élt superintendensek vagy református püspökök élete, e jelen való időkig lehozva. Győr **1808.** 206 l.

Tóth Ferenc: A helvétzai vallástételt követő túl a tiszai superintendentziában élt református püspökök élete, e jelen való időkig lehozva. Győr **1812.** 262 l.

Érdekes adatok néhány kitűnő magyar protestáns egyházi férfiú halála idejéről, a dunántúli ref. egyházkerület régi jegyzőkönyvéből. = MProtEgyhIskF **1873.** 97—98.

Katona Lajos: A nagybányai reform. egyház papjai 1547-től 1700-ig. = MProtEgyhIskF **1881.** 236—246.

Benczédi Gergely: Tordai unitárius papok. = KerMagv **1888.** 84—97.

Hörk József: Az ev. Tisza-kerület püspökei. Kassa **1888.** 126 l.

Benczédi Gergely: A tordai unitárius algymnasium igazgatói 1576—1888. = KerMagv **1889.** 12—26.

Benczédi Gergely: Toroczkói papok. = KerMagv **1891.** 157—161.

Benczédi Gergely: A toroczkói iskola és tanítói. = KerMagv **1892.** 199—209.

Siménfalvi György: Toroczkó-szentgyörgyi unitárius papok 1583—1893. = KerMagv **1894.** 27—36.

Weber Sámuel: Szepességi protestáns írók az ellenreformatióig. = ProtSz **1897.** 592—606.

Borovszky Samu: Tiszántúli ev. ref. papok. 1597—1697. = TT **1898.** 621—652.

S. Szabó József: Debreceni és sárospataki papok a reformáció századában. Debrecen **1916.** 52 l.

Gulyás József: Tokaji református papok. Sárospatak **1917.** 56 l.

S. Szabó József: A ceglédi református egyház lelkipásztorai. Cegléd **1931.** 52 l.

Zoványi Jenő: Debreceni református lelkészek. = Lelkészegyesület **1933.** 5. sz.

Zoványi Jenő: Tiszáninneni református superintendens seniorok. = TheolSz **1938.** 140—144.

Esze Tamás: Jeltelen sírok. Levéltári adatok református lelkipásztorok életéhez. 1638—1707. = Csikesz Sándor emlékkönyvek. II. Debrecen **1941.** 160—172. — Klny.: Theologiai tanulmányok 69.

Herepei János: A dési ref. iskola XVII. és XVIII. századbeli igazgatói és tanítói. = ErdMúz **1941.** 215—234. — Klny.: Erd. Tud. Füz. 130.

Benke Imre: Abaúji lelkipásztorok 1685—1799. Kassa **1943.** 172 l.

Esze Tamás: Tábori papok II. Rákóczi Ferenc hadseregében. = Egyht **1943.** 44—109.

Herepei János: XVI—XVII. századbeli papok, mesterek és diákok a szatmári református egyházmegyéből. = Egyht **1943.** 17—33.

Illyés Géza: A küllői református egyházmegye papjai a reformáció korától az erdélyi református generális zsinat fennállásáig, 1871-ig. = Egyht **1944.** 281—333.

Imreh Barna: Papok, léviták, mesterek a marosi ref. egyházmegyében a XVII—XIX. században. = Egyht **1944.** 137—162.

Herepei János: A gyalui iskola régi mesterei. = ErdMúz **1947.** 30—41.

Szótárak

Czuczor Gergely—Fogarasi János: A magyar nyelv szótára. 1—6. köt. Pest **1862**—1874.

Szarvas Gábor—Simonyi Zsigmond: Magyar nyelvtörténeti szótár. 1—3. köt. Bp. **1890**—1893. XXXIII l., 1654 has.; 1630 has.; 1316 has.

Szinnyei József: Magyar tájszótár. 1—2. köt. Bp. **1893**—1901. XI, 1567; 1095 l.

Bartal Antal: A magyarországi latinság szótára. — Glossarium mediae et infimae latinitatis regni Hungariae. Bp. **1901.** XXX, 722 l.

SZAMOTA ISTVÁN—ZOLNAI GYULA: Magyar oklevél-szótár. Bp. **1902**—1906. XXI l., 1210 has.

GOMBOCZ ZOLTÁN—MELICH JÁNOS: Magyar etymologiai szótár. Bp. **1914**—1944. 1—17. füz. 1599, 1159 l. [A—geburnus]

A magyar nyelv értelmező szótára. 1—7. köt. Bp. **1959**—1962.

A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára. 1—2. köt. Bp. **1967**—1970. [A befejező harmadik kötet sajtó alatt.]

KÖNYVTÁRAK, KATALÓGUSOK

Megjegyzés. Csak azt az irodalmat adjuk, melyben a régi magyar irodalommal kapcsolatban álló anyagot (kéziratokat, régi nyomtatványokat) ismertetnek. Azoknál a könyvtáraknál, melyek története már 1772 előtt elkezdődött, e történetre vonatkozó irodalmat is itt közöljük, minthogy az a legtöbb esetben szoros kapcsolatban áll az illető könyvtárak anyagával. Itt jegyezzük meg, hogy a levéltárak ismertetéseit és katalógusait elvszerűen mellőztük. Ezek ugyanis elsősorban történeti forrásanyagot tárnak fel, s ennek megfelelően a történeti bibliográfiákban van helyük.

Hazai könyvtárak

ÁLTALÁBAN

KAIZER, FERDINANDUS: Index librorum saec. XV. et XVI. bibliothecae PP. Franciscanorum. 1. Szegedini, 2. Bajae, 3. Quinqueecclesii, 4. Mohacsini, 5. Szigetvarini, 6. Siklosini, 7. Gyöngyösini. Vol. 1—3. Bp. **1930.**

VARGA ZSIGMOND: A magyarországi közkönyvtárak értékes bibliai gyűjteményeinek ismertető leírása a XVI-ik század végéig. = Kálvin és a kálvinizmus. Debrecen **1936.** 441—458.

RADÓ POLIKÁRP: Vidéki könyvtáraink középkori kódexei. = MKsz **1943.** 61—64.

RADÓ, POLYCARPUS: Libri liturgici manu scripti bibliothecarum Hungariae. Tom. 1. Libri liturgici manu scripti ad missam pertinentes. Bp. **1947.** 223 l. (Az OSzK Kiadv. 26.)

BORSA GEDEON: A magyarországi ősnyomtatványgyűjtemények. = OSzK Évk. 1957. Bp. **1958.** 147—163. — Early Printed Books in Hungary. = The Book Collector (London) 1958. Spring 15—27.

MINÁRIK, JOZEF: Z knižníč a archívov v Maďarsku. = SlovLit **1959.** 56—68.

FISCHER, K.: Zajímavá astronomika v Maďarsku. = Zprávy československé společnosti pro dějiny věd a techniky **1965.** 76—78. [A budapesti EK és OSzK, valamint az egri püspöki könyvtár asztronómiai kéziratai.]

RÉTHI, CHARLOTTE: Das ungarische Bibliothekswesen. Geschichte und Gegenwart. = Bibliothek und Wissenschaft **1967.** 120—224.

SAJÓ GÉZA—SOLTÉSZ ERZSÉBET: Catalogus incunabulorum quae in bibliothecis publicis Hungariae asservantur. Vol. 1—2. Bp. **1970.** LXXIX, 1444 l., 39 t.

BUDAPEST

Egyetemi Könyvtár

Bibliográfia

DÉRI MIKLÓSNÉ: Az Egyetemi Könyvtár bibliográfiája. = EK Évk. **1962.** I. 105—119; 1964. II. 161—162; 1966 III. 225—227; 1968. IV. 165—166; 1970. V. 173—175.

Könyvtártörténet

VÉRTESY MIKLÓS: Az Egyetemi Könyvtár 1690. évi katalógusa. = MKsz **1957.** 368—372.

DÜMMERTH DEZSŐ: A budapesti Egyetemi Könyvtár gyűjteményének keletkezése. (1561—1635.) = MKsz **1963.** 43—58. —Klny.: A Bp.-i EK Kiadv. 20.

DÜMMERTH DEZSŐ: A budapesti Egyetemi Könyvtár állományának alapjai. = MKsz **1964.** 292—309. — Klny.: A Bp.-i EK Kiadv. 24.

VÉRTESY MIKLÓS: Az Egyetemi Könyvtár ősnyomtatvány-gyűjteményének története. = EK Évk. **1964.** II. 109—126. — Die Geschichte der Inkunabelsammlung der Universitätsbibliothek Budapest. = Beiträge zur Inkunabelkunde (Berlin) 1967. 107—121.

VÉRTESY MIKLÓS: Magyar nyelvű könyvek az Egyetemi Könyvtár régi állományában. = MKsz **1966.** 66—70.

PAJKOSSY GYÖRGYNÉ: Az Egyetemi Könyvtár története 1690-től 1774-ig. = EK Évk. **1968.** IV. 63—88.

PÁLVÖLGYI ENDRE: Az Egyetemi Könyvtár 17—18. századi katalógusai. (1632—1792.) = EK Évk. **1968.** IV. 25—61.

TÓTH ANDRÁS: Geschichte der Universitätsbibliothek Budapest. (1561—1918.) = Bibliothek und Wissenschaft **1969.** 197—242.

A könyvtár anyagának ismertetései, katalógusok

PRAY, GEORGIUS: Index rariorum librorum bibliothecae universitatis regiae Budensis.

Pars 1—2. Budae **1780**—1781. [14] 565; 491 l.

SZILÁGYI SÁNDOR: Régi hazai könyvfeljegyzések a budapesti Egyetem Könyvtárában. = MKsz **1879.** 207—211; 1880. 16—19, 134—135.

A budapesti m. kir. Egyetemi Könyvtár codexeinek címjegyzéke. Bp. **1881.** VIII, 155 l.

A budapesti magyar kir. Egyetemi Könyvtár kéziratainak címjegyzéke. — Catalogus manuscriptorum bibliothecae reg. scient. universitatis Budapestinensis. Tom. 1. Pars 1—2. Bp. **1889**—1894. VI, 812 l.; Tom. 2. Pars 3. Bp. 1907. VI, 848 l.; Tom. 2. Pars 4. Index. Bp. 1910. 280 l.

BERKOVITS ILONA: A budapesti Egyetemi Könyvtár festett kéziratainak egy csoportja. = MKsz **1931.** 1—22. — Klny is.

TÓTH ANDRÁS: A budapesti Egyetemi Könyvtár kézirattárának újabb szerzeményei. = MKsz **1957.** 186—191.

TÓTH ANDRÁS: „Holt" kéziratgyűjtemények élete. = MKsz **1958.** 42—50.

MEZEY, LADISLAUS: Codices latini medii aevi Bibliothecae Universitatis Budapestinensis. Bp. **1961.** 391 l.

Ism.: *Casamassima, Emanuele,* La Bibliofilia 1962. 88—90. — *Mazal, Otto,* Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung 1962. 129—131. — *V. Kovács Sándor,* ItK 1963. 767—768. — *J. Hajdú Helga,* FK 1965. 238—243.

KENYERESNÉ BOLGÁR ÁGNES: Proveniencia és vízjelkutatás. (A „mérleg" az Egyetemi Könyvtár latin papírkódexeiben.) = EK Évk. **1962.** I. 121—132.

HORVÁTH LÓRÁNT: Ungarn betreffende alte deutsche Drucke der Budapester Universitätsbibliothek. I. (1475—1600.) = EK Évk. **1968.** IV. 203—273.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

HELLEBRANT ÁRPÁD: Magyarországi vonatkozású ősnyomtatványok (incunabula) a M. T. Akadémia Könyvtárában. = MKsz **1880.** 27—36, 164—169, 255—262, 305—328.

HELLEBRANT ÁRPÁD: A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában levő ősnyomtatványok jegyzéke. — Catalogus librorum seculo XV° impressorum quotquot in bibliotheca Academiae Litterarum Hungaricae asservantur. Bp. **1886.** XIII, 380 l.

Ism.: *Ábel Jenő—Csontosi János,* MKsz 1888. 269—278.

JAKAB ELEK: A Magyar Tud. Akadémia kéziratainak rendezéséről. = MKsz **1891.** 19—32.

JAKAB ELEK: A M. T. Akadémia kéziratárának ismertetése. Bp. **1892.** 43 l.

Ism.: *Crescenc,* Száz 1892. 767—768.

Ráth György régi magyar könyvtára. = AkÉrt **1905.** 577—650. — Klny. is.

ZAMBRA, LUIGI: Incunaboli di origine italiana nella Biblioteca dell'Accademia ungherese delle Scienze a Budapest. = La Bibliofilia **1914/15.** 88—104, 332—347; 1915/16. 54—82.

BRISITS FRIGYES: A M. T. Akadémia kéziratainak jegyzéke. Bp. **1929.** 396 l.

LUKINICH IMRE: A Magyar Tudományos Akadémia történettudományi bizottsága másolat- és kéziratgyűjteményének ismertetése. Bp. **1935.** 121 l.

GERGELY PÁL: A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának újabban megszerzett vagy feltárt kéziratairól. = Ethn **1952.** 207—208.

BERLÁSZ JENŐ: Az Akadémiai Könyvtár kézirattárának átalakulása. = MKsz **1957.** 228—246. — Klny.: A MTA Ktárának Kiadv. 4.

CSAPODI CSABA: Az Akadémiai Könyvtár kézirattárának gyarapodása 1963-ban. = MTud **1964.** 330—333.

CSAPODI CSABA: Die Inkunabelsammlung der Bibliothek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften. = Gutenberg Jb **1966.** 74—79.

CSAPODI CSABA: A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának ősnyomtatványgyűjteménye. Bp. **1967.** 34 l. (A MTA Ktárának Kiadv. 53.)

Ism.: *Kulcsár Péter,* ItK 1968. 720.

Országos Széchényi Könyvtár

MILLER, JACOBUS FERDINANDUS: Catalogus manuscriptorum Bibliothecae Nationalis Hungaricae Széchényiano-regnicolaris. Vol. 1—3. Sopronii **1814**—1815. [16], 749; 607; 489, LXIII l.

MÁTRAY GÁBOR: A m. nemz. múzeum négy magyar codexének ismertetése. = ÚjMMűz **1854.** II. 239—254. [Waltherr László „igazítás"-a: ÚjMMúz 1858. II. 210—213.]

CSONTOSI JÁNOS: A „Farkas Lajos"-féle gyűjtemény codexei a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárában. = MKsz **1876.** 134—140, 183—189.

NAGY SÁNDOR: Horvát István kéziratai a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárában. = MKsz **1883.** 1—26.

Tóth Ferenc Analectái a Nemzeti Múzeum könyvtárában. = MKsz **1886.** 220—250.

HORVÁTH IGNÁC: A Magyar Nemzeti Múzeumi Könyvtár ősnyomtatványainak jegyzéke. = MKsz **1892/93.** 130—190; 1894. 14—47, 120—178, 250—293, 313—

344. — Klny.: A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának címjegyzéke 1.

BLEYER JAKAB: Magyar vonatkozású német újságlapok a M. Nemzeti Múzeum birtokában. 1600—1711-ig. = MKsz **1900.** 56—74, 170—190, 250—265.

HORVÁTH IGNÁC: Pótlék a Magyar Nemzeti Múzeumi Könyvtár ősnyomtatványainak jegyzékéhez. = MKsz **1900.** 362—385.

SEBESTYÉN GYULA: Középkori kéziratok. = A M. Nemzeti Múzeum Orsz. Széchényi Könyvtára 1802—1902. Bp. **1902.** 31—38.

GULYÁS PÁL: A Magyar Nemzeti Múzeumban levő Aldinák. Bp. **1908.** 107 l. (A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárának címjegyzéke 3.)

ZAMBRA, LUIGI: I manoscritti italiani nella Biblioteca Széchényi del Museo Nazionale Ungherese di Budapest. = La Bibliofilia **1911.** XII.

AKANTISZ VIKTOR: Dr. Todoreszku Gyula és neje Horváth Aranka régi magyar könyvtára. Bp. **1922.** XVI, 117 l.

Ism.: *Gulyás Pál,* MKsz 1923. 267—269.

HOFFMANN EDIT: A Nemzeti Múzeum Széchényi Könyvtárának illuminált kéziratai. Bp. **1928.** 140 l., 15 t. (Az OSzK Tudományos Kiadv. 1.) [Részletekben lásd: MKsz 1920. 1—23, 207—245; 1927. 1—43.]

TOLNAI GÁBOR: Legkisebb régi magyar nyomtatványok a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárában. = MKsz **1938.** 369—374.

BARTONIEK EMMA: Codices manu scripti latini. Vol. I. Codices latini medii aevi. Bp. **1940.** XVII, 528 l. (A Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárának címjegyzéke 12.)

Ism.: *Iványka Endre,* MKsz 1941. 99—101. — *Grosjean,* Analecta Bollandiana 1942. 248.

JÁVOR EGON: Hét kéziratos pozsonyi missale a Nemzeti Múzeumban. Bp. **1942.** 126 l., 4 t. (Az OSzK Tudományos Kiadv. 15.)

HUBAY ILONA: Magyar és magyar vonatkozású röplapok, újságlapok, röpiratok az Országos Széchényi Könyvtárban, 1480—1718. Bp. **1948.** XXV, 307 l. (Az OSzK Kiadv. 28.)

Az Országos Széchényi Könyvtár magyar nyelvű újkori kötetes kéziratainak katalógusa. 1—3. köt. Bp. **1956.** VIII, 1187 l. [Soksz.]

Ism.: *Szabad György,* Száz 1957. 870—872.

HAJDÚ HELGA, J.: A kézirattár állományának gyarapodása a felszabadulás óta. = OSzK Évk. 1957. Bp. **1958.** 108—124.

SOLTÉSZ ZOLTÁNNÉ: A Széchényi Könyvtár legszebb illuminált olaszországi ősnyomtatványai. = OSzK Évk. 1957. Bp. **1958.** 127—146.

SOLTÉSZ ZOLTÁNNÉ: Seltene Wiegendrucke in der Ungarischen Nationalbibliothek. = GutenbergJb **1959.** 68—72.

SOLTÉSZ ZOLTÁNNÉ: Az Országos Széchényi Könyvtár ősnyomtatványgyűjteménye. = OSzK Évk 1963/64, Bp. **1966.** 109—127.

WINDISCH ÉVA, V.: A magyar tudománytörténet forrásaiból. (A természettudományok, technika és az orvostudomány történetére vonatkozó kéziratos források az Országos Széchényi Könyvtár kéziratárában.) = OSzK Évk. 1963/64. Bp. **1966.** 155—175.

BERLÁSZ JENŐ: Az Illésházy-könyvtár. Fejezet az Országos Széchényi Könyvtár állománytörténetéből. = OSzK Évk. 1967. Bp. **1969.** 57—97.

INDALI GYÖRGY: Horvát István könyvtára. = OSzK Évk. 1967. Bp. **1969.** 98—102.

VIZKELETY ANDRÁS: Beschreibendes Verzeichnis der altdeutschen Handschriften in ungarischen Bibliotheken. Bd. 1. Széchényi-Nationalbibliothek. Bp. **1969.** 222 l., 7 t.

Ism. *Karsai Géza,* MKsz 1970. 422—423.

BORSA GEDEON—KÄFER ISTVÁN: Catalogus librorum veterum usque ad annum 1800 in lingua Bohemica et Slovaca impressorum quae in Bibliotheca Nationali Hungariae de Francisco Széchényi nominata asservantur. — Katalóg starych ceskych a slovenskych tlaci do roku 1800 v. Országos Széchényi Könyvtár v Budapesti. — Az Országos Széchényi Könyvtár régi cseh és szlovák nyelvű nyomtatványainak katalógusa 1800-ig. Bp. — Martin **1970.** 406 l.

Szabó Ervin Könyvtár

NAGY EMILNÉ: Elzevirek a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban. = Fővárosi Ktár Évk. **1955.** 134—137.

NAGY EMILNÉ: A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Aldinái. = Fővárosi Ktár Évk. **1958.** 93—100.

KLINDA MÁRIA: A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár ősnyomtatványai. = Fővárosi Ktár Évk. **1968.** 121—136.

Ráday Könyvtár

RUPP KORNÉL: A Ráday-könyvtár. = MKsz **1897.** 173—180.

PRUZSINSZKY PÁL: A Ráday-könyvtár története. — HAMAR ISTVÁN: A Ráday-

könyvtár újabb története és jelene. = Ref. theol. **1911/12.** ért. 3—90.
Ism.: *Kristóf György,* EPhK 1914. 135—136.

BORY ISTVÁN: A Ráday-könyvtár. = Császár Emlk. Bp. **1934.** 52—57.

A Ráday-Könyvtár kézirat-katalógusa. Bp. **1938.** 344 l. [Soksz.]

SEGESVÁRY VIKTOR: A Ráday Könyvtár ősnyomtatványainak katalógusa. = A Ráday Gyűjtemény Évk. **1955.** 96—102.

SOMKUTI GABRIELLA: Ráday Gedeon bécsi könyvbeszerzője. (Nagy Sámuel 1730—1802.) = MKsz **1968.** 147—170.

DEBRECEN

Könyvtártörténet

[THALY KÁLMÁN] T. K.: Adalék a debreceni könyvtár és nyomda, továbbá a nagyenyedi főtanoda történetéhez. = Száz **1872.** 121—123.

GÉRESI KÁLMÁN: A főkönyvtár története. = A debreceni ref. főgimn. ért. **1894/95.**

DÉZSI LAJOS: A debreceni ref. főiskola könyvtárnokainak esküformája a múlt században. = MKsz **1896.** 207—208.

DÉZSI LAJOS: Adalékok a debreceni ref. collegiumi könyvtár történetéhez. = MKsz **1902.** 116—124.

ESZE TAMÁS: A debreceni kollégium könyvtárának pusztulása. = Egyht **1945.** 54—64. [1705-ben.]

VARGA ZSIGMOND: A kollégiumi nagykönyvtár és a vele kapcsolatos múzeum kialakulási története és egyetemes művelődéstörténeti jelentősége. Debrecen **1945.** 378 l. (A Debreceni Kollégium története IV, 3.)
Ism.: *Tóth Dezső,* Egyht 1945. 136—139.

BÁN IMRE: Debreceni könyvjegyzék a Rákóczi-korból. = MKsz **1955.** 299—305. [A Kollégium könyvjegyzéke 1706-ból.]

KISS SÁNDOR: Szilágyi Sámuel, a debreceni kollégiumi nagykönyvtár első igazgatója. = KvKt I. **1958.** 63—66.

A könyvtár anyagának ismertetései

VARGA ZSIGMOND: Ismeretlen unikumok a debreceni ref. főiskolai nagykönyvtárban. = DebrSz **1927.** 308—310.

VARGA ZSIGMOND: A debreceni Református Főiskola nagykönyvtára írásban és képben. 1—2. köt. Debrecen **1934.**
Ism.: *Fitz József,* Száz 1935. 368—370. — *S. Szabó József,* ProtSz **1935.** 134—138.

GÁBRIEL ASZTRIK: A debreceni könyvtár középkori kéziratai. = MKsz **1942.** 345—363. — Klny.: Középkori kéziratok Magyarországon. 1.

KISS SÁNDOR: Magyar történeti tárgyú kéziratok a Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtárában. = A debreceni Kossuth Lajos Tud. egy. Ktárának Évk. **1956.** 143—179.

ÖTVÖS JÁNOS: A kódexművészet emlékei a debreceni kollégiumi könyvtárban. = Déri Múz. Évk. 1958/59. Debrecen **1960.** 195—206.

EGER

TOLDY FERENC: Egri szünnapok. = ÚjMMúz **1853.** I. 515—534.

Az egri érsekmegyei könyvtár szakszerű címjegyzéke. 1—2. köt. Eger **1893.** XV, 1462 l. 1—2. pótlékfüz. Eger 1894—1900. VI, 189; VII, 127 l.

VARJÚ ELEMÉR: Adalékok az egri érsekmegyei könyvtár ismertetéséhez. = MKsz **1902.** 27—49.

ESZTERGOM

HENSZLMANN IMRE: Die Kunstschätze Grans. = UngRevue **1881.** 171—185. [Könyvek is.]

Az esztergomi főegyházi könyvtár kéziratai. = MKsz **1882.** 306—336.

DANKÓ JÓZSEF: Simor János bíbornok-érsek könyvtárának kéziratai. = MKsz **1886.** 107—118.

DANKÓ, JOSEPHUS: Monimenta quinquagenariorum sacerdotii Eminentissimi Domini Joannis Cardinalis Simor I. R. H. primatis archiepiscopi Strigoniensis. Strigonii **1886.** 64 l. [A Simor Könyvtár latin kódexei.]

SUJÁNSZKY ANTAL: Catalogus bibliothecae Joannis Card. Simor, Archiepiscopi Strigoniensis. Strigonii **1887.** 1592 hasáb.

Simor János bíbornok könyvtára. = MSion **1887.** 641—657.

Catalogus operum Bibliothecae Joannis Cardinalis Simor. Quae ab anno 1896 usque praesens tempus comparata fuere. Strigonii **1904.** 290 hasáb.

RADÓ POLIKÁRP: Esztergomi könyvtárak liturgikus kéziratai. = A pannonhalmi Szent Gellért Főisk. Évk. **1941.** 86—142. — Klny. is.

BERKOVITS ILONA: Főszékesegyházi könyvtár. = Genthon István: Esztergom műemlékei. Bp. **1948.** 291—371.

Az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár anyagából rendezett kódexminiatúra-kiállítás katalógusa. Esztergom **1958.** 68 l.

BORBÉLY ANDOR: Az esztergomi „Bibliotheca" Fugger-gyűjteményének eredete. = MKsz **1961.** 469—475.

GYÖNGYÖS

Alszeghy Zsolt: A gyöngyösi ferencrendi zárda könyvtárának néhány (a magyar irodalomtörténet szempontjából) érdekesebb kötetéről. = Gyöngyösi kalendárium **1912.** 152—161.

Bán Imre: Az Országos Széchényi Könyvtár Gyöngyösi Tudományos Könyvtára. = MKsz **1955.** 144—146.

Soltész Zoltánné: XVI. századi könyvgyűjtők kötetei a gyöngyösi műemlékkönyvtár antikva-gyűjteményében. = OSzK Évk. 1965/66. Bp. **1967.** 115—147.

GYŐR

Kisfaludy Á. Béla: A győri püsp. nagyobb seminarium könyvtáráról. = MKsz **1884.** 27—31.

Zalka László: A győri püspöki papnevelőintézet könyvtárának címjegyzéke. Győr **1893.** VIII, 950 l.

Ism.: *Horváth Sándor*, MKsz 1892/93. 357—361.

Aistleitner József: A győri püspöki nagyobb papnevelő intézet könyvtárának 1500-ig terjedő ősnyomtatványai. = GyőriSz **1931.** 209—226, 321—328; 1932. 44—52, 115—127, 240—250. — Klny. is.

Sefcsik Ferenc: Városunk könyvtárának története. = GyőriSz **1932.** 304—309.

KESZTHELY

Klempa Károly: A keszthelyi Festetics könyvtár. Keszthely **1938.** 24 l.

Klempa Károly: A Festetics-könyvtár 1500-ig terjedő ősnyomtatványai. Keszthely **1939.** 31 l.

Ism.: *Hubay Ilona*, MKsz 1940. 193—195.

PANNONHALMA

Könyvtártörténet

Kuncze Leó: A pannonhalmi Szentbenedekrend könyvtárainak története és jelen állapota. = MKsz **1878.** 167—190.

Récsey Viktor: A pannonhalmi főapátság könyvtárának jegyzéke 1658-ban, Magger András főapát kormánya alatt. — Catalogus librorum omnium conventus S. Martini de S. Monte Pannoniae anno 1658. sub D. Andrea Placido (Magger) eiusdem monasterii archiabbate confectus. Bp. **1902.** 60 l.

Ism.: *-L -S.*, Száz 1903. 764—765.

Csapodi Csaba: A legrégibb magyar könyvtár belső rendje. (Pannonhalma a XI. században.) = MKsz **1957.** 14—24. — Klny.: Az MTA Ktárának Közl. 3.

A könyvtár anyagának ismertetései

Récsey Viktor: Ősnyomtatványok és régi magyar könyvek a pannonhalmi könyvtárban. — Incunabula et hungarica antiqua in Bibliotheca S. Montis Pannoniae 1—2. köt. Bp. **1904.** 240; 250 l.

Ism.: [*Hellebrant Árpád*] *H. Á.*, BpSz 1905. 121. köt. 464—466. — *Lukcsics József*, KatSz 1905. 524—526. — *Récsey Viktor*, KatSz 1905. 738—739. [Válasz a bírálatra.] — *Lukcsics József*, KatSz 1905. 740. [Viszonválasz.]

Gacs Emilián: A pannonhalmi könyvtár ismeretlen egyházi énekeskönyvei. = ItK **1938.** 187—191.

PÁPA

Borsos István: A pápai evang. reform. főiskola könyvtárának katalógusa és rövid története. 1—2. köt. Pápa **1901**—1912. 732; 352 l.

Ism.: [*Dézsi Lajos*] *D. L.*, MKsz 1901. 404—406. — *Naményi Lajos*, Száz 1902. 675—676. — *Gyalus István*, MKsz 1913. 357— 358.

Kiss Ernő: A pápai nyomdászat XVI. és XVII. századi emlékei a főiskola könyvtárában. = DtProtL **1904.** 35—39.

PÉCS

Könyvtártörténet

Csajághy Károly: Klimó György pécsi püspök élete. = A pesti növendékpapság magyar iskolájának munkálatai. 5. köt. Buda **1838.** 321—343.

M . . .: Klimó György pécsi püspök könyvtárának felirata. = MSion **1863.** 313.

Szentkirályi István: Klimó püspök irodalompártolása. = A Pécs—Baranyamegyei Múzeum Ért. **1917.** 104—105.

Horváth Margit: Klimó püspök könyvtáralapítása. Pécs **1932.** 23 l. (Közlemények a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem Könyvtárából 12.)

Horváth Margit: Mit tudunk meg Klimó püspök hagyatéki irataiból könyvtárára vonatkozólag? Pécs **1932.** 17 l. (Közlemények a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem Ktárából 37.)

Liber Margit: Klimó püspök mint maecenas. Pécs **1933.** 8 l. (Közlemények a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem Ktárából 23.)

Entz Géza: Klimó György pécsi püspök kulturális tevékenysége. = Pann **1940.** 197—221.

Hernády, Francesco: Iscrizione di origine italiana nella prima biblioteca pubblica d'Ungheria. = La Bibliofilia **1957.** 155—159.

HERNÁDY, FRANCESCO: Contributo fiorentino intorno alla pubblicità della biblioteca Pécs in Ungheria. = La Bibliofilia **1959.** 55—60.

HERNÁDY FERENC: A pécsi Klimó-könyvtár múltjából. = MKsz **1959.** 86—90.

HERNÁDY FERENC: Klimó György könyvtárának két felirata. Adatok a pécsi műemlékkönyvtár nyilvánosítása időpontjához és szabályzata történetéhez. = OSzK Évk. 1959. Bp. **1961.** 302—315.

PETROVICH EDE: Ismeretlen adatok a pécsi Egyetemi Könyvtár történetéhez. = MKsz **1967.** 40—43.

A könyvtár anyagának ismertetései

SARKADY ISTVÁN: A pécsi püspöki könyvtár. = ÚjMMúz **1859.** I. 174—178.

VARJÚ ELEMÉR: Jegyzetek a pécsi egyházmegyei könyvtárból. = MKsz **1907.** 193—206.

VASSKÓ ILONA: A pécsi püspöki könyvtár francia nyomtatványai és kéziratai. Pécs **1934.** 123 l. (Közlemények a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem Ktárából 33.)
Ism.: *Jezerniczky Margit*, Széph 1934. VIII. 118. — *Tóth László*, MKsz 1932/34. 179—180.

BERKOVITS ILONA: A pécsi püspöki könyvtár festett kéziratai és ősnyomtatványai. = MKsz **1937.** 35—49. — Klny.: Közlemények a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem Ktárából 38.

SÁROSPATAK

Könyvtártörténet

A sárospataki főiskolai könyvtár utasítása 1621-ből. = MKsz **1881.** 346—348.

SZINYEI GERZSON: A sárospataki főiskolai könyvtár története. Sárospatak **1884.** 71 l. [Először a SpL 1881/82. évf.-ban.]

HARSÁNYI ISTVÁN: A legrégibb, helyi jelzettel is ellátott hazai könyvtári katalógusok. (XVII—XVIII. század.) = MKsz **1928.** 77—85.

A könyvtár anyagának ismertetései

CSONTOSI JÁNOS: A sárospataki ref. collegiom könyvtárának kéziratai. = MKsz **1881.** 248—255.

HARSÁNYI ISTVÁN: A sárospataki ref. főiskolai könyvtár ősnyomtatványai. Catalogus incunabulorum quotquot in Bibliotheca Collegii Ref. Sárospatakiensis asservantur. 1468—1500. Sárospatak **1922.** 21 l. (Klny. a Sárospataki Főiskolai Évkönyvből.)
Ism.: MKsz 1923. 155.

GULYÁS JÓZSEF: A sárospataki könyvtári kézirattár magyar prédikációi. = TheolSz **1931.** 372—373.

GULYÁS JÓZSEF: A sárospataki könyvtárban levő kéziratos imádságok. = TheolSz **1932.** 517.

SOPRON

MÜLLNER MÁTYÁS: Adatok a soproni ev. lyceumi könyvtár történetéhez. = MKsz **1880.** 1—8.

A soproni ág. hitv. ev. lyceum könyvtárának jegyzéke. I—II. Sopron **1896.** 364; 234 l.

NÉMETH SÁMUEL: A soproni evangélikus liceum könyvtárának érdekességei: inkunabulák, unikumok. = SoprSz **1938.** 289—299.

RADÓ POLIKÁRP: Középkori liturgikus könyvek és bibliák maradványai a soproni ev. liceum könyvtárában. = MKsz **1940.** 362—372.

SZIGETI KILIÁN: Középkori hangjegyes kódextöredékek a Soproni Állami Levéltárban. = SoprSz **1963.** 29—40, 145—149.

SZEGED

BARÓTI DEZSŐ: A szegedi ferencesek könyvtára. = KtáriSz **1935.**

BÁLINT SÁNDOR: A szegedi franciskánusok könyvtárának XVI. századi állománya. = MKsz **1964.** 134—141.

KULCSÁR PÉTER: Szeged könyvtártörténete az egyetem alapításáig. Szeged **1970.** 52 l. (A.Univ.Szeg. Acta Bibliothecaria Tom. VII, fasc. 3.)

SZOMBATHELY

PÁLINKÁS GÉZA: A szombathelyi székesegyházi könyvtár régi kéziratainak és ősnyomtatványainak jegyzéke. = A Vasmegyei Régészeti Egylet Évk. **1891/92.** 10—44.

FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ: Középkori kéziratok a szombathelyi papnövelde könyvtárában. = MKsz **1894.** 13—17.

GÉFIN GYULA: A szombathelyi püspöki könyvtár. = Vasvármegye és Szombathely város kultúregyesülete és a Vasvármegyei Múzeum Évk. **1926/27.** 103—108.

SZIGETI KILIÁN: A magyar középkor zenei emlékei Szombathelyen. = VasiSz **1962.** 2. sz. 64—73.

EGYÉB KÖNYVTÁRAK

NAGY FERENC: Régi magyar könyvek intézetünk könyvtárában. = A kecske-

méti ref. lyc. ért. **1881/82.** 3—25; 1882/83. 3—14.

Csontosi János: A kalocsai főegyházi könyvtár kéziratai. = MKsz **1883.** 275—308.

Visegrádi János: A kegyesrendiek sátoraljaújhelyi házikönyvtárának ismertetése. = AdZemplénT **1910.** 227—273.

Sárkány Oszkár: A nagykállói gimnázium könyvtáráról. = MKsz **1941.** 284—285.

Szabadi Sándor: A kecskeméti ref. egyház könyvtára. = MKsz **1961.** 308—314.

Sulyok János: A székesfehérvári Pauer-gyűjtemény. MKsz **1967.** 191—199.

Külföldi könyvtárak

ANGLIA

Cambridge

Pongrácz József: A cambridgei Korvin-kódex és a Trinity College magyar vonatkozású egyéb kéziratai. = MKsz **1912.** 1—7.

London

Szabó Károly: Régi magyar nyomtatványok egyetlen példányai a British Museum könyvtárában. = MKsz **1880.** 218—222.

Kropf Lajos: Régi magyar nyomtatványok a British Múzeum könyvtárában. = MKsz **1884.** 102—110.

Kropf Lajos: Régi magyar nyomtatványok külföldi könyvtárakban. = MKsz **1885.** 82—85. [British Múzeum]

AUSZTRIA

Általában

Bartalus István jelentése felsőausztriai kolostoroknak Magyarországot illető kéziratairól és nyomtatványairól. Pest **1870.** 43 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből I, 11.)

Csontosi János: Könyvtárbúvárlatok Ausztriában. = MKsz **1890.** 29—41.

Zalán Menyhért: Árpád-kori magyar vonatkozású kéziratok az osztrák kolostorok kézirattáraiban. = PannonhSz **1926.** 46—62. — Klny. is.

Ism.: *Jakubovich Emil*, MKsz 1926. 187—193.

Bécs (Wien)

Szilágyi Sándor: A bécsi Theresiánum könyvtárának XVI. századbeli magyar unicum-jai és az első magyar Horác-fordítás. = MKsz **1877.** 1—4.

Csontosi János: A bécsi Udvari Könyvtár hazai vonatkozású kéziratai. = MKsz **1884.** 157—308.

Kluch János: Idegen nyelvű külföldi nyomtatványok hazai szerzőktől a bécsi udvari könyvtárban. = MKsz **1900.** 80—90, 275—283, 386—393.

[Gulyás Pál] G. P.: A bécsi udvari könyvtár magyar emlékei. = MKsz **1919.** 149—151.

Berkovits Ilona: Magyar vonatkozású XIV. századi kéziratok a bécsi Nemzeti Könyvtárban. = MKsz. **1943.** 67—68.

Borsa Gedeon: XVI. századi magyarországi nyomtatványok a bécsi Nationalbibliothek-ban. = MKsz **1964.** 162—166.

Göttweig

Rómer Flóris Ferenc: Könyvtári búvárlataim Altenburgban és Göttweigban. = MKsz **1881.** 99—116.

Falvy Zoltán: Göttweig és Vorau magyar vonatkozású kéziratai. = MKsz **1959.** 122—125.

Grác (Graz)

Thim József: A gráci egyetemi könyvtár hungaricái. = MKsz **1885.** 77—81.

Németújvár (Güssing)

Fejérpataky László: A német-újvári Sz. ferencrendi zárda könyvtára. = MKsz **1883.** 100—137.

CSEHSZLOVÁKIA

Általában

Szabó Károly jelentése könyvtárbúvárlatairól. = Száz **1872.** 688—695.

Ballagi Aladár: Felvidéki könyvtárbúvárlatok. = MKsz **1879.** 13—20, 93—102, 150—156.

A besztercebányai, libetbányai, korponai és selmecbányai városi levéltárak kéziratai. = MKsz **1887.** 153—178.

Klaniczay Tibor: Magyar nyelvű verses kéziratok Csehszlovákia könyvtáraiban és levéltáraiban. = MTA I. OK **1955.** VII. 429—442.

Güntherová, Alžbeta—Mišianik, Ján: Illuminierte Handschriften aus der Slowakei. Praha **1962.** 173 l.

Ism.: *Klemmt, Rolf*, Südostdeutsche Forschungen 1964. 377—378. — V. Kovács Sándor, Vif 1963. 201—202.

Borsa Gedeon: Régi magyarországi nyom.

tatványok a szlovákiai gyűjteményekben. = MKsz **1963.** 116—120.

Borsa Gedeon: Régi magyarországi nyomtatványok a cseh- és morvaországi gyűjteményekben. = MKsz **1963.** 344—347.

Kotvan, Imrich: Inkunábuly archívov, múzeí a niektorých knižníc na Slovensku. — Incunabula archivorum, museorum, nonnullarumque bibliothecarum historicarum Slovaciae. Martin **1964.** 192 l., 8 t.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1965. 293—294.

Kotvan, Imrich: Incunabula quae Cassoviae, Jasoviae et in Capitulo Scepusiensi asservantur. — Inkunábuly v Košiciach, v Jasove a v Spišskej Kapitule. Košice **1967.** 257 l.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1970. 397.

Alsókubin (Dolný Kubín)

Kotvan, Imrich: Incunabula bibliothecae Čaplovičanae in Dolný Kubín. — Inkunábuly Čaplovičovej knižnice v Dolnom Kubíne. Bratislava **1960.** 41 l., 4 t.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1970. 396—397.

Kassa (Košice)

Röszler István: Adalékok a kassai kir. Jogakadémia könyvtárához. = MKsz **1882.** 1—30., és A Felsőmagyarországi Múzeum-Egylet Évk. 1882. 1—34.

Tóth Lőrinc: A felsőmagyarországi múzeum könyv- és okmánytára. = A Felsőmagyarországi Múzeum-Egylet Évk. **1886.** 10—28.

Kemény Lajos: Ritka XVI. századbeli nyomtatványok a kassai városi levéltárban. = MKsz **1888.** 206—210.

Récsei Viktor: A kassai püspökségi könyvtár codexeinek és incunabulumainak jegyzéke. Bp. **1891.** VIII, 108 l.
Ism.: *Ballagi Aladár*, MKsz 1891. 409—413. — *Békési Emil*, KatSz 1891. 652—654.

Fehér Mátyás: A kassai püspöki könyvtár kódexei és ősnyomtatványai. Kassa **1943.** 80 l.
Ism.: *Csery-Clauser Mihály*, MKsz 1944. 65—67., és It 1944. 70.

Késmárk (Kežmarok)

Kudora Károly: A késmárki ágost. hitv. evangelikus lyceum könyvtára. Késmárk **1884.** 16 l.

Kotvan, Imrich: Inkunábuly lyceálnej knižnice v Kežmarku. Incunabula bibliotecae lycaei Kesmarkiensis. Bratislava **1959.** 48 l., 2 t.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1961. 120—121.

Körmöcbánya (Kremnica)

Lamoš, Teodor: Archív mesta Kremnice. Bratislava **1957.** 237 l.
Ism.: V. Kovács Sándor, ItK 1961. 248.

Kotvan, Imrich: Inkunábuly knižníc mesta Kremnice. Incunabula bibliothecarum civitatis Cremniciensis. Martin **1959.** 52 l.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1960. 91—92.

Losonc (Lučenec)

[Békesi-]Concilia Emil: Losonc könyvtárainak ismertetése. = MKsz **1885.** 62—76.

Lőcse (Levoča)

Géresi Kálmán: A lőcsei új könyvtár. = Száz **1906.** 666—670.

Nyitra (Nitra)

Wágner József: A nyitrai egyházmegyei könyvtár kéziratai és régi nyomtatványai. Nyitra **1886.** XII, 222 l.
Ism.: *Hellebrant Árpád*, EPhK 1887. 502—503. — MKsz 1887. 334—339.

Kotvan, Imrich: Inkunábuly v Nitre. Incunabula civitatis Nitriensis. Nitra **1963.** 96 l.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1965. 293—294.

Pozsony (Bratislava)

Knauz Nándor: A pozsonyi káptalannak kéziratai. Codices manuscripti capituli Posoniensis. Esztergom **1870.** 324 l. — (Klny. a MSion 1866/69. évfolyamaiból.)

Csontosi János: A pozsonyi sz. ferencrendiek tartományi könyvtárának codexei. = MKsz **1878.** 45—54.

Harmath Károly: A pozsonyi evang. lyceumi könyvtár régi nyomtatványainak és kéziratgyűjteményének ismertetése. Pozsony **1879.** 63 l. (Klny. a pozsonyi ev. főisk. 1877/78. és 1878/79. évi értesítőiből.)
Ism.: *Ábel Jenő*, EPhK 1879. 498—499.

Schrödl József: A pozsonyi ágost. hitv. evang. egyház kézirattára. = TheolSzaklap **1904.** 281—297.

Kotvan, Imrich: Katalóg prvotlačí Univerzitnej Knižnice v Bratislave. Catalogus incunabulorum bibliothecae universitatis Bratislavensis. 1—2. Bratislava **1955.** 38; 42 l.

Kotvan, Imrich: Katalóg prvotlačí vedeckej knižnice mesta Bratislavy. Catalogus incunabulorum bibliothecae Scientificae Civitatis Bratislavensis. Bratislava **1956.** 56 l., 4 t.

KOTVAN, IMRICH: Prvotlače Lyceálnej Knižnice v Bratislave. Incunabula bibliothecae lycaei Bratislavensis. Bratislava **1957.** 32 l., 2 t.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1958. 204—205. [Az előző két kiadvánnyal együtt.]

KOTVAN, IMRICH: Inkunábuly knižnice miestneho pracoviska Matice slovenskej v Bratislave. Incunabula bibliothecae filialis Matica Slovenská Bratislavae. Martin **1959.** 106 l., 12 t.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1960. 91—92.

KOTVAN, IMRICH: Inkunábuly kapitulnej knižnice v Bratislave. Incunabula bibliothecae capituli Bratislavensis. Martin **1959.** 73 l., 2 t.

KOTVAN, IMRICH: Inkunábuly univerzitnej knižnice v Bratislave. Incunabula bibliothecae universitatis Bratislavensis. Bratislava **1960.** 32 l., 16 t.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1961. 120—121. [Az előző kiadvánnyal együtt.]

Turócszentmárton (Martin)

CSONTOSI JÁNOS: A bars-szentkereszti püspöki könyvtár kéziratai. = MKsz **1882.** 128—141. [A könyvtár a Maticába került.]

KOTVAN, IMRICH: Incunabula bibliothecae institutionis Matica Slovenská in Martin. Martin **1961.** 72 l.
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1964. 105.

Katalóg slovákumových kníh Knižnice Matice slovenskej do roku 1918. Martin **1964.** 1644 l.
Ism.: *Sziklay László*, MKsz 1967. 110—111.

HOLLANDIA

MIKLÓS ÖDÖN: Könyvészeti jegyzetek Hollandiából. = TheolSzaklap **1917.** 187—192.

JUGOSZLÁVIA

Általában

BORSA GEDEON: Régi magyarországi nyomtatványok a jugoszláviai gyűjteményekben. = MKsz **1967.** 280—282.

Zágráb (Zagreb)

CSONTOSI JÁNOS: A zágrábi érseki és egyetemi könyvtárak kéziratai. = MKsz **1885.** 92—127.

BALIĆ, CHARLES: Les anciens manuscrits de la Bibliothèque metropolitaine de Zagreb. = Studia Mediaevalia R. J. Martin O. P. Bruges **1948.** 444—457.

LENGYELORSZÁG

Általában

CSONTOSI JÁNOS: Lengyelországi könyvtárbúvárlatok. = MKsz **1890.** 219—256. — Kivonata: AkÉrt 1890. 441—451.

DIVÉKY ADORJÁN: A lengyelországi könyv- és levéltárak magyar vonatkozású kézirati anyaga. = LK **1927.** 27—58. — Klny. is.
Ism.: [*Halász Gábor*] H. G., MKsz 1929. 124—125.

Hopp Lajos tanulmányútja Lengyelországban. = ItK **1962.** 265—268.

HOLL BÉLA: Régi magyarországi könyvek lengyel könyvtárakban. = MKsz **1964.** 156—161.

Krakkó (Kraków)

CSONTOSI JÁNOS: A krakkói könyvtár hazai vonatkozású kéziratai. = MKsz **1882.** 373—398.

KROPF LAJOS: Régi magyar nyomtatványok külföldi könyvtárakban. = MKsz **1885.** 82—85. [Krakkó.]

Biblioteka Jagiellonska. Katalog wystawy rękopisów i druków polsko-węgierskich XV i XVI wieku. Kraków **1928.** 38 l., 19 t.
Ism.: *Lukinich Imre*, MKsz 1928. 122—124. — *Jakubovich Emil*, Száz 1929. 56—60.

Poznan

KVACSALA JÁNOS: Magyar vonatkozású kéziratok a poseni királyi levéltárban. = ItK **1893.** 109—110.

Varsó (Warszawa)

CSONTOSI JÁNOS: Jelentés varsói könyvtárakban tett kutatásaimról. = AkÉrt **1890.** 441—451.

NÉMETORSZÁG

Altenburg

RÓMER FLÓRIS FERENC: Könyvtári búvárlataim Altenburgban és Göttweigban. = MKsz **1881.** 99—116.

Drezda (Dresden)

CSONTOSI JÁNOS: A drezdai királyi könyvtár hazai vonatkozású kéziratai. = MKsz **1886.** 251—258.

Freiburg

RADOMSKI, R.: Hungarica der Universitätsbibliothek Freiburg i. Br. = UralaltJb **1966.** 143—146.

Göttinga (Göttingen)

DÉZSI LAJOS: Levelek a göttingai egyetem könyvtárából. = ItK **1898.** 368—375.

Halle

RÉVÉSZ KÁLMÁN: A hallei magyar könyvtár. = ProtEgyhIskL **1886.** 1301—1305., és MKsz 1886. 259—268.
Ism.: *Stromp László*, ProtEgyhIskL 1886. 1402—1404. [Hozzászólás.] — *Szlávik Mátyás*, ProtEgyhIskL 1886. 1432—1435. [Hozzászólás.]

SZLÁVIK MÁTYÁS: Magyar prot. irodalmi s egyháztörténeti emlékek. = ProtEgyhIskL **1889.** 1384—1388. [3. Magyar prot. egyházi nyomtatványok a halle—wittenbergi „Bibliotheca Hungaricá"-ban.]

GERHARD, KARL: Die Ungarische Nationalbibliothek der Universität Halle-Wittenberg. = Beiträge zur Bücherkunde und Philologie **1903.** 141—158.

KOVÁTS LÁSZLÓ: A hallei régi magyar könyvtár katalógusa. = MKsz **1905.** 89—90.

Hungarica Vitebergensia. Libri unici ex bibliotheca nationis Hungaricae universitatis Halensis cum Vitebergensi consociatae. Ed. *Béla Obál.* Halle **1909.** 87 l.
Ism.: [*Horváth János*] *thj.*, MNy 1910. 134—136. — *Szilágyi Ádám*, MNyr 1911. 175—177. — *Trócsányi Zoltán*, EPhK 1911. 816—818.

RAFFAY SÁNDOR: A hallei magyar könyvtár. = TheolSzaklap **1913.** 244—261.

REINHOLD, HEINRICH: Die Handschriftensammlung der Ungarischen Nationalbibliothek zu Halle. = Zentralblatt für Bibliothekswesen **1913.** 490—499.

RAFFAY SÁNDOR: A hallei egyetemi könyvtárral kapcsolatos magyar könyvtár. = MúzKönyvtÉrt **1914.** 54—58.

FITZ, JOSEPH: Georg Michaelis Cassai und seine Bibliothek. = Gragger Emlk. Berlin **1927.** 122—145. — Klny. is.

BUCSAY MIHÁLY: Régi magyar könyvek a hallei Magyar Könyvtárban. Bp. **1941.** 104 l. (A középdunai protestantizmus könyvtára 1.)
Ism.: [*Hankiss János*] *Hungarus Viator*, DebrSz 1941. 241—243. — *Varjas Béla*, MKsz 1941. 298—300. — *Bucsay Mihály*, MKsz 1941. 423—424. [Válasz Varjas bírálatára.] — *Varjas Béla*, MKsz 1942. 93—95. [Viszonválasz Bucsaynak.] — *Harsányi András*, ProtSz 1943. 121—122.

PÁLFY MIKLÓS: Katalog der Handschriftensammlung der Hallenser Ungarischen Bibliothek. Halle/Saale **1965.** 271 l. (Arbeiten aus der Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt in Halle a. d. Saale 4.)
Ism.: *Nagy Gyula*, TheolSz 1966. 160—162. — *V. Kovács Sándor*, ItK 1969. 508—509.

PÁLFY MIKLÓS: Bibliographische Seltenheiten der Hallenser Ungarischen Bibliothek. — A hallei magyar könyvtár könyvészeti ritkaságai. Halle/Saale **1967.** 124 l. (Arbeiten aus der Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt in Halle a. d. Saale 6.)
Ism.: *Borsa Gedeon*, MKsz 1968. 405—406.

Hannover

Magyar vonatkozású kéziratok a hannoveri kir. könyvtárban. = MKsz **1891.** 166—168.

Jena

BUCSAY MIHÁLY: Magyar vonatkozású történeti könyvtár Jénában. = MKsz **1941.** 283.

JÜGELT, KARL-HEINZ: Ungarn betreffende historische Literatur in der Universitätsbibliothek Jena. = MKsz **1959.** 382—387.

JÜGELT, KARL-HEINZ: Hungarica-Auswahl-Katalog der Universitätsbibliothek Jena. Weimar **1961.** 341 l., 8 t. (Claves Jenenses. Veröffentlichungen der Universitätsbibliothek Jena 10.)
Ism.: *Mollay Károly*, SoprSz. 1962. 180—181. — *Paulhart, Herbert*, Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung 1962. 506. — *Soltész Zoltánné*, MKsz 1962. 248—250. — *Benda Kálmán*, Száz 1963. 1133. — *V. Kovács Sándor*, ItK 1963. 386—388. — *Hellenbart, Gy.*, UralaltJb 1966. 143.

München

CSONTOSI JÁNOS: A müncheni könyvtár hazai vonatkozású kéziratai. = MKsz **1882.** 202—240.

Weimar

KROPF LAJOS: Régi magyar nyomtatványok külföldi könyvtárakban. = MKsz **1885.** 82—85.

Wittenberg

ASZTALOS MIKLÓS: A wittenbergi egyetemi könyvtár Wittenbergben maradt részének régi magyar könyvállománya. = MProtEgyhtörtA **1928.** 123—185.

Wolfenbüttel

Schulek Tibor: XVI. századi magyar nyomtatványok töredékei a wolfenbütteli könyvtárban. = MKsz **1970.** 119—129.

OLASZORSZÁG

Általában

Fraknói Vilmos: Két hét olaszországi könyv- és levéltárakban. = MKsz **1878.** 121—144.
Áldásy Antal: Olaszországi történelmi kutatások. = MKsz **1892/93.** 240—277.
Hodinka Antal: Hazai vonatkozású kéziratok az olasz könyv- és levéltárakban. = MKsz **1889.** 45—83.

Milánó

Csontosi János: Hazai vonatkozású kéziratok a gróf Trivulzio-család milánói könyvtárában. = MKsz **1891.** 144—150.

Nápoly (Napoli)

Miskolczy István: A nápolyi Biblioteca Nazionale magyar vonatkozású kéziratai. = MKsz **1927.** 146—154.

Róma

Nagy Iván: Római magyar regesták. = MTT **1857.** IV. 227—260.
Zsák I. Adolf: A római Ottobani-könyvtár hazai vonatkozásai. = MKsz **1909.** 244—251, 335—346.

Velence (Venezia)

Csontosi János: A velencei könyvtár hazai vonatkozású latin kéziratai. = MKsz **1883.** 164—203.
Schönherr Gyula: A velencei Szent-Márk Könyvtárból. = MKsz **1899.** 176—184.
A velencei Sz. Márkról nevezett könyvtár magyarországi vonatkozású nyomtatványai. = MKsz **1891.** 151—158.

ROMÁNIA

Általában

Szabó Károly: Az erdélyi közkönyvtárak régi magyar könyveiről. = Az Erdélyi Múzeum-Egylet Évk. **1871.** 33—72, 113—146; 1873. 76—92.
Kovadja, C.: Alte Bibliotheken der Siebenbürger Sachsen und ihre Wiegendrucke. = GutenbergJb **1941.** 201—203.
Baráth Béla: Ősnyomtatványok a Székelyföldön és Délerdélyben. = Erdélyi Tudósító **1942.** 31.
Klaniczay Tibor: Beszámoló a Román Népköztársaság könyvtáraiban végzett kutatásaimról. = MTA I. OK **1954.** V. 345—384.
Zemplén Jolán: Régi fizikai kéziratok kutatása Erdélyben. = MTud **1958.** 207—218.

Brassó (Braşov)

Gross, Julius: Seltene Druckwerke in der Bibliothek des evang. Gymnasiums A. B. in Kronstadt. = Korrespondenzblatt **1886.** 1—5.
Gross, Julius: Zur ältesten Geschichte der Kronstädter Gymnasialbibliothek. = ArchivSiebLk **1887.** 591—807.
Nussbächer Károly: A brassói evangélikus iskola könyvtára. = MKsz **1888.** 189—194.
Trauschs Handschriften-Katalog. Bearb., erg. und fortgesetzt von *Oskar Netolichka*. 1—3. Bde. Kronstadt **1898**—1903. VII, 142; IV, 100; 63 l.

Csíksomlyó (Şumuleu)

Glósz Miksa: A csíksomlyói sz. ferencrendi szerzetesek könyvtárában található régi magyar könyvek jegyzéke. Csíksomlyó **1885.** 11 l.
Ballagi Aladár: A csíksomlyói szentferencrendi zárda könyvtára. = MKsz **1879.** 266—267.
Baráth Béla: Ősnyomtatványok Csíksomlyón. = Erdélyi Tudósító **1941.** 54—56.

Gyulafehérvár (Alba Julia)

Beke Antal: Az erdélyi egyházmegyei Batthyány-könyvtár kéziratainak névsora. Gyulafehérvár **1871.** 56 l.
Varjú Elemér: A gyulafehérvári Batthyány-Könyvtár. = MKsz **1899.** 134—175, 209—243, 329—345; 1900. 17—55, 131—169, 228—249, 338—361; 1901. 24—52, 256—279. — Klny. is.
Ism.: *Esztegár László*, EPhK 1902. 127—129. — *Naményi Lajos*, Száz 1902. 282—283.
A Batthyány-Intézet régi magyar könyvtára. = Batthyáneum **1913.** 54—73.
Bőle Kornél: Adatok a Domonkos-rend liturgiájához és a gyulafehérvári Batthyány-könyvtár idevágó kéziratihoz. = A Szent Domonkos-rend múltjából és jelenéből. Bp. **1916.** 284—291.
Biblioteca Batthyaneum din Alba Julia. Bucureşti **1957.**

Szentiványi Róbert: Catalogus concinnus librorum manuscriptorum bibliothecae Batthyanianae Albae in Transsilvania. Ed. 4. Szeged **1958.** 366 l., 3 t.
Ism.: *V. Kovács Sándor*, Itk 1960. 135–136.

Kulcsár Péter: Catalogus incunabulorum Bibliothecae Batthyányanae. Szeged **1965.** 167 l.
Ism.: *Vértesy Miklós*, MKsz 1965. 379–380.

Kolozsvár (Cluj)

Simén Domokos: Az unitáriusok főiskolájának könyvtára. = KerMagv **1877.** 195–204.

Szabó Károly: Az Erdélyi Múzeum könyvtárának régi hungaricumai bezárólag 1711-ig. = ErdMúz **1882.** 208–285.

Szabó Samu: A kolozsvári ev. ref. collegium könyvtára. = MKsz **1885.** 165–168.

Lukinich Imre: A Kalazantinum könyvtárának ritkább, magyar vonatkozású példányai. = Kalazantinum **1898/99.** 108–111.

Köblös Zoltán: Halotti beszédek az Erdélyi Országos Múzeum és a kolozsvári református kollégium könyvtárában. Kolozsvár **1905.** 104 l. (Klny. GenFüz 1904/05.)

Szabó T. Attila: Az Erdélyi Múzeum Egylet XVI–XIX. századi kéziratos énekeskönyvei. = ErdISz **1929.** 281–304. – Klny.: Erd.Tud.Füz. 20.

Baráth Béla: Ősnyomtatványok Kolozsváron. = Erdélyi Tudósító **1941.** 86–88, 117–119, 151–152.

Marian, Victor: Manuscrise de matematică, fizică – și astronomie din Biblioteca Academiei R. P. R. filiala Cluj. = Studii și Cercetării de Bibliologie **1955.** 272–277.

Benczédi Pál: A volt kolozsvári unitárius kollégium könyvtárának kézirattárából. = Kelemen Lajos Emlk. Kolozsvár **1957.** 33–45.

Domșa, Ioan: Incunabulele Bibliotecii Filialei din Cluj a Academiei Republicii Socialiste România. = Studii și Cercetări de Documentare și Bibliologie **1967.** 343–347.

Triteanu, Mihail: Biblioteca Filialei din Cluj a Academiei Republicii Socialiste România. = Studii și Cercetări de Documentare și Bibliologie **1968.** 327–340.

Domșa, Ioan: Ediții elzeviriene în Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România – Filiala Cluj. = Studii și Cercetări de Bibliologie **1969.** 169–175.

Marosvásárhely (Tîrgu-Mureș)

Könyvtártörténet

Teleki Domokos: A marosvásárhelyi Teleki-könyvtár története. = ErdMúz **1930.** 313–324. – Klny.: Erd.Tud.Füz. 29., és Az Erdélyi Múzeum Egyesület 9. vándorgyűlésének Emlk. 1931. 35–46.

A könyvtárak anyagának ismertetései

Bibliothecae Samuelis com. Teleki de Szék pars tertia scriptores rerum hungaricarum et transilvanicarum complexa, cum catalogo librorum hungaric. conjugis desideratissimae Susannae com. Bethlen de Iktár. Viennae **1811.** 4, 285, 24, 287–672, 30 l. [Az I–II. rész régi magyar vonatkozású anyagot nem ismertet.]

Bibliothecae Samuelis com. Teleki de Szék pars quarta, novas accessiones ad tres priores partes complexa. Viennae **1819.** 4, 158 l.

Koncz József: A marosvásárhelyi helv. hitv. főtanodai könyvtár ismertetése. = MKsz **1879.** 215–233, 313–332.

Farczády, Alexa–Székely, Margareta: Istoricul și situația actuală a bibliotecii documentare „Bolyai" din Tîrgu Mureș. = Studii și Cercetări de Bibliologie **1957.** 241–253.

Nagybánya (Baia Mare)

Schönherr Gyula: Könyvtárainkról. = Nagybánya és Vidéke **1887.** 36–38. sz., és Sch. Gy. dr. emlékezete. Bp. 1910. 163–182.

Nagyenyed (Aiud)

A nagyenyedi ev. ref. collegium könyvtára. = MKsz **1884.** 87–101.

Muzsnai László: A Bethlen Kollégium nagykönyvtárának értékes kéziratai. = RefSz **1940.** 115–121, 131–133, 153–160, 169–172.

Nagy Géza: A Bethlen-kollégium tudományos gyűjteményeinek története. Kolozsvár **1947.** 18 l.

Biblioteca Bethlen din Aiud. București **1957.** 49 l.

Jakó Zsigmond: Az enyedi régi könyvtár kéziratos ritkaságairól. = NyItudK **1964.** 209–226.

Nagyszeben (Sibiu)

Müller, F.: Die Incunabeln der Hermannstädter „Capellenbibliothek". = Archiv-SiebLk **1877.** 293–358, 489–543.

[Teutsch, Friedrich] Fr. T.: Der älteste Katalog der Hermannstädter Kapellenbibliothek. = Korrespondenzblatt **1880.** 93–94.

Katalog der Bibliothek des Baron Bruckental'schen Museums in Hermannstadt. 1–3. Nagyszeben **1896**–1900.

Sievert, L.: Die Wiegendrucke des Baron Brukenthalischen Museums. = Mitteilungen des Brukenthalischen Museums **1944.** 9—33.

Jugăreanu, Veturia: Crîmpeie de cultură din secolul ad XV-lea oglindite în colecţia de incunabule a bibliotecii Brukenthal din Sibiu. Sibiu **1956.** 17 l. (Studii şi comunicări ale Muzeului Brukenthal 7.)

Jugăreanu, Veturia: Biblioteca Muzeului Brukenthal. Bucureşti **1957.**

Jugăreanu, Veturia: Despre incunabulele bibliotecii Muzeului Brukenthal. = Prima sesiune de bibliologie şi documentare. Bucureşti **1957.** 166—169.

Göllner, Carol: Din istoricul unor biblioteci feudale ale saşilor din Sibiu. = Studii şi Cercetării de Bibliologie **1963.** 221—229.

Jugăreanu, Veturia: Cărţi preţioase din secolul XVI în Biblioteca Brukenthal. = Studii şi Comunicări (Muzeul Brukenthal) **1967.** 285—304.

Jugăreanu, Veturia: Identificarea unor noi incunabule în Biblioteca Brukenthal. = Studii şi Comunicări (Muzeul Brukenthal) **1967.** 263—272.

Sepsiszentgyörgy (Sfîntu-Gheorghe)

Csűry Bálint: A Székely Nemzeti Múzeum régi kézirataiból. = Emlékkönyv a Székely Nemzeti Múzeum 50 éves jubileumára. Sepsiszentgyörgy **1929.** 95—101.

Debreczy Sándor: A Székely Nemzeti Múzeum kézirattára magyar nyelvi és irodalomtörténeti szempontból. = DebrSz **1937.** 135—140.

Varga Nándor Lajos: Régi fametszetes magyar vagy magyar vonatkozású könyvek a Szepsi-Szent-Györgyi Székely Nemzeti Múzeumban. Bp. **1942.** 443 l.

Szatmárnémeti (Satu-Mare)

Fraknói Vilmos: Schlauch Lőrinc szatmári püspöknek, Török János által gyűjtött könyvtára. = MKsz **1877.** 5—15, 77—90.

Meszlényi Gyula: Bibliotheca Laurenziana. A szatmári egyházmegyének Schlauch Lőrinc kardinális úr által szatmári püspök korában kegyesen ajándékozott Török János-féle könyvtárnak jegyzéke. Szatmár **1900.** 202 l.

Székelyudvarhely (Odorhei)

Gönczi Lajos: A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegium múltja és jelene. Székely-Udvarhely **1895.** 249 l. [A könyvtár története és ismertetése is.]
Ism.: *Gyulai Farkas*, MKsz 1895. 332—336.

Zilah (Zălău)

Kincs Gyula: A zilahi ev. ref. koll. könyvtárának régi magyar nyomtatványai. = A zilahi ev. ref. koll. **1893/94.** ért. 37—43.

SVÁJC

Bern

Szalay László: Hungaricák a berni városi könyvtárban. = ÚjMMúz **1855.** II. 73—75.

Csontosi János: A berni városi könyvtár hazai vonatkozású kéziratai. = MKsz **1887.** 242—248.

Lausanne

Szalay László: Hungaricák a lausannei cantoni könyvtárban. = ÚjMMúz **1855.** II. 379—380.

Zürich

Zsilinszky Mihály: Egyháztörténelmi emlékek a zürichi városi könyvtárból. = SpFüz **1866.** 73—77, 165—167, 280—282, 453—463.

SZOVJETUNIÓ

Beregszász (Beregovo)

Harsányi András: A beregi református egyházmegye könyvtára. = MKsz **1941.** 245—269. — Klny. is.
Ism.: *Bucsay Mihály*, Egyhtört 1943. 299.

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

Dercsényi, Désiré: Manuscrits hongrois du moyen âge en Amérique. = NRH **1942.** 161—167.

Szabó, George: Corvinus Manuscripts in the United States. A Bibliography. New York **1960.** 20 l. (Hungarian Bibliography Series 2.)
Ism.: *V. Kovács Sándor*, Itk 1962. 541—542.

Csapodi Csabáné: Magyar eredetű és magyar vonatkozású kódexek Amerikában. = MKsz **1965.** 359—365.

ISMERETLEN HELYEN

Telgárti Lipót: Régi könyvek. = MSion **1869.** 815—823. [XV—XVII. századi kéziratok Nádasdy Tamásné betléri, Gömör megyei könyvtárában.]

Horváth József: A nádasdi gróf Nádasdy család nádas-ladányi elsőszülöttségi könyvtárának története és ismertetése. Bp. **1889.**

Ism.: *Ballagi Aladár,* MKsz 1889. 311—320.

Bibliotheca Mauritii baronis Kornfeld. Index librorum hungaricorum. Bp. **1913.** 48 l.

Ism.: *Gulyás Pál,* MKsz 1913. 157—158.

Kelecsényi Ákos: A Nagy István-féle gyűjtemény. = MKsz **1966.** 158—163. [Szétszóródott RMK-gyűjtemény.]

2. SZÖVEGKIADÁSOK

GYŰJTEMÉNYES KIADÁSOK, SOROZATOK

Megjegyzés. Az egyes sorozatoknak csak azokat a tagjait írjuk le, amelyek régi magyar vonatkozású anyagot tartalmaznak.

Adparatus ad historiam Hungariae, sive collectio miscella monumentorum ineditorum partim, partim editorum, sed fugientium. Conquisivit, in decades partitus est, et praefationibus atque notis illustravit *Matthias Bel.* Dec. 1—2. Posonii **1735.** 442 l., [73 lev.]; 146 l., [8 lev.]

Tartalma: Dec. I. 1—41: Nicolai Oláhi Hungaria. — 43—88: Michaelis Sigleri Chronologiae rerum hungaricarum, transilvanicarum et vicinarum regionum libri duo. — 89—158: Iuvenci Coelii Calani Attila. — 159—189: Hieronymi Lasky Historia arcana legationis, nomine Johannis regis, ad Solymannum turcarum imperatorem susceptae. — 191—278: Ritus explorandae veritatis. — 279—302: Diarium Johannis Cuspiniani, de congressu Maximiliani I. cum Vladislao, Ludovico et Sigismundo regibus. — 303—316: Johannis Listhii Commentariolus de coronatione Maximiliani II. — 317—352: Joannis Bocatii Commentatio epistolica de legatione sua ad Stephanum Botskay, accessit eiusdem Jaurinum redivivum. — 353—380: Georgii Závodsky Diarium rerum per Hungariam ab anno MDLXXXVI, usque ad annum MDCXXIV. gestarum. — 381—418: Davidis Frölichii Prodromus maioris chronici Hungariae. — 419—442: Hungariae periclitantis imago, gemina legatione Ferdinandi I. altera; altera Rudolphi II., regum Hungariae, ad Sigismundum Augustum prior, posterior ad Sigismundum III. expressa.

Dec. II. 1—84: Ex Historia Prisci Rhetoris excerpta. — 85—146: Paulli Gregorianczii Breviarium rerum hungaricarum historico geographicum.

Scriptores rerum Hungaricarum, Dalmaticarum, Croaticarum et Sclavonicarum veteres ac genuini . . . Cum . . . praefatione *Matthiae Belii.* Cura et studio *Joannis Georgii Schwandtner.* Tom. 1—3. Vindobonae **1746**—1748. XXI, 888 [46]; XXXIII, 859, [41]; XLII, 794, [22] l. — Az 1. kötet 2. kiadása: Tyrnaviae 1765. Tom. 1—3. — 3. kiad.: Viennae 1766—1768. Tom. 1—3.

Tartalma: Tom. I. 1—38: Anonymi Belae regis Notarii, Historia Hungarica. — 39—291: M. Joannis de Thurócz Chronica Hungarorum. — 292—321: M. Rogerii . . . miserabile Carmen. — 322—412: Petri Ransani Epitome Rerum Ungaricarum. — 413—428: Chartvitii episcopi Vita S. Stephani. — 429—432: Vita S. Emerici. — 433—518: Philippi Callimachi de rebus a Vladislao Polonorum atque Hungarorum Rege gestis Libri III. — 519—527: Regis Ungariae Matthiae Nuptiae, et Coronatio Reginae . . . a Palatini Comitis Legato olim diligenter descripta. — 528—568: Galeoti Martii Narniensis . . . Commentarius elegans de Matthiae Corvini egregie, sapienter, iocose dictis et factis. — 569—602: Melchioris Soiteri a Vinda I. C. de bello Pannonico . . . Libri II. — 603—622: Joannis Martini Stellae LL. Doct. de Turcarum in Regno Hungariae anno 1543. et 44. successibus . . . Epistolae IV. — 623—629: Wolfgangi Lazii, Viennensis, . . . Rei contra Turcas gestae Anno 1556. brevis descriptio. — 630—658: Basilii Ioannis Herold, Rerum contra Turcos, auspiciis Ferdinandi Austriaci Anno 1556. in Pannonia gestarum, historiola, dialogo conscripta. — 659—722: Petri Bizari Sentinatis Bellum Pannonicum, sub Maximiliano II. Romanorum, et Solimanno Turcarum Impp. gestum, recognitum et emendatum. — 723—741: Historia Sigethi . . . a Solymanno Turcarum Im. an. 1566. capti, Christianisque erepti. Per M. Samuelem Budinam Labacensem, iam olim in latinum conversa . . . — 742: Ioannis Iacobini . . . Brevis enarratio rerum a Serenissimo Transilvaniae Principe Sigismundo, Anno 1595. gestarum. — 757—777: Ioannis Pistorii Niddani Genealogia Regum Hungariae. — 778—799: Georgii a Reychersdorff, Tran-

siluani, Chorographia Transilvaniae ... — 800—810: Eiusdem Chorographia Moldawiae. — 811—841: Martini Broniovii a Biezdzfedea, Stephani I. Poloniae Regis nomine ... Descriptio Tartariae, Anno 1595. — 842—862: Georgii Wernheri de admirandis Hungariae aquis Hypomnemation. Anno 1595. — 863—866: Ioannis Martini Stellae Descriptio, et munitiones Altemburgi Hungarici, arcis dotalis Serenissimae Hungariae Reginae Mariae. — 867—873: Felicis Petancii ... Dissertatio de itineribus aggrediendi Turcam, ad Vladislaum Hungariae et Bohemiae Regem. — 874—888: Transilvanicae Inscriptiones veteres nonnullae ...

Tom. 2. 1—106: Johannis de Zredna [Vitéz János] Epistolae ... per Paulum de Iwanich ... congestae. — 107—381: Ludovici Tuberonis ... Commentariorum ... Libri XI. — 382—415: Johannis Zermegh Rerum gestarum inter Ferdinandum et Johannem ... Commentarius. — 416—485: Petri de Rewa ... de S. Coronae Regni Hungariae ... Commentarius. — 486—517: Martini Schmeizel de Insignibus, vulgo Clenodiis Regni Hungariae ... Schediasma Historicum. — 518—525: Solemnitas Inaugurationis d. Caroli VI .... celebrata Posonii MDCCXII. — 526—601: Descriptio rituum et solemnitatum coronationis serenissimae Mariae Theresiae ... Anno MDCCXLI. — 602—837: Petri de Rewa ... de Monarchia et S. Corona Regni Hungariae, X Centuriae VII. — 838—859: Casparis Longelini de Lambertinis ... Palatinorum et Judicum Curiae Regiae Regni Hungariae Catalogus.

Tom. 3. Délszláv történetírók.

Scriptores rerum Transsilvanarum. Adcurante *Iosepho Carolo Eder*. Vol. 1—3. Cibinii **1797**—1840.

1. Christiani Schesaei Ruinae Pannonicae libri quatuor. Cibinii 1797. [12], 300 l.

2—3. Ambrosii Simigiani Historia rerum Ungaricarum et Transsilvanicarum. Cibinii 1800—1840. [16], 294; 434 l.

Scriptores rerum hungaricarum minores. Ed. *Martinus Georgius Kovachich*. Tom. 1—2. Budae **1798.** [16], XXXII, 350, 104; [8], XXXII, 444 l.

Tartalma: Tom. 1. 1—27: Névtelenek latin nyelvű történeti feljegyzései a XV—XVI. századból. — 27—86: Sambucus, Oláh Miklós, Verancsics Antal és névtelenek jegyzetei a XVI. század magyar történelméről. — 87—89: Relatio Sigismundi Posghay, 1549. — 89—91: Summa Relationis Andreae Tarnoczy. — 92—97: Ephemerides quas Nicolaus Olahus in Ephemeridibus Astronomicis Petri Pitati Veronensis Anno 1552. impressis, illustravit. — 98—111: Pauli de Gregoriancz Mnemosynon sive Praelati et Barones cum officiis et residentiis aetate nostra. — 112—128: Sigismundi Torda Ephemerides, 1558—1567. — 128—137: Vita Thomae de Nadasd, auctore Gabriele Zentgiurgy. — 137—149: Coronatio regis Maximiliani A. 1563. — 149—153: Diarium legationis nomine Maximiliani II. A. 1567. Autore Ant. Verantio. — 154—155: Brevis descriptio cursus vitae Benedikti Zercheky A. 1568. — 155—157: Nicolai Istvánffy vita Francisci Forgách. — 158—193: Clades Bicinensis a Sigismundo de Pisincz descripta. 1591. — 194—201: Vita Antonii Verantii, autore Fausto Verantio. — 201—205: Obsidio Sisciensis domini Micatii. — 205—208: Electi Episcopi Sirmiensis Epistola. — 209—210: Fragmentum autoris coaevi, Ephemerides Anni 1593. consignantis. — 211—245: Diarium conventus regnicolarum Posonium A. 1608. — 245—276: Relatio Andreae Nigroni A. 1612. — 277—286: Relatio legationis Georgii Hosszútóthy, qua ad principem Transylvaniae Gabrielem Bethlen functus est. — 287—303: Relatio legationis romanae, quam obiit Petrus Pazmany A. 1632. — 304—305: Coronatio imperatricis Mariae consortis Ferdinandi III. A. 1638. — 306—314: Andreae Szirmay de Szirma, descriptio citadellae Cassoviensis suo ducto. A. 1682. — 315—331: Vita Regum Hungariae, autore Paulo de Gregoriancz. — 332—338: Adnotationes Joannis Listii in exemplari Bonfinii A. 1568.

Tom 2. 1—13: Epitaphiumok és egyéb szövegek Nyirkállói Tamás Stylionariumából. — 13—32: Relatio de statu et proventibus Regni Hungariae tempore Regis Mathiae. — 32—34: Relatio de victoria contra turcas A. 1538. obtenta. — 34—223: Verancsics Antal műveiből. — 224—232: Nomina Prelatorum et Baronum Regni Hungariae in generali eorum conventu A. 1569. — 233—378: Commentariorum de Rebus Hungaricis ac Transylvanicis Decas Decima, Autore Joanne Decio Barovio.

Monumenta Ungrica. Ed. *Joh. Christianus Engel*. Viennae **1809.** XXIV, 479 l.

Tartalma: 1—54: Fragmentum Chronici Hungarorum rithmici tempore Ludovici I. Regis. Hung. Conscripti. [Mügeln Henrik krónikája.] — 55—110: Emerici Bubek, Judicis Curiae R. Regestrum de Thurocz ddo 27. Sept. 1391. expeditum. — 111—184: Stephani Taurini Olomucensis Stauromachia scripta Anno 1519. — 185—236: Fragmentum libri rationarii super erogationibus aulae Regis Hungariae Ludovici II. de anno 1526. — 237—

444: Casparis Böithini Pannonii de rebus gestis magni Gabrielis Bethlen ... Anno Domini 1624. — 445—472: Appendix ad Stephani Taurini Stauromachiam.

Erdélyország történetei tára egykorú s magyar nyelven készített történetiratok-, levelek-, országgyűlési végzések- és törvénycikkelyekből. Kiad. *Kemény József, Nagy Ajtai Kovács István.* 1—2. köt. Kolozsvár **1837**—1845. XXV, 256; XIII, 291 l. [Az 1. köt. tartalmi ismertetését lásd a 268. lapon; a 2. köt. Borsos Tamás munkáit tartalmazza, lásd a 411. lapon.]

Régi magyar nyelvemlékek. Szerk. *Döbrentei Gábor.* 1—5. köt. Buda **1838** — Bp. 1888. [Tartalmi ismertetését és irodalmát lásd a 151. lapon.]

Deutsche Fundgruben der Geschichte Siebenbürgens. Hrsg. durch *Joseph Kemény—Eugen Trauschenfels.* 1—3. Bd. Klausenburg — Kronstadt **1839**—1860. [Tartalmi leírását lásd a 377—378. lapon.]

Rerum hungaricarum monumenta Arpadiana. Ed. *Stephanus Ladislaus Endlicher.* Sangalli **1849.** VI, 748 l. [Tartalmi leírását lásd a 172. lapon.]

Újabb nemzeti könyvtár. Szerk. *Toldy Ferenc.* Pest **1852**—1854.

Galantai gróf gróf Esterházy Miklós munkái. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest 1852. CIV, 448 h.

Listi munkái. Pest 1852. 312, VIII h.

Nagyajtai Cserei Mihály históriája. Kiad. *Kazinczy Gábor.* Pest 1852. 480 h.

Szalárdi János siralmas magyar krónikája kilenc könyvei. Kiad. *Kemény Zsigmond.* Pest 1853. 680 h.

Tizenhatodik századbeli magyar történetírók. I. Székely István magyar krónikája. II. Heltai Gáspár magyar krónikája. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest 1854. 618 h.

Zerinvári gróf Zrínyi Miklós összes munkái. Kiad. *Kazinczy Gábor, Toldy Ferenc.* Pest 1853. 420 h.

Erdélyi történelmi adatok. Kiad. *Mikó Imre, Szabó Károly.* 1—4. köt. Kolozsvár **1855**—1862. XXXI, 368; IV, 400; II, 357; XIV, 373 l.

Tartalma: 1. köt. 1—37: Borsos Sebestyén krónikája. 1490—1583. — 39—168: Nagy Szabó Ferenc memoriálója. — 169—217: Enyedi Pál éneke az erdélyi veszedelmekről és Függelék Enyedi Pál énekéhez. [Szamosközy István műve!] — 219—260: Toldalagi Mihály emlékirata és levelei.

2. köt. 7—308: Borsos Tamás második konstáncinápolyi követsége 1618—1620. — 285—308: Borsos Tamás levelei. — 309—400: Athnámék, törvénycikkek és okiratok.

3. köt. 1—246: Sepsi Laczkó Máté krónikája 1521—1624. — 247—357: Oklevelek és törvénycikkek.

4. köt. 1—111: Haller Gábor naplója 1630—1644 és rávonatkozó levelek. — 113—131: Bánfi György naplója 1644. — 133—156: Kálnoki István naplója 1645. — 157—218: Segesvári Bálint krónikája 1606—1654. — 219—316: Enyedi István II. Rákóczi György veszedelméről 1657—1660. — 319—373: Oklevelek és törvénycikkek.

Magyar történelmi emlékek. Kiad. *Szalay László.* 1—5. köt. Pest **1856**—1865.

1. Kemény János erdélyi fejedelem önéletírása. Pest 1856. 543 l.

2—3. Bethlen Miklós önéletírása. 1—2. köt. Pest 1858—1860. XVI, 556; VIII, 434 l.

4—5. Gróf Károlyi Sándor önéletírása és naplójegyzetei. Pulay Jánosnak a szathmári békességről írt munkája. 1—2. köt. Pest 1865. XXIV, 390; 506 l.

Történeti emlékek a magyar nép községi és magán életéből. Kiad. *Lugossy József, Szabó Károly, Szilágyi István, Szilágyi Sándor.* 1—2. köt. Kecskemét—Pest **1856**—1860.

1. Balla Gergely: Nagy-Kőrösi krónika. Kiad. *Szabó Károly, Szilágyi Sándor.* Kecskemét 1856. IV, 156 l.

2. Inczédi Pál naplója 1660—1697. Késmárki Névtelen nemes naplója 1682—1683. Szakál Ferenc naplója 1698—1718. Vizaknai Briccius György naplója 1693—1717. Kiad. *Szabó Károly, Szilágyi Sándor.* Pest 1860. 131 l.

Monumenta Hungariae historica. Scriptores. — Magyar történelmi emlékek. Írók. 1—38. köt. Pest **1857**—Bp. 1906.

1. Szerémi György emlékirata Magyarország romlásáról 1484—1543. Kiad. *Wenzel Gusztáv.* Pest 1857. XXXIV, 410 l.

2—6. Verancsics Antal összes munkái. Kiad. *Szalay László.* 1—5. köt. Pest 1857—1860. XX, 370; XV, 321; VIII, 463; VII, 404; VIII, 392 l.

7. Illésházy István nádor följegyzései 1592—1603. és Hidvégi Mikó Ferenc históriája 1594—1613. Biró Sámuel folytatásával. Kiad. *Kazinczy Gábor.* Pest 1863. IX, 331 l.

8. Rozsnyay Dávid, az utolsó török deák, történeti maradványai. Kiad. *Szilágyi Sándor.* Pest 1867. 544 l.

9—10. Verancsics Antal összes munkái. Kiad. *Szalay László.* 6—7. köt. Pest 1860—1865. VI, 368; VI, 369 l.

11. Altorjai B. Apor Péter munkái. Kiad. *Kazinczy Gábor.* Pest 1863. VII, 484 l.

12—14. Brutus János Mihály magyar históriája. 1490—1552. Kiad. *Toldy Ferenc, Nagy Iván.* 1—3. köt. Pest 1863. — Bp. 1876. CIX, 416; IX, 495; VIII, 474 l.

15. Késmárki Tököly Imre naplója 1693—1694. évekből. Kiad. *Nagy Iván*. Pest 1863. VIII, 701 l.
16. Ghymesi Forgách Ferenc magyar históriája 1540—1572. Forgách Simon és Istvánfi Miklós jegyzéseikkel együtt. Kiad. *Majer Fidél*. Bev. *Toldy Ferenc*. Pest 1866. LXXXVIII, 555 l.
17. Baranyai Decsi János magyar historiája 1592—1598. Kiad. *Toldy Ferenc*. Pest 1866. LXXX, 328 l.
18. Késmárki Tököly Imre naplója 1676—1678. évekből. Kiad. *Torma Károly*. Pest 1866. XII, 199 l.
19—20. Verancsics Antal összes munkái. Kiad. *Szalay László, Wenzel Gusztáv*. 8—9. köt. Pest 1868—1870. XIV, 399; VI, 315 l.
21. Szamosközy István történeti maradványai. Kiad. *Szilágyi Sándor*. 1. köt. Bp. 1876. XXXI, 249 l. [A címlapon tévesen 28. kötet szerepel!]
22. Kritobúlosz: II. Mehemet élete. Ford. *Szabó Károly*. Bp. 1875. X, 273 l.
23—24. Késmárki Tököly Imre és némely főbb híveinek naplói és emlékezetes írásai. 1686—1705. Kiad. *Thaly Kálmán*. 1—2. köt. Pest 1868. XXXII, 784; XVI, 707 l.
25—26. Verancsics Antal összes munkái. Kiad. *Wenzel Gusztáv*. 10—11. köt. Pest 1871. — Bp. 1873. XV, 366; XIII, 327 l.
27. Történelmi naplók. 1663—1719. Ottlyk György önéletírása. — Bártfai követek naplója az ónodi gyűlésről. — Gr. Teleki Mihály és Pápai János nándorfejérvári követségének diariuma. — Ifjabb Tsétsi János havi krónikája. — Bivolinyi István töredék-naplója. — Ritter György János sopronyi emlékirata. Kiad. *Thaly Kálmán*. Bp. 1875. XXXII, 607 l.
28—30. Szamosközy István történeti maradványai. Kiad. *Szilágyi Sándor*. 2—4. köt. Bp. 1876—1880. XIV, 383; IV, 368; 588 l.
31. Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 1. köt. Gyulafy Lestár följegyzései. Kiad. *Szabó Károly*. — Martonfalvi Imre deák emlékirata. — A Pálóczi Horvát család naplója. Kiad. *Szopori Nagy Imre*. Bp. 1881. 313 l.
32. Verancsics Antal összes munkái. Kiad. *Szalay László, Wenzel Gusztáv*. 12. köt. Bp. 1875. XXXII, 414 l.
33. Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 2. köt. Gyulafy Lestár följegyzései. Kiad. *Szilágyi Sándor*. — Keczer Ambrus naplója. 1663—1666. Kiad. *Tasnádi Nagy Gyula*. — Krmann Dániel superintendens 1708—1709-iki oroszországi útjának leírása. Kiad. *Mencsik Ferdinánd, Kluch János*. Bp. 1894. 638 l.
34. Thököly Imre fejedelem 1691—1692-iki leveleskönyve. Kiad. *Thaly Kálmán*. Bp. 1896. IX, 399 l.
35. Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 3. köt. Czegei Vass György és Vass László naplói 1659—1739. Kiad. *Nagy Gyula*. Bp. 1896. XIV, 632 l.
36—37. Br. Apor Péter verses művei és levelei. (1676—1752). Kiad. *Szádeczky Lajos*. 1—2. köt. Bp. 1903. XXXVI, 591; 717 l.
38. Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 4. köt. Halmágyi István naplói 1752—53. 1762—69. és iratai 1669—1785. Kiad. *Szádeczky* Lajos. Bp. 1906. XL, 770 l.

Magyarország történetének forrásai. Magyarország alapításától a XVI-dik századig. 1. köt. Az Árpád házi vezérek és királyok kora. Ford. *Szabó Károly*. 1—4. füz. Pest **1860**—1865. [Több nem jelent meg. Lásd a 173. lapon.]

[Analecta monumentorum Hungariae historico- literariorum maximum inedita. Collegit, recensuit, edidit *Franciscus Toldy*. Tom. 1. Pest **1860.**] 314 l. [Több nem jelent meg.]

Tartalma: 1—15: Leonardi Aretini Attila. — 17—62: Chronicon hungarorum Posoniense maius. — 63—86: Genealogia regum atque ducum Hung. ab a. CCCCXVII vsque MDLVI. — 87—112: Anonymi Dubniciensis Liber de rebus gestis Ludovici r. Hung. 1345—1355. — 113—132: Laurentii de Monacis Historia de Carolo II. rege Hungariae. — 133—148: Martini Archidiac. de Zagrab Iudicium de cometa a. MCCCCLXVIII. — 149—164: Ladislai Vetési Legatio Romana a. MCCCCLXXV. — 165—194: Lodovici Carbonis Dialogus de laudibus rebusque gestis R. Matthiae. — 195—200: Thomae Frempergeri Historia translationis tunicae Christi de Hungaria ad Coloniam. — 201—212: Iani Vitalis Panormitani de ungarorum cruciata facta a. MDXIV. — 213—315: Blasii de Zalka et continuatorum eius Cronica fratrum minorum de observantia provinciae Boznae et Hungariae.

Irodalom a kiadványhoz: *Holovics Flórián:* Toldy Ferenc címlap nélküli könyvének címlapja. = MKsz 1956. 254—256.

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc*. Pest **1866.** XVIII, 717 l.

Tartalma: 1—78: Jo. Sylvestri Grammatica Hungaro-Latina. 1539. — 79—114: Dévai Biró Mátyás: Orthographia Unga-

rica Cracoviensis. 1549. — 115—290: Alberti Molnar Szenciensis Novae Grammaticae Ungaricae libri duo. 1610. — 291—329: Geleji Katona István Magyar Grammatikája. 1645. — 331—402: G. Csipkés Comarini Hungaria Illustrata. 1655. — 403—548: Pauli Pereszlényi Grammatica Linguae Ungaricae. 1682. — 549—584: Pauli Kövesdi Elementa Linguae Hungaricae. 1686. — 585—604: Szőnyi Nagy István Magyar Oskolája. 1695. — 605—660: Nicolai Kis de M. Tótfalu Ratiocinatio de Orthographia. 1697. — 661—688: Johannis Tsétsi Observationes Orthographico-grammaticae. 1708. — 689—712: Fragmenta de Lingua Hungarica.

Ism.: [*Arany László*] *A. L.*, BpSz 1866. 5. köt. 453—465.

Nyelvemléktár. Szerk. *Volf György, Katona Lajos.* 1—15. köt. Bp. **1874**—1908. [Lásd a 151. lapon.]

Régi magyar költők tára.

1. Középkori magyar költői maradványok. Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1877.** XII, 391 l. — Középkori magyar verseink. 2., teljesen átdolg. kiad. Kiad. *Horváth Cyrill.* Bp. 1921. 531 l. [Lásd a 146. lapon.]

2—8. XVI. századbeli költők művei. Kiad. *Szilády Áron, Dézsi Lajos.* 1—7. köt. Bp. **1880**—1930. [Lásd a 254. lapon.]

Gyöngyösi István összes költeményei. Kiad. *Badics Ferenc.* 1—4. köt. Bp. **1914**—1937. [Lásd a 419. lapon.]

XVII. század. Szerk. *Klaniczay Tibor, Stoll Béla.* 1—5. köt. Bp. **1959**—1970. [Lásd a 357. lapon.]

Adalékok a humanismus történetéhez Magyarországon. — Analecta ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Kiad. *Ábel Jenő.* Bp. **1880.** 296 l. [Tartalmi ismertetését lásd a 196. lapon.]

Historiae Hungaricae fontes domestici. Scriptores. Recensuit *M*[*atthias*] *Florianus.* Vol. 1—4. Quinque-Ecclesiis — Lipsiae — Bp. **1881**—1885. [Lásd a 173. lapon.]

Irodalomtörténeti emlékek. Kiad. *Fraknói Vilmos, Ábel Jenő.* 1—2. köt. Bp. **1886**—1890. [Tartalmi ismertetését lásd a 197. lapon.]

Régi magyar könyvtár. Szerk. *Heinrich Gusztáv — Császár Elemér.* Bp. **1897**—1937.

2. Pálos iskola-drámák a XVIII. évszázból. Kiad. *Bayer József.* Bp. 1897. 79 l.

3. Csíksomlyói nagypénteki misztériumok. Kiad. *Fülöp Árpád.* Bp. 1897. 242 l.

4. Heltai Gáspár esopusi meséi. Kiad. *Imre Lajos.* Bp. 1897. 304 l.

5. Poncianus históriája. Bécs 1573. Kiad. *Heinrich Gusztáv.* Bp. 1898. 231 l.

6. Gyöngyösi István: A csalárd Cupidonak kegyetlenségét megismerő és annak mérges nyilait kerülő tiszta életnek géniusa. Kiad. *Rupp Kornél.* Bp. 1898. 194 l.

12. Telegdi Miklós pécsi püspöknek Felelete Bornemisza Péter Fejtegetés című könyvére. Kiad. *Rupp Kornél.* Bp. 1898. 171 l.

15. Vásárhelyi daloskönyv. XVI—XVII. századi szerelmi és tréfás énekek. Kiad. *Ferenczi Zoltán.* Bp. 1899. 247 l.

18. Gesta Romanorum. Ford. Haller János. Kolozsvár 1695. Kiad. *Katona Lajos.* Bp. 1900. 513 l.

19. Faludi Ferenc: Téli éjszakák vagy is a téli est időnek unalmait enyhítő beszédek. Kiad. *Rupp Kornél.* Bp. 1900. 182 l.

21. Protestáns iskoladrámák. Kiad. *Bernáth Lajos.* Bp. 1903. 409 l.

27. Magyari István: Az országokban való sok romlásoknak okairól. Sárvár 1602. Kiad. *Ferenczi Zoltán.* Bp. 1911. 278 l.

31. Apollonius históriája. Kolozsvár 1591. Kiad. *Berecz Sándor.* Bp. 1912. 88 l.

32. Csíksomlyói iskoladrámák. Kiad. *Alszeghy Zsolt, Szlávik Ferenc.* Bp. 1913. 209 l.

35. Szíveket újító bokréta. XVIII. évszázbeli dalgyűjtemény. Kiad. *Versényi György.* Bp. 1914. 180 l.

36. Heltai Gáspár: Háló. Kolozsvár 1570. Kiad. *Trócsányi Zoltán.* Bp. 1915. 192 l.

38. Rosnyai Dávid: Horologium turcicum. Kiad. *Dézsi Lajos.* Bp. 1926. 260 l.

40. Várkonyi báró Amade Antal versei. Kiad. *Gálos Rezső.* Bp. 1937. 130 l.

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Edd. *Eugenius Abel, Stephanus Hegedüs.* Bp. **1903.** 520 l. [Tartalmi ismertetését lásd a 197. lapon.]

Analecta recentiora ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Ed. *Stephanus Hegedüs.* Bp. **1906.** 431 l. [Tartalmi ismertetését lásd a 198. lapon.]

A Kisfaludy-Társaság nemzeti könyvtára. Szerk. Beöthy Zsolt, Császár Elemér, Négyesy László. Bp. **1914.**

9. Magyar drámai emlékek a középkortól Bessenyeiig. Kiad. és bev. *Alszeghy Zsolt.* Bp. 1914. 487 l.

Tartalma: 37—46: Három körösztyén leán. [Hrotsvitha: Dulcitius.] — 47—76: Sztárai Mihály két komédiája. 1550—1559. — 77—98: Comoedia Balassi Menyhárt árultatásáról. 1569. — 99—129: Disputatio Debreceniensis. 1570. — 131—161: Szegedi Lőrinc: Theophania. 1575. — 163—216: Comico tragoedia. 1646. —

217—229: Actio curiosa. 1678. — 231—267: Felvinczi György: Comico-tragoedia. 1693. — 269—282: Juhász Máté: A Krisztusnak érettünk való kínszenvedéséről és némely példáiról. 1761. — 283—298: Intermedium. (Pálos közjáték.) 1765. — 299—350: Illei János: Ptolomaeus. 1767. — 351—396: Simai Kristóf: Mesterséges ravaszság. 1775. — 397—443: Szentes Reginald: Rusticus imperans. 1780. — 445—464: Szászi János: Didónak Eneas miatt lett szomorú története. 1792—1793.

Ism.: *Király Görgy*, ItK 1914. 376—380.

14. Gróf Zrínyi Miklós művei. Kiad. *Négyesy László*. 1. köt. Bp. 1914. 472 l. [Több nem jelent meg.]

Bibliotheca scriptorum medii recentisque aevorum. Redigit *Ladislaus Juhász*. **1930**—1945.

Megjegyzés. A sorozatnak csak azokat a tagjait írjuk le, melyek magyar vagy magyar vonatkozású műveket tartalmaznak.

Saecula XII—XIII.

P. magister quondam Bele regis Hungariae notarius: Gesta Hungarorum. Ed. *Ladislaus Juhász*. Bp. — Bononiae — Lipsiae 1932. 7, 100 l.

Saeculum XV.

Barius, Nicolaus — Kostolan, Georgius Polycarpus de — Hungarus, Simon — Zagabriensis, Georgius Augustinus: Reliquiae. Ed. *Ladislaus Juhász*. Lipsiae 1932. VI, 24 l.

Bonfinis, Antonius de: Rerum Ungaricarum Decades. Edd. *Iosephus Fógel, Béla Iványi, Ladislaus Juhász*. Vol. 1—4. Lipsiae — Bp. 1936—1941. LX, 250; XII, 268; XIV, 268; XII, 300 l.

Bonfinis, Antonius de: Symposion de virginitate et pudicitiae coniugali. Ed. *Stephanus Apró*. Bp. 1943. XXVI, 256 l.

Callimachus Experiens: Attila. Accedunt opuscula Quintii Aemiliani Cimbriaci ad Attilam pertinentia. Ed. *Tiberius Kardos*. Lipsiae 1932. VI, 28 l.

Cortesius, Alexander: De laudibus bellicis Matthiae Corvini Hungariae regis. Ed. *Iosephus Fógel*. Lipsiae 1934. 34 l.

Galeottus, Martius: Carmina. Ed. *Ladislaus Juhász*. Bp. — Bononiae — Lipsiae 1932. VIII, 27 l.

Galeottus, Martius: De egregie, sapienter, iocose dictis ac factis regis Mathiae ad ducem Iohannem eius filium liber. Ed. *Ladislaus Juhász*. Lipsiae 1934. IV, 47 l.

Galeottus, Martius: Epistolae. Ed. *Ladislaus Juhász*. Roma 1930. VIII, 12 l.

Galeottus, Martius: Invectivae in Franciscum Philelphum. Ed. *Ladislaus Juhász*. Lipsiae 1932. IV, 46 l.

Saecula XV—XVI.

Andronicus Tragurinus, Matthaeus: Epithalamium in nuptias Vladislai Pannoniarum ac Boemiae regis et Annae Candaliae reginae. Ed. *Ladislaus Juhász*. Lipsiae 1933. 18 l.

Fontius, Bartholomaeus: Carmina. Edd. *Iosephus Fógel, Ladislaus Juhász*. Lipsiae 1932. VI, 34 l.

Fontius, Bartholomaeus: Epistolarum libri III. Ed. *Ladislaus Juhász*. Bp. — Bologna 1931. IX, 80 l.

Hassensteinius baro a Lobkowitz, Bohuslaus: Epistolae. Accedunt epistolae ad Bohuslaum scriptae. Ed. *Augustinus Potuček*. Bp. 1946. LII, 180 l.

Saeculum XVI.

Corvinus, Elias: Ioannis Hunniadae res bellicae contra Turcas. Carmen epicum. Ed. *Oscarius Sárkány*. Lipsiae 1937. 36 l.

Cybeleius Varasdiensis, Valentinus: Opera. Carmina et Opusculum de laudibus et vituperio vini et aquae. Ed. *Maria Révész*. Bp. 1939. VI, 60 l.

Frankfordinus Pannonius, Bartholomeus: Opera quae supersunt. Ed. *Anna Vargha*. Bp. 1945. X, 28 l.

Olahus, Nicolaus: Carmina. Edd. *I[osephus] Fógel, L[adislaus] Juhász*. Lipsiae 1934. IV, 52 l.

Olahus, Nicolaus: Hungaria. — Athila. Edd. *Colomannus Eperjessy, Ladislaus Juhász*. Bp. 1938. VIII, 108 l.

Taurinus Olomucensis, Stephanus: Stauromachia, id est Cruciatorum servile bellum (Servilis belli Pannonici libri V). Ed. *Ladislaus Juhász*. Bp. 1944. XXI, 89 l.

Wrancius Sibenicensis Dalmata, Antonius: Expeditionis Solymani in Moldaviam et Transsylvaniam libri duo. De situ Transsylvaniae, Moldaviae et Transalpinae liber tertius. Ed. *Colomannus Eperjessy*. Bp. 1944. XXI, 82 l.

Saecula XVI—XVII.

Istvanffy, Nicolaus: Carmina. Edd. *Iosephus Holub, Ladislaus Juhász*. Lipsiae 1935. VIII, 64 l.

Irodalom a sorozathoz: [*Trencsényi-*] *Waldapfel Imre:* Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum. = EPhK 1933. 238—241. — *Kristeller, Paul Oscar:* Nuove fonti per la storia dell'umanesimo italiano. = Civiltà Moderna 1938. 299—321. és *K. P. O.:* Studies in Renaissance Thought and Letters. Roma 1956. 373—394.

Magyar irodalmi ritkaságok. Szerk. *Vajthó László*. Bp. **1931**—1944.

3. Benyák Bernát: Joas. (Piarista iskolai dráma 1770-ből.) Kiad. *Perényi József*. Bp. 1931. 121 l.

5. Károlyi Gáspár: Két könyv minden országoknak és királyoknak jó és gonosz szerencséjeknek okairól. Kiad. *Jablonowski Piroska*. Bp. 1931. 110 l.

6. Temesvári Pelbárt műveiből. Kiad. *Brisits Frigyes*. Bp. 1931. 163 l.
11. Szent Erzsébet legendája. Szent Elek legendája. Halál himnusza. Kiad. *Tordai Ányos*. Bp. 1931. 52 l.
12. Siralmas panasz. Kiad. *Ollé István*. Bp. 1932. 97 l.
17. Hajnal Mátyás: Az Jesus szívét szerető szíveknek ájtatosságára . . . megmagyaráztatott könyvecske. Bp. 1932. 158 l.
20. Pázmány világa. Kiad. *Brisits Frigyes*. Bp. [1933]. 184 l.
21. Bornemisza Péter: Tragédia magyar nyelven az Sophocles Electrájából. Kiad. *Diószeghy Erzsébet*. Bp. [1933]. 66 l.
29. Magyar reneszánsz írók. Kiad. és bev. *Kardos Tibor*. Bp. [1934]. 192 l.
34. Szeged a régi magyar irodalomban. Kiad. *Bakó László*. Bp. [1935]. 123 l.
35. Kisdi Benedek: Cantvs catholici. 1651. 1. köt. Kiad. *Raffaelli R. Rafaela*. Bp. [1935]. 164 l.
36. Sopron a régi magyar irodalomban. Kiad. *Házi Jenő*. Bp. [1937]. 120 l.
38. Kisdi Benedek: Cantvs catholici. 1651. 2. köt. Kiad. *Raffaelli R. Rafaela*. [Bp. 1938.] 165—320 l.
39. Szelepcsényi György: Cantvs catholici. 1675 és 1703. Kiad. *Raffaelli R. Rafaela*. Bp. [1938]. 172 l.
46. Medgyesi Pál: Lelki ábéce. Kiad. *Bácsy Ernő*. Bp. [1940]. 150 l.
50. Károlyi Gáspár: Két könyv. Új kiad. Kiad. *Harsányi András*. Bp. [1940]. 144 l.
58. Debrecen a régi magyar irodalomban. Kiad. *Molnár Pál*. Bp. [1941]. 175 l.
63. Losontzi Hányoki István: Hármas Kis Tükör. Bev. *Osváth Ferenc*. Bp. [1942]. 222 l.

A reformáció és ellenreformáció korának evangéliumi keresztyén (református és evangélikus) egyházi írói. Szerk. és kiad. *Incze Gábor*. 1—19. köt. Bp. **1934**—1948.

1. Szemelvények. *Csikesz Sándor, B. Pap István, Payr Sándor és Zoványi Jenő* tanulmányaival. Bp. 1935. 96 l.
2. Alvinczi Péter [válogatott művei]. Bp. 1934. 159 l.
3. Szőllősi Mihály: Az úrért s hazájokért elszéledett és számkivettetett bújdosó magyarok füstölgő csepűje. Kolozsvár 1676. Bp. 1935. X, 128 l. — Ua. 2. kiad. Bp. 1940. 64 l.
4. Medgyesi Pál: Praxis pietatis azaz Kegyesség gyakorlás. *Ravasz László* előszavával. Bp. 1936. 496 l.
5. Nagy Szőllősi Mihály: Az Isten házában meggyújtatott . . . lobogó szövetnek vagy a lelki pásztorságnak tiszta tükröre. Kolozsvár 1676. Bp. 1937. 45 l.
6. Tholnai Mihály: Szent had azaz lelki s testi szabadságokért fegyvert vont vitézek tüköre. Kolozsvár 1676. Bp. 1937. 64 l.
7. Melios (Juhász) Péter: A szent Pál apastal levelének mellyet a Colossabelieknek írt predicacio szerént való magyarázatja. *Révész Imre* tanulmányával. Bp. 1937. 173 l.
8. Polgári Gáspár: Mérges golyóbis. Beszéd a káromkodás ellen. (1706.) Bp. 1938. 28 l.
9. Az Urnac vaczoraiarol valo koezenséges keresztyéni vallás . . . 1558. [Debrecen 1939.] 12 l.
10. [Tarpai Szilágyi András] T. Sz. A.: Pápisták kerengője. 1661. Bp. 1938. 40 l.
11. Lippóci Miklós: Jubileum ecclesiae evangelicae Cassoviensis, az az lelki örömmel és vigasztalással tellyes praedicátio mellyet tött nemes Cassa várasának meg-vétettettésekor . . . Lötsén 1682. [Bp. 1938.] 32 l.
12. Szenczi Molnár Albert [válogatott művei]. *Áprily Lajos* és *Árokháty Béla* tanulmányával. Bp. 1939. 320 l.
13. Otrokocsi Fóris Ferenc Hálaadó és könyörgő imádsági. Kolosvárat, 1682. *Bán Imre* tanulmányával. Bp. 1940. 47 l.
14. Kállai Albert: Praedicatio, mellyet . . . Drvget Homonnai István . . . temetségén . . . praedicállot, 1599. Eztendöben. [Bp. 1940.] 16 l.
15. Ne féltsétek ti a Krisztus igazságát! Gyöngyszemek a XVI. és XVII. század magyar protestáns irodalmából. Bp. 1941. 80 l.
16. Hodosi Sámuel: Őrálló toronyban helyheztetett vigyázó. Kiad. és bev. *Tóth Endre*. [Bp. 1944.] 28 l.
17. Rimaszombati Kazai János: Zöld olajfaágat szájában hordozó Noé galambja. Bártfa 1708. *Esze Tamás* tanulmányával. Bp. 1944. 52 l.
18. Huszár Gál: Az Úr Jézus Krisztusnak szent vacsorájáról, kínszenvedéséről és dicsőséges feltámadásáról való prédikációk. Magyaróvár 1558. Bp. 1945. 47 l.
19. Melius Juhász Péter: A Krisztus közbenjárásáról való prédikációk. Debrecen 1561. Bp. 1948. 47 l.

Scriptores rerum hungaricarum tempore ducum regumque stirpis Arpadianae gestarum. Edendo operi praefuit *Emericus Szentpétery*. Vol. 1—2. Bp. **1937**—1938. 553, 681 l. [Lásd a 173. lapon.]

Erdélyi ritkaságok. Szerk. *Jancsó Elemér*. 1—18. köt. Kolozsvár **1939**—1944.

4. Felsőcsernátoni Bod Péter önéletírása. Bev. *Jancsó Elemér*. Kolozsvár 1940. 78 l.
6. Lakatos István: Székelyudvarhely leírása. Ford. és kiad. *Jaklovszky Dénes*. Kolozsvár 1942. 22 l.

9—10. Hermányi Dienes József: Nagyenyedi síró Heraklitus és hol mosolygó s hol kacagó Demokritus. Bev. *György Lajos*. 1—2. köt. Kolozsvár 1943. XVI, 182; 196 l.

Codices hungarici. 1—6. köt. Bp. **1942**—1967. [Lásd a 152. lapon.]

Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. *Cs. Szabó László* közreműködésével szerk. *Makkai László*. 1—10. Bp. [**1942**].

1. Tündérország. 1541—1571. Oláh Miklós. Verancsics Antal, Heltai Gáspár, Mindszenti Gábor, Forgách Ferenc, Borsos Sebestyén, Bánfi Gergely és Szántó István írásaiból. Bev. *Kardos Tibor*. XXXIV, 164 l.
2. Sárkányfogak. 1572—1602. Kovacsóczi Farkas, Bethlen Farkas, Gyulai Pál, Somogyi Ambrus, egy ismeretlen jezsuita, Baranyai Decsi János, Szamosközy István és Enyedi Pál írásaiból. Bev. *Cs. Szabó László*. XLVI, 222 l.
3. Tűzpróba. 1603—1613. Nagy Szabó Ferenc, Gyulafi Lestár, Krauss György, Sepsi Laczkó Máté, Bocskai István, Mikó Ferenc, Biró Sámuel, egy ismeretlen szász polgár és Borsos Tamás írásaiból. Bev. *Biró Vencel*. XIX, 194 l.
4. A fejedelem. 1613—1629. Keserűi Dajka János, Bojthi Veres Gáspár, Redmeczi T. János, Toldalagi Mihály, Kemény János és Bethlen Gábor írásaiból. Bev. *Makkai László*. XVIII, 143 l.
5. Apa és fiú. 1630—1661. Szalárdi János, Enyedi István, Petrityvity—Horváth Kozma, Bethlen János, Medgyesi Pál és Apáczai Csere János írásaiból. Bev. *Asztalos Miklós*. XXII, 276 l.
6. Haldokló Erdély. 1662—1703. Cserei Mihály, Rozsnyai Dávid, Bethlen Miklós, Kornis Gáspár, Inczédi Pál és Misztótfalusi Kis Miklós írásaiból. Bev. *Makkai Sándor*. XVIII, 250 l.
7. Erdély változása. 1703—1750. Apor Péter, II. Rákóczi Ferenc, Mikes Kelemen, Szakál Ferenc, Dániel István, Dienes József és Bethlen Kata írásaiból. Bev. *Tolnai Gábor*. XX, 291 l.
8. A másik magyar haza. 1750—1790. Bod Péter, Rettegi György, ifj. Halmágyi István, Conrad Mihály, Naláczi József, Kis András, Domokos Ferenc, Bajasdi Vitán Sándor és Götffy Borbála írásaiból. Bev. *Jancsó Elemér*. XIX, 191 l.

Magyar századok. Szerk. *Tolnai Gábor*. 1—11. köt. Bp. [**1943**—1944.]

1. Legendák könyve. Kiad. és bev. *Kardos Tibor*, Bp. [1943]. 416 l.
2. Heltai Gáspár: Magyar krónika. Bev. *Varjas Béla*. Bp. [1943]. 37, 488 l.
3. Pázmány Péter remekei. Bev. és kiad. *Sík Sándor*. Bp. [1944]. 352 l.
4. Bethlen Miklós gróf önéletírása. Bev. és kiad. *Tolnai Gábor*. Bp. [1943]. XXXII, 624 l.

Magyar klasszikusok. Szerk. biz.: *Bóka László, Király István* stb. Bp. **1950**—1962.

Apáczai Csere János: Magyar encyclopaedia. Kiad. és bev. *Bán Imre*. Jegyz. ell. *Gyenis Vilmos*. Bp. 1959. 441 l.

A renaissance Magyarországon. Szerk. *Kardos Tibor*. Bp. 1961. 686 l.

Balassi Bálint összes versei. Kiad. *Bóta László*. Bev. *Fekete Sándor*. Bp. 1954.

Magyar költészet Bocskaytól Rákócziig. Kiad. *Esze Tamás, Kiss József, Klaniczay Tibor*. Bev. *Esze Tamás*. Bp. 1953. 512 l.

Mikes Kelemen: Törökországi levelek. S. a. rend. *Bisztray Gyula*. Bev., jegyz. ell. *Barta János*. Bp. 1958. 368 l.

Régi magyar vígjátékok. Kiad. és bev. *Dömötör Tekla*. Bp. 1954. 398 l.

Tartalma: 65—83: Comoedia Balassi Menyhárt árultatásáról. — 85—88: Közjáték a tékozló fiúról szóló iskoladrámából. — 89—102: Johannes Vilhelmus: Comoedia Erdély siralmas állapotjáról. — 103—110: Miskolczi Zsigmond: Közjáték a Cyrusból. — 111—125: Kocsonya Mihály házassága. — 127—159: Bachus. — 161—224: Pállya István: Ravaszy és Szerencsés. — 225—280: Botfalvai. — 281—291: Kertsó Cirjék: Borka asszony és György deák. — 293—307: Szatmáry Paksi Sámuel: Közjáték Pandorának históriájából. — 309—348: Illei János: Tornyos Péter. — 349—375: Bartsai László: A jártos-költes vőlegény.

Zrínyi Miklós válogatott művei. Kiad. *Bán Imre* Bev. *Klaniczay Tibor*. Bp. 1952. 436 l.

Magyar századok. Szerk. *Tolnai Gábor*. [1—14. köt.] Bp. **1955**—1963.

Bethlen Kata önéletírása. Kiad. és bev. *Süköd Mihály*. Bp. 1963. 397 l.

Bethlen Miklós önéletírása. Bev. *Tolnai Gábor*. Kiad. *V. Windisch Éva*. 1—2. köt. Bp. 1955. 407, 426 l.

Kemény János önéletírása és válogatott levelei. Kiad. és bev. *V. Windisch Éva* Bp. 1959. 589 l.

Pápai János törökországi naplói. Kiad., bev. *Benda Kálmán*. Bp. 1963. 467. l.

Monumenta hungarica. 1—7. köt. Bp. **1957**—1963.

1. Thuróczi János: Magyar krónika. Ford. és jegyz. ell. *Geréb László*. Bev. *Kardos Tibor*. Bp. 1957. 213 l.
2. Bonfini: Mátyás király. Ford. *Geréb László*. Bev. *Kardos Tibor*. Bp. 1959. 354 l.
3. Képes krónika. Kálti Márk krónikája a magyarok tetteiről. Ford és jegyz. ell. *Geréb László*. Bev. *Kardos Tibor, Berkovits Ilona*. Bp. 1959. 254 l., 2 t.

4. Küküllei János és a Névtelen Minorita krónikája. Ford. *Geréb László*. Bev. *Trencsényi-Waldapfel Imre*. Bp. 1960. 125 l.
5. Szerémi György: Magyarország romlásáról. Erdélyi László fordítását átdolgozta *Juhász László*. Bev. és jegyz. ell. *Székely György*. Bp. 1961. 318 l.
6. Istvánffy Miklós: A magyarok történetéből. Ford. *Juhász László*. Vál., bev. és jegyz. ell. *Székely György*. Bp. 1962. 528 l.
7. Szamosközy István: Erdély története. Ford. *Borzsák István*. Vál., bev. és jegyz. ell. *Sinkovics István*. Bp. 1963. 385 l.

Bibliotheca hungarica antiqua. Szerk. *Varjas Béla*. 1—7. köt. Bp. **1960**—1966.

1. Sylvester János: Új testamentum. Újsziget 1541. A kísérő tanulmányt írta és a fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla*. Bp. 1960. [382 lev.], 46 l.
2. Tinódi Sebestyén: Cronica. Kolozsvár 1554. A kísérő tanulmányt írta *Bóta László*. A fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla*. Bp. 1959. [160 lev.], 29 l.
3. Székely István: Krónika ez világnak jeles dolgairól. Krakkó 1559. A kísérő tanulmányt írta és a fakszimile szövegét gondozta *Gerézdi Rabán*. Bp. 1960. [240 lev.], 46 l.
4. Ozorai Imre vitairata. Krakkó 1535. A kísérő tanulmányt írta *Nemeskürty István*. A fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla*. Bp. 1961. [225 lev.], 30 l.
5. Heltai Gáspár: Cancionale azaz históriás énekeskönyv. Kolozsvár 1574. A kísérő tanulmányt írta és a fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla*. Bp. 1962. [232 lev.], 31 l.
6. Bornemisza Péter: Énekek három rendbe. Detrekő 1582. A kísérő tanulmányt írta *Kovács Sándor Iván*. A fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla*. Bp. 1964. [338 lev.], 47 l.
7. Hoffgreff-énekeskönyv. Kolozsvár 1554—1555. A kísérő tanulmányt írta *Tarnóc Márton*. A fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla*. Bp. 1966. [181 lev.], 39 l.

Irodalom a sorozathoz: [*Varjas Béla*] V. B.: A régi magyar nyomtatványok fakszimile kiadása. = ItK 1960. 138—139.

Régi magyar drámai emlékek. Kiad. és bev. *Kardos Tibor, Dömötör Tekla*. A szövegek gondozásában közreműködött *Szilvás Gyula*. 1—2. köt. Bp. **1960.** 950, 593 l., CX t.

Tartalma: 1. köt. 241—256: Tractus Stellae. — 257—273: Officium Sepulchri I—III. — 275—285: Planctus Beatae Mariae Virginis. (Ómagyar Mária-siralom.) — 287—298: Sequentia paschalis. — 299—306: A bártfai színlap. — 307—311: In Epiphaniam. — 313—348: Temesvári Pelbárt: Prophetae. — 349—381: Laskai Osvát: Modus devotissimus. — 383—390: Laskai Osvát: Summa dies. — 391—397: Mária-siralom. — 399—423: Devóciós passiók. — 425—478: Vetélkedések. — 479—482: Janus Pannonius: A hónapok vetélkedése. — 483—489: Callimachus Experiens: Pro regina Beatrice ad Mathiam Hungariae regem. — 491—515: Hrotswitha: Dulcitius. — 517—549: Bartholomeus Frankfordinus Pannonius két darabja. — 551—555: Benczédi Székely István: Mátyás királynak egy trufája. — 557—563: Heltai Gáspár: Mátyás király és a kolozsvári bíró. — 565—580: Heltai Gáspár: Egy nemes emberről és az ördögről. — 581—614: Sztárai Mihály két komédiája. — 615—644: Komédia Balassi Menyhárt árultatásáról. — 645—651: Basilius István (?): De Disputatione Varadiana. — 673—722: A debreceni disputa. — 723—789: Szegedi Lőrinc: Theophania. — 791—843: Bornemisza Péter: Tragédia magyar nyelven az Sophocles Electrájából. — 845—944: Balassi Bálint szép magyar komédiája. (A 2. kötet tartalmi ismertetését lásd a 379. lapon.)

Ism.: *Angyal Endre*, Alf 1960. 6. sz. 125—129.— *Bán Imre*, MTA I. OK 1961. XVI. 361—369. — *Pirnát Antal*, ItK 1961. 611—618. — *Kardos Tibor*, FK 1961. 327—338. [Válasz Pirnát bírálatára.] — *Dömötör Tekla*, FK 1961. 338—340. [Válasz Pirnát bírálatára.] — *Székely György*, Valóság 1961. 116—118. — *Szenczi Miklós*, NHQu 1961. 212—216. — *Devecseri Gábor*, FK 1962. 106—115.

Régi magyar prózai emlékek. Szerk. *Tolnai Gábor*. 1—2. köt. Bp. **1968**—1970.

1. Szepsi Csombor Márton összes művei. Kiad. *Kovács Sándor Iván, Kulcsár Péter*. Bev. *Kovács Sándor Iván*. Bp. 1968. 663 l., 8 t.
2. Laskai János válogatott művei. Magyar Iustus Lipsius. Kiad. *Tarnóc Márton*. Bp. 1970. 502 l., 6 t.

Irodalom a sorozathoz: *Gyenis Vilmos:* Az előkészületben levő Régi Magyar Prózai Emlékek című kiadványsorozatról. = ItK 1964. 263—264.

ANTOLÓGIÁK

Toldy Ferenc: A magyar költészet kézi könyve a mohácsi vésztől a jelenkorig. 1—2. köt. Pest **1855.** 735; 848 l. — 2. átdolg. kiad. 1—5. köt. Bp. 1876. XVI, 351; VIII, 424; VIII, 866; VIII, 340 l.

Régi magyar utazók Európában 1532—1770. Eredeti kútfőkből összeállította és magya-

rázatokkal ell. *Szamota István*. Nagybecskerek **1892.** X, 373 l. (Történeti nép- és földrajzi könyvtár 41.)

Ism.: *Márki Sándor*, ErdMúz 1893. 414—416.

ENDRŐDY SÁNDOR: A magyar költészet kincsesháza. Bp. **1895.** 8 l., CXXVI has., 7—1507 l.

Egy özvegyasszonyról és egy katonáról való História mellyet egyéb régi trufákkal . . . összegyűjtött *Király György* deák. Gyoma **1920.** 83 l.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A magyar irodalom breviáriuma Gyöngyösiig. Berlin **1925.** 104 l.

Ism.: [*Turóczi-*]*Trostler József*, MNyr 1925. 115—116. — *Tolnai Vilmos*, ProtSz 1925. 581—588.

Magyar reneszánsz írók. Kiad. és bev. *Kardos Tibor*. [Bp. 1934.] 192 l. (MIR 29. — Az előszó klny.-ban is: A virtuális Magyarország. Bp. **1934.** 16 l.) [Vitéz Jánostól Zrínyiig.]

Ism.: *Fógel Sándor*, Napk 1934. 603—604. — *Haitsch Ilona*, It 1935. 82. — *Joó Tibor*, ProtSz 1935. 584. — *Karácsony Sándor*, ProtSz 1935. 200—201. — [*Kövendi Dénes*] *K. D.*, EPhK 1935. 317—318. — *Rónai Pál*, NRH 1935. 205—206.

EPERJESSY KÁLMÁN—JUHÁSZ LÁSZLÓ: Szemelvények a magyar történelem latinnyelvű kútfőiből. — Partes e fontibus historiae hungaricae latinis selectae. Bp. **1935.** 266 l.

Szeged a régi magyar irodalomban. Kiad. *Bakó László*. [Bp. **1935.**] 123 l. (MIR 34.)

BARÁNSZKY-JÓB LÁSZLÓ: A magyar szépprózа története szemelvényekben. Bp. **1937.** 557 l.

HORVÁTH JÁNOS: Magyar versek könyve. Bp. **1937.** XXVI, 592 l. — 2. bőv. kiad. Bp. [1942]. 784 l.

Sopron a régi magyar irodalomban. Kiad. *Házi Jenő*. Bp. **1937.** 120 l. (MIR 36.)

MÓRICZ ZSIGMOND: Magvető. A magyar irodalom élő könyve. Bp. **1940.** 320 l. — 2. kiad. Bp. 1942. — 3. kiad. Bp. 1945. 413 l.

Debrecen a régi magyar irodalomban. Kiad. *Molnár Pál*. Bp. [**1941.**] 175 l. (MIR 58.)

Ism.: *Kéky Lajos*, ItK 1943. 71—73.

A magyar irodalom kincsesháza. Kiad. *Alszeghy Zsolt, Baránszky-Jób László*. [Bp. **1941.**] 444 l. (Az európai irodalom kincsesháza.)

KERECSÉNYI DEZSŐ: A magyar próza könyve. I. Régi magyar próza. Bp. **1942.** 605 l.

A magyar paraszthábórúk irodalma. Összeáll. *Geréb László*. Bev. *Székely György*. Bp. **1950.** 256 l.

Ism.: *Karácsonyi Béla*, Száz 1950. 415—419. — *Kardos Tibor*, It 1950. 2. sz. 119—125.

Hét évszázad magyar versei. Szerk. *Klaniczay Tibor, Komlós Aladár* stb. Bp. **1951.** VIII, 1120 l. — 2. kiad. Bp. 1954. 1—4. köt. — 3. kiad. Bp. 1966. 1—3. köt.

Magyar irodalmi szöveggyűjtemény. 1. köt. Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalomból. Szerk. *Barta János, Klaniczay Tibor*. 1—2. rész. Bp. **1951**—1952. 1273 l., 38 t. — 2. jav. és átd. kiad. Bp. 1963—1966. 859 l., XLVI t.; 861 l., XXIV t.

Ism.: *Kardos Tibor*, It 1953. 470—473. — *Farkas Vilmos*, MNy 1955. 138—141. — *Hámori Antónia*, MNy 1955. 133—138. — *Bán Imre*, ItK 1967. 482—486.

Régi magyar vígjátékok. Kiad. és bev. *Dömötör Tekla*. Bp. **1954.** 398 l. (Magyar Klasszikusok.)

Ism.: *Gyenis Vilmos*, ItK 1955. 386—390.

A hazai osztályharcok irodalma 1525—1660. Kiad. és bev. *Geréb László*. Bp. **1955.** 391 l.

Ism.: *Benda Kálmán*, Száz 1959. 557—562. — *V. Kovács Sándor*, ItK 1959. 155—156.

Régi magyar filozófusok. XV—XVII. század. Kiad és bev. *Mátrai László*. Bp. **1961.** 239 l., 10 t. (Nemzeti Ktár.)

Ism.: *Kaposi Márton*, ItK 1963. 251—252. — *Bán Imre*, MKsz 1964. 95—96. — *Tordai Zádor*, Száz 1964. 1275—1277.

A kegyes olvasóhoz. Előszavak és utószavak válogatott gyűjteménye. Kiad. *Kenyeres Ágnes*. Bp. **1964.** 485 l., 15 t.

Ism.: *Komlovszky Tibor*, ItK 1965. 260—263.

A magyar valóság versei. 1475—1945. Szerk. *Csanádi Imre*. 1—2. köt. Bp. **1966.** 573, 630 l.

Călători străini despre Țările Române. Red. *Maria Holban*. Vol. 1—2. București **1968**—1970. [1331—1583. — Reicherstorffer, Taurinus, Honterus, Werner György, Sommer János, Paleologus Jakab, Szántó István és mások szövegei román fordításban.]

Ism.: *Capesius, Bernhard*, Forschungen zur Volks- und Landeskunde 1969/1. — *Holban, Maria*, Uo. 1970/2. 107—111. [Válasz.]

Haja, haja virágom. Virágénekek *Szabó T. Attila* gondozásában és bevezetőjével. Bukarest **1969.** 333 l.

3. AZ IRODALOM TÖRTÉNETE

ÖSSZEFOGLALÓ MŰVEK

Szintézisek

WALLASZKY, PAULUS: Conspectus reipublicae litterariae in Hungaria ab intiis regni ad nostra usque tempora delineatus. Posonii—Lipsiae **1785.** 24, 326, 16 l. — Ed. altera auctior et emendatior. Budae 1808.

PÁPAY SÁMUEL: A magyar literatúra esmérete. Veszprém **1808.** XX, 484 l.

TOLDY FERENC: A magyar nemzeti irodalom története. 1—2. köt. Pest **1851.** 196, LXIII; 118, LXXV l. — 2. jav. kiad. 1—2. köt. Pest 1852. — 3. jav. kiad. 1—2. köt. Pest 1862.

TOLDY FERENC: A magyar költészet története. 1—2. köt. Pest **1854.** XVI, 240; XII, 282 l. [1. köt.: A magyar költészet Zrínyiig. 2. köt.: A magyar költészet Zrínyitől Kisfaludy Sándorig.] — 2. jav. kiad. Pest 1867. XVI, 475 l.

SZILÁGYI SÁNDOR: Erdély irodalomtörténete. = BpSz **1858.** 3. köt. 140—189; 1858. 4. köt. 3—47, 190—241, 395—426; 1859. 5. köt. 32—57; 1859. 6. köt. 3—48, 288—311; 1859. 7. köt. 232—253. [1791-ig.]

TOLDY FERENC: A magyar nemzeti irodalom története a legrégibb időktől a jelenkorig rövid előadásban. 1—2. köt. Pest **1864**—1865. XIV, 440 l. — 2. jav. kiad. Pest 1868. — 3. jav. kiad. Pest 1872—1873. — 4. jav. kiad. Pest 1878.

BEÖTHY ZSOLT: A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése. 1—2. köt. Bp. **1877**—1879. VI, 320; 324 l. [1928-ig 15 kiadásban.]

BODNÁR ZSIGMOND: A magyar irodalom története. 1—2. köt. Bp. **1891**—1893. LIV, 508; 516 l.

A magyar irodalom története. Képes dísz-munka 2 kötetben. Szerk. *Beöthy Zsolt.* Bp. **1896.** 6, 516 l., 37 t.; 840 l., 37 t. — 2. kiad. Bp. 1899—1900. — 3. jav. bőv. kiad. Szerk. *Badics Ferenc.* Bp. 1906—1907.

HORVÁTH CYRILL: A magyar irodalom története. 1. A régi magyar irodalom története. Bp. **1899.** VIII, 755 l., 18 t.

Ism.: *Váczy János*, Száz 1899. 640—646. *Erdélyi Pál*, EPhK 1900. 311—320. — *R.*, ItK 1902. 378—382.

BORBÉLY ISTVÁN: A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése. 1. Régi magyar irodalom. Kolozsvár **1905.** 155 l.

Arany János magyar irodalomtörténete. Közzéteszi és bev. *Pap Károly.* Bp. **1911.** 222 l.

PINTÉR JENŐ: A magyar irodalom története. Tudományos rendszerezés. 1—8. köt. Bp. **1929**—1941.

1. A magyar irodalom a középkorban. Bp. 1929. 769 l.

Ism.: *Máté Károly*, Min 1929. 313—320. — EPhK 1929. 246—247. — [*Alszeghy Zsolt*] *zs.*, Élet 1930. 9. sz. 190—191. — *Baros Gyula*, Napk 1930. 189—193. — *Kerecsényi Dezső*, ProtSz 1930. 98—101. — *Marczinkó Ferenc*, Száz 1930. 518—521. — *Vajthó László*, Széphalom 1930. 210—212. — *Várdai Béla*, KatSz 1930. 274—277.

2. A magyar irodalom a XVI. században. Bp. 1930. 575 l.

Ism.: *-f. -y.*, Ptűz 1930. 565—566. — *t. i.*, DebrSz 1930. 502. — [*Alszeghy Zsolt*] *A. Zs.*, Élet 1931. 4. sz. 79. — *Bánhegyi Jób*, PannonhSz 1931. 72—74. — *Vajthó László*, Napk 1931. 149—151. — *Várdai Béla*, KatSz 1931. 228—229.

3. A magyar irodalom a XVII. században. Bp. 1931. 630 l.

Ism.: [*Alszeghy Zsolt*] *A. Zs.*, Élet 1931. 13. sz. 270—271. — *Bánhegyi Jób*, PannonhSz 1931. 361—362. — *Brisits Frigyes*, Napk 1931. 651—653. — [*Hankiss János*] *H. V.*, DebrSz 1931. 242. — *Kerecsényi Dezső*, ProtSz 1931. 478—480. — *Várdai Béla*, KatSz 1931. 635—637.

4. A magyar irodalom a XVIII. században. Bp. 1931. 956 l.

Ism.: *Bánhegyi Jób*, PannonhSz 1932. 174—175. — *sz. e. r.*, Széphalom 1932. 78. — *T. I.*, DebrSz 1932. 40. — *V. M.*, Napk 1932. 129—131. — *Várdai Béla*, KatSz 1932. 311—313.

FARKAS GYULA: A magyar irodalom története. Bp. **1934.** 336 l.

Szerb Antal: Magyar irodalomtörténet. 1—2. köt. Cluj—Kolozsvár **1934.** 342, 355 l. [További kiadások és utánnyomások: Bp. 1935. (átdolg. kiad.), 1941, 1942, 1946, 1947, 1948, 1958, 1959., Kolozsvár 1940.]

Féja Géza: A régi magyarság. A magyar irodalom története a legrégibb időktől 1772-ig. Bratislava—Pozsony [**1937**]. 197 l. — 2. kiad. Bp. 1941. — 3. kiad. Bp. 1943.

Ism.: *Jankovich Ferenc*, Válasz 1937. 710—711. — *ss.*, It 1938. 77—78. — *Vita Zsigmond*, Ptűz 1938. 245—246. — *Keresztury Dezső*, ItK 1939. 78—80.

Benedek Marcell: A magyar irodalom története. Bp. **1938.** 255 l.

Angyal Endre: Udvari kultúra, udvari költészet. Kolozsvár **1944.** 317 l. (Széphalom-könyvtár 100.) [XIII—XVIII. század.]

Ism.: *Szauder József*, It 1946. 43—47.

Klaniczay Tibor: Régi magyar irodalom. 1—2. köt. Bp. **1952.** [Soksz. egyetemi jegyzet.]

A magyar irodalom története 1849-ig. Szerk. *Bóka László—Pándi Pál*. Bp. **1957.** 492 l. — 2. jav. kiad. Bp. 1964. 534 l.

Klaniczay Tibor—Szauder József—Szabolcsi Miklós: Kis magyar irodalomtörténet. Bp. **1961.** 493 l. — 2. kiad. Bp. 1962. 343 l. — 3. jav. kiad. Bp. 1965. 343 l.

A magyar irodalom története. Főszerk. *Sőtér István*. 1—6. köt. Bp. **1964**—1966.

1. A magyar irodalom története 1600-ig. Szerk. *Klaniczay Tibor*. Írták *Gerézdi Rabán, Klaniczay Tibor, V. Kovács Sándor, Pirnát Antal, Stoll Béla, Varjas Béla*. Bp. 1964. 646 l.

2. A magyar irodalom története 1600-tól 1772-ig. Szerk. *Klaniczay Tibor*. Írták *Bán Imre, Hopp Lajos, Klaniczay Tibor, Pirnát Antal, Stoll Béla, Tarnai Andor, Varga Imre*. Bp. 1964. 646 l.

Ism.: *Csapláros István*, Przegląd Humanistyczny (Warszawa) 1965. 4. sz. 169—175. — *Lukácsy Sándor*, Kláros 1965. 176—178. — *Mezey László*, MKsz 1965. 269—280. — *Nemeskürty István*, Kritika 1965. 5. sz. 52—54. — *Pálmai Kálmán*, Magyartanítás 1965. 88—91. — *Szuromi Lajos*, Alföld 1965. 8. sz. 92—96. — *Végh Ferenc*, Valóság 1965. 3. sz. 102—104. — *Bán Imre*, ItK 1966. 175—179. — *Csomasz Tóth Kálmán*, ItK 1966. 181—182. [Kiegészítések.] — *Koltay-Kastner Jenő*, ItK 1966. 215—220. [Kiegészítések.] — *Nemeskürty István*, ALitt 1966. 323—327. — *Péter Katalin*, Száz 1966. 172—180. — *Tarnóc Márton*, ItK 1966. 172—175. — *V. Windisch Éva*, ItK 1966. 220—226. — *Szücs Jenő*, TörtSz 1967. 119—133. [Vitaösszefoglaló.] — *Mišianik, Ján*, SlovLit 1968. 376—389.

IDEGEN NYELVEN MEGJELENT SZINTÉZISEK

Schwicker, Johann Heinrich: Geschichte der ungarischen Literatur. Leipzig **1889.** 944 l.

Zigány, Árpád: Letteratura ungherese. Milano **1892.** 295 l.

Reich, Emil: Hungarian Literature: an Historical and Critical Survey. London **1898.** 272 l.

Horváth, C[yrill]—Kardos, A[lbert]—Endrődy, A[lexandre]: Histoire de la littérature hongroise. Ouvrage adapté du hongrois par *I[gnace] Kont*. Avec une préface de *Gaston Boissier*. Bp. — Paris **1900.** XII, 420 l.

Riedl, Frederick: A History of Hungarian Literature. London **1906.** 293 l.

Katona, Ludwig—Szinnyei, Franz: Geschichte der ungarischen Literatur. Leipzig **1911.** 152 l.

Turóczi-Trostler, Josef: Entwickelungsgang der ungarischen Literatur. 1—2. köt. Bp. **1928**—1930. 32; 28 l. [1. Ungarische Literatur im Mittelalter. 2. Renaissance und Humanismus.]

Rökk-Richter, Stefano: La letteratura ungherese. Roma **1929.** 192 l.

Farkas, Julius: Die Entwicklung der ungarischen Literatur. Berlin **1934.** 306 l.

Hankiss, Giovanni: Storia della letteratura ungherese. Torino **1936.** 356 l.

Babits, Michel: Littérature Hongroise. = La Hongrie entre l'Orient et l'Occident. Paris **1944.**

Menczer, Béla: A Commentary on Hungarian Literature. Castrop-Ranxel **1956.** 147 l.

Klaniczay, Tibor—Szabolcsi, Miklós—Szauder, József: Histoire abrégée de la littérature hongroise. Bp. **1962.** 300 l. — Kratkaja isztorija vengerszkoj literaturi. Bp. 1962. 404 l. — Geschichte der ungarischen Literatur. Bp. 1963. 353 l. — History of Hungarian Literature. Bp. 1964. 361 l. — Historia literatury węgierskej. Bp. 1966. 365 l.

Ruzicska, Paolo: Storia della letteratura ungherese. Milano **1963.** 830 l.

Áttekintések, elvi kérdések

Riedl Frigyes: A magyar irodalom főirányai. = BpSz **1893.** 76. köt. 69—87, 256—274, 386—399., és Bp. 1896. 137 l. (OK 369. és 994—996.) [1942-ig 5 kiadásban.]

Horváth János: Irodalmunk fejlődésének fő mozzanatai. = Bp. II. ker. áll. főreálisk. ért. **1907/08.**

Kerecsényi Dezső: Elvi kérdések a régi magyar irodalomban. = Min **1923.** 162—207. — Klny.: Eötvös-füz. 2. [Az irodalmi tudatról.]

Magasi Artúr: A „vallásos szépirodalom" problémája történeti megvilágításban. = PannonhSz **1927.** 249—254, 340—347. [Főleg a régi magyar irodalomban.]

Kerecsényi Dezső: Magyarországi latinság. = ProtSz **1929.** 692—696.

[Trencsényi-]Waldapfel Imre: Humanizmus és nemzeti irodalom. = It **1933.** 15—49.

Turóczi-Trostler József: A magyar szellem európaizálódásának első formái. = Balassa Emlk. Bp. **1934.** 149—166.

Turóczi-Trostler József: A magyar irodalom európaizálódása. Bp. **1946.** 35 l., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 2. köt. Bp. 1961. 5—63, 721.

Ism.: *Fábián István*, Sorsunk 1947. 59—60. — *Szabolcsi Miklós*, MNyr 1947. 76—77.

A régi magyar irodalom átértékelésének kérdése. = It **1950.** 1. sz. 60—75. [1. Klaniczay Tibor bevezető előadása. 2. Az előadást követő vita összefoglalása. 3. Komlós Aladár: Válasz és önkritika. 4. Klaniczay Tibor: Néhány megjegyzés Komlós Aladár válaszához és önkritikájához.]

Klaniczay Tibor: Eredmények és feladatok a régi magyar irodalom kutatásában. = MTA I. OK **1952.** III. 43—69. [Turóczi-Trostler József, Trencsényi-Waldapfel Imre, Révész Imre, Ortutay Gyula, Bán Imre, Angyal Endre hozzászólása, Klaniczay Tibor válasza: Uo. 69—97.]

A realizmus kérdései a magyar irodalomban. Az Irodalomtörténeti Kongresszus vitái 1955. november 1—2—3. Bp. **1956.** [15—151: A realizmus kérdései és a régi magyar irodalom. Tolnai Gábor referátuma, Ortutay Gyula, Klaniczay Tibor és Szauder József korreferátuma.]

Pirnát Antal: Az alap és felépítmény problémái a régi magyar irodalomban. = ItK **1959.** 416—430.

Klaniczay Tibor: A nacionalizmus előzményei a magyar irodalomban. = MTA I. OK **1960.** XVI. 7—23. [Pirnát Antal, Tarnai Andor, Bán Imre, Geréb László, Varga Imre, Tóth Dezső, Varjas Béla, Gyenis Vilmos és Hopp Lajos hozzászólása: Uo. 24—48.], és K. T.: Marxizmus és irodalomtudomány. Bp. 1964. 110—130.

Tarnai Andor: A magyar irodalomtörténeti hagyomány kialakulása. = ItK **1961.** 637—658.

Klaniczay Tibor: Az irodalomtörténeti szintézis néhány elvi kérdése. = ItK **1962.** 59—73.

Bán Imre: Horváth János egyetemi előadásai a régi magyar irodalomról. = StudLitt **1964.** 15—28. [Az előadások vázlatának kiadása.]

Dercsényi Dezső: A régi magyar művészet periodizációs problémái. = MűvÉrt **1965.** 191—213. [211—213: Klaniczay Tibor hozzászólása.]

Bán, Imre: L'adaptation et l'originalité dans la littérature hongroise avant 1800. = Actes du IVe Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée. Fribourg 1964. The Hague—Paris **1966.** 1327—1331. — Klny. is.

Vita a feudális kori magyar történelem periodizációjáról. Szerk. *Varga János*. Bp. **1968.** (Értekezések a történeti tudományok köréből 45.) [13—24: Heckenast Gusztáv: A tízkötetes „Magyarország története" periodizációjáról. 40—43: Péter Katalin: Feudális kori irodalmunk periodizációja az új magyar irodalomtörténetben. 117—120: Klaniczay Tibor felszólalása.]

Nyelv és stílus

Csűry Bálint: A közlés divatja régi prózánkban. = MNy **1926.** 170—173.

Trócsányi Zoltán: Régi magyar nyomtatványok nyelve és helyesírása. Bp. **1935.** 42 l. (M. Nytud. Kézikönyve I. 10.)

Trócsányi Zoltán: A fordítások történetéhez. = MKsz **1941.** 270—278.

Eckhardt Sándor: A régi magyar költők képei. = M.Száz Bp. **1948.** 69—79.

Kniezsa István: A magyar helyesírás története. Bp. **1952.** 29 l. (Egyetemi Magyar Nyelvészeti Füzetek)

Pais Dezső: A magyar irodalmi nyelv. = MTA I. OK **1953.** IV. 425—466, 485—486. — Klny.: M.Nytud.Társ.Kiadv. 83.

Ism.: *Bóka László*, ItK 1954. 457—463., és *B. L.*: Válogatott tanulmányok. Bp. 1966. 1532—1544. — *Gáldi László*, MNyr 1955. 233—241.

Trócsányi Zoltán: A régi magyar könyvek kézirata, kiadása és nyelve. = MNy **1954.** 242—246.

Bárczi Géza: A magyar nyelv életrajza. Bp. **1963.** 462 l., 20 t.

Bárczi Géza: A magyar irodalmi nyelv kialakulása. = MNyjárások **1966.** 3—20.

Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** 453 l. (Nyelvészeti Tanulmányok 11.)

Ism.: *Imre Samu*, NyK 1969. 469—470. — *Jelenits István*, ItK 1969. 624—626. — *Nyiri Antal*, AUnivSzeg S. Ethn. et Lingu. 1969. 89—92. — *Papp László*, MNyr 1969. 295—298. — *Penavin Olga*,

A Hungarológiai Intézet Tudományos Közl. 1969. 205—207. — *Schellbach, Ingrid*, Finnisch-Ugrische Forschungen 1969. 372—373. — *Sebestyén Árpád*, MNyjárások 1969. 113—117. — *Tarnóc Márton*, It 1969. 942—945. — *Kósa Ferenc*, StudUnivBB Ser. Phil. 1970. 444—445. — *Hutás Magdolna*, MTud 1970. 200—201. — *Papp László*, ALingu 1970. 224—228. — *Heller, Georg*, Ungarn-Jb 1970. 181—182.

ALEXA KÁROLY: A misztika stíluselemei a régi magyar költői nyelvben. = ItK **1970.** 285—304. — Klny.: Reneszánsz-füzetek 3.

A magyar vers

NÉGYESY LÁSZLÓ: Magyar verstan. Bp. **1886.** 112 l. — 2. átd. kiad.: Bp. 1898. 152 l.

GÁBOR IGNÁC: A magyar ősi ritmus. Bp. **1908.** 267 l.

RADÓ ANTAL: A magyar rím. Bp. **1921.** 264 l.

GÁBOR IGNÁC: A magyar ritmus problémája. Bp. **1925.** 193 l.

GÁBOR IGNÁC: A magyar ritmika válaszútja. Bp. [**1942**]. 119 l.

HORVÁTH JÁNOS: A magyar vers. Bp. **1948.** 314 l.

HORVÁTH JÁNOS: Rendszeres magyar verstan. Bp. **1951.** 210 l.

HORVÁTH JÁNOS: Vitás verstani kérdések. Bp. **1955.** 104 l. (Nyelvtud.Értek. 7.)

VARGYAS LAJOS: A magyar vers ritmusa. Bp. **1955.** 264 l., 1 t.

SZABÉDI LÁSZLÓ: A magyar ritmus formái. Bukarest [**1955**]. 231 l.

VARGYAS LAJOS: Magyar vers — magyar nyelv. Verstani tanulmány. Bp. **1966.** 237 l.

MŰFAJI ÁTTEKINTÉSEK

A költészet

A VILÁGI KÖLTÉSZET

VIRÁG BENEDEK: Magyar poeták, kik római mértékre írtak 1540-től 1780-ig. Pest **1804.** 72 l.

TOLDY FERENC: A deák szabású magyar versek története. = KisfTársÉvl **1846.** V. 429—459.

ARANY LÁSZLÓ: A magyar politikai költészetről. = BpSz **1874.** 4. köt. 88—131., és Bp. 1902. (OK)

ARANY JÁNOS: A magyar népdal az irodalomban. = A. J. hátrahagyott iratai és levelezése. 2. köt. Bp. **1889.** 9—30, 565—568., és A. J.: Prózai művek. 2. köt. Bp. 1968. 383—399, 790—799.

NÉGYESY LÁSZLÓ: A mértékes magyar verselés története. Bp. **1892.** 337 l.

MARON ISTVÁN: A verses epika történeti és aestheticai fejlődése a Zrinyiászig. Bp. **1904.** 96 l.

ÚJVÁROSSY SZABÓ GYULA: A magyar verses oktató költészet története 1772-ig. Bp. **1910.** 168 l.

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1911. 137—138.

ALSZEGHY ZSOLT: Epigon lírikusaink a XIX. századig. = ItK **1917.** 419—437.

TÉGLÁS J. BÉLA: A történeti pasquillus a magyar irodalomban. Szeged **1928.** 214 l. (Értekezések a M. Kir. Ferenc József Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézetéből 7.)

HARSÁNYI ILONA: A XVII. és XVIII. század magyar költőnői. Bp. **1935.** 50 l.

Ism.: *Kerekes Emil*, ItK 1936. 373—374.

KOSZTERSZITZ GÉZA: A feddő költészet régi irodalmunkban. Bp. **1935.** 48 l.

KULCSÁR ADORJÁN: Asszonycsúfolók. = It **1944.** 77—80. [XVI—XIX. század.]

VARJAS BÉLA: Irodalom és folklór határmesgyéjén. (Vázlat énekes epikánk életrajzához.) = Hel **1967.** 27—40.

A VALLÁSOS KÖLTÉSZET

VARASDY LAJOS: Egyházi énekeink története, ismertetése, átnézése. = ProtEgyhIskL **1861.** 9—16, 36—42, 70—76, 102—105, 138—144, 173—177, 199—205, 232—236, 270—272, 300—304, 330—337, 401—403.

CSUTHY ZSIGMOND: A zsoltárok szövegéből készült templomi énekek és ezek írói a magyar protestáns egyházban. = ProtEgyhIskL **1865.** 816—823, 853—858.

BOROS GYÖRGY: A szombatosok irodalmi maradványai és vallásos nézeteik. = KerMagv **1886.** 6—20, 76—88, 142—152.

BABIK JÓZSEF: A magyar katolikus egyházi ének története rövid előadásban. Eger **1890.** 68 l.

Ism.: *Kereszty Géza*, MSion 1890. 630—632.

JÓZSA ZSIGMOND: Tragikus elem a zsoltárköltészetben. = ProtKözl **1891.** 96—97, 103—105.

SZATHMÁRY JÓZSEF: A ref. templomi énekes könyv története. = ProtSz **1892.** 324—347, 446—488.

BARTHA JÓZSEF: A magyar katholikus énekköltészet a XVIII. századig. = KatSz **1901.** 617—627, 690—701, 794—815. — Klny.: A Szent-István-Társulat tudomá-

nyos és irodalmi osztályának felolvasó üléseiből 42.
Ism.: *Horváth Cyrill*, SpFüz 1904. 50—62.

Szügyi József: A magyar ref. énekeskönyv múltja. Debrecen **1910.** 43 l.
Ism.: *Császár Ernő*, EPhK 1910. 217. — *S. Szabó József*, ProtSz 1910. 277—282.

Payr Sándor: Testvéri közösség magyar protestáns énekeskönyveinkben. = Kálvin és a kálvinizmus. Debrecen **1936.** 403—440.

Horkay László: Énekeskönyveink dicséreteinek eredete. = DebrProtL **1938.** 6—7, 29—30, 56—57, 86—87, 111—112, 144—145, 184—185.

Papp Géza: A magyar katolikus egyházi népének kezdetei. Bp. **1942.** 39 l. (Klny.: Budafoki Szt. István gimn. ért. 1941/42.)

Friedrich Károly: A magyar evangélikus templomi ének történetének vázlata (XV—XVIII. század). Bp. **1944.** 123 l.
Ism.: *Szombathy Zoltán*, It 1944. 121—122. — *Klaniczay Tibor*, EPhK 1948. 119—123.

A próza

A SZÉPPRÓZA

Beöthy Zsolt: A szépprózai elbeszélés a régi magyar irodalomban. 1—2. köt. Bp. **1886**—1887. VIII, 301; 384 l. [1. köt.: 1526—1774. 2. köt.: 1774—1788.]

György Lajos: A magyar anekdota története és egyetemes kapcsolatai. Bp. **1934.** 272 l.

AZ EMLÉKIRAT

Máté Károly: A magyar önéletírás kezdetei (1585—1750). = Min **1926.** 120—166. — Klny.: Minerva-Ktár 6., és Specimina dissertationum facultatis philosophicae Regiae Hungaricae Universitatis Elisabethinae Quinqueecclesiensis 2. — Kivonata: Débuts de l'autobiographie dans la littérature hongroise. = RÉH 1928. 112—115.

Keményy Katalin: Erdélyi emlékírók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 47.
Ism.: *Kerecsényi Dezső*, ProtSz 1933. 304. — *Szinnyei Ferenc*, ItK 1934. 97.

Gyenis Vilmos: Emlékirat és anekdota. = ItK **1970.** 305—321.

A LEVÉL

Kazinczy Ferenc: Stilisztikai példák némelly régibb levelekben. = FelsőMoMin **1825.** 475—480.

Deák Farkas: Magyar hölgyek leveleiről. Bp. **1879.** 25 l. (Értek.Társ.Tud.Kből V, 9.)

Mikó Pál: Női magyar levélstílus a 17. században. Székelyudvarhely **1896.** 71 l. — Klny.: Székelyudvarhelyi áll. főreálisk. ért. 1896/97.
Ism.: *Balassa József*, EPhK 1898. 599—601.

Lampérth Géza: Régi magyar levelesláda. Bp. **1923.** 236 l.

Gottselig Gizella: Korrajz régi nagyasszonyok leveleiből. Szeged **1937.** 63 l. (Kolozsvári-szegedi értekezések a magyar művelődéstörténelem köréből 34.)

Hopp Lajos: La genre épistolaire hongroise et ses rapports européens. = Littérature hongroise — littérature européenne. Bp. **1964.** 191—218.

Bakács István: A missilis. = LK **1966.** 17—31.

AZ EGYHÁZI PRÓZA

Ballagi Mór: Tanulmányok a magyar bibliafordítások körül. = NyK **1864.** 38—72, 161—189.

Gerő János: A kath. magy. bibliafordítások története. Bp. **1901.** 56 l.

Mihalovics Ede: A katolikus prédikáció története Magyarországon. 1—2. köt. Bp. **1900**— 1901. 437; 689 l.
Ism.: *Kereszty V[iktor]*, MSion 1900. 860—862. — *Békesi Emil*, MSion 1901. 371—387. — *Révész Kálmán*, Száz 1901. 744—747. — *Szinek Izidor*, KatSz 1901. 663—667.

Kudora János: A magyar katolikus egyházi beszéd irodalmának ezeréves története. Bp. **1902.** XI, 298 l.
Ism.: *Békefi Remig*, KatSz 1902. 991—993.

Érdujhelyi Menyhért: A kat. hitelemzés története Magyarországon. Zenta **1906.** 334 l.

Révész Imre: Régi magyar imádkozók és imádságaik. = ProtSz **1924.** 73—81, 137—149, 193—198.

Harsányi István: A magyar biblia. Bp. **1927.** 145 l. (Bethlen Ktár 10—11.)
Ism.: *Haitsch Ilona*, ProtSz 1927. 635—637. — *Gulyás József*, TheolSz 1927. 181. — *Papp Károly*, ItK 1927. 128—130. — *Zoványi Jenő*, Száz 1927. 253—256.

Enyedy Andor: Magyar református kátéirodalom. = TheolSz **1928.** 115—167. — Klny.: Theológiai Tanulmányok 2.

Incze Gábor: A magyar református imádság a XVI. és XVII. században. = TheolSz **1931.** 37—229. — Klny.: Theológiai Tanulmányok 15.
Ism.: *Kristóf György*, ErdMúz 1932. 357. — *Révész Imre*, ProtSz 1932. 269—274., és Száz 1933. 74—79.

A dráma

Ipolyi Arnold: Mysteriumok maradványai hazánkban. = ÚjMMúz **1858.** I. 349—356.

Szivák Iván: A magyar dráma kezdete. = Figy **1883.** XIV. 23—48, 105—130, 190—202, 258—276. — Klny. is.

Bayer József: A nemzeti játékszín története. 1—2. köt. Bp. **1887.** 642; 496 l.
Ism.: *Solymossy Sándor*, EPhK 1888. 644—658.

Bayer József: A magyar drámairodalom története. A legrégibb nyomokon 1867-ig. 1—2. köt. Bp. **1897.** XV, 514; VII, 494 l.
Ism.: *Császár Elemér*, BpSz 1899. 97. köt. 147—152. — *Pintér Kálmán*, KatSz 1898. 334—341. — *Solymossy Sándor*, EPhK 1899. 442—454. — *Váczy János*, Száz 1899. 53—56.

Ferenczi Zoltán: A kolozsvári színészet és színház története. Kolozsvár **1897.** 539 l.
Ism.: *Márki Sándor*, Száz 1899. 632—635. — *Vincze József*, ItK 1899. 121—123.

Ernyey József: A körmöci Zsuzsanna-játék. = A M. N. Múzeum Néprajzi Osztályának Értesítője **1906.** 245—262. [A XVI—XVIII. századi hazai iskolai színjátszásról is.]

Magyar drámai emlékek a középkortól Bessenyeiig. Kiad. és bev. *Alszeghy Zsolt*. Bp. **1914.** [5—36: Alszeghy Zsolt: A magyar dráma fejlődése Bessenyeiig.]

Dombi Béla: A drámaírás kísérletei Magyarországon a XVI—XVIII. században. Pécs **1932.** 196 l.
Ism.: *Solt (Speneder) Andor*, ItK 1933. 337—339. — *Kardos László*, Nyug 1934. II. 284.

Riedl Frigyes: A magyar dráma története. I. Bp. **1939.** 172 l. (MIR 43.) [A XVIII. század végéig.]

Dömötör Tekla: Irodalom és folklór. A régi magyar színjátszás kutatásának módszertani kérdéséhez. = ELTE Évk. **1955.** 227—240. — Literature and Folklore. Problem of research in old Hungarian dramatic art. = Ann.Univ.Bp. Sect.phil. 1957. 53—65.

Kardos Tibor: A régi magyar színjátszás néhány kérdéséhez. = MTA I. OK **1955.** VII. 17—64.

Dömötör Tekla: Történeti rétegek a magyar népi színjátszásban. = Ethn **1957.** 253—269.

Kardos Tibor: A magyar színjáték kezdetei. Bp. **1960.** 143 l. (Színházi Tanulmányok.) [A kezdetektől 1600-ig.]

Régi magyar drámai emlékek. Kiad. és bev. *Kardos Tibor, Dömötör Tekla*. 1—2. köt. Bp. **1960.** [1. köt. 5—192: Kardos Tibor: Drámai szövegeink története a középkorban és a renaissance-ban. — 193—237: Dömötör Tekla: Drámai szövegeink története a XVII. században.]

Magyar színháztörténet. Szerk. és a bev. írta *Hont Ferenc*. Bp. **1962.** 331 l., 70 t.

Dömötör Tekla: Naptári ünnepek — népi színjátszás. Bp. **1964.** 272 l.
Ism.: *Gyenis Vilmos*, ItK 1965. 627—630. — *Schramm Ferenc*, Ethn 1965. 468—469., és AEthn 1965. 396—398. — *Székely György*, Theatrum 1965. 145—159. — *Voigt Vilmos*, FK 1965. 488—491.

Kardos Tibor: A régi magyar dráma nyelvének összetevői. = MNyr **1966.** 153—159.

Bálint Sándor: A Három királyok a régi hazai hagyományban. = Teológia **1968.** 199—205. [XVI—XVIII. század, liturgikus játékok is.]

A tudományos irodalom

Erdélyi János: A bölcsészet Magyarországon. = BpSz **1865.** 3. köt. 321—357; 1866. 4. köt. 3—34, 169—188, 5. köt. 51—64, 296—313, 6. köt. 91—105; 1867. 7. köt. 319—337.

Jancsó Benedek: A magyar nyelvtudományi eszmék fejlődése a 16—17. században. = Figy **1879.** VI. 1—24., és J. B.: Magyar nyelvtudomány-történeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. Bp. 1881. 1—24.

Melich János: A magyar szótárirodalom. = NyK **1905.** 127—151, 283—331; 1906. 24—57, 165—206, 288—308; 1907. 22—51. — Klny. is.
Ism.: *Laczkó Géza*, MNy 1906. 399—409, 433—448. — *Tolnai Vilmos*, EPhK 1908. 47—52.

Pápay József: Nyelvünk finnugor eredetének kérdése Sajnovics és Gyarmathi fellépéséig. = Debr. Reform. Főisk. Évk. **1909/10.** XXXI. 49—80.

Hóman Bálint: A forráskutatás és forráskritika története Magyarországon. Bp. **1925.** 42 l. (A magyar történettudomány kézikönyve 1/3A.), és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 383—437.

Máté Károly: Irodalomtörténetírásunk kialakulása. = Min **1928.** 83—133. — Klny.: Minerva-Ktár 11.
Ism.: *Kocsis Lénárd*, PannonhSz 1928. 162—165. — *Pintér Jenő*, It 1929. 43—44.

Kerecsényi Dezső: Régi magyar nyelvtanok. = ProtSz **1929.** 543—546.

Csinády Gerő: Érdemes magyar geográfusok a nagy földrajzi felfedezések (XV—XVII. sz.) korában. = FöldrK **1958.** 161—173.

Zemplén Jolán: Régi fizikai kéziratok kutatása Erdélyben. = MTud **1958.** 207—218.

Balázs János: Nyelvtanirodalmunk előzményei és kezdetei. = Nyelvtani tanulmányok. Bp. **1961.** 167—184.

Zemplén Jolán, M.: A magyarországi fizika története 1711-ig. Bp. **1961.** 317 l.
Ism.: *Biró Gábor*, MTud 1962. 199—200. — *Tarnai Andor*, ItK 1963. 638.

Zemplén Jolán, M.: A magyarországi fizika története a XVIII. században. Bp. **1964.** 495 l.
Ism.: *Biró Gábor*, MTud 1965. 546—548.

Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** 453 l. (Nyelvészeti Tanulmányok 11.) [Ismertetéseit lásd a 73. lapon.]

Szénássy [Barna: A magyarországi matematika története. Bp. 1970. 381. l.

A kalendárium

Mátray Gábor: A magyar naptárak a közelebb lefolyt négy század alatt. = ÚjMMúz **1853.** III/2. 177—188., és AkÉrt 1853. 26—37. [Toldy Ferenc megjegyzései: ÚjMMúz 1853. 188—190., és AkÉrt 1853. 37—40.]

Heinrich Gusztáv: A magyar cisiók. = EPhK **1880.** 140—145, 246—253.

Jakab Elek: A kalendáriumokról történelmi és politikai tekintetben. Bp. **1881.** 66 l. (Értek.Tört.Tud.Kből IX, 4.)

Kanyaró Ferenc: Néhány szó régi naptárainkról. = MKsz **1897.** 180—183.

[Király] König György: Kalendáriombeli régi magyar distichonok. = ItK **1900.** 403—412. [Szilády Áron megjegyzése: Uo. 412—416.]

Szily Kálmán: A régi magyar kalendáriomok nyelvi tanulságai. = MNy **1919.** 129—131.

Weger Imre: Regiomontanus és a népnaptárak. Bp. **1937.** 65 l. (Német néprajztanulmányok 1.)

Kovács Imre: Régi magyar kalendáriumaink 1711-ig. Debrecen **1938.** 62 l.

Rapaics Raymund: A magyar naptár. = MSz **1938.** 159—168.

Bencze József: A magyar kalendáriumok orvostörténeti vonatkozásai. = ComBHMedH **1964.** 30. sz. 9—59.

Jakucs István: A csizió és a kalendárium története különös tekintettel a debreceni régi naptárakra. = Déri MúzÉvk 1962/64. Debrecen **1965.** 203—217.

Hervay Ferenc: Magyar krónika a régi magyar kalendáriumokban. = MKsz **1970.** 373—378.

EGYÉB ÁTTEKINTÉSEK

Imre Sándor: A néphumor a magyar irodalomban. Bp. **1890.** 166 l.
Ism.: *Kereszty Géza*, MSion 1880. 233—234. — *Váczy János*, EPhK 1892. 532—537.

Eckhardt Sándor: Középkori természetszemlélet a magyar költészetben. = EPhK **1929.** 81—99. — Klny. is.
Ism.: *Blédy Géza*, ErdMúz 1931. 307—308.

Perényi J. Lívia: A halálgondolat fejlődése három század magyar irodalmában. Bonyhád **1934.** 50 l.

Lengyel Dénes: A szerencse a régi magyar költészetben. = Műhely **1938.** 70—77, 87—91.

Rozmán Erik: A török kérdés a magyar irodalomban. Pannonhalma **1940.** 71 l. (Specimina dissertationum facultatis philosophicae Regiae Hungaricae Universitatis Elisabethinae Quinqueecclesiensis 178. — A Magyar Intézet Értekezései 25.)

Kardos Ingeborg Klára: A humor a régi magyar irodalomban. (A kódexektől Bessenyeiig.) Szeged **1942.** 118 l.

Eckhardt Sándor: Parasztsors a régi magyar költészetben. = It **1951.** 144—174.

Isák József: Nemzethalál-félelem a régi magyar költészetben. Kolozsvár **1947.** 10, 2 l. (Erd.Tud.Füz. 204.)

TÉMATÖRTÉNETEK

Bodola Gyula: Dobó István a magyar költészetben. Kolozsvár **1909.** 88 l.
Ism.: *Szabó Gyula*, EPhK 1909. 377—378.

Timár Kálmán: A levágott fej gyónása. = Ethn **1911.** 317—319. [Bonfinitől Pázmányig.]

Tolnai Adél: Mátyás királlyal foglalkozó költészetünk forrásai. Bp. **1911.** 40 l.
Ism.: *Pintér Jenő*, It 1912. 264—266.

Szilárd Leó: Szent László a régi magyar irodalomban. = A keszthelyi kat. főgimn. ért. **1913/14.** 10—42. — Klny. is.
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1915. 768—769.

Király György: A trójai háború régi irodalmunkban. = ItK **1917.** 1—23, 129—150.

Király György: Világbiró Sándor mondája régi irodalmunkban. = ItK **1918.** 129—142, 241—253.

Király György: A Tell-monda és Hattomonda legrégibb nyomai irodalmunkban. = EPhK **1919.** 128—130.

Szilárd Leó: Szent László a magyar nyelvű énekköltészetben. = A pécsi Széchenyi István reálisk. ért. **1925/26.** 3—21.

György Lajos: A Genovéva-legenda és népkönyv története. Bp. **1929.** 33 l. (It.-Füz. 34.)
Ism.: *Rajka László*, ErdISz 1929. 361—362.

György Lajos: A weinsbergi asszonyok mondájának régi magyar változatai. = ErdISz **1929.** 347—348.

György Lajos: Eulenspiegel magyar nyomai. = ErdMúz **1931.** 355—390. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 40.

Ism.: *Turóczi-Trostler József*, Deutsch-ungarische Heimatblätter 1933. 136—140.

Alszeghy Zsolt: Szent István a magyar egyházi költészetben. = Szt. István Emlk. 3. köt. Bp. **1938.** 325—344.

Németh László: A Regnum Marianum állameszme. = Regnum **1940/41.** 223—292. — Klny. is.

Ism.: *Balázs László*, ProtSz 1942. 345—347.

Tóth István: A szigeti hős alakja a magyar irodalomban. = Szigetvári Emlk. Pécs **1966.** 307—343.

A RÉGI MAGYAR IRODALOM UTÓÉLETE

Pap Károly: Irodalomtörténeti vonatkozások Kölcsey leveleiben. I. Kazinczyhoz írott levelek. Debrecen **1911.** 55 l.

Ism.: *Ujvárossy Szabó Gyula*, EPhK 1912. 240—241.

Komlovszki Tibor: Adalékok Ady és a régi magyar költői nyelv kérdéséhez. = It **1956.** 85—94.

Hopp Lajos: Németh László és a „régi magyarság". = ItK **1959.** 287—306.

Szuromi Lajos: A régi magyar irodalom helyzete a felvilágosodás korában. = StudLitt **1964.** 43—55.

Szuromi Lajos: Kölcsey és a nemzeti múlt. = StudLitt **1966.** 25—51.

4. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI

ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET. EGYES MŰVELŐDÉSI ÁGAZATOK

A magyarság néprajza. S. a. rend. *Czakó Elemér.* 1—4. köt. Bp. **1933**—1937.
1—2. A magyarság tárgyi néprajza. Bp. [1933—1934]. 435; 443 l.
3—4. A magyarság szellemi néprajza. Bp. [1935—1937]. 472; 504 l.

Magyar művelődéstörténet. Szerk. *Domanovszky Sándor.* 1—5. köt. Bp. **1939.**
1. Ősműveltség és középkori kultúra. Bp. 1939. 636 l.
2. Magyar renaissance. Bp. 1939. 670 l.
3. A kereszténység védőbástyája. Bp. 1939. 664 l.
4. Barokk és felvilágosodás. Bp. 1939. 658 l.

RAPAICS RAYMUND: Magyar kertek. A kertművészet Magyarországon. Bp. [**1940**]. 303 l.

VOIT PÁL: Régi magyar otthonok. Bp. **1943.** 319 l.

VARJÚ ELEMÉR: Magyar várak. Bp. [**194?**]. 211 l.

GERŐ LÁSZLÓ: Magyarországi várépítészet. Bp. **1955.** 511 l.

SZABOLCSI BENCE: A magyar zenetörténet kézikönyve. 2., átd. kiad. Bp. **1955.** 62, 185 l.

BOGDÁN ISTVÁN: A magyarországi papíripar története (1530—1900). Bp. **1963.** 486 l.
Ism.: *Klaniczay Tibor*, ItK 1965. 395.

A magyarországi művészet története. Főszerk. *Fülep Lajos.* Szerk. *Dercsényi Dezső—Zádor Anna.* 4., átd. kiad. 1—2. köt. Bp. **1970.** 602; 462 l.

KÖNYVEK, KÖNYVTÁRAK

Megjegyzés. Egyes írók könyvtárára lásd az illető író bibliográfiáját. A magyar irodalmi művek szövegeit megőrző kéziratok szakirodalmát (kevés kivétellel) ott adjuk, ahol az illető művét; így pl. a Képes Krónika kódexére vonatkozó irodalom a Képes Krónikánál, a Bonfini művét megőrző kódexé Bonfininél stb. található. Lásd még a „Könyvtárak anyagának ismertetései; katalógusok" című fejezetet is.

Forrásgyűjtemények, összefoglaló tanulmányok

GULYÁS PÁL: A könyv sorsa Magyarországon a legrégibb időktől napjainkig. = MKsz **1923.** 27—94, 176—199; 1924. 13—71., és Bp. 1961. 209 l. [Soksz.]

IVÁNYI BÉLA: Könyvek, könyvtárak, könyvnyomdák Magyarországon. 1331—1600. = MKsz **1929.** 33—48, 193—208; 1930. 113—128, 296—302; 1931. 60—63; 1932/34. 13—88. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 4.

MÁTÉ KÁROLY: A könyv morfológiája. Tanulmány a XVI—XVII. századi magyar irodalom történetéhez. = Min **1930.** 252—302. — Klny.: Minerva Ktár 30.
Ism.: [*Halász Gábor*] *H. G.*, MKsz 1930. 370. — *Haraszty Gyula*, ProtSz 1931. 796—797.

FITZ JÓZSEF: A magyar könyv története 1711-ig. Bp. **1959.** 201 l.
Ism.: *Sz. J.*, Valóság 1961. 4. sz. 123—124. — *Komlovszki Tibor*, ItK 1964, 255—256.

A könyv és könyvtár a magyar társadalom életében az államalapítástól 1849-ig. Összeállította *Kovács Máté.* Bp. **1963.** 758 l. (Nemzeti Könyvtár.) [Bibliográfiával.]
Ism.: *Csapodi Csaba*, MKsz 1964. 93—94. — *Gyenis Vilmos*, ItK 1964. 400—402.

CSAPODI, CSABA: Geschichte der ungarischen Bibliotheken. = Biblos (Wien) 1970. 21—30.

CSAPODI-GÁRDONYI, KLÁRA—BORSA, GEDEON: Geschichte des ungarischen Buches. = Biblos (Wien) 1970. 13—20.

Vegyes adalékok

ACSÁDY IGNÁC: Könyvek régi összeírásokban. = MKsz **1894.** 209—221. [1553—1687 között.]

KOLLÁNYI FERENC: Könyvek a XVI. és XVII. századbeli főpapi hagyatékokban.

= MKsz **1895.** 205—218. [1517—1693 között.]

VARJÚ ELEMÉR: Magyar könyvgyűjtők ex-librisei. = MKsz **1895.** 193—204. [A XVI. század 2. felétől.]

VARJÚ ELEMÉR: Az Iparművészeti Múzeum ex-libris kiállítása. = MKsz **1903.** 234—246, 392—400.

KEMÉNY LAJOS: Adalékok a kassai könyvmásolók, könyvkereskedők és könyvnyomtatók történetéhez. = MKsz **1910.** 188—191.

IVÁNYI BÉLA: Könyvek és képek a Szepességen a XVI—XVII. században. = KözlSzepesMúlt **1912.** 69—78.

CZOBOR ALFRÉD: A könyv, mint zálogtárgy. = MKsz **1926.** 140—141. [XVII—XVIII. század.]

CSATKAI ENDRE: Könyvgyűjtők, régiséggyűjtők a régi Sopronban. = SoprSz **1938.** 132—143. — Klny. is. [A XV. század végétől a XVIII. század végéig.]

Ism.: *Radó Polikárp*, MKsz 1938. 392—393.

HEREPEI JÁNOS: A XVII—XVIII. századi hazai könyvforgalom történetéhez. = MKsz **1969.** 284—293.

A NYOMDÁSZAT ÉS A KÖNYVKERESKEDELEM

Általában

PUKÁNSZKY, BÉLA: Deutsche Offizinen im Dienste des ungarischen Buches. = GutenbergJb **1939.** 217—225. [1484—1711 között.]

SZENTKUTY PÁL: Régi hazai nyomdák mintakönyvei. Adalékok a magyar betű és nyomdai „cifra" történetéhez. Bp. **1940.** 114 l.

Ism.: *Varjas Béla*, MKsz 1940. 412—415.

FITZ JÓZSEF: A régi nyomdák gazdálkodása. = Mságtud **1942.** 184—194.

GULYÁS PÁL: A könyvkiadás Magyarországon a XVI—XVIII. században (1527—1773). = MKsz **1944.** 100—133.

GULYÁS PÁL: Nyomdáink belső élete a XVI—XVIII. században. = ItK **1948.** 1—18, 111—120.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A kisbetűk a régi magyar nyomdászatban. = MKsz **1955.** 212—221.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A régi magyar könyvek lapszámozása. = MKsz **1957.** 165—166.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Szerző és nyomdász. = MKsz **1957.** 266—271.

Vegyes adalékok

JAKAB ELEK: Az erdélyi nyomdák történetéhez. = MKsz **1881.** 9—26.

TEUTSCH, FR[IEDRICH]: Beiträge zur sächsischen Buchdruckergeschichte. = Korrespondenzblatt **1886.** 32—34.

[TEUTSCH, FRIEDRICH] Fr. T.: Zum sächsischen Buchdruck und Buchhandel. = Korrespondenzblatt **1886.** 116—117.

BALLAGI ALADÁR: A czestochowai pálos nyomda magyar tárgyú termékei. = MKsz **1887.** 139—152.

FIRTINGER KÁROLY: Felvidéki régi nyomdászat. = MNyomd **1894.** 50—51.

ILLÉSSY JÁNOS: Nyomdatörténeti adatok. = MKsz **1898.** 273—276. [1587—1666 között.]

GYALUI FARKAS: Adatok a könyvnyomtatás történetéhez Magyarországon. = MKsz **1902.** 61—91. [1. Huszár Gál ismeretlen nyomtatványa. 2. Nyomtatványok költött nyomtatási hellyel és nyomtatókkal, 1672—1673. 3. M. Tótfalusi Kis Miklós Amszterdamban.]

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Régi magyar nyomtatványok változatai. = AkÉrt **1918.** 322—330. — Klny. is.

Ism.: *Lugasy Péter*, MKsz 1919. 126—128.

LUKINICH IMRE: Könyvtörténeti adalékok. = MKsz **1924.** 86—93. [XVI—XVIII. század.]

ZOVÁNYI JENŐ: Két régi magyar nyomdász halálának ideje. = MKsz **1937.** 71. [Csáktornyai János 1595, ifj. Heltai Gáspár 1628.]

HEREPEI JÁNOS: Az erdélyi könyvkötészet és nyomdászat történetéhez. = ErdMúz **1942.** 472—492. [XVIII. századi kolozsvári könyvkötők. — Páldi István nyomdászságának legelső adata, 1737. — Nyomdai regula, XVIII. századbeli nyomdászemlék. — Szenczi Kertész Ábrahám eltávozása Kolozsvárról. — Bornemisza Anna radnóti könyvtára.]

HEREPEI JÁNOS: Az erdélyi nyomdászat történetéhez. = ErdMúz **1942.** 363—387. — Klny.: az előző cikkel együtt: Könyvészeti tanulmányok. Erd.Tud.Füz. 143. [Bácsi István kolozsvári nyomdász. — A gyulafehérvári fejedelmi nyomda történetéhez. — Tótfalusi Kis Miklósra és családjára vonatkozó újabb adatok.]

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A könyv karéja. = MKsz **1955.** 298—299.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Adalék XVII—XVIII. századbeli nyomtatványok meghatározásához. = MKsz **1956.** 51.

GULYÁS PÁL: Régi könyveink történetéhez. = MKsz **1961.** 478—481. [Pázmány Kalauzának harmadik kiadásáról. — Új alapítás volt-e a keresdi nyomda? —

Volt-e Sopronban nyomda a XVII. században? — Haller János Hármas Históriájának címképéről.]

1526-ig

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Megjegyzés. A kérdést 1600-ig együttesen tárgyaló összefoglaló tanulmányokat lásd a XVI. századnál. (82. l.)

Fitz József: A magyar nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története. I. A mohácsi vész előtt. Bp. **1959.** 258 l.
Ism.: *Dercsényi Dezső*, MűvtÉrt 1960. 151—152. — *Hajdu Helga, J.*, MKsz 1960. 72—75. — *Varjas Béla*, MTA I. OK 1960. XV. 427—430. — *Molnár József*, MTud 1961. 209—210. — *Sz. J.*, Valóság 1961. 123—124. — *Klaniczay Tibor*, ItK 1963. 636—637.

A MAGYAR ŐSNYOMDÁK

Fraknói Vilmos: Karai László budai prépost, a könyvnyomtatás meghonosítója Magyarországon. Bp. **1898.** 21 l. (Értek. Tört.Tud.Kből XVII, 7.), és F. V.: Egyháznagyok a magyar középkorból. Bp. 1915. 89—105. — *Kivonata*: AkÉrt 1898. 174—177.
Ism.: *E. L.*, MKsz 1898. 297—298.

Kropf Lajos: A régi budai nyomdának egy állítólagos harmadik terméke. = MKsz **1901.** 109.

Dézsi Lajos: Mátyás és a könyvnyomtatás. = Mátyás Emlk. Bp. **1902.** 167—171.

[Sörös Pongrác] SRS.: Adat Karai László életéhez. = Száz **1903.** 473—474.

Závodszky Levente: Karai László életéhez. = MKsz **1904.** 253.

Sebestyén, Gyula: Die erste Buchdruckerei in Ungarn 1473. = Gutenberg Festschr. Mainz **1925.** 29—32.

Fitz József: Hess András, a budai ősnyomdász. Bp. **1932.** 195 l. — *Kivonatai:* Andreas Hess, der Erstdrucker Ofens. Bp. 1932. 11 l. — Andreas Hess, der Erstdrukker Ungarns. Gyoma 1937. 22 l., 7 t.
Ism.: *Domanovszky Ákos*, Száz 1934. 224—227.

Fitz, Joseph: König Mathias Corvinus und der Buchdruck. = GutenbergJb **1939.** 128—137.

Gárdonyi Albert: Karai László és Hess András Budán. = MKsz **1941.** 332—341.

Soltész, Elisabeth: Ein Unikum-Inkunabel der Budapester Universitätbibliothek. Ein neues Dokument für das Wirken einer unbekannten ungarländischen Druckerei im 15. Jahrhundert. = GutenbergJb **1958.** 59—68.

Soltész Zoltánné: A második magyarországi ősnyomda nyomai. = MKsz **1958.** 144—157.

MAGYAR NYOMDÁSZOK KÜLFÖLDÖN

[Verseghy Ferenc] Boldogréti Vig László: Néhány Magyar és Erdély országi születésű külföldi könyvnyomtatókról a XV-dik században. = TudGyűjt **1817.** I. 71—77.

Kemény József: Magyar és erdélyi nyomdászok külföldön 1472—94., s a budai könyvárusok 1484—1525. = ÚjMMúz **1857.** VII/3. 116—136, 206—214., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 18—46.

Fitz, Joseph: Ungarische Buchdrucker des XV. Jahrhunderts im Auslande. = GutenbergJb **1931.** 109—121.

A KÖNYVKERESKEDELEM

[Verseghy Ferenc] B[oldogréti] V[ig] L[ászló]: Magyar országi könyvárusok a XV-dik század végéből és a XVI-dik század kezdetétől. = TudGyűjt **1817.** VI. 67—83.

Ábel Jenő: György budai könyvárusról. = EPhK **1881.** 175. [1524.]

Ábel, Eugen: Die Anfänge des ungarischen Buchhandels. = UngRevue **1883.** 169—185.

Varjú Elemér: Pap János budai könyvárus végrendelete 1509-ből. = MKsz **1892/93.** 379—380.

Schönherr Gyula: A legrégibb nagybányai könyvkiadó. = Nagybánya és vidéke **1887.** 52. sz. mell., és Sch. Gy. dr. emlékezete. Bp. 1910. 217—220. [Stephanus Heckel budai könyvárus, 1512—1514.]

Varjú Elemér: Bibliográfiai apróságok. = MKsz **1895.** [249: I. Egy ismeretlen budai könyvárus 1476-ból.]

Végh Gyula: Budai könyvárusok jelvényei 1488—1525. Bp. **1923.** 32 l.
Ism.: [*Tóth László*] *T. L.*, MKsz 1923. 275—276.

Gárdonyi Albert: Budai könyvkiadók a középkor végén. = Pestbudai emléklapok **1931.** 69—75. (A Historia 1—2. füz. melléklete.)

Gárdonyi Albert: Buchdruck und Buchhandel Ungarns am Ausgang des Mittelalters. = GutenbergJb **1940.** 157—162.

Kelényi B. Ottó: Kaym Orbán budai könyvesháza. = MKsz **1943.** 429—430. [Könyvkereskedő 1501—1520 között.]

Borsa Gedeon: Adalékok a középkori budai könyvkereskedők történetéhez. = MKsz **1955.** 296—298.

Borsa Gedeon: Egy budai könyvkereskedő végrendelete 1509-ből. = MKsz **1957.** 360—364.

1527—1600

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Simén Domonkos: Az unitáriusok könyvnyomdái és azok kiadványai. = KerMagv **1877.** 174—177, 227—232, 365—368.

Gulyás Pál: A könyvnyomtatás Magyarországon a XV. és XVI. században. Bp. **1931.** 272, LXVII l.

Ism.: [*Alszeghy Zsolt*] *A. Zs.*, It 1930. 253—255. — *Divald Kornél*, KatSz 1930. 478—479. — *Pukánszkyné Kádár Jolán*, MKsz 1930. 347—350. — *Fitz József*, Száz 1932. 191—197. és Deutsch-ungarische Heimatsblätter 1931. 343—346. — *Kozocsa Sándor*, ItK 1932. 433—435. — *Rédey Tivadar*, BpSz 1932. 227. köt. 120—122.

Pukánszky, Béla: Ungarische Frakturdrucke im 16. Jahrhundert. = GutenbergJb **1935.** 164—171.

Fitz József: A vándornyomdák. = Mségtud **1943.** 13—35.

Trócsányi Zoltán: Magyar és szláv nyomdák a XV—XVI. században. = MKsz **1943.** 263—268.

Futala Tibor: A 16. századi magyar nyomdászat kérdései. Időrendi áttekintés. = A Debr. Kossuth Lajos Tud. Egy. Ktárának Évk. **1954.** 439—468.

Fitz, Joseph: Die Wanderdrucker Ungarns im 16. Jahrhundert. = GutenbergJb **1961.** 156—161.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdíszítés a XVI. században. Bp. **1961.** 195 l., 72 t.

Ism.: *Radocsay Dénes*, AHistArt 1962. 163—165. — *Szij Rezső*, MTud 1962. 124—125. — *Jenei Ferenc*, ItK 1963. 105—107.

Soltész, Elisabeth: Buchschmuck-Klischees in Ungarn im XVI. Jahrhundert. = GutenbergJb **1962.** 416—424.

Borsa, Gedeon: Die Buchdrucker des XV. und XVI. Jahrhunderts in Ungarn. = Bibliothek und Wissenschaft **1965.** 1—23.

Hervay Ferenc: A XV—XVI. századi magyarországi könyvnyomtatás számokban. = MKsz **1966.** 63—66.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története. II. A reformáció korában. Bp. **1967.** 295 l.

Ism.: *Ladányi Sándor*, TheolSz 1968. 121—123. — *Jügelt, K.-H.*, Zentralblatt für Bibliothekswesen 1969. 731—733.

Repčák, Jozef: Knihy, knižnice a kníhlačiarstvo v Bardejove. = Knižničný Zborník 1968. I. 7—44.

Varjas Béla: A magyar könyvkiadás kezdetei és a krakkói magyar nyelvű kiadványok. — Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 79—128. — Początki węgierskiego drukarstwa i krakowskie druki w języku węgierskim. — Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 66—94.

VEGYES ADALÉKOK

Bécsi könyvnyomtató levele a XVI. századból. = ItK **1893.** 99—100. [Michael Zimmermann Nádasdy Ferencnek, 1562.]

Trócsányi Zoltán: A XVI. századbeli nyomtatványok *e*-jelölései. Bp. **1908.** 152 l.

Holub József: Nyomdászattörténeti adalék a XVI. század derekáról. = MKsz **1928.** 75—77. [A lendvai uradalomban egy Erdélyből elűzött antitrinitárius nyomdász működik.]

Trócsányi Zoltán: XVI. századbeli magyar nyomtatványok meghatározása. = MKsz **1940.** 70—72.

Eckhardt Sándor: Magyar nyomda és kézírás harca a XVI. században. = MKsz **1944.** 54—55.

Soltész Zoltánné: Impressum nélküli régi magyar nyomtatványok meghatározása. = MKsz **1961.** 66—80.

Borsa Gedeon: Három tévesen feltételezett XVI. századi nyomda. = MKsz **1965.** 347—349.

Borsa Gedeon: Tévesen feltételezett XVI. századi magyarországi nyomdahelyek Deschamps földrajzi szótárában. = MKsz **1967.** 76—78. — Fingierte und falsche Druckorte des XVI. Jhts in Dictionnaire de géographie von Pierre Deschamps. = Refugium animae bibliotheca. Mélanges offerts à Albert Kolb. Wiesbaden 1969. 443—451.

Dán, Róbert: Résit há-dfusz há-ivri be-Hungarija. = Kirját Széfer **1967.** XLII. 497—502. [A XVI. század első magyarországi héber szedéséről.]

Borsa, Gedeon: Weitere problematische Druckorte des 16. Jahrhunderts in Ungarn. = GutenbergJb **1969.** 103—106.

A KÖNYVKERESKEDELEM

Podhradczky József—Toldy Ferenc: Egy 1576. körüli könyvjegyzék. = ÚjM-Múz **1853.** I. 356—360. [Eperjesi Pesty Ferenc könyvárus könyvei.]

KEMÉNY LAJOS: Gallén János könyvkereskedő hagyatéka 1583-ból. = MKsz **1887.** 136—138.
KEMÉNY LAJOS, ifj.: Egy XVI. századbeli könyvkereskedő raktára. = MKsz **1895.** 310—320. [Gallen János.]
KÖBLÖS ZOLTÁN: A könyv forgalmához. = ErdMúz **1907.** 134—135.
ERNYEI JÓZSEF: Adalék a XVI. századi hazai könyvkereskedelemhez. = MKsz **1928.** 85—86.
TOLNAI GÁBOR: Újabb adalék a XVI. századi magyar könyvkiadás és könyvkereskedelem történetéhez. = MKsz **1937.** 160—162.
HERMANN ZSUZSANNA: Egy besztercebányai könyvkereskedő a XVI. század közepén. = ÉK Évk. **1966.** III. 69—100.

1601—1711

VEGYES ADALÉKOK

THALY KÁLMÁN: II. Rákóczy Ferenchez intézett folyamodvány könyv kinyomtatására kért segély tárgyában. = MKsz **1878.** 247—248.
THALY KÁLMÁN: II. Rákóczi Ferenc dr. Kochanszky Mihály krakkai egyetemi tanárnak naptárkiadási engedélyt ad Magyarországon. = TT **1879.** 399—400. [1707.]
SZILÁGYI SÁNDOR: Adalék a naptárirodalom történetéhez. = MKsz **1884.** 56—57. [Engedély 1645-ből naptár nyomtatására.]
Magyar könyvnyomtató levele a XVII. századból. = ItK **1893.** 100. [Farkas Imre, 1614.]
ILLÉSY JÁNOS: Nyomdászati és könyvészeti adatok. = MKsz **1896.** 173—177. [1614—1685 között.]
TOLDY LÁSZLÓ: Könyvészeti adalék Szabó Károly Régi Magyar Könyvtára I. kötetéhez. = ItK **1899.** 346—348. [Farkas Imre könyvnyomtató egy 1631-i ajánlásának közlésével.]
[KEMÉNY LAJOS] K. L.: Szentyel Mihály nagybányai könyvnyomtató. = MKsz **1901.** 421.
IVÁNYI BÉLA: Utasítás Buschman Herman, a Nádasdy-uradalom nyomdásza számára a XVII. századból. = MKsz **1905.** 85—86.
Kolosvári István levele Apaffihoz nyomdai dolgokról. = ItK **1905.** 488.
PUKÁNSZKY, BÉLA: Nachdrucke deutscher Erbauungsschriften aus ungarländischen Offizinen des 17. Jahrhunderts. = GutenbergJb **1931.** 244—251.
FAZAKAS JÓZSEF: A XVII. századi erdélyi országgyűlési törvénycikkek nyomdai meghatározása. = MKsz **1968.** 201—209.

1712—1772

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

FITZ, JOSEF: Eingewanderte deutsche Buchdrucker in Ungarn im 18. Jahrhundert. = GutenbergJb **1934.** 208—217.
TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Az ajánlások történetéhez. = MKsz **1938.** 77—81.
TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A XVIII. század magyar nyomtatványainak meghatározása. = MKsz **1938.** 193—278. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 6.
TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Kormeghatározó-e az ő, ű, ö, ü, ő, ű, ő, ű. = MKsz **1941.** 182—184. [Az előző cikkhez.]
CSAPODI CSABA: Könyvtermelésünk a XVIII. században. = MKsz **1942.** 392—398.
GÁRDONYI ALBERT: XVIII. századi nyomdáink műhelytitkaiból. = MKsz **1943.** 24—35.
GÁRDONYI ALBERT: Hazai könyvtermelésünk a könyvkereskedés önállósítása korában. = MKsz **1944.** 148—166.
GÁRDONYI ALBERT: Hazai könyvtermelésünk a Pragmatica Sanctio korában. = MKsz **1944.** 1—18.

VEGYES ADALÉKOK

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A sajtóhibák történetéhez. = MKsz **1937.** 162—165.
[PAYR SÁNDOR]: Rejtett nyomdahellyel megjelent magyar könyvek a XVIII. században. = MKsz **1939.** 190.
TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A sortöltő hely. = MKsz **1940.** 188.
GÁRDONYI ALBERT: XVIII. századi nyomda felszerelési költségei. = MKsz **1942.** 52—54.
TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Impressum nélküli nyomtatványok és töredékek meghatározása. = FK **1959.** 21—30.

A KÖNYVKERESKEDELEM

BÉKESI EMIL: Adalék könyvkereskedésünk XVIII. századbeli történetéhez. = MKsz **1883.** 266—269.
A legrégibb magyarországi könyvárusi jegyzék 1710-ből. = MKsz **1888.** 59—84.
STEINHOFFER KÁROLY: A kassai könyvkereskedelem története 1712-től a jelenkorig. Bp. **1907.** 64 l.
KEMÉNY LAJOS: Egy XVIII. századbeli könyvraktár. = MKsz **1912.** 158—161. [1714.]
GÁRDONYI ALBERT: Magyarországi könyvnyomdászat és könyvkereskedelem a XVIII. században, különös tekintettel Budára és Pestre. Bp. **1917.** 64 l. (Ktári Füz. 2.)

Ism.: *Bodó Jusztin*, It 1918. 322—323. — *Gulyás Pál*, MKsz 1918. 100—103. — *m. l.*, Száz 1918. 292—294.

HELLEBRANT ÁRPÁD: Magyar könyvárjegyzék a 18. századból. = MKsz **1917.** 99—102. [Margitai debreceni könyvárus, 1761 körül.]

PITROFF PÁL: XVIII. századbeli magyar könyvjegyzékek. = KtáriSz **1917.** 51—52. [Könyvkereskedői árjegyzékek 1751, 1759 és 1770-ből.]

HODINKA ANTAL: Muszka könyvárusok hazánkban 1711—1771. = Klebelsberg Emlk. Bp. **1925.** 427—436.

GÁRDONYI ALBERT: Régi pesti könyvkereskedők. = MKsz **1926.** 39—53, 290—308; 1927. 103—115, 275—283; 1928. 41—66; 1929. 25—32, 147—164. — Klny. is.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A szerzői tulajdonjog és az alányomtatók. = MKsz **1938.** 158—160.

BERTÓK LAJOS: „Exemplárok Cathalogusa." A debreceni városi nyomda 1778-as könyvárjegyzéke. = MKsz **1955.** 305—307.

BERTÓK LAJOS: Egy elveszettnek hitt pesti könyvkereskedői katalógus a 18. századból. = MKsz **1956.** 251—252.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Még egyszer a rablókiadásról. = MKsz **1957.** 61—63.

Az egyes nyomdák története

Abrudbánya

HORVÁT ISTVÁN: Az eperjesi, abrugybányai és varasdi könyvnyomtató műhelyekről a XVI. században. = TudGyűjt **1819.** V. 76—85.

KATHONA GÉZA: Karádi Pál abrudbányai könyvnyomdája és annak végsorsa. = RefEgyh **1962.** 180—181.

Bártfa

EÖTVÖS LAJOS: A bártfai nyomda múltjához. = VasÚjs **1870.** 22. sz.

KEMÉNY LAJOS: Kassa város levéltárából. = TT **1889.** 600—608. [Gutgesell bártfai nyomdász a kassai tanácsnak naptárakat küld, 1578.]

Adalék Gutgesell Dávid bártfai nyomdász 1579-ik évi ismeretlen naptárához. = MKsz **1890.** 147.

SZIMONIDESZ LAJOS: Gutgesell Dávid iskolakönyvkiadványai Bártfán 1579-ig. = MKsz **1941.** 389—390.

SOLTÉSZ ZOLTÁNNÉ: A XVI. századi bártfai nyomtatványok könyvdíszei. = MKsz **1956.** 230—244.

KOVÁCS SÁNDOR IVÁN—KULCSÁR PÉTER: A Bedegi Nyáry família könyvnyomtató mestere: ifjú Klösz Jakab. = MKsz **1966.** 331—338.

REPČÁK, JOZEF: Knihy, knižnice a kníhlačiarstvo v Bardejove. = Knižničný Zborník **1968.** I. 7—44.

Bécs

VARJAS BÉLA: Balassi Bálint istenes énekeinek első kiadása. = MKsz **1940.** 105—126. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 11.

VARJAS BÉLA: Ferenczfi Lőrinc és az első Balassi-kiadás. = It **1941.** 57—64.

JENEI FERENC: Az első Balassi-kiadás történetéhez. = It **1951.** 343—346.

JENEI FERENC: Ferenczffy Lőrinc nyomdájának történetéhez. = MKsz **1961.** 297—308.

FITZ, JOSEF: Wien als Druckort ungarländischer Schriften des 17. Jahrhunderts. = GutenbergJb **1962.** 308—313.

Besztercebánya

DÖRNYEI SÁNDOR: A XVI. századi besztercebányai nyomda történetéhez. = MKsz **1965.** 62—64.

Brassó

Lásd még Johannes Honterus irodalmának ide vonatkozó tételeit a 308—311. lapokon.

GROSS, JULIUS: Kronstädter Drucke 1535—1886. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte Kronstadts. Kronstadt **1886.** X, 196 l.
Ism.: *Hellebrant Árpád*, EPhK 1887. 76—77.

PETROV SÁNDOR: Biegner János brassói Tetraevangéliuma 1561-ből a csernekhegyi könyvtárban. = MKsz **1890.** 300—303.

ILLÉSSY JÁNOS: Adalék a brassói nyomda XVI. századbeli történetéhez. = MKsz **1891.** 164—165.

Irodalomtörténeti adatok. 6. A brassói könyvnyomtatás történetéhez. = Batthyáneum **1911.** 131—134. [Vegyes adatok a XVI—XVIII. századból.]

GULYÁS PÁL: Mikor jelent meg az Életnek kútfeje című könyv brassói kiadása? = It **1928.** 243—244.

PALL, FRANCISC: Cu privire la activitatea de tipograf a lui Coresi. = Studii şi Cercetări de Bibliologie **1960.** 267—272.

BORSA GEDEON: Kísérlet az 1539. évi brassói nyomtatványok megjelenési sorrendjének megállapítására. = MKsz **1963.** 263—268.

BLÜCHER, GEBHARD: Filigranele brasovene şi tipăriturile chirilice di secolul al XVI-lea. = Revistă Bibliotecilor **1967.** 421—425.

BLÜCHER, GEBHARD: Bestimmung der Auflagehöhe von Kronstädter Drucken des 16. Jahrhunderts mit Hilfe des Wasserzeichen. = MKsz **1968.** 343—350.

BLÜCHER, GEBHARD: Kronstädter Drucke und Papier des 16. Jahrhunderts. = GutenbergJb **1969.** 11—17.

Buda

Megjegyzés. A budai ősnyomda irodalmát lásd a 81. lapon.

NÉMETHY LAJOS: Nyomdászok, könyvkereskedők és könyvkötők Budán és Pesten a XVII. és XVIII. században. = MKsz **1901.** 53—62.

TAKÁTS SÁNDOR: Egy budai könyvnyomda felállításának terve az 1689-ik évben. = MKsz **1905.** 350—353.

GÁRDONYI ALBERT: Az első budai nyomda terve az 1686. évi visszafoglalás után. = KtáriSz **1914.** 145—146.

KELÉNYI B. OTTÓ: Budai impresszumos nyomtatványok. 1688—1708. = Főv.-Ktár Évk. **1933.** 31—44. — Klny. is.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A régi magyar budai nyomtatványok kérdése. = MKsz **1937.** 153—157.

Csepreg

ZÁTONYI SÁNDOR: Könyvnyomda Csepregen a XVII. század első felében. = VasiSz **1963.** 2. sz. 85—89.

Csíksomlyó

GLÓSZ MIKSA: A csíksomlyói sz. ferencrendi szerzetesek nyomdájában az 1662—1884-dik évig megjelent könyvek . . . címtára. Csíksomlyó **1884.** 42, [5] l.

Debrecen

Lásd még Huszár Gál irodalmának ide vonatkozó tételeit. (312. l.)

[THALY KÁLMÁN] T. K.: Adalék a debreceni könyvtár és nyomda, továbbá a nagyenyedi főtanoda történetéhez. = Száz **1872.** 121—123.

SZILÁGYI SÁNDOR: A debreceni nyomdászat történetéhez. = MProtEgyhIskFigy **1873.** 275—277. [1685.]

-YI -R.: A debreceni nyomda történetéhez. (1685.) = TT **1895.** 756.

SZINNYEI JÓZSEF: Karancsi betűk. = MNyr **1896.** 270—271. [Karancsi György nyomdászról, 1662—1675.]

FIRTINGER KÁROLY: Hoffhalter Ráfáel Debrecenben. = MNyomd **1903.** 20—21.

CSŰRÖS FERENC: A debreceni városi nyomda története. 1561—1911. Debrecen **1911.** 504 l.

Ism.: *Cs. J.*, ProtSz 1911. 633—647. — *Gyalui Farkas*, MFigy 1911. 248—257. — *Harsányi István*, MúzKtáriÉrt 1911. 293—298. — *Steinhofer Károly*, Corvina 1911. 195—196. — *Gyalus István*, MKsz 1912. 348—349. — *Hellebrant Árpád*, Száz 1912. 55—58. — *Pintér Jenő*, It 1912. 74—75. — *Trócsányi Zoltán*, EPhK 1912. 156—159.

ZOLTAI LAJOS: Debrecen város könyvnyomdájának XVIII. századbeli működése, termékei. Adalékok e könyvnyomda történetéhez. Debrecen **1935.** 36 l.

Ism.: [*Asztalos Miklós*] *s s*, KtáriSz 1935. 79. — *Trócsányi Zoltán*, ProtSz 1936. 134. — *Vácz Elemér*, Száz 1936. 232—233.

HEREPEI JÁNOS: Csáktornyai János debreceni nyomdász halála. = ErdMúz **1939.** 295.

BENDA KÁLMÁN—IRINYI KÁROLY: A négyszáz éves debreceni nyomda (1561—1961). Bp. **1961.** 432, 48 l.

Ism.: *Székely János*, Alf 1962. 132—134. — *Tarnóc Márton*, ItK 1962. 788—789. — *Molnár József*, MTud 1963. 781—782.

ESZE TAMÁS: A debreceni nyomda II. Rákóczi Ferenc szolgálatában. = KvKt **1961.** 55—98.

MOLNÁR JÓZSEF: Ki volt a Trójai História 1576-i kiadásának igazi nyomdásza? = MNy **1961.** 210—213.

ÖTVÖS JÁNOS: Hoffhalter Rafael debreceni nyomdász. = DériMúz Évk 1960/61. Debrecen **1962.** 39—44.

ESZE TAMÁS: Egy fejezet a Rákóczi-szabadságharc könyv- és irodalomtörténetéből. A debreceni tipográfia termése, 1703—1705. = KvKt **1964.** 71—134.

KELECSÉNYI ÁKOS: A Huszár Gál és Török Mihály közötti időszak a debreceni nyomdában. = MKsz **1964.** 166—171.

SCHULEK TIBOR: XVI. századi magyar nyomtatványok töredékei a wolfenbütteli könyvtárban. = MKsz **1970.** 119—129. [A debreceni nyomdászat kezdeteiről is.]

Enyed

DANKANITS ÁDÁM: Adatok a XVIII. századi enyedi nyomda történetéhez. = NyItudK **1960.** 150—158.

Eperjes

HORVÁT ISTVÁN: Az eperjesi, abrugybányai és varasdi könyvnyomtató műhelyekről a XVI. században. = TudGyűjt **1819.** V. 76—85.

Esztergom

Sennowitz Adolf: Esztergom könyvnyomdászatának története. = MNyomd **1895.** 2—3.

Győr

Pitroff Pál: A győri sajtó története. 1728—1850. Győr **1915.** 150 l.

Szentiványi Béla: Egy győri nyomda rejtett kiadványai 200 évvel ezelőtt. = KtáriSz **1934.**

Jenei Ferenc: Régi magyar irodalmunk és a győri Streibig-nyomda. = A Győri Városi Közkönyvtár Évk. 1898—1938. Győr **1939.** 50—58.

Lengyel Alfréd: A Győri Városi Közkönyvtár Streibig Gyűjteménye. = A Győri Városi Közkönyvtár Évk. 1898—1938. Győr **1939.** 40—49.

Csatkai Endre: Adatok a győri könyv történetéhez. = Arrabona **1962.** 123—127.

A Hoffhalterek nyomdája

Lásd még Debrecen címszó alatt.

Gulyás, Paul: Der Wiener Buchdrucker Rafael Hoffhalter und sein Sohn in Ungarn. = GutenbergJb **1930.** 198—208.

Soltész, Elisabeth: Die Holzschneider-Tätigkeit Raphael Hoffhalters in Ungarn. = GutenbergJb **1957.** 247—253.

Molnár József: Ki volt a Trójai História 1576-i kiadásának igazi nyomdásza? = MNy **1961.** 210—213. [Hoffhalter Rudolf.]

Soltész Zoltánné: Hans Sebald Beham metszeteinek útmutatása egy XVI. századi csonka perikópás könyv meghatározásánál. = OSzK Évk. 1959. Bp. **1961.** 190—201.

Ślaski, Jan: Z działalności drukarzy polskich Skrzetuskich-Hoffhalterów na Węgrzech (1563—1568). = Odrodzenie i reformacja w Polsce Warszawa **1965.** 223—258.

Borsa, Gedeon: Rodolphus Hoffhalters Typographie in der Gegend von Mur und Drau (1573—1574). = Vjesnik Bibliotekara Hrvatske **1968.** 26—34.

Borsa, Gedeon: Die Buchdruckerfamilie Hoffhalter. = GutenbergJb **1970.** 225—229.

Kassa

Kemény Lajos: A kassai nyomdászat XVII. századi történetéhez. = MKsz **1888.** 248—251.

Kemény Lajos: Compactor Bálint, egy XVII. századbeli könyvnyomtató. = Száz **1889.** 779—781.

Kemény Lajos, ifj.: Kassa XVII. századbeli könyvnyomtatói. = MKsz **1889.** 228—235.

Kemény Lajos, ifj.: Kassa város levéltárából. = TT **1889.** 199—200. [3. A kassai nyomda történetéhez, 1610.]

Kemény Lajos, ifj.: Adatok Kassa város XVII. századbeli nyomdászatához. = MKsz **1890.** 87—91.

Kemény Lajos, ifj.: Hornus Cometa. = MKsz **1892/93.** 380. [1618-i kassai nyomtatvány.]

Kemény Lajos, ifj.: Kassa város törvénykönyve. = MKsz **1896.** 96. [Oklevél az 1701-i statutumok kinyomtatásáról.]

Firtinger Károly: Wechelius magyar nyomdász volt-e? = MNyomd **1899.** 88—90.

Kemény Lajos, ifj.: Adalék a kassai könyvsajtó történetéhez. = MKsz **1901.** 65—67.

Kemény Lajos: Kassai könyvnyomtatók életrajzához. = MKsz **1902.** 535—536.

Kemény Lajos: A kassai könyvsajtó történetéhez. = MKsz **1905.** 83—85.

Singhoffer Károly: A kassai jezsuiták nyomdájának kiadó vállalata. 1657—1773. = MNyomd **1906.** 178—179.

Kemény Lajos: A kassai könyvsajtó történetéhez. = MKsz **1909.** 382—383.

Kemény Lajos: Adalékok a kassai könyvmásolók, könyvkereskedők és könyvnyomtatók történetéhez. = MKsz **1910.** 188—191.

Kemény Lajos: Kassa város jegyzőkönyvéből. = MKsz **1913.** 66—70.

Rexa Dezső: Az első (?) kassai nyomtatvány. 1609. = MKsz **1914.** 1—4.

Csanda Sándor: Ismeretlen régi kassai magyar nyelvű nyomtatványok. = MKsz **1970.** 381—387.

Keresd

Lukinich Imre: Adatok a keresdi nyomda történetéhez. = MKsz **1907.** 287.

Kőszeg

Stripsky Hiador: Kőszegi könyvnyomtató a 17. századból. = VasiSz **1937.** 113—122.

Kismarton

Borsa, Gedeon: Adatok a XVIII. századi kismartoni nyomdáról. = MKsz **1956.** 138—139.

Borsa Gedeon: Ein Beitrag zur Eisenstädter Druckerei des XVIII. Jahrhunderts. = Burgenländische Heimatblätter **1956.** 188—190.

Wix Györgyné: Néhány adalék a kismartoni nyomda történetéhez. = MKsz **1965.** 138–141.

Kolozsvár

Megjegyzés. A nyomda XVI. századi történetére Heltai Gáspár (306. l.), XVII. századi történetére Tótfalusi Kis Miklós (471–473. l.) irodalmának megfelelő tételei is figyelembe veendők.

I. Apafi Mihály udvari nyomdászának convenciója. = MKsz **1880.** 94. [Veresegyházi Szentyel Mihály.]

A-.: Adalék a kolozsvári ev. református egyház és főtanoda nyomdáinak történetéhez. = MKsz **1882.** 274–288.

Schönherr Gyula: Egy XVII. századi magyar könyvnyomtató emlékezete. = MKsz **1888.** 278–281., és Sch. Gy. dr. emlékezete. Bp. 1910. 221–223. [Veresegyházi Szentyel Mihály.]

Török István: Adalékok a kolozsvári ev. ref. kollégium nyomdavezetőinek életrajzához. 1. Páldi Székely István. 2. Kapronczai Ádám. = ErdMúz **1888.** 194–214. [XVIII. század.]

Pataki József kolozsvári nyomdász levele (1753), a váradi nyomda és Tótfalusi Kis Miklós emlékköve. = ProtKözl **1889.** 3–7. sz.

Ferenczi Zoltán: A kolozsvári nyomdászat története. Kolozsvár **1896.** VIII, 130 l.
Ism.: [*Dézsi Lajos*] *-i -s.*, MKsz 1896. 310–313. — *Versényi György*, ItK 1896. 381–382. — *Rupp Kornél*, ProtSz 1897. 120–127., és *R. K.*: Tanulmányok a XVI. század vallásirodalmából. Bp. 1898. 94–104.

Ferenczi Zoltán: Páldi István nyomdász levele br. Wesselényi Ferenc nagyenyedi főiskolai gondnokhoz Leydenből 1747. febr. 28-ról. = MKsz **1903.** 95–96.

Illéssy János: A kolozsvári unitárius egyház egyessége nyomda iránt. = TT **1903.** 149. [1707.]

Veresegyházi Szentyel Mihály levele Apaffyhoz. = ItK **1905.** 371–372. [1682.]

Lukinich Imre: Pataki Sámuel levele gr. Bethlen Lajoshoz a kolozsvári ref. nyomda ügyében. 1771. aug. 19. = MKsz **1913.** 349–352.

Czóbel Ernő: A Heltai-nyomda alapításáról. = ErdMúz **1913.** 249–252., és Cz. E. válogatott írásai. Bp. 1963. 373–376.

Művelődéstörténeti adatok. 15. Adatok a kolozsvári könyvnyomtatás történetéhez. = Batthyáneum **1913.** 159–161. [Veresegyházi Szentyel Mihályra vonatkozók.]

Gulyás Pál: Ki volt kolozsvári „Arithmetica" magyar fordítója? = MNy **1930.** 299–302.

Tolnai Gábor: A kolozsvári Heltai-nyomda ismeretlen termékei. = MKsz **1938.** 160–162.

Herepei János: Abrugyi György kolozsvári könyvkötő. = ErdMúz **1943.** 481–483.

Esze Tamás: A kolozsvári nyomda II. Rákóczi Ferenc szolgálatában. = MKsz **1955.** 281–295.

Herepei János: A Heltai-nyomda sorsa. = MKsz **1957.** 55–58.

Herepei János: A legyeződíszes könyvkötés mestere. = MKsz **1957.** 155–165. [Veresegyházi Szentyel Mihály.]

Soltész Zoltánné: A XVI. századi kolozsvári könyvdíszek. = MűvtÉrt **1957.** 141–160.

Tóth Kálmán: Könyvnyomtató Makai Nyirő János deák. (Fejezet a Heltai-nyomda történetéből.) = Kelemen Lajos Emlk. Kolozsvár **1957.** 587–606.

Végh Ferenc: Hoffgreff György életéhez. = MKsz **1957.** 154–155.

Fitz, József: Jacob Lucius der Ältere in Siebenbürgen. = GutenbergJb **1959.** 171–176.

Herepei János: Kísérlet a kolozsvári Heltai-nyomda tulajdonosainak megállapítására. = MKsz **1960.** 438–443.

Jakó Zsigmond: Újabb adatok a kolozsvári Heltai-nyomda kezdeteihez. = MKsz **1961.** 60–65.

Herepei János: Hozzászólás a Heltai–Hoffgreff-nyomda tulajdonosainak kérdéséhez. = MKsz **1963.** 268.

Herepei János: A XVI–XVIII. századbeli kolozsvári nyomdászok iskolai és szakmabeli végzettsége. = MKsz **1963.** 169–185.

Borsa Gedeon: Hogyan korrigáltak 1566-ban a kolozsvári Heltai-nyomdában? = MKsz **1964.** 79–83.

Herepei János: Egy kis példányszámban megjelent régi magyar könyv. = MKsz **1965.** 69–70. [Kolozsvár, 1621.]

Jakó Zsigmond: Újabb adatok Hoffgreff György kolozsvári nyomdász életéhez. = MKsz **1965.** 159–163.

Waldapfel József: Egy népkönyv illusztrációinak vándorlása. = MKsz **1965.** 64–69.

Tarangul, Tinca: Un portret de Jacobus Lucius Transilvanus in colecţia Muzeului Brukenthal. = Revista Muzeelor **1969.** 185–186.

Holl Béla: Adalékok a XVI. századi kolozsvári Donatus-kiadások történetéhez.= MKsz **1970.** 378–381.

Komárom

Baranyai József: A komáromi nyomdászat és a komáromi sajtó története. Komárom **1914.** 194 l. (Klny. Komáromi Újság.)
Ism.: *Gulyás Pál*, MKsz 1915. 113–115.

A Landererek nyomdája

GÁRDONYI, ALBERT: Die Niederlassung der Buchdruckerfamilie Landerer in Ungarn. = GutenbergJb **1936.** 171—176.

BÜKYNÉ HORVÁTH MÁRIA: A Landerer-család és nyomdászati vállalkozásai. = MKsz **1966.** 10—27.

BÜKY, MARIA: Die Landerer. Eine Druckerdynastie in Ungarn. = GutenbergJb **1966.** 247—254.

Lőcse

THALY KÁLMÁN: A lőcsei nyomda történetéhez s Pápai Páriz Ferenc életéhez adalék 1709-ből. = Száz **1884.** 903—904.

T. I.: Lőcsei nyomdász-nyugta 1666-ból. = MKsz **1890.** 367.

KEMÉNY LAJOS, IFJ.: Breuer Lőrinc életéhez. = MKsz **1894.** 95—96.

FIRTINGER KÁROLY: A lőcsei Brever-nyomda egy késői termékéről. = MNyomd **1900.** 239—240.

HAJNÓCZI IVÁN: A lőcsei könyvsajtó kezdetei. = MKsz **1905.** 186—189.

KEMÉNY LAJOS: Breuer Lőrinc életéhez. = MKsz **1909.** 380—382.

HAJNÓCZI IVÁN: A 300 éves lőcsei nyomda. = KözlSzepesMúlt **1914.** 74—82.

PUKÁNSZKY, BÉLA: Die Druckerei Brewer in Leutschau. = GutenbergJb **1927.** 91—95.

GÁRDONYI ALBERT: A lőcsei nyomda veszedelme 1717-ben. = MKsz **1938.** 319—321.

MIŠIANIK, JÁN: Dejiny levočského knihtlačiarstva. Trnava **1945.** 69 l.

Manlius nyomdája

KOVÁTS S. JÁNOS: A könyvnyomtatás története Vasmegyében. Szombathely **1891.** 79 l.

FIRTINGER KÁROLY: Manlius János. = MNyomd **1894.** 132—133.

[HAVRAN DÁNIEL] H. D.: A Manlius-féle nyomda történetéhez. = MKsz **1899.** 414.

SENNOWITZ ADOLF: Manlius János. Adalékok a magyarországi nyomdászat és könyvkereskedelem történetéhez. Bp. **1902.** 95 l. (Klny. Magyar Könyvkereskedők Egylete Évk. 1901.), és MNyomd 1904—1905. **Ism.:** *Naményi Lajos*, Száz 1903. 367—369.

AHN FRIGYES: Mannel (Manlius) János magyarországi nyomtatványai. (1582—1604.) = MKsz **1905.** 134—157, 238—245; 1906. 285—287.

BOTHAR, M. F.: Ein Flugblatt aus der Officin des Johannes Manlius Keresztur (Deutschkreutz) 1604. = Burgenländische Heimatblätter **1950.** 134—138.

BORSA GEDEON: Ismeretlen Manlius-naptár. =MKsz 1955. 114—118. — Ein unbekannter Manlius-Kalender. = Burgenländische Heimatblätter **1957.** 74—79.

Nagykároly

ÉBLE GÁBOR: Egy magyar nyomda a XVIII. században. Bp. **1891.** 99 l.
Ism.: *Ballagi Aladár*, ItK 1891. 315—319. — *Illéssy János*, MKsz 1891. 293—296.

Nagyszeben

FRAKNÓI VILMOS: Der älteste Hermannstädter Druck. = ArchivSiebLk **1877.** 709.

TEUTSCH, FR[IEDRICH]: Die Hermannstädter Buchdrucker und Buchhändler. = Korrespondenzblatt **1881.** 1—4; 1882. 64—67; 1885. 72—74, 121—123; 1912. 119.

SENNOWITZ ADOLF: Laikus okoskodások a tudományos bibliographia terén. = Figy **1889.** XXVI. 303—307.

b. s.: A nagy-szebeni nyomda történetéhez. = TT **1890.** 399—400. [Két okmány 1667-ből és 1669-ből.]

GULYÁS PÁL: Nagyszeben vagy Kisszeben? = Könyvbarátok Lapja **1927/28.** 323—324.

JAKÓ ZSIGMOND: Könyvtörténet — művelődéstörténet. A legrégibb román nyomtatvány. = Korunk **1964.** 1530—1536.

JAKÓ, S[IGISMUND]: Tipografia de la Sibiu şi locul ei în istoria tiparului romînesc din secolul al XVI-lea. = Anuarul Institutului de Istorie din Cluj **1964.** 97—115.

BORSA GEDEON: A szebeni nyomda a XVI. század utolsó negyedében. = MKsz **1965.** 56—61.

DEMÉNY, LUDOVIC—SIMONESCU, DAN: Un capitol important din vechea cultura româneasca (Tetravanghelul, Sibiu, 1546). = Studii şi Cercetări de Documentare şi Bibliologie **1965.** Supliment la nr. 1. 1—18.

DEMÉNY LAJOS: A szebeni szláv-román Evangheliar. = Korunk **1965.** 1738—1742.

JAKÓ, S[IGISMUUD].: Editarea cărţilor româneşti la Sibiu în secolul al XVI-lea. Noi rezultate în domeniul cercetărilor cu privire la prima carte tipărită în limba română. = Anuarul Institutului de Istorie din Cluj **1965.** 115—126.

JAKÓ ZSIGMOND: A szebeni nyomda XVI. századi történetéhez. = MKsz **1965.** 48—56.

HERVAY, FERENC: L'imprimerie cyrillique de Transylvanie au XVIe siècle. = MKsz **1965.** 201—216.

HERVAY, FERENC: L'imprimerie du maître Philippe de Nagyszeben et les premiers

livres en langue roumaine. = MKsz **1965.** 119—127.

BORSA, GEDEON: Die erste Buchdruckerei zu Hermannstadt in Siebenbürgen (1528—1530). = Bibliothek und Wissenschaft **1966.** 1—12.

HERVAY, FERENC: Die erste kyrillische Buchdruckerei zu Hermannstadt in Siebenbürgen (1544—1547). = Bibliothek und Wissenschaft **1966.** 145—155.

HERVAY, FERENC: Magister Philippus von Hermannstadt, Drucker der ersten Bücher in rumänischen Sprache. = GutenbergJb **1966.** 195—199.

JAKÓ, ZSIGMOND: Die Hermannstädter Druckerei im 16. Jahrhundert und ihre Bedeutung für die rumänische Kulturgeschichte. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1966.** 1. sz. 31—56. — Klny. is.

ATANASOV, P.: L'imprimerie en Roumaine et les bulgares de Braşov au XVIe siècle. (La collaboration culturelle bulgaro-roumaine au XVIe siècle.) = Etudes Balkaniques (Sofia) **1967.** IV. 123—139.

PANAITESCU, P. P.: Les origines de l'imprimerie en langue roumaine. = Revue des Etudes Sud-Est Européennes **1968.** 23—37.

DEMÉNY, LUDOVIC: Typographische Kennzeichen der kyrillischen Druckpresse in Hermannstadt im 16. Jahrhundert. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1969.** 25—36.

JUGĂREANU, VETURIA: Tipografi şi tipografii sibiene. = Studii şi Comunicări (Muzeul Brukenthal) **1969.** 309—315.

BLÜCHER, GEBHARD: Ein unbekannter Hermannstädter Druck aus dem Jahre 1593. = Revue Roumaine d'Histoire **1970.** 237—242.

DEMÉNY, LUDOVIC: Où en est-on dans la recherche concernant les débuts de l'imprimerie en langue roumaine? = Revue des Etudes Sud-Est Européennes **1970.** 241—267.

Nagyszombat

RÁTH GYÖRGY: A legelső nagyszombati nyomtatvány 1578-ból. = MKsz **1880.** 42—47.

ACSÁDY IGNÁC: Egy nagyszombati könyvkiadás 1675-ben. = MKsz **1887.** 239—241.

THALY KÁLMÁN: A szécsényi országgyűlésen létesült Nemzeti Szövetség okmánya s egy kuruc hadi szabályzat kinyomtatása, 1705. = MKsz **1899.** 318—319.

IVÁNYI BÉLA—GÁRDONYI ALBERT—CZAKÓ ELEMÉR: A kir. magy. egyetemi nyomda története. 1577—1927. Bp. **1927.** 202 l.
Ism.: *Tirscher Jolán*, LK 1927. 306—308. — *Nyireő István*, ProtSz 1928. 283—286. — [*Blau Lajos*], MZsSz 1929. 153—155. — *Kozocsa Sándor*, MKsz 1929. 118—121. — *Iványi Béla*, MKsz 1930. 211—212. [Válasz egy helyreigazításra.]

ZELLIGER, ALOYSIUS: Pantheon Tyrnaviense. Tyrnaviae **1931.** 227 l. [Az 1573—1930 között Nagyszombatban megjelent művek jegyzéke.]
Ism.: *Jezerniczky Margit*, Széph 1933. VII. 95—96. [Pótlások.] — [*Jezerniczky Margit*] *Zolnai Béla* [!], REH 1933. 315—317. [Pótlások.] — *Mihály Ernő*, PannonhSz 1933. 394.

GYENIS ANDRÁS: A nagyszombati egyetem nyomdája és az únió. = Jezsuita Történeti Évk. **1941.** 184—194. — Klny.: Kiadványok Jézus Társasága Magyarországi történetéhez 19.

A nagyszombati egyetemi nyomda bécsi korszaka. = Jezsuita Történeti Évk. **1941.** 316—317.

SOLTÉSZ, E[LISABETH]: Beiträge zur Geschichte des ungarischen und des Wiener Holzschnittes im XVI. Jahrhundert. Der Tyrnauer Buchschmuck des XVI. Jahrhunderts. = AHistArt **1958.** V. 159—169.

JENEI FERENC: A XVII. századi magyar könyvillusztráció történetéhez. = MKsz **1965.** 167.

RADVÁNI, HADRIÁN: Trnavské kalendáre. = Knižničný zborník (Martin) **1968.** II. 155—167.

RADVÁNI, HADRIÁN: Vznik a dejiny prvej trnavskej tlačiarne. = Knižničný zborník (Martin) **1968.** II. 137—154.

Nagyvárad

KEMÉNY JÓZSEF: Egy pár adat Kertész Ábrahám híres nyomdászról. = K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 224—226.

SZILÁGYI SÁNDOR: Az erdélyi nyomdászat történetéhez. = MKsz **1889.** 84—87. [Szenczi Kertész Ábrahám hagyatékának összeírása.]

KONCZ JÓZSEF: A váradi nyomda történetéhez újabb adat. Kovásznai Péter levele Szenczi Ábrahám nyomdászhoz. = ProtKözl **1891.** 4. sz. 30—31.

NAMÉNYI LAJOS: A nagyváradi nyomda története. = MKsz **1901.** 170—182, 280—296, 364—386. — Klny. is.
Ism.: *Márki Sándor*, ErdMúz 1902. 461—462.

Pápa

Lásd még Huszár Gál irodalmának ide vonatkozó tételeit. (312. l.)

RÁTH KÁROLY: Bernárd Máté pápai nyom-

dász 1628—1633. = Győri TörtRégF **1865.** 283—284.

Eötvös Lajos: A pápai nyomda története, 1577—1867. = Száz **1868.** 310—326.

Eötvös Lajos: Pótlék a „Pápai nyomda történeté"-hez. = Száz **1868.** 737—740.

Eötvös Lajos: Újabb pótlék a „Pápai nyomda történeté"-hez. = Száz **1869.** 331—333.

Tóth Lajos: A főiskolai nyomda története. Pápa **1939.** 51 l. (A Pápai Református Theologiai Akadémia Kiadv. 30.)

Puchó

Szimonidesz Lajos: A puchói nyomda. = MKsz **1942.** 183—185.

Szimonidesz Lajos: Volt-e Puchón nyomda? = MKsz **1943.** 284—288.

A Royerek nyomdája

Fitz, Josef: Die Buchdruckerfamilie Royer in Ungarn. = GutenbergJb **1927.** 85—90.

Sárospatak

Szilágyi Sándor: Az első sárospataki nyomtatvány. = MKsz **1886.** 11—18.

Harsányi István: A sárospataki nyomda leltárai. (1666., 1669., 1674.) = MKsz **1926.** 111—121.

Rácz Lajos: A sárospataki főiskola első nyomdája. (1650—1671.) = SpRefL **1930.** 251—253, 262—263, 270—272., és R. L.: Adalékok a XVII. század magyar műveltségtörténetéhez. Sárospatak 1930. 38—46.

Takács Béla: Comenius sárospataki nyomdája. A sárospataki nyomda története l. (1650—1671.) Sárospatak **1958.** 112 l. (Múzeumi Füz. 14—16.)
Ism.: *Dankó Imre*, Száz 1958. 670—671. — *Péter Zoltán*, TheolSz 1959. 87—88. — *Jenei Ferenc*, ItK 1960. 405.

Dán Róbert: Újabb adatok a sárospataki nyomda történetéhez. = MKsz **1966.** 345—346.

Sárvár

Lásd még Sylvester János irodalmát az 330—333. lapon.

Németh János: Az első könyvnyomtatóműhelyről Magyar országban a mohátsi veszedelem után. = TudGyűjt **1817.** VIII. 53—73.

D.: Abádi Benedek és a sárvári nyomda. = MNyomd **1891.** 155—156, 168—170.

Kováts S. János: A könyvnyomtatás története Vasmegyében. Szombathely **1891.** 79 l.

Melich János: Abádi Benedek nyelvéről. = MNy **1921.** 175, 220.

Soltész Zoltánné: A sárvár-újszigeti nyomda könyvdíszei. = MKsz **1955.** 192—211. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 38.
Ism.: *Pataki László*, VasiSz 1959. 102—103.

Fazakas József: A sárvár-újszigeti nyomda papirosai. = MKsz **1957.** 116—135. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 39.
Ism.: *Pataki László*, VasiSz 1959. 103.

Varjas Béla: A sárvár-újszigeti nyomda betűtípusai. = ItK **1958.** 140—151.

Urbán László: Hol és mikor létesült az első hazai magyar nyelvű nyomda? = VasiSz **1963.** 96—105.

Simánd

Dörnyei Sándor: A XVI. századi simándi nyomda. = MKsz **1964.** 172—174.

Sopron

[Fabó András] Garády: Gamauf Theophilnak a soproni Dobner-féle nyomdáról id. Jankowich Miklóshoz írt levele. = ÚjMMúz **1856.** I. 286—288.

[Csatkai Endre] Cs. E.: Ismeretesek-e a soproni nyomdászat korábbi korszakaiból naptárak? = SoprSz **1939.** 93—94.

Borsa Gedeon—Csatkai Endre: Rennauer Fülöp soproni nyomdájának munkái. = SoprSz **1961.** 52—54.

Csatkai Endre: A soproni nyomdászat a 18. század első felében. = SoprSz **1961.** 38—51.

Csatkai Endre: Volt-e Sopronban Götjen nevű nyomdász? = SoprSz **1963.** 77—78.

S. K.: Az első soproni nyomdász életéhez. = SoprSz **1966.** 260.

Szeged

Vág Sándor: Szegedi nyomda a 16. században. Szeged **1954.** 16 l. (A Szeg. EK Kiadv. 26.)

Dörnyei Sándor: A XVI. századi szegedi nyomda kérdése. = MKsz **1963.** 357—362.

Temesvár

Petri, Anton Peter: Stand die erste bekannte Buchdruckerei im Banat in Temeschwar? Einige aufschlussreiche Briefstellen aus dem Jahre 1574. = Südostdeutsches Archiv **1966.** 240—243.

Trencsén-Zsolna

Gulyás Pál: A Trencsén-Zsolnai könyvnyomda. = MKsz **1943.** 118—123.

Varasd

HORVÁT ISTVÁN: Az eperjesi, abrugybányai és varasdi könyvnyomtató műhelyekről a XVI. században. = TudGyűjt **1819.** V. 76—85.

Vimpác

SEMMELWEIS, KARL: Ismeretlen XVI. századi nyomda a mai Burgenland területén. = MKsz **1966.** 338—344.

Vizsoly

Lásd még Károlyi Gáspár irodalmát a 316—318. lapon.

KÁROLY GY. HUGÓ: A vizsolyi nyomda. (1584—1605.) = Figy **1874.** IV. 434—436, 446—448.

KÁROLY GY. HUGÓ: Abaújmegye XVI. századbeli műveltségtörténetéből. A vizsolyi nyomda s történelmi és irodalmi körülményei. Bp. **1875.** 71 l.

Ism.: *Ballagi Aladár*, ProtEgyhIskL 1876. 1355—1363.

KÁROLY GY. HUGÓ: A vizsolyi nyomda pusztulása. = Figy **1876.** VI. 209—212.

ILLÉSSY JÁNOS: Adalék a vizsolyi nyomda XVI. századbeli történetéhez. = MKsz **1891.** 165—166.

FIRTINGER KÁROLY: Farinola magyar nyomdász? = MNyomd **1895.** 18—19.

FIRTINGER KÁROLY: Farinola recte Mancskovics Bálint. = MNyomd **1895.** 145—146.

[SCHÖNHERR GYULA] Sch. Gy.: Ki volt Farinola Bálint? = MKsz **1895.** 371—372.

HARSÁNYI ISTVÁN—ZSINKA FERENC—HERZOG JÓZSEF: Oklevelek a magyar reformáció első századából. = MProtEgyhtA **1927.** [29—32: A vizsolyi nyomdára vonatkozó négy oklevél.]

GULYÁS PÁL: Mantskovit Bálint, a vizsolyi biblia könyvnyomtatója. = ProtSz **1929.** 455—465.

A HAZAI ISKOLÁZÁS

Általában

KISS ÁRON: A magyar népiskolai tanítás története. 1—2. köt. Bp. **1881**—1883. 219, 220—480 l.

FINÁCZY ERNŐ: A magyarországi középiskolák múltja és jelene. Bp. **1896.** 210 l.

Ism.: *Kardos Albert*, Száz 1897. 57.

MIHÁLYFI ÁKOS: A papnevelés története és elmélete. 1—2. köt. Bp. **1896.**

VÁCZY JÁNOS—DÉZSI LAJOS: Középiskolák története. = Száz **1897.** 69—73, 156—160, 252—258, 448—454, 532—535; 1898. 73—77, 164—167, 260—263, 351—356, 460—464, 550—553, 655—657. [A millenniumi iskolatörténetek kritikai ismertetései.]

THURY ETELE: Iskolatörténeti adattár. 1—2. köt. Pápa **1906**—1908. VIII. 443; 552 l. [1. köt.: Az ev. ref. főiskolák és középiskolák történetére vonatkozó okiratok regestái, 1522—1905. 2. köt.: Vegyes okmányközlések; a wittenbergi magyar tanulók anyakönyve 1555—1608; a debreceni főiskola 1657-i törvényei; a debreceni kollégium hallgatói 1588—1792; két tanulmányi bizonyítvány, az egyik Komáromi Csipkés Györgyé.]

Ism.: *Kováts László*, MKsz 1906. 366—368. — *Finácz Ernő*, Száz 1908. 69—72., és Száz 1909. 240—246. — *S. Szabó József*, ProtSz 1908. 608—614.

KÁRMÁN MÓR: Közművelődésünk fejlődése a szatmári békéig. = BpSz **1911.** 145. köt. 28—69.

SZELÉNYI ÖDÖN: A magyar ev. nevelés története a reformációtól napjainkig, különös tekintettel a középiskolákra. Pozsony **1917.** 282 l.

Ism.: [*Révész Imre*] *ri.*, ProtSz 1918. 97—99. — *Waldapfel János*, BpSz 1918. 176. köt. 306—310. — *Weber Arthur*, MPed 1918. 211—215. — *Szigethy Lajos*, Száz 1921/22. 239—241.

FINÁCZY ERNŐ: Az újkori nevelés története. (1600—1800.) Bp. **1927.** VIII, 407 l.

Ism.: *Trine Aladár*, MPed 1927. 218—221. — *Rácz Lajos*, ProtSz 1928. 117—119.

ASZTALOS MIKLÓS: Az erdélyi állam iskolapolitikája. (1556—1690.) Lugos **1929.** 34 l.

Ism.: *Karácsony Sándor*, ProtSz 1929. 726—728.

BALASSA BRUNÓ: A történettanítás múltja hazánkban. Neveléstörténeti forrástanulmány. Pécs **1929.** 161 l.

ALSZEGHY ZSOLT: Adalékok a magyarországi iskoláskönyvek történetéhez. = MKözépiskola **1930.** 109—116.

BARANKAY LAJOS: Felsőoktatásunk kibontakozása az újkorban. = Pannonia **1943.** 272—311.

BAKOS JÓZSEF: Adatok a magyar tanítási nyelv fejlődéstörténetéhez 1527—1790. = Az Egri Pedagógiai Főiskola Évk. **1956.** II. 299—331. — Klny.: Az Egri Ped. Főisk. füz. 38.

A magyar nevelés története a feudalizmus és a kapitalizmus korában. Írták *Ravasz János, Felkai László, Bellér Béla, Simon Gyula*. Bp. **1960.** 266 l. — Ua. 2. kiad. Bp. 1961. 279 l., 10 t. (Neveléstörténeti Ktár.)

Ism.: *Balogh László*, Köznevelés 1961.

Gabriel, Astrik L.: The Mediaeval Universities of Pécs and Pozsony. Notre Dame (Indiana) — Frankfurt a. M. **1969.** 124 l.

Ism.: *Glassl, Horst*, Ungarn-Jb **1970.** 177—178.

Petrovich Ede: Új magyar egyetemi vonatkozású adatok a XV. századból egy római levéltárban. = FK **1970.** 158—163.

Vetulani, Adam: Początki Najstarszych wszechnic środkowoeuropejskich. Warszawa—Kraków **1970.** 215 l.

Az óbudai egyetem (1396)

Stessel József: Az ó-budai egyetem történetéhez. = Száz **1882.** 608—609.

Fraknói Vilmos: Nyomozások egy középkori magyar tudós élet-viszontagságainak földerítésére. = Száz **1894.** 387—395. [Makrai Benedekről, az óbudai egyetem állítólagos tanáráról.]

Karácsonyi János: Egy adat Makray Benedek volt ó-budai egyetemi tanár életéhez. = Száz **1898.** 658—659.

[Sörös Pongrác] Srs.: Makrai Benedek. = Száz **1902.** 952—953.

Karácsonyi János: Makrai Benedek szülőhelye és családja. = Száz **1905.** 40—44.

[Sörös Pongrác] Srs.: Makrai Benedekről. = Száz **1905.** 69.

Heilig, Konrad: Zur Geschichte der ältesten ungarischen Universitäten und des Magisters Benedikt von Makra. = A bécsi MagyTörtIntÉvk **1931.** 41—49.

[Balanyi György] b. g.: A tudósok összetartása a középkorban. = Vig **1955.** 216—219. [Makrai Benedekről.]

Juhász, Koloman: Lukas von Órév († 1406). Ein ungarischer Bischof als Universitätsgründer. = Zeitschrift für Katholische Theologie (Innsbruck) **1957.** 331—335.

Diener, H.: Zur Geschichte der Universitätgründungen in Alt-Ofen (1395) und Nantes (1423). = Quellen und Forschungen aus Italienischen Archiven und Bibliotheken **1963.** 265—284.

Domonkos, L. S.: The History of the Sigismundean Foundation of the University of Óbuda (Hungary). = Studium generale. Studies Offered to Astrik L. Gabriel. Notre Dame, Indiana U. S. A. **1967.** 1—33.

Székely György: A pécsi és óbudai egyetem alapítása a közép-európai egyetemlétesítések összefüggéseiben. = JPMúz **1967.** 154—172.

Székely György: A pécsi és óbudai egyetemalapítások helye a közép-európai egyetemalapítási hullámokban. = A 600 éves jogi felsőoktatás történetéből. Pécs **1968.** 117—192. (Studia iuridica auctoritate Universitatis Pécs publicata 60.)

A pozsonyi egyetem (1467)

Bibliográfia

Bibliografia Academie Istropolitany. Bratislava **1965.** 8 l. (Príloha k Ochráncu prírody a pamiatok 1965. č. 6.)

Irodalom

Schier, Xystus: Memoria Academiae Istropolitanae seu Posoniensis, ejusque nonnullorum professorum ex documentis coaevis confecta. Wien **1774.** 48 l., 1 t.

Windisch, Karl Gottlieb: Etwas zur Geschichte der Istropolitanischen Akademie. = NUngMag **1792.** II. 131—134.

Ferenczy Zsigmond Jakab: A pozsonyi akadémia története. Pest **1847.** 97 l.

Rakovszky Iván: Pozsony városa s az Academia Istropolitana. = ArchÉrt **1878.** 76—77.

Császár Mihály: Az Academia Istropolitana, Mátyás király pozsonyi egyeteme. Oklevéltárral. Pozsony **1914.** 141 l. (Tanulmányok nemzeti művelődésünk történetéhez 1.) — Kivonata: Academia Istropolitana. Die Universität des Königs Mathias zu Pozsony. = UngRschau 1915. 907—917.

Ism.: *Keller Imre*, Száz 1915. 427—429. — *ri.*, ProtSz 1915. 339—340. — *Békefi Remig*, TörtSz 1916. 519. — *Pintér Jenő*, MPed 1916. 119—120.

Zinner Ernő: Regiomontanus Magyarországon. = Matematikai és Természettudományi Értesítő **1936/37.** LV. 280—287.

Környei Elek: Mátyás király dunamenti egyeteme. = A ToldyKör Évk. Pozsony **1940.** 70—76.

Faust, O[vid]: Die deutschen Professoren der mittelalterlichen Hochschule in Pressburg. = Karpathenland **1941.** 31—35.

Jankovič, Vendelín: Vznik a účinkovanie prvej bratislavskej univerzity — Academia Istropolitana. = Historický časopis **1964.** 535—551. [Az első pozsonyi egyetem keletkezése és tevékenysége.]

Bucko, Vojtech: Academia Istropolitana. Fifth centenary of the founding of the university of Bratislava. = Most (Whiting/Ind.) **1965.** 97—106. — Ua. németül: Köln 1965. 32 l.

Rebro, Karol: Academia Istropolitana. = Svet vedy **1965.** 325—328.

Félegyházy József: Jubiláris megemlékezés Mátyás király pozsonyi egyeteméről. = Vig **1966.** 7—17.

Kardos, Tibor: Conference in Smolenice on the Academia Istropolitana. = NHQu **1966.** 23. sz. 159—163.

Vallašek, A[drian]: Academia Istropolitana vo svetle najnovších výzkumov. = Pamät-

ková péče **1966.** 244—245. [Az A. I. a legújabb kutatások fényében.]

FISCHER, KAREL: Astronomie na Academii Istropolitane. = Humanizmus a Renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 55—65.

FRANK, ISNARD W.: Das Gutachten eines Wiener Dominikaners für die Universität Pressburg aus dem Jahre 1467. = Zeitschrift für Ostforschung **1967.** 418—439.

JANKOVIČ, VENDELÍN: O budovách Academie Istropolitany. = Humanizmus a Renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 94—99. [Az A. I. épületéről.]

KARDOS, TIBOR: Devotio moderna na Academii Istropolitane. = Humanizmus a Renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 25—39.

RATKOŠ, PETER: Vzt'ah Jána zu Sredny a Juraja Schönberga k univerzite Istropolitana. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 66—87. [Vitéz János és Georg Schönberg kapcsolatai az A. I.-val.]

REBRO, KAROL: K dejinám Academie Istropolitany. = Slovenská Archivistika **1967.** 3—28.

REBRO, KAROL: Istropolitana a Bologna. = Humanizmus a Renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 5—24.

STEINACKER, RUPRECHT: Academia Istropolitana. = Südostdeutsche Vierteljahresblätter **1967.** 159—162.

VALLAŠEK, ADRIAN: Archeologický výskum areálu Academie Istropolitany v roku 1965. = Humanizmus a Renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 88—93. [Archeologiai kutatások az A. I. térségében.]

VANTUCH, ANTON: Scientific Conference on the Occasion of the 5th Centinary of the Foundation of Academia Istropolitana — Humanism and Renaissance. = Studia Historica Slovaca **1967.** 301—305.

ZATHEY, JERZY: Martin Bylica z Olkusza, profesor Academie Istropolitany. = Humanizmus a Renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 40—54.

DOMONKOS, LESLIE S.: The polish astronomer Martinus Bylica de Ilkusz in Hungary. = The Polish Review **1968.** 71—79. és MTörtSz (New York) 1970. 3. sz. 45—52.

REBRO, KAROL: Johannes Gattus, az Academia Istropolitana professzora. = A 600 éves jogi felsőoktatás történetéből. Pécs **1968.** 109—114. (Studia iuridica auctoritate Universitatis Pécs publicata 60.)

DOMONKOS, LESLIE S.: The origins of the University of Pozsony. = The New Review. A Journal of East-European History (Toronto **1969.** 270—289.

GABRIEL, ASTRIK L.: The Mediaeval Universities of Pécs and Pozsony. Notre Dame (Indiana) — Frankfurt a. M. **1969.** 124 l.

Ism.: *Glassl, Horst*, Ungarn-Jb 1970. 177—178.

Mátyás budai egyeteme

KNAUZ NÁNDOR: Mátyás király budai egyeteme. = MSion **1865.** 68—72.

SALAMON FERENC: Mátyás király egyeteme. = BpSz **1885.** 43. köt. 321—339. — Die Universität des Königs Matthias. = UngRevue 1886. 577—593.

BIERBAUER, VIRGIL: King Mathias Plans a University in Buda. = HQu **1938.** I. 137—142.

1527—1772

ÁLTALÁBAN

XVI. század

HARSÁNYI ISTVÁN: A reformáció hatása a magyar közművelődésre. Bp. **1923.** 78 l. (Bethlen könyvtár 4.)

BARANKAY LAJOS: Iskolaszervezetünk a reneszánsz-korban. = A pécsi kereskedelmi középisk. ért. **1939/40.** 3—16.

GÁL LAJOS: Protestáns iskolák és tanítók Magyarországon a XVI. században. Tiszaföldvár **1940.** 97 l.

Ism.: *Miklós Ödön*, Egyht 1943. 447—449.

VAJCÍK, PETER: Školstvo, študijné a školské poriadky na Slovensku v XVI. storočí. Bratislava **1955.** 176 l.

Ism.: *Felkai László*, PedSz 1957. 74—76.

XVII. század

FÖLDES ÉVA: A XVII. század: a neveléstudomány úttörőinek százada. = PedSz **1960.** 157—160.

SINKOVICS, ISTVÁN: Die akademische Bildung in Ungarn im 17. Jahrhundert. = Etudes historiques. Vol. 1. Bp. **1970.** 301—332.

XVIII. század

MOLNÁR ALADÁR: A közoktatásügy története Magyarországon a XVIII. században. 1. köt. Bp. **1881.** VIII, 612 l.

Ism.: *Marczali Henrik*, BpSz 1881. 27. köt. 313—315. — Száz 1881. 782.

KÁROLYI ÁRPÁD: Nemesi akadémia terve a múlt század első feléből. = Száz **1884.** 1—21.

FINÁCZY ERNŐ: A magyarországi közoktatás története Mária Terézia korában. 1. köt. 1740—1773. Bp. **1899.** 449 l.

Ism.: *Marczali Henrik*, Száz 1899. 819—825. — *Mika Sándor*, MPed 1899. 416—419. — *Váczy János*, EPhK 1900. 474—478.

Waldapfel János: A magyarországi közoktatás története 1740-től 1773-ig. = BpSz **1900.** 103. köt. 1—27, 239—261.

Imre Sándor: Az iskolai reformtörekvések történetéből. (Mozgalmak a Ratio Educationis előtt.) = ProtSz **1908.** 96—103, 159—174.

Hóman Bálint: A „Libelli graduales" könyvtári feldolgozása. = MKsz **1922.** 64—71., és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 765—772.

Kisparti János: A piaristák törekvései a reális irányú oktatás terén a Ratio Educationis előtt. = MPed **1925.** 104—115.

Hets J. Aurelián: A jezsuiták iskolái Magyarországon a 18. század közepén. Pannonhalma **1938.** 91 l. (Kolozsvári—szegedi értekezések a magyar művelődéstörténelem köréből 38.)

Ism.: *M. I.*, MPed 1939. 337—340. — *Vanyó Tihamér*, Száz 1939. 377—378.

Barankay Lajos: Felsőoktatásunk kibontakozása az újkorban. Pécs **1943.** 42 l.

Gerencsér István: A magyar felvilágosodás és a kegyes iskolák. = Regnum **1942/43.** 326—370.

Ravasz János: A magyarországi köznevelés vázlatos története a XVIII. század első felében. (1711—1760.) = PedSz **1954.** 569—610.

Bakos József: Nevelésügyi és művelődéstörténeti adatok egy XVIII. századi diákalbumban. (1702—1737.) = Az Egri Pedagógiai Főisk. Évk. **1959.** V. 667—671.

AZ EGYES OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK TÖRTÉNETE

Megjegyzés. Csak a nevezetesebb, a magyar irodalom története szempontjából valamilyen szerepet játszó intézmények válogatott irodalmát adjuk.

Debrecen

Török István: Egy adat a debreceni ref. collegium történetéhez. = TT **1885.** 615—619. [1704.]

A gymnasium története a debreceni ev. ref. kollégiumban. = A debreceni ev. ref. főgymn. ért. **1894/95.** 427, CXLVI l.

Ism.: *Dézsi Lajos*, Száz 1897. 252—254.

Borovszky Samu: Debreceni írók és tanárok. 1588—1700. = ItK **1898.** 448—465.

Békefi Remig: A debreceni ev. ref. főiskola XVII. és XVIII. századi törvényei. Bp. **1899.** 177 l. — Kivonata: AkÉrt 1899. 386—397.

Ism.: *Révész Kálmán*, Száz 1899. 924.

Balogh Ferenc: A debreceni ref. kollégium története. Adattári rendszerben. Debrecen **1904—1915.** 782 l.

Ism.: *Baros Gyula*, It 1918. 98—99.

Barcsa János: A debreceni kollégium és pártikulái. Debrecen **1905.** 202 l.

Ism.: *Békefi Remig*, Száz 1905. 960—963.

S. Szabó József. Műveltségi állapotok, főként az iskolázás Debrecenben a reformáció korában. Debrecen **1924.** 40 l. (A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztályának kiadványai I, 8.)

Ism.: *R.*, Száz 1923/24. 775—776.

Szabó József: A debreceni református kollégium tanárai és kiválóbb növendékei 1549—1925. Debrecen **1926.** 110 l.

Ism.: *Iványi Béla*, Száz 1925/26. 753. — *Zs.*, ProtSz 1926. 250—251. — [*Zsigmond Ferenc*] *Zs. F.*, ItK 1926. 247—248.

Nagy Sándor: A debreceni református kollégium. Hajdúhadháza **1933.** 424 l.

Ism.: *Rácz Lajos*, MPed 1934. 126—128. — *Varga Zoltán*, Száz 1934. 374—376.

Nagy Sándor: A vallásos nevelés és oktatás a debreceni kollégiumban a reformáció korától a XIX. század közepéig. Debrecen **1933.** 103 l. (Theologiai Tanulmányok 26.)

Révész Imre: Félegyházi Tamás és a debreceni iskola válsága 1570—71-ben. = Száz **1937.** 273—303.

Csendes József: Reáliák tanítása a 400 éves debreceni református Kollégiumban. = TheolSz **1938.** 183—208. — Klny.: Egyházi Értekezések 8.

Zsigmond Ferenc: A debreceni református kollégium története. 1538(?)—1938. Debrecen **1938.** 244 l.

Ism.: *Incze Gábor*, ProtSz 1938. 467—468. — *Pap Károly*, BpSz 1938. 249. köt. 371—377.

Nagy Sándor: A debreceni kollégium mint egységes intézmény az egyetem kiválásáig. (Kerettörténet.) Debrecen **1940.** 334 l. (A debreceni kollégium története I/1.)

Ism.: *Harsányi András*, ProtSz 1941. 143—144.

Nagy Sándor: A debreceni kollégiumi levéltár. = Egyht **1944.** 163—186.

Tóth Endre: A debreceni kollégium legrégibb törvényei és Félegyházi Tamás kolozsvári szerepének magyarázata. = RefEgyh **1967.** 273—275.

Eperjes

Hörk József: Az eperjesi ev. ker. collegium története. Kassa **1896.** 434, LI l.

Gömöry János: Az eperjesi ev. kollégium rövid története. (1531—1931.) Eperjes **1933.** 79 l.

Ism.: *Sztehlo Zoltán*, ProtSz 1933. 347—349.

Červenka, Jaromír: Prešovské evanjelické kolegium v dejinách filozofie. = Sborník prác profesorov evanj. kolegiálneho slovenského gymnázia v Prešove. Prešov **1940.** 97—138.

Barcza Tibor: Thököly Imre és az eperjesi kollégium. = TheolSz **1967.** 359—360.

Karšai, František: Tristo rokov prešovského kolégia. = Jednotná škola **1967.** 351—361.

Prešovské kolégium v slovenských dejinách. Košice **1967.** [Tanulmánygyűjtemény, *František Karšai, Jozef Minárik, M. Michalcová Cesnaková* és mások tanulmányaival.]

Gyulafehérvár—Nagyenyed

Lásd még az Apáczai Csere Jánosra vonatkozó irodalom idevágó tételeit, továbbá Johann Heinrich Alsted, Isaac Basire, Johann Heinrich Bisterfeld és Martin Opitz irodalmát a 386—388. és 392. lapokon.

P. Szathmáry Károly: A nagy-enyedi főiskola kultúrtörténete 1662-től 1704-ig. = Száz **1867.** 177—195.

P. Szathmáry Károly: A gyulafehérvár—nagyenyedi Bethlen-főtanoda története. Nagyenyed **1868.** XIII, 352 l.

Szabó Károly: A gyulafehérvári Bethlen-féle főtanoda szervezeti szabályzata. = TT **1879.** 797—805.

Koncz József: A fehérvári főiskola történetéhez. = TT **1884.** 199—201. [Alsted, Piscator és Bisterfeld levele 1630-ból.]

Szilágyi Sándor: Bethlen Gábor fehérvári síremléke és alapítványai. Bp. **1884.** 21 l. (Értek. Tört. Tud. Kből XI. 6.)

[Barabás Samu] B. S.: Adatok a nagy-enyedi ref. főiskola történetéhez. = TT **1890.** 179—185.

Török István: Az enyedi tanárok régi fizetése. = ErdMúz **1899.** 34—36.

Török István: Jelentés a nagyenyedi collegium és kolozsvári egyház javainak megvizsgálásáról 1697-ben. = TT **1899.** 137—151.

Dézsi Lajos: A nagy-enyedi Bethlen-collegium rektorának kötelességei. 1709. = TT **1900.** 466—467.

[Dézsi Lajos] D. L.: Szerencsi Sámuel nagy-enyedi deák reversalisa. 1674. = TT **1900.** 467—468.

Váró Ferenc: Bethlen Gábor kollégiuma. Nagyenyed **1903.** 128 l. [Két részlete: ErdMúz 1903. 233—246. és ProtSz 1903. 325—336, 397—411.]

Vargha Zoltán: A gyulafehérvári főiskola 1657-iki szabályzata. Bp **1907.** 68 l. (Művelődéstörténeti Értekezések 29.)

Ism.: *Perepatits István*, Száz 1908. 748—749.

Veress Endre: A nagyenyedi kollégium jegyzői és Nemes Oskolai Tanácsa. = ErdMúz **1908.** 273—292.

Szigethy Lajos: A nagyenyedi Bethlen-kollégium története. = Nagyenyedi Album. Bp. **1926.** 139—168.

Török Pál: II. Rákóczy György ismeretlen iskolatörvénye. Pótlék a Nagyenyedi Albumhoz. = ErdISz **1927.** 118—124.

Földes Ferenc: Jobbágyfiúk Bethlen Gábor kollégiumában. = Ország Útja **1941.** 132—134., és F. F. válogatott művei. Bp. 1957. 100—103.

Herepei János: Hol volt a gyulafehérvári academicum collegium papirosmalma? = MKsz **1957.** 364—368.

Vita Zsigmond: Tudományos és irodalmi törekvések a nagyenyedi Bethlen-Kollégiumban. = Korunk **1962.** 1102—1107., és V. Zs.: Tudománnyal és cselekedettel. Bukarest 1968. 57—71, 288—289.

Herepei János: Adatok Bethlen Gábor gyulafehérvári academicum collegiumának előtörténetéhez. = H. J.: Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1. köt. Bp.—Szeged **1965.** 239—272.

Herepei János: A fehérvári kollégiumi alapítvány sorsa Bethlen halála után. = H. J.: Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2. köt. Bp.—Szeged **1966.** 7—18.

Kassa

Vass József: Kisdi Benedek egri püspök s a kassai akademia kétszázados emlékezete. = MSion **1863.** 31—37, 110—128.

Stöhr Antal: A kassai volt egyetemnek egy actuma. = A Felső-magyarországi Múzeum-Egylet Évk. **1876.** II. 40—48. [Bokros Ferenc papnövendék 1708-i vizsgatételeinek közlése.]

Révész Kálmán: A kassai református iskola törvényei 1656-ból. = TT **1893.** 550—558.

Révész Kálmán: A kassai református egyház és iskola javai és alapítványai 1683, 1694. = TT **1896.** 559—564.

Farkas Róbert: Kassa régi egyeteme. = A kassai egyetem. Emlékkönyv. Kassa **1901.** 33—63.

Révész Kálmán: A kassai ref. főiskola. = Száz **1908.** 123—129.

KEMÉNY LAJOS: Az oktatásügy története Kassán. = TörtKözl AbaújKassaMúlt **1910.** 81—96, 161—176, 233—236.

VERESS ENDRE: Erdélyi adalékok a kassai református egyház és iskola történetéhez. (1653—1668.) = TörtKözl AbaújKassaMúlt **1910.** 248—253.

Kolozsvár

FEKETE MIHÁLY: A kolozsvári ev. ref. főtanoda története. Kolozsvár **1875.**

TÖRÖK ISTVÁN: Adatok és részletek a kolozsvári ev. ref. collegium XVIII. száz évi történetéből. = ErdMúz **1884.** 247—313.

TÖRÖK ISTVÁN: A kolozsvári ev. ref. kollégium története. 1—3. köt. Kolozsvár **1905.** 384, 343, 443 l.

Ism.: *Kristóf György*, ProtSz 1906. 341—344. — *Békefi Remig*, Száz 1907. 742—746.

VERESS ENDRE: A kolozsvári Báthory-egyetem története lerombolásáig, 1603-ig. = ErdMúz **1906.** 169—193, 249—263, 319—320. — Klny. is.

ZOVÁNYI JENŐ: Református iskola Kolozsvárott 1608 előtt és egyik tanáráról. = ProtTanSz **1931.** 138—145. [Laskai János]

GÁL KELEMEN: A kolozsvári unitárius kollégium története. (1558—1900.) 1—2. köt. Kolozsvár **1935.** 568, 590 l.

HEREPEI JÁNOS: Scholabeli állapotok Apáczai Kolozsvárra jövetele előtt. = ErdMúz **1943.** 345—370. — Klny.: Erd. TudFüz. 166., és H. J.: Apáczai és kortársai. Bp.—Szeged 1966. 370—404. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 2.)

Marosvásárhely

KONCZ JÓZSEF: A marosvásárhelyi ev. ref. kollégium története. Marosvásárhely **1896.** 756 l.

Ism.: *V. F.*, ProtSz 1897. 346—349.

BÉKEFI REMIG: A marosvásárhelyi ev. ref. iskola XVII. századi törvényei. Bp. **1900.** 41 l. (Értek. Tört. tud. Kből XVIII. 8.) — Kivonata: AkÉrt 1900. 349—354.

Ism.: *Dézsi Lajos*, Száz 1900. 736—738.

Nagyszombat

A gimnázium és a kollégium

[FRAKNÓI] FRANKL VILMOS: Az első magyarországi papnövelde. = ÚjMSion **1872.** 801—809.

[FRAKNÓI] FRANKL VILMOS: A nagyszombati gymnasium a XVI. században. = ÚjMSion **1873.** 401—412.

IPOLYI ARNOLD: A nagyszombati iskola a XVI. században. = MKsz **1887.** 16—52.

BÉKEFI REMIG: Oláh Miklós nagyszombati iskolájának szervezete. = Száz **1897.** 881—902.

GYÁRFÁS I. TIHAMÉR: Az első magyar jezsuitakollégium. = Religio **1908.** 568—569.

MESZLÉNYI ANTAL: A nagyszombati jezsuitakollégium. = KatSz **1930.** 591—600.

Az egyetem

BIBLIOGRÁFIA

DÉRI MIKLÓSNÉ: Az Eötvös Loránd Tudományegyetem történetének bibliográfiája. = EK Évk. **1962.** I. 105—119. — Klny.: A bp.-i EK Kiadv. 19.

IRODALOM

PAULER TIVADAR: A budapesti magyar k. tudományegyetem története. 1. köt. Bp. **1880.** IV, 557 l.

KEMÉNY LAJOS: A nagyszombati egyetem történetéhez. 1669. = TT **1899.** 724—725.

NÉMETH IMRE: Adatok a nagyszombati egyetemi ifjak életéhez. = KatSz **1918.** 449—456.

CHALOUPECKÝ, VÁCLAV: L'université Pierre Pázmány et la Slovaquie. — Univerzita Petra Pázmánya a Slovensko. (1635—1935.) Bratislava **1935.** 20 l.

HOLINKA, RUDOLF: Založení Trnavské university. = Bratislava **1935.** 213—254.

Pamiatke trnavskej univerzity 1635—1777. Zredigoval *Anton Baník*. Trnava **1935.** 318, 8 l. [Tanulmánygyűjtemény.]

Ism.: *Vájlok S.*, MMin 1935. 289—292. — *Holinka, Rudolf*, Bratislava 1936. 169—173. — *Hrušovský, F.*, Sborník Matice slovenskej 1936. 351—358. — *Spáčil, T.*, Archivum Historicum Societatis Jesu (Roma) 1937. 121—123. — *Murarik Endre*, Száz 1937. 7—8. — *Schieche, E.*, Jahrbücher für Geschichte Osteuropas 1937. 492—493. — *Tschižewskij, Dmitrij*, Südostforschungen 1940. 660—661.

SZENTPÉTERY IMRE: A bölcsészettudományi kar története. 1635—1935. Bp. **1935.** 716 l. (A Királyi Magyar Pázmány Péter-Tudományegyetem története 4.)

Ism.: *Baros Gyula*, It 1936. 222—223. — *Ságí István*, MNy 1936. 271—273. — *Csóka J. Lajos*, PannonhSz 1937. 154—156. — *Gyulai Ágost*, ItK 1937. 83—87., és MPed 1937. 264—269. — *Hajnal István*, Száz 1937. 329—332. — *Iványi Béla*, HtK 1937. 284—286.

ECKHART FERENC: A jog- és államtudományi kar története. 1667—1935. Bp. **1936.**

728 l. (A Királyi Magyar Pázmány Péter-Tudományegyetem története 2.)
Ism.: *Párdányi Miklós*, Száz 1938. 238—243.

HERMANN EGYED—ARTNER EDGÁR: A hittudományi kar története. 1635—1935. Bp. **1938.** XV, 596 l. (A Királyi Magyar Pázmány Péter-Tudományegyetem története 1.)
Ism.: *Clauser Mihály*, Száz 1940. 337—338.

VARSÍK, BRANISLAV: Národnostný problém trnavskej university. — Le problème des nationalités à l'université de Trnava. Bratislava **1938.** VII, 259 l., 8 t.

CSAPODI CSABA: Két világ határán. Fejezet a magyar felvilágosodás történetéből. = Száz **1945/46.** 85—137.

CSAPODI CSABA: Newtonianizmus a nagyszombati jezsuita egyetemen. = Regnum **1944/46.** 59—68.

KELECSÉNYI ÁKOS: Adalékok a nagyszombati egyetem barokk szellemiségéhez. 1635—1665. Tézis-könyvek, promóciós kiadványok. = Regnum **1944/46.** 211—226. — Klny. is.

Nagyvárad

HEREPEI JÁNOS: A nagyváradi kálvinista iskola külföldi származású professzora. = MPed **1940.** 48—51. [Marcus Antonius Venetus.]

HEREPEI JÁNOS: A váradi kollégium és a Rákócziak. = H. J.: Apáczai és kortársai. Bp.—Szeged **1966.** 1—131. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 2.)

Pápa

MOKOS GYULA: A dunántúli ev. ref. egyházkerület pápai főiskolájában működött publicus praeceptorok. Pápa. **1889.**

KISS E.: A dunántúli ref. egyházkerület pápai főiskolájának története. 1531—1895. Pápa **1896.**

THURY ETELE: A pápai reform. főiskola rektorai és felsőbb tanulói 1752-ig. = A pápai főisk. ért. **1903/04.** 3—33.

Podolin

FRIEDRICH ENDRE: A podolini piarista kollégium a XVII. században. = KözlSzepesMúlt **1909.** 129—145.

VISEGRÁDI JÁNOS: A podolini piarista rendház története. (1642—1702.) Bp. **1909.** 47 l. (Művtört. Értek. 32.)

GULYÁS JÁNOS: A podolini piarista kollégium története. (1642—1710.) Bp. **1933.** 57 l. (Palaestra Calasanctiana 3.)

Sárospatak

Lásd még a XVII. sz. „Egyes szerzői" között id. Csécsi János, a következő korszakban ifj. Csécsi János irodalmát, valamint Ján Amos Komenský irodalmát a 387—392. lapokon.

SZOMBATHI JÁNOS: A sárospataki ref. kollégiomnak rövid históriája, fő-pátrónusainak, kurátorainak, professzorainak és a közelebbi időbeli sénioriának laistromával együtt. Sárospatak **1809.** — 2. kiad.: Sárospatak 1827.

SZOMBATHI, JOHANNES: Historia scholae seu collegii ref. Sárospatakiensis. Sárospatak **1860.** 260 l. (Monumenta protestantium Hungariae ecclesiastica. — Magyar prot. egyháztörténelmi emlékek 1.)
Ism.: *H. P.*, BpSz 1860. 10. köt. 228—235.

HEGEDÜS LÁSZLÓ: A zempléni helv. hitv. egyházmegye jegyzőkönyvéből. = SpFüz **1860.** 664—679. [Tarcali Pál deklarációja a sárospataki iskola életére vonatkozó adatokkal 1667-ből.]

ERDÉLYI JÁNOS: Adatok a sárospataki ref. főiskola történetéhez. = SpFüz **1864.** 47—54, 355—358.

A sárospataki főiskola tanárainak életrajza. = SpFüz **1864.** 120—136, 223—239, 303—317, 404—420, 521—530, 616—626, 687—705, 804—818, 873—899; 1865. 24—33, 161—181, 348—371, 614—642, 896—915; 1866. 252—272.

SZILÁGYI SÁNDOR: Adalék a sárospataki főiskola történetéhez. = SpFüz **1867.** 722—723. [Apafi 1672-i oklevele.]

EÖTVÖS LAJOS: Fegyverneki Izsák sárospataki főiskolai tanár emlékezete. = SpFüz **1869.** 130—133.

MARKOVICS SÁNDOR: A legelső magyar ábécés könyv. = MKsz **1883.** 87—99. [Sárospatak 1659. A nyomtatvány közlésével.]

KEMÉNY LAJOS, ifj.: A pataki iskola történetéhez. = TT **1890.** 389—390. [1588.]

KEMÉNY LAJOS: A sárospataki iskola történetéhez, 1615, 1629. = TT **1891.** 341—343.

I—Y J—S: A magyar tanügy történetéhez. I. A pozsonyi kamara fölterjesztése a lőcsei iskola felállítása tárgyában. 1571. II. Abaúj vármegye levele Sárosvármegyéhez a sárospataki iskola helyreállítása iránt. 1683. = TT **1897.** 382—383.

BÉKEFI REMIG: A sárospataki ev. ref. főiskola 1621-iki törvényei. Bp. **1899.** 78 l. (Értek.Tört.Tud.Kből XVIII. 3.) — Kivonata: AkÉrt 1899. 101—107.

SZINYEI GERZSON: Sárospataki diáklázadások a XVII. században. = SpFüz **1904.** 39—46.

ZSOLDOS BENŐ: Apafi Mihály levele a pataki kollégiumhoz. = SpFüz **1905.** 55.

KEMÉNY LAJOS: A sárospataki iskola történetéhez. = AdZemplénT **1910.** 323—325.

DONGÓ GY[ÁRFÁS] GÉZA: A sárospataki ref. kollégium emlékirata 1714-ből. = AdZemplénT **1915.** 72—74.

SZOMBATHI JÁNOS: A sárospataki főiskola története. Latinul írta — —, magyarra ford. *Gulyás József;* a fordítást átvizsgálta, jav. és jegyzetekkel bőv. *Szinyei Gerzson.* Sárospatak **1919.** 260 l.

Ism.: *Rácz Lajos,* MPed 1921. 13—15. — *Szelényi Ödön,* Száz 1921/22. 90—92.

RÁCZ LAJOS: A filozófia oktatása a sárospataki főiskolán. Sárospatak **1923.**

HARSÁNYI ISTVÁN: A gályarabok és a sárospataki főiskola. Sárospatak **1926.** 36 l.

Ism.: *Szőnyi Sándor,* ProtSz 1927. 55—57.

ZOVÁNYI JENŐ: A sárospataki iskola a 16. században. = ProtTanügyiSz **1930.** 167—176.

GULYÁS JÓZSEF: Mikor alapították a pataki iskolát? = ProtTanügyiSz **1931.** 183—185.

MARTON JÁNOS: A sárospataki református főiskola története. Sárospatak **1931.** 175 l.

SZIMONIDESZ LAJOS: A sárospataki ref. főiskolában és Sárospatak környéke iskoláiban használt ismert és ismeretlen tankönyvek. = MKsz **1942.** 410—413.

GULYÁS JÓZSEF: A sárospataki főiskola diákjai. = Egyht **1943.** 117—125, 233—240, 381—386; 1944. 127—136, 336—344; 1945. 101—105. [1623—1671.]

ROMÁN JÁNOS: Catalogus studiosorum illustris scholae S. Patakinae. = Egyht **1958.** 75—81, 231—236, 341—345; 1959. 293—300. [1672—1687.]

Sopron

SCHWARTZ, ROBERT: Die Geschichte des Kollegs der Gesellschaft Jesu in der königlichen Freistadt Sopron (Ödenburg) 1636—1773. Veszprém **1935.** VIII, 119 l.

NÉMETH SÁMUEL: Ribini János 1722—1758, a soproni ev. gimnázium rektora 1747—1758. = SoprSz **1941.** 321—324.

LEGÉNY JÁNOS: A magyar nyelv és a nemzeti szellem a soproni iskolákban 1867 előtt. = SoprSz **1944.** 41—73, 117—130.

NÉMETH SÁMUEL: Magyar gimnázium Sopronban 1657—1674. = SoprSz **1958.** 37—46.

Egyéb oktatási intézmények

KIS FERENC: A székelyudvarhelyi ev. ref. kollégium történelme. Székelyudvarhely **1873.** 108, 6 l.

MARKUSOVSZKY SÁMUEL: A pozsonyi ág. h. ev. lyceum története. Pozsony **1896.** 692 l.

DÓSA DÉNES: A szászvárosi ev. ref. Kun-kollégium története. Szászváros **1897.** 210 l.

Ism.: *Sz-s.,* ProtSz 1898. 195—198.

ACSAY FERENC: A győri kath. főgimnázium története, 1626—1900. Győr **1901.** 525 l.

Ism.: *Finászy Ernő,* Száz 1902. 464—470.

THURZÓ FERENC: A nagybányai ev. ref. főiskola (Schola Rivulina) története 1547—1755. Nagybánya **1905.** VI, 286 l. (Művtört.Értek 13.)

Ism.: [*Bártfai Szabó László*] *B. Sz. L.,* MKsz 1905. 368—369., és Száz 1906. 65—67. — *Sz. F.,* ProtSz 1905. 481—484.

MISKOLCZY ISTVÁN: A kegyes tanítórendiek privigyei kollégiumának története. Vác **1907.** 127 l. (Művtört.Értek. 26.)

Ism.: *Perepatits István,* Száz 1908. 747.

SZABÓ MIHÁLY: A szentgyörgyi piarista kollégium története. Szeged **1910.** 99 l. (Művtört.Értek. 38.)

Ism.: *Perepatits István,* Száz 1911. 371—372.

KOVÁTS ANDOR: A kecskeméti református iskola történetéből. = DebrSz **1930.** 124—128.

BIRÓ VENCEL: A kolozsmonostori belső jezsuita rendház és iskola Bethlen és Rákóczy fejedelmek idejében. = ErdMúz **1931.** 117—130. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 35.

LIPTÁK, JOHANN: Geschichte des evangelischen Distriktual-Lyzeums A. B. in Kesmark. Kezmarok-Kesmark **1933.** VII, 237 l.

Ism.: *Bruckner Győző,* ProtSz 1933. 385—388.

S. SZABÓ JÓZSEF: A ceglédi református iskola története. 1545—1936. Cegléd **1936.** 213 l. [Egy részlete: A református iskolák jelentősége a török uralom alatt és végén. = ProtSz 1934. 487—492.]

Ism.: *Imre Sándor,* Száz 1937. 255—257. — *Incze Gábor,* ProtSz 1937. 74—75.

KOPASZ GÁBOR: A pécsi unitáriusok és főiskolájuk a XVI—XVII. században. = A 600 éves jogi felsőoktatás történetéből. Pécs **1968.** 69—73. (Studia iuridica auctoritate Universitatis Pécs publicata 60.)

VEGYES ADALÉKOK

SZILÁGYI SÁNDOR: I. Rákóczy György udvari iskolái történetéhez. = MKsz **1892/93.** 91—101. [Gyulafehérvár—Sárospatak — Kassa.]

KOCH ISTVÁN: Az erdélyi szász iskolák a nemzeti fejedelmek korában. Bp. **1906.** 90 l. (Művtört Értek. 23.)

Ism.: *Perepatits István,* Száz 1907. 460.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Moesch Lukács „Ordo studiorum" című tanulmányi szabályzata. = Kalazantinum **1913/14.** 46—52.

Balassa Brúnó: Thurzó Imre retorikai dolgozatai. = MPed **1929.** 248—258.

Ila Bálint: Az első magyar evangelikus főiskola tervei. = Károlyi Emlk. **1933.** 274—286.

Gyenis András: P. Csákányi Imre S. J. tanárképző oktatásai 1695-ből. = Jezsuita Történeti Évk. Bp. **1940.** 240—270.

A KÜLFÖLDI ISKOLÁZÁS

Összefoglaló tanulmányok

Vass József: Hazai és külföldi iskolázás az Árpád-korszak alatt. Bp. **1862.** 126 l.

[Fraknói] Frankl Vilmos: A hazai és külföldi iskolázás a XVI. században. Bp. **1873.** 424 l.

Fraknói Vilmos: Adalékok a hazai és külföldi iskolázás történetéhez a XV. és XVI. században. = Száz **1875.** 667—677. [Kiegészítések monográfiájához.]

Szilágyi Sándor: Erdélyi ifjak iskoláztatása külföldi egyetemeken. = Hazánk **1884.** I. 8—22.

Magyarországi tanulók külföldi főiskolákon. = AkÉrt **1890.** 496—498.

Békefi Remig: Külföldi főiskolák látogatása a középkorban. = A katholikus Magyarország. I. Bp. **1896.** 365—372.

Daxer György: A külföldi iskolalátogatás hatása a hazai protestáns nevelésügy fejlődésére (1520—1790). = A békéscsabai ev. főgimn. ért. **1908/09.** 1—98. — Klny. is.

Ism.: *K.*, ProtSz 1910. 212—215.

Hajnóczy R. József: Lőcsei tanulók külföldön a XVI. és XVII. században. = MPed **1917.** 339—343.

Lukinich Imre: A magyarok egyetemjárása külföldön. = A magyar tudománypolitika alapvetése. Bp. **1927.** 149—165.

Lukinich Imre: Adatok a magyar külföldi iskoláztatás történetéhez. = Károlyi Emlk. Bp. **1933.** 335—340.

Nagy Géza: Bújdosó erdélyi diákok. Kolozsvár **1933.** (A Károli Gáspár Irodalmi Társaság Tudományos Könyvtára 1.)

Ism.: *Járosi Andor*, Ptűz 1933. 235—236.

Zoványi Jenő: A főiskolai disputatiók és szerzőik. = ProtSz **1936.** 12—16.

Barta István: Középkorvégi szellemi művelődésünk és a külföldi egyetemek. = Regnum **1937.** 97—118.

S. Szabó József: Tudományos peregrináció a reformáció korában. = ProtSz **1938.** 322—329.

Erőss István: A középkori győregyházmegye diákjai külföldi egyetemeken. = Vig **1961.** 726—730.

Bónis, György: Einflüsse des römischen Rechts in Ungarn. Milano **1964.** 113 l. (Ius Romanum Medii Aevi Pars V, 10.)

Az egyes külföldi oktatási intézmények

ANGLIA

Általában

Szilágyi Sándor: Egy magyar alumnus levele Angliából. = ErdProtKözl **1874.** IV. 269—270. [Bánfihunyadi Márton Medgyesi Pálhoz.]

Trócsányi Berta: Magyar református teológusok Angliában a XVI. és XVII. században. = AngFilTan **1944.** (Yolland Emlk.) 115—146. — Klny.: Debreceni angol dolgozatok 11.

Herepei János: Hollandia és Anglia magyar diákjainak első nemzedéke. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Bp.—Szeged **1965.** 273—312. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.)

Cambridge

Kemény Lajos: Thállyai János cambridge-i tanuló levele. = ItK **1909.** 484—485. [1626-ból.]

Oxford

Tóth Lajos: Egyháztörténeti adataink Oxfordban. = DtProtL **1909.** 266—267, 298—300.

Fest, Sándor: Nicolaus de Hungaria was First Student Known by Name at Oxford University. = Danubian Review **1936/37.** 1. sz. 10—11.

AUSZTRIA

Bécs (Wien)

Teutsch, G. D.: Siebenbürger Studierende auf der Hochschule in Wien im 14., 15. und 16. Jahrhundert. = ArchivSiebLk **1872.** 164—181; 1880. 321—354.

Fraknói Vilmos: Magyarországi tanárok és tanulók a bécsi egyetemen a XIV. és XV. században. Bp. **1874.** 92 l. (Értek. Tört.Tud.Kből III, 10.)

Stiftung des Lechnitzer Pfarrers Augustin an der Wiener Universität. = Korrespondenzblatt **1879.** 88. [1448-ban.]

Schrauf Károly: Egy magyar tanuló végrendelete 1521-ből. = TT **1884.** 124—130

Schrauf Károly: Riemer András végrendelete. = TT **1889.** 384—387. [Az 1530-as évek elején a bécsi egyetemen tanult diák.]

Schrauf Károly: Magyarországi tanulók a bécsi egyetemen. Bp. **1892.** CV, 365 l. (Magyarországi tanulók külföldön 2.)
Ism.: *Némethy Géza*, EPhK 1893. 128—129. — *Váczy János*, Száz 1894. 355—357, 634—636.

Schrauf Károly: A bécsi egyetem középkori magyar anyakönyve. = MKsz **1892/93.** 22—27.

Schuller, F[riedrich]: Siebenbürger in Wien am Ende des 15. und des 16. Jahrhunderts. = Korrespondenzblatt **1895.** 49—52; 1893. 114—115.

Schrauf Károly: A bécsi egyetem magyar nemzetének anyakönyve 1453-tól 1630-ig. Bp. **1902.** XCIX, 544 l., 2 t. (Magyarországi tanulók külföldön 4.) — Die Matrikel der ungarischen Nation an der Wiener Universität 1453—1630. Wien 1902. XCII, 538 l., 2 t.
Ism.: *Békefi Remig*, Száz 1903. 251—254.

Barta, István: Ungarn und die Wiener Universität des Jesuitenzeitalters. = Bécsi MTörtIntÉvk **1937.** 113—177. — Klny. is.

Kovács Endre: Die Beziehungen der Wiener Universität zu Ungarn zur Zeit des Humanismus. = Österreichische Osthefte **1965.** 195—204.

Abaffy Erzsébet: Magyar diák bécsi levele 1543-ból. = MNy **1966.** 496—497.

Kučera, Matúš: Študenti zo Slovenska na viedenskej univerzite do r. 1530. = Humanizmus a Renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 173—188.

Grác (Graz)

Nagy Iván: Magyarok iskolázása külföldön. = Száz **1870.** 254—256. [A gráci egyetem hallgatóinak névsora 1618—1699.]

Báró Skrbenszky Fülöp rovnai levéltárából. = TT **1887.** 253—268. [259—268: Rákóczy Pál tanulókori levelei a gráci egyetemről, 1611—1616 között.]

Relkovič Néda: A gráci egyetem legrégibb magyar hallgatói. (1586—1640-ig). = Magyar Középiskola **1933.** 121—135. — Klny. is.
Ism.: *Tóth László*, Száz 1936. 225—226.

Matl, J[oseph]: Die Universität Graz und der Südosten. = Ostdeutsche Wissenschaft **1962.** 256—274.

Andritsch, Johann: Studenten und Lehrer aus Ungarn und Siebenbürgen an der Universität Graz (1586—1782). Graz **1965.** 321 l., 13 t. (Forschungen zur geschichtlichen Landeskunde der Steiermark 22.)
Ism.: *Schroeder, Felix von*, Südostdeutsche Forschungen 1965. 307—308. — *Jenei Ferenc*, ItK 1967. 98—99. — *Kovács Endre*, Száz 1968. 1203—1204. — *Mezey László*, MKsz 1968. 226—227. — *Benda Kálmán*, FK 1970. 170—171.

CSEHORSZÁG

Olomouc

Hellebrant Árpád: Az Olmücben tanult magyarok. 1590—1664. = TT **1888.** 196—208.

Prága (Praha)

Teige, Josef: Studenten aus Ungarn und Siebenbürgen an der Prager Universität im XIV—XV. Jahrhundert. = Korrespondenzblatt **1883.** 19—20, 29—30.

Varsík, Branislav: Slováci na pražskej universite do konca stredoveku. Bratislava **1926.**

Barta, Étienne: L'Université Charles de Prague et la Hongrie. = RHC **1948.** 213—231.

Kavka, František: A prágai Károly egyetem, a pécsi egyetem és Dél-Magyarország a XIV. században és a XV. század elején. = Jubileumi tanulmányok. 1. köt. Pécs **1967.** 87—95.

Kavka, František: Slovenští študenti na pražské universitě v 15. a 16. století. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 137—146.

FRANCIAORSZÁG

Párizs (Paris)

Békefi Remig: A cisterciek középkori iskolázása Párizsban. Bp. **1896.** 87 l. (Ért.Tört.Tud.Kből XVI, 11.)

Gábriel Asztrik: Magyar diákok és tanárok a középkori Párizsban. = EPhK **1938.** 182—210. — Klny. is.
Ism.: *Kardos Tibor*, Diár 1939. 109—110. — *Kovalovszky Miklós*, It 1939. 183—184.

Gabriel, Astrik: La vie des étudiants hongrois dans le Paris du Moyen-âge. = NRH **1940.** I. 29—34, 185—193. — Klny.: Les Hongrois et la Sorbonne médievale.

Eckhardt Sándor: Magyarok a középkori francia egyetemeken. Gábriel Asztrik kutatásai. = Száz **1943.** 415—419.

Gabriel, Astrik: Les livres des receveurs de la Nation Anglo-Allemande à l'Université de Paris au XVe siècle. = Académie des Inscriptions et Belles-Lettres;

Comptes Rendus des Séances de l'Année **1955.** 264—271.

GABRIEL, ASTRIK: Martin de Bereck, Receptor, Proctor and Rector at the University of Paris (1423—1432). = Collectanea Academiae Catholicae Hungariae. Roma **1955.** 89—104. — Klny. is., és G. A.: Garlandia. Studies in the History of the Mediaeval University. Frankfurt a. M. 1969. 125—134.

GÁBRIEL ASZTRIK: Angol—magyar kultúrkapcsolatok a párizsi egyetemen. = Új Hungária Európa-Évk. München **1959.** 73—75.

GABRIEL, ASTRIK: The Liber Receptorum of the English-German Nation at the University of Paris. = The American Philosophical Society Year Book 1962. Philadelphia **1963.** 534—538.

Liber receptorum Nationis Anglicanae (Alemanniae) in Universitate Parisiensi ab anno MCCCCXXV ad annum MCCCCXCIV. Edd. *Astrik L. Gabriel, Gray C. Boyce.* Parisiis **1964.** LIV, 837 l., 2 t. (Auctuarium Chartularii Universitatis Parisiensis 6.) — Gábriel Asztrik bevezetése újra: G. A.: Res quaedam notatu dignae Nationem Anglicanam (Alemanniae) Parisiensem saeculo XV spectantes. Paris 1965. 50 l., 2 t., és G. A.: Garlandia. Studies in the History of the Mediaeval University. Frankfurt a. M. 1969. 167—200.

GABRIEL, ASTRIK L.: Foreign Students, Members of the English-German Nation at the University of Paris in the Fifteenth Century. = Miscellanea di studi dedicati a Emerico Várady. Bologna **1966.** 89—106.

GABRIEL, ASTRIK L.: La Hongrie et le „Livre des Receveurs" de la Nation anglo-allemande (1425—1494). = Études Finno-Ougriennes **1967.** 42—60.

HOLLANDIA

Általában

ZOVÁNYI JENŐ: Két alapítvány hollandiai egyetemeken tanuló magyarok számára. = ItK **1891.** 404.

HEREPEI JÁNOS: Hollandia és Anglia magyar diákjainak első nemzedéke. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Bp.—Szeged **1965.** 273—312. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.)

Deventer

SEGESVÁRY LAJOS: A deventeri athenaeumon tanult magyarok 1644—1649. = Száz **1937.** 506—508.

Franeker

SZILÁDY ÁRON: Campegius Vitringa magyar tanítványai Franequerában. = MProtEgyhIskFigy **1874.** 45—50. [1686—1717.]

HELLEBRANT ÁRPÁD: A franekeri egyetemen tanult magyarok. = TT **1886.** 599—608; 792—800; 1887. 196—208. [1623—1790.]

NAGY ZSIGMOND: A Franekerben tanult magyar diákok imádsága. = ProtSz **1917.** 290—299.

Groningen

MARMORSTEIN ARTÚR: Magyar hebraisták. = MKsz **1914.** 194—195. [Magyar diákok a groningeni egyetemen az 1660-as években.]

MIKLÓS ÖDÖN: A groningeni egyetemen tanult magyarok névsora. = DtProtL **1917.** 194—197, 202—207. — Klny. is. [1627—1795.]

Harderwijk

ZOVÁNYI JENŐ: A harderwijki egyetem magyarországi hallgatói. = ItK **1891.** 433—436. [XVII—XVIII. század.]

[SCHULLERUS, ADOLF] Ss.: Siebenbürgische Studirende an der Universität Harderwijk. = Korrespondenzblatt **1892.** 45—46.

Leiden

TEUTSCH, FRITZ: Die Studirenden aus Ungarn und Siebenbürgen an der Universität Leyden 1575—1875. = Archiv-SiebLk **1880.** 204—226.

ANTAL GÉZA: Az utrechti és leideni egyetemeken járt magyar ifjak névjegyzéke. = ProtEgyhIskLap **1888.** 278—279, 409—412, 437—444. [Leiden: 1617—1868.]

SZALAY KÁROLY: [Pótlások és kiegészítések az előző cikkhez.] = ProtEgyhIskLap **1888.** 570—572, 600—604.

KAUFMANN DÁVID: Irodalomtörténeti apróságok. = Száz **1888.** 281—282. [A leideni egyetemi disszertációk magyar szerzői.]

MIKLÓS ÖDÖN: Magyarok perei a leideni rektor előtt. = TheolSz **1927.** 163—165.

MIKLÓS ÖDÖN: Magyar diákok a leideni Staten Collegeben. = TheolSz **1928.** 290—319. — Klny. is.
Ism.: [*Zsinka Ferenc*] *Zs. F.*, ProtSz 1929. 362—363.

VAN DEN GRAAF, G. HENDRIK: Az erdélyi theologusok és a leideni Staten College XVIII. századi kapcsolatának néhány vonatkozása. = RefSz **1969.** 264—286.

Utrecht

Goldziher Ignác: A keleti tanulmányok történetéhez hazánkban a XVII. században. = EPhK **1883.** 42—44. [Johannes Leusden egyetemi tanár magyar kapcsolatai.]

Goldziher Ignác: Teleki Mihály erdélyi kancellár és Leusden János utrechti tanár. = EPhK **1884.** 666—667.

Nagy Elek: Magyarok az utrechti egyetemen $2^1/_2$ század alatt. = ProtKözl **1885.** 213, 219—221.

Antal Géza: Az utrechti és leideni egyetemeken járt magyar ifjak névjegyzéke. = ProtEgyIskLap **1888.** 278—279, 409—412, 437—444. [Utrecht: 1643—1887.]

Szalay Károly: [Pótlások és kiegészítések az előző cikkhez.] = ProtEgyhIskLap **1888.** 570—572, 600—604.

Verzeichnis der Studenten aus Ungarn und Siebenbürgen an der Universität Utrecht in den Jahren 1643—1885. = ArchivSiebLk **1889.** 79—92.

Segesváry Lajos: Magyar református ifjak az utrechti egyetemen 1636—1836. Debrecen **1935.** 90 l. (Theológiai tanulmányok 44.)

Ism.: *Barta István*, Száz 1936. 226—227. — *Révész Imre*, ProtSz 1936. 79—80.

Segesváry Lajos: Adalékok a holland—magyar egyházi kapcsolatok történetéhez az utrechti akadémián keresztül. = = TheolSz **1937.** 5—18.

Hirschel, L.: Johannes Leusden als Hebräist. = Studia Rosenthalia **1967.** 23—34. [Az utrechti egyetemi tanár magyar tanítványairól is.]

LENGYELORSZÁG

Krakkó (Kraków)

Miller, Jacobus Ferdinandus: Regestrum Bursae Cracoviensis hungarorum nunc primum ex autographo codice bibliothecae Cracoviensis editum. Buda **1821.** 88 l.

Schwarz, Karl: Verzeichniss der von 1492—1539 in Krakau studirenden Siebenbürger. = ArchivSiebLk **1861.** 115—118.

Verzeichniss derjenigen Siebenbürger Sachsen, welche an den Universitäten zu Krakau, Strassburg und Göttingen studirt haben. = ArchivSiebLk **1863.** 291—297. [Krakkó: 1406—1552.]

Schrauf Károly: Regestrum bursae hungarorum Cracoviensis. A krakói magyar tanulók-háza lakóinak jegyzéke. (1493—1558.) Bp. **1893.** XX, 144 l. (Magyarországi tanulók külföldön 3.)

Divéky Adorján: Szepességi tanulók a krakkói egyetemen (1400—1550). = KözlSzepesMúlt **1909.** 88—98.

Czobor Alfréd: Hazánk és a krakkói egyetem bíráskodási joga. TörtKözlAbaúj-Kassa **1913.** 97—109. — Kivonata: Békefi Emlk. Bp. 1912. 148—153.

Waldapfel József: Krakkó szerepe a magyar művelődésben. = Apolló **1939.** 52—58., és W. J.: Irodalmi tanulmányok. Bp. 1957. 16—23.

Nyáry Pál: A krakkói egyetem és magyar diákjai a XIV—XVI. században. Bp. **1942.** 30 l.

Waldapfel József: A krakkói egyetem s a magyar és lengyel szellemi élet kapcsolatai a renaissance korában. = EPhK **1946.** 27—46. — Le rôle de l'université de Cracovie dans la culture hongroise. = AnnUnivScientBp. S.Phil. 1964. 3—16., és W. J.: A travers siècles et frontières. Bp. 1968. 7—26.

Kovács, Endre: Uniwersytet Krakowski a reformacja ne Węgrzech. = Mediaevalia. W 50 rocznicę pracy naukowej Jana Dąbrowskiego. Warszawa **1960.** 393—414.

Dąbrowski, J[an]: Les relations de Cracovie et son Université avec la Hongrie à l'époque de l'humanisme. = La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. Bp. **1963.** 451—464.

Kovács Endre: A krakkói egyetem és a magyar művelődés. Bp. **1964.** 228 l.

Ism.: *Havas László*, ItK 1965. 263—267. — *Holl Béla*, MKsz 1965. 83—84. — *Révész Imre*, Száz 1965. 564—566.

Kovács Endre: Uniwersytet Jagiełłoński a kultura węgierska. = Slavica **1964.** 5—26.

Kovács E[ndre]: L'université de Cracovie et la culture hongroise aux XVe—XVIe siècles. = Nouvelles études historiques. Vol. 1. Bp. **1965.** 197—218.

Horváth, Pavel: Študenti zo Slovenska na krakovskej univerzite v 15. a v prvej polovici 16. storočia. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 162—172.

Kovács Endre: Vzt'ahy krakovskej univerzity k Slovensku za renesancie. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 147—161.

Gerézdi Rabán: A krakkói egyetem és a magyar művelődés = G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. **1968.** 267—274., és Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. 1969. 71—78. — Uniwersytet Krakowski a kultura węgierska. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 59—65.

Dąbrowski, Jan: Krakkó és a krakkói egyetem szerepe a magyar kultúra történetében. = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 55—70. — Rola Krakowa i Uniwersytetu Krakowskiego w dziejach kultury węgierskej. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 46—58.

É. Kiss Sándor: A krakkói magyar bursa regestrumának nevei. = MNyjárások **1970.** 71—90.

É. Kiss Sándor: A krakkói magyar bursa. = Tanítóképző Intézetek Tudományos Közleményei VII. Debrecen **1970.** 196—216.

NÉMETORSZÁG

Általában

Csergheö Géza: Ein Stammbuch aus dem Anfange des XVII. Jahrhunderts. = UngRevue **1885.** 620—626. [Martinus Weigmannus bártfai fi tanulmányai Németországban.]

Wertner Mór: Stammbuch eines ungarischen Studenten in Deutschland aus dem XVII. Jahrhunderte. = UngRevue **1892.** 69—73. [Michael Schmied késmárki fi.]

Csiky Lajos: Az Apafi Mihály-féle sóalapítvány és a német egyetemekre járás. = DebrProtL **1916.** 110—112, 122—124.

Bucsay Mihály: Szemián Mihály tanulmányútja 1770—74-ben Halléban, Jénában és más hét német egyetemen, úti emlékkönyve alapján. = Csikesz Sándor emlékkönyvek IV. Debrecen **1942.** 151—199. — Klny.: A középdunai protestantizmus könyvtára A/III.

Németh Sámuel: A soproni líceum tanulóinak külföldi tanulmányai 1680—1782-ig. = SoprSz **1955.** 99—117. [Németországban.]

Altdorf

May István: Az altdorfi egyetem magyar hallgatói. = ItK **1966.** 165—166.

Erlangen

Schnizlein, C.: Siebenbürger auf der Universität Erlangen in 18. Jahrhundert. = Korrespondenzblatt **1880.** 71—72. [1769—1780.]

E. F.: Aus alten Stammbüchern. = Korrespondenzblatt **1882.** 79—80. [Erdélyiek az erlangeni egyetemen.]

Frankfurt a. O.

Schullerus, Fr[iedrich]: Siebenbürger Studirende an der Universität in Frankfurt an der Oder. = ArchivSiebLk **1889.** 405—412. [1546—1796.]

Zoványi Jenő: A magyarországi ifjak az Odera melletti frankfurti egyetemen. = ProtSz **1889.** 178—202.

Haller Gábor neveléséhez. = TT **1890.** 562—563. [Frankfurt, 1633.]

Kanyaró Ferenc: A frankfurti egyetem hallgatói Erdélyből. = KerMagv **1895.** 289—290.

Göttingen

Verzeichniss derjenigen Siebenbürger Sachsen, welche an den Universitäten zu Krakau, Strassburg und Göttingen studirt haben. = ArchSiebLk **1863.** 291—297. [Göttingen: 1734—1856.]

Borzsák István: Budai Ézsaiás és klasszika-filológiánk kezdetei. Bp. **1955.** [189—204: Göttingában tanuló magyarországi diákok névsora, 1734—1831.]

Dümmerth Dezső: Göttinga és a magyar szellemi élet. = FK **1961.** 351—373.

Futaky István—Pálfalvi Etelka: Ungarische Quellen zur Göttinger Universitätsgeschichte des 18. und 19. Jahrhunderts. = Göttinger Jahrbuch **1968.** 133—141. — Klny. is.

Halle

Siebenbürger in Halle. = Korrespondenzblatt **1879.** 66. [1695—1737.]

Winter, Eduard: Die Pflege der west- und südslawischen Sprache in Halle im 18. Jahrhundert. Berlin **1954.** 292 l.
Ism. *Szent-Iványi Béla*, FK 1955. 562—565.

Duka Zólyomi Norbert: Magyarországi hallgatók a hallei egyetem orvoskarán a XVIII. század első felében. = CommBHMedH **1966.** 40. sz. 283—285.

Hamburg

Ungarn und Siebenbürger auf dem akademischen Gymnasium in Hamburg. = Korrespondenzblatt **1888.** 87. [1663—1793.]

Heidelberg

Szeremlei József: Közlemények a heidelbergi egyetem és könyvtár történetéből. = SpFüz **1862.** 452—471, 556—567. [Magyar diákok névsora is 1568-tól a XVIII. század végéig.]

[Erdélyi János]: Putnoki János 1618. évi emlékkönyve. = SpFüz **1864.** 668—670.

Teutsch, Fr[iedrich]: Die Studirenden aus Ungarn und Siebenbürgen auf der Hochschule in Heidelberg von der Gründung derselben bis 1810. = ArchivSiebLk **1872.** 182–192.

Zoványi Jenő: Adatok a heidelbergi egyetem magyarországi hallgatóinak névsorához. = ProtSz **1904.** 111–114.

Mokos Gyula: Adatok a heidelbergi egyetem magyar hallgatóinak névsorához. = ProtEgyhIskLap **1906.** 489–492, 506–508, 520–523, 536–538, 553–555, 569–571, 587–588, 602–603, 634–635, 649–651, 667, 682–683, 698–699. — Klny.: Íróink életéhez. Bp. 1907.

Kristóf György: Könyvvásárló magyar diák Heidelbergben 1617-ből. = MKsz **1929.** 90–94.

Gulyás József: A legrégibb magyar emlékkönyv. = ItK **1930.** 477–478. [Putnoki János 1617–1622 között a heidelbergi egyetemen.]

Kristóf György: Erdélyi magyar diák Albensis Nagy János disputája a heidelbergi egyetemen 1617-ben és a szászvárosi református Kun-kollégium heidelbergi kolligátuma. Kolozsvár **1945.** 38 l. (Kolozsvár. Universitas Hungarica. Acta philosophica 9.)

Kristóf György: Nagy János erdélyi magyar diák megnyitó és záró beszéde a heidelbergi egyetemen 1617. július 12-én tartott ünnepi disputációja alkalmával. = = RefSz **1946.** 197–199. [Fordítás latinból.]

Herepei János: Szenczi Molnár Albert pártfogoltjai a heidelbergi és marburgi egyetemen. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Bp.–Szeged **1965.** 101–166. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.)

Kovács Sándor Iván–Kulcsár Péter: Dedikált disputációk Debrecenben. = = StudLitt **1970.** 96–101.

Herborn

[Hellebrant Árpád] H. Á.: Adalék a külföldi iskolázás történetéhez a XVII. században. = Száz **1883.** 154–155. [A herborni főiskola tanulói 1584–1726.]

Jena

Haan Lajos: Jena Hungarica, sive memoria Hungarorum a tribus proximis saeculis Academiae Jenensi adscriptorum. Gyula **1858.** 180 l.

Révész Imre: A jénai egyetemben tanult magyarok s erdélyiek névsora 1550–1850. = MTT **1861.** IX. 219–238.

Schiel, G.–Herfurth, F.: Verzeichniss der auf der Universität zu Jena immatriculierten Ungarn und Siebenbürger. = = ArchivSiebLk **1874.** 312–353.

Mokos Gyula: Magyarországi tanulók a jénai egyetemen. Bp. **1890.** XXXII, 207 l. (Magyarországi tanulók külföldön 1.)

Ism.: *Erdélyi Pál*, EPhK 1890. 328–329.

Feyl, Othmar: Die führende Stellung der Ungarländer in der internationalen Geistesgeschichte der Universität Jena. (Beiträge zu einer Geschichte der Ostbeziehungen der Universität Jena bis zu Beginn des 19. Jahrhunderts.) = Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich Schiller Universität Jena **1953/54.** IV. Gesellschafts- und Sprachwissenschaftliche Reihe 4–5. 399–445.

Ism. *Matl, Josef*, Zeitschrift für Ostforschung 1956. 302–304. — [*Sziklay László*] *Sz. L.*, IrodFigy 1956. 67–71. — *Brtáň, Rudo*, SlovLit 1957. 249–253.

Peukert, Herbert: Die Slawen der Donaumonarchie und die Universität Jena 1700–1848. Ein Beitrag zur Literatur- und Bildungsgeschichte. Berlin **1958.** 277 l. (Veröffentlichungen des Instituts für Slawistik 16.) [Főleg a magyarországi hallgatókról.]

Peukert, Herbert: Das Jena-Erlebnis des Georg Buchholtz im Jahre 1713. = Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich Schiller Universität Jena **1957/58.** 70–76.

Feyl, Othmar: Beiträge zur Geschichte der slawischen Verbindungen und internationalen Kontakte der Universität Jena. Jena **1960.** XXXI, 378 l.

Ism. *Niederhauser Emil*, Száz 1963. 213–215.

Lipcse (Leipzig)

Fabini, Th.–Teutsch, Fr[iedrich]: Die Studirenden aus Ungarn und Siebenbürgen auf der Universität Leipzig von der Gründung derselben 1409 bis 1872. = ArchivSiebLk **1872.** 386–416.

Marburg

Zoványi Jenő: A marburgi egyetem magyarországi hallgatói 1859-ig. = It **1955.** 344–349.

Herepei János: Szenczi Molnár Albert pártfogoltjai a heidelbergi és marburgi egyetemen. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Bp.–Szeged **1965.** 101–106. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.)

Rostock

LEURY, ERNST: Über den Studiengang des Bischofs Michael Pancratius († 1690) in Rostock. = SiebVierteljahrsschr. **1936.** 317—319.

Stettin

WEHRMANN, M.: Ungarn und Siebenbürger auf dem Pädagogium in Stettin. = Korrespondenzblatt **1890.** 49. [1604—1663.]

Strassburg

Verzeichniss derjenigen Siebenbürger Sachsen, welche an der Universitäten zu Krakau, Strassburg und Göttingen studirt haben. = ArchivSiebLk **1863.** 291—297. [Strassburg: 1626—1687.]

MELCZER ISTVÁN: Melczer János ismeretlen straszburgi dissertatiója 1595-ből. = MKsz **1888.** 252—263.

BERTÓK LAJOS: Autogramm-gyűjtemény. = DebrSz **1929.** 359—360. [Strassburgban 1576—1577-ben tanuló magyarok.]

ECKHARDT SÁNDOR: Magyar szónokképzés a XVI. századi Strasszburgban. Bp. **1944.** 56 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XXVI, 5.)

Tübingen

Tübingából levél. = ProtEgyhIskL **1845.** 1041—1047. [Az 1749—1845 között Tübingában tanult magyarok névsora.]

VAS TAMÁS: A tübingai egyetemen eleitől fogva megfordult magyarok névsora. = ProtEgyhIskL **1866.** 812—813. [1575—1865.]

Auszug aus dem Album der k. württemb. Eberhard-Karls-Universität Tübingen. (1617—1861.) = ArchivSiebLk **1866.** 460—463.

VIZKELETY ANDRÁS: Weiss Mihály soproni diák emlékkönyve. = SoprSz **1963.** 167—169. [1718.]

Wittenberg

BARTHOLOMAEIDES, JOANNES LADISLAUS: Memoria Ungarorum, qui in alma quondam universitate Vitebergensi a tribus proxime conclusis saeculis studia in ludis patriis coepta confirmarunt. Pest **1817.** 24, 310 l.

Thurzó György levele, melyben Krmann János és Platani Mátyás Wittenbergben tanult magyar ifjaknak iskolai segélypénzt ajánl. = ÚjMMúz **1853.** I. 316. [1611-ből.]

FABRITIUS, KARL: Die siebenbürgischen Studirenden auf der Universität zu Wittenberg im Reformationszeitalter. = ArchivSiebLk **1855.** 134—141.

RÉVÉSZ IMRE: Magyar tanulók Wittenbergben Melanchton haláláig. = MTT **1859.** VI. 205—230.

BARABÁS SAMU: Thurzó Imre Wittenbergben. = Száz **1881.** 149—152. [1615—1617 között.]

NUSSBÄCHER, C[ARL]: Studentenstipendien im Zeitalter der Reformation. = Korrespondenzblatt **1890.** 11. [Wittenberg, 1555.]

KONCZ JÓZSEF: A wittenbergi akadémián a XVI. században tanult magyar ifjak latin versei mint forrásművek és pótlékok a Magyar Athenáshoz. = ItK **1891.** 246—260.

SZLÁVIK MÁTYÁS: A Wittenbergben ordináltak anyakönyve. = ProtEgyhIskLap **1895.** 378—379; 1898. 795—796, 825—827. [1537—1572.]

[KEMÉNY LAJOS] K. L.: Kassai tanuló 1602. évi munkája. = MKsz **1901.** 421. [Wittenbergben.]

KRAUSZ SÁMUEL: Győri Nagy István disszertációja. = MKsz **1901.** 111—112. [1750—1753 között Wittenbergben.]

DULDNER, J.: Sächsische Geistliche unter den Wittenberger Ordinierten. = Korrespondenzblatt **1905.** 7—11, 22—25, 42—44. [XVI. század.]

THURY ETELE: Iskolatörténeti adattár. II. Pápa **1908.** [51—69: A wittenbergi magyar tanulók anyakönyve 1555—1608.]

THURY ETELE: A wittenbergi egyetemen járt magyar tanulók társaságának anyakönyvéből. = ProtSz **1908.** 242—247.

KÁLLAY KÁLMÁN: A Wittenbergben lelkészszé avatott magyar ifjak jegyzéke. = Székács Emlk. Pozsony—Bp. **1912.** 268—286.

ZÁVODSZKY LEVENTE: Thurzó Imre gróf wittenbergi rektorsága. = Magyar Középiskola **1912.** 391—401. — Klny. is. — Das Wittenberger Rektorat des Grafen Emerich Thurzó. = UngRschau 1913. 468—479.

ASZTALOS MIKLÓS: Magyar diákok előadásáról szóló rektori hirdetmények Wittenbergből. (1652—1656.) = MKsz **1930.** 129—136.

ASZTALOS MIKLÓS: A wittenbergi egyetem magyarországi hallgatóinak névsora 1601—1812. = MProtEgyhtA **1930.** 111—174. — Klny.: Bp. 1931.

ASZTALOS MIKLÓS: Wissenschaftliches Leben in der Wittenberger ungarischen Gesellschaft im 16. Jahrhundert. = UngJb **1930.** 128—133.

ASZTALOS MIKLÓS: Személyi vonatkozású adatok a wittenbergi egyetem magyar hallgatóiról, 1554—1750. = ErdMúz **1931.** 240—250. — Klny. is.

reformierten Orte im 17. und 18. Jahrhundert. Bern **1941.**

Ism.: *Harsányi András*, Egyht 1943. 458—466. [Az ismertetésben közölve: Liste der von Bern an ungarische Studenten gewährten Unterstützungen. — 1724—1796.]

Genf (Genève)

SZÉL KÁLMÁN: A genfi akadémián tanult magyarok névsora, az akadémia s a papi testület jegyzőkönyvéből kiírva. = SpFüz **1862.** 927—928. [1685—1794.]

NAGY, A. B.: Etudiants Hongrois à l'Université de Genève. Genève **1940.**

Lausanne

BARANYAI, Z[OLTÁN]: Étudiants hongrois à l'Académie de Lausanne. = RÉH **1924.** 60—64.

VEGYES ADALÉKOK

RÉVÉSZ IMRE: Conditiók, melyek szerint az ifjakat academiákban kell küldeni, ismét a kik hazajöttek, ecclesiákban és scholákban kell bocsátani, és a kik kibocsátottak s suspiciókban forognak, kell megexaminálni. = SpFüz **1860.** 145—146. [1646-i okmány közlése.]

[FRAKNÓI] FRANKL VILMOS: Réwai Ferenc nádori helytartó fiainak hazai és külföldi iskoláztatása. 1538—1555. Bp. **1873.** 94 l. (Értek.Tört.Tud.Kből II, 6.)

GÉRESI KÁLMÁN: Nadányi Mihály: Intő utasítás akadémiákra induló ifjú Nadányi János számára. = MProtEgyhIskFigy **1878.** 484—490. [Szövegközlés.]

[SZILÁGYI SÁNDOR] Sz. S.: A kis gróf utazásához. = TT **1881.** 197—199. [Bethlen Gábor levele Bethlen Péter külföldi tanulmányútja ügyében.]

BERKESZI ISTVÁN: A gróf Haller fiúk iskoláztatása a XVIII. század első felében. = Száz **1883.** 342—362, 430—452.

[GERGELY SAMU] G. S.: Bethlen Péter utazása történetéhez. = TT **1884.** 590—592.

PETTKÓ BÉLA: Kassa Város levéltárából. = TT **1885.** 173—184. [179—184: Külföldi alumnusok, Tállyai János és Bakai Benedek levelei 1626-ból.]

BALLAGI ALADÁR: Magyar stipendiumok külföldi egyetemeken. = ItK **1891.** 404—406.

HANN VON HANNENHEIM, JULIUS: Vier Stammbücher von Siebenbürger Sachsen aus dem 17. und 18. Jahrhundert. = Korrespondenzblatt **1896.** 9—17, 26—31. Aus alten Stammbüchern von Siebenbürger Sachsen. = Korrespondenzblatt **1897.** 33—35. [Michael Czekelius von Rosenfeld, 1727.]

VASS MIKLÓS: Kornis György levelei anyjához, Bethlen Krisztinához. = KerMagv **1898.** 278—280. [Heidelberg 1588. és Padova 1593.]

BALLÓ ISTVÁN: A külföldi iskoláztatás történetéhez. = TT **1899.** 383—384.

FABER MÓRIC: Adalék a külföldi iskoláztatás történetéhez. = TT **1899.** 180—181. [1562-ből.]

Tanulói útlevél külföldi iskolába, 1664. = TT **1900.** 468—469.

VASS MIKLÓS: Kornis György levele Kovacsóczy Farkashoz. Padua 1593. április 2. = KerMagv **1904.** 149—151.

WERTNER MÓR: Magyarok külföldi emlékkönyvekben. = ErdMúz **1904.** 334—339, 473—476. [1587—1705 között.]

VASS MIKLÓS: Bogáthi Miklós külföldi tanulása. = ErdMúz **1907.** 321—327. [1589—1595 között.]

VERESS ENDRE. A Sennyey-fiúk külföldi iskoláztatása. = AkÉrt **1909.** 59—60.

LUKINICH IMRE: Bethlen Péter iskoláztatásához. = TT **1911.** 305—310.

LUKINICH IMRE: Bethlen Péter külföldi iskoláztatásához. = Száz **1911.** 441—446. [1625—1628 között.]

LUKINICH IMRE: Adatok Bethlen Péter külföldi iskoláztatásához. = Száz **1911.** 716—718.

LUKINICH IMRE: Bethlen Péter külföldi iskoláztatásához. = Száz **1912.** 475—476.

VASS MIKLÓS: Kornis György külföldi tanulása. (Adalék külföldi iskolázásunk történetéhez.) = KerMagv **1912.** 209—229.

VERESS ENDRE: A Sennyei-fiúk külföldi iskoláztatása. = Száz **1915.** 50—69.

LUKINICH IMRE: A Bethlen-fiúk külföldi iskoláztatása. 1619—1628. = Nagyenyedi Album. Bp. **1926.** 79—100.

GERGELY PÁL: Pápai Páriz-album a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában. = MTud **1961.** 128—132. — Klny.: A MTA Ktárának Kiadv. 21. [ifj. Pápai Páriz Ferenc peregrinációja 1711—1726 között.]

ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI INTÉZMÉNYEK

A kancelláriák

FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ: A királyi kancellária az Árpádok korában. Bp. **1885.** 149 l.

FÓGEL, JOSEPHUS: Quomodo rex Wladislaus II. cancellariaque eius de rebus litterariis

meriti sint in Hungaria. Commentarii nonnulli de historia litterarum renascentium in Hungaria. (MCCCCXC—MDXVI.) Bp. **1911.** 43 l. (Klny.: Bp.-i X. ker. gimn. ért.)

Ism.: *Perepatits István*, It 1912. 74.

HAJNAL, STEFAN: Die Kanzlei König Bélas IV. = UngRschau **1916.** 26—62.

SZILÁGYI LORÁND: A magyar királyi kancellária szerepe az államkormányzatban. 1458—1526. = Turul **1930.** 45—83. — Klny. is.

KARDOS TIBOR: Stílustanulmányok Mátyás király kancelláriájáról. 1. A kancellária mint szellemi gyújtópont. Pécs **1933.** 27 l. (Közlemények a pécsi Erzsébet-Tudományegyetem könyvtárából 22.)

Ism.: [*Trencsényi-*] *Waldapfel Imre*, EPhK 1934. 181.

PÉCSI ANNA: Az erdélyi fejedelmi kancellária kialakulása és okleveles gyakorlata 1571-ig. Bp. **1938.** 85 l.

KUMOROVITZ L. BERNÁT: A kir. kápolnaispán oklevéladó működése. (A kir. kancellária fejlődése a 14—15. század fordulóján.) = Regnum **1942/43.** 454—497.

JAKÓ ZSIGMOND: Az erdélyi vajda kancelláriájának szervezete a XVI. század elején. = ErdMúz **1947.** 50—80.

ERNST, AUGUST: Die Kanzler und Vizekanzler unter den letzten zwei Arpaden (1272—1301). = Burgenländische Heimatblätter **1952.** 156—164.

KOMJÁTHY MIKLÓS: Hunyadi kormányzói kancelláriájáról. = LK **1956.** 35—47.

MÁLYUSZ ELEMÉR: La chancellerie royale et la rédaction des chroniques dans la Hongrie médiévale. = Le Moyen Age **1969.** LXXV. 51—86, 219—254.

A katolikus egyház története Magyarországon

Megjegyzés. A fejezet elsősorban azoknak az egyháztörténeti műveknek az adatait közli, melyek az irodalomtörténeti kutatónak az egyházi személyekre vonatkozó legszükségesebb tájékoztatást megadják. Bővebb információt a történelmi bibliográfiák nyújtanak. Az egyházi oktatási intézményekre vonatkozó anyagot ld. A hazai iskolázás c. fejezetben. (91. l.)

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

PAUER JÁNOS: Az egyházi rend érdeme Magyarország történetében. Árpádok időszakától korunkig. Székesfehérvár **1855.** XVI, 518 l.

LÁNYI KÁROLY magyar egyháztörténelme. Átdolg. *Knauz Nándor*. Esztergom **1866**—1869. 1—2. köt.

HORVÁTH MIHÁLY: A kereszténység első százada Magyarországon. Bp. **1878.** VIII, 476 l.

BALICS LAJOS: A római katholikus egyház története Magyarországban. Bp. **1885**—1890. 1—2. köt.

WOLFSGRUBER, CÖLESTIN: Kirchengeschichte Österreich—Ungarns. Wien—Leipzig **1909.** 215 l.

KARÁCSONYI JÁNOS: Magyarország egyháztörténete főbb vonásaiban 970-től 1900-ig. [2. kiad.] Nagyvárad **1915.** 499 l.

FRAKNÓI VILMOS: Egyháznagyok a magyar középkorból. Bp. [**1916**]. 336 l.

Az erdélyi katholicizmus múltja és jelene. Írták *Bagossy Bertalan*, *Balázs András*, stb. Dicsőszentmárton 1925. 564 l.

KARÁCSONYI JÁNOS: A magyar nemzet áttérése a nyugati kereszténységre 997—1095. Oradea—Nagyvárad **1926.** 200 l.

JÁNOSI GYULA: Barokk hitélet Magyarországon a XVIII. század közepén a jezsuiták működése nyomán. Pannonhalma **1935.** 84 l. (Pannonhalmi füzetek 17.)

EGYES KATOLIKUS EGYHÁZI INTÉZMÉNYEK (PÜSPÖKSÉGEK, PRÉPOSTSÁGOK, EGYÉB INTÉZMÉNYEK)

Csanádi egyházmegye

SZENTKLÁRAY JENŐ: A Csanád-egyházmegyei plébániák története. 1. köt. Temesvár **1898.** XXIV, 740 l. (A csanádi egyházmegye története 1.) [Több nem jelent meg.]

JUHÁSZ KÁLMÁN: Hajdani monostorok a csanádi egyházmegyében. Bp. **1926.** 182 l.

JUHÁSZ, KOLOMAN: Die Stifte der Tschanader Diözese im Mittelalter. Ein Beitrag zur Frühgeschichte und Kulturgeschichte des Banats. Münster im Westfalen **1927.** VII, 333 l., 8 t., 1 térk. (Deutschtum und Ausland 8—9.)

JUHÁSZ KÁLMÁN: A csanádi püspökség története. [1—8. köt.] 1. köt. 1030—1242. 2. köt. 1243—1307. 3. köt. 1307—1386. 4. köt. 1386—1434. 5. köt. 1434—1500. 6. köt. 1500—1552. 7. köt. 1552—1608. 8. köt. 1608—1699. Makó **1930**—1947. 180, 150, 142, 143, 142, 159, 152, 176 l. (Csanádvármegyei könyvtár 19—20, 24, 40, 41, 42, 43, 28, 29.)

JUHÁSZ, COLOMAN: Das Tschanad-Temesvarer Bistum im frühen Mittelalter 1030—1307. Einfügung des Banats in die westeuropäische germanisch-christliche Kulturgemeinschaft. Münster im Westfalen **1930.**

X, 368 l., 19 t., 1 térk. (Deutschtum und Ausland 30—31.)

JUHÁSZ, COLOMAN: Das Tschanad-Temesvarer Bistum während der Türkenherrschaft 1552—1699. Untergang der abendländisch-christlichen Kultur im Banat. Dülmen im Westfalen **1938.** XII, 355 l., 8 t. (Deutschtum und Ausland. Studien zum Auslanddeutschtum und zur Auslandkultur 61—63.)

JUHÁSZ KÁLMÁN: A csanádi székeskáptalan a középkorban. (1030—1552.) Makó **1941.** 164 l. (Csanádvármegyei könyvtár 38.)

JUHÁSZ, KOLOMAN: Das Tschanad-Temesvarer Bistum im Spätmittelalter. 1307—1552. München—Paderborn—Wien **1964.** V, 333 l.

Egri egyházmegye

SCHMITTH, NICOLAUS: Episcopi Agrienses fide diplomatum concinnati. Tom. 1—3. Tyrnaviae **1768.** 411, 423, 360 l.

Adatok az egri egyházmegye történelméhez. Szerk. 1—2. köt. *Kandra Kabos.* 3. köt. *Balássy Ferenc.* 4. köt. *Leskó József.* 1—4. köt. Eger **1885—1907.**

KONCZ ÁKOS: Egri egyházmegyei papok az irodalmi téren. Eger **1892.** XII, 262 l.

Erdélyi egyházmegye

SZEREDAI, ANTONIUS: Series antiquorum et recentiorum episcoporum Transsilvaniae. A. Carolinae **1790.** [10] 243 l.

TEMESVÁRY JÁNOS: Erdély középkori püspökei. Kolozsvár **1922.** 496 l.

Esztergomi egyházmegye

SZÖRÉNYI, ALEXANDER: Nova series archiepiscoporum Strigoniensium, ab anno aerae christianae millesimo, ad annum millesimum septingentesimum decimum septimum .... Tyrnaviae **1717.** [16] 35 l.

PRAY, GEORGIUS: Specimen hierarchiae hungaricae complectens seriem chronologicam archiepiscoporum et episcoporum Hungariae cum rudi dioecesium delineatione adjectis .... Pars 1. De archiepiscopatu Strigoniensi et ejus suffraganeis. Posonii—Cassoviae **1776.** [14] 435 l.

Necrologium sacerdotum archi-dioecesis Strigoniensis ab anno 1737—1889. Strigonii **1889.** 179, XXV l.

NÉMETHY, LUDOVICUS: Series parochiarum et parochorum archi-dioecesis Strigoniensis ab antiquissimis temporibus usque ad annum MDCCCXCIV. Strigonii **1894.** VII, 1064 l.

PIRHALLA MÁRTON: A szepesi prépostság vázlatos története kezdetétől a püspökség felállításáig. Lőcse **1899.** VIII, 585 l. (A Szepesmegyei Történelmi Társulat millenniumi kiadványai 4.)

KOLLÁNYI FERENC: Esztergomi kanonokok 1100—1900. Esztergom **1900.** LVI, 547 l.

HRADSZKY, JOSEPHUS: Initia, progressus ac praesens status capituli ad sanctum Martinum E. C. de Monte Scepusio ... Additamenta. 1—2. köt. Szepesváralja **1901—1904.** XV, 676; XXX, 792, LV l.

PÓR ANTAL: Az esztergam-várbeli Szent István első vértanúról nevezett prépostság története. Bp. **1909.** 122 l. (A Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályának felolvasó üléseiből 74.)

Győri egyházmegye

ROMANUS A S[ANCTO] VENANTIO: Syllabus praesulum Jaurinensium ex diversis auctoribus secundum seriem documentorum publicorum et authenticorum conquisitus. Jaurini **1794.** VIII, 115 l.

MOHL ADOLF: Győregyházmegyei jeles papok. Győr **1933.** IV, 359 l., 19 t.

BEDY VINCE: A győri székeskáptalan története. Győr **1938.** V, 564 l. (Győregyházmegye múltjából 3.)

BÁN JÁNOS: Sopron újkori egyháztörténete. Sopron **1939.** VIII, 485 l., 1 t. (Győregyházmegye múltjából IV. 2.)

HÁZI JENŐ: Sopron középkori egyháztörténete. Sopron **1939.** VIII, 381 l., 1 t. (Győregyházmegye múltjából IV. 1.)

Kalocsai egyházmegye

PRAY, GEORGIUS: Specimen hierarchiae hungaricae complectens seriem chronologicam archiepiscoporum et episcoporum Hungariae cum rudi dioecesium delineatione adjectis ... Pars 2. De archiepiscopatu Colocensi et eius suffraganeis. Posonii—Cassoviae **1779.** 465 l.

KATONA, STEPHANUS: Historia metropolitanae Colocensis ecclesiae. P. 1. Complectens archiepiscopos Colocenses ante cladem Mohatsianam ... P. 2. Complectens archiepiscopos Colocenses post cladem Mohatsianam, cum epilogo biographico de Colocensibus canonicis et parochis, vivis et defunctis. Colocae **1800.** 9—534; 495 l.

JORDÁNSZKY, ALEXIUS: Series Colocensium praesulum, adornata e complurium historicorum combinatione. Posonii **1818.** 36 l., 1 t.

ÉRDUJHELYI MENYHÉRT: A kalocsai érsekség a renaissance-korban. Zenta **1899.** 288 l.

WINKLER PÁL: A kalocsai és bácsi érsekség. Történeti összefoglalás. Kalocsa **1926.** 57 l. (Árpád-könyvek 4—5.)

WINKLER PÁL: A kalocsai és bácsi érseki főkáptalan története alapításától 1935-ig. Kalocsa **1935.** 110 l.

Munkácsi egyházmegye

HODINKA ANTAL: A munkácsi görög-katholikus püspökség története. Bp. **1909.** VIII, 856 l.

A munkácsi gör. szert. püspökség okmánytára. 1. köt. 1458—1715. Kiad.: *Hodinka Antal.* Ungvár **1911.** LVI, 668 l. [Több nem jelent meg.]

Nagyváradi egyházmegye

GÁNÓCZY, ANTONIUS: Episcopi Varadinenses fide diplomatum concinnati. P. 1—2. Viennae **1776.**

BUNYITAY VINCE: A váradi püspökök a püspökség alapításától 1566. évig. Nagyvárad **1883.** X, 473 l. (A váradi püspökség története 1.)

BUNYITAY VINCE: A váradi püspökség káptalanai s monostorai a püspökség alapításától 1566. évig. Nagyvárad **1883.** 540 l. (A váradi püspökség története 2.)

BUNYITAY VINCE: A váradi püspökség egyházai a püspökség alapításától 1566. évig. Nagyvárad **1884.** 536 l., 34 t., 1 térk. (A váradi püspökség története 3.)

BUNYITAY VINCE: A váradi püspökök a számüzetés s az újraalapítás korában (1566—1780). *Lindenberger János* előszavával. *Málnási Ödön* jegyzeteivel. Debrecen **1935.** 489 l., 1 t. (A váradi püspökség története 4.)

Nyitrai egyházmegye

[VURUM JÓZSEF]: Episcopatus Nitriensis eiusque praesulum memoria. Posonii **1835.** X, 467 l., 2 t.

REVICZKY BERTALAN: A Boldogságos Szűzről címzett vág-ujhelyi prépostság története. Trencsén **1897.** 249 l., 2 t.

STRÁNSKY, ALBERT—CSERENYEY, ŠTEFAN: Dejiny biskupstva nitranského. Trnava **1933.** 272 l.

Pécsi egyházmegye

KOLLER, JOSEPHUS: Historia episcopatus Quinqueecclesiarum. Tom. 1—7. Posonii **1782**—1812.

KOLLER, JOSEPHUS: Prolegomena in historiam episcopatus Quinqueecclesiarum. Posonii **1804.** [12] 156 l., 16 t., 2 térk.

BRÜSZTLE, JOSEPHUS: Recensio universi cleri dioecesis Quinque-Ecclesiensis. Quinqueecclesiis **1874**—1880. 1—4. köt.

Váci egyházmegye

DESERICIUS, JOSEPHUS INNOCENTIUS: Historia episcopatus dioecesis et civitatis Vaciensis . . . accedit Episcoporum Vaciensium catalogus. Pestini [**1770**]. 270 l.

[CHOBOT FERENC]: A váci egyházmegye történeti névtára. 1. Az intézmények története. 2. A papság életadatai. Vác **1915**—1917. 1—2. köt.

NAGY J. GYŐZŐ—KLEKNER TIBOR: A két Althann váci püspöksége. 1718—1756. Vác **1941.** 133 l. (Vácegyházmegye múltjából 1.)

FÉLEGYHÁZY JÓZSEF: A váci püspökség a tatárjáráskor. — *Rajz Mihály:* Egyházmegyénk a török uralom végén. — *Lancz Kálmán:* Dvornikovits Mihály püspöksége. Vác **1943.** 332, 4 l., 3 t. (Vácegyházmegye múltjából 2.)

SZARKA GYULA: A váci egyházmegye és püspökei a török hódítás korában. Vác 1947 [**1948**]. XX, 191 l., 29 t. (Vácegyházmegye múltjából 4.)

BÍRÓ BERTALAN—GALLA FERENC—MEZEY LÁSZLÓ: A váci püspökség története. = Váci Egyházmegyei Almanach. Vác **1970.** 11—201.

Veszprémi egyházmegye

RÓKA, JOANNES: Vitae Vesprimiensium praesulum. Posonii **1779.** IV, 502 l.

LUKCSICS JÓZSEF: A veszprémi káptalan a XVI. században. Veszprém **1908.** 34 l.

LUKCSICS JÓZSEF: A veszprémi egyházmegye könyvészete. — Bibliographia dioecesis Vesprimiensis. Veszprém **1909.** 272 l. (Klny. az 1909. évi egyházmegyei schematismusból.)

STRAUSZ ANTAL: A veszprémi nagyprépostok 1630—1930. Veszprém [**1930**]. 54 l.

PFEIFFER JÁNOS: A veszprémi egyházmegye legrégibb egyházlátogatásai. (1554—1760.) Veszprém **1947.** 211 l. (A Veszprémi Egyházmegye múltjából 10.)

SZERZETESRENDEK

Ágostonrendiek

FALLENBÜCHL FERENC: Az ágostonrendiek Magyarországon. Bp. **1943.** 241 l. (A Szt. István Akadémia történelem-, jog- és társadalomtudományi osztályának felolvasásai III. 3.)

MÁLYUSZ ELEMÉR: Az ágostonrend a középkori Magyarországon. = Egyhtört **1943.** 427—440.

Bencések

Scriptores ordinis S. Benedicti qui 1750—1780 fuerunt in imperio Austriaco-Hungarico. Vindobonae 1881. CXIX, 600 l.

A pannonhalmi Szent-Benedek-Rend története. Szerk. *Erdélyi László.* [1912-től *Sörös Pongrác.*] 1—12/b. köt. Bp. 1902—1912.

1—6/b. köt.: A pannonhalmi főapátság története. 1. köt. Szerk. és részben írta *Erdélyi László.* 2. köt. Szerk. és részben írta *Sörös Pongrác.* 3. köt. Szerk. *Sörös Pongrác, Rezner Tibold.* 4. köt. Nagyrészt írta *Molnár Szulpicz.* 5. köt. Nagyrészt írta *Németh Ambrus.* 6/a—b. köt. Szerk. és részben írta *Sörös Pongrác.*

7. köt.: *Füssy Tamás:* A zalavári apátság története.

8—9. köt.: *Sörös Pongrác:* A bakonybéli apátság története.

10. köt.: *Erdélyi László:* A tihanyi apátság története 1.

11. köt.: *Sörös Pongrác:* A tihanyi apátság története 2.

12/a. köt.: *Pacher Donát:* A dömölki apátság története.

12/b. köt.: *Sörös Pongrác:* Az elenyészett bencés apátságok.

Ciszterciták

Békefi Remig: A ciszterci rend története Magyarországban. 1142—1896. = Ciszterci-rend Emlk. Bp. **1896.** 1—89.

Kalász Elek: Vázlatok a magyar földön 800 éves Ciszterci Rend múltjából. [Baja] 1943. 148 l. (Klny: Ciszterci Rend bajai gimn. ért. 1942/43.)

Domonkosok

Pfeiffer Miklós: A domonkosrend első letelepedése Magyarországban. = Religio **1912.** 305—307.

Pfeiffer, Nicolaus: Die ungarische Dominikanerprovinz von ihrer Gründung bis zur Tatarenverwüstung. Zürich **1913.**

Pfeiffer Miklós: A domonkosrend magyar zárdáinak vázlatos története. = A Szt. Domonkos-rend múltjából és jelenéből. Bp. **1916.** 177—221.

Iványi Béla: Bilder aus der Vergangenheit der ungarischen Dominikanerprovinz. = Mélanges Mandonnet II. Paris **1930.** 457—478.

Harsányi András: A domonkosrend Magyarországon a reformáció előtt. Debrecen **1938.** 351, V l.

Ferencesek, minoriták

Farkas, Seraphinus: Scriptores ord. min. S. P. Francisci provinciae Hungariae reformatae nunc S. Mariae. Posonii **1879.** X, 192 l.

Szabó György Piusz: Ferencrendiek a magyar történelemben. Bp. **1921.** 452 l.

Karácsonyi János: Szt. Ferenc rendjének története Magyarországon 1711-ig. 1—2. köt. Bp. **1923**—1924. 562, 663 l.

György József: A ferencrendiek élete és működése Erdélyben. Kolozsvár **1930.** 955 l.

Balanyi György: A ferences mozgalom begyökerezése magyar földön. Bp. **1940.** 56 l. (Értek.Tört.tud.Kből XXV, 10.)

Monay, Franciscus: De provincia Hungarica ordinis fratrum Minorum conventualium memoriae historicae. Roma **1953.** 110 l.

Jezsuiták

Stöger János: Scriptores Provinciae Austriacae S. J. Collectionis scriptorum eiusdem Societatis Universae tomus primus. Viennae **1855.** 408 l. [Több nem jelent meg.]

Rosty Kálmán: Jézus Társasága magyar tartományfőnökei. = ÚjMSion **1877.** 172—183.

Velics László: Vázlatok a magyar jezsuiták múltjából. 1—3. köt. Bp. **1912**—1914. 130, 162, 132 l.

Alszeghy Zsolt: A jezsuiták a magyar irodalomban. = A négyszázéves Jézustársaság. Bp. **1940.** 282—296.

Gyenis András: A jezsuita rend hazánkban. Bp. **1940.** 24 l. (Klny. Képek a Jézustársaság történetéből.) — Ua. Rákospalota 1941. 62 l.

Petruch Antal: A trencséni jezsuita noviciátus anyakönyve 1655—1772. = Jezsuita Történeti Évk. **1942.** 266—477. — Klny.: Kiadványok Jézus Társasága magyarországi történetéhez. Források 6.

Polgár, Ladislaus: Bibliographia de historia Societatis Iesu in Regnis olim Corona Hungarica unitis (1560—1773). Roma **1957.** XIX, 184 l. (Subsidia ad historiam S. I. 2.)

Lukács, Ladislaus—Polgár, Ladislaus: Documenta romana Societatis Iesu in Regnis olim Corona Hungarica unitis. Vol. 1—3. Roma **1959**—1967. 400, 550, 696 l.

Ism.: *Domokos Pál Péter,* ItK 1968. 486—487, 597—598, 720—721.

Karthauziak

Dedek-Crescens Lajos: A karthauziak Magyarországban. Bp. **1889.** 254 l.

Pálosok

Kürcz Antal: A magyarországi pálosrend története. 1. köt. 1215—1526. Bp. **1889.**

ZÁKONYI MIHÁLY: A Buda melletti Szent-Lőrinc pálos kolostor története. = Száz **1911.** 513—530, 586—606, 686—711, 764—780. — Klny.: Művtört.Értek. 50.

KISBÁN EMIL: A magyar pálosrend története. 1—2. köt. Bp. **1938**—1940. 361, 475 l. [1. köt.: 1225—1711. 2. köt.: 1711—1786.]

Ism.: *Hermann Egyed,* Theologia 1939. 89—90.

KISBÁN EMIL: A pálosok és a tanügy. = Regnum **1938/39.** 267—306.

MÁLYUSZ ELEMÉR: A pálosrend a középkor végén. = Egyht 1945. 1—53.

Piaristák

BALANYI GYÖRGY—BIRÓ IMRE—BIRÓ VENCEL—TOMEK VINCE: A magyar piarista rendtartomány története. Bp. **1943.** 373 l.

Premontreiek

OSZVALD ARISZTID: Fegyverneky Ferenc, ságí prépost, rendi visitator. 1506—1535. = Szent Norbert Emlk. Gödöllő **1934.** 51—108.

OSZVALD ARISZTID: Fejezetek a magyar premontreiek nyolcszázéves múltjából. Gödöllő **1941.** 28 l.

HITELES HELYEK

JERNEY JÁNOS: A magyar országos káptalanok és conventek mint hielmes és hiteles helyek története. = MTT **1855.** II. XVI, 215 l.

ÉRDUJHELYI MENYHÉRT: A közjegyzőség és hiteles helyek története Magyarországon. Bp. **1889.**

FÜSSY TAMÁS: A zalavári konvent mint hiteles helynek története. = Száz **1891.** 809—823.

TÓTH-SZABÓ PÁL: A jászói konvent mint hiteles hely a középkorban. = Turul **1903.** 110—119.

ECKHART FERENC: Hiteles helyeink eredete és jelentősége. = Száz **1913.** 640—655.

ECKHART, FERENC: Die glaubwürdigen Orte Ungarns im Mittelalter. Innsbruck **1914.** 116 l. (Klny.: Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung Erg.-Bd. 9.)

Ism.: *Hóman Bálint,* TörtSz 1915. 586—590., és *H. B.:* Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 679—683.

KUMOROVITZ BERNÁT: A leleszi prépostság tagjai és hiteleshelyi személyzete 1569-ig. = Szent Norbert Emlk. Gödöllő **1934.** 22—50.

PAPP LÁSZLÓ: A hiteles helyek története és működése az újkorban. Bp. **1936.** 123 l.

MIKLÓSY ZOLTÁN: Hiteles hely és iskola a középkorban. = LK **1940/41.** 170—178.

SZAKÁLY FERENC: A szekszárdi konvent hiteleshelyi és oklevéladó tevékenysége 1526-ig. = Tanulmányok Tolna megye történetéből. 1. köt. Szekszárd **1968.**

FRATERNITÁSOK

SEIVERT, GUSTAV: Die Brüderschaft des heiligen Leichnams in Hermannstadt. = ArchivSiebLK **1872.** 314—360.

HRADSZKY JÓZSEF: A XXIV királyi plébános testvérülete (XXIV regalium plebanorum fraternitas) és a reformáció a Szepességben. Miskolc **1895.** 381 l.

SCHÖNHERR GYULA: Krisztus kínszenvedésének rendje. Egy Mátyás korabeli magyar nemesi társaság emléke. = Turul **1898.** 105—113.

IVÁNYI BÉLA: A lőcsei „Krisztus Teste" testvérület jegyzőkönyve 1431—1584. = KözlSzepesMúlt **1911.** 129—145, 193—201.

LUKCSICS JÓZSEF: Középkori magyar papi imatársulatok. = KatSz **1912.** 698—710.

HOLIK, FLORIAN: Die erste gelehrte Gesellschaft in Ungarn. = UngJb **1923.** 383—399.

REPP, FRIEDRICH: Zum Protokoll der „Confraternitas visitationis Mariae virginis gloriosae" des Käsmarker Archivs. = Karpathenland **1935.** 122—123.

LIPTAK, JOHANN: Die „Brüderschaft der Jungfrau Maria" in Käsmark. = Karpathenland **1938.** 41—46.

GÜNDISCH, G.—STREITFELD, TH.: Mühlbacher Miscellen. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1970.** 73—85. [2. Eine Geistlichen- und Laienbruderschaft am Vorabend der Reformation.]

A protestáns egyházak története Magyarországon

Megjegyzés. Lásd A katolikus egyház története c. fejezet megjegyzését.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

RIBINI, IOANNES: Memorabilia ecclesiae augustanae confessionis in regno Hungariae [1.] a Ferdinando I. usque ad III. [2.] a Leopoldo M. usque ad Carolum VI. Tom. 1—2. Posonii **1787**—1789.

TÓTH FERENC: A Magyar, és Erdély országi protestáns ekklésiák históriája. 1. Komárom **1808.** XII, 13—462 l. [Több kötet nem jelent meg.]

Borbis, Johannes: Die evangelisch-lutherische Kirche Ungarns in ihrer geschichtlichen Entwicklung nebst einem Anhange über die Geschichte der protestant. Kirchen in den deutsch-slavischen Ländern und in Siebenbürgen. Vorrede von Ch[ristoph] Ernst Luthardt. Nördlingen **1861.** XXXIV, 520 l.

Csuthi Zsigmond: Magyar protestáns egyháztörténet a szathmári békekötéstől a türelmi rendelet kiadásáig. (1712—1782.) Debrecen **1877.** 315 l.

A magyarhoni protestáns egyház története. Farkas József, Kovács Sándor és Pokoly József közreműk. szerk. Zsilinszky Mihály. Bp. **1907.** 797 l.

Révész Imre: Magyar református egyháztörténet. I. 1520 tájától 1608-ig. Átnézték *S. Szabó József* és *Csekey Sándor*. Debrecen **1938.** XV, 408 l. (Református egyházi könyvtár 20.)

A magyar református egyház története. Írták *Bíró Sándor, Bucsay Mihály* stb. Szerk. *Bíró Sándor, Szilágyi István. Révész Imre* előszavával. Bp. **1949.** 512 l., 14 t.

Fiedler, Karl: Pfarrer, Lehrer und Förderer der ev. Kirche A. u. H. B. im Burgenlande. Eisenstadt **1959.** 355, XL l. (Burgenländische Forschungen 40.)

EGYES PROTESTÁNS EGYHÁZI INTÉZMÉNYEK

Református intézmények

Bod Péter: Smirnai Szent Polikárpus, avagy sok keserves háborúságok között magok hivataljokat keresztyéni szorgalmatossággal kegyesen viselő erdélyi református püspököknek históriájok. [Nagyenyed **1766**]. [22] 216 [4] l.

Fábián Mihály: A Dunamelléki Ref. Egyházkerület története a reformációtól kezdve a jelen század elejéig. Sárospatak **1867.** 120 l.

Kiss Kálmán: A szatmári reform. egyházmegye története. Kecskemét **1878.** 904 l.

Kiss Károly, Sz[entkuti]: Monografiai vázlatok a barsi ref. esperesség múltja s jelenéből. Pápa **1879.** 446 l.

Fejes István: A Sátoralja-újhelyi ev. ref. egyház története 1522—1889-ig. S. a.-Újhely **1889.** 249 l.

Mokos Gyula: Adalékok a dunamelléki reform. püspökök életéhez. 1. füz. Pápa **1892.** 72 l.

Révész Kálmán: Százéves küzdelem a kassai református egyház megalakulásáért. 1550—1650. Bp. **1894.** VI, 103 l. (A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság kiadványai.)

Földváry László: Adalékok a dunamelléki ev. ref. egyházkerület történetéhez. (1. r.: Alsó-dunamelléki vagy felsőbaranyai egyházkerület. 1518—1715. 2. r.: A dunamelléki ev. ref. egyházkerület a baranyai püspökséggel való egyesülés után. 1715—1780.) 1—2. köt. Bp. **1898.** 318, XIV l., 4 térk.; 369, XIX l.

Soltész János: A nagybányai reformált egyházmegye története. Nagybánya **1902.** 360 l.

Pokoly József: Az erdélyi református egyház története. 1. köt. 1556—1604. 2. köt. 1605—1690. 3. köt. 1691—1880. 4—5. köt. Az egyházi intézmények története. Bp. **1904**—1905. 1—5. köt.

Thury Etele: A dunántúli református egyházkerület története. 1. köt. Pápa **1908.** 507 l.

Faragó Bálint: A mezőtúri református egyház története 1530—1917-ig. Mezőtúr **1927.** 324 l.

Szeremlei Sámuel: A hódmezővásárhelyi református egyház története tekintettel az ország és a vidék egyházi állapotára és főbb eseményeire. Sajtó alá rendezte Tereh Gyula. Hódmezővásárhely **1927.** 1—2. köt.

Tóth Endre: A pápai református egyházmegye története. I. rész: Gyülekezetek és lelkészek. Pápa **1927.** 106, XVI l.

Az ungi református egyházmegye. Adalékok az ungi református egyházmegye történetéhez. Szerk. Haraszy Károly. Átn. Péter Mihály. Sajtó alá rendezte Kőmives Sándor. Nagykapos **1931.** 479 l. (Református egyházi könyvtár.)

Beck Gergely: A belsősomogyi ref. egyházmegye története. I. (Lelkészek névsora; elpusztult egyházak és az 1747-i püspöki egyházlátogatás jegyzőkönyve.) Kaposvár **1935.** 107 l. (Csurgói könyvtár.)

Kur Géza: A Komáromi Református Egyházmegye. 1. köt. Komárom **1936.** 262 l.

Zoványi Jenő: A tiszántúli református egyházkerület története. [A 2. köt. külön címe: Egyházközségek adattára.] Debrecen **1939.** 1—2. köt.

Tóth Endre: A belsősomogyi református egyházmegye Mária Terézia korában. [Kaposvár] **1940.** 195 l. (Csurgói könyvtár 15.)

Tóth Endre: A pápai református egyház története. Pápa **1941.** 294 l., 4 t.

Juhász István: A székelyföldi református egyházmegyék. Kolozsvár **1947.** 176 l. (Erd. Tud. Füz. 201.)

Evangélikus intézmények

Haan Lajos: A bányai ágost. hitv. evang. egyházkerület névtára. Gyula **1868.** 65 l.

Hörk József: A Sáros-zempléni ev. esperesség története. Kassa **1885.** 383 l.

Hörk József: Az ev. Tisza-kerület püspökei. (Superintendensek.) Eredeti források alapján. Kassa **1888.** 126 l.

Pauliny, Ladislav: Dejepis superintendencie nitranskej. Sv. 2—4. Senice-Jasenová **1892**—1894. 204; 103; 266 l.

Bierbrunner Gusztáv: A bács-szerémi ág. hitv. egyházmegye monografiája. Újvidék **1902.** 254 l.

A pozsonyi ág. hitv. ev. egyházközség története. 1. Schrödi József: Az egyházközség külső átalakulása. 2. Schmidt K. J., Markusovszky Sámuel stb.: Az egyházközség belső élete és intézményei. Pozsony **1906.** 1—2. köt.

Mikulik József: A gömöri ág. hitv. evang. esperesség története 1520—1740. Sajtó alá rend. Kovács Sándor. Pozsony **1917.** XII, 155 l., 1 t. (Magyar protestáns történelmi emlékek 2.)

Payr Sándor: A soproni evangelikus egyházközség története. 1. köt. A reformáció kezdetétől az 1681. évi soproni országgyűlésig. Sopron **1917.** VIII, 521 l. [Több kötet nem jelent meg.]

Payr Sándor: A dunántúli evangélikus egyházkerület története. 1. köt. Sopron **1924.** XVI, 932 l.

Görög Ernő: A veszprémi evangélikus egyházmegye története. Pápa **1926.** 68 l.

Križko, Pavel: Dejiny banskomestského seniorátu. V Liptovskom Sv. Mikuláši. **1948.** 264 l., 1 t. (Naučná knižnica Tranoscia 5.)

A cenzúra

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Molnár Imre: A cenzúra története Magyarországon 1600-ig. Bp. **1912.** 70 l.
Ism.: It 1912. 509. — MKsz 1912. 267—268.

Schermann Egyed: Adalékok az állami könyvcenzúra történetéhez Magyarországon Mária Terézia haláláig. Bp. **1928.** 57 l. (A Szent István Akadémia hittudományi-bölcseleti osztályának felolvasásai II, 2.)
Ism.: *Gálos Rezső*, Száz 1929. 431—435. — *r. n.*, KatSz 1930. 716—717.

Schermann Egyed: A protestáns egyházak cenzúrája. = PannonhSz **1930.** 24—39. [1633-ig.]

Schermann Egyed: A protestáns cenzúra teljes kialakulása. = PannonhSz **1931.** 213—227. [XVII—XVIII. század.]

Donáth Regina: A könyvcenzúra az állam kezében. Mária Terézia és Barkóczy prímás. = MKsz **1967.** 43—49.

Sashegyi Oszkár: Az állami könyvcenzúra kezdetei Magyarországon (1673—1705). = MKsz **1968.** 1—12.

Sashegyi Oszkár: Az állami könyvcenzúra állandósulása Magyarországon (1706—1725). = MKsz **1969.** 321—338.

VEGYES ADALÉKOK

Jankovich Miklós: Könyvvizsgálat és a nyomtatás engedelme II. Maximilián idejében 1574. eszt. = TudGyűjt **1833.** IV. 52—57.

Thaly Kálmán: Rákóczi és a sajtószabadság. = MKsz **1880.** 394.

Reizner János: III. Ferdinánd király rendelete magyar könyvek elkobzásáról 1642-ből. = MKsz **1881.** 222—226.

Szilágyi Sándor: Adatok az 1640—1642-iki irodalmi per történetéhez. = MKsz **1883.** 249—257.

Illéssy János: Nova Transilvanica. Talio. = MKsz **1891.** 220—231.

Dézsi Lajos: Bonyhai Márton ismeretlen műve 1705 körül. = MKsz **1895.** 288.

Thaly Kálmán: Könyvvizsgálat a Rákóczi-korban. = MKsz **1895.** 370—371.

Kemény Lajos, ifj.: A censura történetéhez. = TT **1896.** 739—741. [Adatok 1673-ból és 1730-ból.]

[Havrán Dániel] H. D.: A cenzúra történetéhez. = MKsz **1902.** 201. [1746.]

Donáth Regina: Néhány adat a cenzúra történetéhez az 1754. évből. = MKsz **1957.** 375—379.

Donáth Regina: Újabb adatok a Mária Terézia-kori cenzúra történetéhez. = MKsz **1970.** 173—181.

Donáth Regina: Van Swieten által cenzúrázott könyvek az Egyetemi Könyvtárban. = EK Évk. **1970.** V. 249—267.

5. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL

ÁLTALÁBAN

DIETERICH, KARL: Die osteuropäischen Literaturen in ihren Hauptströmungen vergleichend dargestellt. Tübingen **1911.** 184 l.

HADROVICS LÁSZLÓ: Magyar—szláv irodalmi érintkezések. = A magyarság és a szlávok. Bp. **1942.** 189—204.

HANKISS JÁNOS: Európa és a magyar irodalom. Bp. **1942.** 619 l.

ANGYAL, ANDREAS: Grundzüge der südosteuropäischen Geistesgeschichte. Bp. **1944.** 22 l. (Klny. Donaueuropa.)

Renaissance und Humanismus in Mittel- und Osteuropa. Eine Sammlung von Materialen. Besorgt v. *Johannes Irmscher.* 1—2. Bd. Berlin **1962.** (Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Schriften der Sektion für Altertumswissenschaft 32.)

DÖMÖTÖR TEKLA: A kelet-európai színjátszás kezdetei. = Theatrum **1963.** I. 49—64. [Uo. 65—90: Jordáky Lajos, Angyal Endre, Póth István, Székely György, Szekeres József és Hont Ferenc hozzászólásai.]

DÖMÖTÖR TEKLA: Az újkori színjátszás kialakulása Kelet-Európában. Bp. **1963.** 85 l. (Színháztörténeti Könyvtár 13.)
Ism.: *Sziklay László*, Hel 1964. 330—331. — *Tarnóc Márton*, ItK 1964. 563—564.

HADROVICS, LÁSZLÓ: Rapports de la poésie hongroise ancienne avec celles de l'Europe centrale. = Littérature hongroise — littérature européenne. Bp. **1964.** 105—127.

Littérature hongroise — littérature européenne. Etudes de littérature comparée. Réd. par *István Sőtér, Otto Süpek.* Bp. **1964.** 647 l.

MATL, JOSEF: Europa und die Slaven. Wiesbaden **1964.** 357 l.
Ism.: *Sziklay László*, A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei 1965. 155—179.

ISING, ERIKA: Die Herausbildung der Grammatik der Volkssprachen in Mittel- und Osteuropa. Studien über den Einfluss der lateinischen Elementargrammatik des Aelius Donatus De octo partibus orationis ars minor. Berlin **1970.** 342 l. (Veröffentlichungen des Instituts für deutsche Sprache und Literatur 47.)

VARJAS, B[ÉLA]: La littérature de l'époque de la Renaissance en Europe centrale et orientale. (Schéma de programme à un recueil d'études.) = ALitt **1970.** 135—150.

AZ ANTIK IRODALMAK

Általában

HELMECZI ISTVÁN: A klasszikus irodalom hatása magyar nyelvű irodalmunkban a 16. század közepéig. Bp. **1930.** 32 l.
Ism.: *Kerekes Emil*, ItK 1932. 323—324.

KARDOS TIBOR: A magyarság antik hagyományai. Bp. **1942.** 93 l. (Parthenon-tanulmányok 5.)
Ism.: *Libertini G.*, OlaszSz 1942. 908—910. — *Kerecsényi Dezső*, Száz 1944. 278—279.

KARDOS, TIBERIO: L'Ungheria e l'eredità di Roma. = Corvina **1943.** 1—21. — Klny. is.

KARDOS, TIBOR: La Hongrie latine. Paris [**1949**]. 135 l.

Egyes antik szerzők

ZLINSZKY ALADÁR: Heliodoros a magyar irodalomban. Bp. **1887.** 42 l.
Ism.: *Marusák Pál*, EPhK 1888. 193—197.

NÉMETHY GÉZA: Cato párverseinek magyarországi kiadásai és fordításai. = EPhK **1889.** 97—110, 202—217.

MEZŐ (GRÜNFELD) FERENC: Tibullus a magyar irodalomban. Bp. **1908.** 62 l.

RAJKA LÁSZLÓ: Heliodorus Aithiopikájának feldolgozásai a magyar irodalomban. Kolozsvár **1917.** 112 l. (Értekezések a kolozsvári tud. egy. magyar irodalomtörténeti szemináriumából 5.)
Ism.: *Király György*, BpSz 1917. 170. köt. 470—476. — *Perényi József*, It 1917.

329—330. — *Thienemann Tivadar*, EPhK 1918. 229—231.

CSENGERY JÁNOS: Vergilius a magyar költészetben. = ItK **1931.** 24—37. 145—165. — Klny.: ItFüz 40.

BAKOS JÓZSEF: Martialis a magyar irodalomban. Debrecen **1935.** 60 l.

Ism.: [*Györkössy*] *Jirka Alajos*, EPhK 1935. 306—309.

[TRENCSÉNYI-]WALDAPFEL IMRE: „Magyar Horatius." = Magyar Horatius. Bev. Kerényi Károly. Összeáll. Waldapfel Imre. Bp. **1935.** 149—168.

FEKETE LAJOS: Platon Magyarországon. Pécs **1936.** 36 l. (Specimina dissertationum facultatis philosophiae Regiae Hungaricae Universitatis Elisabethinae Quinqueecclesiensis 88.)

MARÓT KÁROLY: Ovidius, a mindenki költője. = MTA I. OK **1958.** XII. 51—64. — Ovidio, il poeta di tutti. = Atti del Congresso Internazionale Ovidiano. Roma 1959. I. 219—234.

SZABÓ GYÖRGY: Ovidius költészetének visszhangja az erdélyi magyar irodalomban. = StudUnivB-B Ser. IV. **1959.** 129—138.

MARÓTI, EGON: Terenz in Ungarn. = AUnivDebr **1961.** 61—77.

P. TERENTIUS AFER: Az élősdi. Ford. Maróti Egon. Bp. **1961.** [175—231: Maróti Egon: Terentius Magyarországon.]

A KÖZÉPKORI LATIN IRODALOM

LÁZÁR BÉLA: A Gesta Romanorum hatása a magyar műköltészetre. = ItK **1891.** 147—160, 235—246.

KATONA LAJOS: A Gesta Romanorum. = BpSz **1900.** 101. köt. 232—255., és K. L. irodalmi tanulmányai. 2. köt. Bp. 1912. 28—60.

MIKLÓS RAFAEL: A Krisztus követése magyar fordításai. Szombathely **1935.** 61 l. (Klny. Csornai Szent Norbert-gimn. ért. 1935.)

V. KOVÁCS SÁNDOR: A Gesta Romanorum és a magyar irodalom. = Gesta Romanorum. Válogatta és ford. Boronkai Iván. Bp. **1965.** 251—269.

Ism.: *Bóta László*, ItK 1966. 699—700.

A HAZAI NÉMET IRODALOM

PUKÁNSZKY BÉLA: A magyarországi német irodalom története (a legrégibb időktől 1848-ig). Bp. **1926.** 607 l. (Német philologiai dolgozatok 31.)

Ism.: *Koszó János*, Napk 1926. 668—669. — *Schmidt Henrik*, MKsz 1926. 399—400. — *Barta Johann*, UngJb 1927. 236—239. — *Wagner József*, BpSz 1927. 207. köt. 152—160.

MONSBERGER R. ULRIK: A hazai német naptárirodalom története 1821-ig. Bp. **1931.** 75 l. (Német philologiai dolgozatok 46.)

PUKÁNSZKY BÉLA: Geschichte des deutschen Schrifttums in Ungarn. I. Bd. Von der ältesten Zeit bis um die Mitte des 18. Jahrhunderst. Münster i. W. **1931.** XX, 492 l., 14 t. (Deutschtum und Ausland 34—36.)

Ism.: [*Hankiss János*] *Hungarus Viator*, DebrSz 1931. 50—51. — *Szabó István Andor*, It 1931. 263—265. — *Molter Károly*, ProtSz 1932. 133—137. — *Nadler, Josef*, UngJb 1932. 305—308.

ERNYEY JÓZSEF—[KARSAI-]KURZWEIL GÉZA: A felsőmagyarországi bányavárosok német népi színjátékai. Deutsche Volksschauspiele aus den Oberungarischen Bergstädten. 1—2. köt. Bp. **1932—1938.**

Ism.: [*Országh László*] *O. L.*, EPhK 1932. 154—155. — *Bálint Sándor*, Ethn 1938. 440—442. — *Gréb Gyula*, ProtSz 1939. 486—488. — *Pukánszkyné Kádár Jolán*, EPhK 1939. 382—389.

DÖMÖTÖR TEKLA: A passiójáték. Összehasonlító tanulmány a német irodalom köréből. Bp. **1936.** 96 l. (Min. Ktár. 104.)

PUKÁNSZKY BÉLA: Magyar—szász művelődési kapcsolatok. = Erdély és népei. Bp. **1941.** 164—177.

PUKÁNSZKY BÉLA: Erdélyi szászok és magyarok. Pécs **1943.** 196 l.

SZEKFŰ GYULA: Az erdélyi szász történetírás. = Mságtud **1943.** 174—198, 325—373.

ANGOL KAPCSOLATOK

GYULAI, AUGUSTUS: Bibliography of English Authors' Work translated into Hungarian Language. 1620—1908. Bp. **1908.** 48 l.

FEST, ALEXANDER: Ungarn in der englischen Literatur. = UngRschau **1914.** 897—904.

FEST SÁNDOR: Angol irodalmi hatások hazánkban Széchenyi István fellépéséig. Bp. **1917.** 111 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XXIII. 7.)

Ism.: *Tolnai Vilmos*, Száz 1917. 610—611. — *Bleyer Jakab*, EPhK 1918. 138—140. — *Weber Arthur*, It 1918. 187—189.

FEST, ALEXANDER: Hungarian Protestants and England in the Sixteenth, Seventeenth and Eighteenth Centuries. = Danubian Review **1934/35.** I. 5. sz. 14—17.

RÓNA ÉVA: Magyar vonatkozások a XVI—XVII. századi angol irodalomban. = AngFilTan **1936.** 6—49.

PIVÁNY, EUGENE: Hungarians of the 16th and 17th Centuries in English Literature. = AngFilTan **1937.** 83—92. (Klny. is), és

Danubian Review 1938/39. VI. 11. sz. 17—26.

RÓNA, EVA: Early Travel-books and MSS. on Hungary. = AngFilTan **1938.** 37—58.

GÁL, STEPHAN: England and Transylvania. = HQu **1939.** I. 243—255.

BERG PÁL: Az angol nyelvtanítás útja a magyar iskolában. = AngFilTan **1942.** 113—196.

GÁL ISTVÁN: Magyarország, Anglia és Amerika. Különös tekintettel a szláv világra. Bp. **1945.** 327 l.

GÁL, STEPHAN: Hungary and the anglo-saxon world. Bp. **1947.** 34 l.

KOSA, JOHN: The Early Period of Anglo-Hungarian Contact. = The American Slavic and East European Review **1954.** 414—431.

FEST SÁNDOR: Anglo-Hungarian Historical and Cultural Relations. = AngFilTan **1969.** 5—44.

DÉLSZLÁV KAPCSOLATOK

BAJZA JÓZSEF: A szigetvári hős a horvát népepikában. = ItK **1937.** 10—21.

HADROVICS LÁSZLÓ: A magyar sors a régi horvát költészetben. = Apollo **1938.** 82—86.

HADROVICS, LADISLAUS: Ungarn und die Kroaten. = UngJb **1941.** 136—172., és Ungarn und die Nachbarvölkern. Bp. [1941]. 141—156.

HADROVICS LÁSZLÓ: Magyar és déli szláv szellemi kapcsolatok. Bp. [**1944**]. 80 l.

KOMBOL, MIHOVIL: Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda. 3. izd. Zagreb **1961.** 481 l.

ANGYAL ENDRE: Magyar—horvát kapcsolatok a historiográfiában. = Tanulmányok a Dél-Dunántúl történetéből. Bp. **1970.** 77—109. (Az MTA Dunántúli Tudományos Intézete. Értekezések 2.)

BORI IMRE: Magyar—délszláv irodalmi kapcsolatok. Novi Sad **1970.** 177 l.

FRANCIA KAPCSOLATOK

KONT, IGNÁC: Etude sur l'influence de la littérature française en Hongrie. Paris **1902.** 509 l.

Ism.: *Binder Jenő*, EPhK 1902. 917—922. — *Riedl Frigyes*, BpSz 1902. 111. köt. 314—322. — *Váczy János*, Száz 1903. 246—250.

KONT, IGNÁC: Bibliographie française de la Hongrie (1521—1910). Paris **1913.** XVI, 323 l.

Ism.: *Baranyai Zoltán*, EPhK 1913. 620—622. — *Marczali Henrik*, Száz 1913. 452—456. — *Benedek Marcell*, It 1914. 35—37. — *Zolnai Béla*, MKsz 1914. 172—176. — *Dienes László*, Österreichische Zeitschrift für Bibliothekswesen 1914/15. 70—72.

Pótlások: *Leval, André*, RH 1914. 52—66, 138—152, 213—229. (Klny. is.) — *Baranyai Zoltán*, MKsz 1918. 68—77; 1922. 168—170. — *Zolnai Béla*, EPhK 1925. 76—79.

ELEK OSZKÁR: Magyarország a XVI. és XVII. század francia regényeiben. = EPhK **1932.** 68—69.

BÁRDOS JÓZSEF: Magyarország a XVII. és XVIII. századi francia enciklopédiákban. La Hongrie dans les encyclopédies françaises (XVIIe et XVIIIe siècles). Szeged **1939.** (Etudes françaises publiées par l'Institut Français de l'Université de Szeged 20.)

SŐTÉR ISTVÁN: Francia szellem a régi Magyarországon. Bp. **1940.** 43 l., 16 t. — 2. kiad. Bp. 1943.

Ism.: *Hankiss János*, Ptűz 1943. 481—486.

ECKHARDT, ALEXANDRE: De Sicambria à Sans-Souci. Histoires et légendes franco-hongroises. Paris **1943.** 292 l.

SŐTÉR ISTVÁN: Magyar—francia kapcsolatok. Bp. **1946.** 255 l. (Hazánk és a nagyvilág 1.)

Ism.: *Szabolcsi Miklós*, Magyarok 1946. 636—637. — *Dezsényi Béla*, Száz 1947. 259—260. — *Semjén Gyula*, EPhK 1947. 132—134.

Eszmei és irodalmi találkozások. Tanulmányok a magyar—francia irodalmi kapcsolatok történetéből. Szerk. *Köpeczi Béla, Sőtér István*. Bp. **1970.** 571 l.

LENGYEL KAPCSOLATOK

La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. — Renaissance und Reformation in Polen und in Ungarn. (1450—1650.) Bp. **1963.** 562 l. (Studia historica Academiae Scientiarum Hungaricae 53.)

Ism.: *Klaniczay Tibor* ItK **1965.** 528.

Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Szerk. *Csapláros István, Hopp Lajos, Jan Reychman, Szíklay László*. Bp. **1969.** 659 l. — Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 528 l.

PAPP, G[ÉZA]: Przyczynki do związków dawnej poezji węgierskiej z Polską. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków **1969.** 132—150.

NÉMET KAPCSOLATOK

KERTBENY KÁROLY: Magyarországra vonatkozó régi német nyomtatványok. 1454—1600. — Ungarn betreffende deutsche Erstling-Drucke. Bp. **1880.** CLXXXIV, 760, 14 l. (A magyar nemzeti és nemzetközi irodalom könyvészete 1.)
Ism.: *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1881. 169—170.

BLEYER JAKAB: Magyar vonatkozású német történeti népénekek 1551-ig. = EPhK **1897.** 149—159, 235—253, 334—347, 417—436. — Klny. is.
Ism.: *L.*, Száz 1898. 833—836.

BLEYER JAKAB: Magyar vonatkozású német újságlapok a M. Nemzeti Múzeum birtokában. 1600—1711-ig. = MKsz **1900.** 56—75, 170—190, 250—265.

LEFFLER BÉLA: Magyar vonatkozású német népénekek. 1556—1697. = Száz **1911.** 31—48, 114—128, 171—186, 347—359, 423—440. — Klny.: Bp. 1910. [!]

THIENEMANN TIVADAR: XVI. és XVII. századi irodalmunk német eredetű művei. =ItK **1922.** 63—92; 1923. 22—33, 143—156.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: A magyarság és németség szellemi kapcsolata. = Századunk **1927.** 87—92.

[TURÓCZI-]TROSTLER, JOSEF: Ungarns Eintritt in das literar-historische Bewusstsein Deutschlands. = Deutsch-ungarische Heimatsblätter **1930.** 23—30, 108—114; 1931. 21—31, 108—121, 219—230; 1933. 63—79.

VALJAVEC, FRITZ: Der deutsche Kultureinfluss in Ungarn. = Deutsch-ungarische Heimatsblätter **1933.** 5—22; 1934. 35—77; Neue Heimatsblätter 1935/36. 8—22, 126—140.

HESZ KÁLMÁN: Magyar irodalom a német lexikonokban. XVI, XVII, XVIII. század. Pécs **1937.** 57 l. (A Magyar Intézet Értekezései 23. — Specimina dissertationum Fac. Phil. Reg. Hung. Univ. Elisabethinae Quinqueecclesiensis 124.)
Ism.: [*Alszeghy Zsolt*] *A. Zs.*, It 1938. 76. — *Kerekes Emil*, ItK 1938. 307.

PUKÁNSZKY, BÉLA: Ungarn und die Deutschen. = Ungarn und die Nachbarvölker. Bp. [**1941**]. 36—60.

HELLER FERENC: A magyar—német művelődési kapcsolatok története. Bp. **1942.** 213 l.
Ism.: *Csapláros István*, ÚjMMus 1943. 294—296.

Deutsch-ungarische Begegnungen. Szerk. *Pukánszky Béla.* Bp.—Leipzig—Milano **1943.** 221 l.

KERESZTURY, DESIDER: Auf den Spuren ungarischer Geschichte im Altreich. = Deutsch-ungarische Begegnungen. Bp.—Leipzig—Milano **1943.** 65—72.
Ism.: *Lám Frigyes*, EPhK 1944. 82—84.

SZENT-IVÁNYI BÉLA: Ungarn und die deutsche Kultur. = Deutsch-ungarische Begegnungen. Bp.—Leipzig—Milano **1943.** 39—50.

VALJAVEC, FRITZ: Geschichte der deutschen Kulturbeziehungen zu Südosteuropa. Bd. 1—2., 5. München **1953**—1970. XVII, 265; 275; 183 l. (Südosteuropäische Arbeiten 41—42, 45.) [I: Mittelalter. II: Reformation und Gegenreformation. V: Registerband.]
Ism.: *Bogyay Tamás*, Corvina 1955. 38—45. — *Tarnai Andor*, ItK 1966. 233—240.

KLANICZAY, TIBOR: Literatur und Kunst vom Mittelalter bis zur Gegenwart. (Kulturbeziehungen zwischen Ungarn und Deutschland.) = Kommunität. Vierteljahreshefte der evangelischen Akademie (Berlin) **1964.** 149—157.

Studien zur Geschichte der deutsch-ungarischen literarischen Beziehungen. Hrsg. v. *Leopold Magon, Gerhard Steiner, Wolfgang Steinitz, Miklós Szabolcsi* und *György Mihály Vajda.* Berlin **1969.** 512 l.

SCHWOB, UTE MONIKA: Kulturelle Beziehungen zwischen Nürnberg und den Deutschen im Südosten im 14. bis 16. Jahrhundert. München **1969.** 273 l., 12 t. (Buchreihe der Südostdeutschen Historischen Kommission 22.)
Ism.: [*Carl Göllner*] *C. G.*, Forschungen zur Volks- und Landeskunde 1970. 2. füz. 130—132. — *Kunnert, Heinrich*, Südostdeutsches Archiv 1970. 249—250.

OLASZ KAPCSOLATOK

IMRE SÁNDOR: Az olasz költészet hatása a magyarra. = BpSz **1878.** 16. köt. 1—37, 261—307., és I. S.: Irodalmi tanulmányok. 2. köt. Bp. 1897. 3—147.

FRAKNÓI VILMOS: A Szent Istvántól Rómában alapított zarándokház. = KatSz **1893.** 169—195.

FRAKNÓI VILMOS: A római magyar gyóntatók. = KatSz **1901.** 385—394.

KAPOSI JÓZSEF: Dante Magyarországon. Bp. **1911.** 375 l.
Ism.: *Ferenczi Zoltán*, MFigy 1911. II. 346—348. — *Cs. Papp József*, EPhK 1911. 485—486. — *Császár Elemér*, TörtSz 1912. 595—599. — *Zambra Alajos*, MKsz 1912. 71—73.

CSÁSZÁR ELEMÉR: Dante in Ungarn. = UngRschau **1912.** 187—198.

[KOLTAY-]KASTNER, JENŐ: I rapporti letterari tra l'Italia e l'Ungheria. = L'Europa Orientale **1926.** 418—425.

[KOLTAY-]KASTNER JENŐ: XVII. és XVIII. századi olaszból fordított vallásos műveink = EPhK **1927.** 24—31.

Csáthy Gyula: Az olasz pásztorköltészet és hatásai irodalmunkban. = A pécsi Zrínyi Miklós reálisk. ért. **1931/32.** 3—25.
Ism.: *N. S.*, It 1932. 82—83.

Várady, Emerico: La letteratura italiana e la sua influenza in Ungheria. Vol. 1—2. Roma **1933**—1934. 497, 407 l. [1.: Storia. 2.: Bibliografia.]
Ism.: *Kozocsa Sándor*, MKsz 1932/34. 173—175. — *Horváth József*, ProtSz 1935. 154—156. — *Kardos Tibor*, EPhK 1935. 389—392. — [*Koltay-*]*Kastner Jenő*, EPhK 1935. 92—94.

Várady, Emerico: L'Ungheria nella letteratura italiana. Roma [**193?**]. 53 l. (Publicazioni dell'Istituto per l'Europa Orientale, Roma I. 23.)

Koltay-Kastner Jenő: Olasz—magyar művelődési kapcsolatok. Bp. **1941.** 80 l.
Ism.: *Pian, Remigio*, OlaszSz 1942. I. 117—119. — *spl.*, Corvina **1942.** 52—54.

Banfi, Florio: Ricordi ungheresi in Italia. Roma **1942.** 206 l., 28 t.

Hankiss János: Az olasz—magyar irodalmi kapcsolatok jellemképe. = OlaszSz **1942.** 644—651.

Pálinkás László: Bibliografia italiana della lingua e letteratura ungherese. Roma. **1943.** 64 l.

Szauder József: A magyar—olasz tanulmányok mérlege. = EPhK **1943.** 221—228., és Sz. J.: Olasz irodalom — magyar irodalom. Bp. 1963. 335—346.

Koltay-Kastner Jenő: Giordano Bruno a magyar irodalomban. = It **1950.** 2. sz. 101—107. — Amici, nemici e studiosi di Giordano Bruno in Ungheria. = Rivista di Filosofia 1951. 1. sz. [Bővített szöveg.]

Nagy Artúr: L'Ungheria nella letteratura drammatica italiana. = Corvina **1952.** 124—144; 1953. 43—68; 1954. 53—80.

Szauder József: Olasz irodalom — magyar irodalom. Bp. **1963.** 462 l.

Kovács Sándor Iván: Dante neve százötven év magyar irodalmában. (1521—1664.) = A.Univ.Szeg. A.Hist.Litt. **1966.** 23—41. — Dante nella letteratura ungherese antica. (1521—1664.) = Italia ed Ungheria. Bp. 1967. 157—171.

Italia ed Ungheria. Dieci secoli di rapporti letterari. A cura di *M*[*átyás*] *Horányi* e *T*[*ibor*] *Klaniczay*. Bp. **1967.** 393 l.

Kaposi, Márton: Le prime tracce dell'influenza di Machiavelli nella letteratura ungherese. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 173—183.

Kardos, Tibor: Studi e ricerche umanistiche italo—ungheresi. I. Debrecen **1967.** (Studia Romanica Universitatis Debreceniensis 3.)

ROMÁN IRODALOM

Marosán Viktor: Magyar befolyás a román nyelv és irodalom fejlődésére a XVII. és XVIII. században. Szatmár **1898.**

Veress, Andrei: Bibliografia română—ungară. Vol. 1—2. Bucureşti **1931.** XXXI, 365; XII, 386 l.
Ism.: *G.*, RÉH 1933. 72—73. — *Asztalos Miklós*, Száz 1935. 70—73.

[Gáldi] Göbl László: A magyar szótárirodalom hatása az oláhra. = NyK **1931/34.** 68—87, 243—265. — Klny. is.
Ism.: [*Tamás*] *Treml Lajos*, EPhK 1932. 146—147.

Székely Marianne: A protestáns erdélyi fejedelmek hatása a román kultúra fejlődésére. Debrecen **1935.** 28 l.

Révész Imre: La Réforme et les Roumains de Transylvanie. = ArchEuropCentro-Orientalis **1937.** 279—316. — A reformáció az erdélyi oláhok között. Debrecen 1938. 27 l. (Erdélyi füzetek 2.)

Sulica Szilárd: A magyar irodalom és művelődés hatása a román irodalom és művelődés fejlődésére. Szeged **1937.** 91 l. (Acta Litteraria Scient. Reg. Univ. Hung. Francisco-Josephinae.)

Juhász István: A reformáció az erdélyi románok között. Kolozsvár **1940.** 275 l.

Gáldi László: Magyar—román művelődési kapcsolatok. = Erdély és népei. Bp. **1941.** 178—201. — Ungarisch—rumänische Kulturbeziehungen. = UngJb 1941. 56—97., és Siebenbürgen und seine Völker. Bp.—Leipzig—Milano 1943. 231—255.

Gáldi László: Magyar—román szellemi kapcsolatok. Bp. **1942.** 79 l.
Ism. *Tóth Béla*, ProtSz 1943. 315—316. — *I. Tóth Zoltán*, Száz 1944. 133.

Mózes András: Az erdélyi román reformáció kátéirodalma. Kolozsvár **1942.** 112 l.
Ism.: *K. J.*, Egyht 1943. 443—444.

Gáldi, Ladislaus: Ungarn und die Rumänen. = Ungarn und die Nachbarvölker. Bp. [**194?**]. 193—207.

Gáldi László: Az erdélyi román tudományos élet magyar forrásai. = Magyarok és románok. Bp. **1944.** II. 384—422.

Makkai László: Magyar—román közös múlt. Bp. **1948.** 278 l. (Hazánk és a nagyvilág 5.)

SZLOVÁK IRODALOM

Szilády Jenő: A magyarországi tót protestáns egyházi irodalom. 1517—1711. Bp. **1939.** 212 l.
Ism.: *Csikesz Sándor*, TheolSz 1939. 182—183. — *Sziklay László*, EPhK 1940. 100—101. — *Gogolák Lajos*, EPhK 1943. 244—245.

Sziklay, Ladislaus: Ungarn und die Slowaken. = Ungarn und die Nachbarvölker. Bp. [1941]. 96—110.

Mišianik, Ján: O periodizácii staršej slovenskej literatúry. = SlovLit 1957. 129—148.

Mišianik, Ján—Minárik, Jozef—Michalcová, Milena—Melicherčík, Andrej: Dejiny staršej slovenskej literatúry. Bratislava 1958. 319 l.

Csanda Sándor: Magyar—szlovák kulturális kapcsolatok. Bratislava 1959. 414 l.
Ism.: *Käfer István*, IrodSz 1960. 306—309. — *Szalatnai Rezső*, FK 1961. 196—200.

Mišianik, Ján: K literárnym vzťahom slovensko-maďarskym v 16—18. storoči. = SlovLit 1962. 416—428.

Ratkoš, Peter: Die Problematik des Humanismus und der Renaissance in der Slowakei. = Renaissance und Humanismus in Mittel- und Osteuropa. Berlin 1962. II. 270—278.

Sziklay László: A szlovák irodalom története. Bp. 1962. 885 l.

Csanda Sándor: Csehszlovák—magyar kulturális kapcsolatok. Bratislava 1963. 531 l.

Gogolák, Ludwig von: Beiträge zur Geschichte des slowakischen Volkes. 1. Die Nationswerdung der Slowaken und die Anfänge der tschechoslowakischen Frage (1526—1790). München 1963. VI, 265 l. (Buchreihe der Südostdeutschen Historischen Kommission 7.)
Ism.: *Sziklay László*, FK 1965. 245—253. — *Tarnay Andor*, ItK 1965. 726—727. — *Hafner, St.*, Südostdeutsches Archiv 1970. 253—257.

Antológia staršej slovenskej literatúry. Na vydanie pripravil, úvod a poznámky napísal *Ján Mišianik*. Bratislava 1964. 849 l.
Ism.: *Klaniczay Tibor—Sziklay László*, ItK 1966. 226—228.

Tanulmányok a csehszlovák—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Szerk. *Zuzana Adamová, Karol Rosenbaum, Sziklay László*. Bp. 1965. 592 l. — Dějiny a národy. Literárněhistorické studie o československo-madarských vztazích. Praha 1965. 365 l.

Mišianik, Ján: Adalék a szlovák—magyar irodalmi kapcsolatokhoz a XVIII. század végéig. = Tanulmányok a csehszlovák—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. 1965. 43—71. — Príspevok k literárnym vzťahom slovensko—mad'arským do konca 18. storočia. = Dějiny a národy. Literárněhistorické studie očeskoslovensko-maďarských vztazích. Praha 1965. 27—42.

Humanizmus a renesancia na Slovensku. Red. *L'udovít Holotík* a *Anton Vantuch*. Bratislava 1967. 508 l.
Ism.: *Sziklay László*, ItK 1970. 256—259.

Mišianik, Ján: Vývin humanizmu na Slovensku. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava 1967. 197—233.

EGYÉB KAPCSOLATOK

Brachfeld Olivér: Magyar vonatkozások a régi katalán irodalomban és a katalán népballadában. Bp. 1930. 100 l. (Bibliothèque de l'Institut Français à l'Université de Budapest 17.)
Ism.: It 1931. 269.

Angyal, Andreas: Ungarn und die Tschechen. = Ungarn und die Nachbarvölker. Bp. [1941]. 70—95.

Bertha Kelemen: Magyarok és svédek. Bp. 1946. 168 l. (Hazánk és a nagyvilág 4.)

Dezsényi Béla: Magyarország és Svájc. Bp. 1946. 274 l. (Magyarország és a nagyvilág 6.)

Kovács Endre: Magyar—cseh történelmi kapcsolatok. Bp. 1952. 375 l.

Tanulmányok a magyar—orosz irodalmi kapcsolatok köréből. Szerk. *Kemény G. Gábor*. 1—3. köt. Bp. 1961. 595, 487, 487 l.

II. A KEZDETEKTŐL 1526-IG

1. A KORSZAK IRODALOMTÖRTÉNETE

ÖSSZEFOGLALÓ IRODALOM

Szintézisek és összefoglaló tanulmányok

WALLASZKY, PAULUS: Tentamen historiae litterarum sub rege gloriosissimo Matthia Corvino de Hunyad in Hungaria. Lipsiae **1769.** 98 l.

RÉVAI MIKLÓS: Magyar literatúra, vagyis: a magyar deáki történet. = TudGyűjt **1833.** II. 49—91., és kiad. *Rubinyi Mózes.* Bp. 1912. (RMKtár 29.) [A hunoktól 1508-ig.]

FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ: Irodalmunk az Árpádok korában. Bp. **1878.** IV, 123 l. [A mű egyes fejezetei a Figyelő 1877—1878. évfolyamaiban jelentek meg.]

HORVÁTH CYRILL: Nemzeti irodalmunk a reformációig. = KatSz **1891.** 7—36, 175—193, 411—447, 510—551, 665—681. — Klny. is.

Ism.: *Balassa József*, ItK 1892. 80—83.

ALSZEGHY ZSOLT: A magyar középkor irodalma. = DebrSz **1929.** 212—225.

HORVÁTH JÁNOS: A magyar irodalmi műveltség kezdetei Szent Istvántól Mohácsig. Bp. **1931.** 311 l. (A Magyar Szemle könyvei 4.) — Ua. 2. kiad. Bp. 1944. 330 l.

Ism.: [*Alszeghy Zsolt*] *zs.*, Élet 1931. 11. sz. 231. — *Baros Gyula*, It 1931. 252—260. — *Bisztray Gyula*, MSz 1931. 22—32. — *Brisits Frigyes*, Napk 1931. 481—484. — [*Császár Elemér*] *r. r.*, BpSz 1931. 223. köt. 147—154. — *Deér József*, Száz 1931. 64—69. — *Eckhardt Sándor*, Napk 1931. 466—471. — *Gálos Rezső*, ItK 1931. 498—501. — *Kerecsényi Dezső*, ProtSz 1931. 452—455. — *Keresztury Dezső*, UngJb 1931. 428—429. — *Nyitrai Nagy László*, EPhK 1931. 120—121. — *Schöpflin Aladár*, Nyug 1931. 402—404. — [*Hankiss János*] *Hungarus Viator*, DebrSz 1932. 430—437. — *Valjavec, Fritz*, Deutsch-Ung. Heimatsblätter 1932. 258—260.

ECKHARDT, ALEXANDRE: Le moyen âge de la littérature hongroise. = NRH **1932.** I. 338—341.

HORVÁTH JÁNOS: Az irodalmi műveltség megoszlása. Magyar humanizmus. Bp. **1935.** 307 l. (A Magyar Szemle könyvei 12.) — Ua. 2. kiad. Bp. 1944. 318 l.

Ism.: *Barta János*, KatSz 1935. 497—499. — *Brisits Frigyes*, Napk 1935. 497—500. és MSz 1935. 327—336. — *Eckhardt Sándor*, EPhK 1935. 416—420. — *Huszti József*, ItK 1935. 427—430. — *Kardos Tibor*, Apollo 1935. 416—418. és Száz 1936. 76—81. — [*Koltay-*]*Kastner Jenő* Pann 1935. 180—183. — *Kéky Lajos*, BpSz 1935. 238. köt. 243—250. — *Keményfy János*, It 1935. 146—153. — *Kerecsényi Dezső*, ProtSz 1935. 465—469. — *Kocsis Lénárd*, PannonhSz 1935. 242—244. — *Banfi, Florio*, Corvina 1936. 98—113. — *Szenczi, N*[*icolas*], HQu 1936. II. 132—141. — [*Trencsényi-*]*Waldapfel Imre*, Msztud 1936. 196—216.

HALÁSZ GÁBOR: Magyar középkor. = Msztud **1937.** 36—64; 1942. 520—531; 1943. 1—12.

SZILÁGYI LORÁND: Irodalmunk kezdetei. = Magyar művelődéstörténet. 1. köt. Bp. **1939.** 431—471.

KERECSÉNYI DEZSŐ: A magyar irodalom Mátyás király korában. = Mátyás Emlk. 2. köt. Bp. **1940.** 107—122.

KARDOS TIBOR: Középkori kultúra, középkori költészet. A magyar irodalom keletkezése. [Bp. **1941.**] 290 l., 4 t. (A Magyar Történelmi Társulat könyvei 7.)

Ism.: *Bóka László*, Corvina 1941. 631—632. — *Dénes Tibor*, EsztSz 1941. 56—59. — *Fábián István*, MKult 1941. II. 92—93. — *Fényi András*, Vig 1941. 382—383. — *Gábriel Asztrik*, EPhK 1941. 327—331. — *Halász Gábor*, Nyug 1941. I. 506—507. — *Horváth Cyrill*, It 1941. 166—171. — *Alszeghy Zsolt*, BpSz 1942. 243. köt. 118—120. — *Gerézdi Rabán*, Élet 1942. 15. sz. 281. — *Kenyeres Imre*, Sorsunk 1942. 67—71. — *Kolos Endre*, KatSz 1942. 21—23. — *Várdai Béla*, ItK 1942. 308—309.

RÓNAY GYÖRGY: Egyházi irodalom és műveltség Szent Istvántól Kálmán király haláláig. = Theologia **1942.** 145—155, 258—264.

HORVÁTH JÁNOS: Árpádkori latin nyelvű irodalmunk stílusproblémái. Bp. **1954.** 400 l.

Ism.: [*Horváth János*] *Galgóczy György*, MNy 1954. 234—242. — *Győry János*, ItK 1955. 340—348. — *Horváth János*, ItK 1955. 349—364. [Válasz Győrynek.] — *Karácsonyi Béla*, Száz 1955. 955—957. — *Mezey László*, FK 1955. 274—278. — *Horváth János*, FK 1956. 291—298. [Vita Mezey Lászlóval.] — *Mezey László*, FK 1956. 298—309. [Válasz Horváth Jánosnak.] — *Horváth János*, FK 1957. 135—148. [Vita Mezey Lászlóval.] — *Mezey László*, FK 1957. 149—150. [Vita Horváth Jánossal.] — *Gerics József*, AntTan 1956. 235—236.

KARDOS TIBOR: A magyarországi humanizmus kora. Bp. **1955.** 463 l., 8 t.

Ism.: *Elekes Lajos*, Száz 1956. 257—260. — *Fábián István*, Dunántúl 1956. 99—101. — *Mezey László*, MTA I. OK 1956. X. 175—185. — *Nemeskürty István*, MKsz 1956. 173—176. — *Bán Imre*, ALitt 1957. 271—276. — *Ratkoš, Peter*, Slavia 1957. 464—471. — *Gerézdi Rabán*, ItK 1958. 544—561., és *G. R.:* Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 165—203. — *Kardos Tibor*: Jagello-kori humanizmusunk néhány elvi kérdése tárgyában. = FK 1959. 143—169. [Válasz Gerézdi bírálatára.] — *Alekszejev, M. P.*, Vesznik Leningradszkovo Universziteta 1959. 130—135. — *Pražák, Richard*, Beiträge zur Romanischen Philologie (Berlin) 1963. 201—205. — *Csorba Tibor*, Pamiętnik Literacki (Warszawa) 1956. 542—553.

MEZEY LÁSZLÓ: Irodalmi anyanyelvűségünk kezdetei az Árpád-kor végén. A középkori laikus nőmozgalom. Az ó-magyar Mária siralom és a Margit legenda eredetkérdése. Bp. **1955.** 133 l.

Ism.: *Kardos Tibor—Koltay-Kastner Jenő* MTA I. OK 1954. VI. 467—493. [Opponensi vélemények.] — *Bogyay Tamás*, Südost-Forschungen 1958. 285—286. — *Györffy György*, Száz 1959. 669.

CSÓKA J. LAJOS: A latin nyelvű történeti irodalom kialakulása Magyarországon a XI—XIV. században. Bp. **1967.** 683 l. (Irodalomtörténeti könyvtár 20.)

Ism.: *Boronkai Iván*, ItK 1968. 97—103. — *Komjáthy Miklós*, LK 1968. 327—331. és Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung 1969. 165—168. — *Kristó Gyula*, Száz 1968. 610—613. — *Zsolnay Vilmos*, Jahrbücher für Geschichte Osteuropas 1968. 306—308. — *Félegyházy József*, Vig 1969. 329—333. — *Rokai, Petar*, Zbornik za Istoriju (Novi Sad) 1970. 143—144.

Egyéb áttekintések

ZOLTVÁNY IRÉN: A magyarországi bencés irodalom a tatárjárás előtt. = A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története. 1. köt. Bp. **1902.** 337—474.

ZOLTVÁNY IRÉN—GYULAI RUDOLF: Irodalmi és művészeti viszonyok. 1243—1404. = A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története. 2. köt. Bp. **1903.** 207—234.

ZOLTVÁNY IRÉN: A magyarországi bencés irodalom 1404—1534-ig. = A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története. 3. köt. Bp. **1905.** 302—367.

BÖRÖCZ MARCELL: Ferencesek a középkori magyar irodalomban. Pécs **1911.** 193 l.

Ism.: *Babits Mihály*, It 1912. 262—264. — *Turóczi*[*-Trostler*] *József*, MNyr 1912. 376—377.

THIENEMANN TIVADAR: A szabadgondolkodás első nyomai a magyar középkorban. = Min **1922.** 223—240.

THIENEMANN TIVADAR: Városi élet a magyar középkorban. = Min **1923.** 41—69.

KÓNYA JÓZSEF: A természetszemlélet irányelvei a régi magyar irodalomban. = Pallas Debrecina. Dolgozatok a Debreceni Református Kollégium Tanárképző-Intézetének tízéves fennállása alkalmára. Debrecen **1936.** 126—148. — Klny.: A Debreceni Ref. Koll. Tanárképző Intézetének Dolg. 13.

SÁNDOR ISTVÁN: Nemzet és nemzetköziség a magyar középkor irodalmában. = KatSz **1936.** 579—588, 633—636.

JENEI FERENC: A középkori magyar irodalmi műveltség nyomai Győrött. = GyőriSz **1937.** 20—23.

ZIMÁNDI PIUS: Kódexirodalmunk és a társadalmi kérdések. = Theologia **1940.** 302—312. — Klny. is.

RÓNAY GYÖRGY: Monostori szellem a román korban. (A szerzetesi olvasmányok és a monostori irodalom eszményei.) = KatSz **1941.** 325—330.

TAKÁCS PÁL: A magyar gondolkodás első találkozása a Bibliával. = IMIT Évk. **1943.** 261—277.

HECKENAST, GUSZTÁV: Forschungen zur Geschichte des ungarischen Mittelalters in den Jahren 1945—1964. = Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung **1965.** 366—381.

GYÉRESSY BÉLA: „Tanulással és írással." Pálos írók a középkorban. = Vig **1970.** 84—93.

Nyelv és stílus

IMRE SÁNDOR: A középkori magyar irodalom stíljáról. = BpSz **1890.** 61. köt. 49—64, 209—224, 397—415; 62. köt. 107—118. — Önállóan: Bp. 1890. (OK 275.); 2. kiad.: Bp. 1898.

BALASSA JÓZSEF: Codexeink és a nyelvjárások. = Hunfalvy Album. Bp. **1891.** 5—11.

Horger Antal: Ráskai Lea nyelvjárása. = MNyr **1897.** 193–202, 245–251.

Pataky Erzsébet: Az íző kódexek nyelvéről. Szeged **1912.** 27 l.

Kilár István: A magyar kódexeknek nyelvi sajátságai. Bp. **1916.** 52 l. (Ny.Füz. 74.)
Ism.: MNyr 1916. 397–399. — *Szemkő Aladár*, It 1917. 378.

Losonczi Zoltán: Kódexeink és a nyelvjáráskeveredés. = MNyr **1916.** 280–289, 373–380.

Losonczi Zoltán: Egy félbenmaradt hangváltozásról. = MNy **1930.** 185–189. [Ráskai Lea nyelvjárásáról.]

Horváth János: Irodalmi nyelvünk kezdetei. = H. J.: Tanulmányok. Bp. 1956. 27–47. [Részlet „A magyar irodalmi műveltség kezdetei" c. művéből. Bp. **1931.**]

Varga Ferenc: Kódexirodalmunk stíluselemei. Bp. **1933.** 58 l.
Ism.: *V. M.*, It 1933. 160–161.

Hexendorf Edit: Mondék, együgyű igék, elrejtett mondékok. = MNy **1951.** 243–249. [A kódexirodalom stilisztikai fogalmakat jelölő kifejezései.]

Károly Sándor: Igeneveink szórendjéről. Igenévi értelmező jelzők első kódexeinkben. = MNy **1955.** 33–40.

Károly Sándor: Igenévrendszerünk a kódexirodalom első szakaszában. Bp. **1956.** 239 l. (Nytud.Értek. 10.)

Bárczi Géza: A tárgyas igeragozás használatának történetéből. Egy stíluselem kialakulásának forrásához. = MNy **1958.** 257–270.

Hexendorf Edit: Szótanulmányok a szellemi élet középkori magyar kifejezésanyagának köréből. Bp. **1958.** 89 l. (Nytud. Értek. 15.)
Ism.: *Balázs János*, NyK 1959. 142–145. — *Grétsy László*, MNy 1959. 238–243.

Berrár Jolán: A magyar hasonlító mondatok története a XVI. század közepéig. Bp. **1960.** 148 l. (Nytud.Értek. 23.)
Ism. *R. Hutás Magdolna*, MTud 1961. 578.

Rácz Endre: Az *azért* kötőszó használata régebbi eredetű kódexeink következtető mondataiban. = MNy **1961.** 435–442.

Hexendorf Edit: A *könyv* szó élete középkori nyelvemlékeinkben. = Szótörténeti és szófejtő tanulmányok. Bp. **1963.** 124–141. (Nytud.Értek. 38.)

Rácz Endre: A magyar nyelv következtető mondatainak története a XVI. század elejéig. = AUnivSzeg S. ethn. et lingu. **1963.** VII. 19–29. — Klny.: Nyelvészeti Dolgozatok 35.

Pálfalvi Etelka: A magyar irodalmi nyelv kezdeti szakaszának néhány sajátsága. = AUnivSzeg S. ethn. et lingu. **1966.** X. 69–73. — Klny.: Nyelvészeti Dolgozatok 65.

Velcsov Mártonné: Fordítási hibából archaizáló nyelvi eszköz. = AUnivSzeg S. ethn. et lingu. **1966.** X. 55–61. — Klny.: Nyelvészeti Dolgozatok 63. [Igealak téves használata a kódexirodalomban; ugyanez Babitsnál.]

Pálfalvi Etelka: Nyelvemlékszövegek stilisztikai vizsgálata. = A magyar nyelv történeti rendszere. A debreceni nemzetközi nyelvészkongresszus előadásai. Bp. **1967.** 514–517. (Nytud.Értek. 58.)

A MAGYARORSZÁGI LATINSÁG

Heilig Konrád: A középlatin filológia feladatai Magyarországon. = Száz **1934.** 129–157.

Mészáros Ede: A magyarországi középlatinság főbb szabályai. = Műhely **1937.** 227–236; 1938. 9–14, 92–99, 135–144; 1939. 10–17, 50–57.

Guoth Kálmán: A magyarországi latinság helye az egyetemes latinságban. = Szentpétery Emlk. Bp. **1938.** 169–182.

Huszti József: A Szent István korabeli latinság. = SztIAkÉrt **1938.** 7–22.

Istványi Géza: A középlatin filológia külföldön és Magyarországon. = Szentpétery Emlk. Bp. **1938.** 184–206.

Galla, François: Les influences latines en Hongrie sous Ladislas et Coloman. = NRH **1940.** II. 99–108.

Istványi Géza: A középlatin filológia problémája Magyarországon. = Száz **1940.** 12–29. — Die mittellateinische Philologie in Ungarn. (Geschichte, Lage und Aufgaben.) = Deutsches Archiv für Geschichte des Mittelalters 1941. 206–223.

Mészáros, E[duardus] M[iles]: De cultu litterarum et de lingua latina Hungariae medii aevi. Roma **1940.** 27 l. (Klny. Bolletino Internazionale di Studi, Ricerche, Informazioni II.)
Ism.: *Fludorovits Jolán*, EPhK 1941. 324–326.

Mezey László: A latin írás magyarországi történetéből. = MKsz **1966.** 1–9, 205–216, 285–304.

Árpád-kori és Anjou-kori levelek. S. a. rend. és bev. *Makkai László, Mezey László*. Bp. 1960. 452 l.
Ism.: *Bertényi Iván*, MKsz 1961. 354–356. — *Boronkai Iván*, ItK 1961. 626–627. — *Komjáthy Miklós*, LK 1962. 181–183.

ESZMEI ÉS MŰVÉSZI ÁRAMLATOK

A clunyi bencés reform

Galla Ferenc: A clunyi reform hatása Magyarországon. Bp. **1933.** 148 l. (A Szt.

István Akadémia történelem-, jog- és társadalomtudományi osztályának felolvasásai II. 4.)

Horváth Jenő: A clunyóta mozgalom és Magyarország. A magyar–francia érintkezés kezdetei. = H. J.: Történelmi tanulmányok. Bp. **1936.** 291–303.

Csóka J. Lajos: Clunyi szellemű volt-e a magyar egyház a XI. században? = Regnum **1942/43.** 141–176. — Klny. is.
Ism.: *Deér József*, Száz 1944. 287–288.

Csóka J. Lajos: I benedettini e l'inizio dei rapporti letterari italo–ungheresi. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 9–27.

A skolasztika

Ompolyi M. Ernő: A bölcsészet Magyarországon a Scholastica korában. Bp. **1878.** 106 l.

Heszek István: Mátyás király és a skolasztikus bölcselet. = Religio **1917.** 674–677.

Horváth Cyrill: Kódexeink skolasztikus elemei. = ItK **1932.** 121–139, 233–243, 345–353.

Alszeghy Zoltán: A magyar középkor bölcseleti és hittudományi irodalmának kérdéséhez. Bp. **1948.** 24 l. (Az It.Füz. 25.)

A misztika

Lásd még a Margit legendák irodalmát a 189–190. lapokon.

Vargha Damján: Seuse Henrik Amand a magyar kódexirodalomban. Bp. **1910.** 88 l. [Ismertetéseit lásd a 154. lapon.]

Kozma Erzsébet: A misztika és Boldog Margit. Vác **1930.** 40 l.

Fábián István: Kódexirodalmunk és a misztika. = Vig **1936.** II. 53–67.

Nagy Gábor, Otrokocsi: A misztika kódexirodalmunkban. = Pallas Debrecina. Értekezések az 1937. évről. Debrecen **1937.** 1–90. (A Debreceni Ref. Koll. Tanárképző Intézetének Dolg. 17.) — Klny. is.
Ism.: *Gábriel Asztrik*, It 1938. 94–97. és EPhK 1939. 95–98. — *Nagy Gábor*, EPhK 1939. 369–373. [Válasz Gábriel Asztriknak.]

Vas Olga: A misztika hatása kódexirodalmunkra. Bp. **1937.** 74 l.
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1938. 248. — *Berczik Árpád*, ItK **1938.** 416.

Szathmáry László: Az asztrológia, alkémia és misztika Mátyás király udvarában. = Mátyás Emlk. Bp. **1940.** 413–452.

V. Kovács Sándor: Suso a középkori Magyarországon. = MKsz **1967.** 40.

Alexa Károly: A misztika stíluselemei a régi magyar költői nyelvben. = ItK **1970.** 285–304. — Klny.: Reneszánsz-füzetek 3.

A huszitizmus

Lásd még a Huszita Biblia irodalmát a 154. lapon.

Hunfalvy Pál: A magyar huszitákról. = BpSz **1886.** 45. köt. 460–471.

Gombos Ferenc Albin: Marchia Jakab, a husziták inquisitora hazánkban. = Erd-Múz **1898.** 259–266, 311–321.

Horváth Cyrill: A XV. század magyar huszita mozgalmai és humanizmusa. = A bp.-i ref. főgimn. ért. **1898/99.**

Tóth Szabó Pál: A cseh-huszita mozgalmak és uralom története Magyarországon. Bp. **1917.** 424 l.
Ism.: *Tóth Zoltán*, HtK 1918. 129–132., és TörtSz 1921. 165–170.

Kardos Tibor: A laikus mozgalom magyar bibliája. = Min **1931.** 52–81.

Varsík, Branislav: Husiti a reformácia na Slovensku do žilinskej synody. Bratislava **1932.** 226 l.

Kardos Tibor: A huszita mozgalmak és Hunyadi Mátyás szerepe a magyar nemzeti egyház kialakításában. = Száz **1950.** 121–177.

Kardos Tibor: A Huszita Biblia keletkezése. = MTA I. OK **1952.** III. 127–177.

Kardos Tibor: Huszita-típusú kantilénáink. = ItK **1953.** 81–95.

Székely György: A huszitizmus visszhangja Magyarország népeiben. = MTA II. OK **1954.** V. 135–163. [Kardos Tibor, Dobrovits Aladár, Angyal Endre és Földes Éva hozzászólásai: Uo. 164–172.]

Kardos, Tibor: Problematika bádání o husitství v Uhrách. = Slavia **1955.** 444–455. [A magyarországi huszitizmus kutatásának problematikája.]

Székely György: A huszitizmus és a magyar nép. = Száz **1956.** 331–367, 556–590.

Földes Éva: A huszita-táborita népoktatási törekvések hatása Magyarországon a XV. és XVI. században. = MPed **1962.** 458–471.

Varsík, Branislav: Husitské revolučné hnutie a Slovensko. Bratislava **1965.** 374 l.
Ism.: *Oberdorffer, Kurt*, Südost-Forschungen 1969. 336–338.

Devotio moderna

Mályusz Elemér: A Pálos-rend és a devotio moderna = BpSz **1944.** 266. köt. 95–100.

Mályusz Elemér: A pálosrend a középkor végén. = Egyht **1945.** 1–53.

Mezey László: A „Báthory-biblia" körül. A mű és szerzője. = MTA I OK. **1956.** VIII. 191–221.

MÁLYUSZ ELEMÉR: Zakon paulinów i devotio moderna. = Mediaevalia. W 50 rocznicę pracy naukowej Jana Dąbrowskiego. Warszava **1960.** 263—282.

MEZEY LÁSZLÓ: Lorenzo Giustinian e la letteratura medievale in Ungheria. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 56—66.

MEZEY LÁSZLÓ: A Devotio Moderna a dunai országokban. (Csehország, Ausztria, Magyarország.) = EK Évk. **1970.** V. 223—237. — Die Devotio Moderna der Donauländern Böhmen, Österreich und Ungarn. = ALitt 1970. 37—51.

A lovagi irodalom

Lásd még a középkori mondák irodalmát a 137—138. lapokon.

ERDÉLYI LÁSZLÓ: A magyar lovagkor társadalma és művelődése 1205—1526. Bp. **1932.** 154 l.

MOÓR, ELEMÉR: Die Anfänge der höfischen Kultur in Ungarn. = UngJb **1937.** 57—86.

HADROVICS LÁSZLÓ: Az ó-magyar Trójaregény nyomai a délszláv irodalomban. = MTA I. OK **1954.** V. 79—175. [*Kardos Tibor* hozzászólása: Uo. 176—181.] — Der südslawische Trojaroman und seine ungarische Vorlage. = StudSlav 1955. 49—153.

Ism.: *Marinković, R.*, Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor (Beograd) 1956. 315—324.

HADROVICS LÁSZLÓ: A délszláv Nagy Sándor-regény és középkori irodalmunk. = MTA I. OK **1960.** XVI. 235—293.

ECKHARDT SÁNDOR: Trubadúrok Magyarországon. = It **1961.** 129—137., és Eszmei és irodalmi találkozások. Tanulmányok a magyar—francia irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. 1970. 15—27.

VAJAY, SZABOLCS: Rayonnement de la „Chanson de Roland". Le couple anthroponyme „Roland et Olivier" en Hongrie médiévale. = Le Moyen Age **1962.** 321—329.

VAJAY SZABOLCS: A magyar Roland-ének nyomában. = ItK **1968.** 333—337.

Az irodalmi gótika

ANGYAL ENDRE: Gótikus ízlés irodalmunkban. = Műhely **1938.** 15—22, 65—69.

NAGY GÁBOR, ÓTROKOCSI: A magyar irodalmi gótika problématikájához. = Pap Károly Emlk. Debrecen **1939.** 296—303.

ANGYAL ENDRE: Gótikus lovagi renaissance. = Széph **1944.** XV. 3—18.

A Mohács előtti humanizmus

RÉNYI REZSŐ: A humanismus jelleme. = ItK **1892.** 1—32.

BLEYER JAKAB: Az Anjou-korabeli magyar humanizmushoz. = EPhK **1907.** 164—166.

HUSZTI JÓZSEF: Platonista törekvések Mátyás király udvarában. = Min **1924.** 153—222; 1925. 41—67. — Klny.: Minerva Ktár 2. — Tendenze platonizzanti alla corte di Mattia Corvino. = Giornale critico della filosofia italiana 1930. 135—162, 220—287. — Klny. is.

Ism.: *Kerényi Károly*, Athenaeum 1926. 76—79. — *Pleidell Ambrus*, Száz 1925/26. 516—519. — *Tóth László*, MKsz 1926. 404—405.

TÓTH, L[ÁSZLÓ]: Recenti studi ungheresi sul rinascimento e sull'umanesimo. = BIH **1930.** [Vö. *Kosáry Domokos*: Bevezetés a magyar történelem forrásaiba és irodalmába. 1. köt. Bp. 1951. 181.]

TRENCSÉNYI-WALDAPFEL IMRE: Humanizmus-kutatás, klasszika-filológia, magyar irodalomtörténet. = EPhK **1932.** 110—114.

[KOLTAY-]KASTNER JENŐ: Humanizmus és régi magyar irodalom. = GyőriSz **1933.** 19—24.

HALÁSZ GÁBOR: Magyar humanisták. = Nyug **1934.** II. 582—592., és H. G. válogatott írásai. Bp. 1959. 196—214.

KERECSÉNYI DEZSŐ: Humanizmusunk helyzetképe Mátyás után és Mohács előtt. = It **1934.** 59—75. — Klny. is.

[TRENCSÉNYI-]WALDAPFEL IMRE: Az európai öntudat filológiája. (Adalékul a magyar humanizmus-kutatás problematikájához.) = Vál **1934.** 253—257.

[TRENCSÉNYI-]WALDAPFEL IMRE: A humanizmus újabb irodalma. = EPhK **1934.** 180—184.

HORVÁTH JÁNOS: A magyar humanizmus első nyomai. = BpSz **1935.** 236. köt. 141—163.

KARDOS TIBOR: A magyar humanizmus kezdetei. = Pannonia **1935.** 340—359; 1936. 29—78. — Klny.: Pannonia-könyvtár 20.

Ism.: *Kerecsényi Dezső*, It 1936. 162—163. — *Waczulik Margit*, Száz 1938. 249—250.

KARDOS, TIBOR: Che cosa fù l'umanesimo ungherese? = Studi e Documenti Italo-Ungheresi della R. Accademia d'Ungheria di Roma **1937.** I. 144—188. — Klny.: Biblioteca dell'Accademia d'Ungheria di Roma 7.

Ism.: *Szabó Mihály*, EPhK 1939. 106—109.

GERÉB LÁSZLÓ: A magyarországi latin irodalom recepciójáért. Magyar humanista költők lefordítására irányuló jámbor szándék. = Ap **1939.** 83—86.

A MAGYAR NYELVŰ SZÓBELI KÖLTÉSZET („ŐSKÖLTÉSZET")

Összefoglaló tanulmányok

BARNA FERDINÁND: A finn költészetről, tekintettel a magyar ősköltészetre. Pest **1872.** 135 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből III, 6.)

THURY JÓZSEF: Ősköltészetünk. = A kiskunhalasi ref. lyc. ért. **1889/90.** 3—45.
Ism.: *Erdélyi Pál*, EPhK 1891. 569—570. — *V. J.*, Száz 1891. 241.

NÉGYESY LÁSZLÓ: A magyar költészet eredete. = BpSz **1910.** 144. köt. 38—60., és KisfTársÉvl 1910. XLIV. 25—40.

KIRÁLY GYÖRGY: A magyar ősköltészet. Bp. **1921.** 134 l. (Ethika Ktár 7.)
Ism.: [*Solymossy Sándor*] *S. S.*, Ethn 1921. 145—146. — [*Turóczi-*]*Trostler József*, MNyr 1921. 144—147. — *Grexa Gyula*, ItK 1922. 161—164.

HONT FERENC: Az eltűnt magyar színjáték. Hivatásos színjátszásunk a honfoglalástól a mohácsi vészig. Bp. **1940.** 181 l., 6 t. (A La Fontaine Irodalmi Társ. Könyvei.)
Ism.: *Dömötör Tekla*, Ethn 1941. 77—78.

KLANICZAY TIBOR: Régi magyar irodalom és folklór. = It **1949.** 205—214.

KÉPES GÉZA: A magyar ősköltészet nyomairól. = ItK **1964.** 1—22, 171—193.

KATONA, IMRE: Zur Frage der finnisch-ugrischen Schicht der ungarischen Volksdichtung. = Congressus secundus internationalis fenno-ugristarum Helsingiae habitus 23—28. VIII. **1965.** Pars 2. Helsinki 1968. 168—177.

Az ősi verselés

Lásd még a középkori magyar vers ritmusáról szóló anyagot is. (147. l.)

NÉGYESY LÁSZLÓ: Az ugor összehasonlító verstanról. = Budenz Emlk. Bp. **1884.** 84—95.

KACZIÁNY GÉZA: Ősköltészetünk az összehasonlító irodalomtörténet alapján. Két tanulmány. 1. Ősköltészetünk elemei. 2. A magyar versalakok Erdősiig. Bp. **1891.** 46 l.
Ism.: *V.*, ItK 1891. 300—303.

GÁBOR IGNÁC: A magyar ősi ritmus. = MNyr **1904.** 537—545.

GÁBOR IGNÁC: A magyar ősi ritmus. Bp. **1908.** 268 l.
Ism.: *Kertész Manó*, MNyr 1908. 460—463. — *Schöpflin Aladár*, Nyug 1908. 521—527. — *Torkos László*, EPhK 1911. 479—485.

GÁBOR IGNÁC: Az alliterálva-rímelő verselés a régi magyar költészetben. = MNyr **1909.** 193—207.

GÁBOR IGNÁC: Az ó-germán vers és az ősi magyar ritmus. = Nyug **1911.** 685—690., és G. I.: A magyar ritmus problémája. Bp. 1925. 9—19.

VIKÁR BÉLA: A magyar versidomról. = MNyr **1912.** 112—117.

HORVÁTH CYRILL: A magyar ősi ritmus. = ItK **1915.** 276—290.

GÁBOR IGNÁC: Zrínyi verselése és a magyar ősi ritmus. = Nyug **1918.** I. 940—952., és G. I.: A magyar ritmus problémája. Bp. 1925. 20—41.

GÁBOR IGNÁC: Arany János és a magyar ősi ritmus. = G. I.: A magyar ritmus problémája. Bp. **1925.** 78—109.

JACOBI LÁNYI ERNŐ: A regös ének ritmusának néhány tulajdonsága. = VasiSz **1935.** 264—272.

JACOBI LÁNYI ERNŐ: A magyar verstan a finnugor és török népköltészet megvilágításában. = Ethn **1942.** 17—28. — Klny. is.

VARGYAS LAJOS: Egy népi táncdal-típus ritmusának tanulságai. = UjZeSz **1951.** 34—51. [A kanásztánc-ritmus ősi, keleti eredetéről.]

PAPP, ISTVÁN: Vanhan unkarilaisen ja suomalaisen runomitan peruskysymyksistä. (Über die Grundfragen des alten ungarischen und finnischen Versmasses.) = Virittäjä **1955.** 124—132.

HAJDÚ PÉTER: Szöveg és dallam viszonya a szamojéd énekekben. = AUnivSzeg S.Ethn **1959/60.** III—IV. 19—29. — Klny.: Nyelvészeti Dolgozatok 8.

GÁLDI LÁSZLÓ: A finnugor verselés tipológiai áttekintése. = It **1960.** 149–175, 302–323.

GÁLDI, LÁSZLÓ: Contributions à une typologie de la versification finno-ougrienne. = UralaltJb **1965.** 1–30.

A líra

A MUNKADAL

HIMPFNER BÉLA: A Gellért-legenda énekes szolgálója. = EPhK **1910.** 391–396.

HORVÁTH CYRILL: A Gellért-legenda énekes szolgálója. = EPhK **1910.** 313–319.

HORVÁTH CYRILL: Egy szó a „modulatio"-ról. = EPhK **1911.** 778–779.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Symphonia Hungarorum. = AkÉrt **1914.** 639–644.

BALOGH JÓZSEF: Szent Gellért és 'a „Symphonia Ungarorum". = MNy **1926.** 189–196, 266–273. — Klny.: M.Nytud.Társ. Kiadv. 24.

Ism.: [*Pleidell Ambrus*] *P. A.*, Száz 1926/27. 174–175.

BALOGH JÓZSEF: Az őrlődal a „Moretum"-ban. = MNy **1929.** 291–292.

BALOGH, JOSEPH: Der hl. Gerardus und die „Symphonia Ungarorum". = UngJb **1931.** 418–424.

GÁBRY GYÖRGY: Symphonia Ungarorum. = TörtSz 1970. 428–431. — „Symphonia Ungarorum." = StudMus **1970.** 291–297. [Francia nyelven.]

RÁOLVASÁSOK, BÁJOLÓ IMÁK

Megjegyzés. Néhány, e fejezet időkörén túl feljegyzett szöveg kiadását is felsoroltuk.

Kiadások

IPOLYI ARNOLD: Magyar ősvallási- és nyelvemlék. = Száz **1872.** 1–7, 116–119. [Bagonyai ráolvasások.]

SZÉLL FARKAS: Ráolvasás és titokőrzés. = Száz **1873.** 72.

SZILÁDY ÁRON: Néhány ráolvasás. = MNyr **1873.** 304–309.

FEKETE LAJOS: A gyógytan a régi magyaroknál. = Száz **1874.** 380–395, 477–491. [XVI. századi bájoló imádságok, ráolvasások.]

[MELICH JÁNOS] M. J.: Régi ráolvasás. = Ethn **1898.** 324.

VIKÁR BÉLA: Egy régi magyar ráolvasás. = MNyr **1899.** 208–210.

FABÓ BERTALAN: Magyar ráolvasások 1651-ből. = Ethn **1905.** 313.

[SZILY KÁLMÁN] Sz. K.: XVI. századi ráolvasás süly ellen. = MNy **1913.** 87.

NYÁRY ALBERT: XVII. századi ráolvasások és kuruzsló szokások. = Ethn **1915.** 40–44.

MÉSZÖLY GEDEON: A Szelestei-féle ráolvasás 1516–1518-ból. = MNy **1917.** 271–275.

JAKUBOVICH EMIL: Adalékok nyelvemlékeink sorozatához. = MNy **1920.** 78–80. [A bagonyai ráolvasások közlése.]

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Szerk. *Horváth Cyrill.* Bp. **1921.** [204–205: A Szelestei-féle ráolvasás. — 436–450: A Bornemisza Péter által feljegyzett bájoló imádságok. — 515–516: A bagonyai ráolvasás.]

BALOGH JÓZSEF: Zápolya János bájoló imája. XVI. századi magyar szövegemlék a Teleki Tékában. = Könyvtári Szemle (Bukarest) **1971.** 78–80.

Irodalom

BOLGÁR ÁGNES: Magyar bájoló imádságok a XV–XVI. századból. Bp. **1934.** 37 l.

Ism.: *B. J.*, KatSz 1935. 712. — *Karsai Géza*, PannonhSz 1935. 171.

REGÖS-ÉNEKEK

VIKÁR BÉLA: Regős. = MNyr **1899.** 97–102.

SEBESTYÉN GYULA: A regösök. Bp. **1902.** XIV, 505 l., 19 t. (Magyar Népköltési Gyűjtemény 5.)

Ism.: *L. M. R.*, ItK 1903. 378–382.

VIKÁR BÉLA: A regös ének. = MNyr **1906.** 97–107, 155–162, 245–263, 351–357.

KALLÓS ZSIGMOND: Regösdalaink rejtélye. = VasiSz **1935.** 129–151, 215–249; 1936. 179–196; 1937. 77–86, 145–160; 1939. 313–321; 1940. 32–43, 153–163; 1941. 66–72; 1942. 271–281.

GOMBOS LÁSZLÓ: Adalékok regösdalaink rejtélyéhez. = VasiSz **1936.** 394–395.

FETTICH NÁNDOR: A regösénekekről. = Ethn **1958.** 352–380.

DIÓSZEGI VILMOS: A sámánhit emlékei a magyar népi műveltségben. Bp. **1958.** 472 l. [396–434: Jelesnapi énekeink rejtélye és a sámánének.]

Ism.: *Klaniczay Tibor*, ItK 1962. 125–126.

Az epika

Megjegyzés. Az úgynevezett hun-monda irodalmát lásd a 180–181. lapokon.

ÁLTALÁBAN

WENZEL GUSZTÁV: Eszmetöredékek a magyar nemzeti hősmonda történettudományi méltatására. = Reguly-album. Pest **1850.** 1–93.

Arany János: Naiv eposzunk. = Szépirodalmi Figyelő **1860.** 2—4, 17—19, 33—35., és A. J. összes művei. Prózai művek 1. köt. Bp. 1962. 264—274, 608—611.

György Aladár: Az ősmagyar népeposz nyomai. = Koszorú **1879.** II. 538—555. — Klny. is.
Ism.: *Riedl Frigyes*, EPhK 1880. 108—109.

Sebestyén Gyula: A magyar honfoglalás mondái. 1—2. köt. Bp. **1904.**—1905 XX, 563; XIII, 546 l.
Ism.: [*Császár Elemér*] *Cs.*, ItK 1905. 123—126. — *Sebestyén Gyula*, Ethn 1905. 375—379. [Válasz Császár Elemér bírálatára.] — *Császár Elemér*, ItK 1906. 123—124. [Válasz Sebestyén Gyulának. Szilády Áron megjegyzései: Uo. 124—125.] — *Fischer Károly Antal*: A magyar honfoglalás mondái. Sebestyén Gyula művének bírálata. Bp. 1905. 23 l. — *L. R. M.*, ItK 1905. 377—381. — *Fischer Károly Antal*, EPhK 1906. 477.

Négyesy László: Árpádkori motívumok a Buda Halálában. = Heinrich Emlk. Bp. **1912.** 17—24.

Négyesy László: Árpádkori compositio. = BpSz **1913.** 154. köt. 188—201.

Jakubovich Emil: Honfoglaláskori hősi énekeink előadásformájához. = MNy **1931.** 265—276. — Klny. is.
Ism.: *Deér József*, Száz 1932. 94—95. — It 1932. 20. — UngJb 1932. 147.

Honti János: Magyar epikus hagyomány. = Mságtud **1935.** 126—136.

Honti János: Epikus néphagyomány. (Magyar epikus hagyomány 2.) = Mságtud. **1936.** 371—386., és H. J.: Válogatott tanulmányok. Bp. 1962. 191—206.

Kardos Tibor: Adatok és szempontok a magyar dráma kezdeteihez. = FK **1957.** 210—232, 303—338. [1. A Bucsu-i „regös misztérium" keletkezése. 2. Hősmondáink dramatikus elemei.]

Vargyas Lajos: Kutatások a népballada középkori történetében. 2. A honfoglalás-kori hősi epika továbbélése balladáinkban. = Ethn **1960.** 479—519.

Vargyas Lajos: Szibériai hősének-elemek a magyar mesekincsben. = NéprKözl **1961.** 1. sz. 3—11.

Kristó Gyula: Ősi epikánk és az Árpád-kori ráshagyomány. = Ethn **1970.** 113—135.

A CSODASZARVAS-MONDA

Krausz Sámuel: Adalékok a Csodaszarvas regéjéhez. = Ethn **1900.** 116—118.

Tragor Ignác: A csodaszarvas legendája és boldog Vác remete. = Váci könyv **1907.** 5—27.

Moravcsik Gyula: A csodaszarvas mondája a bizánci íróknál. = EPhK **1914.** 280—292, 333—338. — Klny. is.
Ism.: *Heinrich Károly*, UngRschau 1915. 204—206. — *Király György*, ItK 1915. 123.

Moravcsik Gyula: A Physiologus és a csodaszarvas-monda. = Kőrösi Csoma-Archívum **1921/25.** I. 236—237.

Moravcsik Gyula: A csodaszarvas mondája Bizáncban. = Ethn **1926.** 146.

Berze Nagy János: A csodaszarvas mondája. = Ethn **1927.** 65—80, 145—164. — Klny. is.

Kerényi Károly: A csodaszarvas az ezeregynapban. = Ethn **1930.** 145—152.

Dömötör Tekla: Állatalakoskodások a magyar népszokásban. = Ethn **1940.** 235—242.

Solymossy Sándor: A magyar Csodaszarvas-monda. = Mságtud **1942.** 157—175.

Mezey László: Az Árpádok eredet-mondája és a csuti alapítás. = FK **1957.** 427—429.

Dömötör Tekla: Árpádházi Imre herceg és a csodaszarvas monda. = FK **1958.** 317—323. [Kardos Tibor megjegyzései: Uo. 323—325.]

Dömötör, Tekla: Les variantes hongroises des légendes médiévales du cerf. = Littérature hongroise — littérature européenne. Bp. **1964.** 51—68.

AZ ÁLMOS-, ill. TURUL-MONDA

Nagy Géza: Az Árpád-ház mondai genealógiája. = Turul **1894.** 1—9.

Sebestyén Gyula: A magyarok eredetének mondája. = KisfTÉ **1898.** XXXI. 124—139.

Roheim Géza: A kazár nagyfejedelem és a turulmonda. = Ethn **1917.** 58—59. — Klny. is.
Ism.: *Hóman Bálint*, Száz 1918. 288—291. — *Roheim Géza*, Ethn 1918. 142—145. [Válasz Hóman bírálatára.]

Buday Kálmán: Álmos-problémák. = Mságtud **1935.** 60—64.

Pais Dezső: Turul. Az Árpád-nemzetség totem-madara. = MNy **1949.** 37—43.

Studien zur ungarischen Frühgeshichte. *George Vernadsky*: Lebedia. *Michael de Ferdinandy*: Álmos. München **1957.** 112 l. (Südosteuropäische Arbeiten 47.)
Ism.: *Soloviev, A. V.*, Jahrbücher für Geschichte Osteuropas 1960. 123—129. — *Bogyay Tamás*, Südost-Forschungen 1961. 321—323. — *Boronkay Iván*, ItK 1966. 244—245.

Pais Dezső: Totem-halmozás Álmos vezér származása körül? = MNy **1959.** 76—80.

Surányi István: Az ó-örmény Sat-Enik és

a magyar Emese-monda. = MTörtSz (New York) **1970.** 2. sz. 30—39; 3. sz. 23—28.

A HONFOGLALÁS ÉS A KALANDOZÁSOK MONDÁI

Lásd még Anonymus Gesta Hungarorumára vonatkozó irodalmat is. (176. l.)

Sebestyén Gyula: Haláltalan Detre. = EPhK **1900.** 152—159.

Mellinger Kamilla: Botond. Bp. **1912.** 51 l.

Vérbulcsú mondai hitele. = Ethn **1914.** 341.

Marczali Henrik: A Botond-monda történeti kapcsolatai. = AkÉrt **1916.** 90—100.

Heller Bernát: A fehér ló mondájának egy arab párdarabja. = Ethn **1916.** 236—238.

Solymossy Sándor: Lél vezér kürtmondája. = Ethn **1929.** 17—39.

Blénessy János: Milyen történelmi szerepet játszott Lehel vezér s hogyan keletkezett mondája? = A Jászberényi Jászmúzeum Évk. **1937.** 29—37.

Heller, Bernard: La tradition populaire hongroise dite du cheval blanc et ses parallèles, surtout les orientales. = Ethn **1940.** 27—41.

KÖZÉPKORI MONDÁK

A Tar Lőrinc-monda

Toldy Ferenc: Egy XIV. századbeli magyar vezeklő Irlandban sz. Patrik purgatóriumában. = Száz **1871.** 229—247.

Felsmann József: György magyar vitéz vezeklése a Purgatóriumban. = EPhK **1895.** 439—459. [1489-i német szöveg magyar fordításával.]

Kropf Lajos: Pászthói Rátholdi Lőrinc zarándoklása. = Száz **1896.** 716—730.

Széchy Károly: Adalékok a régibb magyar irodalomhoz. II. Tar Lőrinc zarándoklása. = ItK **1896.** 400—408., és Sz. K.: Kisebb tanulmányok. Bp. 1897. 199—212.

Gragger, Robert: Beiträge zur Visionsliteratur im Mittelalter. = UngJb **1925.** 307—309.

Hammerich, L. L.: Der junge ungarische Ritter im Fegefeuer. = UngJb **1927.** 313—330.

Hammerich, L. L.: Visiones Georgii quas in Purgatorio Sancti Patricii vidit Georgius miles de Ungaria. Koebenhavn **1931.** 320 l.
Ism.: *Hodinka László*, EPhK 1934. 37—38.

Fest Sándor: Angol irodalmi hatások a Tar Lőrinc-mondában. = It **1936.** 72—81.

Posonyi Erzsébet: A Tar Lőrinc-monda és a Szent Patrik purgatóriumi víziók keletkezése. = Mságtud **1942.** 26—54, 195—224. — Klny. is.

Csorba András: Magyar—ír kapcsolatok, 1867-ig. Debrecen **1944.** 94 l. [A Tar Lőrinc-mondáról is.]

Vargyas Lajos: Keleti párhuzamok Tar Lőrinc pokoljárásához. = Műveltség és Hagyomány **1963.** 37—54. — Eastern Analogies of Lőrinc Tar's Descent to Hell. = AEthn 1966. 301—318.

A Toldi-monda

Lásd még Ilosvai Selymes Péter irodalmát. (313. l.)

Kemény Zsigmond: Toldi Miklósról. = Divatcsarnok **1854.** jan. 15. 49—58.

Kemény Zsigmond: Arany Toldija. = Divatcsarnok **1854.** jan. 20., jan. 25., és K. Zs.: Történelmi és irodalmi tanulmányok. 2. köt. Bp. 1906. 317—354.

Heinrich Gusztáv: A Toldi-mondáról. = EPhK **1879.** 153—175.

Miskolczy Károly: A Toldi-mondához. = EPhK **1881.** 164—169.

Moller Ede: A Kurzbold- és a Toldi-monda. = M. E.: Összegyűjtött tanulmányok. Sopron **1882.** 35—50.

Komáromy András: Toldi Miklós mint mondahős. = Figy **1883.** XIV. 321—345.

Bognár Teofil: Egy pár szó a Toldi-mondához. = EPhK **1891.** 969—972.

Lázár Béla: A Gesta Romanorum és a Toldi-monda. = EPhK **1891.** 1094—1095.

Szinger Kornél: A Toldi-kérdés és Arany János Toldi-trilógiája. = A Szegedi r. kat. főgimn. ért. **1891/92.** 3—96.
Ism.: [*Badics Ferenc*] B. F., ItK 1893. 121. — *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1893. 386—390.

Győri Gyula: A Toldi-kérdés. = A pápai ev. ref. főisk. ért. **1895/96.** 3—26.
Ism.: *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1897. 172—174.

Bartha József: A Toldi-monda. = KatSz **1899.** 25—37, 313—335, 429—462. — Klny.: A Szt. István Társulat tudományos és irodalmi osztályának felolvasó üléseiből 34.
Ism.: *c.*, ItK 1899. 490—491. — *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1899. 743—747. — *Bartha József*, EPhK 1899. 956. [Válasz Heinrichnek.] — *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1899. 957. [Viszonválasz Barthának.]

Karácsonyi János: Toldi Miklós származása. = KatSz **1899.** 749—760.
Ism.: [*Heinrich Gusztáv*] *h.*, EPhK 1899. 954.

Zsák J. Adolf: Egy Toldi Miklós és György-

re vonatkozó ismeretlen oklevél. = ItK **1902.** 373–375.

TOLNAI VILMOS: Toldi Miklós szertelen fegyvereiről . . . = EPhK **1903.** 442.

FÓTI JÓZSEF LAJOS: A Toldi-monda és két idegen eredetű epizódja. Bp. **1906.** 68 l.
Ism.: *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1906. 693–696.

FÓTI JÓZSEF LAJOS: A Toldi-monda két idegen eredetű epizódja. = ItK **1908.** 257–281.

MARÓT KÁROLY: Néhány szó a Toldi-monda egy epizódjához. = ItK **1909.** 174–177.

BACIU JÁNOS: A Toldi-monda egy oláh nyelvemlékben. = EPhK **1910.** 157–158.

KROPF LAJOS: A sírrablás meséje. = ItK **1910.** 488.

PAIS DEZSŐ: Kazinczy Gábor a Toldi-mondáról. = EPhK **1910.** 610.

PRÓNAI ANTAL: Toldi Miklós fegyverei. = It **1912.** 184–185.

BIRKÁS GÉZA: Ilosvai Toldija s az olasz és francia Rainouart-mondák. = Ethn **1912.** 277–289.

KARÁCSONYI JÁNOS: Délszláv eredetű-e a Toldi-monda? = Ethn **1912.** 321–323. [Birkás cikkéhez; Birkás válasza: Ethn 1913. 82–84.]

KARÁCSONYI JÁNOS: Miért alkalmazta Ilosvai a Toldi-mondát a biharmegyei Toldyakra? = Ethn **1913.** 193–195.

KARÁCSONYI JÁNOS: A Toldyak nagyfalusi kastélya. = A Biharvármegyei és Nagyváradi Régészeti és Történelmi Egylet Jelentései I. Nagyvárad **1913.** 32–36.

WERTNER MÓR: Adalékok Toldi Miklós életrajzához. = AkÉrt **1913.** 172–180.
Ism.: [*Négyesy László*] *n.*, It 1913. 315–318.

A Toldi-kérdéshez. = It **1913.** 403.

BARTHA JÓZSEF: Újabb vélemények a Toldi-mondáról. Fölösleges kutatások. = Élet és irodalom. Szerk. *Toma István*. Bp. **1914.** 258–268.
Vitacikkek: *Birkás Géza*: A Toldi-monda kérdéséhez. = It 1914. 134–136. — *Bartha József*: Válasz Birkásnak. = It 1914. 280. — *Heinrich Gusztáv*: A Toldi-mondához. = EPhK 1914. 234–236.

KARL LAJOS: Ilosvai Toldijáról. = It **1914.** 94–105.
Vitacikkek: *Birkás Géza*: A Toldi-mondáról. (Válasz Karl Lajosnak.) = It 1914. 280–284. — *Karl Lajos*: Ilosvai Toldijáról. (Felelet Birkás Gézának.) = It 1914. 347. — [*Heinrich Gusztáv*] *h.*: Megint a Toldi-monda. = EPhK 1914. 396–397.

MOÓR ELEMÉR: A Toldi-monda és német kapcsolatai. Bp. **1914.** 84 l. (Német Phil. Dolg. 13.)
Ism.: *Berze Nagy János*, ItK 1915. 489–492. — *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1915. 395–401. — *Szegedy Rezső*, BpSz 1915. 163. köt. 310–317. — *Weber Arthúr*, It 1915. 319–322.

BÁN ALADÁR: A Toldi-monda alaprétege. = Ethn **1917.** 21–35.
Vitacikkek: [*Heinrich Gusztáv*] *h.*, EPhK 1917. 688–689. — *Bán Aladár*, EPhK 1918. 171–172. [Válasz Heinrichnek.] — *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1918. 172–173. [Viszonválasz.]

SOLYMOSSY SÁNDOR: A Toldi-mondához. = Ethn **1918.** 1–23. — Klny.: Adalékok a Toldi-mondához. Bp. 1918.
Ism.: [*Heinrich Gusztáv*] *h.*, EPhK 1919. 176–177.

TOLNAI VILMOS: A Toldi-monda és a lovageposzok rokonságához. = Ethn **1919.** 100–101.

NÉGYESY LÁSZLÓ: Az ős Toldi. = Magyar Múzsa **1920.** 19–26.

SOLYMOSSY SÁNDOR: Toldi-mondáink. = Ethn **1921.** 125–126.

MÁLYUSZ ELEMÉR: Toldi Miklós Olaszországban. = It **1923.** 17–23.

MÁLYUSZ ELEMÉR: A Toldi-monda történeti alapja. = HtK **1924.** 3–32.

PAIS DEZSŐ: Ki volt Toldi Miklós? = Napk **1924.** IV. 92–96.

SOLYMOSSY SÁNDOR: A Toldi-monda keletkezése. = ItK **1924.** 1–18, 81–96.

MOÓR, ELEMÉR: Deutsche Spielmannstoffe in Ungarn. = UngJb **1925.** 252–283. [163–283: A Toldi-mondáról.]

MÁLYUSZ ELEMÉR: Toldi Miklós. = HtK **1926.** 225–228.

PÁLÓCZI EDGÁR: Toldi Miklós fegyverei. = Historia **1929.** 4–5. sz. melléklete: Hadimúzeumi Lapok 6–12.

KIRÁLY ILONA: A Toldi-monda és a francia hősénekek. = EPhK **1934.** 11–18.

MÁLYUSZ ELEMÉR: A Toldi-monda. = BécsiMTörtIntÉvk **1934.** (Hóman Emlk.) 126–149. — Klny. is.

FEST SÁNDOR: A Toldi-monda. = BpSz **1938.** 248. köt. 305–337.

KERÉKGYÁRTÓ ELEMÉR: Toldi in Life and Legend. = HQu **1941.** 355–365.

KOROMPAY BERTALAN: Adalékok és jegyzetek a Toldi-mondához. = ItK **1956.** 20–27.

FÓTI LAJOS: A Toldi-monda problémája. = FK **1958.** 507–514.

BALLADÁK

KALLÓS ZSIGMOND: Újabb érvek a Júlia-balladák regös-pogány eredete mellett. = Az Országos Néptanulmányi Egyesület Évk. **1944.** 62–70.

DOMOKOS PÁL PÉTER: Júlia szép leány. = Ethn **1959.** 13–60.

FETTICH NÁNDOR: A Júlia szép leány-balladáról. = Ethn **1959.** 61–75.

VARGYAS LAJOS: Kutatások a népballada középkori történetében. 3. A „Kőműves Kelemen" eredete. = NéprÉrt **1959.** 5—72.

VARGYAS LAJOS: Kutatások a népballada középkori történetében. 1. Francia eredetű réteg balladáinkban. = Ethn **1960.** 163—276.

VARGYAS LAJOS: Kutatások a népballada középkori történetében. 4. Műfaji és történeti tanulságok. = Ethn **1962.** 206—259.

VARGYAS, LAJOS: French Folk-Ballads in Hungary in the Middle Ages. = NHQu **1964.** 16. sz. 174—189.

VARGYAS, LAJOS: Rapports internationaux de la ballade populaire hongroise. = Littérature hongroise — littérature européenne. Bp. **1964.** 59—103.

VARGYAS, LAJOS: Researches into the Mediaeval History of Folk Ballad. Bp. **1967.** 303 l.

Ism.: *Kretzenbacher, Leopold,* Südostdeutsche Forschungen 1968. 455—457. — *Voigt Vilmos,* ItK 1968. 251—256. — *Kriza I[ldikó],* Aethn 1969. 277—283. — *Jones, D. Mervyn,* Medium Aevum 1969. 94—97.

A középkori énekmondók

SZABÓ KÁROLY: A királyi regösökről. = Száz **1881.** 553—568.

PETZ GEDEON: Magyar és német hegedősök. = ItK **1891.** 22—31.

SEBESTYÉN GYULA: Imre király troubadour vendége. 1198. = EPhK **1891.** 503—521.

Ism.: *V.,* ItK 1891. 294—300. — *Sebestyén Gyula:* Verembe esett kritikus. = ItK 1891. 495—497. [Válasz.]

SEBESTYÉN GYULA: Egy név szerint említett Árpád-kori joculator. = ItK **1891.** 31—35.

SEBESTYÉN GYULA: Anjoukori nyomok a nagymihályi Kaplyonok mulattatóiról. = EPhK **1891.** 413—422. — Önállóan, a fenti két cikkel együtt: Adalékok a középkori énekmondók történetéhez. Bp. 1891. 34 l.

KÓBORI JÁNOS: A magyar dalnoki rend. = A békési ev. ref. gimn. ért. **1893/94.** 3—26.

Ism.: *Kardos Albert,* EPhK 1896. 84—87.

Régi joculatoraink történetéhez . . . = EPhK **1894.** 918. [Szinnyei József: A magyar nyelvbe átvett oláh szavak, MNyr XXIII. középkori énekmondókra vonatkozó adatairól.]

MUNKÁCSI BERNÁT: Régi magyar népénekesek. = Ethn **1894.** 373—374.

SEBESTYÉN GYULA: „Gyászmagyarok". Adalékok a középkori énekmondók történetéhez. = Ethn **1900.** 1—11, 49—62, 111—115.

GRÜNN ALBERT: Adat az énekmondók történetéhez. = Ethn **1902.** 285.

GRÜNN ALBERT: Újabb adat az énekmondók történetéhez. = Ethn **1902.** 333—334.

ORBÁN GÁBOR: A magyar nemzeti énekmondás. Privigye **1906.** 38 l. (Klny. a privigyei rk. gimn. 1905/06. évi értesítőjéből.)

SZTRIPSZKY HIADOR: Igricek — énekes koldusok. = Ethn **1908.** 345—353.

RÉTHEI PRIKKEL MARIÁN: Rege, reg, reges. = MNyr **1916.** 6—12.

RÉTHEI PRIKKEL MARIÁN: A régi magyar énekmondók. = EPhK **1917.** 83—102, 201—208, 277—288.

MOÓR ELEMÉR: Die deutschen Spielleute in Ungarn. = UngJb **1921.** 281—297.

MOÓR ELEMÉR: Igric. Zur Frage der Spielleute der Árpadenzeit. = UngJb **1928.** 382—385.

SZABOLCSI BENCE: A középkori magyar énekmondók kérdéséhez. = It **1928.** 219—236., és Sz. B.: A magyar zene évszázadai. 1. köt. Bp. 1959. 19—37. — Die ungarischen Spielleute des Mittelalters. = Gedenkschrift für Hermann Abert. Halle 1928. 154—164.

FARKAS, JULIUS VON: Zur Frage der ungarischen Spielleute des Mittelalters. = Petz Emlk. Bp. **1933.** 52—54., és Deutsch-Ungarische Heimatblätter 1933. 208—210.

SOLYMOSSY SÁNDOR: Hegedőseink jelentősége a középkorban. = Ethn **1940.** 15—26. [Befejezetlen.]

KARDOS, TIBOR: The Wandering Scholars in the Hungarian Middle Age. = HQu **1941.** 333—354.

SÓLYOM KÁROLY: Anonymus énekes forrásai. = MZeneiSz **1944.** 49—55.

PAIS DEZSŐ: Reg. A régi magyarság szellemi életének kérdésköréből. = Magyar századok. Bp. **1948.** 5—23. — Klny.: M. Nytud.Társ.kiadv. 75.

PAIS DEZSŐ: Árpád- és Anjou-kori mulattatóink. Szakaszok egy tanulmányból. = ZTT **1953.** I. 95—110. — Klny.: M. Nytud.Társ.kiadv. 81.

BALÁZS JÁNOS: A goliárdság emlékei a magyar szókincsben. = FK **1955.** 97—109. — Les vestiges de la goliardise dans le vocabulaire hongrois. = ALingu 1957. VII. 169—187.

KOROMPAY BERTALAN: A jokulátor-kérdés az Igor-ének és más orosz párhuzamok megvilágításában. = FK **1955.** 309—332; 1956. 61—77.

RYBARIČ, R.: Igrici a ich kultúra na Slovensku. = Hudební rozhledy **1955.** 199—200.

BALÁZS JÁNOS: Kába beszéd, tréfaszó. (Újabb adalékok mulattatóink történetéhez.) = FK **1956.** 267—274.

Salmen, Walter: A középkori magyar vándorzenészek külföldi útjai. = ZTT **1957.** VI. 159—163.

Pais Dezső: Középkori diákjaink és a krónikákbeli *hétmagyar-gyiák-lázár* mozzanatok. = FK **1958.** 671—676.

Ecsedy Ildikó: A középkori népi hangszeres zene nyomozása régi magyar személyneveinkben. = MNy **1960.** 85—91. [Az Árpád-kori énekmondókhoz.]

Eckhardt Sándor: Trubadúrok Magyarországon. = It **1961.** 129—137., és Eszmei és irodalmi találkozások. Tanulmányok a magyar—francia irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. 1970. 15—27.

Falvy Zoltán: Énekmondók a középkori Magyarországon. = FK **1961.** 86—106. — Spielleute im mittelalterlichen Ungarn. = StudMus 1961. 29—64.

Mészáros István: Középkori kolduló diákjaink. = FK **1961.** 107—116.

Mészáros István: Krónikáink „diák"-jai. FK **1963.** 161—170.

Kubinyi, A[ndreas]: Spielleute und Musiker von Buda (Ofen) in der Jagello-Epoche. = StudMus **1967.** IX. 77—97.

Benkő Loránd: Adalékok a népi mulattatás terminológiájához. (A *tréfá*-tól a *móká*-ig.) = FK **1968.** 480—498.

Hudovsky, Z.: Die Organisten und Spielleute im mittelalterlichen Zagreb. = StudMus **1968.** X. 1—10.

A MAGYAR NYELVŰ IRODALOM

A nyelvemlékek

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK, KÖZLÉSEK

Horvát István: A magyar nyelv régi maradványairól. = TudGyűjt **1835.** I. 101—119, II. 109—121, III. 99—109, V. 83—108, VI. 110—119, VII. 84—92, VIII. 21—27, IX. 33—35, X. 104—105; **1836.** III. 113—117, V. 112—115, VI. 118—119, VII. 102—113, VIII. 109—111, IX. 107—110, X. 106—108, XI. 91—99, XII. 77—79.

Simonyi Zsigmond: Magyar nyelvemlékek. = BpSz **1879.** 19. köt. 198—207.

Zolnai Gyula: Nyelvemlékeink a könyvnyomtatás koráig. Bp. **1894.** IV, 296 l., 25 t.

Ism.: *Balassa József*, EPhK 1895. 327—329. — *Bartha József*, MNyr 1895. 127—131. — *Simonyi Zsigmond*, BpSz 1895. 81. köt. 135—138. és NyK 1895. 250—254. — *Szamota István*, MKsz 1895. 88—89. — [*Szilády Áron*] *Sz. Á.*, ItK 1895. 116—119.

Hubert Emil: A nyelvemléktan alapvonalai. Bp. **1898.** 63 l.

Ism.: *Balassa József—Jenő Sándor*, MNyr 1898. 458—462. — *Hubert Emil*, MNyr 1898. 512—516. [Válasz az előbbi bírálatra.] — *Balassa József*, MNyr 1898. 516. [Viszonválasz.] — *Bartha József*, MKsz 1899. 79—85. — *Hubert Emil*, MKsz 1899. 192—196. [Válasz Bartha bírálatára.] — *Bartha József*, MKsz 1899. 305—308. [Viszonválasz.] — *Hubert Emil*, MKsz 1899. 309. [„Utolsó szó" Bartha viszonválaszára.] — *Réthei Prikkel Marián* EPhK 1899. 58—62.

Zolnai Gyula: Nyelvemlékeink a könyvnyomtatás koráig. = MNy **1905.** 29—36, 71—78, 115—122. — Klny.: M.Nytud. Társ.Kiadv. 1.

[Szily Kálmán] Sz. K.: Régi nyelvemlékeink. = MNy **1914.** 451—452. [Jegyzék; kiegészítések: Kapossy János, MNy 1915. 120—121; Melich János, MNy 1917. 231—232.]

Lampérth Géza: A magyar levélírás kezdete. = Száz **1918.** 1—21.

Jakubovich Emil: Adalékok nyelvemlékeink sorozatához. = MNy **1919.** 122—124; 1920. 14—19, 78—80.

Új magyar nyelvemlékek. = MNy **1924.** 83—87.

Pais Dezső: Szórvány-nyelvemlék, szövegnyelvemlék. = MNy **1928.** 338—340.

Ó-magyar olvasókönyv. Összeáll. *Jakubovich Emil—Pais Dezső.* Pécs **1929.** XLI, 305 l. (Tudományos gyűjtemény 30.)

Ism.: *Eckhardt Sándor*, Napk 1929. II. 866—869. — [*Balassa József*] *B. J.*, MNyr 1930. 21. — *Ságí István*, NyK 1930. 476—478. — *Turóczi-Trostler József*, Nyug 1930. 321—322.

Gál János: Nyelvi és irodalmi régiségeink syllabusa. Bp. **1934.** 60 l.

Szabó Dénes: Jegyzetek hasonmáskiadásban megjelent nyelvemlékek paleográfiailag hű közzétételének módjához. = MNy **1948.** 128—132.

Pais Dezső: A nyelvemlékség korhatárolása. = MNy **1949.** 310—314.

Szabó Dénes: A magyar nyelvemlékek. Bp. **1952.** 55 l., 18 t. (Egyetemi magyar nyelvészeti füz.) — Ua. 2. bőv. kiad. Bp. 1959. 80 l.

Ism.: *Hámori Antónia*, MNy 1953. 255—256.

Mészöly Gedeon: Ómagyar szövegek nyelvtörténeti magyarázatokkal. Bp. **1956.** 261 l. (Egyetemi magyar nyelvészeti füz.)

Ism.: *Lőrinczy Éva, B.*, NyK 1957. 269—272. — *Barta Katalin, D.*, MNyr 1958. 114—117.

O. Nagy Gábor: Vokalfrequenzwerte in altungarischen Textdenkmälern. = Ural-AltJb **1969.** 146—154.

A MAGYAR NYELVŰ ÍRÁSBELISÉG, HELYESÍRÁS

Volf György: Kiktől tanult a magyar írni, olvasni? (A régi magyar orthographia kulcsa.) Bp. **1885.** 87 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XII, 6.), és V. Gy. összegyűjtött munkái. 1. köt. Bp. 1907. 24—112.

Volf György: Első keresztény térítőink nyelvünk, írásunk és történetünk tanúbizonysága szerint. = BpSz **1896.** 85. köt. 177—204, 363—406; 86. köt. 50—86., és V. Gy. összegyűjtött munkái. 1. kötet. Bp. 1907. 113—225.

Istványi Géza: A magyarnyelvű írásbeliség kialakulása. Bp. **1934.** 115 l. (A Pázmány Péter Tudományegyetem tört. szemináriumának kiadv. 1.)

Ism.: *Fekete Nagy Antal*, LK 1936. 329—330.

Melich János: Latinbetűs helyesírásunk eredete. Bp. **1934.** 45 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XXV, 4.)

Ism.: *Moór Elemér*, Népünk és Nyelvünk 1935. 1—14. — *Melich János*, NyK 1935. 98—140. [Válasz.]

Bárczi, Géza: Influence française dans l'orthographe hongroise du moyen âge. = ALingu **1951/52.** 19—63.

Kniezsa István: Helyesírásunk története a könyvnyomtatás koráig. Bp. **1952.** 204 l. (Nyelvészeti tanulmányok 2.)

Ism.: *Bárczi Géza*, MNyr 1953. 278—279., és NyK 1952. 285—293. — *Benkő Loránd*, MNy 1953. 13—25.

Imre Samu: A magyar huszita helyesírás néhány kérdése. Bp. **1964.** 63 l. (Nytud. Értek. 43.)

Kovács Ferenc: A magyar jogi terminológia kialakulása. Bp. **1964.** 206 l. (Nyelvészeti Tanulmányok 6.)

A LEGRÉGIBB SZÖVEGEMLÉKEK

Halotti Beszéd (1192—1195 között)

Megjegyzés. A szöveget megőrző Pray-kódex irodalmát lásd a 208—209. lapokon.

Kiadás

Ó-magyar olvasókönyv. Pécs **1929.** 65—72.

Pais Dezső: A Halotti Beszéd olvasása és értelmezése. Bp. **1941.** (Klny. Kerecsényi Dezső: Régi Magyar Próza 35—36. lapjairól.)

Irodalom

Révai, Nicolaus: Antiquitates literaturae Hungaricae. I. Quod complectitur duas Allocutiones Funebres, genuinae veteri pronunciationi restitutas, et commentario grammatico illustratas. Pest **1803.** 360 l.

Nagy Gábor: A két legrégibb magyar Halotti Beszédről. = TudGyűjt **1836.** 120—125.

Békesi Emil: A Halotti Beszéd kora és hazája. = Figy **1877.** III. 321—327.

Rupp Kornél: A Kyrie eleison a Halotti Beszédben. = R. K.: Tanulmányok a XVI. század vallásirodalmából. Bp. **1898.** 74—80.

Sebestyén Gyula: A Halotti Beszéd szerzője és kora. = NyK **1898.** 93—100.

Breznay Béla: Az ős magyar keresztény „Halotti Beszéd" theológiája. = Religio **1900.** 33, 41—42, 51—52.

Artim Mihály: A „Halotti Beszéd" és „Könyörgés" ritualis szempontból. Bártfa **1903.** IV, 67 l.

Szinnyei József: A Halotti Beszéd másolatvoltáról. = MNy **1905.** 20—23.

Melich János: Révai Miklós első magyarázata a Halotti Beszédről. = MNy **1908.** 1—12, 54—62.

Mészöly Gedeon: A Halotti Beszéd nemmásolat-voltáról. = MNyr **1908.** 289—295.

[Simonyi Zsigmond] Kovács Márton: Megjegyzések a Halotti Beszéd nemmásolat voltáról. = MNyr **1908.** 417.

Trócsányi Zoltán: A Halotti Beszéd másolatvoltáról s az ö>ö hangváltozásról. = NyK **1909/10.** 213—235.

Erdélyi Lajos: A Halotti Beszéd „íráshibái" és olvasásuk. = MNy **1914.** 128—131.

Czebe Gyula: A „Halotti Beszéd és Könyörgés" s a görög és latin szertartás. = EPhK **1915.** 34—42.

Erdélyi Lajos: A Halotti Beszéd mint nyelvjárási emlék. Adatok nyelvemlékeink és nyelvjárásaink ismeretéhez. Bp. **1915.** 74 l., 1 t. (NyF 71.)

Ism.: [*Simonyi Zsigmond*] *Kovács Márton*, MNy 1916. 261. — *Losonczi Zoltán*, MNyr 1917. 42—44.

Karácsonyi János: Hol írták a Halotti Beszédet? = MNy **1925.** 221—232.

László Vince: A Halotti Beszéd úgynevezett Könyörgéséről. = It **1926.** 152—156.

Mészöly Gedeon: A Halotti Beszéd hangtörténeti és alaktani sajátosságai. Szeged **1926.** 43 l. (Szegedi tudományos ktár 1.)

Ism.: *Fludorovics Jolán*, NyK 1931/34. 287—291.

Szinnyei József: A Halotti Beszéd hang- és alaktana. = MNy **1926.** 157—170, 229—260. — Klny.: M.Nytud.Társ.Kiadv. 23.

Szinnyei József: Utószó a Halotti Beszéd alaktanához. = MNy **1926.** 307—317.

Mészöly Gedeon: A Halotti Beszéd tárgyas

elbeszélő múlt alakjai magyar és finnugor szempontból. Bp. **1931.** 145 l.
Ism.: *Fludorovics Jolán*, NyK 1931/34. 287—291. — *Zolnai Gyula*, MNy 1932. 158—164.

ERDÉLYI JÓZSEF: Látjátok feleim. A Halotti Beszéd költészete. Bp. **1939.** 16 l.

MÉSZÖLY GEDEON: Nyelvtörténeti fejtegetések a Halotti Beszéd alapján. Szeged **1942.** 112 l. (A.Univ.Szeg. S.Phil. 14.)

PAIS DEZSŐ: A Halotti Beszéd olvasása és értelmezése. = MNy **1942.** 159—162.

MÉSZÖLY GEDEON: A Halotti Beszéd néhány szavának stílustörténeti módszerű megfejtése. (Mutatvány a „Nyelvtörténeti séták nyelvemlékeink között" című műből.) = MNy **1955.** 176—182.

PAIS DEZSŐ: A Halotti Beszéd „másképpen". = MNy **1956.** 219—220.

SZABOLCSI BENCE: A Halotti Beszéd ritmusa. = ItK **1956.** 119—129., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 13—32.

SINKÓ ERVIN: Halotti Beszéd. = S. E.: Magyar irodalom. Subotica **1961.** 29—32.

PÁSZTÓ ANDRÁS: A Halotti Beszéd interpunkciójáról. = MNy **1966.** 188—194.

SARKADY SÁNDOR: Feze. (A Halotti Beszéd egy kérdéses mondatának értelmezéséhez.) = MNy **1966.** 415—420.

BOROS TIBOR: Feze. = MNyr **1967.** 355—358.

HORVÁTH JÁNOS: A Halotti Beszéd történetéhez. = MNy **1970.** 421—429.

Ó-magyar Mária-siralom (1300 k.)

Kiadások

Ó-magyar olvasókönyv. Pécs **1929.** 123—131.

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Bp. **1960.** [275—285: Ó-magyar Mária-siralom, Kardos Tibor gondozásában.]

Irodalom

GRAGGER RÓBERT: Ó-magyar Mária-siralom. = MNy **1923.** 1—13. — Klny.: M.Nytud. Társ.Kiadv. 19. — Eine altungarische Marienklage. = UngJb 1923. 27—46. [Fakszimilével.]

[HORVÁTH JÁNOS] -rv-: Magyar vers az Árpád-kor végéről. = Napk **1923.** 189—192.

NÉGYESY LÁSZLÓ: Igazításpróbák az Ó-magyar Mária-siralom olvasásához. = MNy **1927.** 373—379.

MÉSZÖLY GEDEON: Mutatvány az Ó-magyar Mária-siralom magyarázatából. (Az *öklel* szóról.) = Népünk és Nyelvünk **1930.** 277—279.

MÉSZÖLY GEDEON: Az Ó-magyar Mária-siralom. = Napk **1931.** 326—328.

PAIS DEZSŐ: Syrolmol sepedyk. = MNy **1932.** 47—51.

MÉSZÖLY GEDEON: Magyarázatok az Ó-magyar Mária-siralomhoz. = Népünk és Nyelvünk **1933.** 149—154.

MÉSZÖLY GEDEON: „Az Ó-magyar Mária-siralom nyelvtörténeti és stílustörténeti módszerű magyarázatá"-ból mutatvány. = NyK **1931/34.** 54—67.

CLAUSER MIHÁLY: A diadalmas magyar nyelv és az Ó-magyar Mária-siralom. = MNy **1935.** 326—328.

MÉSZÖLY GEDEON: Egy rész az Ó-magyar Mária-siralom magyarázatából. = SzegFüz **1935.** 177—179.

MÉSZÖLY GEDEON: Stílustörténeti módszerű szövegmagyarázat az Ó-magyar Mária-siralomhoz. = SzegFüz **1935.** 15—18.

MÉSZÖLY GEDEON: Van-e az Ó-magyar Mária-siralomnak más latin forrása, mint a Löweni Kódex Planctus-szövege? = NyK **1936.** 278—284.

MÉSZÖLY GEDEON: Az Ó-magyar Mária-siralom *sepedyk* szavának magyarázata. = MNy **1936.** 168—171.

SZABOLCSI BENCE: Az Ó-magyar Mária-siralom dallama. = Argonauták **1937.** 46—61., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 33—49.

HORVÁTH KÁROLY: fugwa huztuzwa wklelue. = MNy **1941.** 185.

G. ECKERDT LÁSZLÓ: Az Ó-magyar Mária-siralom *qui* szava. = MNy **1942.** 192—194.

PAIS DEZSŐ: en iunhumnok bel bua qui sumha nym hyul. = MNy **1942.** 296.

HANKISS JÁNOS: A kereszt lábánál. = H. J.: A magyar irodalom közelről. Bp. [**1942**]. 5—13.

MÉSZÖLY GEDEON: Az „Ó-magyar Mária-siralom" betűjének értelmére vezérlő kalauz. = Nép és Nyelv **1942.** 155—176, 234—239; 1943. 38—40, 56—58, 75—78, 97—100.

MÉSZÖLY GEDEON: Az Ó-magyar Mária-siralom nyelvtörténeti és stílustörténeti magyarázata. Kolozsvár **1944.** 79 l. (Acta philosophica 8.)

BÁRCZI GÉZA: A Leuveni Kódex történetének legújabb szakasza. = MNy **1947.** 301—305.

HEXENDORF EDIT: Kérdő-felkiáltó fordulat az Ó-magyar Mária-siralomban? = MNy **1949.** 85—86. [Pais Dezső megjegyzései: Uo. 86.]

ELEKFI LÁSZLÓ: Észrevételek az Ó-magyar Mária-siralom három részletéhez. = MNy **1950.** 45—50. [Pais Dezső hozzászólása: Uo. 50—53.]

[HEXENDORF EDIT]: Az Ó-magyar Mária-siralom legújabb magyarázatához. = MNy **1950.** 174—175. [Elekfi László cikkéhez.]

Győrffy Miklós: Újra az Ó-magyar Mária-siralom kérdő-felkiáltó fordulatairól. = MNy **1952.** 178–184.
Balázs János: Az Ó-magyar Mária-siralom egy helyének értelmezéséhez. = MNy **1953.** 427–431.
Pais Dezső: Bezzeg, bizony. = MNy **1953.** 432–435. [Balázs János cikkéhez.]
Andrássyné Kövesi Magda: Az Ó-magyar Mária-siralom *ualallal* szavának értelmezése. = MNyjárások **1956.** 136–153.
Bárczi Géza: A Leuveni Kódex történetének legújabb szakaszához. = MNy **1964.** 86–89.
Muzslay István: A Leuveni Kódex történetének legújabb szakaszához. = MNy **1964.** 345–346.
Mezey László: Notes lovaniennes sur la Complainte en vieux hongrois. = ALitt **1969.** XI. 21–38.

Gyulafehérvári Glosszák (1310–1320 k.)

Kiadások

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [49–58: Gyulafehérvári Glosszák, Horváth Cyrill gondozásában.]
Ó-magyar olvasókönyv. Pécs **1929.** 132–134.

Irodalom

Simonyi Zsigmond: A Gyulafehérvári Versek. = MNyr **1898.** 529–531.
Szinnyei József: A gyulafehérvári gloszszák. = NyK **1899.** 1–3.
Varjú Elemér: A gyulafehérvári codex. = AkÉrt **1899.** 16–25.
Vitacikkek.: *Horváth Cyrill:* „A legelső ismert magyar nyelvű vers." = MKr 1899. 151. — *Varjú Elemér:* „A legelső ismert magyar nyelvű vers." = MKr 1899. 165–166. — *Horváth Cyrill:* Még egyszer „A legelső ismert magyar nyelvű vers"-ről. = MKr 1899. 184–185. — *Varjú Elemér:* Utoljára „A legelső ismert magyar nyelvű vers"-ről. = MKr 1899. 201–202.
Tagányi Károly: A Gyulafehérvári Gloszszák szerzője. = MNy **1905.** 130–132.
Pápay József: Ki hát a Gyulafehérvári Glosszák szerzője? = MNyr **1912.** 145–146. [Tagányi Károly hozzászólása: Uo. 242.]
Varjú Elemér: A Gyulafehérvári Glosszák szerzője. = MNyr **1912.** 171–172.
Dézsi Lajos: A Gyulafehérvári Glosszák forrásához. = MNy **1913.** 183.
Erdélyi Lajos: A Gyulafehérvári Glosszák. = MNy **1913.** 67–74., és E. L.: Magyar nyelvi tanulmányok. 1. köt. Bp. 1926. 131–142.
Jakubovich Emil: A Gyulafehérvári Gloszszák forrásához. = MNy **1913.** 234.
Erdélyi Lajos: A Gyulafehérvári Glosszák nyelvjárásához. = MNy **1914.** 30–31.
Erdélyi Lajos: A Gyulafehérvári Glosszákhoz. = It **1914.** 459–461.
Erdélyi Lajos: Melyik nyelvterületen írhatták a Gyulafehérvári Glosszákat? Nyelvjárástörténeti tanulmány az irodalomtörténet szolgálatában. = ErdMúz **1914.** 195–213., és E. L.: Magyar nyelvi tanulmányok. 2. köt. Bp. 1929. 98–117.
Melich János: A Gyulafehérvári Glosszák egy helyéről. = MNy **1915.** 346–348.
Négyesy László: A gyulafehérvári nyelvemlék olvasásához. = MNy **1915.** 226–227. [Erdélyi Lajos megjegyzései: Uo. 383.]
Vértes O. András: A Gyulafehérvári Gloszszák egyik latin eredetijéről. = MNy **1956.** 349–350.

Königsbergi Töredék (XIV. sz. dereka)

Kiadások

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [58–75: Königsbergi Töredék, *Horváth Cyrill* gondozásában.]
Ó-magyar olvasókönyv. Pécs **1929.** 173–191.
Lőrinczy Éva: A Königsbergi Töredék és Szalagjai mint nyelvi emlék. Bp. **1953.** 224 l. (Nyelvészeti tanulmányok 3.) [Kritikai kiadás fakszimilével.]

Irodalom

Ponori Thewrewk Emil: A königsbergi töredék. = EPhK **1879.** 401.
Szily Kálmán: A königsbergi töredékről. = AkÉrt **1894.** 399–402., és Sz. K.: Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. Bp. 1898. 406–410.
Nagy Gyula: A Königsbergi Töredék újabban felfedezett részei. = AkÉrt **1895.** 22–31.
Kalmár Elek–Négyesy László: A Königsbergi Töredék versmértéke. = NyK **1895.** 351–355.
Szilády Áron: A königsbergi töredék. = AkÉrt **1895.** 561–580.
Zolnai Gyula: A Königsbergi Töredék szalagjai. = MNyr **1895.** 111–124.
Simonyi Zsigmond: A Königsbergi Töredék egy érthetetlen helyéről. = AkÉrt **1896.** 313–316.
Köveskuti Jenő: A Königsbergi Töredék mint Karácsonyi ének. = MNyr **1908.** 456–458. [Hozzászólás: Uo. 1909. 93.]
[Ssily Kálmán] Sz. K.: A Königsbergi Töredék fölfedezéséhez. = MNy **1911.** 376–377.

Heinlein István: A Königsbergi Töredék felfedezéséhez. = AkÉrt **1911.** 456–463.
Mészöly Gedeon: *Falu* és társai meg a *latotuot*. = MNy **1928.** 28–34.
Bárány Gerő: Königsbergi töredék. Szeged **1931.** 16 l. (Széphalom Ktár 22.)
Horváth Cyrill: Hogyan szólának? = MNy **1934.** 136–150. [A Königsbergi Töredék vers-jellegéről.]
Jacobi Lányi Ernő: A Königsbergi Töredék versalakja. = MNy **1936.** 302–311.
Lőrinczy Éva, B.: A Königsbergi Töredék és Szalagjai mint nyelvi emlék. Bp. **1953.** 224 l. (Nyelvészeti tanulmányok 3.)
Koltay-Kastner Jenő: A Königsbergi Töredék kérdéséhez. = ItK **1956.** 130–137.
Lőrinczy Éva, B.: KTSz: tiftusft [m]uncallek. = MNy **1958.** 111–112. [Helyesbítés monográfiájához.]
Décsy, Gyula: Zur Geschichte der Königsberger ungarischen Sprachdenkmäler. = UralAltJb **1959.** 53–61.

Marosvásárhelyi Sorok és Glosszák

Kiadás

A Marosvásárhelyi Sorok. Kiad. *Farczády Elek, Szabó T. Attila*. Bukarest **1957.** 48 l.
Ism.: *Márton Gyula*, Korunk 1958. 279–281. — *Meggyes Klára*, MNyr 1958. 502–503. — *Tompa József*, MTud 1959. 162–163. — *Gerézdi Rabán*, ItK 1961. 505–506.

Irodalom

Szabó T. Attila: A Marosvásárhelyi Sorok, az ötödik magyar szövegemlék. = MNyr **1957.** 295–296.
Szabó T. Attila: A Marosvásárhelyi Sorok és Glosszák. = MNy **1957.** 335–351. [Bárczi Géza és Benkő Loránd hozzászólásai: MNy 1958. 13–22.] — Klny.: M.Nytud.-Társ.Kiadv. 97.
Olvasás a sorok között. (A Marosvásárhelyi Sorok és Glosszák olvasatának kérdéséhez.) = NyItudK **1958.** 251–254.

SZÓJEGYZÉKEK

Összefoglaló tanulmányok

Gáldi László: Contributions à l'étude des lexiques latins-hongrois du moyen âge. = Szövetségi Évk. **1936/37.** 20–72. — Klny.: Bp. 1938. Eötvös füzetek 11.
Ism.: *Bajomi Vilmos*, Műhely 1938. 153–157. — *Fludorovits Jolán*, EPhK 1938. 113–114. — *Balassa József* MNyr, 1939. 20.
Gáldi László: Középkori szójegyzékeink új kiadásáról. = MNy **1950.** 28–36.

A Königsbergi Szójegyzék (XIV. század 2. fele)

Melich János: A Königsbergi szójegyzék. = MNy **1916.** 145–149. [Szövegkiadás. — Fejérpataky László, Nagy Gyula, Szinnyei József, Szentpétery Imre, Jakubovich Emil, Károlyi Árpád és Karácsonyi János hozzászólásai: Uo. 241–265, 325–326, 370–371.]
Simonyi Zsigmond: Königsbergi Szójegyzék. = MNyr **1916.** 161–162, 256–257.

A Besztercei Szójegyzék (1380–1410 között)

A besztercei szószedet. Latin–magyar nyelvemlék a XV. századból. Kiad. *Finály Henrik*. Bp. **1892.** 92 l., 7 t. (Értek. Ny. Széptud.Kből XVI, 1.)
Ism.: *Kalmár Elek*, NyK 1893. 232–236. — *Pettkó Béla*, Száz 1893. 82–84.
Simonyi Zsigmond: A besztercei szójegyzék. = NyK **1890/92.** 523–526.
Melich János: A Besztercei Szójegyzék. = MNyr **1893.** 117–124, 173–182.
Tagányi Károly: A Besztercei szószedet kultúrtörténeti jelentősége. = Száz **1893.** 305–327.
Sági István: A Besztercei Szójegyzék kiadása. = NyK **1907.** 111–116.
Melich János: Adalék a Besztercei Szójegyzék eredetéhez. = MNy **1921.** 40–41.
Tamás Lajos: A Besztercei és Schlägli Szójegyzék néhány latin–magyar szópára. = MNy **1938.** 48–53.
Gregor Ferenc: A Besztercei Szójegyzék szlovák elemei? = MNy **1968.** 496–501.

A Schlägli Szójegyzék (1400–1410 között)

A schlägli magyar szójegyzék. A XV. század első negyedéből. Kiad. *Szamota István*. Bp. **1894.** 114 l.
Ism.: *Bartal Antal*, NyK 1894. 245–249. — *Kalmár Elek*, NyK 1894. 249–255. — *Melich János*, ErdMúz 1894. 236–237. — [*Schönherr Gyula*] *Sch. Gy.*, MKsz 1894. 86–87.
Gáldi László: Szövegjavítások a Schlägli Szójegyzék kiadásához. = MNy **1941.** 272–275.

Egyéb szójegyzékek

Házi Jenő: A soproni magyar–latin szójegyzék. = MNy **1924.** 149–167. —

Klny.: M.Nytud.Társ.Kiadv. 21. [Szövegkiadás fakszimilével.]
Borsa Gedeon: Egy 1500 körüli—latin magyar szójegyzék. = MNy **1954.** 201—202. [Szövegkiadás fakszimilével.]

GLOSSZÁK

Zolnai Gyula: XVI. századi magyar glosszák az Egyetemi Könyvtárban. = NyK **1895.** 49—52.
Melich János: A gyöngyösi glosszák. = NyK **1898.** 304—324. [Kiadás. — Zolnai Gyula helyesbítései: MNyr 1899. 364—366.]
Schönherr Gyula: A Casanate-Codex magyar glosszái. = MNy **1905.** 249—253.
Mészöly Gedeon: Jegyzetek a „Sermones dominicales" szótárához. = MNy **1910.** 401—406.
Zolnai Gyula: A Budapesti és Németújvári Glosszák. = MNyr **1910.** 460—474.
Zolnai Gyula: A Budapesti Glosszákhoz. = MNyr **1911.** 181—182.
Csűry Bálint: Régi magyar glosszák, bejegyzések. = MNy **1925.** 139—142.
Jakubovich Emil: Két magyar glosszás bécsi kódex. = MNy **1927.** 33—36.
Király Péter: Ismeretlen magyar glosszák. Jászói, Zirci, Nagyvátyi Glosszák. Bp. **1959.** 64 l. (Nytud. Értek. 21.)
Ism.: *Abaffy Erzsébet, E.*, MNyr 1960. 498—502. és ALingu 1962. 201—202.
Bálint Sándor: Alsóvárosi Glosszák. Egy szegedi nyelvemlék. = MNy **1961.** 355—357.
Bognár András: Magyar glosszák egy Pelbárt kötetben. = MNy **1963.** 223—225.

VEGYES MAGYAR NYELVŰ SZÖVEGEK

Géresi Kálmán: Nyelvtörténeti apróság. = MNyr **1873.** 68—69.
Marczali Henrik: Egy XIV. századbeli szitkozódás. = MNyr **1878.** 81. [A Dubniczi krónikából.]
Szinnyei József: Egy XVI. századbeli nyelvemlék. = MNyr **1879.** 169. [Orvosi jegyzetek a század elejéről.]
Barabás Samu: Bodó Ferenc magyar végrendelete. 1517. április 25. = TT **1890.** 558—560.
Vegyes följegyzések. = ItK **1893.** 122—125. [Gyónóformula, himnuszfordítás a XVI. század első feléből.]
Bartha József: Ismeretlen nyelvemlékek a XVI. század első feléből. = NyK **1898.** 71—77.
Varjú Elemér: Egy kis magyar nyelvemlék a XVI. század elejéről. = MKsz **1899.** 207—208. [Házasságkötési formula.]
Iványi Béla: Egy ismeretlen nyelvemlékünk. = MNy **1905.** 213—218. [Bekényi Pál 1510-i levele.]
Iványi Béla: Néhány magyar följegyzés 1526 előttről. = MNy **1905.** 350—353.
Kujáni Gábor: Drágffy János két nyugtatványa 1514-ből. = MNy **1906.** 161—163.
Sági István: Magyar bejegyzések a M. N. Múzeum Széchényi Könyvtárának egy ősnyomtatvány-kolligátumában. = MKsz **1906.** 345—352. [A XVI. század elején feljegyzett imaszövegek Michael de Hungaria nyomtatott prédikációs kötetében.]
Jungerth Mihály: Magyar levélzáradék 1517-ből. = MNy **1907.** 322.
Zolnai Gyula: Magyar becsületbírósági ítélet 1516-ból. = MNy **1907.** 433—436.
Iványi Béla: Nyelvemlékek a gróf Telekicsalád gyömrői levéltárában. = MNy **1913.** 442—445.
Jakubovich Emil: XV. századi magyar fohászkodás. = MNy **1913.** 85—86.
[Szily Kálmán] Sz. K.: Suki István menedéklevele 1508-ból. = MNy **1913.** 86.
Lampérth Géza: Thurzó Elek szerelmeslevele 1528-ból. = MNy **1917.** 270—271.
Mészöly Gedeon: Drágffy János 1524-iki végrendelete. = MNy **1917.** 121—124.
[Mészöly Gedeon] M. G.: Vér András menedéklevele. = MNy **1917.** 22.
[Simonyi Zsigmond] Kovács Márton: Egy elfelejtett nyelvemlék. = MNyr **1918.** 143. [1486-i magyar levél Weszprémi István Succinta . . . című művében.]
Jakubovich Emil: Tiszavarsányi levél 1474-ből. = MNy **1919.** 109—110.
Keményi Lajos: XV. szbeli nyelvemlék. = MNy **1919.** 39. [Költői műfajok terminus technicusa magyarul.]
Jakubovich Emil: Magyar felségfolyamodvány II. Lajos királyhoz 1524-ből. = MNy **1923.** 126—130. [Dőry Ferenc megjegyzése: Uo. 1924. 87—88.]
Jakubovich Emil: A legrégibb magyar missilis levél. = MNy **1925.** 114—120. [Kisvárday Aladár, XV. század vége.]
Jakubovich Emil: A gróf Zichy-nemzetség zsélyi levéltárának magyar nyelvemlékei. = MNy **1926.** 143—147.
Lukcsics Pál: Drágfy János temesi főispán magyar nyelvű levelei 1524-ből. = MNy **1929.** 67—70.
Lukcsics Pál: Adalék a gróf Zichy-nemzetség zsélyi levéltárának magyar nyelvemlékeihez. = MNy **1930.** 150—151. [Drágfy János levele.]
Jakubovich Emil: Két régi magyar esküforma. = MNy **1933.** 118—121.
Jakubovich Emil: Korvin János herceg magyar nyelvű oklevelének hiteléhez. = MNy **1936.** 50—54.
Iványi Béla: Magyar nyelvemlékek a herceg Batthyány család körmendi levéltárában.

= MNy **1941.** 200—206, 275—283, 350—356.

IVÁNYI BÉLA: Nyelvemlékek a körmendi és monyorókeréki levéltárakból. = MNy **1947.** 156—160, 223—225.

IVÁNYI BÉLA: Magyar nyelvemlékek a körmendi levéltárban. = MNy **1950.** 184—187.

ECKHARDT SÁNDOR: Adatok egy régi magyar levélhez. = MNy **1951.** 101—102. [1513.]

BEKE ALBERT: Egy XV. századi szövegtöredék. = MNy **1953.** 206—209. [Magyar nyelvű magánlevél.]

JENEI FERENC: Győri Mária-imádságok. = MNy **1953.** 209—211.

ECKHARDT SÁNDOR: Magyar levelek a XVI. század első feléből. = MNy **1955.** 358—361.

URAY GÉZA: Egy 1488. évi magyar nyelvemlék a Szovjetunióban. = MNy **1955.** 244.

HÁZI JENŐ: A győri székeskáptalan legrégibb számadáskönyve. = MNy **1957.** 253—257. [1495—1503 közötti szórványnyelvemlékekkel.]

BÁLINT SÁNDOR: Egy szegedi nyelvemléktöredék. = MNy **1962.** 231.

JAKÓ ZSIGMOND: Rődi Cseh István végrendelete 1507-ből. = NyItudK **1962.** 184—187.

BÓNA J. PÁL: Egy ötszázéves magyar fohászkodás. = KatSz **1963.** 47—50. [Fakszimilével.]

SZABÓ T. ATTILA: Kolozsvári gyalázkodás 1491-ből. = MNy **1964.** 496—499.

DOMOKOS PÁL PÉTER: Magyar nyelvemlék Czenstochowában 1501-ből. = MNy **1966.** 489—492. [Ima.]

GYÖRFFY GYÖRGY: Egy Mohács előtti magyar búcsús ima. = MKsz **1970.** 209—214. [Fakszimilével.]

HAMISÍTOTT NYELVEMLÉKEK

SZILÁGYI ISTVÁN: Az állítólagos Rákóczi-codex. = EPhK **1882.** 289—295. [Toldy Ferenc által tévesen kikövetkeztetett 1463-i magyar bibliáról.]

SZARVAS GÁBOR: A Karacsay-kódex énekei. = MNyr **1902.** 455—458. [A Somogyi Antal-féle hamisítványokról.]

KATONA LAJOS—SZINNYEI JÓZSEF: A Karacsay-codexről. = AkÉrt **1903.** 193—210. [A Somogyi Antal-féle hamisítványokról.]

Állítólagos középkori „képes krónika" a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárában. = MKsz **1903.** 191—192. [Literáti Nemes Sámuel hamisítványáról.]

KIRÁLY PÉTER: Az esztergomi „ómagyar" nyelvemlék. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 598—603. [Literáti Nemes Sámuel hamisítványa.]

A magyar nyelvű költészet

KIADÁSOK

Régi magyar költők tára. 1. köt. Középkori magyar költői maradványok. Közzéteszi *Szilády Áron*. Bp. **1877.** XII, 391 l.

Ism.: *Komáromy Lajos*, BpSz 1878. 17. köt. 393—399. — *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1879. 131—137.

Régi magyar költők tára. 1. köt. Középkori magyar verseink. 2., teljesen átdolg. kiad. Szerk. *Horváth Cyrill*. Bp. **1921.** 531 l.

Tartalma: 49—58: A Gyulafehérvári Glosszák. — 58—75: A Königsbergi Töredékek. — 75—204: Vegyes vallásos énekek. — 204—205: A Szelestey-féle ráolvasás. — 206—220: Vegyes vallásos énekek. — 220—234: A László-ének. — 234—236: Ének Szűz Máriáról. — 236—245: Vásárhelyi András éneke. — 245—246: Himnusz Szent Istvánról. — 246—415: Alexandriai Szent Katalin verses legendája. — 417—435: Énekek Telegdi Miklós prédikációs könyveiből. — 436—450: Bájoló imádságok Bornemisza Péter Ördögi kisirtetek c. művéből. — 451—456: Ének a Cantus Catholici-ből. — 459—468: Verses csizió. — 468—476: Szabács Viadala — 476—477: Magyi János: Regula iuris. — 477: Enyingi Török Imre verses üdvözlete. — 477—478: Gergely deák siraloméneke Both János veszedelmén. — 480—483: Emlékdal Mátyás király halálára. — 483—485: A Körmöcbányai Táncszó. — 485—489: Szabatkai Mihály: Cantio Petri Berizlo. — 490—491: Geszti László éneke. — 491—495: Apáti Ferenc: Cantilena. — 495—496: A Pominoczki-töredék. — 496—497: A Jajcai ének-töredék.

Ism.: *Holik Flóris*, EPhK 1921. 137—138. — *Tolnai Vilmos*, MNy 1921. 184—186. — *Boros Alán*, ItK 1923. 203—205. — [*Horváth János*] *-rv.-*, Napk 1923. 263—265.

Megjegyzések, kiegészítések

KEMÉNY LAJOS—[SZILÁDY ÁRON] Sz. Á.: A Régi Magyar Költők Tárának I. kötete 1877-ben jelent meg . . . = ItK **1895.** 120—125.

NÉGYESY LÁSZLÓ: Szerzelék középkori verses emlékeinkhez. = It **1915.** 175—179.

HAJNÓCZY IVÁN: Az első magyar hexameter. = It **1921.** 140.

HORVÁTH CYRILL: Középkori magyar versek. = It **1923.** 10—16.

VÉRTES O. ANDRÁS: Ismeretlen középkori magyar verssorok. = ItK **1934.** 194—195.

Borsa Gedeon: Ismeretlen virágének töredéke. = ItK **1957.** 236—237. [„Zöldvári ének."]

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Vallásos költészet

Békesy Emil: Egy tekintet középkori vallásos költészetünkre. = ÚjMSion **1879.** 3—16, 128—136, 177—186, 257—264.

Torday Ányos: Kódexeink Mária-himnuszai. Bp. **1903.** 90 l.
Ism.: *Horváth Cyrill,* EPhK 1904. 675—688.

Frick József: A középkori magyar himnuszköltészet. Kolozsvár **1910.** 128 l.

Petró Sándor: A magyar nyelvű egyházi ének középkori emlékei. = EPhK **1941.** 270—285. — Klny. is.
Ism.: *Bartha Dénes,* Száz 1943. 475.

Radó Polikárp: Mária a középkor-végi kolostori irodalomban. = Vig **1948.** 193—201. [Főleg Mária-himnuszokról.]

Világi költészet

Megjegyzés. A „virágének" irodalmát lásd a 258. lapon.

Szilády Áron: Költészetünk I. Mátyás király idejében. = MTA Évk. **1877.** XVI/1. 37—56.

Kardos Tibor: Huszita-típusú kantilénáink. = ItK **1953.** 81—95.

Gerézdi Rabán: A magyar világi líra kezdetei. Bp. **1962.** 327 l., 2 t. (Irodalomtörténeti Könyvtár 7.)
Ism.: *Bori Imre,* Hid 1962. 1037—1044. — *Rónay György,* Vig 1962. 558—564. — *Komlovszki Tibor,* ALitt 1963. 193—197. — *Nemeskürty István,* Kr 1963. 4. sz. 51—53. — *Kardos Tibor,* ItK 1964. 102—118.

A VERSELÉS

Krajcsovics Soma: Középkori költői maradványaink verseléséről. = EPhK **1882.** 705—732, 837—864.

Kacziány Géza: A magyar vers-alakok Erdősiig. = ItK **1891.** 1—20., és K. G.: Ősköltészetünk az összehasonlító irodalomtörténet alapján. Bp. 1891. 27—46.

Kardos Albert: Miért oly gyarló középkori verselésünk? = EPhK **1894.** 467—481.

Vargha Damján: Ősi nyolcas versforma kódexeink bibliafordításában. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 171—195.

Horváth János: Írott nyolcas, népi nyolcas. = MNy **1918.** 180—184.

Horváth János: Ősi nyolcas szerkezetek időrendje. = MNy **1918.** 49—53.

Király György: Az ősi nyolcas kérdéséhez. = MNy **1918.** 126—129.

Gábor Ignác: Mit mondanak a szaktudósok? = G. I.: A magyar ritmus problémája. Bp. **1925.** 172—191. [Vita Horváth Cyrillnek a RMKT 1. kötete bevezetésében kifejtett álláspontjával.]

Horváth János: Jámbikus sorfaj középkori verseinkben. = MNy **1927.** 379—389.

Horváth János: A középkori magyar vers ritmusa. Berlin **1928.** 155 l.
Ism.: *Bittenbinder Miklós,* EPhK 1930. 115—117.

Császár Elemér: A középkori magyar vers ritmusa. = ItK **1929.** 29—47, 155—178, 271—300. — Klny.: It.Füz. 35.

Fajcsek Magda: Hagyományossá vált mondatképletek középkori és XVI. századi verseinkben. Bp. **1942.** 192 l.

Vargyas Lajos: A magyar vers ritmusa. Bp. **1952.** [92—135: A középkori magyar vers.]

Bóka László: Nyelv és halhatatlanság. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 487—490., és B. L.: Tegnaptól máig. Bp. 1958. 530—536. [Középkori himnuszfordítás egybevetése Babits fordításával.]

AZ EGYES EMLÉKEK RÉSZLETIRODALMA

Megjegyzés. Az Ó-magyar Mária Siralom, a Königsbergi Töredék, valamint a régebben versnek tartott Gyulafehérvári Glosszák részletirodalmát lásd „A legrégibb szövegemlékek" c. fejezetben. (141. l.)

A verses Katalin-legenda

Kiadások

Alexandriai Szent Katalin verses legendája ugyanazon szentnek két kisebb prózai életével együtt. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1855.** 287 l.

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [246—416, 503—504: Alexandriai Szent Katalin verses legendája, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

[Binder Jenő] B. J.: A Katalin-legenda 2508—13. soraiban levő kép . . . = EPhK **1885.** 218.

Horváth Cyrill: Pelbárt és a verses Katalin-legenda. = ItK **1892.** 35—50. [Temesvári Pelbárt feltételezett szerzőségének cáfolata.]

KATONA LAJOS: Alexandriai Szent Katalin legendája középkori irodalmunkban. Bp. **1903.** 96 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XVIII, 5.) — Kivonata: AkÉrt 1903. 58—74.

KARDOS GYULA: Alexandriai szent Katalin cseh és magyar verses legendájának viszonya. = A kassai főgimn. ért. **1906/07.** 3—59.

Ism.: *Lukinich Imre*, Száz 1908. 758—759. — *Wéber Artúr*, EPhK 1908. 641—644.

HORVÁTH CYRILL: Alexandriai Szent Katalin verses legendája. = EPhK **1907.** 9—25.

HAJNÓCZI IVÁN: Az első magyar Homerosfordításrészlet. = It **1921.** 140. [A verses Katalin-legendában.]

THIENEMANN TIVADAR: A szabadgondolkodás első nyomai a magyar középkorban. = Min **1922.** 223—240. [Neoplatonizmus a verses Katalin-legendában.]

HORVÁTH CYRILL: A verses Katalin-legenda, a szabadgondolkodás és a neoplatonizmus. = ItK **1933.** 193—198. [Vita Thienemann Tivadarral.]

RUŽIČKA, JOZEF: Der Versbau der altmagyarischen und der alttschechischen Katharinenlegende. = Slavische Rundschau **1938.** 6. füz. 58—62.

A legrégibb magyar csízió (1462 k.)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [459—468: Verses csízió, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

HEINRICH GUSZTÁV: A magyar cisiók. = EPhK **1880.** 140—145, 246—253. [140—145: A Peer-k. csíziója.]

HEINRICH GUSZTÁV: A Peer-Codexbeli cisióhoz. = EPhK **1880.** 287—288.

KANYARÓ FERENC: Az első magyar disztichon. = ErdMúz **1899.** 591—594.

[MELICH] MELEGDI JÁNOS: A legrégibb magyar csízió. = MNy **1918.** 133—139.

[SZENTPÉTERY IMRE] SZENTJÓBI SÁNDOR: A legrégibb magyar csízió. = MNy **1918.** 184—187.

Szabács Viadala (1476)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [468—476: Szabács Viadala, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

THALY KÁLMÁN: XV-ik századi magyar történeti ének Mátyás királyról. = Száz **1872.** 8—22. [Szövegközléssel.]

FOGARASI [JÁNOS]: Észrevételek „Szabács Viadaljá"-hoz. = MNyr **1872.** 177—178.

[GÉRESI KÁLMÁN] G. K.: Levél a szerkesztőhöz „Szabács viadaljá"-ról. = Száz **1872.** 119—121.

SZILÁDY ÁRON: Fac simile! = MNyr **1872.** 87—89. [Thaly Kálmán szövegközléséről.]

CSÁNKI DEZSŐ: Szabács megvétele. = HtK **1888.** 355—388.

SZINNYEI JÓZSEF: Hibás olvasás. = MNyr **1890.** 518.

[SZILÁDY ÁRON] Sz. Á.: Szabács Viadala. = ItK **1896.** 123.

MÉSZÖLY GEDEON: Helyreigazítás a Szabács Viadala kiadásához. = MNy **1918.** 200—201.

HORVÁTH JÁNOS: Szabács Viadala. = MNy **1955.** 422—433.

IMRE SAMU: A „Szabács Viadala" eredeztetésének kérdéséhez. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 592—598. — Klny. *(Horváth János* tanulmányával együtt): Szabács Viadala hitelességének kérdéséhez. M. Nytud.Társ.Kiadv. 92.

NÉMETH GYULA: Két török szó a Szabács Viadalában. = MNy **1956.** 307—310.

IMRE SAMU: A nagybetűk használata a Szabács Viadalában. = MNy **1956.** 465—468.

IMRE SAMU: Mit jelent és milyen eredetű a Szabács Viadala kwteȝ és veteȝ szava? = MNy **1957.** 148—151. [Pais Dezső hozzászólása: Uo. 151—153.]

IMRE SAMU: A Szabács Viadala. Bp. **1958.** 332 l. (Nyelvészeti tanulmányok 4.) [Kritikai kiadás is, fakszimilével.]

Ism.: *Deme László*, MTA I. OK 1957. XI. 241—244. — *Szabó T. Attila*, NyItudK 1958. 246—250. — *Tompa József*, MTud 1958. 391—392. — *Papp László*, MNyr 1959. 356—360. — *Bóta László*, ItK 1962. 534—535.

PAPP LÁSZLÓ: A Szabács Viadala és a Csicsery család. = MNy **1961.** 442—450.

NYIRI ANTAL: Törlejt szavunk eredete. = MNy **1962.** 313—323.

IMRE SAMU: Törlejt szavunk és a Szabács Viadala. = MNy **1963.** 7—15. [Vita Nyiri Antallal.]

NYIRI ANTAL: A *törlejt*, a Szabács Viadala, a módszer és egy stiláris kérdés. (Válasz Imre Samunak.) = MNy **1963.** 162—171.

IMRE SAMU: Utószó egy vitához. (Megjegyzések a *törlejt* szóról és a Szabács Viadaláról.) = MNy **1963.** 408—424.

Horváth Mária: A Szabács Viadala szövegéhez. = MNy **1964.** 180—191.
Horváth Mária: *Ostrom* szavunk történetéhez. = MNy **1965.** 28—35.
Imre Samu: Véghely Dezső és a Szabács Viadala. = MNy **1965.** 58—63.
Horváth Mária: A Szabács Viadala vizsgálatának módszeréről. = MNy **1966.** 29—36.
Imre Samu: Egy szokatlan hangátvetésről. = MNy **1966.** 46—50.

A László-ének (1468—1478 között [?])

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [220—234, 502—503: A László-ének, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

Horváth Cyrill: A László-hymnusról. = Szily Emlk. Bp. **1918.** 21—23.
Skala István: A mondseei Szent László-legenda és a Szent Lászlóról való ének. = ItK **1933.** 147—148.
Sík Sándor: A középkori magyar Szent László-himnusz eredetiségének kérdéséhez. = SzegFüz **1935.** 2—14.
Horváth Cyrill: László-versekről. = ItK **1936.** 133—150.
Vargyas Lajos: A legrégibb eredeti magyar vers. = It **1950.** 3. sz. 53—59.
Gerézdi Rabán: A magyar világi líra kezdetei. Bp. **1962.** [140—192: László-ének.]
Gerézdi Rabán: A László-ének. = G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. **1968.** 153—164.

A Soproni Virágének (1490 k.)

Kiadás

Házi Jenő: A soproni virágének. = MNy **1929.** 88—91. [Fakszimilével.]

Irodalom

Mollay Károly: Gugelweit János, a Soproni Virágének lejegyzője. = SoprSz **1939.** 178—180.

A Körmöcbányai Táncszó (1505 k.)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [483—485: A Körmöcbányai Táncszó, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

Krizko Pál: Egy magyar versecske 1505-ből. = Száz **1876.** 328—329. [Szövegközléssel; Szilády Áron megjegyzései: Uo. 330—337.]
[Beöthy Zsolt] B-y: Supra agnő. = EPhK **1877.** 142.
[Szilády Áron]: Supra agnő. = ItK **1897.** 248.
Borzovai Nagy Ottó: Zsupra agnő . . . Egy XVI. századbeli nótárius tréfája. Bp. **1918.** 34 l.
Ism.: *Tolnai Vilmos*, ItK 1918. 432—433. — [*Király György*] *K. Gy.*, It 1919. 62. — [*Melich János*] *m. j.*, EPhK 1919. 189.
Binder Jenő: Folklore-forgácsok. 4. „Supra aggnő . . .” = Ethn **1928.** 140—146.

Vásárhelyi András éneke (1508)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [236—245, 503: Vásárhelyi András éneke, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

Simonyi Zsigmond: Vásárhelyi András énekéhez. = MNyr **1910.** 324.
Timár Kálmán: Vásárheli András vértanú halála. = ItK **1929.** 473—474.

Szabatkai Mihály: Cantio Petri Berizlo (1515)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [485—489: Szabatkai Mihály: Cantio Petri Berizlo. Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

Szilády Áron: Cantio Petri Berizlo 1515. = Száz **1879.** 336—344. [Szövegközléssel.]
Ábel Jenő: Beriszló Péter énekéhez. = EPhK **1888.** 529—534.
Gerézdi Rabán: A magyar világi líra kezdetei. Bp. **1962.** [60—92: Cantio Petri Berizlo.]
Kubinyi András: Beriszló Péter és budai szereplése. = BudRég **1963.** XX. 125—136.

= MNy **1941.** 200—206, 275—283, 350—356.

IVÁNYI BÉLA: Nyelvemlékek a körmendi és monyorókeréki levéltárakból. = MNy **1947.** 156—160, 223—225.

IVÁNYI BÉLA: Magyar nyelvemlékek a körmendi levéltárban. = MNy **1950.** 184—187.

ECKHARDT SÁNDOR: Adatok egy régi magyar levélhez. = MNy **1951.** 101—102. [1513.]

BEKE ALBERT: Egy XV. századi szövegtöredék. = MNy **1953.** 206—209. [Magyar nyelvű magánlevél.]

JENEI FERENC: Győri Mária-imádságok. = MNy **1953.** 209—211.

ECKHARDT SÁNDOR: Magyar levelek a XVI. század első feléből. = MNy **1955.** 358—361.

URAY GÉZA: Egy 1488. évi magyar nyelvemlék a Szovjetunióban. = MNy **1955.** 244.

HÁZI JENŐ: A győri székeskáptalan legrégibb számadáskönyve. = MNy **1957.** 253—257. [1495—1503 közötti szórványnyelvemlékekkel.]

BÁLINT SÁNDOR: Egy szegedi nyelvemléktöredék. = MNy **1962.** 231.

JAKÓ ZSIGMOND: Rődi Cseh István végrendelete 1507-ből. = NyItudK **1962.** 184—187.

BÓNA J. PÁL: Egy ötszázéves magyar fohászkodás. = KatSz **1963.** 47—50. [Fakszimilével.]

SZABÓ T. ATTILA: Kolozsvári gyalázkodás 1491-ből. = MNy **1964.** 496—499.

DOMOKOS PÁL PÉTER: Magyar nyelvemlék Czenstochowában 1501-ből. = MNy **1966.** 489—492. [Ima.]

GYÖRFFY GYÖRGY: Egy Mohács előtti magyar búcsús ima. = MKsz **1970.** 209—214. [Fakszimilével.]

HAMISÍTOTT NYELVEMLÉKEK

SZILÁGYI ISTVÁN: Az állítólagos Rákóczi-codex. = EPhK **1882.** 289—295. [Toldy Ferenc által tévesen kikövetkeztetett 1463-i magyar bibliáról.]

SZARVAS GÁBOR: A Karacsay-kódex énekei. = MNyr **1902.** 455—458. [A Somogyi Antal-féle hamisítványokról.]

KATONA LAJOS—SZINNYEI JÓZSEF: A Karacsay-codexről. = AkÉrt **1903.** 193—210. [A Somogyi Antal-féle hamisítványokról.]

Állítólagos középkori „képes krónika" a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárában. = MKsz **1903.** 191—192. [Literáti Nemes Sámuel hamisítványáról.]

KIRÁLY PÉTER: Az esztergomi „ómagyar" nyelvemlék. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 598—603. [Literáti Nemes Sámuel hamisítványa.]

A magyar nyelvű költészet

KIADÁSOK

Régi magyar költők tára. 1. köt. Középkori magyar költői maradványok. Közzéteszi *Szilády Áron*. Bp. **1877.** XII, 391 l.

Ism.: *Komáromy Lajos*, BpSz 1878. 17. köt. 393—399. — *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1879. 131—137.

Régi magyar költők tára. 1. köt. Középkori magyar verseink. 2., teljesen átdolg. kiad. Szerk. *Horváth Cyrill*. Bp. **1921.** 531 l.

Tartalma: 49—58: A Gyulafehérvári Glosszák. — 58—75: A Königsbergi Töredékek. — 75—204: Vegyes vallásos énekek. — 204—205: A Szelestey-féle ráolvasás. — 206—220: Vegyes vallásos énekek. — 220—234: A László-ének. — 234—236: Ének Szűz Máriáról. — 236—245: Vásárhelyi András éneke. — 245—246: Himnusz Szent Istvánról. — 246—415: Alexandriai Szent Katalin verses legendája. — 417—435: Énekek Telegdi Miklós prédikációs könyveiből. — 436—450: Bájoló imádságok Bornemisza Péter Ördögi kisirtetek c. művéből. — 451—456: Ének a Cantus Catholici-ből. — 459—468: Verses csizió. — 468—476: Szabács Viadala — 476—477: Magyi János: Regula iuris. — 477: Enyingi Török Imre verses üdvözlete. — 477—478: Gergely deák siraloméneke Both János veszedelmén. — 480—483: Emlékdal Mátyás király halálára. — 483—485: A Körmöcbányai Táncszó. — 485—489: Szabatkai Mihály: Cantio Petri Berizlo. — 490—491: Geszti László éneke. — 491—495: Apáti Ferenc: Cantilena. — 495—496: A Pominoczki-töredék. — 496—497: A Jajcai ének-töredék.

Ism.: *Holik Flóris*, EPhK 1921. 137—138. — *Tolnai Vilmos*, MNy 1921. 184—186. — *Boros Alán*, ItK 1923. 203—205. — [*Horváth János*] *-rv.-*, Napk 1923. 263—265.

Megjegyzések, kiegészítések

KEMÉNY LAJOS—[SZILÁDY ÁRON] Sz. Á.: A Régi Magyar Költők Tárának I. kötete 1877-ben jelent meg . . . = ItK **1895.** 120—125.

NÉGYESY LÁSZLÓ: Szerzelék középkori verses emlékeinkhez. = It **1915.** 175—179.

HAJNÓCZY IVÁN: Az első magyar hexameter. = It **1921.** 140.

HORVÁTH CYRILL: Középkori magyar versek. = It **1923.** 10—16.

VÉRTES O. ANDRÁS: Ismeretlen középkori magyar verssorok. = ItK **1934.** 194—195.

Borsa Gedeon: Ismeretlen virágének töredéke. = ItK **1957.** 236—237. [„Zöldvári ének."]

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Vallásos költészet

Békesy Emil: Egy tekintet középkori vallásos költészetünkre. = ÚjMSion **1879.** 3—16, 128—136, 177—186, 257—264.

Torday Ányos: Kódexeink Mária-himnuszai. Bp. **1903.** 90 l.
Ism.: *Horváth Cyrill,* EPhK 1904. 675—688.

Frick József: A középkori magyar himnuszköltészet. Kolozsvár **1910.** 128 l.

Petró Sándor: A magyar nyelvű egyházi ének középkori emlékei. = EPhK **1941.** 270—285. — Klny. is.
Ism.: *Bartha Dénes,* Száz 1943. 475.

Radó Polikárp: Mária a középkor-végi kolostori irodalomban. = Vig **1948.** 193—201. [Főleg Mária-himnuszokról.]

Világi költészet

Megjegyzés. A „virágének" irodalmát lásd a 258. lapon.

Szilády Áron: Költészetünk I. Mátyás király idejében. = MTA Évk. **1877.** XVI/1. 37—56.

Kardos Tibor: Huszita-típusú kantilénáink. = ItK **1953.** 81—95.

Gerézdi Rabán: A magyar világi líra kezdetei. Bp. **1962.** 327 l., 2 t. (Irodalomtörténeti Könyvtár 7.)
Ism.: *Bori Imre,* Hid 1962. 1037—1044. — *Rónay György,* Vig 1962. 558—564. — *Komlovszki Tibor,* ALitt 1963. 193—197. — *Nemeskürty István,* Kr 1963. 4. sz. 51—53. — *Kardos Tibor,* ItK 1964. 102—118.

A VERSELÉS

Krajcsovics Soma: Középkori költői maradványaink verseléséről. = EPhK **1882.** 705—732, 837—864.

Kacziány Géza: A magyar vers-alakok Erdősiig. = ItK **1891.** 1—20., és K. G.: Ősköltészetünk az összehasonlító irodalomtörténet alapján. Bp. 1891. 27—46.

Kardos Albert: Miért oly gyarló középkori verselésünk? = EPhK **1894.** 467—481.

Vargha Damján: Ősi nyolcas versforma kódexeink bibliafordításában. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 171—195.

Horváth János: Írott nyolcas, népi nyolcas. = MNy **1918.** 180—184.

Horváth János: Ősi nyolcas szerkezetek időrendje. = MNy **1918.** 49—53.

Király György: Az ősi nyolcas kérdéséhez. = MNy **1918.** 126—129.

Gábor Ignác: Mit mondanak a szaktudósok? = G. I.: A magyar ritmus problémája. Bp. **1925.** 172—191. [Vita Horváth Cyrillnek a RMKT 1. kötete bevezetésében kifejtett álláspontjával.]

Horváth János: Jámbikus sorfaj középkori verseinkben. = MNy **1927.** 379—389.

Horváth János: A középkori magyar vers ritmusa. Berlin **1928.** 155 l.
Ism.: *Bittenbinder Miklós,* EPhK 1930. 115—117.

Császár Elemér: A középkori magyar vers ritmusa. = ItK **1929.** 29—47, 155—178, 271—300. — Klny.: It.Füz. 35.

Fajcsek Magda: Hagyományossá vált mondatképletek középkori és XVI. századi verseinkben. Bp. **1942.** 192 l.

Vargyas Lajos: A magyar vers ritmusa. Bp. **1952.** [92—135: A középkori magyar vers.]

Bóka László: Nyelv és halhatatlanság. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 487—490., és B. L.: Tegnaptól máig. Bp. 1958. 530—536. [Középkori himnuszfordítás egybevetése Babits fordításával.]

AZ EGYES EMLÉKEK RÉSZLETIRODALMA

Megjegyzés. Az Ó-magyar Mária Siralom, a Königsbergi Töredék, valamint a régebben versnek tartott Gyulafehérvári Glosszák részletirodalmát lásd „A legrégibb szövegemlékek" c. fejezetben. (141. l.)

A verses Katalin-legenda

Kiadások

Alexandriai Szent Katalin verses legendája ugyanazon szentnek két kisebb prózai életével együtt. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1855.** 287 l.

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [246—416, 503—504: Alexandriai Szent Katalin verses legendája, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

[Binder Jenő] B. J.: A Katalin-legenda 2508—13. soraiban levő kép . . . = EPhK **1885.** 218.

Horváth Cyrill: Pelbárt és a verses Katalin-legenda. = ItK **1892.** 35—50. [Temesvári Pelbárt feltételezett szerzőségének cáfolata.]

KATONA LAJOS: Alexandriai Szent Katalin legendája középkori irodalmunkban. Bp. **1903.** 96 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XVIII, 5.) — Kivonata: AkÉrt 1903. 58—74.

KARDOS GYULA: Alexandriai szent Katalin cseh és magyar verses legendájának viszonya. = A kassai főgimn. ért. **1906/07.** 3—59.

Ism.: *Lukinich Imre*, Száz 1908. 758—759. — *Wéber Artúr*, EPhK 1908. 641—644.

HORVÁTH CYRILL: Alexandriai Szent Katalin verses legendája. = EPhK **1907.** 9—25.

HAJNÓCZI IVÁN: Az első magyar Homerosfordításrészlet. = It **1921.** 140. [A verses Katalin-legendában.]

THIENEMANN TIVADAR: A szabadgondolkodás első nyomai a magyar középkorban. = Min **1922.** 223—240. [Neoplatonizmus a verses Katalin-legendában.]

HORVÁTH CYRILL: A verses Katalin-legenda, a szabadgondolkodás és a neoplatonizmus. = ItK **1933.** 193—198. [Vita Thienemann Tivadarral.]

RUŽIČKA, JOZEF: Der Versbau der altmagyarischen und der alttschechischen Katharinenlegende. = Slavische Rundschau **1938.** 6. füz. 58—62.

A legrégibb magyar csízió (1462 k.)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [459—468: Verses csízió, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

HEINRICH GUSZTÁV: A magyar cisiók. = EPhK **1880.** 140—145, 246—253. [140—145: A Peer-k. csíziója.]

HEINRICH GUSZTÁV: A Peer-Codexbeli cisióhoz. = EPhK **1880.** 287—288.

KANYARÓ FERENC: Az első magyar disztichon. = ErdMúz **1899.** 591—594.

[MELICH] MELEGDI JÁNOS: A legrégibb magyar csízió. = MNy **1918.** 133—139.

[SZENTPÉTERY IMRE] SZENTJÓBI SÁNDOR: A legrégibb magyar csízió. = MNy **1918.** 184—187.

Szabács Viadala (1476)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [468—476: Szabács Viadala, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

THALY KÁLMÁN: XV-ik századi magyar történeti ének Mátyás királyról. = Száz **1872.** 8—22. [Szövegközléssel.]

FOGARASI [JÁNOS]: Észrevételek „Szabács Viadaljá"-hoz. = MNyr **1872.** 177—178.

[GÉRESI KÁLMÁN] G. K.: Levél a szerkesztőhöz „Szabács viadaljá"-ról. = Száz **1872.** 119—121.

SZILÁDY ÁRON: Fac simile! = MNyr **1872.** 87—89. [Thaly Kálmán szövegközléséről.]

CSÁNKI DEZSŐ: Szabács megvétele. = HtK **1888.** 355—388.

SZINNYEI JÓZSEF: Hibás olvasás. = MNyr **1890.** 518.

[SZILÁDY ÁRON] Sz. Á.: Szabács Viadala. = ItK **1896.** 123.

MÉSZÖLY GEDEON: Helyreigazítás a Szabács Viadala kiadásához. = MNy **1918.** 200—201.

HORVÁTH JÁNOS: Szabács Viadala. = MNy **1955.** 422—433.

IMRE SAMU: A „Szabács Viadala" eredeztetésének kérdéséhez. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 592—598. — Klny. *(Horváth János* tanulmányával együtt): Szabács Viadala hitelességének kérdéséhez. M. Nytud.Társ.Kiadv. 92.

NÉMETH GYULA: Két török szó a Szabács Viadalában. = MNy **1956.** 307—310.

IMRE SAMU: A nagybetűk használata a Szabács Viadalában. = MNy **1956.** 465—468.

IMRE SAMU: Mit jelent és milyen eredetű a Szabács Viadala kwteȝ és veteȝ szava? = MNy **1957.** 148—151. [Pais Dezső hozzászólása: Uo. 151—153.]

IMRE SAMU: A Szabács Viadala. Bp. **1958.** 332 l. (Nyelvészeti tanulmányok 4.) [Kritikai kiadás is, fakszimilével.]

Ism.: *Deme László*, MTA I. OK 1957. XI. 241—244. — *Szabó T. Attila*, NyItudK 1958. 246—250. — *Tompa József*, MTud 1958. 391—392. — *Papp László*, MNyr 1959. 356—360. — *Bóta László*, ItK 1962. 534—535.

PAPP LÁSZLÓ: A Szabács Viadala és a Csicsery család. = MNy **1961.** 442—450.

NYIRI ANTAL: Törlejt szavunk eredete. = MNy **1962.** 313—323.

IMRE SAMU: Törlejt szavunk és a Szabács Viadala. = MNy **1963.** 7—15. [Vita Nyiri Antallal.]

NYIRI ANTAL: A *törlejt*, a Szabács Viadala, a módszer és egy stiláris kérdés. (Válasz Imre Samunak.) = MNy **1963.** 162—171.

IMRE SAMU: Utószó egy vitához. (Megjegyzések a *törlejt* szóról és a Szabács Viadaláról.) = MNy **1963.** 408—424.

Horváth Mária: A Szabács Viadala szövegéhez. = MNy **1964.** 180—191.
Horváth Mária: *Ostrom* szavunk történetéhez. = MNy **1965.** 28—35.
Imre Samu: Véghely Dezső és a Szabács Viadala. = MNy **1965.** 58—63.
Horváth Mária: A Szabács Viadala vizsgálatának módszeréről. = MNy **1966.** 29—36.
Imre Samu: Egy szokatlan hangátvetésről. = MNy **1966.** 46—50.

A László-ének (1468—1478 között [?])

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [220—234, 502—503: A László-ének, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

Horváth Cyrill: A László-hymnusról. = Szily Emlk. Bp. **1918.** 21—23.
Skala István: A mondseei Szent László-legenda és a Szent Lászlóról való ének. = ItK **1933.** 147—148.
Sík Sándor: A középkori magyar Szent László-himnusz eredetiségének kérdéséhez. = SzegFüz **1935.** 2—14.
Horváth Cyrill: László-versekről. = ItK **1936.** 133—150.
Vargyas Lajos: A legrégibb eredeti magyar vers. = It **1950.** 3. sz. 53—59.
Gerézdi Rabán: A magyar világi líra kezdetei. Bp. **1962.** [140—192: László-ének.]
Gerézdi Rabán: A László-ének. = G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. **1968.** 153—164.

A Soproni Virágének (1490 k.)

Kiadás

Házi Jenő: A soproni virágének. = MNy **1929.** 88—91. [Fakszimilével.]

Irodalom

Mollay Károly: Gugelweit János, a Soproni Virágének lejegyzője. = SoprSz **1939.** 178—180.

A Körmöcbányai Táncszó (1505 k.)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [483—485: A Körmöcbányai Táncszó, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

Krizko Pál: Egy magyar versecske 1505-ből. = Száz **1876.** 328—329. [Szövegközléssel; Szilády Áron megjegyzései: Uo. 330—337.]
[Beöthy Zsolt] B-y: Supra agnő. = EPhK **1877.** 142.
[Szilády Áron]: Supra agnő. = ItK **1897.** 248.
Borzovai Nagy Ottó: Zsupra agnő . . . Egy XVI. századbeli nótárius tréfája. Bp. **1918.** 34 l.
Ism.: *Tolnai Vilmos*, ItK 1918. 432—433. — [*Király György*] *K. Gy.*, It 1919. 62. — [*Melich János*] *m. j.*, EPhK 1919. 189.
Binder Jenő: Folklore-forgácsok. 4. „Supra aggnő . . .” = Ethn **1928.** 140—146.

Vásárhelyi András éneke (1508)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [236—245, 503: Vásárhelyi András éneke, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

Simonyi Zsigmond: Vásárhelyi András énekéhez. = MNyr **1910.** 324.
Timár Kálmán: Vásárheli András vértanú halála. = ItK **1929.** 473—474.

Szabatkai Mihály: Cantio Petri Berizlo (1515)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [485—489: Szabatkai Mihály: Cantio Petri Berizlo. Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

Szilády Áron: Cantio Petri Berizlo 1515. = Száz **1879.** 336—344. [Szövegközléssel.]
Ábel Jenő: Beriszló Péter énekéhez. = EPhK **1888.** 529—534.
Gerézdi Rabán: A magyar világi líra kezdetei. Bp. **1962.** [60—92: Cantio Petri Berizlo.]
Kubinyi András: Beriszló Péter és budai szereplése. = BudRég **1963.** XX. 125—136.

Emlékdal Mátyás király halálára (1520-as évek)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [480–483: Emlékdal Mátyás király halálára, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

KALMÁR ELEK: A Mátyás király halálára való emlékdalhoz. = NyK **1895.** 167.
GERÉZDI RABÁN: A magyar világi líra kezdetei. Bp. **1962.** [193–219: Néhai való jó Mátyás király . . .]

Apáti Ferenc Cantilenája (1520-as évek)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [491–495: Apáti Ferenc Cantilenája, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

KANYARÓ FERENC: Apáti Ferenc feddő éneke. = ErdMúz **1893.** 261–262.
GÁLOS REZSŐ: Apáti szatírájának kora. = ItK **1906.** 251–253.
ECKHARDT SÁNDOR: Apáti Ferenc feddő éneke és a Csinom Palkó. = It **1912.** 107–108.
PAPP LÁSZLÓ: Apáti Ferenc: Cantilena. = MNyr **1958.** 76–83.
GERÉZDI RABÁN: A magyar világi líra kezdetei. Bp. **1962.** [213–265: Apáti Ferenc Cantilenája.]
EPERJESI ISTVÁN: Apáti Ferenc Cantilenája. = FK **1968.** 513–520.

Geszti László éneke (1525)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. 2. kiad. Bp. **1921.** [490–491: Geszti László éneke, Horváth Cyrill gondozásában.]

Irodalom

1525-ben készült magyar költemény. = MKsz **1877.** 72. [Az ének első közlése.]
ALSZEGHY ZSOLT: Geszthy László énekéhez. = It **1936.** 211–212.
GERÉZDI RABÁN: A magyar világi líra kezdetei. Bp. **1962.** [93–118: Geszti László éneke.]

Csáti Demeter: Pannónia megvételéről (1526 k.)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 1. köt. Bp. **1877.** [3–8, 227–248: Ének Pannónia megvételéről, Szilády Áron gondozásában. — Pótlás a kiadáshoz: RMKT 2. köt. Bp. 1880. 5, 371–372.]

Irodalom

BÉKESI-CONCILIA EMIL: A legrégibb történeti ének kora. = Figy **1877.** II. 81–98.
Vitacikkek: *Szilády Áron*, Figy 1877. II. 220–221. — *Békesi-Concilia Emil*, Figy 1877. II. 306–312. — *Szilády Áron*, Figy 1877. II. 313–314.
IMRE LAJOS: A Pannonia megvételéről szóló ének. = Figy **1880.** IX. 214–235.
SZÉCHY KÁROLY: A Pannóniai Ének. = ItK **1892.** 273–310, 433–471. — Klny. is.
Ism.: *(H. S.)*, ErdMúz 1893. 344–345.
TIMÁR KÁLMÁN: Néhány ferencrendi írónkról. = It **1914.** [307–308: Csáthi Demeter.]

VEGYES ADALÉKOK, VITATOTT HITELŰ VERSES EMLÉKEK

KEMÉNY JÓZSEF: Budai Simon magyar verselő 1518-ban és Erdélyi Miksa indiai utazónk 1519. = ÚjMMúz **1857.** 12. füz. 528–531., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 113–116. [Korabeli említés Budai Simon magyar verseiről.]
KEMÉNY JÓZSEF: Első Mátyás király idejebeli egy magyar költőnek emlékezete. = ÚjMMúz **1857.** 2. füz. 83–84., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 17. [Korabeli említés egy „Gabriel Hungarus" magyar verseiről.]
SZENTIVÁNYI ÖDÖN: Mátyás királlyá választásáról szóló emlékdal. = Kalazantinum **1906/07.** 8. sz. 1–2.
HORVÁTH CYRILL: Három „középkori" versezet. = A bp.-i VIII. ker. főreálisk. ért. **1915/16.** 1–14. [A „Pesti gyermekek utcai éneké"-ről, a Szent Jobbról szóló strófáról és a Keszthelyi-kódex zsoltárparafrázisáról.]
Ism.: *Király György*, EPhK 1916. 597–598.
KERÉNYI GYÖRGY: Palestrina és a középkori magyar fordítók. = Magyar Kórus **1948.** 15–32. [Egy magyar himnuszfordítás forrásához.]

Szigeti Kilián: A legelső magyar népdal helyes értelmezése. = NéprKözl **1960.** 3—4. sz. 32—34. [A „Pominoczky-töredék"-ről.]
Gerézdi Rabán: Az úgynevezett Jajcai ének-töredék. = ItK **1963.** 718—720.
Kardos Tibor: Hír 1527-ből I. János király választását dicsőítő népénekről. = FK **1964.** 394—397.
Mészáros István: A vitatott Mátyás-dal és a néphagyomány. = FK **1964.** 389—394.
Gerézdi Rabán: Thuróczy, Bonfini és a vitatott Mátyás-vers. = ItK **1965.** 478—486., és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 418—436.
Mészáros István: Vitatott Mátyás-dal, vitatható módszerek. = FK **1966.** 470—473.

NEM HITELES EMLÉKEK

Harsányi István: Volt-e az „Imádság és ének Szent István király jobb kezének megtalálásáról" című nyomtatványnak 1484-iki nürnbergi kiadása? = MKsz **1912.** 316—321.
Sztrippai Sz. Hiador: Egy erdélyi népies nyelvemlék. = MNy **1918.** 20—26.
Egy állítólagos nyelvemlék. = MNy **1918.** 54—55. [A Sztrippai által közölt vers nem nyelvemlék.]
Sztrippai Sz. Hiador: Csakugyan ál-nyelvemlék? = MNyr **1918.** 125—128.

A magyar nyelvű kódexirodalom

KIADÁSOK

Sorozatok

Régi magyar nyelvemlékek. Szerk. *Döbrentei Gábor.* 1—5. köt. Buda **1838** — Bp. 1888.
1. Temetési beszéd és könyörgés [Halotti Beszéd]; Ó testamentomi néhány könyv [Bécsi-kódex]. Kiad. *Döbrentei Gábor.* Buda 1838. LXIV, 280 l.
2. Kinizsy Pálné Magyar Benigna imádságoskönyve 1513. [Chech-kódex]; Vegyes tárgyú régi magyar iratok 1342—1599. Kiad. *Döbrentei Gábor.* Buda 1840. XXVIII, 73, XLII, 404 l.
3. Tatrosi másolat 1466-ból [Münchenikódex]; Vegyes tárgyú régi magyar iratok 1540—1600. Kiad. *Döbrentei Gábor.* Buda 1842. XXXIV, LVII, 366, VIII, 152 l.
4/1. Góry sziromirat-codex. Kiad. *Döbrentei Gábor.* Buda 1846. XXXVIII, XXII, 100 l.
4/2. Egyházi vegyes könyv [Winkler-kódex]. Kiad. *Döbrentei Gábor, Volf György.* Bp. 1888. 126 l.
5. A Jordánszky-codex bibliafordítása. [Belső címlap:] A Bátori Lászlónak tulajdonított bibliai könyvek. S. a. rend. *Toldy Ferenc.* A kész nyomtatványt az eredetivel összevetette, a Csemez-töredék szövegével kiegészítette és előszóval ellátta *Volf György.* Bp. 1888. XXXI, 110, 930 l.

A Jordánszky-codex töredékei. *Volf György* előszavával. Bp. **1913.** XXXI, 110 l. (Klny. az előző kötetből.)

Irodalom a sorozathoz: Döbrentei Gábor tudósítása a Régi Magyar Nyelvemlékek felől. = MAkadÉrt 1843/44. 236—239. — Döbrentei Gábor jelentése a régi magyar nyelvemlékekkel kapcsolatos levéltári kutatásairól. = MAkadÉrt 1841. 99—100. — Döbrentei Gábor, mint a Régi Magyar Nyelvemlékek szerkesztőjének jelentése 1847. évi munkálatairól. = MAkadÉrt 1847. 403—405. — Döbrentei Gábornak a régi magyar nyelvemlékek s régi magyar irodalom ügyében tett fáradalmairól. Toldy Ferenc titkári jelentése. = MAkadÉrt 1851. 127. — Toldy Ferenc jelentése a nyelvemlékek ügyében tett intézkedéseiről. = MAkadÉrt 1854. 18—20. — *Szily Kálmán:* A Régi Magyar Nyelvemlékek második kötetének kétféle kiadása. = AkÉrt 1898. 521—523., és *Sz. K.:* Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. Bp. 1898. 455—458. — *Gorzó Gellért:* Döbrentei Gábor és a jászóvári prémontreiek viszonya a Régi Magyar Nyelvemlékek ügyében. Jászó 1914. 68 l. — *Radó Polikárp:* A Régi Magyar Nyelvemlékek II. kötetének változata. = MNy 1947. 153—156. — *Jenei Ferenc:* Adalék a „Régi Magyar Nyelvemlékek" történetéhez. = MNy 1959. 520—521.

Nyelvemléktár. Régi magyar codexek és nyomtatványok. Szerk.: Budenz József, Szarvas Gábor, Szilády Áron. 1—15. köt. Bp. **1874**—1908.
1. Bécsi codex. Müncheni codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1874. XXX, 381 l.
2. Weszprémi c. Peer c. Winkler c. Sándor c. Gyöngyösi c. Thewrewk c. Kriza c. Bod codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1874. XVIII, 406 l.
3. Nagyszombati codex. Szent Domonkos élete. Virginia codex. Kiad. *Komáromy Lajos—Király Pál.* Bp. 1874. IX, 354 l.
4—5. Érdy codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1876. XIX, 487; 532 l.
6. Tihanyi codex. Kazinczy codex. Horvát codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1877. XVIII, 359 l.

7. Ehrenfeld codex. Simor codex. Cornides codex. Szent Krisztina élete. Vitkovics codex. Lányi codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1878. XLIX, 387 l.
8. Szent Margit élete. Példák könyve. Könyvecse a szent apostoloknak méltóságáról. Apor codex. Kulcsár codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1879. XLII, 418 l.

9—10. Érsekújvári codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1888. XXVI, 272; IX, 356 l.

11. Debreceni codex. Gömöry codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1882. XXIX, 383 l. [A Bevezetés újra: Budenz-album. Bp. 1884. 125—137.]
12. Döbrentei codex. Teleki codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1884. XXVI, 403 l.
13. Festetics codex. Pozsonyi codex. Kesthelyi codex. Miskolci töredék. Kiad. *Volf György.* Bp. 1885. XXX, 336 l.
14. Lobkowitz codex. Batthyány codex. Czech codex. Kiad. *Volf György.* Bp. 1890. XLVIII, 352 l.
15. Székelyudvarhelyi codex. Kiad. *Szabó Sámuel.* Guary codex. Nádor codex. Lázár Zelma codex. Birk codex. Piry hártya. Kiad. *Katona Lajos.* Bp. 1908. XLIII, 360 l.

[Volf Györgynek a kiadások elé írott bevezetései újra: V. Gy. összegyűjtött munkái. 2. köt. Bp. 1914.]

Irodalom a sorozathoz: *V.*: Magyar nyelvemlékek. = BpSz 1879. 21. köt. 184—198. [Az 1—5. kötet hibáiról.] — *Volf György:* Válasz a Nyelvemléktár ügyében. = BpSz 1879. 21. köt. 411—425. [Gyulai Pál megjegyzései: Uo. 425—434.] — *V.:* A Nyelvemléktár ügyében. Észrevételek Volf György válaszára. = BpSz 1880. 22. köt. 186—191. — *Volf György:* Mégis a Nyelvemléktár. = BpSz 1880. 22. köt. 399—404. [Volf György írásai újra: V. Gy. összegyűjtött munkái. 2. köt. Bp. 1914. 351—371.] — *Katona Lajos:* A Nyelvemléktár új kiadása. A M. T. Akadémia Nyelvtudományi Bizottsága elé terjesztett jelentés. = AkÉrt 1906. 58—62. — *Katona Lajos:* A Nyelvemléktár befejezése. = AkÉrt 1908. 5—12.

Új nyelvemléktár. 1. köt. 1. füz. Bp. **1916.** [Több nem jelent meg.]

1. Bécsi Codex. Közzéteszi *Mészöly Gedeon.* 1. füz. Bp. 1916. 272 l.

Irodalom a sorozathoz: [*Melich János*] *M. J.:* A tervezett új Nyelvemléktár. = MNy 1911. 222—223.

Codices hungarici. 1—6. köt. Bp. **1942**—1967.

1. Jókai-kódex. [Hasonmás-kiadás.] Kiad. és bev. *Szabó Dénes.* Előszó: *Pais Dezső.* Bp. 1942. XIV l., 85 t. — Ua. Stockholm 1942. Bev. *Lotz János.*
2. Apor-kódex. [Hasonmás-kiadás.] Kiad és bev. *Szabó Dénes.* Kolozsvár 1942. XX, 230 l.
3. Guary-kódex. [Hasonmás-kiadás.] Kiad. és bev. *Szabó Dénes.* Bp. 1944. XXI, 136 l.
4. Példák könyve. 1510. Hasonmás és kritikai szövegkiadás. Kiad. és bev. *Bognár András, Levárdy Ferenc.* Bp. 1960. 305 l.
5. Birk-kódex. 1474. Az emlék hasonmása, betűhű olvasata és latin megfelelője. Kiad. és bev. *Pusztai István.* Bp. 1960. 81 l.
6. Cornides-kódex. Hasonmás és kritikai szövegkiadás. Kiad. és bev. *Bognár András, Levárdy Ferenc.* Bp. 1967. 826 l.

Irodalom a sorozathoz: *Szabó Dénes:* A kódexkiadások kérdéséhez. = Mságtud 1942. 450—451.

Antológiák, népszerűsítő kiadások

Alexandriai Szent Katalin verses legendája, ugyanazon szentnek kért kisebb prózai életével együtt. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1855.** 287 l.

Immaculata. A régi magyar anyaszentegyház hét szent beszédében. Régi codexekből, részben nyomtatványból, nyelvjegyzetekkel *Toldy Ferenc* által. Pest **1855.** 100 l.

Régi magyar passió rajzokkal. Adalékul a középkori magyar irodalom és rajzművészet ismeretéhez. Régi codexekből nyelvjegyzetekkel kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1856.** XV, 260 l.

A Debreceni Legendás Könyv a Krisztina-legendával együtt. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1858.** XX, 211 l. (Régi magyar legendák tára 5.) [A sorozatból csak ez az egy kötet jelent meg.]

Magyar szentek legendái a carthausi névtelentől. Bev. és nyelvjegyzetekkel kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1859.** XVI, 165 l.

Szemelvények a kodexek irodalmából. 1. Bibliafordítások. Összeáll. *Balassa József.* Bp. **1904.** 58 l. (Magyar Könyvtár 389.)

Barlám és Jozafát legendája és a Bod-kódex egy példája. Kiad. *Katona Lajos.* Bp. **1905.** 46 l. (Magyar Könyvtár 436.)

Ism.: *cs.*, EPhK 1906. 82. — *Katona Lajos*, EPhK 1906. 182. [Megjegyzések az ismertetéshez.]

Középkori legendák és példák. Codexeinkből és Temesvári Pelbárt irataiból jegyzetekkel kiad. *Katona Lajos.* Bp. **1907.** 48 l. (Magyar Könyvtár 486.)

Ism.: *Batár Imre*, EPhK 1907. 796—797.

Az Miasszonyunk Sziz Mária csodáiról való Hét Legenda. [S. a. rend. Király György.] Gyoma **1921.** 21 l.

Ism.: [*Balassa József*] *B. J.*, MNyr 1921. 17—18. — *Gragger Róbert*, UngJb 1921. 359—362. [Tárgytörténeti kiegészítésekkel.]

Az Szent Barlám és Szent Jozafát királfi életéről való igön szép legenda. [S. a. rend. Király György.] Gyoma **1922.** 17 l. (Monumenta literarum II, 4.)

Szent Erzsébet legendája, Szent Elek legendája. Halál himnusza. Kiad. *Tordai Ányos*. Bp. **1931.** 52 l. (MIR 11.)

Legendák könyve. A szöveget gondozta, jegyzetekkel ell. és bev. *Kardos Tibor*. Bp. [**1943**]. 416 l. (Magyar századok 1.)

Középkori magyar írások. Összeáll. *Mezey László*. Bp. **1957.** 433 l. (Magyar Könyvtár.)

Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1958. 97—99.

KÓDEX-CSALÁDOK ÉS TÍPUSOK, A KÓDEXEK SORSA

Horváth Cyrill: A Margitsziget és kódexirodalma. = MSz **1894.** 254—255, 265—267.

Horváth Cyrill: Világiak régi magyar imádságos könyvei. = ItK **1895.** 257—281.

Gondán Felicián: Kinizsiné Magyar Benigna imádságos könyvei. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 196—211. — Klny. is.

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1912. 740—742.

Gondán Felicián: A középkori magyar pálosrend és nyelvemlékei. (Festetich- és Czech-codex.) Pécs **1916.** 148 l.

Ism:. *Király György*, ItK 1917. 376—377. — *Vargha Damján*, EPhK 1917. 647—649.

Vargha Damján: A Szent Domonkos-rend és a magyar kódexirodalom. = A Szent Domonkos-rend múltjából és jelenéből. Bp. **1916.** 222—256. — Klny. is. — Kivonata: SztIAkÉrt 1916. 103—122.

Ism.: *Király György*, EPhK 1917. 368—369.

[Szily Kálmán] Sz. K.: Három régi codexünk újabbkori történetéhez. = MNy **1920.** 29—30.

Timár Kálmán: Prémontrei kódexek. Huszita vagy prémontrei biblia? Kalocsa **1924.** 79 l. (Pannonia 1.)

Vargha Damján: Szent Ferenc és fiai a magyar kódexirodalomban. = Szent Ferenc nyomdokain. Bp. **1926.** 79—126. —Klny. is.

Timár Kálmán: Magyar kódexcsaládok. = ItK **1927.** 60—67, 210—224; 1928. 57—72; 1929. 16—28, 146—154.

Timár Kálmán: Domonkos-rendi magyar kódexek. = ItK **1930.** 265—276, 397—412.

Timár Kálmán: Domonkos-apácák birtokába jutott kódexek. = ItK **1931.** 69—71.

[Koltay-]Kastner Jenő: A Jókai-kódex és az obszervans kódexirodalom. = EPhK **1932.** 203—211; 1933. 58—66. — Klny. is.

Ism.: *db.*, It 1933. 220. — *Kerecsényi Dezső*, Száz 1936. 100.

Gábriel Asztrik: Breviárium-típusú kódexek. Függelékül a Lányi-kódex latin szövege. = Szent Norbert Emlk. Bp. **1934.** 109—176. — Klny. is.

Timár Kálmán: Dunántúli magyar kódexek sorsa. = Pann **1935.** 260—279, 391—397; 1936. 129—142, 297—302. — Klny.: Pannonia-Ktár 29.

Ism.: *Rónay György*, KatSz 1937. 369.

Gábriel Asztrik: A premontrei kódexirodalom. = ÚjMMúz **1944.** 129—147.

A KÓDEX-IRODALOM FORRÁSAI

Horváth Cyrill: Pelbárt és codexeink. = BpSz **1891.** 65. köt. 382—400; 66. köt. 21—43. — Klny.: Temesvári Pelbárt és codexeink. Bp. 1891.

Horváth Cyrill: Codex-tanulmányok. = ItK **1894.** 60—68; 1895. 56—64. [1. Bod-codex, Lobkowitz-codex. 2. A tizenegyezer szűz legendája. 3. Ádám és Éva legendája. 4. A Mária-siralmakhoz.]

Horváth Cyrill: Codexeink forrásai. = ItK **1896.** 199—203, 377—379, 498—500; 1897. 372—378.

Katona Lajos: Adalékok codex-irodalmunk forrásaihoz. = ItK **1899.** 246—249, 371—377; 1901. 447—455. [1. Az „öt esztendős gyermek" története a Példák könyvében és az Érsekújvári codexben. 2. A Cornides codex húsvéti prédikációja. A Debreceni codex két példája. Iuste iudex, Iesu Christe.]

Katona Lajos: Két középkori versezet régi magyar fordítása. = ItK **1900.** 102—117. [Prózai fordítások.]

Katona Lajos: Az Ehrenfeld és Domonkos codex forrásai. = ItK **1903.** 59—78, 188—195. — Klny. is. — Kivonata: AkÉrt 1902. 511—514. [Szilády Áron megjegyzései: ItK 1900. 117—118.]

Katona Lajos: Újabb adalékok codexeink forrásaihoz. = ItK **1906.** 105—120, 191—201, 332—347. [1. Pótlék a Domonkos-codex forrásaihoz. 2. Sienai Sz. Katalin élete az Érsekújvári codexben. 3. A Lobkowitz-codex Ferenc-rendi emlé-

kei. 4. A Hortulus animae imádságai codexeinkben.] — Kivonata: AkÉrt 1906. 289—299.

VARGHA DAMJÁN: Seuse Henrik Amand a magyar kódexirodalomban. Bp. **1910.** 88 l. (A Szt. István Társ. tudományos és irodalmi osztályának felolvasó üléseiből 77.) — Kivonata: A Nagyszombati-codex „telyes Bölcseségé"-nek forrása. = AkÉrt 1909. 476—486. — Német kivonata: H. A. Seuse in der ungarischen Codex-Literatur. = UngRschau 1915. 924—934.

Ism.: *Czóbel Ernő*, EPhK 1911. 418. — *Vargha Damján*, EPhK 1911. 513—514. [Válasz Czóbel ismertetésére.] — *Czóbel Ernő*, EPhK 1911. 515. [Viszonválasz.] — [*Horváth János*] *-THJ-*, MNy 1911. 93—94. — *Vargha Damján:* Szerzői hozzászólás. = MNy 1911. 273. [Horváth János bírálatához.]

VARGHA DAMJÁN: Ave rosa sine spinis himnusz kódexeinkben. = MNyr **1912.** 120—125.

VARGHA DAMJÁN: Speculum humanae salvationis és a magyar codexirodalom. = AkÉrt **1912.** 429—449.

VARGHA DAMJÁN: A Te Deum fordítása kódexirodalmunkban. = It **1912.** 106—107. [Alszeghy Zsolt megjegyzései: EPhK 1912. 382.]

VARGHA DAMJÁN: Te Deum és Te Mariam fordítása kódexirodalmunkban. Bp. **1913.** 22 l.

VARGHA DAMJÁN: A legrégibb magyar bűnjegyzék forrása. = ItK **1914.** 36—42.

HOLIK, FLORIANUS: Index miraculorum Marianorum Indici A. Ponceleti in Anal. Boll. t. XXI. vulgato superaddendus. Bp. **1920.** 24 l.

Ism.: *Vargha Damján*, ItK 1922. 160—161.

VARGHA DAMJÁN: A gyulafehérvári „Batthyaneum" viszonya a magyar kódex-irodalomhoz. = SzIAkÉrt **1921.** 76—88. [Vegyes adalékok a kódex-irodalom forrásaihoz.]

HOLIK FLÓRIS: Adalékok codexeink forrásaihoz. = ItK **1922.** 121—130. [1. A Bod- és Lobkowitz-kódex forrásaihoz. 2. A Domonkos-codex forrásaihoz. 3. A Cornides-codex forrásaihoz.]

TIMÁR KÁLMÁN: Adalékok kódexeink forrásaihoz. = ItK **1926.** 42—53, 169—184, 264—270. [1. Ludolphus de Saxonia és kódexeink. 2. A Guary-kódex forrásai. 3. Augsburgi Dávid Formula novitiorum-a a Horváth-kódexben. 4. Látomások kódexeinkben. 5. A Cornides-kódex prédikációi. 6. A Virginia-kódex forrásai. 7. Az Érsekújvári-kódex forrásai.]

VARGHA DAMJÁN: A clairvaux-i Szent Bernátnak tulajdonított „A jó élet módjáról" című mű a magyar kódexirodalomban. Bp. **1943.** 18 l. (A Szt. István Akad. nyelv- és széptudományi osztályának felolvasásai I, 8.)

SZABÓ FLÓRIS: Források kódexeink halálszövegeihez. = ItK **1964.** 681—690.

A KÓDEX-IRODALOM MŰFAJAI

Bibliafordítások; a huszita Biblia

VOLF GYÖRGY: Bátori László és a Jordánszky-codex bibliafordítása. Bp. **1879.** 24 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből VII, 10.), és V. Gy. összegyűjtött munkái. 2. köt. Bp. 1914. 69—91.

Ism.: *Simonyi Zsigmond*, MNyr 1914. 271—272.

BÉKESI EMIL: Adalékok a legrégibb magyar szentírás korának meghatározásához. = MSion **1880.** 3—14, 200—209.

VEINSTEIN-HEVESS KORNÉL: A Jordánszky- és Érdy-codex. = MNyr **1894.** 217—220, 267—274, 313—320, 364—367, 400—404, 458—463; 1895. 569—571. — Klny. is.

Ism.: *Schmidt Győző*, MNyr 1895. 220—225. — *Bartha József*, MKsz 1897. 204—208. — *Melich János*, MNyr 1898. 221.

HORVÁT CYRILL: Hussita emlékeink. = ItK **1896.** 1—12.

MELICH JÁNOS: A Bécsi és a Müncheni kódex írói. = MNyr **1898.** 358—359.

DINGFELDER EDE: Legrégibb bibliánk nyelvéről. Bp. **1901.** 102 l.

BOROS ALÁN: Zsoltárfordítás a kódexek korában. Bp. **1903.** 262 l.

Ism.: *Békesi Emil*, KatSz 1903. 1019—1021. — *Horváth Cyrill*, EPhK 1904. 675—688.

MELICH JÁNOS: Kódexeink zsoltárfordításaihoz. = MNyr **1903.** 311—314.

KATONA LAJOS: Az Érdy-codex egy helyéhez. = MNy **1908.** 465—466. [Az Érdy- és Jordánszky-kódex közös szentírási helyeiről.]

MELICH JÁNOS: Legrégibb bibliafordításunk történetéhez. = MNy **1911.** 292—293.

SZILY KÁLMÁN: Tamás és Bálint, a Biblia első magyar fordítói. = MNy **1911.** 441—445.

BOGNER MIHÁLY: A Bécsi-, Müncheni- és Apor-kódex mondattana. Zsombolya **1912.** 104 l.

ERDÉLYI LAJOS: Legrégibb bibliánk nyelvjárásához. = MNyr **1912.** 146—148.

SZILY KÁLMÁN: A Döbrentei-codex viszonya a Münchenivel. = MNy **1912.** 49—54.

MÉSZÖLY GEDEON: A Döbrentei Codex evangéliumai és a Müncheni Codex. = MNy **1913.** 433—439.

Farkas Gyula: A Döbrentei Codex és Komjáthy Benedek. = MNy **1914.** 225—227.

Mészöly Gedeon: A Döbrentei-kódex zsoltárai és az Apor-kódex. = MNyr **1914.** 65—70.

Mészöly Gedeon: A Döbrentei codex és az Apor codex második keze. = ItK **1915.** 40—49.

Szerecz Alajos Imre: Kódexeink párhuzamos szentírási töredékei. Bp. **1916.** 176 l.
Ism.: *Király György*, ItK 1917. 377—379. — *Mészöly Gedeon*, It 1917. 422—423.

Mészöly Gedeon: Legrégibb bibliafordítóinkról. = MNy **1917.** 35—44, 71—83.

Timár Kálmán: Prémontrei kódexek. Huszita vagy prémontrei biblia? Kalocsa **1924.** 79 l. (Pannonia 1.)
Ism.: *Gálos Rezső*, ItK 1924. 141—143. — *Harsányi István*, ProtSz 1924. 326—328.

Gálos Rezső: Legrégibb bibliafordításunk. Bp. **1926.** 40 l. (It. Füz. 9.) — 2. átdolg. kiad.: Bp. 1928.
Ism.: *Zalán Menyhért*, PannonhSz 1926. 263—265. — *Harsányi István*, ProtSz 1927. 189—190.

Hajnóczy Iván: Apokrifák kódexeinkben. = It **1926.** 248.

Timár Kálmán: Káldi György levele a legrégibb magyar bibliafordításról. = ItK **1927.** 270—272.

Waldapfel József: Legrégibb bibliafordításunk. = ItK **1927.** 96—99.

Timár Kálmán: Forradalmi munka-e legrégibb bibliafordításunk? = MKult **1930.** 1—7.

Kardos Tibor: A laikus mozgalom magyar bibliája. = Min **1931.** 52—81. — Klny.: Minerva Ktár 35.

Timár Kálmán: Legrégibb bibliafordításunk eredete. Pécsi Tamás és Ujlaki Bálint bibliája-e? Kalocsa **1931.** 36 l.
Ism.: *Waldapfel József*, ItK 1932. 89—101.

Timár Kálmán: Legrégibb magyar bibliánk naptára és helyesírása. A bibliafordítás eredete. Kalocsa **1931.** 32 l. (Pannonia 4.)
Ism.: *Waldapfel József*, ItK 1932. 89—101.

Timár Kálmán: A moldvai husziták és csángók magyar miséje. Százéves történelmi hazugság. Kalocsa **1931.** 32 l. (Pannonia 2.)
Ism.: *Waldapfel József*, ItK 1931. 367—338.

Timár Kálmán: Perdöntés a legrégibb magyar bibliafordítás irodalmi pörében. = GyőriSz **1932.** 107—114.

Timár Kálmán: Zsoltárfordítás nyoma a Bécsi és Müncheni kódexben. = ItK **1936.** 61—65.

Fest Sándor: Adalékok az első magyar bibliafordítás kérdéséhez. = AngFilTan **1937.** 24—41.

Debreczy Sándor: Újabb adatok legrégibb bibliafordításunk eredetkérdéséhez. = ErdMúz **1940.** 140—147.

Horváth Károly: Széljegyzetek az Apor- és a Döbrentei-kódexhez. = Melich Emlk. Bp. **1942.** 168—176. — Klny. is.

Balassa József: A Szentírás legrégibb magyar fordításai. = Antal Márk Emlk. Kolozsvár **1943.** 135—138.

Kardos Tibor: A huszita biblia keletkezése. = MTA I. OK **1953.** III. 127—177. — Klny.: M.Nytud.Társ.Kiadv. 82. [Szójegyzék hozzáadásával.]

Végh József: Szellet. = MNy **1953.** 480—483.

Károly Sándor: Első bibliafordításunk *szellet* szava. = MNy **1955.** 303—311.

Károly Sándor: A Jordánszky-kódex viszonya más bibliafordításokhoz. = NyK **1955/56.** 260—268.

Hámori Antónia: Az alany és az állítmány egyeztetése a Huszita Bibliában. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 220—224.

Hexendorf Edit: A bibliának, változatainak, részleteinek elnevezései középkori emlékeinkben. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 298—303.

Mezey László: A „Báthory-biblia" körül. A mű és szerzője. = MTA I. OK **1956.** VIII. 191—221.

Berrár Jolán: Hasonlító kötőszók a Huszita Bibliában. = MNy **1957.** 396—403.

Turnský, Štefan: Maďarská Husitská Biblia. = Theologická příloha křesťanské revue **1957.** 110—114.

Szabó Dénes: Az Apor-kódex zsoltártöredékei. = Bárczi Emlk. Bp. **1963.** 339—344. (Nytud.Értek. 40.)

Károly Sándor: A huszita mozgalom és a magyar írásbeliség. = Tanulmányok a csehszlovák—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1965.** 73—92. — Husitské hnutí a první maďarský překlad Bible. = Dějiny a národy. Literárněhistorické studie o československo-maďarských vztazích. Praha 1965. 43—45.

Szabó Flóris: A huszita biblia és állítólagos patarén elemei. = ItK **1966.** 146—153.

Hexendorf Edit: Adalékok bibliafordítási tükörszavak keletkezéséhez és életéhez. = A magyar nyelv történeti rendszere. A debreceni nemzetközi nyelvészkongreszszus előadásai. Bp. **1967.** 103—109. (Nytud. Értek. 58.)

Szabó Dénes: Kódexszövegeink egyes változatainak eredetéről. A „Psalterium Romanum" nyomai korai zsoltárfordítá-

sainkban. = A magyar nyelv történeti rendszere. A debreceni nemzetközi nyelvészkongresszus előadásai. Bp. **1967.** 201–206. (Nytud.Értek. 58.)

VÉGH JÓZSEF MIHÁLY: A Müncheni Kódex magyar szövegének és a Vulgata latin szövegének összehasonlítása. = AUniv-Szeg. S. ethn. et lingu. **1968.** 69–80; 1969. 77–86.

Legendák

Megjegyzés. A legendákat (is) közlő népszerűsítő antológiák felsorolását lásd a 152. lapon. A Margit-legenda irodalma: 163. és 189. l. Az Erzsébet-legendáé: 190. l.

HORVÁTH CYRILL: Régi legendáinkból. = KatSz **1894.** 72–80, 397–418.

HORVÁTH CYRILL: Codexeink Mária-költészetéhez. = BpSz **1895.** 82. köt. 426–441. [Mária-legendákról.]

KATONA LAJOS: Barát legendából lett obscoen adoma. = Ethn **1898.** 403. [A kódex-irodalomban is meglevő legenda folklorizációja.]

KATONA, LUDWIG: Die Legende von Barlaam und Josaphat in der ungarischen Literatur. = KeletiSz **1900.** 76–79.

KATONA LAJOS: Régi gyöngyök új foglalatban. = KatSz **1900.** 523–532., és K. L. irodalmi tanulmányai. 2. köt. Bp. 1912. 126–140. [Többek között kódexirodalmunk legendáiról is.]

NYILASI RAJMUND: Codexeink Mária-legendái. Bp. **1902.** 115 l.
Ism.: *Horváth Cyrill*, EPhK 1904. 675–680.

RÉVAI SÁNDOR: Barlaám és Jozafát legendája a magyar irodalomban. = MSz **1904.** 86–87, 94–97.

RÉVAI SÁNDOR: Barlám és Jozafát, továbbá szent Elek legendája. = A pécsi áll. főreálisk. ért. **1904/05.** 4–45. — Klny. is.
Ism.: *cs.*, EPhK 1906. 82. — *Lukinich Imre*, Száz 1907. 90–91.

KATONA LAJOS: A kedd asszonya. = Ethn **1905.** 1–16., és K. L. irodalmi tanulmányai. 1. köt. Bp. 1912. 345–374. — Kivonata: AkÉrt 1905. 52–57. [Az Anna-legendáról.]

MARMORSTEIN ARTÚR: A magyar Ádám-legenda keleti elemei. = EPhK **1906.** 362–366.

TIMÁR KÁLMÁN: Barlám és Jozafát legendájának egy példázata. = Ethn **1910.** 49–50.

HORVÁTH CYRILL: Középkori legendáink és a Legenda Aurea. Bp. **1911.** 78 l.
Ism.: *Király György*, EPhK 1911. 815–816. — *Vargha Damján*, KatSz 1911. 1094–1097. és MNyr 1911. 419–420.

ILLÉS GYULA: Szent Elek-legendáink és az Elek-legenda forrásai. Bp. **1913.** 47 l.
Ism.: *Király György*, EPhK 1913. 757–758.

VARGHA, DAMIANUS: Synopsis legendarum praedicationumque ex codicibus Hungaricis ratione habita Catalogi Sanctorum Petri de Natalibus composita. Bp. **1914.** 12 l.

KIRÁLY GYÖRGY: A Margit-legenda és rokonai. = ItK **1915.** 1–25. [Antiochiai Sz. Margit legendája.]

VARGHA DAMJÁN: Ráskai Lea írása a három lándzsáról. = Élet **1916.** 396–399.

VARGHA DAMJÁN: Kódexeink legendái és a Catalogus Sanctorum. Bp. **1923.** 36 l. (A Szt. István Akadémia nyelv- és széptudományi osztályának felolvasásai I, 3.) — Kivonata: SzIAkÉrt 1923. 42–47.

TIMÁR KÁLMÁN: Kódexeink legendái és a Catalogus Sanctorum. = ItK **1925.** 241–248.

HOLIK, FLORIO: La leggenda delle tre lance. = Memorie Domenicane **1932.** 277–287. — Klny. is.

Példák

HORVÁTH CYRILL: Codex-irodalmunk példái és a Példák Könyve. = A bajai rk. főgymn. ért. **1891/92.** 1–28. — Klny. is.
Ism.: *Rupp Kornél*, EPhK 1893. 700.

KATONA LAJOS: Ha a Maros tinta volna . . . = Ethn **1898.** 402. [Krausz Sámuel hozzászólása: Uo. 471–472. — Katona Lajos kiegészítései: Uo. 1899. 165.]

KATONA LAJOS: A Gesta Romanorum történetei codexeinkben. = EPhK **1899.** 306–318.

KATONA LAJOS: Mária vakító szépsége. = Ethn **1899.** 165.

KATONA LAJOS: Miért bőjtölik meg a pénteket? = Ethn **1900.** 145–154, 199–211, 333–334.

VARGHA DAMJÁN: Régi példák a purgatoriumról. = MSz **1904.** 378–380.

KIRÁLY GYÖRGY: Világbíró Sándor mondája régi irodalmunkban. = ItK **1918.** [137–142: A monda kódexeinkben.]

HOLIK FLÓRIS: Mária vakító szépsége. = ItK **1921.** 172–173.

HOLIK FLÓRIS: Az egyszerű tolvajról és remetéről. = ItK **1921.** 173.

A dráma

Kiadás

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Bp. **1960.** [491–515: Hrotswitha: Dulcitius. *Kardos Tibor* gondozásában.]

Irodalom

Katona Lajos: Hrotsuita Dulcitiusának régi magyar fordítása. = ItK **1900.** 385—402. — Klny. is., és K. L. irodalmi tanulmányai. 2. köt. Bp. 1912. 87—93.
Ism.: [*Petz Gedeon*] *P.*, EPhK 1901. 174—175.

Egyéb műfajok

Békesi Emil: A Mária-siralmak. = ÚjM-Sion **1876.** 641—652, 735—743, 811—824.
Vargha Damján: Kódexeink Mária-siralmai. Bp. **1899.** 167 l.
Ism.: ç., ItK 1900. 120—123.
[Szilády Áron: A Visio Philibertiről.] = ItK **1901.** 82—87.
Bárdos Gy. József: Szent Brigitta tizenöt imádsága codexeinkben. Bp. **1903.** 101 l.
Vargha Damján: Immaculata kódexirodalmunkban. = MSz **1904.** 434—436.
Katona Lajos: Túlvilági látomások codexeinkben. = AkÉrt **1907.** 500—507., és K. L. irodalmi tanulmányai. 2. köt. Bp. 1912. 101—125. [Bővített kiadás.]
Pusch Ödön: Vallásos elmélkedések kódexeinkben. Kolozsvár **1910.** 112 l. — [Két részlete:] Szt. Bonaventura „Meditationes vitae Christi"-jének hatása kódexeinkben. = Kalazantinum 1909/10. 147—152, 174—177. — A Weszprémi-kódex passiója és Herolt János. = Kalazantinum 1909/10. 196—200, 221—227.
Pfeiffer Izsák: Adat a Visio Philiberti forrásához. = EPhK **1915.** 678—679.
László Vince: A középkori ember imádságai. = Napk **1928.** 253—258.
Décsi Gyula: A Miatyánk legrégibb magyar szövege. = Új Látóhatár **1960.** 483—486. — Der älteste ungarische Text des Vaterunsers. = Orbis Scriptus. Festschr. Dmitrij Tschizewskij. München 1966. 155—161.
Szabó Flóris: A hóráskönyvek hatása kódexirodalmunkra. = ItK **1967.** 163—167. [Imák.]

AZ EGYES KÓDEXEK RÉSZLETIRODALMA

Apor-kódex

Lásd még: Bibliafordítások. (154. l.)

Kiadások

Nyelvemléktár. 8. köt. Bp. **1879.** [XXXIV—XXXIX, 157—251: Apor-kódex, *Volf György* gondozásában.]
Apor-kódex. [Hasonmás-kiadás.] Kiad. és bev. *Szabó Dénes.* Kolozsvár **1942.** XX, 230 l. (Codices hungarici 2.)
Ism.: *Gábriel Asztrik*, EPhK 1944. 75—76. és MKsz 1944. 64—65.

Irodalom

Simonyi Zsigmond: Az Apor-kódex. = MNyr **1910.** 409—413.
Losonczi Zoltán: Három szövegmagyarázat. = MNy **1929.** 266—268.
Vértes Edit: Széljegyzet az Apor-kódex helyesírásáról. = MNy **1964.** 200—201.

Bécsi-kódex

Lásd még: Bibliafordítások. (154. l.)

Kiadások

Temetési beszéd és könyörgés; Ó testamentomi néhány könyv. Kiad. *Döbrentei Gábor.* Buda **1838.** LXIV, 280 l. (Régi magyar nyelvemlékek 1.)
Nyelvemléktár. 8. köt. Bp. **1879.** [XXXIX—XXXIX, 157—251: Bécsi-kódex, *Volf György* gondozásában.]
Bécsi Codex. Kiad. *Mészöly Gedeon.* 1. rész. Bp. **1916.** 272 l. (Új nyelvemléktár 1.) [Több nem jelent meg.]
Ism.: [*Melich János*] *M. J.*, MNy 1916. 173.

Irodalom

Sándor József: A Bécsi és Müncheni codexek eredetéről. = MNyr **1892.** 124—126.
Melich János: Vatalé. (A Bécsi és a Müncheni codex eredetéhez.) = MNyr **1896.** 116—120.
Melich János: Jegyzetek a Müncheni- és Bécsi-kódexhez. = NyK **1910/11.** 233—245, 362—385.
Pünkösti Mária: A Bécsi-kódex *e* féle hangjainak helyesírása. Bp **1913.** 46 l.
Techert József: A Bécsi kódex *e* jelöléseinek kérdéséhez. = MNy **1929.** 185—187.
Techert József: A Bécsi kódex tővégi rövid magánhangzói. = MNy **1929.** 280—290. — Klny. (az előző értekezéssel együtt): A Bécsi Kódex hangtanához. Bp. 1929.
Imre Samu: A határozott névelő használata a Bécsi-kódexben. = MNy **1953.** 348—359.
Imre Samu: Az *ige : igét* és a *kecske : kecskét* típusú névszótövek a Bécsi és a Müncheni kódexben. = MNy **1960.** 445—450.
Imre Samu: A szóvégi *ë* > *e* nyíltabbá válás a Bécsi és a Müncheni kódexben. = MNy **1960.** 156—166.
Nyiri Antal: A Bécsi és a Müncheni kódex helyesírásának egyik vitatott kérdéséről. = AUnivSzeg Sect.ethn. et lingu. **1961.** (Mészöly Emlk.) 133—142. — Klny.:

Nyelvészeti Dolgozatok 21. — Über eine umstrittene Frage der Orthographie im Wiener und im Münchener Kodex. = ALingu 1960. X. 275—285.

Károly Sándor: A Bécsi Kódex nyelvtana szótárszerű feldolgozásban. Morfológiai rész. Bp. **1965.** 249 l.

Károly Sándor: Egy morfológiai szerkezettan vázlata. (A mai magyar köznyelv és a Bécsi Kódex nyelvállapotának összevetése alapján.) = Általános nyelvészeti tanulmányok. 3. köt. Bp. **1965.** 85—96.

Sima Ferenc: A *lësz, mëgy*-féle igetövek zárt *ë*-jének nyíltabbá válása a Bécsi-kódexben és Nyitra vidékén. = MNy **1966.** 318—323.

Schlachter, Wolfgang: Beobachtungen an den Frequentiva des Wiener Kodex. = A magyar nyelv történeti rendszere. A debreceni nemzetközi nyelvészkongreszszus előadásai. Bp. **1967.** 177—191. (Nytud.Értek. 58.)

Birk-kódex

Kiadások

Nyelvemléktár. 15. köt. Bp. **1908.** [XXXVII—XLII, 343—356: Birk-kódex, *Katona Lajos* gondozásában.]

Birk-kódex. 1474. Az emlék hasonmása, betűhű olvasata és latin megfelelője. Kiad. és bev. *Pusztai István*. Bp. **1960.** 81 l. (Codices hungarici 5.)
Ism.: *Hámori Antónia, S.*, NyK 1962. 433—434. — *V. Kovács Sándor*, ItK 1962. 123—125.

Irodalom

Kluch János: Ismeretlen magyar nyelvemlék 1474-ből a bécsi udvari könyvtárban. = MKsz **1889.** 1—23.

Melich János: A BirkC.-ről. = MNy **1917.** 297. [A Nyelvemléktár kiadásának hibáiról.]

Pusztai István: A határozott névelő használata a Birk-kódexben. = MNy **1957.** 109—117.

Pusztai István: Megjegyzések a Birk-kódex eddigi kiadásaihoz és a források kérdése. = MNy **1958.** 107—111.

Bod-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 2. köt. Bp. **1874.** [XVII—XVIII, 372—401: Bod-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Horváth Cyrill: Codex-tanulmányok. = ItK **1894.** 60—68. [1. Bod-codex.]

Holik Flóris: A BodC. utolsó mondata. = MNy **1918.** 83—84. [A másoló személyes megjegyzése.]

Holik Flóris: Adalékok codexeink forrásaihoz. = ItK **1922.** 121—130. [1. A Bod- és Lobkowitz-kódex forrásaihoz.]

Czech-kódex

Kiadások

Kinizsy Pálné Magyar Benigna imádságoskönyve 1513; Vegyes tárgyú régi magyar iratok 1342—1599. Kiad. *Döbrentei Gábor*. Buda **1840.** XXVIII, 73, XLII, 404 l. (Régi magyar nyelvemlékek 2.)

Nyelvemléktár. 14. köt. Bp. **1890.** [XLII—XLVIII, 299—350: Czech-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Gondán Felicián: Kinizsiné Magyar Benigna imádságos könyvei. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 196—211. — Klny. is.
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1912. 740—742.

Gondán Felicián: A középkori magyar pálosrend és nyelvemlékei. (Festetich- és Czech-codex.) Pécs **1916.** 148 l.
Ism.: *Király György*, ItK 1917. 376—377. — *Vargha Damján*, EPhK 1917. 647—649.

Szily Kálmán: Hogyan ejtsük ki a „Czech-codex" nevet? = MNy **1917.** 14—16.

Cornides-kódex

Kiadások

Nyelvemléktár. 7. köt. Bp. **1878.** [XXXVI—XL, 89—269: Cornides-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Cornides-kódex. Hasonmás és kritikai szövegkiadás. Kiad. és bev. *Bognár András, Levárdy Ferenc*. Bp. **1967.** 826 l. (Codices hungarici 6.)
Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1969. 747—751.

Irodalom

Katona Lajos: Adalékok codex-irodalmunk forrásaihoz. = ItK **1899.** 246—249, 371—377; 1901. 447—455. [2. A Cornides codex húsvéti prédikációja.]

Holik Flóris: Adalékok codexeink forrásaihoz. = ItK **1922.** 121—130. [3. A Cornides-codex forrásaihoz.]

Timár Kálmán: Adalékok kódexeink forrásaihoz. = ItK **1926.** 42—53, 169—184, 264—270. [5. A Cornides-kódex prédikációi.]

Debreceni-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 11. köt. Bp. **1882.** [VI—XXIII, 1—289: Debreceni-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Katona Lajos: Adalékok codex-irodalmunk forrásaihoz. = ItK **1899.** 246—249, 371—377; 1901. 447—455. [2. A Debreceni codex két példája.]

[Horváth Cyrill]: Valami a Debreceni Kódexről. = SpFüz **1904.** 128.

Timár Kálmán: A Debreceni-kódex két példája. = ItK **1924.** 134.

Berrár Jolán: Közös nyelvi sajátságok a Debreceni és Weszprémi kódexben. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 581—586.

Imre Samu: A Debreceni kódex 1. kezének fonetikus írása. = MNy **1959.** 37—49.

Domonkos-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 3. köt. Bp. **1874.** [VI, 129—357: Domonkos-kódex, *Komáromy Lajos* és *Király Pál* gondozásában.]

Irodalom

Katona Lajos: Az Ehrenfeld és Domonkos codex forrásai. = ItK **1903.** 59—78, 188—195. — Klny. is. — Kivonata: AkÉrt 1902. 511—514.

Katona Lajos: Újabb adalékok codexeink forrásaihoz. = ItK **1906.** 105—120, 191—201, 332—347. [1. Pótlék a Domonkos-codex forrásaihoz.]

Holik Flóris: Adalékok codexeink forrásaihoz. = ItK **1922.** 121—130. [2. A Domonkos-codex forrásaihoz.]

Döbrentei-kódex

Lásd még: Bibliafordítások. (154. l.)

Kiadás

Nyelvemléktár. 12. köt. Bp. **1884.** [VI—XVI, 1—274: Döbrentei-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Cseresznyés: Bertalan pap által 1508-dik esztendőben magyar nyelvre fordított Biblia. = TudGyűjt **1819.** III. 75—81.

Pál Antal: A Döbrentei-codex nyelvi sajátságai. = A gyulafehérvári főgymn. ért. **1888/89.** 3—100.
Ism.: *Lehr Vilmos*, EPhK 1890. 837—846.

Hubert Emil: Ki volt Bertalan pap, a Döbrentei-kódex másolója? = MKsz **1893.** 207—208.

[Sörös Pongrác] S. P.: Halábori Bertalan. = MKsz **1899.** 317—318.

Vargha Damján: Szövegjavítások a Nyelvemléktár XII. kötetének DöbrC. részéhez. = Szily Emlk. Bp. **1918.** 89—90.

Vargha Damján: A Döbrentei kódex mint Halábori Bertalan pap írása. = SzIAkÉrt **1919.** 20—46.

Vargha Damján: Van-e szükség a Nyelvemléktár új kiadására? = MNy **1919.** 134—136. [A Döbrentei-kódex kiadásának hibáiról.]

Érdy-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 4—5. köt. Bp. **1876.** XIX, 487; 532 l. [*Volf György* gondozásában.]

Irodalom

[Érdy] Luczenbacher János: A nagyszombati codex, 1490—1527. = Tudtár **1834.** I. 216—234. [Az Érdy-kódexet akkor még így nevezték.]

Mátray Gábor: Egy carthausi magyar codex ismertetése. = ÚjMMúz **1850/51.** II. 197—207.

Szigethy István: Az Érdy-codex némely hangtani sajátságai. = NyK **1879.** 55—73.

Veinstein-Hevess Kornél: A Jordánszky és Érdy-codex. = MNyr **1894.** 217—220, 267—274, 313—320, 364—367, 400—404, 458—463; 1895. 569—571. — Klny. is.
Ism.: *Schmidt Győző*, MNyr 1895. 220—225. — *Bartha József*, MKsz 1897. 204—208. — *Melich János*, MNyr 1898. 221.

Suhajda Lajos: Az Érdy- és a Jordánszky-kódex kétbetűs magánhangzói. = NyK **1901.** 85—108, 202—224. — Klny. is.

Katona Lajos: Az Érdy-codex egy helyéhez. = MNy **1908.** 465—466.

Katona Lajos: Az Érdy-k. egy fejezetéről. = AkÉrt **1909.** 456—462.

Ábrahám Lambert: Az Érdy-kódex kora. = It **1913.** 93—96.

Blanár János: Az Érdy-kódex mondattanából. = A lévai rk. főgimn. ért. **1912/13.** 3—34.

Holik Flóris: Alsáni Bálint és az Érdy-codex. = ItK **1922.** 130—132.

Holik Flóris: Az Érdy kódex egy helyéről. = ItK **1923.** 184—185.

Timár Kálmán: Az Érdy-kódex első említése. = MNy **1937.** 169—170.

Angyal, Andreas: Ein Beitrag zur Parzival-Motivgeschichte. = EPhK **1938.** 104—108. [Az Érdy-kódex egyik példájához.]

Vargha Damján: Szent István király a magyar kódex-irodalomban. Az Érdy-kódexben fennmaradt legrégibb magyar nyelvű, Szent Istvánról szóló egyházi beszéd szöveg- és forráselemzése. = Sz. István Emlk. 3. köt. Bp. **1938.** 355—421. — Klny. is.

Dienes Erzsébet: Az Érdy-kódex kétbetűs magánhangzói és Suhajda Lajos Tanulmánya. = AUnivSzeg Sect. ethn. et lingu. **1957.** 111—124.

Dienes Erzsébet: Az Érdy-kódex és a Volf-féle kiadás. = AUnivSzeg Sect. ethn. et lingu. **1958.** 79—92. — Klny.: Nyelvészeti Dolgozatok 6.

Dienes Erzsébet: Az Érdy-kódex keletkezésének ideje. = AUnivSzeg Sect. ethn. et lingu. **1961.** (Mészöly Emlk.) 175—178. — Klny.: Nyelvészeti Dolgozatok 25.

Dienes Erzsébet: A nyílt rövid *e*-vel hangzó egytagú és többtagú szavak az Érdy-kódexben. = AUnivSzeg Sect. ethn. et lingu. **1963.** 59—70. — Klny.: Nyelvészeti Dolgozatok 40.

Dienes Erzsébet: Az Érdy-kódex keletkezésének idejéről és írójáról. = MNy **1966.** 17—29.

V. Kovács Sándor: A Karthauzi Névtelen helye az irodalomtörténetben. = MNy **1967.** 76—77. [Vita Dienes Erzsébettel.]

Dienes Erzsébet: Az Érdy-kódex írójáról. = MNy **1969.** 312—315. [Válasz V. Kovács Sándornak.]

Érsekújvári-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 9—10. köt. Bp. **1888.** XXVI, 272; IX, 356 l. [*Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Katona Lajos: Adalékok codex-irodalmunk forrásaihoz. = ItK **1899.** 246—249, 371—377; 1901. 447—455. [1. Az „öt esztendős gyermek" története a Példák Könyvében és az Érsekújvári-kódexben.]

Katona Lajos: Újabb adalékok codexeink forrásaihoz. = ItK **1906.** 105—120, 191—201, 332—347. [2. Sienai Sz. Katalin élete az Érsekújvári-kódexben.]

Timár Kálmán: Adalékok kódexeink forrásaihoz. = ItK **1926.** 42—53, 169—184, 264—270. [7. Az Érsekújvári-kódex forrásai.]

Festetics-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 13. köt. Bp. **1885.** [VI—XIII, 1—101: Festetics-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Melich János: A Festetich-kódex egy ismeretlen másolata. = NyK **1900.** 350—352.

[Szilády Áron] Sz.: A Festetich-codex s még valami. = ItK **1901.** 235—238. [A kódex XVI. sz. végi másolatához.]

Katona Lajos: A Festetics-codex bűnbánati zsoltárai. = ItK **1905.** 149—157. — Klny.: Petrarca zsoltárai a Festetics codexben., és K. L. irodalmi tanulmányai. 2. köt. Bp. 1912. 93—100. — [Kivonata: AkÉrt 1905. 26—30.]

Gondán Felicián: Kinizsiné Magyar Benigna imádságos könyvei. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 196—211. — Klny. is.
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1912. 740—742.

Gondán Felicián: A középkori magyar pálosrend és nyelvemlékei. (Festetich és Czech-codex.) Pécs **1916.** 148 l.
Ism.: *Király György*, ItK 1917. 376—377. — *Vargha Damján*, EPhK 1917. 647—649.

Timár Kálmán: Nyelvújítás nyoma a Festetics-kódexben. = MNy **1929.** 46—47.

Losonczi Zoltán: A Festetics-kódex kettőzött jelű magánhangzói. = MNy **1933.** 12—17, 87—91.

Baboss R. Ernő: A Festetics-kódex *ogzatlan* szaváról. = NyK **1941/43.** 452—454.

Gömöry-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 11. köt. Bp. **1882.** [XXIII—XXIX, 291—379: Gömöry-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

[Melich] Melegdi János: A GömöryC. egyik írója . . . = MNy **1915.** 119—120. [Tétémi Pál.]

Guary-kódex

Kiadások

Góri sziromirat-codex. Kiad. *Döbrentei Gábor*. Buda **1846.** XXXVIII, XXII, 100 l. (Régi magyar nyelvemlékek 4/l.)

Nyelvemléktár. 15. köt. Bp. **1908.** [XVIII—XXVI, 109—167: Guary-kódex, *Katona Lajos* gondozásában.]

Guary-kódex. [Hasonmás-kiadás.] Kiad. és bev. *Szabó Dénes*. Bp. **1944.** XXI, 136 l. (Codices hungarici 3.)

Ism.: *Nyilassy Vilma, V.*, MKsz 1944. 179—180.

Irodalom

TIMÁR KÁLMÁN: Adalékok kódexeink forrásaihoz. = ItK **1926.** 42—53, 169—184, 264—270. [2. A Guary-kódex forrásai.]

SIMA FERENC: A Guary-kódexbeli *sohha* és társai. = MNy **1964.** 441—446.

Gyöngyösi-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 2. köt. Bp. **1874.** [XV—XVI, 239—262: Gyöngyösi-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Horvát-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 6. köt. Bp. **1877.** [XV—XVII, 255—359: Horvát-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

TIMÁR KÁLMÁN: Adalékok kódexeink forrásaihoz. = ItK **1926.** 42—53, 169—184, 264—270. [3. Augsburgi Dávid Formula novitiorum-a a Horvát-kódexben.]

Jókai-kódex

Kiadások

Nyelvemléktár. 7. köt. Bp. **1878.** [V—XXIV, 1—80: Jókai-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Jókai-kódex. [Hasonmás-kiadás.] Kiad. és bev. *Szabó Dénes*. Előszó: *Pais Dezső*. Bp. **1942.** XIV l., 85 t. [Pais Dezső Előszava újra: MNy 1942. 175—178.] — Ua. Stockholm 1942. Bev. *Lotz János*. (Codices hungarici 1.)

Ism.: *Varjas Béla*, MKsz 1943. 84—86.

Irodalom

DEÁK FARKAS: Észrevételek a Ferenc-legendához. = MNyr **1872.** 322—323. [Nyelvi magyarázatok.]

SZARVAS GÁBOR: A Ferenc legenda. = MNyr **1872.** 215—225, 263—270, 316—322, 366—369, 411—414. [Nyelvi feldolgozás.]

ZÁVODNIK MIHÁLY: Az Ehrenfeld-codex nyelvi sajátságai. = Az egri főgimn. ért. **1887/88.** 3—49.

SZINNYEI JÓZSEF: Hibás olvasás. = MNyr **1891.** 180.

FISCHER IZIDOR: Az Ehrenfeld-kódex nyelvjárása. Bp. **1902.** 38 l.

Ism.: *Simai Ödön*, MNyr 1905. 516—519.

KATONA LAJOS: Az Ehrenfeld-kódex hibás vagy hiányos fordításai. = MNyr **1902.** 312—318, 382—389, 447—454, 551—558.

KATONA LAJOS: Az Ehrenfeld és Domonkos codex forrásai. = ItK **1903.** 59—78, 188—195. — Klny. is. — Kivonata: AkÉrt 1902. 511—514.

HORVÁTH CYRILL: A Speculum Perfectionis keletkezése. = SpFüz **1905.** 193—203. [A kódex egyik forrásáról.]

[SIMONYI ZSIGMOND] KOVÁCS MÁRTON: Az Ehrenfeld-kódex szövegkritikájához. = MNyr **1906.** 92.

K. P.: Az Ehrenfeld Codexről. = MNy **1916.** 124.

A. E.: A legrégibb kéziratos magyar könyv a Magyar Nemzeti Múzeumban. = MNy **1925.** 147—149.

JAKUBOVICH EMIL: Az Ehrenfeld-kódex a Magyar Nemzeti Múzeum kézirattárában. = MKsz **1925.** 192—195.

ZOLNAI GYULA: Jókai-kódex. = MNy **1926.** 39—40.

SZINNYEI JÓZSEF: A Jókai-kódexbeli többbirtokú alakok. = NyK **1928/30.** 156—157.

[KOLTAY-]KASTNER JENŐ: A Jókai-kódex és az obszervans kódexirodalom. = EPhK **1932.** 203—211; 1933. 58—66. — Klny. is.

Ism.: *db.*, It **1933.** 220. — *Kerecsényi Dezső*, Száz 1936. 100.

LOTZ JÁNOS: Az igék alakja a Jókai-kódexben. Bp. **1939.** 38 l.

SZABÓ DÉNES: A Jókai-kódex papirosának vízjegyei. = MKsz **1944.** 175—176.

KLEMM ANTAL: A Jókai-kódex mondattani magyarázatához. = MNy **1950.** 251—252.

KÁROLY SÁNDOR: A „szórendi szimmetria" a Jókai-kódex nyelvében. = MNy **1953.** 165—167.

KOVÁCS TERÉZ: A *meg* igekötő a Jókai-kódexben. = MNy **1954.** 152—155.

Králik Julianna, B.: A Jókai-kódex igekötőinek kérdéséhez. = MNy **1955.** 83—87.

P. Balázs János: A Jókai-kódex latin eredetijének eddig ismeretlen fejezete. = MNy **1956.** 347—349.

Magyar, Arnold: Eine vergessene Franziskus-Handschrift, der Jókai Codex von Budapest. = Archivum Franciscanum Historicum **1969.** 662—677., és MTörtSz (New York) 1970. 4—5. sz. 79—86.

Jordánszky-kódex

Lásd még: Bibliafordítások (154. l.); Érdy-kódex 159. l.)

Kiadások

A Jordánszky-codex bibliafordítása. [Belső címlap:] A Bátori Lászlónak tulajdonított bibliai könyvek. S. a. rend. *Toldy Ferenc.* A kész nyomtatványt az eredetivel összevetette, a Csemez-töredék szövegével kiegészítette és előszóval ellátta *Volf György.* Bp. **1888.** XXXI, 110, 930 l. (Régi magyar nyelvemlékek 5.)

A Jordánszky-codex töredékei. *Volf György* előszavával. Bp. **1913.** XXXI, 110 l. (Klny. Régi magyar nyelvemlékek 5.)

Irodalom

Csontosi János: A Jordánszky-codex győri töredéke. = MKsz **1880.** 136—156. [Csemez-töredék.]

Mikesy Sándor: A Jordánszky-kódex és a Nagyvátyi Glosszák keletkezési helyéhez. = MNy **1967.** 197—199.

Kazinczy-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 6. köt. Bp. **1877.** [XI—XV, 175—254: Kazinczy-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Munkácsi Bernát: Nyelvemlék-tanulmányok. 2. A Kazinczy-kódex hosszú mássalhangzói. = MNyr **1880.** 149—157.

Katona Lajos: A Kazinczy-codex *zir* szavához. = MNyr **1906.** 93.

Hatvani János: A Kazinczy-kódex nyelvjárása a Tihanyi-kódexszel való egyezései kapcsán. Bp. **1914.** 84 l. (NyF 72.)

Ism.: *Melich János,* MNy 1915. 376—377. — *Zolnai Gyula,* MNy 1915. 432.

Keszthelyi-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 13. köt. Bp. **1885.** [XVIII—XXVIII, 131—327: Keszthelyi-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Kardos J. Celesztin: A Keszthelyi kódex alaktana és mondattana. Esztergom **1896.** 80 l.

Ism.: *Bartha József,* MKsz 1897. 204—208. — *Melich János,* MKr 1897. 4. sz.

Harsányi István: Magyar nyelvemlékek nyomai. = It **1912.** 467—468. [1. A kolozsmonostori konvent elismervénye 1424-ből. 2. Velykee György zsoltáros könyve 1522-ből. — Az utóbbi nem elveszett nyelvemlék, hanem azonos a Keszthelyi-kódexszel.]

Kovácsi Jenő: A Kulcsár- és a Keszthelyi-kódex szótana. Brassó **1912.** 78 l.

Könyvecse a szent apostoloknak méltóságáról

Kiadás

Nyelvemléktár. 8. köt. Bp. **1879.** [XXXIII—XXXIV, 125—155: Könyvecse, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Mezey, László: Lorenzo Giustinian e la letteratura medievale in Ungheria. = Italia ed Ungheria. Dieci secoli di rapporti letterari. Bp. **1967.** 56—66. [A „Könyvecse" forrásaihoz.]

Krisztina-legenda

Kiadás

Nyelvemléktár. 7. köt. Bp. **1878.** [XLI—XLII, 270—286: Krisztina-legenda, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Horváth Cyrill: A Krisztina-legenda. = A bp.-i VIII. ker. főreálisk. ért. **1915/16.** 5—24.

Horváth Cyrill: A Krisztina-legenda. = ItK **1923.** 1—21, 129—142.

Horváth Cyrill: A Krisztina-legendáról. = A bp.-i VIII. ker. Vörösmarty Mihály főreálisk. ért. **1928/29.** 5—28.

Bánfi Florio: A Krisztina-legenda forrásszövege. = ItK **1970.** 222—228.

Kriza-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 2. köt. Bp. **1874.** [XVII, 357—371: Kriza-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Timár Kálmán: A Simor- és a Kriza-kódex fölfedezése. = MNy **1934.** 307.

Kulcsár-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 8. köt. Bp. **1879.** [XXXIX—XLII, 253—418: Kulcsár-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Kovácsy Jenő: A Kulcsár- és a Keszthelyi-kódex szótana. Brassó **1912.** 78 l.

Timár Kálmán: Néhány ferencrendi írónkról. = It **1914.** 306—310. [2. Pápai Pál, a Kulcsár-kódex másolója.]

Losonczi Zoltán: Három szövegmagyarázat. = MNy **1929.** 266—268.

Lányi-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 7. köt. Bp. **1878.** [XLVI—XLIX, 317—387: Lányi-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Karácsonyi János: A Lányi-codexet nem ferencrendűek, hanem premontreiek írták. = MNy **1921.** 149—151.

Gábriel Asztrik: Breviárium-típusú kódexek. Függelékül a Lányi-kódex latin szövege. = Szent Norbert Emlk. Bp. **1934.** 109—176. — Klny. is.

Lázár-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 15. köt. Bp. **1908.** [XXXIII—XXXVI, 293—341: Lázár-kódex, *Katona Lajos* gondozásában.]

Irodalom

Szily Kálmán: Jelentés a Lázár-codexről. = AkÉrt **1896.** 139—142., és Sz. K.: Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. Bp. 1898. 420—425.

Timár Kálmán: A Lázár-kódex forrásai. = ItK **1931.** 277—284; 1932. 32—40.

Lobkowitz-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 14. köt. Bp. **1890.** [VII—XVIII, 1—121: Lobkowitz-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Csontosi János: Ismeretlen magyar codex herceg Lobkowitz Mór raudnitzi könyvtárában. = MKsz **1879.** 189—207.

Horváth Cyrill: Codex-tanulmányok. = ItK **1894.** 60—68. [1. Lobkowitz-codex.]

Gáspár E. Leó: A Lobkowitz-kódex nyelvi ismertetése. Bp. **1896.** 74 l.
Ism.: *Bartha József*, MKsz 1897. 204—208.

Gáspár Elek Leó: A Lobkowitz-codexről. = A bp.-i Fekete József főgymn. ért. **1896/97.** 3—10.
Ism.: *Melich János*, MKr 1897. 4. sz. — *Balassa József*, EPhK 1898. 489—490.

Katona Lajos: Újabb adalékok codexeink forrásaihoz. = ItK **1906.** 105—120, 191—201, 332—347. [3. A Lobkowitz-codex Ferenc-rendi emlékei.]

Simonyi Kálmán: A Lobkowitz-kódex hang- és alaktani sajátságai. Bp. **1908.** 86 l.

Holik Flóris: Adalékok codexeink forrásaihoz. = ItK **1922.** 121—130. [1. A Bod- és Lobkowitz-kódex forrásaihoz.]

Margit-legenda

Megjegyzés. A latin Margit-legendák irodalmát lásd a 189. lapon.

Kiadások

Nyelvemléktár. 8. köt. Bp. **1879.** [VII—XXXII, 1—86: Margit-legenda, *Volf György* gondozásában.]

Boldog Margit legendája. A XVI. századi szöveget mai nyelvre átírta és tájékoztatóval ellátta *Baros Gyula*. Bp. **1927.** 186 l. (Napkelet Ktár 22.) — 2. kiad.: Bp. 1938. 220 l.
Ism.: *Farkas Gyula*, Napk 1928. I. 216 — *Halász Gábor*, MKsz 1928. 130. — *Kerecsényi Dezső*, ProtSz 1928. 358—359. — *Ságí István*, MNy 1928. 128—129. — *Szira Béla*, It 1928. 167—168.

Szűz Szent Margit asszonynak, Béla király leányának élete. Kiad. *Mészöly Gedeon*. = Nép és Nyelv **1941.** 18—23, 52—58, 81—84, 117—118, 138, 184—188.

Irodalom

Toldy Ferenc: A Margitlegendáról. = ÚjMMúz **1850/51.** II. XI—XIV.

Volf György: A Margit-legenda írója és kora. = EPhK **1881.** 97—110.
Volf György: A Margit-legenda és eredetije. = EPhK **1881.** 192—206.
Szadilek János: A Margit-legenda nyelvészete. Nyelvtörténeti tanulmány. Kolozsvár **1888.** 72 l.
Horváth Cyrill: A Margit-legenda forrásai. Bertholdus de Bosant jegyzőkönyve és a magyar Margit-legenda. = MNyr **1906.** 408—420, 457—468.
Horváth Cyrill: A Margit-legendáról. = ItK **1906.** 305—332, 452—472. — Kivonata: AkÉrt 1907. 280—285.
Horváth Cyrill: Joannes Vercellensis és a magyar Margitlegenda. Bp. **1908.** 47 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XX, 8.)
Ism.: *Gálos Rezső*, Száz 1908. 930—931.
Horváth Cyrill: A Margit-legenda forrásai. = A bp.-i IV. ker. főreálisk. ért. **1907/08.** 3—88. — Klny. is.
Ism.: *Gálos Rezső*, Száz 1908. 930—931. — *Horváth János*, MNy 1909. 427.
Gábor Ignác: Szent Margit verses legendája. = MNyr **1912.** 117—119. [A Margit-legendában verses részleteket vél felfedezni.]
[Melich] Melegdi János: Szent Margit élete. = MNy **1916.** 398. [A Margit-legenda fordítás-voltáról.]
Horváth, Jean: Une légende hongroise. = NRH **1938.** I. 428—435.
Szemző Piroska: Ráskai Lea, a magyar középkor írónője. = KatSz **1943.** 108—113.
Mezey László: Irodalmi anyanyelvűségünk kezdetei az Árpádkor végén. A középkori laikus nőmozgalom. Az ó-magyar Mária siralom és a Margit legenda eredetkérdése. Bp. **1955.** 133 l.
Ism.: *Kardos Tibor—Koltay-Kastner Jenő*, MTA I. OK 1954. VI. 467—493. [Opponensi vélemények.]—*Bogyay Tamás*, Südost-Forschungen 1958. 285—286. — *Györffy György*, Száz 1959. 669.
V. Kovács Sándor: Bánfi Florio középkori kutatásai. = ItK **1968.** 269—271. [Megíratlan eredmények a Margit-legendáról.]

Müncheni-kódex

Lásd még: Bibliafordítások (154. l.); Bécsi-kódex (157. l.)

Kiadások

Tatrosi másolat 1466-ból; Vegyes tárgyú régi magyar iratok 1540—1600. Kiad. *Döbrentei Gábor*. Buda **1842.** XXXIV, LVII, 366, VIII, 152 l. (Régi magyar nyelvemlékek 3.)
Nyelvemléktár. 1. köt. Bp. **1874.** [XXI—XXX, 193—381: Müncheni-kódex, *Volf György* gondozásában.]
Der Münchener Kodex. 1. Bd. [Fakszimile.] Hrsg. v. *Gyula Décsy, Julius von Farkas*. Wiesbaden **1958.** 38, [257] l.
Ism.: *Várady Imre*, KatSz 1958. 139—140. *Kubinyi László*, UralaltJb 1959. 151—158. — *Imre Samu*, NyK 1960. 163—165. — *V. Kovács Sándor*, ItK 1961. 628—629. — *Futaky István*, Ungarn-Jb 1970. 179.
Der Münchener Kodex. 2. Bd. Buchstabengetreuer Abdruck. Hrsg. v. *Gyula Décsy*. Wiesbaden **1966.** XVII, 125 l.
Ism.: *Imre Samu*, NyK 1968. 263—267. — *Papp László*, ALingu 1968. 454—457.

Irodalom

Melich János: A Müncheni kódexhez. = MNyr **1901.** 418—420.
Szily Kálmán: A Müncheni Codex kora. = MNy **1907.** 201—207.
Barta M. Eszter: A müncheni kir. áll. könyvtár jegyzőkönyve a Müncheni-codexről. = EPhK **1918.** 267.
Barta Borbála M. Eszter: A Müncheni kódex *é* és *è* jelölései. = NyK **1917/20.** 303—332.
Timár Kálmán: A Müncheni kódex és Widmanstetter. = MNy **1931.** 121—122. [A kódex XVI. századi tulajdonosáról.]
Bottyánfy Éva, H.: Adalékok a Müncheni kódex jelentéstanához. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 169—174.
Farkas, Julius von: Zur Ortographie und Geschichte des Münchener Kodex. = UralaltJb **1958.** 178—182.
Nyiri Antal: A Müncheni Kódex eredeti kézirata tanulmányozásának tanulságai. = AUnivSzeg S. ethn. et lingu. **1966.** 39—54. — Klny.: Nyelvészeti Dolgozatok 62.
Mátai Mária: A Müncheni Kódex határozószóinak egy csoportjáról. = MNy **1970.** 34—42.

Nádor-kódex

Kiadások

Nádor-codex. Kiad. *Toldy Ferenc*. Buda **1857.** 4, 49, 29 l.
Nyelvemléktár. 15. köt. Bp. **1908.** [XXVI—XXXIII, 169—292: Nádor-kódex, *Katona Lajos* gondozásában.]

Irodalom

Zoltvány L. Irén: A Nádor-codex nyelvi sajátságairól. = NyK **1883.** 190—246; 1885. 1—57.

Illéssy János: A Nádor-kódex kiadásának története. = MKsz **1895.** 39—48.

Nagyszombati-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 3. köt. Bp. **1874.** [V, 1—128: Nagyszombati-kódex, *Komáromy Lajos* és *Király Pál* gondozásában.]

Irodalom

Vargha Damján: A Nagyszombati codex „teljes bölcseségé"-nek forrása. = AkÉrt **1909.** 476—486.
Jakubovich Emil: A Nagyszombati-codex írója. = MNy **1917.** 12—13.
Timár Kálmán: A Nagyszombati kódex. = MNy **1934.** 180—181. [A kódex sorsához.]
Timár Kálmán: A Nagyszombati-kódex első ismertetése. = MNy **1937.** 330—331.
Bartha Katalin, D.: A labialis-illabialis tendencia állapota a Nagyszombati Kódex nyelvjárásában. = MNy **1970.** 300—312, 429—443.

Peer-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 2. köt. Bp. **1874.** [VI—XI, 51—108: Peer-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Munkácsi Bernát: Nyelvemlék-tanulmányok. 3—4. Hosszú magánhangzók a Peer és Sándor codexben. = MNyr **1880.** 300—307, 345—352.
Mészöly Gedeon: Adalék codexeink helyesírásához. = MNy **1920.** 134. [A Peer-kódex 5. kezének ö-jelöléséről.]
Deme László: A Peer-kódex egy ismeretlen kezéről. = MNy **1953.** 168—169.

Példák könyve

Kiadások

Nyelvemléktár. 8. köt. Bp. **1879.** [XXXII—XXXIII, 87—124: Példák könyve, *Volf György* gondozásában.]
Példák könyve. 1510. Hasonmás és kritikai szövegkiadás. Kiad. és bev. *Bognár András, Levárdy Ferenc.* Bp. **1960.** 305 l. (Codices hungarici 4.)
Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1962. 123—125.

Irodalom

Horváth Cyrill: Codex-irodalmunk példái és a Példák Könyve. = A bajai rk. főgymn. ért. **1891/92.** 1—28. — Klny. is.
Ism.: *B. F.*, ItK 1893. 118. — *Rupp Kornél*, EPhK 1893. 700.
Katona Lajos: Adalékok codex-irodalmunk forrásaihoz. = ItK **1899.** 246—249, 371—377; 1901. 447—455. [1. Az „öt esztendős gyermek" története a Példák Könyvében és az Érsekújvári-kódexben.]
Bognár András—Levárdy Ferenc: A Példák Könyve keletkezésének körülményei. = ItK **1959.** 482—485.

Piry-hártya

Kiadás

Nyelvemléktár. 15. köt. Bp. **1908.** [XLII—XLIII, 357—360: Piry-hártya, *Katona Lajos* gondozásában.]

Irodalom

Toldy Ferenc: A Piry-hártya ismertetése. = ÚjMMúz **1850/51.** II. XCVII—XCIX.
Heinlein István: A Piry-hártya történetéhez. = MNy **1910.** 87.
Jablonkay Gábor: A máriabesnyői töredék. = MNy **1910.** 20—25. [Szövegkiadással; a Piry-hártya és a Máriabesnyői töredék ugyanannak az elpusztult, XV. sz. végi hártyakódexnek maradványai.]

Pozsonyi-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 13. köt. Bp. **1885.** [XIII—XVIII, 103—130: Pozsonyi-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Schmidt Győző: A Pozsonyi Codex nyelvi sajátságai. = NyK **1894.** 59—70, 211—217.
Gábriel P. Gottfried: A Pozsonyi-codex fölfedezett eredeti kézirata. = MNy **1915.** 439—443.
Gábriel Asztrik: A Pozsonyi kódex eredeti kézirata. = MKsz **1940.** 333—344. — Klny. is.
Ism.: *-r*, KatSz 1941. 248. — *K. A.*, PannonhSz 1943. 135.

Sándor-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 2. köt. Bp. **1874.** [XIV—XV, 213—238: Sándor-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Munkácsi Bernát: Nyelvemlék-tanulmányok. 3—4. Hosszú magánhangzók a Peer és Sándor codexben. = MNyr **1880.** 300—307, 345—352.

Simor-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 7. köt. Bp. **1878.** [XXXIV—XXXVI, 81—88: Simor-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Mátray Gábor: A Simor-codex ismertetése. = ÚjMMúz **1850/51.** II. VIII—XI.
Timár Kálmán: A Simor- és a Kriza-kódex fölfedezése. = MNy **1934.** 307.

Székelyudvarhelyi-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 15. köt. Bp. **1908.** [VII—XVII, 1—108: Székelyudvarhelyi-kódex, *Szabó Sámuel* gondozásában.]

Irodalom

Simonyi Zsigmond: A Székelyudvarhelyi kódex. = MNyr **1906.** 1—11. [Nyelvi feldolgozás.]
Zádor Béla: A Székelyudvarhelyi kódex kiadásához. = MNyr **1913.** 234—236.
Waldapfel József: A Székelyudvarhelyi kódex. = ItK **1940.** 242—258, 356—367.
Benkő Loránd: Nyelvjárástörténeti megjegyzések. A Székelyudvarhelyi Kódex 2. kezének nyelvjárásáról. = MNy **1957.** 280—283.
Pálfalvi Etelka: A Székelyudvarhelyi Kódex fordítójának önálló megnyilatkozásai. = AUnivSzeg. Sect. ethn. et lingu. **1967.** 49—53.

Teleki-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 12. köt. Bp. **1884.** [XVI—XXIV, 275—403: Teleki-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Katona Lajos: A Teleki-codex legendái. Bp. **1904.** 80 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XVIII, 10.) — Kivonata: AkÉrt 1904. 97—102.
Timár Kálmán: Néhány ferencrendi írónkról. = It **1914.** [309—310: Sepsiszentgyörgyi Ferenc, a Teleki-kódex egy részének másolója.]
Inotay Ilona: A Teleki kódex Szt. Anna legendájának nyelvi földolgozása. Szeged **1932.** XXXVIII, 98 l.
Ism.: *Mészöly Gedeon*, SzegFüz 1934. 307—308.
[Timár Kálmán]: Aranka- és Jankowich-kódex. = MNy **1934.** 306—307. [Aranka-kódex = Teleki-kódex.]

Thewrewk-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 2. köt. Bp. **1874.** [XVI—XVII, 263—355: Thewrewk-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Tihanyi-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 6. köt. Bp. **1877.** [VI—XI, 1—174: Tihanyi-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Kausch Mihály: A Tihanyi codex nyelvezete. Nyelvtörténeti tanulmány. Bp. **1901.** 135 l.
Hatvani János: A Kazinczy-kódex nyelvjárása a Tihanyi-kódexszel való egyezései kapcsán. Bp. **1914.** 84 l. (NyF 72.)
Ism.: *Melich János*, MNy 1915. 376—377. — *Zolnai Gyula*, MNy 1915. 432.

Virginia-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 3. köt. Bp. **1874.** [VI—IX, 258—352: Virginia-kódex, *Komáromy Lajos* és *Király Pál* gondozásában.]

Irodalom

Katona Lajos: A Virginia-codex Ferenc-legendái. = AkÉrt **1903.** 569—581.
Szily Kálmán: A Virginia-codex. = MNy **1920.** 131—134. [Helyesírásáról és nyelvjárásáról.]
Timár Kálmán: Adalékok kódexeink forrásaihoz. = ItK **1926.** 42—53, 169—184, 264—270. [6. A Virginia-kódex forrásai.]

Vitkovics-kódex

Kiadások

Nyelvemléktár. 7. köt. Bp. **1878.** [XLII—XLVI, 287—315: Vitkovics-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Nyelvemléktár. 13. köt. Bp. **1885.** [XXVIII—XXX, 329—333: Miskolci-töredék, *Volf György* gondozásában; a Vitkovics-kódex része.]

Irodalom

Szakács Béla: A Vitkovics-codex nyelvi sajátságai. Győr **1898.** 68 l.

Németh Gábor: A Vitkovics-kódex nyelvjárása. Bp. **1907.** 20 l.

Ism.: *Rubinyi Mózes*, MNyr 1908. 35—36.

Weszprémi-kódex

Kiadás

Nyelvemléktár. 2. köt. Bp. **1874.** [VI, 1—49: Weszprémi-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Irodalom

Munkácsi Bernát: Nyelvemlék-tanulmányok. 1. A Veszprémi codex hosszú mássalhangzói. = MNyr **1880.** 97—102.

Katona Lajos: A Weszprémi-codexnek egy homályos helye. = MNyr **1906.** 37.

Pusch Ödön: A Weszprémi-kódex passiója és Herolt János. = Kalazantinum **1909/10.** 196—200, 221—227. [Részlet „Vallásos elmélkedések kódexeinkben" című disszertációjából.]

Berrár Jolán: Közös nyelvi sajátságok a Debreceni és Weszprémi kódexben. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 581—586.

Winkler-kódex

Kiadások

Nyelvemléktár. 2. köt. Bp. **1874.** [XI—XIV, 109—211: Winkler-kódex, *Volf György* gondozásában.]

Egyházi vegyes könyv. Kiad. *Döbrentei Gábor, Volf György*. Bp. **1888.** 126 l. (Régi magyar nyelvemlékek 4/2.)

Irodalom

Dénes Miklós: A Winkler kódex hangtana és alaktana. Bp. **1900.** 56 l.

Nyiri Antal: A Winkler kódex hangtana és szótana. Szeged **1933.** 132 l.

Farkas Vilmos: Az *ü, ű* hang jelölése a Winkler-kódex első kezénél. = MNy **1961.** 25—30.

VEGYES ADALÉKOK

Keinz, Friedrich: Zwei alte ungarische Texte aus einer Handschrift der kön. bayer. Hof- und Staatsbibliothek. München **1879.** 17 l. [„Müncheni töredékek."]

Horváth Cyrill: Egy ismeretlen magyar codex nyomai. = ItK **1891.** 363—372.

Zolnai Gyula: Müncheni töredékek. Két kisebb nyelvemlék a müncheni udvari könyvtárban. = MNy **1895.** 415—420. [Betűhív közlés.]

Jakubovich Emil: Régi magyar breviáriumi mutató-tábla. = MNy **1908.** 463—465. [XV. sz. végi kódexből szakadhatott ki.]

Jablonkay Gábor: Egy újabb magyar nyelvemléktöredék. = MKsz **1909.** 289—292. [Ferences kódex-töredék. Fakszimilével.]

Irodalomtörténeti adatok. 1. A magyar rituale történetéhez. = Batthyáneum **1911.** 124—126. [Adat 1478-ból.]

Nagy Gyula: A Thaly-nyelvemlék. = MNy **1911.** 269—270.

Pápay József: Egy kiadatlan debreceni nyelvemlék. = MNy **1911.** 193—204. [A „Thaly-nyelvemlék" szövegkiadása.]

Zolnai Gyula: A Müncheni Glosszák és Töredékek. = MNyr **1912.** 166—170.

A KÖZÉPKOR LATIN IRODALMA

Életrajzgyűjtemények

Békesi Emil: Magyar írók az Árpádházi királyok korában. = KatSz **1896.** 364—399, 529—548, 722—743.

Tartalma: 365—369: Sz. István király. — 369—375: Sz. Gellért. — 375—382: Valter sz. Benedek r. szerzetes. — 382—384: Sz. Mór pécsi püspök. — 384: Pál. — 384—399: Hartvik. — 529—553: Albricus. — 531—533: Bernard spalatói érsek. — 533—536: Dalmácziai Kalán. — 536—538: Boldog Magyar Pál. — 539—540: Németországi bold. János. — 541—543: Treguan. — 543—546: Bertalan pécsi püspök. — 546—548: Béla király névtelen jegyzője. — 722—724: Spalatói Tamás. — 724—726: Julián. — 726—728: Pál veszprémi püspök. — 728—731: Árpádházi bold. Margit. — 731—735: Rogerius mester. — 735: Magyarországi Herbord. — 736—738: Kézai Simon. — 738—740: András mester. — 740—743: Ágoston.

Békesi Emil: Magyar írók az Anjouk és utódaik korában (1301—1458). = KatSz **1899.** 573—595, 761—820.

Tartalma: 1. Erdélyi Péter (Petrus de Dacia). 2. Ragusai Gergely. 3. András dömés szerzetes. 4. Gazotto bold. Ágoston. 5. Madius Michas de Barbazanis. 6. Varignana Vilmos. 7. László kalocsai érsek. 8. Márk. 9. Telegdi Csanád. 10. Erdélyi Boetius. 11. János sz. Ferenc rendi

szerzetes. 12. Soproni Miklós. 13. Mugleni Henrik. 14. Imre nagyváradi kanonok. 15. Chanádi Péter. 16. Magyar László. 17. Pozsonyi János. 18. Tót-solymosi Apród János kükullei főesperes. 19. Erdélyi János. 20. De Monacis Lőrinc. 21. Alsányi Bálint. 22. de Paulo Pál. 23. Dominici bold. János. 24. Iglói Arnold. 25. Ragusai Stojkovics János. 26. Windeck Eberhard. 27. Vergerius Péter Pál. 28. Marchiai sz. Jakab. 29. Pannoniai János. 30. Szemer György. 31. Váradi János. 32. Budai Böröczk. 34. Pozsonyi János. 35. Azarael Avi Aazari, rabbi. 36. Frank Konrád. 37. Prukki János. 38. Novák Péter. 39. Magyar Mihály. 40. Ivanich Pál. 41. Magyar László. 42. Kottanerné szül. Huendler Ilona. 43. Venatoris Miklós. 44. Soproni Péter. 45. Szemerei Balázs. 46. Huendler Vida. 47. Sánocki Gergely. 48. Monstriberg (Szepes-szombati) Bertalan. 49. Krakkói András. 50. Péchi János.

A latin nyelvű írásbeliség

Lásd még a 129. lapon adott irodalmat.

HAJNAL ISTVÁN: Írástörténet az írásbeliség felújulása korából. Bp. **1921.** 173 l.

Ism.: *Holub József*, MKsz 1922. 202—207. — *Patek Ferenc*, TörtSz 1922. 144—151. — *Császár Mihály*, MPed 1923. 53—55.

SZILÁGYI LORÁND: Összehasonlító írástörténet. = Száz **1943.** 228—244.

HAJNAL, ISTVÁN: Le renouvellement du rôle social de l'écriture et le développement de la formation universitaire de France jusqu'en Hongrie aux XIIe et XIIIe siècles. Bp. **1947.** 16 l. [Soksz.]

MEZEY, LÁSZLÓ: L'écriture et chancellerie.= Hajnal István: L'enseignement de l'écriture aux universités médiévales. Bp. **1959.** 261—279.

JAKÓ, S[IGISMOND]: Les débuts de l'écriture dans les couches laïques de la société féodale en Transylvanie. (Considérations sur l'étude de la paléographie sur de nouvelles bases.) = Nouvelles études d'histoire. Vol. 1. Bucarest **1955.** 209—223. — Începuturile scrisului în păturile laice din Transilvania medievală. = Studii şi cercetări de istorie 1956. 81—99.

KUMOROVITZ, B[ERNÁT] L.: Die erste Epoche der ungarischen privatrechtlichen Schriftlichkeit im Mittelalter (XI—XII. Jahrhundert). = Etudes historiques. Vol. 1. Bp. **1960.** 253—290. — A középkori magyar „magánjogi" írásbeliség első korszaka. (XI—XII. század.) = Száz 1963. 1—31.

Ism.: *Kubinyi András*, LK 1963. 109—110.

MOLLAY KÁROLY: Többnyelvűség a középkori Sopronban. = SoprSz **1967.** 155—171, 205—223, 317—333; 1968. 37—58, 130—150.

MEZEY, LÁSZLÓ: Der Literat und seine Literatur. Zur Entstehungsfrage der gebildeten Laienschicht im mittelalterlichen Ungarn. = ALitt **1968.** X. 29—46.

MEZEY LÁSZLÓ: Litteratura: grammatica és musica. XI. századi kezdeteinkből tanúság. = ItK **1970.** 653—656.

Oklevelek

Megjegyzés. Csak a fontosabb összefoglaló tanulmányokat idézzük, valamint azokat, amelyek az oklevelekkel mint irodalmi produktumokkal foglalkoznak. Mellőztük az oklevélkiadások felsorolását is.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

HORVÁT ÁRPÁD: Bevezetés a magyar oklevéltárba. Bp. **1880.** 104 l.

KARÁCSONYI JÁNOS: Szent István király oklevelei és a Szilveszter-bulla. Bp. **1891.** 223 l.

FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ: Kálmán király oklevelei. Bp. **1892.** 87 l. (Értek.Tört.Tud.Kből XV, 5.)

FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ: III. Béla király oklevelei. = III. Béla király emlékezete. Bp. **1900.** 145—168. — Die Urkunden König Béla's III. von Ungarn (1172—1196). = Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung. Erg.-Bd. VI. 1901. 220—234.

ECKHART FERENC: A pápai és császári kancelláriai gyakorlat hatása árpádkori királyi okleveleink szövegezésében. = Száz **1910.** 713—724.

SZENTPÉTERY IMRE—BORSA IVÁN: Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. Bp. **1923**—1961. 1—2. köt. 6 füzetben.

RÁCZ ELEMÉR: A ritmikus próza XII—XIII. századi okleveleinkben. Bp. **1927.** 25 l.

SZENTPÉTERY IMRE: Magyar oklevéltan. A magyarországi középkori okleveles gyakorlat ismertetése. Bp. **1930.** 269 l., XII t. (A Magyar Történettudomány Kézikönyve II, 3.)

SZILÁGYI LORÁND: Írásbeli supplicatiók a középkori magyar administratióban. = LK **1932.** 157—176.

SZENTPÉTERY IMRE: A kancelláriai jegyzetek Anjou-kori okleveles gyakorlatunkban. = Károlyi Emlk. Bp. **1933.** 471—490.

ISTVÁNYI GÉZA: A megyei írásbeliség első korszaka. = Száz **1937.** 517—552.

Bezsák Miklós: A középkori magyar okleveles gyakorlat kapcsolatai a cseh okleveles gyakorlattal. = Szentpétery Emlk. Bp. **1938.** 47—72. [Bővített klny. is: Pécs 1939.]
Perényi József: A francia iskolák hatása a magyar okleveles gyakorlat kialakulására. Bp. **1938.** 79 l.
Perényi József: A ritmikus próza okleveleinkben és a francia iskolák. = Szentpétery Emlk. Bp. **1938.** 396—409.
Szentpétery Imre: Szent István király oklevelei. = Szt. István Emlk. 2. köt. Bp. **1938.** 133—202.
Kurcz Ágnes: Az antikvitás hatásának nyomai XIII. századi okleveleinkben. = AntTan **1961.** 106—113.
Kurcz, Agnes: Arenga und Narratio ungarischer Urkunden des 13. Jahrhunderts. = Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung **1962.** 323—354.
Szentpétery Imre: A harmadik személy szerepe a középkori oklevelek kiállításában. = LK **1964.** 161—172.
Kurcz Ágnes: Az Anjou-kori oklevelek narrációja. = ItK **1966.** 179—180.
Mályusz Elemér: A magyar medievisztika forráskérdései. = LK **1967.** 3—29.

AZ EGYES OKLEVELEKRE VONATKOZÓ IRODALOM

A veszprémvölgyi adománylevél (1002 előtt)

Gyomlay Gyula: Szent István veszprémvölgyi donatiojának görög szövegéről. Bp. **1901.** 44 l. (Ért.Ny.Széptud.Kből XVII, 8.)
Hóman Bálint: A veszprémvölgyi 1109. évi oklevél hitelessége. = Turul **1911.** 123—134, 167—174.
Czebe Gyula: A veszprémvölgyi oklevél görög szövege. Bp. **1916.** 114 l. (Ért.-Tört.Tud.Kből XXIV, 3.)
Darkó Jenő: A veszprémi apácamonostor alapítólevelének 1109.-i másolatáról. = EPhK **1917.** 257—272, 336—251.
Hóman Bálint: Szent István görög oklevele. = Száz **1917.** 99—136, 225—242., és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 565—622.
Pais Dezső: A veszprémvölgyi apácák görög oklevele, mint nyelvemlék. Bp. **1939.** 40 l. (A Magyar Nyelvtudományi Társ. Kiadv. 50.)

A pannonhalmi alapítólevél (1001)

Fejérpataky László: A pannonhalmi apátság alapító oklevele. Bp. **1878.** VII, 221 l.
Erdélyi László: A pannonhalmi oklevél hiteléhez. = MKsz **1904.** 243—246.
Erdélyi László: A pannonhalmi alapítólevél hitelessége. = Ötven historikus szentistváni életműve. Szeged **1941.** 91—105.
Csóka J. Lajos: A pannonhalmi alapítólevél interpolálása. = LK **1961.** 83—98.

A tihanyi alapítólevél (1055)

Szamota István: A tihanyi apátság 1055-iki alapítólevele mint a magyar nyelv legrégibb hiteles és egykorú emléke. = NyK **1895.** 129—167.
Erdélyi László: A tihanyi apátság kritikus oklevelei. Bp. **1906.** 111 l. (Ért.Tört. Tud.Kből XXI, 3.)
Jakubovich Emil: A Tihanyi Alapítólevél olvasásához. = MNy **1923.** 78—87; 1924. 9—21.
[Melich János] M. J.: Az 1055-i tihanyi oklevélhez. = MNy **1924.** 25.
Bárczi Géza: A tihanyi alapítólevél hangjelölése. = MNy **1944.** 313—330.
Pais Dezső: Miklós püspök írta-e a tihanyi alapítólevelet? = Száz **1944.** 232—240., és MNy 1955. 10—17.
Bárczi Géza: A tihanyi apátság alapítólevele mint nyelvi emlék. Bp. **1951.** 231 l. (Nyelvészeti Tanulmányok 1.)
Komjáthy Miklós: A Tihanyi Apátság alapítólevelének problémái. = LK **1955.** 27—47.
Horváth János, ifj.: Miklós püspök és a tihanyi alapítólevél. = MNy **1955.** 146—156.
Pais Dezső: 1055—1955. = MNy **1955.** 3—9.
Balogh Albin: A tihanyi alapítólevél mint XI. századi művelődési kapcsolataink emléke. = MNy **1957.** 35—42.
Komjáthy, Miklós: Quelques problèmes concernant la charte de fondation de l'abbaye de Tihany. = Etudes historiques. Vol. 1. Bp. **1960.** 219—252.
Kristó Gyula: A tihanyi alapítólevél és XI. századi szóbeliségünk. = MNy **1970.** 208—210.

A dömösi prépostság adománylevele (1138)

Szabó Dénes: A dömösi prépostság adománylevele. = MNy **1936.** 54—57, 130—135, 203—206.
Simond Renée, B.: A Dömösi Adománylevél (1138/1329) magyar szórványai betűrendben. = MNy **1957.** 498—511.

Egyéb oklevelek, vegyes adalékok

Szentpétery Imre: A veszprémi püspökség alapítólevele. = Száz **1903.** 297—307.

HÓMAN BÁLINT: Szent István király pécsváradi és pécsi alapítólevele. = Száz **1918.** 412—413., és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 658—660.

SZENTPÉTERY IMRE: Szent István király pécsváradi és pécsi alapítólevele. Bp. **1918.** 64 l. (Értek.Tört.Tud.Kből XXIV, 10.)

VÁCZY PÉTER: A bakonybéli összeírás kora és hitelessége. = LK **1930.** 314—331.

BITAY ÁRPÁD: Horatius-idézet a nagyváradi káptalan egy középkori (latin) oklevelében (1302). = ErdMúz. **1934.** 373—374.

MIKOS JÓZSEF: A fehérvári keresztesek 1193. évi oklevele mint magyar nyelvemlék. = MNy **1935.** 152—167, 243—258, 288—309.

MADZSAR IMRE: Régi magyarországi Horatius-idézetek. = EPhK **1940.** 294—295. [Főleg oklevelekben.]

CSÓKA J. LAJOS: Adalbert és Walfer pannonhalmi 1153., illetőleg 1157. évi oklevelének hitelessége. = LK **1964.** 57—63.

A FORMULÁSKÖNYVEK

Kiadás

Formulae solennes styli in cancellaria, curiaque regum, foris minoribus, ac locis credibilibus autenthicisque regni Hungariae olim usitati. Ed. *Martinus Georgius Kovachich.* Budae **1799.** XXIV, CCVI, 564 l.

Uzsai János: Ars Notaria (XIV. század közepe)

ZSINDELY ISTVÁN: Legrégibb formulagyűjteményünk, tekintettel a középkori magyar jogi műveltségre. = SpFüz **1904.** 129—144, 209—225.

RATKOŠ, PETER: Ein ungarisches kommentiertes Formelbuch aus der Mitte des XIV. Jahrhunderts. = Historica (Praha) **1960.** 123—134.

BÓNIS GYÖRGY: Uzsai János Ars Notaria-ja. = FK **1961.** 229—260.

SURÁNYI BÁLINT: Az I. Lajos-kori Ars Notarialis városi vonatkozású formuláinak eredetéről. = TörtSz **1962.** 275—285.

BÓNIS GYÖRGY: Az Ars Notaria mint retorikai és jogi tankönyv. = FK **1963.** 373—388.

Magyi János formuláskönyve (1476—1492)

R[UGONFALVI] KISS ISTVÁN: Maghi János közjegyző írta a Nyirkállói Tamásnak tulajdonított formulás könyvet. = Száz **1927/28.** 946—950.

ASZTALOS MIKLÓS: Megkerült az úgynevezett Nyirkállói-kódex. = Száz **1929.** 104—112.

FITZ JÓZSEF: A Nyirkállói-kódex genetikus leírása. Pécs **1931—1932.** 28 l. (A Pécsi Erzsébet-tudományegyetem Könyvtárának Kiadványai 6—7.)

KARDOS TIBOR: Régi könyvjegyzetekből. A Nyirkállói-kódex széljegyzetei, avagy itinerarium animae renascentis. = KtáriSz **1935.** 85—86.

KLEMM ANTAL: A pécsi Nyirkállai-kódex magyar glosszái. = Pann **1937.** 264—275. — Klny. is.

BÓNIS GYÖRGY: Magyi János formuláskönyve és a gyakorlati jogtanítás. = Jubileumi tanulmányok. 1. köt. Pécs **1967.** 225—260.

Egyéb formuláskönyvek

CSONTOSI JÁNOS: A magyarországi sz. ferencrendiek latin levelezője 1532—1535-ből a budapesti ferencrendiek könyvtárában. = MKsz **1880.** 51—85.

FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ: Tapolczai Bertalan oklevél-formulái a XIV. századból. = MKsz **1886.** 41—66.

RÉCSEY VIKTOR: Egy XV—XVI. századbeli kéziratos formulare Jászóvárott. = Száz **1898.** 494—496.

IVÁNYI BÉLA: Egy 1526. előtti ismeretlen kéziratos formulás könyv. = TT **1904.** 481—538; 1905. 33—41.

KARÁCSONYI JÁNOS: A magyar ferencrendűek formuláskönyve a Batthyány-könyvtárban. = Batthyáneum **1913.** 24—32. [Közléssel.]

KUMOROVITZ BERNÁT LAJOS: A téti (csuti) breviárium jogi szabályokat tartalmazó függeléke. = Turul **1930.** 29—30.

PÉCSI ANNA: Az erdélyi fejedelmi kancellária első formulariumos kézirata. = Szentpétery Emlk. Bp. **1938.** 385—395. — Klny. is. [1569.]

ECKHART FERENC: Formuláskönyv Werbőczy István hivatali működése köréből. = Illés Emlk. Bp. **1942.** 151—160.

BÓNIS GYÖRGY: Egy Jagelló-kori magyar jogász (Petróczi Henczelfi István). = A Szegedi Állam- és Jogtudományi Kar Évk. **1953.** 5—28.

BÓNIS GYÖRGY: A somogyvári formuláskönyv. = Kelemen Lajos Emlk. Kolozsvár **1957.** 117—133.

BÓNIS GYÖRGY: Petrus de Vinea leveleskönyve Magyarországon. = FK **1958.** 1—26, 173—193, 425—426.

BÓNIS, GYÖRGY: Un formulaire de l' officialité primatiale hongroise de 1512. = Recueil de Mémories et Travaux de la Société d' Histoire du Droit Écrit VII. **1970.** 31—40.

Törvények és az Intelmek

TÖRVÉNYEK

Kiadások

Kovachich, Josephus Nicolaus: Sylloge Decretorum Comitialium Inclyti Regni Hungariae, quae in vulgato Corpore Juris Hungarici hactenus aut penitus desiderabantur, aut aliqua sui parte manca referebantur. Vol. 1—2. Pesthini **1818.** 475; 321 l. [Az itt közölt szövegek a Corpus juris későbbi kiadásaiból is hiányoznak.]

Corpus juris hungarici. Magyar törvénytár. 1000—1526. évi törvénycikkek. Az 1000—1301. közt alkotott törvényeket ford. és jegyz. ell. *Nagy Gyula.* Az 1300—1526. közt alkotott törvényeket ford. és jegyz. ell. *Kolosvári Sándor* és *Óvári Kelemen.* Magyarázó jegyz. kíséri *Márkus Dezső.* Bp. **1899.** CX, 853 l.

Szent István törvényeinek XII. századi kézirata, az Admonti Kódex. Hasonmáskiadás. Bev., magyar fordítással és jegyz. ell. *Bartoniek Emma.* Bp. **1935.** 69 l., 8 t. (A Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtára nemzeti kincseinek hasonmásai 1.)

Irodalom

Endlicher, Stefan: Die Gesetze des Heiligen Stefan. Wien **1849.** 179 l.

Závodszky Levente: A Szent István, Szent László és Kálmán korabeli törvények és zsinati határozatok forrásai. Bp. **1904.** (Művtört.Értek. 10.) [Függelékül a törvények szövegei.]

Erdélyi László: Magyarország társadalma XI. századi törvényeiben. Bp. **1907.** 144 l. — (Klny.: Religio.)

Madzsar Imre: Szent István törvényei és a Lex Bajuvariorum. = TörtSz **1921.** 48—75.

Sawicki, Jakob: Zur Textkritik und Entstehungsgeschichte der Gesetze König Stefanus des Heiligen. = UngJb **1929.** 395—425.

Waldapfel Eszter: Szent István első törvénykönyve és a nyugati törvényhozás. = BécsiMTörtIntÉvk **1935.** 84—102.

Bónis György: Szent István törvényének önállósága. = Száz **1938.** 433—487.

Madzsar Imre: Szent István törvényei és a Cod. Vindob. 751. = Száz **1938.** 1—9.

Madzsar Imre: Szent István törvényei és az úgynevezett symmachusi hamisítványok. = Szt. István Emlk. 2. köt. Bp. **1938.** 203—233. — Klny. is.

Bónis György: Első törvényeink sorsa és az egyházi menedékjog. = Regnum **1938/39.** 75—97.

Hubay Ilona: Mátyás király törvénykönyve. = MKsz **1939.** 234—246.

Erdélyi László: Magyarország törvényei Szent Istvántól Mohácsig. Bp. **1942.** 628 l.

Jakó Zsigmond: Mátyás király törvénykönyvének újabb töredéke. = MKsz **1958.** 350—351.

AZ INTELMEK

Kiadások

Libellus sancti Stephani regis de institutione morum ad Emericum ducem. — Szent István király intelmei Sz. Imre herceghez *Spangár András* fordításában. *Fitz József* repertóriumával. Gyoma **1930.** 25, [6] l.

Szent István király intelmei fiához, Imre herceghez. Ford. *Vézner Károly.* = Szent Imre Emlk. Bp. **1930.** 48—57.

Scriptores rerum hungaricarum. 2. köt. Bp. **1938.** [611—627: Libellus de institutione morum. Ed. Josephus Balogh.]

Szent István első magyar király a királyok tízparancsolatáról Szent Imre herceghez. Ford. *Kalmár Simon.* Bp. **[1938.]** 64 l.

Ism.: *Eckhardt Sándor,* EPhK 1941. 240.

Irodalom

Békefi Remig: Szent István király Intelmei. = Száz **1901.** 922—990., és Szent István király emlékezete. Bp. 1901. 58—126.

Vitacikkek: *Békefi Remig:* Szent István király Intelmei. Száz 1902. 773—777. [Zoltvány Irén megjegyzéseihez, melyeket a Pannonhalmi Szt-Benedek-rend története I. kötetének 400. lapján tett.] — *Zoltvány Irén:* Szent István király Intelmei. Válasz Békefi Remignek. Száz 1902. 870—871. — *Békefi Remig:* Utolsó szó Szent István király Intelmei ügyében. Száz 1902. 872.

Balogh József: „Nemzet" és „nemzetköziség" Szent István Intelmeiben. A De morum institutione VII. és VIII. fejezetéhez. = ItK **1927.** 1—10.

Balogh József: Szent István király, a „békefejedelem". Adalék az „Intelmek" terminológiájához. = MNy **1927.** 452—461.

Balogh József: Szent István király és a „Róma-eszme". = BpSz **1927.** 207. köt. 89—95.

Balogh József: Szent István politikai testamentuma. = Min **1930.** 129—164; 1931. 39—51, 106—114. — Klny.: Minerva Ktár 37.

Gerőcz Kálmán: A Sz. Korona tana Sz. Istvánnak Sz. Imréhez szóló Intelmeiben. Bp. **1930.** 73 l.

Balogh József: Mit tudunk a szentistváni Intelmek szerzőjéről? = MNy **1931.** 158—165.

[Balogh József]: The Political Testament of St. Stephen, King of Hungary. = HQu **1938.** 389—398.

Balogh, Giuseppe: S. Stefano d'Ungheria e l'idea di Roma. = Nuova Antologia **1938.** aug.

Balogh József: Szent István „Intelmei"-nek forrásai. = Szt. István Emlk. 2. köt. Bp. **1938.** 238—265.

Gyulai Ágost: Szent István király Intelmeinek első pedagógiai feldolgozása. = BpSz **1938.** 249. köt. 164—184. [Szaicz Leó.]

Jordan, Eduard: Les Exhortations de Saint Etienne. = NRH **1938.** II. 130—138.

Deér József: A szentistváni Intelmek kérdéséhez. = Száz **1942.** 435—452.

Guoth Kálmán: Egy forrás két történetszemlélet tükrében. = Száz **1942.** 43—64.

Balogh József: „Ratio" és „mos". A római jog megújulásának nyomai a szentistváni Intelmekben. = EPhK **1943.** 273—336. — Klny. is.

Guoth Kálmán: Megoldandó kérdések az Intelmekben. = Száz **1943.** 1—40.

Balogh József: . . . unius linguae uniusque moris regnum imbecile et fragile est. Riflessioni sugli ammonimenti di Santo Stefano, primo re d'Ungheria. = Corvina **1944.** 46—54.

Csóka J. Lajos: Szent István Intelmeinek és törvényeinek szerzősége. = Vig **1964.** 453—462.

Csóka J. Lajos: A latin nyelvű történeti irodalom kialakulása Magyarországon a XI—XIV. században. Bp. **1967.** [11—96: Szent István Intelmei.]

Pelsőczy Ferenc: Szent István király Intelmei az ezredik év közfelfogásában. = Vig **1970.** 527—535.

Szűcs Jenő: István király Intelmei — István király állama. = Valóság **1970.** 10. sz. 1—8.

Gesták és krónikák; egyéb történeti feljegyzések.

BIBLIOGRÁFIÁK, FORRÁSISMERTETÉSEK

Marczali Henrik: A magyar történet kútfői az Árpádok korában. Bp. **1880.** 135 l.
Ism.: *Pauler Gyula*, BpSz 1880. 23. köt. 423—431.

Marczali, Heinrich: Ungarns Geschichtsquellen im Zeitalter der Arpaden. Berlin **1882.** X. 163 l.
Ism.: *Huber, Alfons*, Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung **1883.** IV. 128—137.

Domanovszky Sándor: A kútfők. = Árpád és az Árpádok. Bp. **1908.** 3—16.

Gombos, Albin Ferenc: Catalogus fontium historiae Hungaricae aevo ducum et regum ex stirpe Arpad descendentium ab anno Chr. DCCC usque ad annum MCCCI. Vol. 1—3. Bp. **1937**—1938. 2671 l. Vol. 4.: Index. [Összeáll.] *Csapodi Csaba*. Bp. 1943. 197 l.
Ism.: *Bb.*, It 1937. 171—172. — *Szinnyei Ferenc*, Napk 1937. 762—764. — [*Alszeghy Zsolt*] *A. Zs.*, It 1938. 131—132, 187. — *Galla Ferenc*, Theologia 1938. 90—91, 277, 375—376. — *Szentpétery Imre*, Száz 1938. 519—523. — *Szinnyei Ferenc*, Napk 1938. 338. — *Csapodi Csaba*, MKsz 1939. 205—206. — *Nagy Miklós*, BpSz 1940. 257. köt. 158—160.

Györffy György: A magyarok elődeiről és a honfoglalásról. Kortársak és krónikások híradásai. Bp. **1958.** 266 l. (Nemzeti Könyvtár.)
Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1960. 403.

GYŰJTEMÉNYES KIADÁSOK

Rerum hungaricarum monumenta Arpadiana. Ed. *Stephanus Ladislaus Endlicher*. Sangalli **1849.** VI, 748 l.
Tartalma: 1—54: Anonymi Belae regis notarii de gestis Hungarorum liber. — 55—59: Chronicon Posoniense. — 60—82: Cronica Hungarorum. [Magyar—lengyel krónika.] — 83—130: M. Simonis de Keza Gesta Hunnorum et Hungarorum. — 131—133: Piligrinus Laureacensis de conversione Hungarorum. — 134—138: Mauri episcopi Quinquaeccclesiensis vita SS. Zoerardi s. Andreae confessoris et Benedicti martyris, eremitarum. — 139—153: Sancti Stephani regis Hungariae Legenda major. — 154—162: Sancti Stephani regis Hungariae Legenda minor. — 163—192: Hartvici episcopi Vita S. Stephani regis. — 193—201: Legenda S. Emerici ducis. — 202—204: Lectiones de S. Gerardo episcopo et martyre. — 205—234: Vita S. Gerardi, Moresanae ecclesiae episcopi. — 235—244: Legenda S. Ladislai regis Hungariae. — 245—246: Status regni Hungariae sub Bela III. rege. — 247: Census romanae sedis in Hungaria. — 248—254: De facto Ungariae magnae a Fr. Ricardo ordinis FF. Praedicatorum invento tempore domini Gregorii IX. — 255—296: M. Rogerii canonici Varadien-

sis Carmen miserabile. — 299—639: Leges. (299—309: S. Stephani regis de morum institutione ad Emericum ducem liber.) — 640—742: Appendix. Regestrum de Varad. — 743—748: Reliquiae sermonis magyarici veteris. [Halotti Beszéd.]

Magyarország történetének forrásai. Magyarország alapításától a XVI-dik századig. 1. kötet. Az Árpád házi vezérek és királyok kora. Ford. *Szabó Károly.* 1—4. füz. Pest **1860**—1865. [Több kötet nem jelent meg.]

1. Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok tetteiről. 2. kiad. Pest 1860. VIII, 90 l.
2. Rogerius mester váradi kanonok siralmas éneke Magyarországnak IV-dik Béla király idejében a tatárok által történt romlásáról. — Tamás spalatói esperes „Historia Salonita"-jából a tatárjárás története. — [Ricardus:] Nagy-Magyarország dolgáról. Pest 1861. X, 101 l.
3. Kézai Simon mester magyar krónikája. Pest 1862. VIII, 100 l.
4. Emlékiratok a magyar keresztyénség első századáról. Pest 1865. VI, 116 l. [1. Szent István király nagyobb legendája. 2. Szent István király kisebb legendája. 3. Szent Imre herceg legendája. 4. Szent Gellért csanádi püspök élete. 5. Szent László király legendája. 6. Szent Zoerárd, vagy Sz. András hitvalló és Sz. Benedek vértanú élete. 7. Piligrin passaui püspök levele a magyarok megtérítéséről.]

Historiae Hungaricae fontes domestici. Scriptores. Recensuit *M[atthias] Florianus.* Vol. 1—4. Quinque-Ecclesiis — Lipsiae—Bp. **1881**—1885.

1. Vita sanctorum Stephani regis et Emerici ducis. Quinque-Ecclesiis 1881. IV, 236 l.
2. Chronica Hungarorum. I. Magistri P. Belae regis notarii. II. Magistri Simonis de Keza Gesta Hungarorum. III. Chronicon Pictum Vindobonense. Lipsiae 1883. VIII, 315 l.
3. Chronicon Dubnicense. Accesserunt II. Adnotationes chronologicae seculi XII et XIII-i. III. Chronicon Monacense. IV. Chronicon Zagrabiense et Varadiense. V. Joannis de Utino brevis narratio de regibus Hungariae. Quinque-Ecclesiis 1884. V, 276 l.
4. Chronica minora. I. Chronicon Posoniense. II. Magistri Rogerii Carmen miserabile. III. Adnotationes historicae. IV. Ducum ac regum Hungariae genealogia triplex. V. Petri Ransani epitome rerum Hungaricarum. Bp. 1885. VIII, 298 l.

A magyar honfoglalás kútfői. Szerk. *Pauler Gyula, Szilágyi Sándor.* Bp. **1900.** VIII, 877 l.

Tartalmából: 381—463: Béla király Névtelen Jegyzőjének műve. Kiad. *Fejérpataky László.* Jegyz. ell. *Pauler Gyula.* — 464—472: Julián útja Nagy-Magyarországba. Kiad. *Fejérpataky László.* — 473—506: Töredékek Kézai Simonból és a Képes Krónikából. Összeáll. *Marczali Henrik.*

Ism.: *Szádeczky Béla,* ErdMúz 1901. 102—106. — *P. R.,* BpSz 1901. 108. köt. 220—251, 352—378. — *Borovszky Samu,* Száz 1905. 358—360.

Altungarische Erzählungen. Ausgewählt und übersetzt v. *Robert Gragger.* Berlin—Leipzig **1927.** 218 l.

Ism.: *Bartoniek Emma,* MKsz 1927. 186—187. — [*Solymossy Sándor*] *S. S.,* Ethn 1928. 209—210. — *Varga Endre,* Száz 1927/8. 557—559.

Scriptores rerum hungaricarum tempore ducum regumque stirpis Arpadianae gestarum. Edendo operi praefuit *Emericus Szentpétery.* Vol. 1—2. Bp. **1937**—1938. 553, 681 l.

Tartalma: Vol. 1. 1—11: *Josephus Deér:* Quis fuerit fons primigenius gestorum chronicorumque hungaricorum medii aevi ex saeculo XI. oriundus at post deperditus? — 13—117: P. Magistri, qui Anonymus dicitur, Gesta hungarorum. Praefatus est textumque recensuit *Aemilius Jakubovich.* Annotationes exegeticas adiecit *Desiderius Pais.* — 119—127: Annales Posonienses. Ed. *Emericus Madzsar.* — 129—194: Simonis de Keza Gesta hungarorum. Ed. *Alexander Domanovszky.* — 195—215: Chronicon Zagrabiense cum textu Chronici Varadiensis collatum. Ed. *Emericus Szentpétery.* — 217—505: Chronici hungarici compositio saeculi XIV. Ed. *Alexander Domanovszky.*

Vol. 2. 7—51: Chronicon Posoniense. Ed. *Alexander Domanovszky.* — 53—68: Chronicon Monacense. Ed. *Alexander Domanovszky.* — 87—223: Chronicon Henrici de Mügeln germanice conscriptum. Ed. *Eugenius Travnik.* — 225—272: Chronicon rhythmicum Henrici de Mügeln. Ed. *Alexander Domanovszky.* — 273—287: Chronicon, quod conservatur in Monte S. Georgii (Szepesszombat, Georgenberg, Spiska-Sobota). Ed. *Béla Pukánszky.* — 289—320: Chronicon hungarico-polonicum. Ed. *Iosephus Deér.* — 321—345: Chronicon Knauzianum et chronica minora eidem coniuncta. Ed. *Emma Bartoniek.* — 347—361: Legenda SS. Zoerardi et Benedicti. Ed. *Emericus Madzsar.* — 363—440: Legenda Sancti Stephani regis maior et minor, atque legenda ab Hartvico episcopo conscripta. Ed. *Emma Bartoniek.*

— 441—460: Legenda Sancti Emerici ducis. Ed. *Emma Bartoniek.* — 461—506: Legenda Sancti Gerhardi episcopi. Ed. *Emericus Madzsar.* — 507—527: Legenda Sancti Ladislai regis. Ed. *Emma Bartoniek.* — 529—542: Relatio fratris Ricardi. Ed. *Iosephus Deér.* — 543—588: Rogerii Carmen Miserabile. Ed. *Ladislaus Juhász.* — 589—598: Planctus destructionis regni Hungariae per Tartaros. Ed. *Ladislaus Juhász.* — 599—609: Chronicon rhythmicum Sitticense. Ed. *Milko Kos.* Annotationes exegeticas textui adiecit *Iosephus Deér.* — 611—627: Libellus de institutione morum. Ed. *Iosephus Balogh.* — 629—634: *Szilágyi, Lorandus:* De aetate ac persona P. magistri, Anonymi Belae regis notarii.

Ism.: *Galla Ferenc,* Theologia 1937. 273—274; 1939. 276—277. — *Kniezsa István,* ArchEurop Centro-Orientalis 1937. 376—379. — *Holub József,* Száz 1938. 360—365. [Madzsar Imre megjegyzése Holub ismertetésére: Száz 1939. 131—132.]

Krónikáink magyarul. Ford. *Erdélyi László.* Szeged **1943.** 288 l. [9—57: Anonymus. — 59—114: Kézai Gestája. — 115—254: A budai és Képes Krónika. Kézai bővítése.]

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Toldy Ferenc: Nemzeti történelmünk kezdetei. = Száz **1868.** 376—394., és T. F.: Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. **1873.** 221—248. (Összegyűjtött munkái 7.)

Pick Miksa: Régi magyar történetírás a legrégibb kortól 1526-ig. Bp. **1888.** 46 l.

Kaindl, Raimund Friedrich: Studien zu den ungarischen Geschichtsquellen. = Archiv für Österreichische Geschichte **1895.** LXXXI. 323—345; LXXXII. 587—638; 1898. LXXXIV. 503—543; LXXXV. 431—508; 1900. LXXXVIII. 203—311, 367—472; 1902. XCI. 1—58. — Klny. is.

Ism.: *Domanovszky Sándor,* Száz 1903. 461—468. — *Steinacker, Harold,* Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichte 1903. 135—148; 1904. 197—201. — [*Domanovszky Sándor*] *-y -R,* Száz 1905. 56—58.

Hóman Bálint: A magyar történetírás első korszaka. = Min **1923.** 11—40. — Klny.: Minerva Ktár 5., és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 251—291. — La première période de l'historiographie hongroise. = RÉH 1925. 125—164.

Hóman Bálint: A Szent László-kori Gesta Ungarorum és XII—XIII. századi leszármazói. Bp. **1925.** 108 l.

Ism.: *Balogh Albin,* KatSz 1925. II. 268—270. — *Domanovszky Sándor,* ProtSz 1925. 723—726. — *Pais Dezső,* MNy 1925. 206—208., ItK 1925. 268—273. és Napk 1925. II. 270—272.

Macartney, C[arlile] A[ylmer]: Studies on the Earliest Hungarian Historical Sources. 1—7. **1938—1951.**

1—2. Bp. 1938. 52 l. (Etudes sur l'Europe Centre-Orientale. Ostmitteleuropäische Bibliothek 18.) [1. The Lives of St. Gerard. 2. The Composition of the Zágráb and Várad Chronicles and their Relationship to the Longer Narrative Chronicles.]

3. Bp. 1940. 228 l. (Etudes sur l'Europe Centre-Orientale. Ostmitteleuropäische Bibliothek 21.) [1. The Relations between the Narrative Chronicles and Other Historical Texts. 2. The Attila Saga, the Hun Chronicle, and T.]

4—5. Bp. 1940. [Helyesen: 1942.] 32 l. (Etudes sur l'Europe Centre-Orientale. Ostmitteleuropäische Bibliothek 21/a.) [4. The Hungarian Texts Relating to the Life of St. Stephen. 5. The Interpolations of the Chronicon Posoniense and the Genealogy of Almus on the Chronicon Budense.]

6—7. The Origin of the Hun Chronicle and Hungarian Historical Sources. Oxford 1951. 184 l. [6. Unrecognised Components of the Chronicon Budense. 7. The Origin, Structure and Meaning of the Hun Chronicle.]

Erdélyi László: Krónikáink kritikai ismertetése. Szeged **1943.** 34 l.

Györffy György: Krónikáink és a magyar őstörténet. Bp **1948.** 189 l.

Macartney, C[arlile] A[ylmer]: The Medieval Hungarian Historians. A Critical and Analytical Guide. Cambridge **1953.** XVI, 190 l.

Ism.: *Bogyay Tamás,* UralAltJb 1954. 246—247. — *dp.,* Corvina 1954. 97—99. — *Steinacker, Harold:* Zu den ungarischen Geschichtsquellen des Mittelalters. Südostdeutsche Forschungen 1954. 265—270. — *Wallace-Hadrill, J. M.,* Medium Aevum 1954. 61—63.

Horváth János: Árpádkori latin nyelvű irodalmunk stílusproblémái. Bp. **1954.** 400 l.

Csóka J. Lajos: A latin nyelvű történeti irodalom kialakulása Magyarországon a XI—XIV. században. Bp. **1967.** 683 l. (Irodalomtörténeti könyvtár 20.)

Mályusz Elemér: A Thuróczy-krónika és forrásai. Bp. **1967.** 207 l. [Áttekintés a középkori krónika-irodalom egészéről is.]

EGYES KÉRDÉSEK

Rademacher, Otto: Zur Kritik ungarischer Geschichtsquellen. = Forschungen zur Deutscher Geschichte **1885.** 379—406.

Rademacher, Otto: Aventin und die ungarische Chronik. = Neues Archiv der Gesellschaft für ältere Deutsche Geschichtskunde **1887.** 559—576.

Heinemann, L.: Zur Kritik ungarischer Geschichtsquellen im Zeitalter der Arpaden. = Neues Archiv der Gesellschaft für ältere Deutsche Geschichtskunde **1888.** 61—74.

Karácsonyi János: Adalékok krónikáink történetéhez. = MKsz **1895.** 219—226.

Thury József: Krónikáink és a nemzeti hagyomány. = ItK **1897.** 275—296, 398—423.

Krausz Sámuel: Nemzeti krónikáink bibliai vonatkozásai. = Ethn **1898.** 9—27, 109—118, 197—203, 293—305, 348—354. — Klny.: Néprajzi Füz. 6.

Hozzászólások: *Katona Lajos:* Egy kis helyreigazítás. = Ethn **1898.** 473—474. — *Krausz Sámuel:* A Budai Krónika egy passzusa. = Ethn 1902. 46—47. [Szerzői pótlás.]

Petz Gedeon: A magyar krónikák német szavainak hangtani és helyesírási sajátságairól. = Heinrich Emlk. Bp. **1912.** 8—16.

Gombocz Zoltán: A magyar őshaza és a nemzeti hagyomány. = NyK **1917/20.** XLV. 129—194; 1923/27. XLVI. 1—33, 168—193. — Klny. is.

Ism.: *Hóman Bálint,* Száz 1923. 335—342.

Jakubovich Emil: Adalékok legrégibb nyelvemlékes okleveleink és krónikáink íróinak személyéhez. = MNy **1924.** 129—132; 1925. 25—38.

Madzsar Imre: A II. Géza korabeli névtelen. Bp. **1926.** 19 l.

Ism.: *K. S.,* UngJb 1927. 271.

Deér József: Szkítia leírása a Gesta Ungarorumban. = MKsz **1930.** 243—263. — Klny. is.

Hóman Bálint: A II. Géza korabeli Névtelen. = Száz **1931.** 225—232.

Domanovszky Sándor: A magyar királykrónika XIV. századi folytatása. = Berzeviczy Emlk. Bp. **1934.** 21—34.

Szentpétery Imre: A Zágrábi és a Váradi Krónika egymáshoz való viszonya. = Száz **1934.** 410—425.

Deér József: A magyar nemzeti öntudat kialakulása. = Mségtud **1936.** 1—34. — Klny.: A Magyarságtudomány Tanulmányai 3. [Főleg a krónikákban.] — Le sentiment national hongrois au moyen âge. = NRH **1936.** II. 411—419. [Rövidített szöveg.]

Ember Győző: Szent István a középkori magyar történetírásban. = Szent István Emlk. III. Bp. **1938.** 257—277.

Macartney, C[arlile] A[ylmer]: The First Historians of Hungary. = HQu **1938.** II. 630—641.

Félegyházi József: A tatárjárás történeti kútfőinek kritikája. Vác **1941.** 69 l.

Ism.: *Galla Ferenc,* Theologia 1942. 84.

Váczy Péter: A Vazul-hagyomány középkori kútfőinkben. Forráskritikai tanulmány. = LK **1940/41.** 304—338.

Domanovszky Sándor: Attilától Árpádig. Adalék krónikáink kritikájához. = Melich Emlk. Bp. **1942.** 55—65.

Deér József: A románság eredetének kérdése a középkori magyar történetírásban. = A Magyar Történettudományi Intézet Évk. **1943.** 94—110.

Győry János: Adalékok XI. századi krónikáinkhoz. = EPhK **1943.** 214—221.

Gerics József: Legkorábbi gesta-szerkesztéseink keletkezésrendjének problémái. Bp. **1961.** 113 l. (Értek.Tört.Tud.Kből U.S. 22.)

Ism.: *Boronkai Iván,* ItK 1963. 107—110. — *Komjáthy Miklós,* Száz 1965. 1288—1289.

Sinkó Ervin: A középkori írástudók. = S. E.: Magyar irodalom. Novi Sad **1961.** 33—39.

Gerics József: Krónikáink szerepe a középkori jogéletben. (A váci egyházalapítás krónikás hagyományának kritikájához.) = LK **1962.** 3—14.

Kristó Gyula: A tartalom és forma kérdéséhez a történeti források belső kritikájában. = AUnivSzeg. A.Iuvenum. Sect. phil. et hist. **1962.** II. 211—218.

Karsai Géza: Névtelenség, névrejtés és szerzőnév középkori krónikáinkban. = Száz **1963.** 666—677.

Kurcz Ágnes: Anjou-kori történetíróink kérdéséhez. = ItK **1964.** 358—368.

Macartney, C[arlile] A[ylmer]: The Hungarian National Chronicle. = Medievalia et Humanistica **1964.** 3—10.

Gerics József: A Tátony nemzetségről. Adalékok egy krónikahely értelmezéséhez. = TörtSz **1966.** 1—24. — Quaedam puella de genere Tatun. Philologisches und Rechtsgeschichtliches zur Untersuchung einer Chronikenstelle. = Ann. Univ.Bp. Sect.hist. 1967. 3—30.

Ism.: *Györffy György:* Egy krónikahely magyarázatához. = TörtSz 1966. 25—35.

Kristó Gyula: Korai levéltári és elbeszélő forrásaink kapcsolatához. = A.Univ.Szeg. A.hist. **1966.** XXI. 1—27.

Ism.: *Komjáthy Miklós,* Száz 1968. 1201.

Mályusz Elemér: Krónika-problémák. = Száz **1966.** 713—762.

Gerics József: Krónikáink néhány genealógiai vonatkozásáról. = ItK **1967.** 583—598.

Kristó Gyula: Anjou-kori krónikáink. = Száz **1967.** 457—504.

MÁLYUSZ ELEMÉR: La chancellerie royale et la rédaction des chroniques dans la Hongrie médiévale. = Le Moyen Age **1969.** LXXV. 51—86, 219—254.

KRISTÓ GYULA: Az Exordia Scythica, Regino és a magyar krónikák. = FK **1970.** 106—115.

AZ EGYES MŰVEK RÉSZLETIRODALMA

Anonymus: Gesta Hungarorum (XIII. sz.)

Bibliográfia

SZILÁGYI LORÁND: A 200 éves Anonymus-kérdés. = MKsz **1946.** 5—24. [Az addigi szakirodalom áttekintése.]

Kiadások

Anonymi Belae regis notarii historia Hungarica de septem primis ducibus Hungariae. Cassoviae **1747.** 110 l. — Ua. Claudiopoli 1747. 110 l. [Címlapkiadás.] — Ua. Cassoviae 1772. 120 l.

ENDLICHER, S[TEPHANUS] L[ADISLAUS]: Anonymi Belae regis notarii De Gestis Hungarorum liber. Viennae **1827.** X, 272 l., 1 térk.

Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok tetteiről. Ford. *Szabó Károly.* Pest **1860.** 90 l. — Ua. 2. kiad. Pest 1860. VIII, 90 l. (Magyarország történetének forrásai. 1. köt. 1. füzet.)

Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok viselt dolgairól. (A kézirat hasonmásával.) A kézirat olvasását közli *Fejérpataky László.* Ford. *Szabó Károly.* Jav. *Fejérpataky László.* Bp. **1892.** 1—3. köt.

Ism.: Száz 1892. 777—778. — *D. Gy.*, MKsz 1892/93. 363—364.

Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok tetteiről. Ford. *Szabó Károly.* A fordítást jav. és bev. *Mika Sándor.* Bp. **1898.** 68 l. (Magyar Ktár 30.) — Ua. Bp. [1914—1918 között]. 70 l.

Magyar Anonymus. Béla király jegyzőjének könyve a magyarok cselekedeteiről. Ford., bev. és jegyz. ell. *Pais Dezső.* Bp. **1926.** 151 l. (A Napkelet Ktára 14.)

Ism.: *Bartoniek Emma*, Napk 1926. 869—871. — *Bitay Árpád*, ErdISz 1926. 395—396. — *Tolnai Vilmos*, ItK 1926. 323—324. — *Buday Árpád*, ProtSz 1927. 181—183.

P. Magister quondam Bele regis Hungariae notarius: Gesta Hungarorum. Ed. *Ladislaus Juhász.* Bp. **1932.** VIII, 100 l. (BSMRAe)

Ism.: *Heilig Konrád*, Száz 1932. 416—420.

P. Magister quondam Bele regis Hungariae notarius: Gesta Hungarorum. Partes selectae. Ed. *Ladislaus Juhász.* Bp. **1932.** 31 l. (Fontes latini ad historiam hungaricam spectantes 3.)

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 1. Bp. **1937.** [13—117: P. magistri, qui Anonymus dicitur, Gesta hungarorum. Praefatus est textumque recensuit *Aemilius Jakubovich.* Annotationes exegeticas adiecit *Desiderius Pais.*]

Irodalom

CORNIDES, DANIEL: Vindiciae Anonymi Belae regis notarii. Ed., auct. a *Joanni Christiano Engel.* Budae **1802.** [24], 371, [14] l.

Y.: Béla Királyunk Jegyzőjének idejekoráról. = TudGyűjt **1828.** VI. 83—101.

Sz****N.: II. Béla névtelen jegyzője. = FelsőMoMin **1831.** 432—480.

RÉSŐ-EN'SEL SÁNDOR: Béla király Nótáriusáról. Melyik idő közbe tartozik ama névtelen Író, a ki Béla király Nótáriusának mondatik? = TudGyűjt. **1832.** IX. 48—82; X. 64—89.

PULSZKY FERENC: Régi írók és könyvek. Anonymus Belae regis notarius. = Életképek **1845.** II. 375—377.

BARTAL GYÖRGY: Béla király jegyzője körül. = ÚjMMúz. **1858.** I. 117—130; II. 356—373. — Klny.: Béla király halhatatlan jegyzőjének, Mátyásnak újabb diadaláról. Pest 1861. 32 l.

SZABÓ KÁROLY: Béla király névtelen jegyzője és német bírálói. = BpSz **1860.** XI. 185—213., és Sz. K. kisebb történelmi munkái. 2. köt. Bp. 1873. 235—295.

PODHRADCZKY JÓZSEF: Béla király névtelen jegyzőjének idejekora és hitelessége. Buda **1861.** 430 l.

BARTAL GYÖRGY: Béla király halhatatlan jegyzőjének hajdani szittyáiról, főtekintettel macedoni Nagy Sándor korára. Pest **1864.** 104 l.

VASS JÓZSEF: Béla király névtelen jegyzőjének kora. Pest **1865.** 93 l.

MÁTYÁS FLÓRIÁN: Anonymus időkoráról. = AkÉrt **1870.** 263—265; 1871. 202—205.

FOLTINY JÁNOS: Néhány hely a zázty-i apátság alapító-leveléből, s Anonymus kora és kiléte. = Száz **1871.** 546—561.

TOLDY FERENC: Anonymus és Colonnai Guidó. = T. F.: Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. **1873.** 249—261.

MARCZALI H[ENRIK]: Béla király jegyzője. = EPhK **1877.** 357—371., és Forschungen zur deutschen Geschichte 1877. 623—638.

Ism.: [*Fejérpataky László*], Figy **1878.** IV. 158—159. [Vitacikk.]

PAULER GYULA: A magyarok megtelepedésé-

ről. = Száz **1877.** 373—396, 481—499. [Anonymusról is.]

MÁTYÁS FLÓRIÁN: Béla király névtelen jegyzőjéről. = AkÉrt **1878.** 136—137.

FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ: Még egyszer Anonymus. = Száz **1879.** 249—252. [Vita Marczali Századok-beli cikkével.]

MARCZALI HENRIK: Anonymus Belae regis notarius. = Száz **1879.** 170—176.

RÉTHY LÁSZLÓ: Anonymus az oláhokról. Bp. **1880.** 72 l.

Ism.: *P[auler] Gy[ula]*, Száz 1880. 769—770. — *Csetneki Elek*, EPhK 1881. 132—145.

CSETNEKI ELEK: Anonymus az erdélyi oláhokról. = EPhK **1881.** 229—254.

MATTHIAS, FLORIANUS: Historiae Hungaricae fontes domestici. Scriptores. Vol. 2. Lipsiae **1883.** [258—302: Disquisitio de aetate Anonymi Belae regis notarii.]

PAULER GYULA: Anonymus külföldi vonatkozásai. = Száz **1883.** 97—116.

RÜHL, FRANZ: Zu den Quellen des anonymen Notars des Königs Bela I. = Forschungen zur Deutschen Geschichte **1883.** 601—608.

BÉKEY ISTVÁN: Béla király jegyzőjének személye és kora. Bp. **1886.** [4] l.

UHLÁRIK JÁNOS: Anonymus latinsága. = A nagyszombati érseki főgimn. **1888/89.** ért. 1—72.

Ism.: *Vári Rezső*, EPhK 1890. 261—265.

LAUKÓ ALBERT: Az első magyar geographus. = FöldrKözl **1890.** 367—376.

SZABÓ ISTVÁN: Anonymus Arpalice-je. = Száz **1890.** 367—368.

WEKERLE LÁSZLÓ: Árpád sírjának helye Anonymus szerint. = ArchÉrt **1894.** 221—230.

SEBESTYÉN GYULA: Ki volt Anonymus? 1—2. köt. Bp. **1898.** 119, 79 l.

Ism.: MSion 1898. 301—309. — *Nagy Géza*, MKr 1898. 17. sz. — *Pauler Gyula*, Száz 1898. 282—284. [Bíráló jelentés.]

KUBINYI FERENC: Béla király névtelen jegyzőjének kora és hitelessége. Balassagyarmat **1902.** 454 l.

MELICH JÁNOS: Laikusok évada. = MNyr **1904.** 121—133. [*Ballagi Aladár:* Régi magyar nyelvünk és a Nyelvtörténeti Szótár. Bp. 1904. c. könyvében kifejtett nézetekkel vitázik, főleg Anonymus neveiről.]

MELICH JÁNOS: „Ritus explorandae veritatis." = MNyr **1904.** 305—327. [További vita *Ballagi*-val, főleg Anonymus neveiről.]

SASINEK, FR. V.: Anonymus, Belae regis notarius. = Slovenské pohľady **1906.** 103—109; 1908. 331—339.

GYÖRGY GUSZTÁV, SZENTGYÖRGYI: Pál mester, vagyis Anonymus, III. Béla király állítólagos névtelen jegyzője. Eperjes **1907.** 22 l.

FÓTI JÓZSEF LAJOS: A német történeti kutatás és az Anonymus-probléma. = Heinrich Emlk. Bp. **1912.** 25—29.

FÓTI, LUDWIG: Gog und Magog. Der anonyme Notar König Bélas. = UngRschau **1912.** 618—653. — Góg és Magóg. = ItK 1913. 28—59. [Kissé módosított szöveg.]

ERDÉLYI LÁSZLÓ: Anonymus korának társadalmi viszonyai. = TörtSz **1914.** 191—211.

Ism.: *Tagányi Károly*, TörtSz 1914. 435—451. [Vitacikk.]

ERDÉLYI LÁSZLÓ: Magyarország legrégibb földrajza. = FöldrKözl. **1915.** 431—442.

KIRÁLY GYÖRGY: A trójai háború régi irodalmunkban. = ItK **1917.** [7—9: Anonymus és Dares.]

MELICH JÁNOS: Bolgárok és szlávok. (Adalék Anonymus Szalán fejedelemről szóló fejezeteinek hitelessége kérdéséhez.) = MNy **1921.** 1—15, 65—78.

JAKUBOVICH EMIL: Adalékok legrégibb nyelvemlékes okleveleink és krónikáink íróinak személyéhez. Ki volt Anonymus és Márkus krónikás? Bp. **1924.** 19 l. (MNytud.Társ. Kiadv. 20.)

ECKHARDT SÁNDOR: L'énigme du plus ancien historien hongrois. = RÉH **1925.** 296—298.

JAKUBOVICH EMIL: P. mester. (Adalékok az Anonymus-kérdéshez.) = Klebelsberg Emlk. Bp. **1925.** 169—213. — Klny. is. — [Kivonata: AkÉrt 1926. 143—171.]

BALOGH JÓZSEF: Miért „Névtelen" Béla király jegyzője? = MNy **1926.** 305—307; 1927. 73—74.

JAKUBOVICH EMIL: Az ambrasi gyűjteményből való-e Béla király névtelen jegyzőjének kódexe? = MKsz **1927.** 84—99.

PAIS DEZSŐ: Bellarad légvára. = MNy **1927.** 37—41. [Anonymus egyik helyének értelmezése.]

MELICH JÁNOS: Gépides et Roumains: „Gelou" du Notaire Anonyme. = RÉH **1928.** 62—79.

PAIS DEZSŐ: Ösbő. Az anonymusi honfoglaláshagyomány hiteléhez. = MNy **1928.** 92—95, 169—175. — Klny. is.

PAIS DEZSŐ: Anonymus nem az első magyar grammatikus? = MNy **1928.** 114—115. [Zolnai alábbi cikkéhez.]

ZOLNAI GYULA: A *-d* képző kicsinyítő értékéhez. = MNy **1928.** 113—114.

JUHÁSZ KÁLMÁN: Bischof Paul von Tschanad, Notarius König Bélas. = Korrespondenzblatt **1929.** 208—214.

MELICH JÁNOS: Zobor. = MNy **1929.** 244—252. [Anonymus egyik helyének értelmezéséhez.]

Pais Dezső: Glád. = MNy **1930.** 350—359. [Anonymus egyik helyének értelmezéséhez.]
Heilig, Konrad Josef: Wer war der Anonyme Notar? = BécsiTörtIntÉvk **1932.** 1—61.
Jakubovich Emil: Két új Anonymus-jelölt. = MNy **1932.** 193—199.
Domanovszky Sándor: Anonymus és a II. Géza korabeli gesta. = Száz **1933.** 38—54, 163—184.
Pálfy Ilona: A politikai szempontból veszélyes Anonymus. = MKsz **1932/34.** 1—6. [Anonymus reformkori utóéletéhez.]
Erdélyi László: Anonymus, III. Béla jegyzője. Szeged **1933.** 16 l.
Németh Gyula: Csepel. = MNy **1933.** 11—12. [Anonymus egyik helyének értelmezéséhez.]
Melich János: Anonymus népetimológiájához. = MNy **1934.** 41—43.
Pais Dezső: Szerencs: Szerencse. = MNy **1934.** 108—110. [Anonymus egyik helyének értelmezéséhez.]
Fest Sándor: Anonymus angol forrásai. = EPhK **1935.** 162—180.
Ism.: *Szilágyi Loránd*, Száz 1936. 218—220.
Heller Bernát: Góg és Magóg. = Ethn **1935.** 23—28.
Pais Dezső: Jegyzetek Anonymushoz. = MNy **1935.** 265—271; 1936. 124—126.
Rásonyi László: Zur Frage der Eigennamen bei Anonymus. = UngJb **1935.** 548—554.
Mészáros, Eduardus: Qua ratione Anonymus Hungarus in conscribendis gestis suis Sacra Scriptura usus sit. Quinqueeccleisiis **1936.** 38 l.
Ism.: *Szilágyi Loránd*, Száz 1936. 218—220.
Schiopul, I.: Cronica notarului anonim. = Dacia Istorică **1937.**
Szilágyi Loránd: Az Anonymus-kérdés revíziója. = Száz **1937.** 1—54, 136—202.
Szilágyi Loránd: Az Anonymus-kérdés. = MSz **1937.** XXXI. 190—200.
Bendefy László: Anonymus és Kézai Simon mester Scythiája. = FöldrKözl **1938.** 201—235. — Klny. is.
Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [629—634: Szilágyi Loránd: De aetate ac persona P. magistri, Anonymi Belae regis notarii.]
Honti János: Anonymus és a hagyomány. Bp. **1942.** 23 l. (Minerva Ktár 60.), és H. J.: Válogatott tanulmányok. Bp. 1962. 207—224.
Győry János: P. mester franciaországi olvasmányai. = Mságtud **1942.** 8—25.
Rónay György: A névtelen jegyző. = Vig **1942.** 220—224.
Sólyom Károly: Anonymus énekes forrásai. = MZeneiSz **1944.** 49—55.
Váczy Péter: Anonymus és a Justinus-kivonat. = Turul **1944/46.** 1—13.
Tóth Zoltán, Inokai: Tuhutum és Gelou. Hagyomány és történeti hitelesség Anonymus művében. = Száz **1945/46.** 21—48.
Szilágyi Loránd: P. magister forrásai és módszere. = MNy **1947.** 117—127, 193—200, 246—253.
Győry János: Gesta regum — Gesta nobilium. Bp. **1948.** 119 l. (Az OSzK Kiadványai 29.)
Pais Dezső: Dentumoger. = MNy **1948.** 63—64. [Anonymus egyik helyének értelmezéséhez.]
Ism.: *Deér József*, MNy 1948. 80. [Hozzászólás.]
Pais Dezső: Az Anonymus-féle „*portus greci*" és rokonsága. = MNy **1948.** 107—113.
Györffy György: Jegyzetek Anonymus tulajdonneveihez. = MNy **1951.** 46—50.
Hidvégi Andrea, P.: A magánhangzók labializációja Anonymus magyar szórványaiban. = MNyjárások **1951.** 95—117.
Fodor, Heinrich: Petrus dictus magister Parisiensis. Berlin **1954.** (Forschungen und Fortschritte Bd. 28. Heft 6.)
Mészöly Gedeon: Szótörténet-munkatörténet. VIII. Anonymus. = Ethn **1954.** 69—75.
Pais Dezső: Budapest kialakulásának kezdetei. = MNy **1954.** 506—513. [Anonymus értelmezéséhez.]
Ernst, August: Die „pons Guncil" des Anonymus Magister P. = Burgenländische Heimatblätter **1955.** 136—144.
Hidvégi Andrea, P.: Adalékok Anonymus nyelvjárásához. = MNy **1955.** 17—23, 156—163.
Gaál László: Dentü-mogyer. = MNy **1957.** 27—35. [Anonymus egyik helyének értelmezéséhez.]
Melich János: Az Anonymus-féle „Usque ad rivulum Turmas". = M. J.: Dolgozatok. 1. köt. Bp. **1957.** 32—62. (Nytud.Értek. 11.)
Czeglédy Károly: Oszmán apósa Anonymusnál? = MNy **1959.** 519.
Eckhardt Sándor: Anonymus dölyfös bolgárjai. = MNy **1960.** 248—250.
Karsai Géza: Az Anonymus-kódex keletkezéséhez. A P iniciálé jelképei. = MKsz **1960.** 149—175.
Sinkó Ferenc: Ki volt Anonymus? = Vig **1960.** 687—690. [Karsai Géza kutatásairól.]
Susarin, V. P.: Russzko-vengerszkie otnosenija v IX. v. = Mezsdunarodnyie szvjazi Rosszii do XVII v. Moszkva **1961.** 131—

180. [P. mester művének orosz vonatkozású fejezeteiről.]

Csóka J. Lajos: Ki volt Anonymus? = MNy **1962.** 153—159, 336—346.

Pais Dezső: *Úr* volt-e valóban *Vrsuuru?* = MNy **1962.** 133—146. [Anonymus egyik helyének értelmezéséhez.]

Melich János: Anonymus Gestájáról. = M. J.: Dolgozatok. 2. köt. Bp. **1963.** 3—38. (Nytud.Értek. 41.)

Györffy György: Honfoglalás előtti népek és országok Anonymus Gesta Hungarorumában. = Ethn **1965.** 411—434. — Formation d'états au IXe siècle suivant les „Gesta Hungarorum" du Notaire Anonyme. = Nouvelles études historiques. I. Bp. **1965.** 27—53.

Kerényi László: Újabb gondolatok Anonymus Gestájának prológusáról. = Vig **1965.** 488—491.

Benkő Loránd: Az anonymusi hagyomány és a *Csepel* név eredete. = MNy **1966.** 134—146, 292—305.

Horváth János: P. mester és műve. = ItK **1966.** 1—53, 261—282.

Sólyom Károly: Új szempontok az Anonymus-probléma megoldásához. = ItK **1966.** 54—84.

Sólyom, Károly: Nouvelles hypothèses pour identifier l'auteur „Anonyme" de la „Gesta Hungarorum". = Études Finno-Ougriennes **1966.** III. 76—94.

Karsai Géza: Az Anonymus-kódex első levele. (Kutatási beszámoló.) = MKsz **1968.** 42—51.

Szegfű László: Anonymus és a komának. = MKsz **1969.** 220—238.

Horváth J[ános]: Die griechischen (byzantinischen) Sprachkenntnisse des Meisters P. = AAnt **1969.** 17—48.

Moravcsik, Gyula: Der ungarische Anonymus über die Bulgaren und Griechen. = Revue des Etudes Sud-Est Européennes **1969.** 167—174.

Fehér Mátyás: Pósa püspök és „Gestá"-ja a domonkos rendtörténet szemszögéből nézve. = MTörtSz (New York) **1970.** 6. sz. 61—69.

Györffy György: Anonymus Gesta Hungarorumának kora és hitelessége. = ItK **1970.** 1—13.

A „Gesta" első „üres" oldalának rejtett adatai. (Karsai Géza információi alapján.) — Pósa püspök rövid életrajza. = MTörtSz (New York) **1970.** 6. sz. 40—46.

Ricardus Relatio-ja és Julianus levele (1237)

Kiadások

Bendefy László: Fontes authentici itinera (1235—1238) fr. Iuliani illustrantes. = Archivum Europae Centro-Orientalis **1937.** 1—52., I—XXV. — Klny.: Études sur l'Europe Centre-Orientale. (Ostmitteleuropäische Bibliothek 7.) [Fakszimile.]

Ism.: *Bormberg, J.*, Zur Geographie der Reisen des Dominikaners Julian. Anzeiger der Finnisch-ugrischen Forschungen 1939. 60—73.

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [529—542: Relatio fratris Ricardi. Ed. *Iosephus Deér.*]

Dörrie, Heinrich: Drei Texte zur Geschichte der Ungarn und Mongolen. Die Missionsreise des fr. Julianus O. P. ins Uralgebiet (1234—35) und nach Russland (1237) und der Bericht des Erzbischofs Peter über die Tataren. = Nachrichten der Ak. der Wiss. in Göttingen. I. Phil.-Hist. Kl. N. 6. **1956.**

Napkelet felfedezése. Julianus, Plano Carpini és Rubruk útijelentései. Kiad. *Györffy György.* Bp. **1965.** 275 l. (Nemzeti Könyvtár.) [39—51: Julianus.]

Irodalom

Lukcsics Pál: Julián barát levelének kérdéséhez. = LK **1924.** 162—163.

Bendefy László: Julianus útleírásának kézirati példányai. = LK **1935.** 298—301.

Bendefy László: Az ismeretlen Juliánusz. Bp. **1936.** 192 l.

Ism.: *Hermann Egyed*, Theologia 1937. 378—379. — *Scheitz Emil*, EPhK 1943. 239—240.

Bendefy László: Fr. Julianus útleírásának tulajdon- és népnevei. = Történetírás **1939.** 129—148.

Moór Elemér: Hol lelte fel Julianus a pogány magyarokat? = Népünk és Nyelvünk **1939.** 142—146.

Czeglédy Károly: Magna Hungaria. = Száz **1943.** 277—306.

Bendefy László: Magna Hungaria és a Liber Censuum. Kéziratos kútfők Fr. Julianus utazásáról: Richardus beszámolója és Julianus levelei. Bp. **1943.** 344 l., 10 t. (A magyar őstörténet kútfői 2.)

Perényi József: A Magna Hungaria kérdéséhez. = MNy **1959.** 385—391, 488—491.

Rogerius: Carmen miserabile (1243—1244 körül)

Kiadások

Roger mester Siralmas éneke a tatároktól elpusztított Magyarországról. Ford. és bev. *Turchányi Tihamér.* Bp. [**1905.**] 100 l. (Magyar Könyvtár 397—398.)

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [543—588: Rogerii Carmen Miserabile. Ed. *Ladislaus Juhász.*]

Rogeriusz Siralmas éneke a tatárjárásról. Ford. *Mészöly Gedeon.* Bp. **1939.** 54 l.

Irodalom

Bunyitay Vince: Rogérius „gyászénekét" János „pesti" püspökhöz írta-e? = Száz **1873.** 69—70.

Mátyás Florián: Rogerius kiadásához. = Száz **1886.** 450—439. [Így!]

Mátyás Flórián: Pogány szokások őseinknél. Roger és Tamás esperesek a nagy tatárjárásról. Bp. **1897.** 35 l. (Értek. Tört.tud.Kből XVII, 2.) — Kivonata: AkÉrt 1897. 615—622.

Turchányi Tihamér: Rogerius mester siralmas éneke a tatárjárásról. = Száz **1903.** 412—430, 493—514.

Horváth János: A ritmikus próza történetéhez: Rogerius mester Carmen miserabileje. = Magyar Századok. Bp. **1948.** 24—40.

Antoljak, Stjepan: Kako i kada je došlo do jednog umetka u Rogerijevoj „Carmen miserabile". = Starohrvatska prosvjeta **1952.** 2. sz.

A hun-monda és hun-történet

Megjegyzés. A korábbi szakirodalom a krónikák hun-történetének előzményeként egy honfoglaláskori hun-mondát tételezett fel, ezért a szakbibliográfiák ezt az irodalmat általában az ősköltészetnél tárgyalják. Jobbnak láttuk azonban a hun-történetre vonatkozó irodalmat nem elválasztani a „hunmondá"-ra vonatkozótól. Minthogy a legújabb kutatás a hun-történetet Kézainak tulajdonítja, az egész idevágó irodalmat itt, a Kézai krónikájára vonatkozó irodalom előtt adjuk.

Thierry Amadé: Attila-mondák. Ford. Szabó Károly. Pest **1864.** 173 l.

Riedl Frigyes: A magyar hunmondák. = BpSz **1881.** XXVII. 321—340.

Heinrich Gusztáv: Etzelburg és a magyar hunmonda. Bp. **1881.** 39 l. (Értek.Ny. Széptud.Kből X, 2.)

H[einrich] G[usztáv]: [A hun mondához.] = EPhK **1883.** 119.

Petz Gedeon: A magyar hunmonda. Bp. **1885.** 101 l.

Ism.: *-p.*, BpSz 1885. 43. köt. 302—309. — *Angyal Dávid.* Száz 1886. 78—80.

Erdélyi Pál: Attila és a magyar hunmondák. = ItK **1891.** 331—362.

Petz Gedeon: A magyar hun-hagyomány. = Ungaria **1892.** 52—70.

Beljak B. Pál: Megjegyzések a hunmonda kifejléséhez. = ItK **1893.** 307—317.

Nagy Géza: Monda és hagyomány. = Ethn **1894.** 26—32.

Borovszky Samu: A hunn-magyar rokonságról. = Ethn **1894.** 96—103.

Sebestyén Gyula: Az avar-székely kapcsolat emlékei. = Ethn **1899.** 1—25.

Bleyer Jakab: A magyar hun-monda germán elemei. = Száz **1905.** 602—629, 712—753, 811—849, 902—940. — Klny.: M.It.Értek. 7—8. — Die germanischen Elemente der ungarischen Hunnensage. = Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache 1907. 429—599. — Klny. is.

Melich János: A magyarhun-monda néhány tulajdonnevéről. = MNy **1906.** 158—161.

Bodrogi Lajos: Az ál-Shakespearei Lokrin és a hun-magyar hagyomány. = M. Shakespeare-Tár **1909.** 29—64.

Fóti József Lajos: A római Attila-legenda. = AkÉrt **1910.** 49—64. [A magyar krónika-irodalomban is.]

Riedl Frigyes: Csaba és berni Detre a magyar mondában. = Heinrich Emlk. Bp. **1912.** 1—7.

Bleyer Jakab: Hunkrónikáink mondai elemeiről. = EPhK **1912.** 722—725.

Sas Andor: Görres József és a magyar hunmonda. = EPhK **1914.** 152—154.

Fehér Géza: Die Petschenegen und die ungarische Hunnensagen. = Kőrösi Csoma Archívum **1921/25.** I. 123—140.

Gombocz Zoltán: A bolgár-kérdés és a magyar hunmonda. = MNy **1921.** 15—21. — Die bulgarische Frage und die ungarische Hunnensage. = UngJb 1921. 194—203.

Király György: A magyar hun-monda. = Nyug **1921.** 645—658. [Részlet „A magyar ősköltészet" c. könyvéből.]

Király György: Még egyszer a hun monda. = Nyug **1921.** 1852—1855.

Hóman Bálint: A hun-probléma megoldása. = MNy **1921.** 195—198.

Czebe Gyula: A hun-kérdés mai állása. = Nyug **1922.** 662—669.

Csüry Bálint: A Csaba-monda történeti csírája. = Ptüz **1922.** I. 279—281.

Fehér Géza: Negatívumok a magyar hunmondák kérdésében. = Nyug **1922.** 709—713. [Megjegyzések Király György cikkére: Nyug 1921. 1852.]

Ism.: *Király György*, Nyug 1922. 713—714. [Válasz Fehér Gézának.]

Grexa Gyula: A Csaba-monda és a székely hunhagyomány. Bp. **1922.** 61 l.

Ism.: *Fehér Géza*, Kőrösi Csoma Archívum 1921/25. I. 243—250. — *Grexa Gyula*, Kőrösi Csoma Archívum 1921/25. I. 347—348. [Válasz Fehér Géza bírálatára.] — *Hóman Bálint*, ItK 1922. 159—160. — *Zichy István*, MNy 1922. 133—134.

Hóman Bálint: Még egyszer a hun-kérdés. = MNy **1922.** 24—26.

Madzsar Imre: A hun krónika szerzője. = TörtSz 1922. 75—103.
Hóman Bálint: X. és XI. századi történeti elemek a Nibelungénekben. = EPhK **1923.** 44—78., és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 293—336. — Geschichtliches im Nibelungenlied. Berlin 1924. 48 l. (Ungarische Bibliothek I, 9.)
Moór Elemér: Volt-e magyar hunmonda? Bp. **1923.** 44 l.
Császár Elemér: A magyar hun-mondák kérdésének mai állása. = ItK **1925.** 197—225. — Klny.: It.Füz. 2.; 2. kiad.: Bp. 1926.; 3. kiad.: Bp 1929.
Hóman Bálint: A magyar hun-hagyomány és hun-monda. Bp. **1925.** 106 l., és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 45—170.
Ism.: *Melich János*, ProtSz 1925. 413—415. — *Pais Dezső*, Napk 1925. 204—207., és MNy 1925. 206—211. — *Moravcsik [Gyula] J.*, Kőrösi Csoma Archívum 1926/32. II. 310—319.
Moór Elemér: Deutsche Spielmannstoffe in Ungarn. = UngJb **1925.** 252—283. [253—262: A hun-mondáról.]
Schünemann, Konrad: Hunnen und Ungarn. = UngJb **1925.** 293—303.
Eckhardt Sándor: Sicambria. Egy középkori monda életrajza. = Min **1927.** 157—201. — Klny.: Minerva Ktár 9. — Sicambria, capitale légendaire des français en Hongrie. = REH 1928. 166—197., és E. S.: De Sicambria à Sans-Souci. Paris 1943. 11—51. [Francia mondai hagyomány a hun-történetben.]
Eckhardt Sándor: A pannóniai hun történet keletkezése. = Száz **1928.** 465—491, 605—632. — Klny. is.
Eckhardt, Alexandre: Une tradition hongroise sur les champs catalauniques. = REH **1928.** 105—107. [Kézai hun-történetéhez.]
Eckhardt Sándor: Micolt. = MNy **1930.** 167—170.
Domanovszky Sándor: Kézai és a hunkrónika. = Károlyi Emlk. Bp. **1933.** 110—132. — Klny. is.
Macartney, Carlile Aylmer: „Pascua romanorum." = Száz **1940.** 1—11. [A hun-történet nyugati forrásairól.]
Macartney, C[arlile] A[ylmer]: Studies on the Early Hungarian Historical Sources. 3. Bp. **1940.** [101—125: Part 2. The Attila Saga, the Hun Chronicle, and T.]
Eckhardt Sándor: Attila a mondában. = Attila és hunjai. Szerk. *Németh Gyula*. Bp. **1940.** 143—216, 307—315.
Györffy György: Krónikáink és a magyar őstörténet. Bp. **1948.** [152—180: A Hun-magyar krónika szerzője.], és Néprajzi Tanulmányok. Bp. 1949. 106—134. (A Pázmány Péter Tudományegyetem Néprajzi Intézetének Kiadványai I.) [Ákos mester.]
Macartney, C[arlile] A[ylmer]: Studies on the Early Hungarian Historical Sources. 6—7. Oxford. **1951.** [73—184: 7. The Origin, Structure and Meaning of the Hun Chronicle.]
Horváth János: A hun-történet és szerzője. = ItK **1963.** 446—476. [Kézai.]
Fehér Mátyás Jenő: Marcellus a hun-krónika szerzője. = MTörtSz (New York) **1970.** 4—5. sz. 57—78.

Kézai Simon: Gesta Hungarorum (1283 k.)

Kiadások

Kéza, M. Simonis de, Chronicon Hungarorum, quod ex codice membranaceo nunc primum et ad fidem apographi Vindobonensis et Budensis chronici sparsis quibusdam notis ac variantibus lectionibus excitat *Alexius Horányi*. Bécs **1781.** 132 l. — Ua. 2. kiad. Buda 1782. 158 l.
Kézai Simon mester krónikája. Ford. *Szabó Károly*. Pest **1862.** VIII, 100 l. (Magyarország történetének forrásai 1. köt. 3. füzet.)
Kézai Simon magyar krónikája. Ford. és bev. *Császár Mihály*. Bp. [**1901**]. 75 l. (Magyar Könyvtár 610.)
Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 1. Bp. **1937.** [129—194: Simonis de Keza gesta hungarorum. Ed. *Alexander Domanovszky*.]

Irodalom

Podhradszky József: Kisebb közlések. 3. Kézai Simon. = MTT **1861.** X. 238—239.
Losonczi, Ludovicus: De Simonis de Keza Chronicarum latinitate. Késmárk **1892.** 58 l.
Csánki Dezső: Kéza. = Száz **1903.** 885—890.
Domanovszky Sándor: Kézai Simon mester krónikája. Bp. **1906.** 180 l.
Domanovszky Sándor: Kézai kódexéről. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 81—91.
Domanovszky, Alexander: Die Kronik Simonis von Keza. = UngRschau **1912.** 137—154.
Karácsonyi János: Kitől hallotta Kézai az erdélyi székelyekre vonatkozó híreket? = Száz **1913.** 392—394.
Madzsar Imre: A hun krónika szerzője. = TörtSz **1922.** 75—103.
Eckhardt Sándor: A pannóniai hun történet keletkezése. = Száz **1928.** 465—491, 605—632. — Klny. is.

Tóth László: Garampi bécsi nuncius levele Kézai Simon krónikájának eredeti kéziratáról. = MKsz **1930.** 395—397.

Erdélyi László: Krónikáink atyja, Kézai. Szeged **1933.** 48 l.

Váczy Péter: A népfelség elvének magyar hirdetője a XIII. században: Kézai Simon mester. = Károlyi Emlk. Bp. **1933.** 546—563.

Farkas László: Kézai és a magyar krónikák. Szeged **1935.** 92 l. (Kolozsvári-szegedi értekezések a magyar művelődéstörténelem köréből 28.)

Eckhardt Sándor: Egy ismeretlen olasz hun krónika. = EPhK **1936.** 57—62. [Kézain alapuló XIV. századi latin szöveg közlése.]

Bendefy László: Anonymus és Kézai Simon mester Scythiája. = FöldrKözl **1938.** 201—235.

Madzsar Imre: Missitalius és missitalia. = EPhK **1940.** 222—223.[Kézai latinságáról.]

Kemény G. Gábor: A népjog krónikása. = Századok és tanulságok II. [**1945.**] 17—19.

Gerics József: Adalékok a Kézai-krónika problémáinak megoldásához. = Ann.Univ. Scient. Bp. Sect.hist. **1957.** 106—134.

Horváth János: A hun-történet és szerzője. = ItK **1963.** 446—476.

Küküllei János és a Névtelen Minorita krónikája (XIV. század közepe)

Kiadások

Küküllei János: Nagy Lajos király viselt dolgairól. Ford. és bev. *Dékáni Kálmán.* Brassó **1906.** 172 l. (Középkori krónikások 5.)
Ism.: *Márki Sándor.* Száz 1909. 247—251.

János minorita Nagy Lajosról szóló krónikatöredéke. Ford. és bev. *Dékáni Kálmán.* Bp. **1910.** 95 l. (Középkori krónikások 11.)
Ism.: *Pethő Sándor,* BpSz 1911. 146. köt. 311—313. — *t. l.,* KatSz 1911. 656—657.

Horváth János: Korfordulón történetírásunk. Függelékül János minorita Nagy Lajosról szóló krónikájának töredéke. Csepreg **1946.** 30 l.

Küküllei János és a Névtelen Minorita krónikája. Ford. *Geréb László.* Bev. *Trencsényi—Waldapfel Imre.* Bp. **1960.** 125 l. (Monumenta Hungarica 4.)
Ism.: *Bóta László,* It 1962. 331—333. — *V. Kovács Sándor,* ItK 1962. 534.

Irodalom

Steinherz, S.: Zur Biographie des Joh. Archidiaconus de Kikullew. = Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung **1887.** 253—256.

Pór Antal: János küküllei főesperes, Nagy Lajos király történetírója. 1349—1397. = Száz **1893.** 1—15, 97—106.

Dékáni Kálmán: Küküllei János műve Nagy Lajosról. = Az Erdélyi Múzeum Egylet **1906.** évi vándorgyűlésének emlékkönyve 78—94.

Pór Antal: Újabb regesták Küküllei János, a Nagy Lajos történetírója életrajzához. = Száz **1909.** 422—424.

Pór Antal: Küküllei János történetíró lakása Esztergomban. = Száz **1910.** 122—124.

Gregorich Izidor: Társadalom és művelődés Nagy Lajos életrajzaiban. Kolozsvár **1915.** 67 l.
Ism.: [*Domanovszky Sándor*], Száz 1915. 664. — *Erdélyi László:* Nyílt levél a szerkesztőhöz. Száz 1916. 204—206. [Domanovszky bírálatához.] — [*Domanovszky Sándor*], Száz 1916. 206. [Válasz Erdélyinek.]

R[ugonfalvi] Kiss István: Küküllei János munkájának kritikájához. = Száz **1915.** 515—534.
Ism.: *Dékáni Kálmán,* Száz 1916. 90—95. [Vitacikk.] — *R[ugonfalvi] Kiss István,* Száz 1916. 203—204. [Válasz Dékáninak.]

Fekete Nagy Antal: Apród János küküllei főesperes és családja történetéhez. = Turul **1927.** 19—22.

Fekete Nagy Antal: Küküllei János 1320—1394. = Bécsi Tört.Int.Évk. **1934.** 112—125.

[Trencsényi-]Waldapfel Imre: Horváth János új könyvéhez. „Az irodalmi műveltség megoszlása: Magyar humanizmus." — Mságtud **1936.** 196—216. [Főleg Küküllei-ről.]

Trencsényi-Waldapfel Imre: Küküllei János. = Szép Szó **1936.** II. 21—36., és T.-W. I.: Humanizmus és nemzeti irodalom. Bp. 1966. 11—34, 377—379.

A Képes Krónika (1358)

Kiadások

Marci Chronica de gestis Hungarorum ab origine ad annum MCCCIII. producta. Recensuit *Franciscus Toldy,* versionem hungaricam adiecit *Carolus Szabó.* Pest **1867.** 10, CXXIV, CXIII l., 10 t.

A Bécsi Képes Krónika. (Szemelvények.) Ford. és bev. *Madzsar Imre.* Bp. **1900.** 61 l. (Magyar Ktár 188.)
Ism.: [*Sebestyén Gyula*] *S-a.,* Ethn 1901. 424—425. — *Madzsar Imre,* Ethn 1902. 139—140. [Válasz Sebestyén bírálatára.] — *Sebestyén Gyula,* Ethn 1902. 140—141. [Viszonválasz.]

Chronica de gestis Hungarorum secundum Chronicon Pictum Vindobonense. Partes selectae. Ed. *Ladislaus Juhász.* I—II. Szeged **1931.** 16, 21 l. (Fontes latini ad historiam hungaricam spectantes 1—2.)

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 1. Bp. **1937.** [217—505: Chronici hungarici compositio saeculi XIV. Ed. *Alexander Domanovszky.*]

Kálti Márk Képes Krónikája. Szemelvények és képek. Összeáll. és ford. *Kardos Tibor.* Bp. **1938.** 77 l.

Ism.: *Berkovits Ilona,* MKsz 1938. 332—333. — *Gábriel Asztrik,* Korunk Szava 1938. 296. — *Hagymási Bálint,* ProtSz 1938. 274.

Képes krónika. Kálti Márk krónikája a magyarok tetteiről. Ford. és jegyz. ell. Geréb László. Bev. *Kardos Tibor.* A művészettörténeti tanulmányt írta *Berkovits Ilona.* Bp. **1959.** 254 l. (Monumenta Hungarica 3.)

Ism.: *Bóta László,* ItK 1961. 243—244.

Die ungarische Bilderchronik. Chronica de gestis Hungarorum. Eingel. v. *Tibor Kardos.* Kunsthist. Untersuchung und Auswahl d. Illustrationen von *Ilona Berkovits.* Anmerk. zur Chronik v. *László Mezey.* Bp. **1961.** 319 l., 2 t.

Képes Krónika. 1—2. köt. Bp. **1964.** 146, 205 l. 1. Hasonmás kiadás. 2. *Dercsényi Dezső:* A Képes Krónika és kora. — *Csapodiné Gárdonyi Klára:* A Képes Krónika miniatúrái. — A Krónika latin szövege. S. a. rend. *Mezey László.* — A Krónika magyar szövege. Ford. *Geréb László.*

Ism.: *Kurcz Ágnes,* ItK 1965. 614—617. — *Rónay György,* Vig 1965. 44—49. — *Juhász László:* A Képes Krónika szövegkritikájához. FK 1966. 23—52. — *Sopko, Julius,* Slovenská Archivistika 1966. 143—144.

Bilderchronik. Bd. 1—2. Bp. **1968.** 152, 215 l. 1. Facsimiledruck. 2. Kommentarband. Hrsg. v. *Dezső Dercsényi.* [A magyar kiadás kísérő tanulmányainak német fordítása, a krónika szövegének német fordítása, valamint *Hervay Ferenc* szövegmagyarázó jegyzetei mellett a következő tanulmányokkal: *Klára Csapodi-Gárdonyi:* Schicksal und Beschreibung der Bilderchronik. — *Ferenc Hervay:* Quellen und Gliederung des Textes . . .]

Ism.: *Bogyay Tamás,* Südostdeutsche Forschungen 1968. 455—457. — *Dávid Katalin,* MKsz 1969. 189.

Irodalom

Negotevich, Artúr: De Marci Chronicae de rebus gestis Hungarorum latinitate. = EPhK **1890.** pótk. 275—304.

Vértesy Jenő: A Képes Krónika irodalmi jelentősége. = Száz **1905.** 1—21.

Domanovszky, Sándor: Die Interpolationen der Wiener Ungarischen Bilderchronik. = UngRschau **1912.** 771—799.

Dékáni Kálmán: A Bécsi Képes Krónika. = ErdMúz **1915.** 37—63.

Zsinka Ferenc: A Bécsi Képes Krónika török bejegyzései. = MKsz **1923.** 248—250.

Jakubovich Emil: Nagy Lajos király oxfordi kódexe, a Bécsi Képes Krónika kora és illuminátora. = MKsz **1930.** 382—393.

Zichy István: A Képes Krónika miniatűrjei viselettörténeti szempontból. — Die Miniaturen der ungarischen Bilderchronik und die Kostümkunde. = Petrovics Emlk. Bp. **1934.** 59—70, 191—197.

Hoffmann, Edith: Die Bücher Ludwigs des Grossen und die ungarische Bilderchronik. = Zentralblatt für Bibliothekswesen **1936.** 653—660.

Berkovits Ilona: A Képes Krónika és Szent István királyt ábrázoló miniatúrái. = MKsz **1938.** 1—20. — Klny. is.

Rapaics, Raymond: Les images de la Chronique Enluminée. = NRH **1939.** I. 242—247.

Berkovits Ilona: A magyar feudális társadalom tükröződése a Képes Krónikában. = Száz **1953.** 72—107.

Házi Jenő: A Képes Krónika festője. = SoprSz **1967.** 114—122.

Szigethi, Ágnes: A propos de quelques sources des compositions de la Chronique Enluminée. = AHistArt **1968.** 177—214.

A Budai Krónika (1473)

Kiadások

Chronicon Budense. [Ed.] *Joseph Podhradczky.* Budae **1838.** XVI, 386 l.

Chronica Hungarorum impressa Budae 1473 typis similibus reimpressa. — A Budai Krónika. A legrégibb hazai nyomtatványnak a M. N. Múzeum könyvtárában levő példánya után készült lenyomata. Bev. *Fraknói Vilmos.* Bp. **1900.** 34 l., [67] lev.

Ism.: *Gyalui Farkas,* ErdMúz 1901. 360—364. — *-g.-,* MKsz 1901. 80—82. — Száz 1901. 84—85.

Irodalom

Domanovszky Sándor: A Budai Krónika. = Száz **1902.** 615—630, 729—752, 810—831.

Gábor Gyula: Adatok a középkori magyar könyvírás történetéhez. 2. A Budai Krónika egykorú müncheni és bécsi írott példányai. = MKsz **1910.** 9—19.

Holub József: A Budai Krónika említése 1488-ból. = MKsz **1928.** 74—75.

Fitz József: A pécsi püspöki könyvtár egy eltünt kódexe. Menestarfer Chronica Hungaroruma. Pécs **1931.** 8 l. (Közlemények a pécsi Erzsébet-Tudományegyetem könyvtárából 3.) [A Budai Krónika egy kései kéziratos másolata.]

Macartney, C[arlile] A[ylmer]: Dlugosz et le Chronicon Budense. = RHistComp **1946.** 301—316.

A Dubnici Krónika (1480 k.)

Irodalom

Kurtz, Alexander: De latinitate Chronici Dubnicensis. Bp. **1892.** 31 l.

Domanovszky Sándor: A Dubniczi krónika. = Száz **1899.** 226—256, 342—355, 411—451.

Domanovszky Sándor: A Dubniczi Krónika kézirata és kiadása. = AkÉrt **1899.** 397—402.

Domanovszky Sándor: A Dubniczi Krónika kódexe. = MKsz **1899.** 64—72.

Lupaş, Ioan: „Chronicon Dubnicense" despre Ştefan cel Mare. = Anuarul Institutului di Istorie Naţională (Cluj) **1928/30.** 341—353.

Thuróczi János krónikája (1488)

Kiadás

Thuróczi János: Magyar krónika. — Chronica Hungarorum. Ford. *Geréb László.* Bev. *Kardos Tibor.* Bp. **1957.** 213 l. (Monumenta Hungarica 1.)

Ism.: *Gerézdi Rabán*, ItK 1959. 142—146., és *G. R.:* Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 143—152. — *Geréb László*, ItK 1960. 72—74. [Válasz Gerézdi bírálatára.]

Irodalom

Toldy Ferenc: Turóci krónikája kiadásairól. = ÚjMMúz **1850.** II. CCCLXXXVI—CCCXCIII.

Varjú Elemér: A Thuróczi-krónika kiadásai és a Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárában őrzött példányai. = MKsz **1902.** 362—402.

Kaszák József: Thuróczy János élete és krónikája. Bp. **1906.** 82 l. (Művtört.Ért. 22.)

Ism.: *Perepatits István*, Száz 1907. 458—460.

Gábor Gyula: Egy ismeretlen Thuróczy-kiadás. = MKsz **1912.** 302—308.

Gábor Gyula: Adatok a középkori magyar könyvírás történetéhez. 1. Egy ismeretlen Thuróczy-kiadás (?). = MKsz **1912.** 302—315.

Karadja, Constantin: Despre ediţiile din 1488 ale cronicei lui Ioannes de Thurocz. Bucureşti **1934.** 9 l., 8 t. — Klny.: Academia Română. Memoriile Secţiunii Istorice. Ser. 3. Tom. 16. Mem. 3.)

Fitz, Joseph: Die Ausgaben der Thuróczy-Chronik aus dem Jahre 1488. = GutenbergJb **1937.** 97—106.

Juhász Lajos: Thuróczy és Bonfini krónikájának összehasonlítása Zsigmondtól Mátyásig. Szeged **1938.** 103 l. (Kolozsvári-szegedi értekezések a magyar művelődéstörténelem köréből 37.)

Karadja, Constantin: O nouă lucrare despre cronica lui Ioannes de Thurocz. = Revista Istorică **1938.**

Mályusz Elemér: Thuróczy János krónikája. Bp. **1944.** 64 l. (Értek.Tört.Tud. Kből XXVI, 3.)

Bálent, Boris: Prvotlače na Slovensku. = Slovenská Národná Knižnica **1948.** 106—110. [Bejegyzés a Thuróczi-krónika brünni kiadásának egyik példányában.]

Bartha Antal: A Thuróczy-krónika szovjet kiadásával kapcsolatos megbeszélések Budapesten. = Száz **1962.** 936—940.

Hubay, Ilona: Die illustrierte Ungarnchronik des Johannes von Thurócz. = GutenbergJb **1962.** 390—399.

Mályusz Elemér: Thuróczy János krónikája és a Corvina. = FK **1966.** 282—302.

Mályusz Elemér: A Thuróczy-krónika és forrásai. Bp. **1967.** 207 l. (Tudománytört. Tanulm. 5.)

Ism.: *Surányi Bálint*, TörtSz 1961. 515—518. [A kötet előzetes vitájának összefoglalása.] — *Mályusz Elemér*, TörtSz 1961. 519—524. [Válasz a megjegyzésekre.] — *Csóka J. Lajos*, MKsz 1969. 184—185, — *Probszt-Ohstorff, Günther*, Südost-Forschungen 1969. 345—346. *Székely György*, Száz 1969. 1215—1217. és AHist 1970. 193—197.

Hirth, Friedrich: Die Ahnentafel Attila's nach Johannes von Thurócz. = MTörtSz (New York) **1969.** 1. sz. 62—71; 1970. 2. sz. 49—52.

A Pozsonyi Krónika (XV. század vége)

Kiadások

Chronicon Hungarorum Posoniense. Ed. *Franciscus Toldy.* Budae **1852.** XVIII, 55 l.

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [7—51: Chronicon Posoniense. Ed. *Alexander Domanovszky.*]

Irodalom

KNAUZ NÁNDOR: A Pozsonyi Krónika. = ÚjMMúz **1856.** I. 393—415, 563—592.
Ism.: *Toldy Ferenc*, ÚjMMúz 1856. 415—419, 593—599. [Megjegyzések.]
DOMANOVSZKY SÁNDOR: A Pozsonyi krónika és a kisebb latin nyelvű prózai szerkesztések. = Száz **1905.** 397—419, 518—547.

A szepes-szombati krónika (XV. század közepe, német nyelvű)

Kiadások

DEMKÓ KÁLMÁN: A szepes-szombati krónika. = A Szepes megyei Tört. Társ. Évk. **1892.** 1—38. — Klny. is.
Ism.: *Décsényi Gyula*, Száz 1892. 427—429.
Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [273—287: Chronicon, quod conservatur in Monte S. Georgii (Szepesszombat, Georgenberg, Spiška-Sobota). Ed. *Béla Pukánszky.*]

MAGYAR VONATKOZÁSÚ KÜLFÖLDI KRÓNIKÁK

Megjegyzés. Csak a magyar szakirodalmat adjuk.

A lengyel—magyar krónika (XIII. század)

Kiadások

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [289—320: Chronicon hungarico-polonicum. Ed. *Iosephus Deér.*]
Chronica Hungaro-Polonica. — Pars I. Textus cum varietate lectionum. Ad codicum manu scriptorum fidem recensuit, praefatione notisque instruxit *Béla Karácsonyi.* = A.Univ.Szeg.A.Hist. **1969.** XXVI. 1—75.

Irodalom

PLEZIA, M.: Ungarische Beziehungen des ältesten polnischen Chronisten. = AAnt **1959.** 285—295.
KARÁCSONYI BÉLA: Tanulmányok a magyar—lengyel krónikáról. = A.Univ. Szeg.A.Hist. **1964.** XIV. 1—63.
Ism.: *Kurcz Ágnes*, ItK 1966. 245.

Andreas Ungarus Descriptio-ja (1266)

Kiadás

BODOR JÓZSEF: Andreas Ungarus krónikája Anjou Károly provencei gróf győzelméről. Temesvár **1916.** 69 l. [A krónika szövegének teljes magyar fordítása.]

Irodalom

MISKOLCZY ISTVÁN: Andreas Ungarus „Descriptioja". = Kalazantinum **1902/03.** 70—71.
BÁNFI, FLORIO: L'opera di Fra Andrea di Niccolo d'Ungheria O. P. nel codice Ottob. Lat. 26 della Vaticana. = Archivum Fratrum Praedicatorum (Roma) **1939.** 298—310.

Heinrich Mügeln krónikái (XIV. század)

Kiadás

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [87—223: Chronicon Henrici de Mügeln germanice conscriptum. Ed. *Eugenius Travnik.* — 225—272: Chronicon rhythmicum Henrici de Mügeln. Ed. *Alexander Domanovszky.*]

Irodalom

MÁRKI SÁNDOR: A Rímes Krónika a honfoglalásról. = KatSz **1896.** 744—752.
DOMANOVSZKY SÁNDOR: Mügeln Henrik német nyelvű krónikája és a Rímes Krónika. = Száz **1907.** 20—35, 118—142.
MADZSAR IMRE: Mügeln Henrik és krónikáink. = Száz **1908.** 818—823.

Egyéb

HODINKA ANTAL: Az orosz évkönyvek magyar vonatkozásai. Bp. **1916.** 510 l.

VEGYES ADALÉKOK

VASS JÓZSEF: A Béldi-codex. = ÚjMMúz **1853.** I. 413—441. [Toldy Ferenc megjegyzései: Uo. 441—442. — A Képes Krónika családjába tartozó krónikaszöveg másolata.]
WATTENBACH, FR.: Bemerkungen zu einigen österreichischen Geschichtsquellen. 1. Chronicon Posoniense. = Archiv für österreichische Geschichte **1870.** XLII. 493—506.
KNAUZ NÁNDOR: Két krónika. 1. Az esztergomi rövid krónika. = Száz **1875.** 623—625.

Lehoczky Tivadar: Emlékezete egy XIV-dik századbeli magyar történetírónak. = Száz **1880.** 68—70.

Kaindl, R[aimund] F[riedrich]: Die Sagen von den sieben Ungarn. Ein Beitrag zur Kritik der ungarischen Chroniken. = Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung, Erg.-Bd. VI. **1901.** 209—219.

Sufflay Milán: János gercsei főesperes krónikája töredékéről. = Száz **1904.** 511—536.

Ism.: *Domanovszky Sándor:* Esztergomi vagy pécsi krónika? Száz 1905. 680—685. — *Sufflay Milán:* A pécsi krónika. Száz 1905. 970—973.

Kállay Ubul: Kopán krónikája. = Turul **1915.** 21—25. [XI. századi kikövetkeztetett krónikáról.]

Jakubovich Emil: A Gyécse (Géza) névhez. = MNy **1920.** 124—127. [Laskai Osvát és az Érdy-kódex alapján kikövetkeztetett korai krónikáról.]

Karácsonyi János: A megvakított Álmos herceg krónikása. = Száz **1927/28.** 588—592. [A Képes Krónika egy részének szerzője Botfia János.]

Lukcsics Pál: A Vatikáni Magyar Krónika kódexéről és szövegéről. = MKsz **1929.** 141—146.

Ligeti Lajos: Pordenonei Odoricus budapesti kézirata. = MNy **1936.** 160—168. [Az Acephalus-kódexről.]

Madzsar Imre: Horatius hazánkban. = EPhK **1936.** 183. [Legendákban és krónikákban.]

Horváth János, ifj.: Calanus püspök és a Vita Attilae. Bp. **1941.** 100 l. (Értekezések a magyarországi latinság köréből 4.) [XV. századi olasz humanista történeti műről, melyet tévesen Calanus pécsi püspöknek tulajdonítottak.]

Ism.: *Kardos Tibor,* EPhK 1942. 358—360.

Legendák

Megjegyzés. Az előző fejezet általános része (különösen a gyűjteményes kiadások) a legendákra is vonatkozik.

KIADÁSOK

Acta sanctorum Ungariae, ex Joannis Bollandi continuatoribus, aliisque scriptoribus excerpta et prolegomenis, ac notis illustrata. Tom. 1—2. Tyrnaviae **1744.** [4], 344, 383, 91 l.

Kis magyar legendárium és szent István királynak Intelmei. Ford. *Tormay Cecília.* Bp. **1930.** 174 l.

Ism.: *Deér József,* Száz 1932. 223—224.

Magyar legendárium. Ford. *Tormay Cecília.* Bp. **1931.** 136 l.

Ism.: *Szondy György,* ProtSz 1932. 559—561. — It 1932. 12—13.

Legendák könyve. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* Bp. [**1943**]. 416 l. (Magyar századok.)

Legendák XI. századi szentjeinkről magyarul. Ford. *Erdélyi László.* Szeged **1944.** 107 l.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK; VEGYES ADALÉKOK

Karl Lajos: Magyar szentek életének hatása a Florence-mondára. = AkÉrt **1908.** 411—426.

Timár Kálmán: Magyar szentek legendái és a Gesta Romanorum. = Ethn **1910.** 51—52.

Madzsar Imre: A korssendoncki legendakézirat. = MKsz **1924.** 72—74.

Guoth Kálmán: Eszmény és valóság Árpád-kori királylegendáinkban. = ErdMúz **1944.** 304—347. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 187.

AZ EGYES LEGENDÁK RÉSZLETIRODALMA

Mór püspök: Zoerard és Benedek legendája (1060-as évek)

Kiadások

Szent Zoerard András hitvalló és Szent Benedek vértanú remeték élete. Ford. *Fehér Bálint.* = PannonhSz **1936.** 167—170.

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [347—361: Legenda Ss. Zoerardi et Benedicti. Ed. Emericus Madzsar.]

Irodalom

Melich János: Zoerardus. = MNy **1934.** 129—135.

Melich, János: Der heilige Zoerardus. Lwów **1934.** 13 l. (Klny.: Collectanea Theologica.)

Holinka, Rudolf: Sv. Svorad a Benedikt, světci Slovenska. = Bratislava **1934.** VIII. évf.

Szent Mór Emlékkönyv. Szerk. *Vargha Damján.* Pécs **1936.** 464 l.

Ism.: *Hermann Egyed,* Theologia 1937. 88—89. — *Timár Kálmán,* ItK 1937. 90—92. — *ss.,* It 1937. 28—29.

Kühár Flóris: Szent Mór, a pannonhalmi „puer scholasticus". = PannonhSz **1936.** 241—252.

Kühár Flóris: Maure de Pannonhalma, le bienheureux évêque de Pécs. = NRH **1937.** I. 58—62.

Sárkány Oszkár: Szent Maurus és a zoborhegyi remeték legendája. = Napk **1937.** 88—92.

Tompos Erzsébet, Cs.: A pécsi székesegyház kőtárának kentauros oszlopfejezete és szirénes gyámköve. Adalék a XI. századi magyar épületplasztika ikonográfiájához. = MűvtÉrt **1963.** 113—120. [Zoerard és Benedek legendájának ábrázolása.]

Várkonyi Nándor: Irodalmunk születése. = Életünk **1967.** 3. sz. 69—73. [Mór püspök legendájáról.]

Az István-legendák (XI—XII. század)

Kiadások

Hartvicus de Ortenburg: Vita S. Stephani Hungariae protoregis, quam e seculi XII. codice membranaceo, cum auctoris biographia edidit, criticis notis illustravit et praefatus est *Josephus Podhradszky*. Buda **1836.** 96 l.

Szent István első magyar király életirata Hartvik regensburgi püspök szerint. Ford. *Érdy János*. Pest **1854.** 43 l.

Legendae Sancti Regis Stephani. Szent István király legendája. A legrégibb kézirat alapján az Ernst-kódex hasonmásával közrebocsátotta, fordította és magyarázta *Varjú Elemér*. Bp. **1928.** 122 l., 40 t.
Ism.: *-r.*, It 1929. 49.

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [363—440: Legenda Sancti Stephani regis maior et minor, atque legenda ab Hartvico conscripta. Ed. Emma Bartoniek.]

Irodalom

Pauler Gyula: Ki volt Hartvic püspök? = Száz **1883.** 803—804.

Pauler Gyula: A Hartvic-legenda és pesti codexe. = Száz **1884.** 738—749. — Die Hartvic-Legende und ihr Pester Codex. = UngRevue 1885. 62—72.

Pauler Gyula: A Hartvik-legendáról. = Száz **1892.** 279—295.

Karácsonyi János: A Hartvik-vita sarkpontjai. = Száz **1894.** 1—20.

Pauler Gyula: Még egyszer — utoljára? — a Hartvik legendáról. = Száz **1894.** 123—134.

Karácsonyi János: Hol bővítették ki a Hartvik-legendát először és másodszor? = Száz **1901.** 991—1098.

Sasinek, Fr. V.: Tie naše legendy o sv. Štefanovi. Hartvikova legenda. = Slovenské pohľady **1910.** 35—44, 87—96.

Balogh József: Az „ájtatos" és a „komor" Szent István király. = EPhK **1928.** 49—50. [A Hartvik-féle és a nagyobbik István-legenda István-képe.]

Varjú Elemér: Szt. István legendáinak újonnan feltalált legrégibb kézirata. = Könyvbarátok Lapja **1927/28.** 2—23.

Simon Árkád: A Szent István-legendák a misztika világánál. = PannonhSz **1938.** 175—181.

Holinka, Rudolf: Vita S. Stephani regis. = Sborník Matice slovenskej **1938/39.** 182—202.

Hajnóczy Iván: A legrégibb hazai Horatius-emlék. = EPhK **1940.** 76. [István kisebbik legendájában.]

Tóth Zoltán: A Hartvik-legenda kritikájához. (A szent korona eredetkérdése.) Bp. **1942.** 131 l.
Ism.: *Gálos Rezső*, ItK 1942. 400—401. — *Erdélyi László:* Vádak Szent István és Hartvik ellen. GyőriSz 1943. 145—153.

Eckhardt Sándor: Asztrik érsek származása. = MNy **1947.** 271—274. [Adalék a Hartvik-legendához.]

Tóth Zoltán: Szent István legrégibb életirata nyomán. (Mátyás Flórián Ranzanus problémája.) = Száz **1947.** 23—94.

Vizkelety, András: Eine deutsche Fassung der Stephanslegende aus dem Jahre 1471. = MKsz **1968.** 129—145. [A Hartvik-legendán alapuló szöveg; közléssel.]

A Gellért-legendák (XI. század vége [?]—XIV. század)

Lásd még a 193. lapokon adott irodalmat.

Kiadások

Szent Gellért legendája. Ford. *Gálos Rezső*. Makó **1928.** 33 l. (Csanádvármegyei Ktár 14.)
Ism.: *-rf-*, PannonhSz 1928. 355—356.

Scriptores rerum hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [461—506: Legenda Sancti Gerhardi episcopi. Ed. *Emericus Madzsar*.]

Irodalom

Madzsar Imre: Szent Gellért nagyobb legendájáról. = Száz **1913.** 502—517. — Die Legende des heiligen Gerhard. = UngRschau 1914. 288—298.

Müller Frigyes: A nagyobb Gellért-legenda forrásai és keletkezése. = Száz **1913.** 355—374, 419—446.

Madzsar Imre: A Gellért-legenda kérdéséhez. = Száz **1915.** 572—574. [Müller Frigyes alábbi cikkéhez.]

Müller Frigyes: A nagyobb Gellértlegenda keletkezése és forrásai. = Száz **1915.** 387—411.

Müller Frigyes: A Gellért-legenda kérdéséhez. = Száz **1915.** 679. [Válasz Madzsarnak.]

Heller Bernát: A Csanádmonda főeleme. = Ethn **1916.** 161—168.

Juhász, Coloman: Die Beziehungen der „Vita Gerardi maior" zur „Vita minor". = Studien und Mitteilungen zur Geschichte des Benediktionerordens **1929.** 129—145.

Juhász Kálmán: A Gellért-legenda. = ErdISz **1929.** 305—319. — Klny.: Az Erdélyi Katholikus Akadémia Felolvasásai I, 2.

Bánfi, Florio: Vita di S. Gerardo da Venezia vescovo di Csanád nel Leggendario di Pietro Calò. = Janus Pannonius **1947.** 223—241. [Szövegközléssel.]

Relkovic Devorka: A Szent Gellért legenda emléke a törököknél és a délszláv költészetben. = Ethn **1947.** 120—121.

Bánfi, Florio: Vita di S. Gerardo da Venezia nel codice 1622 della Biblioteca Universitaria di Padova. = Benedictina **1948.** 262—330. [Szövegközléssel.]

Horváth János, ifj.: A Gellért-legendák forrásértéke. = MTA I. OK **1958.** XIII. 21—82.

Horváth, J[ános]: Die Entstehungszeit der grossen Legende des Bischofs Gerhard. = AAnt **1960.** VIII. 185—219.

Horváth, J[ános]: Quellenzusammenhänge der beiden Gerhard-Legenden. = AAnt **1960.** VIII. 439—454.

Horváth, J[ános]: La Légende Majeure de l'évêque Gérard et les débuts de notre historiographie médiévale. = AnnUnivScientBp. S. Phil. **1961.** 3—20.

Pásztor, Edith: Problemi di datazione della „Legenda maior S. Gerhardi episcopi". = Bullettino dell'Instituto Storico Italiano per il Medio Evo **1961.** 113—140.

Az Imre-legenda (XII. század első fele)

Kiadások

Acta S. Emerici sive Henrici ducis filii S. Stephani Ungarorum regis. Ed. *Albertus Poncelet.* Bruxelles **1894.** 477—491. l. (Klny. Actae Sanctorum Novembris. 2. tom.)

Szent Imre herceg legendája. Ford. *Kemenes Illés.* = Szent Imre Emlk. Bp. **1930.** 191—198.

Szent Imre legendája. Ford. *Szegedy János.* Magyarázattal ellátta *Erdélyi László.* Bp. **1930.** 46 l.

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [441—460: Legenda Sancti Emerici ducis. Ed. Emma Bartoniek.]

Irodalom

Vargha Damján: Szent Imre egyénisége az irodalomban. = Religio **1907.** 558—564, 595—599, 616—618, 635—638, 676—681, 724—726.

Sasinek, Fr. V.: Legenda o sv. Imrichovi. = Slovenské pohľady **1910.** 291—300.

Madzsar Imre: Szent Imre herceg legendája. = Száz **1931.** 35—61.

Vargha Damján: Szent-Imre-problémák. = BpSz **1931.** 222. köt. 212—227, 335—354. — Klny. is. — Problemi relativi a Sant' Emerico. Roma 1933. 38 l.

Vargha Damján: Költői szépségek Szent Imre ős-legendájában. = GyőriSz **1933.** 43—51, 79—92.

Tóth Sarolta: Magyar és lengyel Imre-legendák. = A. Univ.Szeg.Sect.hist. XI. Szeged **1962.** 72 l.

Ism.: *Kurcz Ágnes,* ItK 1964. 251—252. — *Kubinyi András,* Száz 1965. 281.

A László-legenda (XIII. század eleje)

Kiadások

Lukcsics Pál: Szent László király ismeretlen legendája. Bp. **1930.** 35 l.

Ism.: *Eckhardt Sándor,* Napk 1930. 701—704. — *Hoffmann Edit,* MKsz 1930. 173. — *Horváth Cyrill,* ItK 1930. 366—370. — *Novák Lajos,* KatSz 1931. 399—400. — UngJb 1931. 136—137.

Scriptores Rerum Hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [507—527: Legenda Sancti Ladislai regis. Ed. Emma Bartoniek.]

Irodalom

Huszka József: A Szt. László-legenda székelyföldi falképeken. = ArchÉrt **1885.** 211—220.

Holik Flóris: Szent László-mondáink és Compostellai Szent Jakab. = KatSz **1923.** 65—79. — Saint-Jacques de Compostelle et Saint-Ladislas de Hongrie. = RÉH 1923. 36—55.

Horváth Cyrill: Középkori László-legendáink eredetéről. = ItK **1928.** 22—56, 161—181. — Klny.: Szent László-legendáink eredetéről. ItFüz 31.

Ism.: *Kocsis Lénárd,* PannonhSz 1929. 327—328.

Skala István: A mondseei Szent László-legenda és a Szent Lászlóról való ének. = ItK **1933.** 147—148.

Perényi, József: Legenda o szvjatom Vlagyiszlave v Rosszii. = StudSlav **1955.** 227—244. — A Szent László-legenda Oroszországban. = AUnivBp.Sect.hist. 1957. 172—184.

Kulcsár Péter: A cserhalmi ütközet László legendájában. = ItK **1967.** 162—163.

A Margit-legendák (XIII—XIV. század)

Megjegyzés. A magyar Margit-legenda irodalmát lásd a 163. lapokon. A Margit életére, személyiségére stb. vonatkozó irodalmat válogatva adjuk.

Kiadások

KNAUZ NÁNDOR: A nápolyi Margitlegenda. = MSion **1867.** 561—590, 641—662, 740—769, 821—834, 920—938; 1868. 321—336, 416—435, 561—572, 641—653, 721—732. — Klny. is.

A breviáriumi Margit-legendák. A legendák szövege. Bev. és kiad. *Timár Kálmán.* Kalocsa **1934.** 33 l. (Pannonia 7.)
Ism.: *Horváth Cyrill,* ItK 1935. 92—93.

BŐLE KORNÉL: Árpádházi Boldog Margit szenttéavatási ügye és a legidősebb latin Margit-legenda. Bp. **1937.** 43 l., 1 t. (A Szt. István Akadémia hittudomány-bölcseleti osztályának felolvasásai III, 1.)
Ism.: *Horváth Cyrill,* ItK **1938.** 79—83.

Árpádházi Boldog Margit tössi legendája. Szentgalleni kézirata alapján, az überlingeni figyelembevételével kiad. *Salacz Gábor.* Pécs **1940.** X, 58 l.
Ism.: *Lovas Elemér,* PannonhSz 1941. 71—72., és KatSz 1941. 186.

Eine alte deutsche Handschrift aus dem XV. Jahrhundert in der Münchener Staatsbibliothek über das Leben der ungarischen Königstochter, der heil. Margarete (1242—1270). Lateinisch geschrieben von *Johannes de Vercellis* (XIII. Jhd.), deutsch übersetzt von *Georg Walter* (XV. Jhd.) dessen Text mit teilweise modernisierter Orthographie publiziert wird von *Gedeon Mészöly.* = Nép és Nyelv **1941.** 63—64, 126—128, 215—218, 250—251, 311—312, 348—349, 382—383.

Irodalom

TOLDY FERENC: Margit kir. hercegnő mint ethikai író. = T. F.: Újabb adalékok a régibb magyar irodalomtörténethez. Pest **1871.** 8—14. (Értek.Ny.Széptud.Hből II, 7.), és T. F.: Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. 1873. 270—279. [A „Specchio delle anime semplici" szerzőségét Margitnak tulajdonítja.]

A Margit legenda egy német feldolgozását őrzi a bécsi titkos levéltár . . . = EPhK **1881.** 587.

NÉMETHY LAJOS: Adatok Árpádházi Boldog Margit ereklyéi történetéhez.—*Fraknói Vilmos:* Újabb adatok Árpádházi Boldog Margit cultusa és canonisatiója történetéhez. Bp. **1884.** 282 l.
Ism.: ÚjMSion 1885. 941—946.

BARTAL BÉLA: A Margit-legenda genealogiai és földrajzi adataihoz. = Turul **1903.** 90—91.

WERTNER MÓR: A Margit-legenda genealógiai és földrajzi adatai. = Turul **1903.** 33—38.

th.: Szent Margit élete mint irodalomtörténeti forrás. = Religio **1911.** 417—418.

LOVAS ELEMÉR: Árpádházi B. Margit és kora. Kolozsvár **1913.** 184 l.
Ism.: It 1913. 555.

THIENEMANN TIVADAR: A szentgalleni Margit-legenda. = Bp. VIII. ker. főreálisk. ért. **1913/14.** 3—8.
Ism.: *Ágner Lajos,* It 1915. 59. — *Bleyer Jakab,* EPhK 1915. 773—774.

LOVAS ELEMÉR: B. Margit történetének részletes forráskritikája. = A pannonhalmi főapátsági főisk. évk. **1915/16.** 203—346.
Ism.: *Király György,* ItK 1916. 492—493.

[KOLTAY-]KASTNER JENŐ: Együgyű lelkek tüköre. Egy középkori legenda életrajza. = Min **1929.** 245—283. — Klny.: Minerva Ktár 26.
Ism.: *Bittenbinder Miklós,* EPhK 1930. 117. — *Eckhardt Sándor,* Napk 1930. 396—401.

KOZMA ERZSÉBET: A misztika és boldog Margit. Vác **1930.** 40 l.

MÁLYUSZ ELEMÉR: Árpádházi Boldog Margit. (A magyar egyházi műveltség problémája.) = Károlyi Emlk. Bp. **1933.** 341—384.

BÁNFI, FLORIO: Le stimmate della B. Margherita d'Ungheria. = Memorie Domenicane **1934.** 297—312. — Klny. is.

TIMÁR KÁLMÁN: Árpád-házi Boldog Margit legendája. A breviáriumi legendák. Kalocsa **1934.** 47 l. (Pannónia 6.)
Ism.: *Brisits Frigyes,* MKbDiáriuma 1935. 218—219. — *Clauser Mihály,* It 1935. 222.

TIMÁR KÁLMÁN: A nürnbergi Margit-legenda. = ItK **1937.** 82.

KOLTAY-KASTNER, EUGENIO: La leggenda della beata Margherita d'Ungheria alla corte angioina di Napoli. = Annuario **1938/39.** III. 174—180.

BÁNFI, FLORIO: Specchio delle anime semplici dalla B. Margarita d'Ungaria scripto. = Memorie Domenicane **1940.** 3—10, 133—140. — Klny. is.

LOVAS ELEMÉR: Árpádházi Boldog Margit élete. Bp. **1940.** 337 l.
Ism.: *Szabady Béla,* GyőriSz 1940. 117—118. — *Hermann Egyed,* Theologia 1940. 373—374.

LOVAS ELEMÉR: Árpádházi B. Margit első életrajzának írója — Marcellus. = A pannonhalmi Szt. Gellért főisk. évk. **1941.** 21—85.

Galavits M. Geraldine: Német és francia nyelvű Margitlegendák. = Bp. XI. ker. Szt. Margit leánygimn. ért. **1941/42.** 17—25.

Gutheil Jenő: Árpádházi Boldog Margit Veszprémben. Veszprém **1942.** 64 l., 1 t.

Pongrácz Alajos: Árpádházi Boldog Margit régi olasz legendagyűjteményekben. = Bp. XI. ker. Szt. Margit leánygimn. ért. **1941/42.** 5—16.

Pongrácz Alajos: Az első nyomtatásban megjelent olasz nyelvű Árpádházi Boldog Margit legenda. = OlSz **1943.** 1037—1054.

Ágoston Julián: Árpádházi Szent Margit XVI. századbeli verses officiuma. = ÚjMMus **1944.** 256—263.

Gábriel Asztrik: Magyarországi szent Margit. [Bp. **1944.**] 42 l. — Sainte Marguerite de Hongrie. [Bp. 1944.]

Meszlényi Antal: Magyarországi Szent Margit 1242—1270. Bp. [**1944**]. 256 l.

Gábriel, Asztrik: The Spirituality of St. Margaret of Hungary. = Cross and Crown **1951.** 298—309.

Remete Szent Pál translatiója

Kiadás

Anonymi hungarici historia de translatione S. Pauli Thebaei. Accedit dissertatio praeliminaris de controversa sancti huius translatione hungarica. Studio et opera *P. Mathiae Fuhrmann*. Pest **1799.** 200 l.

Irodalom

Fraknói Vilmos: Hadnagy Bálint munkái. (1497—1511.) = MKsz **1901.** 113—125.

Kelényi B. Ottó: A Buda melletti Szent Lőrinc kolostor történetének első irodalmi forrása. (1511.) = Tanulmányok Bp. múltjából. **1936.** IV. 87—110.

KÜLFÖLDI LEGENDÁK MAGYAR VONATKOZÁSAI

Az Erzsébet-legenda

Bibliográfia

Barcza Imre: Szent Erzsébet irodalma. (Bibliographia Sanctae Elisabethae.) Bp. **1907.** 14 l. — (Klny. Corvina, a Magyar Könyvkereskedők Egyletének Közlönye.)
Ism.: *Gulyás Pál*, MKsz 1907. 368—369. — *Karl Lajos*, Száz 1907. 938.

Irodalom

Botka Tivadar: A Szent Gallus dóm felszentelése Svájcban és a magyar II-dik vagyis ifjabb sz. Erzsébet eredeti legendája. = MSion **1867.** 721—739.

Laban Antal: Az árpádházi szent Erzsébet-legendák irodalmunkban. Bp. **1907.** 128 l.

Karl Lajos: Árpádházi szent Erzsébet és az üldözött ártatlan nő mondája. = Ethn **1908.** 129—148, 202—214. — Klny. is.

Timár Kálmán: Árpádházi Szent Erzsébet legendájához. = Ethn **1910.** 193—200, 262—276.

Balázs Ilona: Magyarországi Szent Erzsébet a XIII. század francia irodalmában. Bp. **1930.** 43 l. (Bibliothèque de l'Institut Français à l'Université de Bp. 13.)
Ism.: RÉH 1933. 134—135.

Waldapfel Eszter: Egy ismeretlen Szent Erzsébet legenda az admonti bencés kolostor könyvtárából. = MKsz **1931.** 64—70. [Szövegközléssel.]

Bánfi, Florio: Santa Elisabetta di Ungheria Langravia di Turingia. Assisi **1932.** 42 l. [Szövegközléssel.]
Ism.: *L[ovas] E[lemér]*, PannonhSz 1933. 56.

Király Ilona: Egy XIII. századi Szt. Erzsébet-legenda. = EPhK **1935.** 64—72.

Gábriel Asztrik: Szent Erzsébet magyarsága nyugati szemmel. = Regnum **1937.** 80—96.

Hajabáts Márta: Árpádházi Szent Erzsébet hagyománya a német irodalomban. = Irodalomtudományi Évkönyv **1938.** IV. 656—752.

Gábriel Asztrik: Szent Erzsébet tisztelete a középkori Spanyolországban. = A gödöllői Szt. Norbert gimn. 1939/40. Évk. Pécs **1940.** — Klny. is.

Gábriel Asztrik: El Culto de Santa Isabel de Hungria en España durante la Edad Media. = Estudios **1952.** V. 15—26. — Klny. is.

Boldog Ilona legendája

Irodalom

Jeszenák Gábor: Magyar Boldog Ilona élete. Pozsony **1910.**

Luttor Ferenc: Magyarországi Szent Ilona. = Religio **1913.** 776—778.

Balanyi György: Magyarországi Boldog Ilona. = Regnum **1937.** 69—79.

Tóth László: Magyarországi Boldog Ilona legendájáról. = Domanovszky Emlk. Bp. **1937.** 577—589.

Egyéb magyar vonatkozású külföldi legendák

Katona Lajos: Egy magyar vonatkozású olasz legenda. = EPhK **1909.** 661—668. [Vilma-legenda.]

Rössler Márai Irén: Magyar domonkosrendi példák és legendák. Košice—Kassa **1927.** 62 l.
Ism.: *Szinnyei Ferenc*, ItK 1927. 280.

Király Ilona: Szent Márton magyar király legendája. A magyar bencések Árpádkori francia kapcsolatai. A Bertamonda magyar vonatkozásai. Bp. **1929.** 99 l., 1 t. (Bibliothèque de l'Institut Français à l'Université de Bp. 8.)
Ism.: *Eckhardt Sándor*, Napk 1929. II. 312—313. — *Kerekes Emil*, ItK 1929. 364—365. — *Sipos Lajos*, RÉH 1933. 130—131.

[Bánfi] Holik, Florio: Sponsus Marianus filius Regis Hungariae. Assisi **1930.** 23 l.
Ism.: *Tóth László*, Száz 1930. 768—770.

Rassovszky Kálmán: Idegen legendák magyar vonatkozásai. Szent Sabbas szerb érsek-püspök legendája. Debrecen **1931.** 37 l.

Király Ilona: Saint-Martin de Tours, „roi de Hongrie". Les rapports légendaires entre la France et la Hongrie. = NRH **1932.** II. 383—388.

Bödey József: Rilai Szent Iván legendájának magyar vonatkozásai. = EPhK **1940.** 217—220.

Magyarország a francia legendában. = DebrSz **1942.** 237—238. [Eustachius-legenda.]

Bánfi, Florio: Le fonti per la storia di S. Giovanni da Capestrano. = Studi Francescani **1956.** 299—344. [Soproni Péter: Preconisatio beati patris Johannis de Capistrano c. művéről is.]

Iglói Endre: Magyar Mózes legendája. = FK **1962.** 1—16. — La légende de Moïse le Hongrois. = Slavica 1970. 151—164. [XIII. századi orosz legenda.]

A költészet

REPERTÓRIUMOK

Radó, Polycarpe: Répertoire hymnologique des manuscrits liturgiques dans les bibliothèques publiques de Hongrie. Bp. **1945.** 59 l. (Az OSzK Kiadv. 21.)
Ism.: *Szabó Dénes*, It 1946. 51. — EPhK 1946. 144.

Rajeczky, Benjámin: Melodiarium Hungariae medii aevi. 1. Hymni et sequentiae. (A forrásokat ismerteti *Radó Polikárp.*) Bp. **1956.** LIII, 344 l.
Ism.: *Schram F*[*erenc*], AEthn 1958. VII. 226—227. — *Gerézdi Rabán*, ItK 1959. 148—149. — *Járdányi Pál*, Ethn 1959. 498—499. — *Falvy Zoltán*, StudMus 1961. 211—214.

KIADÁSOK

Dankó, Josephus: Vetus hymnarium ecclesiasticum Hungariae. Bp. **1893.** XV, 599 l.
Ism.: *Kollányi Ferenc*, MKsz 1892/93. 350—353. — *Pór Antal*, KatSz 1893. 464—476. és Száz 1893. 341—348. — [*Szilády Áron*] *Sz. Á.*, ItK 1893. 116—117. — *Erdélyi Pál*, EPhK 1894. 516—521. — *Kereszty Viktor*, MSion 1894. 216—220.

Karácson Imre: Szent Imre herceg. Élet- és jellemrajz. Függelékül a Szent Imréről szóló régi hymnusok. Győr **1894.**

Szent Imre-himnuszok. (Latinul és magyarul.) Ford. *Kosztolányi Dezső*. Bp. **1930.** 80 l., és K. D.: Idegen költők. Bp. 1944. 20—41.

Babits Mihály: Amor sanctus. Bp. **1933.** 254 l. (A Magyar Szemle könyvei 3.) — Ua. 2. kiad. Bp. 1948. 246 l. [Néhány magyarországi himnusz is.]

Szent István zsolozsmájának himnuszai. Ford. *Gerézdi Rabán.* = PannonhSz **1938.** 50—54. — Klny.: PannonhSz Ktára 1.

Régi Szent István-himnuszok és énekek. Összeáll. *Clauser Mihály.* Ford. *Gerézdi Rabán.* Bp. **1938.** 38 l.
Ism.: *Kerékgyártó Imre*, Élet 1938. 40. sz. 1747. — *T. M.*, PannonhSz 1938. 297. — MKult 1938. 252. — *K. s.*, KatSz 1939. 115.

Szent László királyról. Magyarországi latin versek a XIV. századból. Ford. *Geréb László.* = Vig **1940.** 447—448.

Szekvencia Szent István királyról. Ismeretlen XIV. századi szerzőtől ford. *Gerézdi Rabán.* = Vig **1948.** 449.

A magyar középkor költészete. Bev. és ford. *Geréb László.* Bp. [**1950**]. 118 l.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK, VEGYES ADALÉKOK

Herbály Gyula: Középkori királyhimnuszaink. = DebrFőiskL **1909.** 9—11, 35—37.

Hegedüs István: A magyarországi latin „coelestis lyra". = AkÉrt **1914.** 18—41.

Szilárd Leó: Szent László a magyar lírában. Pécs **1926.** 41 l. [8—14: Szent László a latin nyelvű egyházi költészetben.]

Magasi Artúr: Szent Imre alakja a magyar költészetben. = PannonhSz **1930.** 144—152. [Főleg a XIV—XV. századi Szent Imre-himnuszokról.]

Rajeczky Benjámin: A Pray-kódex két Mária-himnusza. = Magyar Kórus **1941.** 840—842.

Kniewald Károly: A magyar szentek legrégibb zsolozsmái. = Theologia **1943.** 220—232.

Kühár Flóris: Középkori latin költészetünk. = KatSz **1943.** 141–143.
Sinkó Ervin: A középkori és humanista költészet. = S. E.: Magyar irodalom. Novi Sad **1966.** 40–58.
Falvy, Zoltán: Drei Reimoffizien aus Ungarn und ihre Musik. Bp. **1968.** 170 l. (Musicologia hungarica 2.) [Szövegkiadással.]
Ism.: *Bárdos Kornél*, MKsz 1968. 291–292.
Patier, Dominique: Un office rythmique tchèque du XIVème siècle. Etude comparative avec quelques offices hongrois. = StudMus **1970.** 41–129.
Csanád Béla: Szent István király arca a magyar breviáriumokban. = Teológia **1970.** 214–219.

AZ EGYES EMLÉKEK RÉSZLETIRODALMA

Planctus (1241–1242)

Kiadások

Marczali, Henrik: Planctus destructionis regni Ungariae per Tartaros. = Neues Archiv der Geschichte für ältere deutsche Geschichtskunde **1876.** 616–625.
Marczali Henrik: Árpádkori emlékek külföldi könyvtárakban. = TT **1878.** 165–172, 367–376. [369–376: Planctus.]
Hegedüs István: Legrégibb magyar tárgyú latin költemény. = It **1913.** 505–517.
Scriptores rerum hungaricarum. Vol. 2. Bp. **1938.** [591–598: Planctus destructionis regni Hungariae per Tartaros. Ed. *Ladislaus Juhász.*]
Siralmas ének a tatárdúlta Magyarországról. Ismeretlen magyar szerzetes egykorú verse (1241 vagy 1242). Ford. *Geréb László.* = Vig **1941.** 49–52.

Szent István verses históriája (XIII. század)

Mezey László: Szent István XIII. századi verses históriája. = Magyar századok. Bp. **1948.** 41–51.
Falvy, Zoltán: Die Weisen des König Stephan-Reimoffiziums. = StudMus **1964.** VI. 207–269.

Egyéb emlékek

Szabó József: Ordinarius seu Ordo Divinus Secundum Ritum et Consuetudinem Almae Strigoniensis Ecclesiae a. 1505. = MSion **1864.** 654–667. [Néhány magyarországi himnusz közlésével.]
Seraphin, F. W.: Zwei lateinische Passionslieder des 14. Jahrhunderts. = Korrespondenzblatt **1903.** 96–98.
Zalán Menyhért: Egy kiadatlan középkori verses officium Szent Imréről. = PannonhSz **1927.** 1–8. [Szövegközléssel.]
Varjú Elemér–Lajtha László: Egy Szent Erzsébet-himnusz Zsigmond király korából. = Könyvbarátok Lapja **1927/28.** 127–133. [Szövegközléssel.]
A kassai Szent Erzsébet-himnusz. = ZeSz **1928.** 106.
Rajeczky Benjámin: Két dallamtörténeti adalék. = ZeSz **1948.** 309–312. [2. A kassai Szent Erzsébet-himnusz.]
Horváth János: Legrégibb magyarországi latin verses emlékeink. = ItK **1956.** 1–19.
Falvy Zoltán: Latin nyelvű költészetünk korai emlékei a Gráci Antifonáriumban. = FK **1959.** 399–409.
Falvy Zoltán: Benedic regem cunctorum . . . Egy XII. századi dallam változatai Kelet-Európában. = Magyar zenetörténeti tanulmányok. Bp. **1968.** 137–144. [Egy Magyarországon énekelt himnusz-szövegről is.]

Drámai művek

SZÖVEGEK

Régi magyar drámai emlékek. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* 1. köt. Bp. **1960.** [Tartalmát és ismertetéseit lásd a 69. lapon.]

IRODALOM

Ábel Jenő: Színügy Bártfán a XV. és XVI. században. = Száz **1884.** 22–51. — Das Schauspielwesen zu Bartfeld im XV. und XVI. Jahrhundert. = UngRevue **1884.** 649–675.
Kadocsa Lippich Elek: A magyar dráma gyermek-kora. Bp. **1884.** 89 l.
Ábel Jenő: XV. és XVI. századbeli színügyünk történetéhez. = EPhK **1887.** 777–779.
Nagy Sándor: A tanodai dráma előzményei hazánkban. = ItK **1895.** 441–460.
Sebestyén Gyula: Bábtáncoltató betlehemeseink szerepe a magyar mysteriumok történetében. = Ethn **1906.** 101–112.
Bálint Sándor: Húsvéti vallásos népszokásaink. = Ethn **1937.** 54–61. [A középkori misztériumdrámákról is.]
Hont Ferenc: Az eltűnt magyar színjáték. Hivatásos színjátszásunk a honfoglalástól a mohácsi vészig. Bp. **1940.** 181 l., 6 t. (A La Fontaine Irodalmi Társ. Könyvei.)
Ism.: *Dömötör Tekla*, Ethn 1941. 77–78.

Cesnaková-Michalcová, Milena: Slovenské divadlo v stredoveku a za renesancie. = Humanizmus a Renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 404—415. [Színügy Szlovákiában a XV—XVI. században.]

AZ EGYES EMLÉKEK RÉSZLETIRODALMA

Tractus stellae

Kritikai kiadás

Régi Magyar Drámai Emlékek. 1. köt. Bp. **1960.** [241—255: Tractus stellae. *Kardos Tibor* gondozásában.]

Irodalom

Kardos Tibor: Koraközépkori magyarországi misztérium a betlehemi „csillag"-ról. = Diárium **1941.** 34—35.

Kniewald Károly: Hartwick győri püspök Agenda Pontificalisa. = MKsz **1941.** 1—21. — Klny.: A Szt. István Akadémia hittudomány-bölcseleti osztályának felolvasásai III, 6.

Karsai Géza: Középkori vízkereszti játékok. A győri „Tractus stellae" és rokonai. = Szent Gellért Főisk. Évk. **1943.** 7—312.
Ism.: *Gábriel Asztrik*, MKsz 1945. 140—141. és EPhK 1946. 115—116. — *Debreceni Ferenc*, It 1947. 67—69.

Húsvéti misztériumok

Kritikai kiadás

Régi Magyar Drámai Emlékek. 1. köt. Bp. **1960.** [257—273: Officium Sepulchri I—III. — 287—298: Sequentia paschalis. *Kardos Tibor* gondozásában.]

Irodalom

Zalán Menyhért: A Pray-kódex föltámadási szertartása és misztériumdrámája. = PannonhSz **1927.** 97—104.

Mezey László: Egy ismeretlen középkori drámai emlékünk és európai rokonai. = FK **1955.** 59—64.

Mezey László: Adalékok a középkori dráma történetéhez. Két liturgikus ludus. = FK **1958.** 103—106.

Falvy, Zoltán: Un „Quem queritis" en Hongrie au XIIe siècle. = StudMus **1962.** 101—107.

VEGYES ADALÉKOK

Gerevich László: A garamszentbenedeki úrkoporsó. = Gerevich Emlk. Bp. **1942.** 43—59. [Liturgikus dráma képzőművészeti ábrázolása.]

Dömötör Tekla: Farsangi asszony-mulatság a XV. században. = NéprK **1958.** 3. sz. 44—50.

Domokos Pál Péter: Dramatizált „Credo" a XV. század első negyedében. = FK **1964.** 123—131.

A hittudományi irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Ompolyi M. Ernő: A bölcsészet Magyarországon a Scholastica korában. Bp. **1878.** 106 l.

Alszeghy Zoltán: A magyar középkor bölcseleti és hittudományi irodalmának kérdéséhez. Bp. **1948.** 24 l. (Az It.Füz. 25.)

EGYES SZERZŐK

Megjegyzés. Ide soroltuk a külföldön működő magyar teológusok tevékenységére vonatkozó hazai szakirodalmat is. Andreas Pannonius ilyen irányú tevékenységére lásd az „Egyes szerzők" c. fejezet irodalmát.

Gellért püspök (?— 1046)

Lásd még a Gellért-legendák irodalmát. (187. l.)

Kiadás

Sancti Gerardi episcopi Chanadiensis scripta, et acta hactenus inedita, cum serie episcoporum Chanadiensium. Opera et studio *Ignatii comitis de Batthyan*. Gyulafehérvár **1790.** 12, 372, 180 l.
Ism.: Siebenbürgische Quartalschrift 1793. 57—72.

Irodalom

Novák Lajos: Szent Gellért csanádi püspök. = MSion **1865.** 481—506, 561—583.

Ompolyi M. Ernő: Gellért, az első magyar scholastikus. = Figy **1878.** IV. 209—223.

Karácsonyi János: Szent Gellért csanádi püspök élete és művei. Bp. **1887.** 331 l.
Ism.: *Kereszty Géza*, MSion 1887. 945—947. — *Kazaly Imre*, KatSz 1888. 179—192. — *Pauler Gyula*, Száz 1888. 57—65.

Karácsonyi János: Szent Gellért püspök müncheni kódexe. = MKsz **1894.** 10—13. [A Deliberatio kéziratáról.]

Dedek Crescens, Ludwig: Das Leben des Heiligen Märtyrers Gerardus ersten Bischofs von Csanád. Bp. **1900.** 62 l.

A Pannonhalmi Szent Benedek-rend története. 1. köt. Bp. **1902.** [381—397: Hajdu Tibor: Sz. Gellért „Deliberatio" c. művének méltatása.]

Dedek Crescens Lajos: Szent Gellért vértanú első csanádi püspök élete. Bp. **1907.** 62 l.

Morin, Germain: Un théologien ignoré du XIe siècle: l'évêque-martyr Gérard de Csanád. = Revue Bénédictine **1910.** 516—521.

Endres, Joseph Anton: Studien zur Geschichte der Frühscholastik. Gerard von Czanád. = Philosophisches Jb **1913.** 349—359., és Beiträge zur Geschichte der Philosophie des Mittelalters 1917. 51—64.

Fenczik István: Szent Gellért helye a filozófia történelmében. Bp. **1918.** 90 l.

Karácsonyi János: Szent Gellért csanádi püspök és vértanú élete. Bp. **1925.** 172 l.

Kühár Flóris: Szent Gellért Bakonybélben. = PannonhSz **1927.** 305—319.

Juhász, Coloman: Gerhard der Heilige, Bischof von Maroschburg. = Studien und Mitteilungen zur Geschichte des Benediktinerordens **1930.** 1—35.

Ibrányi Ferenc: Szent Gellért teológiája. = Szt. István Emlk. 1. köt. Bp. **1938.** 495—556.

Morin, Germain: Un destinataire bavarois du dernier ouvrage de Saint Gérard ? = NRH **1939.** I. 272—273.

Iványka Endre: Szent Gellért Deliberatio-ja. Problémák és feladatok. = Száz **1942.** 497—500.

Iványka Endre: Szent Gellért görög műveltségének problémája. Bp. **1942.** 20 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XXVI, 3.)
Ism.: *Galla Ferenc*, Theologia 1944. 93—94.

Bodor András: Szent Gellért Deliberatiójának főforrása. = Száz **1943.** 172—227. — Klny. is.

Rónay György: Szent Gellért. = Vig **1946.** 47—50.

Vargha Damján: Szent Gellért „a bölcs prédikátor" mártiromsága. = SztIAkÉrt **1944/46.** 33—47.

Iványka, Endre: Gerardus Moresanus, der Erzengel Uriel und die Bogomilen. = Orientalia Christiana Periodica **1954.** 143—146.

Rónay György: Bogumilizmus Magyarországon a XI. század elején, Gellért püspök „Deliberatio"-jának tükrében. = ItK **1956.** 471—474.

Iványka, Endre: Das „Corpus Areopagaticum" bei Gerhard von Csanád. = Traditio **1959.** 205—222.

Barré, H.: L'oeuvre Mariale de Saint Gérard de Csanád. = Marianum **1963.** 262—296.

Redl Károly: Problémák Gellért püspök Deliberatio-jában. = ItK **1965.** 211—217. — Probleme in der Deliberatio des Bischofs Gerhard. = Neue Beiträge zur Geschichte der alten Welt. 2. Berlin 1965. 349—366.

Silagi, Gabriel: Untersuchungen zur „Deliberatio supra hymnum trium puerorum" des Gerhard von Csanád. München **1967.** VII, 107 l. (Münchener Beiträge zur Mediävistik und Renaissance-Forschung 1.)
Ism.: *Redl Károly*, ItK 1968. 384—386.

Szegfű László: Eretnekség és tirannizmus. = ItK **1968.** 501—516.

Nagy Árpád: Vázlatok a középkori magyar Aba-hagyományról. = Studium I. Debrecen **1970.** 71—76.

Cerbanus (1131—1150 között)

Kiadások

Szigeti, L. Remigius: Translatio latina Ioannis Damasceni saeculo XII. in Hungaria confecta. Bp. **1940.** 36 l. (Magyar—Görög Tanulmányok 13.)
Ism.: *Clauser Mihály*, KatSz 1940. 313.

Terebessy, Andronicus Bela: Translatio latina Sancti Maximi Confessoris saeculo XII. in Hungaria confecta. Bp. **1944.** 87 l. (Magyar—Görög Tanulmányok 25.)

Irodalom

Zalán Menyhért: Árpád-kori magyar vonatkozású kéziratok az osztrák kolostorok kézirattárában. = PannonhSz **1926.** 46—62. [46—60: Cerbanusról.]

Iványka Endre: Görög hatások a XII. századbeli Nyugat szellemi életére. = EPhK **1940.** 211—217. [214—216: Cerbanusról.]

Boronkai Iván: Cerbanus Maximus Confessor- és Johannes Damascenus-fordítása. = ItK **1966.** 140—142.

Johannes Lemovicensis (1208—1218)

Kiadások

Johannis Lemovicensis abbatis de Zirc 1208—1218. opera omnia. Auctore Constantino Horváth. Vol. 1—3. Veszprém **1932.** 196; 578; 298 l. (Zirci Könyvek 2—4.)
Ism.: *Gálos Rezső*, GyőriSz **1932.** 316—318. — *Hermann Egyed*, Theologia 1934. 188.

Árpád-kori és Anjou-kori levelek. Kiad. és bev. *Makkai László*, *Mezey László*.

Bp. **1960.** [37—79: Johannes Lemovicensis: Könyvecske a dictamenről, azaz a levél fogalmazásáról.]

Irodalom

HORVÁTH KONSTANTIN: Limoges-i János zirci apát (1208—1218). = KatSz **1930.** 97—106.

Paulus de Hungaria (1220—1221)

Irodalom

TOLDY FERENC: Magyar Pál XIII. századbeli kanonista. = T. F.: Újabb adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez. Pest **1871.** 3—7. (Értek.Ny.Széptud. Kből II, 7.), és T. F.: Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. 1873. 262—269.

GÁBOR GYULA: Adatok a középkori magyar könyvírás történetéhez. = MKsz **1910.** [19—23: Magyar Pál XIII. századi kánonjogtudós „Notabilia" című művének ismeretlen példánya a giesseni egyetemi könyvtárban.]

WEISWEILER, H.: Handschriftliches zur Summa de Penitentia des Magister Paulus von S. Nicolaus. = Scholastik **1930.** 248—260.

MANDONNET, PIERRE: La „Summa de Poenitentia Magistri Pauli presbyteri S. Nicolai" (Magister Paulus de Hungaria O. P. 1220—1221). = Beiträge zur Geschichte der Philosophie und Theologie des Mittelalters **1935.** Supplbd. III. 525—544.

BÁNFI, FLORIO: Paolo Dalmata detto Ongaro. (A proposito dei Codici Broghes 261. e Palat. Lat. 461. della Biblioteca Vaticana.) = Archivio Storico per la Dalmazia **1939.** XXVII. 42—62, 133—150.

FEHÉR MÁTYÁS: Magyarországi Pál O. P. „Summa de penitentia"-ja. 1220—1221. = Regnum **1942/43.** 274—293.

DÉNES, GREGORIO, M.: I notabili di Paolo Ungaro canonista bolognese del secolo XIII. Roma **1944.**

MICHAUD-QUANTIN, PIERRE: Sommes de casuistique et manuels de confession au moyen âge (XII—XVI. siècles). Louvain **1962.** 124 l.

Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1964. 123.

Alexander de Hungaria (1300 körül)

Irodalom

GÁBRIEL ASZTRIK: Magyarországi Sándor mester a középkori Sorbonne tanára. = EPhK **1941.** 22—40. — Klny. is: Alexandre d'Hongrie, maître régent à l'Université Paris (vers 1300.) = RHC 1943. 505—514.

Ism.: *Galla Ferenc*, Theologia 1941. 83—84.

GÁBRIEL ASZTRIK: Magyar vélemény egy középkori párisi dispután. Gödöllő **1943.** 16 l., 2 t. — (Klny. a gödöllői Szent-Norbert Gimnázium 1942/43. Évkönyvéből.) [Szövegközléssel.]

Johannes de Transylvania (XIV. század)

Irodalom

FRAKNÓI VILMOS: Erdélyi János XIV. századbeli magyar canonista ismeretlen munkája Rómában. = MKsz **1882.** 399—401.

Andrea di Niccolo d'Ungheria (1474)

Irodalom

BÁNFI, FLORIO: L'opera di Fra Andrea di Niccolo d'Ungheria O. P. nel codice Ottob. Lat. 26. della Vaticana. = Archivum Fratrum Praedicatorum **1939.** 298—310. — Klny. is. [A kassai dömésnek Firenzében 1474-ben írt „De historia sacra eiusque misteriis" c. munkájáról.]

Nicolaus de Mirabilibus (1493)

Kiadás

Két magyarországi egyházi író a XV. századból. Andreas Pannonius. Nicolaus de Mirabilibus. Kiad. és bev. *Fraknói Vilmos, Ábel Jenő.* Bp. **1886.** XLVIII, 470 l. (Irodalomtörténeti Emlékek I.)

Ism.: *Váczy Mihály*, Száz 1886. 725—727.

Des Nicolaus e Mirabilibus O. Pr. Abhandlung über die Prädestination. Hrsg. v. *C. J. Jellouschek.* Wien **1918.**

Irodalom

BÁNFI, FLORIO: Fra Niccolo de Mirabili O. P. = Memorie Domenicane **1935.** 177—182, 268—275, 305—310.

BÁNFI, FLORIO: Fra Niccolo de Mirabili O. P. reggente dello studio di S. Maria Novella di Firenze. Firenze **1937.** 26 l.

BÁNFI, FLORIO: Per la bibliografia di Fra Niccolo de' Mirabili O. P. = Memorie Domenicane **1938.** 3—12. — Klny. is.

A prédikáció

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

SÓLYMOS: A dömések szónoki működése hazánkban. = ÚjMSion **1877.** 481—496, 585—592.

Rézbányay József: Középkori prédikátoraink. = MSion **1902.** 377—387.
Timár Kálmán: Ferencrendi hitszónokok a XV. és XVI. században. = Religio **1910.** 260—262.
Rónay György: Ars praedicandi. = Teológia **1968.** 26—36.

EGYES PRÉDIKÁCIÓGYŰJTEMÉNYEK ÉS PRÉDIKÁTOROK

Lásd még Laskai Osvát és Temesvári Pelbárt irodalmát az „Egyes szerzők" c. fejezetben.

A pécsi egyetemi beszédek (1274—1323 között)

Kiadás

Békefi Remig: A pécsi egyetem. Bp. **1909.** 138 l. [A magyar szentekről szóló beszédek szövegkiadásával.]

Irodalom

Petrovich Ede: A középkori pécsi egyetemmel kapcsolatos szentbeszédek kora. = ItK **1966.** 142—146.
Kardos Tibor: A pécsi Egyetemi Beszédek és a humanizmus. = Jubileumi tanulmányok. 1. köt. Pécs **1967.** 129—162.
Petrovich Ede: A pécsi egyetemi beszédgyűjtemény (a müncheni kódex). = Jubileumi tanulmányok. 1. köt. Pécs **1967.** 163—223.

Michael de Ungaria (XV. század)

Horváth Cyrill: Michael de Ungaria XIII beszéde. = ItK **1895.** 129—152.
Gálos Rezső: Michael de Ungaria. = SpFüz **1905.** 203—214.
Pintér Jenő: Jegyzetek a régi magyar irodalom történetéhez. = A jászberényi főgimn. ért. **1908/09.** 5—17. [Michael de Hungaria-ról is.]

Egyéb prédikációk

Varjú Elemér: A gyulafejérvári codex. = AkÉrt **1899.** 16—25. [Az 1310—1320 körüli „Sermones sacri"-ról.]
Sermones dominicales. Két XV. századból származó magyar glosszás latin codex. Kiad., bev. és szótárral ell. *Szilády Áron.* 1—2. köt. Bp. **1910.** 663, 764 l.
Ism.: *Zolnai Gyula*, MNyr 1910. 460—474.
Gábriel Asztrik: Egy XIII. századi magyar klerikus párizsi egyetemi szentbeszéd-gyűjteménye. Egykorú magyarnyelvű bejegyzéssel. =EPhK **1943.** 164—195. [Salamon de Hungaria.]

A HUMANIZMUS LATIN IRODALMA

Általában

BIBLIOGRÁFIÁK

Bibliographie des articles relatifs à l'histoire de l'Humanisme et de la Renaissance. 1961—1965. = Bibliothèque d'Humanisme et Renaissance **1962**—1965. [A magyar anyagot V. Kovács Sándor állította össze.]
Bibliographie internationale de l'Humanisme et de la Renaissance. Vol. 1—5. Travaux parus en 1965—1969. Genève **1966**—1971. [A magyar anyagot V. Kovács Sándor állította össze.]
Gerlo, Alois: Bibliographie de l'Humanisme Belge précédée d'une bibliographie générale concernant l'Humanisme Européen. Bruxelles, **1965.**
Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1967. 355—356.
Jankovič, Vendelín: Bibliografia prispevkov o humanizme a renesancii na Slovensku. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 461— 483.

KIADÁSOK, ADATKÖZLÉSEK

Adalékok a humanismus történetéhez Magyarországon. — Analecta ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Kiad. *Ábel Jenő.* Bp. **1880.** 296 l.
Tartalma: 31—144, 295—296: Janus Pannonius művei. — 144—145. Galeotti Martii ad Ianum Pannonium elegia. — 145—146: Francisci Duranti Fanensis ad Ianum Pannonium carmen. — 146—150: Baptistae Guarini ad Ianum Pannonium carmina. — 150—152: Roberti Ursi elegia et epigramma ad Ianum Pannonium. — 152—155: Iani Pannonii elegia ad Feroniam in italicum sermonem versa ab Ioanne Eroli. — 156—157: V. László levelei Alfons királyhoz és Borgio herceghez. — 158—159: Poggio levelei Hunyadi Jánoshoz. — 159—161: Andreas Pannonius De regiis virtutibus című művéből. — 161—162: Baptista Guarinus: Ad Petrum Garasdam Pannonium. — 162—165: Philippus Callimachus de vita Gregorii Sanocensis. — 166: Ioannis Dlugosch ad Martinum de Prsemislia epistola. — 166—167: Sbignei Oles-

nicki ad eundem epistola. — 167—168: Nicolai Episcopi Modrusiensis ad Io. Vitéz praefatio. — 168—170: Io. Regiomontani ad eundem praefatio. — 170—172: Io. Argiropili ad eundem praefatio. — 172—174: Galeotti Martii ad eundem praefatio. — 174: E libro Galeotti Martii „de homine". — 175—176: Georgii Trapezuntii ad Io. Vitéz praefatio. — 176—177: Peuerbachii in tabulas Waradienses proheium ad Io. Vitéz. — 178—200: Tribrachi Mutinensis ad Io. Vitéz eclogae septem. — 201—202: Georgii Trapezuntii ad Ianum Pannonium praefatio. — 202—203: Marsilii Ficini ad Ianum Pannonium praefatio. — 203—211: Baptistae Guarini ad Io. Bertucium epistola. — 212—215: Baptistae Guarini ad Ianum Pannonium epistola. — 221—228: Vespasiano Bisticci de Io. Vitéz, de Iano Pannonio et de Georgio Archiepiscopo Colocensi. — 229—294: *Ábel Jenő:* Galeotto Marzio életrajza.

Ism.: *Kont Ignác,* EPhK 1880. 620—623.

Irodalomtörténeti emlékek. Kiad. *Fraknói Vilmos, Ábel Jenő.* 1—2. köt. Bp. **1886**—1890. XLVIII, 468; XV, 381 l.

Tartalma: 1. köt. Két magyarországi egyházi író a XV. századból. Andreas Pannonius — Nicolaus de Mirabilibus.

2. köt. 1—75: Brandolini Aurelii de humanae vitae conditione et toleranda corporis aegritudine ad Mathiam Corvinum Hungariae et Bohemiae regem et Beatricem reginam dialogus. — 77—183: Brandolini Aurelii de comparatione rei publicae et regni ad Laurentium Medicem Florentinae rei publicae principem libri III. — 185—215: Carbonis Ludovici dialogus de laudibus rebusque gestis R. Matthiae. — 217—257: Excerpta e Galeotti Martii libris de egregie, sapienter, iocose dictis ac factis s. regis Mathiae et de incognitis vulgo. — 259—296: Naldi Naldii Florentini de laudibus augustae bibliothecae libri IV. ad Mathiam Corvinum Pannoniae regem serenissimum. — 297—333: T. Alexandri Cortesii liber unus de virtutibus bellicis Matthiae Corvini. — 335—356: Excerpta ex Ugolini Verini poetae florentini epigrammatum libris VII. — 357—381: Jo. Franc. Marliani epithalamium in nuptiis Blancae Mariae Sphortiae vicecomitis et ducis Joannis Corvini.

Hegedüs István: Irodalomtörténeti tarlózások az olasz könyvtárakban. = ItK **1898.** 192—201, 353—362, 465—480.

Tartalma: 192—195: Thaddaeus Ungarus. — 195—196: Szép Magelona forrása. — 196—197: Zsigmond császárra írt költemény. — 197—198: In conflictu turcarum. — 198—201: Argus. — 353: Ulászló sírverse. — 353—355: Maffeo Vegio költeménye Zsigmond császárhoz. — 356—362: Constantius Fanensis költeménye. — 465—467: Corvin János költeménye? — 467—468: Aeneas Silviusnak egy levele Mátyás királyhoz. — 468—470: Marsilius Ficinus ajánlólevele Mátyás királyhoz. — 470: Achilles Philesos epitaphiuma. — 470—471: Vetési László és Janus Pannonius. — 471—472: Matthiae Corvini regis Ungariae Epitaphium. — 473—475: Adatok Bartholomaeus Fontius, Alexander Cortesius, Maximus Placidus, Petrus Niger, Mancinellus Ant. és Aegidius Romanus magyar vonatkozású műveire. — 475—477: Callimachus Experiens heroidája Beatrix királynő nevében.

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Edd. *Eugenius Ábel, Stephanus Hegedüs.* Bp. **1903.** 520 l.

Tartalma: 5—6: Aldus Manutius: Epistolae dedicatoriae, 1513, 1527. — 6: Ambruster Laurentius Cibiniensis ad lectorem, 1514. — 6—9: Anselmus Nepos: Varia poemata. — 9—10: Ioannes Argyropylus: Ad Ladislaum Vetesium. — 10—11: Arnoldus de Bawaria: Prologus opusculi de arte poetica. — 11—16: Hieronymus Balbus: Carmina varia, 1494. — 16—21: Bartholomaeus Fontius magyarokhoz írt művei. — 21—33: Bartholomaeus Pannonius két vígjátéka. — 34—35: Bartholomaeus Francfordius Georgio Notario Crembniciensi. — 35—37: Bartholinus Richardus Odeporicon-jából, 1515. — 38—40: Benedictus Beken epigrammái és levele, 1514—1517. — 40—43: Philippus Beroaldus: Ad Petrum Archiepiscopum Colocensem epistola, 1504. — 44—47: Achilles Bocchius versei és ajánlólevele, 1513. — 47—75: Bonfini előszavai. — 76—98: Coelius Calcagnini leveleiből. — 98—104: Ioannes Camers magyarokhoz írt vegyes művei. — 104—105: Eustachius Candidus: Ad Mathiam regem, 1486. — 105—106: Ludovicus Carbo: Carmen ad Franciscam Fontanam. — 106—107: Ioannes Capellanus levele Aldus Manutiushoz. — 107—108: Michael Chesserius ad Georgium Episcopum Quinqueecclesiensem. — 108: Fr. Chrysologus: De linguarum scientiae utilitate, 1518. — 109—110: VII. Kelemen pápa levele II. Lajoshoz, 1525. — 110—113: Anthonius Constantius: Regi Mathiae carmen elegiacum, 1464. — 113—114: Leonhardus Coturnius: Oratio ad Gregorium de Frangepanibus, 1515. — 114—127: Paulus Crosnensis magyar vonatkozású művei, 1512—1519. — 128—177: Valentinus Cybeleus: Declamatio de vini et aquae potoribus, 1517. — 178: Ladislaus Debreczinus: Hendecasyllabi ad Magium,

1513. — 178—181: Cynthius Dionysius: Diploma editum ex capitulo Sagrabiensi, 1490. — 182—188: Valentinus Ecchius: Epistola dedicatoria ad Thursonem. — 189—190: Valentinus Ecchius: Ad clarissimos viros Petrum Czipser et Andream Reuber, 1518. — 190—192: Epitaphiumok Mátyásra. — 192—193: II. Lajos király epitaphiuma. — 193—195: Uldaricus Faber két levele. — 195—201: Ioannes Garzoni: Oratio funebris pro rege Mathia. — 201—206: Guarinus Baptista Veronensis: Praefatio ad libellum de ordine docendi et studendi, 1459. — 206: Philippus Gundelius: Ad Cuspinianum, 1518. — 207: Matheus Hagymás: Ad Arbogastum loquitur, 1511. — 207: Martinus Transylvanus Hatzius: Ad lectorem, 1518. — 207—211: Ioannes Kresling: Oratio ad Georgium Quinqueecclesiensium episcopum, 1529. — 212: Silesius Logus: Ad Ferdinandum regem Pannoniae, 1529. — 212—215: Sebastianus Magius ajánlólevelei és epigrammája. — 215—216: Antonius Mancinellus levele és epigrammája — 217—270: Thyrnavius Martinus: Opusculum ad regni Hungariae proceres. — 271—291: Marsilius Ficinus: Extracta ex operibus. — 291—293: Michael episcopus Milkoniensis: Breviarium Strigoniensis, 1484. — 293—295: Ioanantonius Modestus előszava, 1510. — 295—296: Mechanechen: Carmen dedicatorium. — 297—404: Michael Nagonius: Pronosticon et panegyricum ad Vladislaum regem Hungariae. — 405: Maximus Pacificus: Dedicatio ad Mathiam regem, 1489. — 405—406: Paulus: Oratio in installatione Wolfgangi Gyulay, 1549. — 406—408: Christophorus Persona előszavai Mátyáshoz és Beatrixhez. — 408—422: Jacobus Piso költeményei. — 422: Ioannes Baptista Pius: Carmen dedicatorium, 1511. — 423—428: Angelus Politianus: Epistolae ad Mathiam regem. — 428—433: Petrus Siculus Ransanus: Oratio ad Mathiam regem ex „Epitome rerum Hungaricarum". — 433—439: Ioannes Regiomontanus: Ad regem Mathiam in tabulam de „Primo mobili". — 439—440: Raphael Regius: Philippo Cylano, 1513. — 440: Georgius Reicherstorf: Epistolae, 1541. — 441: Ludovicus Restio: Oratio ad Thomam cardinalem Strigoniensem, 1515. — 442: Sebastianus Salvinus: Epistola dedicatoria ad Nicolaum Batoreum episcopum Vatiensem, 1547. — 443—444: IV. Sixtus pápa Kassai Miklóst haereticae praevitatis inquisitornak nevezi ki, 1483. — 445—450: Stephanus Taurinus: Stauromachia. (Részletek.) — 450—451: Georgius Transylvanus Thabasius két ajánlóverse. — 451: Anthonius Theobaldus: Ad Mathiam regem. — 452: Sigismundus Thurzo levele, 1501. — 452—453: Ioannes Tolhopff: Ad Mathiam regem praefatio in „Stellarium", 1463. — 454: Antonius Torquatus: Ad Mathiam regem in Prognosticon, 1480. — 455: Ludovicus Tubero: Ad Gregorium Frangepanum episc. Colociensem. — 455—458: Anonymus Udis: Antonio episc. Nitriense. — 458—459: Taddeus Ugolettus Litterae ad regem Mathiam. — 459—461: Gaspar Ursinus vegyes művei, 1526—1527. — 461—474: Velius Ursini Monastichaiból, 1524. — 474—475: Ioachimus Vadianus versei és levele. — 475—479: Philippus Valor ajánlólevelei. — 479—480: Georgius Valla: Ad Ioannem Tucci. — 481: Stephanus Vegla: Epistola ad Franciscum de Tridento physicum. — 481—483: Hieronymus Vietor ajánlólevele és versei. — 483—491, 496—500: Adrianus Volphardus vegyes művei. —491—492: Hilarius Volphardus versei. — 493—494: Varia epigrammata. — 500—501: Ponticus, Virunius: Ad Ugolettum Thaddeum. — 501: Antonius Wranc: Duo poemata. — 501—502: Dominicus Zavoreus: Dedicatio ad Faustum Verantium. — 503—506: Részletek Zalka János tankönyvéből. — 506—508: Gabriel Zentgeorgius: Elegia in mortem Pauli Istvánffi, 1553.

Ism.: *Békefi Remig*, Száz 1904. 173—176. — *M. Pannonius*, EPhK 1904. 688—692.

Analecta recentiora ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Ed. *Stephanus Hegedüs*. Bp. **1906.** 431 l.

Tartalma: 5—13: Propositum quoddam factum coram rege Hungariae, falso Francisco Petrarchae attributum. — 14—20: Francisci Petrarchae Ecloga secunda quae inscribitur Argus. — 21—41: Boccatii Eclogae III—VI. — 42—119: Ceruinus, Aelius Lampridius magyar vonatkozású művei. — 120—122: Philippi Beroaldi Bononiensis Epistola ad Philippum Gyulanum Pannonium. — 123—124: Angelus Politianus és Julius Caesar Scaliger Mátyásra vonatkozó epigrammái. — 125—236: Antonii Gazii: De tuenda et propaganda viridi ac florida iuuenta libellus. — 237—275: Silesii Logi Carmina ad res Hungaricas pertinentia. — 276—298: Maximiliani Transylvani: De Moluccis insulis atque aliis pluribus mirandis, epistola ad rev. Cardinalem Saltzburgiensem, 1522. — 299—320: De Capto Zygetho, carmen heroicum Christiani Schesaei, excerptum ex opere, quod inscribitur Ruinae Pannonicae libri IV. etc. Witenbergae 1571. — 321—356: Carmina in laudem Nicolai Zrinii... 1566. — 357—363: Fragmenta ad bella

Turcica pertinentia. — 364—367: Ode De fertilitate Hungariae ad Georgium Horvatj, aliter Stansith. — 368—429: Carmina Nicolai Olah.

Ism.: *Békefi Remig*, Száz 1907. 257—260.

Bibliotheca scriptorum medii recentisque aevorum. Redigit *Ladislaus Juhász*. **1930**—1945. [A sorozat részletes ismertetését lásd a 66. lapon.]

Juhász László: Adalékok az 1447—1490. évekből. Bp. **1931.** 18 l. (Adalékok, jegyzetek és értekezések a magyarországi latin irodalom történetéhez 1.)

Tartalma: 1. Sírvers I. Ulászlóra. — 2. Georgius Valagussa. — 3. Vitéz János. — 4. Publius Gregorius Tifernas. — 5. Georgius Peuerbachius. — 6. Raphael Zovenzonius. — 7. Joannes de Regiomonte. — 8. Sebastianus Salvinus. — 9. Callimachus Experiens. — 10. Angelus Politianus. — 11. Joannes Garzo. — 12. Bibliotheca Corvina. [Szövegközlések, illetőleg adatok magyar vonatkozású művekről.]

Monumenta latina litteraturam hungaricam illustrantia. Ed. *Ladislaus Juhász*. Tom. 3. (1458—1472.) Pars 1., fasc. 1. Bp. **1931.** 16 l.

Tartalma: 1. Prothasius de Boskowitz. — 2. Marsilius Ficinus. — 3. Galeottus Martius. — 4. Baptista Guarinus. — 5. Nicolaus Machinensis. — 6. Franciscus Maturantius. — 7. Caspar Tribrachus. [Magyar vonatkozású műveik közlése.]

Kardos Tibor: Néhány adalék a magyarországi humanizmus történetéhez. Pécs **1933.** 16 l. (Az Erzsébet Tudományegyetem Olasz Intézetének kiadványai 4. — A Pécsi Korvin Mátyás Magyar—Olasz Egyesület kiadványai 1.)

Tartalma: 1. Galeotto Marzio. — 2. Filippo Buonaccorsi (= Callimachus Experiens). — 3. Ugolino Verino. — 4. Giorgio Verula. — 5. Pandolfo Collenuccio. — 6. Angelo Colocci. — 7. Vincislao Boiani. [Magyar vonatkozású műveik közlése, illetőleg adatok működésükre.]

Ism.: *Ember Ernő*, DebrSz 1934. 43—44. — [*Trencsényi-*]*Waldapfel Imre*. EPhK 1934. 180—181.

Huszti József: Humanista kézirati tanulmányok. = Acta litterarum ac scientiarum Reg. Univ. Hung. Franc.-Ioseph. Sect. Philologica **1934.** V. 49—79. — Klny. is.

Tartalma: 1. Pacificus Maximus Hecatelegiumának magyar vonatkozásai, Piso Jakabhoz írt vers közlésével. 2. Angeli Colocci Janus Pannonius-tanulmányai.

Ism.: *Révész Mária*, EPhK 1934. 413—416.

A renaissance Magyarországon. Válogatta, bev. és jegyz. ell. *Kardos Tibor*. Bp. **1961.** 686 l. (MKl)

Tartalma: 93—96: Pier Paolo Vergerio előszava Arrianos Nagy Sándor életrajzához. — 97—122: Vitéz János levelei. — 123—256: Janus Pannonius versei. — 257—269: Hunyadi Mátyás levelei. — 271—280: Thuróczi János: A magyarok krónikája. — 281—335: Galeotto Marzio: Mátyás király kiváló, bölcs, tréfás mondásairól és tetteiről szóló könyv; Mindenféle tudományokról. — 337—345: Pietro Ransano: Kivonatok a magyar történelemből. — 347—414: Antonio Bonfini: Magyar történet. — 415—422: Váradi Péter levelei. — 423—437: Ludovicus Tubero: Magyarázatok kora eseményeihez. — 439—443: Magyi Sebestyén: Ajánlás. — 443—458: Hagymási Bálint: Magyarországhoz; Művecske a bor és víz dicséretéről, illetve kárhoztatásáról. — 459—469: Stephanus Taurinus: Parasztháború. — 471—481: Három körösztyén leány. — 483—497: Bartholomeus Francfordinus Pannonius: A tücsök; Az éberség és tunyaság vetélkedése. — 499—528: Nagyszombati Márton: Művecske Magyarország főuraihoz. — 529—563: Brodarics István: Igaz leírás. — 565—584: Oláh Miklós: Magyarország és Attila.

Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1962. 766—768.

ÉLETRAJZGYŰJTEMÉNYEK, ÉLETRAJZI ADALÉKOK

Fraknói Vilmos: Mátyás király magyar diplomatái. = Száz **1898.** 1—14, 97—112, 385—404, 481—489, 769—781, 865—875; 1899. 1—8, 291—309, 389—410, 773—787, 869—878. — Klny is.

Tartalma: 1898. 2—14: Kosztolányi György. 97—112: Handó György. — 385—404: Vetési Albert. — 481—489: Hangácsi Albert. — 769—771: Sáry Péter. — 771—774: Versényi László. — 775—781: Mohorai Miklós. — 865—868: Szántai Mihály. — 868—870: Kalmancsai Domokos. — 870—875: Sankfalvi Antal. — 1899. 1—3: Bánfi Miklós. — 3—5: Bajoni István. — 5—7: Nyújtódi Miklós. — 7—8: Bácskai Miklós. — 291—309: Ifjabb Vitéz János. — 773—774: Zrednai Vitéz János. — 774—779: Csezmicei János (Janus Pannonius). — 779—780: Imre boszniai prépost. — 780—783: Kendi Antal és Ferenc. — 783—787: Drági Tamás.

Békesi Emil: Magyar írók az Anjouk és utódaik korában. (1301—1458). = KatSz **1899.** 573—596, 761—820. [Tartalmának felsorolását lásd a 167. lapon.]

Békesi Emil: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** 40—49, 134—147, 237—248, 328—336, 440—449, 555—558, 623—634, 742—749, 855—866, 971—977.

Tartalma: 1. Debrenthey Tamás. 2. Vitéz János. 3. Laki Thúz János. 4. Ranzani Péter. 5. Pannoniai András. 6. Báthori László. 7. Macsinjain Miklós. 8. Böröczk (Tapolczai) János. 9. Galeotto Marzio. 10. Carbo Lajos. 11. Báthori Miklós. 12. Garázda Péter. 13. Csezmicei János (Janus Pannonius). 14. Bonfin Márk Antal. 15. Temesvári Pelbárt. 16. Regiomontanus (Müller) János. 17. Krumpachi Szakács Lőrinc. 18. Fodor (Crispus) István (Nagylucsei). 19. Brandolini Aurél (Lippus). 20. Szatmári (Mester) Ferenc. 20. [!] Vetési László. 21. Kosztolányi György Polykarp. 22. Rozsnyai Jámbor János. 23. Ilkusch Márton. 24. Gazulo János 25. Thuróczi János. 26. Dalmatiai Gyula. 27. Aranyosi Gellértfi János. 28. Lampridius Cervinus Illés. 29. Cortese Pál. 30 Cortese T. Sándor. 31. Nocolai András. 32. Késmárki János. 33. Facundus Kelemen. 34. Tamás szepesi olvasókanonok és vikárius. 35. Fuscus (Fekete) Palladius. 36. Milius Gyula. 37. Váczi Pál. 38. Tatai Antal. 39. Hunth Pál. 40. Szegetói Jakab. 41. Ragusai Lénárd. 42. Barbeta János. 43. Schwarz (Niger) Péter. 44. Horvátországi András. 45. Magyarországi Mihály (Michael de Hungaria.) 46. Pozsonyi János. 47. Szombathelyi Tamás. 48. Sebenicoi Márton. 49. De Salviatis György. 50. Csanádi Albert. 51. De Mirabilibus (Csuda) Miklós. 52. Dombrói Márk. 53. Magyar Gábor. 54. Magyar György. 55. Budai Miklós. 56. Gergely deák. 57. Pécskai Doroszló. 58. Opeli Péter. 59. Magyarországi Miklós. 60. Nagyszombati Izsák. 61. Lőcsei János. 62. Leibiczi Márton. 63. Regensperger Lénárd.

Hamann, Gustav: Johannes Kresling. = Jahrbuch für schlesische Kirchengeschichte (Ulm-Donau) **1965.** 7—12.

V. Kovács Sándor: Egy magyar humanista a mohácsi vész korában. (Kálnai Imre.) ItK **1970.** 661—667.

A költészet

Lásd még az „Egyes szerzők" között Garázda Péter, Janus Pannonius, Kosztolányi György, Megyericsei János, Nagyszombati Márton, Piso Jakab és Stephanus Taurinus irodalmát.

SZÖVEGEK

Lásd még fentebb a „Kiadások, adatközlések" című fejezetet.

A magyar renaissance költői. Ford., bev. és jegyz. ell. *Geréb László*. Bp. [**1947.**] 136 l. (Új könyvtár 9.)

Ism.: *Harcos Ottó*, Sorsunk 1948. 253—254. — Magyarok 1948. 256—257.

Alkinoosz kertje. (Humanista költőink Janus Pannoniustól Bocatius Jánosig.) Latinból ford., az utószót és a jegyzeteket írta *Tóth István*. Kolozsvár **1970.** 213 l. (Tanulók könyvtára 82.)

IRODALOM

Kemény József: Erdélyi költők a XVI. század másod tizedében. = ÚjMMúz 1857. VII. 413—422., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 83—92.

Hegedüs István: Mátyás király és a latin költők. = Mátyás Emlk. Bp. **1902.** 190—203.

A levél

Megjegyzés: A levélíró humanisták (Váradi Péter, Vitéz János) irodalmát lásd az „Egyes szerzők" című fejezetben.

SZÖVEGEK

Magyar humanisták levelei. XV—XVI. század. Kiad. és bev.: *V. Kovács Sándor*. Bp. **1971.** 712 l. (Nemzeti Könyvtár. Művelődéstörténet.)

Tartalma: 55—200: Vitéz János leveleskönyve. — 201—230: Janus Pannonius vál. levelei. — 231—282: Hunyadi Mátyás levelezéséből. — 283—406: Váradi Péter leveleskönyvéből. — 407—551. Kisebb humanista levelezésekből (Magyar Simon, Kosztolányi György, Garázda Péter, Vetési László, Váradi János, Ilkus Márton, Aragóniai Beatrix, Bakócz Tamás, II. Ulászló, Michael Styrius Transsylvanus, Bártfai János, Krausz Bálint, Piso István, Piso Jakab, Thurzó Zsigmond, Besztercei Kretschmer Lőrinc, Kesserű Mihály, Magyi Sebestyén, Bekényi Benedek, Taurinus István, Hagymási Bálint, Thurzó János, Thurzó Szaniszló, Bartholomeus Frankfordinus Pannonius, Fortunatus Máté, Adrianus Wolphardus, Maximilianus Transsylvanus, Nagyszombati Márton, Kassai Antoninus János, Tomori Pál, Werbőczy István, Szalaházi Tamás, Henkkel János, Czibak Imre, Schaider Pál) — 553—596: Brodarics István vál. levelei. — 597—684: Oláh Miklós leveleskönyvéből.

IRODALOM

Általában

[Schönherr Gyula] Sch. Gy.: Ismeretlen Mátyás-korabeli levelezőkönyv Darmstadtban. = MKsz **1890.** 147—149.
Moholi-Ernuszt Hanna: A humanista levél. = EPhK **1947.** 22—36.
Horváth Lóránt né: Egy 1515-ös leveleskönyv az Egyetemi Könyvtárban. (Kiadatlan reneszánsz-kori levelek.) = EK Évk. **1966.** III. 229—237.

A levélíró Mátyás király

Kiadások

Epistolae Matthiae Corvini regis Hungariae ad pontifices, imperatores, reges, principes aliosque viros illustres datae. [Ed.: *Emericus Kelcz.*] **1743.** 2, 284, 8 l. — 2. kiad.: Vol. 1—3. köt. Cassoviae 1744. 12, 147; 209; 113 l. — 3. kiad.: Cassoviae 1764. 99 l. [Az előző kiadás 2. része.]
Matthias Corvinus: Epistolae ad Romanos Pontifices datae et ab eis acceptae. Mátyás király levelezése a római pápákkal. 1458—1490. Kiad. és bev. *Fraknói Vilmos.* Bp. **1891.** 277 l. (Monumenta Vaticana Hungariae I. 6.)
Mátyás király levelei. Kiad. és bev. *Fraknói Vilmos.* 1—2. köt. Bp. **1893**—1895. 496, 406 l.
Mátyás a kortársak között. Írások, levelek. Válogatta *H. Balázs Éva.* Bev. *Elekes Lajos.* Bp. **1957.** XL, 202 l.
Ism.: *V. Kovács Sándor,* ItK 1958. 393—395. — AHist 1958. 428—429.

Irodalom

Fraknói Vilmos: Mátyás király leveleinek új kiadásáról. = MKsz **1890.** 1—10.
Décsényi Gyula: Mátyás király leveleskönyve a gróf Khuen-Héderváry család könyvtárában. = MKsz **1891.** 169—175.
Fraknói Vilmos: Mátyás király levelei. = = AkÉrt **1894.** 515—520.
D. Kr.: Mátyás király leveles könyve. = Száz **1895.** 382.
Acsády Ignác: Mátyás király, mint levélíró. = BpSz **1896.** 86. köt. 252—265.
Fraknói Vilmos: Mátyás király, mint levélíró. = AkÉrt 1896. 420—428.
Halász Gábor: Mátyás királyról. = Nyug **1940.** I. 116—121., és H. G. válogatott írásai. Bp. 1959. 505—514.
V. Kovács Sándor: Az antik források kérdése Mátyás király leveleiben. = ItK **1966.** 153—155.

A szónoklat

Macedóniai László

Kiadás

Macedonia, Ladislaus de: Orationes. Kiad. *Horváth István Károly, Valaczkay László.* = AUnivSzeg AAnt. et Arch. **1964.** VII. 1—48.
Ism.: *V. Kovács Sándor,* ItK 1966. 245—246.

Irodalom

Horváth István Károly—Obermayer Erzsébet: De vita operibusque Ladislai de Macedonia. = AUnivSzeg S. Ant. **1958.** 1—28.
Ism.: *V. Kovács Sándor,* ItK 1960. 728—729.
Horváth István Károly—Obermayer Erzsébet: M. L. Egy humanista élete és működése a Mohács körüli évtizedekben. = Száz **1959.** 773—801.

Egyéb szónoki művek

Majláth Béla: Debrenthei Tamás búcsúbeszéde II. Pius pápához. = MKsz **1889.** 208—217.
Eckhardt Sándor: Várdai István beszéde a francia király előtt. = EPhK **1938.** 101—104.
Banfi, Florio: Romei ungheresi del giubileo del 1475. = Corvina **1941.** 499—512. [Vetési László ez alkalommal elmondott beszédéről.]

A tudományos irodalom

ÁLTALÁBAN

Kemény József: Hazai tudósaink a XV. század végén s a XVI.-nak elején. = ÚjMMúz **1857.** I. 241—259, 334—356., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 46—76.
Erdélyi János: A bölcsészet Magyarországon. Mátyás kora. = SpFüz **1864.** 673—687.

EGYES SZERZŐK

Gellértfi János: De regimine pestilencie (1462—1473)

Csontosi János: Aranyasi Gellértfi János codexe 1462—1473-ból. = MKsz **1879.** 69—83.
V. Kovács Sándor: K otázke stredovekej slovenskej svetskej literatury. = SlovLit **1961.** 347—348.

V. Kovács Sándor: Avicenna középkori magyar hatásához. = FK **1961.** 341—342.

Sebesi Névtelen: Tractatus de ritu et moribus Turcorum (1481)

Kemény József: Szász-Sebes XV. századbeli tanodája, török általi ostroma és történetírójának emlékezete. = ÚjM-Múz **1857.** VII. 45—53., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 1—9.

Kuun Géza: Der Mühlbacher Anonymus. = Korrespondenzblatt **1890.** 88.

Göllner, Carl: Der „Tractatus de ritu et moribus Turcorum" des ungenannten Mühlbächers. = Deutsche Forschung im Südosten **1943.** 600—634.

Capesius, Bernhard: Sebastian Francks Verdeutschung des „Tractatus de ritu er moribus Turcorum". = Deutsche Forschung im Südosten **1944.** 103—128.

Göllner, Carl: Die Auflagen des „Tractatus de ritu et moribus Turcorum". = Deutsche Forschung im Südosten **1944.** 129—151.

Capesius, Bernhard—Göllner, Carl: Der ungenannte Mühlbächer. Leben und Werk. Sibiu—Hermannstadt **1944.** IV, 115 l. [Az előző három cikk, külön kiadványban.]

Georgius de Hungaria: Arithmetika (1499)

Kiadás

Georgius de Hungaria arithmetikája 1499-ből. *Szily Kálmán* és *Heller Ágost* rávonatkozó jelentésével. Bp. **1894.** XI, 24 l.

Irodalom

Szily Kálmán: Magyarországi György mester arithmetikája 1499-ből. = AkÉrt **1893.** 621—623., MKsz 1892/93. 86—91., és Sz. K.: Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. Bp. 1898. 169—175.

Hárs János: Hogyan számolt Magyarországi György mester 1499-ben? Bp. **1936.** 30 l. (Klny. Kereskedelmi Szakoktatás.)
Ism.: *F. E.*, ProtTanügyiSz 1937. 142—143.

Bánfi, Florio: Fra Giorgio di Settecastelli O. 'P. detto Georgius de Hungaria. = Memorie Domenicane **1939.** 130—141, 202—209.

Egyéb tudományos irodalom

[Ábel Jenő] Á. J.: Eperjesi János XVI. századbeli matematikusunkról ... = EPhK **1881.** 259.

[Vári] Weiss Rezső: Matthaeus Fortunatus. = EPhK **1888.** 346—362.

Divéky Adorján: Egy lőcsei szerző műve 1513-ból. = KözlSzepesMúlt **1912.** 116—118. [Pauschner Sebestyén 1513-i számtani kézikönyvéről.]

Huszti József: Magyar humanista mint török tudós V. Miklós pápa udvarában. = Száz **1927.** 344—350. [Ivanics Pálról.]

Bónis György: Egy Jagelló-kori magyar jogász (Petróczi Henczelfi István). = A Szegedi Tudományegyetem állam- és jogtudományi karának Évk. **1953.** 6—7.

Kulcsár Péter: A humanista földrajzkutatás kezdetei Magyarországon. = FöldrK **1969.** 297—308.

3. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET

Czech János: Tudományok állapotja Magyarországban az Árpádok idejében. = MTT Évk. **1835.** 186–235.

[Fraknói] Frankl Vilmos: A magyar nemzet műveltségi állásának vázlata az első fejedelmek korában és a kereszténység behozatalának története. Pest **1861.** XII, 403 l.

Vass József: Az Anjouk és míveltségünk. = BpSz **1861.** 12. köt. 3–66, 241–302.

[Fraknói] Frankl Vilmos: A tudományok állapota hazánkban az Árpádok alatt. = GyőriTörtRégFüz **1863.** 214–224, 307–314.

Bohus Rezső: A szellemi műveltség állapota Magyarországon az Árpádok korszakában. Bp. **1876.** 40 l.

Laky Mátyás: Művelődésünk tényezői Zsigmond alatt. Bp. **1876.** 59 l.

Ormós Zsigmond: Árpád-kori művelődésünk története. Bp. **1881.** 558 l.

Békefi Remig: Vallásos és erkölcsi élet Magyarországon az Árpádházi királyok korában. = KatSz **1896.** 1–41, 181–239.

Békefi Remig: III. Béla s a magyar nemzet művelődése. = III. Béla király emlékezete. Bp. **1900.** 114–144.

Békefi Remig: Az Árpádok mint a magyar keresztény egyház és műveltség szervezői. = Árpád és az Árpádok. Bp. **1908.** 279–301, 360.

Acsay Ferenc: A nemzeti elem az Árpádok művelődésében és iskolázásában. Pécs **1910.** VII, 200 l.

Ism.: *Tóth-Szabó Pál*, MPed 1911. 164–165.

Buday Károly: A magyar művelődés a XIV. sz. első felében. Sátoraljaújhely **1912.** 195 l.

Divéky Adorján: Zsigmond lengyel herceg budai számadásai. (1500–1502, 1505.) Bp. **1914.**

Márki Sándor: Magyar középkor. Bp. **1915.** 293 l.

Ism.: [*Révész Imre*] *ri.*, ProtSz 1916. 379–380. — *Gálos Rezső*, Száz 1918. 190–191.

Erdélyi László: Magyar művelődéstörténet. II. korszak. A keresztény társadalom szervezése. Az Árpád-királyok kora. 1000–1301. Kolozsvár **1918.** 560 l.

Iványi Béla: A győri székeskáptalan régi számadáskönyvei. Bp. **1918.** 43 l. (A Szt. István Akadémia történelem-, jog- és társadalomtudományi osztályának felolvasásai I. 1.)

Horváth Henrik: Zsigmond király és kora. Bp. **1937.** 246 l.

Ism.: *Mihályi Ernő*, PannonhSz 1938. 303–304.

Varjas Béla: Középkori magyar tájszemlélet. = Mságtud **1937.** 122–131. — Klny.: A Mságtud tanulmányai 8.

Deér József: Pogány magyarság — keresztény magyarság. Bp. **1938.** 271 l. — Heidnisches und Christliches in der altungarischen Monarchie. Darmstadt 1969. 129 l.

Magyar művelődéstörténet. 1. köt. Ősműveltség és középkori kultúra. Bp. **1939.** 636 l.

Magyar művelődéstörténet. 2. köt. Magyar renaissance. Bp. **1939.** 670 l.

Pásztor Lajos: A magyarság vallásos élete a Jagellók korában. Bp. **1940.** 181 l. (Néhány részlete: Száz 1941. 39–57, 140–183.)

Ism.: *Galla Ferenc*, Theologia 1942. 81–83.

Dercsényi Dezső: Nagy Lajos kora. Bp. **1941.** 319 l.

Pálinkás László: A renaissance Magyarországon. Bp. **1942.** 23 l., 16 t.

Balogh Jolán: Az erdélyi renaissance. 1460–1541. Kolozsvár **1943.** 408 l., 281 t.

László Gyula: A honfoglaló magyar nép élete. Bp. **1944.**

Szigeti Kilián: A budai hajdani várkápolna zenei élete a XIV–XVI. században. = MZene **1968.** 402–428.

Mezey, László: Ungarn und Europa im 12. Jahrhundert. Kirche und Kultur zwischen Ost und West. = Probleme des 12. Jahrhunderts. Vorträge und Forschungen. XII. Konstanz–Stuttgart **1969.** 255–272.

Székely, Gy[örgy]: Evolution de la structure et de la culture de la classe dominante laïque dans la Hongrie des Árpád. =

AHist **1969.** 223—252. — A világi uralkodó osztály szerkezetének és kultúrájának fejlődése az Árpád-kori Magyarországon. = VasiSz 1970. 103—114.

Bogyay, Thomas von: Die Kunst der corvinischen Renaissance. = Südostdeutsches Archiv **1970.** 44—55.

A MAGYARORSZÁGI LITURGIA

Lásd még: Liturgikus kéziratok és nyomtatványok. (207. l.)

Knauz Nándor: A magyar egyház régi szokásai. = MSion **1865.** 401—413; 1867. 1—20, 73—85, 161—167, 241—248, 321—331; 1868. 177—194, 801—812, 881—891; 1869. 5—15, 81—97, 183—196, 251—263, 676—683, 719—745, 799—814, 879—889. — Egy része klny.-ban is: A magyar egyház régi mise- és zsolozsmakönyvei. Libri missales ac breviaria ecclesiae hungaricae. Esztergom 1870. 111 l.

Dankó József: Magyar szertartási régiségek. = ÚjMSion **1872.** 81—97, 161—174, 241—260, 321—340. — Klny. is.

Dankó József: A húsvéti isteni szolgálat a régi magyar egyházban. Esztergom **1872.**

Sörös Béla: A magyar liturgia története. Bp. **1904.** VIII, 344 l.

Bőle Kornél: Adatok a Domonkos-rend liturgiájához és a gyulafehérvári Batthyány-könyvtár idevágó kéziratához. = A Szent Domonkos-rend múltjából és jelenéből. Bp. **1916.** 284—291.

Schullerus, Adolf: Geschichte des Gottesdienstes in der Siebenbürgisch-sächsischen Kirche. = ArchivSiebLk **1928.** 299—522.

Gábriel Asztrik: A premontreiek Szent István tisztelete a középkorban. Bp. **1938.** 9 l. (Klny. a Gödöllői Premontrei Gimn. értesítőjéből.)

Gyéressy Ágoston: A pálos mise. = Theologia **1938.** 201—205. és Vig 1938. 271—275.

Kühár Flóris: Mária-tiszteletünk a XI. és XII. század hazai liturgiájában. Bp. **1939.** 19 l. (A Szt. István Akadémia hittudomány-bölcseleti osztályának értekezései III, 3.)

Waczulik Margit: Szűz Mária tisztelete kereszténységünk első századában. = Regnum **1938/39.** 59—74.

Bálint Sándor: Liturgia és néphit. = Úr és paraszt a magyar élet egységében. Bp. **1941.** 106—134., és B. S.: Sacra Hungaria. Tanulmányok a magyar vallásos népélet köréből. Bp. é.n. [1943.] 99—128. („Liturgia és néphagyomány" címen.) — Kivonata: Les traditions populaires hongroises et la liturgie catholique. = NRH 1941. II. 522—529.

Radó Polikárp: A nemzeti gondolat középkori liturgiánkban. = KatSz **1941.** 431—438.

Bálint Sándor: A Napbaöltözött Asszony. (Fejezet a magyar kultusztörténetből.) = Mságtud **1942.** 436—442., és B. S.: Sacra Hungaria. Tanulmányok a magyar vallásos népélet köréből. Bp. é.n. [1943.] 19—27.

Radó Polikárp: La liturgie romaine de la Hongrie médiévale. = NRH **1942.** II. 423—430.

Radó Polikárp: Az „aprószentekelés" s a magyar liturgiatörténet. = Theologia **1943.** 257—260.

Rónay György: Irodalom és liturgia a magyar középkorban. = Vig **1943.** 415—420.

Radó Polikárp: A magyarországi miseliturgia legrégibb forrásai. = PannonhSz **1944.** 113—124.

Roth, Erich: Die Geschichte des Gottesdienstes der Siebenbürger Sachsen. Göttingen **1954.** 281 l. (Forschungen zur Kirchen- und Dogmengeschichte 3.)

Radó Polikárp: A magyar liturgia eredete a XI. században. = Vig **1957.** 391—399.

Reinerth, Karl: Ein neuer liturgiegeschichtlicher Beitrag zur Erforschung der Herkunft der Siebenbürger Sachsen. = Theologische Literaturzeitung **1959.** 25—44.

Juhász Péter: A liturgikus reform megalapozása. = Vig **1964.** 327—340.

Rajeczky Benjámin: Többszólamúság a középkori Magyarországon. = Magyar zenetörténeti tanulmányok. Bp. **1968.** 125—135. — Mittelalterliche Mehrstimmigkeit in Ungarn. = Musica antiqua Europae Orientalis. Bydgoszcz 1966 Polska. Acta scientifica congressus. Warszawa 1966. 223—236.

MECÉNÁSOK

A királyi udvar

MÁTYÁS UDVARA

Csánki Dezső: I. Mátyás udvara. = Száz **1883.** 515—581, 617—667, 750—785. — Külön is: Bp. 1884. 193 l.

Ism.: *Arany László,* Összes Művei. 3. köt. Bp. 1901. 443—448.

Pulszky Ferenc: A renaissance és Mátyás király. = AkÉrt **1890.** 368—375.

Csánki Dezső: A renaissance és Mátyás király. = BpSz **1891.** 66. köt. 222—244, 392—417.

MÁRKI SÁNDOR: Mátyás és a renaissance. = ErdMúz **1896.** 359–376. — Mathias Corvinus und die Renaissance. Wien 1900. 24 l. (Klny.: Österr.-Ungar Revue.)

MÜNTZ EUGEN: Mátyás és a renaissance. = Mátyás Emlk. Bp. **1902.** 152–156.

PAPP JÓZSEF: Mátyás és Dante. = Mátyás Emlk. Bp. **1902.** 182–190.

BERZEVICZY ALBERT: Beatrix királyné. Bp. **1908.**

CSÁNKI, DEZSŐ: La corte di Mattia Corvino. = Corvina **1921.** I. 25–47.

GOMBOSI OTTÓ: Zenei élet Mátyás király udvarában. = Muzsika **1929.** 4. sz. 27–39. — Vita musicale alla corte di re Mattia. = Corvina 1929. 110–130.

KARL, LOUIS: Le roi Mathias de Hunyad, mécène et bibliophile. = La Bibliofilia **1934.** 370–382. — Klny. is.

BERKY IMRE: A reneszánsz fejedelem. = Pannonia **1940.** 170–183.

HARASZTI EMIL: Zene és ünnep Mátyás és Beatrix idejében. = Mátyás Emlk. 2. köt. Bp. **1940.** 289–412.

HEKLER ANTAL: Mátyás király, a renaissance-uralkodó. = AkÉrt **1940.** 38–65. —

HUSZTI, JOSEPH: Der humanistische Hof König Mathias. = UngJb **1940.** 231–245.

KARDOS TIBOR: Mátyás király és a humanizmus. = Mátyás Emlk. 2. köt. Bp. **1940.** 9–106. — Mattia Corvino, re umanista. = La Rinascita 1940. 803–841; 1941. 69–83. — Klny. is.

HARASZTI, EMIL: Les musiciens de Mathias Corvinus et de Béatrice d'Aragon. = La musique instrumentale de la Renaissance. Red. J. Jacquot. Paris **1955.**

ELEKES LAJOS: Mátyás és kora. Bp. **1957.**

BALOGH JOLÁN: A művészet Mátyás király udvarában. Bp. **1966.** 799, 509 l. [1. köt.: Adattár. 2. köt.: Képek.]

Ism.: *Vörös Károly*, LK 1966. 351–355. — *Filep Antal*, Ethn 1968. 275–277. — *V. Kovács Sándor*, ItK 1968. 716–717. — *Lajta Edit*, MűvtÉrt 1968. 291–293.

JAGELLO KIRÁLYI UDVAROK

SOLTÉSZ GYULA: Az 1494. és 1495. évi királyi számadások művelődéstörténeti vonatkozásai. Bp. **1905.** 114 l. (Művtört. Értek. 18.)

FÓGEL JÓZSEF: II. Ulászló udvartartása. (1490–1516.) Bp. **1913.** 166 l.

Ism.: *Szabó Dezső*, Száz 1913. 613–617.

FÓGEL JÓZSEF: II. Lajos udvartartása. (1516–1526.) Bp. **1917.** 163 l.

Ism.: *Angyal Dávid–Domanovszky Sándor*, AkÉrt 1917. 298–301. — *Hóman Bálint*, Száz 1918. 75–76.

KVAČALA, JÁN: Kráľovná Mária a jej účasť v dejoch Reformácie (1521–1555). = Viera a veda **1930.** 10–22, 59–72, 97–105. — Klny. is.

HALÁSZ GÁBOR: La reine Marie de Hongrie. = NRH **1937.** II. 24–29.

Főpapi és főúri mecénások

Megjegyzés. A könyvgyűjtő mecénásokra vonatkozó irodalom a „Könyvek, könyvtárak" című fejezetben található.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNY

BALOGH JOLÁN: I mecenati ungheresi del primo Rinascimento. = AHistArt **1967.** 206–212.

EGYES MECÉNÁSOK

Bakócz Tamás

PODHRADSZKY J[ÓZSEF]: Adatok Bakócz Tamás esztergomi érsek életéhez. = AkÉrt **1855.** 549–588.

RÁTH KÁROLY: Bakacs Tamás prímás esztergomi iskolája. = GyőriTörtRégF **1865.** 96.

SZÁNTÓFY ANTAL: Bakacs Tamás végrendelete. = MSion **1869.** 522–531.

Bakócs-codex vagy Bakócs Tamás egri püspök udvartartási számadáskönyve 1493–6 évekről. Közli *Kandra Kabos*. = Adatok az Egri Egyházmegye Történelméhez **1887/88.** 333–458.

FRAKNÓI VILMOS: Erdődi Bakócz Tamás élete. Bp. **1889.** 220 l. (M.T.Életr.)

Ism.: *Junius*, Száz 1889. 417–433. — *Pulszky Ágost*, ProtSz 1889. 132–139. — *Péterfy Jenő*, Összegyűjtött munkái. 3. köt. Bp. 1901. 498–511.

KEREZY JENŐ: Bakócz Tamás egri püspök udvartartása és egyházmegyéje. Erzsébetváros **1910.** 96 l. (Művtört.Értek. 39.)

BALOGH JOLÁN: Az esztergomi Bakócz kápolna. Bp. **1955.** 139 l. — La cappella Bakócz di Esztergom. = AHistArt 1956. 1–198.

Báthory Miklós

GYURINKA ANTAL: Báthory Miklós és Vác városa. = Családi Lapok **1856.** I. 151–159.

GYURINKA ANTAL: Báthori Miklós váci püspök. Nagykőrös **1904.** 16 l.

Ism.: *Hübner Emil*, KatSz 1905. 107–108.

HUSZTI JÓZSEF: Angelus Callimachus Siculus költeménye Báthori Miklóshoz. = MKsz **1929.** 9–14.

Csáky Miklós

Bunyitay Vince: Gróf Csáky Miklós hercegprímás váradi püspökségének története. Vác **1935.** 44 l.

Juhász, Koloman: Nicolaus von Chaak. Ein Bischof zur Zeit des ungarischen Bauernaufstandes 1514. = Burgenländische Heimatblätter **1960.** 194–201.

Ippolito D'Este

Gerevich, Tibor: Ippolito d'Este, arcivescovo di Strigonio. = Corvina **1921.** I. 48–52.

Banfi, Florio: Il cardinale Ippolito d'Este nella vita politica dell'Ungheria. = L'Europa Orientale **1938.** 61–77.

Gosztonyi János

Régi könyvbejegyzések a győri püspöki papnövelde könyvtárában. = MKsz **1883.** 218–219. [Gosztonyi János bejegyzése 1502-ből.]

Décsényi Gyula: Gosztonyi János püspök származásához. = Turul 1891. 194–196; **1892.** 56.

Sörös Pongrác: Adatok felsőszelestei Gosztonyi János püspök életéhez. = Religio **1909.** 595–600, 612–614, 629–633, 644-646, 660–661.

Eckhardt Sándor: Magyar humanisták Párizsban. = Min **1929.** 70–91. — Klny.: Minerva Ktár 19. — Un prélat humaniste et érasmien: Jean de Gosztonyi à Paris. (1515.) = E. S.: De Sicambria à Sans-Souci. Paris 1943. 139–158.

Gábriel Asztrik: Gosztonyi püspök és párizsi mestere. = EPhK **1936.** 15–29.

Horváth Boldizsár: Egy Vas megyei humanista. = VasiSz **1967.** 437–440.

Vetési Albert

Makkay József: Vetési Albert veszprémi püspök. = MSion **1897.** 498–515.

Lukcsics József: Hunyadi Mátyás Vetési Albert ellen. = Religio **1913.** 10–11.

Gutheil Jenő: Mátyás korának veszprémi emlékei. = VasiSz **1940.** 119–134.

Egyéb mecénások

Tóth Szabó Pál: Szathmári György prímás. (1457–1524.) Bp. **1906.** 315 l. (M.T. Életr.)

Balogh István: Szalkai László esztergomi érsek. Bp.–Kassa **1942.** 124 l.

KÖNYVEK, KÖNYVTÁRAK

Összefoglaló tanulmányok

Csontosi János: Adalék a magyarországi XIV–XV. századi könyvmásolók és betűfestők történetéhez. = MKsz **1879.** 42–59. 134–149, 297–305; 1880. 247–254; 1881. 205–214. [Az egyes közlemények címei néhol eltérőek.]

Adatok a hazai középkori könyvtárak történetéhez. = MKsz **1888.** 85–90; 1889. 88–98; 1890. 48–53; 1891. 33–44.

Kaposi József: Dante ismeretének első nyomai hazánkban és a magyarországi Dante-kódexek. Bp. **1909.** 62 l.
Ism.: *Cs. Papp József*, EPhK 1910. 214–215.

Hoffmann Edith: A Nemzeti Múzeum Széchényi-Könyvtárának Magyarországon illuminált kéziratai. = MKsz **1927.** 1–43.

Hoffmann Edith: Régi magyar bibliofilek. Bp. **1929.** 212, 293–304 l., 37 t.
Ism.: *Gulyás Pál*, MKsz 1929. 239–241. — *Fitz József*, ProtSz 1930. 415–416.

Berkovits Ilona: A budapesti Egyetemi Könyvtár festett kéziratainak egy csoportja. = MKsz **1931.** 1–22. [Magyarországi kódexek.]

Gábriel Asztrik: A középkori kéziratok identifikációja és lokalizációja. = MKsz **1937.** 298–312. — Klny. is.
Ism.: *Kárpáty-Kravjánszky Mór*, Theologia 1938. 379.

Hunyady József: A magyar könyvkötés művészete a mohácsi vészig. Bp. **1937.** 111 l.

Gábriel Asztrik: A középkori kéziratok kormeghatározása. = MKsz **1938.** 355–364.

Berkovits, Elena: Miniatori ungheresi nel „Dictionnaire des Miniaturistes". = Corvina **1941.** 255–281. — Klny. is.
Ism.: *Radó Polikárp*, MKsz 1941. 405–407.

Berkovits Ilona: A magyar miniatúrafestészet kezdetei. = Mságtud **1942.** 485–519.

Berkovits Ilona: Kolostori kódexfestészetünk a XIV. században. = MKsz **1943.** 347–362. — Klny. is.

Berkovits, Elena: La miniatura ungherese nel periode degli Angioini. = Janus Pannonius **1947.** 67–125.

Mezey László: Forrásszemelvények a kéziratosság korának könyvtörténetéhez. Bp. **1956.** 252 l.

Szabó, George: Fourteenth Century Hungarian Manuscripts in the United States. A Bibliography. New York **1961.** 9 l. (Hungarian Bibliography Series 4.)

Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1962. 541–542.

MEZEY LÁSZLÓ: Problémák és megoldások a kódexkutatásban. = OSzK Évk. 1960. Bp. **1962.** 159–165.

MIŠIANIK, JÁN–GÜNTHEROVÁ, ALŽBETA: Illuminierte Handschriften aus der Slowakei. Praha **1962.** 173 l.

Ism.: *Klemmt, Rolf*, Südostdeutsche Forschungen 1964. 377–378.

MOLLAY KÁROLY: Középkori soproni naptárak. = SoprSz **1962.** 215–226, 299–311.

Magyar kódexek a XI–XVI. században. Bev. *Berkovits Ilona*. Bp. **1966.** 194 l. — Illuminierte Handschriften aus Ungarn von 11–16. Jahrhundert. Bp. 1968. 110 l., 44 t. — Illuminated manuscripts in Hungary. XI–XVI. centuries. Bp. 1969. 110 l., 44 t.

Ism.: *Klaniczay Tibor*, ItK 1967. 242–243.

Liturgikus kéziratok és nyomtatványok

FABRITIUS, KAREL: Aus alten Messbüchern und Brevieren. = ArchivSiebLk **1872.** 373–385.

DANKÓ JÓZSEF: Magyar egyházi bibliografiai érdekességek. Az ordinariusok. = MKsz **1888.** 105–139. — Klny. is.

RÁTH GYÖRGY: Nyomtatott szertartáskönyveink a római Rituale behozataláig. = MKsz **1890.** 163–191.

RÁTH GYÖRGY: A Pannonhalmi Szent Benedek-Rend nyomtatott imakönyvei a Breviarium Monasticum behozatala előtt. Bp. **1894.** 57 l.

Ism.: *Erdélyi László*, Száz 1895. 572–575. — *Kollányi Ferenc*, MKsz 1895. 174–175.

MORIN, GERMAIN: Manuscrits liturgiques hongrois des XIe et XIIe siècles. = Jahrbuch für Liturgiewissenschaft **1926.** 54–67.

Ism.: *Zalán Menyhért*, MKsz 1927. 327–329.

ZALÁN MENYHÉRT: A magyar középkori missalék kutatásának feladatairól. = PannonhSz **1928.** 189–198.

REINERTH, KARL: Das Brevier der Siebenbürgisch-sächsischen Kirche. = Festschr. Friedrich Teutsch. Hermannstadt **1931.** 191–226. — Klny. is.

Ism.: *Stapper, Richard*, Siebenbürgische Vierteljahrsschrift **1932.** 232–234.

HUBAY ILONA: Missalia Hungarica. Régi magyar misekönyvek. Bp. **1938.** 105 l. (Az OSzK Kiadv. 5.)

Ism.: *Cs[apodiné] Gárdonyi Klára*, Száz 1940. 238.

KNIEWALD, DRAGUTIN: Zagrebački liturgijski kodeksi 11–15. st. = Croatia Sacra **1940.** 1–128.

RADÓ, POLYCARPUS: Index codicum manu scriptorum liturgicorum Regni Hungariae. = A Pannonhalmi Szt. Gellért főisk. évk. **1941.** 143–202. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 14.

Ism.: *Gábriel Asztrik*, MKsz 1942. 77–80. — *Grosjean*, Analecta Bollandiana 1943. 302 l. — *Ivánka Endre*, Száz 1943. 483–484.

RADÓ POLIKÁRP: A magyar középkor kótás kéziratai. Latin egyházi kéziratok jegyzéke. = MZeneiSz **1941.** 93–101.

RAJECZKY BENJÁMIN: Középkori missaléink praefatio-dallamai. Adalékok a gregorián-ének magyarországi fejlődéséhez. = MZeneiSz **1941.** 233–244.

JÁVOR EGON: Hét kéziratos pozsonyi missale a Nemzeti Múzeumban. Bp. **1942.** 126 l., 4 t. (Az OSzK Kiadv. 15.)

Ism.: *Ivánka Endre*, Száz 1943. 483–484. — *Waldapfel Eszter, K.*, MKsz 1945. 139–140.

RADÓ POLIKÁRP: Adalékok a magyar liturgiatörténet bibliografiájához. — Beiträge zur Bibliographie der ungarischen Liturgiegeschichte. = A Pannonhalmi Szt. Gellért Főisk. Évk. **1942.** 60–98. — Klny. is.

TELLER FRIGYES: Monumenti di musica sacra nell'Ungheria medievale. = Corvina **1942.** 461–487.

RADÓ POLIKÁRP: Nyomtatott liturgikus könyveink kézírásos bejegyzései. = Pannonh. Főisk. Évk. **1942/43.** 313–429. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 19.

Ism.: *Gábriel Asztrik*, MKsz 1946. 138–139.

TELLER FRIGYES: Magyarország középkori hangjelzett kódexei. A legrégibb liturgikus kódexek zenepaleográfiai vizsgálata, tekintettel a magyar középkor kódexeire és kódextöredékeire. = Theologia **1944.** 156–166, 249–271. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 20.

Ism.: *Gábriel Asztrik*, MKsz 1946. 137–138.

RADÓ, POLYCARPUS: Libri liturgici manu scripti bibliothecarum Hungariae. I. Libri liturgici manuscripti ad missam pertinentes. Bp. **1947.** 223 l. (Az OSzK Kiadv. 26.)

BORSA GEDEON: Az Obsequiale Strigoniense 1526 előtt készült nyomtatott kiadásai. = MKsz **1962.** 210–217.

SZIGETI KILIÁN: A magyar középkor zenei emlékei Szombathelyen. = VasiSz **1962.** 2. sz. 64–73.

SZIGETI KILIÁN: Denkmäler des Gregorianischen Chorels aus dem ungarischen Mittelalter. = StudMus **1963.** IV. 129–172.

KOTVAN, IMRICH: Missale Strigoniense — Hain 11 428. = Beiträge zur Inkunabelkunde (Berlin) **1967.** 189.

Soltész, Elisabeth: Diurnalia und Breviere aus dem XV. Jahrhundert in ungarischen Bibliotheken. = Beiträge zur Inkunabelkunde (Berlin) **1967.** 150—154.

XI—XIII. század

KÖNYVTÁRAK

Jakubovich Emil: A gyulafehérvári könyvpusztítás 1277-ben. = MKsz **1923.** 139—140.

Iványka Endre: László mester, esztergomi prépost könyvtára 1277-ben. = Theologia **1937.** 216—226.

Lovass Gyula: Egy középkori francia kolostor könyvei Magyarországon. = EPhK **1938.** 224—226.

Csapodi Csaba: A legrégibb magyar könyvtár belső rendje. (Pannonhalma a XI. században.) = MKsz **1957.** 14—24. — Klny.: A MTA Ktárának közl. 3. — Die Aufstellung der Klosterbibliothek Pannonhalma (St Martinsberg, Ungarn) im 11. Jahrhundert. = GutenbergJb 1969. 308—312. [Rövidített szöveg.]
Ism.: *Komjáthy Miklós*, LK 1958. 294.

Iványka, A[ndré]: Deux catalogues de bibliothèque de la Hongrie médiévale et ce qu'ils nous enseignent. = Medieval and Renaissance Studies **1958.** IV.

Constantinescu, Radu—Lazea, E.: O bibliotecă monastică din Transilvania pe la 1200. = Studii **1969.** 1145—1153.

EGYES KÓDEXEK

A Szelepchényi-kódex (1073 előtt)

Radó Polikárp: Hazánk legrégibb liturgikus könyve: a Szelepchényi-kódex. = MKsz **1939.** 352—412. — Kivonata: SztIAkÉrt 1939. 20—22.

Szigeti Kilián: A Szelepchényi-kódex. = MKsz **1961.** 363—370.

A Hahóti-kódex (1080 körül)

Kniewald Károly: A „Hahóti kódex" (zágrábi MR 126. kézirat) jelentősége a magyarországi liturgia szempontjából. = MKsz **1938.** 97—112. — Klny is.

Kniewald Károly: A zágrábi érseki könyvtár MR 126 (XI. szd.) jelzésű Sacramentáriumának magyar rétege a MR 67. sz. zágrábi Breviárium (XIII. szd.) megvilágításában. = PannonhSz **1938.** 36—50. —Klny.: A Pannonhalmi Szemle Ktára 22.

Kühár, Flóris: Les sources françaises de la vie liturgique en Hongrie. = NRH **1938.** I. 423—427.

Kniewald, Dragutin: Zagrebački sakramentarij sv. Margarete MR 126. = Serta Hoffilleriana. Zagreb **1940.** 453—464.
Ism.: *Danczi Villebald*, MKsz 1941. 104.

Kniewald, Carolus: Officium et Missa de Conceptione et Nativitate B. M. V. secundum consuetudinem veterem Zagrabiensem. = Ephemerides Liturgicae **1959.** 3—21. [A Hahóti-kódexről is.]

Az Esztergomi Benedictionale (1083 körül)

Kniewald Károly: Esztergomi Benedictionale. (XI. század.) = MKsz **1941.** 213—231.

Hudovsky, Z.: Benedictionale MR 89 of the Metropolitan Library in Zagreb. = StudMus **1967.** 55—75.

Codex Albensis (XII. század első fele)

Falvy Zoltán: A gráci antifonárium. (Magyar zenetörténeti emlék a XII. századból.) = ZTT **1955.** 17—49.

Codex Albensis. Kiad. *Falvy Zoltán, Mezey László.* Bp. — Graz **1963.** 175 l., 160 t. [Fakszimile-kiadás.]
Ism.: *Szigeti Kilián*, MKsz 1964. 186—187. — *V. Kovács Sándor*, ItK 1965. 121—122.

A Pray-kódex (1192—1195)

Békesi Concilia Emil: Irodalmi felfedezés. = ÚjMSion **1874.** 425—435, 529—537. [A Pray-kódex keletkezési helyéről.]

Fraknói Vilmos: A Pray-codex. = MKsz **1879.** 275—278.

Széchy Károly: A Pray-codex ügyében. = ItK **1895.** 1—23., és Sz. K.: Kisebb tanulmányok. Bp. 1897. 143—175.

Sebestyén Gyula: A Pray-kódex kora. = MKsz **1898.** 46—51.

Réthei Prikkel Marián: A Pray-kódex. Bp. **1903.** 56 l. — Kivonata: AkÉrt 1902. 172—177.

Isoz Kálmán: Latin zenei paleografia és a Pray-kódex zenei hangjelzései. Bp. **1922.** XII, 128 l.
Ism.: *Kereszty István*, MKsz 1922. 207—208. — *Molnár Imre*, BpSz 1923. 193. köt. 69—71.

Zalán Menyhért: A Pray-kódex forrásaihoz. = MKsz **1926.** 246—278.

Ernyey József: A Pray-kódex termőhelye és eredeti rendeltetése. = MKsz **1927.** 67—83.

Mohlberg, Karl: Das älteste Sakramentar Ungarns und eine wiedergefundene Micrologus-Hss. = Ephemerides Liturgicae **1927.** 68 l.

Zalán, Menhardus: Das früheste Vorkommen des Festes Praesentatio B. M. V. im Abendland. = Ephemerides Liturgicae **1927.** 188—189.

Zalán Menyhért: A Pray-kódex benedictiói. = MKsz **1927.** 44—66.

Zalán Menyhért: A Pray-kódex föltámadási szertartása és misztériumdrámája. = PannonhSz **1927.** 97—104.

Zalán Menyhért: A Pray-kódex írásának helye és további sorsa. = MKsz **1927.** 247—274.

Bartoniek Emma: Alexander de Villa Dei Massa computi-ja a Pray-codexben. = MKsz **1931.** 137—139.

Heilig Konrád: A Pray-kódex problémája. = Száz **1933.** 55—64.

Kniewald Károly—Kühár Flóris: Magyar szentek ünnepei és miséi a Pray-kódexben. = PannonhSz **1939.** 11—19. — Klny.: A Pannonhalmi Szemle Ktára 25.

Kniewald Károly: A Pray-kódex miserendje. = Theologia **1939.** 1—27, 97—111.

Kniewald Károly: A Pray-kódex sanctorale-ja. = MKsz **1939.** 1—53. — Das Sanctorale des ältesten ungarischen Sakramentars. = Jahrbuch für Liturgiewissenschaft 1939. 1—21.

Kniewald Károly: A Pray-kódex tartalma, kora, jelentősége. = MKsz **1939.** 413—455.

Kühár Flóris: Kanonokok és szerzetesek litániája a Pray-kódexben. = MKsz **1939.** 67—69.

Kühár Flóris: A Pray-kódex rendeltetése, sorsa, szellemtörténeti értéke. = MKsz **1939.** 213—233.

Rajeczky Benjámin: A Pray-kódex két Mária-himnusza. = Magyar Kórus **1941.** 840—842.

Radó Polikárp: A Pray-kódexről. = It **1944.** 49—55.

Falvy Zoltán: A Pray-kódex zenei paleográfiája. = Zenetud. Tanulm. **1954.** 509—553.

Marjalaki Kiss Lajos: Hol írták a Halotti Beszédet? A Pray-kódex keletkezési helye. = BorsSz **1961.** 409—410.

Ratkoš, P[eter]: A Pray-kódex keletkezése és funkciója. = Száz 1968. 941—964, — Nový pohl'ad na vznik a funkciu Prayovho kódexu. = Slovenská archivistika **1966.** 98—120.

Szabó Flóris: A Pray-kódex egy helyének megfejtése. = ItK **1968.** 65—66.

Szepessy, T[ibor]: Beiträge zu den Quellen des Pray-Kodexes. = AAnt **1969.** XVII. 49—53.

Szepessy Tibor: A Pray-kódex európai kapcsolataihoz. = ItK 1969. 63—65.

Egyéb kódexek

Gertrud királyné, sz. Erzsébet és Margit, Lajos magyar király arájának imádságos könyvei. = MKsz **1880.** 173—178.

Fraknói Vilmos: Árpád-házbeli Szent Erzsébet imádságos könyvei Cividaleban. = MKsz **1882.** 175—180.

Fejérpataky László: A Gutkeled-Biblia. = MKsz **1892/93.** 5—22.

Varjú Elemér: Bernát szpalatói érsek kódexe az esztergomi főegyházmegyei könyvtárban. = MKsz **1902.** 199—201.

Gábor Gyula: Adatok a középkori magyar könyvírás történetéhez. = MKsz **1910.** [24: A bambergi XIII. századi magyar vonatkozású graduale.]

Berkovits Ilona: A Budapesti Egyetemi Könyvtár Albucasis-kódexe. = MKsz **1937.** 229—240. — Klny. is.

Kniewald Károly: Hartwick győri püspök Agenda Pontificalis-a. = MKsz **1941.** 1—21. [1090—1100 körül.]

Jakab Géza: Zalai kódexeink. = A Göcseji Múzeum Jubileumi Emlékkönyve. Zalaegerszeg **1960.** 215—224. [Hahóti-kódex; Csatári- vagy Gutkeled-biblia.]

Mészáros István: Magyarországi iskoláskönyv a XII. század első feléből. = MKsz **1961.** 371—398.

XIV. század

KÖNYVTÁRAK

Ipolyi Arnold: A pozsonyi káptalan XIV. századbeli könyvtára. = ÚjMMúz **1856.** I. 161—191.

Ipolyi Arnold: Egy középkori magyar plébános könyvtára. = MKsz **1876.** 229—241. [Körmöcbánya, XIV—XV. század.]

EGYES KÓDEXEK

A Vatikáni Legendárium (1333 körül)

Karl, Louis: Notice sur une légendier historique conservé à Roma. = Revue Archéologique **1925.** 292—322.

Levárdy, Ferenc: Il Leggendario ungherese degli Angiò conservato nella Bibliotheca Vaticana, nel Morgan Library e nell'Ermitage. = AHistArt **1963.** 75—138. — A Bibliotheca Vaticana, a Morgan Library és az Ermitage Magyar Anjou Legendáriuma. = MűvtÉrt 1964. 161—213.

Nekcsei Dömötör bibliája (1338 előtt)

Dercsényi Dezső: Nekcsei Dömötör bibliája a washingtoni Library of Congressben. = MKsz **1942.** 113—125.

HARRSEN, META: The Nekcsei-Lipócz Bible a Fourteenth Century Manuscript from Hungary in the Library of Congress. Washington **1949.** 100 l.
Ism.: *Gábriel Asztrik*, Corvina 1953. 172—175. — *Gerevich Lászlóné*, MűvtÉrt 1956. 340—342.

A Dante-kódex (1357-ben Nagy Lajos birtokában)

BERKOVITS ILONA: A budapesti Egyetemi Könyvtár Dante-kódexe s a XIII. és XIV. századi velencei miniatúrafestészet története. Bp. **1928.** 74 l.
BERKOVITS, ELENA: Un codice Dantesco nella Biblioteca della R. Università di Budapest. = Corvina **1930.** 81—107.
BERKOVITS ILONA: Il codice Dantesco di Budapest. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 45—57.

Egyéb kódexek

MELICH JÁNOS: Misekönyv a XIV. századból. = MKsz **1903.** 36—64.
LUKINICH IMRE: Magyar psalterium a XIV. századból. = MKsz **1904.** 253—254.
GÁBOR GYULA: Adatok a középkori magyar könyvírás történetéhez. = MKsz **1910.** [6—9: Occam János „Directorium iuris" című művének Temlinus Tamás esztergomi diák által készített XIV. századi másolata.]
GÁBOR GYULA: Adatok a középkori magyar könyvírás történetéhez. = MKsz **1912.** [308—315: Jogkönyvek recepciója hazánkban. — 1396-ban és 1418-ban Magyarországon másolt kódexekről.]
FRAKNÓI VILMOS: Visegrádon 1367-ben írt kódex a klosterneuburgi könyvtárban. = MKsz **1915.** 148—150.
HOFFMANN EDITH: Henrik csukárdi plébános miniátor. = Az Országos Szépművészeti Múzeum Évk. 1924/26. Bp. **1927.** 74—90. [1377-ben missalét másolt.]
GÁBRIEL ASZTRIK: Egy 14. századi magyar pontificálé Párizsban. = Theologia **1939.** 174—177.
RADÓ POLIKÁRP: Sopron város kéziratos misekönyve: a Golso-kódex. = MKsz **1940.** 226—235.
RADÓ POLIKÁRP: Nagy Lajos dalmáciai uralmának emléke egy spalatoi kódexben. = MKsz **1942.** 1—10.
GEREVICH LÁSZLÓNÉ: Vásári Miklós két kódexe. = MűvtÉrt **1957.** 133—137.
ERŐSS ISTVÁN: XIV. századbeli győri kódex a kremsieri könyvtárban. = Vig **1961.** 318—319.
REINERTH, KARL: Das Heltauer Missale. (Cod. Heltensis Nr. 8/13/m saec. XIV.) Eine Brücke zum Lande der Herkunft der Siebenbürger Sachsen. Köln—Graz **1963.** XXIII, 151 l., 3 t. (Siebenbürgisches Archiv. ArchivSiebLk 3. Folge 3.)
SZABÓ GYÖRGY: Egy újabb magyar vonatkozású kódexről. = Új Látóhatár **1963.** 178—181. [A XIV. század elején Magyarországon volt.]
SZIGETI KILIÁN: A kőszegi titkos levéltár középkori kódextöredéke. = VasiSz **1963.** III. 86—89. [A XIV. század fordulóján másolt misekönyv.]
SZIGETI KILIÁN: Egy XIV. századbeli énekeskönyvünk továbbélése. = MKsz **1964.** 125—134.

VEGYES ADALÉKOK

NAGY GYULA: Adalék a könyvek becsűjéhez 1349-ből. = MKsz **1880.** 394—395.
HORVÁTH SÁNDOR: Könyvlopás a XIV. században. = MKsz **1894.** 380.
KNIEWALD, DRAGUTIN: Joannes Conversini de Ravenna dubrovački notar 1384—1387. — Klny.: Glas CCXXIX, Nova serija 3, **1937.** Odeljenje literature i jezika Srpske akademije nauka 39—160.
Ism.: *Csapodi Csaba*, MKsz 1959. 248—249.

XV. század

KÖNYVTÁRAK

Megjegyzés. Garázda Péter, Vitéz János és Váradi Péter könyveire lásd az „Egyes szerzők" című fejezetet.

A Korvina

Megjegyzés. Az 1942 előtti irodalomból csak néhány fontosabb összefoglaló művet idézünk; a részletirodalmat lásd Fitz József és Zolnai Klára bibliográfiájában.

Bibliográfia

FITZ JÓZSEF—ZOLNAI KLÁRA: Bibliographia bibliothecae regis Mathiae Corvini. — Mátyás király könyvtárának irodalma. Bp. **1942.** 160 l. (Az OSzK Kiadv. 10.)

Összefoglaló művek

HEVESY, ANDRÉ DE: La bibliothèque du roi Matthias Corvin. Paris **1923.** 103 l., 52 t.
FRAKNÓI VILMOS—FÓGEL JÓZSEF—GULYÁS PÁL—HOFFMANN EDITH: Bibliotheca Corvina. Mátyás király budai könyvtára. Bp. **1927.** 171 l. — Die Bibliothek des Königs Matthias Corvin. Bp. 1927. — La biblioteca di Mattia Corvino re d'Ungheria. Bp. 1927.

Fitz József: Mátyás király, a könyvbarát. = Mátyás Emlk. 2. köt. Bp. **1940.** 209—249.

Hoffmann Edith: Mátyás király könyvtára. = Mátyás Emlk. 2. köt. Bp. **1940.** 251—275.

A magyarországi Corvinák. Összeáll. és bev. *Berkovits Ilona*. Bp. **1962.** 235 l., 48 t. — Bilderhandschriften aus der Bibliothek des Königs Matthias Corvinus. Bp.—Berlin 1963. 145 l., 48 t. — Illuminated manuscripts from the library of Matthias Corvinus. Bp. 1963. 147 l., 48 t. — Miniature del Rinascimento nella biblioteca di Mattia Corvino. Milano 1964. 143 l., 48 t.

Ism.: *Csapodiné Gárdonyi Klára*, MKsz 1963. 290—292. — *Soltész Zoltánné*, MűvtÉrt 1963. 233—235. — *Vayer Lajos*, AHist. Art 1964. 353—356. — *Gerézdi Rabán*, ItK 1965. 390.

Bibliotheca Corviniana. Összeáll. *Csapodi Csaba, Csapodiné Gárdonyi Klára, Szántó Tibor*. Bp. **1967.** 392 l., 143 t. — Bibliotheca Corviniana. Die Bibliothek des Königs Matthias Corvinus von Ungarn. Bp. 1969. — Ua. München—Berlin 1969. — Bibliotheca Corviniana. The Library of King Mattias Corvinus of Hungary. Bp. 1969. — Ua. New York—Washington 1969. [Az idegen nyelvű kiadások bevezetéseinek szövegei javítottak és bővítettek.]

Ism.: *Borzsák István*, MKsz 1968. 221—222. — *Mályusz Elemér*, Száz 1969. 1217—1220., és AHist 1969. 137—140. — *Bogyay, Thomas von*, Ungarn-Jb 1970. 181—182.

Egyes kérdések

Banfi, Florio: Il breviario di Mattia Corvino nella Bibliotheca Apostolica Vaticana. = Corvina **1943.** 561—582. — Klny. is.

Berkovits Ilona: Egy Corvin-kódex származása. = MKsz **1945.** 22—37. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 25.

Balogh Jolán: Tárház és bibliotheca a budai királyi várban. = Antiquitas Hungarica **1948.** 205—208.

Berkovits, Heléne: Une ambassade hongroise en France. 1487. = RHistComp **1948.** 242—253. [Egy Korvina származásáról is.]

Schunke, Ilse: Vom Stil der Corvineinbände. = GutenbergJb **1944/49.** 209—227.

Ács Tivadar: Egy elveszettnek vélt Corvina térképmellékletéről. = Térképészeti Közlöny **1950.** 333—350.

Bán Imre: Corvina a gyöngyösi volt ferencrendi könyvtárban? = ItK **1955.** 98—99.

Pálinkás László: Un tentativo di Massimiliano I. per impadronirsi dei codici miniati per Mattia Corvino. = Corvina **1955.** 125—127.

Kumorovitz L. Bernát: II. Ulászló levélváltása Firenzével a Mátyás halála után ottrekedt Corvinák ügyében. = MKsz **1956.** 294—296.

Leskien, Elfriede: Ein ostdeutscher Frührenaissance-Einband im Corvinen Stil. = GutenbergJb **1956.** 297—300.

Ross, D. J. A.: A Corvinus Manuscript Recovered. = Scriptorium **1957.** 104—108.

Valkó Arisztid: Néhány Corvina visszaajándékozásának történetéhez. = MKsz **1957.** 178.

Csapodiné Gárdonyi Klára: Corvinaként felismert kódex a Vatikán könyvtárában. = MKsz **1958.** 161—162.

Csapodiné Gárdonyi Klára: Mátyás király könyvtárának scriptorai. Petrus Ceninius. = MKsz **1958.** 327—344. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 45.

Hobson, A. R. A.: Two Renaissance Bindings. 2. A Binding for Matthias Corvinus King of Hungary and Bohemia, c. 1480—1490. = The Book Collector **1958.** 267—268.

Berkovits Ilona: Egy Korvina miniatúra. = MűvtÉrt **1959.** 250—259. — Una miniatura della Biblioteca Corvina. = AHistArt 1961. 79—90. [Felix Ragusinus arcképe.]

Szabó György: Corvinák Amerikában. = Bibliográfia (Washington) **1959.** III. 1—5.

Szabó Gy[örgy]: A Newly Discovered Corvinus Manuscript in Chetham's Library, Manchester. Újonnan felfedezett Corvina a manchesteri Chetham's Library-ban. = Bibliográfia (Washington) **1959.** III. 22—24.

Csapodi Csaba: Beatrix királyné Psalteriuma Melkben. = MKsz **1960.** 428—430.

Csapodi Csaba: Naldus Naldius hitelességének kérdése. A Corvina történetének forrásai. = MKsz **1960.** 293—302. — Il problema dell'autenticità di Naldo Naldi. (Contributo alla critica delle fonti della Biblioteca Corvina.) = ALitt 1963. 167—176.

Ism.: *Ridolfi, Roberto*, La Bibliofilia 1964. 183—184.

Koroknay Éva, B.: A vaknyomásos Corvina-kötésekről. = Az Iparművészeti Múzeum Évk. **1960.** III—IV. 157—167.

Szabó György: Egy Amerikában lappangó Corvináról. (Statuta Urbis Romae.) = Új Látóhatár **1960.** 72—74.

Szabó, George: Corvinus Manuscriptus in the United States. A Bibliography. New York **1960.** 20 l. (Hungarian Bibliography Series 2.)

Ism.: *V. Kovács Sándor*. ItK 1962. 541—542.

Csapodiné Gárdonyi Klára: Mátyás király könyvtárának scriptorai. = OSzK Évk. 1959. Bp. **1961.** 159—177. — Les scripteurs de la bibliothèque du roi Mathias. = Scriptorium 1963. 25—49.

Borzsák István: A Corvin-könyvtár Tacitusai. = AntTan **1961.** 183—197. — Die Tacitus-Handschriften der Biblioteca Corviniana. = EK Évk. 1962. I. 141—156.

Csapodi Csaba: Mikor pusztult el Mátyás király könyvtára? = MKsz **1961.** 399—421. — Klny.: A MTA Ktárának Közl. 24.
Ism.: *Ridolfi, Roberto,* La Bibliofilia 1962. 320—321.

Csapodiné Gárdonyi Klára: A Corvina egy Petrarca-Dante kódexe a párizsi Bibliothèque Nationale-ban. = MKsz **1961.** 239—246. — Un manuscrit Pétrarque-Dante de la Bibliothèque Nationale à Paris et ses rapports avec la „Bibliotheca Corviniana". = AHistArt 1962. 99—106.

Csapodiné Gárdonyi Klára: Egy újabb ismeretlen Corvin-kódex feltűnése az amerikai könyvpiacon. = MKsz **1961.** 105—107.

Szabó György: Hol őrzik Mátyás király Evangelistáriumát? = Új Látóhatár **1961.** 566—568.

Vértesy Miklós: Titkos írás egy Corvinában. = MKsz **1961.** 167—169.

Csapodi Csaba: O rozsahu knihovny Matyáše Korvína. = Zprávy Jednoty klasických filologů **1962.** 169—178.

Csapodi-Gárdonyi, Klára: Bericht über neuere Forschungen auf dem Gebiet der Bibliotheca Corvina. = Renaissance und Humanismus im Mittel- und Osteuropa. 2. Bd. Berlin **1962.** 9—13.

Koroknay Éva, B.: A Korvina-kötések Ulászló-kori periódusáról. = MűvtÉrt **1962.** 125—136.

Koroknay Éva, B.: A veszprémi püspöki könyvtár Lucanus-kötetének kötéstábláiáról. = MKsz **1962.** 187—197.

Mezey László: Egy állítólagos Corvin-kódex. = EK Évk. **1962.** I. 133—139.

Csapodi Csaba: Mikor szűnt meg Mátyás király könyvfestő műhelye? = MKsz **1963.** 27—42. — Klny.: A MTA Ktárának Közl. 34. — Quando cessò l'attività della bottega di miniatura di re Mattia? = AHistArt 1968. 223—233.
Ism.: *Ridolfi, Roberto,* La Bibliofilia 1964. 183—184.

Csapodi Csaba: Sajtóhibából lett „hiteles Korvina". = MKsz **1963.** 332—333.

Szigéti Kilián: A Mátyás-graduale eredetének kérdése. = MKsz **1963.** 327—332.

Valkó Arisztid: Mátyás király könyvtárának maradványai és Arany János. = MKsz **1963.** 333—334.

Borzsák István: Simon Grynaeus — a Corvin-könyvtár őre? = AntTan **1964.** 263—274. — War Simon Grynaeus Kustos der Bibliotheca Corviniana? = AClass-UnivDebr 1965. 63—75.

Csapodi Csaba: Beatrix királyné könyvtára. = MKsz **1964.** 201—224. — Klny.: A MTA Ktárának Közl. 41. — La biblioteca di Beatrice d'Aragona, moglie di Mattia Corvino. = Italia ed Ungheria. Bp. 1967. 113—133.

Mazal, Otto: Die Einbände für die Könige Matthias I. Corvinus und Wladislaw II. zu Ungarn in der Österreichischen Nationalbibliothek. = Gutenberg Jb **1964.** 354—356.

Bustya Endre: A marosvásárhelyi Telekiféle eltűnt Piccolomini-kódexe s egy Amerikában felbukkant Piccolomini-Korvina. = MKsz **1965.** 329—332.

Casamassima, Emanuele: A corvin-kódexek néhány másolójára vonatkozó észrevételek és megjegyzések. = MKsz **1965.** 100—118. — Note e osservazioni su alcuni copisti dei codici Corviniani. = Ungheria d'oggi 1965. 1. sz. (Atti del Convego Italo-Ungherese di studi rinascimentali, Spoleto 1964.) 58—73.

Csapodi Csaba: A Vatikáni Könyvtár Quintilianus Korvinája. = MKsz **1965.** 219—221.

Koroknay Éva, B.: Die Blinddruck-Einbände in der Bibliotheca Corvina und die Probleme der klösterlichen Buchbinderwerkstätten in Ungarn. = AHistArt **1965.** 95—132.

Jakó Zsigmond: Erdély és a Corvina. = MKsz **1966.** 237—244.

Mályusz Elemér: Thuróczy János krónikája és a Corvina. = FK **1966.** 282—302.

Csapodi Csaba: Az oxfordi „Liber Sancti Albani" és a Corvina Könyvtár. = MKsz **1967.** 157—159.

Csapodiné Gárdonyi Klára: Külföldre került Korvinák lelőhelymegállapítása. = MKsz **1967.** 208—209.

Waldapfel Eszter, V.: Rendi kísérletek a külföldre került Korvinák visszaszerzésére a XIX. század első felében. A két modenai kódex további sorsa. = MKsz **1967.** 113—125.

Csapodi-Gárdonyi, Clara: Le tre figure storiche della Bibbia fiorentina. = MKsz **1968.** 31—34.

Csapodi Csaba: „Aegyptus Alexandrinus". = MKsz **1968.** 263—265.

Soltész, Elisabeth: Zur Herkunft des Corvin-Graduals und zur Ikonographie seiner Miniaturen. = MKsz **1968.** 334—342.

Szabó Mihály: Humanista világi etika Mátyás és Beatrix udvarában. = FK **1968.** 461—470.

Csapodi Csaba: Mekkora volt a Corvina-könyvtár? = MKsz **1969.** 122—135.

Csapodiné Gárdonyi Klára: Adalékok egy korvinának tartott kódex hitelességének kérdéséhez. = OSzK Évk. 1967. Bp. **1969.** 379–384.

Csapodiné Gárdonyi Klára: Adalék a Victorinus-korvina történetéhez. = MKsz **1969.** 170–172.

Keresztury Dezső: Bibliotheca Corviniana. = NHQu **1969.** 33. sz. 82–89.

Keresztury Dezső: A magyarországi korvinák kiállítása a Nemzeti Múzeumban. = MKsz **1969.** 76–78.

Koroknay Éva, Sz.: Corvinen-Einbände (1490 – etwa 1520). = AHistArt **1969.** 237–255.

Szigeti Kilián: Mátyás király liturgikus kódexei. = MKsz **1969.** 268–273.

Lajta Edit: „Vízivók" egy budapesti Corvin-kódexben. = Évkönyv. Kiadja a Magyar Izraeliták Országos Képviselete. Bp. **1970.** 207–210.

Kálmáncsehi Domonkos könyvei

Rómer Flóris: Domokos fehérvári prépost breviáriuma. = MSion **1869.** 50–51, 124–128.

Rómer Flóris: Kalmanczai Domokos székesfehérvári prépost kódexe. = MKsz **1876.** 169–173.

Sörös Pongrác: Kálmáncsehi Domonkos. = Religio **1908.** 14. sz. 227–231; 15. sz. 246–248; 16. sz. 261–262; 17. sz. 276–279; 18. sz. 293–295.

Hoffmann Edit: Középkori könyvkultúránk néhány fontos emlékéről. = MKsz **1925.** 28–51. [Kálmáncsehi Domonkos, Szentlászlói Thuz Osvát, György apát és Bakócz Tamás kódexeiről.]

Joó Tibor: A Kálmáncsehi-breviárium útja. = MKsz **1939.** 183–185.

Kniewald Károly: Kálmáncsehi Domonkos zágrábi misekönyve. = MKsz **1943.** 1–15.

Fitz Jenő: Kálmáncsay vagy Kálmáncsehi Domonkos? = Székesfehérvári Szemle **1955.** 58–60.

Balogh Jolán: Mátyás király ismeretlen miniatúra-arcképe. = MűvtÉrt **1956.** 132–134. [A Kálmáncsehi-missálében.]

Szabó, George: Codices of Dominicus Kálmáncsehi in the United States. A Bibliography. New York **1960.** 12 l.

Ism.: *V. Kovács Sándor,* ItK 1962. 541–542.

Kalmár Lajos: Egy „árulkodó" kódexdíszítés. = Világosság **1968.** 298–300.

Kalmár Lajos: Aper historicus. Castello vadkan elleni küzdelmet ábrázoló miniatúrája a Kálmáncsehi Breviáriumban. = EK Évk. **1970.** V. 177–199.

Nagylucsei Orbán könyvei

Nagylucsei Orbán egri püspök egy festett missaléja 1491 körül. = MKsz **1887.** 325–326.

Schönherr Gyula: Nagylucsei Orbán zsoltáros könyve a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárában. = MKsz **1906.** 193–210.

[Gulyás Pál] G. P.: Nagylucsei Orbán egy kéziratos könyve a bécsi udvari könyvtárban. = MKsz **1914.** 192–193.

Hoffmann Edit: Nagylucsei Orbán könyvtárának maradványai. = MBiblSz **1924.** 166–169.

Soltész Zoltánné: Garázda Péter, Nagylucsei Orbán és Szatmári György ismeretlen könyvei. = MűvtÉrt **1958.** 120–124.

Szabó György: Nagylucsei Dóczy Orbán Imádságoskönyve. = Uj Látóhatár 1964. 385–392. – Klny. is.

Filipec (Pruisz) János könyvei

Fraknói Vilmos: Pruisz János váradi püspök pontificáléja. = MKsz **1884.** 1–4.

Csapodi Csaba: Filipec (Pruisz) János nagyváradi és olmützi püspök könyvei. = MKsz **1967.** 243–249.

Egyéb könyvtárak

Knauz Nándor: A csukárdi templom készlete 1437. évben. = MSion **1861.** 312–313. [Könyvek is.]

Fraknói Vilmos: Esztei Hippolyt esztergomi érsek könyvtárának jegyzékei 1490- és 1520-ból. = MKsz **1878.** 144–153.

Csontosi János: Adalék a szepességi XV. századi könyvtárakhoz. = MKsz **1880.** 329–363.

Fejérpataky László: A zágrábi káptalani könyvtár XV. századi könyvlajstroma. = MKsz **1880.** 363–368.

Myskovszky Viktor: A bártfai egyházi könyvtár szekrénye és könyvei a XV–XVI. századból. = MKsz **1880.** 19–27.

A kaplonyi egyház könyvtára 1444-ből. = MKsz **1880.** 183 l.

Adalékok a pozsonyi várkönyvtár történetéhez, 1450-ből. = MKsz **1880.** 280.

[Ábel Jenő] Á. J.: Adalék Krumpachi Lőrinc hazánkfia XV. századi könyvtárához. = MKsz **1881.** 81–83.

Adalék Porpáczi Lukács királyi íródeák könyvtárához 1441-ből. = MKsz **1881.** 87.

Horváth Ignác: Négy hazai könyvlajstrom 1471, 1520 és 1522-ből. = MKsz **1883.** 67–69.

Ábel Jenő: A bártfai Sz.-Egyed temploma könyvtárának története. Bp. **1885.** 206 l.

Fejérpataky László: A veszprémi káptalan könyvtára a XV. század első felében. = MKsz **1885.** 137–151.
Fejérpataky László: A veszprémi káptalan kincseinek összeírása 1429–1437. évekből. = TörtT **1886.** [569–576: „Inventarium librorum."]
A császlóczi szent Mártonról nevezett egyház (Ung megyében) könyvei 1444-ből. = MKsz **1887.** 320–322.
[Thaly Kálmán] T. K.: Adalék a bakabányai plébánia-könyvtárhoz. = MKsz **1888.** 326–327.
Seraphin, Wilhelm: Kronstädter Schulen vor der Reformation. = ArchivSiebLk **1890.** 747–797. [Könyvtárak is.]
Iványka Endre: Két magyarországi plébániai könyvtár a XV. században. = Száz **1938.** 137–166, 320–334.
Kniewald, Dragutin: Najstariji inventari zagrebačke katedrale. = Starine **1951.** XLIII. 49–81. — Klny. is. [1394-i és 1474-i könyvleltárak.]
Probst, Franz: Oedenburger Privatbibliotheken im 15. und 16. Jahrhundert. = Burgenländische Heimatblätter **1954.** 136–144.
Kuzmík, Jozef: Knižnice na Slovensku v 15. a v 16. storočí. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 416–435. [Könyvtárak Szlovákiában a 15–16. században.]
Sopko, Július: Súpis kníh bratislavskej kapitulskej knižnice z roku 1425. = Slovenská archivistika **1969.** I. 83–101.

EGYES KÓDEXEK

Sztárai Máté kódexe (1474)

Katona Lajos: A Gesta Romanorum Sztárai-codexe. = EPhK **1898.** 401–411. — Die Budapester Handschrift der Gesta Romanorum. = Zschr. f. vergl. Literaturgesch. 1899. XIII. 470 sk.
Katona Lajos: A Gesta Romanorum Sztárai-codexéhez. = EPhK **1898.** 878–879.

Batthyány Boldizsár misekönyve (1489)

Zolnai Gyula: A Batthyány-misekönyv magyar naptára és lapszéli jegyzetei. = MKsz **1895.** 106–116.
Sebestyén Gyula: Batthyány Boldizsár misekönyve. = Beöthy Emlk. Bp. **1908.** 199–201.
Radó Polikárp: Battyány Boldizsár misekönyvének hitelessége. = MKsz **1941.** 132–149.

Az egri Dante-kódex

Császár Ferenc: Az egri Dante kódexről. = ÚjMM **1854.** II. 153–163.
Vaisz, Ignazio: Un codice dantesco in Ungheria. = Giornale Storico della Letteratura Italiana **1883.**
Vaisz Ignác: Egy Dante-kódex Magyarországon. = Irodalmi Szemle (Eger) **1889.**
Szabó Mihály: Giovanni Serravalle latin Divina Commedia fordítása és kommentárja az egri Serravalle-kódexben. = Dante a középkor és a reneszánsz között. Bp. **1966.** 433–464.

Szalkai-kódex (1490)

Szamota István: Szalkai László magyar glosszái 1490-ből. = NytK **1895.** 452–459.
Domanovszky Sándor: Zalkai László glosszái. = A pozsonyi főreálisk. ért. **1900/01.** 1–17.
Melich János: Szalkay László glosszái. = NyK **1905.** 110–111.
Bartha Dénes: Szalkai érsek zenei jegyzetei monostor-iskolai diák korából. (1490.) Das Musiklehrbuch von Fürstprimas Szalkai. Bp. **1934.** 128 l., 9 t. (Musicologia Hungarica l.)
Mészáros István: Theodolus költeménye a Szalkai-kódexben. Tankönyv és tanítás Magyarországon a XV. század végén. = FK **1964.** 268–290.
Mészáros István: A Szalkai-kódex glosszáinak helyesírása. = MNy **1966.** 80–85.
Mészáros István: A Szalkai-kódex asztronómiai tananyaga. = Száz **1966.** 850–877.
Mészáros István: Szalkai László fogalmazási tankönyve 1490-ből. = FK **1966.** 303–332.

Egyéb kódexek

Fraknói Vilmos: Két magyarországi pontificale a XV. századból. = MKsz **1879.** 83–88.
Fraknói Vilmos: Egy érdekes zágrábi kézirat. = MKsz **1881.** 26–30.
Vágújhelyi származású kézirat Prágában 1423-ból. = MKsz **1881.** 79–80.
Gross, Julius: Zwei Urkunden, das ehemalige Dominikaner-Kloster und die Marienkirche in Kronstadt betreffend. = Korrespondenzblatt **1886.** 13–15. [1468-ban Brassóban másolt Missaleról.]
Schuster, Fr. Tr.: Zum Missale des Kronstädter Dominikanerklosters. = Korrespondenzblatt **1886.** 30–32. [Az előző cikkhez.]
Fraknói Vilmos: Debrenthei Tamás zágrábi püspök codexe a párisi Nemzeti Könyvtárban. = MKsz **1889.** 24–25.

Debrenthei Tamás püspök egy ismeretlen codexe Bécsben. = MKsz **1890.** 369.

Karácsonyi János: Imre gyulai plébános kódexe. = MKsz **1896.** 8—15. [1454-ben másolta Jenei Pál.]

Récsey Viktor: Nicolaus de Hungaria bencés apát XV. századbeli kézirata Münchenben. = MSion **1899.** 141—144. [1418-ban másolt kódex. Vö. *Radó Polikárp*, MKsz 1942.]

Fraknói Vilmos: Ifjabb Vitéz János pontificaléja a Vatikáni Könyvtárban. Róma **1903.** 11 l., 15 t.

Ism.: *Borovszky Samu*, AkÉrt 1903. 537—538. — *V.*, MKsz 1903. 179—180.

Katona Lajos: Ad Gesta Romanorum. Újabb adalékok és pótlások. = EPhK **1904.** 296—314. [1. A pozsonyi töredék, magyar vagy magyarországi másoló munkája 1467 után.]

Bártfai Szabó László: A kapronczai biblia. = MKsz **1908.** 95. [Magyarországon másolták 1478-ban.]

Hevesy, André de: Le Breviaire de Sigismund de Luxembourg. Paris **1911.**

Fraknói, G[uillaume] — Gottlieb, Th[éodor]: Manuscrit enluminé d'un prélat hongrois à la bibliothèque Beatty à Londres. Wien **1920.** 22 l., 12 t.

Bartoniek Emma: Az Orsz. Széchényi Könyvtár 317. sz. középkori kódexéről. = MKsz **1923.** 200—204.

Hoffmann Edith: Pálóczy György esztergomi érsek két könyvéről. = MBiblSz **1925.** 32—36.

Lukcsics Pál: Miniatúra egy XV. századból származó misekönyvből. = ArchÉrt **1929.** 265—266. [A Várday-család tulajdonából.]

Mészöly Gedeon: Középkori magyar barát-csúfolódás. = SzegFüz **1936.** 71—73. [XV. századi szórvány-nyelvemlék Magyarországon másolt 1427-i kódexben.]

Ivánka Endre: Egy kassai kódex útja a XV. században. = MKsz **1939.** 180—183.

Radó Polikárp: Magyarországi Miklós cassinói misekönyve (1418) a Nemzeti Múzeumban. = MKsz **1942.** 364—367. [Vö. *Récsey Viktor*, MSion 1899.]

Radó Polikárp: A Guilerin-kódex. = It **1947.** 1—8. [XV. századi ferences kódex, vendégnyelvemlékekkel.]

Szigeti Kilián: Mehrstimmige Gesänge aus dem 15. Jahrhundert im Antiphonale des Oswald Thuz. = StudMus **1964.** VI. 107—117.

Koroknay Éva, Sz.: Der Einband des „Pálóczi-Missale". = Az Iparművészeti Múzeum Évk. **1967.** 29—45. [Pálóczy György esztergomi érsek tulajdonában.]

Körmendy Kinga: Az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár egyik antifonáriumának töredékei az Akadémiai Könyvtár kézirattárában. = MKsz **1970.** 329—330. [1423—1439 között.]

NYOMTATVÁNYOK

Ráth György: A legrégibb esztergomi obsequiale 1496-ból. = MKsz **1888.** 264—268.

Szentkirályi István: Missale Quinque-Ecclesiense. = A Pécs-Baranya Megyei Múzeum Egyesület Értesítője **1911.** 90—91. [1499.]

Szőnyi Ottó: A pécsi Missale. = A Pécs-Baranya Megyei Múzeum Egyesület Értesítője **1911.** 91—95. [1499.]

Szijártó Nándor: Egy középkori misekönyvünk. = Theologia **1936.** 56—59, 162—169, 353—365. [1499.]

Borsa Gedeon: Constitutiones Novae Almae Ecclesiae Strigoniensis. = MKsz **1956.** 286—293. [1494.]

Borsa Gedeon: A Breviárium Strigoniense újabban fellelt ősnyomtatvány kiadása. = Az OSzK Évk. 1958. Bp. **1959.** 229—237.

VEGYES ADALÉKOK

Egy névtelen magyar scriptor 1465-ből. = MKsz **1878.** 99—100.

Adalék a XV. századbeli hazai könyvárakhoz. = MKsz **1887.** 326—327.

Varjú Elemér: Két könyvhagyományozás a XV. századból. = MKsz **1894.** 111—114.

Varjú Elemér: Egy eperjesi könyvfestő levele 1483-ból. = MKsz **1907.** 91—93.

Iványi Béla: Az írás és könyvek Eperjesen a XV—XVI. században. = MKsz **1911.** 132—146, 215—226, 301—318.

Magyar karthauziak könyvvásárlása Gamingban, 1432-ben. = MKsz **1922.** 236.

Kelényi B. Ottó: Bakócz Tamás és egy budai polgár misekönyvüzletének bonyodalmai. = MKsz **1942.** 431—435.

Hubay Ilona: Valóban nincsen egykorú adatunk régi magyar misekönyvek áráról? = MKsz **1943.** 76—78.

Soltész Zoltánné: Blutfogel Boldizsár miniátor. = MKsz **1957.** 247—264.

1500—1526

KÖNYVTÁRAK

Fabritius, Karl: Das Testament des Schönberger Plebans Mattheus von Reps aus dem Jahre 1502. — ArchivSiebLk **1874.** 373—378. [Könyvek is.]

Csánki Dezső: Magyarországi bencések egy bibliográfiai becsű inventariuma 1508-ból. = MKsz **1881.** 289—299.

Varjú [Elemér]: XVI. századi leltár egy

esztergomi misekönyvben. = MKsz **1899.** 318. [XVI. század eleji könyvleltár.]

TIMÁR KÁLMÁN: A kalocsai főszékesegyház régi könyvtára. = Religio **1909.** 680—681. [A Mohács előtti állomány néhány fennmaradt darabja.]

TIMÁR KÁLMÁN: Szepesszombati Tamás könyvtárának töredéke. = MKsz **1912.** 284.

(kl): Dávid Ferenc és Heltai Gáspár plébániájának könyvtára. = KerMagv **1915.** 58. [A kolozsvári plébániai könyvtár maradványa a Szent Mihály-templomban.]

GULYÁS PÁL: Apáca-könyvtár a Nyulak szigetén. = KatSz **1917.** 437—444. — Kivonatai: MKsz 1917. 123—128., és SztIAkÉrt 1917. 150—155.

ASZTALOS MIKLÓS: A kolozsvári Szent Mihály-templom XVI. századi könyvtára. = KtáriSz **1934.** 41—42.

BÁLINT SÁNDOR: A szegedi franciskánusok könyvtárának XVI. századi állománya. = MKsz **1964.** 134—141.

EGYES KÓDEXEK

RÓMER FLÓRIS: A pesti kir. egyetem könyvtárában létező pannonhalmi latin codex. = Győri TRégFüz **1863.** 1—13.

Londonból visszakerült hazai vonatkozású kézirat. = MKsz **1882.** 418—419. [A nagyszebeni Rötgyn Simon által 1512-ben másolt cancionale.]

Thurzó János boroszlói püspök könyv-bejegyzése 1506-ból. = MKsz **1883.** 374—375.

II. Ulászló király imádságos könyve. = MKsz **1884.** 322—323.

CSONTOSI JÁNOS: II. Ulászlónak ajánlott kézirat a konstantinápolyi Eszke Szerailban. = MKsz **1889.** 26—44.

[MELICH JÁNOS] M. J.: A gyöngyösi glosszák codexe. = MKsz **1898.** 420—421.

LUKCSICS JÓZSEF: Szatmári György esztergomi érsek breviáriuma. = Religio **1913.** 555—556.

BERKOVITS ILONA: A budapesti Egyetemi Könyvtár pannonhalmi kódexe. = Magyar Művészet **1929.** 181—196.

TIMÁR KÁLMÁN: A szegedi premontrei apácák magyar nyelvemlékei. (A Szegedi Kódex.) = SzegFüz **1934.** 194—205. [1516 körül írt latin karkönyv, szórványnyelvemlékekkel.]

KNIEWALD, DRAGUTIN: Misal Časmanskog prepošta Jurja de Topusko i zagrebačkog biskupa Šimuna Erdődy. Zagreb **1940.** 45—84. — Klny. is.

BERKOVITS ILONA: Az esztergomi Ulászló-graduale. = MKsz **1941.** 342—353. — Klny. is.

BERKOVITS ILONA: A Kassai-graduale és a XVI. századi kassai festészet. = Gerevich Emlk. Bp. **1942.** 64—86.

BERKOVITS ILONA: Várday Ferenc pontificaléja Bécsben. = MKsz **1942.** 259—266.

RADÓ POLIKÁRP: Két értékes szegedi emlék: Pesti Mihály bibliája és Pécsi Ferenc kódexe. = MKsz **1966.** 113—124.

REINERTH, KARL: Das Kronstädter Graduale. = Geschichtswirklichkeit und Glaubensbewährung. (Festschr. Friedrich Müller.) Stuttgart **1967.** 130—160.

SZIGETI KILIÁN: Két középkori erdélyi Graudale eredetének kérdése. = MKsz **1970.** 165—172.

NYOMTATVÁNYOK

PODHRADCZKY JÓZSEF: Egy régi zágrábi miséskönyv megismertetése. = MTörtT **1867.** XIII. 234—237.

Zágrábi breviárium 1505-ből. = MKsz **1883.** 217—218.

KROPF LAJOS: Egy érdekes könyvbejegyzés. MKsz **1898.** 319.

Ordinarius secundum veram notulam sive rubricam almae ecclesiae Agriensis de observatione divinorum et horarum canonicarum. Közli *Kandra Kabos.* = Adatok az Egri Egyházmegye Történelméhez. **1905.** 3. füz. XXXVI, 196 l. [1509.]

WERDENICH ENDRE: A kelénpataki régi misekönyv horvát nyelvű feljegyzései. = GyőriSz **1932.** 196—200.

HAJNÓCZY IVÁN: A lőcsei középkori misekönyv. = Theologia **1938.** 117—122. [1512.]

RADÓ POLIKÁRP: Visszatérő babonás jövendölések. Csongrádi Ferenc ferencrendi szerzetes breviáriuma és jövendölése. = KatSz **1943.** 234. [Egy 1513-i nyomtatvány bejegyzései.]

BORSA GEDEON: A Szent Antalról nevezett ispotályos rend Magyarországon terjesztett nyomtatványai (1505—1506). = OSzK Évk. 1961/62. Bp. **1963.** 223—231.

BORSA GEDEON: A római Szent Péter bazilika építése javára hirdetett búcsú magyarországi terjesztésére készült nyomtatványok (1508—1509). = OSzK Évk. 1963/64. Bp. **1966.** 179—185.

VEGYES ADALÉKOK

Mághy Pál arannyal írott bibliája. = MKsz **1879.** 108—111. [Mághy Pál ingóságainak 1529-i jegyzékében.]

FRAKNÓI VILMOS: Bibliographiai apróságok. = MKsz **1881.** 201—205.

Adalékok a hazai könyvárakhoz 1506-ból. = MKsz **1882.** 252—253.

(R.): Valentinus Pannonius. = MKsz **1897.** 416. [Könyvtulajdonos a XVI. század elején.]

ZSÁK J. ADOLF: Szegedi Gergely, egy ismeretlen scriptor és miniátor. = MKsz **1907.** 145—148.

4. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL

Megjegyzés. Az Erasmus magyar kapcsolataira, magyarországi hatására stb. vonatkozó irodalmat a következő korszaknál adjuk. (248. l.) — Lásd még a következő fejezeteket: Külföldi krónikák magyar vonatkozásai (185. l.); Külföldi legendák magyar vonatkozásai (190. l.)

KÜLFÖLDIEK MAGYARORSZÁGON

Hieronymus Balbus

Kiadások

Hieronymi Balbi Veneti Gurcensis olim episcopi Opera poetica, oratoria, ac politico-moralia. Ex codicibus manuscriptis, primisque typis collegit et praefatus est *Josephus de Retzer*. Vol. 1—2. Vindobonae **1781**—1782. LXXXVIII, 647; 607 l.

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Edd. *Eugenius Abel, Stephanus Hegedüs*. Bp. **1903.** [11—16: Balbus Hieronymus: Carmina varia.]

HEGEDÜS ISTVÁN: Hieronymus Balbus dicsköltemény Mátyás királyról. = ItK **1921.** 150—155.

Irodalom

RETZER, JOSEPH: Nachrichten von dem Leben und den Schriften des Bischofs von Gurk Hieronymus Balbi. Viennae **1790.** 175 l.

KNAUZ NÁNDOR: Balbi Jeromos, II. Lajos király tanára. = MSion **1866.** 5—27, 81—106, 161—183, 241—261, 321—352, 401—419, 481—502.

ÁBEL JENŐ: Magyarországi humanisták és a Dunai Tudós Társaság. Bp. **1880.** (Értek. Ny.Széptud.Kből VIII, 8.) [32—74: Balbus Jeromos.]

GYÖRGY LAJOS: Két dialógus régi magyar irodalmunkban. = ErdISz **1928.** 28—68. — Klny.: Erd. Tud. Füz. 12.

HERMANN ZSUZSANNA: Egy humanista karrierje (Balbi Jeromos). = EK Évk. **1964.** II. 225—243.

Aurelio Brandolini Lippo

Kiadások

Irodalomtörténeti emlékek. Kiad. *Fraknói Vilmos, Ábel Jenő*. 2. köt. Bp. **1890.** [1—183: Brandolinus: De humanae vitae conditione et toleranda corporis aegritudine. — De comparatione rei publicae et regni.]

BRANDOLINUS LIPPUS, AURELIUS: A köztársaság és királyság összehasonlítása. Ford. Angyal Pál. Bp. **1928.** 167 l.

Irodalom

THORNDYKE, LYNN: Lippus Brandolinus. = Political Science Quarterly **1926.** 413—435.

MAYER, ELISABETTA: Un humanista italiano della corte di Mattia Corvino. Aurelio Brandolini Lippo. = Annuario **1938.** II. 120—168. — Klny.: Biblioteca dell'Accademia d'Ungheria di Roma 14.

Ism.: *Szabó Mihály*, EPhK 1939. 106—109.

Callimachus Experiens

Kiadások

Scriptores rerum Hungaricarum. Ed. *Johannes Georgius Schwandtner*. Tom I. Vindobonae **1746.** [433—518: Philippi Callimachi de rebus a Vladislao, Polonorum atque Hungarorum rege, gestis Libri III.]

Adalékok a humanizmus történetéhez Magyarországon. Kiad. *Ábel Jenő*. Bp. **1880.** [162—165: Philippus Callimachus de vita Gregorii Sanocensis.]

CALLIMACHUS EXPERIENS: Attila. Accedunt opuscula Quintii Aemiliani Cimbriaci ad Attilam pertinentia. Ed. *Tiberius Kardos*. Lipsiae **1932.** VI, 28 l. (BSMRAe)

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Bp. **1960.** [483—489: Callimachus Experiens: Pro regina Beatrice ad Mathiam Hungariae regem. Kardos Tibor gondozásában.]

Irodalom

TOLDY FERENC: Szánoki Gergely Magyarországon és Kallimachus történetírói hitelessége. = ÚjMMúz **1860.** II. 183—193.

Huszti József: Callimachus Experiens költeményei Mátyás királyhoz. Bp. **1927.** 26 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XXIV. 10.)
Kardos Tibor: Callimachus. Tanulmány Mátyás király államrezonjáról. Bp. **1931.** 76 l. (Minerva Ktár 36.)
Kardos Tibor: Mátyás udvara és a krakkói platonisták. = Apollo **1935.** 63–69. – Klny. is.
Radetti, Giorgio: L'epicureismo di Callimaco Esperiente nella biografia di Giorgio di Sanok. = Ungheria d'oggi **1965.** 1. sz. 46–53. (Atti del Convegno Italo-Ungherese di studi rinascimentali, Spoleto 1964.)
Havas, L[ászló]: Les poèmes de Callimaque au roi Mathias Corvin. = AAnt **1969.** 61–63.

Paulus Crosnensis Ruthenus

Kiadás

Crosnensis Ruthenus, Paulus: Carmina. Ed. *Maria Cytowska.* Varsoviae **1962.** 211 l.
Ism.: *Gerézdi Rabán*, ItK 1963. 385–386.

Irodalom

Kemény József: Idősb Perényi Gábor emlékezete 1509–1512-ből. = K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 76–83. [Paulus Crosnensis hozzá intézett ajánlásairól.]
Juhász László: Paulus Crosnensis Ruthenus költeményeinek szövegkritikájához. = FK **1967.** 155–175.

Bartolomeo Fonzio

Kiadások

Fontius, Bartholomaeus: Epistolarum libri III. Ed. *Ladislaus Juhász.* Bp. – Bologna **1931.** IX, 80 l. (BSMRAe)
Ism.: *Huszti József*, Száz 1932. 226–228.
Fontius, Bartholomaeus: Carmina. Edd. *Iosephus Fógel, Ladislaus Juhász.* Lipsiae **1932.** VI, 34 l. (BSMRAe)

Irodalom

Hegedüs István: Bartolomeo della Fonte. (Bartholomaeus Fontius.) = ItK **1902.** 1–19.
Hegedüs István: Bartholomeus Fontius és Mátyás király. = AkÉrt **1902.** 418–425.

Hasišteini Lobkovic Bohuslav

Kiadás

Hassensteinius baro a Lobkowitz, Bohuslaus: Epistolae. Accedunt epistolae ad Bohuslaum scriptae. Ed. *Augustinus Potuček.* Bp. **1946.** LII, 180 l.
Ism.: *Gerézdi Rabán*, Száz 1947. 301–302.

Irodalom

Fógel József: Hasišteini Lobkovic Bohuslav a magyarországi humanisták között. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 212–221. – Bohuslav Lobkovic v. Hasištein unter den Humanisten Ungarns. = UngRschau 1913. 937–945.
Pražák, Richard: Působení Bohuslava Hasištejnského z Lobkovic v Uhrách a jeho odraz v době obrozenské. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 356–373.

Helene Kottannerin

Kiadás

Kottannerin, Helen: Aus den Denkwürdigkeiten. 1439–1440. [Kiad. *Endlicher István László.*] Leipzig **1846.** 102 l.
Mollay Károly: Die Denkwürdigkeiten der Helene Kottannerin. Die älteste deutsche Frauenmemoire (1439–1440). = Arrabona **1965.** 237–296. [A német szöveg kritikai kiadása.]
Mollay Károly: Kottanner Jánosné emlékirata. = SoprSz **1965.** 142–149, 233–239, 323–329. [Magyar fordítás.]

Irodalom

Knauz Nándor: Kottanner Ilona és a magyar szentkorona. = MSion **1863.** 785–793.
Kerékgyártó Árpád: Kottanner Ilona emlékiratának kútfői méltatása. = ItK **1891.** 373–382.
Wengraf, Alice: Aus den Denkwürdigkeiten der Helen Kottannerin, 1439 bis 1440. = UngRschau **1914.** 434–441.

Miklós modrusi püspök

Fraknói Vilmos: Miklós modrusi püspök élete, munkái és könyvtára. = MKsz **1897.** 1–23.
Frati, Carlo: Evasio Leone e le sue ricerche intorno Niccolo Modrussiense. = La Bibliofilia **1916/17.** 1–35, 81–98.
Frati, Carlo: Ancora a proposito di Niccolo Modrussiense. = La Bibliofilia **1916/17.** 183–187.
Mercati, Giovanni: Notizie varie sopra Niccolo Modrusiense. = La Bibliofilia **1924/25.** 165–179, 263–265, 289–299, 359–372.
Žic, Nikola: Najstarija inkunabula hrvatskog autora. = Nastavni viesnik **1932/33.** 1–7.

Žic, Nikola: Kodeksi Modruškoga biskupa Nikole. = Nastavni viesnik **1932/33.** 141–149.

Žic, Nikola: Knjižnica modruškog biskupa Nikole. = Nastavni viesnik **1932/33.** 336–347.

Felix Petančić

Kiadás

Scriptores rerum Hungaricarum. Ed. *Johannes Georgius Schwandtner*. Tom. 1. Vindobonae **1746.** [867–873: Felicis Petancii Dissertatio de itineribus aggrediendi Turcam.]

Irodalom

Bánfi, Florio: Felice Petanzio da Ragusa, oratore dei re d'Ungheria Mattia Corvino e Vladislao II, miniatore e bibliotecario della Corviniana di Buda. = Archivio Storico per la Dalmazia **1938.** XXIV. 362–384.

Berkovits, Ilona: Felice Petanzio Ragusino capo della bottega di miniatori di Mattia Corvino. = Corvina **1940.** 53–84.

Bánfi, Florio: „Felix Ragusinus". = Janus Pannonius **1947.** 679–706. — Klny.: Biblioteca dell'Accademia d'Ungheria di Roma 19.

Kniewald, Dragutin: Dubrovčanin Feliks Petančić, O ratovanju s Turcima 1502. = Vesnik Vojnog muzeja JNA. Beograd **1956.** 80–106.

Kniewald, Dragutin: Feliks Petančić, O putevima kojima valja napasti Turke. = Vesnik Vojnog muzeja JNA. Beograd **1958.** 25–58.

Kniewald, Dragutin: Sitnoslikar Dubrovčanin Feliks Petančić. = Tkalčićev Zbornik (Zagreb) **1958.** II. 55–92.
Ism.: *Csapodi Csaba*, MKsz 1961. 121–122.

Kolendić, P[etar]: Feliks Petančić. = Classe de littérature et de philologie. No. 4. Beograd **1959.** 1–22.

Kolendić, P[etar]: Feliks Petančić pre definitivnog odlaska u Ugarsku. = Glas SAN (Beograd) **1959.** CCXXXVI. — Klny. is.

Kniewald, Dragutin: Feliks Petančić i njegova djela. Beograd **1961.** 102 l., 8 t.

Pietro Ransano

Szövegek

Scriptores rerum Hungaricarum. Cura et studio *Joannis Georgii Schwandter*. Vol. 1. Vindobonae. **1746.** [322–412: Epitome rerum Ungaricarum per indices descripta.]

Historiae Hungaricae fontes domestici. Scriptores. Recensuit *M[atthias] Florianus*. Vol. 4. Bp. **1885.** [116–286: Epitome rerum Hungaricarum.]

Ransanus, Petrus: Oratio ad Mathiam, Hungarorum regem. Ed. *Ladislaus Juhász*. Bp. **1931.** IV, 20 l. (Mon.Lat.litteraturam Hungaricam illustrantia 4.)

Irodalom

Schwarz, Godofredus: Recensio critica Epitomes rerum Ungaricarum auctore Petro Ransano. Lemgoviae. **1774.** 72 l.
Ism.: *Cz.*, AllergnPrivAnz 1775. 169–173, 177–180, 185–187.

Békesi Emil: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** [R. P.: 47–49.]

Termini, Ferdinando Attilio: P. R. umanista palermitano del secolo XV. Palermo **1915.**

Termini, Ferdinando Attilio: Ricostruzione cronologica della vita di P. R. = Archivio storico Siciliano. N. s. fasc. 1–2. **1916.** 41. vol.

Huszti József: Angelus Callimachus Siculus költeménye Báthori Miklóshoz. = MKsz **1929.** 9–14. [R-ról fontos dolgokat közöl, a 9–11. lapokon csak róla beszél.]

Csiha Antal: Petri R. Epitome rerum Ungaricarum. Hajdúböszörmény **1932.** 68 l.

Kardos, Tibor: P. R. in Ungheria. = JP 1947. 337–361. — Klny.: Biblioteca dell'Accademia d'Ungheria in Roma. N. S. 10., és K. T.: Studi e ricerche umanistiche italo-ungherese. Debrecen **1967.** 81–93. (StudRomUniv. Debr. 3.)
Ism.: *Laurent*, M. H., Revue d'Histoire Ecclésiastique 1948. 398.

Tóth Zoltán: Szent István legrégibb életirata nyomán. (Mátyás Flórián Ranzanus problémája.) = Száz **1947.** 23–94.

Berlász Jenő: Über die Vorbesitzer des Ransanus-Kodex. = MKsz **1969.** 97–107. — Klny. is.

Kulcsár Péter: Ransanus Epitoméjának kéziratai. = MKsz **1969.** 108–120.

Matteo Andreis da Trau

Kiadás

Adronicus Matthaeus Tragurinus: Epithalamium in nuptias Vladislai Pannoniarum ac Boemiae regis et Annae Candaliae reginae. Ed. *Ladislaus Juhász*. Lipsiae **1933.** 18 l. (BSMRAe)

Irodalom

Bánfi, Florio: Matteo Andreis da Trau per la nozze di Vladislao II re d'Ungheria con la regina Anna di Foix (1502). = Archivio Storico per la Dalmazia **1938.** XXV. 18–33. — Klny. is.

Ludovico Tubero

Kiadás

Scriptores rerum Hungaricarum. Ed. *Johannes Georgius Schwandtner*. Tom. 2. Vindobonae **1746.** [107–381: Ludovici Tuberonis Commentariorum Libri XI.]

Irodalom

[Schedius, Ludwig]: Nähere Nachrichten über den Geschichtsschreiber L. Tubero. = Zeitschrift von und für Ungarn **1803.** 166–178.

Podhradszky József: Tubero Lajos forrásai. = ÚjMMúz **1860.** II. 30–32.

Vajda György: Tubero Lajos történetíró. Bp. **1909.** 64 l.

Geiringer Pál: Adatok Tubero életéhez. = Száz **1911.** 446–447.

Oláh Imre: Tubero Lajos mint magyar történetíró. = A lublói kat. gimn. ért. **1911/12.** 5–40.

Szőke Ilona: Ludovicus Cervarius Tubero emlékiratainak művelődéstörténeti adatai. Bp. **1912.** 50 l. (Művtört.Értek. 64.)

Pier Paolo Vergerio

Kiadás

A renaissance Magyarországon. Kiad. *Kardos Tibor*. Bp. **1961.** [93–96: Pier Paolo Vergerio előszava Arrianos Nagy Sándor életrajzához.]

Irodalom

Békesi Emil: Vergerius Péter Pál és paedagogiai műve. = Kalauz a nevelő-oktatás terén. Bp. **1891.** 17–36, 102–134.

Bánfi, Florio: Pier Paolo Vergerio „il Vecchio" in Ungheria. = Archivio di Scienze, Lettere ed Arti della Società Italo-Ungherese Mattia Corvino (Supplemento a Corvina) **1939.** 1–3, 17–29; 1940. 1–30.

Huszti József: Pier Paolo Vergerio s a magyar humanizmus kezdete. = FK **1955.** 521–533.

Egyéb külföldiek Magyarországon

Fraknói Vilmos: Pecchinoli Angelo pápai legátus Mátyás udvaránál. = KatSz **1898.** 373–425, 529–566.

Olasz József: Szánoki Gergely. = ItK **1903.** 169–187.

Heszek István: Mátyás király és a skolasztikus bölcselet. = Religio **1917.** 674–677. [Petrus Niger a budai udvarban.]

Huszti, József: Celio Calcagnini in Ungheria. = Corvina **1922.** III. 57–71; 1923. VI. 60–69.

Herczeg Árpád: Manardus János (1462–1536) magyar udvari főorvos élete és művei. Bp. **1929.** 69 l.

Bánfi Florio: Filippo Scolari és Hunyadi János. = HK **1930.** 125–133.

Apró István: Ambrogio Traversari Magyarországon (1435–1436). Szeged **1935.** 68 l. (A Szegedi Ferenc-József tud. egy. közép- és újkori történeti intézete 3.)
Ism.: *Révész Mária*, EPhK 1937. 264–265.

Banfi, Florio: Raffaello Maffei in Ungheria. = L'Europa Orientale **1937.** 462–488.

Bánfi, Florio: P. Antonio da Zara O. P. confessore della regina Beatrice d'Ungheria. = Archivio Storico per la Dalmazia **1938.** XXVI. 282–302.

Bánfi, Florio: Cinzio Francesco Benincasa umanista-diplomatico anconetano in Ungheria. = L'Europa Orientale **1938.** 166–178.

Banfi, Florio: Ugolino Pisani da Parma in Ungheria. = Archivio di scienze, lettere ed arti della Societa Italo-Ungherese Mattia Corvino (Supplemento a Corvina) **1940.** 31–34.

Banfi, Florio: Gli albori della cartografia in Ungheria. Francesco Rosselli alla corte di Mattia Corvino. = JP **1947.** 126–167. — Klny.: Biblioteca dell'Accademia d'Ungheria di Roma 6.

Huszti József: Az Ovidius-legenda magyarországi vonatkozásai. = AntTan **1957.** 289–300. [Az 1519-ben Magyarországon járt Celio Calcagnini-ról.]

Domonkos, Leslie S.: The polish astronomer Martinus Bylica de Ilkusz in Hungary. = The Polish Review **1968.** 71–79. és MTörtSz (New York) 1970. 3. sz. 45–52.

AZ ANTIK IRODALMAK

Lásd még az „Egyes szerzők" fejezetben Janus Pannonius és Taurinus szakirodalmának megfelelő tételeit.

Hajnóczi Iván: Az első magyar Homerosfordításrészlet. = It **1921.** 140.

Bitay Árpád: Horatius-idézet a nagyváradi káptalan egy középkori (latin) oklevelében (1302). = ErdMúz **1934.** 373–374.

Madzsar Imre: Régi magyarországi Horatius-idézetek. = EPhK **1940.** 294–295.

Kurcz Ágnes: Az antikvitás hatásának nyomai XIII. századi okleveleinkben. = AntTan **1961.** 106–113.

V. Kovács Sándor: Az antik források kérdése Mátyás király leveleiben. = ItK **1966.** 153–155.

ANGOL KAPCSOLATOK

Lásd még a Tar Lőrinc-monda irodalmát a 137. lapon.

ELEK OSZKÁR: Egy ó-angol költemény magyar vonatkozásai. = EPhK **1907.** 968—969. [Yolland Artúr megjegyzései: Uo. 1908. 163—164.]

[YOLLAND, ARTHUR]. Y: Lancelot = St. Ladislas of Hungary? = The Hungarian Spectator **1913.** 80—81.

FEST, ALEXANDER: Ungarn in den mittelenglischen Romanzen. = UngRschau **1914.** 177—185.

FEST SÁNDOR: Magna Charta — Aranybulla. (Szellemi érintkezések angolok és magyarok között III. Béla és II Endre korában.) Bp. **1934.**

FEST SÁNDOR: Anonymus angol forrásai. = EPhK **1935.** 162—180.

RÓNA ÉVA: Középkori angol krónikák magyar vonatkozású adatai. = EPhK **1936.** 371—378.

FEST SÁNDOR: Adalékok az angol—magyar érintkezések történetéhez az Árpádkorban. = Száz **1937.** 122—126.

RÓNA, EVA: Hungary in a Medieval Poem, „Capystranus", a Metrical Romance. = AngFilTan **1937.** 60—70.

FEST SÁNDOR: Political and Cultural Connections between Hungary and England in the Middle Ages. = Danubian Review **1937/38.** V. 9. sz. 18—28.

FEST, ALEXANDER: Medieval Contacts between England and Hungary. = HQu **1940.** I. 252—264.

GYÖRFFY, GYÖRGY: Thomas a Becket and Hungary. = AngFilTan **1969.** 45—52. — Becket Tamás és Magyarország. = FK 1970. 153—158.

BIZÁNCI KAPCSOLATOK

MORAVCSIK GYULA: A csodaszarvas mondája a bizánci íróknál. = EPhK **1914.** 280—292, 333—338.

MORAVCSIK GYULA: A csodaszarvas mondája Bizáncban. = Ethn **1926.** 146.

MORAVCSIK, JULES: Les relations entre la Hongrie et Byzance à l'époque des croisades. = RÉH **1933.** 301—308., és M. Gy.: Studia Byzantina. Bp. 1967. 314—319.

GYÓNI MÁTYÁS: Magyarország és a magyarság a bizánci források tükrében. Bp. **1938.** 120 l. (Magyar—görög tanulmányok 7.)
Ism.: *Macartney, C. A.*, EPhK 1939. 92—93.

VÁCZY, PIERRE: Les racines byzantines du christianisme hongrois. = NRH **1941.** I. 99—108.

GYÓNI, MATHIAS: L'église orientale dans la Hongrie du XIe siècle. = RHC **1947.** 42—49.

MORAVCSIK, GYULA: The rôle of the Byzantine Church in Medieval Hungary. = The American Slavic and East European Review **1947.** 134—151., és M. Gy.: Studia Byzantina. Bp. 1967. 326—340.

IVÁNKA, ENDRE: Ungarn zwischen Byzanz und Rom. = Blick nach Osten **1949.** 22—36.

MORAVCSIK GYULA: Bizánc és a magyarság. Bp. **1953.** 118 l., 9 t.

SZÉKELY, GY[ÖRGY]: La Hongrie et Byzance aux Xe—XIIe siècles. = AHist **1967.** 291—311.

MORAVCSIK, G[YULA]: Byzance et le christianisme hongrois du moyen âge. = XVI corso di cultura sull'arte ravennata e bizantina. Ravenna **1969.** 313—341.

TIMKÓ IMRE: A honfoglaló magyarok és a bizánci kereszténység. = Vig **1970.** 659—667.

CSEH KAPCSOLATOK

Lásd még a huszitizmus irodalmát a 130. lapon.

Középkor

KARDOS GYULA: Alexandriai szent Katalin cseh és magyar verses legendájának viszonya. = A kassai főgimn. ért. **1906/07.** 3—59. — Klny. is.
Ism.: *Lukinich Imre*, Száz 1908. 758—759. — *Wéber Artúr*, EPhK 1908. 641—644.

BEZSÁK MIKLÓS: A középkori magyar okleveles gyakorlat kapcsolatai a cseh okleveles gyakorlattal. = Szentpétery Emlk. Bp. **1938.** 47—72. — Bővített klny.: A középkori magyar okleveles gyakorlat kapcsolatai a cseh és lengyel okleveles gyakorlattal. Pécs 1939. 56 l.

RUŽIČKA, JOZEF: Der Versbau der altmagyarischen und der alttschechischen Katharinenlegende. = Slavische Rundschau **1938.** 6. füz. 58—62.

PATIER, DOMINIQUE: Un office tchèque du XIVième siècle. Etude comparative avec quelques offices hongrois. = StudMus **1970.** 41—129.

A cseh-morva humanizmus és Magyarország

WENZEL GUSZTÁV: Thurzó Zsigmond, János, Szaniszló és Ferenc, négy egykorú püspök a bethlenfalvi Thurzó-családból. 1497—1540. Bp. **1878.** 63 l. (Értek.Tört.Tud.-Kből VII. 9.)

Wotke, Karl: Der Olmützer Bischof Stanislaus Thurzó von Bethlenfalva (1497—1540) und dessen Humanistenkreis. = Zeitschrift des Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens **1899.** 336—388.

Genthon István: Egy budai humanista aranycsészéje. = Tanulmányok Budapest Múltjából **1934.** 138—144. [Olmüczi Ágostonról.]

Angyal Endre: Cseh humanizmus, német misztika, budai kancellária. = EPhK **1942.** 83—85.

Macůrek, Josef: Humanizmus v oblasti moravsko-slezské a jeho vztahy ke Slovensku v 2. polovině 15. a počátkem 16. století. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 332—355.

DÉLSZLÁV KAPCSOLATOK

Összefoglaló tanulmányok

Kardos Tibor: Dalmácia, a magyar humanizmus kapuja. = Ap **1939.** 25—38.

Goleniscsev-Kutuzov, I. N.: Gumanizm v vengerszko-horvatszkom goszudarsztve XV. v. = Izvesztija Akademii Nauk SzSzSzR Otd. Lit. i Jaz. **1960.** 3—19.

Gortan, Veljko—Vratović, Vladimir: Temeljne značajke hrvatskog latinizma. = Forum **1969.** 606—636.

Egyes kérdések

Karácsonyi János: Délszláv eredetű-e a Toldi-monda? = Ethn **1912.** 321—323.

Hadrovics László: Az ó-magyar Trójaregény nyomai a délszláv irodalomban. = MTA I. OK **1954.** V. 79—175. [Kardos Tibor hozzászólása: Uo. 176—181.] — Der südslawische Trojaroman und seine ungarische Vorlage. = StudSlav 1955. 49—153.

Ism.: *Marinković, R.*, Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor (Beograd) 1956. 315—324.

Hadrovics László: A délszláv Nagy Sándor-regény és középkori irodalmunk. = MTA I. OK **1960.** XVI. 235—293.

Csikay Konkoly—Thege, Paul: Slawisch-ungarische Wechselbeziehungen in den Randstaaten. = Studi in onore di Amintore Fanfani. Vol. 4. Milano **1962.** 469—566.

FRANCIA KAPCSOLATOK

Lásd még „A hittudományi irodalom" c. fejezetben Johannes Lemovicensis (194. l.) és Alexander de Hungaria szakirodalmát. (195. l.)

Baumgarten Ferenc: A saint-gillesi apátság összeköttetései Magyarországgal. = Száz **1906.** 389—411. — Klny. is.

Birkás Géza: Ilosvai Toldija s az olasz és francia Rainouart-mondák. = Ethn **1912.** 277—289.

Marczinkó Ferenc: Középkori francia utazók Magyarországon. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 118—133.

Birkás Géza: Eustache Deschamps magyarországi utazása és magyar vonatkozású költeményei. = EPhK **1918.** 361—371.

Pais Dezső: Francia hatás Magyarországon hétszáz évvel ezelőtt. = Napk **1923.** 187—189.

Pais Dezső: Les rapports franco-hongrois sous le règne des Árpád. = REH **1923.** 15—26, 137—144.

Eckhardt Sándor: Sicambria. Egy középkori monda életrajza. = Min **1927.** 157—201. — Klny.: Minerva Ktár 9. — Sicambria, capitale légendaire des Français en Hongrie. = REH 1928. 166—197.

Fest Sándor: Egy magyar püspök levele volt párizsi iskolatársához a tatárokról. = LK **1934.** 223—225.

Latzkovits László: Alberik világkrónikájának magyar adatai. Szeged **1934.** 92 l. (Kolozsvári-szegedi értekezések a magyar művelődéstörténelem köréből 23.)

Király Ilona: A Toldi-monda és a francia hősénekek. = EPhK **1934.** 11—18.

Machovich Viktor: A magyar—francia ciszterci kapcsolatok történetéhez. = EPhK **1935.** 269—288.

Horváth Jenő: A clunyóta mozgalom és Magyarország. A francia—magyar érintkezés kezdetei. = H. J.: Történelmi tanulmányok. Bp. **1936.** 291—303.

Bárczi Géza: A középkori vallon—magyar érintkezéshez. = Száz **1937.** 399—416.

Dercsényi, Désiré: Un cloître médiéval français en Hongrie. = NRH **1937.** I. 253—260.

Gábriel Asztrik: A középkori gondolat újabb tudományos irodalma Franciaországban. = EPhK **1937.** 284—289.

Eckhardt, Alexandre: Villon et l'ambassade hongroise à la cour de France en 1467. = NRH **1938.** I. 128—134., és E. S.: De Sicambria à Sans-Souci. Paris 1943. 125—137.

Kühár, Flóris: Les sources françaises de la vie liturgique en Hongrie. = NRH **1938.** I. 423—427.

Lovass Gyula: Egy középkori francia kolostor könyvei Magyarországon. = EPhK **1938.** 224—226.

Perényi József: A francia iskolák hatása a magyar okleveles gyakorlat kialakulására. Bp. **1938.** 79 l.

Perényi József: A ritmikus próza okleveleinkben és a francia iskolák. = Szentpétery Emlk. Bp. **1938.** 396—409.

Dobosy Tibor: Pierre Choque, Anna magyar királyné kísérője. Bp. **1940.** 67 l.
Ism.: *Gábriel Asztrik,* EPhK 1941. 202—203.

Gábriel Asztrik: Magyarországi Jakab „eretneksége" a XIII. századi Franciaországban. Pécs **1941.** 31 l. (Klny. a gödöllői Szt. Norbert gimn. értesítőjéből.) — [Kivonata: Maître Jacques de Hongrie. = NRH 1942. I. 147—159.]
Ism.: *Galla Ferenc,* Theologia 1942. 83—84. — *Iványka Endre,* EPhK 1942. 234—235.

Gábriel Asztrik: Várdai Balázs a humanista Párizsban. = EPhK **1942.** 26—48. — Blaise de Várda, humaniste hongrois à Paris. = ArchEurop Centro-Orientalis 1941. 527—540.

Győry János: P. mester franciaországi olvasmányai. = Mságtud **1942.** 8—25.

Baumgarten Sándor: Adalékok magyar humanisták francia kapcsolataihoz. = EPhK **1943.** 79—81.

Gábriel Asztrik: Egy XIII. századi magyar klerikus párizsi egyetemi szentbeszéd-gyűjteménye. = EPhK **1943.** 164—195.

Gábriel Asztrik: A magyar—francia királyi udvar középkori kapcsolatai. Pécs **1944.** 36 l. (Klny. a gödöllői premontrei gimn. évkönyvéből.)

Gábriel Asztrik: Les rapports dynastiques franco-hongrois au moyen-âge. Bp. **1944.** 110 l.

Hajnal István: Le renouvellement du rôle social de l'écriture et le développement de la formation universitaire de France jusqu'en Hongrie aux XIIe et XIIIe siècles. Bp. [**1947.**] 16. l. [Soksz.]

Berkovits, Helene: Une ambassade hongroise en France. 1487. = RHistComp **1948.** 242—253.

Bárczi, Géza: Influence française dans l'orthographie hongroise du moyen âge. = ALingu **1951/52.** 19—63.

Fodor, Heinrich: Petrus dictus magister Parisiensis. Berlin **1954.** (Forschungen und Fortschritte Bp. 28. Heft 6.)

Holub József: Bonipertus. = JPMúzÉvk **1959.** 97—101. [Levelezése Fulbertus chartres-i püspökkel.]

Vargyas Lajos: Kutatások a népballada középkori történetében. 1. Francia eredetű réteg balladáinkban. = Ethn **1960.** 163—276.

Eckhardt Sándor: Trubadúrok Magyarországon. = It **1961.** 129—137., és Eszmei és irodalmi találkozások. Tanulmányok a magyar—francia irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. 1970. 15—27.

Vajay, Szabolcs: Rayonnement de la „Chanson de Roland". Le couple anthroponyme „Roland et Olivier" en Hongrie médiévale. = Le Moyen Age **1962.** 321—329.

Vargyas, Lajos: French Folk-ballads in Hungary in the Middle Ages. = NHQu **1964.** 16. sz. 174—189.

Vajay Szabolcs: A magyar Roland-ének nyomában. = ItK **1968.** 333—337.

Magyar témák a francia irodalomban

Bezard, Lucien: Magyarország az ó-francia eposzban. = EPhK **1906.** 333—338.

Karl, L[ouis]: La Hongrie et les Hongrois dans les Chansons de Geste. = Revue des Langues Romaines **1907.** 5—38.

Karl Lajos: A Berta-monda. = Ethn **1909.** 1—20, 73—82.

Bélaváry, Burchard Marcel: Un chevalier hongrois à la cour du roi Arthur. (Etude sur un poème de la Table-Ronde.) = RH **1913.** II. 273—285, 371—385.

Kőrösi Albin: Egy magyar királyleány története. Istoria de la fiyla del Rey Dungria. Katalán-provencei legenda. (Tanulmány az ó-román irodalom és dialectologia köréből.) Bp. **1914.** 62 l.

Kropf Lajos: A félkezű leány mondája és Salamon magyar király. = EPhK **1916.** 350—351.

Karl Lajos: Magyarország és a provencál költészet. = It **1918.** 275—282.

Hankiss János: Endre és Johanna a provencal és a spanyol irodalomban. = EPhK **1923.** 245—247.

Birkás, Géza: Les Hongrois dans la Chanson de Roland. = REH **1924.** 192—195.

Lukcsics Pál: Salamon magyar király leányának története. = MKsz **1925.** 52—55.

Eckhardt Sándor: Salamon magyar király lányának története. = MKsz **1926.** 24—30. — La Manekine, fille de Salamon, roi de Hongrie. = REH 1925. 280—284.

Karl, Ludwig: Ungarn und die provenzalische Dichtkunst. = Zeitschrift für romanische Philologie **1927.** (Appel Festschr.) 235—241. — Klny. is.

Eckhardt Sándor: Egy középkori francia krónika fantasztikus magyar története. = EPhK **1931.** 74—84.

Baumgarten, Sándor: La Hongrie dans la légende de saint Honorat. = REH **1936/37.** 194—205.

Eckhardt Sándor: A Berta-monda. = Ethn **1937.** 11—13.

Eckhardt Sándor: A magyar király lába. = Mságtud **1943.** 199—205. — Les jambes de roi de Hongrie. = E. S.: De Sicambria à Sans-Souci. Paris 1943. 113—124.

ECKHARDT, ALEXANDRE: Les Hongrois-Sarrasins dans la Chanson de Roland et les croisés français en Hongrie. = E. S.: De Sicambria à Sans-Souci. Paris **1943.** 73—90.

ECKHARDT, ALEXANDRE: Les Sept Dormants, Berthe aux grand pieds et la Manekine. = E. S.: De Sicambria à Sans-Souci. Paris **1943.** 91—104.

ECKHARDT, ALEXANDRE: Souvenir épique des Hongrois conquérants. = E. S.: De Sicambria à Sans-Souci. Paris **1943.** 105—112.

ECKHARDT SÁNDOR: Roland találkozása egy magyar remetével. = EPhK **1944.** 46—48.

BAUMGARTEN SÁNDOR: Jean Molinet magyar dolgokról. = EPhK **1946.** 97—99.

STEINER, ARPAD: The date of the composition of Andreas Capellanus' De amore. = MTörtSz (New York) **1969.** 1. sz. 86—89.

LENGYEL KAPCSOLATOK

DABROWSKI, JAN: Kraków i Węgry w wiekach średnich. = Rocz. Krak. **1913.** XV.

MACARTNEY, C[ARLILE] A[YLMER]: Długosz et le Chronicon Budense. = RHistComp **1946.** 301—316.

DĄBROWSKI, JAN: A krakkói és a magyar reneszánsz kapcsolatai. = MűvtÉrt **1956.** 31—36.

DÖMÖTÖR TEKLA: Árpádházi Imre herceg és a csodaszarvas-monda. = FK **1958.** 317—323. [Kardos Tibor megjegyzései: Uo. 323—325.]

SZÉKELY GYÖRGY: Gemeinsame Züge der ungarischen und polnischen Kirchengeschichte des XI. Jahrhunderts. = Ann. Univ.Bp. Sect. hist. **1962.** IV. 55—80.

TÓTH SAROLTA: Magyar és lengyel Imre-legendák. Szeged **1962.** 72 l. (A.Univ.Szeg. Sect. hist. 9.)

Ism.: *Kurcz Ágnes*, ItK 1964. 251—252. — *Kubinyi András*, Száz 1965. 281.

DOMONKOS, LESLIE S.: The polish astronomer Martinus Bylica de Ilkusz in Hungary. = The Polish Review (New York) **1968.** 71—79.

ŚLASKI, JAN: Z dziejów związków kulturalnych i literackich między Polską a Węgrami w dolze Renesansu. = Kultura i literatura dawnej Polski. Studia. Warszawa **1968.** 173—188.

SOPKO, JÚLIUS: K pol'sko-slovenským kultúrnym stykom do polovice 15. storočia. = Historické stúdie **1970.** 139—159.

NÉMET KAPCSOLATOK

Lásd még a latin Margit-legenda irodalmának megfelelő tételeit a 189. lapon.

HEINRICH GUSZTÁV: „Klingsor aus Ungerland." = EPhK **1878.** 137—146.

PETZ GEDEON: Magyar és német hegedősök. = ItK **1891.** 22—31.

BLEYER JAKAB: A magyar hun-monda germán elemei. = Száz **1905.** 602—629, 712—753, 811—849, 902—940. — Klny.: M.Irtört.Értek. 7—8. — Die germanischen Elemente der ungarischen Hunnensage. = Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache. 1907. 429—599.

HIENZ ÁRMIN: Magyarországi Klingsor a mondában. Bp. **1909.** 64 l.

MOTZ ATANÁZ: Magyar szavak Oswald von Wolkenstein költeményeiben. = MNy **1913.** 424.

MOÓR ELEMÉR: A Toldi-monda és német kapcsolatai. Bp. **1914.** 84 l. (Német Phil. Dolg. 13.)

BALANYI GYÖRGY: Magyar vonatkozások Gerhoh reichersbergi prépost műveiben. = TörtSz **1915.** 181—201.

LOSONCZI ZOLTÁN: Egy német krónika magyar szavai. = MNyr **1915.** 255—262.

MOTZ ATANÁZ: Oswald von Wolkenstein élete és költészete tekintettel magyar vonatkozásaira. Bp. **1915.** 91 l.

HUSS RICHÁRD: A Nibelungének fejlődése és a pannóniai tradíció. Debrecen **1919.**

THIENEMANN TIVADAR: Temesvári Pelbárt és német kortársai. = EPhK **1920.** 54—61.

MOÓR, ELEMÉR: Die deutschen Spielleute in Ungarn. = UngJb **1921.** 281—297.

HÓMAN BÁLINT: X. és XI. századi történeti elemek a Nibelungénekben. = EPhK **1923.** 44—78.

MOÓR, ELEMÉR: Deutsche Spielmannstoffe in Ungarn. = UngJb **1925.** 252—283.

HUSS, RICHARD: Das Landschaftliche und Ungarn in der Thidrekssaga und die Entstehungsfrage von Nibelungenlied und Klage. = Zeitschrift für deutsche Philologie **1932.** 105—140.

Ism.: *Honti, Hans*, Deutsch-ungarische Heimatsblätter 1933. 133—134.

HUSS, RICHARD: Nibelungenland—Waberlohe—Etzelburg. = Deutsch-ungarische Heimatsblätter **1934.** 203—227; 1935. 39—51.

RÉZ HENRIK: Stájer Ottokár verses krónikájának magyar szavai. = MNy **1939.** 247—252.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: A középkor végének magyar nyelvismeretéhez. = MNy **1947.** 288—289.

FERDINANDY, MICHAEL DE: Das Nibelungenlied und die Ungarn. = Neue Deutsche Hefte **1969.** Heft 4. 38—56.

OLASZ KAPCSOLATOK

Megjegyzés. Minthogy e korban az olasz hatás rendkívül intenzív, a kutatónak a

humanizmus egész szakirodalmát figyelembe kell vennie, ezen kívül a következő fejezetek anyagát: „A hittudományi irodalom" című fejezetnek Johannes de Transylvania (195. l.) és Nicolaus de Mirabilibus működésére vonatkozó fejezeteit (195. l.); a „Könyvek, könyvtárak" című fejezet egészét, de különösen a Korvina irodalmát (210. l.); az „Egyes szerzők" közül különösen Andreas Pannonius, Janus Pannonius, Lászai János és Váradi János irodalmát. Lásd még a latin Margit-legenda irodalmát is a 189. sz. lapon.

Fraknói Vilmos: Petrarca és Nagy Lajos. Bp. **1900.** 14 l. (Értek.Tört.Tud.Kből XIX, 2.)

Fraknói Vilmos: Magyarország egyházi és politikai összeköttetései a római szentszékkel. 1—3. köt. Bp. **1901.**

Ism.: *Acsády Ignác*, BpSz 1901. 107. köt. 222—249.

Kaposi József: Dante ismeretének első nyomai hazánkban és a magyarországi Dante-kódexek. Bp. **1909.** 62 l.

Ism.: *Cs. Papp József*, EPhK 1910. 214—215.

Fóti József Lajos: A római Attila-legenda. = AkÉrt **1910.** 49—64.

Balogh Jolán: Néhány adat Firenze és Magyarország kulturális kapcsolatainak történetéhez a renaissance-korban. = ArchÉrt **1923/26.** 188—209.

Balogh Jolán: Újabb adatok Firenze és Magyarország kulturális kapcsolatainak történetéhez. = ArchÉrt **1929.** 273—280.

[Koltai-]Kastner Jenő: Az itáliai műveltség Magyarországon. = Pann **1935.** 241—248; 1936. 22—28.

Várady, Emerico: I primi contatti dell'Ungheria coll'umanesimo italiano. = Romana (Rivista degli Instituti di Cultura Italiana all'Estero) **1938.** II. 428—433.

Koltay-Kastner, Jenő: L'umanesimo italiano in Ungheria. = La Rinascita **1939.** 10—55. — Klny. is.

Gerézdi Rabán: Bologna és a magyar humanizmus. = It **1940.** 146—158.

Kardos, Tiberio: L'Ungheria negli scritti degli umanisti italiani. = Corvina **1941.** 132—150. — Klny. is.

Kardos Tibor: A középkori olasz—magyar művelődési kapcsolatok kérdése. = OlSz **1942.** 224—233. — Klny. is.

Koltay-Kastner Jenő: Cola di Rienzo és a magyar renaissance kezdetei. = EPhK **1942.** 143—160. — Cola di Rienzo ed i primordi del rinascimento in Ungheria. = Corvina 1942. 131—144.

Koltay-Kastner Jenő: Nagy Lajos és a római néptribun. = DlvSz **1942.** 288—292.

Kardos Tibor: Olasz humanizmus — magyar humanizmus. = OlaszSz **1943.** 1101—1119. — Klny. is.

Fehér, Mattia: I domenicani di Cassovia e l'Italia del quattrocento. = Corvina **1943.** 545—560, 589—609.

Dám, Ince: Influsso di Pelbarto di Temesvár nelle opere di Angelo Elli da Milano. = Corvina **1952.** 164—191.

Bánfi, Florio: La chiesa di Santo Stefano e il Monastero dei Frati Paolini al Monte Celio in Roma. = Capitolium **1953.** 289—300.

Münster, Ladislao: Medici e naturalisti italiani dei loro rapporti professionali e colturali con l'Ungheria. (Dagli albori dell'Umanesimo fino all'asservimento del paese al Turco.) = Corvina (Firenze) **1953.** 105—132; 1954. 25—52.

Schaffran, Emerich: Ungarn im 15. Jahrhundert und die italienische Frührenaissance. = Archiv für Kulturgeschichte (Köln) **1953.** 52—84.

Kardos Tibor: A magyar humanizmus olasz kapcsolatainak alakulása és jellege. = MTA I. Ok **1961.** XVII. 113—137. — Le relazioni umanistiche italo-ungheresi e il loro carattere. = AnnalUnivScientBp. Sect.phil. 1963. 27—49.

Catoni, Giuliano: Relazioni culturali fra la città di Siena e l'Ungheria nei secoli XIV e XV. = Ungheria d'oggi **1965.** 1. sz. 97—100. (Atti del Convegno Italo-Ungherese di studi rinascimentali, Spoleto 1964.)

Csóka, J. Lajos: I benedettini e l'inizio dei rapporti letterari italo-ungheresi. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 9—27.

Kardos, Tibor: Petrarca e la formazione dell'umanesimo ungherese. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 67—89.

Kardos, Tibor: I postulati umanistici del Petrarca e gli Angioini ungheresi. = ALitt **1967.** 261—276.

Mezey, László: Lorenzo Giustinian e la letteratura medievale in Ungheria. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 56—66.

Olasz humanisták magyar kapcsolatai

Vespasiano Bisticci

Pulszky Ferenc: Bisticci Vespasiano Janus Pannoniusról és György kalocsai érsekről. = BpSz **1873.** 3. köt. 277—290.

Reumont, A.: Di tre prelati ungheresi menzionati da Vespasiano Bisticci. = Archivio Storico Italiano **1874.** [Vitéz János, Janus Pannonius és Hanthó György.]

Pongrácz, Luigi: Vespasiano da Bisticci ed i suoi clienti ungheresi. = Annuario **1939.** I. 229—247.

Pongrácz Alajos: Három magyar humanista és egy firenzei könyvkereskedő. = OlSz **1942.** 567–588.

Diomede Carafa

Kiadás

Csontosi János: Diomedes Carafa: De institutione vivendi. = MKsz **1890.** 54–86.

Irodalom

Mayer Erzsébet: Diomede Carafa. (Nápolyi szellem Mátyás udvarában.) = Pannonia **1936.** 91–128. — Klny. is.
Ism.: *Kerecsényi Dezső*, It 1936. 162–164.

Mayer, Elisabetta: Un opuscolo dedicato a Beatrice d'Aragona, Regina d'Ungheria. = Annuario **1937.** I. 201–258. — Klny.: Biblioteca dell'Accademia d'Ungheria di Roma 9.

Alessandro Tommaso Cortese

Kiadás

Cortesius, Alexander: De laudibus bellicis Matthiae Corvini Hungariae regis. Ed. *Iosephus Fógel*. Lipsiae **1934.** IV, 34 l. (BSMRAe)

Irodalom

Bánfi, Florio: Alessandro Tommaso Cortese glorificatore di Mattia Corvino re d'Ungheria. = Archivio Storico per la Dalmazia **1937.** XXIII. 134–160.

Havas László: A. Cortesius panegyricusa Mátyás és a pápaság diplomáciai érintkezésének tükrében. = ItK **1965.** 323–327. — Le panégyrique de Cortesius et les relations diplomatiques entre Mathias Corvin et la papauté. = AClassUnivDebr 1965. 57–62.

Giovanni Garzoni

Kiadások

Hegedüs István: Gyászbeszéd Mátyás király felett. = ItK **1901.** 296–307. — Kivonata: AkÉrt 1901. 535–538.

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Bp. **1903.** [195–201: Garzoni: Oratio funebris pro rege Mathia.]

Bánfi, Florio: Emlékirat Mátyás király 1488-i glogaui hadjáratáról. = HtK **1935.** 305–316. — Klny., olasz nyelvű előszóval bővítve: Il memoriale di Giovanni Garzoni sulla campagna di Mattia Corvino re d'Ungheria contro il principe Giovanni di Sagan nel 1488. Roma–Bp. 1935. 24 l.

Bánfi, Florio: Orazione di Giovanni Garzoni su re Uladislao II d'Ungheria. = Corvina **1936.** 78–97. — Klny. is.

Irodalom

Bánfi, Florio: Un umanista bolognese e i domenicani. Firenze **1936.** 39 l. (Klny.: Memoria Domenicane.)

Bánfi, Florio: Giovanni Garzoni ed il cardinale Tommaso Bakócz primate d'Ungheria. = L'Archiginnasio **1936.** 120–139.

Révész Mária: Ioannes Garzo magyar összeköttetései. = EPhK **1937.** 368–375.

Giovanni Lodovico Vivaldi

Bánfi, Florio: „Epistola tota notabilis" del P. Giovanni Lodovico Vivaldi O. P. ad Uladislao II. re di Boemia ed Ungherese. = Memorie Domenicane **1937.** 158–166.

Bánfi, Florio: Giovanni Lodovico Vivaldi umanista domenicano. = Maso Finiguerra **1939.** 269–288.

Bánfi, Florio: Saluzzo e l'Ungheria: lettera di Giovanni Vivaldi a re Uladislao II. = Corvina **1941.** 321–330.

Egyéb olasz humanisták; vegyes adalékok

Kemény József: Laki Thuz Jánosnak velencei emléke 1486-ról. = K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 14–16. [Georgius Valla neki írott ajánlólevelének közlésével.]

Hegedüs István: Egy olasz költő Mátyás királyhoz. = ItK **1903.** 79–85., és KisfTársÉvl 1902/03. 87–92. [Constantius Fanensis.]

Hegedüs István: Ragusai emlékbeszéd Mátyás király felett. = ItK **1905.** 317–326, 431–444. — [Kivonata: AkÉrt 1905. 5–10.] [Aelius Lampridius Cervinus.]

Gulyás Károly: Művelődéstörténeti emlék a XV. századból. = MKsz **1914.** 161–163. [Philippus Beroaldus ajánlóleveléről Csulai Móré Fülöphöz.]

Huszti József: Antonius Thebaldeus költeménye Mátyás királyhoz. = Klebelsberg Emlk. Bp. **1925.** 347–359.

Huszti József: Adalékok Marliani Korvin János-epithalamiumának történetéhez. = MKsz **1927.** 140–142.

Huszti, József: Contributo alla storia della Biblioteca Estense. = Archivum Romanicum **1927.** 230–231. [II. Ulászlónak 1454 k. Ferrarába írt két leveléről.]

Huszti József: Francesco Maturanzio magyar vonatkozású költeményei. = EPhK **1927.** 7–18.

Huszti, József: Le relazioni di Antonio Tebaldeo colla corte di Mattia Corvino. = Archivum Romanicum **1927.** 223–229.

Huszti József: Gregonius Tifernas sírverse V. Lászlóra. = EPhK **1928.** 50–51.

Mály Ferenc: Boiardo Orlando Innamoratiojának magyar vonatkozásai. = EPhK **1932.** 230–233.

Révész Mária: Romulus Amasaeus. Egy bolognai humanista magyar összeköttetései a XVI. század elején. Szeged **1933.** 93 l.

Ism.: *Kardos Tibor*, Száz 1934. 107. — *[Trencsényi-]Waldapfel Imre*, EPhK 1934. 180.

Kardos Tibor: Coluccio Salutati levelezése a magyar Anjoukkal. = Száz **1936.** 407–432. — Klny. is. — La corrispondenza di Coluccio Salutati con gli Angioini ungheresi. = K. T.: Studi e ricerche umanistiche italo-ungheresi. 1. köt. Debrecen 1967. 5–21. (Studia Romanica Universitatis Debreceniensis 3.)

Kardos Tibor: Az Albertiek Édenkertje. Novella Nagy Lajos királyról a „Paradiso degli Alberti"-ben. = Min **1936.** 3–41. — Klny.: Minerva Ktár 53. — Una novella di argomento ungherese del Paradiso degli Alberti. = K. T.: Studi e ricerche umanistiche italo-ungheresi. 1. köt. Debrecen 1967. 23–30. (Studia Romanica Universitatis Debreceniensis 3.)

Kardos Tibor: Magyar tárgyú fejezetek Giovanni da Ravenna emlékirataiban. = EPhK **1936.** 284–297. — Ricordi ungheresi nel Rerum Memorandarum Liber di Giovanni Conversino da Ravenna. = K. T.: Studi e Ricerche umanistiche italo-ungheresi. 1. köt. Debrecen 1967. 31–44. (Studia Romanica Universitatis Debreceniensis 3.)

Bánfi, Florio: Giovanni Michele Nagonio panegirista di Uladislao II re di Boemia ed Ungheria. = L'Europa Orientale **1937.** 198–207.

Bánfi, Florio: Panegirico di Giovanni Michele Nagonio su Uladislao II re di Boemia ed Ungheria. = L'Europa Orientale **1937.** 408–417.

Bánfi, Florio: Giunio de'Gradi da Ragusa e la sua amicizia con Giovanni da Varadino. = Archivio Storico per la Dalmazia **1938.** XXVI. 272–280. — Klny. is.

Bendefy László: Aeneas Sylvius Piccolomini magyarjai. = Turán **1937/38.** 138–153.

Mály Ferenc: Matteo Bandello a Hunyadiakról és Kőszeg ostromáról. = EPhK **1938.** 219–224.

Bánfi, Florio: Tra i libri del cardinale Giovanni Mercati. = Corvina **1940.** 670–680.

Révész Mária: Néhány adat Philippus Beroaldus maior magyar összeköttetéseihez. = EPhK **1941.** 164–166.

Huszti József: Tito Vespasiano Strozza magyar vonatkozású beszédfogalmazványa. = OlaszSz **1942.** 170–177.

Huszti József: Magyar vonatkozású irat az Arditi-gyűjteményben. = MKsz **1943.** 186–188.

Gerézdi Rabán: Aldus Manutius magyar barátai. = MKsz **1945.** 38–98. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 23., és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 204–266.

Ism.: *Trencsényi-Waldapfel Imre*, It 1947. 66–67.

Bánfi, Florio: La leggenda del Palazzo della Scimmia. A proposito dell'epistola di Giovanni da Spoleto a Ladislao Csapy d'Ungheria. = L'Urbe Rivista Romana **1951.** 2. sz. 1–10.

Csapodi Csaba: Hunyadi János és Poggio Bracciolini. = FK **1965.** 155–158.

Szabó, Gy[örgy]: Riferimenti all'Ungheria in un detto popolaresco de „La Mandragola" machiavelliana. = Ann.Univ.Bp. Sect. lingu. **1970.** 65–68.

OSZTRÁK KAPCSOLATOK

Ábel Jenő: Magyarország és a dunai tudós társaság. Bp. **1880.** 125 l. (Értek.Ny.-Széptud.Kből VIII, 8.) — Kivonata: Die gelehrte Donau-Gesellschaft des Conrad Celtes in Ungarn. = Litterarische Berichte aus Ungarn 1880. 321–349.

Tartalma: 3–20: Magyarországi humanisták és a dunai tudós társaság. — 21–32: Olmüczi Ágoston. — 32–74: Balbus Jeromos. — 74–76: Krausz Bálint, Brassóból. — 76–79: Milius Gyula. — 79–83: Neideck György. — 83–94: Piso István és Jakab. — 94–102: Schlechta János. — 102–110: II. Vitéz János. 110–123: A Sodalitas Litteraria Danubiana magyarországi tagjainak Celteshez intézett levelei. — 124–125: Celtesnek a budai humanistákhoz intézett költeménye.

Ism.: *Kont Ignác*, EPhK 1880. 620–623.

Fógel Sándor: Celtis Konrád és a magyarországi humanisták. Bp. **1916.** 74 l.

Ism.: *Hegedüs István*, EPhK 1917. 216–221. — *Hóman Bálint*, Száz 1917. 374. — *Huszti József*, It 1917. 173–176.

Berzy József: Az újplatonisták és a „Sodalitas Danubiana Litteraria". = Közép-Európa **1934.** 1. sz. 11–18.

Klimes Péter: Bécs és a magyar humanizmus. Bp. **1934.** 110 l. (Palaestra Calasanctiana. A piaristák doktori értekezései az 1932. évből 5.)

Ism.: *Kerecsényi Dezső*, It 1935. 30–31.

Celtis, Conradus: Opuscula quae Vindobonae prelo subiicienda curavit. Ed. *Kurt Adel.* Lipsiae **1966.** 127 l., 1 t. (Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum.)
Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1968. 256–257.

Borsa Gedeon: Néhány bécsi ősnyomtatvány magyar vonatkozásai. = OSzK Évk. 1965/66. Bp. **1967.** 389–396.

V. Kovács, Sándor: Die Sodalitas Litteraria Danubiana und das ungarische geistige Leben. = Studien zur Geschichte der deutsch-ungarischen Beziehungen. Berlin **1969.** 44–51.

EGYÉB KAPCSOLATOK

Gáldi, László: L'influsso dell'umanesimo ungherese sul pensiero rumeno. = Arch-Europ Centro-Orientalis **1940.** 242–311.

Csikay, Pál: Die Beziehungen Mathias Corvinus zu den Eidgenossen. Beiträge zur Wirtschafts- und Kulturgeschichte Mitteleuropas im ausgehenden XV. Jahrhundert. München **1952.** 68 l. (Magyar szakemberek írásai 1.) [Magyar–svájci kapcsolatokról.]
Ism.: *-s -r*, Corvina (Firenze) 1952. 194.

Csikay, Paul: Die ungarisch-portugiesischen Beziehungen im Mittelalter. = Südostdeutsche Forschungen **1954.** 270–272.

Duft, Johannes: Die Ungarn in Sankt Gallen. Mittelalterliche Quellen zur Geschichte des ungarischen Volkes in der Sanktgaller Stiftsbibliothek. Lindau–Konstanz **1957.** 80 l. (Bibliotheka Sangallensis 1.)

ANDREAS PANNONIUS
?—1475 k.

Szövegek

Két magyarországi egyházi író a XV. századból. A. P. — Nicolaus de Mirabilibus. Kiad. és bev. *Fraknói Vilmos, Ábel Jenő.* Bp. **1886.** XLVIII, 468 l., 1 t. (It. Emlk. 1.) [A. P.: Libellus de virtutibus Matthiae Corvino dedicatus. Libellus ad Herculem Estensem. Libellus super decessu divi Borsii ducis című munkái.]
Ism.: *-l*, BpSz 1886. 48. köt. 146—152. — *Váczy János*, Száz 1886. 725—727.

Irodalom

FRAKNÓI VILMOS: A. P. = MKsz **1879.** 113—118.
FRAKNÓI VILMOS: A. P. = UngRevue **1888.** 231—242.
BÉKESI EMIL: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** [134—135: A. P.]
HUSZTI JÓZSEF: A. P.-nak egy ismeretlen kéziratos munkájáról. = MKsz **1929.** 137—138.
RÉVÉSZ MÁRIA: A. P. és Bornio da Sala. = EPhK **1935.** 79—81.
HOFFMANN EDITH: A. P. „De regiis virtutibus" című munkájáról. = MKsz **1936.** 433—434.
HUSZTI JÓZSEF: Andreae Pannonii Expositio super Cantica Canticorum. = MKsz **1939.** 97—104., és Studi e documenti italo-ungheresi della R. Acc. d'Ungheria di Roma 1940/41. IV. 93—101.
HORVÁTH JÁNOS, ifj.: A. P. Cantica Canticorum kommentárjának forrásai. = EPhK **1942.** 257—287. — Klny. is.

BONFINI, ANTONIO
1427?—1505?

Szövegek

BONFINIUS, ANTONIUS: Rerum Hungaricarum decades libri XLV. Ed. septima. Rec. et praef. est *Carolus Andreas Bél.* Lipsiae **1771.** 6, 756, 54 l.
B.: Szemelvények. (Képek Mátyás király korából.) Ford. és bev. *Császár Mihály.* Bp. [**1905.**] 64 l. (MK 414.)
Due orazioni di A. B. 1. Elogio di Recanati. 2. Panegirico di S. Flaviano. Testo, versione e note a cura di *Giulio Amadio.* Montalto Marche **1930.** 124 l.
BONFINIS, ANTONIUS DE: Rerum Ungaricarum decades. Ed. *I[osephus] Fógel, B[ela] Iványi, L[adislaus] Juhász.* 1—4. vol. Lipsia—Bp. **1936**—1941. LX, 250; XII, 268; XIV, 268; XII, 300 l. (BSMRAe)
Ism.: *Trócsányi Zoltán*, MKsz 1938. 171—172.
AMADIO, GIULIO: Fiori d'eloquenza colti dalle „Rerum Hungaricarum Decades" di A. B. Serie I. I discorsi della 1 Decade. Ciclo di Attila. Note introduttive, testo e versione con appendice d'attualità. Montalto Marche **1938.** 646 l.
Un discorso inedito di A. B. tenuto alla presenza di Federico da Montefeltro duca d'Urbino a cura di *Giulio Amadio.* Montalto Marche **1942.** 188 l.
Ism.: Biblion 1946/47. 216.
BONFINIS, ANTONIUS: Symposion de virginitate et pudicitia coniugali. Ed. *Stephanus Apró.* Bp. **1943.** XXVI, 256 l. (BSMRAe)
B.: Mátyás király. Ford. *Geréb László.* Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* [Bp.] **1959.** 354 l. (MH 2.) [A 3. decas 9—10. és a 4. decas 1—8. könyvének a fordítása.]
Ism.: *Kaposi Márton*, ItK 1962. 387—388.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

A. B. MCDXXVII—MCMXXVII. A cura della Brigata Ascolana Amici dell'Arte-Gruppo Studiosi Storia Patria. Ascoli Piceno **1928.** 139 l.
Tartalma: 1. Notizie biografiche. 2. *Ladislao Tóth:* B. in Ungheria. — Klny. is. 3. *Mario Battistrada:* Il Rinascimento e il

regno di Mattia Corvino nell'opera di A. B.

Ism.: *Sz. G.*, Széph 1928. 399. — *Halász Gábor*, MKsz 1929. 125—126. — *Németh József*, ProtSz 1929. 132—134.

AMADIO, GIULIO: La vita e le opere di A. B. primo storico della nazione ungherese in generale e di Mattia Corvino in particolare. Con pref. di *Eldo Marchetti*. Montalto Marche **1930.** XII, 298 l.

AMADIO, GIULIO: I Bonfini. Dati genealogici. Napoli **1936.** 278, VIII l.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

[WINDISCH, KARL GOTTLIEB] W.: Beyträge zur Lebensgeschichte des Markus Antonius B. = UngMag **1781.** I. 206—216.

KEMÉNY JÓZSEF: Bonfinius élete és munkái. = ÚjMMúz **1854.** I. 246—270, 315—323.

HELMÁR ÁGOST: Bonfiniusnak mint történetírónak jellemzése és műve kútfőinek kimutatása s bírálati méltatása. Bp. **1876.** 88 l.

Ism.: *Thallóczy Lajos*, Száz 1876. 854—856. — [*Heinrich Gusztáv*] *H. G.*: BpSz 1877. 15. köt. 429—430.

ZSILINSZKY MIHÁLY: Bonfinius Antal élete. = Figy **1876.** I. 76—84.

ZSILINSZKY MIHÁLY: Bonfinius Antal történetíró jellemzése. = Száz **1877.** 510—527.

ÁBEL JENŐ: B. életrajzáról. = EPhK **1880.** 288—291.

DÉCSÉNYI GYULA: B. másolójának címeres levele. = MKsz **1891.** 264—267.

BEIGEL ISTVÁN: Adalék Bonfinius élete történetéhez. = Száz **1902.** 88—91.

BÉKESI EMIL: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** [328—331.: B. A.]

CSÁSZÁR MIHÁLY: A magyar művelődés a XV. században. A. B.: Rerum Hungaricarum decades-ének alapján. Bp. **1902.** 166 l. (Művtört. Értek. 2.)

Ism.: *b. j.*, KatSz 1902. 876. — *-R. -R.*, Száz 1903. 552—555.

JAKUBOVICH EMIL: Bonfini-kódextöredék a Nemzeti Múzeumban. = MKsz **1919.** 111—117.

JAKUBOVICH EMIL: Az eredeti Bonfini-kódex második töredéke. = MKsz **1925.** 19—27.

AMADIO, GIULIO: La patria di A. B. Montalto Marche **1928.** 16 l.

BERZEVICZY ALBERT: In memoria di A. B. = AkÉrt **1928.** 5—6.

FÓGEL JÓZSEF: Antonius de Bonfinis. = Széph **1928.** 453—455.

TÓTH LÁSZLÓ: Analecta Bonfiniana. = Turul **1929.** 48—51, 58—60. — Klny. is. — Corvina 1929. 182—204. — Klny. is. [Olasz nyelven.]

TÓTH LÁSZLÓ: Agostino Sagredo levele B. Averulinus-fordításának velencei kódexéről. = MKsz **1930.** 209—211.

KARDOS TIBOR: Hét symposion. = Ap **1935.** 13—19. [Köztük B. A. Symposion Trimeron-járól.]

AMADIO, GIULIO: A. B. e S. Giacomo della Marca. Montalto Marche **1936.** 170 l.

JUHÁSZ LAJOS: Thuróczy és B. krónikájának összehasonlítása Zsigmondtól Mátyásig. Szeged **1938.** 103 l. (Kolozsvári—szegedi értekezések a magyar művelődéstörténet köréből 37.)

MERCATI, GIOVANNI: Ultimi contributi alla storia degli umanisti. Fasc. II. Note sopra A. B., M. A. Sabellico, A. Sabino, Pescennio Francesco Negro, Pietro Summonte e altri. Città del Vaticano **1939.** (Studi e Testi 91.) [1—9: Di una corrispondenza fra A. B. e il Sabellico e di una dimora del B. in Ferrara.]

FÓGEL SÁNDOR: Mátyás király történetírójáról. = A bp.-i V. ker. Bólyai gimn. ért. **1939/40.** 11—13.

KOTVAN, IMRICH: Humanista Sambucus a historik Bonfini. = Sborník záhorských akademikov **1942.** 262—275. — Klny. is.

ORSZÁGH LÁSZLÓ: Marlowe magyar forrása. = EPhK **1943.** 81—85. — Klny. is. [B. A. és Marlowe kapcsolatáról.]

KULCSÁR PÉTER: Bonfini-forrástanulmányok. Szeged **1963.** 51 l. (A.Univ.Szeg. Sect.hist. 12.)

Ism.: *Kurcz Ágnes*, ItK 1965. 123.

ZLINSZKY JÁNOS—ZLINSZKYNÉ STERNEGG MÁRIA: „Postes insuper emblemate conspicui." = ArchÉrt **1966.** 109—111.

KARDOS, TIBOR: B. storiografo di Mattia Corvino. = K. T.: Studi e ricerche umanistiche italo-ungheresi. Debrecen **1967.** I. 95—132. (Studia Romanica Universitatis Debreceniensis 3.) [B.: Mátyás király. Bp. 1959. bevezetése.]

KULCSÁR PÉTER: Egy budai humanista feliratgyűjteménye. = ArchÉrt **1968.** 257—261. [Magyarországi feliratgyűjtemény, melyet A. B. használt.]

KULCSÁR PÉTER: Kálmán király B. Magyar történetében. = ItK **1969.** 87—93.

BARTHOLOMEUS FRANKFORDINUS PANNONIUS

1490-es évek — 1522 után

Szövegek

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Edd. *Eugenius Abel, Stephanus Hegedüs*. Bp. **1903.** [21—33.: A „Comoedia Gryllus", a

„Vigilantiae et torporis certamen" és az ajánlások közlése latinul. Kiad. Ábel Jenő.]

B. F. P.: Opera quae supersunt. Ed. *Anna Vargha*. Bp. **1945.** X, 28 l. (BSMRAe)

Ism.: *Gerézdi Rabán*, Száz 1947. 301—302.

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Kiad. és bev. *Kardos Tibor*. Bp. **1960.** [517—549: A „Comoedia Gryllus" és az „Inter vigilantiam et torporem dialogus" latin szövege és magyar fordítása.]

Irodalom

VARGHA ANNA: B. F. P. = EPhK **1939.** 65—74.

HAAMANN, GUSTAV: B. F. P. — Simon Grynäus in Ungarn. = Zeitschrift für Ostforschungen **1965.** 228—242.

GALEOTTO, MARZIO

1427—1497

Szövegek

Scriptores rerum Hungaricarum. Cura et studio *Joannis Georgii Schwandtner*. Tom. 1. Vindobonae **1746.** [528—565: Commentarius elegans de Matthiae Corvini, Hungariae regis egregie, sapienter, iocose dictis et factis.]

G.: Jellemvonások Mátyás király életéből. Ford. *Barna Nándor*. Pest **1862.** XXVI, 71 l.

Galeot, Martius könyve Mátyás király jeles, bölcs és elmés mondásai és tetteiről. Kiad. *Kazinczy Gábor*. Pest **1863.** XIV, 203 l. [Petrik: MKönyvészet 1860—75. Bp. 1885. 162. szerint ez a 2. kiadás; az első „Mátyás király kortársai tanúsága szerint" címmel Pesten 1862-ben jelent meg.]

G. M. könyve Mátyás király találó, bölcs és tréfás mondásairól és cselekedeteiről. Ford., kiad. és bev. *Császár Mihály*. Bp. **1901.** 79 l. (MK 259.)

GALEOTTUS MARTIUS NARNIENSIS: Epistolae. Ed. *Ladislaus Juhász*. Roma **1930.** 12 l. (BSMRAe)

GALEOTTUS MARTIUS: Carmina. Ed. *Ladislaus Juhász*. Bp. — Bononia — Lipsia **1932.** 27 l. (BSMRAe)

GALEOTTUS MARTIUS: Invectivae in Franciscum Philelphum. Ed. *Ladislaus Juhász*. Lipsia **1932.** IV, 46 l. (BSMRAe)

GALEOTTUS MARTIUS NARNIENSIS: De egregie, sapienter, iocose dictis ac factis regis Mathiae ad ducem Iohannem eius filium liber. Ed. *Ladislaus Juhász*. Lipsia **1934.** 47 l. (BSMRAe)

Quel che i più non sanno (De incognitis vulgo). Antologia tradotta dal latino. A cura di *Mario Frezza*, con prefazione di *Giuseppe Toffanin*. Napoli **1948.** XXXV, 111 l.

Varia dottrina. (Galeotti Martii Narniensis Liber Doctrinae promiscuae.) Versione dal latino, introduzione e note a cura di *Mario Frezza*. Napoli **1949.** LI, 129 l. (Collezione umanistica diretta da Giuseppe Toffanin 4802.)

GALEOTTO MARZIO DI NARNI: Chiromanzia (Chiromantia perpecta). Introduzione, traduzione da latino e testo. A cura di *Mario Frezza*. Napoli **1951.** LXVIII, 135 l., 16 t. (Collezione umanistica diretta da Giuseppe Toffanin 5414.)

A renaissance Magyarországon. Kiad. és bev. *Kardos Tibor*. Bp. **1961.** [281—332, 641—650.: G. M.: Mátyás király kiváló, bölcs, tréfás mondásairól és tetteiről szóló könyv és a Mindenféle tudományokról 11. fejezete.]

Irodalom

G. M. életrajza. = *Ábel Jenő:* Adalékok a humanismus történetéhez Magyarországon. Bp. **1880.** 231—294.

ÁBEL JENŐ: G. M. = UngRevue **1881.** 231—294.

MARTIUS, CARL PHILIPP FRIEDRICH VON: Geschichte der Familie Martius. Berlin **1895.**

Ism.: *Mednyánszky Dénes*, Száz 1896. 357—362.

BRUCKNER GYŐZŐ: G. De egregie, sapienter et iocose dictis ac factis Matthiae regis című műve mint művelődéstörténeti kútfő. Késmárk **1901.** II, 90 l. (Művtört. Értek. 1.)

Ism.: *Perepatits István*, Száz 1905. 367—368.

BÉKESI EMIL: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** [145—147: G. M.]

KARDOS TIBOR: Néhány adalék a magyarországi humanizmus történetéhez. Pécs **1933.** [1—7: G. M.]

KARDOS TIBOR: Reneszánsz királyfiak neveltetése. = Ap **1935.** 129—176. — Klny.: Apollo Ktár 3. [Enea Silvio Piccolomini, G. M. és Mathias Drzeviczky nevelési traktátusairól.]

Ism.: [*Alszeghy Zsolt*] *A. Zs.*, EPhK 1935. 420—421.

FREZZA, MARIO: Introduzione al Pomponezzi: G. M. da Narni. = Italica **1949.** 136—140.

[GARIN, EUGENIO] E. G.: Gaetano di Thiene. = Giornale critico delle filosofia italiana

1950. 382—383. [Gaetano és G. M. viszonyáról.]

SAITTA, GIUSEPPE: A proposito di G. M. e di un suo storico e traduttore. = Giornale critico della filosofia italiana **1950.** 249—251.

FREZZA, M[ARIO]—SAITTA, G[IUSEPPE]: Alcune precisazioni su G. M. = Giornale critico della filosofia italiana **1951.** 298—303.

GARIN, EUGENIO: Il trattato di chiromanzia di G. M. = Giornale critico della filosofia italiana **1951.** 156.

GARIN, EUGENIO: La „Chiromanzia" di G. da Narni. = Giornale critico della filosofia italiana **1952.** 271.

MELLER PÉTER: Mercurius és Hercules találkozása G. emlékérmén. = AntTan **1955.** 170—180.

KARDOS, TIBOR: Il Simposio di Esztergom. = K. T.: Studi e ricerche umanistiche italo-ungheresi. Debrecen **1967.** 63—80. (Studia Romanica Universitatis Debreceniensis 3.)

GARÁZDA PÉTER
1450?—1507

Irodalom

ÁBEL JENŐ: G. P. = EPhK **1880.** 98—100.

ÁBEL, JENŐ: P. G., ein ungarischer Humanist des XV. Jahrhunderts. = UngRevue **1883.** 21—31.

BÉKESI EMIL: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** [240—241: G. P.]

HOFFMANN EDITH: G. P. könyvtárának címeres darabja. = Turul **1933.** 79.

HOFFMANN, EDITH: Reste der Bibliothek des Petrus G. Grossprobsten von Nyitra. = Zentralblatt für Bibliothekswesen **1936.** 29—33.

PETRICHEVICH HORVÁTH EMIL: Honnan származtak a Garázdák és a Szilágyiak? = MCsaládtSz **1938.** 137—140.

V. KOVÁCS SÁNDOR: G. P. = ItK **1957.** 48—62.

SOLTÉSZ ZOLTÁNNÉ: G. P., Nagylucsei Orbán és Szatmári György ismeretlen könyvei. = MűvtÉrt **1958.** 120—124.

V. KOVÁCS SÁNDOR: G. P. Lactantius-kódexe. = MűvtÉrt **1959.** 153.

JANUS PANNONIUS
1434—1472

Szövegek

Iani Pannonii Poemata. 1—2. vol. Ed. *Samuel Teleki.* Trajecti ad Rhenum **1784.** 691, 414 l.

Adalékok a humanismus történetéhez Magyarországon. Kiad. *Ábel Jenő.* Bp. **1880.** [31—144, 295: Versek és prózai szövegek J. P.-tól latinul; a 144—155, 201—203, 212—215 lapokon J. P.-hoz írt levelek, versek, ajánlások.]

HEGEDÜS ISTVÁN: Guarinus és J. P. Ford., kiad. és bev. — —. Bp. **1896.** 87 l. (Értek.-Ny.Széptud.Kből XVI. 10.) [A Guarino da Veronához szóló költemény fordítása.]

Ism.: [*Négyesy László*] *N. L.*, MPed 1896. 611—622. — *Kont Ignác*, Revue Critique (Paris) 1897. 19. sz. — *Némethy Géza*, EPhK 1897. 576.

J. P.: Dicsének Jacobus Antonius Marcellusra. Ford., kiad. és bev. *Hegedüs István.* Bp. **1897.** 119 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XVI. 8.)

Ism.: *Pruzsinszky János*, MKr 1898. 7. sz. 123.

J. P.: Panegyricum in Guarinum Veronensem. Ed. *Ladislaus Juhász.* Bp. **1934.** [36 l.]

Magyar költő magyarul. J. P. Ford. *Berczeli A[nzelm] Károly.* Bev. *Fógel József.* Szeged **1934.** 62 l., 6 t.

Ism.: *Szatmári*, Napk 1934. 481. — *Koczogh Ákos*, Ptűz 1935. 441—442.

J. P. költeményei. Ford. *Hegedüs István.* Bev. *Huszti József.* Bp. **1938.** XVIII, 238 l.

Ism.: *K. L.*, It 1938. 189—190. — *Horváth János, ifj.*, EPhK 1939. 206—207. — *Margócsy József*, ItK 1940. 298—301. — *Vajthó László*, Napk 1940. 158—159.

J. P.: A Duna mellől. Ford. *Geréb László.* [Bev.] *Huszti József.* Bp. **1940.** 115 l. (A La Fontaine Társ. könyve.)

Ism.: *Kardos Tibor*, Diár 1940. 114. — *Szijgyártó Lajos*, Jkor 1940. 17. sz. 12.

J. P.: Itáliai évek. Ford. *Geréb László* Bp. **1943.** 80 l. (Vajda János Társ. könyvei 1.)

IVAN ČESMIČKI (J. P.): Pjesme i epigrami. Tekst i prijevod. Preveo *Nikola Šop.* Predgovor *M[ihovil] Kombol.* Zagreb **1951.** 354 l. (Hrvatski latinisti 2.)

Ism.: *Gerézdi Rabán*, ItK 1960. 277—280., és *G. R.*: J. P.-tól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 40—47.

J. P. válogatott versei. Szerk. *Gerézdi Rabán, Kálnoky László.* Kiad. és bev. *Gerézdi Rabán.* Ford. *Áprily Lajos, Berczeli Anzelm Károly* stb. Bp. **1953.** 195 l., 3 t.

Ism.: *Hegedüs Géza*, IU 1954. 11. sz. 4. — *V. Kovács Sándor*, ItK 1954. 372—475.

A renaissance Magyarországon. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* Bp. **1961.** [123—256, 598—636: J. P. költeményei.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

HEGEDÜS ISTVÁN: Mátyás király Antonius Constantinus olasz költőnek. Írta J. P.

1464-ben. = ErdMúz **1896.** 377—383. [Bevezetéssel, magyarul.]

HEGEDÜS ISTVÁN: „A szelek versenye". J. P.-tól. = ItK **1899.** 72—82. [Bevezetéssel, magyarul.]

HEGEDÜS ISTVÁN: Egy olasz költő Mátyás királyhoz. = KisfTÉ **1904.** XXXVII. 87—92. [Constantinus Fanensis költeményének és J. P. válaszának a fordítása.]

LUKCSICS PÁL: J. P. magyar humanista ismeretlen levele Velencéből. = TörtSz **1928.** 143—144.

Közép-európai humanista költők. = Ap **1935.** [53—61: J. P. verseiből, Geréb László fordításában.]

NIKOLIĆ ĐORĐE: Česmički, Gazolić i Petrič. = Saturn (Strasbourg) **1938.** 87—93. [J. P. 2 levele Gazolichoz 1466-ból.]

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Kiad. és bev. *Kardos Tibor*. Bp. **1960.** [479—482: J. P.: A hónapok vetélkedése. Latinul és magyar fordításban.]

J. P.: Hunyadi sírfelirata. = Kor **1970.** 516. [Ford. Tóth István.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

HUSZTI JÓZSEF: J. P. Pécs **1931.** XIV, 448 l. **Ism.:** *Brisits Frigyes*, KatSz 1932. 473—475. — *Eckhardt Sándor*, NRH 1932. I. 489—490. — *Kardos Tibor*, Száz 1932. 323—328. — [*Trencsényi-*]*Waldapfel Imre*, EPhK 1932. 110—114. — *Turóczi-Trostler József*, Nyug 1932. I. 338—339. — *Nemes Vazul*, PannonhSz 1933. 381—382. — [*Zlinszky Aladár*] *Z. A.*, It 1934. 29—30.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

TELEKI SÁMUEL: Narratio nostra et brevis expositio de vita Jani Pannonii. = Jani Pannonii Poemata. Trajecti ad Rhenum **1784.** Vol. 2. 161—242.

KEREKES ÁBEL: Cesinge János vagy ismeretesebb névvel J. P. = ErdMúz **1816.** 100—113.

HORVÁT ISTVÁN: Pannoniai János, előbb nagyváradi kanonok, utóbb pétsi püspök költeményeinek számos kiadatásaikról. = TudGyűjt **1838.** I. 102—120.

J. P. = Danica horvatska, slavonska i dalmatinska. **1844.** 149—151, 154—156, 158—159. [Életrajzi adatok.]

J. P. = Zora dalmatinska. **1845.** 162—165, 178—181, 186—187.

HERSCHEL: Johann Cesinge. = Serapeum (Leipzig) **1855.** 335—336, 350—351. [J. P. állítólagos Homérosz-fordításáról.]

Bisticci, Vespasiano J. P.-ról és György kalocsai érsekről. = BpSz **1873.** 3. köt. 277—290. [Pulszky Ferenc fordítása.]

PULSZKY FERENC: Egy XV. évszázadbeli levél J. P.-ról. = Ath **1873.** 2927—2934. [Guarino leveléről.]

ENGELSZ JÁNOS: A csanádi püspök könyvtárában őrzött Révai kézírás és annak J. P.-ra vonatkozó állításai. = TörtRégÉrt **1875.** 88—95.

PFEIFFER ANTAL: J. P. = Figy **1877.** III. 344—352.

JANCSÓ BENEDEK: Ki írta az első magyar nyelvtant? = Figy **1878.** IV. 44—49. — *Békesi Emil*, uo. 92—95. [Hozzászólás.] — *Jancsó Benedek*, uo. 139—145. [Válasz.]

ÁBEL JENŐ: J. P. életéhez és műveihez. = EPhK **1879.** 1—18. [J. P. egy levelét is közli.]

BARTAL ANTAL: Spicilegium. = EPhK **1879.** 118—119. [Hozzászólás Ábel cikkéhez.]

ÁBEL JENŐ: A J. P. kéziratokról. = AnN Bp. **1880.** 1—30.

ÁBEL JENŐ: J. P. halálának helyéről. = EPhK **1880.** 101.

ÁBEL JENŐ: A J. P. kéziratok. = EPhK **1881.** 170—173.

J. P.: Sylva panegyrica és epigrammainak ... = MKsz **1883.** 208. [Híradás az 1518-as baseli Frobenius-féle kiadás egy példányának megvásárlásáról.]

Magyar főpapok Olaszországban. = EPhK **1883.** 1044. [1458-ben J. P.-t Mantegna Padovában lefestette.]

KONCZ JÓZSEF: J. P. utolsó kiadása. = Figy **1886.** XX. 42—43. [A Teleki-féle kiadásban segédkező Kovásznai levelének közlése.]

FINÁCZY ERNŐ: J. P. egy ismeretlen kiadása. = EPhK **1888.** 761—766.

KARÁCSON IMRE: J. P. élete és művei. = KatSz **1893.** 6—29, 196—210.

HEGEDÜS ISTVÁN: J. P. = BpSz **1894.** 80. köt. 321—348., és KisfTÉ 1895. XXVIII. 110—135.

ŠREPEL, M[ILIVOJ]: O cinizmu Panonijevih epigrama. = Nastavni vjesnik **1901.** 37—42.

BÉKESI EMIL: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** [242—248: J. P.]

HEGEDÜS ISTVÁN: Egy angol humanista J. P.-hoz. = AkÉrt **1903.** 452—460. [John Free, humanista nevén Phreas, egy J. P.-szal kapcsolatos levele közlése.]

ZALAI JÁNOS: J. P. mint utánzó. Fogaras **1905.** 104 l.

ZALAI JÁNOS: Középkori latin szavak. = EPhK **1905.** 821—822. [J. P. Plutarkhosz fordításából.]

VÉRTESY DEZSŐ: Philomena. = EPhK **1906.** 252. [Kiegészítés Zalai cikkéhez.]

HEGEDÜS ISTVÁN: Titus Vespasianus Strozza és J. P. = AkÉrt **1908.** 25—34. [Kivonat.]

PAIS DEZSŐ: J. P. Eranemusa és a latin klasszikusok. = EPhK **1910.** 760—776.

KROPF LAJOS: Az „Inveni portum" szerzőjének kérdéséhez. = EPhK **1911.** 437—438. [A szerző nem J. P.]

[HADZSEGA GYULA] H. GY.: Az „Inveni portum" még egy változata. = EPhK **1912.** 255.

HEGEDÜS ISTVÁN: J. P. vallásos költeményei. = AkÉrt **1913.** 159—172. [Kivonat.]

FRAKNÓI VILMOS: J. P. = Élet és irodalom. Szerk. *Toma István*. Bp. **1914.** 22—24.

[TURÓCZI-]TROSTLER JÓZSEF: J. P. egy német anekdóta-gyűjteményben. = EPhK **1916.** 661—662.

KIRÁLY GYÖRGY: A trójai háború régi irodalmunkban. = ItK **1917.** 1—23. [9—11: J. P. Homérosz fordításáról.]

[SÖRÖS PONGRÁC] SRS.: J. P. halála napja. = Száz **1918.** 550—551.

BALOGH JOLÁN: Mantegna magyar vonatkozású portréi. = Száz **1926.** 234—261. — *Huszti József*, uo. 613—619. [Hozzászólás.] — *Balogh Jolán*, uo. 889—893. [Válasz.]

BISTICCI, VESPASIANO DA: The Bishop of Fünfkirchen. = The Vespasiano Memoirs. New York **1926.** 192—195.

HUSZTI JÓZSEF: J. P. asztrológiai álláspontja. = Min **1927.** 43—58.

JUHÁSZ, LADISLAUS: De Iano Pannonio interprete Graecorum. Szeged **1928.** 47 l. (Dissertationes sodalium seminarii philologici Univ. Litt. Reg. Hung. Francisco-Iosephinae. N. ser. 1.)

HUSZTI JÓZSEF: J. P. és Anjou René. Előtanulmány egy készülő J. P.-monográfiához. = Min **1929.** 200—222. — Klny.: Minerva-kvtár 23.

Ism.: *Bittenbinder Miklós*, DebrSz 1930. 274—275.

JUHÁSZ, LADISLAUS: Commentatio critica ad edendas Iani Pannonii elegias. Szeged **1929.** 22 l.

JUHÁSZ, LADISLAUS: De edendis Iani Pannonii operibus quae supersunt omnibus. Szeged **1929.** 11 l.

JUHÁSZ, LADISLAUS: Quaestiones criticae de epigrammatibus Iani Pannonii. Roma **1929.** 32 l.

BAKOS JÓZSEF: J. P. és Martialis. (A költő születésének félezeréves évfordulójára.) 1434—1934. Sárospatak **[1934.]** 23 l.

BERCZELI A[NZELM] KÁROLY: Ötszáz év múlva. (J. P.) = Izenet **1934.** 26—33.

HUSZTI, JOSEPH: J. P. = NRH **1934.** 363—368.

HUSZTI JÓZSEF: Humanista kézirati tanulmányok. = Acta Litterarum ac Scientiarum Reg. Univ. Hung. Francisco-Josephinae. Sect. philologica. Tom. V. fasc. 3. Szeged **1934.** 49—80. — Klny. is. [J. P.-ról az „Angelo Colocci J. P.-tanulmányai" c. dolgozat szól.]

Ism.: *Révész Mária*, EPhK 1935. 413—416.

MAGASI ARTÚR: J. P. = Élet **1934.** 434—435.

SURÁNYI MIKLÓS: J. P. = M Írás **1934.** 8—9. sz. 4—12.

THURZÓ GÁBOR: J. P. 1434—1934. = ErdHel **1934.** 277—281.

THURZÓ GÁBOR: J. P. — ötszáz év távlatából. = KatSz **1934.** 532—541.

HUSZTI, JÓZSEF: Lettere inedite di Giorgio Valagussa a J. P. = EPhK **1935.** 256—269. — Klny. is.

KARDOS TIBOR: J. P. bukása. = Pann **1935.** 115—138. — Klny. is.

Ism.: *Trencsényi-Waldapfel Imre*, ItK 1936. 116—117.

HUSZTI, JÓZSEF: Poesia di Piattino Piatti su J. P. = EPhK **1939.** 15—25. — Klny. is.

ENTZ GÉZA: Klimó György mint J. P.-kutató. = Regn **1940/41.** 303—313. [J.-kéziratok.]

MARTINČEVIĆ, FR[ANJA]: Portreti iz XV. i XVI. stoljeća. = Glasnik biskupija bosanske i srijemske **1941.** 125—127, 134—135, 141—142, 149—152, 156—159. [Vitéz Jánosról, J. P.-ról, Brodaricsról.]

St. R.: Ivan Česmički. = Katolički list **1941.** 228—230.

BARANKAY LAJOS: J. P. az első magyar pedagógiai gondolkodó. = So **1942.** 385—389.

PONGRÁCZ ALAJOS: Három magyar humanista és egy firenzei könyvkereskedő. = OlSz **1942.** 567—588. — Klny. is. [Bisticci életrajzairól: az 580—584. lapokon a J. P.-ról szóló rész fordításával.]

FENICZY GYÖRGY: Claudius Claudianus és J. P. panegyricus költészete. Bp. **1943.** 92 l. (Értek. a magyarországi latinság Kből 10.)

KARDOS TIBOR: J. P. emlékezete. = So **1947.** 321—326.

TAKÁTS GYULA: J. P. 1434—1472. = Vig **1948.** 660—667. [A 665—667. lapokon a szerző műfordításai.], és T. Gy.: Képek és versek útjain. Kaposvár 1961. 21—38. (Somogyi Almanach 6.)

TRENCSÉNYI-WALDAPFEL IMRE: J. P. = Forum **1948.** 662—664.

GERÉZDI RABÁN: J. P. = It **1950.** 1. sz. 14—30.

BÁNFI, FLORIO: L'epigramma II. 49. dell'Anthologia Palatina e la versione di Giano Pannonio. = Giornale italiano di filologia **1951.** 231—238. — Klny. is.

KARDOS TIBOR: J. P. = Dt **1952.** 2. sz. 42—51.

GORTAN, VELJKO: Ivan Česmički. Pjesme i epigrami. = Živa antika **1953.** 281—290.

TÓTFALUSY ISTVÁN: J. P. = Vig **1954.** 270—272.

Tóth István: A váradi humanista költészet. = Utunk **1956.** 46. sz. 2. [J. P. váradi tartózkodásáról.]
Csorba Tibor: J. P. (Csezmicei János 1434—1472) = Meander **1958.** 388—398. — Klny. is.
Balázs János: Ki írta az első magyar nyelvtant? = FK **1958.** 116—120. [A szerző nem J. P.]
Bánfi, Florio: La fortuna di un'epigrafe in Sant'Onofrio. = L'Urbe **1962.** 6. sz. 11—18. [J. P. I. 160. epigrammájának európai elterjedéséről.]
Gerézdi Rabán: Egy költői hírnév története. = It **1962.** 720—732., és G. R.: J. P.-tól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 48—67. — Studien zur Geschichte der deutsch-ungarischen literarischen Beziehungen. Berlin 1969. 32—43.
Gerézdi, Rabán: Ein mitteleuropäischer Dichter und Humanist: J. P. = ALitt **1962.** 384—389.
Sólyom Jenő: „J. P. magyar grammatikájának" állítólagos soproni példányáról. = ItK **1962.** 74.
Vereš, Saša: Dva talijanska đaka. = Letopis Matice srpske **1962.** 389. köt. 553—561. [J. P. és Krcselich Ádám Boldizsár.]
Sinkó Ervin: J. P. = S. E.: Magyar irodalom. 1. köt. Novi Sad **1963.** 63—73.
Gerézdi Rabán: J. P. = MTA I. OK **1964.** XXI. 113—133., és Italia ed Ungheria. Bp. 1967. 91—112; G. R.: J. P.-tól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 7—39.
Tóth István: J. P. származása. = ItK **1965.** 603—613. — Klny. is.
Kardos, T[ibor]: Petrarca e la formazione dell'umanesimo ungherese. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 67—89. [J. P.-ról szól leginkább.]
Juhász László: J. P. epigrammáinak szövegkritikájához és herméneutikájához. = FK **1968.** 146—185.
Petrovich Ede: Az egyetemalapító Vilmos pécsi püspök és J. P. sírhelye. = Baranya megyei Levéltár Évk. **1968.** 161—176.
Gyárfás Endre: „Hivő soha nem lehet poéta . . ." J. P. különös életútja. = Vil **1969.** 501—507.

KOSZTOLÁNYI (POLYCARPUS) GYÖRGY

1431?—1489

Szövegek

Reliquiae. Nicolaus Barius, Georgius Polycarpus de Kostolan, Simon Hungarus, Georgius Augustinus Zagabriensis. Ed. *Ladislaus Juhász.* Lipsia **1932.** 24 l. (BSMRAe)

Irodalom

Ábel Jenő: I. György kalocsai érsek. = EPhK **1880.** 32—44.
Fraknói Vilmos: Mátyás király magyar diplomatái. = Száz **1898.** [1—14: K. Gy.]
Békesi Emil: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** [557—558: K. Gy.]
Bánfi F. Ferenc: Egy magyar diplomata sírja Rómában. = Száz **1931.** 104—109.

LASKAI OSVÁT

1450?—1511

Szövegek

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* Bp. **1960.** [349—380: „Modus devotissimus passionis Domini nostri Jesu Christi" és a „Summa dies" szemelvényes kiadása latinul és magyar fordításban. Ford. Szilvás Gyula.]

Irodalom

Katona Lajos: Fára nem megy fel. = Ethn **1900.** 191.
Katona Lajos: A remete és az angyal. = Ethn **1900.** 145—154, 199—211, 333.
Katona Lajos: L. O. három glosszája. = MNy **1906.** 76—77.
Timár Kálmán: A „Gemma fidei" himnuszai. = Religio **1908.** 337—339, 353—355.
Timár Kálmán: L. O. ismeretlen műve. = Religio **1908.** 697—699.
Timár Kálmán: Barlám és Jozafát legendájának egy példázata. = Ethn **1910.** 49—50.
Timár Kálmán: Fára nem megy fel. = Ethn **1910.** 50—51.
Timár Kálmán: L. O. erkölcsi példatára. = Religio **1910.** 10. sz.
Timár Kálmán: L. O. és a bibliográfia. = MKsz **1910.** 122—153.
Timár Kálmán: Párhuzamok a Gesta Romanorum történeteihez. = Ethn **1911.** 250—251. [Mondatörténeti adalékok L. prédikációiból is.]
Timár Kálmán: L. O. szentmise magyarázata. = Örökimádás **1913.** 11. sz.
Horváth Richárd: L. O. Bp. **1932.** 85 l. **Ism.:** *Kerekes Emil,* ItK **1933.** 334.
Timár Kálmán: L. O. glosszái. = MNy **1933.** 57—59.
Pásztor Lajos: Temesvári Pelbárt és L. O. az egyházi és világi pályáról. = Regn **1937.** 141—154.

LÁSZAI JÁNOS
1448–1523

Szövegek

ENTZ GÉZA: A gyulafehérvári székesegyház. Bp. 1958. [165–173: L. J. verseinek betűhív szövege.]
Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1960. 403–404.

Irodalom

ZERICH TIVADAR: Az erdélyi pap a 15-ik században. = Religio **1858.** 241–245, 345–349.
CSERGHEŐ GÉZA: Régi magyar sírkövek. 1. Lazó János sírköve Rómában. = Turul **1890.** 129–131.
NAGY GYULA: Lazói János címere. = Turul **1890.** 208–210.
BUNYITAY VINCE: A gyulafehérvári székesegyház későbbi részei s egy magyar humanista. Bp. **1893.** 34 l. [18–26: L. J.-ról.] — Kivonata: AkÉrt 1893. 205–211.
Ism.: [*Dedek-*] *Crescens* [*Lajos*], Száz 1893. 448–450. — *Szádeczky Lajos*, ErdMúz 1893. 527–530.
BÁNFI, FLORIO: Roma „patria comune". = Palatino Rivista Romana di Cultura **1961.** 82–86. [L. J. sírverséről.]
BÁNFI, FLORIO: La lapide sepolcrale di Giovanni de Lazo assertore di Roma „patria comune". Roma **1961.** 52 l.

MAXIMILIANUS TRANSSYLVANUS
1490 k.–1538

Szövegek

Analecta recentiora ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Ed. *Stephanus Hegedüs*. Bp. **1906.** [276–298: M. T.: De Moluccis insulis atque aliis pluribus mirandis.]
Az Újvilág hajósai. Bp. **1968.** [333–357: M. T. levele a főtisztelendő salzburgi érsek úrhoz a Molukki-szigetekről és több más csodálatos dolgokról. Ford. Salánki József.]

Irodalom

KEMÉNY JÓZSEF: Budai Simon magyar verselő 1518-ban és Erdélyi Miksa indiai utazónk, 1519. = ÚjMMúz **1857.** II. 528–531., és K. T.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 113–116.
[SCHULLERUS, WILHELM] W. S.: M. T. = Korrespondenzblatt **1883.** 112.
KROPF LAJOS: M. T. életéhez. = Száz **1887.** 546–548.
KROPF LAJOS: M. T. életéhez. = Száz **1889.** 52–56.
KROPF LAJOS: M. T. életéhez. = Száz **1890.** 661–662.
MÁRKI SÁNDOR: Egy magyar humanista. (M. T.) = ErdMúz **1893.** 23–39. — Klny. is.
Ism.: *R. Br.*, Korrespondenzblatt 1893. 91–92. — *yy.*, Száz 1893. 541.
APPONYI SÁNDOR: M. T. származása. = MKsz **1894.** 244–250.
KROPF LAJOS: M. T. = MKsz **1895.** 289–298.
DÉZSI LAJOS: Erdélyi Miksa. = D. L.: Erdélyi arcképek és képek. Cluj-Kolozsvár **1926.** 10–16.
PÁLÓCZI EDGÁR: M. T., az első magyar újságíró. = Forrás **1943.** 198–200.
ÁCS TIVADAR: M. T., a Magallanes-expedíció krónikása. = FK **1961.** 126–131.
PALL, FRANCISC: M. T., autor al relatării despre expediția lui Magellan. = Anuarul Institutului de istorie din Cluj **1964.** 35–95. — Maximilian T., auteur du récit de l'expédition de Magellan. = Nouvelles études. 3. köt. București 1965. 141–152.

MEGYERICSEI JÁNOS
1470–1517

Szövegek

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Edd. *Eugenius Abel*, *Stephanus Hegedüs*. Bp. **1903.** [295–296: M. J.: Ad lectorem.]

Irodalom

ÁBEL, EUGEN: Johannes Mezerzius, der Begründer der dazischen Epigraphik. = UngRevue **1883.** 373–383.
BARABÁS MIKLÓS: M. J. kolozsi főesperes. = ErdMúz **1907.** 111–131.
BARABÁS MIKLÓS: Művelődéstörténeti adatok. = TT **1907.** 437–443.
TEMESVÁRY JÁNOS: Pótlék M. J. életrajzához. = ErdMúz **1907.** 399.
TEMESVÁRY JÁNOS–BUDAY ÁRPÁD: Újabb pótlékok M. J. életrajzához. = ErdMúz **1909.** 309–310.

NAGYSZOMBATI MÁRTON

?—1524 k.

Szövegek

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Edd. *Eugenius Abel, Stephanus Hegedüs.* Bp. **1903.** [217—270: N. M.: Opusculum ad regni Hungariae proceres.]

A renaissance Magyarországon. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* Bp. **1961.** [499—528, 669—673: Részletek az Opusculumból Majtényi Árpád fordításában.]

Irodalom

Fraknói Vilmos: Két magyarországi unicum a koppenhágai királyi könyvtárban. = MKsz **1880.** 281—284. [Főleg N. M.-ról.]

Márki Sándor: N. M. verse Dósa György korából. = ErdMúz **1904.** 160—164.

Gerézdi Rabán: N. M. = ItK **1958.** 119—139., és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 275—309.

PÉCSVÁRADI GÁBOR

?—1514 után

Irodalom

Hatala Péter: P. G. szentferencrendű szerzetes utazása a Szentföldön, 1514-ben. = MSion **1866.** 183—194, 261—273, 352—372.

Márki Sándor: Magyarok a Szentföldön. = FöldrK **1881.** 149—154. [150—152: P. G.]

Széchy Károly: P. vagy Farnádi? = ItK **1897.** 143—157., és Sz. K.: Kisebb tanulmányok. Bp. 1897. 213—239.

Timár Kálmán: Néhány ferencrendi írónkról. 2. P. G. = It **1914.** 306—307.

PISO JAKAB

1470?—1527

Szövegek

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Edd. *Eugenius Abel, Stephanus Hegedüs.* Bp. **1903.** [408—422: P. J.: Schedia.]

Fünf Gedichte von Jacob P. Mitgetheilt von *Hermann Hinz.* Hermannstadt **1914.** 20 l.

Ism.: *Hegedüs Géza,* EPhK 1915. 43—45.

Irodalom

Ábel Jenő: Magyarországi humanisták és a Dunai Tudós Társaság. Bp. **1880.** [83—94: P. J.]

Némethy Lajos: Adalék P. J. életiratához. = TT **1885.** 764—767.

Trencsényi-Waldapfel Imre: Erasmus és magyar barátai. Bp. **1941.** [44—57: P. J.-ról is.], és T-W. I.: Humanizmus és nemzeti irodalom. Bp. 1966. [P. J.-ról a 2. köt. 67—90., átdolgozott szöveggel.]

TAURINUS, STEPHANUS

1480 k.—1519

Szövegek

Monumenta Ungrica. Ed. *Joh[annes] Christianus Engel.* Viennae **1809.** [111—184, 445—479: Stauromachia scripta anno 1519.]

S. T. Olomucensis: Stauromachia id est crutiatorum servile bellum (Servilis belli Pannonici libri V.) Ed. *Ladislaus Juhász.* Bp. **1944.** XXI, 89 l. (BSMRAe)

Ism.: *Gerézdi Rabán,* Száz 1947. 301—302.

T. István: Paraszti háború. Hősköltemény Dózsa György harcáról, tetteiről, haláláról. Ford. *Geréb László.* Bp. **[1946.]** 88 l.

Ism.: *Nagy Miklós, Sz.,* Vál 1946. 92—94. — *Gerézdi Rabán,* It 1947. 76—78., és Száz 1947. 301—302.

Irodalom

Kemény József: A Dózsa-pórhad egykorú emléke. = ÚjMMúz **1857.** 449—454., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 92—96.

Márki Sándor: Dósa első költője. = KatSz **1889.** 210—243.

Márki Sándor: Egy négyszázéves erdélyi eposz. = ErdSz **1919.** 659—660.

Császár Zoltán: A Stauromachia antik és humanista forrásai. Bp. **[1937.]** 44 l.

Ism.: *Horváth János, ifj.,* EPhK 1938. 411—413. — *Klein, Karl Kurt,* Anzeiger für die Altertumswissenschaft **1951.** 153—157.

Babinger, Franz: Der mährische Humanist Stephan T. und sein Kreis. = Südost-Forschungen (München) **1954.** 62—93.

V. Kovács Sándor: T. és Sallustius „Catilina"-ja. = ItK **1956.** 319—322.

V. Kovács Sándor: A Dózsa-háború humanista eposza. = ItK **1959.** 451—473. — Klny. is.

V. Kovács, Sándor: Forschungsprobleme des Humanismus der Jagello-Zeit vom Gesichtspunkt der vergleichenden Literaturgeschichte. = ALitt **1963.** 399–403. [Főleg T.-ról.]

V. Kovács Sándor: T. görög műveltsége. = AntTan **1968.** 87–90.

TEMESVÁRI PELBÁRT

1440–1504

Szövegek

Katona Lajos: T. P. példái. Bp. **1902.** 89 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XVIII. 2.)

Ism.: *Berkovics Miklós*, MSz 1902. 587–588. — *Lukinich Imre*, ErdMúz 1903. 107–108. — *Dr. Z.*, EgyhKrL 1904. 4. sz. 31–32.

Katona, Ludovicus: Specimina et elenchus exemplorum quae in Pomerio Serm. Quadragesimalium et De Tempore fr. Pelbarti de Temesvár occurrunt. [Bp. **1903.**] 54 l.

Ism.: [*Kont Ignác*] *K. I.*, Revue Critique 1903. 27. sz.

Katona Lajos: Középkori legendák és példák. Kódexeinkből és T. P. iratairól kiad. — —. Bp. [**1907.**] 48 l. (MK 486.)

Ism.: *Köblös Zoltán*, ErdMúz 1906. 264–267. — *Botár Imre*, EPhK 1907. 796–797.

Böröcz Marcell: De sancto Stephano rege. = B. M.: Ferencesek a középkori magyar irodalomban. Pécs **1911.** 85–101. [Egy prédikáció latinul és magyarul.]

T. P. műveiből. Kiad. és bev. *Brisits Frigyes*. [Bp. **1931.**] 163 l. (MIR 6.)

Ism.: [*Kovács György*] *K. Gy.*, Élet 1931. 292. — *Turóczi-Trostler József*, Nyug 1931. II. 429–430. — Diár 1931. 53. — UngJb 1931. 467. — [*Fábián István*] *F. I.*, Napk. 1932. 362.

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Kiad. és bev. *Kardos Tibor*. Bp. **1960.** [313–348: Prophetae (Prófétajáték). A Stellarium I. könyv 1. rész 3. cikkelyéből részlet latinul és magyar fordításban. Ford. Szentgyörgyi László.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Szilády Áron: T. P. élete és munkái. Bp. **1880.** 135 l., 1 t.

Ism.: *Bodnár Zsigmond*, HaviSz 1880. 1. sz. 68–81. — MKsz 1880. 93–95. — Száz 1880. 174–175. — ÚjMSion 1880. 373–384, 459–464. — *Heinrich Gusztáv*, BpSz 1881. 52. köt. 134–143.

Horváth Cyrill: Pomerius (T. P.). Bp. **1894.** 162 l.

Ism.: [*Dedek-Crescens Lajos*] *Crescens*, Száz 1894. 250–253. — *Róna Béla*, Élet 1894. 154.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Horváth Cyrill: T. P. és beszédei. = EPhK **1889.** pótkötet 145–233. — Klny. is.

Ism.: *Heinrich Gusztáv*, UngRevue 1889. 334–338. — *K.*, KatSz 1889. 453–455.

Horváth Cyrill: Pelbárt és codexeink. = AkÉrt **1890.** 426–428. [Kivonat.]

Horváth Cyrill: Pelbárt és codexeink. = BpSz **1891.** 65. köt. 382–400, 66. köt. 21–43. — Klny. is.

Horváth Cyrill: Pelbárt és a verses Katalin-legenda. = ItK **1892.** 35–50.

[Szilády Áron] Sz. Á.: Pelbárt. = ItK **1896.** 253–254. [Válasz Conciliának a KatSz 1896. 159. lapján tett megjegyzésére.]

Melich János: Egy rejtelmes szó. (Leubezes.) = NyK **1898.** 28–33.

Katona Lajos: A tejes köcsög meséje Pelbártnál és Péczelinél. = Ethn **1893.** 425–428.

Katona Lajos: A tejáruló menyecske. = EPhK **1899.** 572–573.

Katona Lajos: A remete és az Angyal. = Ethn **1900.** 145–154, 199–211, 333.

Katona Lajos: T. P. Stellariuma és a „Scala coeli". = ItK **1900.** 158–164. — Klny. is.

Katona Lajos: A tetemre híváshoz. = Ethn **1900.** 277–279. [T. P.-nál és Laskainál. Katona helyesbítése: Uo. 336.]

Békesi Emil: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** [331–336: T. P.]

Katona Lajos: T. P. példái. = BpSz **1902.** 110. köt. 1–19. — Klny. is, és K. L.: Irodalmi tanulmányok. 2. köt. Bp. 1912. 61–86.

y: Néhány magyar szó a „Rosarium" második könyvében. = Kalazantinum **1902.** 8. sz.

Bleyer Jakab: Adalék Pelbárt irodalmi hatásához. = EPhK **1904.** 398–403.

Marmorstein Artúr: T. P. egy példájának eredetéhez. = EPhK **1904.** 50–54.

[Katona Lajos] K. L.: Fán termő madarak. = EPhK **1905.** 438. [T. P.-nál és Miskolczi Gáspárnál.]

Köblös Zoltán: T. P. Rosariuma. = ErdMúz **1906.** 264–267.

Gálos Rezső: T. P. származásához. = EPhK **1909.** 74–75.

Szigetvári Iván: A Pelbárt-névről. = ItK **1910.** 111–112., és Sz. I.: Kisebb munkák. Bp. 1927. 67–69.

Wertner Mór: Pelbárt — Privárt. = MNy **1915.** 145–151.

Thienemann Tivadar: T. P. és német kortársai. = EPhK **1920.** 54–61.
Holik Flóris: T. P. irodalmi hatásához. = EPhK **1921.** 57.
Timár Kálmán: Gesner Konrád T. P.-ról. = It **1922.** 100–101.
Vargha Damján: „Szeraficus Szent Ferenc" beszédei és kapcsolatuk kódex-irodalmunkkal. = Emléksorok a barátok 700 éves jubileumára. Bp. **1922.** 42–50.
Timár Kálmán: T. P. glosszái. = MNy **1935.** 328.
Pásztor Lajos: T. P. és Laskai Osvát az egyházi és világi pályáról. = Regn **1937.** 141–157.
Szalóczi Pelbárt: T. P. = MKult **1938.** I. 269–270.
Fábián István: Az első világhírű magyar író. = Élet **1938.** 552–554.
Szalóczi Pelbárt: A humanista Mátyás és T. P. = Az esztergomi Ferencrendi gimn. ért. **1939/40.** 7–19. — Klny. is.
Hoszták Borbála Mária Kornélia: T. P. és irodalmi munkássága. Debrecen [**1941.**] 45, 8 l. (M.ir.dolg. a debreceni Tud.egyet.ir. történeti szemináriumából.)
Szalóczi Pelbárt: T. P. Stellariuma. = Az esztergomi Ferencrendi gimn. ért. **1941/42.** 5–14.
Bánfi Flóris: T. P. = MHarangok **1946.** 4. sz. 7–8.
Szalóczi Pelbárt: T. P. = Vig **1949.** 721–727.
Dám, Ince: Influsso di Pelbarto di Temesvár nelle opere di Angelo Elli da Milano. = Corvina **1952.** 164–191., és MTörtSz (New York) 1970. 3. sz. 37–44.
Hajnal Gáspár: Angol cikk egy eddig ősnyomtatványnak tartott Pelbárt-kiadásról. = MKsz **1960.** 430–432.
Redl Károly: T. P. és az Imitatio Christi. = It **1960.** 182–184.

VÁRADI JÁNOS

1430 k.–1485 k.

Szövegek

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Edd. *Eugenius Abel, Stephanus Hegedüs.* Bp. **1903.** [278: Levele Marsilio Ficinohoz.]

Irodalom

Hegedüs István: Joannes Pannonius éneke. = ItK **1900.** 243–245.
[Katona Lajos] K. L.: „Joannes Pannonius éneké"-hez. = ItK 1900. 468–469.
Bánfi, Florio: Giuno de' Gradi da Ragusa e la sua amicizia con Giovanni da Varadino. = Archivio storico per la Dalmazia **1938.** XXVI. 272–280. — Klny. is.
Bánfi, Florio: Joannes Pannonius — Giovanni Unghero: V. J. = ItK **1968.** 194–200.

VÁRADI PÉTER

145?–1501

Szövegek

Warda, Petrus de: Epistolae. Praefatus est et indicem chronologicum subiecit *Carolus Wagner.* Posoniae—Cassoviae **1776.** [16], 280, [8] l.
A renaissance Magyarországon. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* Bp. **1961.** [415–422, 656–658: V. P. öt levele magyar fordításban.]
V. Kovács Sándor: V. P. ismeretlen levelei. = ItK **1970.** 63–66.

Irodalom

Fraknói Vilmos: V. P. kalocsai érsek élete. = Száz **1883.** 489–514, 728–749, 825–843. — Klny. is., és F. V.: Egyháznagyok a magyar középkorból. Bp. 1916. 106–171.
Márton Mátyás: V. P. kalocsai érsek élete. Bp. **1883.** 82 l. Klny.: Magyar Korona.
V. P. kalocsai érsek ismeretlen Missáléja 1498-ból. = MKsz **1886.** 340–341.
Fraknói Vilmos: V. P. kalocsai érsek misekönyve. = MKsz **1888.** 1–7.
Érdekes XV. századbeli könyvbejegyzés egy 1498-diki esztergomi Missalében. = MKsz **1889.** 357–358. [V. P. kezétől származik.]
Hoffmann Edith: V. P. kalocsai érsek könyvtárának maradványai. = MBiblSz **1925.** 215–218. — Les restes de la bibliothèque de Pierre V., archevêque de Kalocsa. = La Bibliofilia 1926/27. 115–119.
Révész Mária: Néhány adat Philippus Beroaldus maior magyar összeköttetéseihez. = EPhK **1941.** 164–166. [Az Aranyszamarat V. P.-nek ajánlotta.]
Gerézdi Rabán: Egy magyar humanista: V. P. = Mságtud **1942.** 305–328, 532–563. — Klny. is., és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 75–142. [„A levélíró V. P." címmel.]
Ism.: *Kardos Tibor,* Száz 1944. 512–513.
Jakó Zsigmond: V. P. könyvtárának töredéke Kolozsvárott. = MKsz **1958.** 345–350.

VITÉZ JÁNOS
1408—1472

Szövegek

Scriptores rerum hungaricarum veteres ac genuini. Cura et studio *Joannis Georgii Schwandtner*. Vol. 2. Vindobonae **1746.** [1—106: Johannis de Zredna epistolae per Paulum de Ivanich congestae.]

VITÉZ, JOANNES: Orationes in causa expeditionis contra Turcas ... item Aeneae Sylvii epistolae ... 1453—1457. Ed. *Guilelmus Fraknói*. Bp. **1878.** 47 l.

Zrednai V. J. politikai beszédei és Aeneas Sylvius Piccolomini V. J.-hoz intézett levelei 1453—1457. Kiad. *Fraknói Vilmos*. Bp. **1878.** 41 l.
Ism.: *Ábel Jenő*, LitBUng 1878. 624—627. — ÚjMSion 1878. 300—301.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

FRAKNÓI VILMOS: V. J. esztergomi érsek élete. Bp. **1879.** VIII, 247 l. (Házi ktár 30.)
Ism.: [*Bodnár Zsigmond*], HaviSz 1879. 16—23. — *Pauler Gyula*, ÚjMSion 1879. 237.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

V. J., Sambucus János, Istvánffy Miklós biographiájokhoz járuló töredékek. = TudGyűjt **1831.** 3. füz. 34—45. [34—40: V. J.-ról.]

CZUCZOR GERGELY: Zrednai V. J., némelly tekintettel Magyarország általános állapotjára. = A Magyar Tudós Társaság Évk. **1840.** 112—135.

KEMÉNY JÓZSEF: V. J. és Eperjesi János 1514-beli emlékezetök. = ÚjMMúz **1857.** II. 453—454., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 96—97.

K. M.: Zrednai V. J. esztergomi érsek 1405—1472. = ÚjMMúz **1859.** I. 101—130.

[PAÚR IVÁN]: V. J. sírköve. = Haz **1859.** II. 71—78.

ERDÉLYI JÁNOS: A bölcsészet Magyarországon. Mátyás kora. = SpFüz **1864.** 673—687.

FRAKNÓI VILMOS: V. J. könyvtára. = MKsz **1878.** 1—21, 78—91, 190—201., és AkÉrt 1878. 20—23. [Kivonat.] — LitBUng 1878. 113—119.

Egy magyar szó az egyik Vitéz-codexben. = MKsz **1878.** 56., és MNyr 1878. 126.

FRAKNÓI VILMOS: Újabb adatok V. J. könyvtárának történetéhez. = MKsz **1879.** 1—6.

P. FR.: V. J. emberismerete. = Száz **1879.** 613.

Dr. Dudik Béla ... = MKsz **1879.** 272—273. [V. J. kapcsolata a morvaországi nyomdászattal.]

FRAKNÓI VILMOS: V. J. Livius-codexei. = MKsz **1880.** 9—15.

FRAKNÓI VILMOS: Váradon írt Vitéz-codex. = MKsz **1880.** 244—247.

Még egy V. által javított codex. = MKsz **1880.** 88—99.

FRAKNÓI VILMOS: Egy érdekes zágrábi kézirat. = MKsz **1881.** 26—30.

FRAKNÓI VILMOS: V. J. által emendált Corvin-codex. = MKsz **1886.** 1—7.

FRAKNÓI VILMOS: V. J. levelei és beszédei. = MKsz **1887.** 59—62. [Egy prágai kézirat összevetése Schwandtner kiadásával.]

Újabb adalék V. J. könyvtárához 1461-ből. = MKsz **1887.** 342.

FRAKNÓI VILMOS: V. J. prímás származása. = KatSz **1888.** 569—575.

BÁRCZAY OSZKÁR: V. J. sírköve. = ArchÉrt **1893.** 435.

BÉKESI EMIL: Magyar írók Hunyadi Mátyás korából. = KatSz **1902.** [43—46: V. J.]

ZSÁK J. ADOLF: Egy ismeretlen Vitéz-kódex. = MKsz **1907.** 207—216.

GULYÁS PÁL: Egy ismeretlen Vitéz-kódex a hannoveri királyi könyvtárban. = MKsz **1910.** 1—5. — Klny. is.

FRAKNÓI VILMOS: Beckensloer váradi misekönyve és esztergomi Curtius kodexe. = MKsz **1913.** 289—293. [293: V. J. Curtius-kódexéről.]

BISTICCI, VESPASIANO DA: The Archibishop of Strigonia. = The Vespasiano memoirs. New York **1926.** 188—191.

SIKLÓSSY LÁSZLÓ: V. J. a humanista gyűjtő. = Képzőművészet **1929.** 21. sz. 139—142.

WEIBERGER, WILHELM: Erhaltene Handschriften des Königs Matthias Corvinus und des Graner Erzbischofs Johann V. = Zentralblatt für Bibliothekswesen **1929.** 6—13.

MARTINČEVIĆ, FR[ANJA]: Portreti iz XV. i XVI. stoljeća. = Glasnik biskupija bosanske i srijemske **1941.** 125—127, 134—135, 141—142, 149—152, 156—159. [V. J., Janus Pannonius, Brodarics.]

BARANKAY LAJOS: A magyar reneszánszkor felsőoktatása. = Pann **1941/42.** 308—328.

PONGRÁCZ ALAJOS: Három magyar humanista és egy firenzei könyvkereskedő. = OlSz **1942.** 567—588. — Klny. is. [Bisticci életrajzairól, az 576—579. lapokon a V. J.-ról szóló rész fordításával.]

Lepold Antal: V. J. esztergomi dolgozó szobája. = Szépművészet **1944.** 115—119.

Kemény G. Gábor: Pártütő tudósok. = Századok és tanulságok **1945.** 39—48. [Főleg V. J.-ról.]

Mályusz Elemér: A magyar rendi állam Hunyadi korában. = Száz **1957.** 46—123, 529—602. [V. J.-ról is.]

Prokopp Gyula: V. J. Esztergomban. = Vig **1965.** 528—530.

Ratkoš, Peter: Vzt'ah Jána zo Sredny a Juraja Schönberga k univerzite Istropolitana. = Humanizmus a renesancia na Slovensku v 15—16. storočí. Bratislava **1967.** 66—87.

Nagy Zoltán: A Nap diadala a Mátyás Kálvária talapzatán. = FK **1968.** 436—460. [Főleg V. J.-ról.]

Boronkai Iván: A ritmikus próza V. J. leveleiben. = ItK **1969.** 693—696.

WERBŐCZY ISTVÁN

1460 k.—1542

Szövegek

Fraknói Vilmos: W. I. kiadatlan levelei és egy országgyűlési beszéde. 1513—1526. = MTT **1877.** XXIII. 123—148.

W. I. Hármaskönyve (Tripartitum opus juris consuetudinarii inclyti regni Hungariae). Ford. és kiad. *Kolosvári Sándor, Óvári Kelemen.* Bp. **1894.** XLIV, 466 l.

Kemény Lajos: Kassa város levéltárából. = TT **1901.** 447—455. [W. I.-tól írt és neki szóló levelek.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Horvát István: V. I. emlékezete, mellyet a Hármas törvény könyv törvényes bevételének harmadik századára készített. 2. köt. Pest **1819.** 360 l. [Az első kötet nem jelent meg.]

Fraknói Vilmos: W. I. életrajza. Bp. 1899. 380 l. (M.T.Életr.)

W. I. [Balás P. Elemér, Csekey István stb. előadásai.] Kolozsvár **1941.** 218 l. (A kolozsvári Tud.egy. jog- és államtudományi kara kiadványa. Acta juridico-politica 2.)

TANULMÁNYOK, CIKKEK

[Jankovich Miklós] y.: W. I.-nak bebizonyított halála s temetése eltörli Praynak s Gustermannak állításait. = TudGyűjt **1829.** X. 3—33. — Klny. is. [W. I.-t igazságnak fénnyében helyhezteti W[adasi] J[ankovich] M[iklós] címmel kinyomtatva.]

Palugyay Imre: W. I. rövid életrajza. Buda **1832.** 38 l.

Kemény József: V. I. emlékezete. = ÚjMMúz **1857.** II. 517—528., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 102—112. [Egykorú források szövegével.]

Szalay László: V. I. és Verancsics Antal. = BpSz **1857.** 1. köt. 161—190., és Sz. L.: Adalékok a magyar nemzet történetéhez a XVI.-dik században. Pest 1859. 146—181.

Fraknói Vilmos: W. I. a mohácsi vész előtt. = Száz **1876.** 437—469, 597—639.

Tomaschek, J[ohann] A[dolf]: Über eine in Österreich in der ersten Hälfte des XIV. Jahrhunderts geschriebene Summa legum incerti auctoris und ihr Quellenverhältniss zu dem Stadtrechte von Wiener-Neustadt und dem Werbőzischen Tripartitum. = Sitzungsberichte Akad. Wien. Phil.—Hist. Kl. CV. **1883.** 241—328.—Klny. is.

Ism.: [*Teutsch*] *T.*, Korrespondenzblatt 1885. 24—25.

Csiky Kálmán: W. I. és Hármas könyve. Bp. **1898.** 64 l. (OK 1106.)

Kadlec, Karol: Werbőczyovo Tripartitum. Praha **1902.**

Kemény Lajos: V. I. életéhez. = TT **1902.** 159—160.

Szende Pál: W. = Huszadik Század **1907.** 821—838. — Klny.: A Huszadik Század kvtára 30.

Schiller Bódog: A Hármaskönyv egyik állítólagos főforrásáról. Bp. **1908.** 120 l. [Gábor Gyula és Timon Ákos felszólalásával.]

Vértesy, Desiderius: Stephanus de W. in glossario mediae et infimae latinitatis regni Hungariae. = EPhK **1908.** 280—286.

[Melich János] -ch.: W.: „Opus Tripartitum juris consuetudinarii regni Hungariae" című műve Pergossich-féle fordításáról. = MKsz **1909.** 92.

Komáromy András: V. I. és fia. = Száz **1910.** 190—211, 283—297, 386—401, 460—476.

Rugonfalvi Kiss István: Az első magyar közjog. = Száz **1914.** 291—302, 357—369.

Illes, Joseph: Hungarian Law and the Tripartitum of W. = The Oxford Hungarian Review **1922.** 243—251.

Ruber József: W. gondolatvilága. = Min **1923.** 99—132.

Ernyey József: V. Tripartituma német fordításának történetéhez. (1599. október 11.) = MKsz **1928.** 87.

Horváth János: A Hármaskönyv irodalomtörténeti jelentősége. = Berzeviczy Emlk. Bp. **1934.** 42—45.

Csekey István: W. és a magyar alkotmányjog. A Tripartitum bibliográfiájával. Kolozsvár **1941.** 104 l. — Klny.: W. I. Kolozsvár 1941. (A kolozsvári tud. egy. jog- és államtudományi kara kiadványa. Acta juridico-politica 2.) [A bibliográfia az 57—94. lapokon; német nyelvű kivonat a 95—104. lapokon.]

Nagy Ernő: W. és a felvilágosodás. Szeged **1941.** 124 l.
Ism.: *Szombathy Zoltán*, It 1944. 65—66.

Csekey, Etienne: W. quatre fois centenaire. = NRH **1942.** I. 195—205.

Félegyházy József: W. Hármaskönyve és a kánonjog. Bp. **1942.**
Ism.: *Hermann Ipoly*, PannonhSz 1943. 306—307. — *Sipos István*, Theologia 1943. 171—173.

Molnár Erik: W. és a rendi jog. = TársadalmiSz **1947.** 2. sz. 109—114., és M. E.: Válogatott tanulmányok. Bp. 1970. 290—297.

Bonis, Georg: Der Zusammenhang der Summa Legum mit dem Tripartitum. = StudSlav **1965.** 373—409.

WOLPHARDUS, ADRIANUS

1491—1544

Szövegek

Analecta nova ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Edd. *Eugenius Abel, Stephanus Hegedüs*. Bp. **1903.** [483—500: W. A. verseiből és leveleiből.]

Klein, Karl Kurt: Fünf Briefe Adrian Wolfhards. = Korrespondenzblatt **1934.** 289—297.

Irodalom

Ernuszt Johanna: A. W. Bp. **1939.** 75 l. (Értek. a magyarországi latinság Kből l.)
Ism.: *Vargha Anna*, EPhK 1939. 207—208.

III.
1527—1600

ÖSSZEFOGLALÓ IRODALOM

Összefoglaló tanulmányok és szintézisek

KARDOS ALBERT: XVI. századi irodalmunk kulturális jelentősége. = EPhK **1900.** 96—98.

BARCSA JÁNOS: A protestánskori magyar irodalom. = A debreceni ref. tanítóképző ért. **1902/03.** 18—67.

VAJTKÓ PÁL: A reformáció korának hangulata a magyar irodalomban. = ProtSz **1905.** 1—13.

ZOLTVÁNY IRÉN: A magyarországi bencés irodalom. = A pannonhalmi Szent Benedek Rend története. 4. köt. Bp. **1906.** 522—605. [1535—1708 között.]

BEÖTHY ZSOLT: Költészetünk Mohács után. = BpSz **1920.** 182. köt. 1—11., és B. Zs. munkái. Irodalmi tanulmányok. Bp. é.n. 43—55., B. Zs.: Romemlékek. 1. köt. Bp. 1923. 53—66.

FARKAS GYULA: A reformáció korának irodalma. = DebrSz **1929.** 458—468. — Klny. is.

JUHÁSZ GÉZA: A szépség kora. Vázlat a magyar reneszánszhoz. = ProtSz **1935.** 501—506.

KERECSÉNYI DEZSŐ: Kolostor és humanizmus Mohács után. (1526—1550.) = Mságtud **1936.** 161—195. — Klny.: A Mságtud Tanulmányai 4.

VARJAS BÉLA: Az irodalmi élet sorskérdései Mohács után. = Mságtud **1936.** 217—227. — Klny. is.

KERECSÉNYI DEZSŐ: Humanizmus és reformáció között. = Mságtud **1937.** 132—165. — Klny. is.

CSÁSZÁR ELEMÉR: Vallásos és hősi irodalom. = Magyar művelődéstörténet. 3. köt. Bp. **1939.** 477—512. [1526-tól a XVII. század végéig.]

KERECSÉNYI DEZSŐ: A reformáció és az irodalomtörténeti korszak-határ. = It **1939.** 161—175. — Klny. is.

PASSUTH, LADISLAS: La Renaissance tardive en Hongrie. = NRH **1939.** II. 353—358.

KERECSÉNYI DEZSŐ: A „világiság" néhány változata XVI. századi irodalmunkban. = ItK **1944.** 1—20.

HORVÁTH JÁNOS: A reformáció jegyében. A Mohács utáni félszázad magyar irodalomtörténete. Bp. **1953.** 544 l. — 2. kiad. Bp. 1957. 537 l.

Ism.: *Fekete Antal*, Vig 1953. 552—554. — *Tolnai Gábor*, IU 1953. 8. sz., és *T. G.*: Évek, századok. Bp. 1958. 202—216, 307. — *Eckhardt Sándor*, It 1958. 153—156.

KLANICZAY TIBOR: A magyar reformáció irodalma. = ItK **1957.** 12—47., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 64—150.

KOLTA FERENC: A magyar ifjúsági irodalom kezdetei. = Pécsi Ped.Főisk.Évk. **1961.** 147—178.

Adatközlések

EÖTVÖS LAJOS: Egyháztörténelmi forgácsok. = MProtEgyhIskFigy **1871.** 518—523. [Sylvester János, Kálmáncsehi Sánta Márton, Borsáti Ferenc életéhez.]

SZABÓ KÁROLY: XVI. századi magyar tudósok levelei. = TT **1881.** 470—493. [1568—1596 között. A levélírók: Hunyadi Ferenc, Decsi János, Aszalai Mátyás, Schlick P., Kassai Dávid Zsigmond, Laskai János, Báthori István, Gyulai Pál, Jordanus János, Thúry Pál, Salm Gyula. — A címzettek: Decsi János, Hunyadi Ferenc, Kovacsóczi Farkas, Kendi Sándor, Squarcialupus Marczell, Berzeviczi Márton és Balsaráti Vitus János.]

BAUCH GUSZTÁV: Adalékok a reformatio és a tudományok történetéhez Magyarországon a XVI-ik században. = TT **1885.** 335—355, 519—540. [Levelek 1522—1568 között. A levélírók: Piso Jakab, Maximilianus Transylvanus, Oláh Miklós, Johannes Antoninus Cassoviensis, Henckel János, Gyalui Torda Zsigmond és Stöckel Lénárd. — A címzettek: Erasmus, Ulrik Zasius, Hess János, Melanchthon, Joachim Camerarius és Johannes Crato.]

Gyülekezetekre és egyházi személyekre vonatkozó rövidebb forrásiratok a XVI. századból. = Egyháztörténeti emlékek. 1. köt. Összegyűjtötte *Payr Sándor*. Sopron **1910.** 18—48. [Dévay Mátyás, Sylvester

János, Szegedi Máté, Nádasdy Tamás, Sibolti Demeter, Sztáray Mihály, Gabelmann Miklós, Beythe István és mások levelei.]

HARSÁNYI ISTVÁN—ZSINKA FERENC—HERZOG JÓZSEF: Oklevelek a magyar reformáció első századából. = MProtEgyhtA **1927.** 1—93; 1928. 1—88. [Melanchthon, Telegdi Miklós, Oláh Miklós, Stöckel Lénárd, Batizi András, Gyalui Torda Zsigmond, Ecsedi Báthori István, Bocatius János és mások levelei.]

LUKCSICS PÁL: Irodalomtörténeti vonatkozású levelek a XVI. századból. = ItK **1929.** 359—362. [1567—1586 között. A levélírók: Istvánffi Miklós, Dudith András és Méliusz Juhász Péter. — A címzettek: Várdai Miklós, Várdai István és Melith István.]

LUKCSICS PÁL: XVI. századi magyar irodalomtörténeti vonatkozású újabb levelek a zsélyi levéltárból. = ItK **1930.** 221—227. [1510—1592 közötti adalékok Váradi Péter, Brodarich István, Bornemisza Péter Meliusz Juhász Péter, Telegdi Miklós és Brutus János Mihály életéhez.]

ÉLETRAJZI ADALÉKOK

ZOVÁNYI JENŐ: Derecskei Ambrus. = ProtSz **1883.** 187—211., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 101—115.

ILLÉSSY JÁNOS: Görcsöni Ambrus. = ItK **1896.** 443—444.

THURI ETELE: Eszéki Imre magyar reformátor. = ProtSz **1898.** 316—326.

LUKINICH IMRE: Tordai János erdélyi humanista. = Száz **1908.** 357—358.

KEMÉNY LAJOS: Sukhán János életéhez. 1582. = ItK **1908.** 492—493; 1911. 369—372.

PAYR SÁNDOR: Sopron első magyar poétája (Szeremlyéni Mihály). = Soproni Helikon **1927.** 82—87.

KELEMEN LAJOS: Vajdakamarási Lőrinc pap. = ErdISz **1929.** 92—95., és KerMagv 1930. 48—51.

ZOVÁNYI JENŐ: Melyik Szántón lelkészkedett Thúri Pál? = ProtSz **1934.** 512—513.

KLENNER ALADÁR: Eck Bálint, Thurzó Elek humanista pártfogoltja. Pestszenterzsébet **1939.** 88 l.
Ism.: *Pf.*, It 1939. 40.

SABIN, BELU: Bódog Józsa. = NyItudK **1960.** 143—148. [Josephus Macarius.]

GÜNDISCH, GUSTAV: Zur Lebensgeschichte des Humanisten Kaspar von Pest. = MKsz **1965.** 1—13.

NAGY GÉZA: Czeglédi György. = RefSz **1966.** 145—156.

HAMMANN, GUSTAV: Magister Nicolaus von Sabinov. Ein Beitrag über den Humanismus und die frühe Reformation in der Slowakei. = Zeitschrift für Ostforschung **1967.** 25—44.

RITOÓK, ÁGNES: Ein ungarischer Schüler Melanchthons: Josephus Macarius. = AClassUnivDebr **1968.** 107—117. [Josephus Macarius = Bódog Józsa.]

SZABÓ GYÖRGY: Kassai Dávid Zsigmond. = NyItudK **1968.** 41—53.

Az irodalmi nyelv és stílus

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Irodalmi nyelvünk kialakulásának történetéhez. = MNy **1911.** 259—261.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: XVI. századbeli erdélyi íróink ö-zése. = MNy **1916.** 319—322.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Irodalmi nyelvünk fejlődéstörténetéből. A XVI. század. = MNy **1918.** 1—6, 55—59, 120—123.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: A magyar nyelv felfedezése. Két tanulmány az európai s a magyar humanizmus kapcsolatairól. Bp. **1933.** 98 l., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 17—72, 542—550.
Ism.: *Finciczky, Etienne*, NRH 1934. I. 523—524. — *Huszti József*, EPhK 1934. 80—81. — [*Trencsényi-*]*Waldapfel Imre*, EPhK 1934. 181—183. — *Balassa József*, MNyr 1935. 33. — *Németh László:* Kiadatlan tanulmányok. Bp. 1968. 1. köt. 97—99.

SZENDE ALADÁR: A XVI. század nyelvszemlélete. = Szövetségi Évkönyv **1936/37.** XIV—XV. 73—127. — Klny.: M. Nytud.Társ.Kiadv. 40.

NÉMETH LÁSZLÓ: Romlott vagy épült a magyar nyelv? = N. L.: Kisebbségben. 4. köt. Bp. **1942.** 335—341. [A XVI—XVII. századi magyar prózáról.]

GERÉZDI RABÁN: Irodalmi nyelvünk kialakulásáról. = M.Száz. Bp. **1948.** 52—68., és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 310—330.

ECKHARDT SÁNDOR: A legrégibb parasztlevelek nyelve és stílusa. = MNyr **1950.** 112—123.

HORVÁTH JÁNOS: Néhány XVI. századi íránk nyelvéről. = MNy **1952.** 3—10. [Részlet „A reformáció jegyében" c. műből.]

ABAFFY ERZSÉBET: Író és nyomdász viszonya XVI. századi nyomtatványainkban. = MNy **1953.** 28—35.

BALÁZS, JÁNOS: Zur Frage des Erwachens der osteuropäischen Nationalsprachen. = Deutsch-slawische Wechselseitigkeiten in sieben Jahrhunderten. (Festschr. Eduard Winter.) Berlin **1956.** 33—73. — Der

Einfluss des polnischen Humanismus auf die Herausbildung der polnischen und ungarischen Nationalgrammatik. = La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. Bp. 1963. 289–312. [Rövidített szöveg.]

ECKHARDT SÁNDOR: Nyelvjárási alakok küzdelme az irodalmi nyelvvel a régi magyar irodalomban. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 491–494.

PAPP LÁSZLÓ: A XVI. századi *Literatus: Diák~Deák* nevek kérdéséhez. = MNy **1956.** 480–481.

TÖRÖK GÁBOR: Írott nyelvünk egységesülésének egy mozzanata. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 507–511.

BALÁZS JÁNOS: Az első magyar nyelvművelők. = MNyr **1957.** 145–158.

MIKESY SÁNDOR: A XVI. századi *Deák* nevek kérdéséhez. = MNy **1957.** 209–210.

PAPP LÁSZLÓ: A *deákok* és a *Deákok*. = MNy **1957.** 442–449.

PAPP LÁSZLÓ: Ö-ző nyelvjárás Debrecenben. = MNyjárások **1957.** 3–24.

DEME LÁSZLÓ: A XVI. század végi nyelvi norma kérdéséhez. Bp. **1959.** 92 l. (Nytud. Értek. 20.)

Ism.: *Lőrinczy Éva, B.*, MNyr 1960. 380–388. és ALingu 1961. 419–430.

PAPP LÁSZLÓ: XVI. század végi nyelvjárásaink tanulmányozása. Bp. **1959.** 76 l. (Nytud.Értek. 19.)

Ism.: *Lőrinczy Éva, B.*, MNyr 1960. 380–388.

MOLNÁR JÓZSEF: A könyvnyomtatás hatása a magyar irodalmi nyelv kialakulására a XVI. században 1527–1576 között. = MKsz **1961.** 422–431. — Der Einfluss der Buchdruckerei auf die Entwicklung der ungarischen Schriftsprache im XVI. Jahrhundert. = Ann.Univ. Bp. Sect.phil. 1965. VI. 137–146.

PAPP LÁSZLÓ: Nyelvjárás és nyelvi norma XVI. századi deákjaink gyakorlatában. Bp. **1961.** 227 l. (Nytud.Értek. 25.)

Ism.: *Károly Sándor*, ALingu 1961. 430–433. — *Maksay Ferenc*, LK 1962. 175–176. — *Kőhegyi Mihály*, ItK 1963. 251.

LŐRINCZ JENŐ: Adalék a XVI. századi magyar levélstílus történetéhez. = MNy **1962.** 470–472.

MOLNÁR JÓZSEF: A könyvnyomtatás hatása a magyar irodalmi nyelv kialakulására 1527–1576 között. Bp. **1963.** 353 l. (Ny.Tan. 5.)

Ism.: *Fábián Pál*, NyK 1964. 216–217. — *Hexendorf Edit*, MTud 1964. 337–339. — *Kőhegyi Mihály*, Arrabona 1964. VI. 397–398. és MKsz 1965. 82–83. — *Papp László*, MNyr 1964. 211–214. — *Varjas Béla*, ItK 1964. 714–715. — *Murádin László*, NyItudK 1965. 210–212.

PAPP, LÁSZLÓ: Die Frage des „dialekt kulturalny" und die Anfänge der ungarischen Schriftsprache. = StudSlav **1963.** 393–417.

ABAFFY ERZSÉBET, E.: A soproni írásbeliség XVI. század végi normája. = SoprSz **1964.** 289–296.

BÁRCZI, GÉZA: Les origines de la langue littéraire hongroise et orthographe au XVIe siècle. = ALingu **1964.** 1–22.

PAPP LÁSZLÓ: Magyar nyelvű levelek és okiratok formulái a XVI. században. Bp. **1964.** 79 l. (Nytud.Értek. 44.)

Ism.: *Hopp Lajos*, ItK 1966. 507–508. — *Komjáthy Miklós*, LK 1966. 147–149. — *Szathmári István*, MNyr 1966. 201–205. és ALingu 1966. 402–406.

ABAFFY ERZSÉBET, ÉGRINÉ: Sopron megye nyelve a XVI. században. Bp. **1965.** 222 l. (Ny.Tan. 7.)

ABAFFY, ERZSÉBET, E.: Regionale Tendenzen zur Entwicklung einer literarischen Norm des Ungarischen im 16. Jahrhundert. = ALing **1966.** XVI. 97–110.

HEGEDŰS JÓZSEF: A magyar nyelv értékelése a XVI–XVII. században. = FK **1966.** 134–145.

SZATHMÁRI ISTVÁN: Irodalmi nyelvünk kialakulásának első szakasza és a nemzetté fejlődés. = Valóság **1966.** 11. sz. 10–20.

SZATHMÁRI ISTVÁN: A magyar irodalmi nyelv kialakulásának első szakasza és a nemzetté válás. = ELTE Évk. **1966.** 41–54.

BENKŐ, LORÁND: Die Rolle des Protestantismus bei der Herausbildung der ungarischen Literatursprache. = Congressus secundus internationalis fenno-ugristarum Helsingiae habitus 23–28. VIII. 1965. Pars 1. Acta linguistica. Helsinki **1968.** 65–69.

MOLNÁR, JÓZSEF: Zur Geschichte der ungarischen Literatursprache des 16. Jahrhunderts. = Congressus secundus internationalis fenno-ugristarum Helsingiae habitus 23–28. VIII. 1965. Pars 1. Acta linguistica. Helsinki **1968.** 343–347.

PAPP, L[ÁSZLÓ]: Zur Geschichte des Ungarischen im 16. Jahrhundert. = ALingu **1969.** 355–370.

ESZMEI ÉS MŰVÉSZI ÁRAMLATOK

A reneszánsz és a humanizmus Mohács után

HALÁSZ GÁBOR: Magyar humanisták. = Nyug **1934.** II. 582–592., és H. G. válogatott írásai. Bp. 1959. 196–214.

KARDOS TIBOR: Adatok a magyar irodalmi barokk keletkezéséhez. = Mságtud **1942.** 63—93.

KARDOS, TIBERIO: Caratteri ed aspetti dell'Umanesimo ungherese. = JP **1947.** 49—66. — Klny.: Biblioteca dell'Accademia d'Ungheria in Roma 4.

KARDOS TIBOR: A magyar humanizmus kérdései. = MTA I. OK **1953.** IV. 149—179. [*Gerézdi Rabán, Révész Imre, Tolnai Gábor, Trencsényi-Waldapfel Imre, Angyal Endre, Turóczi-Trostler József* hozzászólásai és *Kardos Tibor* válasza: Uo. 180—213. — *Gerézdi Rabán* hozzászólása újra: G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 68—74. — *Trencsényi-Waldapfel Imréé:* T.-W. I.: Humanizmus és nemzeti irodalom. Bp. 1966. 339—348, 399.]

ANGYAL, E[NDRE]: Recent Hungarian Renaissance Scholarship. = Medievalia et Humanistica **1954.** 71—94.

CAPESIUS, BERNHARD: Német humanizmus Erdélyben. = Ko **1957.** 1272—1277. [*Kardos Tibor* megjegyzései: Uo. 1277—1284.]

KLANICZAY TIBOR: A magyar irodalom reneszánsz korszaka. = It **1961.** 1—16., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 7—38. — Problem renesansu w literaturze i kulturze węgierskej. = Odrodzenie i reformacja w Polsce 1961. 175—201.

KARDOS, TIBOR: Entwicklungsgang und osteuropäische Merkmale des ungarischen Humanismus. = Renaissance und Humanismus in Mittel- und Osteuropa. 2. Bd. Berlin **1962.** 3—8.

GOLENYISCSEV-KUTUZOV, N. I.: Italjanszkoje vozrozsdenie i szlavjanszkie literaturi XV—XVI vekov. Moszkva **1963.** 414 l. [125—168: A magyarországi humanizmusról.]

Ism.: *Angyal, Andreas*, Deutsche Literaturzeitung 1965. 733—735. — *Hadrovics László*, ItK 1965. 617—619.

KARDOS, TIBOR: Zentralisierung und Humanismus in Ungarn des 15. und 16. Jahrhunderts. = La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. Bp. **1963.** 397—414.

KLANICZAY, TIBOR: La littérature de la Renaissance et la noblesse hongroise. = La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. Bp. **1963.** 243—252.

KLANICZAY TIBOR: A magyar reneszánszkutatás újabb eredményei. = MTA I. OK **1964.** XXI. 235—265. — La Renaissance hongroise. (Les nouvelles recherches et l'état de la question.) = Bibliothèque d'Humanisme et Renaissance 1964. 439—475.

MINÁRIK, JOZEF: Výskum slovenského humanizmu. (Prehľad bádania za posledných päťdesiat rokov.) = Humanistické konferences. Praha **1966.** 23—25.

CAPESIUS, BERNHARD: Sie förderten den Lauf der Dinge. Deutsche Humanisten auf dem Boden Siebenbürgens. Bukarest **1967.** 342 l.

Ism.: *Armbruster, Adolf—Papacostea, Serban*, Revue Roumaine d'Histoire 1968. 626—631. és Studii 1968. 1223—1227. — *Göllner, C[arl]*, Forschungen zur Volks- und Landeskunde 1968. 115—119. — *Schwob, Ute Monika*, Südostdeutsches Archiv 1969. 307—308.

MIŠIANIK, JÁN: Vývin humanizmu na Slovensku. = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 197—233.

GERÉZDI RABÁN: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Tanulmányok. Bp. **1968.** 534 l.

Ism.: *Komlovszki Tibor*, Kr 1969. 8. sz. 56—57.

SZIGETI JÓZSEF: Új eredmények a reneszánsz- és barokk-kutatásban. = Sz. J.: A mű és kora. Bukarest **1970.** 362—382. [*Klaniczay Tibor* eredményei.]

Az erasmusi humanizmus

Lásd még Komjáthy Benedek és Oláh Miklós irodalmának megfelelő tételeit az „Egyes szerzők" között.

[FRAKNÓI] FRANKL VILMOS: Henckel János, Mária királyné udvari papja. Pest **1872.** 31 l. (Értek.Tört.Tud.Kből II. 4.)

BAUCH, GUSTAV: Johann Henkel, der Hofprediger der Königin Maria von Ungarn. = UngRevue **1884.** 599—627.

THIENEMANN TIVADAR: Mohács és Erasmus. = Min **1924.** 1—65. — Klny.: Minerva Ktár 1.

THIENEMANN, TIVADAR: Erasme en Hongrie. = RÉH **1927.** 83—117.

BALOGH, JOSEPH: „Nomen Erasmi nunquam peribit . . ." = NRH **1934.** II. 271—274. [Horváth-Stansith Gergely 1579-ben megszerzett Erasmus-kéziratáról is.]

NYIKOS, LAJOS: Erasmus und der böhmisch-ungarische Könighof. = Zwingliana **1937.** VI/7. 346—274.

KELÉNYI B. OTTÓ: Egy magyar humanista glosszái Erasmus Adagia-jához. = FővKt Évk **1939.** Bp. 1940. 43—137. — Klny. is. [Pelei Tamás glosszái.]

Ism.: *Gerézdi Rabán*, PannonhSz 1941. 228. — *Harsányi András*, MKsz 1941. 107—108. — *Eckhardt Sándor*, EPhK 1942. 130—135. — *Gyulai Ágost*, MPed 1942. 130—135. — *Kardos Tibor*, Száz 1942. 119.

Verzár Frigyes: Erasmus magyar orvosa és magyar barátai. = DebrSz **1940.** 84—85. [Kassai Antoninus János.]

Trencsényi-Waldapfel Imre: Erasmus és magyar barátai. Bp. [**1941.**] 110 l., 6 t. (Officina képeskönyvek 30—31.), és T.-W. I.: Humanizmus és nemzeti irodalom. Bp. 1966. 50—132, 381—383.
Ism.: *Halász Gábor*, Nyug 1941. 506—507. — *Gyulai Ágost*, MPed 1942. 130—135. — *Kardos Tibor*, It 1942. 199—200. — *Mátrai László*, Athenaeum 1943. 214—216. — *Soltész, Jean*, RHC 1944. 200—201.

Trencsényi-Waldapfel, Emeric: Les efforts politiques d'Érasme en Hongrie. = NRH **1942.** II. 148—158. — Klny.: Érasme en Hongrie. Bp. 1942.

Gerézdi Rabán: Erasmus és az erdélyi unitáriusok. = It **1947.** 9—20. — Klny.: Az It Füzetei 23., és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 355—371.

Turóczi-Trostler József: Rotterdami Erasmus magyar szemmel. = T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 2. köt. Bp. 1961. 76—93. (Először Erasmus: Querela pacis fordításának bevezetéseként Bp. **1948.** Új Könyvtár 31.)

Hudak, Adalbert: Der Hofprediger Johannes Henckel und seine Beziehungen zu Erasmus von Rotterdam. = Kirche im Osten **1959.** 106—113.

Bán Imre: Erasmus Julius-dialógusa a magyar irodalomban. = MKsz **1962.** 353—354.

Gerézdi, Rabán: Erasme et la Hongrie. = Littérature hongroise — littérature européenne. Bp. **1964.** 129—154.

Dankanits Ádám: Erasmus erdélyi olvasói. = NyItudK **1967.** 125—131. — Klny. is.
Ism.: *Marchetti, Valerio*, Bibliothèque d'Humanisme et Renaissance 1970. 204—205.

Trencsényi-Waldapfel Imre: Erasmus születésének ötszázadik évfordulójára. Közös lapok a magyar és a belga erasmizmus történetéből. = Vil **1969.** 583—590.

Dankanits, Adam: L'oeuvre d'Érasme en Transylvanie. = Revue Roumaine d'Histoire **1970.** 143—146.

A reformáció

Megjegyzés. Az idevágó gazdag irodalomból elsősorban azokra a tanulmányokra voltunk tekintettel, melyek a reformáció ideológiájára vonatkoznak. Ennek megfelelően az összefoglaló tanulmányok közül csak a legfontosabbakat idéztük, és mellőztük az igen terjedelmes eseménytörténeti és helytörténeti anyagot, mint amelynek inkább történeti bibliográfiákban van helye.

BIBLIOGRÁFIÁK

Bibliographie de la Réforme. 1450—1648. Ouvrages parus de 1940 à 1955. V^e^ fasc. Pologne — Hongrie — Tchécoslovaquie — Finlande. Leiden **1965.** [A magyar részt Bucsay Mihály állította össze.]

Bucsay Mihály: A magyarországi reformáció történetéről megjelent fontosabb könyvek és cikkek az utolsó negyedszázadban. = TheolSz **1965.** 160—166.

ÁLTALÁBAN

Obál Béla: Az egyház és a városok a reformáció előtt. A városok szerepe a reformáció előkészítésében. Eperjes **1914.** 104 l.
Ism.: [*Révész Imre*] *ri.*, ProtSz 1913. 70—80.

Zoványi Jenő: A reformáció művelődéstörténeti jelentősége. = Értekezések a theológia köréből. **1916.** 29—43.

Zoványi Jenő: A reformáció Magyarországon 1565-ig. Bp. [**1921**]. 485 l.

Schullerus, Adolf: Die Augustana in Siebenbürgen. = ArchivSiebLk **1928.** 161—296.

Révész Imre: Debrecen lelki válsága, 1561—1571. = Száz **1936.** 38—75, 163—203. — Klny.: Ért.Tört.tud.Kből XXV. 6.
Ism.: *Bb.*, It 1937. 26—27.

Földváry Antal: A magyar református egyház és a török uralom. Bp. **1940.** 210 l.

Miklós Ödön: A magyar protestáns egyházalkotmány kialakulása a reformáció századában. Pápa **1942.** 193 l. (A Pápai Ref. Theologiai Akadémia kiadványai 41.)

Szimonidesz Lajos: Kassa és környéke vallásos helyzete az 1550-es években. = Egyht **1943.** 161—188.

Reinerth, Karl: Die Reformation der siebenbürgisch-sächsischen Kirche. Gütersloh **1956.** 56 l. (Schriften des Vereins für Reformationsgeschichte 173.)

Kathona Géza: Karácsony György „szent hada". = Egyht **1958.** 265—280.

Bucsay Mihály: Geschichte des Protestantismus in Ungarn. Stuttgart **1959.** 227 l.
Ism.: *Beyer, H.*, Südostdeutsches Archiv 1960. 138—140. — *Valjavec, Fritz*, Südost-Forschungen 1960. 419—420. — *Révész Imre*, Száz 1963. 707—709.

Pall, Francisc: Frămîntările sociale şi religioase din Cluj în jurul anului 1570. = Anuarul Institutului de Istorie din Cluj **1962.** 7—34. — Über die sozialen und religiösen Auseinandersetzungen um Klausenburg (Cluj) in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts und ihre polnisch-ungarische Beziehungen. = La Renais-

sance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. Bp. 1963. 313—328.

ROTH, ERICH: Die Reformation in Siebenbürgen. Ihr Verhältnis zu Wittenberg und der Schweiz. 1—2. Bd. Köln—Graz **1962**—1964. XVI, 224; XII, 137 l. (Siebenbürgisches Archiv. ArchivSiebLk 3. Folge 2, 4.) [1. Der Durchbruch. 2. Von Honterus zu Augustana.]

Ism.: *Klein, Karl Kurt*, Südostdeutsches Archiv 1963. 205—210. — *Mecenseffy, Grete*, Archiv für Reformationsgeschichte 1964. 123—126. — *Papacostea, Şerban*, Studii 1965. 718—722. — *Pirnát Antal*, ItK 1965. 113—115. — *L. B.*, Forschungen zur Volks- und Landeskunde 1966. 2. sz. 144—146.

HECKENAST GUSZTÁV: Karácsony György ideológiája. = TörtSz **1963.** 19—21.

A Heidelbergi Káté története Magyarországon. *Bartha Tibor* előszavával és szerkesztésében írták *Bucsay Mihály, Czeglédy Sándor, Esze Tamás, Kathona Géza, Módis László, Nagy Barna* és *Tóth Endre*. Bp. **1965.** 337 l., 4 t. (StudAEccl l.)

Ism.: *Pirnát Antal*, ItK 1967. 486—492. — *Holl Béla*, MKsz 1968. 123—124.

PALL, FRANCISC: Fragen der Renaissance und der Reformation in der Geschichte Rumäniens. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1966.** 2. sz. 5—26.

A Második Helvét Hitvallás Magyarországon és Méliusz életműve. Írták *Bucsay Mihály, Esze Tamás, Kathona Géza, Nagy Barna, Tóth Endre, Czeglédy Sándor, Kádas Miklós, Módis László, Nagy Kálózi Balázs, Zsindely Endre*. Bp. **1967.** 534 l., 4 t. (StudAEccl 2.)

Ism.: *Pirnát Antal*, ItK 1969. 751—754.

REINERTH, KARL: Humanismus und Reformation bei den Siebenbürger Sachsen. = Südostdeutsches Archiv **1970.** 56—76.

LUTHER HATÁSA

ABEL, EUGEN: Unedierte Briefe von Luther, Melanchton und Leonhard Stöckel. = UngRevue **1887.** 705—724.

KRUPECZ ISTVÁN: Adalékok a Luther-káté magyarhoni irodalmának történetéhez. = ProtSz **1895.** 346—354.

Luther tanainak legrégibb nyomai az egyházkerületben. = Egyháztörténeti emlékek. Forrásgyűjtemény a dunántúli ág. hitv. egyházkerület történetéhez. Összegyűjtötte *Payr Sándor*. 1. köt. Sopron **1910.** 1—18.

HORVÁTH CYRILL: Luther énekei és első protestáns énekszerzőink. = Heinrich Emlk. Bp. **1912.** 33—45.

PAYR SÁNDOR: Luther és az egyházi ének. = TheolSz **1926.** 900—918; 1927. 24—47.

PAYR SÁNDOR: Luther és a magyarok. = Ösvény **1930.** 70—99.

CAPESIUS, BERNARD: Luther şi opera „Transilvăneanului" anonim. = Revista Germaniştilor Români (Bucureşti) **1933.** 207—215.

SÓLYOM JENŐ: Luther és Magyarország. Bp. **1933.** 192 l. (Luther-tanulmányok 2.)

Ism.: *Wiczián Dezső*, ProtSz 1933. 420—423. — *v. n.*, It 1934. 31.

SZÉKELY, GYÖRGY: Gesellschaft, Kultur und Nationalität in der Lutherischen Reformation in Ungarn. = 450 Jahre Reformation. Berlin **1967.** 201—216.

CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: Die Melodien des Lutherliedes in Ungarn. = StudMus **1968.** X. 11—36.

KARNER, KÁROLY: Zwei unbekannte Drucke von Luther-Schriften in Sopron. = MKsz **1968.** 262—263.

MELANCHTON HATÁSA

Paria litterarum Philippi Melanchtonis ad illustr. et magnificum principem Thomam de Nádasd, Regni Hungariae Palatinum, Lipsiis nonis octobr. Anni 1537. manu propria exaratum. = ProtEgyhIskLap **1860.** 398—399. [Szövegközlés.]

FRAKNÓI VILMOS: Melanchton és magyarországi barátai. = Száz **1874.** 149—184. — Klny. is. — Melanchtons Beziehungen in Ungarn. Bp. 1874. 46 l.

ABEL, EUGEN: Unedierte Briefe von Luther, Melanchton und Leonhard Stöckel. = UngRevue **1887.** 705—724.

MICHAELIS, LUDWIG: Bericht über neuaufgefundene Handschriften von Melanchthon, Bugenhagen, Georgius Maior und Paulus Eberus aus dem Jahre 1553. = Korrespondenzblatt **1887.** 85—89.

KEMÉNY LAJOS: Melanchton levele Kassa város tanácsához. = TT **1889.** 603—604.

KRIZKÓ PÁL: Melanchton Fülöp levele, melyet 1553. október 12-én Körmöcbánya szab. kir. városhoz intézett. Bp. **1897.** 23 l. (A Luther-Társaság Kiadv. 27.) — Ein Brief Philipp Melanchtons. Eigenhändig geschrieben an den Magistrat der kön. Bergstadt Kremnitz im Jahre 1553 nach Christo. Bp. 1897. 23 l. [Fakszimilével.]

POKOLY JÓZSEF: Melanchton és a magyarországi reformáció. = ProtEgyhIskLap **1897.** 117—121.

STROMP, L[ADISLAUS]: Ungarn und Melanchthon. = Deutsch-Evangelische Blätter **1903.** 727—728.

PAYR SÁNDOR: Batizi és Melanchthon. = EvEgyhÉlet **1914/15.** 412—414.

STROMP LÁSZLÓ: Magyarország és Melanchthon. = Ösvény **1917/20.** 97—114.

SCHEINER, ANDREAS: Melanchthon über die Siebbg. Sachsen. = Korrespondenzblatt **1927.** 24.

NETOLICZKA, OSKAR: Bisher nicht veröffentlichte Bruchstücke eines Melanchthonbriefs. = Archiv für Reformationsgeschichte **1934.** 246–251. [Melanchthon az erdélyi reformációról.]

KALLBRUNNER, JOSEF: Philipp Melanchthon im deutschen Südosten. = Gesamtdeutsche Vergangenheit. Festgabe für Heinrich Ritter von Srbik. München **1938.** 75 sk.

STUPPRICH, ROBERT: Melanchthons Verhältnis zu Polen und Ungarn. = Kirche im Osten **1960.** 236–243.

SÓLYOM, JENŐ: Melanchthonforschung in Ungarn. = Luther und Melanchthon. Referate und Berichte des zweiten Internationalen Kongresses für Lutherforschung, Münster, 8–13. August 1960. Göttingen **1961.** 178–188. — Ua. angolul: Philadelphia 1961.

BALÁZS, JÁNOS: Finnisch-ugrisches Treffen bei Melanchthon. = UralAltJb **1961.** 252–253. [Melanchthon hatása a magyarországi szótárirodalomra.]

KOVÁCS, ENDRE: Melanchthon und Ungarn. = Philipp Melanchthon 1497–1560. Humanist, Reformator, Praeceptor Germaniae. 1. Bd. Berlin **1963.** 261–269.

KARNER, K[ARL]: Melanchthoniana aus Ungarn. = Archiv für Reformationsgeschichte **1964.** 66–70.

BORZSÁK ISTVÁN: A magyarországi Melanchton-recepció kérdéséhez. = ItK **1965.** 433–446. — Zur Frage der Rezeption Melanchtons in Ungarn. = Studien zur Geschichte der deutsch-ungarische literarischen Beziehungen. Berlin 1969. 52–69.

HOLL, BÉLA: Ein unbekannter Klausenburger Melanchton-Druck aus dem XVI. Jahrhundert. = MKsz **1966.** 376–385.

RITOÓK, ÁGNES: Ein ungarischer Schüler Melanchthons: Josephus Macarius. = AClassUnivDebr **1968.** 107–117. [Josephus Macarius = Bódog Józsa.]

KARNER, KÁROLY—SÓLYOM, JENŐ: Ein wiedergefundenes Melanchthon-Autograph. = MKsz **1970.** 214–218.

BULLINGER ÉS A SVÁJCI REFORMÁCIÓ

ELEKES VIKTOR: Magyar protestáns egyháztörténelmi kútfők. = ErdProtKözl **1878.** 518–519, 530–553. [Bullinger magyar vonatkozású leveleinek közlése.]

RÁTH GYÖRGY: Bullinger Henrik és a magyar reformáció. = ItK **1896.** 42–58, 273–289. — Klny. is.

ERDŐS JÓZSEF: Bullinger és a II. Helvét Hitvallás. = ProtSz **1907.** 627–635.

ERDŐS KÁROLY: Bullinger Henrik és Fejértóy János levelezése. = DebrProtL **1913.** 195–197, 214–216, 228–230, 245–247. — Klny. is.

NETOLICZKA, OSKAR: Der Bullingerbrief an Honterus und Martinus Hentius Transylvanus. = Festschr. Friedrich Teutsch. Hermannstadt **1931.** 179–190. — Klny. is.

S. SZABÓ JÓZSEF: Zwingli és a magyar reformáció. = TheolSz **1931.** 291–299.

S. SZABÓ JÓZSEF: Zwingli hatása Magyarországon. = ProtSz **1931.** 689–694.

RÉVÉSZ IMRE: Bucer Márton és a magyar reformáció. = TheolSz **1933.** 18–29. — Klny.: Theol.Tan. 32.

BUCSAY MIHÁLY: Bullinger Henrik teológiája és igehirdetése a Decades tükrében. W. Hollweg művének ismertetése, néhány kitekintéssel a Debrecen-Egervölgyi hitvallás teológiájára. = TheolSz **1961.** 283–289.

REINERTH, KARL: Martinus Hentius aus Kronstadt über den Lehrunterschied zwischen Wittenberg und der Schweiz in den Abendmahlsfrage im Jahre 1543. = Archiv für Reformationsgeschichte **1963.** 181–198. — Klny. is. [Hentius levelei Bullingerhez és másokhoz.]

Ism.: *Klein, Karl Kurt,* Südostdeutsches Archiv 1964. 243–246.

NAGY, B[ARNA]: Quellenforschungen zur ungarischen Reformationsliteratur, unter besonderer Berücksichtigung der Beziehungen zu Bullinger. = Zwingliana **1965.** XII/3. 191–206.

REINERTH, KARL: Zum Bullinger-Brief an Johannes Honterus. = Zwingliana **1965.** 287–292.

SCHLÉGL, ISTVÁN: Die Beziehungen Heinrich Bullingers zu Ungarn. = Zwingliana **1966.** XII/5. 330–370., és Wirkungen der deutschen Reformation bis 1555. Darmstadt 1967. 351–395.

ZSINDELY ENDRE: Belényesi Gergely ismeretlen levele Bullingerhez. = RefEgyh **1966.** 112–113.

ZSINDELY ENDRE: Bullinger Henrik magyar kapcsolatai. = StudAEccl **1967.** II. 55–86.

Heinrychi Bullingeri epistola ad Ecclesias Hungaricas earumque pastores scripta MDLI. Bullinger Henrik levele a magyarországi egyházakhoz és lelkipásztorokhoz. 1551. [Kiad.] *Nagy Barna.* Bp. **1967.** 49 l., LV lev. — Heinrychi Bullingeri epistola ad Ecclesias Hungaricas earumque pastores scripta MDLI. Sendschreiben an die ungarischen Kirchen und Pastoren. 1551. [Hrsg. v.] *Nagy Barna.* Bp. 1968. 31 l., LV lev.

Nagy, Barna: Bullingers Bedeutung für das östliche Europa. Ein Forschungsbericht. = Reformation 1517—1967. Wittenberger Vorträge. Hrsg. v. *Ernst Kähler*. Berlin **1968.** 84—119.

KÁLVIN HATÁSA

S. Szabó József: Kálvin és a magyar reformátorok. = ProtSz **1909.** 157—167.

S. Szabó József: A Kálvint meglátogató magyar. = ProtSz **1909.** 259—263. [Belényesi Gergely.]

Loesche György: Kálvin hatása és a kálvinismus Európa keleti országaiban. Fordította és függelékül A helvét irányú reformáció elterjedésének Magyar- és Erdélyországban történetét megírta *S. Szabó József*. Debrecen **1912.** 198 l.

Ism.: *Révész Imre*, ProtSz 1912. 304—310. — *r. s.*, It 1912. 331—333. — *Thury Etele*, TörtSz 1914. 123—130.

Rácz, Lajos: L'inspiration française dans le protestantisme hongrois. = RÉH **1925.** 11—20, 255—268. [1. Calvin et Théodore de Bèze en Hongrie.]

Révész Imre: Szempontok a magyar „kálvinizmus" eredetéhez. = Száz **1934.** 257—275.

Koulifay, Eméric de: L'influence du calvinisme sur le Réforme hongroise. = Bulletin de la Société de l'Histoire du Protestantisme Français **1935.** 91—104.

Révész Imre: A kálvinizmus befolyása a magyar reformációra. = MKálvinizmus **1935.** 62—69.

Nagy Géza: Kálvin hatása Erdélyre. (XVI—XVII. sz.) = TheolSz **1936.** 301—311. — Klny.: Theológiai tanulmányok 49.

Choisy, J. E.: Les relations spirituelles entre Genève et la Hongrie protestante. = NRH **1940.** II. 94—98.

Bucsay Mihály: Belényesi Gergely, Kálvin magyar tanítványa. = Egyht **1944.** 1—104. — Klny. is.

Ism.: *Klaniczay Tibor*, EPhK 1948. 119.

Choisy, J. E.: Genève et la Hongrie protestante. = RHC **1947.** 219—224.

Eszlary, Ch[arles]: Jean Calvin, Théodore de Bèze et leurs amis hongrois. = Bulletin de la Société de l'Histoire du Protestantisme Français **1964.** 74—99.

AZ ANTITRINITARIZMUS

Kanyaró Ferenc: Unitáriusok Magyarországon tekintettel az unitárizmus általános történetére. Kolozsvár **1891.** 229 l.

Ism. *Kenessey Béla*, ProtSz 1891. 606—617. — *-i-*, KatSz 1891. 657—659. — *Balogh F.:* Kellő világítás Kanyaró Ferenc unitárius történetéhez. Debrecen 1891.

Jakab Elek: Magyar—lengyel unitárius érintkezések a XVI—XVII. században. = Száz **1892.** 297—316, 375.

Borbély István: A magyar unitárius egyház hitelvei a XVI. században. = KerMagv **1914.** 1—17, 65—83, 129—144, 197—208, 269—287. — Klny. is.

Borbély István: A mai unitárius hitelvek kialakulásának története. 1. köt. Kolozsvár **1925.** 104 l. (Az Unitárius Irodalmi Társaság szakkönyvtára 1.) [Dávid Ferenc fellépéséig. — Több kötet nem jelent meg.]

Cantimori, Delio: Eretici italiani del Cinquecento. Firenze **1939.** 447 l. — Italienische Haeretiker der Spätrenaissance. Übers. v. *Werner Kaegi*. Basel 1949. XIII, 509 l.

Ism.: *Koltay-Kastner Jenő*, EPhK 1940. 125—126.

Toth, William: Trinitarianism versus Antitrinitarianism in the Hungarian Reformation. = Church History **1944.** XIII. 255—268.

Wilbur, Earl Morse: A History of Unitarism Socianism audits Antecedents. Vol. 1—2. Cambridge Massachusetts **1947**—1952. XIII, 617; X, 518 l. [Vol. 2.: A History of Unitarism in Transylvania, England and America.]

Barlay Szabolcs: A magyar reformáció és az északolasz szabadgondolkodás. = ItK **1948.** 81—99. [A tanulmány befejezetlen.]

Kot, Stanislas: L'influence de Servet sur le mouvement antitrinitarien en Pologne et en Transylvanie. = Autour de M. Servet et de S. Castellion. Haarlem **1953.** 72—115.

Pirnát, Antal: Die Ideologie der Siebenbürger Antitrinitarier in den 1570er Jahren. Bp. **1961.** 217 l.

Ism.: *Hegemann, Margot*, Zeitschrift für Geschichtswissenschaft 1961. 1962—1963. — *Brock, Peter*, The Slavic and East European Review 1962. 262—264. — *Esze Tamás*, ItK 1962. 510—516. — *Schramm, Gottfried*, Bibliothèque d'Humanisme et Renaissance 1962. 243—249. — *Stökl, Günther*, Archiv für Reformationsgeschichte 1962. 278—279. — *Révész Imre*, Száz 1963. 883—885. — *Szent-Iványi Sándor*, Új Látóhatár 1963. 349—358.

Szabó Gyula: Szabadgondolkodó társadalmi rétegek a török alatt Pécsett és Baranyában. = JPMúz ÉvK. **1964.** 241—258.

Urban, Waclaw: Studia z dziejów antytrynitaryzma na ziemiach czeskich i slowackich w XVI—XVII. wieku. = Ze-

szyty naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego 129. Prace historyczne **1966.** fasc. 15. 149 l.

Székely György: Az itáliai reformáció és Közép-Európa. = FK **1968.** 499—512.

Caccamo, Domenico: Eretici italiani in Polonia, Moravia e Transilvania. Torino **1970.**

Dán Róbert: A hazai antitrinitárius irányzatok hátteréhez. = ItK **1970.** 197—202.

Pirnát Antal: Gerendi János és Eössi András. = ItK **1970.** 680—684.

Az ellenreformáció kezdetei

Meszlényi Antal: A magyar jezsuiták a XVI. században. Bp. **1931.** 203 l.

Braunecker M. Margit: Nagyszombat mint irodalmi központ 1560—1640. Bp. **1933.** 84 l.

Ism.: *Sz. Z.*, It 1934. 211—213.

Rónay György: Az ellenreformáció kezdetei. = MKult **1935.** I. 110—115.

Klaniczay Tibor: A magyar barokk irodalom kialakulása. = ItK **1960.** 319—341, 443—461., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 361—436.

A KÖLTÉSZET

Kiadások

THALY KÁLMÁN: Ismeretlen históriás énekek a XVI. és XVII. századból. = Száz **1871.** 31—43, 94—130, 256—271, 310—329, 399—417, 479—491, 712—718. [Tinódi, Tardi György, Szerdahelyi Mihály és Névtelenek.]

Régi Magyar Költők Tára. 2. köt. XVI. századbeli költők művei. 1. köt. 1527—1546. Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1880.** VIII, 503 l.

Tartalma: Csáti Demeter, Péchy Ferenc, Farkas András, Istvánfi Pál, Batizi András, Dévai Biró Mátyás, Erdősy Sylvester János, Dobai András, Tar Benedek, Csikei István, Szkhárosi Horvát András, Szeremlyéni Mihály, Tordai Névtelen, Thordai Benedek, Biai Gáspár, Baranyai Pál, Valkai Kelemen, Kákonyi Péter, Székely Balázs, Fekete Imre és egy névtelen énekei.

Régi Magyar Költők Tára. 3. köt. XVI. századbeli költők művei. 2. köt. Tinódi Sebestyén összes művei. 1540—1555. Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1881.** XL, 480 l.

Régi Magyar Költők Tára. 4. köt. XVI. századbeli költők művei. 3. köt. 1540—1575. Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1883.** VIII, 398 l.

Tartalma: Nagybánkai Mátyás, Siklósi Mihály, Végkecskeméti Mihály, Battyáni Orbán, Tolnai György, három névtelen és Ilosvai Selymes Péter énekei.

Régi Magyar Költők Tára. 5. köt. XVI. századbeli költők művei. 4. köt. Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1886.** XI, 414 l.

Tartalma: Radán Balázs, Dézsi András és Sztárai Mihály énekei.

Régi Magyar Költők Tára. 6. köt. XVI. századbeli költők művei. 5. köt. 1545—1559. Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1896.** VIII, 403 l.

Tartalma: Szegedi Kis István, Sziráki Balázs, Armbrust Kristóf, Mádai Mihály, Sarlóközi Névtelen, Ráskai Gáspár, Gyulai István, Heltai Gáspár, Tőke Ferenc, Szegedi András, Paniti János, Szepetneki János, Szegedi Gergely, Pap Benedek, Barát István, Nagyfalvi György, Vilmányi Libécz Mihály, Békési Balázs és névtelenek énekei.

Ism.: *Dézsi Lajos,* MKsz 1896. 313—315. — *Váczi János,* Száz 1896. 731—735. — AkÉrt 1896. 429—437. — *Rupp Kornél,* ProtSz 1897. 46—55., és *R. K.:* Tanulmányok a XVI. század vallásirodalmából. Bp. 1898. 81—93.

Régi Magyar Költők Tára. 7. köt. XVI. századbeli költők művei. 6. köt. 1560—1566. Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1912.** VII, 317 l. — Jegyzetek a Régi Magyar Költők Tára hetedik kötetéhez. Írta *Szilády Áron.* S. a. rend. és folytatta *Dézsi Lajos.* Bp. 1926. 321—426 l.

Tartalma: Erdélyi Máté, Fráter Gáspár, Pesti György, Küküllei Névtelen, Torkos János, Varsányi György, Szerémi Illyés, Dávid Ferenc, Huszár Gál, Méliusz Péter, Németi Ferenc, Szendrei Névtelen, Besenyei Jakab, Tuba Mihály, Bornemisza Péter, Felnémeti Névtelen, Dobokai Mihály és névtelenek énekei; Komédia Balassi Menyhárt árultatásáról.

Ism.: *Velezdi Mihály,* It 1913. 104—106. — *Harsányi István,* ProtSz 1927. 397—398. — *Rajka László,* ErdISz 1927. 90—91. — *Szabolcsi Bence,* ItK 1927. 142—144.

Régi Magyar Költők Tára. 8. köt. XVI. századbeli költők művei. 7. köt. 1566—1577. Kiad. *Dézsi Lajos.* Bp. **1930.** 503 l.

Tartalma: Hartyáni Imre, István deák, Szegedi Lajos, Tesini Imre, Tseh, Dóci Ilona, Bornemissza Miklós, Nikolsburgi Névtelen, Hunyadi Ferenc, Ujlaki Péter, Temesvári István, Lévai Névtelen, Palatics György, Semptei Névtelen, Temesvári János, Csanádi Demeter, Zeleméri László, Enyedi György, Sztárai Miklós, Szegedi Veres Gáspár, Szakmári Fabriczius István és névtelenek énekei; Salamon és Markalf.

Ism.: *Horváth Cyrill,* ItK 1930. 233—237. — *Márton István,* ErdMúz 1930. 299—300.

NAGY SÁNDOR: Adalékok XVI—XVII. századbeli elbeszélő költészetünk irodalmához. = EPhK **1885.** 25—27, 155—182.

[Nagyfalvi György, Balázsdeák (= Békési Balázs), Szent Gratianus (= Erdéli Máté) és Varsóczi István énekeinek közlése.]

Nyelvemléktár. 14. köt. Kiad. *Volf György.* Bp. **1890.** [XVIII—XLII, 125—298: A Batthyány-kódex szövegeinek, köztük egyházi énekeknek közlése.]

Erdélyi Pál: Adalékok a régi magyar irodalom történetéhez. Kéziratos emlékek a XVI—XVII. század költészetéhez. = EPhK **1893.** 91—100, 172—185.

Szegedi Gergely énekes könyve 1569-ből. Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1893.** 224, XVI, 1.

Ism.: ItK 1893. 127—128. — [*Décsényi Gyula*] *D. Gy.*, MKsz 1894. 84—86. — [*Horváth Cyrill*] *H. C.*, KatSz 1894. 323—330. — *Melich János*, ErdMúz 1894. 179—181.

Babinger, Franz—Gragger, Robert—Mittwoch, Eugen—Mordtmann, J. H.: Literaturdenkmäler aus Ungarns Türkenzeit. Berlin—Leipzig **1927.** VI, 231 l. (Ungarische Bibliothek I, 14.) [55—69: Murád himnuszának magyar szövege; 88—130: Az 1588—1589-i Palatics-kódex énekeinek közlése.]

Varjas Béla: Kilenc régi magyar ének. = MSzáz Bp. **1948.** 101—119. [Az Alciatus-toldalék énekeinek közlése.]

Magyar széphistóriák. Kiad. *Stoll Béla.* Bp. **1955.** 181 l. (MK) [Szilágyi és Hajmási, Telamon, Semptei Névtelen: Béla király és Bankó leánya, Pataki Névtelen: Eurialus és Lucretia, Gergei Albert: Árgirus.]

Csomasz Tóth Kálmán: A XVI. század magyar dallamai. Bp. **1958.** 781 l. (Régi Magyar Dallamok Tára 1.)

Ism.: [*Nagy Barna*] *Gyülvészi Barnabás*, Egyht 1959. 182—188. — *Schram Ferenc*, AEthn 1959. 350—351. — *Harmat Artúr*, Vig 1960. 382—384. — *Varjas Béla*, ItK 1960. 723—725.

Mišianik, Ján—Eckhardt Sándor—Klaniczay Tibor: Balassi Bálint szép magyar komédiája. A Fanchali Jób-kódex magyar és szlovák versei. Bp. **1959.** 207 l. (ItFüz 25.)

Ism.: *Csanda Sándor*, ItK 1960. 718—722., és StudSlav 1962. 179—187. — *Milan, Hamada*, Česka literatura 1960. 507—508. — *Nemeskürty István*, Vság 1960. 106—108. — *Komlovszki Tibor*, ALitt 1961. 370—372.

Virágh Ferenc: Krónikák és históriás énekek a török-kori Körös-Maros közéről. Békéscsaba **1961.** 81 l.

Ism.: *Komlovszki Tibor*, ItK 1963. 768—769. — *Kovács Sándor Iván*, Tiszatáj 1968. 413—415.

Heltai Gáspár: Cancionale azaz históriás énekeskönyv. Kolozsvár 1574. A kísérő tanulmányt írta és a fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla.* Bp. **1962.** [232 lev.], 31 l. (BHA 5.)

Ism.: *Végh Ferenc*, MKsz 1962. 382—383. — *Gyenis Vilmos*, ItK 1963. 388—389.

Bornemisza Péter: Énekek három rendbe. Detrekő 1582. A kísérő tanulmányt írta *Kovács Sándor Iván.* A fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla.* Bp. **1964.** [338 lev.], 47 l. (BHA 6.)

Ism.: *Radó Polikárp*, Vig 1965. 697—701. — *Tarnóc Márton*, ItK 1966. 247.

Magyar széphistóriák. Bev. *Végh Ferenc.* Bp. **1965.** 211 l.

Ism.: *Gerézdi Rabán*, ItK 1968. 111—112.

Hoffgreff-énekeskönyv. Kolozsvár 1554—1555. A kísérő tanulmányt írta *Tarnóc Márton.* A fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla.* Bp. **1966.** [181 lev.], 39 l. (BHA 7.)

Ism.: *Kovács Sándor Iván*, ItK 1969. 507—508.

Énekeskönyvek ismertetései

A VILÁGI KÖLTÉSZET FORRÁSAI

A Fanchali-Jób kódex

Csanda Sándor: A Fanchali-kódex erdélyi vonatkozásai. = Korunk **1959.** 830—840.

Klaniczay Tibor: A Fanchali-Jób kódex. = MTA I. OK **1959.** XIV. 243—249., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 296—302.

Mišianik, Ján—Eckhardt Sándor—Klaniczay Tibor: Balassi Bálint szép magyar komédiája. A Fanchali-Jób kódex magyar és szlovák versei. Bp. **1959.** 207 l. (ItFüz 25.)

Grosz Artúr: Jób János, Balassi drámájának megmentője. = ItK **1960.** 223—227.

Csanda Sándor: A régi magyar és szlovák irodalom új kincse. = Cs. S.: Valóság és illúzió. Bratislava **1962.** 80—92.

Csanda Sándor: A XVI. századi magyar és szlovák költészet új értékei a Fanchali-Jób-kódexben. = Cs. S.: Valóság és illúzió. Bratislava **1962.** 93—141.

Csanda, Alexander: Objavené diela madarskej a slovenskej literatury zo 16. storočia. = SlovLit **1963.** 213—220.

Egyéb kódexek

Széll Farkas: Egy XVI-ik századi codex históriás énekei. = Száz **1884.** 580—593, 662—679. — Klny. is.

Dézsi Lajos: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. I. A Csereyné kódex. = ItK **1911.** 58—64.

Dézsi Lajos: A Csoma-kódex és a M. N. Múzeumi másolata. = MKsz **1916.** 77—84.

AZ EGYHÁZI KÖLTÉSZET FORRÁSAI

Megjegyzés. Itt adjuk a XVII. század első feléből származó protestáns graduálok irodalmát is, minthogy a XVI. századiakkal szorosan összefüggő forráscsoportot alkotnak, és anyaguk túlnyomó többsége XVI. századi eredetű.

Általában

VÁRFALVI NAGY JÁNOS: Az unitáriusok énekes-könyveiről. = KerMagv **1871.** 93—126.

VARASDY LAJOS: Kéziratos énekeskönyveink. = Figy **1876.** I. 156—164.

KÁLMÁN FARKAS: A debreceni graduálok. = DebrProtL **1882.** 18—19, 26—27, 37—38, 51, 63—64.

KARDOS ALBERT: A régi protestáns graduálokról. = ItK **1891.** 400—402., és ProtEgyhIskL 1892. 60—61.

KANYARÓ FERENC: A legrégibb unitárius énekeskönyvekről. MKsz **1895.** 321—332.

BARLA JENŐ: Írott énekgyűjtemények (kódexek) a XVII. századból. = ProtSz **1900.** 325—344.

BORBÉLY ISTVÁN: A legrégibb unitárius templomi énekeskönyvek (1566—1607). = EPhK **1913.** 170—180.

RAFFAY SÁNDOR: A magyarhoni evangélikus liturgia történetéhez. Bp. **1933.** 81 l. [30—61: Ágendák és énekeskönyvek.]

BÁRDOS ALBERT: A protestáns graduálok és a gregorián hagyomány. = MKórus **1949.** 1579—1584.

CZEGLÉDY SÁNDOR: A debreceni kollégiumi Nagykönyvtár írott graduáljai. = RefEgyh **1957.** 265—270.

CZEGLÉDY, [SÁNDOR] A.: Zur Geschichte der evangelischen Kantionalbücher in Ungarn. = Jahrbuch für Liturgik und Hymnologie **1963.** 159—163.

BÁRDOS, KORNÉL: Die Variation in den ungarischen Passionen des 16—18. Jahrhunderts. = StudMus **1963.** IV. 289—323.

KELECSÉNYI ÁKOS: Három XVI. századi énekeskönyv. = MKsz **1964.** 260—265. [Huszár Gál, Szegedi Gergely, Beythe István.]

SCHULEK, TIBOR: Kurzer Abriss der Geschichte des ungarischen Kirchengesangbuchs und des Standes hymnologischer Forschung in Ungarn. = Jahrbuch für Liturgik und Hymnologie **1968.** 130—140.

A Batthyány-kódex

KÁLMÁN FARKAS: A Batthyány Codex. = ProtEgyhIskL **1883.** 996—1003.

VOLF GYÖRGY: A Batthyány codex irodalomtörténeti és liturgiai fontossága. = EPhK **1890.** 174—192.

HORVÁTH CYRILL: A Batthyány-codexről. = ItK **1905.** 129—148, 257—292, 388—430. — Klny. is.

KANYARÓ FERENC: A Batthyány-kódex mint unitárius graduál. = EPhK **1907.** 897—911.

HORVÁTH CYRILL: Még egyszer a Batthyány-codexről. = EPhK **1908.** 896—911.

KARDOS ALBERT: Unitárius graduál-e a Batthyány-kódex? = EPhK **1908.** 82—83.

SEPRŐDI JÁNOS: A Batthyány-kódex jelentősége. = Az Erdélyi Múzeum Egylet VII. vándorgyűlésének Emlk. Kolozsvár **1913.** 132—140.

CZEGLÉDY SÁNDOR: A Batthyány-kódex és az Óvári graduál közös leírója. = MKsz **1961.** 247—263.

A Ráday-graduál

HARSÁNYI ISTVÁN: A Ráday-graduál. = ItK **1926.** 224—232.

TÓTH JÁNOS: A Ráday kódex. = ItK **1926.** 106—112.

CZEGLÉDY SÁNDOR: A Batthyány-kódex kisebb testvére: a Ráday-graduál. = MNy **1963.** 24—29.

Egyéb kéziratos források

LUGOSSY JÓZSEF: Egy szombatos énekes könyvről. = ÚjMMúz **1850/51.** II. 99—138.

KRIZA JÁNOS: Egy szombatos énekeskönyv ismertetése. = ÚjMMúz **1851/52.** II. 160—171.

KÁLMÁN FARKAS: A Kálmáncsai énekes könyv. = MProtEgyhIskFigy **1879.** 572—577.

KÁLMÁN FARKAS: Az új-népi énekeskönyv. = MProtEgyhIskFigy **1879.** 238—243.

KÁLMÁN FARKAS: A csurgói énekes könyv. = MProtEgyhIskFigy **1880.** 564—568.

KÁLMÁN FARKAS: A nagydobszai énekes könyv. = ProtEgyhIskL **1881.** 82—84, 112—115, 148—150.

KÁLMÁN FARKAS: A balogi cantionale. = DebrProtL **1882.** 122—123, 129—130.

KÁLMÁN FARKAS: A kecskeméti codex. = ProtEgyhIskL **1883.** 1295—1297.

KÁLMÁN FARKAS: A sárospataki codex. = EPhK **1884.** 860—870.

ERDÉLYI PÁL: Egy régi gráduál. = ItK **1891.** 323—325.

ERDÉLYI PÁL: Az Apostagi graduál. = MKsz **1901.** 386—388.

K. MOLY: Két pataki graduál. = SpFüz **1905.** 108—132.

Harsányi István: A sárospataki ref. főiskolai könyvtár három eddig ismeretlen passionalisa. = MúzKtáriÉrt **1912.** 63—65.

Borbély István: A Komjátszegi graduál. = ErdMúz **1915.** 77—79.

Gárdonyi Zoltán: Magyar szövegű karénekek a XVII. századból. = Új.ZeSz **1951.** 1. sz. 25—26. [Az Eperjesi graduálról.]

Bárdos Kornél—Cs[omasz] Tóth Kálmán: Az Eperjesi graduál. = ZTT **1957.** VI. 165—264.

Nyomtatott források

Ivánka Sámuel: A Graduál. = MProtEgyhIskFigy **1874.** 392—395. [Az 1636-i nyomtatott graduálról.]

Kálmán Farkas: Gönczi György énekes könyve. = MProtEgyhIskFigy **1880.** 151—159.

Kálmán Farkas: A bártfai énekeskönyv. = ProtEgyhIskL **1881.** 1061—1064, 1097—1101, 1127—1130. [1593 k.]

Koncz József: A Dávid Ferenc-féle legrégibb unitárius énekeskönyvnek egy második példánya. = KerMagv **1891.** 344—345.

Szlávik Mátyás: Az 1593. és 1647-iki bártfai énekeskönyv s a bártfai „Psalterium hungaricum". = ProtEgyhIskL **1892.** 573—574.

Kanyaró Ferenc: Unitárius énekes könyv a XVI-ik században. = KerMagv **1898.** 56—57.

Alexics György—Sztripszky Hiador: Szegedi Gergely énekes könyve XVI. századbeli román fordításban. Protestáns hatások a hazai románságra. Bp. **1911.** 232 l.
Ism.: *Melich János*, MKsz 1911. 362—364. — *Váradi Ferenc*, ProtSz 1911. 605—608. — *Dragan, Nicolae*, Transilvania 1912. 273—277. — *G. B.*, Korrespondenzblatt 1912. 90—91. — *Gagyi Jenő*, Száz 1912. 220—224. — *Trócsányi Zoltán*, EPhK 1912. 236—237.

Harsányi István: A csepregi graduál. = It **1912.** 110—112.

Payr Sándor: A csepregi graduál. = EvEgyhÉlet **1912/13.** 41—43, 48—50.

S. Szabó József: Ki volt az 1566-ik évi váradi énekeskönyv emendátora? = DebrSz **1929.** 350—351. [Literátus Ferenc.]

Payr Sándor: Az elveszett csepregi graduál. = ProtSz **1937.** 132—135.

Horkay László: Szegedy Gergely 1569. évi debreceni énekeskönyve. = TheolSz **1943.** 108—123.

Schulek Tibor: Kálmáncsehi Márton: „Reggeli éneklések könyve." = ItK **1970.** 346—352. [1542/46 körüli elveszett énekeskönyvről.]

A verselés és dallamok

Szabolcsi Bence: Adalékok a régi magyar „metrikus" énekek történetéhez. = ItK **1928.** 101—114., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 67—91.

Szabolcsi Bence: Pótlás a régi magyar „metrikus" énekekhez. = ItK **1929.** 104—106.

Péczely László: A XVI. századi énekköltés formái. = A csornai prem. kanonokrend keszthelyi rk. gimn. ért. **1930/31.** 1—60. — Klny. is.
Ism.: *Szabolcsi Bence*, ItK 1932. 102—104.

Szabolcsi Bence: A XVI. századi magyar históriás énekek és zenéjük. = ItK **1931.** 285—302, 423—444, I—XVI. mell. — Klny.: Bp. 1932. 48 l., és Sz. B.: A magyar zene évszázadai. Bp. 1959. 101—156.

Péczely László: Régi, énekelt verses irodalmunk ritmusa. (Szemle a XVI. századi magyar énekköltés ritmuskincsén.) = It **1935.** 5—9, 49—57.

Fajcsek Magda: Hagyományossá vált mondatképletek középkori és XVI. századi verseinkben. Bp. **1942.** 192 l.

Vargyas Lajos: A magyar vers ritmusa. Bp. **1952.** [136—146: A XVI—XVII. századi énekvers.]

Szabolcsi Bence: A habanéra. Jegyzetek egy táncritmus elterjedéséről és magyar kapcsolatairól. Adalék a magyar jambus történetéhez. = ÚjZeSz **1954.** 5. sz. 12—19., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 155—170.

Horváth János: A „Szendrői hegedősének" versalakjáról. = ItK **1954.** 269—276.

Szabolcsi, Bence: Über das Fortleben antiker Metren in der ungarischen Lied- und Tanzmusik. = Festschr. Heinrich Besseler. Leipzig **1961.** 15—19.

Fábián István: Széphistóriáink strófaszerkezete és egyes stíluselemei. = FK **1968.** 525—532.

A világi líra

Lásd még Balassi Bálint irodalmát az „Egyes szerzők" között.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Kardos Albert: A XVI. század magyar lyrai költészete. = EPhK **1883.** 1—17, 167—197, 369—389, 416—428.

Tell Anasztáz: A XVI. század szatírái. = A pannonhalmi Szt. Benedek-rend főgymn. **1892/93.** ért. 3—36.

Ism.: [*Badics Ferenc*] *B. F.*, ItK 1894. 122.

ERDÉLYI PÁL: A virágének. = Ethn **1899.** 257—269, 337—352.

ECKHARDT SÁNDOR: Az utolsó virágének. = Min **1930.** 30—52. — Klny.: Minerva-Ktár 27.

HORVÁTH JÁNOS: Hír három virágénekről. = MNy **1949.** 1—10., és H. J.: Tanulmányok. Bp. 1956. 61—71.

GERÉZDI RABÁN: A virágének. = G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. **1968.** 448—484. [Részlet „A magyar világi líra kezdetei. Bp. 1962." c. monográfiájából.]

ANONYM MŰVEK IRODALMA

A Szendrői Hegedős-ének

[TAKÁCS SÁNDOR] ŐDÖNGŐ ÁBEL: Nyelvtörténeti adatok a körmendi levéltárból. = MNy **1914.** 453—455. [Részlet a Szendrői Hegedős-énekből.]

STOLL BÉLA: Szendrői hegedős-ének. = ItK **1953.** 231—233. [Szövegkiadás fakszimilével.]

ECKHARDT SÁNDOR: A Szendrői hegedős-ének. = ItK **1954.** 406—414.

HORVÁTH JÁNOS: A „Szendrői hegedős-ének" versalakjáról. = ItK **1954.** 269—276.

PAIS DEZSŐ: Vegyes megjegyzések a „Szendrői hegedős-ének"-hez. = ItK **1954.** 277—283.

A Pajkos ének

MIŠIANIK, JÁN—ECKHARDT SÁNDOR—KLANICZAY TIBOR: Balassi Bálint Szép Magyar Komédiája. A Fanchali-Jób kódex magyar és szlovák versei. Bp. **1959.** (It.Füz. 25.) [197—207: Klaniczay Tibor: Pajkos ének. — Szövegközléssel.], és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 54—63.

STOLL BÉLA: A Pajkos ének és a népköltészet. = ItK **1962.** 180—192.

Telegdi Kata verses levele

HAJNÓCZY IVÁN: Egy XVI. századi költőnő. = It **1930.** 159—160.

LUKCSICS PÁL: Költői vetélkedés két főnemesi udvar között a XVI. század végén. = It **1930.** 95—99.

WALDAPFEL JÓZSEF: Telegdi Kata levelének verses részei. = It **1930.** 160—162., és W. J.: Irodalmi tanulmányok. Bp. 1957. 149—153.

A „Fortuna" sorsvetőkönyv versei

MAJLÁTH BÉLA: A sorsvető könyvek és egy ismeretlen XVI. századi magyar Fortuna. = MKsz **1887.** 1—46. — Ein ungarisches Losbuch aus dem XVI. Jahrhundert. = UngRevue 1888. 478—483.

BORSA GEDEON: Hol és mikor nyomták az eddig ismert két legrégibb magyar sorsvető könyvet? = MKsz **1964.** 348—354.

BORSA GEDEON: A „Fortuna" sorsvetőkönyv eredete és utóélete. = MKsz **1966.** 75—81.

Egyéb szövegemlékek; vegyes adalékok

STETTNER GYÖRGY: Magyar nyomtatott kalendáriom 1571-ből. = TudTár **1834.** II. 224—229. [Kalendáriumi versek közlésével.]

SZILÁDY ÁRON: Három hegedüs ének. = Száz **1882.** 29—40. [Moldovai Mihály, Hegedüs Márton és egy névtelen énekeinek közlése.]

SZINYEI GERZSON: Egy XVI. századbeli virágének. = Figy **1882.** XII. 388—389. [Új kiadása: RMKT XVII. század. 3. köt. Bp. 1961. 18.]

KEMÉNY LAJOS, ifj.: Hegedüs Sebestyén. = ItK **1891.** 40—41. [1561-i adat énekmondóról.]

SZÉLL FARKAS: Magyar könyvesház. = MKsz **1892/93.** 222—223. [A debreceni 1594-i kalendárium verseinek közlése.]

ILLÉSSY JÁNOS: Egy régi énektöredék. = EPhK **1901.** 173—174. [Nádasdy Tamás 1555-i levelében.]

GRÜNN ALBERT: Egy XVI. századi néplantosról. = Ethn **1903.** 268—269.

KEMÉNY LAJOS: Lantosok emlékezete. = ItK **1910.** 488.

UJVÁROSSY SZABÓ GYULA: A magyar verses oktató költészet története 1772-ig. Függelékül Pécsi János „Oeconomia coniugalis" c. éneke. Bp. **1910.** 167 l. [1580-i ének közlése].

DÉZSI LAJOS: Marocsai János colligatuma. = ItK **1918.** 190—198. [Moldovai Mihály és egy névtelen énekének közlése.]

SZABOLCSI BENCE: Egy XVI. századi magyar költemény nyoma az olasz irodalomban. = ItK **1933.** 134—135.

LAZICZIUS GYULA: Egy ismeretlen magyar vers a XVI. századból. = MKsz **1941.** 70—72. [1570—1588 közötti prágai nyomtatvány Hunyadi Lászlóról szóló versikéjének közlése.]

SZABOLCSI BENCE: Adatok a XVI—XVII. századi magyar irodalom- és zenetörténetéhez. = ÚjZeSz **1952.** III. 11—13. [Virágének-töredék 1560—1570 körüli lejegyzésben.]

Eckhardt Sándor: Végvári vitézek gúnyverse. = ZTT **1953.** I. 111—114. [1573-i vers közlése.]

Csapodi Csaba: Ismeretlen magyar szerelmes vers a XVI. század végéről. = ItK **1954.** 437—439. [Új kiadása: RMKT XVII. század. 3. köt. Bp. 1961. 15.]

Mészáros István: Újabb virágének-töredék a XVI. század első feléből. = ItK **1960.** 199—200. [1547 előtt feljegyzett szöveg közlése.]

V. Kovács Sándor: Egy „virágének" szövegtörténetéhez. = ItK **1964.** 208. [A Szabolcsi Bence által 1952-ben közölt szöveghez.]

Szabó T. Attila: Egy virágének-mondó kolozsvári leányzó pajzán históriája. 1585-ből. = MNy **1964.** 499—501.

Szabó T. Attila: Széljegyzetek két kolozsvári XVI. századi nyelvemlékhez. 2. A virágénekmondás egy 1585-beli kolozsvári nyelvemlékben. = NyItudK 362—363.

A vallásos líra

Megjegyzés. Ide vonatkozó irodalom található az „Egyes szerzők" között a következőknél: Batizi András, Bogáti Fazekas Miklós, Bornemisza Péter, Dávid Ferenc, Dévai Bíró Mátyás, Gálszécsi István, Heltai Gáspár, Huszár Gál, Melius Juhász Péter, Németi Ferenc, Palatics György, Skaricza Máté, Sylvester János, Szegedi Gergely, Szegedi Kis István, Sziráki Balázs, Szkhárosi Horvát András és Sztárai Mihály.

ÖSSZEFOGLALÓ IRODALOM

Bartalus István: A magyar egyházak szertartásos énekei a XVI. és XVII. században. Pest **1869.** 184 l. (Értek.Ny. Széptud.Kből I, 8.)

Bodnár Zsigmond: A XVI. század egyházi lyrája. = Figy **1878.** IV. 17—23.

Kálmán Farkas: Adalékok a XVI. s XVII. század irodalomtörténetéhez. = Figy **1886.** XXI. 305—323.

Kőrösy László: A XVI. század katholikus költészete. = MSzemle **1889.** 366—367, 377.

Farkas Lajos: Zsoltárköltészetünk Sz. Molnár Albert előtt. = ProtSz **1898.** 362—374, 425—439, 526—545.

Barla Jenő: Úrvacsorai énekek a XVI. századból. = DebrProtL 1899. 410—412, 422—424.

Császár Ernő: A magyar protestáns zsoltárköltészet a XVI. és XVII. században. = ItK **1902.** 35—46, 162—173, 300—318, 446—466.

Barla Jenő: Hazafias egyházi énekek a XVI. századból. = ProtEgyhIskL **1910.** 291—293, 307—308, 323—324.

Endreffy János: Magyar káté-énekek a XVI. században. = Székács József Emlk. Pozsony—Bp. **1912.** 549—568.

Horváth Cyrill: Luther énekei és első protestáns énekszerzőink. = Heinrich Emlk. Bp. **1912.** 33—45.

Alszeghy Zsolt: A magyar reformáció és antireformáció temetési énekei. = ItK **1916.** 1—21.

Payr Sándor: Luther és az egyházi ének. = TheolSz **1926.** 900—918; 1927. 24—47.

Gálfy Zoltán: A prédikátorok társadalmi lírája a XVI. században. = RefSz **1950.** 196—203.

Cs[omasz] Tóth Kálmán: Halottas énekeskönyveink dallamai. = ZTT **1953.** I. 287—330.

Papp Géza: Ismeretlen Kochanowski-fordítások a XVI—XVII. századból. = ItK **1961.** 328—340. [Unitárius egyházi énekek.]

Csomasz Tóth Kálmán: A négyszázéves genfi zsoltár magyar tanulságai. TheolSz **1962.** 287—291.

Csomasz Tóth, Kálmán: Die Melodien des Lutherliedes in Ungarn. = StudMus **1968.** X. 11—36.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, VEGYES ADALÉKOK

Kardos Albert: Horatiusi ódából protestáns vallásos ének. = EPhK **1888.** 447. [Tasnádi Péter 1593-i énekéről.]

Jakab Elek: Egy ismeretlen költő versei. = MSalon **1889.** 274—276. [Szacsvay Mihály két XVI. század végi istenes énekének közlése.]

Ferenczi Zoltán: Adalékok Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárához. = MKsz **1891.** 57—61. [Kolozsvári 1553-i nyomtatvány vallásos énekének közlése.]

[Szilády Áron]: Vegyes feljegyzések. = ItK **1893.** 252—254. [XVI. századi szövegek közlésével.]

Széchy Károly: Adalékok a régibb magyar irodalomhoz. 1. A Szent Miklós éneke. = ItK **1896.** 385—400., és Sz. K.: Kisebb tanulmányok. Bp. 1897. 176—198. [Pécsi Ferenc 1529-i énekének betűhív közlésével; az ének korábbi kiadása: RMKT II. Bp. 1880. 6—10, 373—374.]

Kanyaró Ferenc: Heltai „közbeszéde" újabb fordításban. = ItK **1901.** 81—82. [Szilády Áron megjegyzései: Uo. 82—88.]

Kemény Lajos: Ki volt Paniti János? = EPhK **1912.** 189—190. [Énekszerző; házasénekének közlése: RMKT VI. Bp. 1896. 191—192, 365.]

Kemény Lajos: Egri Miklós. = TörtKözl-AbaújKassa Múltjából **1914/15.** 87—89. [Feltételezett énekszerző életrajzi adatai.]
Gulyás József: Egy XVI. századi ének a halálról. = ItK **1931.** 86—90.
Gulyás József: Horatius hatásának legkorábbi nyoma. = ItK **1935.** 191. [Tasnádi Péter 1593-i énekéről.]
Eckhardt Sándor: Egy régi magyar verstöredék. = EPhK **1939.** 375. [Alszeghy Zsolt megjegyzései: EPhK 1940. 134.]
Jakó Zsigmond: Három XVI. századi vers a Batthyáneumból. = NyItudK **1962.** 188—191.

A verses epika

Lásd még az egyes szerzők között Bogáti Fazekas Miklós, Csáktornyai Mátyás, Enyedi György, Hunyadi Ferenc, Ilosvai Selymes Péter, Istvánfi Pál, Nagybáncsai Mátyás, Pesti György, Póli István, Ráskai Gáspár, Sztárai Mihály, Temesvári János, Tinódi Sebestyén, Valkai András és Wathay Ferenc irodalmát.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Mátray Gábor: Történeti, bibliai és gunyoros magyar énekek dallamai a XVI. századból. Pest **1859.** 141 l.
Heinrich Gusztáv: Boccaccio élete és művei. Bp. **1881.** [178—239: Boccaccio XVI. századi költészetünkben.]
Kemény István: Boccaccio XVI. századbeli elbeszélő költészetünkben. Nagybecskerek **1884.** 42 l.
Herzog Manó: A biblia befolyása a magyar irodalomra a XVI. és XVII. században. = MZsSz **1885.** 417—433, 494—505, 566—578. [1. A XVI. század epikájában. 2. Zrínyinél.]
Erdélyi Pál: A XVI. és XVII. századi magyar históriás énekek. = MKsz **1886.** 119—179. — Klny. is.
Badics Ferenc: XVI. századi elbeszélő költészetünk. = B. F.: Irodalomtörténeti tanulmányok. Bp. **1898.** 3—30.
Weiszkopf Artúr: Ó-testamentomi tanító epika a XVI. századbeli magyar költészetben. Bp. **1898.** 40 l.
Ism.: *Tolnai Vilmos*, EPhK 1899. 63—65.
Pintér Jenő: A históriás énekek művelődéstörténeti vonatkozásai. Bp. **1903.** 48 l. (Művtört.Értek. 6.)
Visnovszky Rezső: Széphistóriáink olasz—latin csoportja. Bp. **1907.** 180 l.
Király György: A trójai háború régi irodalmunkban. = ItK **1917.** [11—23, 129—140: A monda XVI. századi széphistóriákban.]
Rajka László: Heliodorus Aithiopikájának feldolgozásai a magyar irodalomban. Kolozsvár **1917.** 112 l. (Értekezések a kolozsvári tud. egy. magyar irodalomtört. szemináriumából 5.) [Enyedi György és Czobor Mihály Heliodorus-fordításáról is.]
Ism.: *Király György*, BpSz 1917. 157. köt. 470—476. — *Perényi József*, It 1917. 329—330. — *Thienemann Tivadar*, EPhK 1918. 229—231.
Király György: Világbíró Sándor mondája régi irodalmunkban. = ItK **1918.** (241—248: A monda XVI. századi irodalmunkban, a verses epikában is.]
Király György: A Cyrus-monda széphistóriáinkban. = ItK **1921.** 85—98.
Dézsi Lajos: Verses görög regények és regék a régi magyar irodalomban. = Csengery Emlk. Szeged **1926.** 113—133.
Waldapfel József: Egy talmudi hely szerepe a magyar reformáció történetszemléletében. = IMIT Évk. **1940.** 93—115. — Une prophétie talmudique et la conception de l'histoire chez les réformateurs. = W. J.: A travers siècles et frontières. Bp. 1968. 52—70. [A reformáció verses epikájában is.]
Sziklay László: A szlovák históriás énekek problémájához. = FK **1956.** 113—124. [A magyar vonatkozásokról.]
Fábián István: Széphistóriáink és a deákok. = FK **1959.** 85—104, 265—293.
Virágh Ferenc: Adalékok a törökkori Gyula epikus énekeihez. = ItK **1967.** 441—443.
Fábián István: Széphistóriáink strófaszerkezete és egyes stíluselemei. = FK **1968.** 525—532.

ANONYM MŰVEK IRODALMA

Megjegyzés. Az irodalmat az emlékek keletkezésének hozzávetőleges időrendjében adjuk. Ugyanitt közöljük a verses históriákkal kapcsolatos tématörténeti irodalmat is.

Szendrei Névtelen: Szilágyi és Hajmási (1561)

Kiadások

Régi magyar költők tára. 7. köt. Bp. **1912**—1926. [169—174, 370—384: Szendrei Névtelen: Szilágyi Mihály és Hajmási László históriája. *Szilády Áron* gondozásában, *Dézsi Lajos* jegyzeteivel.]
Varga János: A „Szilágyi és Hajmási" históriás ének harmadik változatának töredéke. = ItK **1958.** 526—529.

Irodalom

KARDOS ALBERT: Szilágyi és Hajmási mondája a magyar költészetben. = EPhK **1885.** 585—616. — Klny. is.
HERMANN ANTAL: A Szilágyi és Hajmási című népballada és rokonságai. = BpSz **1888.** 55. köt. 284—297.
HERMANN ANTAL: Újabb adalékok a Szilágyi- és Hajmási-féle thémához. = KisfTársÉvl **1890.** 134—141.
Ism.: [*Heinrich Gusztáv*] *h.*, EPhK 1892. 445—446.
ŠKULTÉTY, JOZEF: Pieseň Siládi a Hadmázi. = Slovenské pohľady **1892.** 495—498.
Pieseň „Siladi a Hadmázi". = Slovenské pohľady **1892.** 255—256.
THURY JÓZSEF: Szilágyi és Hajmási históriája. = ItK **1893.** 293—306.
ŠKULTÉTY, JOZEF: Siládi a Hadmázi. = Slovenské Pohľady **1908.** 641—644.
SZEGEDY REZSŐ: Szilágyi és Hajmási mondája a horvát népköltészetben. = Ethn **1911.** 41—47.
GROSS, JOSEF: Szilágyi und Hajmási. = Bischof Teutsch-gymn. ért. **1911/12.** 3—33. [Szövegfordítás németre.]
Ism.: *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1912. 373—374. — *Roboz Andor*, It 1912. 138—139. — *Bittenbinder Miklós*, KatSz 1913. 470—472.
HEINRICH, GUSZTÁV: Die Sage von Szilagyi und Hajmási. = UngRschau **1912.** 707—709.
BOD KÁROLY: A Szilágyi és Hajmási-mondához. = EPhK **1913.** 288—290.
SZEGEDY REZSŐ: A Szilágyi és Hajmási monda délszláv rokonai. = ItK **1915.** 26—39.
HONTI JÁNOS: A Szilágyi és Hajmási monda rokonai és eredetkérdése. = Ethn **1930.** 25—37.
HONTI JÁNOS: A Szilágyi és Hajmási monda szövegtörténete. = ItK **1930.** 304—321., és H. J.: Válogatott tanulmányok. Bp. 1962. 225—245.
KRČMÉRY, Št[efan]: Ešte Siládim a Hadmázim. = Slovenské pohľady **1932.** 162—165.
TESNOSKALSKÝ, [BELO KLEIN]: O Siládim a Hadmázim. = Slovenské pohľady **1932.** 151—161.
SZABÓ Z. LÁSZLÓ: A „Szilágyi és Hajmási" monda és tótnyelvű fordítása. = ItK **1936.** 419—430.
KOROMPAY BERTALAN: A Szilágyi és Hajmási históriája a szlovéneknél és a magyar monda eredetkérdése. = ItK **1953.** 218—226.
CSANDA SÁNDOR: A „Szilágyi és Hagymási" széphistória szlovák és magyar változata és a monda eredetének kérdése. = Cs. S.: A törökellenes és kuruc harcok költészetének magyar—szlovák kapcsolatai. Bp. **1961.** 153—184., és Cs. S.: Valóság és illúzió. Bratislava 1962. 37—79.
DÁVID ANDRÁS: Szilágyi Mihály alakja a délszláv vitézi énekek tükrében. = Az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke. Tanulmányok. Újvidék **1969.** 119—140. [A széphistóriáról is.]

Szigetvár veszéséről (1566)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 7. köt. Bp. **1912**—1926. [300—311, 420—425: História az Szigetvárnak veszéséről. *Szilády Áron* gondozásában, *Dézsi Lajos* jegyzeteivel.]

Irodalom

SCHWEIGHOFFER TAMÁS: Egy névtelennek „Az Szigetvárnak veszéséről" c. éneke és Schesaeusnak „De capto Zygetho historia"-ja közti párhuzam. = Kalazantinum **1906/07.** 4. sz. 7—9, 5. sz. 4—5, 6. sz. 7—9.
CSANDA SÁNDOR: Slovenská a maďarská historická piešen o Sihoti. = SlovLit **1958.** 448—455. — Szlovák és magyar históriás ének Szigetvárról. = Cs. S.: Valóság és illúzió. Bratislava 1962. 19—36.

Semptei Névtelen: Béla király és Bankó leánya (1570)

Kiadás

Régi magyar költők tára. 8. köt. Kiad. *Dézsi Lajos*. Bp. **1930.** [173—178, 465—468: Semptei Névtelen: Az Béla királyrul való és az Bankó leányáról szép história.]

Irodalom

KOMLÓS ALADÁR: A Bankó leányáról szóló széphistória és a Vásárhelyi Daloskönyv. = EPhK **1913.** 634—636.
PÁVEL ÁGOSTON: A Bankó leányáról szóló széphistória délszláv forrásai. = EPhK **1913.** 104—112.
SZEGEDY REZSŐ: A „Béla király és Bankó leánya" forrása. = BpSz **1913.** 153. köt. 404—422.
BAJZA JÓZSEF: „Bankó leányá"-nak nyugatmagyarországi horvát változata. = It **1934.** 9—20.
BAJZA JÓZSEF: Még egyszer „Bankó leánya". = It **1936.** 82—85.

Pataki Névtelen (Balassi Bálint?): Eurialus és Lucretia (1577)

Kiadások

Balassa Bálint költeményei. Kiad. *Szilády Áron*. Bp. **1879.** [171—234, 335—351: Eurialusnak és Lucretianak szép historiája.]

Balassa Bálint minden munkái. Kiad. *Dézsi Lajos*. 2. köt. Bp. **1923.** [413—474: Eurialusnak és Lucretiának szép historiája.]

Irodalom

Matirkó Bertalan: Eurialus és Lucretia a magyar irodalomban. = EPhK **1890.** 644—660, 769—792. — Klny.: Lőcse 1891.

Dévay, Josef: Aeneas Sylvius' Entlehnungen in der Novelle „Euryalus und Lucretia" und ihre ungarische Bearbeitungen. = Archiv f. vergl. Literaturgesch. **1896.** 491—503.

Mitrovics Gyula: Aeneas Sylvius „De duobus amantibus"-ának magyar átdolgozói. = ItK **1896.** 13—41.

Harsányi István: „Az úr gombos kertében." = MNy **1910.** 170—172.

Harsányi István: Gomboskert. = MNy **1910.** 229.

Mészöly Gedeon: Gomboskert, gomb. = MNy **1910.** 120—123.

Trócsányi Zoltán: Gomboskert. = MNy **1910.** 172—173.

Aeneas Sylviusnak a két szerelmesről szóló története és annak válogatott levelei. Latinból ford. és bev. *Dévay József*. Bp. **1916.** XXIII, 114 l. [A magyar verses fordításról is.]

Harsányi István: A Pataki Névtelen neve. = SpRefL **1916.** 25—27. — Klny. is.]

Ism.: [*Négyesy László*] *N. L.*, It 1916. 264—265.

Négyesy László: A Pataki Névtelen és Dobó Jakab. = It **1916.** 81—86.

Komlovszki Tibor: Balassi, Kerecsényi Judit és az Eurialus és Lucretia. = ItK **1969.** 391—406. [A szerző: Balassi Bálint.]

Molnár József: A Gombos kertről és Kerecsényi Juditról. (Hozzászólás Komlovszki Tibor cikkéhez.) = ItK **1970.** 194—197.

Tóth István: Az Eurialus és Lucretia című széphistóriánk szerzőségének kérdése. = Pécsi Tanárképző Főisk.Tud.K. **1970.** Ser. 3. 73—94. [Balassi Bálint szerzőségét bizonyítja.]

Telamon históriája (1578 előtt)

Kiadások

Reichard Piroska: Telamon históriája. = EPhK **1910.** 29—41, 199—210. — Klny. is.

Ism.: *Prohászka János*, MNyr 1915. 317—318.

Szép históriás ének az Telamon királyról, és az ő fiának Diomedesnek szörnyű haláláról. Kiad. és bev. *Dézsi Lajos*. Bp. **1922.** 24 l. [Fakszimile-kiadás.]

Irodalom

Király György: Kádár Kata balladája. = Nyug **1924.** I. 48—60.

A Fortunatusról való szép história (1578—1583 között)

Kiadás

Régi magyar költők tára. Szerk. *Dézsi Lajos*. 8. köt. Bp. **1930.** 337—433, 491—499.

Irodalom

Lásd az 1651-i prózai Fortunatus-népkönyv irodalmát. (371. l.)

Apollónius históriája (1591)

Kiadás

Appollónius históriája. Kolozsvár, 1591. Kiad. és bev. *Berecz Sándor*. Bp. **1912.** 89 l. (RMKtár 31.)

Ism.: *Király György*, EPhK 1912. 470—472. — *Kristóf György*, It 1912. 199—200.

Irodalom

Berecz Sándor: Apollonius históriája. Bp. **1913.** 43 l.

Ism.: *Borbély István*, It 1914. 37—38.

Alszeghy Zsolt: Az Apollonius históriájának bibliográfiájához. = It **1915.** 315.

Harsányi István: Adatok Apollonius históriájának bibliográfiájához. = It **1916.** 202—203.

Gulyás József: Volt-e Apolloniusnak s Markalfnak régibb feldolgozása, ill. kiadása az ismerteknél? = ItK **1925.** 126—127.

Drávai Névtelen: Rustan császár históriája (XVI. sz. vége)

Kiadás

Rustan császár históriája. Kiad. és bev. *Mikó László*. Bp. **1910.** 95 l.

Ism.: *Timár Kálmán*, Ethn 1911. 240–242. — *Prohászka János*, MNyr 1914. 23–27.

Irodalom

KATONA LAJOS: A Drávai Névtelen „Rustan császár"-ja. = EPhK **1898.** 897–901.

Gergei Albert: Árgirus históriája (XVI. sz. vége)

Kiadások

GYERGYAI ALBERT: História egy Árgirus nevű királyfiról és egy tündér szűz leányról. Kiad. *Balassa József*. Bp. **1910.** 42 l. (Magyar Könyvtár 578.)
Ism.: *Bittenbinder Miklós*, EPhK 1910. 283–284.

HARSÁNYI ISTVÁN–GULYÁS JÓZSEF: Az Árgirus legrégibb kéziratának sárospataki töredéke. = Ethn **1914.** 298–305. [Fakszimilével.]

KANYARÓ FERENC: Árgirus históriájának 1618-iki kézirata. = Ethn **1914.** 305–312.

GYERGYAI ALBERT: Egy Árgirus nevű királyfiról és egy tündér szűzleányról való széphistória. [S. a. rend. Király György.] Gyoma **1921.** 38 l. (Monumenta literarum I, 5.)

GYERGYAI ALBERT: Árgirus históriája szépséges versekben. (Első kiad. 1749.) [Bp. **1943.**] 48 l. (Szent Hilárius könyvek.)

Irodalom

TOLDY FERENC: Görgei Albert. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 70–72.

VÁLI BÉLA: Argyr a magyar költészetben. = EPhK **1882.** 33–49.

VOLF GYÖRGY: Hogy hítták az Árgirus szerzőjét? = EPhK **1882.** 135–140.

HEINRICH GUSZTÁV: Árgirus. = BpSz **1889.** 59. köt. 161–179.

POPP, GEORG: Der Ursprung des Argirus-Märchens. = UngRevue **1891.** 223–241.

BINDER JENŐ: Gyergyai Árgirusának forrása. = EPhK **1894.** 375–389.

BOGNÁR TEOFIL: Árgirus. = EPhK **1894.** 12–22.

BOGNÁR TEOFIL: Az Árgirus-kérdéshez. = EPhK **1894.** 544–545.

[DÉZSI LAJOS] D. L.: Árgirus. = ItK **1898.** 376–377.

FERENCZI SÁRI: Árgirus királyfi széphistóriájának múzeumi csonka példányáról. = MKsz **1907.** 376–377.

CSURA MIKLÓS: Árgirus a magyar irodalomban. Nagykikinda **1908.** 85 l.

GULYÁS JÓZSEF: Az Árgirus-mese feldolgozásai. Sárospatak **1910.** 81 l.

CSURA MIKLÓS: Gyergyai Albert: Historia egy Argirus nevű királyfiról és egy tündér szűz leányról. = A gyulai rk. főgimn. ért. **1910/11.** 3–34.
Ism.: *Nagy János*, It 1912. 138.

CSURA MIKLÓS: Árgirus feldolgozásai. = A gyulai rk. főgimn. ért **1911/12.** 5–60.
Ism.: *György Lajos*, EPhK 1913. 780–782.

GULYÁS JÓZSEF: Az „Árgirus" korának kérdéséhez. = EPhK **1912.** 188.

KERTÉSZ MANÓ: Szólásmagyarázatok. 1. Tündér Ilona. = MNy **1912.** 433–434. [Az Árgirus-téma valószínű megléte 1554-ben.]

MÁRKI SÁNDOR: Árgirus királyfi kertje. = ItK **1912.** 403–406. [Gulyás József megjegyzései: Uo. 406.]

ZOLNAI BÉLA: Az Árgirus-kérdés történetéhez. = It **1912.** 109–110.

GULYÁS JÓZSEF: Benkő József becsülete. = ItK **1913.** 451–454.

GULYÁS JÓZSEF: Néhány adat az Árgirus-meséhez. = EPhK **1914.** 732–733.

KODÁLY ZOLTÁN: Árgirus nótája. = Ethn **1920.** 25–36. (Javított klny.: Bp. 1921.), és ZTT 1955. IV. 5–16., K. Z.: Visszatekintés. 2. köt. Bp. 1964. 79–90, 509–511.

MOÓR, ELEMÉR: Über das Märchen von der verwünschten Königstochter: Grimm Nr. 93. (Ein Meisterlied des Sachs und ein ungarisches Volksbuch.) = Gragger Emlk. Berlin–Leipzig **1927.** 185–220.

GULYÁS JÓZSEF: Egy ismeretlen Árgirus-kiadás. = ItK **1928.** 117.

KRISTÓF GYÖRGY: Két Árgirus-feldolgozás. = EPhK **1936.** 186–198.

GÁLDI LÁSZLÓ: Árgirus históriája az oláh irodalomban. = EPhK **1939.** 153–173.

GULYÁS JÓZSEF: Az Árgirus-mese német említése. = EPhK **1940.** 135.

STOLL BÉLA: Adatok. 1. Az Árgirus széphistóriához. = ItK **1955.** 461–463.

UJVÁRY ZOLTÁN: Árgirus nótája egy népi énekes könyvben. = Ethn **1956.** 124–126.

UJVÁRY ZOLTÁN: Árgirus és Tündér Ilona vásári festményen. = Ethn **1963.** 109–110.

KARDOS TIBOR: Az Árgirus-széphistória. Bp. **1967.** 415 l.
Ism.: *Hahn István*, Világosság 1967. 559–560. — *Szilágyi János György*, NHQu 1967. 28. sz. 189–192. — *Antal Árpád*, NyItudK 1968. 369–372. — *Borzsák István*, AntTan 1968. 148–151. — *Dobrovics Aladár*, Nagyvilág 1968. 139–141. — *Falus Róbert*, MTA I. OK 1968. XXV. 397–404., és AAnt 1969.

277—283. — *Gáldi László*, Beiträge zur Romanischen Philologie 1968. 165—169. — *Katona Imre*, Ethn 1968. 123—126., és AEthn 1968. 393—397. — *Szauder József*, ItK 1968. 93—96. — *Vargyas Lajos*, Etudes Finno-Ougriennes 1968. 206—209. — *Kovács Ágnes*, Deutsches Jahrbuch für Volkskunde 1969. 236—238. — *Varjas Béla*, Helikon 1970. 268—272.

DEVECSERI GÁBOR: Árgirus és Odüsszeusz. Kardos Tibor „Az Árgirus széphistória" c. könyve kapcsán. = FK **1968.** 308—338.

Ihász Névtelene: Ali basa házasulásáról és haláláról (XVI. sz. vége)

Kiadás

SZILÁDY ÁRON: Ihász Névtelene. = ItK **1893.** 79—87.

Irodalom

PEKÁR KÁROLY: Az Ali basa házasulásáról és haláláról szóló históriás énekről. = ItK **1903.** 374—377.

Leucippe és Clitophon históriája (XVI. sz. vége)

Kiadások

DÉZSI LAJOS: Leucippe és Clitophon széphistóriája. Bp. **1906.** 21 l.

SÁNDOR ISTVÁN: Töredék Leucippe és Clitophon széphistóriájának egy ismeretlen kiadásából. = MKsz **1964.** 354—362.

CSANDA SÁNDOR: Ismeretlen régi kassai magyar nyelvű nyomtatványok. = MKsz **1970.** 381—387.

Török császárok krónikája (XVI. sz. vége)

Kiadások

LUKINICH IMRE: Egy históriás ének töredék a XVI. századból. = Kalazantinum **1898/99.** 80—82, 96—98.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 1. köt. Bp. **1959.** [86—102, 524—527: Török császárok krónikája. S. a. rend. *Stoll Béla.*]

NUSSBÄCHER, GERNOT: Neue Beiträge über das Druckwerk „Török császárok krónikája." = MKsz **1970.** 387—394.

Irodalom

LUKINICH IMRE: Baranyai Decsi János ismeretlen históriás éneke. = Kalazantinum 1899/**1900.** 4—6. [A históriát Baranyai Decsinek tulajdonítja.]

VEGYES ADALÉKOK

ZSÁK J. ADOLF: Czobor Mihály, a Chariclia első magyar fordítója. = ItK **1901.** 53—62. [Az 1600 körüli história szerzőjéről.]

PEKÁR KÁROLY: Históriás ének a kenyérmezei viadalról 1568-ból. Szerzője a „Nikolsburgi Névtelen." = A bp.-i VII. ker. főgimn. ért. **1904/05.** 3—19. — Klny. is. [Az ének kiadva: RMKT 8. köt. 36—50, 453—455.]

THÚRY ETELE: Történeti ének az 1591. évi csepregi zsinatról 1596-ból. = MProtEgyhtÁ **1908.** 43—59.

DÉZSI LAJOS: Egy elveszett magyar verses Boccaccio-novella. = It **1913.** 257—259. [Cimone és Ifigenia.]

ELEK OSZKÁR: Sidney Fülöp a magyar hősdalokról. = It **1913.** 282—284. [1573-i adat énekmondásról.]

KARDOS LAJOS: Bormenisza Eleázárjának lappangó kiadása. = EPhK **1913.** 444—445. [Bornemisza Miklós bibliai históriája, kiadva: RMKT 8. köt. 22—36, 449—453.]

DÉZSI LAJOS: Az „Effectus amoris". = MKsz **1914.** 337—342. [Az 1587-i széphistória közlésével.]

TIMÁR KÁLMÁN: Meluzina históriája gobelinen. = It **1920.** 19. [1543-i végrendelet alapján.

GULYÁS JÓZSEF: A magyar Szép Magelona kora. = ItK **1924.** 135. [Feltételezi, hogy a históriának már a XVI. században volt magyar fordítása.]

ASZTALOS MIKLÓS: Szerdahelyi Mihály históriás éneknek vélt politikai éneke 1595-ből. Pécs **1925.** 22 l. [Kiadva: RMKT XVII. század 1. köt. 31—43, 503—510. — A szerzőség bizonytalan!]
Ism.: [*Szabolcsi Bence*] *Sz. B.*, ZeSz 1928. 159.

TAKÁTS SÁNDOR: Thúry György lantosa. = T. S.: A török hódoltság korából. Bp. [**1926.**] 329—342. [Alistáli Márton.]

DÉZSI LAJOS: Tőke Ferenc „Spira históriája". = It **1927.** 211—217. [Kiadva: RMKT 6. köt. 113—130.]

GULYÁS PÁL: Chanádi Demeter históriai énekének 1571-i debreceni kiadásáról. = It **1928.** 301. [Kiadva: RMKT 8. köt. 213—219, 471—478.]

VÉRTES O. ANDRÁS: Dézsi András: „Világ kezdetitül . . ." c. költeményének keletkezési éve. = ItK **1930.** 363—364. [1549. — Kiadva: RMKT 5. köt. 5—20.]

ÉCSI Ö. ISTVÁN: Az István vértanú haláláról szóló ének egy kéziratos változatáról. = ItK **1941.** 186—187. [Erdéli Máté éneke; kiadva: RMKT 7. köt. 10—13.]

SCHEIBER SÁNDOR: Kájin és Ábel áldozati füstjéről szóló legenda életrajza. = IMIT

Évk. **1942.** 127—150. [Nagyfalvi György 1557-i históriájáról is; kiadva: RMKT 6. köt. 247—252.]

Eckhardt Sándor: Egy régi magyar hősi ének a ponyván. = It **1952.** 58—68. [Vörös Mihály 1807-i énekének feltételezhető eredetije egy elveszett XVI. századi históriás ének.]

Implom József: Toronyi Tamás. = A Gyulai Erkel Ferenc Múzeum Jubileumi Évk. **1960.** 61—66. [Vörös Mihály 1807-i énekének történeti hátteréről.]

Tarnóc Márton: Királyfia Kis Miklós alakja régi irodalmunkban. = ItK **1967.** 296—300. [Feltételezi, hogy széphistória szólt róla.]

Eckhardt Sándor: Ki volt Vörös Mihály? = ItK **1969.** 456.

A latin nyelvű költészet

Megjegyzés. Az „Egyes szerzők" között lásd még a következők irodalmát: Csabai Mátyás, Georg Deidrich, Gyulai Pál, Hunyadi Ferenc, Istvánffy Miklós, Johannes Lebel, Oláh Miklós, Schesaeus Keresztély, Sommer János, Szikszai Hellopaeus Bálint, Wagner Bálint és Zsámboky János.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Écsy Ö. István: Sziget vára és Zrínyi a magyarországi latin költészetben. Kaposvár **1935.** 79 l. (Csurgói Ktár 1.)
Ism.: *Kardos Tibor,* EPhK 1936. 210—211.

Csomasz Tóth Kálmán: A humanista metrikus dallamok Magyarországon. Bp. **1967.** 354 l., 4. t.
Ism.: *Gárdonyi Zoltán,* TheolSz 1967. 375—376. — *Bán Imre,* ItK 1968. 374—377. — *Bárdos Kornél,* StudMus 1968. 367—371. — *Papp Gáborné,* TheolSz 1968. 63—64. — *Pernye András,* MZene 1969. 203—204.

Minárik, Jozef: Latinská humanistická príležitostná poézia od začiatkov do drubej polovice 17. storočia. (K vývinu jej žánrov od dvadsiatych rokov 16. do sedemdesiatych rokov 17. storočia.) = Humanizmus a renesancia na Slovensku. Bratislava **1967.** 234—269.

EGYES SZÖVEGEK KÖZLÉSEI; VEGYES ADALÉKOK

Bunyitay Vince: Kerecsényi László békésmegyei főispán — gyulai várkormányzó — és alsó-magyarországi főkapitánynak 1561. febr. 7-én Gyulára való bevonulására írt üdvözlő vers Szikszay Fabriczius Demetertől. = A Békésvármegyei Régészeti és Művelődéstörténelmi Társulat Évk. **1890/91.** 110—112. [Szövegközlés.]

Hegedüs István: Nagyfalvi Gergely ismeretlen Carmene. = ItK **1891.** 402—403. [1595.]

Kemény Lajos: Latin írók Kassán a XVI. században. = ItK **1891.** 160—161.

Kemény Lajos: Egy XVI-ik századi alkalmi költő. = TT **1892.** 192. [Matthaeus Hertelius latin verséről.]

Vass Miklós: Gúnyvers Blandrata ellen. =KerMagv **1898.** 32—33.

Kretschmayr Henrik: Adalékok Szapolyai János király történetéhez. = TT **1903.** 198—231. [229—230: Szapolyai János királyra írt gúnyvers.]

Gragger Róbert: Egykorú epitaphiumok Balassa Bálintra és Ferencre. = ItK **1910.** 475—480. [Szövegközlés.]

Radványi József: A Todoreszku-töredék első darabja. = KerMagv **1916.** 172—180. [Szilvási János 1586-i Epicedonjának közlésével.]

Clauser Mihály: Stephanus Csorba Debrecinus Ungarus. = DebrSz **1934.** 240. [Zrínyi halálára 1587-ben írt versének közlése.]

Elogium Hungariae. Óda Magyarország termékenységéről. 16. századi ismeretlen humanista latin eredetijéből ford. *Geréb László.* = Apollo **1935.** 112—114. [Latin Szövege: AnRec 364—367.]

Bucsay Mihály: Rákóczi Márton latin hymnusai a straszburgi Szt. Tamás Levéltárban. = Egyht **1943.** 110—113.

V. Kovács Sándor: Ábrahámffi Miklós verse egy ismeretlen Hungaricumban. = MKsz **1962.** 55—57. [1595-i alkalmi versének közlése.]

V. Kovács Sándor: Egy latin verses Czobor-album. = MKsz **1968.** 89—91. [1581-i alkalmi versek, a szerzők között Kermendi Ábel.]

A PRÓZA

A világi szépprózа

Lásd még Heltai Gáspár és Pesti Gábor irodalmát az „Egyes szerzők" között.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Kardos Tibor: A trufa. Egy régi magyar irodalmi műfaj jellege és európai összefüggései. = FK **1955.** 111—138. — La „trufa". Un genere medievale della letteratura ungherese e la sua parentela europea.

= Ann.Univ.Bp. Sect.phil. 1957. 153–180. — Klny. is.

Nemeskürty István: A magyar szépprózа születése. Bp. **1963.** 303 l.

Ism.: *Bori Imre*, Híd 1964. 193–200. — *Dersi Tamás*, Látóhatár 1964. 502–506. — *Gyenis Vilmos*, ALitt 1964. 419–422., és Magyartanítás 1964. 46–48. — *Taxner Ernő*, Jkor 1964. 284–285. — *Végh Ferenc*, ItK 1964. 383–385. — *Bán Imre*, Alf 1965 1. sz. 85–88. — *Keserű Bálint*, Kr 1965. 3. sz. 62–64. — *Lehoczky Gergely*, MMűhely 1965. 12. sz. 77–79.

ANONYM MŰVEK IRODALMA

Poncianus históriája (1573)

Kiadás

Poncianus históriája. Bécs 1573. Kiad. *Heinrich Gusztáv*. Bp. **1898.** 231 l. (RMK-tár 5.)

Irodalom

Heinrich Gusztáv: Az „Ephesusi matróna" a magyar irodalomban. = EPhK **1878.** 406–420. [Ponciánus históriájában és Verseghynél.]

Heinrich Gusztáv: Poncianus históriája. = Figy **1879.** 25–40.

Igen hasznos és drága nemes receptum (1575)

Kiadás

Toldy Ferenc: Egy népirodalmi emlék 1550–75-ből. = T. F.: Adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez. Pest **1869.** 22–26. (Értek.Ny.Széptud.Kből I. 9.)

Irodalom

[Turóczi-]Trostler József: Az „Igen hasznos es draga nemes receptum" német eredetije. = ItK **1913.** 385–390.

[Turóczi-]Trostler József: Tréfás német receptumok és az „Igen hasznos és drága nemes receptom." = EPhK **1916.** 347–349.

Salamon és Markalf (1577)

Kiadások

Régi magyar költők tára. Kiad. *Dézsi Lajos*. 8. köt. Bp. **1930.** [269–305, 480–488: Salamon királynak, az Dávid király fiának Markalffal való tréfabeszédeknek rövid könyve.]

Salamon és Markalf históriája. Markalf meséje és ötven találós kérdése. (Első kiadás Kolozsvár 1577.) Kiad. *Lengyel Dénes*. Bp. **1943.** 58 l. (Szent Hilárius könyvek.)

Irodalom

Ipolyi Arnold: Vizsgálatok a régi magyar népkönyvek felett. = ÚjMMúz **1855.** I. 261–303. [1. fejezet: Salamon és Markalf. — Több nem jelent meg.]

Loósz István: Salamon és Markalf. = EPhK **1889.** 783–788.

Ferenczi Zoltán: A „Salamon és Markalf" című népkönyv kiadásairól. = MKsz **1896.** 52–60.

Kanyaró Ferenc: „Salamon és Markalf" legelső kiadása. = MKsz **1896.** 269–275.

Katona Lajos: Salamon és Markalf. = Ethn **1902.** 93–94, 377–378.

Gulyás József: Salamon és Markalf. = EPhK **1914.** 815–816.

Holik Flóris: Salamon és Markalf tárgyköréhez. = ItK **1923.** 185–187.

Gulyás József: Volt-e Apolloniusnak s Markalfnak régibb feldolgozása, ill. kiadása az ismerteknél? = ItK **1925.** 126–127.

Gulyás József: A Markalf korához. = ItK **1926.** 242.

Holl Béla: A Salamon és Markalf magyar kiadásairól. = MKsz **1965.** 349–352.

A kopaszságnak dicsérete (1589)

Kiadások

Szabó Károly: Egy régi magyar nyomtatvány. A kopaszságnak dicsirete. = ErdProtKözl **1880.** 54–57.

Gyalui Farkas: A Kopaszságnak Dicsérete. Kolozsvár **1890.** 29 l.

Irodalom

Bognár T. D.: Az kopaszsagnac diczireti. = EPhK **1890.** 514–517.

[Turóczi-]Trostler József: Az kopaszsagnac diczireti. = EPhK **1913.** 715–716.

Egyéb prózai művek

Mankóczi István viselt dolgai. Bev. és kiad. *Dézsi Lajos*. Bp. **1905.** 20 l. [Zolnai Gyula szövegkritikai megjegyzései: MNyr 1908. 40–41.]

Ism.: *Császár Elemér*, EPhK 1905. 714–715.

Dőry Ferenc: Az aranybulla XVI. századi magyar fordítása. = MNy **1906.** 448–454.

NAGY GYULA: Fordítás-töredék a XVI-ik századból. = MNy **1906.** 312—313. [Prózai töredék-fordítás Vergilius 1—2. Eklogájából.]

DÉZSI LAJOS: Ördögi kísértet- és lélekjárás 1587-ben. = Ethn **1928.** 212—220. [Dobokay Mihály szövegének közlése.]

ECKHARDT SÁNDOR: A sánta és a vak példájának ismeretlen változata. = MNy **1955.** 127—128. [Szövegközlés egy 1570—1580 körüli kéziratról, fakszimilével.]

MÁLYUSZ ELEMÉRNÉ: Példázat az ország veszedelmének okairól. = ItK **1955.** 99—100. [A XVI. század fordulójáról származó szöveg közlése.]

Az egyházi próza

Megjegyzés. Az egyházi próza különféle műfajainak művelői a következők: Bánffy Gyöngyösi Gergely, Beythe István, Bornemisza Péter, Dávid Ferenc, Dévai Bíró Mátyás, Enyedi György, Gálszécsi István, Heltai Gáspár, Horváth Gergely, Huszár Gál, Kálmáncsehi Sánta Márton, Károlyi András, Károlyi Gáspár, Károlyi Péter, Komjáti Benedek, Kulcsár György, Melius Juhász Péter, Monoszlói András, Ozorai Imre, Pesti Gábor, Sibolti Demeter, Sylvester János, Szikszai Hellopeus Bálint, Telegdi Miklós és Wagner Bálint. Irodalmukat lásd az „Egyes szerzők" c. fejezetben.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

ZSILINSZKY ENDRE: Polemikus irodalmunk a XVI. és XVII. században. Bp. **1881.** 40 l.

BOROS GYÖRGY: A magyar unitárius irodalom XVI. századbeli termékei. = KerMagv **1885.** 148—163, 338—355.

RÁTH GYÖRGY: A felsőmagyarországi kryptokálvinisták hitvitázó irodalmáról. = ItK **1892.** 310—324.

RÁTH GYÖRGY: Pilcz Gáspár és ellenfelei. Adalékok a hazai kryptokálvinizmus hitvitázó irodalmához. = MKsz **1892/93.** 28—85.

RÁTH GYÖRGY: Két kassai plébános a XVI. században. = Száz **1895.** 26—41, 119—135, 227—238, 329—341, 441—457. — Klny. is.

KANYARÓ FERENC: Protestáns vitairatok Melius idejéből. = MKsz **1896.** 321—328.

KANYARÓ FERENC: Tizenöt protestáns mű a XVI—XVII. században. = KerMagv **1908.** 214—223.

BORBÉLY ISTVÁN: Unitárius polemikusok Magyarországon a XVI. században. = KerMagv **1909.** 184—202, 243—267, 303—334. — Klny. is.

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1910. 717—719.

PRUZSINSZKY PÁL: Néhány polemikus írónk az ellenreformáció korában. = Lelkészegyesület **1918.** 11—16. 19, 21, 24, 25. sz.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A XVI. század magyar bibliafordítói. = ProtSz **1937.** 517—527.

KATHONA GÉZA: A róm. katolikus confessio generalistól a Melotai-agenda gyónóimájáig. = Csikesz Emlk. 2. köt. Debrecen **1941.** 95—122.

GERÉZDI RABÁN: Irodalmi nyelvünk kialakulásáról. = M.Száz Bp. **1948.** 52—68., és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 310—330.

NEMESKÜRTY ISTVÁN: A XVI. század utolsó három évtizedének postilla-irodalmából. = It **1957.** 453—466.

VEGYES ADALÉKOK

RÉVÉSZ IMRE: Régi magyar reformált egyházi nyelvemlék. = ProtEgyhIskL **1858.** 1157—1159. [1570-i ima közlése.]

CZELDER MÁRTON: Régi magyar unitár vallásos könyv 1575-ből. = MProtEgyhIskF **1876.** 203—208. [A „Könyvecske az igaz keresztyéni kereszstségről" ismertetése.]

[ZOVÁNYI] KRAUSZ JENŐ: A Jézus Sirah könyvének fordítói. = SpIfjKözl **1886/87.** 5. sz., és Z. J.: Tanulmányok a magyar protestáns egyház és irodalom történetéből. Sárospatak 1887. 56—62.

HAVRÁN DÁNIEL: Adalékok a régi magyar irodalomhoz. = MKsz **1901.** 68—70. [Biblia-töredék a XVI. század végéről.]

THÚRY ETELE: A csepregi hitvita. = Emlékkönyv a Magyar Protestáns Irodalmi Társaságnak **1905.** szept. 26. és 27. napjain Sopronban tartott kilencedik vándorgyűléséről 113—150. [Melléklet a ProtSz 1905. évfolyamához.]

FRICK JÓZSEF: Egy tekintet a XVI. század hitvitáiba. = Kalazantinum **1908/09.** 6. sz. 7—8.

HARSÁNYI ISTVÁN: Perényi Péter eddig ismeretlen munkája. = SpRefL **1918.** 168—169.

S. SZABÓ JÓZSEF: Egy unitárius hitvitázó = ProtSz **1934.** 286—289. [Tóth Miklós vitája Károlyi Péterrel 1570-ben.]

KÁLLAI ALBERT: Praedicatio, mellyet . . . Drvget Homonnai István . . . temetségén . . . praedicállot, 1599. Esztendöben. [Bp. **1940.**] 16 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 14.)

SZIMONIDESZ LAJOS: Literátus Péter magyar kátéja vagy ábécés könyve. = MKsz **1940.** 390—391. [Egy 1551-i bécsi nyomtatványról.]

Szimonidesz Lajos: Mihály sárvári evang. iskolamester és Somogyi Péter írásai. = MKsz **1942.** 182—183.

Módis László: Kállai Albert magyar nyelvű unikum műve 1598-ból. = KvKt **1958.** 83—85, 90—103. [Szövegközlés, fakszimilével.]

Domokos Péter: A Csíksomlyói Magyar Prefációk. = MNy **1965.** 436—447. [Szövegközlés is.]

TÖRTÉNETI MŰVEK, NAPLÓK, EMLÉKIRATOK

Megjegyzés. Az „Egyes szerzők" között a következőkre kell még figyelemmel lenni: Baranyai Decsi János, Báthori István, Berzeviczy Márton, Brodarics István, Brutus János Mihály, Forgách Ferenc, Gablman Miklós, Gálffy János, Gyalui Torda Zsigmond, Gyulafy Lestár, Gyulai Pál, Heltai Gáspár, Istvánffy Miklós, Kovacsóczy Farkas, Mindszenti Gábor, Oláh Miklós, Reicherstorffer György, Sommer János, Somogyi Péter, Szamosközy István, Székely István, Szerémi György, Verancsics Antal, Zay Ferenc, Zermegh János, Zsámboky János. — Itt említjük meg az útirajzok szerzőit (e műfajnak általános szakirodalma nincs): Dernschwam János és Kakas István.

Kiadások

Podhradczky József: Eredeti két magyar krónika. Pest **1833.** 93 l. [34—42: Bornemisza Tamás Buda veszedelméről írt emlékezete; 42—80: Verantz Antal Magyar Krónikájának egy része.]

Erdélyország történetei tára egykorú s magyar nyelven készített történetiratok-, levelek-, országgyűlési végzések- és törvénycikkelyekből. Kiad. *Kemény József, Nagy Ajtai Kovács István.* 1. köt. Kolozsvár **1837.** XXV, 256 l.

Tartalma (az okleveleken és törvénycikkeken kívül): 1—19: Mindszenthi Gábor naplója. 1540. — 23—49: Bánffi Gergely (?): Második János Magyarország választott királyának második Szulejman török császárhoz menetele rendje és módja. 1565—1566. — 69—81: Gálfi Jánosnak rabságában készített önéletirata. — 171—182: Csik szent királyi Bors János krónikája. 1595—1619.

Erdélyi történelmi adatok. Szerk. és kiad. *Mikó Imre, Szabó Károly.* 1. köt. Kolozsvár **1855.** XXXI, 368 l.

Tartalma: Borsos Sebestyén krónikája, 1490—1583. — 39—168: Nagy Szabó Ferenc memoriáléja. — 169—217: Enyedi Pál éneke az erdélyi veszedelmekről és Függelék Enyedi Pál énekéhez. [Szamosközy István műve!] — 219—260: Toldalagi Mihály emlékirata.

Verancsics Antal összes munkái. Közli *Szalay László.* 2. köt. Pest **1857.** (MHHS 3.) [Verancsics művein kívül 121—191: Zay Ferenc: Az Landorfejirvár elveszésének oka e vót és így esött. — 193—203: Bornemisza Tamás emlékirata Buda veszéséről.]

Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 1. köt. Gyulafy Lestár följegyzései. Közli *Szabó Károly.* Martonfalvi Imre deák emlékirata, 1555. A Pálóczi Horvát család naplója. Közli *Szopori Nagy Imre.* Bp. **1881.** 313 l. (MHHS 31.)

Tündérország. 1541—1571. Oláh Miklós, Verancsics Antal, Heltai Gáspár, Mindszenti Gábor, Forgách Ferenc, Borsos Sebestyén, Bánfi Gergely és Szántó István írásaiból. Bev. *Kardos Tibor.* Bp. [**1942.**] XXIV, 164 l. (Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. 1.)

Sárkányfogak. 1572—1603. Kovacsóczy Farkas, Bethlen Farkas, Gyulai Pál, Somogyi Ambrus, egy ismeretlen jezsuita, Baranyai Decsi János, Szamosközy István és Enyedi Pál írásaiból. Bev. *Cs. Szabó László.* Bp. [**1942.**] XLVI, 222 l. (Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. 2.)

Összefoglaló tanulmányok

Jankowich Miklós: Magyar nyelven jegyzett történeteinkről. = TudGyűjt **1817.** I. 42—57.

Bodnár Zsigmond: Történeti emlék- és naplóírók a XVI. században. = A bp.-i VI. ker. főreáltanoda ért. **1877/78.** 3—23.

[Turóczi-]Trostler, József: Die Anfänge der ungarischen Geschichtsprosa. = UngJb **1934.** 116—134. — Klny. is.

Ism.: *Zsoldos Benő,* MNyr 1934. 27—28.

Kardos Tibor: Adatok a magyar irodalmi barokk keletkezéséhez. = Mságtud **1942.** 63—93.

Szabó György: Az erdélyi magyar önéletírás két előfutára. = NyItudK **1963.** 19—34. [Kornis György és Gálffy János.]

Waczulik Margit: Szigetvár 1566. évi ostroma az egykorú történetírásban. = Szigetvári Emlk. Bp. **1966.** 287—306.

Egyes szövegek közlései és ismertetései

Nagy Imre: Egy magyar emlékirat a XVI. századból. = Száz **1867.** 47—53. [Martonfalvy Imre emlékirata; újabb kiadása: MHHS 31.]

[Fabó András] Garády: Türk Dániel naplója. 1548–1569. = Száz **1871.** 12–30.
Knauz Nándor: Két krónika. = Száz **1875.** 623–625, 684–699.
Komáromy András: Forgách Imre naplója. = MKsz **1888.** 324–327.
Sörös Pongrác: Pellérdi Péter levele Báthory Zsigmondnak Szinán basán aratott győzelméről. = A pannonhalmi Szent-Benedek Rend főisk. évk. **1913/14.** 136–156.
Barts Gyula: Zalai Kápolnai András és Piskolti Fabricius Mátyás élete és feljegyzései. (1576–1601.) Sopron **1929.** 19 l.
Ism.: [*Zsinka Ferenc*] *Zs. F.*, ProtSz 1929. 575–577.
Paulinyi Oszkár: Az első magyar országgyűlési napló. (Feller Miklós naplója az 1546. évi pozsonyi országgyűlésről.) = Bécsi.Tört.Int.Évk. **1934.** 204–230.

Nem hiteles szöveg

Kemény József: Az állítólag 1533-beli székely krónikáról. = ÚjMMúz **1854.** I. 443–452.
Szabó Károly: Az 1553-diki székely krónika hitelességének védelme. = ÚjMMúz **1854.** II., és Sz. K. kisebb történelmi munkái. 2. köt. Bp. 1873. 11–122.
Szabó Károly: A székely krónika ügyéről. = ErdMúz.Évk. **1863.** II. 10–25., és Sz K. kisebb történelmi munkái. 2. köt. Bp. 1873. 125–186.
Szádeczky Lajos: A csíki székely krónika. Bp. **1905.** 252 l.
Ism.: *Dézsi Lajos*, Száz 1907. 854–856.
Szádeczky Lajos: Még egyszer a csíki székely krónikáról. Bp. **1911.** 44 l.
Pataki József: Legenda és valóság. A csíki székely krónikáról. = Kor **1970.** 506–510.

A DRÁMA

Megjegyzés. Balassi Bálint, Basilius István, Bornemisza Péter, Stöckel Lénárd, Szegedi Lőrinc és Sztárai Mihály drámáiról lásd az „Egyes szerzők" című fejezetet.

Kiadás

Régi magyar drámai emlékek. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* 1. köt. Bp. **1960.** [Tartalmát és ismertetéseit lásd a 69. lapon.]

Összefoglaló tanulmányok

Balassa József: Unitárius hitviták a XVI. században. = It **1913.** 156–160.
Borbély István: Unitárius iskoladrámák a XVI. században. = It **1913.** 326–333.
Borbély István: Még egyszer az „unitárius hitviták"-ról. = It **1913.** 453–455.
Hudec, K.: Protestantische Schulspiele in Banská Bystrica — Neusohl im XVI. Jahrhundert. = Slowakische Rundschau **1940.**
Kardos Tibor: A magyar vígjáték kezdetei. = ZTT **1953.** I. 133–167. — Klny. is.
Ism.: *Klaniczay Tibor*, MTA I. OK 1954. V. 617–623.
Dömötör Tekla: Drámai műfajok hazánkban a XVI. században. = Theatrum **1962.** 171–181.
Pirnát Antal: A magyar reneszánsz dráma poétikája. = ItK **1969.** 527–555. — Klny.: Reneszánsz-füzetek 1.
Kardos Tibor: A Gritti-játék keletkezése. = ItK **1970.** 547–559. — Klny.: Reneszánsz-füzetek 5.

Anonym művek irodalma

Komédia Balassi Menyhárt árultatásáról (1566–1567)

Kiadások

Régi magyar költők tára. 7. köt. Bp. **1912**–1926. [261–290, 407–415: Karádi Névtelene: Comoedia Balassi Menyhárt árultatásáról, *Szilády Áron* gondozásában, *Dézsi Lajos* jegyzeteivel.]
Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Bp. **1960.** [615–644: Comoedia Balassi Mennihart arultatásárol. *Kardos Tibor* gondozásában.]

Irodalom

Beöthy Zsolt: Az első magyar politikai színmű és kora. = Száz **1876.** 191–208, 261–295. — Klny. is.
[Kertbeny Károly]: Magyarország legrégibb drámairodalma. Függelékül: Komédia Balassi Menyhárt árultatásáról. Bp. **1878.** 100 l.
Király Pál: Kérdés Zsombori László jegyzetei tárgyában. = ItK **1892.** 431.
Vincze László: Comoedia Balassi Menyhárt árultatásáról. = Kalazantinum **1900/01.** 105–107, 117–118.
Böszörményi Sándor: A Balassa Comoediáról. Bp. **1909.** IV, 64 l.
Horváth János: Balassi Menyhárt Tamás deákja. = It **1912.** 108–109.
Farkas Gyula: Balassi Menyhárt Árultatása és Karádi Pál. = It **1913.** 528–529.
Borbély István: Balassi Menyhárt Árultatása és Karádi Pál. = It **1914.** 175–177.

Erdélyi Lajos: A Balassi-komédia szerzőjének kérdése. = It **1914.** 451—458.
Horváth János: Tapogatódzások a Balassi-komédia körül. = It **1914.** 289—293.
Farkas Gyula: Balassi Menyhért árultatásának szerzője. = MNy **1927.** 541—547. [Bornemisza Péter ?]
Házi Jenő: Balassi Menyhárt árultatásának szerzője. = MNy **1928.** 98—104, 175—183. [Bornemisza Péter ?]
Újvári Gyula: Hol keressük a Balassi Menyhárt árultatásáról írt Comoedia szerzőjét ? = ErdISz **1928.** 120—122.
Kárpáti Aurél: Az első magyar politikai színmű. Comoedia Balassi Menyhárt árultatásáról. = SzínhFilmműv **1955.** 7—8. sz.
Szigeti József: A Balassi Comoedia és szerzője. Bp. **1967.** 217 l. (It.Füz. 54.), és Sz. J.: A mű és kora. Bukarest 1970. 30—191, 447—464.
Ism.: *Krokovay Zsolt*, Tiszatáj 1967. 795. — *Tarnóc Márton*, Kr 1967. 9. sz. 58—59. — *Végh Ferenc*, ItK 1969. 757—759.

A Debreceni Disputa (1570—1571)

Kiadások

Jakab Elek: Egy XVI. századi kiadatlan magyar színmű. = Koszorú **1879.** II. 337—366.
A debreceni disputa. Hitvitázó dráma a XVI. századból. Kiad. és bev. *Firtos Ferenc*. Bp. **1915.** [A borítékon:] Szászváros 1917. 115 l.
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, ItK 1917. 482—484. — *B. L.*, It 1917. 554—555.
Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Bp. **1960.** [653—722: Disputatio Debreczinensis. *Kardos Tibor* gondozásában.]

Irodalom

Kardos Albert: A debreceni disputa. = Csokonai Kör Évk. **1894.** 127—140.
Zoványi Jenő: A debreceni hitvita. = ProtSz **1894.** 178—187., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 72—82. [A dráma alapjául szolgáló hitvitáról.]
Vitacikkek: *Révész Kálmán:* A debreceni hitvita kérdéséhez. ProtSz 1894. 334—348. — *Zoványi Jenő:* Pár szó a debreceni hitvita ügyében. ProtSz 1894. 396—398. [Válasz Révésznek.] — *Révész Kálmán:* A debreceni hitvita kérdéséhez. ProtSz 1894. 495—496. [Viszonválasz Zoványinak.]
Kanyaró Ferenc: A „Debreceni Disputa" legrégibb kézirata. = KerMagv **1898.** 113—114.
Borbély István: A „Debreceni Disputa". = ErdMúz **1912.** 278—280.
Firtos Ferenc: A Debreceni Disputa kéziratáról. = It **1912.** 353—360.
Firtos Ferenc: A Debreceni Disputa egy eddig ismeretlen kéziratáról. = It **1913.** 318—319.
Németh László: A debreceni disputa. = ProtSz **1929.** 264—267., és N. L.: Készülődés. A Tanú előtt. 2. köt. Bp. [é.n.] 16—21.
Kardos Albert: A „kálvinista Róma" név története. = MNyr **1940.** 25—26.
Esze Tamás: A Debreceni Disputa. = StudAEccl II. Bp. **1967.** 431—472.
Ism.: *Pirnát Antal*, ItK 1969. 751—754.

A három zsidó ifjú történetéről

Kiadás

Jakó Zsigmond: Nyomtatott bibliai színjáték töredéke a XVI. századi Erdélyből. = MKsz **1965.** 313—328. [Fakszimilével.]

Irodalom

Jakó Zsigmond: Ismeretlen magyar drámai emlék a XVI. századból. = NyItudK **1965.** 21—39.

A TUDOMÁNYOS IRODALOM

Összefoglaló tanulmányok

Marmorstein, Artúr: Christliche Hebräisten in Ungarn. = Zeitschrift für Hebräische Bibliographie **1904.** 48—50, 80—84, 141—143; 1905. 111—113.
Schwartz Erzsébet: Magyarországi latin grammatikák és szótárak a XVI. században. Bp. **1942.** 116 l. (Értekezések a magyarországi latinság köréből 5.)
Ism.: *l. p.*, MPed 1943. 264.
Mészáros István: Első magyar ábécéskönyveink. = PedSz **1960.** 1004—1014.
Hegedüs József: A magyar nyelv összehasonlításának kezdetei az egykorú európai nyelvtudomány tükrében. Bp. **1966.** 115 l. (Nytud.Értek. 56.)

Szótárak

Megjegyzés. Pesti Gábor, Szikszai Fabricius Balázs és Verancsics Faustus szótáraira lásd az „Egyes szerzők" megfelelő fejezeteit.

A Murmelius-féle szójegyzék (1533)

Kiadás

A Murmelius-féle latin—magyar szójegyzék 1533-ból. A schwazi ferenc-rendi kolostorban őrzött egyetlen példányból közzétette, bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta *Szamota István*. Bp. **1896.** 46 l.
Ism.: *Zolnai Gyula*, MKsz 1896. 190—191. és MNyr 1896. 164—170. — *Dézsi Lajos*, ItK 1897. 379—381.

Irodalom

MAURER MIHÁLY: A Murmelius-féle szójegyzék második példánya. = MNyr **1899.** 110—112.
VARJÚ ELEMÉR: Murmelius Lexikona a Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárában. = MKsz **1899.** 97—111.
TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A Murmellius-féle Lexicon magyar tolmácsolásáról. = MNy **1911.** 364—366. [Nem Komjáthy Benedek a tolmácsoló.]

Calepinus szótára (1585)

Kiadás

Calepinus latin—magyar szótára 1585-ből. *Jakubovich Emil* és *Ságí István* közreműködésével s. a. rend. *Melich János*. Bp. **1912.** XIII, 483 l.

Irodalom

VÁGNER JÓZSEF: Calepinusnak egy 1585-iki lyoni kiadása mint adalék Szabó Károly „Régi Magyar Könyvtár"-ához. = MKsz **1885.** 60—61.
MELICH JÁNOS: Ismeretlen magyar Calepinus. = NyK **1897.** 403.
SIMONYI ZSIGMOND: Szótáraink történetéhez. = MNyr **1909.** 424—426.
FIRTOS FERENC: A Calepinus-szótár kiadásaihoz. = MNy **1912.** 134—135.
MELICH JÁNOS: Calepinus szótára. = MNyr **1912.** 357—364. [Szántó Arator István szerzőségéről.]
SZILY KÁLMÁN: Helyreigazító adatok Calepinus latin—magyar szótárához. = MNy **1913.** 229—233.
MELICH JÁNOS: Van-e az 1592. évben megjelent magyarral is ellátott Calepinus? = MNy **1957.** 175—177.
BÜKY BÉLA: Nagy Idai András Calepinus-szótára. = MNy **1965.** 63—74.

Egyéb szótárak

A gyöngyösi latin—magyar szótártöredék. Veress Ignác másolata felhasználásával közrebocsátotta, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta *Melich János*. Bp. **1898.** XXXVI, 242 l.
Ism.: *Bartha József*, MKsz 1898. 198—203. — *Zolnai Gyula*, MNyr 1899. 262—270.
MELICH JÁNOS: A brassói latin—magyar szótártöredék. Bp. **1905.** 35 l. (Értek.Ny. Széptud.Kből XIX. 4.)
Ifj. Heltai Gáspár háromnyelvű szótára 1589-ből. Kiad. és bev. *Csüry Bálint*. Kolozsvár **1924.** 31 l.
Ism.: *Ságí István*, MNy 1925. 64—65.
LUKCSICS PÁL: A zsélyi magyar szójegyzék 1572-ből. = MNy **1930.** 227—232.

Természettudományi és egyéb tudományos irodalom

Lásd még az „Egyes szerzők" között Beythe András, Dévai Bíró Mátyás, Dudith András, Georgievics Bertalan, Honterus János, Laskai Csókás Péter, Melius Juhász Péter, Pécsi Lukács, Christian Pomarius, Purkircher György, Sylvester János, Szegedi Kőrös Gáspár, Wernher György és Zsámboky János irodalmát.

KOVÁCS ÖDÖN: Az 1591-ik évi kolozsvári arithmetika. = Műegyetemi Lapok **1877.** 26—29. [A feltételezett szerző Laskai János.]
ALFÖLDI FLATT KÁROLY: Francovith Gergely és orvos-botanikai műve. = Pótfüzetek a TermtudK-höz **1895.** 49—59.
HERZFELDER ARMAND DEZSŐ: Kolozsvári Czementes János könyve. = MKsz **1896.** 276—301, 350—373. — Klny.: A Kolozsvári-kódex. Bp. 1897. 61 l. [1530—1586 közötti kémiai munka. — Zolnai Gyula megjegyzései: MKsz 1896. 373—377., és MNyr 1897. 177.]
SEBESTYÉN GYULA: Telegdi János 1598-iki Rudimentájának hamburgi és marosvásárhelyi kézirata. = MKsz **1903.** 247—280. — Klny. is
Ism.: *Sz.*, Ethn 1903. 404.
IVÁNYI BÉLA: Mossóczy Zakariás és a magyar Corpus juris keletkezése. Bp. **1926.** 135 l.
Ism.: *Havran Dániel*, MKsz 1926. 406—407.
KLEIN, KARL KURT: Ein siebenbürgischer Geograph des 16. Jahrhunderts. = SiebVjschr **1932.** 377—384. [Johann Hertel.]
JAKUBOVICH EMIL: A székely rovásírás legrégibb ábécéi. = MNy **1935.** 1—17. [Telegdi János Rudimentájának legrégibb másolatáról.]
BORSA GEDEON: Frankovich Gergely. = CommBHMedH **1956.** 3. sz. 133—139.
DÁN, RÓBERT: Thury's Hebrew Galatians and Ephesians. = Journal of Jewish Studies **1969.** 71—74. [Thúry György.

Holl Béla: Az újkori természettudományos világszemlélet kialakításának erdélyi történetéhez. = Kor **1969.** 774—779. [Marcello Squarcialupi erdélyi fejedelmi orvos 1585-ben megjelent hidrológiai munkájáról.]

Lencsés György orvosi könyve

Kiadás

XVI. századi magyar orvosi könyv. Bev. és kiad. *Varjas Béla.* Kolozsvár **1943.** XXIV, 656 l.

Ism.: *Eckhardt Sándor,* EPhK 1943. 415. — *Trócsányi Zoltán,* MKsz 1943. 303—306. — *Vajkai Aurél,* Ethn 1943. 256—258., és Száz 1945/46. 281—283. — *Alföldi Rezső,* ItK 1944/45. 62—68.

Irodalom

Gulyás Károly: Orvosságos könyv a XVI. századból. = MNy **1913.** 373—377.

Varjas Béla: Egy XVI. századi magyar nyelvű orvosi kompendium. = MNy **1940.** 159—169, 193—197, 264—269.

Farczády Elek—Szabó T. Attila: Újabb adalékok a „XVI. századi orvosi könyv" kérdéseihez. = MNy **1961.** 173—183.

Jakab László: Megjegyzések a „XVI. századi magyar orvosi könyv" kérdéseihez. = MNy **1962.** 76—77.

Jakab László: Lencsés György „Ars Medica"-jának ö-zése. = MNyjárások **1962.** 29—59. — Klny.: A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének kiadványai 41.

Lázár Szini Karola—Spielmann J.: Adalékok Lencsés György „Ars medica" című műve kérdéséhez. = OrvSz (Marosvásárhely) **1970.** 109—114, 449—454. [1. Újabb adatok Lencsés Györgyről. 2. Az „Ars medica" forrásairól.] — Románul: Rev. med. (Tîrgu-Mureş) 1970. 112—118.

3. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET

Magyar leveles tár. 1. Négyszáz magyar levél a XVI. századból. Közli *Szalay Ágoston*. 2. Magyar hölgyek levelei. Közli *Deák Farkas*. Bp. **1861**—1879. 1—2. köt.

SALAMON FERENC: Magyarország a török hódítás korában. Pest **1864.** 431 l.

RADVÁNSZKY BÉLA: Magyar családélet és háztartás a XVI. és XVII. században. 1—3. köt. Bp. **1879**—1896. 256, 406, 429 l.

VÁRADY ERZSÉBET: Adatok Erdély művelődéséhez János Zsigmond korában. Bp. **1910.** 111 l. (Művtört.Értek. 41.)

Ism.: *Perepatits István*, Száz 1911. 374.

SCHUSTLER EMILIA: Magyar társadalmi és családi élet 1570—1600-ig. Bp. **1912.** 111 l. (Művtört.Értek. 65.)

TAKÁCS SÁNDOR: Rajzok a török világból. 1—3. köt. Bp. **1917.** VIII, 438; 463; 457 l.

TAKÁTS SÁNDOR: Régi magyar kapitányok és generálisok. Bp. [**1923**]. 641 l.

TAKÁTS SÁNDOR: Magyar nagyasszonyok. Bp. [**1926**]. 538 l.

TAKÁTS SÁNDOR: A török hódoltság korából. Bp. [**1926**]. 570 l.

TAKÁTS SÁNDOR: Szegény magyarok. Bp. [**1927**]. 499 l.

SZABOLCSI BENCE: A XVI. század magyar tánczenéje. = Sz. B.: Népzene és történelem. Bp. 1954. 59—132., és Sz. B.: A magyar zene évszázadai. Bp. 1959. 157—208. — Sz. B.: Tanzmusik aus Ungarn im 16. und 17. Jahrhundert. Bp. 1970. 9—52. (Musicologia Hungarica 4.) [A tanulmány **1930**-ból való.]

BENDA KÁLMÁN: A magyar nemzeti hivatástudat története (a XV—XVII. században). Bp. **1937.** 128 l.

CSABAI ISTVÁN: A végvári magyarság és kultúrája. Bp. **1939.** 158 l. (A Magyarságtudomány könyvei 2.)

TOLNAI GÁBOR: Régi magyar főurak. Életforma és műveltség az újkorban. Bp. **1939.** 176 l. (A Magyar Történelmi Társulat könyvei 5.)

Ism.: *Bóka László*, Ország Útja 1939. 504—511. — *Halász Gábor*, Nyug 1939. II. 182. — *Joó Tibor*, ProtSz 1939. 484—485. — *Sárkány Oszkár*, Napk 1939. II. 277—280. — *Kardos Tibor*, Száz 1941. 207—210.

Magyar művelődéstörténet. 3. köt. A kereszténység védőbástyája. Bp. **1939.** 664 l.

ECKHARDT SÁNDOR: Két vitéz nemesúr levelezése a XVI. század végéről. Kiad. — —. Bp. **1944.** 220 l.

BALOGH JOLÁN: A magyar renaissance építészet. Bp. **1952.** 62 l.

LEGÁNY DEZSŐ: A magyar zene Tinódiig. = Tinódi Emlk. Bp. **1956.** 27—39.

JAKÓ ZSIGMOND: Az otthon és művészete a XVI—XVII. századi Kolozsváron. (Szempontok reneszánszkori művelődésünk kutatásához.) = Kelemen Emlk. Kolozsvár **1957.** 361—393.

ANGYAL, ANDREAS: Die Welt der Grenzfestungen. Ein Kapitel aus der südosteuropäischen Geistesgeschichte des 16. und 17. Jahrhunderts. = Südostdeutsche Forschungen **1957.** 311—342.

TAKÁTS SÁNDOR: Művelődéstörténeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. S. a. rend. *Benda Kálmán*. Bp. **1961.** XIII, 419 l., 12 t. (Nemzeti Könyvtár. Művelődéstörténet.)

BÁLINT SÁNDOR: Szegedi világ Debrecenben. = Debr DériMÉvk **1967.** 215—227.

MECÉNÁSOK

Az erdélyi fejedelmi udvar

Lásd még a kapcsolattörténeti rész „Olasz irodalom" c. fejezetét, valamint az „Egyes szerzők" rész „Báthori István" c. fejezetét.

DEÁK FARKAS: Báthory Istvánról szóló hősköltemény. = MKsz **1877.** 73—77.

DEÁK FARKAS: Báthory Zsigmondnak ajánlott könyv 1584-ből. = MKsz **1879.** 281—283.

SZÁDECZKY LAJOS: Báthory István könyvészetéhez. = MKsz **1887.** 47—58.

VERESS ENDRE: Izabella királyné. 1519—1559. Bp. **1901.** 516 l., 16 t. (M.T.Életr. 39.)

[Koltay-]Kastner, Eugenio: Un compositore italiano alla corte transilvana nel secolo XVI. = Corvina **1921.** 90—91.

[Koltay-]Kastner, Eugenio: Cultura italiana alla corte transilvana nel secolo XVI. = Corvina **1922.** 40—56. — Klny. is.

Gárdonyi Albert: A Báthoryak és a zeneművészet. = Muzsika **1929.** 33—36.

Kárpáthy-Kravjánszky Mór: Gromo, János Zsigmond testőrkapitánya. = Regn **1936.** 94—141.

Báthori István

Szövegek

Ötvös Ágoston: B. I. lengyel király levelei. 1576—1585. = MTT **1861.** VIII. 209—244.

Szádeczky Lajos: B. I. emlékirata a muszka cárhoz, 1581-ben. = Száz **1884.** 511—517. [Részletek magyar fordításban.]

B. I. erdélyi fejedelem és lengyel király levelezése. Kiad. *Veress Endre.* 1—2. köt. Kolozsvár **1944.** 386, 400 l. (Monumenta Transsilvanica.)

Ism.: *Makkai László*, Egyht 1945. 127—132.

B. I. levélváltása az erdélyi kormánnyal. Kiad. és bev. *Veress Endre.* Bp. **1948.** XL, 317 l. (MHHD 42.)

Irodalom

Buday Kálmán: B. I. erdélyi fejedelemsége. (1571—1576.) Szeged **1932.** VII, 236 l. (Kolozsvári—szegedi értekezések a magyar művelődéstörténelem köréből 20.)

Veress Endre: A történetíró B. I. király. = ErdMúz **1933.** 377—412. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 60. [A „Reminiscentiae regis Stephani Bathori" szövegkiadásával.]

Etienne Báthory, roi de Pologne, prince de Transylvanie. Cracovie **1935.** IV, 4, 592 l. [Tanulmánygyűjtemény.]

Veress Endre: B. I. király. Bp. **1937.** 378 l., 12 t.

Csorba Tibor: A humanista B. I. Bp. [**1944**]. 264 l.

Ism.: *Gerézdi Rabán*, Száz 1947. 302—303.

Makkai, László: Stefan Batory w Siedmiogrodzie. (Z węgierskiego przełoż. Andrzej Sieroszewski.) Warszawa **1961.** 231 l.

Nádasdy Tamás és más főúri mecénások

Horváth Mihály: Gróf Nádasdy Tamás élete, némi tekintettel korára. Buda **1838.** 148 l.

Nádasdy Tamás nádor családi levelezése. Kiad. *Károlyi Árpád, Szalay József.* Bp. **1882.** XXVIII, 261 l.

Földvári László: Perényi Péter és Siklósi Mihály, s a baranyai reformáció. = SpL **1894.** 13—18, 35—41.

Székegyházi: Suraklini Petrovics Péter. = DebrProtL **1903.** 370—373, 386—389.

Szmollány Nándor: A középkori Szeged műveltsége. Caspar Fraxinus de Zegedinus — Nádasdi Tamás levelezése. (1553—1562.) Szeged **1910.** 199 l., 8 t.

Payr Sándor: Protestáns volt-e Nádasdy Tamás? = ProtSz **1914.** 409—423, 475—489. — Klny is.

S. Szabó József: A Perényiek a magyar reformáció szolgálatában. Bp. **1923.** 92 l. (Bethlen könyvtár 6.)

Ism.: [*Zsinka Ferenc*] *Zs. F.*, ProtSz 1924. 64—66.

Gulyás József: Perényiek a magyar irodalomban. = AdZeműlénTört **1925/26.** — Klny.: Sátoraljaújhely 1926. 22 l.

Tárczy Árpád: Perényi Péter politikai magatartása tekintettel pártváltoztatásaira. = A sárospataki ref. főisk. ért. **1929/30.** 156—198.

Sinkovits István: Európai műveltség a magyar végvárak mögött. = Száz **1943.** 154—172. [Nádasdy Tamás sárvári udvaráról.]

Horváth István Károly: Sárvár szerepe a XVI. század magyar kultúrájában. = Tinódi Emlk. Bp. **1956.** 43—58.

Kultúrtörténeti szemelvények a Nádasdiak 1540—1550-es számadásaiból. Közli *Kumorovitz L. Bernát, M. Kállai Erzsébet.* S. a. rend. *Belényesy Márta.* 1—2. köt. Bp. **1959**—1960. 354, 329 l. (Történeti-Néprajzi Füzetek 1—2.)

Ism.: *Földes László*, Ethn 1962. 483—485. — *Baraczka István*, LK 1963. 289—291. — *Jenei Ferenc*, ItK 1963. 373—374.

Herény, Stefan von: Der Lockenhauser Kastellan des Thomas von Nádasd. = Burgenländische Heimatblätter **1961.** 42—49. [Stefan von Herény, 1543—1553.]

Szabó T. Attila: Daczó Máté fogarasi várnagy három levele Nádasdy Tamáshoz. = NyItudK **1962.** 373—376.

Katona Imre: Sárvár és a Nádasdyak a XVI. században és a XVII. század elején. = Savaria **1963.** 239—251.

Katona Imre: A Báthoryak, Batthyányak és Zrínyiek Habsburg-ellenes mozgalma a XVI. század második felében. = Savaria **1964.** 159—174.

Naszádos István: Mikor választották nádorrá Nádasdy Tamást? = VasiSz **1970.** 125.

KÖNYVEK, KÖNYVTÁRAK

Könyvtárak

Megjegyzés. Hans Dernschwam, Horváth Gergely, Istvánffy Miklós, Istvánfi Pál, Monoszlói András, Oláh Miklós, Telegdi Miklós és Zsámboki János könyvtáraira vonatkozólag lásd az „Egyes szerzők" c. fejezet rájuk vonatkozó irodalmának megfelelő tételeit.

RÓMER FLÓRIS: Rosos István könyvtára 1555-ből. = ArchÉrt **1872.** 201—203.

PÓR ANTAL: A pozsonyi társas káptalan egyik kanonokja és préposti helytartó házának leltára 1555-ből. = TT **1884.** 393—398. [Könyvek is.]

KEMÉNY LAJOS, ifj.: Egy kassai harangozó könyvtára 1580-ból. = MKsz **1888.** 328—330. [Henselius János.]

KŐSZEGHY SÁNDOR: XVI. századi könyvtáraink történetéhez. = MKsz **1894.** 302—303. [A kőszegi plébánia könyvei 1535-ben és a leleszi konvent könyvei.]

ILLÉSSY JÁNOS: Mathesy István váci püspök könyveinek leltára 1591-ből. = MKsz **1897.** 276—277.

[ERDÉLYI PÁL] E. P.: Könyvek és képek a Balassák birtokában. = MKsz **1899.** 413. [1582-i leltár.]

TAKÁTS SÁNDOR: Abstemius (Bornemissza) Pál püspök végrendelete. = ArchÉrt **1902.** 202—210. [Könyvek is.]

VERESS ENDRE: Báthory András b. püspök könyvtára. = MKsz **1905.** 1—26. [1579-ből.]

IVÁNYI BÉLA: Egy magyar főúr könyvtára a XVI. században. = MKsz **1909.** 94—95. [Bethlenfalvi Thurzó Szaniszló, 1586.]

[GULYÁS PÁL] G. P.: Haunolt János könyvtára 1595-ből. = MKsz **1922.** 175—180.

ZSINKA FERENC: Oklevelek a magyar reformáció első századából. = MProtEgyhtA **1928.** [23—24: Debreczeni János prédikátor könyveinek jegyzéke 1576-ból.]

BARÁTH BÉLA: A kolozsvári régi egyetemi könyvtár. = Erdélyi Tudósító **1941.** 144—146. [A Báthory-egyetem könyvtáráról.]

SABIN, BELU: Bódog Józsa. = NyItudK **1960.** 143—148. [Könyvtáráról is.]

KOVÁCS SÁNDOR IVÁN: Bornemisza Péter mecénásának könyvtárjegyzéke 1560-ból. = Itk **1962.** 83—89.

BORZSÁK ISTVÁN: Perneszith György könyvjegyzékéhez. = ItK **1962.** 628—632. [Megjegyzések az előző cikkhez.]

GÜNDISCH, GUSTAV: Franz Salicaeus. Ein Beitrag zur Reformationsgeschichte Siebenbürgens. = Geschichtswirklichkeit und Glaubensbewährung. Festschr. Friedrich Müller. Stuttgart **1967.** 204—219. [Berethalmi lelkész, megh. 1567. Könyvtárának maradványairól is.]

Vegyes adalékok

Magyar nyelvű feljegyzések könyvtolvajok ellen 1550-ből. = MKsz **1880.** 275.

ILLÉSSY JÁNOS: Egy renegát íródeák levele egy török könyvecske iránt. 1556 mart. 13. = TT **1894.** 189—190.

G. A.: Adalék a brassói könyvtár XVI. századi történetéhez. = MKsz **1901.** 419—421.

VISKI KÁROLY: Tordai Tamás lapszéli jegyzetei a XVI. századból. = MNyr **1906.** 222—224.

CSŰRY BÁLINT: Régi magyar bejegyzések egy XVI. századbeli könyvben. = ErdISz **1924.** 410—412.

KENÉZ GYŐZŐ: Könyvek leláncolása Magyarországon 1556-ban. = MKsz **1960.** 432.

KOVÁCH ZOLTÁN: Mossóczy Zakariás nyitrai püspök esztergomi breviáriuma. = MKsz **1965.** 164—167.

4. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL

Lásd még a reformáció irodalmának kapcsolattörténeti részét, valamint Balassi Bálint irodalmának „Kapcsolatok" című fejezetét. (250–253. és 288–289. l.)

KÜLFÖLDIEK MAGYARORSZÁGON

Giorgio Blandrata

Burián Mihály: Dissertatio historico-critica de duplici ingressu in Transsilvaniam Georgi Blandratae. Gyulafehérvár **1806.** XXVIII, 288 l.

Jakab Elek: Néhány adat Blandrata György élete és jelleme ismeréséhez. = KerMagv **1877.** 1–32.

M.: Honterus, Davidis und Blandrata auf dem Index. = Korrespondenzblatt **1884.** 105.

Kanyaró Ferenc: Blandrata György. = UnitKözlöny **1895.** 5–7.

Vass Miklós: Gúnyvers Blandrata ellen. = KerMagv **1898.** 32–33.

Borbély István: Melyik évben kezdődött az unitarizmus Erdélyben? = ErdMúz **1931.** 224–239.

Benczédi Pál: Blandrata György (halála 450 éves évfordulójára). = KerMagv **1938.** 140–142.

Botár Imre: Az ismeretlen Blandrata. = UnitÉlet **1952.** 4. sz.

Zsakó István: Blandrata az orvos. = UnitÉlet **1961.** 8. sz.

Raffy Ádám: Il medico italiano Giorgio Blandrata. = Atti del primo Congresso Europeo di Storia Ospitaliera (di 12 giugno 1960). Reggio Emilia **1962.** 1042–1054.

Raffy Ádám: Blandrata György olasz orvos és a XVI. századbeli Erdély közegészségügye. = CommBHMH **1962.** 26. sz. 51–64.

Zsakó István: Blandratát támadó gúnyvers. = CommBHMH **1965.** 37. sz. 295–296.

Jiga, Cajus T.: Traits essentiels dans le caractère du docteur Georges I. Blandrata, médecin et conseiller d'état des princes de Transylvanie (1515–1588). = Pagine della Storia di Medicina 1969. 70–77. és Atti del XXI Congresso Internazionale di Storia della Medicina (Siena, 1968). Roma **1969.** 410–416.

Racoveanu, Helene–Bart, C.–Hulea, Eug:. Georges Blandrata, médecin de Saluce et son étrange activité en Transylvanie. = Atti del XXI Congresso Internazionale di Storia; della Medicina (Siena, 1968). Roma **1969.** 539–545.

Conrad Cordatus

Pokoly József: Cordatus Konrádról. = ProtEgyhIskL **1892.** 858–860.

Payr Sándor: Cordatus Konrád budai pap, Luther jó barátja. = Ösvény **1928.** 23–64. — Klny.: A Luther-könyvtár és múzeum füzetei 5.

Ism.: *Soós Béla*, TheolSz 1931/32. 377–378.

Payr Sándor: Cordatus Konrád könyvecskéje Magyarország és Ausztria romlásáról. (1529.) = Ösvény **1929.** 163–171. — Klny.: A Luther-könyvtár és múzeum füzetei 10.

Kiš, Igor: Konrád Cordatus — reformator stredného Slovenska. = Cirkevné listy **1959.** 92–95, 120–124. — Konrád Cordatus, der Reformator der mittleren Slowakei. = Lutherische Rundschau (Hamburg) 1960/61. 252–259.

Hamann, Gustav: Conradus Cordatus Leombachensis. = Jahrbuch des Oberösterreichischen Musealvereins (Linz) **1964.** 250–278. — Klny. is.

Ism.: *Heckenast Gusztáv*, Száz 1965. 533.

Wiczián, Dezső: Beiträge zu Leben und Tätigkeit des Conrad Cordatus. = Archiv für Reformationsgeschichte **1964.** 219–222.

Carolus Clusius

Clusius egy levele báró Batthyány Boldizsárhoz. = ErdMúz **1877.** 94–95. [1587.]

Istvánffy Gyula: A Clusius-codex mykologiai méltatása adatokkal Clusius életrajzához. Bp. **1900.** 176 l.

GÁYER GYULA: Clusius Károly (1526—1609) és Vas-vármegye természetrajzi irodalma. = Vasvármegye és Szombathely Város Kultúregyesülete és a Vasvármegyei Múzeum Évk **1926/27.** II. 163—169.

HUNGER, F. W. T.: Charles de l'Escluse, Nederlandsch Kruidkundige. 'S-Gravenhange **1927**—1943. Vol. 1—2.

ERNYEY JÓZSEF: Clusius és Báthory István. Pécs **1935.** 22 l. (Klny. Botanikai Közl.)

BARLAI SZABOLCS: A Clusiusnál található magyar növénynevek kérdése. = MNy **1948.** 69—72, 151—153; 1949. 91—93.

AUMÜLLER, STEPHAN: Carolus Clusius, der Begründer der botanischen Forschung im Raum des heutigen Burgenlandes. = Burgenländische Heimatblätter **1967.** 98—107.

Christian Francken

JAKAB ELEK: Gerendi János és Franken Keresztély. = KerMagv **1893.** 33—38.

POKOLY JÓZSEF: Franken Keresztély közli véleményét Gerendi Jánossal a szombat megüléséről, a vérnek és fúlva halt állat húsának megevéséről. = M. Prot. Egyht. Adattár **1910.** 158—160. [1585-i levél.]

Gablman Miklós

SZILÁGYI SÁNDOR: G. M. XVI. századi hadtörténeti író munkáiról. = MKsz **1881.** 134—136.

THALLÓCZY LAJOS: G. M. császári hadi történetíró emlékezete. = TT **1896.** 577—645.

THALLÓCZY LAJOS: Adatok G. M. és Blotius Hugó viszonyához. = TT **1897.** 422—438.

PAYR SÁNDOR: G. M. csepregi rektor és történetíró. = EvEgyhÉ **1913/14.** 3—4, 12—14.

TAKÁTS SÁNDOR: A megvetett és gyűlölt magyarság. = T. S.: Régi idők, régi emberek. Bp. **1922.** 3—27. — Ua. 2. kiad. Bp. [1930]. 5—30.

Petrus Illicinus

[BÉKESI] CONCILIA EMIL: Adatok magyar tudósok és írók életéhez. = TT **1881.** 258—267.

KOLLÁNYI FERENC: Illicini Péter. = Száz **1895.** 239—249, 342—353. [SÖRÖS PONGRÁC kiegészítései: MKsz 1895. 287—288.]

SÖRÖS PONGRÁC: Illicini Péter életéhez. = Száz **1897.** 804—809.

SÖRÖS PONGRÁC: Illicini Péterről. = MKsz **1899.** 346—351.

Adam Neuser

GYÖRGY ZSIGMOND: Neuser Ádám. = Száz **1911.** 781—785.

KATHONA GÉZA: Megjegyzések Neuser Ádám életrajzához és ideológiájához. = ItK **1963.** 328—334.

Jacobus Paleologus

Szövegek

SZCZUCKI, LECH: J. Paleologa traktat „De veritate narrationis novae S. Scripturae." = Odrodzenie i Reformacja w Polsce **1970.** 189—201.

Irodalom

LANDSTEINER, KARL: J. P. Wien **1873.** 54 l. — Klny.: Programm des Josefstädter Gymnasiums.

Ism.: [FRAKNÓI VILMOS] F. V., Száz 1874. 45—50.

JIREČEK, J.: Jakub Paleolog. = Časopis Matice moravske **1875.** 2—6.

KROPF, LEWIS L.: Dr. J. P. = The Hungarian Spectator **1913.** 87—88.

PIRNÁT, ANTAL: J. P. = Studia nad arianizmem. Warszawa **1959.** 73—129. — Klny. is.

PIRNÁT, ANTAL: Die Ideologie der Siebenbürger Antitrinitarier in den 1570er Jahren. Bp. **1961.** [54—116: P. J.-ról.]

DOSTÁLOVÁ-JENISTOVÁ, RŮŽENA: Autografy Jacuba Paleologa v třebonškem archivu. = Zprávy Jednoty klasických filolog **1964.** 153—173.

DOSTÁLOVÁ-JENISTOVÁ, RŮŽENA: J. P. = Byzantinische Beiträge (Berlin) **1964.** 153—175. — Klny. is.

RILL, GERHARD: J. P. (c. 1520—1585.) = Mitteilungen des österreichischen Staatsarchivs **1965.** 28—86. — Klny. is.

GÜNDISCH, GUSTAV: Zum Siebenbürgischen Aufenthalt des J. P. = Revues des Etudes sud-est européennes **1966.** 71—79.

SZCZUCKI, LECH: Jakub z Chios-Paleolog. = Odrodzenie i Reformacja w Polsce **1966.** 63—91; 1968. 5—50.

BODOR ANDRÁS: P. Jakab tanítása a türelmességről. = Ko **1968.** 1057—1064.

Antonio Possevino

Szövegek

Antonii Possevini S. J. Transilvania. (1584.) Ed. *Andreas Veress.* Bp. 1913. XXII, 287 l. (Fontes Rerum Transylvanicarum 3.)

BASCAPÈ, GIACOMO: Le relazioni tra l'Italia e la Transilvania nel sec. XVI. Note e documenti. Roma **1932.**

BASCAPÈ, GIACOMO: Le condizioni dell'Ungheria nel 1584 secondo una relazione di Antonio Possevino. = L'Europa Orientale **1934.** 17—33.

és W. J.: Irodalmi tanulmányok. Bp. 1957. 93—103.

CSORBA TIBOR: Hungarica a magyar végvárak lengyel poétájának költészetében. = Mságtud **1942.** 329—349. [Adam Czahrowski.]

CSORBA TIBOR: Czahrowski Ádám XVI. századi lengyel katonaköltő Magyarországon. = EPhK **1942.** 204—214.

WALDAPFEL JÓZSEF: A krakkói egyetem s a magyar és lengyel szellemi élet kapcsolatai a renaissance korában. = EPhK **1946.** 27—46. — Le rôle de l'université de Cracovie dans la culture hongroise. = AnnUnivScientBp. S.Phil. 1964. 3—16., és W. J.: A travers siècles et frontières. Bp. 1968. 7—26.

PAPP GÉZA: Ismeretlen Kochanowski-fordítások a XVI—XVII. századból. = ItK **1961.** 328—340.

BALÁZS, JÁNOS: Der Einfluss des polnischen Humanismus auf die Herausbildung der polnischen und ungarischen Nationalgrammatik. = La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. Bp. **1963.** 289—312.

KOVÁCS ENDRE: A krakkói egyetem és a magyar művelődés. Bp. **1964.** 228 l.
Ism.: *Havas László*, ItK 1965. 263—267. — *Holl Béla*, MKsz 1965. 83—84. — *Révész Imre*, Száz 1965. 564—566.

KAPELUS, HELENA: Zápolya Zsigmond udvara Gruszczynski epigrammáiban. = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 145—160. — Dwór Jana Zygmunta Zapolyi w epigramatach Jana Gruszczyńskiego. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 107—120.

VARJAS BÉLA: A magyar könyvkiadás kezdetei és a krakkói magyar nyelvű kiadványok. = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 79—128. — Początki węgierskiego drukarstwa i krakowskie druki w języku węgierskim. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 66—94.

NÉMET KAPCSOLATOK

[TURÓCZI-]TROSTLER JÓZSEF: Az „Igen hasznos es draga nemes receptum" német eredetije. = ItK **1913.** 385—390.

[TURÓCZI-]TROSTLER JÓZSEF: Tréfás német receptumok és az „Igen hasznos és drága nemes receptom". = EPhK **1916.** 347—349.

KIRÁLY, GEORG: Deutsche Sagen und Schwänke in einem ungarischen Teufelsbuche. = UngJb **1921.** 242—245.

PUKÁNSZKY BÉLA: Mohács és az egykorú német közvélemény. = Mohácsi Emlk. Bp. **1926.** 277—293.

MOÓR, ELEMÉR: Über das Märchen von der verwünschten Königstochter: Grimm Nr. 93. (Ein Meisterlied des Sachs und ein ungarisches Volksbuch.) = Gragger Emlk. Berlin—Leipzig **1927.** 185—220.

PUKÁNSZKY, BÉLA: Sebestian Tinódi und der deutsche Zeitungsgesang. = Gragger Emlk. Berlin **1927.** 115—121. — Klny. is.
Ism.: UngJb 1928. 189. — ZeSz 1928. 112.

KOZÁKY, ISTVÁN: Holbeins Einfluss im ungarischen Todesgedicht von Georgius Pesti. = Deutsch-Ungarische Heimatsblätter **1929.** 140—146.

CAPESIUS, BERNHARD: Sebastian Francks Verdeutschung des „Tractatus de ritu et moribus Turcorum". = Deutsche Forschung im Südosten **1944.** 103—128.

V. KOVÁCS SÁNDOR: Egy középkori mesegyűjtemény: a Stricker. = ViF **1960.** 219—221.

OLASZ KAPCSOLATOK

Szegedi Pál, XVI. századbeli olasz költő. = MKsz **1877.** 257—258.

HEINRICH GUSZTÁV: Boccaccio XVI. századi költészetünkben. = Figy **1880.** VIII. 92—106.

HEINRICH GUSZTÁV: Boccaccio élete és művei. Bp. **1881.** 248 l. [178—239: Boccaccio XVI. századi költészetünkben.]

KEMÉNY ISTVÁN: Boccaccio XVI. századbeli elbeszélő költészetünkben. Nagybecskerek **1884.** 42 l.

SULICA SZILÁRD: Adalékok Jovius „Historiarum sui temporis" magyar vonatkozásainak forrásaihoz. Bp. **1907.** 186 l.

VISNOVSZKY REZSŐ: Széphistóriáink olasz—latin csoportja. Bp. **1907.** 180 l.

[TÓTH LÁSZLÓ] T. L.: Forgách Ferenc és Possevino. = Religio **1911.** 291—292.

DÉZSI LAJOS: Egy elveszett magyar verses Boccaccio-novella. = It **1913.** 257—259.

TÓTH LÁSZLÓ: Forgách Ferenc és Possevino. Nagykáta **1913.** 9 l.

KIRÁLY GYÖRGY: Két Boccaccio-novella XVI. századi irodalmunkban. = It **1918.** 311—314.

[KOLTAY-]KASTNER, EUGENIO: Un compositore italiano alla corte transilvana nel secolo XVI. = Corvina **1921.** 90—91.

[KOLTAY-]KASTNER, EUGENIO: Cultura italiana alla corte transilvana nel secolo XVI. = Corvina **1922.** 40—56. — Klny. is.

ELEK OSZKÁR: János Zsigmond és egy olasz író. = TörtSz **1928.** 133—138. [Dionigi Atanagi.]

MÁLLY FERENC: Istvánffy Pál széphistóriája és Boccaccio századik novellája. = A szegedi leánylíceum ért. **1930/31.** 3—9.
Ism.: *N. S.*, It 1932. 13.

BASCAPÈ, GIACOMO: Le relazioni fra l'Italia e la Transilvania nel secolo XVI. Note e documenti. Roma **1931.** 198 l. (Pubblicazioni dell'Istituto per l'Europa orientale 2. serie 20.)

SZABOLCSI BENCE: Egy XVI. századi magyar költemény nyoma az olasz irodalomban. = ItK **1933.** 134—135.

GÁSPÁR P.: Báthory István és Palestrina. = A bp.-i érs. kat. reálgimn. ért. **1933/34.**

VÁRADY, EMERICO: Relazioni di Giovanni Zsámboky (Sambucus) coll'umanesimo italiano. = Corvina **1935.** 3—54. — Klny. is.
Ism.: *Kardos Tibor*, EPhK 1936. 389—392.

BÁNFI, FLORIO: Marina Ghetaldi da Ragusa e Tommaso Segeth da Edimburgo. A proposito dei codici Vat. Lat. 9585 e Barb. Lat. 4341 della Biblioteca Vaticana. = Archivio Storico per la Dalmazia **1938.** XXVI. 322—345. — Klny. is.

PÁKAY ZSOLT: Magyarok, akik Rómában léptek a jezsuita rendbe, 1556—64 között. = Jezsuita Történeti Évk. **1942.** 478—480.

VARGA SÁNDOR: Barbaro Daniel (1513—1570). Bp. **1944.** 61 l. [Költemény szerzője Izabelláról.]

TRENCSÉNYI-WALDAPFEL IMRE: Petrarca szonettje Brodarics levelében. = ItK **1957.** 227—229.

VÁRADY, EMERICO: La figura di Sigismundo Báthory principe di Transilvania in documenti inediti e poco noti. = Memorie dell'Accademia delle Scienze in Bologna. Classe Scienze Morali **1960.** VIII. 165—190.

BARLAY Ö. SZABOLCS: A humanista Báthori András itáliai útja. = ItK **1964.** 667—672.

SZÉKELY GYÖRGY: Olasz színész budai útjai 1527 és 1532 között. = FK **1964.** 387—389.

ANGYAL, ANDREA: Tradizione neoplatonica e umanesimo ungherese. = L'opera e il pensiero di Giovanni Pico della Mirandola nella storia dell'umanesimo. Vol. 2. Firenze **1965.** 389—397.

MÁTRAI LÁSZLÓ: Az itáliai „averroizmus" hatása a XVI. századi Magyarországon. = MFilSz **1965.** 401—409. — L'evoluzione del pensiero averroistico nell'Europa orientale del '500. = Ungheria d'oggi 1965. 1. sz. 11—19. (Atti del Convegno Italo-Ungherese di studi rinascimentali, Spoleto 1964.) — The influence of Italian "averroism" in the 16th century Eastern Europe. = Studia Philosophica 1965.

TARDY, LUDOVICO: Aspetti della fortuna di Pico nella cultura ungherese. Petrus Monedulatus Lascovius. = L'opera e il pensiero di Giovanni Pico della Mirandola nella storia dell'umanesimo. Vol. 2. Firenze **1965.** 399—403.

BARLAY Ö. SZABOLCS: Adatok a petrarkizmus magyarországi történetéhez. (Olasz petrarkista költők antológiája az erdélyi udvarban.) = ItK **1966.** 183—190. — Contributi alla storia del petrarchismo ungherese. = Italia ed Ungheria. Bp. 1967. 135—145.

KOVÁCS SÁNDOR IVÁN: Dante neve százötven év magyar irodalmában. (1521—1664.) = A.Univ.Szeg. A.Hist.Litt. **1966.** 23—41. — Dante nella letteratura ungherese antica. (1521—1664.) = Italia ed Ungheria. Bp. 1967. 157—171.

KAPOSI, MÁRTON: Le prime tracce dell'influenza di Machiavelli nella letteratura ungherese. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 173—183.

FALVI, Z[OLTÁN]: Diruta — Il Transilvano, 1593. = StudMus **1969.** XI. 123—131. [A Báthory Zsigmondhoz írt dedikáció közlésével.]

V. KOVÁCS SÁNDOR: Brodarics levele egy olasz humanistához. = ItK **1970.** 370—372.

OSZTRÁK KAPCSOLATOK

Lásd még Zsámboki János szakirodalmának megfelelő tételeit.

BAUCH, GUSTAV: Caspar Ursinus Velius, der Hofhistoriograph Ferdinand's I. und Erzieher Maximilian's II. = UngRevue **1887.** 1—43, 201—240.

THALLÓCZY LAJOS: Adatok Gablman Miklós és Blotius Hugó viszonyához. = TT **1897.** 422—438.

MENCSIK FERDINÁND: Blotz Hugó levelezése a magyarokkal. = TT **1907.** 199—227.

MENCSIK FERDINÁND: A Paduában tanuló Blotz Hugó levelezése erdélyi és magyarországi barátaival. (1571—1574.) = ErdMúz **1910.** 22—50.

WACZULIK MARGIT: Ismeretlen magyar vonatkozású részek I. Ferdinánd udvari történetírójának munkájából. = Történetírás **1939.** 149—160. [Caspar Ursinus Velius.]

ERNUSZT, JOHANNA: Die ungarischen Beziehungen des Hugo Blotius. Beiträge zur Geschichte des Humanismus in den Donauländern aus dem Briefwechsel eines Wiener Humanisten im XVI. Jahrhundert. = BécsiTörtIntÉvk **1940.** 7—53.

SZLOVÁK IRODALOM

Lásd még a Fanchali Jób-kódex (255. l.) és a Szilágyi és Hajmási széphistória (260. l.) irodalmának megfelelő tételeit.

Historické piesne. [Kiad.] *R. Brtáň, A. Melicherčík.* Bratislava **1953.**

Sziklay László: A szlovák históriás énekek problémájához. = FK **1956.** 113—124.

Csanda, Sándor: Slovenská a maďarská historická pieseň o Sihoti. = Slovlit **1958.** 448—455. — Szlovák és magyar históriás ének Szigetvárról. = Cs. S.: Valóság és illúzió. Bratislava 1962. 19—36.

EGYÉB KAPCSOLATOK

Szegedi Gergely énekes könyve XVI. századbeli román fordításban Protestáns hatások a hazai románságra. Írták *Sztripszky Hiador* és *Alexits György.* Bp. **1911.** 232 l.

Perott, Joseph de: Die Ungarn im Ritterspiegel. = UngRschau **1912.** 874—876. [XVI. századi spanyol lovagregény.]

Révész Imre: Jegyzetek Méliusz Péter és a cseh-morva atyafiak levélváltásához. = TheolSz **1939.** 35—40.

Trencsényi-Waldapfel Imre: Két közmondás Mohács Magyarországáról. = Mságtud **1943.** 214—216., és T.-W. I.: Humanizmus és nemzeti irodalom. Bp. 1966. 47—49, 380.

Klaniczay, Tibor: L'Humanisme néerlandais et la poésie de la Renaissance hongroise. = De Nieuwe Taalgids (Groningen) **1961.** 302—311.

Drozdik Margit, H.: Adalékok a XVI. századi németalföldi és a magyar humanizmus kapcsolatához. = Acta Academiae Pedagogicae Szegediensis. Series Historica **1964.** 161—173.

Baumgarten Sándor: Don Quijote Magyarországa. = ItK **1970.** 363—369.

BALASSI BÁLINT
1554—1594

Bibliográfia

B. B. minden munkái. Kiad. és bev. *Dézsi Lajos* 1. köt. Bp. **1923.** [XCVIII—CLI.: Bibliográfia.]

Szövegek

KIADÁSOK

Gyarmathi B. B. költeményei. Kiad. és bev. *Szilády Áron*. Bp. **1879.** LIII, 354 l.

B. B. minden munkái. Kiad. és bev. *Dézsi Lajos*. 1—2. köt. Bp. **1923.** CLI, 796 l.

Ism.: [*Alszeghy Zsolt*] *A. Zs.*, Élet 1924. 9. sz. 179. — *Babits Mihály*, Nyug 1924. I. 591—606., és *B. M.*: Élet és irodalom. Bp. 1929. 68—93., *B. M.*: Írás és olvasás. Bp. 1938. 275—299., *B. M.*: Összes munkái. Bp. [1946]. 993—1020. — *Kéky Lajos*, BpSz 1924. 196. köt. 158—160. — *Kocsis Lénárd*, ItK 1924. 66—68. — *Kristóf György*, Ptűz 1924. I. 198—200. — MBiblSz 1924. 123—124.

Gyarmati B. B.-nak Istenes éneki. Hasonmásban kiad. *Varjas Béla*. Bp. **1941.** 6, 190, VI l.

Ism.: [*Csery-*]*Clauser Mihály*, KatSz 1941. 349. — *Harsányi András*, ProtSz 1941. 64. — *K. Gy.*, It 1942. 175. — *Trócsányi Zoltán*, MKsz 1942. 80—82.

Balassa-kódex. Kiad. és bev. *Varjas Béla*. Bp. **1944.** XXXIV, 196 l., 92 t.

Ism.: *Eckhardt Sándor*, MKsz 1944. 181—187. — *Tolnai Gábor*, It 1945. 33—34. — *Prohászka János*, MNyr 1947. 29—30. — *Vértes O. András*, EPhK 1948. 116—117.

B. B. összes művei. Kiad. *Eckhardt Sándor*. 1—2. köt. Bp. **1951**—1955. 429, 159 l. [1. köt.: Költemények, Júlia pásztorjáték, emlékiratok, levelezés; 2. köt.: Prózai művek, pótlások, javítások. — Kritikai kiadás.]

Ism.: *Jenei Ferenc*, It 1956. 95—97. — *Komlovszki Tibor*, ALitt 1959. 451—456.

B. B. összes versei. Kiad. *Bóta László*. Bev. *Fekete Sándor*. [Bp.] **1954.** 272 l., 1 t. (MKl)

Ism.: *Pirnát Antal*, It 1955. 363—370. [Új életrajzi fejtegetéssel.] — *Vita Zsigmond*, Utunk 1957. 37. sz. — *Stoll Béla*, ItK 1958. 580—581.

B. B. összes versei és levelei. Kiad. *Eckhardt Sándor*. Bp. **1955.** 398 l.

Ism.: *Stoll Béla*, ItK 1958. 580—581.

B. B. összes versei. [Utószó: *Székely János.*] Bukarest [**1957.**] 204 l.

Ism.: *Veress Dániel:* Céltévesztett utószó. IgSzó 1957. 638—639. — *Nagy István*, Utunk 1958. 5. sz. — *Stoll Béla*, ItK 1958. 580—581. — *Szigeti József*: Az új B.-kiadás utószavához. Utunk 1958. 5. sz.

B. B. Szép magyar komédiája. A Fanchali Jób-kódex magyar és szlovák versei. Kiad. *Ján Mišianik, Eckhardt Sándor, Klaniczay Tibor*. Bp. **1960.** 207 l. (It.Füz. 25.)

Ism.: *Csanda Sándor*, ItK 1960. 718—722., és *Cs. S.*: Hidak sorsa. [Bratislava] 1965. 9—22. — *Milan Hamada*, Česká literatura 1960. 507—508. — *Megyer Szabolcs*, Mtanítás 1960. 6. sz. 46—47. — *Nemeskürty István*, Vság 1960. 106—108. — *Komlovszki Tibor*, ALitt 1961. 370—372. — *Csanda Sándor*, StudSlav 1962. 179—187.

Gyarmathi B. B.-nak Thirsisinek Angelicával, Sylvanusnak Galatheával való szerelmekről szép magyar comoedia. A költő nyelvére és a mai helyesírásra átírta s a hiányokat kiegészítette *Eckhardt Sándor*. Bp. **1960.** 115 l.

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Kiad. és bev. *Kardos Tibor*. Bp. **1960.** [845—944: Szép magyar comoedia.]

B. B. összes versei és Szép magyar komédiája. Kiad. *Eckhardt Sándor*. Utószó: *Klaniczay Tibor*. [Bp.] **1961.** 253 l.

Ism.: *Kovács Sándor Iván*, ItK 1963. 370—373.

B. B. összes versei és Szép magyar komédiája. Kiad. és bev. *Szigeti József*. Bukarest **1965.** 355 l.

Ism.: *mózes*, Utunk 1965. 41. sz.

B. B. összes versei. Szép magyar comoediája és levelezése. 2. bőv. kiad. Kiad. és az

idegen nyelvű szövegeket ford. *Eckhardt Sándor*. Bp. **1968.** 400 l.
Ism.: *Komlovszki Tibor*, ItK 1970. 264—265.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Szentkuti Sándor: B. B. XVI-dik századbeli magyar költőnknek négy éneke. = SzépLitÁj a TudGyűjt-hez **1821.** 135—143. [Közlés az 1738-as debreceni kiadásból.]
Thaly Kálmán: B. B. kiadatlan költeményeiből. = Figy **1876.** I. 53—54. [A fülemüléhez c. vers közlése.]
Thaly Kálmán: Még egy virágének B.-tól. = Figy **1876.** I. 300—302. [Ha ki akar látni . . .]
Erdélyi Pál: B. B. komédiája. = MKsz **1900.** 1—16. [Szövegkiadás tanulmánnyal.]
Eckhardt Sándor: A körmendi B.-emlékek. = EPhK **1943.** 26—48. [Levélközlések, versvariánsok.]
Stoll Béla—Pais Dezső: B. B. ismeretlen versrészletei. = MNy **1952.** 166—175. [Fakszimilével.]
Csanda Sándor: A Fancsali-kódex erdélyi vonatkozásai. = Kor **1959.** 830—840. [A Szép magyar komédia ajánlása és prológusa, az ajánlás fényképmásolatával.]
Komlovszki Tibor: B. kiadatlan végrendelet-töredéke. = ItK **1961.** 710—711.
Komlovszki Tibor: B. B. magyar nyelvű végrendelete. = MNy **1962.** 378—380.

LEVELEZÉS

Hatos Gusztáv: B. B. levele Móricz Balázshoz. 1585. júl. = Száz **1876.** 90—92.
Erdélyi Pál: B. B. levelei. = ItK **1899.** 385—402. [Három magyar nyelvű levele kísérő tanulmánnyal.]
Lukinich Imre: Adalék B. B. életéhez. = ErdMúz **1903.** 532—533.
Szádeczky Lajos: B. B. levele Zamojszki János lengyel főcancellárhoz. = ItK **1908.** 485—486. [Az előző levél újraközlése.]
Lukcsics Pál: B. B. levele Melith Istvánhoz, a szepesi kamara főnökéhez. = ItK **1929.** 103—104. [1587.]
Eckhardt Sándor: B. B. ismeretlen levelei. = Mságtud **1942.** I. 176—183.
Eckhardt Sándor: B. B. ismeretlen levele. = It **1949.** 148—150.
V. Kovács Sándor: B. B. ismeretlen levele. = ItK **1961.** 445.
Eckhardt Sándor: B. B. toborzó levele. = ItK **1961.** 570—571. [Kiegészítés az előző közléshez.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Erdélyi Pál: B. B. 1551—1594. Bp. **1899.** 251 l. (M.T.Életr.)
Ism.: *Gyulai Ágost*, EPhK 1901. 305—314. — *-r*, Száz 1904. 351—358.
Eckhardt Sándor: B. B. Bp. [**1941.**] 224 l.
Ism.: *Bóka László*, OrszÚtja 1942. 4. sz. — *Fábián István*, It 1942. 96—99., és So 1942. 136—138. — *Gál István*, ErdHel 1942. 240—241. — *Gáldi László*, BpSz 1942. 263. köt. 252—255. — *Gerézdi Rabán*, Élet 1942. 281. — *Gönczy Gábor*, ProtSz 1942. 254—256. — [*Hankiss János*] *Hungarus Viator*, DebrSz 1942. 191—192. — [*Kelemen János*] *k.k.*, KN 1942. 3. sz. — *Kenyeres Imre*, Diár 1942. 232—233. — *Pénzes Balduin*, KatSz 1942. 190—191. — *Rónay György*, Vig 1942. 358—359. — *Semjén Gyula*, MKult 1942. I. 98. — *Trócsányi Zoltán*, MKsz 1942. 80—82. — *Varjas Béla*, EPhK 1942. 360—364. — *Császár Ernő*, ItK 1943. 69—71. — Jelentés a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. Berzeviczy Albert-alapítványa jutalomdíjának odaítéléséről. AkÉrt 1943. 73—78. [Jutalomra javasolja Eckhardt részletesen elemzett monográfiáját.]
Eckhardt Sándor: Az ismeretlen B. B. Bp. **1943.** 313 l. [Számos levél és irat közlésével.]
Ism.: *Fábián István*, MKult 1943. II. 114. — *Makay Gusztáv*, Diár 1943. 255. — *Heszke Béla*, Ptűz 1944. 89. — *Lelkes Tibor*, ÚjMMus 1944. 156—157. — *Kerecsényi Dezső*, ItK 1944/45. 68—70. — *Lendvay Magda*, LK 1942/45. 407—408. — *Szekfű Gyula*, Száz 1945/46. 278—281. — *Waldapfel József*, EPhK 1946. 112—115. — *Angyal Endre*, It 1947. 64—65.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

Eötvös Lajos: Még néhány szó B. B.-ról. = Figy **1871.** 135—136. [Hozzászólás Szathmáry cikkéhez.]
P. Szathmáry Károly: B. B. = Figy **1871.** 100—103, 112—115.
Thaly Kálmán: B. B. és újon fölfedezett versei. = Száz 1875. 1—33.
[Péterfy Jenő] p. j.: Egy magyar költő a XVI. századból. B. B. = Egyetértés **1879.** ápr. 16., és P. J. összegyűjtött munkái. 3. köt. Bp. 1903. 320—331.
Benedek Albert: A XVI. század kedélyhangulata és b. B. B. = TörtRégÉrt **1884.** 168—187.

GAÁL MÓZES: B. B. báró élete és költészete. Pozsony **1898.** 40 l. (Nemzetünk nagy költői 4.)
SCHLEIMINGER BELLA: Egy magyar troubadour 1551—1594. = MSzalon **1900.** 97—112.
KÁLMÁN SÁMUEL: Báró gyarmati B. B. és báró várkonyi Amade László. Bp. **1905.** 62 l.
SZÉCHY KÁROLY: B. B. (1551—1594). = Báró B. B. és gróf Zrínyi Miklós. Bp. **1905.** (Magyar Remekírók) 5—83.
ECKHARDT SÁNDOR: B. B. = Napk **1924.** 163—166.
BÁNYAI KORNÉL: B. B. = Tanulmánykötet. Ajtay Miklós, Bányai Kornél stb. írásai. Paris **1927.** 23—30. (A párizsi Magyar Akadémia könyvtára I.)
KOVÁCS LÁSZLÓ: B. B. = ErdHel **1928.** 544—546.
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ: B. B. = Nyug **1931.** II. 271—280., és B. B. verseiből. Zrínyi Miklós: A szigeti veszedelem. Bp. [1934]. I—XXIII. [Előszóként.] (Élő Könyvek, MKl 41.); K. D.: Lenni vagy nem lenni. Bp. [1940]. 29—47.
RADNÓTI MIKLÓS: Egy nagy vándorköltő változó arca. = MHírlap **1934.** aug. 19., és R. M.: Tanulmányok, cikkek. Bp. 1956. 105—114. [B. B. címen.]
ECKHARDT, ALEXANDRE: Le premier poète hongrois. Valentin B. = NRH **1935.** I. 270—274.
VÁRKONYI NÁNDOR: B. B. = V. N.: Magyar katonaköltők. Pécs [**1940**]. 67—87.
NÉMETH LÁSZLÓ: B. B. = N. L.: Készülődés. A Tanú előtt. 2. köt. Bp. [**1941**]. 49—54.
TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: B. B. = T.-T. J.: Realizmus és irodalomtörténet. (Hét kis tanulmány.) Bp. **1946.** 19—22. (Szellem és irodalom 8.)
RÓNAY GYÖRGY: Istenhez hanyatló árnyék. = Vig **1951.** 337—346.
ECKHARDT SÁNDOR: B. B. = Természet és Társadalom **1954.** 619—622.
JANKOVICH FERENC: B. nótájára. = Új Hang **1954.** 11—12. sz. 104—111.
KOVÁCS LÁSZLÓ: B. B. (1554—1594). = Az Út **1954.** 39. sz.
PÁLMAI KÁLMÁN: B. B. Bp. **1954.** 39 l. — Zsizny i tvorcsesztvo velikogo vengerszkogo poeta (1554—1594). [Bp. 1955]. 50 l.
SZIGETI JÓZSEF: B. B. = Utunk **1954.** 24. sz.
TOLNAI GÁBOR: B. B. ünnepére. = Csill **1954.** 2117—2127., és T. G.: Vázlatok és tanulmányok. Bp. 1955. 5—22, 175—176.
VAJDA LÁSZLÓ: B. B. Születésének 400. évfordulójára. = Ttáj **1954.** 282—297.
REMÉNYI, JÓZSEF: Three Hungarian poets. B. B., Miklós Zrínyi, Mihály Csokonai Vitéz. Washington **1955.** 64 l.
SZENTIMREI JENŐ: Harcmezők hőse, csalogányok versenytársa. = Sz. J.: Vallomások. Tanulmányok. Marosvásárhely **1956.** 51—62.
BÁN, IMRE: La poésie humaniste hongroise au XVIe siècle: Valentin B. = ALitt **1960.** 113—130.
GERÉZDI RABÁN: B. B. = Kr **1967.** 5—6. sz. 13—26., és G. R.: Janus Pannoniustól B. B.-ig. Bp. 1968. 485—510.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

SZALAY LÁSZLÓ: Békés Gáspár pályájához és B. B. erdélyi fogságához adalék. = Sz. L.: Adalékok a magyar nemzet történetéhez a XVI. században. Pest **1859.** 227—244.
TOLDY FERENC: B. B. rövid életrajza. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 73—82.
TOLDY FERENC: Adalék B. B. életéhez. = Száz **1873.** 305—321.
TOLDY FERENC: Adalék B. B. életéhez. = Száz **1874.** 416—418.
KÁROLYI ÁRPÁD: Dobó István és Balassa János összeesküvésének történetéhez (1569—1572). = Száz **1879.** 398—412, 488—509, 564—597. — Klny. is.
KÁROLYI ÁRPÁD: Okiratok a Dobó—Balassa-féle összeesküvés történetéhez (1569—1572). = TT **1879.** 672—714.
KÁROLYI ÁRPÁD: I. [Első] B. B. életéből. = Száz **1882.** 728—750., és K. Á.: Néhány történelmi tanulmány. Bp. 1930. 121—153.
SZILÁDY ÁRON: Észrevételek Károlyi Árpád „I. B. B. életéből" című közleményére. = Száz **1882.** 845—851. [B. B. egy levelének és egy kötelezvényének a közlésével.]
ENDRŐDI SÁNDOR: Báró B. B. életrajza. Pozsony—Bp. **1883.** 24 l. (Magyar Helikon 19.)
KARDOS ALBERT: I. [Első] B. B. és Losonczy Anna. = Száz **1884.** 241—245.
CSILLAGH MÓR: Báró B. B. Egerben. (1573—1581.) = Eger **1886.** 13—14. sz.
THALY KÁLMÁN: B. B. életéből. = Száz **1890.** 689—695. [A nyitrai káptalan jegyzőkönyveiből.]
[SZILÁDY ÁRON]: B. B. életéhez. = ItK **1893.** 207—212. [B. B. egy folyamodványának a közlésével.]
ILLÉSSY JÁNOS: Két adat B. B. életrajzához. = ItK **1895.** 191—195.
TAGÁNYI KÁROLY: A Balassa-névről. = Száz **1895.** 179.
ILLÉSSY JÁNOS: B. B. lakodalma. = EPhK **1896.** 841—860.
ILLÉSSY JÁNOS: B. B. nyugtái. = ItK **1896.** 429—430.
RÉCSEI VIKTOR: B. B.-nak Esztergom alá való készülete és eleste. Rimay Jánosnak

egykorú és ismeretlen példányban levő költeménye után. = Esztergomvidéki Rég. és Tört. Társulat Évk. I. Esztergom **1896.** 55—79.

Illéssy János: B. B. és Dobó Krisztina. = EPhK **1897.** 577—578.

Kardos Albert: B. B. és Dobó Krisztina. = EPhK **1897.** 253—254.

Illéssy János: Újabb adatok B. B. lakodalmának történetéhez. = EPhK **1898.** 63—66.

Illéssy János: B. B. Annája. = Száz **1898.** 20—41.

Illéssy János: B. B. és a zólyomiak. = Száz **1900.** 800—809. [B. B. egy levelének a szövege is kiadva.]

Illéssy János: Adatok Balassa Bálintról. = ItK **1900.** 194—202, 336—344, 444—468; 1901. 328—348, 455—468.

Jurkovich Emil: Harctéri tudósítás az esztergomi táborból az 1594. máj. 5—12-ig végbe ment eseményekről. = TT **1902.** 578—582.

Richter Ede: Két episod B. B. életéből. = Száz **1902.** 912—918. [B. B. egy latin nyelvű levelének a kiadásával.]

Illéssy János: Adatok B. B.-ról Liptó vármegye levéltárából. = ItK **1903.** 371—374.

Lukinich Imre: Adalék B. B. életéhez. = ErdMúz **1903.** 532—533.

Harmos Sándor: B. B. Júliája. = EPhK **1904.** 787—789. [A cikk aláírása Harmos János; ehhez igazítás uo. 872.]

Pereszlényi Zoltán: B. B. hamvai. Liptószentmiklós **1904.** 15 l.

Radvánszky Béla: B. és Rimay barátsága. = BpSz **1904.** 119. köt. 39—63. — Klny. is., és AkÉrt 1904. 390—394. [Kivonat.]

Pereszlényi Zoltán: Csakugyan a Balassa-hamvakat temetjük-e? B. emlékének Liptó vármegye közönsége. Liptószentmiklós **1906.** 27—43.

[Illéssy János] J.: Báró B. B. egy pöre. = ItK **1910.** 193—197.

Takáts Sándor: B. B. fia. = VU **1911.** 682—685., és T. S.: Régi idők, régi emberek. Bp. 1922. 158—169., 2. kiad. Bp. [1930]. 171—195.

Ferenczi Zoltán: B. B. és Ferenc halálából Vizkeleti Tamás (†1611) egykorú naplójában. = AkÉrt **1916.** 180—181.

Gulyás József: B. B. házassága. = SpH **1917.** 47—48. sz.

Takáts Sándor: Balassa Bálintról. = T. S.: Régi idők, régi emberek. Bp. **1922.** 115—143. — 2. kiad. Bp. [1930]. 125—153.

Takáts Sándor: A költő és a bányászgazda. = T. S.: Régi idők, régi emberek. Bp. **1922.** 144—157. — 2. kiad. Bp. [1930]. 155—170.

Csonkás Mihály: Balassa-e vagy Balassi? = MNy **1928.** 337—338.

Dézsi Lajos: Adatok B. B. életéhez. = ItK **1928.** 252—257.

Waldapfel József: Balassi-e vagy Balassa? = MNy **1929.** 213—214.

Lukcsics Pál: Adalékok B. B. élettörténetéhez. = ItK **1930.** 93—94.

Bartók Imre: Orvostörténeti adatok. B. B. halála. = Gyógyászat **1933.** 669.

Szitnyai Zoltán: B. B. és a selmeciek. = BH **1934.** 187. sz., és MÍrás 1935. 3. sz. 102—107.

Zákonyi Mihály: B. B. születési éve. = Esztergom Évlapjai **1934.** VII. 14—17.

Schulek Tibor: Újabb adatok B. B. életéhez. = ProtSz **1936.** 492—497.

Szitnyai Zoltán: Miért gyűlölte B. B. a selmecieket? = Napk **1936.** 525—529.

Kertész Manó: Balassa — Balassi. = MNyr **1937.** 93—95.

Kiss Ibolya: B. a Tátraalján. [Pozsony **1941.**] 16 l. (Szlovákiai honismereti könyvtár.)

Eckhardt Sándor: B. B. az Oceanum mellett. = MKsz **1943.** 245—251.

Eckhardt Sándor: B. B. Kassán. = ÚjMMus **1943.** 3—8.

Eckhardt Sándor: B. B. kortársai. = ItK **1943.** 43—47, 132—139.

Eckhardt Sándor: Losonczy Anna. = BpSz **1943.** 264. köt. 193—205, 291—305. [Azonos „Az ismeretlen B. B." 17. fejezetével.]

Eckhardt Sándor: Uralkodók harca a fogoly B. B.-ért. = It **1950.** 2. sz. 60—64.

Eckhardt Sándor: Megjegyzések, adatok B.-hoz. = MNy **1952.** 175—178.

Eckhardt Sándor: B. B. szolgáinak garázdálkodása. = MNy **1953.** 496—497.

Fábián István: B. B. és az Anna-énekek. = Dt **1954.** 9. sz. 53—59.

Iványi Béla: Néhány adat B. B. életéhez és műveihez. = ItK **1954.** 415—416. [Eckhardt Sándor hozzászólása: Uo. 416—417.]

Eckhardt Sándor: B. B. érsekújvári kalandja. = It **1955.** 445—455.

Perjés Géza: B. B. a katona. = ItK **1955.** 36—50.

Eckhardt Sándor: Új fejezetek B. B. viharos életéből. Bp. **1957.** 104 l. (It. Füz. 10.)

Ism.: *Bóta László*, ItK 1960. 129—130.

Grosz Artúr: B. B. utolsó napjai. = ItK **1958.** 525—526.

Eckhardt Sándor: B. B. halálának prelúdiuma. = ItK **1959.** 105—109.

Eckhardt Sándor: B. B. utolsó hadjárata. = ItK **1959.** 485—487.

Eckhardt Sándor: B. B. végrendelete. = ItK **1962.** 473—474.

Eckhardt Sándor: Pozsgai Gáspár, B. horvát nevelője és barátja. = ItK **1962.** 733—736.

V. Kovács Sándor: Rudolf király levele Balassi Bálinthoz. = ItK **1962.** 638.

Eckhardt Sándor: Erős, mint Esztergom vára. = MNy **1963.** 340—341. [Utalással B. B.-ra.]

Eckhardt Sándor: Újabb Balassi-okmányok. = ItK **1963.** 602—612.

Koroknay Gyula: Losonczy Anna Tiszaszentmártonban. = ItK **1963.** 731—738.

Kovács István: B. B. egyik tanítójának levele. = MNy **1963.** 334—335.

Eckhardt Sándor: Még sincs meg B. B. írástanítója. = MNy **1964.** 94.

Grosz Artúr: B. B. a liptói jegyzőkönyvekben. = ItK **1964.** 690—695.

Zolnai László: B. B. családi emlékei Esztergomban. = MűvtÉrt **1964.** 143—147.

Kloc, Ján: Adalékok B. B. életrajzához. = ItK **1965.** 487—497. [Kiadatlan szövegek közlésével.]

Spáczay Hedvig—Gottreich László: Losonczy Anna ismeretlen levelei. = HK **1966.** 425—437.

Eckhardt Sándor: B. B. Tokaj-vidéki éveiből. = ItK **1967.** 66—67.

Komlovszki Tibor: Balassi Ferenc és Zsófia asszony? = ItK **1967.** 443—444. [Vonatkozással B. B.-ra.]

Spáczay Hedvig: Újabb adatok az egri vitézek és Losonczy Anna közötti viszályhoz. = HK **1968.** 341—368.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

Gajári Lajos: I. [Első] B. B. virágénekeiről. = EPhK **1886.** 286—303.

Csillagh Mór: B. B. báró virágénekeiről. Bp. **1890.** 87 l.

V. I.: Első katona poétánk. = LudovicaAkKözl **1901.** 47—59.

Stanca Sebestyén: B. B. és a XVI. század költészete. = Új Világ **1903.** 13—14. sz.

Harmos Sándor: B. B. szerelmi költészete. Bp. **1905.** 50 l.

Harmos Sándor: B. B. virágénekeinek sorrendje. = EPhK **1907.** 891—892.

Bod Károly: B. B. latricanus verse. = It **1913.** 280—281.

Eckhardt Sándor: B. B. irodalmi mintái. = ItK **1913.** 171—192, 405—450. — Klny. is.

Ism.: *Baros Gyula*, It 1913. 469—470.

Eckhardt Sándor: B. két verséhez. = It **1914.** 248—252.

Király György: B. B. In Somnium c. költeménye. = It **1917.** 52—55.

Waldapfel József: B. költeményeinek kronológiája. = ItK **1926.** 185—210, 271—285. — Klny.: It.Füz. (Császár) 15.

Ism.: *Kocsis Lénárd*, PannonhSz 1927. 173—175. — *Bitay Árpád*, ErdISz 1928. 156. — *Horváth Béla*, It 1928. 69.

Waldapfel József: Adalékok B. istenes énekeinek mintáihoz. = ItK **1927.** 77—86.

Zolnai Béla: B. és a platonizmus. = Min **1928.** 153—214. — Klny.: Min. ktár 14.

Ism.: *Kelényi B. Ottó*, Napk 1928. II. 479—480.

Sáfránny István: Balassa-problémák. Pécs **1931.** 96 l. (M.Int.Értek. Pécs.)

Ism.: *Eckhardt Sándor*, EPhK 1932. 49—50. — *Sáfránny István*, EPhK 1932. 144—145. [Válasz Eckhardt bírálatára.] — *Eckhardt Sándor*, EPhK 1932. 145—146. [Viszonválasz.]

Bóka László: In laudem confiniorum: Egy katonaének. = B. L.: A szép magyar vers. Bp. **1952.** 15—24.

Julow Viktor: B. B. katonaénekének tanítása. = Közn **1952.** 487—488, 523—524.

Bóta László: B. istenes verseinek kronológiájához. = ItK **1954.** 420—429.

Eckhardt Sándor: Jegyzetek a B. kézirathoz. = It **1954.** 274—282.

Eckhardt Sándor: A Füves kertecske. = ItK **1954.** 373—385.

Stoll Béla: Adatok. 1. Az Árgirus széphistóriához. 2. B. B. műveihez. = ItK **1955.** 461—463.

Csanda Sándor: A régi magyar és szlovák irodalom új kincse. = A Hét **1958.** 36. sz. 12—13., és Kort 1958. II. 752—757. [A Fanchali Jób-k. újonnan felfedezett verseiről.]

Csanda Sándor: A Júlia-dráma. = ISz **1958.** 30—46.

Eckhardt Sándor: B. B. írói szándéka. = It **1958.** 339—349.

Eckhardt Sándor: B. B. Szép magyar komédiája. = MTA I. OK **1959.** XIV. 257—265.

Eckhardt Sándor: B. B. szép magyar komédiája. = Vig **1960.** 266—272.

Klaniczay Tibor: A szerelem költője. = MTA I. OK **1961.** XVIII. 165—246., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 183—295. — Réalité et idéalisation dans la poésie pétrarquiste de Bálint Balassi. [Rövidítve.] = ALitt 1966. 343—370. [Lucien Feuillade 7 versfordításával.]

Gömöri, George: Baroque Elements in the Poetry of Mikołaj Sep Szarzyński and B. B. = The Slavonic and East European Review. **1968.** XLVI. 383—396.

Szurómi Lajos: B.: Borivóknak való. = StudLitt **1968.** 3—13.

Komlovszki Tibor: B., Kerecsényi Judit és az Eurialus és Lucretia. = ItK **1969.** 391—406.

Lükő Gábor: B. B. búcsúja. = PIM Évk. **1969/70.** VIII. 221—224. [Az Oh én édes hazám ... kezdetű Balassi-vers kapcsolata népi halotti búcsúztatókkal.]

Szigeti József: A fiatal B. B. = Sz. J.: A mű és kora. Bukarest **1970.** 192—273, 464—472.

Tóth István: Az Eurialus és Lucretia című széphistóriánk szerzőségének kérdése. — Pécsi Tanárképző Főisk.Tud.K. **1970.** Ser. 3. 73—94. [B. B. szerzőségét bizonyítja.]

Varjas Béla: B. és a hárompillérű verskompozíció. = ItK **1970.** 479—491. — Klny.: Reneszánsz-füzetek 6.

NYELVE, ÍRÓI ESZKÖZEI

Geiringer Lajos: B. egy költeményének versformájáról. = EPhK **1883.** 1128—1129.

Ferenczi Zoltán: A „lingua vulgaris" a magyar irodalomban. = AkÉrt **1921.** 11—16. [Kivonat az 1920. febr. 3-án tartott felolvasásból.] — La lingua volgare nella letteratura ungherese. = Corvina 1921. 53—58.

Eckhardt Sándor: Középkori természetszemlélet a magyar költészetben. = EPhK **1929.** 81—99. — Klny. is.

Waldapfel József: Basiliscus és salamandra B. korának latin költőinél. = EPhK **1929.** 241—243.

Kertész Manó: B. B. költői nyelvéhez. = MNyr **1935.** 39.

Szabolcsi Bence: Néhány zenei adat a Balassi- és Himfy-vers történetéhez. = ItK **1938.** 228—233., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 117—125.

Turóczi-Trostler József: A Balassi-versszak német rokonsága. = EPhK **1941.** 285—302. — Klny. is., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 111—127, 554—557.

Eckhardt Sándor: B. B. nyelve és írása. = MNy **1943.** 89—99. [Két levél betűhív szövegével.]

Eckhardt Sándor: A régi magyar költők képei. = M.Száz Bp. **1948.** 69—79.

Eckhardt Sándor: B. B. *hang*-ja. = MNy **1951.** 275—277.

Martinkó András: Áldott szép pünkösdnek . . . = MNyr **1953.** 309—310.

Szabolcsi Bence: Dallamtörténeti kérdések. 2. B. B. Sicilianája. = Kodály Emlk. Bp. **1953.** 751—755., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 93—99.

Csomasz Tóth Kálmán: B. B. énekeinek dallamairól. = RefEgyh **1955.** 3. sz. 58—60.

Pais Dezső: Nyelvtörténeti adatok B.-ból és B.-hoz. *véget ér valamiben.* = MNy **1955.** 250—251.

Szabolcsi Bence: Három régi magyar vers ritmusáról. = It **1958.** 324—331., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 101—116. [324—326: A „Gianeta Padovana."]

Fábián István: B. B. költői nyelvének népies elemei első korszakában. = MNyr **1960.** 310—324.

Komlovszki Tibor: B. alliterációiról. = ItK **1965.** 334—336.

Eckhardt Sándor: B. B. szidalmai. = ItK **1966.** 157—158. — Áfra János: B. B. szidalmazó szavairól. = ItK 1968. 66—67. [Hozzászólás.] — Eckhardt Sándor: Megjegyzés B. szidalmazó szavaihoz. = ItK 1968. 210. [Válasz.]

Komlovszki Tibor: A Balassi-vers jellegéhez. = ItK **1968.** 633—643. — Considérations sur la physionomie de la poésie de B. = ALitt 1969. 315—328.

Csanda Sándor: B. B. tűzzel kapcsolatos hasonlatai és szóképei. = ItK **1970.** 492—497.

Horváth Iván: A Balassi-sor számmisztikai értelmezéséhez. = ItK **1970.** 672—679.

Komlovszki Tibor: Az ismétlés szimmetriája egy Balassi-versben.= ItK **1970.** 668—671

KAPCSOLATAI

Eckhardt, Alessandro: Valentino B. e Petrarca. = Corvina **1921.** 59—71.

Kristóf, György: Influența poeziei populare române din secolul al XVI-lea asupra lui B. B. = Dacoromania **1922/23.** 550—560. — Klny. is.

Ism.: *Pálffi Márton*, ErdISz 1924. 212—213.

[Turóczi-]Trostler, Josef: Die Anfänge der ungarischen Persönlichkeitsdichtung: Valentin B. und das deutsche Gesellschaftslied des 16. Jahrhunderts. = Petz Emlk. Bp. **1933.** 132—143. (Német Phil. Dolg. 60.), és Deutsch-ungarische Heimatblätter 1933. 288—299.

Waldapfel József: B., Credulus és az olasz irodalom. = ItK **1937.** 142—154, 260—272. — Klny.: It.Füz. (Császár) 61., és W. J.: Irodalmi tanulmányok. Bp. 1957. 104—134. — Le fonti italiane della poesia di B. = Annuario 1937. 177—210. — Klny.: Roma 1938. (Biblioteca dell'Accademia d'Ungheria di Roma 15.) — La poésie de B. B. et la littérature contemporaine italienne. = W. J.: A travers siècles et frontières. Bp. 1968. 119—153.

Ism.: *Eckhardt Sándor*, NRH 1938. I. 351—352. — *Negri, L.*, Giornale storico della letteratura italiana 1939. CXIV. 89—91.

Eckhardt, Alexandre: B., Czahrowski, Chopin. = NRH **1939.** II. 376—378.

[Trencsényi-]Waldapfel Imre: A magyar végek lengyel költője. = EPhK **1939.** 76—84., és T.-W. I.: Irodalmi tanulmá-

nyok. Bp. 1957. 138—148. [Czahrowsky B. fordításáról.]

WALDAPFEL JÓZSEF: B. lengyel kapcsolataihoz. = EPhK **1941.** 310—318. [A tanulmány 3. része „Hol bujdosott B.?" címen W. J.: Irodalmi tanulmányok. Bp. 1957. 135—137.]

NÉMETH GYULA: B. B. és a török költészet. = MSzáz **1948.** 80—100.

NÉMETH, JULIUS: Die türkischen Texte des Valentin B. = AOrient **1952.** 23—61.

NÉMETH GYULA: B. B. török verseihez. = ItK **1954.** 386—393.

NÉMETH, JULIUS: Türkische Balassa-Texte im Karagöz-Spielen. = AOrient **1955.** 175—180. — Klny. is.

VUJIČIČ, STOJAN: Les formes métriques sud-slaves de la poésie de B. B. = StudSlav **1960.** 393—409. — FK 1961. 117—126. [„B. B. délszláv versformái" címmel.]

BECKER, HENRIK: Balassas weltweite Verknüpfungen. = Renaissance und Humanismus in Mittel- und Osteuropa. II. Berlin **1962.** 38—48.

KAKASSY ENDRE: B. B. találkozása a román ritmussal. = Kor **1962.** 119—122.

KARDOS, TIBOR: B. B. e la cultura italiana. = Ungheria d' oggi. **1965.** 1. sz.: Atti del Convegno Italo-Ungherese di studi rinascimentali. Spoleto 1964. 58—73.

BÁN, I[MRE]: Il dramma pastorale italiano e la „Bella commedia ungherese" di B. B. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 147—156.

V. KOVÁCS SÁNDOR: Egy Vergilius-reminiszcencia B.-nál. = ItK **1968.** 338.

ECKHARDT SÁNDOR: B. B. és Lengyelország. = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 161—174. — Zwiąski Bálinta Balassiego z Polską. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 121—131.

UTÓÉLETE

ILLÉSSY JÁNOS: B. B. népszerűsége. = EPhK **1900.** 343—344.

IMRE ILONA: B. B. hatása a XVII. sz. névtelen költőire. (A Vásárhelyi Daloskönyv alapján.) Bp. **1930.** 153 l.
Ism.: *Szinnyei Ferenc*, ItK 1932. 92—93.

S. K.: Slovanský B. = Slovanský sborník **1947.** 194—197.

ECKHARDT SÁNDOR: Egy régi magyar szerelmes levél. = MNy **1949.** 207—209.

ECKHARDT SÁNDOR: B. B. utóélete. Zrínyi Miklós — Gyöngyösi István — Radványszky János — Illésházy István — „Őszi harmat után". = ItK **1955.** 407—427.

VARGHA BALÁZS: A Balassi-emlékkiállítás. = ItK **1956.** 99—102.

JENEI FERENC: A Balassi-hagyaték történetéhez. = ItK **1966.** 190—197.

GERÉZDI RABÁN: B. B. utóélete. = ItK **1968.** 401—410.

CSOMASZ TÓTH, K[ÁLMÁN]: Das Umsingen einer berühmten deutschen Singweise in Ungarn. = StudMus **1969.** 113—122.

KIADÁSTÖRTÉNET, SZÖVEGKRITIKA

KÁLMÁN FARKAS: Töredékek a magyar református énektörténelemből. B. és Rimay énekei. = MProtEgyhIskFigy **1881.** 140—143.

R[UGONFALVI] KISS ISTVÁN: B. és Rimay költeményeinek 1670. lőcsei ismeretlen kiadása. = MKsz **1902.** 125—126.

DÉZSI LAJOS: B. és Rimay „Istenes Énekei"-nek bibliographiája. = Radványszky Béla: Rimay János munkái. Bp. **1904.** Függelék 1—104. [31 hasonmással.] — Klny. is.
Ism.: *Gulyás Pál*, MKsz 1905. 64—65.

CZÓBEL ERNŐ: Bock Mihály „Füves kertecské"-jének magyar kiadásai. = EPhK **1910.** 607—610., és Cz. E.: Válogatott írásai. Bp. 1963. 377—381.

ALSZEGHY ZSOLT: Campianus. = EPhK **1912.** 189.

RADVÁNSZKY KÁLMÁN: A képes Balassa-kiadásról. = MBiblSz **1924.** 78—81. [A nagyszombati 1699-i kiadásról.]

JENEI FERENC: Adalék Balassa—Rimay és Beniczky Péter könyvészetéhez. = ItK **1935.** 309—310.

VARJAS BÉLA: B. B. istenes énekeinek első kiadása. = MKsz **1940.** 105—126. — Klny.: OSzK Kiadv. 11.

VARJAS BÉLA: Ferenczfi Lőrinc és az első B. kiadás. = It **1941.** 57—64. — Klny. is.
Ism.: *K. Gy.*, It 1941. 174—175.

MÉSZÖLY GEDEON: Szövegkiigazítások a Balassa-kódexhez. = MNy **1949.** 196—197.

[CSEFKÓ GYULA]: A Balassa-kódex egy sorához. = MNy **1950.** 364—365.

JENEI FERENC: Az első Balassi-kiadás történetéhez. = It **1951.** 343—346.

NYIRI ANTAL: Vétetlenül lőtt Cupido vagy véletlenül. = MNy **1952.** 49—50.

GYŐRY JÁNOS: Igazítások B. szövegéhez. = ItK **1954.** 417—420.

ECKHARDT SÁNDOR: Egy ismeretlen Balassi-kiadás. = MKsz **1955.** 118—121.

KLANICZAY TIBOR: Hozzászólás B. és Rimay verseinek kritikai kiadásához. = MTA I. OK **1957.** XI. 265—338. — Klny. is.

ECKHARDT SÁNDOR: Balassiana. 1. = MKsz **1961.** 466—469. [B. prózai fordításaihoz.]

BALASSINAK TULAJDONÍTOTT MŰVEK

THALY KÁLMÁN: Két régi költemény. = SzépirodF **1862.** II. 289–292.

IMRE LAJOS: Báró Amade László egy költeményéről. = Figy **1878.** IV. 47–50. [A versfők miatt B. versének tartja a „Bár ne tudtam volna" kezdetű Amade-verset.]

SZABÓ KÁROLY: B. B. ismeretlen költeményeiről. = Száz **1879.** évf.-hoz kötve: A M.Tört.Társ. 1879. évi aug. 23–30-iki vidéki [marostordai] kirándulása. 94–105. [A Vásárhelyi-dk. B.-nak tulajdonított énekei.]

TORMA KÁROLY: B. B. ismeretlen költeményei. = Száz **1889.** 638–643. [A Borbélyk. 2 verse.]

ERDÉLYI PÁL: B. versek-e? = ItK **1898.** 135–153. [A Pázmány Imádságos könyvében megjelent 7 bűnbánó zsoltárról.]

FRICK JÓZSEF: Pázmány Imádságos könyvének hét bűnbánó zsoltára. = Kalazantinum **1908/09.** 4. sz. 2–3., 5. sz. 2–3. [B. verseinek tartja őket.]

GYÖRGY LAJOS: B. B. egyik költeményéről. = It **1912.** 185. [A „Mert ki megtér . . ." kezdetű töredék Rimay énekéből való.]

ECKHARDT SÁNDOR: B. két verséhez. = It **1914.** 248–252. [Tévesen B.-nak tulajdonított Amade-versről.]

HARSÁNYI ISTVÁN: Adalékok a Balassa-irodalomhoz. = ItK **1924.** 131–134. [Az Istenes énekek függelékének énekeiről.]

CSŰRY BÁLINT: Őszi harmat. = MNy **1929.** 293.

BORY ISTVÁN: Egy ismeretlen Balassa-variáns. = ItK **1935.** 82–84. [Boldogtalan vagyok . . .]

GÁLOS REZSŐ: B. vagy Amade? = EPhK **1936.** 62–64.

KÓCZIÁNY LÁSZLÓ: „Mint gelice kesereg egyedül . . ." Két ismeretlen, B.-nak tulajdonított virágének Bathó Mihály énekeskönyvéből. = Utunk **1955.** 1. sz. 5.

SPARMANN, HERBERT: Ich zôch mir einen valken mêre danne ein jâr. = Beiträge zur Geschichte der deutschen Sprache und Literatur (Halle) **1957.** Sonderbd. 37–43. [A sólyom-motívum Kürenberg-nél és a tévesen B.-nak tulajdonított Őszi harmat után . . . kezdetű versben.]

MIŠIANIK, JÁN: Slovenské l'úbostné básne zo 16. stor. — od Balassiho? = SlovLit **1958.** 464–467. [A Fanchali Jób-k. szlovák nyelvű verseit B. írta-e?] — A legrégibb szlovák szerelmes versek. = MTA I. OK 1959. XIV. 251–255. [Lásd még Eurialus és Lucretiánál.]

[BÁNFFY?] GYÖNGYÖSI GERGELY
1472–1545

Szövegek

RÉVÉSZ IMRE: Simontornyai Gergely ösméretlen magyar reformátor 1534-ből. = SpFüz **1864.** 585–594. [Simontornyai levelezése B. G.-lyel.]

Szent Ágoston Reguláinak magyar fordítása Coelius (Bánffy) G.-től. (1537). Kiad. és bev. *Dézsi Lajos.* Bp. **1900.** 51 l.

Irodalom

DÉZSI LAJOS: Szent Ágoston Reguláinak magyar fordítása B. (C.) G.-től 1537-ből. = ÁkÉrt **1898.** 168–172. [Szilády Áron előterjesztése: Uo. 173–174.]

ECKHARDT SÁNDOR: Az Antikrisztus legendája. = KatSz **1943.** 161–164.

MÁLYUSZ ELEMÉR: A pálosrend a középkor végén. = Egyht **1945.** 1–53.

PUSZTAI ISTVÁN: Egy XVI. századi nyomtatvány kettőshangzói. = MNy **1962.** 358–361.

BARANYAI DECSI JÁNOS
?–1601

Szövegek

B. D. J. magyar históriája 1592–1598. Kiad. és bev. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** LXXX, 328 l. (MHHS 17.) [A bevezetés megjelent még T. F.: Magyar államférfiak. 1. köt. Pest 1868. 147–180.]

Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László.* 2. köt. Sárkányfogak. 1572–1602. Bp. [**1942.**] Bev. *Cs. Szabó László.* [87–136: B. D. J.: Báthori Zsigmond harcai a török ellen. Ford. Novák József.]

Irodalom

KAZINCZY FERENC: Jelentés Sallustiusnak magyar fordítása felől, B. D. J. által. = ErdMúz **1815.** 3. sz. 176–177.

KONCZ JÓZSEF: Adalék D. Czimor J. életéhez. = TT **1881.** 582–583.

SZABÓ KÁROLY: Adatok D. J. életéhez. = M. Prot. Egyht. Monographiák VI. Bp. **1881.** 135–144. — Klny. is.

BALLAGI MÓR: B. D. J. és Kis-Viczay Péter közmondásai. Bp. **1882.** 15 l.

KONCZ JÓZSEF: A „Syntagma" írói tiszteletdíja. = TT **1882.** 394–395.

KÖNNYE NÁNDOR: Közmondások D. J. „Adagia"-jából. (1598.) = MNyr **1882.** 87–88, 176–178.

Tolnai Vilmos: D. J. Adagiumainak forrása. = MNy **1911.** 223—224.
Barts Gyula: Mikor halt meg B. D. J.? = It **1915.** 146.
Beke Ödön: Mesenyom a legelső magyar szólásgyűjteményben. = Ethn **1932.** 31.
Tardy Lajos: B. D. Czimor J. Hodoeporiconja (1587). = FK **1965.** 359—371.
Kurcz Ágnes: B. D. J. magyar Sallustiusa. = ItK **1966.** 180—181.
Kardos, Tibor: „Gritti halála." Una locuzione sulla morte tragica di Alvise Gritti (1480—1554). = Ann.Univ. Bp. Sect. lingu. **1970.** 59—64. [B. D. J. egy közmondásának magyarázata.]

BASILIUS ISTVÁN

1525 k.—1592

Szövegek

Benczédi Gergely: B. I. levelei. = KerMagv **1879.** 387—393.
Pokoly József: Történelmi apróságok. B. I. 3 thesise. = KerMagv **1898.** 280—281.
Borbély István: Adalék XVI. századi drámairodalmunk történetéhez. = KerMagv **1909.** 97—99. [Váradi disputa. B. I. szerzősége kérdéses.]
Régi magyar drámai emlékek. Kiad. és bev. *Kardos Tibor*. 1. köt. Bp. **1960.** [645—651: De disputatione Varadiana. B. I. szerzősége kérdéses.]

Irodalom

Pokoly József: Adalékok B. I. életéhez. = KerMagv **1897.** 165—167.
Zoványi Jenő: A B. I.-ról szóló adatok igazi eredménye. = KerMagv **1936.** 221—224.
Ferencz József: A békési disputa. = UnitÉ **1970.** 3. sz. 4. (B. és Mélius vitájáról.)

BATIZI ANDRÁS

1515 k.—1546 után

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron*. 2. köt. Bp. **1880.** [55—124, 410—427: B. A. költői művei.]

Irodalom

Toldy Ferenc: B. A. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 14—17.
Kálmán Farkas: A legrégibb magyar ref. templomi ének. = MProtEgyhIskFigy **1881.** 247—250. [B. A.: Áldott legyen mindörökké.]
[Katona Lajos] K. L.: Egy névtelennel kevesebb. = EPhK **1909.** 776—777. [Az RMKT VI. 264. lapon közölt vers szerzője: B. A.]
Payr Sándor: B. és Melanchton. = EvEgyhÉlet **1914/15.** 412—414.
Thury Etele: B. A.-ról és a szántói iskoláról. = ProtSz **1915.** 681—696.
Kulcsár Adorján: Egy XVI. századi házasénekről. = ItK **1939.** 75. [Az RMKT VI. 264. lapon közölt vers szerzője: B. A.]

BERZEVICZY MÁRTON

1538—1596

Irodalom

Berzeviczy Egyed: B. M. erdélyi kancellár. = Száz **1898.** 782—805. — Klny. is. [Török Bertalan kiegészítései: Száz 1899. 170.]
Berzeviczy Egyed: B. M.-ra vonatkozó okmányok a Berzeviczy családi levéltárból Lomnicon 1550—1613. = TT **1899.** 34—77.
Berzeviczy Edmund: B. M. erdélyi kancellár. Függelékül a B. M.-ra vonatkozó okmányok a család kakaslomnici oklevéltárából. Bp. **1899.** 75 l.
Berzeviczy Edmund: A Berzeviczy család címere. = Turul **1903.** 99—106.
Veress Endre: B. M. (1538—1596). Bp. **1911.** 228 l. (M. T. Életr.)
Ism.: *Erdélyi Alajos*, Száz 1913. 764—769.
Veress Endre: Mikor lett protestánssá B. M.? = Száz **1914.** 149—154.
Baumgarten Sándor: Adalékok a magyar humanisták francia kapcsolataihoz. = EPhK **1943.** 79—81.

BEYTHE ANDRÁS

1564—1599

Irodalom

[Fabó András] Garády: B. A.-nak Reczes, Thokoics és Klaszekovics esperesekhez 1597. márc. 6-án írt levele. = SpFüz **1861.** 433—436.
B. A. „Fives Keonyuev"-éből. = MKsz **1878.** 99.
Tolnai Vilmos: B. A. följegyzései. = MNyr **1900.** 361—363.
Gombocz Endre: Melius és B. A. = MNy **1919.** 28—30.
Almai János: A „Fives Könüv" szerzője. = OrvHetilap **1964.** 46.

BEYTHE ISTVÁN

1532—1612

Szövegek

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Háromszázéves egyháztörténeti- és nyelvemlék. = ProtSz **1899.** 481—493. [Az „Igaz mentség" előszavának szövege.]

B. I.: Egyesség könyve. 1598. Kiad. *Masznyik Endre.* Pozsony **1908.** VIII, 188 l.
Ism.: *Révész Kálmán,* ProtSz 1908. 601—607.

THURY ETELE: Német-Újvár, 1599. febr. 6. B. I. védekezése a dunántúli ágostai hitvallásúaknak ellene intézett rágalmai, támadásai és 1598-ban kiadott hittana ellen. = M.Prot.Egyht.Adattár **1908.** VII. 65—103. [Az „Igaz mentség" szövege.]
Ism.: *Révész Kálmán,* ProtSz 1908. 601—607.

Sopron a régi magyar irodalomban. Kiad. *Házi Jenő.* Bp. [**1937.**] (MIR 36.) [17—42: Szemelvények B. I. munkáiból; 102—118: rá vonatkozó okmányok.]

Irodalom

FABÓ ANDRÁS: B. I. életrajza. = AkÉrt **1864.** IV. 210—268. — Klny. is: Pest 1866. 76 l.
Ism.: *Révész Imre,* ProtEgyhIskL 1866. 813—817. — [*Szilágyi Sándor*] *Sz. S.,* BpSz 1866. 6. köt. 218—219.

KISFALUDI ZSIGMOND: Adalék B. J. életrajzához. — Idők Tanúja **1865.** 1131.

HÖRK JÓZSEF: A csepregi colloquium. = ProtEgyhIskL **1881.** 1194—1197, 1224—1228. [A vita Sculteti Szeverin és B. I. közt folyt.]

RÉCSEI VIKTOR: B. I. = Figy **1886.** XXI. 296—299.

RÉCSEI VIKTOR: Eredeti adat a hazai reformatio történetéhez. = MSion **1891.** 917—927.

THURY ETELE: B. I. és hittani álláspontja. = ProtEgyhIskL **1891.** 1557—1559, 1593—1595, 1622—1625, 1653—1655, 1704—1706, 1730—1734.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: B. I. Apologiája. = ProtSz **1895.** 589—595.

SZILY KÁLMÁN: Egy régi magyar prédikáció. = MNy **1916.** 4—6.

GULYÁS PÁL: A „Bericht vom Sacrament des Altars" szerzősége. = ProtSz **1929.** 28—29.

SÓLYOM JENŐ: A csepregi vitatkozás. = KerIgazság **1941.** 207—209.

BARLAI SZABOLCS: A Clusiusnál található magyar növénynevek kérdése. = MNy **1948.** 69—72, 151—153; 1949. 91—93.

ABAFFY ERZSÉBET: B. I. nyelvéről. = MNy **1954.** 246—254.

ALLODIATORIS IRMA: B. I. = Botanikai Közlöny **1962.** 180—182.

KELECSÉNYI ÁKOS: B. I. énekeskönyve. = OSzK Évk. 1956/66. Bp. **1967.** 149—157.

CSERNÁK, M[ÁRIA]: The oldest herbal in Hungaria. = Acta Agronomica Academiae Scientiarum Hungaricae **1968.** 433—437.

BOGÁTI FAZEKAS MIKLÓS

1548—1591 után

Szövegek

JAKAB ELEK: XVI-ik századi költészetünk néhány ismeretlen emléke. = Figy **1880.** IX. 16—31. [B. F. M.: Énekek éneke.]

DÉZSI LAJOS: B. F. M.: ismeretlen históriás éneke 1598-ból. = MKsz **1895.** 49—61.

KANYARÓ FERENC: B. zsoltárai az árulók és üldözők ellen. = KerMagv **1902.** 33—42, 148—162.

POKOLY JÓZSEF: B. F. M. naptári följegyzései. = KerMagv **1902.** 262—266.

KANYARÓ FERENC: B. magyar szabású zsoltárai. = KerMagv **1903.** 96—104.

KANYARÓ FERENC: B. zsoltára a jezsuiták ellen. = KerMagv **1903.** 185—195.

Énekek éneke (Sir hassirim). Károli Gáspár, a Döbrentei kódex Névtelenje, Heltai Gáspár, B. F. M. fordításában. Kiad. és utószó: *Komoróczy Géza.* [Bp.] **1969.** 57—87. (Helikon Csillagok.)

Irodalom

JAKAB ELEK: B. F. M. XVI-ik századi magyar theologus és költő. = KerMagv **1880.** 1—14, 159—186, 239—251.

JAKAB ELEK: B. F. M. még egy műve. = KerMagv **1880.** 386—390.

JAKAB ELEK: Még egyszer B. F. M.-ról. = KerMagv **1891.** 136—156. [Megjegyzések Kohn Sámuel: A szombatosok c. könyvére.]

DÉZSI LAJOS: B. F. M. élete és költői működése. = MKsz **1895.** 29—39, 116—136. — Klny. is.
Ism.: [*Zoványi Jenő*] *Z. J.,* ProtSz 1896. 469. — —*h* —*r,* Ath 1895. 628—629.

KANYARÓ FERENC: Fölvilágosító észrevételek B. családi érdekű feljegyzéseihez. = KerMagv **1902.** 266—270.

BORBÉLY ISTVÁN: B. zsoltárainak új kézirata. = EPhK **1913.** 716. [Megjegyzés Marmorstein Artúr: Szombatos kodexek c. cikkére, MKsz 1913. 113—122. — Marmorstein Artúr válasza: EPhK 1913. 790.]

Borbély István: B. F. M. zsoltárfordítása. = EPhK **1914.** 1—16. [Kálmán Ödön hozzászólása: Uo. 733—736.]

Dézsi Lajos: Lukianos és B. F. M. = EPhK **1914.** 745—748.

Schiller István: B. F. M. élete és vallásos tárgyú költészete. Bp. **1915.** 64 l.

Ism.: *Császár Ernő*, It 1916. 110. — *Király György*, ItK 1916. 250—251.

Helmeczi István: Euripidesi hatás B. F. M.-nál. = It **1935.** 218—219.

Zoványi Jenő: Két B. F. M. = EPhK **1935.** 82—86.

Gyallay Domokos: Unitárius dicsőség. = UnitÉ **1952.** 2. sz.

BORNEMISZA PÉTER
1535—1584

Szövegek

KIADÁSOK

Régi magyar költők tára. Bp. **1912.** 7. köt. Kiad. *Szilády Áron.* [207—260, 390—407: B. P. költői művei.]

B. P.: Tragoedia magiar nyelvenn, az Sophokles Electraiabol. Kiad. és utószó: *Ferenczi Zoltán.* Bp. **1923.** [136], VII l. [Fakszimile, bibliofil kiad.]

Ism.: *Bibliofil*, MKsz 1924. 132. — *H. n.*, ProtSz 1924. 325—326.

B. P.: Tragédia magyar nyelven. Az Sophokles Electrájából Pesti — — deák által. Kiad. *Diószeghy Erzsébet.* [Bp. **1933.**] 66 l. (MIR 21.)

Ism.: *Kerecsényi Dezső*, Napk 1933. 371—372.

B. P.: Ördögi kísértetek. Kiad. *Eckhardt Sándor.* Bp. **1955.** 293 l., 12 t.

Ism.: *Koltay-Kastner Jenő*, MTA I. OK 1956. IX. 224—229. — *Nemeskürty István*, It 1956. 226—230. — (*s. f.*), Vig 1956. 46—48. — *Schulek Tibor*, Lelkipásztor 1956. 91—101. — *Végh Ferenc*, ItK 1956. 85—91. — *Kathona Géza*, Egyht 1958. 243—245. — *Komlovszki Tibor*, ALitt 1959. 451—456.

B. P.: Válogatott írások. 1553—1584. Kiad. *Nemeskürty István.* Bp. **1955.** 327 l. (MK)

Ism.: *Végh Ferenc*, It 1956. 481—483. — *Kathona Géza*, Egyht 1958. 245—246. — *Jenei Ferenc*, ItK 1960. 128—129.

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* Bp. **1960.** [791—843: Tragédia magyar nyelven.]

B. P.: Énekek három rendbe. Detrekő 1582. A kísérő tanulmányt írta *Kovács Sándor Iván.* A fakszimile kiad. szövegét gondozta *Varjas Béla.* Bp. **1964.** [338] lev., 47 l. (BHA 6.)

Ism.: *Radó Polikárp*, Vig 1965. 697—701. — *Tarnóc Márton*, ItK 1966. 247.

LEVELEZÉS

[Fabó András] Garády: Abstemius Péter szuperintendensnek a soproni tanácshoz 1574. april 24. írt s Beythe Istvánt papnak ajánló levele. = SpFüz **1860.** 553—554.

Schulek Tibor: Ismeretlen B. levelek. = ProtSz **1937.** 52—61.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Schulek Tibor: B. P. 1535—1584. Bp.—Győr—Sopron **1939.** 452 l. (A Keresztyén Igazság könyvtára.)

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, ItK 1939. 404. — *Harsányi András*, ProtSz 1939. 547—548, és MKsz 1940. 195—201. — *Kathona Géza*, TheolSz 1939. 314—317. — [*Kéky Lajos*] *K. L.*, It 1939. 187—188. — *Patay Pál*, RefÉ 1939. 399—400. — *Meszlényi Antal*, MKult 1939. 194, 207. — *Tolnai Gábor*, ProtSz 1939. 548—549. — *Ruhmann Jenő*, OrszKözépiskTanáregyKözl 1939/40. 183—184. — *Gálos Rezső*, Pann 1940. 137—139. *Gyulai Ágost*, MPed 1940. 380—381. — *Pásztor Lajos*, Száz 1941. 454—456.

Nemeskürty István: B. P., az ember és az író. Bp. **1959.** 558 l. (IK 4.) [A 388—525. lapokon szövegidézetek B.-ból.]

Ism.: *Bán Imre*, MTA I. OK 1958. XII. 385—390. — *Koltay-Kastner Jenő*, ItK 1960. 393—395. — *Révész Imre*, Mságtud 1960. 504—506. — *Scheiber Sándor*, FK 1960. 113—114.

Borzsák István: Az antikvitás XVI. századi képe. (Bornemisza-tanulmányok.) Bp. **1960.** 558 l.

Ism.: *Tarnóc Márton*, Vság 1961. 115—116. — *Pirnát Antal*, ItK 1961. 491—496. — *Scheiber Sándor*, FK 1963. 274—275. [Hozzászólás.] — *Szilágyi János György*, FK 1963. 273—274.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

Toldy Ferenc: B. P. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 58—66.

Thury Etele: B. P. dunavidéki első református püspök élete és munkái. = ProtEgyhIskL **1887.** 950—953, 984—985, 1047—1051, 1082—1084, 1112—1115, 1143—1147, 1206—1209, 1234—1238, 1270—1274. — Klny. is.

Rupp Kornél: B. és Telegdi theológiai álláspontja. = ProtSz **1898.** 1—27, 129—149.

Rupp Kornél: Telegdi Miklós és B. P. Irodalomtörténeti tanulmány. Bp. **1898.** 8, 101, 3 l.
Kerecsényi Dezső: B. P. = ProtSz **1929.** 395—399.
Schulek Tibor: B. P. = Keresztyén Igazság. **1935.** 36—37.
Féja Géza: Korszakok határkövénél. B. P. írói pályája. = M Írás **1936.** 1. sz. 59—62.
Illés Endre: B. = Csill **1955.** 2534—2536., és I. E.: Krétarajzok. Bp. 1957. 371—376.
Kovács Sándor Iván: B. P.: Énekek három rendben. Detrekő 1582. Bp. **1964.** 47. [A fakszimile kiadást kísérő tanulmány.]
Bodrog Miklós: Az időszerű B. = TheolSz **1967.** 221—222.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

Eötvös Lajos: Adalék B. P. reformátorunk ösmeretéhez. = ProtEgyhIskL **1867.** 556—559, 589—592, 621—624.
Kiss Áron: B. P. élete. = ProtSz **1891.** 1—18. — Klny. is.
Harsányi István: Adalékok B. P. életéhez. = TheolSz **1925.** 161—163.
Szimonidesz Lajos: Kassa és környéke vallásos helyzete az 1550-es években. = Egyht **1943.** 161—188. [A B. P. deák ellen folytatott vizsgálatról is.]
Végh Ferenc: B. P. ifjúsága. = It **1952.** 514—522.
Koltay-Kastner Jenő: B. P. humanizmusa. = It **1953.** 91—124. [Az első részben életéről.]
Esze Tamás: Ki lehetett B. P. „Balázs pap"-ja? = Az Út **1956.** 6. sz.
Nemeskürty István: B. P. származása. = ItK **1958.** 503—506.
Eckhardt Sándor: B. P. budai emlékei. = ItK **1964.** 347.
Kovács Sándor Iván: B. P. és Sárvár. = VasiSz **1964.** 369—380.
Schulek Tibor: Eltemetett B. adatok. = ItK **1965.** 466—469.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

Heinrich Gusztáv: B. P. „Electra"-járól. = EPhK **1878.** 341—344.
[Thallóczy Lajos] -y L.: B. P. és a Postillák. = TT **1878.** 383—387. [B. P. egy levelének a közlésével.]
Kálmán Farkas: B. P. énekeskönyve. = ProtEgyhIskL **1883.** 1129—1132, 1158—1161, 1190—1192.
Zoványi Jenő: B. P. vallásfelekezeti álláspontja. = ProtEgyhIskL **1887.** 1365—1369, 1395—1397., és Z. J.: Tanulmányok a magyar és protestáns egyház és irodalom történetéhez. Sárospatak 1887. 71—86.
Vitacikkek: *Thury Etele* hozzászólása: Uo. 1458—1460, 1495—1499. — *Zoványi Jenő* válasza: Uo. 1582—1585, 1618—1621. — *Thury Etele* megjegyzése: Uo. 1655—1658. — *Zoványi Jenő* viszonválasza: Uo. 1888. 119—120. — *Thury Etele* megjegyzése: Uo. 1235—1238.
Thurzó Ferenc: B. P. prédikációs könyvének megbecslése 1633-ban. = ItK **1905.** 368—370.
Czóbel Ernő: Bock Mihály „Füves kertecské"-jének magyar kiadásai. = EPhK **1910.** 607—610., és Cz. E.: Válogatott írásai. Bp. 1963. 377—381.
Thury Etele: B. P. könyve az ördögi kísértetekről. = Eth **1913.** 195—205.
Király György: Két Boccaccio-novella a XVI. századi irodalmunkban. = It **1918.** 311—314. [B. P. Postilláiban.]
M. N.: Magyar Élektra és más felfedezések. = Napk **1923.** 885—887.
[Alszeghy Zsolt] A. Zs.: Az ördögi kísértetekről. = It **1926.** 15.
Farkas Gyula: Balassi Menyhért árultatásának szerzője. = MNy **1927.** 541—547. [A szerző szerint B. P. írta.]
Zalán Menyhért: B. szentostya-babonája. = Ethn **1927.** 200—201.
Dézsi Lajos: Ördögi kísértet és lélekjárás 1587-ben. = Ethn **1928.** 212—220. [Adalék az Ördögi kísértetekhez.]
Gulyás Pál: B. P. prédikációi Istennek irgalmasságáról. = ProtSz **1928.** 570—571.
Házi Jenő: Balassi Menyhért árultatásának szerzője. = MNy **1928.** 98—104, 175—183. [Szerzőjének B. P.-t tartja.]
Zolnai Béla: B. P. pogány bölcsei. = Széph **1929.** 201—206.
Móricz Zsigmond: B. P. Electraja. = Nyug **1930.** II. 809—822., és M. Zs.: Válogatott irodalmi tanulmányok. Bp. 1952. 220—234., M. Zs.: Irodalomról, művészetről. 2. köt. Bp. 1959. 140—158.
Király, Georg: Deutsche Sagen und Schwänke in einem ungarischen Teufelsbuche. = UngJb **1931.** I. 242—245.
Trencsényi-Waldapfel Imre: B. P. nyelvművészete. = Nyug **1931.** I. 124—126., és T.-W. I.: Humanizmus és nemzeti irodalom. Bp. 1966. 133—136.
Beke Ödön: Egy régi népmese nyomai. = Eth **1933.** 160—161. [A Királyfia Kis Miklós történetéhez. Honti János megjegyzésével.]
Juhász Géza: B. P. drámái. = ProtSz **1939.** 29—36.
Zoványi Jenő: Megírhatta-e B. P. egymaga összes műveit? = MKsz **1940.** 271—272.
Bucsay Mihály: Méliusz, B. és a Melotai-ágenda bűnvallóimádsága. = Csikesz

Sándor emlékkönyvek. 4. köt. Debrecen **1942.** 217—224. — [Kathona Géza hozzászólása: Uo. 224—234.]

HUBAY MIKLÓS: Magyar Electra. = Csill **1949.** 16. sz. 63—64.

NEMESKÜRTY ISTVÁN: Adalékok B. P. „Ördögi kisértetek" című művéhez. = It **1951.** 472—479.

BÓKA LÁSZLÓ: Siralmas énnéköm. = B. L.: Szép magyar vers. Bp. **1952.** 6—14.

NEMESKÜRTY ISTVÁN: B. P. stílusa. = ItK **1955.** 24—35.

KLANICZAY TIBOR: A magyar Elektra. = SzínhFilmműv **1956.** 368—370.

PÉTER LÁSZLÓ: Párhuzamok az „Ördögi kísértetek" néhány motívumához. = ItK **1956.** 152—154.

SCHEIBER SÁNDOR: B. P. anekdotáinak forrásaihoz. = FK **1956.** 151.

SCHEIBER SÁNDOR: Jegyzetek B.-hoz. = FK **1956.** 286—291. — Klny. is.

SCHULEK TIBOR: B. P. Ördögi kísértetei. = Lelkipásztor **1956.** 97—101.

SZIGETI JÓZSEF: 400 éves a magyar Électra. = IgSzó **1958.** I. 615—622.

BORZSÁK ISTVÁN: Hordó. (Adalék B. P. szókincsének feldolgozásához.) = MNy **1959.** 113—116. — Eckhardt Sándor hozzászólása uo. 404.

SCHEIBER SÁNDOR: Forrásnyomozások B.-hoz. = FK **1959.** 182—186. — Klny. is.

NEMESKÜRTY ISTVÁN: Az önálló fogalmazású szépprózа kezdete: B. P. = N. I.: A magyar szépprózа születése. Bp. **1963.** 197—224. [Ördögi kísértetek.]

SCHEIBER SÁNDOR: Vándoranekdota B.-nál. = ItK **1963.** 55.

VARGA SÁNDOR: Könyvek sorsa. A legrégibb magyar könyv „árleszállítása". = Ktáros **1965.** 741—742.

SZIGETI JÓZSEF: A Balassi-comoedia és szerzője. Bp. **1967.** 217 l. (It.Füz. 54.) [B. P. szerzeményének tartja.]

Ism.: *Tarnóc Márton,* Kr 1967. 9. sz. 58—59.

SCHEIBER SÁNDOR: B. forrásaihoz az Ördögi kísértetekben. = FK **1968.** 185.

BÁN IMRE: B. P. Elektrája Kollár Ádám könyvtárában. = KvKt **1969.** VII/2. 75—77.

BRODARICS ISTVÁN

1471—1539

Szövegek

KIADÁSOK

B. I.: Második Lajosnak Magyar ország királlyának a mohátsi hartzon történt veszedelme. [Ford.] *Letenyei János.* Buda **1795.** 117 l.

B. I. Históriája a mohácsi vészről. Ford., bev. és kiad. *Szentpétery Imre.* Bp. **1903** 53 l. (MK 337.)

A renaissance Magyarországon. Kiad. *Kardos Tibor.* Bp. **1961.** [529—563, 673—676: B. I. Igaz leírás. Ford. Kardos Tibor.]

LEVELEZÉS

KUJÁNI GÁBOR: B. I. levelezése. = TT **1908.** 258—293, 321—346.

LASZOWSKI, EMILIJ: Prilog za životopis Stjepana Brodarića. = Vjesnik Kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskoga zemaljskog arkiva. **1916.** 303—304. [B. I. 1505-i levele.]

V. KOVÁCS SÁNDOR: B. levele egy olasz humanistához. = ItK **1970.** 370—372.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

SÖRÖS PONGRÁC: Jerosini B. I. (1471—1539). Bp. **1907.** 148 l. (A Szent István-Társulat tudományos és irodalmi osztályának felolvasó üléseiből 62.)

Ism.: —*ó*—, KatSz 1907. 1086—1087. — *I—R,* Száz 1908. 347—352.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

SZÉKELY SAMU: B. I. élete és működése. = TT **1888.** 1—34, 225—262.

KUJÁNI GÁBOR: A Brodaricsok. = Száz **1913.** 753—763. — Klny. is.

KUJÁNI GÁBOR: Adalékok a Brodarics-család és B. I. életéhez. (Forrástanulmány.) Bp. **1913.** 61 l. (Tört. Értek. 3.)

KUJÁNI GÁBOR: B. I. szereplése János király oldalán. = Száz **1914.** 34—51, 106—125.

ŽIC, NIKOLA: Stjepana B. = Omladina **1933/34.** XVII. 7. sz.

MARTINČEVIĆ, FR[ANJA]: Portreti iz XV i XVI stoljeća. = Glasnik biskupija bosanske i srijemske. **1941.** 125—127, 134—135, 141—142, 149—152, 156—159. [Vitéz János, Janus Pannonius, B. I.]

TRENCSÉNYI-WALDAPFEL IMRE: Petrarca szonettje B. levelében. = ItK **1957.** 227—229.

BRUTUS JÁNOS MIHÁLY

1515?—1594

Szövegek

B. J. M. magyar históriája. 1490—1552. Kiad. és bev. *Toldy Ferenc, Nagy Iván.* 1—3. köt. Pest **1863.** — Bp. 1876. CIX,

416; IX, 495; VIII. 474 l. (MHHS 12—14.)
Ism.: *Jakab Elek*, Száz 1877. 656—673, 855—872.
Dézsi L[ajos]: Adatok B. J. M. történetíró életéhez. Levelei a leydeni egyetem könyvtárában. = ItK **1900.** 480—483.

Irodalom

[Windisch, Karl Gottlieb]: Lebensbeschreibung des Johann Michael B. = AllergnPrivAnz **1775.** 346—349, 353—357., és NUngMag 1791. 274—295.
Hrabovszky György: B. M. Császári Királyi Historiografus élete. = TudGyűjt **1825.** VII. 56—65.
Ein Bruchstück über Joh. Mich. B. und über den Werth seiner ungarischen Geschichte. = Magazin für Geschichte, Literatur und alle Denk- und Merkwürdigkeiten Siebenbürgens **1844.** 1. füz.
Vogel, E. G.: Nachrichten von dem Leben und den Schriften des Geschichtsschreibers Johann Michael B. Meissen **1864.** 74 l.
Toldy Ferenc: B. J. M. 1517—1592. = T. F.: Magyar államférfiak és írók. 1. köt Pest **1868.** 61—145.
Fabritius Károly: B. J. M. életéhez. = TT **1879.** 337—352.
Fraknói Vilmos: B. M., Báthory István udvari történetírója. = Száz **1887.** 793—797.
Vietórisz, Iosephus C.: De I[oannis] M[ichaelis] Bruti Historiae Hungaricae latinitate. = EPhK **1890.** pótkötet 305—334. — Klny. is.
Borovszky Samu: B. magyar históriájának ismeretlen kézirata. = Száz **1900.** 245—247.
Kovács, Ludovicus: De Johannis Michaelis Bruti Historiae latinitate. = EPhK **1914.** 110—113.
Kovács Lajos János: B. magyar történetének forrásai. = Száz **1916.** 42—61, 128—159.
Veress, Andrea: Il veneziano Giovanni Michele Bruto e la sua storia d'Ungheria. = Archivio Veneto **1929.** VI. 148—178. — Klny. is.
Steiner Erzsébet: Művelődéstörténeti korkép az 1492-től 1552-ig terjedő időkről B. J. M. Magyar Históriája alapján. Debrecen **1933.** 60 l.
Papp Márta: B. J. M. és Báthory István magyar humanistái. Bp. **1940.** 87 l. (Értekezések a magyarországi latinság köréből 2.)
Ism.: *Vargha Anna*, EPhK 1941. 190—192.

CSABAI MÁTYÁS

?—1562

Szövegek

Bodola Gyula: Dobó István a magyar költészetben. Függelék: Chiabai: Encomium arcis Agriae. Wittenberg 1556. Kolozsvár **1908.** 88 l.
Ism.: *Szabó Gyula*, EPhK 1909. 377—378.
Kemény Lajos: Cs. M. levelei. = ItK **1912.** 476—480.

Irodalom

Kemény Lajos: Cs. M. = ItK **1909.** 178—179.

CSÁKTORNYAI MÁTYÁS

?—1590 után

Szövegek

Dézsi Lajos: Cs. „Erős Aiax és bölcs Ulisses" c. műve. = ItK **1915.** 71—94.

Irodalom

[Heinrich Gusztáv] H. G.: Grobianus. = EPhK **1883.** 397—398. [Cs. M. verses fordításáról is.]
Koncz József: Cs. M. és Marosvásárhelyi Gergely írók életrajzaihoz. = Figy **1889.** XXVI. 238—240.

DÁVID FERENC

1520 k.—1579

Szövegek

KIADÁSOK

Unitárius írók a XVI. évszázadból. I. A nagyváradi disputatio. Kiad. *Nagy Lajos, Simén Domokos.* Kolozsvár **1870.** XII, 178 l.
D. F.: Rövid magyarázat. Kiad. *Pálffi Márton.* Utószó: *Boros György.* Kolozsvár **1910.** [156], 141 l. [Fakszimile kiadás.]
Ism.: *Borbély István*, MNyr 1910. 366—368. — KerMagv 1911. 320—321. — *Harsányi István*, MúzKtáriÉrt 1912. 217—218. — *Melich János*, MKsz 1912. 349—350. — — *rd*, ErdMúz 1912. 99. — [*Schullerus Adolf*] *Ss*, Korrespondenzblatt 1912. 92. — [*Szily Kálmán*] *Sz. K.*, MNy 1912. 278. — *V. F.*, ProtSz 1912. 401—402.
Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 7. köt. Bp. **1912.** [103—104, 450—

455: D. F.: Vasárnapi praedicatio után való hálaadás.]

D. F. értekezése a kettős Istenségről. Kiad. és ford. *Márkos Albert*. Kolozsvár **1943.** 48 l.

Ism.: *Szász János*, Egyht 1958. 87—88.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Szilágyi István: Unitaria egyházak emlékezete Máramarosban. = SpFüz **1859.** 779—780. [D. F. egy levele 1578-ból.]

Szabó Károly: Egy adat D. F. életére. = KerMagv **1876.** 64—66. [Egy levelének közlése.]

Benczédi Gergely: D. F. levele. = KerMagv **1879.** 42—44. [Latinul és magyar fordításban.]

D. F.: Epigramma. Ford. *Tóth István*. = Kor **1970.** 523.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Jakab Elek: D. F. emléke. Elítéltetése és halála háromszázados évfordulóján. 1—2. köt. Bp. **1879.** 256, 80 l. [A 2. köt. okirattár.]

Ism.: *Abafi Lajos*, Figy 1879. VII. 136—150. — *Ballagi Mór*, ProtEgyhIskL 1879. 1080—1085. — *Irmei Ferenc*, Ko 1879. II. 561—567. — *Deák Farkas*, Száz 1880. 510—515.

Kanyaró Ferenc: D. F. = KerMagv **1906.** 1—16, 65—80, 134—158, 192—228, 237—265. — Klny. is.

Kiss Ernő: D. F. Kolozsvár **1910.** 94 l.

Ism.: *Kemény Gábor*, ProtSz 1911. 61—64. — KerMagv 1911. 320—321. — *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1912. 743—745. — *Harsányi István*, MúzKtáriÉrt 1912. 218—219. — [*Schullerus, Adolf*] *Ss.*, Korrespondenzblatt 1912. 92.

Borbély István: D. F. és kora. = KerMagv **1910.** 121—143, 191—199, 300—314; 1911. 45—50, 92—104, 174—179, 240—246, 313—317, 358—364; 1912. 20—34. — Klny. is: Kolozsvár 1914.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

D. F., első unitárius püspök halálának háromszázados évfordulati emlékünnepélye. Kolozsvár **1879.** 86 l.

Péterfi Dénes: D. F. = MZsSz **1885.** 585—586. [Kardos Albert hozzászólása: Uo. 644.]

Benczédi Pál: D. F. hatása. = UnitEgyh **1906.** 5. sz.

Kozma Ferenc: D. F. emléke. = KerMagv **1910.** 233—251.

Vári Albert: D. F., az unitárius reformátor. = KerMagv **1910.** 177—190.

Zoványi Jenő: D. F. = UnitEgyh **1910.** 9—11. sz.

Gagyhy Dénes: D. F. Cluj—Kolozsvár **1926.** 20 l. (Unit.ktár 6.)

Botár Imre: A vallásszabadság és D. F. [Bp. **1929.**] 24 l. (Unit. kis ktár 73.)

Meszlényi Antal: D. F. hitújításai. = MKult **1929.** II. 1—10.

Tóth György: D. F., az unitárius vallás megalapítójának emlékezete. Bp. **1929.** 40 l. (Unit. kis ktár 74.)

D. F. emlékezete halálának 350-dik évfordulóján. = KerMagv **1929.** 213—277.

Pálffi Márton: D. F. az Emerson mérlegén. = KerMagv **1933.** 145—159.

S. Szabó József: Egy unitárius hitvitázó. = ProtSz **1934.** 286—289.

Balázs Ferenc: D. F. = Erdélyi csillagok. Kolozsvár [**1935.**] 29—40. [Lőrinczy Géza hozzászólása: KerMagv 1935. 263—269.]

Iván László: D. F. arca a szellemtudományi lélektan tükrében. = KerMagv **1935.** 16—35, 64—77, 117—132, 164—174. — Klny. is.

Ism.: *Balázs Ferenc*, KerMagv 1936. 16—24. — *Varga Béla*, ErdSz 1936. 6—7. sz.

Szent-Iványi Sándor: D. F. és a tömeg. = KerMagv **1937.** 65—81. — Klny. is.

Benczédi Pál: D. F. vallása. = KerMagv **1939.** 66—77. — Klny. is.

Vári Albert: D. F. nyomain. = KerMagv **1940.** 132—141.

Simén Dániel: D. F., a magyar reformátor. = KerMagv **1943.** 97—108.

Hegedüs Géza: A türelem apostola. = Századok és tanulságok. **1945.** 97—100.

Fodor, Heinrich: F. D., der Apostel der religiösen Duldung. = Archiv für Kulturgeschichte **1954.** 18—29.

Makkai László: D. F. és a népi reformáció Magyarországon. = Természet és Társadalom **1955.** 484—488.

Darling, Edward: Francis D. and the King John Sigismund, architects of religious liberty. 400 years. Minneapolis [**1968.**] 19 l.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

Kőváry László: D. F. elítéltetése. = KerMagv **1873.** 321—331.

Ferencz József: D. F. és a szombatosság. = KerMagv **1874.** 336—340.

Jakab Elek: D. F.-ről. = KerMagv **1875.** 390—392.

Jakab Elek: Gyulafi Lestár feljegyzései D. F. fogsága és halála körülményeiről. = KerMagv **1876.** 193—195.

Jakab Elek: Alesius Dénes vagy D. F. volt-e az első erdélyi református püspök? = KerMagv **1879.** 363—374.

Nagy János: Szemelvények Kolozsvár város 1579. évi közgyűlési jegyzőkönyvéből. = KerMagv **1879.** 106—108. [D. F. letartóztatására vonatkozó adatok.]

Nagy János: Dispensatio prudentis ac circumspecti Laurentij Fijlstijch primarij judicis. = KerMagv **1879.** 108—109. [D. F. ügyét érintő feljegyzések.]

Nagy János: 1579. Regestrum Francisci Keonnywes civis dispensatoris Hungarij. = KerMagv **1879.** 109—114. [D. F. ügyét érintő feljegyzések.]

Szabó Károly: D. F. válópere a kolozsvári tanács előtt. = ErdProtKözl **1881.** 340—341, 348—349.

M.: Honterus, Davidis und Blandrata auf dem Index. = Korrespondenzblatt **1884.** 105. [Még a XVI. század végén indexre kerültek.]

Révész Kálmán: Az első gyulafehérvári vita. = DebrProtL **1884.** 66—67.

Benczédi Gergely: D. F. válópere. = KerMagv **1885.** 363—369.

Kemény Lajos: Pécsi János levele D. F.-hez. = TT **1889.** 393.

Kanyaró Ferenc: D. F. Debrecenben. = KerMagv **1892.** 12—18.

Révész Kálmán: D. F. pecsétei. = ProtEgyhIskL **1895.** 342—343.

Kanyaró Ferenc: D. F. családja. = KerMagv **1899.** 330—333.

Kanyaró F[erenc]: Volt-é D. F. színigazgató? = KerMagv **1908.** 290—291.

Pap Domokos: D. F. életrajza. 1520—1579. Kolozsvár **1912.** 75 l.

Trócsányi Zoltán: D. F. nevéről. = MNy **1915.** 223—225.

Zoványi Jenő: Heltai Gáspár és D. F. nevének eredete. = ProtSz **1916.** 46—48.

[Borbély István] b. i.: Mi volt D. F.-nek és Heltai Gáspárnak az igazi neve? = KerMagv **1923.** [92.] [Tévesen 354. lapként.]

Az ismeretlen D. F. = ErdSz **1929.** 13—14. sz.

Vári Albert: D. F. és az erdélyi nagy hitviták. = KerMagv **1931.** 157—166.

Ószövetségi zsidózó volt-e D. F. élete végén? = UnitÉrt **1935.** 28—29.

Zoványi Jenő: D. F. sibiui lelkészsége. = KerMagv **1936.** 30—33.

Kelemen Lajos: Mi történhetett D. F. levelezésével és irataival? = UnitJövendő (Brassó) **1939.** 41—43.

Szent-Iványi Sándor: D. F. és a szombatosság. = UnitÉrt **1939.** 14.

Simén Dániel: D. F. a szombatosság vádja alatt. = KerMagv **1940.** 246.

Benczédi Pál: A szombatosság vádja. = KerMagv **1943.** 164—172. — Klny. is.

Zoványi Jenő: Hamis vádak D. ellen. = UnitÉrt **1943.** 82—93.

Zoványi Jenő: Volt-e része Socinus Faustusnak a D. elleni hamis vádban? = KerMagv **1943.** 233—235.

Botár Imre: D. F.-ről egy jezsuita kortársa. = UnitÉ **1948.** 2—3. sz.

Botár Imre: Egykori krónika D. F.-ről. = UnitÉ **1949.** 1. sz. [Részlet Filstich Lőrinc krónikájából.]

Botár Imre: D. F. Wittenbergben. = UnitÉ **1952.** 2. sz.

Botár Imre: Újabb adatok D. F. életéhez. = ItK **1955.** 337—338.

Barycz, Henrik: Kilka dokumentów źródłowych do dziejów arianizmu polskiego. = Studia nad arianizmem. Warszawa **1959.** 491—526. [Közli Leleszi János jezsuita jelentését D. F. pöréről.]

Pirnát, Antal: Die Ideologie der Siebenbürger Antitrinitarier in den 1570er Jahren. Bp. **1961.** [160—187: Der Prozess gegen Franz D.]

Ism.: *Esze Tamás*, ItK 1962. 510—516. — *Révész Imre*, Száz 1963. 883—885.

Száz [!] János: Egyházjogunk D. F. alatt. = UnitÉ **1962.** 4. sz.

Péter Lajos: A magyar unitáriusok régi angol kapcsolatai. = UnitÉ **1965.** 2. sz. [D. F.: De falsa . . . c. könyvének Erzsébet királynőhöz szóló ajánlása.]

Szász János: Az „unitárius" D. F. indulása, 1566. = UnitÉ **1966.** 3—4. sz.; 1967. 1. sz.

Szabó T. Attila: D. F. tragikus sorsának történetéhez. = MNy **1967.** 362—364.

Bodor András: Újabb adatok egy négyszáz éves perről. D. F. elítéltetése. = Kor **1968.** 1208—1216.

Kathona Géza: Problémák D. F. antitrinitárius tevékenységének kezdeti szakaszában. = ItK **1969.** 697—702. [Válasz Pirnát Antalnak Kathona: „A Heidelbergi Káté deformálódása az antitrinitárizmussal vívott harcokban" címmel a StudAEccl 1. köt. Bp. 1965. 93—129. lapjain megjelent dolgozatáról írt észrevételeire, melyek az ItK 1967. 486—492. lapjain láttak napvilágot. — Ferencz József, TheolSz 1970. 249. Hozzászólás. — Pirnát Antal, ItK 1970. 61—62. Válasz Kathona fenti cikkére.]

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

Schwarz, Karl: Die Abendmalstreitigkeiten in Siebenbürgen und die darauf erfolgte Spaltung der evangelischen Glau-

bensgenossen Siebenbürgens in Anfänge Luthers und Kalvins. = ArchivSiebLk **1857.** NF. II. 246—263, 264—290. [A szerző szerint a D. F. hatására írt, mások szerint a D. F. által magyarított Responsium ismertetése.]

Czelder Márton: Régi magyar unitár vallásos könyv 1575-ből. = MProtEgyhIskFigy **1876.** 203—208. [Könyvecske az igaz keresztyéni kereszstségről.]

Simén Domokos: Könyvetske az igaz keresztyéni keresztségről. Kolozsvár 1570. = KerMagv **1876.** 129—131.

Veres Imre: „Igaz vallás-tétel. D. F.-től. Colosvarott 1571." Szólásmódok. = MNyr **1877.** 358.

Koncz József: D. F. újabban felfedezett kézirata. = KerMagv **1888.** 321—322.

Kiss Ernő: D. F. mint szónok. = KerMagv **1907.** 65—87. [Prédikációiról.]

Pálffi Márton: D. F., a humanista költő. = KerMagv **1909.** 91—96.

Trócsányi Zoltán: A Könyvecske az igaz keresztyéni keresztségről. = MNy **1915.** 227—228.

Kelemen Lajos: D. F.-nek tulajdonított emlékversek. = UnitKözl **1920.** 167—168.

K. e.: D. F. lapszéli jegyzetei. = KerMagv **1926.** 47—48.

Zoványi Jenő: Könyvrészletek nem a magok helyén. = MKsz **1939.** 199—200.

Zoltán Sándor: D. F. hittani felfogása a Rövid magyarázat alapján. = KerMagv **1940.** 217—231.

Zoványi Jenő: D. F. értekezése a kettős istenségről. = UnitÉrt **1944.** 2. sz.

Jenei Ferenc: D. F. és Heltai Gáspár ismeretlen munkái. = ItK **1953.** 205—209; 1954. 73—76. [A „Keresztyéni egyenességnec cickeli" közlése is.]

Ism.: *Bárczi Géza*, MNy 1955. 380—381.

Pirnát Antal: D. F.: Könyvecske az igaz keresztyéni keresztségről és annak német eredetije. = ItK **1954.** 299—308.

Szász János: D. F. értekezése a kettős istenségről. = Egyht **1958.** 87—88.

Ferencz József: D. F. írásai. = UnitÉ **1960.** 11. sz.; 1961. 1. sz.

Kathona Géza: D. F. 1566. évi tételei. = TheolSz **1966.** 1—2. sz.

Ferencz, Joseph: The first international Unitarian Publication. = Transactions of the Unitarian Historical Society (London) **1968.** XIV. 2. sz. 72—77. [A De falsa et vera . . . c. könyvről.]

Szász János: D. F. „forradalmisága". (Gondolatok egy könyv negyedszázados jubileumára.) = UnitÉ **1970.** 2. sz. 4—5. [A Könyvecskével kapcsolatosan.]

DEIDRICH, GEORG

?—1606

Szövegek

Geréb László: Erdélyi humanisták a törökülte Budáról. = Vig **1941.** 349—355. [Részlet fordítása D. verses útirajzából.]

Irodalom

Geréb László: Adat Dedricius György erdélyi humanista életrajzához. = EPhK **1943.** 212—213.

Schuller, Hermann: G. D. und sein Hodoeporicon. = Südostdeutsche Forschungen **1943.** 75—99.

DERNSCHWAM, HANS

1494—1568

Szövegek

Geschichte des ungarischen Reichs und seiner Nebenländer. Hrsg. v. *Johann Christian Engel*. 1. Theil. Halle **1797.** [190—209: D. J.: Beschreibung des Mitternhaus im Neusohl gelegen . . .]

Zivuska Jenő: A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság régi okiratainak tartalomjegyzéke. Besztercebánya **1906.** [7—32: Kivonat a besztercebányai középső (kamara) ház históriájából sok más egyebekkel együtt, amik a magyar királyságban történtek. Írta Thurnschwamb János, a Fugger urak besztercei mindenese 1563. esztendőben. — Magyar fordításban.]

Dernschwam, Hans: Tagebuch einer Reise nach Konstantinopel und Kleinasien (1553/55). Hrsg. v. *Franz Babinger*. München—Leipzig **1923.** XXXVI, 314 l. (Studien zur Fugger-Geschichte 7.)

Ism.: *Paulinyi Oszkár*, Száz 1925/26. 54—61. — *Salomon, R.*, Byzantinische Zeitschrift 1926. 404—406. — *Laurent, V.*, Echos de l'Orient 1929. 244—246.

Irodalom

Babinger, Franz: H. D., ein Kleinasienforscher des XVI. Jahrhunderts. = Deutsche Rundschau für Geographie **1913.** XXXV. 535—546.

Babinger, Franz: H. D. und seine Reisebericht. = Die Erde **1914.** 207—210.

Babinger, Franz: Zur Lebensgeschichte H. Dernschwams, eines Kleinasienforschers des XVI. Jahrhunderts. = Deutsche Rundschau für Geographie **1914.** XXXVI. 133—135.

Babinger, Franz: Neue Beiträge zur Lebensgeschichte H. Dernschwams, eines Kleinasienforschers des XVI. Jahrhunderts. = Deutsche Rundschau für Geographie **1915.** XXXVII. 37—38.

Stein, Arthur: H. D. von Hradeschin. = Karpathenland **1932.** 85—89.

Strieder, Jakob: Ein Bericht des Fuggerschen Faktors H. D. über den Siebenbürgener Salzbergbau um 1528. = UngJb **1933.** 260—290.

Oberdorffer, Kurt: Zwei Reiseberichte H. Dernschwams. = Karpathenland **1935.** 9—12.

Oberdorffer, Kurt: H. D. = Lebensbilder aus dem Bayerischen Schwaben. Hrsg. v. *G. Pölnitz*. 1. Bd. München **1952.** 240 l.

Kühndel, Ján: Ján D., vzdelaný faktor Fuggerovcov na Slovensku (1494—1567). = Historické štúdie (Bratislava) **1955.** 168—187. (Príloha Historického časopisu III.)

Berlász Jenő: D. János könyvtára. A hazai humanizmus történetéhez. = MKsz **1963.** 301—316; 1964. 1—32. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 60.

Ism.: *Oberdorffer, Kurt*, Südostdeutsche Forschungen 1965. 302—304.

Hermann Zsuzsanna: H. D. könyvei között. = EK Évk. **1968.** IV. 167—177.

DÉVAI BIRÓ MÁTYÁS

1500 k.—1545

Szövegek

Magyar régiségek és ritkaságok. Kiad. és bev. *Kazinczy Ferenc*. 1. köt. Pest **1808.** [129—170: D. B. M. Orthographia Ungarica. — 171—180: Szombathy János levele a mű szerzőségéről.]

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc*. Pest **1866.** [79—114: D. B. M.: Orthographia Ungarica.]

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron*. 2. köt. Bp. **1880.** [127—128, 427—428: D. B. M.: Az igaz hit által való üdvözülésnek módjáról.]

D. M.: At tiz parantsolatnac ah hit ágazatinac . . . mag'arazatt'ja. Kiad. *Szilády Áron*. Bp. **1897.** 142 l. (Fakszimile kiadás.)

Ism.: *B. J.*, MKr 1897. 1. sz. — [*Dézsi Lajos*] *D. L.*, Száz 1897. 631—634. — *Sz. F.*, ProtSz 1897. 345—346.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Révész Imre: D. B. M. első magyar reformátor életrajza és irodalmi művei. Pest **1863.** 125 l.

Ism.: *Orbán József*, SpFüz 1862. 945—948. — *Szilágyi Sándor*, ProtEgyhIskL 1863. 1510—1514. — *Doleschal Sándor*, ProtEgyhIskL 1863. 17—19.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Eötvös Lajos: D. B. M. kádártai lelkipásztorkodása. = ProtEgyhIskL **1866.** 235—238.

G. K.: Egyháztörténelmi apróságok. = MProtEgyhIskFigy **1878.** 99—101. [D. B. M. egyik latin könyvének német fordításáról, a krakkói bursáról stb. — A szerkesztő megjegyzése: Uo. 102—103.]

Fraknói Vilmos: Adalékok D. B. M. élettörténetéhez. = TT **1880.** 1—12.

Szántó Kálmán: A hosszú ê a nyelvjárásokban. = MNyr **1881.** 23—29. [D. B. M. a háromféle e-ről.]

Ábel Jenő: D. B. M. = EPhK **1888.** 112—113.

Tüdős István: D. B. M. = ProtSz **1893.** 342—360.

Kanyaró Ferenc: Az első magyar disztichon. = ErdMúz **1899.** 591—594. [D. B. M. verséről.]

Révész Kálmán: D. B. M. kétrendbeli fogsága. = ProtSz **1905.** 173—179.

Melich János: Az Orthographia Vngarica és a magyar helyesírás. = MKsz **1908.** 119—147. — Klny.: M. Nytud. Társ. Kiadv. 8.

Révész Imre: Az első magyar kálvinista. = RefSz **1913.** 21—24, 38—42.

Révész Imre: Dévai-tanulmányok. = TheolSzaklap **1914.** 20—36, 97—121.

Révész Imre: D. B. M. tanításai. Kolozsvár **1915.** 179 l.

Ism.: *Thury Etele*, DtProtL 1915. 36. sz. — *Zoványi Jenő*, ItK 1915. 488—489., és TheolSzaklap 1915. 295—299. — *Harsányi István*, It 1916. 39—41. — *Pokoly József*, ProtSz 1916. 77—80. — *Schullerus Adolf*, Korrespondenzblatt 1916. 17—19.

Zoványi Jenő: Az 1544-iki nagyváradi hitvita és D. B. M. = ProtSz **1916.** 39—42.

Hegyaljai Kiss Géza: Három legnagyobb reformátorunk. = Reformáció Emlk. Debrecen **1917.** 111—129. [D. B. M., Szegedi Kis István, Méliusz Juhász Péter.]

Payr Sándor: D. B. M. Luther Márton házában. = ProtSz **1917.** 632—642.

Thury Etele: D. B. M. haláláról. = ProtSz **1917.** 454—458.

Hajnóczy Iván: Gálszécsi István hittani műve és D. M. Tízparancsolat-a. = MKsz **1925.** 145—147.
Gulyás Pál: Az Orthográphia Vngarica 1549 előtti kiadásairól. = MNy **1928.** 270—271.
S. Szabó József: D. B. M. utódai és Károlyi Gáspár bibliája. = DebrProtL **1929.** 316—317. [Révész Imre hozzászólása: Uo. 323—324, 341. — Bogár János megjegyzése: Uo. 340—341.]
Draskóczy István: D. B. M. az első magyar reformátor. [Budapest **1941.**] 16 l. (Népbarát 102.)
Révész Imre: D. B. M.-tól erednek-é az 1544-i tételek? = Szentpéteri Kun Béla Emlk. Debrecen **1946.** 437—451. — Klny. is.
Miklós Ödön: D. B. M. utolsó évei. = RefEgyh **1953.** 8. sz. [Zoványi Jenő megjegyzése: Uo. 18. sz. — Miklós Ödön válasza: Uo. 18. sz.]
Miklós Ödön: D. B. M., mint Debrecen papja. = RefEgyh **1954.** 14. sz. 21—23., 15. sz. 22—23.
Sólyom Jenő: A törvény haszna, Luther tanítása D. tanításának tükrében. = Lelkipásztor **1956.** 442—444.
Vértes O. András: Nyelvjárási változatok vagylagos jelölése D. B. M. helyesírásában. = MNy **1958.** 22—32. — Klny. is.
Sólyom Jenő: D. B. M. tiszántúli működése. Forráskritikai tanulmány. = Egyht **1959.** 193—217.
Sólyom Jenő: Új adatok D. M. tiszántúli működéséhez. = ItK **1960.** 66—67.
Iványi Zoltán: Adalékok D. B. M. származási helyéhez, rokoni kapcsolataihoz. = MNy **1963.** 462—464.
Sólyom Jenő: Az Orthographia Ungarica helye az irodalomtörténetben. = ItK **1967.** 46—50. — Klny. is.
Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** [141—165: D. B. M.]

DRASKOVICH GYÖRGY

1515—1587

Szövegek

Dudith, Andreas: Orationes quinque in concilio Tridentino habitae . . . Cum appendice orationum duarum quas Georgius Draskowith ep. . . . in eodem concilio habuit. Praefatus est ac dissertationem . . . adiecit *Lorandus Samuelfy*. Halle **1743.** 146, 72 l.

Irodalom

Zubriczky Aladár: D. Gy. és Mária királyné. = Religio **1904.** 121—122, 130—131.
Révész Imre: Kálvin legelső magyar támadója D. Gy. és Confutatioja. = TheolSz **1933.** 3—29. — Klny.: Theologiai tanulmányok 32.
Jenei Ferenc: D. Gy. bíboros. = GyőriSz **1941.** 87—89.

DUDITH ANDRÁS

1533—1589

Szövegek

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Dudith, Andreas: Orationes quinque in concilio Tridentino habitae . . . Praefatus est ac dissertationem . . . adiecit *Lorandus Samuelfy*. Halle **1743.** 146, 72 l.
Hegedüs István: Themistius XII. beszéde, állítólag D. munkája. ItK **1901.** 230—235.
Régi magyar filozófusok. Kiad. *Mátrai László*. Bp. **1961.** [14—41, 191—192, 211—212: D. A.: Rövid kommentár az üstökösök jelentőségéről.]

LEVELEZÉS

Géresi Kálmán: Adalékok a magyar egyháztörténelemhez. = ProtEgyhIskL **1862.** 935—955. [D. A. és Mélius 1—1 levele.]
Hegedüs István: D. A. életéhez. = ItK **1900.** 474—480. [Leveleinek, valamint Oláh Miklóshoz szóló versének kiadásával.]
Berndorfer Alfréd: D. A. orvosi levelei. = Természet és technika **1953.** 8. sz.
Berndorfer, Alfred: Die medizinischen Briefe des ungarischen Humanisten Andreas D. (1533—1589). = CommBHMedH **1956.** 2. sz. 46—71.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Stieff, Karl Benjamin: Versuch einer ausführlichen und zuverlässigen Geschichte von Leben und Glaubens-Meynungen Andreas Dudiths, gewesenen Bischofs wie auch dreier Kaiser Raths und Gesandten in Pohlen. Breslau **1756.** 239 l.
Engelhardt, Ed[mond]: Leben des Andreas Dudiths des Reformators von Ungarn. Bielsfeld **1864.** 111 l. (Sonntags-Bibliothek 8. Bd. 6. Heft.)

Costil, Pierre: André D., humaniste hongrois,1533—1589. Sa vie, son oeuvre et ses manuscrits grecs. Paris **1935.** XII, 482 l.
Ism.: *Raymond Lebègue*, NRH 1935. II. 407—411. — *Sipos Lajos*, EPhK 1937. 282—284. — *E. Steixner Sch. P.*, REH 1936/37. 278—282.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Hrabovszky György: D. A. élete. = Tud-Gyűjt **1817.** IV. 36—57.

Žužel, Franjo: Život Andreja Dudića. = Arkiv za pověstnicu jugoslavensku **1852.** II. 98—127.

Károlyi Árpád: D. A. és a pécsi régi székesegyház ékszerei. = ArchÉrt **1879.** 319—323.

Lutteri, E.: Della vita di Andrea Dudizio Sbardellato. = Atti dell'Accademia degli Agiati di Rovereto **1884.** II. 65—112.

Goldzieher Vilmos: D. Endre pécsi püspök. 1533—1589. Egy lap az orvostudomány történetéből. Bp. **1897.** 17 l. — Klny.: OrvHetilap 1897.

Foerster, Richard: Andreas D. und die zwölfte Rede des Themistios. = Neue Jahrbücher für das klassische Alterthum **1900.** II. 74—93.
Ism.: [*Petz Vilmos*] *P. V.*, EPhK 1900. 421.

Hegedüs István: Themistios és D. A. = ItK **1901.** 189—199. — Klny. is.
Ism.: *Némethy Géza*, EPhK 1901. 744—746.

Goldzieher, W[ilhelm]: Ein ketzerischer Bischof der Renaissance. = Beilage zu Allgemeine Zeitung **1903.** 132—133. sz.

[Eckhardt Sándor] E.: André D., humaniste hongrois. = REH **1924.** II. 202.

Juhász Kálmán: D. A. tanulóévei. = TörtSz **1926.** 103—119.

Faludi, Jean: André D. et les humanistes français. Szeged **1927.** 66 l. (Etudes françaises 1.)
Ism.: *Eckhardt Sándor*, Széph 1927. 442—443. — *Schoell, Franck L.*, REH 1927. 410—415.

Faludi János: D. A. és a francia humanisták. = Min **1928.** 54—82. — Klny.: Minerva-ktár 10.

Esih, Ivan: Andrija D. Oherovički (1533—1589). = Hrvatska Revija **1932.** 706—712.

Žic, Nikola: Štampana djela Andrija Dudića. = Nastavni vjesnik **1932/33.** XLI. 238—246.

Costil, Pierre: La figure morale d'André D., humaniste hongrois. = REH **1933.** 141—147.

Juhász, Coloman: Andreas D. Ein Beitrag zur Geschichte des Humanismus und der Gegenreformation. = Historisches Jahrbuch (Köln) **1935.** LV. 55—74. — Klny. is.
Ism.: *B. J.*, KatSz 1935. 774.

Kerecsényi Dezső: D. A. = It **1935.** 189—204. — Klny. is.

Bazielich, W.: Andreja Dudycza przygody polskie. = Prosto z mostu **1938.**

Zipser Sándor: D. A. a tridenti zsinaton. Bp. **1938.** 79 l.

Bazala, Vladimir: Andrija D., teolog, filozof, liečnik i učenjak XVI. stoljeća, hrvatskog podrietla. = Novine **1944.** 132.

M. Ernuszt Johanna: Néhány szó D. A. védelmében. = EPhK **1944.** 40—42.

Martinčević, Fran[jo]: Andrija D. (1533—1589). = Glasnik biskupija bosanske i srijemske **1944.** 2—4, 26—28.

Moreau-Reibel, J.: Zwierzenia młodego Andrzeja Dudicza. = Reformacja w Polsce 1937/39. [**1947.**] 435—441.

Bazala, Vladimir: Andrija D. (1533—1589). Zagreb **1951.**

Glesinger, Lavoslav: Andrija D. u krugu antiparacelzista. = Farmaceutički Glasnik **1963.** 239—244.

Glesinger, Lavoslav: Der Humanist Andreas D. im Kreise der Antiparacelsisten. De auro potabili. Wien **1967.** 23 l. (Salzburger Beiträge zur Paracelsusforschung 7.)

Dán Róbert: D. A. és a „lingua primigenia" kritikája. = MTA II. OK **1970.** 103—120. — Klny.: Reneszánsz-füzetek 9.

DÜRR, DAMASUS

?—1585

Szövegek

Amlacher, Albert: Ein evangelisch-sächsischer Kanzelredner aus dem Jahrhundert der Reformation. = Korrespondenzblatt **1883.** 123—128. [Egy beszédének szövegközlésével.]

Irodalom

Amlacher, Albert: D. D. ein evangelischer Pfarrer und Dechant des Unterwälden Kapitels aus dem Jahrhundert der Reformation. Hermannstadt **1883.** 76 l.
Ism.: Korrespondenzblatt 1883. 131.

Amlacher, Albert: D. D. = Korrespondenzblatt **1883.** 59.

Amlacher, Albert: Zur Lebensgeschichte D. Dürrs. = Korrespondenzblatt **1907.** 100—101.

ENYEDI GYÖRGY

1551—1597

Szövegek

KIADÁSOK

E. Gy.: Tancredus király leánya Gismunda és Gisquardus széphistóriája. Kiad. és bev. *Heinrich Arnold.* Kolozsvár **1912.** 127 l. (Értek. a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem magyar irodalomtörténeti szemináriumából 2.)

Ism.: *Borbély Ferenc*, KerMagv 1913. 180—185. — *Képes Ilona*, It 1913. 110—111. — *Király György*, EPhK 1913. 118—120. — *Prohászka János*, MNyr 1914. 23—27.

Régi magyar költők tára. Kiad. *Dézsi Lajos.* 8. köt. Bp. **1930.** [222—258, 473—478: E. Gy.: Historia elegantissima regis Tancredi.]

E. Gy.: Gismunda és Gisquardus széphistóriája. Kiad. és bev. *Varjas Béla.* Kolozsvár **1942.** 81 l.

Ism.: *Trócsányi Zoltán*, MKsz 1942. 447—448.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Kanyaró Ferenc: E. Gy. unitárius püspök beszéde. = KerMagv **1900.** 30—40.

Hellebrant Árpád: E. Gy. XVI. századbeli latin költeménye. = ItK **1903.** 196—198.

[Horváth Cyrill] H. C.: E. Gy. egyházi beszédeiből. = SpFüz **1905.** 161—166. [Egyik beszédének közlése.]

Irodalom

Heinrich Gusztáv: Boccaccio XVI. századi költészetünkben. = Figy **1880.** VIII. 92—106. [Négy mű ismertetését ígéri, de csak E. Gy. széphistóriájáról ír.]

Jakab Elek: E. Gy. élete. = KerMagv **1890.** 131—151, 211—244.

Kanyaró Ferenc: E. Gy. egyházi beszédei. = KerMagv **1898.** 22—29, 77—86.

Katona Lajos: Zsidó mise. = MNy **1905.** 80. [E. Gy. egy kifejezéséről.]

Pálffi Márton: E. Gy. emléke kortársai verseiben. = KerMagv **1930.** 279—282. [Torockai Máté epitáfiuma és epigrammája.]

Zoványi Jenő: E. Gy. lektori működésének és külföldi tanulásának időpontja. = KerMagv **1936.** 88—89.

Varjas Béla: Gismunda és Gisquardus históriájának első kiadása. = MKsz **1938.** 21—32.

Scheiber Sándor: Zsidómise—Judenmesse. = MNyr **1952.** 394—395. [E. Gy. egy kifejezéséről.]

Lőrinczi Mihály: E. Gy. 1555—1597. nov. 24. = UnitÉ **1955.** 1. sz.

FÉLEGYHÁZI TAMÁS

1545 k.—1586

Irodalom

Kanyaró Ferenc: Debreceni diákok az unitárius kollégiumban. = KerMagv **1898.** 291—292.

Jenei Ferenc: F. T. könyvajánlása Mélius Péterhez. = GyőriSz **1935.** 199.

Révész Imre: F. T. és a debreceni iskola válsága 1570—71. = Száz **1937.** 273—303.

FORGÁCH FERENC

1535?—1577

Szövegek

Forgachii, Francisci, de Ghymes rerum hungaricarum sui temporis commentarii libri XXII. Adiecit indicem rerum memorabilium ac dissertationem historico criticam de vita . . . scriptoris *Alexius Horányi.* Posonii et Cassoviae **1788.** [102], 702, [14] l.

Ghymesi F. F. Magyar historiája 1540—1572. Forgách Simon és Istvánfi Miklós jegyzéseikkel együtt. Kiad. *Majer Fidél.* Bev. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** LXXXVIII, 555 l. (MHHS 16.) [A bevezető újra kiadva: T. F.: Magyar államférfiak. 1. köt. Pest 1868. 3—58.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Bártfai Szabó László: Ghymesi F. F (1535—1577). Bp. **1904.** 228 l., 10 t. (M. T. Életr.)

Ism.: [*Sörös Pongrác*] *Srs.*, Száz 1905. 457—462.

Biró Vencel: F. F. mint történetíró. = Kolozsvár **1908.** 132 l.

Ism.: *Lukinich Imre*, Száz 1909. 785—786.

Bártfai Szabó László: A Hunt-Pazman nemzetségbeli Forgách család története. Esztergom **1910.** 858 l.

Ism.: *Bagyary Simon*, ArchÉrt 1911. 278—283.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Károlyi Árpád: Új adat F. F., a történetíró életéhez. = Száz **1880.** 755—757.

Károlyi Árpád: F. F., a történetíró Antwerpenben. = TT **1881.** 783—784.

Sörös P. Pongrác: F. F. élete. = Száz **1896.** 519—541, 634—648.

Sörös Pongrác: F. F. kortörténelme. = Száz **1897.** 97—106, 201—209.

Sörös Pongrác: F. F. és Tacitus. = EPhK **1899.** 324—329.

Sörös Pongrác: F. F. házassága terve. = Turul **1899.** 144—146.

Madzsar Imre: Adatok F. F. kortörténelmének kritikájához. Nagybánya, **1901.** 33 l.

Ism.: [*Sörös Pongrác*] *Srs.*, Száz 1901. 835—837.

B[ártfai] Szabó László: Ghymesi F. F. váradi püspök évkönyvei, tekintettel művelődéstörténeti adataira. Bp. **1904.** 201 l. (Művtört. Értek. 11.)

Ism.: [*Sörös Pongrác*] *Srs*, Száz 1905. 462—465.

Biró Vencel: F. F. pesszimizmusa. = Kalazantinum **1906/07.** 3. füz. 6—8.

Biró Vencel: F. F. mint világtörténelmi író. = Kalazantinum **1907/08.** 1. sz. 4—8.

[Tóth László] T. L.: F. F. és Possevino. = Religio **1911.** 291—292.

Tóth László: F. F. és Possevino. Nagykáta **1913.** 9 l.

Sörös Pongrác: F. F., a történetíró. = Pannonhalmi Főisk. Évk. **1913.** 145—207.

Ism.: Száz 1914. 66—67.

Sörös Pongrác: F. F. kortörténelmének pécsi kézirata. = Pannonhalmi Főisk. Évk. **1914.** 125—135.

Bártfai Szabó László: F. F. évkönyveinek pécsi codexe. = Száz **1915.** 105—106.

[Sörös Pongrác] Srs.: F. F. kortörténelmének pécsi kézirata. = Száz **1915.** 222—223. [Hozzászólás Bártfai Szabó László cikkéhez.]

Botár Imre: F. F. Emlékiratainak kritikája. = Száz **1933.** 529—545. — Klny. is.

Kardos Tibor: A magyar Tacitus. = Magyar Könyvbarátok Diáriuma **1939.** 84—88.

Papp Márta: Brutus J. Mihály és Báthory István magyar humanistái. Bp. **1940.** 87 l. [F. F.-ről is.]

Ism.: *Vargha Anna*, EPhK 1941. 190—192.

Pirnát Antal: F. F. = It **1955.** 17—32.

Wittman, Tibor: Un chroniqueur hongrois contemporain de la Révolution des Pays-Bas du XVIe siècle. = Revue du Nord **1963.** 177—185.

Drozdik Margit, H.: Adalékok a XVI. századi németalföldi és a magyar humanizmus kapcsolatához. = Acta Academiae Paedagogicae Szegediensis. Series Historica **1964.** 161—173. [Oláh Miklós és F. F. németalföldi kapcsolatai.]

GÁLFFY JÁNOS

?—1593

Szövegek

Erdélyország történetei tára. Kiad. *Kemény József, Nagy Ajtai Kovács István.* 1. köt. Kolozsvár **1837.** [69—81: G. J. rabságában készített önéletirata; 168—169: G. J. levele Báthori Zsigmondhoz 1593-ból.]

Irodalom

Jakab Elek: Kocsárdi G. J. és a Báthoriak. = Száz **1895.** 785—817.

Lukinich Imre: Adatok Kocsárdi G. J. életéhez. = ErdMúz **1903.** 277—281.

Szabó György: Az erdélyi magyar önéletírás két előfutára. = NyItudK **1963.** 19—34. [27—32: Kocsárdi G. J.]

GÁLSZÉCSI ISTVÁN

?—1543 k.

Szövegek

Erdélyi Pál: G. I. Énekes-könyvének töredéke 1536-ból. = MKsz **1887.** 215—223.

Divéky Adorján: G. I. Énekes könyvének újabb töredéke. = MKsz **1911.** 10—13. [Mellékelve 6 levél hasonmásban.]

Szilády Áron: G. I. Énekes könyvének első íve (Krakko-Vietoris. 1536.) = ItK **1911.** 373—376.

Bredár Gyula: G. énekeskönyvének Prágában előkerült töredéke. = MKsz **1965.** 256—263. — Klny. is. [A töredék fakszimile közlésével.]

Irodalom

Révész Kálmán: G. I. hittani műve. 1538-ból. = ProtEgyhIskL **1894.** 340—341. [G. I. kátéjáról.]

Péter Mihály: G. I. és működésének első nyomai. = ProtSz **1913.** 246—255., és AdZemplénT 1913. 289—295.

Hajnóczy Iván: G. I. hittani műve és Dévai Mátyás Tízparancsolat-a. = MKsz **1925.** 145—147.
Szabó Gyula: G. I. a legrégibb nyomtatott magyar ábécéskönyv és hangjegyes nyomtatvány szerzője. = PedSz **1958.** 711—714.
Nagy Barna: G. I. énekeskönyvének második, nagyrészt ismeretlen kiadása. = MKsz **1963.** 347—356.
Měšťan, Antonín: A G.-töredék felfedezése. = MKsz **1965.** 255—256. — Klny. is.
Csomasz Tóth Kálmán: A prágai G.-töredék énekei. = ItK **1970.** 51—59.

GEORGIEVICS, BARTOLOMAEUS

XVI. sz. első fele

Irodalom

Kemény József: G. Bertalan XVI. századbeli orientalistánk emlékezete. = ÚjMMúz **1858.** I. 138—144., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 130—136.
Groszmann Zsigmond: G. Bertalan 16. századbeli magyar író élete és művei. Bp. **1904.** 34 l.
Németh Gyula: Die türkische Sprache des B. G. = ALingu **1968.** 263—271.

GYALUI TORDA ZSIGMOND

1510-es évek—1569

Szövegek

Scriptores rerum Hungaricarum minores. Ed. *Martinus Georgius Kovachich.* Tom. 1. Budae **1798.** [112—128: Sigismundi Torda Ephemerides. 1558—1567.]
Bauch Gusztáv: Adalékok a reformatio és a tudományok történetéhez Magyarországon a XVI. században. = TT **1885.** [524—539: Gy. T. Zs. 14 levelének közlése.]
Temesi Alfréd: Humanisme franco-hongrois. = EPhK **1938.** [310—314: Gy. T. Zs. 6 levelének közlése.]

Irodalom

Gömöry János: Gy. T. Zs. = Evangélikus Lap (Rozsnyó) **1937.** 360—364.

GYULAFY LESTÁR

1557—1605

Szövegek

Jakab Elek: Gy. L. feljegyzései Dávid Ferenc fogsága és halála körülményeiről. = KerMagv **1876.** 193—195.
Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 1. köt. Bp. **1881.** (MHHS 31.) [1—47: Gy. L. följegyzései. Kiad. Szabó Károly.]
Szilágyi Sándor: Gy. L. történeti maradványai. = TT **1893.** 109—145, 193—231.
Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 2. köt. Bp. **1894.** (MHHS 33.) [3—80: Gy. L. följegyzései. Kiad. Szilágyi Sándor.]

Irodalom

Sebestyén Józsa: Gy. L. történeti maradványainak művelődéstörténeti vonatkozásai. Bp. **1905.** 99 l. (Művtört.Értek. 14.)
Ism.: *Perepatits István*, Száz 1908. 746.

GYULAY PÁL

?—1592

Szövegek

Kisfaludy Sándor: Gy. P. felelete Sibrik György váradi új kapitány levelére 1585. esztendőben. = ErdMúz **1815.** 140—154.
Koncz József: Báthori István király hadjárata az oroszok ellen 1580-ban. = HK **1897.** 467—483. [Gy. P. „Commentarius"-ának teljes fordításával.]
Hegyi Ödön: Gy. P. két végrendelete. 1592. = TT **1900.** 145—147.
Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László.* 2. köt. Sárkányfogak. 1572—1602. Bp. [**1942**]. Bev. *Cs. Szabó László.* [47—61: Gy. P.: Emlékirat Báthori István királynak az oroszok nagyfejedelme ellen 1580-ban viselt háborújáról. Koncz József fordításában.]

Irodalom

[Károlyi Árpád] K-i Á-d: Egy adat Erdély társadalmi és irodalmi életéből. = Száz **1877.** 876—879. [Kassai Dávid Zsigmond levele Gy. P.-hoz.]
G. A.: Adalék a brassói könyvtár XVI. századi történetéhez. = MKsz **1901.** 419—421. [Gy. P. könyveit 1592-ben a brassói könyvtárra hagyta.]
K. F.: Egy vándorló Tanátsi Tükör. = MKsz **1901.** 222—223. [Gy. P. művének utóéletéhez.]
Gárdonyi Albert: Abafáji Gy. P. = Száz **1906.** 894—910.
Szabó György: Adalékok Abafáji Gy. P. életéhez. = NyItudK **1957.** 133—139.

Szabó György: Abafáji Gy. P. személyének tisztázásához. = StudUnivB-B Ser. phil. **1960.** 131—139.

Szabó György: Adalékok a XVI. századi erdélyi magyar irodalom történetéhez. = NyItudK **1966.** 111—117. [Gy. P. és Hunyadi Ferenc műveiről.]

HELTAI GÁSPÁR

1490-es évek?—1574

Szövegek

Tizenhatodik századbeli magyar történetírók. Kiad. *Toldy Ferenc.* I. Székely István Magyar krónikája 1558. II. H. G. Magyar krónikája 1575. Pest **1854.** 618 l. (Újabb Nemzeti Könyvtár.)

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 6. köt. Bp. **1896.** [108—112, 324—333: H. G. költői művei.]

H. G. esopusi meséi. Kiad. *Imre Lajos.* Bp. **1897.** 304 l. (RMKt 4.)

Ism.: *Balassa József,* MKr 1897. I. 4. sz. 60. — [*Császár Elemér*] *a—i.,* PolHetiSz 1897. 40. sz. 11—12. — *Kalmár Elek,* MNyr 1897. 259—262. — *Kardos Albert,* EPhK 1897. 556—562. — [*Schullerus, Adolf*] *Ss.,* Korrespondenzblatt 1897. 55—56. — ItK 1897. 492—493.

H. G.: Háló. Kolozsvár 1570. Kiad. *Trócsányi Zoltán.* Bp. **1915.** 192 l. (RMKt 36.)

Ism.: *Gulyás Pál,* MKsz 1915. 225—226. — *Harsányi István,* MúzKtáriÉrt 1915. 182—183. — *Tolnai Vilmos,* MNy 1915. 443—445. — *Alszeghy Zsolt,* ItK 1916. 121—122. — *Gálos Rezső,* It 1916. 109—110. — *Kristóf György,* EPhK 1916. 125—126. — *Simai Ödön,* MNyr 1916. 244—248. — *Simonyi Zsigmond,* MNyr 1916. 248—250. — *Trócsányi Zoltán,* MNy 1916. 48. [Megjegyzése Alszeghyre.] — *Alszeghy Zsolt,* ItK 1916. 256. [Válasz Trócsányinak.] — *Schullerus, Adolf,* Korrespondenzblatt 1917. 14—16.

H. G.: Egy nemes emberről és az ördögről való história, mellyet egyéb fabulákkal és lött dolgokkal egyetemben — — írásaiból kiszedegetett . . . *Király György.* Gyoma **1920.** 83 l., 4 t. — 2. kiad. Gyoma 1942. 95, 5 l.

Canticum Canticorum az az a bölcs Salamon király által szerzett Énekek Éneke, melyet . . . ford. H. G. Kiad. *Király György.* Gyoma **1921.** 14. [2] l. (Monumenta literarum I. 1.)

Palia d'Orăştie. (1581—1582.) 1. Préface et Livre de la Genèse. Publiés avec le texte hongrois de Heltai et une introduction par *Mario Roques.* Paris **1925.** [8] LXXI [1] 213 [3] l. (Les premières traductions roumaines de l'Ancien Testament.)

H. G.: Magyar krónika. Kiad. és bev. *Varjas Béla.* Budapest [**1943**]. XXXVII, 488 l., 1 t. (M.Száz)

H. G.: A bölcs Esopusnak és másoknak fabulái. Kiad. *Keleti Arthur.* Békéscsaba **1943.** 160 l. — 2. kiad. Bp. 1948. 147 l. — 3. kiad. Bp. 1958. 158 l.

Ism.: *Trócsányi Zoltán,* MKsz 1944. 68—69. — *Rubinyi Mózes,* MNyr 1948. 92—93. — *Süpek Ottó,* Nagyv 1959. 1083—1084. — *Ortutay Gyula:* Halhatatlan népköltészet. Bp. 1966. 429—431.

H. G.: A részegségnek és tobzódásnak veszedelmes voltáról való dialogus. Kiad. és bev. *Stoll Béla.* Bp. **1951.** XXXIII, A1—M8 [95 sztl. lev.] [Az 1552-es kiad. hasonmása.]

Ism.: *Varga József,* It 1952. 589—592. — *Bárczi Géza,* MNy 1955. 379—380. — *Incze Gábor,* Egyht 1958. 86—87.

H. G.: Válogatott írások 1552—1575. Kiad. és utószó: *Nemeskürty István.* Bp. **1957.** 275. l., 1 t. (MK)

Ism.: AHist 1958. V. 431. — *Jenei Ferenc,* ItK 1960. 128—129.

H. G. válogatott munkái. Kiad. és bev. *Székely Erzsébet.* Bukarest [**1958.**] 392 l., 6 t. (Haladó hagyományaink.)

Ism.: *Szőts István,* Kor 1958. 137—138. — *Hans Loew,* Kor 1959. 151—153. — *Jenei Ferenc,* ItK 1960. 128.

H. G.: Cancionale azaz históriás énekeskönyv. Kolozsvár 1574. A kísérő tanulmányt írta és a fakszimile szöveget gongozta *Varjas Béla.* Bp. **1962.** [232] lev., 31 l. (BHA 5.)

Ism.: *Végh Ferenc,* MKsz 1962. 382—383. — *Gyenis Vilmos,* ItK 1963. 388—389.

Énekek éneke (Sir hassirim). Károli Gáspár, a Döbrentei kódex Névtelenje, H. G., Bogáti Fazekas Miklós fordításában. Kiad. és utószó: *Komoróczy Géza.* [Bp.] **1969.** 35—44. (Helikon Csillagok.)

Irodalom

Eötvös Lajos: Szántai István vitatkozása 1538-ban. = MProtegyhIskFigy **1870.** 255—259. [H. G. Háló-ja alapján.]

Toldy Ferenc: H. G. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 53—57.

Szabó Károly: A XVI. századi magyar nyomdászatról és különösen H. G. kolozsvári nyomdájáról. = VU **1870.** 18. sz. 214—215.; 19. sz. 230—231.; 20. sz. 242—243., és Sz. K.: Kisebb történeti munkái. 2. köt. Bp. 1873. 385—410.

Bodnár Zsigmond: A tizenhatodik század theológiai életéből. H. G. = PetőfiTársL **1877.** 314—315, 332—334.

Helmár Ágost: H. G. „Magyar krónikája". = Figy **1877.** III. 161—177. — Klny. is.

Révész Kálmán: Egy megfejtett s egy megfejtendő magyar protestáns irodalomtörténeti kérdés. = ProtEgyhIskL **1883.** 1095—1098. [H. Ágendája első kiadásáról.]

Zsilinszky Mihály: H. G. történelmi művei. = BpSz **1883.** 36. köt. 1—19.

Binder Jenő: H. LXX. fabulája. = EPhK **1884.** 989—991.

Imre Lajos: H. G. meséinek eredete és nyelve. Kolozsvár **1885.** 42 l.
Ism.: *V. J.*, Száz 1886. 281—282.

Szarvas Gábor: Szómagyarázatok. Bitság. = MNyr **1887.** 291—295. [H. G. 99. fabulájának egy kifejezése.]

Zlinszky Aladár: H. egy meséjének eredetéhez. = EPhK **1889.** 240—243. [H. és Stricker.]

Udvardy Sándor: H. G. bibliafordításának története és jellemzése. = A szarvasi ág. h. ev. főgimn. ért. **1898/99.** 5—30. — Klny. is.
Ism.: *Kardos Albert*, EPhK 1900. 845—846.

Kanyaró Ferenc: H. „közbeszéde" újabb fordításban. = ItK **1901.** 81—82. [Szilády Áron megjegyzése, uo. 82—87.]

Nánásy Lajos: H. G. = Közlöny **1901.** 9—13. sz.

Török István: H. G. = Mátyás király emlk. (Bp.) **1902.** 245—248.

Borbély István: H. G. Bp. **1907.** 80 l.

Siegescu József: H. G. „Agenda"-jának oláh fordítása. = EPhK **1908.** 652—653.

Czóbel Ernő: H. G. születésének ideje. = EPhK **1909.** 714—715., és Cz. E. Válogatott írásai. Bp. 1963. 714—715.

Borbély István: A Heltai-féle biblia. = KerMagv **1910.** 43—50., és MNyr 1910. 208—213. — Klny.: NyF 61. 25—31. [Régi szentírásfordítások címmel.]

Czóbel Ernő: H. G. dialogusa a részegségről és tobzódásról (1552). A magyar társadalom lelki és anyagi válsága a reformáció korában. Bp. **1911.** 59 l., és Cz. E. Válogatott írásai. Bp. 1963. 301—366. [Előbb rövidebben: EPhK 1911. 115—133.]
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, OrszKözépiskTanáregyKözl 1911. 582. — *Hóman Bálint*, Száz 1912. 530. — *Schullerus, Adolf*, Korrespondenzblatt 1912. 18—19.

Lakos Béla: H. G. reformátor és kora. = A pápai ref. főisk. ért. **1912/13.** 23—74. — Klny. is.
Ism.: *Borbély István*, It 1913. 554—555. — *Borsos István*, DtProtL 1913. 35. sz. — *Szelényi Ödön*, ProtSz 1913. 462—463. — *Király György*, EPhK 1914. 810. — *R. I.*, ErdMúz 1914. 60—63. — *Lakos Béla*, ErdMúz 1914. 131. [Válasz R. I.-nek.] — *R. I.*, ErdMúz 1914. 179., és RefSz 1914. 172—174. [Viszonválasz Lakosnak.] — *Lakos Béla*, RefSz 1914. 408—410. [Válasz R. I.-nek.] — *R. I.*, RefSz 1914. 410—411. [Viszonválasz Lakosnak.] — Száz 1914. 524—525. — *Schullerus, Adolf*, Korrespondenzblatt 1916. 47—49.

Czóbel Ernő: H. G. Martinuzzi ellen. = It **1913.** 43—45., és Cz. E.: Válogatott írásai. Bp. 1963. 370—372.

Luxné Závory Teréz: H. G.-ról. = A pápai ref. nőnevelő int. ért. **1913/14.** 12—21.

[Teutsch, Friedrich] T.: Casper Helths sächsische Abstammung. = Korrespondenzblatt **1914.** 102.

Trócsányi Zoltán: Felcsigázás. = MNy **1914.** 36—37. [H. G. egyik kifejezéséről.]

Trócsányi Zoltán: H. nyelvének megoldatlan kérdése. = MNy **1914.** 212—217.

Borbély István: H. G. költeményei. = KerMagv **1915.** 302—304.

Kelemen Lajos: H. G. egy könyvéről. = KerMagv **1915.** 316.

Melich János: H. fabuláinak egy helyéhez. = MNy **1915.** 78.

Tolnai Vilmos: H. G. Háló-ja. = MNy **1915.** 443—445.

Trócsányi Zoltán: H. G. nevéről. = MNy **1915.** 76—77.

Trócsányi Zoltán: H. G. szókincse. = MNy **1916.** 159—164.

Zoványi Jenő: H. G. és Dávid Ferenc nevének eredete. = ProtSz **1916.** 46—48.

Trócsányi Zoltán: H. G. Új testamentom fordításáról. = MKsz **1917.** 201—210.

[Borbély István] b. i.: Mi volt Dávid Ferencnek és H. G.-nak az igazi neve? = KerMagv **1923.** [92]. [Tévesen 345. lapként.]

Hegyaljai Kiss Géza: A kétségbeesettek prédikátora. = Őrálló **1923.** 18. sz.

Kerecsényi Dezső: Aesopus magyar nyelven. = ProtSz **1929.** 472—475.

Németh László: H. prózája. = ProtSz **1929.** 179—183., és N. L.: Készülődés. A Tanú előtt. 2. köt. Bp. é.n. 11—16.

Merényi Oszkár: A protestáns lélek első típusa irodalmunkban. (Részlet „A protestantizmus a magyar irodalomban" c. nagyobb tanulmányból.) = ProtSz **1930.** 376—382.

[Turóczi-]Trostler, Josef: Die Anfänge der ungarischen Geschichtsprosa. 2., Kaspar Heltais „Chronik der Ungarn". = UngJb **1934.** 131—134.

Waldapfel József: H. G. forrásai. = ItK **1934.** 234—250, 356—365., és W. J.:

Irodalmi tanulmányok. Bp. 1957. 39—71. — Klny.: It.Füz. (Császár) 54.
Ism.: *Kerecsényi Dezső*, Száz 1957. 334.

Ágoston József: H. G. élete és munkássága. Budapest **1935.** 30 [2] l. (Unitárius Kereszténység 1.)

Waldapfel József: H. G. és a magyar Ponciánus. = ItK **1938.** 31—44, 119—129., és W. J.: Irodalmi tanulmányok. Bp. 1957. 72—92.

Zoványi Jenő: Könyvrészletek nem a magok helyén. = MKsz **1939.** 199—200.

Trócsányi Zoltán: H. G. a szász—magyar főlelkipásztor. = Erdély lelke. Bp. **1940.** 111—118.

Benedek Marcell: Ezópus és Nyársforgató Jakab. = Csill **1949.** 14. sz. 58 l.

Bottyán János: H. G. a reformáció nagy mindenese. = Az Út **1950.** 2. sz.

Stoll Béla: H. G. könyve a pazarlás ellen. = It **1951.** 23—30.

Jenei Ferenc: Dávid Ferenc és H. G. ismeretlen munkái. = ItK **1953.** 205—209.; 1954. 73—76.
Ism.: *Bárczi Géza*, MNy 1955. 380—381.

[Incze Gábor] I. G.: Négyszázéves H. G. társadalombírálata. = RefEgyh **1954.** 2. sz. 12—14.

Szabédi László: H. G. magyar nyelvtudásáról. = Utunk **1954.** 18. sz. 5., és Sz. L.: Nyelv és irodalom. Bukarest, [1956.] 37—40.

Szász János: Kincs. = Utunk **1954.** 17. sz. [H. G. anyanyelvéről, verséről, meséjéről — és „indulatos" jelzőiről.]

Botár Imre: H. G. „Háló"-ja. = UnitÉ **1956.** 2. sz.

Pirnát Antal—Végh Ferenc: Új adatok H. G.-ról. = ItK **1956.** 66—74.

Török Gábor: Az első ismeretes magyar nyelvű korrektúraívekről. = MNy **1956.** 201—202.

Szőcs István: Jegyzetek H. G. műveiről. = Kor **1958.** 137—138.

Goldenberg, S[amuil]: Frămîntări sociale şi religioase la Cluj oglindite într-o scrisoare din 1571. = Anuarul Institutului de Istorie din Cluj. **1958/59.** 371—373. — Klny. is. [Egy H. G.-hoz szóló levél közlése.]

Fitz József: H. G. kiadótevékenysége. = Kláros **1960.** 688—691.

Jakó Zsigmond: H. G. papírmalma. = MKsz **1961.** 290—295.

Varjas Béla: H. G.: Cancionale azaz históriás énekeskönyv. Kolozsvár 1574. [A fakszimile kiadást kísérő tanulmány.] Bp. **1962.** 31 l. (BHA 5.)
Ism.: *Végh Ferenc*, MKsz 1962. 382—383. — *Gyenis Vilmos*, ItK 1963. 388—389.

Nemeskürty István: A kortárs európai széppróza szabad átdolgozása: H. G. = N. I.: A magyar széppróza születése. Bp. **1963.** 59—196.

Nemeskürty István: H. G.: A segesvári disputa és a Háló előszavából. = N. I.: A magyar széppróza születése. Bp. **1963.** 282—292.

Nemeskürty István: H. G. magyar krónikája mint szépprózánk becses darabja. = ItK **1963.** 125—139.

Capesius, Bernhard: Neue Forschungen über Caspar Helth. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1965.** 96—97.

Waldapfel József: Egy népkönyv illusztrációinak vándorlása. = MKsz **1965.** 64—69.

Holl Béla: Poncianus históriája XVI. századi kolozsvári kiadásának töredékéről. = MKsz **1966.** 255—259.

Péter Lajos: Hogyan lett H. G. unitáriussá? = UnitÉ **1966.** 2. sz.

Szendrei Júlia: H. G. öröksége. Kor **1966.** 1173—1174.

Bán Imre: H. G. emlékezete. = Alf **1967.** 1. sz. 71—72.

Waldapfel József: La prose de G. H. et la litterature mondiale. = J. W.: A travers siècles et frontières. Bp. **1968.** 71—118. [W. J. előző, H.-ról szóló tanulmányainak átdolgozott változata.]

Holl Béla: „Sajtóhibák" H. G. Bonfini-kiadásában. = ItK **1970.** 59—60.

Szabó T. Attila: Széljegyzetek két kolozsvári XVI. századi nyelvemlékhez. 1. Hogyan lett H. G. halastó-birtokos? = NyItudK **1970.** 361—362.

HONTERUS, JOHANNES

1498—1549

Szövegek

KIADÁSOK

H., J.: Ausgewählte Schriften. Hrsg. v. *Oskar Netoliczka*. Wien—Hermannstadt **1898.** XXVI. 219 l.
Ism.: *Schullerus, A[dolf]*, Korrespondenzblatt 1898. 104—107. — *Köhler, Walter*, Litterarisches Zentralblatt 1899. 8. sz. 257.

Schriften des J. H., Valentin Wagner und Markus Fronius in deutscher Übersetzung. Hrsg. v. *Julius Grosz, Hermann Schuller*. 1—4. Bd. Schäszburg—Kronstadt **1927**—1929. VI, 51, 70, 72, 78 l.
Ism.: *Jekeli, Hermann*, SiebVjschr 1931. 147—149.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

SCHIEL: Die Kirchenordnung der Deutschen in Siebenbürgen im Jahre 1547. = ProtJbfÖsterr **1857.** 580—608.

TEUTSCH, [GEORG DANIEL]: G. D.: Rechtsquellen der evangelischen Landeskirche A. B. in Siebenbürgen. 1. H.: Reformatio ecclesiarum Saxonicarum in Transilvania. = ProtJbfÖsterr **1857.** 241—263.

TRAUSCH, JOSEF: Beiträge und Aktenstücke zur Reformationsgeschichte von Kronstadt. Kronstadt **1865.** VIII, 72 l. [H. szövegeinek kiadásával.]

FABRITIUS, KARL: Geschichtliche Nebenarbeiten. = ArchSiebLk **1873.** 442—453. [H. auf der Rückreise in die Heimat 1533. und ein H.-Brief.]

TEUTSCH, GEORG DANIEL: Ein Schreiben von H. — angeblich — an Sebastian Münster. = Korrespondenzblatt **1883.** 61—67.

JEKELIUS, ERNST: H. spricht zu uns. Eine Auswahl aus seinen Worten, besorgt und mit einem Nachwort versehen von — —. Hermannstadt **1930.** 22 l.

Ism.: Korrespondenzblatt 1930. 95.

NETOLICZKA, OSKAR: Ein verschollenes Schreiben des H. an Sebastian Münster. = SiebVjschr **1935.** 14—19.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

WOLF, THEOBALD: Johann H., der Apostel Ungarns. Kronstadt **1894.** 186 l.

Ism.: [*Márki Sándor*] *M. S.*, Száz 1895. 172—175. — Korrespondenzblatt 1895. 26—27.

HÖCHSMANN, JOHANN: J. H., der Reformator Siebenbürgens und des sächsischen Volkes. Wien **1896.** 124 l.

Ism.: [*Teutsch, Friedrich*] *Fr. T.*, Korrespondenzblatt 1896. 122—123. — [*Márki Sándor*] *M. S.*, Száz 1897. 67—68.

MORRES, WILHELM: J. H., der Reformator des Siebenbürger Sachsenlandes. Kronstadt **1898.** 109 l. (Zeider's sächsische Volks- und Jugendbibl. 2.)

Ism.: Korrespondenzblatt 1898. 7—8. — [*Schullerus, Adolf*] *Ss*, Korrespondenzblatt 1898. 46—47.

KLEIN, KARL KURT: Der Humanist und Reformator J. Honter. Untersuchungen zur siebenbürgischen Geistes- und Reformationsgeschichte. Hermannstadt—München **1935.** X, 292 l. (Deutsche Akademie in München. Schriften 22.)

Ism.: *Huss, Richard*, Neue Heimatblätter 1935/36. 292—294.

WITTSTOCK, OSKAR: J. H., der Siebenbürger Humanist und Reformator. Göttingen **1970.** 339 l.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

DÜCK, JOSEPH: Geschichte des Kronstadten Gymnasiums. Nebst dem Honterus'schen Reformationsbüchlein (Reformatio Ecclesiae Coronensis . . .) und einigen Briefen aus der Reformationszeit. Kronstadt **1845.** VIII, 148, 50 l.

TEUTSCH, GEORG DANIEL: Über H. und Kronstadt zu seiner Zeit. = ArchivSiebLk **1876.** 93—154. — Klny. is.

FABRITIUS KÁROLY: Erdélynek Hontér János által készített térképe 1532-ből. Bp. **1878.** 28 l. (Értek. Tört. Tud. Kből. VII. 7.)

Ism.: *Teutsch, Georg Daniel*, Korrespondenzblatt 1878. 85—87.

TÜRK, M.: Ueber J. H. = Korrespondenzblatt **1879.** 36—38.

Luther's Testament und H. = Korrespondenzblatt **1879.** 103—104.

SZILÁGYI, ALEXANDER: Werke von H. Geschichtliche Notizien. = Korrespondenzblatt **1880.** 8.

TEUTSCH, GEORG DANIEL: Drei sächsische Geographen des sechzehnten Jahrhunderts. = ArchSiebLk **1880.** 568—652. [H.-ról az 589—612. lapokon.]

TEUTSCH, GEORG DANIEL: Ein neues Werk von H. = Korrespondenzblatt **1881.** 137—139.

GROSS, JULIUS: Eine Biographie des Magisters J. H. jun. = Korrespondenzblatt **1884.** 1—4. [H. fiáról, aki apjának a munkatársa volt a brassói nyomdában.]

M.: H., Davidis und Blandrata auf dem Index. = Korrespondenzblatt **1884.** 105. [Még a XVI. sz. végén indexre kerültek.]

NEUGEBOREN, HEINRICH: J. H., der Reformator der Sachsen in Siebenbürgen. = Für die Feste und Freunde des Gustav-Adolf-Vereins (Barmen) **1888.** 42. sz. — Klny. is.

TEUTSCH [GEORG DANIEL ?]: H. als Lehrer. = Korrespondenzblatt **1889.** 73—74.

SCHULLERUS, ADOLF: Zum Schreiben des Reformators Joh[ann] H. an Seb[astian] Münster. = Korrespondenzblatt **1895.** 84—85.

TEUTSCH, FRIEDRICH: H. in Wien. = Korrespondenzblatt **1895.** 17—18.

CAPESIUS, JOSEF: J. H. = Schul- und Kirchenbote **1898.** XXXII. 11—12. sz.

Ism.: Korrespondenzblatt 1898. 121.

FARAGÓ: H. János. GraphikaiSz **1898.** 121.

GÜNTHER, SIEGMUND: J. Honter, der Geograph Siebenbürgens. = Mitteilungen der

geographischen Gesellschaft in Wien **1898.** XLI. 643—662. — Klny. is.

Ism.: [*Schullerus, Adolf*] *SS.*, Korrespondenzblatt 1899. 12.

JEKEL, FRIEDRICH: J. H. der grosse Reformator und Humanist. Kronstadt **1898.** 16 l.

LASSEL, EUGEN: J. H. = Aus der Zeit der Reformation **1898.** 391—435.

MORRES, EDUARD: Festnummer zur 400. Jahreswende von J. H. Geburtstag. = Schul- und Kirchenbote **1898.** XXXII. 10. sz.

Ism.: Korrespondenzblatt 1898. 120.

NETOLICZKA, OSKAR: J. H. Ein Gedenkbüchlein zur Feier seines Geburtstages. Kronstadt **1898.** 41 l.

Ism.: [*Schullerus, Adolf*] *Ss.*, Korrespondenzblatt 1898. 63.

NETOLICZKA, OSKAR: J. H. = Schul- und Kirchenbote **1898.** XXXII. 10. sz.

OBERT, FRANZ: H. in der Schweitz. Kronstadt **1898.** 34 l.

WALDAPFEL JÁNOS: Honter János. Születésének négyszázados évfordulójára. = MPed **1898.** 451—453.

KÖHLER, WALTHER: Über den Einfluss der deutschen Reformation auf das Reformationswerk des J. Honter, insbesondere auf seine Gottesdienstordnung. = Theologische Studien und Kritiken. Tübingen **1900.** 563—600.

Ism.: *Netoliczka, Oskar*, Korrespondenzblatt 1900. 141—143.

LAKOS BÉLA: Honter János és a szászok reformatiója. = ProtSz **1902.** 213—223.

LAKOS BÉLA: Honter mint reformátor. = ProtSz **1903.** 226—235.

KOEGLER, HANS: Über Joh. Honters Tätigkeit in Basel. = Basler Nachrichten **1911.** máj. 7. és Korrespondenzblatt 1911. 93—96.

CSÁKI RICHÁRD: H. J. német iratai forráskritikai és nyelvészeti szempontból. Bp. **1912.** 45 l. (Német Phil. Dolg. 2.)

Ism.: [*Schullerus, Adolf*] *Ss.*, Korrespondenzblatt 1912. 124—126. — [*Turóczi-*] *Trostler József*, EPhK 1914. 53—57. — *Zolnai Béla*, BpSz 1915. 164. köt. 475.

NETOLICZKA, OSKAR: H. Probleme und Tatsachen. = Beiträge zur Geschichte der ev. Kirche A. B. in Siebenbürgen. (Festschr. Friedrich Teutsch.) Hermannstadt **1922.** 155—171.

KRIZA, J[ÁNOS]: Über H. „Odae cum harmoniis". = Korrespondenzblatt **1928.** 122—123. [Vö. Szabolcsi Bence, ItK 1928. 101 sk.]

REINERTH, KARL: Die reformationsgeschichtliche Stellung des J. H. in den Vorreden zu Augustins Sentenzen und Ketzerkatalog. = Korrespondenzblatt **1929.** 97—114.

KLEIN, KARL KURT: Verse Honters. = Klingsor (Kronstadt) **1930.** VII. 397—404.

NETOLICZKA, OSKAR: Beiträge zur Geschichte des J. H. und seiner Schriften. Kronstadt **1930.** 62 l., 7 t.

Ism.: *Reinerth, Karl—Klein, Karl Kurt*, SiebVjschr 1931. 26—43, 107—121. [Kiegészítésekkel.]

REINERTH, KARL: H., Wittenberg und Basel. = Kirchliche Blätter (Kronstadt) **1930.** 41. sz.

REINERTH, KARL: H. zwischen katolischer und lutherischer Rechtfertigungslehre. = Kirchliche Blätter (Kronstadt) **1930.** 24—25. sz.

SCHEINER, A[NDREAS]: Des H. Verhältnis zum Luthertum im Jahre 1539. = Kirchliche Blätter (Kronstadt) **1930.** 309, 317, 329 sk.

Ism.: Korrespondenzblatt 1930. 290.

KLEIN, KARL KURT: Zu Andreas Scheiners Forschungsergebnissen über die Herkunft der Deutschen in Siebenbürgen. 2. Die Bedeutung von H. „Rhein und Sachsen" im Rahmen der siebenbürgisch-deutschen Sprachgeschichte. = SiebVjschr **1931.** 299—314.

KLEIN, KARL KURT: Humanistische Wissenschaft. Frühe Aufsätze zur sprachlichen Erschliessung der Herkunft der Sachsen in Siebenbürgen. = Transsylvanica. Gesammelte Abhandlungen und Aufsätze zur Sprach- und Siedlungsforschung der Deutschen in Siebenbürgen. München 1963. 3—13. [Először: Archiva. Organul Societății istorico-filologice din Jași. **1931.**] [Reicherstorffer és H.]

NETOLICZKA, OSKAR: Der Bullingerbrief an H. und Martinus Hentius Transylvanus. = Teutsch-Emlk. Hermannstadt **1931.** 179—190. — Klny. is.

STRAUSZENBURG, ALBERT ARZ v.: Heraldisches bei H. = SiebVjschr **1931.** 127—130.

SZABOLCSI, BENCE: Die metrische Odensammlung des J. H. = Zeitschrift für Musikwissenschaft **1931.** 338—340.

TEUTSCH, Fr[IEDRICH]: Zu Andreas Scheiners Forschungsergebnissen über die Herkunft der Deutschen in Siebenbürgen. 1. Drei Bemerkungen. = SiebVjschr **1931.** 298—299.

MÜLLER, FRIEDRICH: J. H. = Schule und Leben **1933.** 34. 65 sk.

NETOLICZKA, OSKAR: H. und Zürich. = Zwingliana **1934.** VI/2. Heft 95—98.

NETOLICZKA, OSKAR: Ein verschollenes Schreiben des H. an Sebastian Münster. = SiebVjschr **1935.** 14—19.

NETOLICZKA, OSKAR: H. als Prediger. = SiebVjschr **1937.** 304—305.

WITTSTOCK, OSKAR: J. H. und die Bischofsfrage. = Kirchliche Blätter aus der ev.

Landeskirche A. B. in Rumänien **1944.** 275—279.

KLEIN, KARL KURT: Die richtige Datierung des Honterbriefes an Sebastian Münster. = Omagiul lui Lupaş. Bucureşti **1945.** 420—435.

NAGY JÓZSEF: H. J. 1498—1549. = RefSz **1949.** 573—591.

ROTH, ERICH: J. H. und die Reformation. = Wir Siebenbürger. Salzburg—München **1950.** 62—72.

MUNTEANU, FILOFTEIA: Activitatea lui Johann H. ca geograf. = Studii şi Cercetări de Bibliologie **1955.** 285—288.

CSINÁDY GERŐ: H. a nagy erdélyi geográfus és földrajztanító. =TermésTárs. **1956.** 487—490.

CSINÁDY GERŐ: H. jelentősége a földrajzoktatásban. = PedSz **1957.** 45—51.

GÖLLNER, CARL: J. H. Bucureşti **1960.** 36 l. **Ism.:** [*Capesius, Bernhard*] *B. C.*, Forschungen zur Volks- und Landeskunde 1961. 206—207. — *Klein, Karl Kurt*, Südostdeutsches Archiv 1964. 243—246.

KLEIN, KARL KURT: Zur Basler Sachsenlandkarte des J. H. vom Jahre 1532. München **1960.** 10 l., 1 mell.

HUTTMANN, ARNOLD: J. H. und die Medizin. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde. **1961.** 169—174.

DEHMEL, HANS: De Hont in Flandern — J. Honter. = SiebArchiv **1962.** 113—162.

NAGY BARNA: Két Honterus-mű variánsa. = MKsz **1962.** 217—221.

PHILIPPI, PAUL: „Christi documenta sequi". = SiebArchiv **1962.** 104—112.

BORSA GEDEON: H. két fametszetes csillagtérképe 1532-ből. = TermtudK **1963.** 131—133.

KLEIN, KARL KURT: H. und der tirolische Humanist Johannes Putschius. = Südostdeutsches Archiv **1963.** 190—191.

REINERTH, KARL: Anselmus Ephorinus. Zur Frage der humanistisch-reformatorischen Bestrebungen zwischen Krakau—Nürnberg—Basel—Wittenberg und Kronstadt. = Südostdeutsches Archiv **1964.** 184—193. [A krakkói humanizmus kapcsolatai H.-szal.]

SÓLYOM JENŐ: H. 1548. évi kátékiadása. = MKsz **1964.** 75—79.

KLEIN, KARL KURT: Der Name Honter(us). = Südostdeutsches Archiv **1965.** 57—63.

KLEIN, KARL KURT: „Gesamtdeutsches" Denken im Südostdeutschen des 16. Jahrhunderts. Bemerkungen zur Basler Sachsenlandkarte des J. H. = Südostdeutsche Semesterblätter **1965.** 14. Heft 22—28.

KLEIN, KARL KURT: Münster — Honter — Reicherstorffer. Humanistenfreundschaften zwischen Basel, Krakau, Wien und Kronstadt — ein Beitrag zur Honterusforschungen. = Südostdeutsche Semesterblätter **1965.** 15. Heft 25—42.

REINERTH, KARL: Zum Bullinger-Brief an J. H. = Zwingliana (Zürich) **1965.** 287—292. — Klny. is.

CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: A humanista metrikus dallamok Magyarországon. Bp. **1967.** 354 l. [A könyv jórészt H. J.-ról szól; 54—82: H. ódakiadványáról.]

REINERTH, KARL: Auf J. Honters Spuren in Basel = Südostdeutsche Semesterblätter **1967.** 17/8. Heft 41—54.

SÓLYOM JENŐ: „Disticha Novi Testamenti". Ein didaktischer Buchdruck des siebenbürgischen Reformators J. Honter. Geschichtswirklichkeit und Glaubenbewährung. = Festschr. für Friedrich Müller. Stuttgart **1967.** 192—203. — Klny. is.

WITTSTOCK, OSKAR: Die Honterusforschung auf neuen Wegen. = Südostdeutsche Vierteljahresblätter **1967.** 32—38.

ISING, ERIKA: Die lateinische Grammatik des J. H. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1968.** 41—54.

JUHÁSZ ISTVÁN: A reformáció kora a romániai protestáns egyházak kialakulásában. = RefSz **1968.** 23—42. (Főleg H.-ról.)

REINERTH, KARL: Neue Honterusforschung in der Bundesrepublik Deutschland. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1968.** 89—99.

REINERTH, KARL: Die Reformation der Siebenbürger Sachsen — ihr Reformator J. H. = Südostdeutsche Semesterblätter **1968.** 20/1. Heft 33—45. — Klny. is.

REINERTH, KARL: Honterusprobleme. = Südostdeutsches Archiv **1968.** 170—180.

ISING, ERIKA: Die Herausbildung der Grammatik der Volkssprachen in Mittel- und Osteuropa. Berlin **1970.** [191—200: J. H.]

BORSA, GEDEON: Die Ausgaben der Cosmographia von J. Honter. = Essays in honour of Victor Schoederer. Mainz **1970.** 90—105.

HORVÁTH GERGELY

1558—1597

Szövegek

THURY ETELE: A dunántúli ref. egyházkerület története. Pápa **1908.** [70—90: H. G.: Historia colloquii Csepregiensis de Coena Domini.]

Irodalom

WEBER SAMU: Egy kimagasló protestáns alak. = ProtEgyhIskL **1879.** 857—859.

WEBER SAMU: Adalékok a csepregi és késmárki colloquiumok történetéhez. = ProtEgyhIskL **1881.** 844—846.

Ráth György: Gradeczi H. G. és Lám (Ambrosius) Sebestyén hitvitája. = ItK **1894.** 150—167, 299—319, 412—427. — Klny. is.
Ism.: *Dézsi Lajos*, MKsz 1895. 175—177. — ProtSz 1895. 104—106.

Weber Samu: Grádeczi Stansith H. G. utazásairól. = ProtEgyhIskL **1895.** 364—365.

Weber Samu: Grádeczi Stansith H. G. és családja. Késmárk **1896.** 150 l.
Ism.: *Váradi F.*, ProtSz 1897. 281—283.

Iványi Béla: A Grádeczi Horváth Stansith-család történetéhez. = KözlSzepesMúlt **1918.** 102—143.

Iványi Béla: A Grádeczi Horváth Stansith-család levéltára. = LK **1927.** 245—253.

Juhász Miklós: „A képekről való tudomány." (Fejezet a XVI. századi magyarországi képrombolóharc történetéből.) = Theologia **1944.** 65—72. [H. G. 1588-i könyvéről.]

Vértesy Miklós: H. G. ismeretlen XVI. századbeli magyar könyvei. = MKsz **1957.** 52—54.

HUNYADI FERENC

?—1586 után

Szövegek

Szabó Károly: H. F. levele VIII. Kelemen pápához. = ErdProtKözl **1880.** 470—472.

Régi magyar költők tára. Kiad. *Dézsi Lajos.* 8. köt. Bp. **1930.** [50—118, 458—459: H. F.: Trója veszedelméről.]

Irodalom

Szabó György: H. F. verseinek kéziratos terjedése. = StudUniv B—B. Ser. phil. **1963.** Fasc. 2. 67—74.

Szabó György: Adalékok a XVI. századi erdélyi magyar irodalom történetéhez. = NyItudK **1966.** 111—117. [H. F. elveszett műveiről.]

Szabó Gy[örgy]—Spielmann J.: Orvosi vonatkozások H. F. költeményeiben. = OrvSz (Marosvásárhely) **1966.** 207—213.

Szabó, G[yörgy]—Spielmann, J.: Les échos contemporains sur l'oeuvre de G. Mercurialis dans notre pays. = Atti del XXI Congresso Internazionale di Storia della Medicina (Siena, **1968.**) Roma 1969. 601.

HUSZÁR GÁL

?—1575

Szövegek

Kemény Lajos: H. G. életéhez. 1559. márc. 26. = TT **1889.** 602. [1 levelének közlése.]

Kemény Lajos: H. G. életéhez. = TT **1894.** 187—189. [3 levelének közlése.]

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 7. köt. Bp. **1912.** [105—106, 356—362: H. G.: Praecatio ad Deum Spiritum Sanctum.]

Hálaadás. (H. G. 1574-iki énekeskönyvéből.) = Ösvény **1929.** 3—4.

H. G.: Az Úr Jézus Krisztusnak szent vacsorájáról, kínszenvedéséről és dicsőséges feltámadásáról való prédikációk. Magyaróvár 1558. [Kiad és bev.] *Incze Gábor.* Bp. **1945.** 47 l. (A reformáció és ellenreformáció .... írói 18.)

Irodalom

Révész Imre: H. G. magyar reformátor és az ő egyházi beszédei. = ProtEgyhIskL **1862.** 101—113.

Szabó Károly: H. G. életéről és nyomdájáról. = Száz **1867.** 146—166.

Szabó Károly: Még néhány szó H. G. életéről. = Száz **1867.** 421—422.

[Fabó András] Garády: Figyelmeztetés H. G.-ra. = MProtEgyhIskFigy **1873.** 414—416.

Fraknói Vilmos: H. G. Kassán, Óvárt és Komáromban. 1555—1560. = Száz **1876.** 22—35.

Rácz Károly: H. G. életéhez. = DebrProtL **1882.** 140—141.

Kovács János: H. G. életének, működésének és műveinek ismertetése. = Közlöny **1884.** 3—5, 14—16, 22—24, 39—40, 47—49, 57—61.

[Szilágyi Sándor] Sz. S.: H. G. életéhez. = TT **1884.** 196—198.

Az I. osztály harmadik ülése. 1884. márc. 3. = AkÉrt **1884.** 51—53. [Bogisich Mihály „H. G. énekeskönyve a XVI. századból" c. értekezésének a kivonata.]

Kálmán Farkas: H. G. énekes könyve. 1574. = DebrProtL **1885.** 254—255, 261—263, 270—272, 286—287, 295—296, 306—307, 318—320, 326—327, 346—347.

Kálmán Farkas: H. G. sírja. = DtProtK **1885.** 46—47.

Thury Etele: Emlékezés H. G.-ról. = DtProtK **1886.** 201—203; 1887. 4—5,

13—15, 21—23, 69—71. [Ónody Zsigmond: A néhai somorjai ev. ref. superintendentiára vonatkozó egyháztörténeti vázlatok: DtProtK 1886. 172—173, 181, 188—189. Kegészítések.]

THURY ETELE: H. G. élete. = ProtEgyhIskL **1887.** 19—23, 83—87.

THURY ETELE: Újabb pótlék H. G. életéhez. = DtProtK **1887.** 69—71.

THURY ETELE: Adatok H. G. életéhez. = MProtEgyhIskFigy **1887.** 259—275.

KOMÁROMY ANDRÁS: Hol és mikor halt meg H. G.? = MKsz **1888.** 211—216.

KEMÉNY LAJOS: H. G. életéhez. = TT **1890.** 197—199.

S. SZABÓ JÓZSEF: Karácsony 1560-ban Kassán. = SpL **1890.** 1099—1101.

RÁTH GYÖRGY: Két kassai plébános a XVI. században. = Száz **1895.** 26—41, 119—135, 227—238, 329—341, 441—457. — Klny. is. [H. G. életére vonatkozó levéltári adatok.]

THURY ETELE: H. G. Bp. **1895.** 28 l. (Koszorú 8.)

THURY ETELE: Dunántúl reformációja. 2. H. G. = ProtSz **1896.** 498—502.

KEMÉNY LAJOS: H. G. életéhez. = TT **1898.** 568.

NAGY SÁNDOR: H. G. = DebrProtL **1900.** 466—469, 478—480, 490—493, 502—506, 518—521. — Klny. is.

CSŰRÖS FERENC: Debrecen első könyvnyomdásza. (H. G.) = DebrKépesKal **1911.** 49—55.

KEMÉNY LAJOS: Pap Benedek és H. G. életéhez. = ItK **1911.** 485—493.

[BOTTYÁN JÁNOS]: H. G. Egy nyomdász-reformátor s üldözött hittérítő. = Az Út **1949.** 47. sz.

JÁNOSSY JÁNOS: H. G. és Sztárai Mihály. H. G. halálának 375. és Sztárai Mihály halálának megközelítően azonos évfordulóján. = Lelkipásztor **1950.** 14—22.

CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: H. G. énekeskönyvének úrvacsorai liturgiája. = RefEgyh **1955.** 15. sz.

KATHONA GÉZA: H. G. úrvacsora-tana. = RefEgyh **1955.** 61—65.

FEKETE ISTVÁN: Így prédikált H. G. = Lelkipásztor **1958.** 507—515.

ÖTVÖS JÁNOS: H. G. nyomdászjele. = Egyht **1958.** 186—188.

INCZE GÁBOR: 400 éves H. G. tanítása az úrvacsoráról. = RefEgyh **1958.** 68—69.

ÖTVÖS JÁNOS: H. G. mint nyomdász. = Egyht **1959.** 80—89.

UZSOKI ANDRÁS: H. G. magyaróvári működéséről 1554—1560. = Arrabona **1960.** 43—52.

KATHONA GÉZA: H. G. és Dávid pápai esperessége. = RefEgyh **1964.** 98—99.

ILOSVAI SELYMES PÉTER

?—1574 után

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 4. köt. Bp. **1883.** [81—263, 308—390: I. S. P. verses művei. A jegyzetben monográfiaszerű tanulmány a Toldiról.]

I. S. P.: Az híresneves Tholdi Miklósnak jeles cselekedetiről és bajnokságáról való historia. Kiad. és bev. *Szilády Áron.* Bp. **1886.** 107 l. (OK 203.) — 2. kiad. Bp. 1895. 108 l. — 3. kiad. Bp. 1907. 108 l. (OK 514—516.) — 4. kiad. Bp. 1918. 108 l.

I. P.: Az híres neves Tholdi Miklósnak jeles cselekedetiről és baynokságáról való historia. Utószó: *Dézsi Lajos.* Bp. **1924.** 24 l.

Irodalom

Lásd még a Toldi-monda címszó alatt is. (137—138. l.)

TOLDY FERENC: I. P. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 67—69.

BÁNÓCZI JÓZSEF: Böngészet I., Dugonics és Arany Toldijának nyelvéből. = MNyr **1876.** 413—414, 459—463, 511—512, 563—565; 1877. 37—38, 80—81, 167—168, 222—224.

MOLLER EDE: I. P. és Arany János. = A soproni főreálisk. ért. **1877/78.** 3—29. — Klny. is.

NAGY FERENC: I. — Arany Toldija. = A kecskeméti ref. főgimn. ért. **1889/90.** 3—13.
Ism.: *Kelemen Béla,* EPhK 1891. 807—808.

KANYARÓ FERENC: I. P. életéhez. = EPhK **1895.** 858—859.

BARTHA JÓZSEF: I. és Arany Toldija. = A nagybecskereki polg. és felsőkeresk. isk. ért. **1895/96.** 3—21.
Ism.: *Heinrich Gusztáv,* EPhK 1897. 371—373.

CSALLÓKÖZI JENŐ: I. Toldi Miklós-históriája és a Toldi monda. = A podolini kat. algimn. ért. **1895/96.** 3—23; 1896/97. 1—20.
Ism.: *Heinrich Gusztáv,* EPhK 1897. 169—172.

PETROVAY GYÖRGY: Az Ilosvay család leszármazása. = Turul **1896.** 19—27, 66—75, 97—110, 157—178.

BÖNGÉRFI JÁNOS: I. S. P. Budapest [**1898.**] 32 l. (Magyar könyvesház 1.)

ADY LAJOS: *Nyomórud* vagy *vendégoldal?* = MNyr **1910.** 429—430.

KEMÉNY LAJOS: Hol írta I. Toldiját? = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1911.** 244—245.

KIRÁLY GYÖRGY: I. elveszett históriás éneke. = It **1917.** 411—412.

ISTVÁNFFY MIKLÓS
1538–1615

Szövegek

KIADÁSOK

I. M.: Magyarország története. 1490–1606. Ford. és kiad. *Vidovich György.* 1–2. köt. Debrecen **1867**–1871. VII, 940, VII l.
Ism.: *Nagy Iván*, Száz 1869. 281–293. [Tállyai Pál 1629-ből kéziratban ránk maradt fordításáról is.]

I., Nicolaus: Carmina. Edd. *Iosephus Holub, Ladislaus Juhász.* Lipsiae **1935.** VIII, 64 l. (BSMRAe)
Ism.: *F. B.*, PannonhSz 1936. 227.

I. M.: A magyarok történetéből. Ford. *Juhász László.* Kiad. és bev. *Székely György.* Bp. **1962.** 528 l. (MH 6.)
Ism.: *V. Kovács Sándor*, ItK 1963. 532–533.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Scriptores rerum Hungaricarum minores. I. Ed. *Martinus Georgius Kovachich.* Budae **1798.** [155–157: I. M.: De vita Francisci Forgach.]

Syntagma historicum de sigillis. Ed. *Georgius Pray.* Budae **1805.** [73–75: I. M.: De sigillis regis Hungariae . . .]

Ghymesi Forgách Ferenc magyar historiája 1540–1572. Forgách Simon és I. M. jegyzéseivel együtt. Kiad. *Mayer Fidél.* Bev. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** LXXXVIII, 555 l. (MHHS 16.)

Szerémi Odescalchi Arthur: I. M. alnádor levele gr. Draskovich Jánoshoz, Komáromból 1606. május 25-kéről. = Száz **1874.** 58–59.

Geréb László: Magyar barokk humanisták. I. M. (1538–1615.) = Vig. **1940.** 239–242. [5 kis versének műfordítása.]

Kolta Ferenc: I. M. ismeretlen levele. = It **1959.** 497–499.

Benda Kálmán: I. M. levele 1605-ből. = ItK **1967.** 187–190.

Irodalom

[Windisch, Karl Gottlieb] W.: Beytrag zur Lebensgeschichte des Nikolaus I. = UngMag **1781.** I. Band 21–32. [Hozzászólás uo. 464–467. „Nachträg zu Ischtwánfi's Biographie" címmel és C. D. Bartsch hozzászólása uo. 1782. 110–115.]

Kovácsóczy [Mihály]: I. M. alnádor és magyar történetíró. = FelsőMoMin **1828.** IV. negyed. 1891–1896.

Vitéz János, Sambucus János és I. M. biographiájokhoz járuló töredékek. = Tud Gyűjt **1831.** 3. füz. 34–45. [Oklevelek sírfeliratok stb.]

Hatos Gusztáv: Az Istvánffyak címere. = Száz **1875.** 323–327. — [Doby Antal kiegészítése: Uo. 502–503.]

Károlyi Árpád: Illésházi István hűtlenségi pörére vonatkozó okiratok. (1600–1611.) = TT **1882.** 670–696; 1883. 306–330. [I. M-ről is.]

Egykorú adat I., a történetíró halálához. = TT **1882.** 582–583.

Nagy Iván: A kisasszonyfalvi Istvánffy-ak. = Turul **1883.** 111–116.

Greksa Kázmér: A Zrínyiász és viszonya Tasso-, Vergilius-, Homerosz- és I.-hoz. Székesfehérvár **1890.** 4, 158 l.

Kerékgyártó Árpád: I. M. históriája ismertetése és bírálatáról. = ItK **1892.** 324–340.

Soós, József: De Nicolai I. Pannoni latinitate. = A kecskeméti ref. főgimn. ért. **1892/93.** 3–23.
Ism.: *Jakoblovits Lajos*, EPhK 1894. 72–74.

Starck Andor: I. M. és „Historia Regni Hungarici"-ja. Történelmi forrástanulmány. = A debreceni kat. algimn. ért. **1894/95.** 3–64. — Klny. is.

Karácson Imre: Török kormányzók Győrött. = Győri almanach **1905.** 31–36. [I. M. Ali pasáról szóló adatainak cáfolata.]

Bíró Vince: I. M. mint világtörténelmi író. = Kalazantimum **1907/08.** 4. sz. 7–10.

Holub József: I. M. Históriája hadtörténelmi szempontból. Szekszárd **1909.** 143 l. (Művtört.Értek. 35.)
Ism.: *Sörös Pongrác*, HK 1910. 267–269.

Holub József: A kisasszonyfalvi Istvánffy-család. = Turul 1909. 112–123. — Klny. is.

Holub József: A kisasszonyfalvi Istvánffy-család történetéhez. = Turul **1910.** 127–128.

Holub József: Pannonia és Dacia I. Históriájában. = ArchÉrt **1912.** 39–43.

Holik Flóris: I. M. mint költő. = ItK **1922.** 140–146.

Bóta Károly: I. M. Bp. **1938.** 43 l.
Ism.: *L. J.*, It 1939. 191. — *Vargha Anna*, EPhK 1941. 80–81.

Fodor Henrik: I. M. históriájának forrásai. (II. Ulászló kora.) Pécs **1940.** 55 l. (Specimina dissertationum Fac.Phil.Reg. Hung.Univ. Elisabethinae Quinqueecclesiensis 177.)
Ism.: *Sinkovics István*, Száz 1944. 593–594.

—bg—: I. M. magyar története mint nemzetközi jogi kútfő. = Vig 1956. 215–217.

HOLUB JÓZSEF: I. M. Históriája 1622-i kiadásának történetéhez. = MKsz **1959.** 281—283.
BERLÁSZ JENŐ: I. M. könyvtáráról. = OSzK Évk. 1959. Bp. **1961.** 202—240.
PAJKOSSY GYÖRGYNÉ: A két Mercurius Gallobelgicus. = EK Évk **1970.** V. 239—248. [I. M. könyvtáráról.]

ISTVÁNFI PÁL

?—1553

Szövegek

Régi magyar költők tára. kiad. *Szilády Áron.* 2. köt. Bp. **1880.** [27—52, 383—410: I. P.: Historia regis Volter.]
I. P.: Volter és Grizeldis. Kiad. és bev. *Vende Ernő.* Bp. **1907.** 100 l.
Ism.: *Révai Sándor,* EPhK 1907. 518—519.

Irodalom

KEMÉNY JÓZSEF: I. P. halotti emlékezete. = ÚjMMúz **1858.** I. 320—328., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 155—158.
TOLDY FERENC: I. P. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 11—13.
PAUER KÁROLY: „Volter és Grizeldisz" I. P.-tól. = EPhK **1879.** 332—343.
VARJÚ ELEMÉR: I. P. egy könyve. = MKsz **1895.** 370.
HOLUB JÓZSEF: I. P. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 222—237.
MÁLLY FERENC: I. P. széphistóriája és Boccaccio századik novellája. = A szegedi leánylíceum ért. **1930/31.** 3—9.
Ism.: *N. S.,* It 1932. 13.

KAKAS ISTVÁN

1556/8 k.—1603

Szövegek

ZALÁNKEMÉNYI K. I.: Iter Persicum. = Archiv für Geographie **1819.** X. 41—43, 45—47, 106—108, 114—116, 119—120, 146—147, 150—152, 153—155, 162—163.
TECTANDER, GEORGES VON DER JABEL: Iter Persicum ou description du voyage en Perse entrepris en 1602 par Etienne K. de Zalonkemény. Trad., publiée et annotée par *Ch[arles-Henri Auguste] Schefer.* Paris **1877.** 120 l., 1 térk.
Ism.: *Erődi Béla,* FöldrK 1879. 161—171.
SZAMOTA ISTVÁN: Régi magyar utazók Európában, 1532—1770. Nagybecskerek **1892.** [6—45: K. I.: Iter Persicum. Ford. Szamota István.]

Irodalom

Egy XVII. századbeli magyar utazó. = MKsz **1876.** 168.
SZÁDECZKY LAJOS: Régi magyar turisták és utazók. = Erdély **1893.** 65—82.
VERESS ENDRE: Zalánkeményi K. I. Bp. **1905.** 168 l., 7 t. (M. T. Életr. 47.)
NYIREŐ ISTVÁN: K. I. utazása Moszkván át Perzsiába. = FöldrK **1955.** 67—73.

KÁLMÁNCSEHI SÁNTA MÁRTON

XV. század vége — 1557

Szövegek

LEVELEZÉS

RÉVÉSZ IMRE: Márton sátoraljaújhelyi prédikátor levele Kapi Miklós főúrhoz a mise-ostya és más emberi szerzések ellen. 1574. szept. 1. = MProtEgyhIskFigy **1872.** 47—49. [Az 1574 másolási hiba 1547 helyett.]
KEMÉNY LAJOS: Zempléni vonatkozású iratok Kassa város levéltárában. 2. K. S. M. újhelyi protestáns pap levele 1548-ból. AdZemplénT **1927.** XXV. 55.

Irodalom

EÖTVÖS LAJOS: K. S. M. hol halt meg? = MProtEgyhIskFigy **1871.** 519—521, 545.
CSIRE ISTVÁN: Nyílt levél Tóth Dániel tanár úrhoz. = DtProtKözl **1890.** 9. [K. S. M. 1538-ban Segesvárott egy vitában való részvétele. — Tóth Dániel válasza: Uo. 33—34.]
KEMÉNY LAJOS: K. M. életéhez. = TT **1890.** 174—179.
NAGY LAJOS: K. S. M. = DtProtK **1890.** 105—107.
THURY ETELE: K. S. M. = DtProtL **1903.** 11. sz.
KEMÉNY LAJOS: K. S. M.-ról. = ItK **1912.** 376.
S. SZABÓ JÓZSEF: K. M. = DebrKépesKal **1918.** 33—41.
SCHULLERUS, ADOLF: Zur Quellenkunde der siebenbürgischen Reformationsgeschichte. 2. Martin K. als erster Vorkämpfer des Calvinismus in Siebenbürgen. = Beiträge zur Geschichte der ev. Kirche A. B. in Siebenbürgen. (Festschrift Friedrich Teutsch.) Hermannstadt **1922.** 78—80.
KEMÉNY LAJOS: Zempléni vonatkozású iratok Kassa város levéltárában. 53. Menynyibe került K. M. tiszteletes úrnak az ő viszontagságos történetű armálisa? = AdZemplénT **1927.** XXV. 90, 126.

Nagy Géza: K. S. M. Bp. **1930.** (Kálvinista jellemképek. Erdélyi Ref. Egyh. könyvtár XI.)
Papp Gusztáv: K. M. Bp. **1935.** 82 l.
Bottyán János: K. S. M. a népszónok, a tudós, a hitvitázó. = Az Út **1950.** 3. sz.
Nagy Géza: K. S. M. úrvacsorai vitái. = RefSz **1959.** 276—284.
Péterffy László: K. S. M. = RefSz **1959.** 59—63.
Esze Tamás: K. S. M. Sátoraljaújhelyen. = ItK **1970.** 566—576.
Schulek Tibor: K. M.: „Reggeli éneklések könyve". = ItK **1970.** 346—352. — Klny. is.

KÁROLYI ANDRÁS

?—1583 után

Szövegek

Paikoss Endre: K. A. kassai pap levelei a kassai tanácshoz. = MProtEgyhIskFigy **1886.** 221—225.

Irodalom

Keményi Lajos: K. A. = ItK **1909.** 433—436.
Keményi Lajos: K. A., Péter és Gáspár életéhez. = ItK **1911.** 114—119.

KÁROLYI GÁSPÁR

1530 k.—1591

Szövegek

KIADÁSOK

Caroli, Caspar: Két könyv minden országoknak és királyoknak jó és gonosz szerencséjeknek okairul. Kiad. *Jablonowsky Piroska.* [Bp **1931.**] 110 [2] l (MIR 5.)
Ism.: *Fábián István*, Napk 1931. 757—758. — *Turóczi-Trostler József*, Nyug 1931. I. 179—180. — *Vajthó László*, UngJb 1931. 467.
K. G.: Két könyv. Kiad. és bev. *Harsányi András.* Bp. [**1940.**] 144 l. (MIR 50.)
K. G. válogatott munkái. Kiad. és utószó: *Vargha Balázs.* Bp. **1958.** 404 l. (MK)
Ism.: *Bottyán János*, TheolSz 1958. 366. — *Erdős Károly*, Egyht 1959. 181—182. — *M. S.*, Kbarát 1959. 45—46. — *Kovács Sándor [Iván]*, ItK 1960. 280.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Thaly Kálmán: K. G. levele, 1575. = Száz **1873.** 295—296.
Paikoss Endre: K. G. levele Kassa város polgármestereinek. 1563. = MProtEgyhIskFigy **1886.** 42—43.
Keményi Lajos: Kassa város levéltárából. TT **1889.** 600—608. [605—606: K. G. két levele.]
Papp József: Adatok K. G. életéből. = SpL **1889.** 819—820, 993—996. [Három levelének közlése.]
[Radácsi György] R. Gy.: A Vizsolyi Biblia elöljáró beszéde. = SpL **1890.** 717—721, 737—742, 770—772.
K. G.: A Vizsolyi Biblia elöljáró beszéde. Kiad. *Borbély László.* Bev. *Incze Gábor.* Bp. **1940.** 46, 2 l. (Bethlen Gábor ktár.)
Nagy Barna: K. G. és esperes-társai levele Béza Tódorhoz. = RefEgyh **1968.** 355—356.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Károli Emlékkönyv. Szerk. *Kenessey Béla* Bp. **1890.** 197 l.
Ism.: *Zoványi Jenő*, ProtKözl 1890. 50. sz., és *Z. J.*: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 166—169.
A Károlyi Biblia háromszázados örömünnepének emlékkönyve. Szerk. *Radácsy György.* Sárospatak **1891.** 165 l.
Ism.: *Sz. F.*, ProtEgyhIskL 1891. 14. sz. — ProtSz 1891. 476—477.
S. Szabó József: K. G. bibliafordító. Debrecen **1913.** 63 l.
Ism.: *Thury Etele*, ProtSz 1913. 594—596. — SpRefL 1913. 31. sz.
Károlyi [Gáspár] Emlékkönyv. A Vizsolyi Biblia megjelenésének háromszázötvenedik évfordulójára. Szerk. *Vasady Béla.* Bp. **1940.** 373 l. (A Coetus Theologorum, Református theológusok munkaközösségének kiadványsorozata 1.)
Ism.: *Illyés Endre*, ProtTanügyiSz 1940. 307—308. — *Kolos Endre*, PannonhSz 1940. 379—380. — *Kovács István*, MÚt 1940. nov. 14. 1—2. — *P. I.*, DtProtL 1940. 176—177.
K. G. Jubileumi Emlékkönyv. Szerk. *Tóth Sándor.* Pittsburg **1940.** 400 l. [Benne Csikesz Sándornak egy előadása a bibliafordító K. G.-ról.]
Ism.: *Baranyai Zoltán*, MKsz 1942. 318—321.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

KÁROLY GY. HUGÓ: Legelső teljes biblia-fordításunk története. = Figy **1875.** V. 542—545, 554—557, 567—570.

KÁROLY GY. HUGÓ: K. G. biblia-fordítása és a vizsolyi nyomda. Bp. **1876.**

PASZLAVSZKY SÁNDOR: K. G. hagyatéka. = Figy **1877.** II. 255—263.

FÜZY JÁNOS: K. G. hagyatéka. = SpL **1888.** 961—962. [Gönc város jegyzőkönyvéből.]

GÖRÖMBEI PÉTER: K. G. és a magyar prot. martyrok élete. = SpL **1889.** 12. sz.

KEMÉNY LAJOS: Egy adat K. G. életéhez. = Száz **1889.** 80.

KEMÉNY LAJOS: K. G. hagyatéka. = TT **1889.** 784—792.

KEMÉNY LAJOS: Adatok K. G. életéhez. = TT **1889.** 793.

KEMÉNY LAJOS: K. G. emlékezete. = KassaiSz **1889.** 38. sz.

PAPP JÓZSEF: Adatok K. G. életéből. = SpL **1889.** 819—820, 993—996.

CSONTOS JÓZSEF: A Vizsolyi Biblia nyelve. = Károli Emlk. Bp. **1890.** 79—181.

KISS ÁRON: K. G. küzdelme a szentháromság tana védelmében Egri Lukács ellen. = Károli Emlk. Bp. **1890.** 46—78.

H. KISS KÁLMÁN: K. G., az első teljes magyar biblia fordítója. = Nagy-Kőrös **1890.** 7—9., 12. sz.

H. KISS KÁLMÁN: K. G. életrajza. 1529—1592. = Károli Emlk. Bp. **1890.** 5—45.

KOLOZSVÁRI SÁNDOR: Egy adat K. G. életéből. = ProtKözl **1890.** 276.

NOVÁK LAJOS: K. G. volt-e Radics Gáspár és Radics volt-e Károli? = ProtKözl **1890.** 45—46. sz.

RÉTHY PÁL: Károli G. nevének helyes leírásához és kimondásához. = SpL **1890.** 14—17.

S. SZABÓ JÓZSEF: K. G. élet- és jellemrajza. = SpL **1890.** 756—761, 788—792, 816—821., és könyv alakban: Sárospatak 1890. 29 l. — 2. kiad. Sárospatak 1891. 31 l.

Ism.: [*Erdélyi Pál*] *E. P.*, EPhK 1891. 101—102.

SZILÁGYI SÁNDOR: A Károli-Biblia történetéhez. = MKsz **1890.** 21—22.

TÖRÖKÉRY KÁLMÁN: K. G. = ProtEgyhIskL **1890.** 1529—1542; 1891. 1271—1272.

H. KISS KÁLMÁN: Egy adalék K. G. életéhez. = ProtSz **1891.** 103—106.

NOVÁK LAJOS: K. Radics G. életrajza. (K. G.) = ProtSz **1891.** 20—45.

RÁCZ KÁLMÁN: A K. G. és Káldy György bibliafordításai és a Károlyi-biblia védelme. = SpL **1891.** 948—950, 966—970, 1012—1015, 1033—1036, 1058—1062, 1082—1086, 1162—1165. — Klny. is.

Ism.: *Horváth Ferenc*, MSion 1892. 130—139. [*Zoványi Jenő*] *Z. J.*, ErdMúz 1892. 226—227. — (*y*), ProtSz 1892. 264—265.

KEMÉNY LAJOS: K. G. életéhez. = TT **1894.** 186—187.

RADÁCSI GYÖRGY: Az átdolgozott Károli-Bibliáról és Bibliából. = ProtSz **1898.** 504—514, 576—603.

G. SZABÓ MIHÁLY: K. G. Bp. [**1904.**] 16 l. (Koszorú 110.) — Ua. Bp. [1908]. 16 l. és Bp. [1913.] 16 l.

HARSÁNYI ISTVÁN: A Vizsolyi Biblia (1590) ismeretlen (1600 körüli) kiadásának töredékei. = SpRefL **1909.** 381—382, 392—393.

KEMÉNY LAJOS: Károlyi András, Péter és G. életéhez. = ItK **1911.** 114—119.

HERCZOG JÓZSEF: K. G. második házassága. = ProtSz **1926.** 562—563.

HARSÁNYI ISTVÁN: Eddig ismeretlen adatok K. G.-ról. = SpRefL **1927.** 49, 54—56, 67, 72—73., és Új adatok K. G.-ról. Sárospatak 1927. 16 l. [A kiadvány első tanulmányaként.]

Új adatok K. G.-ról. l. *Harsányi István:* Megjegyzések Iványi Béla Gönc sz. város története c. műve egyes részeihez. 2. K. G.-ra vonatkozó hat okmány. Latinból ford. *Gulyás József.* Sárospatak **1927.** 16 l. [Ez utóbbi megjelent Gulyás József: Üvegcserepek (Sárospatak 1927.) c. könyvében is.]

Ism.: *Szabó Lajos*, KálvinistaSz 1927. 236.

KROMPECHER BERTALAN: A Vizsolyi Biblia ismeretlen, 1600 körüli kiadásának újabb töredéke. = MKsz **1927.** 160—161.

HEGYALJAI KISS GÉZA: K. G. új életrajzához. = ProtSz **1929.** 326—330.

MUSNAI LÁSZLÓ: K. G., a bibliafordító. Cluj—Kolozsvár **1929.** 47 l.

NAGY GÉZA: K. G. = Az Út **1929.** 263—271.

NÉMETH LÁSZLÓ: A Vizsolyi Biblia. = ProtSz **1929.** 24—27., és N. L.: Készülődés. A Tanú előtt. 2. köt. Bp. 1941. 29—34.

S. SZABÓ JÓZSEF: Dévai Biró Mátyás utódai és K. G. bibliája. = DebrProtL **1929.** 316—317.

TABÉRY GÉZA: Az istenszavak magyar tolmácsolásáról. = ErdHel **1929.** 594—596.

VÁSÁRHELYI JÁNOS: K. G. 1529—1592. = Ptűz **1929.** 389—392.

KRISTÓFF GYÖRGY: Károlyi vagy Károli? = ProtSz **1930.** 237—241.

ZOVÁNYI JENŐ: Mettől meddig volt K. G. tályai pap és meddig gönci? = ProtSz **1934.** 369—370.

CSEKEY SÁNDOR: K. G. emlékezete . . . Bibliafordítása megjelenésének 350. évfordulója alkalmából. Bp. **1940.** 12 l. (A Kálvin János Társ. kiadv. 9.)

CSŰRY BÁLINT: K. G. bibliafordítása és a magyar népnyelv. = Károlyi Emlk. Bp. **1940.** 112—122.

Csűry Bálint: K. G. bibliafordításának nyelvi hatásához. = MNy **1940.** 238—248. — Klny. is.
Erdős Károly: K. G. bibliafordításának törzskönyve. = Károlyi Emlk. Bp. **1940.** 40—58.
Erdős Károly: Az *alit* ige az Újszövetség Károli- és Káldi-féle fordításában. Debrecen **1940.** 6 l. (Újszövetségi füzetek 7.), és MNy 1940. 311—316.
Harsányi András: K. G. életmunkája. Bp. **1940.** 16 l.
Harsányi András: A két könyv. = Károlyi Emlk. Bp. **1940.** 26—39.
Harsányi András: Az ismeretlen K. G. = ProtSz **1940.** 77—82.
Jáky Gyula: K. G. és a Vizsolyi Biblia. Bp. **1940.** 22 l.
Juhász Géza: K. és költészetünk. = Károlyi Emlk. Bp. **1940.** 123—140.
Makkai Sándor: A Vizsolyi Biblia a magyar művelődésben. = ProtSz **1940.** 334—339.
Musnai László: A Vizsolyi Biblia és Komáromi Csipkés György bibliája. = Károlyi Emlk. Bp. **1940.** 141—157.
Révész Imre: A bibliafordító. = ProtSz **1940.** 325—333.
S. Szabó József: K. G. élete és munkássága. = Károlyi Emlk. Bp. **1940.** 7—25.
Sólyom Jenő: A Vizsolyi Biblia jubileumi irodalmához. = ProtSz **1941.** 257—262.
Kathona Géza: K. G. történelmi világképe. Tanulmány a magyar protestáns reformátori apokalyptika köréből. Debrecen **1943.** 42, 2 l. (Theológiai tanulmányok 75.)
Ism.: *Szabó Gábor*, TheolSz 1944. 53—54.
Horváth János: A Vizsolyi Biblia, a magyar reformáció zászlaja. = EvÉ **1953.** 24. sz.
Erdős Károly: Károli G. nevének helyes írása. = RefSz **1957.** 112—117. [Zoványi Jenő hozzászólása: Uo. 91.]
Bottyán János: K. G. Két könyvének bibliafordítása. = RefEgyh **1959.** 123—125
Erdős Károly: Károli G. nevének helyes írása. = MNy **1961.** 214—215.
Vitacikkek: *Ladó János*, MNy 1964. 363. — *Erdős Károly*, MNy 1965. 209. [Válasz.]
Erdős Károly: K. G. = RefEgyh **1965.** 12—13.
Tóth Endre: A Károlyi-biblia történetéhez. = TheolSz **1966.** 23—26.

KÁROLYI PÉTER

1543—1576

Irodalom

Lakos Béla: K. P. = A pápai ref. főisk. ért. **1902/03.** 26—35.
Kemény Lajos: Károlyi András, P. és Gáspár életéhez. = ItK **1911.** 114—119.
Zoványi Jenő: Ki volt a „Pastor . . .” c. könyv igazi szerzője? = ProtSz **1914.** 114.
Zoványi Jenő: K. P.-nek egy állítólagos műve. = ProtSz **1914.** 32—36.
Zoványi Jenő: Adatok a magyar protestantismus múltjából. 16.) Czeglédi György és K. P. közös műve. = ProtSz **1917.** 624—626.
Hubay Ilona: Molnár Gergely Grammatikája, K. P. Poétikája és Szilvás-Újfalvi Imre Admonitiones-e. = MKsz **1943.** 430—433.
Nagy Kálozi Balázs: K. P. = StudAEccl **1967.** II. 473—515.
Bán Imre: K. P. Poétikája. = ItK **1970.** 560—565.

KOMJÁTHY BENEDEK

?—1533 után

Szövegek

K. B.: Epistolae Pauli lingva hungarica donatae. Az Zenth Paal leueley magyar nyeluen. Krakko 1533. Kiad. és utószó: [*Szilády Áron*] *Sz. Á.* Bp. **1883.** 491 l. [Hasonmás kiadás.]
Ism.: —*g*, BpSz 1884. 37. köt. 455—458. — *Kardos Albert*, EPhK 1885. 60—61. — ÚjMSion 1886. 303—310.

Irodalom

Eötvös Lajos: A legelső nyomtatott magyar könyv. = Figy **1871.** I. 145.
Fraknói Vilmos: A legrégibb magyar nyomtatvány. = MKsz **1879.** 169—180., és ÚjMSion 1879. 838—844.
Jacobi Gyula: K. B.: „Sz. Pál levelei”. = MNyr **1889.** 308—317, 356—365, 406—416, 443—453, 490—500, 534—545. — Klny. is.
Rupp Kornél: K. B. és Erasmus. = EPhK **1895.** 691—700., és R. K.: Tanulmányok a XVI. század vallásirodalmából. Bp. 1898. 5—17.
Rupp Kornél: A krakkói töredékről. = AkÉrt **1896.** 414—420., és R. K.: Tanulmányok a XVI. század vallásirodalmából. Bp. 1898. 18—25.
Maurer Mihály: A Murmelius-féle szójegyzék második példánya. = MNyr **1899.** 110—112. [A szerző szerint K. B. fordította.]
Trócsányi Zoltán: „Zent Paal leueley” nyelvéről. = MNy **1908.** 406—410.
Harsányi István: K. B. vallása. = SpRefL **1910.** 4—5, 17—18, 25—27.

Trócsányi Zoltán: K. B. becsülete. = MNy **1910.** 254—259.
Viski Károly: K. B. nem bibliafordító. = MNyr **1910.** 97—107. 145—155. Klny.: NyF 61. 1—23. [Régi szentírásfordítások címmel.]
Szabó Lajos: Az első magyar nyomtatott bibliafordítás. = Közlöny **1913.** 17—18.
Farkas Gyula: A Döbrentei Codex és K. B. = MNy **1914.** 225—227.
Mészöly Gedeon: Legrégibb bibliafordítóinkról. = MNy **1917.** 35—44, 71—83.
Harsányi István: Erasmus és K. = EPhK **1925.** 154—157.
Mártonvölgyi László: Az első magyar könyvről. = MÍrás **1936.** 6. sz. 110—114.
Erdős Károly: K. B. zárójelei és synonymjai. = Pap Károly Emlk. Debrecen **1939.** 95—101. — Klny. is.
Gerézdi Rabán: Az erazmista K. B. = Regnum **1944/46.** 170—181., és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 331—346.

KOVACSÓCZY FARKAS

1540—1594

Szövegek

Szádeczky Lajos: K. F. levelei. (1577—1594.) = TT **1892.** 684—699; 1893. 33—51. Klny. is.
Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László.* 2. köt. Sárkányfogak. 1572—1602. Bp. [**1942.**] Bev. *Cs. Szabó László.* [1—16: K. F.: Báthori István dicsérete. Ford. Novák József.]

Irodalom

[Károlyi Árpád] K-i Á-d: Egy adat Erdély társadalmi és irodalmi életéből. = Száz **1877.** 876—879. [Kassai Dávid Zsigmond levele K. F.-hoz.]
Szádeczky Lajos: K. F., a Báthoryak kancellárja. = AkÉrt **1890.** 684—687.
Szádeczky Lajos: K. F. Bp. **1891.** 140 l., 8 t. (M.T.Életr. 17.)
Veress, A[ndrei]: Cancelarul W. Kovacsóczy despre români. = Revista istorica **1928.** 33—36.
Köpeczi Béla: A magyar politikai irodalom kezdeteihez. K. F. Dialógusáról. = ItK **1970.** 577—587. Klny.: Reneszánsz-füzetek 8.
Varjas Béla: K. F. feljegyzései és Szegedi Gergely. = ItK **1970.** 129—151. — Klny. Reneszánsz-füzetek 2.

KULCSÁR GYÖRGY

?—1577

Irodalom

Eötvös Lajos: K. Gy. két ismeretlen munkája. = MProtEgyhIskFigy **1870.** 198—200. [Szabó Károly hozzászólása: Uo. 252—255.]
Eötvös Lajos: Még néhány szó K. és Hellopaeus műveiről. = MProtEgyhIskFigy **1870.** 312—316.
Kulcsár Endre: K. Gy. postillái. = Figy **1887.** XXIII. 186—193.
Zoványi Jenő: Megjegyzések K. Gy.-ről. = Figy **1887.** XXIII. 387—391., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 83—89.
Kulcsár Endre—Zoványi Jenő: K. Gy. ügyében. = Figy **1888.** XXIV. 389—391.
Warga Lajos: K. Gy.-ről. = Figy **1888.** XXIV. 238—239.
Gulyás Pál: K. Gy. postillájának állítólagos harmadik bártfai kiadása. = It **1928.** 302.

LASKAI CSÓKÁS PÉTER

?—1587

Szövegek

Régi magyar filozófusok. Kiad. *Mátrai László.* Bp. **1961.** [42—47, 192, 211: L. Cs. P.: Az emberről, a természet e nagy csodájáról és annak lényeges részeiről szóló két könyv. Mátrai László fordításában.]

Irodalom

Erdélyi János: A hazai bölcsészet történelméhez. = SpFüz **1857/58.** 50—63.
Szily Kálmán: Ki volt Calepinus magyar tolmácsa? = MNyr **1886.** 258—264, 306—314. — Önállóan is: Bp. 1886. 19 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XIII. 8.), és Sz. K.: Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. Bp. 1898. 292—314.
Szily Kálmán: Elnöki megnyitó beszéd. = MNy **1913.** 49—57. [L. Cs. P. volt a Calepinus-szótár magyar részének főmunkatársa.]
Tardy, Ludovico: Aspetti della fortuna di Pico nella cultura ungherese. Petrus Monedulatus Lascovius. = L'opera e il pensiero di Giovanni Pico della Mirandola nella storia dell'umanesimo. Vol. 2. Firenze **1965.** 399—403. — Klny. is.

LEBEL, JOHANNES

1475/85 k.—1557 k.

Szövegek

LEBELIUS, J.: De oppido Thalmus, carmen historicum. Ed. *Joannes Seivert.* Cibinii **1779.** 24 l.

Irodalom

WOLFF, HANS: J. L., ein siebenbürgisch-deutscher Humanist. = A segesvári evang. gimn. ért. **1893/94.** 3—32.
Ism.: *Schullerus, Adolf,* Korrespondenzblatt 1894. 150. — *Heinrich Gusztáv,* EPhK 1896. 87—91.

SCHULLER, HERMANN: Zur Sprache und Metrik Johann Lebels. = Korrespondenzblatt **1930.** 108—116.

MELIUS JUHÁSZ PÉTER

1536 k.—1572

Szövegek

KIADÁSOK

Az Vrnak vaczoraiarol való közönséges keresztyéni vallás. = MKsz **1878.** 277—282. Kiad. *Fraknói Vilmos.* [Az ún. Marosvásárhelyi hitvallás, melynek megfogalmazásában a szakvélemények szerint főrésze M. J. P.-nek volt.]

KISS ÁRON: A XVI. században tartott magyar református zsinatok végzései. Bp. **1881.** [A könyvben az alábbi Meliusmunkák jelentek meg, melyeket M. J. P. egyedül vagy munkatársakkal közösen szerzett: 44—53: Az Úrnak vacsorájáról való közönséges keresztyéni vallás. — 77—285: Confessio catholica. Ford. Kiss Áron. [Az ún. Egervölgyi hitvallás szerzésében a szakvélemény szerint M. J. P.-nek volt főrésze.] — 460—464: Propositiones verae sumptae ex Scripturis sacris de Unitate et Trinitate in uno Deo. [A debreceni zsinat vitatételei.] Ford. Kiss Áron. — 465—519: Brevis confessio pastorum ad synodum Debrecini celebratum 24, 25. et 26. Februarii Anno D. 1567. convocatorum. Ford. Kiss Áron. — 520—560: A Debrecenben öszvegyült keresztyén prédikátoroknak igaz és Szentírás szerint való vallások. — 561—613: Articuli ex verbo Dei et lege naturae compositi. Ford. Kiss Áron. — 657—674: Confessio vera ex verbo Dei sumpta et in Synodo Czengerina uno consensu exhibita et declarata . . . cum literis Theodori Bezae ad Ungaros scriptis. Ford. Kiss Áron.]

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 7. köt. Bp. **1912.** [107—154, 363—367: M. J. P. költői művei.]

M. világító lámpásának sugarai, azaz gondolatok M. műveiből. Kiad. *Erdős Károly.* Bev. *S. Szabó József.* Debrecen **1922.** 160 l.

M. J. P.: A szent Pál apastal levelének . . . predicacio szerént valo magyarázatja. Kiad. *Incze Gábor.* Bev. *Révész Imre.* Bp. **1937.** 173 l. (A reformáció és ellenreformáció korának . . . írói 7.)

M. J. P.: Az Úrnac vaczoraiarol . . . Kolozsvár 1559. Kiad. *Incze Gábor.* [Debrecen **1939.**] (A reformáció és ellenreformáció korának . . . írói. 9.)

M. J. P.: A Krisztus közbenjárásáról való prédikációk. Debrecen 1561. Kiad. és utószó: *Incze Gábor.* Bp. **1948.** 47 l. (A reformáció és ellenreformáció korának . . . írói 19.)

HORHI M. P.: Herbarium. Kiad. *Incze Gábor. Bán Imre, Halmai János, Natter-Nád Miksa* tanulmányával. Bp. **1962.** 372 l. CommBHMedH 23. — Klny. is csupán *Incze Gábor* előszavával.
Ism.: *Kathona Géza,* ItK 1963. 531—532.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

GÉRESI KÁLMÁN: Adalék a magyar egyháztörténelemhez. = ProtEgyhIskL **1862.** 953—955. [Dudith András és M. J. P. 1—1 levele közlése.]

KANYARÓ FERENC: Unitárius vértanúk Eger vidékén. = KerMagv **1896.** 7—14. [M. egyik művéből hosszabb részlet közlése.]

KANYARÓ FERENC: M. ismeretlen és elveszett művei. = MKsz **1906.** [309—317: M. J. P.-nek Mi a különbség a tévelygő erdélyi tudomány között és az igaz keresztyéni Evangéliom és vallás között c. munkája csonka szövegéből.]

LUKCSICS PÁL: M. J. P. a nagyváradi hitvitáról és Debrecen feldúlásáról. = ItK **1929.** 461—464. [M. J. P.-nek 1569-ben Melith Györgyhöz, 1570-ben Melith Ferenchez írt levele közlése.]

RÉVÉSZ IMRE: M. J. P. levélváltása a csehmorva atyafiakkal. = TheolSz **1938.** 251—262; 1939. 35—40. [A levelek közlése eredetiben és magyar fordításban.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

NOVÁK BÉLA: M. J. P. élete és munkái. Bp. **1899.** 197 l.

Czakó Gyula: M. J. P. élete és működése. Debrecen **1904.** 112 l.
Ism.: *K. J.*, DtProtL 1905. 30. sz.

Révész Imre: Debrecen lelki válsága 1561—1571. = Száz **1936.** 38—75, 163—203. — Klny.: Értek. Tört. Tud. Kből XXV. 6. [Szövegközlés is.]

A második helvét hitvallás Magyarországon és M. életműve. Szerk. *Bartha Tibor.* Bp. **1967.** 534 l., 4 t. (StudAEccl 2.)
Ism.: *Márkus Mihály,* TeolSz 1968. 115—118. — *Pirnát Antal,* ItK 1969. 751—754.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

Balogh Ferenc: M. P. hatása. = Beszédek, melyek a reformátusok debreceni főtanodájában . . . az 1866. évi nov. 6. beiktatások alkalmával tartattak. Debrecen **1866.** 24—46. — Ua. németül: Der evangelische Sonntagsbote (Wien) 1867. 7—9. sz.

Révész Imre: Emlékbeszéd azon az ünnepélyen, amely M. J. halála idejének háromszázados fordulata alkalmával Debrecenben, a nagy templomban tartatott december 15-dik napján. = MProtEgyhIskFigy **1873.** 1—34. — Klny. is.

Borbély István: M. J. P. = It **1913.** 96—98.

Révész Imre: M. és korunk. = Hit és élet **1923.** 10—24.

Révész Imre: M. P. = ProtSz **1934.** 331—334.

Révész Kálmán: M. és Kálvin. I. rész = Kálvin és kálvinizmus. Debrecen **1936.** 295—340. II. rész = ErdMúz 1936. 113—158. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 85.

Kathona Géza: M. P. és életműve. = StudAEccl 2. köt. Bp. **1967.** 103—192.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

Révész Imre: Emlékezés M. P.-re s egy eddig nem ösmert adat felőle. = MProtEgyhIskFigy **1872.** 531—536.

[Révész Imre] Szerkesztő: M. P. születése helyéről s évéről. = MProtEgyhIskFigy **1873.** 229—231.

Révész Imre: Néhány szó M. P. sírjáról s szíves kérelem történettudósainkhoz. = MProtEgyhIskFigy **1875.** 506—519. — Klny. is.

Zoványi Jenő: M. P. ifjúkora. = SpIfjKözl **1886/87.** 1—2. sz., és Z. J.: Tanulmányok a magyar protestáns egyház és irodalom tört/netéből. Sárospatak 1887. 38—55.

Rácz Károly: M. P. debreceni papságához. = SzabEgyh **1888.** 16. sz.

Révész Kálmán: Mikor született M. és mikor ment Debrecenbe? = DebrProtL **1888.** 90—91., 100—101. [Zoványi Jenő hozzászólása: Uo. 178—179, 187, 188, 194—195. — Révész Kálmán válasza: Uo. 243—245. — Zoványi Jenő megjegyzése: Uo. 1891. 405—406.]

Révész Kálmán: Egy adat M. P. életéhez. = DebrProtL **1894.** 568.

Zoványi Jenő: A debreceni hitvita. = ProtSz **1894.** 178—187. — RévészKálmán: Uo. 334—348. [Hozzászólás.] — Zoványi Jenő: Uo. 396—398. [Válasz.] — Révész Kálmán: Uo. 495—496. [Viszonválasz.] [A dolgozatot és a viták eredményét lásd: Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 72—82.]

Czakó Gyula: Hol nyugszik M.? = Közlöny **1904.** 9—10. sz.

Jelentés Debrecen sz. kir. város múzeuma 1907. évi állapotáról. *Zoltai Lajos* jelentése M. P. és társai sírhelye kérdéséről. Debrecen **1908.** 62 l. — Zoltai jelentése klny.-ban is. Debrecen 1908. 33 l.

Komlóssy Arthur kísérletei M. P. arcképe vagy ábrázolatának felfedezésére vonatkozólag. Egy fakszimilével. = *Zoltai Lajos* jelentése . . . Debrecen **1908.** 25—33.

Balogh Ferenc: M. J. P. arcképe utáni továbbkutatás. = DebrProtL **1910.** 707.

Csürös Ferenc: A debreceni városi tanácsülések jegyzőkönyvéből kiírt adalékok M. P. életéhez. = ItK **1910.** 106—111.

Herpay Gábor: Béza Tódor levele M.-hoz. = Közlöny **1910.** 2. sz. [Magyar fordításban.]

Gyulafehérvár, 1570. február 15. Csáki Mihály, János Zsigmond fejedelem kancellárja a fejedelem nevében inti M. P.-t, hogy a vitatkozások hangjában tartson mértéket, és hogy az egyház cenzúrája nélkül könyvet kiadni ne merészeljen. = M.Prot.Egyht.Adattár **1910.** VIII. 157—158.

Lukinich Imre: M. J. P. családjáról. = ItK **1912.** 379.

Pap Károly: M. P. arcképe. = It **1913.** 357—367. — Klny. is.

S. Szabó József: M. P. élete. = M. világító lámpásának sugarai, azaz gondolatok M. műveiből. Debrecen **1922.** 11—53. [A bevezető tanulmány.]

Zoványi Jenő: Még egyszer M. P. születési idejéről. = ProtSz **1934.** 165—167.

Jenei Ferenc: Félegyházi Tamás könyvajánlása M. P.-hez. = GyőriSz **1935.** 199.

S. Szabó József: M. és Debrecen. = DebrKépesKal **1935.** 37—45.

Varjas Béla: M. városa. = Mságtud **1935.** 149—155.

S. Szabó József: M. nyelvtudása és fajrokonsági elmélete. = ProtSz **1936.** 267—274.

Révész Imre: Jegyzetek M. P. és a cseh—morva atyafiak levélváltásához. = TheolSz **1939.** 35—40.

Hegyaljai Kiss Géza: M. Horhi J. P. élete 1536—1572. [Bp. **1940.**] 32 l.

Révész Imre: M. P. és a reformáció két arca. = DebrKépesKal **1943.** 35—39., és Tegnap és ma és örökké. Debrecen 1944. 360—366.

Halmai János: M. J. P. = OrvHetilap **1963.** 2. sz. 77—78.

Pirnát Antal: Megjegyzések M. és az erdélyi antitrinitáriusok közötti küzdelem történetének néhány kérdéséhez. = ItK **1970.** 61—62. [Válasz Kathona Gézának az ItK 1969. 697—702. lapokon megjelent cikkére.]

Dán Róbert: M. héber tanulmányai és forrásai. = FK **1970.** 163—170.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

Révész Imre: Régi magyar reformált nyelvemlék. = ProtEgyhIskL **1858.** 1157—1158. [M.-nak tulajdonított imádság.]

Zoványi Jenő: M. P. mint exegeta. = SpL **1887.** 42—44, 46, 48—49. sz., és Z. J.: Tanulmányok a magyar protestáns egyház és irodalom történetéből. Sárospatak 1887. 3—37.

Zoványi Jenő: Könyvészeti adalékok M. P. irodalmi működéséhez. = MKsz **1888.** 186—188., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 69—71. [M. P. néhány ismeretlen munkája címmel.]

Fialovszki Lajos: M. P. Herbáriumában lévő növénynevek. = TermtudK **1892.** 270—271. [Egy előadás kivonata.]

Kanyaró Ferenc: Protestáns vitairatok M. idejéből. = MKsz **1896.** 321—338. [Főleg M. J. P.-ről, többek közt 5 munkájáról.]

Zoltai Lajos: Imádságok Debrecen város régi jegyzőkönyveiben. = DebrProtL **1901.** 646—648. [M.-nak tulajdonított imádság közlése.]

Kanyaró Ferenc: M. ismeretlen és elveszett művei. = MKsz **1906.** 289—320. [Szövegközlés is.] [Zoványi Jenő megjegyzése: MKsz 1907. 87—88.]

Kanyaró Ferenc: M. J. P. legutolsó költői munkája. = KerMagv **1912.** 328—330.

Trócsányi Zoltán: Egy XVI. századbeli nyomtatványtöredék. = AkÉrt **1914.** 153—157. [M. J. P.: A halál könyve.]

Zoványi Jenő: Ki volt a „Pastor . . .” c. könyv igazi szerzője? = ProtSz **1914.** 114.

Zoványi Jenő: Még egy adat M. P. irodalmi működéséhez. = MKsz **1914.** 193—194.

Zoványi Jenő: Adatok a magyar protestantizmus múltjából. 1. M. P. énekeskönyve. = ProtSz **1915.** 278—281.

Zoványi Jenő: Adatok a magyar protestantizmus múltjából. 9. Pótlások M. P. műveinek sorozatához. = ProtSz **1916.** 44—46.

Zoványi Jenő: Adatok a magyar protestantizmus múltjából. 15. Az 1563. évi csonka unicum és „A halál könyve”. = ProtSz **1917.** 622—624.

Szily Kálmán: „Az ket Samvel könyuei . . .” = MNy **1918.** 96—98, 151—154, 207—210.

Gombocz Endre: M. és Beythe András. = MNy **1919.** 28—30. [A Herbáriumról.]

Tóth János: M. négy ismeretlen munkája. = ItK **1926.** 112—114.

Gulyás Pál: M. P. Herbariumának címképéről. = MKsz **1929.** 1—8.

Soós Béla: M. P. Szentháromságtana. Debrecen **1930.** 56 l. (Theol.Tan. 10.)

Révész Imre: A Debrecen-Egervölgyi Hitvallás és a Tridentinum. Bp. **1934.** 46 l.

S. Szabó József: Az irodalmi műveltség kezdete Debrecenben s M. írói munkássága. = DebrKépesKal **1937.** 44—51. Klny. is.

Kardos Albert: M. „állag”-ja. = MNy **1939.** 97.

Bucsay Mihály: M., Bornemisza és a Melotai-agenda bűnvallóimádsága. = Csikesz Sándor Emlékkönyvek. 4. köt. Bp. **1942.** 217—224. [Kathona Géza hozzászólása: Uo. 224—237.]

Bucsay Mihály: A Debrecen-Egervölgyi Hitvallás. = RefEgyh **1962.** 127—130, 155—161.

Esze Tamás: A Debrecen-Egervölgyi Hitvallás. = TheolSz **1962.** 196—200.

Kelecsényi Ákos: M. négy „elveszett” munkája. = MKsz **1965.** 263—266.

Kelecsényi Ákos: M. Herbáriumának két feltételezett kiadása. = MKsz **1966.** 70—75.

Nagy Barna: Egy Méliusz-kiadvány eddig ismeretlen címlapja és ajánlása. Adalék a RMK I. 50. teljessé tételéhez. = RefEgyh **1966.** 163—165.

Nagy Barna: Ismeretlen Méliusz-nyomtatvány Genfben. = MKsz **1966.** 366—376. — Klny. is.

Bucsay Mihály: M. theológiája Kátéja tükrében. = StudAEccl 2. köt. Bp. **1967.** 303—351.

Czeglédy Sándor: M. Ágendája és himnológiai tevékenysége. = StudAEccl 2. köt. Bp. **1967.** 353—391.

Kádas Miklós: M. kánonalakító tevékenysége. (Vázlat.) = StudAEccl 2. köt. Bp. **1967.** 393—429.

Nagy Barna: M. P. művei. Könyvészeti és tartalmi áttekintés különös figyelemmel most felfedezett műveire s a forráskutatási feladatokra. = StudAEccl 2. köt. Bp. **1967.** 193—301.
Ferencz József: A békési disputa. = UnitÉ **1970.** 3. sz. 4. [M.-ról és Basiliusról.]

MINDSZENTI GÁBOR

XVI. század második fele

Szövegek

Erdélyország történetei tára. Kiad. *Kemény József, Nagy Ajtai Kovács István.* 1. köt. Kolozsvár **1837.** [1—19: M. G. naplója.]
M. G. naplója. Kiad. és bev. *Balló István.* Bp. [**1900.**] 68 l. (MK 168.)

Irodalom

Kemény Katalin: Erdélyi emlékírók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. [192—194: M. G.-ról.]
Eckhardt Sándor: Hol van M. G. naplója? = EPhK **1943.** 74—75.

MONOSZLÓI ANDRÁS

1552—1601

Irodalom

Fraknói Vilmos: Bibliographiai apróságok. = MKsz **1881.** 201—205. [M. A. könyvtáráról.]
Jenei Ferenc: M. A. könyvei a győri székesegyház régi könyvtárában. = GyőriSz **1935.** 199—201.
Rónay György: Pázmány magyar elődei. = Theologia **1936.** 50—55.
Rónay György: M. A. = Theologia **1937.** 161—172.
Rónay György: Egy régi tízparancsolatról. = Vasárnap (Arad) **1938.** 4—5. [M. A.: De cultu imaginum c. könyvéből, Nagyszombat 1589.]
Peisch Alajos: M. A. (1552—1601.) Bp. **1941.** 80 l.
Galla Ferenc: M. A. a szószéken. = Evangélium **1944.** 97—103.

NAGYBÁNCSAI MÁTYÁS

?—1560 után

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 4. köt. Bp. **1883.** [1—42, 267—282: N. M. versei.]

Irodalom

Toldy Ferenc: Bánkai Nagy Mátyás. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 50—52.
Nagy Sándor: Bánkai vagy Bánczai? = EPhK **1884.** 660—665.
Pesty Frigyes: Bánczа. = EPhK **1886.** 603—605.
Erdélyi Pál: Nagy-bánkai Mátyás énekéhez. = MKsz **1901.** 62—64.
Szabó T. Attila: Egy XVI. századi énekszerzőnk nevéről. = It **1934.** 130—132. [Nem Nagybánkai hanem Nagybáncsai.]

NÉMETI FERENC

1520?—1565

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 7. köt. Bp. **1912.** [155—165, 367—369: N. F. zsoltárfordításai.]

Irodalom

Gulyás Pál: N. F. zsoltárfordító halálához. = ProtSz **1928.** 635.
Hegyaljai Kiss Géza: N. F. = ProtSz **1932.** 542—544.
Szűcs István: N. F. = RefEgyh **1964.** 166—167.

OLÁH MIKLÓS

1493—1568

Szövegek

KIADÁSOK

Adparatus ad historiam Hungariae. Ed. *Matthias Bél.* Posonii **1735.** [1—38: Hungaria. 38—41: Compendiarium suae aetatis chronicon.]
Oláh, Nicolaus: Hungaria et Atila. Ed. *Adamus Franciscus Kollarius.* Lib. 1—2. Vindobonae **1763.** [12], 258 l.
O. M. levelezése. Kiad. és bev. *Ipolyi Arnold.* Bp. **1875.** XXXIX, 639 l. (MHHD 25.) [Megjelent latin címlappal és latin nyelvű előszóval is. Bp. 1876. XXXIX, 639 l.]
Ism.: *Pauler Gyula,* Száz 1876. 213—218. — ÚjMSion 1876. 713—714.
Szamota István: Régi utazások Magyarországon és a Balkán félszigeten. Bp. **1891.** [518—588: O. M. Hungaria-jából szemelv.]
Analecta recentiora ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Ed. *Stephanus Hegedüs.* Bp. **1906.** [368—429: O. M. versei.]

Olahus, Nicolaus: Carmina. Edd. *I[osephus] Fógel, L[adislaus] Juhász.* Lipsia **1934.** IV., 52 l. (BSMRAe)
Ism.: UngJb 1936. 96.

Olahus, Nicolaus: Hungaria. Athila. Edd. *Colomannus Eperjessy, Ladislaus Juhász.* Bp. **1938.** VIII, 108 l. (BSMRAe)

Umanistul Nicolaus Olahus (Nicolaie Românul) (1493—1568.) Texte alese. Studiu introductiv şi note *I. S. Firu, Corneliu Albu.* Bucureşti **1968.** 278 l., 7 t. [A román nyelvre fordítás Ştefan Bezdechi és Maria Capoianu munkája.]
Ism.: *Deceî, Aurel,* Revue Roumaine d'Histoire 1970. 151—156. — *V. Kovács Sándor,* ItK 1970. 259—262.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Szádeczky L[ajos]: O. M. Ferdinánd királyhoz folyamodik, a megürült egri vagy erdélyi püspökséget kérvén. = TT **1880.** 596.

Merényi Lajos: O. M. végrendelete. = TT **1896.** 136—159.

Kárffy Ödön: Adatok O. M. esztergomi érsek életéhez. = TT **1901.** 466—468. [O. M. 1 levelének a közlése.]

Geréb László: Magyar barokk humanisták. O. M. (1493—1568). = Vig **1940.** 495—500. [Öt versfordítás.]

A renaissance Magyarországon. Kiad. *Kardos Tibor.* Bp. **1961.** [565—584, 676—679: részletek a Hungaria-ból és az Attila-ból, ford. Kardos Tibor.]

Irodalom

Kemény József: O. M. emlékezete. = ÚjMMúz **1858.** I. 227—233., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 145—151.

Csontosi János: Adalékok O. M. könyvtárához. = MKsz **1883.** 61—66.

Kollányi Ferenc: O. M. irodalmi foglalkozásai a külföldön. = ÚjMSion **1885.** 171—179, 252—262.

Kollányi Ferenc: O. M. és Rotterdámi Erazmus. = ÚjMSion **1885.** 585—604, 736—758.

Brückner, A.: Ein weissrussischer Codex miscellaneus der Gräflich-Raczyński'schen Bibliothek in Posen. = Archiv für slawische Philologie (Berlin) **1886.** 344—391. [O. M.-ról és az Attila lengyel, orosz fordításáról is.]

Márki Sándor: O. M. = Pedagógiai Plutarch. 1. köt. Bp.—Pozsony **1886.** 65—70.

Chlebowski: Białoruski rękopis z XVI w. w Bibliotece Raczińskich w Poznaniu. = Ateneum **1887.** II. 358—361. [O. M.-ról és az Attila-fordításról is.]

Kollányi Ferenc: O. M. = KatSz **1888.** 16—64.

Hunfalvy Pál: O. M. családi viszonyai és Hungáriája. = ItK **1891.** 35—40.

Récsey Viktor: O. M. esztergomi érseknek egy adományozó levele 1563-ból. = TT **1894.** 178—179.

Békefi Remig: O. M. nagyszombati iskolájának szervezete. = Száz **1897.** 881—902. — Klny. is.

Balogh Margit: O. M. Hungáriája, mint művelődéstörténeti kútfő. Bp. **1903.** 135 l., 1 t. (Művtört.Értek. 8.)
Ism.: *T. G.,* ErdMúz 1904. 592—594. — *Perepatits István,* Száz 1905. 373.

Noszkay Ödön: O. M. levelezésének művelődéstörténeti vonatkozásai. Érsekújvár **1903.** 132 l. (Művtört. Ért. 7.)
Ism.: *Perepatits István,* Száz 1905. 372—373.

Roersch, Alphonse: La correspondance de Nicolaus Olahus. = Bulletin de la Société d'Histoire et d'Archéologie de Gand **1903.** no 7. — Klny. is.

Sörös Pongrác: Ötven év O. M. életéből. = KatSz **1903.** 327—343, 416—432.

Sörös Pongrác: Egy fejezet O. M. életéből. = KatSz **1905.** 113—133.

Gyárfás I. Tihamér: Az első magyar jezsuita kollégium. = Religio **1908.** 568—569.

[Sörös Pongrác] Srs.: O. M. győri kanonoksága. = Száz **1915.** 678.

[Bruckner, Wilhelm] W. B.: Nikolaus Olahus Abstammung. = Korrespondenzblatt **1924.** 18—19.

Lupaş, Ioan: Doi umanişti români în secolul al XVI-lea. = Anuarul Institutului de Istorie Naţională (Cluj) **1926/27.** IV. 337—363. — Kny.: Academia Română, Memoriile Secţiunii Istorice, Seria III. Tomul VIII. No. 5. Bucureşti 1928. II, 29 l.
Ism.: *Klein, Karl Kurt,* Korrespondenzblatt 1929. 46—47.

Bezdechi, Ştefan: Familia lui Nicolae Olahus. = Anuarul Institutului de Istorie Naţională (Cluj) **1928/30.** V. 63—85.

Krošlák, Ján: Jezuiti na Slovensku po viedenský pokoj. 2. Jezuiti v Trnave. Mikuláš Oláh a jeho činnosť v prospech jezuitov. = Viera a veda **1932.** 152—158.

Kerecsényi, Désiré: Nicolaus O. Un chapitre de l'histoire de l'esprit hongrois. = NRH **1934.** II. 277—287., és Apollo 1935. 289—300. [„O. M." címmel változat.]

Juhász, Ladislaus: De carminibus Nicolai Olahi in mortem Erasmi scriptis. = Gedenkschrift zum 400. Todestage des Erasmus von Rotterdam. Basel **1936.** 316—325.

Szemes József: O. M. Esztergom **1936.** 60 l.
Ism.: *Kn.,* It 1937. 127—128. — *Alszeghy Zsolt,* EPhK 1938. 247.

Bezdechi, Ştefan: Nicolaus Olahus, primul umanist de origine română. Cu un cuvînt înainte de *Ion Lupaş*. Aninoasa-Gorj **1939.**

Bucko, Voitech: Mikuláš Oláh a jeho doba, 1493—1568. Bratislava **1940.** 227 l., 4 t. **Ism.:** *Jankovič, V.*, Historica slovaca 1940/41. 348—352.

Lupaş, Ion: Der erste Humanist aus rumänischem Geblüt, Nikolaus Olahus aus Hermannstadt. = SiebVjschr **1940.** 216—228.

Schleicher Pál: O. M. és Erasmus. Bp. **1941.** 72 l. (Értek. a magyarországi latinság Kből 3.)

Racoţă, T.: Primul umanist român: Nicolaus Olahus. = Transilvania **1942.** 765—774.

Albu, Corneliu: Nicolaus Olahus. = Impotriva Dictatului de la Viena. Bucureşti **1943.** 89—93.

Dan, O. M.: Nicolaus Olahus şi cruciada contra turcilor. = Transilvania **1943.** 701—714.

Rózsa György: O. M. legrégibb arcképe. = MKsz **1960.** 433—438.

Péteri János: Az első jezsuiták Magyarországon. (1561—1567.) Róma **1963.** 332 l. [A könyv nagyrészt O. M.-ról szól.]

Drozdik Margit, H.: Adalékok a XVI. századi németalföldi és a magyar humanizmus kapcsolatához. = Szeg.Ped. Főisk.Évk.Ser.hist. **1964.** 161—173. [O. M. és Forgách Ferenc németalföldi kapcsolatai.]

Albu, Corneliu: Peregrinările europene ale lui Nicolaus Olahus. = Flacăra **1965.** nr. 40.

Masi, Giovanni: L'epistolario di M. O. come fonte del Rinascimento ungherese. = Ungheria d'oggi **1965.** 1. sz. 54—57. (Atti del Convegno Italo-Ungherese di studi rinascimentali. Spoleto 1964.)

Albu, Corneliu: O neobişnuită prietenie epistolară. Olahus şi Erasmus. = Magazin Istoric **1967.** nr. 4.

Vizkelety András: Libri epistolaeque . . . Dokumente einer Humanistenfreundschaft. = Bibliothek und Wissenschaft **1967.** 225—239. — Klny. is.

Albu, Corneliu: La correspondance de Nicolaus Olahus avec Erasme. = Revue Roumaine d'Histoire **1968.** 515—523.

Albu, Corneliu: Inorogul de pe blazonul lui Nicolaus Olahus. = Magazin Istoric **1968.** 11—13.

Holban, Maria: Nicolaus Olahus et la description de la Transylvanie. = Revue Roumaine d'Histoire **1968.** 493—513.

Jakó Zsigmond: Nicolaus Olahus emlékére. = Korunk **1968.** 200—204.

Sacerdoţeanu, Aurelian: Stema lui Dan al II-lea în legătură cu familiile Huniade şi Olah. = Revista Muzeelor **1968.** 5—16.

Albu, Corneliu: Temeiurile acordării unui nou titlu de noblețe lui Nicolaus Olahus. = Revista Muzeelor **1969.** 535—538.

Kovács, Andrei: Diplomele de înnobilare şi iconografia lui Nicolaus Olahus. = Revista Muzeelor **1969.** 101—110.

Tonk, Al.: Diplomele de înnobilare ale lui Nicolaus Olahus. Unele probe privind genealogia familiei Olahus. = Revista Arhivelor **1969.** 13—31.

OZORAI IMRE

XVI. sz. első fele

Szövegek

O. I. vitairata. 1535. A kísérő tanulmányt írta *Nemeskürty István*. A fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla*. Bp. **1961.** [225] lev., 30 l. (BHA 4.)
Ism.: Vság 1962. 113—114. — *Havas László*, ItK 1963. 110—111.

Irodalom

Mátray Gábor: O. I.-nek Krisztus és Antikrisztusról szóló munkája. = ÚjM-Múz **1853.** II. 42—44.

Rupp Kornél: O. Szentírás fordításai. = ItK **1896.** 290—308., és R. K.: Tanulmányok a XVI. század vallásirodalmából. Bp. 1898. 37—66.

Révész Imre: Krisztus és Antikrisztus. O. I. és műve. = TheolSz **1928.** 167—199. — Klny.: Theol. Tan. 3.

Nemeskürty István: O. I. vitairata. Krakkó 1535. Bp. **1961.** 30 l. [A fakszimile kiadást kísérő tanulmány.]

PALATICS GYÖRGY

?—1570 után

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Dézsi Lajos*. 8. köt. Bp. **1930.** [169—173, 462—465: P. Gy. énekei.]

Irodalom

Szilágyi István: P. Gy.-ről. = Figy **1877.** II. 134—137.

Thaly Kálmán: Még egyszer P. Gy.-ről. = Figy **1877.** II. 218—219.

Arday Pál: P. Gy. = Száz **1912.** 476—477.

Keményi Lajos: P. Gy.-ről. = ItK **1912.** 472—476.

PÉCSI LUKÁCS

?—1603 után

Irodalom

Alföldi Flatt Károly: P. L. és botanikai műve. = TermtudK **1900.** 456—469.

Rapaics Raymund: A magyar virágnyelv. = Ethn **1931.** 1—12. [P. L. könyvéről is.]

Rapaics R[aymund]: P. L. Koszorújának forrásművei. = BotanikaiK **1931.** 121—125. — Klny. is.

Rónay György: Szűzek koszorúja. = Vig **1936.** 4. sz. 114—121.

Rónay György: Szűzek koszorúja. Bp. **1936.** 65 l. (A Pázmány Péter Irodalmi Társaság kiadv. 1.)

Ism.: *Fábián István*, Napk 1937. 191—192. — *Gáldi László*, Élet 1937. 130. — *Kozocsa Sándor*, KatSz 1937. 172. — *Pf*, It 1937. 130.

PESTI GÁBOR

1510 k.—1548 után

Szövegek

Régi magyar mesék, beszélyek és erkölcsiratok. Kiad. *Toldy Ferenc*. Pest **1858.** [1—248: P. G. összes meséi.]

P. G.: Nouum testamentum seu quattuor euangeliorum volumina lingua Hungarica donata. Kiad. *Szilády Áron*. Bp. **1895.** [8], 245, [3] lev., 17 l.

Ism.: [*Békesi*] *Concilia Emil*, KatSz 1896. 155—166. — *Rupp Kornél*, ProtSz 1896. 592—599., és *R. K.*: Tanulmányok a XVI. sz. vallásirodalmából. Bp. 1898. 26—36. — [*Dézsi Lajos*] *D. L.*, MKsz 1897. 96—98.

Ezópus fabulái, melyeket magyar nyelvre fordított P. G. Az 1536. évi kiadás hasonmása. Bp. **1950.** [5], 89 lev., XI l.

Ism.: *Gerézdi Rabán*, It 1952. 102—103. — *Bárczi Géza*, MNy 1955. 377—379.

Irodalom

Toldy Ferenc: P. G. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 6—10.

[Simonyi] Steiner Zsigmond: P. G. szótára. = MNyr **1873.** 315—318.

„Egy régi magyar könyv." = MKsz **1877.** 143.

Thaly Kálmán: P. G. életéhez. = Figy **1878.** V. 394—396.

Illéssy János: Adatok P. G. életéhez. = ItK **1893.** 330—337.

Szinnyei József, ifj.: P. G. származása. = MNy **1908.** 49—54., és AkÉrt 1908. 122—125.

Gragger Róbert: P. G. németországi hatásához. = MNy **1911.** 15—18.

Kocsner Róbert: P. Mizsér G. Új testamentumának mondattana. Bp. **1913.** 67 l.

Kerecsényi Dezső: Aesopus magyar nyelven. = ProtSz **1929.** 472—475.

Droszt-Tonelli Olga: P. G. Nomenclaturájának eredete. = Széph **1933.** 51—53.

Waldapfel József: P. G.-ról. = It **1935.** 10—20, 58—65., és W. J.: Irodalmi tanulmányok. Bp. 1957. 24—42.; W. J.: A travers siècles et frontières. Bp. 1968. 27—41.

Kristóf György: P. G. származásához. = It **1941.** 69.

Abaffy Erzsébet: A labializáció ingadozása P. G. nyelvében. = MNy **1953.** 335—341.

Nemeskürty István: P. G. meséi 1536. = N. I.: A magyar szépprózа születése. Bp. **1963.** 21—32.

Kubinyi András: P. G. összeköttetései. = ItK **1968.** 81—86. — Klny. is.

PESTI GYÖRGY

?—1560 után

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron*. 7. köt. Bp. **1912.** [25—35, 327—343: P. Gy. haláltánc-éneke.]

P. Gy. haláltánc éneke Holbein képeivel. Kiad. és bev. *Dézsi Lajos*. Bp. **1927.** 79 l.

Ism.: *Baros Gyula*, Napk 1927. 735. — *Sz.*, It 1928. 78.

Irodalom

Kozáky, István: Holbeins Einfluss im ungarischen Todesgedicht von Georgius P. = Deutsch-Ungarische Heimatblätter **1929.** 140—146.

PILCIUS GÁSPÁR

1553—1605

Irodalom

Ráth György: P. G. és ellenfelei. = MKsz **1892/93.** 28—85. — Klny. is.

Zoványi Jenő: P. G. sárospataki tanársága. = ProtTanügyiSz **1930.** 218—220.

Zoványi Jenő: Javítások P. G. életrajzi adataiban. = It **1957.** 509—511.

PÓLI ISTVÁN

?—1593 után

Szövegek

GYÖRGY LAJOS: P. I. Jovenianusa. = ItK **1918.** 181—190.

Irodalom

TIMÁR KÁLMÁN: Katolikus volt-e P. I.? = Religio **1910.** 7—9.
GYÖRGY LAJOS: Jovinianus. = ItK **1918.** 159—180.

POMARIUS, CHRISTIAN

1500—1565

Irodalom

SCHULLER, RICHARD: C. P. Ein Humanist und Reformator im Siebenbürger Sachsenlande. = ArchivSiebLk **1913.** 185—246.
NUSSBACHER, GERNOT: Din activitatea arhivistică a lui C. P. = Revista Arhivelor **1965.** 169—180.
BINDER, PAUL: C. P. — Kartograph. Beiträge zum Projekt der ersten Karte der Beschreibung der rumänischen Länder. = Revue Roumaine d'Histoire **1969.** 171—175.

PURKIRCHER GYÖRGY

1530—1578

Irodalom

[FRAKNÓI] FRANKL VILMOS: Egy XVI-ik századbeli magyar fűvész és orvos emlékezete. = Száz **1873.** 525—537.
BÁLINT NAGY ISTVÁN: P. György (1530—1578) pozsonyi orvos élete. = OrvHetilap **1930.** 553—556, 581—584.
KNEIFEL MÁRIA: P. György. Bp. **1942.** 89 l. (Értek. a magyarországi latinság Kből. 6.)
Ism.: *Ernuszt Johanna*, EPhK 1943. 237—239.

RÁSKAI GÁSPÁR

?—1552 után

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron*. 6. köt. Bp. **1896.** [51—72, 299—314: R. G. széphistóriája.]
R. G.: Egy szép história az vitéz Franciscórul és az ő feleségéről. Kiad. *Szilády Áron*. Bp. **1898.** 61 l. (OK 1057.)
Ism.: *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1898. 582—586.

Irodalom

HEINRICH GUSZTÁV: „Vitéz Francisco" meséje. = EPhK **1879.** 100—108.
HEINRICH GUSZTÁV: R. „Vitéz Francisco"-jához. = EPhK **1882.** 131—134.
[SZILÁDY ÁRON]: R. G. és Vitéz Franciscója. = ItK **1893.** 67—78.
KATONA LAJOS: Két magyar Cymbelinemese és rokonaik. = MShakespeare Tár **1908.** 253—273., és K. L. irodalmi tanulmányai. 1. köt. Bp. 1912. 296—322.
TRENCSÉNY KÁROLY: Javítandó? = MNyr **1908.** 84—85. [A RMKT kiadásához.]
PINTÉR JENŐ: Jegyzetek a régi magyar irodalom történetéhez. = A jászberényi áll. főgimn. ért. **1908/09.** 5—17. [Többek között R. G. históriájának és a történet Cserei által feljegyzett változatának összevetése.]
Ism.: *Császár Ernő*, EPhK 1910. 226—227.
KEMÉNY LAJOS: R. G. levele. = Száz **1911.** 50—51.
KEMÉNY LAJOS: R. G.-ról. = ItK **1912.** 373—375.
SZEGEDY REZSŐ: A „Vitéz Francisco" délszláv rokonai. = ItK **1912.** 407—412.
KEMÉNY LAJOS: R. G. Bebek Ferenchez. = TörtKözlAbaújKassaMúlt. **1914/15.** 90—91.
KEMÉNY LAJOS: R. G. = Száz **1915.** 343—345.

REICHERSTORFFER, GEORG

?—1550 után

Szövegek

Scriptores rerum Hungaricarum veteres ac genuini. Cura et studio *Johannis Georgii Schwandtneri*. Tom. 1. Vindobonae **1746.** [778—799: Georgius de Reychersdorff: Chorographia Transylvaniae et Moldaviae.]
Acta legationis Georgii R. Transylvani secretarii et oratoris regii etc. in praesens Diarium congesta sub anno MDXXVII. = Beiträge zur Geschichte und Literatur vorzüglich aus den Schätzen der Münchener National- und Hofbibliothek **1806.** fasc. VI, VIII.
R. G.: Az olvasóhoz. Ford. *Tóth István*. = Kor **1970.** 505.

Irodalom

Schuller, Johann Karl: G. R. und seine Zeit. Ein Beitrag zur Geschichte von Siebenbürgen in den Jahren 1527—1536. = Archiv für österreichische Geschichte **1859.** 223—291. — Klny. is.

Föringer, [Ernst]: Nachtrag zu dem Aufsatze J. K. Schuller's „G. R. und seine Zeit". = Archiv für Kunde österreichischer Geschichts-Quellen (Wien) **1860.** 407—411.

Teutsch, Friedrich: Drei sächsische Geographen des sechzehnten Jahrhunderts. = ArchivSiebLk **1880.** 586—652. [612—631: G. R.]

Klein, Karl Kurt: Ein Nachdruck der siebenbürgischen Chorographie Reicherstorffers. = SiebVjschr **1931.** 203—206.

Klein, Karl Kurt: Humanistische Wissenschaft. Frühe Aufsätze zur sprachlichen Erschliessung der Herkunft der Sachsen in Siebenbürgen. = K. K. K.: Transsylvanica. Gesammelte Abhandlungen und Aufsätze zur Sprach- und Siedlungsforschungen der Deutschen in Siebenbürgen. München **1963.** 3—13. [A tanulmány első megjelenése: Archiva. Organul Societăţii istorico-filologice din Iaşi 1931.]

Holban, Maria: În jurul Chorografiilor lui R. = Studii **1965.** 147—170.

Klein, Karl Kurt: Münster—Honter—R. Humanistenfreundschaften zwischen Basel, Krakau, Wien und Kronstadt. Ein Beitrag zur Honterusforschungen. = Südostdeutsche Semesterblätter **1965.** XV. 25—42.

Capesius, Bernhard: Der Hermannstädter Humanist G. R. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1967.** 35—62.

SCHESAEUS, CHRISTIANUS

1536 k.—1585

Szövegek

Sch. C.: Ruinae Pannonicae libri quattuor. Adcurante *Iosepho Carolo Eder.* Cibinii **1797.** [12], 300 l. (Scriptores rerum Transsilvanarum 1.)

Nagy János: Sch. Keresztély ódája Dávid Ferenchez. = KerMagv **1879.** 104—105. [A latin szöveg után Hegedüs István fordítása.]

Analecta recentiora ad historiam renascentium in Hungaria litterarum spectantia. Ed. *Stephanus Hegedüs.* Bp. **1906.** [299—320: De capto Zigetho, carmen heroicum Christiani Schesaei.]

Hegedüs István: Sch. Keresztély latin költeménye „De capto Zigetho". = KisfTÉ **1906.** 158—176. [Magyar műfordításban.]

Duldner, Julius: Die Rede des Christian Sch. auf der Synode in Birthälm. = Korrespondenzblatt **1915.** 44—55.

[Teutsch, Friedrich] T.: Sch.: Lobgedicht auf Davidis. = Korrespondenzblatt **1915.** 107—108.

Hegedüs István: Sch. Keresztély: Kendi Anna históriája. = It **1916.** 1—15.

Geréb László: Erdélyi humanisták a törökülte Budáról. = Vig **1941.** 349—355. [Két szelvény műfordításban a „Ruinae Pannonicae"-ből.]

Irodalom

Michael, Albert: Die „Ruinae Pannonicae" des Christian Sch. = A segesvári ev. gimn. ért **1872/73.** 73—48.

Teutsch, Friedrich: Drei sächsische Geographen des sechzehnten Jahrhunderts. = ArchivSiebLk **1880.** 586—652. [631—652: Sch. C.]

Teutsch, Friedrich: Die älteste sächsische Reformationsgeschichte. = Korrespondenzblatt **1883.** 121—122. [Sch. C. egy beszédéről.]

[Schullerus, Adolf] Ss.: Von Christian Sch. Rede „de origine repurgatae et propagatae coelestis doctrinae in Transilvania et Hungaria". = Korrespondenzblatt **1897.** 40.

Simai Ödön: A szigeti veszedelem első költői feldolgozása. = EPhK **1903.** 127—145.

Szekfű Gyula: Schesaeus-kézirat a Nemzeti Múzeumban. = MKsz **1906.** 321—334.

Schweighoffer Tamás: Egy névtelennek „Az Sigetvárnak veszéséről" c. éneke és Sch.-nak „De capto Zigetho historia"-ja közötti párhuzam. = Kalazantinum **1906/07.** 4—6. sz.

Seraphin, Friedrich Wilmhelm: Des Christian Sch. „Ruinae Pannonicae". = Korrespondenzblatt **1907.** 17—19.

Pokoly, Josef: Die Rede des Christian Sch. auf der Synode in Birthälm. = Korrespondenzblatt **1914.** 96—101.

Hegedüs István: Sch. Ruinae Pannonicae című epikus költeménye. Bp. **1916.** 31 l. (Értek. Ny. Széptud. Kből. XXIII. 5.)

S. Szabó József: Enyingi Török János családi drámája. = DebrProtL **1916.** 38—40.

Schuller, Hermann: Des Christian Sch. „Bellum Pannonicum Solymanni imperatoris Turcorum ultimum". = Beiträge zur Geschichte der ev. Kirche A. B. in Siebenbürgen. (Festschr. Friedrich Teutsch). Hermannstadt **1922.** 85—109.

Bezdechi, Ştefan: Christian Sch. despre Români. = Anuarul Institutului de Istorie Națională (Cluj) **1926/27.** IV. 448—449.

Schuller, Hermann: Christian Sch. als Lyriker. Mediasch **1927.** 60 l. (Wissenschaftliche Veröffentlichungen des ev. Presbyterium in Mediasch 2.)

Ism.: Korrespondenzblatt 1928. 30—31.

Schuller, Hermann: Die Reden des Christian Sch. im Lichte der humanistischen und reformatorischen Rhetorik. = ArchivSiebLk **1931.** 3. Heft. — Klny.: Hermannstadt 1931. 54 l.

Ism.: *Klein, Karl Kurt,* SiebVjschr 1932. 164—165.

Geréb László: Adalék a székely népballadákhoz a XVI. századból. = Ethn **1958.** 291. [Sch. C.: Ruinae Pannonicae c. művéről.]

SCULTETI SEVERIN

?—1600

Irodalom

Hörk József: A csepregi colloquium. = ProtEgyhIskL **1881.** 1194—1197, 1224—1228. [A vita S. S. és Beythe István között folyt.]

Révész Kálmán: Néhány szó S. S. irodalmi műveiről. = ProtEgyhIskL **1882.** 660—662.

Zoványi Jenő: S. S. tanári működése. = ProtTanügyiSz **1930.** 11—13.

SIBOLTI DEMETER

?—1589

Irodalom

Ónody Zsigmond: Vázlatok S. D.-ről. = ProtEgyhIskL **1888.** 886—889. [Veszprémy hozzászólása: DebrProtL 1888. 433—434, 443—445.]

Szöllősy Antal: S. D. = ProtEgyhIskL **1888.** 1108—1112, 1169—1171.

Thury Etele: S. D. élete és munkái. = ProtSz **1890.** 744—754. [Szöllősy Antal hozzászólása: ProtEgyhIskL 1890. 1671—1673; 1891. 86—89, 127—129. — Thury Etele válasza: ProtEgyhIskL 1890. 1736—1738.]

Czóbel Ernő: Bock Mihály „Füves kertecské"-jének magyar kiadásai. = EPhK **1910.** 607—610. [S. D.-ről is.]

Zoványi Jenő: Adat S. D.-ről és egyébről. = ProtSz **1934.** 446—449.

SKARICZA MÁTÉ

1544—1591

Szövegek

Diplomatarium Ráczkeviense. Kiad. *Magdics István.* Székesfehérvár **1888.** [83—93: Sz. M. versezete Keviről 1581.]

S. M.: Szegedi István élete. A Báselben 1585-ben Waldkirch Konrád által nyomtatott latin nyelvű kiadás után ford. *Faragó Bálint.* = A mezőtúri ref.gimn.ért. **1905/06.** 5—68. — Klny. is.

Ism.: *Balogh Ferenc,* DebrProtL 1906. 551—558.

Barla Jenő: Szabó Lázár éneke. = M.Prot.-Egyht.Adattár **1907.** VI.7—10. [Valószínűleg S. M. műve.]

Irodalom

[Jankovich Miklós] I***: Magyarországban volt Socinianus Ecclesiákról és Válaszuti György papjoknak S. M.-val 1588. eszt.-ben tartott disputatiójáról. = TudGyűjt **1829.** VI. 31—79. — Klny. is.

Barla Jenő: S. M. élete. = ProtSz **1901.** 589—600, 660—677.

Barla Jenő: S. M. zsoltárköltészete. = ProtSz **1901.** 717—732. — Klny., az előző cikkel együtt: S. M. élete és zsoltárköltészete. Bp. 1902. 48 l.

Ism.: *Thury Etele,* ProtEgyhIskL 1902. 22. sz.

Herepei János: S. M. halála ideje. = ProtSz **1936.** 17—20.

SOMMER, JOHANNES

1540—1574

Szövegek

Legrand, Émile: Deux vies de Jacques Basilicos . . . prince de Moldavie, l'une par Jean S., l'autre par A. M. Graziani. Publiées par ——. Paris **1889.** [15—58: S. J.: Vita Jacobi despotae Moldavorum reguli. Vitenbergae 1587.]

Petri, Hans: Das Leben des Jakob Basilikus Heraklides, Fürsten der Moldau (1561—1563) aus dem lateinischen Text des Johann S. übersetzt, mit einer Einleitung und Anmerkungen versehen von — —. = ArchivSiebLk **1927.** 171—223.

Ism.: *Klein, Karl Kurt,* Korrespondenzblatt 1928. 44—46.

Geréb László: Magyar barokk humanisták. S. J. = Vig **1940.** 461—465. [Műfordítások.]

Tóth István: Egy elfelejtett Dózsa-vers a XVI. századból. = FK **1962.** 311—313.

Irodalom

Petri, Hans: Zur Lebensbeschreibung des Jakob Basilikus Herakleides von Johann S. = Korrespondenzblatt **1929.** 59—60.

Petri, Hans: J. S., ein sächsischer Humanist und Theologe des XVI. Jahrhunderts. = SiebVjschr **1935.** 269—304.

Schuller, Hermann: J. S. Leben und Wirken eines südostdeutschen Humanisten. = SiebVjschr **1941.** 38—60, 126—135, 205—233.

Bîrsănescu, Ştefan: „Schola Latina" de la Cotnari, biblioteca de curte şi proiectul de academie al lui Despot Voda. Zori de cultură umanistă in Moldova secolului XVI. Bucureşti **1957.** 297 l. (Istoria şcoalelor la Romîni. Caietul III.) [91—112: S. J.]

Ism.: *Tóth András*, MKsz 1959. 416—417.

Pirnát Antal: Die Ideologie der Siebenbürger Antitrinitarier in den 1570er Jahren. Bp. **1961.** [17—53, 197—199: S. J.-ról.]

Ism.: *Esze Tamás*, ItK 1962. 510—516. — *Révész Imre*, Száz 1963. 883—885.

Pirnát Antal: Der antitrinitarische Humanist Johann S. und seine Tätigkeit in Klausenburg. = Renaissance und Humanismus. 2. Bd. Berlin **1962.** 49—60.

SOMOGYI PÉTER

?—1558 után

Szövegek

Stromp László: S. P. naplója. (1557—1558.) = M.Prot.Egyht. Adattár **1903.** II. 118—167.

Irodalom

Stromp László: S. P. fogsága. Pozsony **1891.** VII, 123 l.

Ism.: *Thury Etele*, ProtEgyhIskL 1891. 549—551.

Szimonidesz Lajos: Mihály sárvári evang. iskolamester és S. P. írásai. = MKsz **1942.** 182—183.

STÖCKEL, LEONHARDUS

1510—1560

Irodalom

Klein, Johann Samuel: L. Stöckelius communis Ungariae praeceptor. **1770.**

Abel, Eugen: Unedierte Briefe von Luther, Melanchton und Leonhard S. = Ung-Revue **1887.** 705—724.

Kemény Lajos: S. Lénárd levele Csabai Mátyás kassai tanítóhoz. = TT **1889.** 602—603.

Szlávik Mátyás: Leonhard S. = Zeitschrift für Kirchengeschichte **1890.**

Szilasi Klára: S. Lénárd Zsuzsanna-drámája és a bártfai német iskolai színjáték a XVI. században. Függelék: S. drámájának új lenyomata. Bp. **1918.** 127 l. (Német Phil.Dolg. 22.)

Ism.: *B. A.*, Eth 1918. 299—300.

Zoványi Jenő: Adatok S. Lénárt irodalmi működéséhez. = TheolSz **1925.** 168—169.

Gömöri János: S. Lénárd életének mai tanulságai. = EvÉ **1940.** 12—13. sz.

SYLVESTER JÁNOS

1504 k.—1551 után

Szövegek

KIADÁSOK

Révai Miklós elegyes versei. . . . Függelékül hozzájuk adatnak . . . néhány régiségek. Pozsony **1787.** [301—325: S. J. **versei.**]

Magyar régiségek és ritkaságok. Kiad. *Kazinczy Ferenc.* 1. köt. Pest **1808.** [V—XX, 1—128: S. J.: Magyar—Deák Grammatikája.]

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** [1—78: S. J.: Grammatica hungaro-latina.]

Régi magyar költők tára. 2. köt. Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1880.** [131—140, 432—441: S. J. versei.]

A két legrégibb magyar nyelvű nyomtatvány. 1. Hegendorf Christophorus — S. J.: Rudimenta grammatices Donati. Cracoviae 1527. — 2. Heyden Sebald — S. J.: Puerilium colloquiorum formulae. Cracoviae 1527. — Adalék S. J. működéséhez. Hasonmásban kiad., bev. *Melich János.* Bp. **1912.** VII, 64, 92 l.

Ism.: [*Horváth János*] *G*[*algóczy*] *Gy*[*örgy*], BpSz 1912. 152. köt. 320. — *Erdélyi Lajos*, MPed 1913. 237—238. — *Feigl, H.*, Zeitschrift f. Bücherfreunde 1913. 392. — *Fritz, Erich*, Zeitschrift f. Bücherfreunde 1913. 218. — *Gesztesi Gyula*, OrszKözépiskTanáregyKözl 1912/13. 583—584. — *Melich János*, Zeitschrift für Bücherfreunde 1913. 322. — *Rubinyi Mózes*, MNyr 1913. 81—82. — *Ságí István*, MNy 1913. 168—171. — [*Tordai Ányos*] *T. Á.*, KatSz 1913. 480.

S. J.: Új testamentum. Újsziget 1541. A kísérő tanulmányt írta és a fakszimile szöveget gondozta *Varjas Béla.* Bp. **1960.** [382] lev., 46 l. (BHA 4.)

Ism.: *Fekete Antal*, Vig 1961. 60—62. — *Komlovszki Tibor*, ItK 1961. 605—608. — *Pataki László*, VasiSz 1961. 144—145.

SYLVESTER, JOANNES PANNONIUS: Grammatica hungaro-latina. With a Foreword by *Thomas A. Sebeok*. Bloomington — The Hague [**1968.**] 78 l. (Uralic and Altaic Series 55.) [Toldy 1866-i kiadásának hasonmása.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

SZALAY JÓZSEF: Az újszigeti nyomda. S. és Új Testamentuma. Abádi Benedek. Szegedi Lajos. = ItK **1893.** 88—98. [S. J. 8 levele Nádasdy Tamáshoz.]

DÉZSI LAJOS: Heyden Sebald Formulae c. művének egy ismeretlen kiadása. = MKsz **1897.** 341—351.

DÉZSI LAJOS: Puerilium colloquiorum formulae. Heyden Sebald Gyermeki beszélgetéseinek latin—magyar szövege 1531-ből. Adalék S. J. irodalmi működéséhez. = ItK **1897.** 55—72, 209—224, 329—335. — Klny. is.

Ism.: *Császár Elemér*, PolHetiSz 1897. 41. sz. 11. — *Melich János*, MNyr 1897. 405—409. [A 465. lapon egy megjegyzésével.]

PAP KÁROLY: Erdősi-Sylvester ismeretlen latin verse. = DebrFőiskL **1909.** 114—116.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

RÉVÉSZ IMRE: Erdősi J. magyar protestáns reformátor, különös tekintettel némely magyar tudósok balvéleményére. Debrecen **1859.** V, 122 l.

Ism.: *Szilágyi Sándor*, ProtEgyhIskL 1859. 949—950. — *Rés-Ensel Sándor*, Uo. 1120—1122, 1145—1149, 1172—1174, 1191—1196. [Észrevételei.] *Révész Imre*, Uo. 1284—1291. [Válasz.] — *Tegzes*, KecskemétiProtKözl 1859. IV. füz. 148—152.

DANKÓ, JOSEF: Joannes S. Pannonius (Erdösi). Leben, Schriften und Bekenntnis. Wien **1871.** IV, 160 l.

Ism.: *Révész Imre*, MProtEgyhIskFigy 1870. 623—625. — ÚjMSion 1870. 827—828, 936—946. — *Ipolyi Arnold*, Száz 1871. 44—47.

BALÁZS JÁNOS: S. J. és kora. Bp. **1958.** 473 l.

Ism.: *Fábián István*, Jkor 1959. 4. sz. 98—101. — *Molnár József*, MTud 1959. 321—322. — —*N*, RefEgyh 1959. 12. sz. 265—266. — *Ravasz János*, PedSz 1959. 400—402. — *Szende Aladár*, MNyr 1959. 500—503. — *Bah*, UngRschau 1960. 234—236. — *Vértes O. András*, NyK 1960. 385—387. — *Gerézdi Rabán*, ItK 1962. 238—241., és *G. R.*: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 347—354. — *Reychman, Jan*, Pamietnik Literacki 1962. 243—246.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

TOLDY FERENC: Erdősi J. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 22—30.

BODNÁR VIRGIL: Erdősi S. J. (1504—1554.) = HetiSz **1896.** 24. sz.

PAYR SÁNDOR: Erdősi S. J., sárvári tanító és magyar bibliafordító. Bp. **1904.** 35 l. (Egyházunk nagyjai 1.)

Ism.: *Sz.*, ProtSz 1905. 624—626.

H[EGYALJAI] KISS GÉZA: S. J. élete és munkássága. (1504—1555). Tahitótfalu **1926.** 23 l.

HORVÁTH TIBOR ANTAL: Johannes S. Pannonius. = VasiSz **1937.** 319—325. — Klny. is.

HARSÁNYI ANDRÁS: S. J. = ProtSz **1941.** 174—182. — Klny. is.

VARJAS BÉLA: S. J.: Új testamentum. Újsziget 1541. Bp. **1960.** 46 l. [A fakszimile kiadást kísérő tanulmány.]

BALÁZS, JÁNOS: Johannes S. und der Humanismus in Mittel- und Osteuropa. = Renaissance und Humanismus. 2. Bd. Berlin **1962.** 19—37.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

KEMÉNY JÓZSEF: Erdősi J. élete saját munkáiból merítve. = ÚjMMúz **1855.** I. 97—113.

KEMÉNY JÓZSEF: S. J. emlékezete 1551-ből. = ÚjMMúz **1858.** II. 377—379., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 152—153.

EÖTVÖS LAJOS: Adalék Erdősi J. magánéletéhez. = MProtEgyhIskFigy **1871.** 518—519.

KOVÁCS DEZSŐ: Milyen vallású volt S. J.? = Kalazantinum **1903.** 91—94, 98—101.

MELICH JÁNOS: Erdősi Sylvester nevéről. = MNy **1912.** 368—369.

SIMONYI ZSIGMOND: Ady és Erdősi. MNyr **1912.** 428.

TOLNAI VILMOS: Erdősi Sylvester nevéről. = MNy **1912.** 462—463.

HAJNÓCI IVÁN: S. J. életéhez. = It **1913.** 45.

ZOVÁNYI JENŐ: Adatok a magyar protestantizmus múltjából. 14. S. J. és Debrecen. = ProtSz **1917.** 621—622.

Bruckner Győző: Volt-e S. J. lőcsei prédikátor? = ItK **1921.** 174—178.
Trócsányi Zoltán: Sylvester-problémák. = MNy **1928.** 15—23. — Klny. is.
Ism.: *L. K.*, UngJb 1928. 190.
Bujnák, Pavel: Sylvanus — Sylvester. = Bratislava **1928.** 88—106. [Ján Sylván nem azonos S. J.-sal.]
Viski Károly: Sylvester. = MNy **1929.** 221—222. [S. J. nevéről.]
Horváth János: S. J. vezetéknevéről. = MNy **1929.** 256—258.
Mikesy Sándor: A *Szilveszter* keresztnévből való magyar vezetéknevek. = MNy **1949.** 258—264.
Szabó T. Attila: A *Sylvester* családnév változatai az erdélyi régiségben. = MNy **1949.** 264—269., és Sz. T. A.: Anyanyelvünk életéből. Bukarest 1970. 337—345.
Debreczeni István: S. J. magyar neve. = RefSz **1955.** 250—253.
Fekete Antal: S. J. vallása. = Vig **1961.** 255—256.
Kathona Géza: S. J. és Wittenberg. = TheolSz **1961.** 168—170.
Dán Róbert: Ismeretlen Sylvester-nyilatkozat Laziusnál. = ItK **1969.** 454—456.
Dán Róbert: S. J. héber betűi és forrásai. = MKsz **1969.** 163—168. — Klny. is.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

Nyelvészeti munkássága

Weszprémi István: Tudosittás a leg—régibb magyar grammatikáról. = MMus **1779**—1792. II. 422—428.
Jancsó Benedek: Erdősi J. nyelvészete. = Figy **1879.** VI. 177—195., és J. B.: Magyar nyelvtudomány—történeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. Bp. 1881. 25—61.
Imre Sándor: Erdősi (S.) J. nyelvészete. = Hunfalvy-album **1891.** 12—22.
Császár Elemér: Délibábos nyelvészet a XVI. században. = MNyr **1899.** 408—409.
Szegedy Rezső: S. nyelvtana. = EPhK **1899.** 40—53, 129—141. — Klny. is.
N—y—: Mi köze S. fiának atyja grammatikájához? = Kalazantinum **1901/02.** 5. sz.
Csűry Bálint: S. és Donatus az összetételről. = MNyr **1908.** 362—363.
Trócsányi Zoltán: Az í-ző nyelvjárásról. = MNy **1909.** 345—349. [A nyelvi jelenség megfigyelése főleg S. J. Új testamentumában.]
Melich János: Heyden Sebald „Gyermeki beszélgetései"-nek krakkai töredéke. = MKsz **1910.** 289—299. [Mellékelve a töredék leveleinek fakszimiléje.]
[Galgóczy György] g. gy.: A legrégibb magyar nyomtatott könyv. = It **1912.** 218—220.
Melich János: A legrégibb magyar nyelvű nyomtatványok. = It **1912.** 289—297., és AkÉrt 1912. 493—501.
Melich János: Régi magyar nyomtatványok. = MKsz **1912.** 97—109. — Klny. is.
Simonyi Zsigmond: S. homályos szavai. = MNyr **1912.** 477—478.
Rubinyi Mózes: S. és Donatus. = It **1913.** 321—325.
Németh László: S. nyelvtana. = ProtSz **1929.** 101—105.
Rubinyi Mózes: Nyelvtudományi terminológiánk történetéhez. S. J. = MNyr **1930.** 125—127.
Turóczi-Trostler József: A magyar nyelv felfedezése. Bp. **1933.** 98 l.
Ism.: *Huszti József*, EPhK 1934. 80—81. — [*Trencsényi-*]*Waldapfel Imre* EPhK 1934. 180—184.
Balázs János: S. J. és a XVI. századi magyar irodalmi nyelv. = MNy **1954.** 126—129.
Balázs János: S. J., az első magyar nyomtatott szójegyzék szerzője. = MNy **1955.** 274—276.
Balázs János: A héber nyelvtanirodalom hatása a magyarra a XVI. században. = MNy **1956.** 185—192.
Balázs János: Az első magyar nyelvművelők. = MNyr **1957.** 145—158.
Balázs, Jean: Une adaptation humaniste du vocalisme hébraïque. AOrient **1957.** VII. 65—75. [S. J.: Grammatica hungaro-latina c. munkájáról.]
Szende Aladár: A határozott névelő elmélete és használata S.-nél. = MNy **1957.** 382—396.
Balázs János: Ki írta az első magyar nyelvtant? = FK **1958.** 116—120. [S. J. és nem Janus Pannonius.]
Szathmári István: Milyen nyelvtant írt valójában S. J.? = A.Univ.Szeg.Sect. ethn. et ling. **1968.** 53—61. — Klny.: Ny. Dolg. 80.
Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** [69—139: S. J.]
Abaffy Erzsébet, E.: S. J. kétféle helyesírási rendszeréről. = MNy **1970.** 464—468. — On Sylvester's two Systems of Orthography. = Ann.Univ.Bp. Sect. ling. 1970. 55—59.
Ising, Erika: Die Herausbildung der Grammatik der Volkssprachen in Mittel- und Osteuropa. Berlin **1970.** [179—189: J. S.]

Egyéb munkássága

Podhradszky József: Erdősi S. J.-nak ismeretlen munkája. = TuTár **1841.** X. 119—126. [Latin nyelvű alkalmi énekéről.]

CSÁSZÁR ELEMÉR: Mihály deák bibliája. = ItK **1899.** 115—117. [A kéziratos bejegyzések között részletek S. J. Újtestamentumának utószavából.]

KANYARÓ FERENC: Az első magyar distichon. = ErdMúz **1899.** 591—594.

HEGEDÜS ISTVÁN: S. J. latin versei. = ItK **1910.** 385—397. — [Kivonata:] AkÉrt 1910. 177—181.

TOLNAI VILMOS: Erdősi S. J. a virágénekekről. = MNy **1911.** 179—180.

MELICH JÁNOS: S. J. „Rosarium"-áról. = MKsz **1913.** 188.

SÓLYOM JENŐ: 400 éves S. Újtestámentoma. = Keresztyén Igazság **1941.** 176—177.

ERDŐS KÁROLY: Az első magyar nyelvű újtestamentom. = TheolSz **1942.** 7—17.

HORVÁTH JÁNOS: „Próféták által szólt rigen . . ." = MKsz **1943.** 229—244., és H. J.: Tanulmányok. Bp. 1956. 48—60.

[BOTTYÁN JÁNOS]: S. J. Az első magyar nyelvű újtestamentum. = Az Út **1949.** 45. sz.

KOCSIS ELEMÉR: Milyen héber kéziratot használt S. J. a Máté evangéliuma fordításához? = TheolSz **1961.** 171—173.

KESZLER BORBÁLA: Sylvester-másolat a XVI. század közepéről. = MNy **1965.** 367—368. [S. J. Újtestamentomából.]

KATHONA GÉZA: Dürer-motívumok a Sylvester-újtestamentum apocalypsis-illusztrációiban. = ItK **1966.** 155—157.

SZAMOSKÖZY ISTVÁN

1565?—1612

Szövegek

KIADÁSOK

Sz. I. történeti maradványai. Kiad. és bev. *Szilágyi Sándor.* 1—4. köt. Bp. **1876**—1880. XXXI, 249; XIV, 383; IV, 368; 588 l. (MHHS 21, 28—30.)
Ism.: *Károlyi Árpád,* BpSz 1878. 17. köt. 246—274. — Korrespondenzblatt 1880. 74—75.

CRĂCIUN, IOACHIM: Cronicarul Szamosközy și insemnările lui privitoare la Românі 1566—1608. Cluj **1928.** 214 l. (Universitatea Regele Ferdinand I. Cluj. Biblioteca Institului de Istorie Națională 2.)

Sz. I.: Erdély története. Ford. *Borzsák István.* Kiad. és bev. *Sinkovics István.* Bp. **1963.** 385. (MH 7.) [Szemelvényes kiadás.]
Ism.: *Keserű Bálint,* ItK 1964. 726—727.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Erdélyi történeti adatok. 1. köt. Kiad. és bev. *Mikó Imre.* Kolozsvár **1855.** [169—192: Enyedi Pál Énekéből az erdélyi veszedelmekről. — Valójában Sz. I. munkája.]

NAGY GYULA: Egy kéziratban maradt magyar—latin szótártöredék 1580 tájáról. = MKsz **1887.** 100—110. [Sz. I. műve.]

[SZILÁGYI SÁNDOR]: Sz. I. történeti maradványai. = TT **1889.** 26—69, 299—325. [Pótlás az összes művekhez.]

SZILÁGYI SÁNDOR: Sz. I. szótára. = MKsz **1891.** 297—301.

[SZILÁGYI SÁNDOR]: Újabb pótlék Sz. történeti följegyzéseihez. = TT **1892.** 402—438, 577—580.

VERESS ENDRE: Musztafa budai basa álma, s a nagy lőporrobbanás. Sz. I. történeti följegyzései. = TT **1896.** 741—743.

VERESS ENDRE: Az 1603-iki nagy éhség Hunyad megyében. = A Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti Társulat Évk. **1902.** XIII. 104—105. [Sz. szövegének magyar fordítása.]

HEGEDÜS ISTVÁN: Sz. költői maradványai. = Száz **1904.** 344—350.

BARABÁS MIKLÓS: Művelődéstörténeti adatok. = TT **1907.** 437—443.

GERÉB LÁSZLÓ: Magyar barokk humanisták: Sz. I. (1570?—1610?). = Vig **1940.** 365—370. [Versfordítások életrajzi bevezetővel.]

Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László.* 2. köt. Sárkányfogak. 1572—1602. Bp. [**1942.**] Bev. *Cs. Szabó László.* [137—204: Sz. I.: Báthori Zsigmond, Báthori András és Mihály vajda históriája. Ford. Novák József.]

Irodalom

P. SZATHMÁRI KÁROLY: Rákóczy Zsigmond Erdély fejedelme Sz. I. gyulafehérvári káptalani kiadót a mondott káptalan és az ország területének megírása körül tett szolgálataiért Fehér megyében fekvő egy Magyar Gáldi nemesi kúriával és tartozékaival megajándékozza. = GyőriTRégFüz **1865.** 94—96.

SZILÁGYI SÁNDOR: Sz. történeti műve s annak eredeti példánya. = MKsz **1876.** 209—221.

SZEKFŰ GYULA: Adatok Sz. I. történeti munkáinak kritikájához. Bp. **1904.** 86 l.
Ism.: *ó—ő,* Száz 1905. 569—570. — *i. k.,* BpSz 1906. 127. köt. 463—467.

BAGYARI SIMON: Adalék Sz. I. életrajzához. = Száz **1907.** 80—81.

Bagyary Simon: A magyar művelődés a XVI—XVII. században Sz. I. történeti maradványai alapján. Esztergom **1907.** VIII, 164 l. (Művtört.Értek. 25.)
Ism.: [*Ernyey József*] *y—f*, Ethn 1907. 366. — *Gálos Rezső*, Száz 1907. 851—854. — [*Sörös Pongrác*] *Srs.*, KatSz 1907. 988—990. — *F. L.*, ArchÉrt 1908. 433—434.

Gombocz Zoltán: Sz. és Miechov. = MNy **1908.** 328—329.

Szekfű Gyula: Sz. műve az 1594. év eseményeiről. = Száz **1908.** 217—244.

Bagyary Simon: Megjegyzések János Zsigmond aranykeresztje és Sz. életrajza körül. = Száz **1909.** 313—320.

Szász Ferenc: Sz. adatai az erdélyi városokról. = ErdMúz **1909.** 172—179.

Vass Miklós: Sz. I. életéhez. = Száz **1909.** 146—150.

Csűry Bálint: Sz. és a székely mondathanglejtés. = MNy **1935.** 115.

Szabó György: Sz. I. műveltségéhez. = NyItudK **1962.** 371—373.

Russu, I. I.: Contribuția lui Zamosius la epigrafia Daciei. = Acta Musei Napocensis (Cluj) **1966.** 437—450.

Vértes O. András: Sz. I. a székely *a*-zó és *e*-ző nyelvjárásról. = MNy **1967.** 348—349.

SZÁNTÓ ARATOR ISTVÁN
1541—1612

Szövegek

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Müller, Friedrich: Materialen zur Kirchengeschichte Siebenbürgens und Ungars im siebzehnten Jahrhundert. = Archiv-SiebLk **1884.** [581—596: Sz. A. I.: Brevis et succinta descriptio.]

Annuae litterae Societatis Jesu de rebus Transilvanicis temporibus principum Bathory (1579—1613). Kiad. *Veress Endre*. Bp. **1921.** [199—202: Sz. A. I.: Brevis et succinta descriptio.]

Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László*. 1. köt. Tündérország. 1541—1571. Bp. [**1942.**] Bev. *Kardos Tibor*. [148—151: Sz. A. I.: Mikor és milyen körülmények között törtek be Erdélybe az eretnekségek és hogyan terjedtek el? Ford. Révay József.]

Lukács, Ladislaus—Polgár, Ladislaus: Documenta Romana historiae Societatis Jesu in regnis olim Corona Hungarica unitis. 2. köt. 1571—1580. Roma **1965.** 549 l. [Benne számos, nagyobb terjedelmű szövegkiadás Sz. A. I.-tól.]
Ism.: *Domokos Pál Péter*, ItK 1968. 597—598.

Irodalom

Márki Sándor: Sz. I. életéhez. = Figy **1877.** II. 388—389.

Rosty Kálmán: Pótló adatok a magyarhoni Jézus-Társaság könyvészetéhez 1911-ig. = MKsz **1881.** 227—239. [227—230: Sz. A. I. bibliafordításáról.]

Szily Kálmán: Ki volt Calepinus magyar tolmácsa? = MNyr **1886.** 258—264, 306—314. — [Önállóan is:] Bp. 1886. 19 l. (Értek. Ny. Széptud. Kből. XIII. 8.), és Sz. K.: Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. Bp. 1898. 292—314. [A szerző Sz. A. I.-t tartja a magyar rész tolmácsolójának.]

Fraknói Vilmos: Egy magyar jezsuita a XVI. században. = KatSz **1887.** 385—433. — Klny. is. — Stefan Sz., ein ungarischer Jesuit des XVI Jahrhunderts. = UngRevue 1888. 821—828.
Ism.: *Jakab E*[*lek*], Száz 1887. 847—848.

Nagy Gyula: Egy kéziratban maradt magyar—latin szótártöredék 1580 tájáról. = MKsz **1887.** 100—110. [A cikkíró szerint Sz. A. I.-é.]

Zoványi Jenő: Mikor voltak Magyarországon legkevesebben a katholikus nemesek? = ProtSz **1906.** 185—188., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 97—100. [A helyzetkép Sz.: Brevis et succinta descriptio-ja alapján készült.]

Calepinus latin—magyar szótára 1585-ből. *Jakubovich Emil* és *Ságí István* közreműködésével kiad. és bev. *Melich János*. Bp. **1912.** XIII, 483 l. [Az előszó megjelent a MNyr 1912. 357—364. lapokon is. — Melich cáfolja Sz. A. I. szerzőségét.]
Ism.: *Simonyi Zsigmond*, MNyr 1913. 320—324. — *Trócsányi Zoltán*, EPhK 1913. 189—191.

Fraknói Vilmos: A római magyar seminarium története .... írta Pannoniai Arator István 1579 július havában. = KatSz **1912.** 444—453, 562—580. — Klny. is. [Részletek fordításával.]

Szittyay Dénes: A nagyváradi disputa 1584-ben. = MKult **1923.** 723—728.

Meszlényi Antal: Adatok az erdélyi „vallásszabadság" történetéhez. = MKult **1928.** I. 481.

Timár Kálmán: Sz. A. I. nyelve. = MNy **1929.** 133—134.

Timár Kálmán: Sz. (A.) I. irodalmi tervei. = ItK **1930.** 34—42, 161—174.
Ism.: *Blédy Géza*, ErdMúz 1930. 312.

Timár Kálmán: Sz. (A.) I. nekrológja. = ItK **1930.** 84—86.
Timár Kálmán: Sz. A. I. öregkora. = ItK **1931.** 207—209.
Timár Kálmán: Sz. I. Granada-fordítása. = ItK **1933.** 141.
Gerendás Ernő: Sz. (A.) I. = Száz jezsuita arcél. 1. köt. Bp. **1941.** 241—285.
Gyenis András: Az első római Collegium Hungaricum alapítója. = MKult **1941.** II. 46—48.
Holl Béla: Ki fordította a Káldi-bibliát? = Vig **1955.** 558—560.
Holl Béla: Adalékok a Káldi Biblia történetéhez. = MKsz **1956.** 52—58.
Monay Ferenc: Sz. (A.) I., az első jézustársasági magyar gyóntató. = M. F.: A római magyar gyóntatók. Róma **1956.** 71—96.

SZEGEDI GERGELY

1536 k.—1566

Szövegek

KIADÁSOK

Sz. G. énekeskönyve 1569-ből. Kiad. és utószó: *Szilády Áron.* Bp. **1893.** 224, XVI l. [15 énekéből itt jelent meg 14.]
Ism.: ItK 1893. 127—128. — [*Décsényi Gyula*] *D. Gy.*, MKsz 1894. 84—86. — [*Horváth Cyrill*] *H. C.*, KatSz 1894. 323—330. — *Melich János*, ErdMúz 1894. 179—181.
Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 6. köt. Bp. **1896.** [209—236, 367—375: Sz. G. énekei.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Bucsay Mihály: Sz. G. debreceni reformátor, a kálvini irány úttörője hazánkban. Bp. **1945.** 116 l. (A középdunai protestantizmus ktára. Magyar és szlovák sorozat 6.)
Ism.: *Klaniczay Tibor*, EPhK 1948. 120—121. — *Balázs László*, Egyht 1958. 353—354.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Barla Jenő: Sz. G. és énekeskönyve 1569-ből. = ProtSz **1899.** 373—382, 445—467. — Klny. is.
Sztripszky Hiador—Alexics György: Sz. G. énekeskönyve XVI. századbeli román fordításban. Bp. **1911.** 232 l.
Kemény Lajos: Sz. G. életéhez. = ItK **1912.** 228—230.
Herpay Gábor: Sz. G. 1557—1566. = DebrKépesKal **1933.** 75—78.
Horkay László: Sz. G. 1569. évi debreceni énekeskönyve. = TheolSz **1943.** 108—123.
Bottyán János: Sz. G. a kálvini irány úttörője Magyarországon. = Az Út **1950.** 9. sz.
Kelecsényi Ákos: Három XVI. századi énekeskönyv. = MKsz **1964.** 260—265. [Huszár Gál, Sz. G., Beythe István énekeskönyve.]
Varjas Béla: Kovacsóczy Farkas feljegyzései és Sz. G. = ItK **1970.** 129—151. — Klny.: Reneszánsz-füzetek 2.

SZEGEDI KIS ISTVÁN

1502—1572

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad.: *Szilády Áron.* 6. köt. Bp. **1896.** [1—14, 273—289: Sz. K. I. költői művei.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Földvári László: Sz. K. I. élete s a Tisza—Duna mellékének reformációja. Bp. **1894.** 222 l.
Ism.: *Zoványi Jenő*, SpL 1895. 8. sz. [*Földváry László* válasza: Uo. 21. sz. — *Zoványi Jenő* felelete: Uo. 24. sz. — *Rácz Károly* hozzászólása: Uo. 27. sz.] — *Révész Kálmán*, ProtEgyhIskL 1895. 152—153. — [*Rupp Kornél*] *—él*, ProtSz 1896. 270—275., és *R. K.*: Tanulmányok a XVI. század vallásirodalmából. Bp. 1898. 67—73.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Toldy Ferenc: Sz. K. I. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 31—33.
Haan Lajos: Sz. K. I. = A Békésmegyei Régészeti és Mivelődéstörténeti Társulat Évk. **1876/77.** 114—129.
[Rácz Kálmán]: Sz. K. I., mint a „régi magyar énekek" gyűjtője. = MProtEgyhIskFigy **1879.** 417—421.
Egy adat ahhoz, volt-e Sz. K. I. Tasnádon? = MProtEgyhIskFigy **1879.** 489—490.
Csire István: A kálmáncsai református egyház története. = DtProtKözl **1886.** 285—287, 325—326, 399—400; 1887. 87—88, 93—94. [Sz. K. I.-ról.]

Szöllösy Antal: Sz. K. I. Tolnáról megy Temesvárra. = ProtEgyhIskL **1890.** 1671—1673. [Thury Etele megjegyzése: Uo. 1736—1738. — Szöllösy Antal válasza: Uo. 1891. 86—89, 127—129.]

Rácz Kálmán: Sz. K. I. tiszántúli reformátoroskodása 1538—1553. Melléklet a SzabEgyh **1891.** 19—20. számához. 13 l.

Földvári László: El lehet-e ejteni Sz. K. I. doctorátusát? = ProtEgyhIskL **1892.** 127—129.

Wéber Samu: A pápaság tüköre a XVI. századból. = ProtEgyhIskL **1894.** 715—716. [Révész Kálmán hozzászólása: Uo. 764.]

Vékony Sándor: Emlékezés Sz. K. I.-ról. = A mezőtúri ref. főgimn. ért. **1903/04.** 50—58.

Skaricza Máté: Sz. K. I. élete. Az 1585-ös baseli kiad. szövegét ford. *Faragó Bálint.* = A mezőtúri ref. gimn. ért. **1905/06.** 5—68. — Klny. is.

Ism.: *Balogh Ferenc*, DebrProtL 1906. 551., 558.

Faragó Bálint: Sz. K. I. 1505—1577. = ProtSz **1909.** 421—443.

S. Szabó József: Reformációkorabeli Szegediek a protestantizmus szolgálatában. = SpRefL **1916.** 218—220.

Zoványi Jenő: Adatok a magyar protestantizmus múltjából. 8. Sz. K. I. Cegléden. = ProtSz **1916.** 42—44.

Hegyaljai Kiss Géza: Három legnagyobb magyar reformátorunk. = Reformáció Emlk. Debrecen **1917.** 111—129. — Klny. is.

Harsányi András: Sz. K. I. két nyomtatványa Edinburghban. = MKsz **1939.** 306—307.

Bottyán János: Sz. K. I. a tudós, akinek könyveit külföldön ötször is kinyomtatták. = Az Út **1949.** 50. sz.

Toth, W.: „Stephan Kis of Szeged". = Archiv für Reformationgeschichte **1953.** XLIV. 86—103.

Esze Tamás: Sz. K. I. emlékezete = ReformátusokL **1962.** 43—44. sz.

Nagy Barna: Mikor jelent meg az antitrinitarizmus a Duna-melléken? — Sz. K. I. szentháromságtagadók elleni vitairatának első kidolgozása. = RefEgyh **1967.** 12—15.

SZEGEDI KŐRÖS GÁSPÁR

?—1563

Szövegek

Szmollény Nándor: A középkori Szeged műveltsége. Caspar Fraxinus de Zegedinus — Nádasdi Tamás levelezése. (1553—1562.) Szeged **1910.** 199 l., 8 t.

Irodalom

Bencze József: Emlékezés Sz. K. G.-ra. = CommBHMedH **1959.** 14. sz. 79—84. — Erinnerung an Gáspár Szegedi Kőrös. = CommBH MedH 1959. 14. sz. 168—179.

Bencze József: Sz. K. G. = OrvHetilap **1963.** 1902—1905.

Bencze József: Sz. K. G. = VasiSz **1964.** 69—74. [Portré levelei alapján.]

SZEGEDI LŐRINC

?—1594

Szövegek

Magyar drámai emlékek a középkortól Bessenyeiig. Kiad. és bev. *Alszeghy Zsolt.* Bp. **1914.** [131—161: Sz. L. Theophania-ja 1575.]

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* Bp. **1960.** [723—789: Sz. L.: Theophania.]

Irodalom

Heinrich Gusztáv: Sz. Theophaniaja. = EPhK **1887.** 163—175.

Gerhauser Albert: Sz. L. „Theophániá"-nak *e*-féle hangjai. = MNy **1917.** 290—294.

Házy Albert: A XVI. század társadalomszemlélete Selneccerus Miklósnál és Sz. L.-nél Szeged **1936.** 30 l. (Adalékok a tudományok szociológiájához. A. 2.)

Ism.: [*Csery-*] *Clauser Mihály*, It 1936. 100—101. — *Merényi Oszkár*, ProtSz 1936. 301—302. — *Sárkány Oszkár*, Napk 1937. 554—555.

Eckhardt Sándor: Sz. L. levelei. = MNy **1951.** 99—101.

SZÉKELY ISTVÁN

?—1563 után

Szövegek

Tizenhatodik századbeli magyar történetírók. 1. Sz. I. Magyar krónikája. 1558. 2. Heltai Gáspár Magyar krónikája. 1575. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1854.** 618 h. (Újabb Nemzeti Könyvtár.)

Ism.: *Zsilinszky Mihály*, Száz 1878. 784—789.

Sz. I.: Cronica ez vilagnac jeles dolgairol. Krakkó 1559. A kísérő tanulmányt írta és a fakszimile szövegét gondozta *Gerézdi Rabán.* Bp. **1960.** [240] lev., 46 l. (BHA 3.)

Ism.: *Komlovszki Tibor*, ItK 1961. 605—608.

Irodalom

Toldy Ferenc: Sz. J. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest, **1870.** 18—21.

Szabó Károly: XVI. századbeli magyar kalendáriumok. = MKsz **1876.** 14—21. [Sz. I.-ról; verseiből is közöl.]

Zsilinszky Mihály: A magyar nemzeti történetírás kezdete. A Sz. I. krónikája. = Száz **1878.** 767—789.

Heinrich Gusztáv: A magyar cisiók. = EPhK **1880.** 140—145, 246—253. [247—250: Sz. I. csiziója.]

Kemény Lajos: Sz. I. levele a kassaiakhoz. = TT **1889.** 604—605.

Kanyaró Ferenc: Az első magyar distichon. = ErdMúz **1899.** 591—594. [Sz. I. Cisiójáról is.]

Harsányi István: Újabb adat Sz. I. Krónikájának 1558-iki kiadásáról. = MKsz **1911.** 283—284. [Trócsányi Zoltán hozzászólásai: Uo. 188; 1912. 385—386.]

Trócsányi, Zoltán: Wer galt im XVI. Jahrhundert in Ungarn als Erfinder der Buchdruckerkunst? = UngRschau **1913.** 221—223.

[Trócsányi Zoltán] Tr. Z.: Néprajztörténeti adalékok. Sz. I. soltárából és chrónikájából. = Ethn **1913.** 177—178.

Dékáni Kálmán: Nyelvtörténeti adatok Sz. I. krónikájából. = MNyr **1915.** 308—311.

Paal Gyula: Sz. I. krónikájából. = MNyr **1915.** 445.

Mészöly Gedeon: A biblia magyarra fordításáról. = MNy **1922.** 81—91. [Sz. I. bibliafordításáról is.]

[Turóczi-]Trostler, Josef: Die Anfänge der ungarischen Geschichtsprosa. 1. Die Weltchronik Stefan Székelys (1559) und die deutsche Geschichtsschreibung der Reformationszeit. = UngJb **1934.** 116—134. — Klny. is.
Ism.: *Zsoldos Ernő*, MNyr 1934. 27—28.

Révész Imre: „Damasek"? = ItK **1953.** 227—228. [Állítólagos ősmagyar istennév Sz. I. krónikájában.]

Mózes András: Benczédi Sz. I. és 400 éves világkrónikája. = RefSz **1959.** 132—138.

Gerézdi Rabán: Sz. I. Krónika ez világnak jeles dolgairól. Bp. **1960.** 46 l. [A fakszimile kiadást kísérő tanulmány.], és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi Bálintig. Bp. 1968. 372—414.

Iglói, E[ndre]: Die ersten polnischen, ungarischen und russischen Berichte über die Entdeckung Amerikas. = Slavica **1964.** 121—130. [Sz. I.-ról is.]

Dán Róbert: Benczédi Sz. I. Zsoltároskönyvének forrásaihoz. = FK **1967.** 151—155.

SZERÉMI GYÖRGY

1490—1550

Szövegek

Sz. Gy. II. Lajos és János királyok házi káplánja emlékirata Magyarország romlásáról 1484—1543 között. Kiad. és bev. *Wenczel Gusztáv.* Pest **1857.** XXXIV, 410 l. (MHHS 1.)
Ism.: *Zilahi Károly*, BpSz 1860. 10. köt. 160—200.

Történelmi adatok Sz. Gy. emlékirataiból. Ford. és kiad. id. *Mogyoróssy János.* Békésgyula **1882.** 44 l., 3t., 2 térk.

Sz. Gy.: A mohácsi vész kora. Ford. *Erdélyi László.* Szeged **1941.** 312 l. [Az Erdélyi László — Szerémi György: Mohács c. könyv 1. része.]

Sz. Gy.: Magyarország romlásáról. Erdélyi László fordítását átd. *Juhász László.* Kiad. és bev. *Székely György* Bp. **1961.** 318 l. (MH 5.)
Ism.: *Varjas Béla*, ItK 1963. 637—638.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Erdélyi László: Sz. Gy. és emlékirata. Bp. **1892.** 136 l.
Ism.: [*Szilágyi Sándor*] *Sz. S.*, Száz 1892. 432.

Szádeczky Lajos: Sz. Gy. élete és emlékirata. Bp. **1892.** 82 l. (Értek.Tört.Tud.-Kből XV. 7.)
Ism.: *—i—r*, Száz 1892. 693—694. — *(M—r)*, ErdMúz 1892. 434—435.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Zsilinszky Mihály: Sz. Gy. emlékirata. = HaviSz **1878.** I. 250—255.

Márki Sándor: Sz. Gy. magyarsága. = MNyr **1882.** 26—29.

Dudás Gyula: Sz. Gy. élete. = Száz **1886.** 242—252.

Dudás Gyula: Sz. Gy. emlékirata. Történetkútfői tanulmány. Bp. **1886.** 36 l.

Dudás Gyula: Szerb volt-e Sz.? = Száz **1887.** 462—464.

Szádeczky Lajos: Sz. emlékirata kiadásának hiányai. A bécsi kódex alapján. Bp. **1892.** 46 l. (Értek.Tört.Tud.Kből. XV. 8.)

Erdélyi László: Sz. emlékiratának függeléke, az „Epistola flebilis" mégsem Sz. munkája. = Száz **1893.** 544—546.
Vitacikkek: [*Szádeczky Lajos*], ErdMúz 1893. 421. [Megjegyzés.] — *Erdé-*

lyi László, Száz 1893. 731—732. [Válasz.] — *Erdélyi László*, Száz 1894. 62—69. [Újabb válasz.] — *Szádeczky Lajos*, Száz 1894. 69—73. [Viszonválasz.]

ACSÁDY IGNÁC: Verancsics Antal és Sz. Gy. = ItK **1894.** 1—59.

VID V. JEROMOS: Sz. Gy. emlékiratainak művelődéstörténeti adatai. Bp. **1910.** 180 l. (Művtört.Értek. 43.)

Ism.: *Perepatits István*, Száz 1911. 375.

ERDÉLYI LÁSZLÓ: A mohácsi vesz nemzedéke. Néplélektörténeti korrajz egykorú emlékiratokból. Bp. **1941.** 582 l. [Az Erdélyi László — Szerémi György: Mohács c. könyv 2. része.]

Ism.: *Sinkovics István*, Száz 1942. 489—490.

DÉNES SZILÁRD: Korpáz. = MNyr **1952.** 142—143. [Sz. Gy. kifejezéséről.]

SZIKSZAI FABRICIUS BALÁZS

1530 k.—1576

Szövegek

Sz. F. B. latin—magyar szójegyzéke. Kiad. és bev. *Melich János*. Bp. **1906.** 141 l. (Értek.Ny. Széptud.Kből XIX. 9.)

Emlékbeszéd Perényi Gáborné szül. Ország Ilona felett. Írta Sz. F. B. Latinból magyarra fordította *Szinyei Gerzson*. = SpRefL **1918.** 55—57, 63—64, 73—74, 112—113, 133—135, 144—145, 154—155.

LUKCSICS PÁL: Sz. F. B. levelei a Melith családhoz. = MNy **1931.** 259—260.

Irodalom

RÁCZ KÁROLY: A Szikszaiak szülőföldje = ProtEgyhIskL **1884.** 149—154. [Révész Kálmán hozzászólása: Uo. 181—183. — Rácz Károly válasza: Uo. 211—216.]

MELICH JÁNOS: Sz. F. B. szójegyzéke. = AkÉrt **1906.** 5—10.

SZIKSZAI HELLOPOEUS BÁLINT

?—1576

Irodalom

EÖTVÖS LAJOS: Még néhány szó Kulcsár és H. műveiről. = MProtEgyhIskFigy **1870.** 312—316.

SZABÓ KÁROLY: Sz. H. B. kátéiról. = MProtEgyhIskFigy **1870.** 252—255.

IMRE SÁNDOR: H. kátéjának debreceni példányáról. = MProtEgyhIskFigy **1871.** 284.

RÁCZ KÁROLY: A Szikszaiak szülőföldje. = = ProtEgyhIskL **1884.** 149—154. [Révész Kálmán hozzászólása: Uo. 181—183. — Rácz Károly válasza: Uo. 211—216.]

KARENOVICH JÓZSEF: Zrínyi Miklós a szigetvári hős költészetünkben. Bp. **1905.** [128—131: Sz. H. B. latin verseiről.]

NAGY BARNA: Hol jelent meg Sz. H. B. első katekizmusa? = MKsz **1962.** 221—222.

SZIRÁKI BALÁZS

?—1550 után

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron*. 6. köt. Bp. **1896.** [19—21, 290—292: Sz. B. házaséneke.]

KEMÉNY LAJOS: Sz. B. = ItK **1908.** 487—491. [Levelek közlése.]

KEMÉNY LAJOS: Sz. B. levele. = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1913.** 38.

Irodalom

KEMÉNY LAJOS: Sz. B. = ItK **1911.** 232—239.

KEMÉNY LAJOS: Ki volt Sz. B.? = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1912.** 117—118.

SZKHÁROSI HORVÁT ANDRÁS

?—1549 után

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron*. 2. köt. Bp. **1880.** [159—230, 449—461: Sz. H. A. verses művei.]

Irodalom

TOLDY FERENC: Horváth András. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 34—35.

SPITZER IGNÁC: A bibliai átok a XVI. század költészetében. = MZsSz **1891.** 599—600.

SÁROSI BÁLINT: Jegyzetek Sz. H. A. egyik versszakához. = EPhK **1947.** 114—115.

ANGYAL ENDRE: Sz. H. A. nyelve. = MNyr **1951.** 15—20.

ESZE TAMÁS: Sz. H. A. = Az Út **1952.** 46. sz.

VARGA JÓZSEF: Sz. H. A. = It **1955.** 268—304.

SZTÁRAI MIHÁLY

?—1575

Szövegek

TOLDY FERENC: Sz. M.-nak eddig ismeretlen színdarabjai 1550—59-ből. = T. F.: Adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez. Pest **1869.** 3—21. (Értek.Ny. Széptud.Kből I. 9.) és T. F.: Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. 1873. 280—304. [A Comoedia lepidissima de matrimonio sacerdotum betűhív közlésével.]

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 2. köt. Bp. **1880.** [317—324, 477: Az istenfélő Eleázár papról... való história. Névtelen énekeként közzétéve. Később Sz. M.-énak bizonyult.]

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron.* 5. köt. Bp. **1886.** [73—262, 293—369: Sz. M. verses művei.]

Magyar drámai emlékek. Kiad. *Alszeghy Zsolt.* Bp. **1914.** [47—52: Sz. M.: Comoedia a papok házasságáról; 53—76: Sz. M.: Az igaz papságnak tükröre.]

STOLL BÉLA: Sz. M. ismeretlen bibliai históriája. = ItK **1959.** 520—523.

Régi magyar drámai emlékek. 1. köt. Kiad. és bev. *Kardos Tibor.* Bp. **1960.** [581—614: Sz. M. komédiái.]

Irodalom

GYÖNGYÖSSI BENJAMIN: Sz. M. baranyai reformátornak Apologiája, vagyis az új ariánismus gyanúja alól való kimentése. = TudGyűjt **1830.** V. 55—101.

TOLDY FERENC: Sz. M. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 43—49.

NAGY SÁNDOR: Sz. M. élete és művei. = EPhK **1883.** 785—803, 969—997. — Klny. is.

CSIRE ISTVÁN—TÓTH DÁNIEL: [Vita Sz. M. születési helyéről.] = DtProtK **1890.** 9, 33—34, 56—59, 137—139.

FÖLDVÁRY LÁSZLÓ: Sz. M. Baranyában és Tolnában. = ProtEgyhIskL **1893.** 695—697, 709—711, 725—727.

SAMU JÁNOS: Sz. M. két drámájáról. = Hajnal **1900.** 4. sz.

ERDŐS KÁROLY: Sz. M. Cranmerus Thamásról szóló históriás énekének forrása. = ItK **1914.** 215—219.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Egy XVI. századbeli nyomtatványtöredék. = AkÉrt **1914.** 153—157. [Sz. M. és Melius vitairata a lélek halál utáni sorsáról.]

ZOVÁNYI JENŐ: Adatok a magyar protestantizmus múltjából. 2., Mikor halt meg Sz. M.? = ProtSz **1915.** 281—284.

HORKAY LÁSZLÓ: Sz. M. „Psalmusai". = Közlöny (Debrecen) **1924.** 5. sz.

ZOVÁNYI JENŐ: Sz. M. és társai, mint képzelt püspökök. = ProtSz **1932.** 647—649.

MIKLÓS ÖDÖN: Valóban két Sz. M. élt-e? = ProtSz **1936.** 378—384.

ZOVÁNYI JENŐ: Sz. M. sárospataki lelkészsége és ebbeli társai. = It **1940.** 163—165.

MIKLÓS ÖDÖN: Sz. drámáinak egyháztörténelmi háttere. = ProtSz **1942.** 21—26.

[BOTTYÁN JÁNOS]: Sz. M. Evangelizáció énekkel és színpaddal. = Az Út **1949.** 46. sz.

JÁNOSSY JÁNOS: Huszár Gál és Sz. M. Huszár Gál 375. és. Sz. M. halálának megközelítően azonos évfordulóján. = Lelkipásztor **1950.** 14—22.

ESZE TAMÁS: Sz. M. = Az Út **1951.** 45. sz.

FRIED ISTVÁN: Gamauf Teofil soproni történetíró arcképéhez. = SoprSz **1964.** 80—83. [Sz. M. életrajzához.]

TELEGDI MIKLÓS

1535—1586

Szövegek

T. M.: Négy prédikáció az anyaszentegyház négy evangélistáinak ünnepeire és a Salve Regina magyarázattya. Kiad. és bev. *Virág Benedek.* Pest **1803.** 124 l.

T. M.: Az keresztyensegnec fondamentomirol... Kiad. *Szilády Áron.* Bp. **1884.** 142 l.

Ism.: *Kardos Albert,* EPhK 1885. 420—424. — *Simonyi Zsigmond,* BpSz 1885. 41. köt. 477—478. — *Walter Gyula,* ÚjMSion 1885. 61—63.

T. M. pécsi püspöknek felelete Bornemisza Péter Fejtegetés című könyvére. Az 1580-iki kiadás után kiad. *Rupp Kornél.* Bp. **1898.** 167 l. (RMKt 12.)

Ism.: *p. c.,* PolHetiSz 1898. 51 sz. — *b. j.,* MKr 1899. 208.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

BOTH FERENC: T. M. élete és művei. Szeged **1899.** 176 l.

Ism.: *mb.,* MKr 1899. dec. 1. sz. 64. — *Szádeczky Béla,* ErdMúz 1899. 651—654. — MSz 1899. 567.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Töredék T. M. életéből. = TudGyűjt **1817.** X. 71—76.

SZEDER FÁBIÁN: T. M.-nak ön munkájából kiszemelt magyarsága. = TudGyűjt **1841.** XI. 3—50.

TOLDY FERENC: T. M. = T. F. Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. **1873.** 3—9.

Nagy Gyula: T. M. pécsi püspök könyvtára 1586-ból. = MKsz. **1880.** 37—50.
Majláth Béla: T. M. mester magyar katechismusa 1562-ik évből. Bp. **1883.** 10 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XI. 7.)
Bunyitay Vincze: T. M. származása. = ÚjMSion. **1886.** 81—86.
Brösztel Lajos: T. M. élete. = KatSz **1895.** 609—630, 804—827.
Rupp Kornél: T. és Bornemisza. Irodalomtörténeti tanulmány. Bp. **1898.** 8, 104 l. [Egy része megjelent: ProtSz 1898. 1—27, 121—149.]
Ism.: *Gyulai Ágost*, MKr 1898. 18. sz. — *Róna Béla*, PolHetisz 1898. 31. sz. 10—11. — *V. F.*, ProtSz 1898. 342—343.
Gácser József: T. M. nyelve különös tekintettel a mondattanra. Bp. **1905.** 74 l. (NyF 18.)
Breyer István: Régi magyar katekizmusok. = Religio **1906.** 287—289. [T. M. és Vásárhelyi Gergely katekizmusairól.]
Steilner, Róbert: Über die Eigentümlichkeiten der Laut- und Formenlehre in der Sprache des Werkes von Nikolaus T., dem Bischof von Pécs (Fünfkirchen), das den Titel führt: „Antwort auf Peter Bornemisza's Buch Entwickelung". = Programm des vierklassigen evang. Gymnasiums in Mühlbach [Szászsebes] **1908/09.** 3—28.
Sebestyén Gyula: Megjelent-e T. Rudimentája Leidenben? = Ethn **1915.** 325—327.
Rónay György: T. M. (1535—1586.) = MKult **1935.** II. 176—181.
Rónay György: Pázmány magyar elődei. = Theológia **1936.** 54—55.
Fényi András: T. M. (1535—1586.) Bp. **1939.** 48 l.
Ism.: *Rónay György*, Vig 1939. 602—603. — *T. L.*, It 1939. 134—144. — PannonhSz 1941. 229.
Zimándi Pius: T. M. (Egy szociális főpap a XVI. században.) = Vig **1939.** 322—328.
Szentiványi Dezső: Canisius Szent Péter Katekizmusa. Bp. **1944.** 107 l. [T. M. fordításáról is.]
Ism.: *Klaniczay Tibor*, EPhK 1948. 119.
Klaniczay Tibor: Vita a könyv margóján. = MKsz **1962.** 52—55. [T. M. Felelet-ének eddig ismeretlen példánya bejegyzéseiről.]
[Taxner Ernő]: Az elfelejtett T. M. = Vig **1962.** 766—767.

TEMESVÁRI JÁNOS

?—1571 után

Szövegek

Régi magyar költők tára. Kiad. *Dézsi Lajos*. 8. köt. Bp. **1930.** [178—200, 468—469: T. J.: Béla királyról.]

Irodalom

Lukinich Imre: Adalékok T. J. deák életéhez. = EPhK **1905.** 902—903.
Lukinich Imre: T. J. deák életéhez. = EPhK **1909.** 643—644.
Szabó T. Attila: T. J. deák. = NyItudK **1958.** 97—120.
Szabó T. Attila: Adatok T. J. deák oklevelezéséhez. = MNy **1961.** 98—103.

TINÓDI SEBESTYÉN

1505/10 k.—1556

Szövegek

KIADÁSOK

Régi magyar költők tára. Kiad. *Szilády Áron*. 3. köt. Bp. **1881.** XL, 480 l. [T. S. összes művei.]
Ism.: *Zilahi Kiss Béla*, Száz 1881. 520—526.
T. S. Válogatott históriás énekei. Kiad. és bev. *Perényi Adolf*. Bp. [**1900.**] 59 l. [MK 145.] — Új lenyomat: Bp. 1925.
T. L. S. Válogatott munkái. Kiad. *Bóta László*. Bp. **1956.** 259 l., 5 t. (MK)
Ism.: *V. Kovács Sándor*, It 1957. 531—533. — *Jenei Ferenc*, ItK 1958. 579.
T. S.: Cronica. Kolozsvár 1554. A kísérő tanulmányt írta *Bóta László*. A fakszimile szövegét gondozta *Varjas Béla*. Bp. **1959.** [160] lev., 29 l. (BHA 2.)
Ism.: *Komlovszki Tibor*, ItK 1961. 605—608.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

T. S.-nek eddig ismeretlen versezete Zsigmond királyról. [Kiad. Knauz Nándor.] Pest **1871.** 8 l. — Klny.: Magyar Állam 1873. 263. sz.
Dézsi Lajos: T.: Jáson király széphistóriája. = ItK **1911.** 257—311. [A 295—300. lapokon bibliográfia.] Klny.: Bp. 1913. (M.Irtört. Értek. 10.)
Tinódi-Emlékkönyv. Összeáll., kiad. és bev. *Horváth István Károly* és *Naszádos István*. [Sárvár] **1956.** 207, 4 l. [Szemelvények műveiből.]
Ism.: *V. Kovács Sándor*, It 1957. 531—533. — *Jenei Ferenc*, ItK 1958. 578—579. — *Patkó István*, VasiSz 1958. 141—143. [*Benda Kálmán*] *bk*, Száz 1959. 670. — *Fábián István*, Jkor 1959. 2. évf. 4. sz. 98—101.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

MÉSZÖLY GEDEON: T. S. Nagykőrös **1906.** 157 l.
Ism.: *Császár Elemér,* Száz 1907. 265—266.

DÉZSI LAJOS: T. S. Bp. **1912.** 229 l., 11 t. (M.T.Életr. 28.)
Ism.: *Pap Károly,* EPhK 1913. 413—415. — *Váczy János,* It 1913. 466—469. — *Tordai Ányos,* KatSz 1914. 212—214. — *Gyulai Ágost,* Száz 1915. 180—184.

T. Lantos S. emlékére. A Tinódi Lantos Sebestyén Művész Társaság [emlékkönyve]. Kiad. *Szücs Gusztáv Ágoston.* Bp. **1937.** 104 l., 4 t.

Tinódi-Emlékkönyv. Összeáll., kiad. és bev. *Horváth István Károly, Naszádos István.* [Sárvár] **1956.** 207, 4 l. [Az ismertetéseket lásd a Kisebb szövegkiadások rovatban.]

TANULMÁNYOK, CIKKEK

SZÉNFY GUSZTÁV: T. dalai s énekeinek ismertetése zenei tekintetben. = MSajtó **1858.** 53. sz.

TOLDY FERENC: T. S. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 36—42.

SZABÓ KÁROLY: „Az János-király fiáról való szép cronica" szerzőjéről. = Száz **1871.** 180—187., és Sz. K.: Kisebb történelmi munkái. 2. köt. Bp. 1873. 373—383.

ANDRÁSSY BÉLA: Az utolsó magyar hegedős. = Ath **1873.** 1053—1063.

VERES SAMU: T. S. és kora. Bp. **1880.** 32 l.

BENEDEK ALBERT: T. S. iratairól történeti szempontból, különös tekintettel a Dél-Magyarországot illető krónikákra. = TörtRégÉrt. **1881.** 49—72.

VÁRADI ANTAL: T. S. = Ko **1881.** 3—40.

VERMESS ISTVÁN: T. S. és Gyöngyösi István életrajza. Pozsony—Bp. **1885.** 32 l. (Magyar Helikon 43.)

KEMÉNY LAJOS: T. S. életéhez. = Figy **1886.** XXI. 327—331.

KEMÉNY LAJOS: Újabb adatok T. S. életéhez. = EPhK **1887.** 732—740.

KEMÉNY LAJOS: Hol állott a T. S. háza? = KassaiSz **1887.** 46. sz.

MÁDI SIMI: Újabb adatok T. S. életéhez. = Felvidéki Közlöny **1887.** 92. sz.

KEMÉNY LAJOS: T. S. életéhez. = TT **1888.** 598.

KEMÉNY LAJOS: T. S. és családja történetéhez. = TT **1889.** 199.

SZARVAS GÁBOR: Nemmén, nemmen. = MNyr **1890.** 102—105.

GYULAI PÁL: T. s a XVI. sz. históriás énekesei. — — előadásai után jegyezte *Pethe Ferenc.* Bp. **1894.** 80 l. [Soksz.]

BODNÁR VIRGIL: T. S. = HetiSz **1898.** 1. sz.

BÖNGÉRFI JÁNOS: T. Lantos S. Bp. [**1898.**] 24 l. (Magyar könyvesház 2.)

ACSÁDY IGNÁC: T. S. = BpSz **1899.** 97. köt. 1—24, 181—213.

KEMÉNY LAJOS: T. S. családja. = Száz **1901.** 655—657.

[SZÁDECZKY LAJOS] Sz. L.: T. S. címeres nemeslevele. = ErdMúz **1901.** 391—395.

[SZILÁDY ÁRON] Sz. Á.: De XII. speciebus ebrietatis. = ItK **1901.** 88.

U. R.: T. S. armálisa. = Turul **1901.** 197.

[SCHÖNHERR GYULA] Sch. Gy.: T. S. címeres nemes levele. = Turul **1902.** 91—93.

BEÖTHY ZSOLT: A históriás ének és T. S. — — egyetemi előadásai után jegyezte és kiad. *Csobán András.* Bp. **1905.** 72 l. [Soksz.]

KEMÉNY LAJOS: T. S. életéhez. = ItK **1905.** 366—368.

KRISTÓF GYÖRGY: T. S. = Uránia **1907.** 433—437.

RÉVAI SÁNDOR: A pécsi püspöki könyvtár Tinódi-kézirata. = EPhK **1907.** 799—801.

DÉZSI LAJOS: T. széphistóriája Jasonról. = AkÉrt **1907.** 73—80. [Kivonat.]

KÁRFFY ÖDÖN: T. S. halála. = Száz **1908.** 273—276.

MÉSZÖLY GEDEON: Tinódi-magyarázat. = EPhK **1908.** 330—331.

MÉSZÖLY GEDEON: Megmagyarázhatatlan régi szó. = MNyr **1910.** 137. [Kalmár Elek és Czuppon Elek hozzászólásai: Uo. 228—229. T. S. *kez küre* szaváról.]

REXA DEZSŐ: A T. címerek. = Turul **1913.** 28—30.

PESTI BALÁZS: Tinódi-magyarázat. = A nagykőrösi ref. főgimn. ért. **1913/14.** 11—17.
Ism.: *Trócsányi Zoltán,* EPhK 1915. 773.

MÉSZÖLY GEDEON: T. egyik helyének magyarázata. = MNy **1914.** 1—6.

KEMÉNY LAJOS: Mikor lett T. kassai polgár? = Száz **1916.** 421.

PUKÁNSZKY, BÉLA: Sebastian T. und der Deutsche Zeitungsgesang. = Gragger Emlk. Berlin **1927.** 115—121. — Klny. is.
Ism.: (*—oó*), UngJb 1928. 189. — ZeSz 1928. 112.

SZABOLCSI BENCE: T. zenéje. A T. dallamok hasonmásaival és átirataival. = ZeSz **1929.** 35—52. [Függelék: T. S. dallamai 35 l.], és Sz. B.: A magyar zene évszázadai. Bp. 1959. 39—100. [A bevezetés klny.-ban is: Magyar zenei dolgozatok. 6. Bp. 1929. 20 l.]

VÁRKONYI NÁNDOR: T. S. = V. N.: Magyar katonaköltők. Pécs **[1940.]** 54—66.

PITROFF PÁL: T. S. eszmevilága. = KatSz **1941.** 438—442.

SZINNYEI FERENC: T. nem Lantos Sebestyén. = Msan **1941.** 110—111.

Iványi Béla: T.-idézet egy XVII. századi levélből. = ItK **1954.** 318–319.
Szigeti József: T. S. — Születésének 450. évfordulójára. = Utunk **1955.** 40. sz. 4.
Klaniczay Tibor: T. S. emlékezete. = Tinódi-Emlk. [Sárvár] **1956.** 11–24., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 39–53.
Naszádos István: T. rövid életrajza és énekeinek történeti háttere. = Tinódi-Emlk. [Sárvár] **1956.** 61–76.
Bakos József: Gárdonyi és T. (Gárdonyi lapszéli jegyzetei a Régi magyar költők tára harmadik kötetében.) = Egri Ped. Főisk. Évk. **1958.** IV. 567–572. — Klny.: Egri Ped.Főisk.Füz. 113.
Bóta László: T. S. Cronica. Kolozsvár 1554. [A fakszimile kiadás kísérő tanulmánya.] Bp. **1959.** 29 l.
Hegyi József: T. S. históriás énekeinek zenei rendszere. = Pécsi Tanárképző Főisk. Évk. **1966.** 3–17. — Klny. is.
Surdgrass, W. D.: In Praise of Wine. = NHQu **1968.** No 31. 162–163. [A Sokféle részögösről kottája.]

VALKAI ANDRÁS

1540–1587

Szövegek

Heinrich Gusztáv: V.: Bánk bán-éneke. = Figy **1878.** V. 127–133.
V. A.: Bánk bánnak históriája. Kiad. és bev. *Ballai Károly.* Bp. **1930.** 44 l.
Ism.: *Bánhegyi Jób,* PannonhSz 1931. 186. — *Hegedüs Zoltán,* ItK 1931. 116–117.

Irodalom

Binder Jenő: Prister Johannes. = EPhK **1886.** 532–553.
Dobóczky Pál: János pap országa. = MNy **1912.** 37–38.
György Lajos: V. A. életéhez. = ErdMúz **1930.** 292–294.
György Lajos: V. A. Egy kalotaszegi énekszerző a XVI. században. Kolozsvár **1947.** 60 l.
Ism.: *Klaniczay Tibor,* ItK 1948. 160.

VERANCSICS ANTAL

1504–1573

Szövegek

KIADÁSOK

Fortis, Alberto: Viaggio in Dalmazia. [Függelék:] Verantius Antonius: Iter Budae Hadrianopolim. Anno MDLIII exaratum ab Antonio Verantio... Nunc primum e Verantiano cartophylacio in lucem ed. — —. [Venetiis **1774.**] XLVII l.
Scriptores rerum hungaricarum minores. Ed. *Martinus Georgius Kovachich.* Tom. 2. Budae **1798.** [34–223: V. A. műveiből.]
Podhradczky József: Eredeti két magyar krónika. Bornemissza Tamás: Buda veszéséről 1541-ben. — V. A.: Memoria rerum quae in Hungaria a nato Ludovico ultimo acciderunt. Kiad. és bev. — —. Pest **1833.** 93 l.
V. A. összes munkái. Kiad. *Szalay László, Wenzel Gusztáv.* 1–12. köt. Pest–Bp. **1857**–1875. (MHHS 2–6, 9–10, 19–20, 25–26, 32.)
Tartalma: 1. köt. Történelmi dolgozatok deák nyelven, 1490–1551. Kiad. *Szalay László.* Pest 1857. XX, 370 l. (MHHS 2.) 2. köt. Történelmi dolgozatok magyar nyelven, 1504–1556. Kiad. *Szalay László.* Pest 1857. XV, 321 l. (MHHS 3.) 3. köt. Első portai követség, 1553–1554. Kiad. *Szalay László.* Pest 1858. VIII, 463 l. (MHHS 4.) 4. köt. Első portai követség, 1555–1557. Kiad. *Szalay László.* Pest 1859. VII, 404 l. (MHHS 5.) 5. köt. Második portai követség, 1567–1568. Kiad. *Szalay László.* Pest 1860. VIII, 392 l. (MHHS 6.) 6. köt. Vegyes levelek, 1538–1549. Kiad. *Szalay László.* Pest 1860. VI, 368 l. (MHHS 9.) 7. köt. Vegyes levelek, 1549–1559. Kiad. *Szalay László.* Pest 1865. VI, 369 l. (MHHS 10.) 8. köt. Vegyes levelek, 1559–1562. Kiad. *Szalay László, Wenzel Gusztáv.* Pest 1868. XIV, 399 l. (MHHS 19.) 9. köt. Vegyes levelek, 1563–1569. Kiad. *Szalay László, Wenzel Gusztáv.* Pest 1870. VI, 315 l. (MHHS 20.) 10. köt. Vegyes levelek, 1569–1571. Kiad. *Wenzel Gusztáv.* Pest 1871. XV, 366 l. (MHHS 25.) 11. köt. Vegyes levelek, 1572–1573. Kiad. *Wenzel Gusztáv.* Bp. 1873. XIII, 327 l. (MHHS 26.) 12. köt. Pótlékok, név- és tárgymutató. Kiad. *Szalay László* Bp. 1875. XXXII, 414 l. (MHHS 32.)
Wrancius Sibenicensis Dalmata, Antonius: Expeditionis Solymani in Moldaviam et Transsylvaniam libri duo. De situ Transsylvaniae, Moldaviae et Transalpinae liber tertius. Ed. *Colomannus Eperjessy.* Bp. **1944.** XXI, 82 l. (BSMRAe)

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Inchiostri, Ugo: Di alcuni documenti su Antonio Veranzio. = Bullettino di archeologia e storia Dalmata **1890.** 107–108, 124–126, 137–139.
Keményi Lajos: V. A. levelezése a kassaiakkal. = TT **1895.** 207–208.

Kerekes György: V. A. Kassa városához. = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1913.** 36—37.

Bánfi, Florio: Una lettera di Antonio da Veranzio da Sebenico a Maddalena Millaversi da Ragusa. = Archivio Storico per la Dalmazia **1935.** XIX. 251—257.

Bánfi Florio: Pigafetta Marcantonio, Veranzio A. katonai szakértője. = HK **1936.** 58—74.

Geréb László: Magyar barokk humanisták: V. A. (1504—1573.) = Vig **1940.** 408—411. [Versfordítások életrajzi bevezetővel.]

Irodalom

Scriptores rerum Hungaricarum minores. Tom. 1. Ed. *Martinus Georgius Kovachich.* Budae **1798.** [194—201: Verantius Faustus: Vita Antonii Werantii.]

Epistolae imperatorum et regum Hungariae Ferdinandi Primi et Maximiliani Secundi ad suos in Porta Ottomanica oratores Antonium Verantium, Franciscum Zay... Ed. Jac[obus] Ferdin[andus] Miller. Pest **1808.** 454 l.

Podhradczky József: Néhai V. A. esztergomi érseknek példás élete. Pest **1857.** 69 l.

Szalay László: Verbőczi István és V. A. (Adalékok a XVI-dik század politikai és irodalmi történetéhez.) BpSz **1857.** 1. k. 161—190., és Sz. L.: Adalékok a magyar nemzet történetéhez a XVI. században. Pest 1859. 146—181.

Zsilinszky Mihály: V. A. élete és történelmi munkái. = A szarvasi ev.gimn.ért. **1872/73.** 3—16. — Klny. is.

[Fraknói]Frankl Vilmos: Három magyar bíbornok-jelölt a XVI. században. = ÚjMSion **1874.** 81—100. [96—100: V. A.]

Thallóczy Lajos: V. A. mint egri püspök. = TT **1879.** 597—598.

Acsády Ignác: V. A. és Szerémi György. = ItK **1894.** 1—59.

S. Szabó József: A reformáció korából. = SpL **1894.** 130—131. [V. A.-ról.]

Kropf Lajos: Bihisti török krónikája. = MKsz **1897.** 246—250. [A „V.-féle török krónikáról".]

Sörös Pongrác: V. és a reformáció. = KatSz **1897.** 545—562.

Sörös Pongrác: V. A. élete. Esztergom **1898.** 110 l. [A könyv egyes részei megjelentek a MSion 1897—1898. évfolyamaiban.]

Alecevic, Giuseppe: Credenziali date dall' Imperatore Massimiliano II. ad Antonio (Veranzio) vescovo di Agria, Alberto de Wys, Cristoforo de Teuffenpach per trattare di pace col Sultano Selim II. = Bullettino de archeologia e storia Dalmata **1902.** 67—69.

Lukcsics József: V. A. becsülete. = Religio **1910.** 29. sz.

Siklóssy László: Szójátékok. = MNyr **1918.** 244. [V. A. által leírt anekdotáról.]

Siklóssy László: V. A. mint műpártoló. = BpSz **1918.** 174. köt. 394—420.

Banfi, Florio: Antonio Veranzio da Sebenico, ricostruttore della fortezza di Agria. = Archivio Storico per la Dalmazia **1934.** XVII. 264—292.

[Bánfi, Florio] BF.: Quattro ritratti poco noti di Antonio Veranziano da Sebenico (1504—1573). = Archivio Storico per la Dalmazia **1935.** XIX. 233—240.

Kovács István: „A Landorfejirvár . . ." emlékirat és a Verancsics-Évkönyv zárt i-zése. = MNyjárások **1968.** XIV. 43—55.

Torbarina, Josip: Antun Vrančić. = Forum. (Zagreb) **1969.** 637—641.

VERANCSICS FAUSTUS

1550—1617

Szövegek

Verantius, Faustus: Dictionarium pentaglottum. Recud. curavit *Josephus Thewrewk de Ponor.* Praef. *Georgius Gyurikovics.* Posonii **1834.** XX, [8], 128 l.

Simond Renée, B.: V. F. Dictionariumának magyar szókészlete betűrendben, a latin értelmezésekkel. Bp. **1959.** 78 l.

Ism.: *Abaffy Erzsébet,* E., MNyr 1961. 116—118. — *V. Kovács Sándor,* ItK 1961. 506.

Machinae Novae Fausti Verantii Sibeni. Cum declaratione latina, italica, hispanica, gallica et germanica. [Bev. *Friedrich Klemm;* a képek szövegét írta *Adolf Wissner.*] München **1965.** [Az 1607-i velencei kiadás fakszimiléje.]

Irodalom

[Miagostivich, V.]: Il ritratto di Fausto Veranzio; d'alcune cose intorno alle sue „Machinae Novae" e del suo testamento. = Il nuovo cronista di Sebenico **1897/98.** 305—313.

Illéssy János: A pozsonyi kamara rendelete F. V. fizetése tárgyában. = TT **1903.** 146.

Fokos Dávid: V. F. Dictionariumáról. = MNyr **1922.** 120—121.

Fokos Dávid: Ponori Thewrewk József V. kiadásáról. = MNyr **1922.** 121—123.

Dukat, Vladoje: Rječnik Fausta Verančića. = Rad JA **1925.** 102—136.

V. F.-ról és Machinae novae című munkájáról. *Dr. Ing. Horwitz Hugo Tivadar* bécsi technikai történetíró német nyelvű

dolgozata nyomán közli *Lósy Schmidt Ede.* = Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye **1925.** 28—30.

Tóth László: V. F. csanádi püspök és emlékiratai V. Pál pápához a magyar katolikus egyház állapotáról. = Bécsi Tört. Int. Évk. **1933.** 155—211.

Juhász, C[oloman]: Faustus Verancsics, Bischof von Tschanad (1550—1617). = Gelbe Hefte (München) **1934/35.** 346—360.

Tóth László: V. F. ismeretlen munkája. = EPhK **1935.** 180—184.

Cronia, A.: Contributo alla lessicografia serbo-croata: un'inedita redazione del Dict. quinque nob. Europae linguarum di Fausto Veranzio. = Ricerche Slaviche **1953.** II. 117—131.

Bárczi Géza: Eltérések V. F. szótára 1595-i kiadásának különféle példányai között. = MKsz **1960.** 29—32.

WAGNER, VALENTIN

1510—1557

Szövegek

Schriften des Johannes Honterus, V. W. und Markus Fronius in deutscher Übersetzung. Hrsg. v. *Julius Gross, Hermann Schuller.* 1—4. Bd. Schässburg-Kronstadt **1927**—1929. VI, 51, 70, 72, 78 l.

Ism.: *Jekeli, Hermann,* SiebVjschr 1931. 147—149.

Irodalom

Teutsch, Friedrich: Ein sächsischer Todtentanz. = Korrespondenzblatt **1880.** 37—38.

Michaelis, Ludwig: Das älteste evangelisch-lutherische Kirchen-Gesangbuch der Sachsen in Siebenbürgen. = Korrespondenzblatt **1886.** 73—79, 89—97; 1887. 61—70, 73—78.

Schuller, Hermann: Die ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ V. Wagners. = Korrespondenzblatt **1926.** 1—17.

Klein, Karl Kurt: V. Wagners Ausgabe der Totentanzbilder Holbeins. = Korrespondenzblatt **1930.** 21—22.

Schuller, Hermann: V. W., ein siebenbürgisch-sächsischer Schulmann im 16. Jahrhundert. [H.n.] **1934.**

Schuller, Hermann: V. W. als didaktischer Dichter. = SiebVjschr **1934.** 77—96, 270—289.

Schuller, Hermann: V. Wagners Seneka-Sentenzen. = SiebVjschr **1935.** 19—57, 245—262.

Gündisch, Gustav: O contribuție la biografia umanistului brașovean V. W. = Studii **1958.** 115—122.

Holl Béla: Die erste Ausgabe der „Katéchésis" V. Wagners (Kronstadt 1544.) = MKsz **1962.** 293—302. — Klny. is.

Reinerth, Karl: Des Kronstädter Magisters V. W. Wittenberger Studium. = Archiv für Reformationsgeschichte **1968.** 25—41.

WERNHER, GEORG

1490?—1556

Szövegek

Scriptores rerum Hungaricarum veteres ac genuini. Cura et studio *Johannis Georgii Schwandtneri.* Tom. 1. Vindobonae **1746.** [842—862: W. G.: Die admirandis Hungariae acquis hypomnemation.]

Erdősi, Laura: W.: De admirandis Hungariae aquis. = CommBHMedH **1963.** 103—168. [Teljes fakszimile-kiadás magyar fordítással.]

Irodalom

Bauch, Gustav: Valentin Eck und G. W. Zwei Lebensbilder aus der Zeit der Besitzergreifung Ungarns durch die Habsburger. = UngRev **1894.** 40—57.

Bauch, Gustav: Lebensskizze „G. W." = Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Altertum Schlesiens **1898.** (Breslau) 82—104.

Reusing, Elfriede: G. W. (1490?—1556) Präsident der Zipser Kammer. = Bécsi Tört. Int. Évk. **1933.** 31—58. — Klny. is.

ZAY FERENC

1505—1570

Szövegek

Verancsics Antal összes munkái. Kiad *Szalay László.* 2. köt. Pest **1857.** (MHHS 3.) [121—191: Z. F.: Az Landorfejérvár elvesztésének oka e vót és így esött.]

Thallóczy Lajos: Levelek Heraclides Jakab moldvai vajda és Z. F. kassai főkapitány összeköttetéseinek történetéhez. Kiad. — —. Bp. **1890.** 56 l.

Irodalom

Epistolae imperatorum et regum Hungariae Ferdinandi Primi et Maximiliani Secundi ad suos in Porta Ottomanica oratores Antonium Verantium, Franciscum Zay... Ed.

Jac[obus] Ferdin[andus] Miller. Pest **1808.** 454 l.

THALLÓCZY LAJOS: Csömöri br. Z. F. 1505—1570. Bp. **1885.** 171 l. (M. T. Életr.)

ZURANI ISTVÁN: Adalékok Z. F. életéhez. = TT **1899.** 320—322.

KOVÁCS ISTVÁN: „Az Lándorfejirvár elveszésének oka" című nyelvemlék főbb nyelvjárási sajátságai. = A magyar nyelv története és rendszere. A debreceni nemzetközi nyelvészkongresszus előadásai. Bp. **1967.** 358—364. (Nytud.Értek. 58.)

ZERMEGH JÁNOS

1510 k.—1584

Szövegek

Scriptores rerum Hungaricarum veteres ac genuini. Cura et studio *Johannis Georgii Schwandtneri.* Tom. 2. Vindobonae **1746.** [382—415: Z. J.: Res gestae inter Ferdinandum et Johannem Hungariae reges.]

Irodalom

PODHRADCZKY JÓZSEF: Z. J. élete. = Tudtár Értek. **1839.** VI. 234—243.

Z. J. életéhez. = TT **1894.** 568—572.

MOLNÁR D. SZULPIC: Z. J. és emlékirata. Történelmi forrástanulmány. Kőszeg **1896.** 58 l.

Ism.: *Szs*, Száz 1896. 741—744.

[SÖRÖS PONGRÁC] Srs.: Z. J. történetíró életéhez. = TT **1899.** 474—482.

SÖRÖS PONGRÁC: Z. J. és munkája. = Száz **1907.** 97—118, 219—235. — Klny. is.

WALES ELZA: Z. J. emlékirata mint művelődéstörténeti kútfő. Pozsony **1907.** 55 l. (Művtört. Értek. 28.)

ZSÁMBOKI JÁNOS

1531—1584

Szövegek

KIADÁSOK

SAMBUCUS, I[OANNES]: Icones veterum aliquot ac recentium medicorum . . . Nagedrukt in Fac-simile volgens de Uitgave van Plantin van 1574 met eene inleiding door *Max Rooses.* Antwerpen **1901.** 6, VIII, 4 l., 67 t. (Uitgaven der Antwerpsche Bibliophilen 2.)

GERSTINGER, HANS: Aus dem Tagebuch des kaiserlichen Hofhistoriographen Johannes Sambucus. (1531—1584.) Graz—Wien—Köln **1965.** 52 l., 4 t. (Österreichische Akademie der Wissenschaften. Phil.—Hist. Klasse. Sitzungsberichte. 248/2.)

Ism.: *Sinkovits István*, Ann.Univ.Bp. Sect. hist. 1967. IX. 310—312. — *Benda Kálmán*, Száz 1968. 1202—1203. — *Boronkai Iván*, AntTan 1968. 168—169. — *Strnad, Alfred A.*, Zeitschrift für Ostforschung 1969. 162—164.

HENKEL, ARTHUR—SCHÖNE, ALBRECHT: Emblemata. Handbuch zur Sinnbildkunst des 16. und 17. Jahrhunderts. Stuttgart **1967.** [Zs. J. összes emblémája fakszimilében.]

GERSTINGER, HANS: Die Briefe des Johannes Sambucus (Zsamboky) 1554—1584. Anh.: *Anton Vantuch:* Die Sambucusbriefe im Kreisarchiv von Trnava. Graz—Wien—Köln. **1968.** 368 l., 16 t. (Österreichische Akademie der Wissenschaften. Phil.—Hist. Klasse. Sitzungsberichte 255.)

Ism.: *Schwob, Ute Monika*, Südostdeutsche Semesterblätter 1968. 22. Heft 41—44. — *Sué, Sylvette*, Revue Belge de Philologie et d'Histoire 1970. 67—68.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

BÁLINT-NAGY ISTVÁN: Zs. J. végrendelete. = LK **1929.** 350—355.

GERÉB LÁSZLÓ: Magyar barokk humanisták. Zs. J. (1531—1584.) = Vig **1940.** 217—218, 276—280. [Versfordítások.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

ORBÁN JÁNOS: Sámboky J.-ról. Szeged **1916.** 70 l., 1 t.

GERSTINGER, H[ANS]: Johannes Sambucus als Handschriftensammler. = Festschr. der Nationalbibliothek in Wien zur Feier des 200jährigen Bestehens des Gebäudes. Wien **1926.** 251—400.

Ism.: *Huszti József*, MKsz 1927. 183—186.

BACH, ENDRE: Un humaniste hongrois en France. Jean Sambucus et ses relations littéraires. (1531—1584). Szeged **1932.** 98 l. (Études françaises 5.)

Ism.: *Eckhardt Sándor*, EPhK 1932. 141—143. — *Kardos Tibor*, Száz 1933. 99—100. — [*Pintér Jenő*] *P. J.*, It 1933. 50. — *Sipos Lajos*, RÉH 1933. 146.

GULYÁS PÁL: Bibliotheca Joannis Sambuci. Sámboky J. könyvtára. Bp. **1941.** 379, 5 l.

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, It 1941. 70—71. — *Kerecsényi Dezső*, ProtSz 1941. 431. — *Szinnyei Ferenc*, ItK 1941. 188—190. — *Kozocsa Sándor*, KatSz 1943. 214—215. — *Gerstinger, H[ans]*, Zentralblatt für Bibliothekswesen 1944. 378—380.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

[Windisch, Karl Gottlieb]: Biographie. Lebensbeschreibung des Johann Sambucus. = AllergnPrivAnz **1776.** 174—176, 183—184, 191—192, 205—208., és Ung-Mag 1781. 414—423.

Vitéz János, Sambucus J. és Istvánffy Miklós biographiájokhoz járuló töredékek. = TudGyűjt **1831.** 3. füz. 34—45.

Illéssy János: Zs. J. történetíróról. = Száz **1899.** 524—532.

Kóssa Gyula: Adatok Zs. J. életéhez. = ItK **1908.** 366—375.

Holzinger, Karl von: Die Aristophaneshandschriften der Wiener Hofbibliothek. 2. Die Aristophaneshandschriften des Angerellus, Sambucus, Windhaag, u.a. Wien **1912.** [2], 105 l. (Sitzungsberichte der Phil.—Hist. Klasse der Kais. Akademie der Wissenschaften. 169. 4.)

Orbán János: Zs. J. költeményei. = It **1912.** 394—396.

Pataky József: Külföldön élt régi magyar orvosok. = Ptűz **1928.** 133—135.

Bálint-Nagy István: Sámboky J. (1531—1584) orvosi működéséről. = OrvHetilap **1929.** 409—413, 438—440. — Klny. is.

Bálint-Nagy István: Sámboky J. könyvtára. = OrvHetilap **1929.** 885—888.

Dézsi Lajos: Magyar irodalmi hatás Shakespeare költészetében. = It **1929.** 235—242. [Zs. J. embléma-gyűjteményének hatásáról.]

Osuský, Samuel: Literárna činnosť humanistu Sambockého. = Viera a veda (Praha) **1930.** 132—139.

Bálint-Nagy, István: Der weltberühmte Historicus Johannes Sambucus (1531—1584) als Arzt. = Sudhoffs Archiv für Geschichte der Medizin **1931.** 150—174.

Elekes György: Joannes Sambucus Pannonius születésének 400 éves fordulójára. = Therapia **1931.** 276—277.

Fodor Erzsébet: Magyar tragédia Bécsben. Sámboky J. születésének 400. évfordulójára. = Literatura **1931.** 3. sz. 77—80. [Hogyan kerültek Zs. J. könyvei a bécsi könyvtárba?]

Osuský, S[amuel]: Štyristoročná pamiatka slovenského humanistu Jána B. Sambockého (1531—1584). = Viera a veda (Praha) **1931.** 77—83, 132—139.

[Faludi Géza]: Sámboky J. éremgyűjteménye. Bp. **1934.** 5 l. — Klny.: Numizmatikai Közl.

Magyary-Kossa, Julius: Ungarische medizinische Erinnerungen. Bp. **1935.** [262—268: Beiträge zum Leben des Johannes Zs. (Sambucus).]

Orbán Gábor: A szerzői jog védelme a XVI. században. = MF (Pozsony) **1935.** 290—291. [Zs. J.-ra vonatkozó oklevél közlése.]

Várady, Emerico: Relazioni di Giovanni Zs. (Sambucus) coll'umanesimo italiano. = Corvina **1935.** XV. 3—54. — Klny. is.

Ism.: *Kardos Tibor*, EPhK 1936. 389—392.

Hartleb, Kazimierz: Ján Zambocky, dworzanin i sekretarz. Warszawa **1937.**

Geréb, Ladislas: Un poète hongrois en français au XVIe siècle. = NRH **1942.** II. 52—58. [Az emblémák 1567-es anversi kiadása.]

Kotvan, Imrich: Humanista Sambucus a historik Bonfini. = Sborník záhorských akademikov. **1942.** 262—275. — Klny. is.

Gerstinger, Hans: Aus dem Tagebuche des kaiserlichen Historiographes Johannes Sambucus. = Festschr. dr. J. Bick. Wien **1948.** 373—383.

Holl Béla: Sámboky J. könyvtárának magyar könyveiről. = MKsz **1964.** 344—348. — Klny. is.

Jantsits Gabriella: Adalék Zs. J. ikonográfiájához. = CommBHMedH **1964.** 33. sz. 223—235.

Varga László: Sámboky (Sambucus) J. emblémái. = KvKt **1964.** 193—226. — Klny.: Debr KLTE Ktár K. 45.

Borsa, Gedeon—Walsh, James E.: Eine gedruckte Selbstbibliographie von Johannes Sambucus. = MKsz **1965.** 128—133.

Borzsák István: Ein Copernicus-Exemplar aus der Bibliothek des Johannes Sambucus in Debrecen. = MKsz **1965.** 133—138.

Varga László: Sámboky (Sambucus) J. filológiai munkássága. = AClassUnivDebr **1965.** 77—103.

Gerstinger, Hans: Johannes Sambucus als Philologe. = Wiener Studien **1966.** 551—556.

Kádár Zoltán: Zs.: „Icones . . . medicorum. . ." orvosportréinak hitelességéről (különös tekintettel a Dioskorides-arckép mintaképére). = CommBHMedH **1966.** 40. sz. 139—149.

Varga László: De operibus philologicis et poeticis Ioannis Sambuci. = AAnt **1966.** 231—244. — Klny. is.

Varga László—Csüry István: Zs. J. emblémái. = KvKt **1966.** 181—246.

Kardos, Tibor: Dejepisné dielo Jána Sambuca. = Humanizmus a renesancia na

Slovensku v 15—16 storočí. Bratislava **1967.** 315—320.

VANTUCH, ANTON: Sambucus Pannonius Tyrnaviensis. Pokus o portrét. = Humanizmus a renesancia na Slovensku v 15—16 storočí. Bratislava **1967.** 302—314.

VARGA, LADISLAUS: Quibusnam cum viris doctissimis Europae Sambucus coniunctiones litterarias inierit? = AClassUnivDebr **1967.** 99—115. — Klny. is.

SIMONIČIČ, JOZEF: Príspevok ku korešpondencii Jána Sambuca. = Historické štúdie **1968.** 257—259.

VANTUCH, ANTON: Nové dokumenty k životu a dielu Jána Sambuca. = Historické štúdie **1968.** 243—255.

IV.

1601—1711

1. A KORSZAK IRODALOMTÖRTÉNETE

ÖSSZEFOGLALÓ IRODALOM

RIEDL FRIGYES: A magyar irodalom története a XVII. században. Jegyezte és kiadta *Csoma Kálmán*. Bp. **1907.** 415 l. [Soksz.]

BRISITS FRIGYES: A XVII. század magyar irodalma. = DebrSz **1930.** 226—236.

ALSZEGHY ZSOLT: A tizenhetedik század. Bp. **1935.** 292 l. (A magyar irodalom története 3.)

Ism.: *Brisits Frigyes*, KatSz 1936. 111—113. — *Eckhardt Sándor*, EPhK 1936. 394—395. — *Kerecsényi Dezső*, ProtSz 1936. 85—88. — *Pintér Jenő*, It 1936. 159—160. — *Thurzó Gábor*, Napk 1936. 115—117. — *Turóczi-Trostler József*, ItK 1936. 111—113.

CSÁSZÁR ELEMÉR: Vallásos és hősi irodalom. = Magyar művelődéstörténet. 3. köt. Bp. **1939.** 477—512. [1526-tól a XVII. század végéig.]

Adatközlések

EÖTVÖS LAJOS: Egyháztörténelmi forgácsok. = MProtEgyhIskFigy **1871.** 518—523. [Sylvester János, Kálmáncsehi Sánta Márton, Borsáti Ferenc, Alistáli Farkas Jakab és Szathmáry Ötvös István életéhez.]

ZOVÁNYI JENŐ: Egyleveles nyomtatványok s irodalomtörténeti adatok a kolozsvári reformátusok belső templomában. = ItK **1895.** 82—95. [1673—1717 között.]

Gyülekezetekre és egyházi személyekre vonatkozó kisebb forrásiratok a XVII. századból. = Egyháztörténeti emlékek. Forrásgyűjtemény a dunántúli ág. hitv. evang. egyházkerület történetéhez. 1. köt. Összegyűjtötte *Payr Sándor*. Sopron **1910.** 151—210. [Magyari István, Pázmány Péter, Beythe István, Pálházi Göncz Miklós, Zvonarits Mihály, Zrínyi Miklós és mások levelei, életükre vonatkozó adalékok.]

PROBST, FRANZ: Die literarische Leistung der Oedenburger Jesuiten von 1636—1700. = Burgenländische Heimatblätter **1953.** 174—185; 1954. 14—25.

JENEI FERENC: Ismeretlen irodalmi levelek a Batthyány-levéltárból. = ItK **1960.** 687—692. [Rimay János, Hajnal Mátyás, Veresmarty Mihály, Tallián Ferenc, Malomfalvai Gergely és Beniczky Péter levelei Batthyány Ferenchez és Ádámhoz 1612—1654 között.]

HEREPEI JÁNOS: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. [Rev. Keserű Bálint.] Bp.—Szeged **1965.** XI, 627 l. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.)

Tartalma: 1—53: Adatok Szenczi Molnár Albert életéhez. — 55—100: Szenczi Molnár Albert kortársai. [Dési P. István; Milotai Nyilas István; Szölősi Bede János; Adatok Keserüi Dajka János életéhez; Balai Péter; Kecskeméti Buzás János; Coronaeus Vaska Lőrinc.] — 101—166: Szenczi Molnár Albert pártfogoltjai a heidelbergi és marburgi egyetemen. [Thuri Szántó János; Tréfás diákvers Szemci Boros Jánosról; Prágai András emlékei; Jász-berényi Mátyás; Csepei Sidó Ferenc; Idősebb Tiszabecsi P. Tamás; M. Szentkirályi Benedek; Bihari Pap Benedek; Tállyai Putnoki János emlékkönyve; Adatok a heidelbergi diákok tanulásához.] — 167—272: Bethlen Gábor művelődéspolitikája és az új értelmiség kiképzése. [Bethlen Gábor két kiválasztottjának hazaérkezése; Gyöngyösi Kiséri András; Id. Geleji Katona Istvánra vonatkozó adatok; Bojti Veres Gáspár; Szilvási K. Márton; A XVII. századeleji váradi kollégium; Adatok Bethlen Gábor gyulafehérvári academicum collegiumának előtörténetéhez.] — 273—312: Hollandia és Anglia magyar diákjainak első nemzedéke. [Csanaki Mant. Máté; Bakai Benedek; Bánfihunyadi János; Maksai Ősze Péter gyulafehérvári professzorsága; Néhány adat Kereszturi Biró Pál életéhez; Dengelegi Péter; Kis-Várdai F. János; Tornai Pastoris Gáspár.] — 313—362: A magyar puritanizmus előzményei. [Egy adat Szilvás-Újfalvi Anderkó Imre életéből; Hodászi Lukács; Pathai István halálának ideje; Alvinczi P. Péter külső országokból történt visszatérése és erdélyi

útjai; Traszki másképpen Maróti Lukács; Kik voltak az alvinczi újkeresztyének? Néhány adat menekült huszita papokról; Váradi Sámuel.] — 363—406: A puritanus gondolat első képviselői Magyarországon. [Adatok Medgyesi P. Pál életéhez; Adatok Bisterfeld erdélyi életefolyásához.] — 407—447: Tolnai Dali János és a „Londoni liga" négy másik aláírója. [Szenczi Molnár János; Keserüi Dajka Pál; Kuti János; Kolosi P. Dániel.] — 449—501: Tolnai Dali más harcostársai és ellenfelei. [Néhány adat Erdő-Bényei Deák Jánosról; Vásárhelyi Szőcs János és Mihály; Tállyai Z. Márton; Uzoni Jankó Boldizsár; Porcsalmi János; Sellyei Pál; Rozgoni Sutoris János; Spanhemius tanítványainak vitatkozásgyűjteménye és Huszti Sándor, Zebegnyei János; Valerius Dávidnak pataki professzorrá való kinevezése.] — 503—582: I. Rákóczi György és művelődési törekvései. [A gyulafehérvári fejedelmi nyomda; Adatok a külső országokban tanuló fejedelmi alumnusok számontartásáról; Magyarországi iskolákban tanult külföldi ifjak; Adatok a krónikaíró Szalárdi Jánosról; Szalárdi Sz. Mihály; Rimaszombati István; Váradi P. János; A munkácsi iskola akadémikus mestere; A kolozsvári Farkas utcai templom felavatása; Egynehány adat öregbik Rákóczi György halálára és temetésére vonatkozólag.]

Ism.: *Tarnóc Márton*, ItK 1967. 238—240.

HEREPEI JÁNOS: Apáczai és kortársai. [Bev. Keserű Bálint.] Bp.—Szeged **1966.** XI, 676 l. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 2.)

Tartalma: 1—131: A váradi kollégium és a Rákócziak. [I. Rákóczi György és Lorántffy Zsuzsánna gondoskodása az iskolákról; A fehérvári kollégiumi alapítvány sorsa Bethlen halála után; Adatok a Rákócziak váradi kollégiumának történetéhez: Kollaborátorok, rektorok, mesterek: Debreceni Simonides Gáspár, Diószegi Pap Dávid, Gidófalvi Szabó Balázs, Fejérvári (Albensis) Mihály, Kecskeméti Miklós, Pankotai Ferenc, Szilágyi Benjámin István, Harsányi Nagy Jakab, Técsi Joó István, Herczeg-Szöllősi János, Tölcseki S. János, Komáromi Szvertán István, Tofaeus Mihály, Tarpai Sz. András, Szathmári Baka Péter, Enyedi Sámuel, Serédi Sámuel, ifj. Geleji Katona István, id. Köleséri Sámuel, Püspöki (Szilágyi) János, Mártonfalvi Tóth György.] — 133—288: A puritánus küzdelmek második hullámának résztvevői. [Nagyari Benedek; Kovásznai Cs. Péter; Szenczi Kertész Ábrahám; Az erdélyi legyeződíszes könyvkötés korának és eredetének nyomozása; Hornius György Szent geneal-logiájának magyar kiadása; Nehány adat Nógrádi K. Mátyás életéhez; Sellyei Balog István; Pápai Páriz Imre; Az 1647. évi akadémiai alumnusok. Lippai Sámuel; Idősebb Graffius Gáspár; Jenei G. István; Veresmarti Gáspár; Mogyorósi Elek; Enyedi P. Bálint; Id. Dadai János; Legidősebb Csepregi Turkovics Mihály; Váradi Miklós.] — 289—404: Apáczai iskolái, tanárai, előidei. [Almási Porkoláb András; Porcsalmi P. András; Adat Veresegyházi Szentyel János életéből; Árkosi Mihály Benedek; Gidófalvi Csulak János; Néhány adat Csaholczi Pap János életéhez; Fogarasi K. Ferenc; Kolozsvári Igaz Kálmán; B. Sikó János.] — 405—526: Adatok Apáczai életéhez és működéséhez. — 527—639: Eszmetársak — ellenfelek — tanítványok. [Crispinus János és Apáczai fehérvári mestertársai; Illyefalvi Szász Miklós; Gidófalvi Cs. István; Ifjabb Geleji Katona István könyvtárának néhány kötete, Ki volt Apáczainak könyvet ajándékozó Enyedi M. János; Kézdivásárhelyi Péternek tanárként való kirendelése; I. Rákóczi Ferenc Duconius nevű preceptora; Basirius Izsák; **Bátai** B. György; Abafái P. András; Alvinczi Péter ítélőmester, Hány Apáczai Tamást ismerünk; Néhány adat Bethlen Miklós tanulóéveiből; Fogarasi Mátyás; Kézdi Vásárhelyi István; Köpeczi János; Szentgyörgyi Beke György; Uzoni Sz. Balázs; Váradi Mátyás.]

Ism.: *Kriza Ildikó*, Ethn 1968. 132. — *Jenei Ferenc*, ItK 1969. 116—117. — *Holl Béla*, MKsz 1970. 269—270.

ÉLETRAJZI ADALÉKOK

Megjegyzés. E fejezetben azokat a tanulmányokat gyűjtöttük össze, melyek irodalmi tevékenységet is folytató személyekről szólnak ugyan, de a róluk szóló cikkben erről egyáltalán nem, vagy csak mellékesen esik szó. E személyekről egyéb szakirodalom nincs, s ezért az „Egyes szerzők" című fejezetbe nehezen lettek volna beoszthatók. A versszerzőkre vonatkozó életrajzi adalékokat lásd alább, a 361. lapon.

NAGY IVÁN: Menyői Tolvaj Ferenc. = ÚjMMúz **1853.** I. 214—216.

[FABÓ ANDRÁS] GARÁDY: Rosner Mátyás és Emich Tivadar. = ÚjMMúz **1854.** I. 480—481.

BALÓ BENJÁMIN: Az Urnak kegyelmét és békességét . . . = SpFüz **1863.** 55—58. [Veszprémi B. István egy 1702-i levele.]

ERDÉLYI JÁNOS: Felfalusi József XVII. századi bölcsész. = SpFüz **1865.** 281—286.

Nagyari B. és Kovásznai P. presbyterianus papok reversalisa. = MProtEgyhIskFigy **1870.** 611—612.

Eötvös Lajos: Szathmáry Ötvös István életéhez. = MProtEgyhIskFigy **1871.** 523.
Szinyei Gerzson: Alistali Farkas Jakab. = MProtEgyhIskFigy **1876.** 37—43.
Szilágyi Sándor: Veréci Ferenc levelei. = MProtEgyhIskFigy **1877.** 340—341; 1878. 36—37, 473—475.
Kulcsár Endre: Eörvendi Molnár Ferenc. = Figy **1885.** XVIII. 341—343.
Kulcsár Endre: Tyukodi Márton. = Figy **1885.** XIX. 43—47.
[Zoványi] Krausz Jenő: Uzoni Boldizsár, Uzoni Sz. Balázs. = SpIfjKözl **1886/87.** 164—167., és Z. J.: Tanulmányok a magyar protestáns egyház és irodalom történetéből. Sárospatak 1887. 63—70. [A szerző kiegészítései: ProtKözl 1888. 50. sz.]
Récsei Viktor: Inchoffer Menyhért. = Figy **1887.** XXIII. 261—263.
Hörk József: Magister Petrus Zabelerus. = EvangEgyhIsk **1888.** 360—362, 369—370.
Jakab Elek: Baumgart Bálint élet és jellemrajza. = KerMagv **1888.** 301—313.
Koncz József: Enyedi István Teleki Mihályhoz. 1671. = ItK **1891.** 136—137.
Koncz József: Nagyari Benedek borosjenői pap és Kovásznai Péter . . . erdélyi püspök térítvénye a presbiterianusi újításért, 1656-ban. = ProtKözl **1891.** 14—15.
Illéssy János: Marussi András. = ItK **1893.** 102—105.
Thury Etele: Hodosi Sámuel dunántúli ref. püspök élete. = ProtSz **1893.** 211—220.
Beke Antal: Ifj. Geleji Istvánra vonatkozó adatok. = ItK **1894.** 346.
Illéssy János: Buzinkai Mihályról. = ItK **1894.** 452—454.
Földváry László: Adalékok Pathai P. Sámuel püspök életéhez. = ProtSz **1895.** 423—433, 469—482.
Benczédi Gergely: N. Solymosi Koncz Boldizsár unitárius püspök testamentuma 1683. nov. 27-én. = KerMagv **1897.** 27—28.
Földváry László: Paksi K. György dunamelléki püspök. 1639—1651. = ProtSz **1897.** 1—9.
[Szily Kálmán] Sz. K.: Adatok Szily András működéséhez. = MKsz **1898.** 112.
Zoványi Jenő: Dézsi Márton. = ProtSz **1898.** 79—90.
Havrán Dániel: Adatok Brunszvik Tóbiás életéhez. = ProtSz **1899.** 606—613.
Dézsi Lajos: Nadányi János történetíró életéhez. = ItK **1900.** 66—80.
Thury Etele: Körmendi Péter. = ProtSz **1902.** 364—371.
Zoványi Jenő: Szathmárnémeti Sámuel levelei egy tanárválasztás ügyében. = MProtEgyhtAdattár **1904.** 105—107.
Földváry László: Patay Sámuel leveleiből. = SpFüz **1905.** 56—63.
Thury Etele: Czeglédi Pál dunántúli ref. püspök élete. = ProtSz **1905.** 236—248.
Kemény Lajos: Zvonarich István és György életéhez. = ItK **1908.** 225—229.
Kemény Lajos: Zvonarits István levele. 1644. = ItK **1908.** 497—498.
Gálos Rezső: Szokolyai István. = ItK **1910.** 188—192. [Harsányi István hozzászólása: Uo. 428—431.]
Kemény Lajos: Velichinus István életéhez. = ItK **1910.** 197—206.
Bathó István: Kéry János élete és művei. Bp. **1911.** 68 l. (Művtört.Értek. 52.)
Kemény Lajos: Szepsi Korocz György életéhez. = TörtKözlAbaújKassa Múltjából **1911.** 119—129. és ItK 1912. 484—486.
Kemény Lajos: Marussi András életéhez. = ItK **1912.** 480—483.
Bothár Dániel: Lethenyei István. = TheolSzaklap **1912.** 37—67. — Klny is.
Miklós Ödön: Kereszturi Bálint doktori vizsgája. (1660.) = DtProtL **1917.** 210—212.
Payr Sándor: Szenczi Fekete István, a hitehagyott püspök. = EvEgyhÉlet **1917/18.** 131—134, 139—142, 148—150, 154—157, 162—164, 170—173, 179—182, 187—190, 196—199, 205—207, 211—213, 219—221, 227—229, 235—237, 244—246, 251—252, 259—261, 268—269, 276—278, 282—285, 291—294, 298—300, 306—308.
Illyés Géza: Dadai János. = RefSz **1926.** 347—351, 364—366.
Illyés Géza: Vajdaszentiváni János. = RefSz **1926.** 156—161.
Payr Sándor: Beethoven halhatatlan szerelmesének hitehagyott őse. = ProtSz **1927.** 293—298. [Brunszvik Tóbiás.]
Payr Sándor: Hogyan lett Torkos András győri lelkész a magyar pietisták atyja? = EvÉlet **1937.** 141—142.
Szabady Béla: Draskovich György győri kanonokjai. Kanonokok arcképei a XVII-ik században. = GyőriSz **1938.** 10—37, 97—126.
Zoványi Jenő: Patay K. István. = TheolSz **1939.** 178—180.
Zoványi Jenő: Tájékozódás a Sartorius Jánosok között. = TheolSz **1940.** 570—574.
Zoványi Jenő: Egy és más a Szokolyai Anderko Istvánt illető adatokról. = ItK **1941.** 284—286.
Zoványi Jenő: Tévedések a Drégelypalánki Jánosról szóló adatokban. = ItK **1941.** 390—392.
Herepei János: A mákói templomkerítés felirata és Martonosi Mihály lelkipásztor. = Egyht **1943.** 377—380.
Herepei János: Szárászi Ferenc és családja. = ErdMúz **1944.** 479—480.

Zoványi Jenő: Szathmári Pap János és Szathmári János. = It **1958.** 458—459.
Bán Imre: Apáczai Tamás kölcsön-ügye. = ItK **1961.** 322—323.
Kovács Sándor Iván—Kulcsár Péter: Régi magyar írók és prédikátorok kiadatlan levelei. = A.Hist.Litt.Hung.A.-Univ.Szeg. **1968.** VIII. 45—51. [Bakai Péter 4 levele.]
Erdélyi Péter: Dobokay Sándor levelei Melith Péterhez. = ItK **1969.** 718—721.
Kovács Sándor Iván—Kulcsár Péter: Régi magyar írók és prédikátorok kiadatlan levelei. = A.Univ.Szeg. A.Hist.Litt.-Hung. **1969.** IX. 91—101. — Klny.: It. Dolg. 59. [Janki Tőrös János, Cseffei László és Kisvárdai Eh Mihály utazási levelei a század elejéről.]

Az irodalmi nyelv és stílus

Márki Sándor: A magyar mint államnyelv. 1604—1711. = Az aradi kir. főgymn. és áll. reálisk. ért. **1878/79.** 3—40.
Jancsó Benedek: A XVII. század nyelvművelése. = Figy **1879.** VII. 284—297, 363—377; 1880. VIII. 30—43., és J. B.: Magyar nyelvtudomány-történeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. Bp. 1881. 87—128.
Simai Ödön: Nyelvújítók a XVII. század közepén. = MNy **1908.** 12—19, 108—114.
Lampérth Géza: A kuruc-kor magyar nyelvéről. = MNy **1909.** 97—107, 145—153. [A kuruc-kori prózáról.]
Turóczi-Trostler József: A magyar nyelv régi latin és német könyvekben. = M Nyr **1913.** 316—319.
Trócsányi Zoltán: Írók egyéni nyelve a XVII. és XVIII. században. = Dolgozatok a magyar irodalmi nyelv és stílus történetéből. Bp. **1960.** 31—41. [Geleji Katona István, Balog György és András Sámuel nyelvéről.]
Szathmári, István: Zur Geschichte der ungarischen Literatursprache des 17. Jahrhunderts. = Congressus secundus internationalis fenno-ugristarum Helsingiae habitus 23—28. VIII. **1965.** Pars 1. Acta linguistica. Helsinki 1968. 517—523.
Bérenger, Jean: Latin et langues vernaculaires dans la Hongrie du XVIIe siècle. = Revue Historique (Paris) **1969.** 5—28.

ESZMEI ÉS MŰVÉSZI ÁRAMLATOK

Kései humanizmus, sztoicizmus

Turóczi-Trostler József: Keresztény Seneca. Fejezetek a kései humanizmus európai és magyarországi történetéből. = EPhK **1937.** 25—75., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 2. köt. Bp. 1961. 156—218, 727—735.
Vargha Anna: Justus Lipsius és a magyar szellemi élet. Bp. **1942.** 134 l. (Értekezések a magyarországi latinság köréből 7.)
Ism.: *Gerézdi Rabán*, It 1944/45. 49—50.
Wittman Tibor: A magyarországi államelméleti tudományosság XVII. század eleji alapvetésének németalföldi forrásaihoz. J. Lipsius. = FK **1957.** 53—66.
Klaniczay Tibor: A magyar későreneszánsz problémái. (Stoicizmus és manierizmus.) = It **1960.** 41—61., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 303—339. — Probleme der ungarischen Spätrenaissance. (Stoizismus und Manierismus.) = Renaissance und Humanismus in Mittel- und Osteuropa. 2. Bd. Berlin 1962. 61—94. — Stoïcisme et Maniérisme. Le déclin de la Renaissance en Hongrie. = Revue de Littérature Comparée 1967. 515—531. [Rövidített szöveg.]
Ism.: *Klein, Robert*, Bibliothèque d'Humanisme et Renaissance 1963. 630—631. — *Szigeti József*, ItK 1964. 540—549., és *Sz. J.*: A mű és kora. Bukarest 1970. 362—382.
Keserű Bálint: Epiktétos magyarul — a XVII. század elején. = A.Hist.Litt.-Hung. A.Univ.Szeg. **1963.** III. 3—4. — Klny.: It.Dolg. 34.
Keserű Bálint: A magyar protestáns-polgári későhumanizmus néhány problémája. = A.Hist.Litt.Hung. A.Univ.Szeg. **1966.** VI. 3—21. — Klny.: It.Dolg. 42.
Keserű Bálint: Ujfalvi Imre és a magyar későreneszánsz. = A.Hist. Litt.Hung. A.-Univ.Szeg. **1968.** VIII. 3—16. — Klny.: It.Dolg. 49.
Keserű Bálint: Ujfalvi Imre és az európai „későhumanista ellenzék". = A.Hist.Litt.-Hung. A.Univ.Szeg. **1969.** IX. 3—46. — Klny.: It.Dolg. 54.
Forgách Mihály és Justus Lipsius levélváltása. Bp. **1970.** 16 l.

Manierizmus

Angyal Endre: Európai manierizmus és magyar irodalom. = ItK **1959.** 95—101. [Gustav René: Die Welt als Labyrinth c. könyve kapcsán.]
Klaniczay Tibor: A magyar későreneszánsz problémái. (Stoicizmus és manierizmus.) = It **1960.** 41—61., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 303—339. — Probleme der ungarischen Spätrenaissance. (Stoizismus und Manierismus.) = Renaissance und Humanismus in Mittel- und Osteuropa. 2. Bd. Berlin 1962. 61—94. — Stoïcisme et Maniérisme. Le déclin de la Renaissance en Hongrie. = Revue

de Littérature Comparée 1967. 515—531. [Rövidített szöveg.]

Ism.: *Klein, Robert*, Bibliothèque d'Humanisme et Renaissance 1963. 630—631. — *Szigeti József*, ItK 1964. 540—549., és *Sz. J.*: A mű és kora. Bukarest 1970. 362—382.

BÁN IMRE: A magyar manierista irodalom. = ItK **1970.** 451—465.

JENEI FERENC: Manierista elemek világi költészetünkben Beniczky Pétertől Petrőczi Kata Szidóniáig. = ItK **1970.** 535—539.

Ellenreformáció és jezsuitizmus

[FRAKNÓI] FRANKL VILMOS: Pázmány Péter és kora. 1—3. köt. Pest **1868**—1872. IX, 632, 455, 394 l.

Ism.: *Pauler Gyula*, Száz 1868. 433—440. — MSion 1868. 318—319, 392—398; 1869. 793.

ZOLTVÁNY IRÉN: A magyarországi bencés irodalom. = A pannonhalmi Szent Benedek Rend története. 4. köt. Bp. **1906.** 522—605.

VELICS LÁSZLÓ: Vázlatok a magyar jezsuiták múltjából. 1—3. köt. Bp. **1912**—1914. 130, 162, 132 l.

Ism.: *Patek Ferenc*, TörtSz 1914. 585—588., és UngRschau 1915. 143—148. — *Timár Kálmán*, It 1914. 439.

BRAUNECKER M. MARGIT: Nagyszombat mint irodalmi központ 1560—1640. Bp. **1933.** 84 l.

Ism.: *Sz. Z.*, It 1934. 211—212.

MESZLÉNYI ANTAL: Szelepcsényi prímás és Északmagyarország rekatolizálása (1671—75). = Theologia **1935.** 215—225, 325—337. — Klny. is.

RÓNAY GYÖRGY: Misztika az ellenreformáció magyar irodalmában. = KatSz **1937.** 647—655.

GALLA FERENC: A magyar katolikus restauráció misszionáriusa. Bp. **1946.** 64 l.

Barokk

HORVÁTH JÁNOS: Barokk ízlés irodalmunkban. = Napk **1924.** IV. 334—348., és H. J.: Tanulmányok. Bp. 1956. 72—89.

ANGYAL, ANDREAS: Ergebnisse und Zielsetzungen der literaturwissenschaftlichen Barockforschung in Ungarn. = Pannonia **1938.** 345—361.

ANGYAL ENDRE: Magyar barokk költők. = EPhK **1938.** 320—354. — Klny. is.

Ism.: *Fábián István*, Napk 1939. 438—440. — *Angyal Endre*, EPhK 1940. 132—134. [Válasz a bírálatra.]

WACZULIK MARGIT: A magyar barokk vallásos nemzeti öntudatának kialakulása. = Regnum **1942/43.** 720—733.

KOLTAY-KASTNER JENŐ: A magyar irodalmi barokk. = BpSz **1944.** 267. köt. 65—77, 113—133.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Barokk irodalom. = T.-T. J.: Realizmus és irodalomtörténet. Bp. **1946.** (Szellem és irodalom 8.), és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 2. köt. Bp. 1961. 219—226, 736—738.

ANGYAL, ANDREAS: Barock in Ungarn. Bp. —Leipzig—Milano [**1948**]. 136 l. (Ungarische Hefte.)

BÁN IMRE: A velencei barokk-kongresszus eredményei és tanulságai. = FK **1956.** 498—508. — Klny. is.

ANGYAL, ANDREAS: Barockforschung und ungarische Literaturgeschichte. = ALitt **1957.** I. 243—249.

Vita a magyar irodalmi barokk kérdéseiről. Összefoglalta *Végh Ferenc*. = It **1957.** 50—64.

KLANICZAY TIBOR: A magyar barokk irodalom kialakulása. = ItK **1960.** 319—341, 443—461., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 361—436. — Le naissance et le développement de la littérature baroque en Hongrie. = Azitt 1960. III. 131—190.

Ism.: *Szigeti József*, ItK 1964. 540—549., és *Sz. J.*: A mű és kora. Bukarest 1970. 362—382.

Vita a magyar barokk irodalom kialakulásáról. Összefoglalta [*Tarnai Andor*] *T. A.* = ItK **1960.** 626—628.

BÁN, IMRE: Problèmes de style du baroque littéraire hongrois. = Littérature hongroise — littérature européenne. Bp. **1964.** 155—168.

KIBÉDI VARGA ÁRON: Egy világ mezsgyéjén. Barokk irodalom és barokk világnézet. = Új Látóhatár **1964.** 34—51.

TOLNAI GÁBOR: Barokk-problémák. = MTA I. OK **1965.** XXII. 93—121., és T. G.: Tanulmányok. Bp. 1970. 13—40, 365—369. — Des problèmes du baroque. = ALitt 1967. 84—114.

KLANICZAY, TIBOR: L'aspect héroïque et combattant de la poésie baroque. = Actes des Journées Internationales d'Etude du Baroque. Montauban **1969.** 89—95.

ALEXA KÁROLY: A misztika stíluselemei a régi magyar költői nyelvben. = ItK **1970.** 285—304. — Klny.: Reneszánsz-füzetek 3.

Puritanizmus

Lásd még Tolnai Dali János irodalmát az „Egyes szerzők" között.

HEGEDŰS LÁSZLÓ: Adatok és tanok a XVII. századi magyar ref. egyház életéből. = SpFüz **1857/58.** 349—366.

Révész Imre: Adalék a magyar puritánok történetéhez. = SpFüz **1858/59.** 717—725.

Zoványi Jenő: Adatok a magyarországi puritánus mozgalmak történetéhez. = MProtEgyhtAdattár **1911.** X. 1—25.

Zoványi Jenő: Puritánus mozgalmak a magyar református egyházban. Bp. **1911.** 390 l. (A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság Kiadv. 28.)

Ism.: *Révész Imre*, RefSz 1911. 844—847. — *Bélteky László*, It 1912. 407—408. — *Pokoly József*, Száz 1913. 545—549. — *Imre Sándor*, TörtSz 1916. 271—274.

Szekfű Gyula: A vallási türelem és a hazai puritánizmus. = Theologia **1935.** 303—314.

Bodonhelyi József: Az angol puritanizmus lelki élete és magyar hatásai. Debrecen **1942.** VI, 198 l.

Ism.: *Miklós Ödön*, Egyht 1945. 121—124.

Hazagh Mihály: Amesius és a magyar puritánizmus. = AngFilTan **1942.** 94—112.

Szabó Géza: A magyar református orthodoxia. A XVII. század theológiai irodalma. Bp. **1943.** 148 l. (A középdunai protestantizmus könyvtára A. 5.)

Ism.: *Miklós Ödön*, Egyht 1945. 124—127. — *Csapodi Csaba*, Száz 1945/46. 283—284.

Berg Pál: Angol hatások tizenhetedik századi irodalmunkban. Bp. **1946.** 248 l. (Az OSzK Kiadv. 21.)

Ism.: *Sz. J.*, RHistComp 1946. 177. — *Klaniczay Tibor*, It 1947. 78—79. — *Kósa János*, EPhK 1948. 123—128.

Révész Imre: A szatmárnémeti zsinat és az első magyar református ébredés. Bp. **1947.** 43 l.

Révész Imre: Társadalmi és politikai eszmék a magyar puritánizmusban. =TheolSz **1948.** 4—18.

Makkai László: A magyar puritánusok harca a feudalizmus ellen. Bp. **1952.** 190 l.

Ism.: *Pirnát Antal*, ItK 1953. 376—383. — *Gácsová, A.*, Historický časopis 1954. 449—452. — *Wittman Tibor*, Száz 1954. 445—448. — It 1954. 513—518. — *Szalay György*, Egyht 1958. 254—255.

Turóczi-Trostler József: A magyar felvilágosodás előtörténetéhez. = It **1953.** 321—337., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 336—362, 586.

Makkai, L[ászló]: The Hungarian Puritans and the English Revolution. = AHist **1958.** V. 14—44.

Herepei János: A magyar puritanizmus előzményei. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Bp.—Szeged **1965.** 313—362. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.)

Herepei János: A puritánus gondolat első képviselői Magyarországon. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Bp.—Szeged **1965.** 363—406. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.)

Herepei János: A puritánus küzdelmek második hullámának résztvevői. = H. J.: Apáczai és kortársai. Bp.—Szeged **1966.** 133—404. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 2.)

Kartezianizmus

Turóczi-Trostler József: Magyar cartesiánusok. = Min **1933.** 20—68. — Klny.: Minerva Ktár 43., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom 1. köt. Bp. 1961. 173—216, 563—568. — Les Cartésiens hongrois. = REH 1933. 100—125. — Klny.: Bibliothèque de la Revue des Etudes Hongroises 11.

Ism.: *Benedek Marcell*, ProtSz 1934. 113—115.

Halasy-Nagy József: Cartesianismus és magyar szellemiség. = Pannonia **1937.** 222—230.

Bartók György: Descartes sorsa Magyarországon. = Szellem és Élet **1937/38.** II. 69—73.

Tordai Zádor: A magyar kartezianizmus történetének vázlata. = MFilSz **1962.** 54—79.

Huttmann, Arnold: Egy erdélyi karteziánus filozófus-orvos. = Korunk **1967.** 571—573.

Coccejanizmus

Zoványi Jenő: A coccejanizmus története. Tanulmány a protestáns theologia múltjáról. Bp. **1890.** 176 l.

Ism.: *sz.*, ProtSz 1890. 816—817.

Zoványi Jenő: Dézsi Márton. = ProtSz **1898.** 79—90.

Zoványi Jenő: Magyar coccejanusok a 18. században. = TheolSzaklap **1909.** 258—267., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantizmus történetének köréből. Sárospatak 1910. 149—159.

Koltay-Kastner Jenő: Tótfalusi Kis Miklós coccejanizmusa. = ItK **1954.** 284—296.

A KÖLTÉSZET

Megjegyzés. Az „Egyes szerzők" közül a következők szakirodalmára kell még tekintettel lenni: id. Ács Mihály, Balassa Bálint, Barakonyi Ferenc, Beniczky Péter, Bornemisza Váczi Menyhárt, Dálnoki Veres Gerzson, Debreceni S. János, Ecsedi Báthori István, Eszterházi Pál, Felvinczi György, Fiátfalvi, György, Foktövi János, Gyirwa Wentzel. Gyöngyösi István, Homonnai Bálint, Illésházy István, Kállói Fényes István, Kassai András, Kisztei Péter, Koháry István, Kolosi Török István, Kőröspataki B. János, Kőszeghy Pál, Laskai János, Liszti László, Madách Gáspár, Magyari István, Miskolczi Csulyak István, Nyéki Vörös Mátyás, Pápai Páriz Ferenc, Pathai István, Péchi Simon, Pécseli Király Imre, Petki János, Petrőczi Kata Szidónia, Prágai András, Rimay János, Szenci Molnár Albert, Szentmártoni Bodó János, Szentpáli Ferenc, Thordai János, Tótfalusi Kis Miklós és Újfalvi Imre.

Összefoglaló irodalom

GYŰJTEMÉNYES KIADÁSOK

Régi magyar vitézi énekek és elegyes dalok. XVI-ik, XVII-ik és XVIII-ik századbeli eredeti kéziratokból és régi szétszórt nyomtatványokból egybegyűjt. és jegyz. ell. *Thaly Kálmán.* 1—2. köt. Pest **1864.** 436, 428 l.

Thaly Kálmán: Ismeretlen históriás énekek a XVI. és XVII. századból. = Száz **1871.** 31—43, 94—130, 256—271, 310—329, 399—417, 479—491, 712—718.

Adalékok a Thököly- és Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. Kiad. *Thaly Kálmán.* 1—2. köt. Pest **1872.** XXXII, 336; 452 l.
Ism.: *Lánczy Gyula,* Figy 1872. II. 112—114. — Száz 1871. 727—728.

Thaly Kálmán: Adalékok a Thököly- és Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. = Figy **1877.** III. 18—29, 116—128.

Thaly Kálmán: Kurucvilági énekek. 1666—1716. = T. K.: Irodalom- és míveltségtörténeti tanulmányok a Rákóczi-korból. Bp. **1885.** 347—412.

Kuruc költészet. Kiad. és bev. *Erdélyi Pál.* Bp. **1903.** 286 l.

Szabolcsi Bence: A XVII. század magyar világi dallamai. Bp. [**1951**]. 123 l., és Sz. B.: A magyar zene évszázadai. Bp. 1959. 281—372.

Magyar költészet Bocskaytól Rákócziig. Kiad. *Esze Tamás, Kiss József, Klaniczay Tibor.* Bev. *Esze Tamás.* Bp. **1953.** 512 l. (MKl)
Ism.: *Pirnát Antal,* ItK 1953. 367—369. — *Stoll Béla,* It 1953. 500—501.

Magyar költők. XVII. század. Kiad. *Jenei Ferenc.* Bp. **1956.** 389 l. (MK) [Szemelvények Rimay János, Wathay Ferenc, Nyéki Vörös Mátyás, Madách Gáspár, Beniczky Péter, Listi László, Koháry István és Petrőczy Kata Szidónia verseiből.]
Ism.: *Bóta László,* ItK 1958. 398—399. — *Komlovszki Tibor,* It 1958. 496—498.

A kuruckor költészete. Kiad. *Dávid Gyula, Tordai Zádor.* Az előszót írta *Tordai Zádor.* 1—2. köt. Bukarest—Bp. **1957.** 327, 329 l. (Haladó hagyományaink 20—21.)
Ism.: *Kocziány László,* IgSzó 1957. I. 466—469. — *Varga Imre,* ItK 1958. 399—401. — *Csanda Sándor,* ISz 1959. 94—106., és *Cs. S.:* Valóság és illúzió. Bratislava 1962. 142—170. — *Szigeti József,* NyItudK 1959. 131—135., és *Sz. J.:* A mű és kora. Bukarest 1970. 434—443, 482—483.

Virágénekek és mulatónóták. XVII—XVIII. század. Kiad. *Stoll Béla.* Bp. **1958.** 243 l. (MK)
Ism.: Vig 1956. 436—441. — *Kiss József,* It 1958. 295—296.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 1. köt. A tizenöt éves háború, Bocskay és Báthori Gábor korának költészete. Kiad. *Bisztray Gyula, Klaniczay Tibor, Nagy Lajos* és *Stoll Béla.* Bp. **1959.** 678 l., 16 t.
Tartalma: Homonnay István, Rákóczi Zsigmond, Hegyi Pál, Egri Miklós, Báthori Boldizsár, Lakatos Péter, Szőlősi István, Gyarmati Imre, Debreczeni, Sár-

közi Máté, Homonnay Bálint, Gyulai Márton, Ádám János, Magyari István, Wathay Ferenc, Ecsedi Báthory István, Debreceni S. János, Bornemisza Váczi Menyhért, Petki János, Detsi István, Lőrinc, Daróczi Király Imre, Illésházy István, Sárosi Márton, Márton, Nagy Péter, Filiczki János, Földvári Ambrus, Becsencsi Imre, Mikes György, Budai Péter, Tolnai István, Adonyi Péter, Tóth Demeter, Bakos János, István és névtelenek énekei.

Ism.: *Bán Imre*, ItK 1960. 250—255. — *Bárkányi János*, Ethn 1961. 639—641. — *Papp Géza:* Hozzászólás az RMKT új folyama XVII. századi 1. kötetéhez. ItK 1961. 193—195.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 2. köt. Pécseli Király Imre, Miskolczi Csulyak István és Nyéki Vörös Mátyás versei. Kiad. *Jenei Ferenc, Klaniczay Tibor, Kovács József* és *Stoll Béla*. Bp. **1962.** 537 l., 12 t.

Ism.: *Végh Ferenc*, ItK 1963. 525—528. — *Bán Imre*, MTA I. OK 1964. XXI. 386—391.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 3. köt. Szerelmi és lakodalmi versek. Kiad. *Stoll Béla*. Bp. **1961.** 751 l., 8 t.

Tartalma: István, Korodi, Nitrai Pál, Aranyasy István, Kálay Kopasz Pál, Bornemisza, Győri Gyurkó, Mihály, Komlós, Bari István, Paxi Máté, Pograni, András, Benefi János, Mészáros Péter, Makó Mihály és névtelenek énekei.

Ism.: *Csanádi Imre*, ItK 1962. 516—521.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 4. köt. Az unitáriusok költészete. Kiad. *Stoll Béla, Tarnóc Márton* és *Varga Imre*. Bp. **1967.** 719 l., 8 t.

Tartalma: Tordai Máté, Toroczkai Máté, Rákosi András, Fiátfalvi György, Thordai János, Szentmártoni Bodó János, Thuri Mihály, Kolosi Török István és névtelenek énekei.

Ism.: *Cs[omasz] Tóth Kálmán*, TheolSz 1969. 243.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 5. köt. Szombatos énekek. Kiad. *Varjas Béla*. Bp. **1970.** 615 l., 8 t.

Tartalma: Alvinci Enok, Pankotai Tamás, Eössi András, Péchi Simon, Bekény János, Magyari Péter, Tolnai István, Sándor János, Gergely és névtelenek énekei.

Ism.: *Pávich Zsuzsanna*, TheolSz 1970. 377—378.

Irodalom a sorozathoz: [*Klaniczay Tibor*] *K. T.:* A Régi Magyar Költők Tára XVII. századi sorozata. = ItK 1958. 424.

Papp Géza: A XVII. század énekelt dallamai. Bp. **1970.** 733 l., 6 t. (Régi magyar dallamok tára 2.)

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Békesi Emil: A Mária-siralmak. = ÚjMSion **1876.** 641—652, 735—743, 811—824. [A katolikus népénekekről.]

Kövesi Lajos: Katolikus énekeink és énekeskönyveink a XVII. században. = A kecskeméti rk. főgymn. ért. **1902/03.** 3—39.

Ism.: *Major Károly*, EPhK 1904. 261—262.

Jenei Ferenc: A világi irodalmi műfajok kéziratos énekeskönyveinkben. Bp. **1929.** 41 l. (A bp.-i kir. magy. Pázmány Péter Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézete 2.)

Ism.: *Szinnyei Ferenc*, ItK 1930. 487.

Imre Ilma: Balassa Bálint hatása a XVII. sz. névtelen költőire. (A Vásárhelyi Daloskönyv alapján.) Bp. **1930.** 153 l.

Ism.: *Szinnyei Ferenc*, ItK 1932. 92—93.

Écsy Ö. István: A XVII. század kisebb verselőinek munkássága. Csurgó **1933.** 118 l.

Haraszti Emil: Barokk zene és kuruc nóta. = Száz **1933.** 546—610.

Alszeghy Zsolt: A XVII. század lírai költészete. = ItK **1935.** 1—19, 128—145, 241—256. — Klny.: Értek.Ny.Széptud.-Kből XXV, 6.

Harsányi Ilona: A XVII. és XVIII. század magyar költőnői. Bp. **1935.** 48 l.

Varga Imre: A kuruc költészet hitelessége. = ItK **1936.** 29—45, 171—187, 276—292. — Klny.: It.Füz. 57.

Varju János: A szombatosok költészete. Bp. **1937.** 80 l.

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, It 1938. 185—186. — *Varga Imre*, ItK 1938. 309.

Angyal Endre: Magyar barokk költők. = EPhK **1938.** 320—354. — Klny. is.

Ism.: *Fábián István*, Napk 1939. 438—440. — *Angyal Endre*, EPhK 1940. 132—134. [Válasz a bírálatra.]

Hankiss János: Vihar után. Tallózás a hiteles kuruc költészet mezején. = H. J.: Ünnepnapok munkája. Bp. [**1941**]. 157—167.

Petró Sándor: Barokk túlvilág. = Diár **1941.** 78—82. [A katolikus egyházi költészetről.]

Turóczi-Trostler József: János pap országa. Tündérvölgy és kulináris paradicsom. = Mságtud **1943.** 476—517. — Klny.: Szellem és irodalom 5., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 217—264, 569—577.

Esze Tamás: A kuruc költészet problémái. = It **1951.** 31—47.

Esze Tamás: Az igazi kuruc költészet. = Csill **1953.** 1207—1216.

Magyar költészet Bocskaytól Rákócziig. Bp. **1953.** [5—52: *Esze Tamás:* Bevezetés.]

Esze Tamás: A kuruc költészet. = Tanulmányok a XVII. és XVIII. század magyar irodalmából. Bratislava **1954.** 201—225.

Esze Tamás: A Rákóczi-kor irodalma és publicisztikája. = It **1954.** 10—15. [Köpeczi Béla hozzászólása: A Rákóczi-kor politikai irodalma és külföldi hatása. Uo. 16—19. — Klaniczay Tibor hozzászólásának egyik része: A Rákóczi-szabadságharc legszebb éneke. Uo. 19—22. — A hozzászólás másik része: „Kapádból is csinálj fegyvert!" = Csillag 1954. 269—278. — A két hozzászólás-részlet együtt: K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 506—527.]

Albert Zsuzsanna: Elemzések a Rákóczi-szabadságharc politikai költészetéről. = ItK **1956.** 270—288.

A kuruckor költészete. 1—2. köt. Bukarest—Bp. **1957.** [I. 5—89: Tordai Zádor: Előszó.]

Stoll Béla: Közösségi költészet — népköltészet. Megjegyzések a XVII. századi kéziratos szerelmi lírához. = ItK **1958.** 170—176.

Németh Jenő: A XVII. századi kéziratos költészet és a barokk. = Acta Juvenum **1962.** 153—168.

Major Ervin: A Rákóczi-kor zenéje. = M. E.: Fejezetek a magyar zene történetéből. Bp. **1967.** 109—124. [Szövegekről is.]

Papp, Géza: Le psautier de Genève dans la Hongrie du XVIIe siècle. = StudMus **1967.** IX. 281—299.

Küllős Imola: A magyar népköltészet lírai dalműfajai és a kéziratos énekköltészet. = Népi kultúra — népi társadalom. 2—3. köt. Bp. **1969.** 235—245.

Varga Imre: Magyar költői emlékek II. Rákóczy György lengyelországi hadjáratáról. = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből Bp. **1969.** 245—261. — Kampania polska Jerzego II Rakoczego w węgierskich zabytkach poetyckich. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 209—222.

Voigt Vilmos: „A szerelem kertjében." Szempontok lírai népdalszövegeink kialakulásának és alkotásmódjának vizsgálatához. = Ethn **1969.** 235—261; 1970. 28—54.

Weidlein, Johann: Das Deutschtum in den Kurutzenliedern. = Südostdeutsche Vierteljahresblätter **1969.** 172—179.

Jenei Ferenc: Manierista elemek világi költészetünkben Beniczky Pétertől Petrőczi Kata Szidóniáig. = ItK **1970.** 535—539.

A VERSELÉS

Gábor Ignác: Az alexandrinus átalakulása Gyöngyösitől Arany Jánosig. = Nyug **1940.** 136—143., és G. I.: A magyar ritmika válaszútja. Bp. 1942. 31—69.

Horváth János: Gyöngyösi és Arany sormetszete. = MNy **1941.** 217—245. [Vita Gábor Ignáccal.]

Gábor Ignác: A kritika kritikája. Szelíd válasz Horváth Jánosnak „Az alexandrinus átalakulása Gyöngyösitől Arany Jánosig" c. tanulmányomról írt fölényes bírálatára. = G. I.: A magyar ritmika válaszútja. Bp. **1942.** 89—118.

Vargyas Lajos: A magyar vers ritmusa. Bp. **1952.** [136—146: A XVI—XVII. századi énekvers.]

Rónay György: A felező tizenkettes Gyöngyösitől Csokonaiig. = It **1957.** 140—162.

Szabolcsi Bence: Három régi magyar vers ritmusáról. = It **1958.** 324—331., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 101—116. [2. A Pokolról. 3. Szencsei György dalaihoz.]

Szabolcsi Bence: „Óh kedves filemilécske". Adatok a magyar barokk rím- és ritmusművészetéhez. = FK **1958.** 634—639., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 127—137.

Énekeskönyvek

KÉZIRATOS ÉNEKESKÖNYVEK

Kiadások

Erdélyi Pál: Adalékok a régi magyar irodalomhoz. 1. Mihály deák codexének ismeretlen hat éneke. = EPhK **1888.** 60—68, 159—167.

Kanyaró Ferenc: A Brassai-kódex históriás énekei. = TT **1896.** 121—136.

Erdélyi Pál: A „Komáromi énekeskönyv". = EPhK **1899.** 208—213, 329—348, 421—436. [Főleg szerelmi énekek a század végéről.]

Vásárhelyi daloskönyv. XVI—XVII. századi szerelmi és tréfás énekek. Kiad. *Ferenczi Zoltán.* Bp. **1899.** 247 l. (RMKt 15.)

Ism.: *Kardos Albert*, EPhK 1899. 730—733. — ErdMúz 1899. 404—405.

Baros Gyula: Radványi verseskönyvek. = ItK **1903.** 296—322, 445—466; 1904. 83—112, 208—223, 331—350, 449—489. — Klny.: Közlemények a báró Radvánszky-család levéltárából II. 1.

R[ugonfalvi] Kiss István: Adalékok a Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. = Száz **1904.** 654—697. — Klny.: Magyar irodalomtörténeti értekezések 5. Bp. 1905.

[Városfalvi Szolga Mihály Diáriumának énekei.]

Ism.: *Császár Elemér*, EPhK 1905. 714.

ERDÉLYI PÁL: A Teleki Énekeskönyv. (Barakonyi Ferenc költeményei.) = ErdMúz **1907.** 1—8, 178—192, 232—247, 306—320, 360—372. — Bővített klny.: Kolozsvár 1907. [Későbbi megállapítás szerint csak egy vers Barakonyié.]

Ism.: *Gálos Rezső*, EPhK 1908. 630—632.

SEPRŐDI JÁNOS: A Kájoni-codex irodalomés zenetörténeti adalékai. = ItK **1909.** 129—146, 282—301, 385—424.

DÉZSI LAJOS: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. 2. A Vasady-codex. = ItK **1913.** 14—27. [Az 1613—1615 körüli kézirat kiadatlan énekeinek közlése.]

ALSZEGHY ZSOLT: A gyöngyösi toldalék. = Gyöngyösi Kalendárium **1914.** 74—94. — Klny. is. [Katolikus egyházi énekek közlése.]

DÉZSI LAJOS: Tatrosy György verseskönyve. = Ethn **1914.** 313—315. [Az 1618-i kézirat énekeinek közlése.]

DÉZSI LAJOS: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. 3. A Lugossy-kódex kiadatlan versei. = ItK **1914.** 80—97. [1629—1635 közötti kézirat.]

DÉZSI LAJOS: A Lugossy-kódex és kiadatlan versei. Bp. **1915.** 34 l. (M.Irtört. Értek. 11.)

Ism.: [*Velezdy Mihály*] *V. M.*, It 1915. 182—183.

DÉZSI LAJOS: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. 4. Mihály deák codexe. = ItK **1915.** 431—444. [Az 1679-i kézirat énekeinek közlése.]

DÉZSI LAJOS: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. 5. A Kuun-codex. = ItK **1916.** 50—74. [Az 1621—1647 közötti kézirat énekeinek közlése.]

DÉZSI LAJOS: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. 6. A Lipcsei codex. = ItK **1916.** 305—343. [Az 1615-i kézirat énekeinek közlése.]

FERENCZI ZOLTÁN: Petrovay Miklós énekeskönyve. = ItK **1916.** 201—219. [Az 1671—1672-i kézirat énekeinek közlése.]

HARSÁNYI ISTVÁN—GULYÁS JÓZSEF: Régi magyar versek a sárospataki könyvtárból. = ItK **1917.** 330—345. [Zilahi János: Phaeton tüze, 1698; Bónis Ferenc keserve, 1671; Károlyi István halálára, 1699; Tornya Borbála epitáphiuma, 1688; névtelenek.]

HARSÁNYI ISTVÁN: A sárospataki könyvtár XVII. századi verseskönyv-töredéke. = ItK **1918.** 72—87.

DÉZSI LAJOS: Régi magyar versek a gróf Zichy család zsélyi levéltárából. = ItK **1926.** 218—224.

DÉZSI LAJOS: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. 7. A Decsi-kódex. = ItK **1927.** 68—76, 225—243. [Az 1613-i kézirat énekeinek közlése.]

DÉZSI LAJOS: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. 8. A Körmendi kódex. = ItK **1928.** 225—251. [Az 1684-i kéziratból Baksai T. György „Magyar cronica"-ját, valamint névtelenek szerzeményeit közli.]

DOMOKOS PÁL PÉTER: A Csikcsobotfalvi kézirat. = ItK **1929.** 209—214. [Az 1675-i kéziratból katolikus egyházi énekek közlése.]

VARGA IMRE: Adalékok a kuruc költészethez Kabóthy István jegyzőkönyvéből. = ItK **1935.** 74—82. [1669—1670 körül.]

DOMOKOS PÁL PÉTER: Zemlény János kéziratos énekeskönyve. = ErdMúz **1939.** 355—364. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 113. [Az 1668-i kézirat énekeinek közlése.]

Szentsei daloskönyv. S. a. rend. *Buda János*. Bp. **1943.** 183 l. [Az 1704-i kézirat énekeinek közlése.]

BUSA MARGIT: A Thököly-kódex és kuruckori versei. (Egy XVII. századi kéziratos kötet ismertetése.) Bp. **1958.** 103 l., 3 t. (It.Füz. 13.)

Ism.: *Bán Imre*, Egyht 1958. 82—86. — *Varga Imre*, It 1959. 140—141. — *Komlovszki Tibor*, ItK 1961. 364—365.

Irodalom

Megjegyzés. A Kájoni János énekgyűjteményeire vonatkozó irodalom a 426. lapon található.

BOGISICH MIHÁLY: Cantionale et passionale hungaricum Societatis Jesu, residentia Turocensis. XVII-ik századbeli kath. énekgyűjtemény. Bp. **1882.** 47 l. (Értek.Ny. Széptud.Kből X. 8.)

KÁLMÁN FARKAS: A körmendi codex. = MProtEgyhIskFigy **1882.** 466—485. [Baksai Textoris György 1684-i „Magyar Cronica"-jának közlésével.]

KÁLMÁN FARKAS: Cantionale et passionale hungaricum. = EPhK **1884.** 237—249.

NAGY SÁNDOR: Szombatos codexek. Bp. **1884.** 411. (Értek.Ny.Széptud.Kből XII, 2.)

KÁLMÁN FARKAS: A Lugossy-codex. = DebrProtL **1886.** 317—318, 344—346, 353—354.

ERDÉLYI PÁL: „Költeményes régiségek." XVII. századi magyar kézirat. = MKsz **1891.** 45—56. [Hölischer-kódex.]

ERDÉLYI PÁL: A gyöngyösi toldalék. = MKsz **1898.** 225—233.

KELEMEN LAJOS: Egy régi protokollum könyvészeti adatai. = MKsz **1900.** 427—428. [Adatok graduálokról.]

ALEXICI, GHEORGHE: Material de limbă din „Codicele de Petrova". = Revista pentru Istorie, Archeologie și Filologie **1912.** XIII. 286 sk.

MARMORSTEIN ARTÚR: Szombatos kódexek. = MKsz **1913.** 113—122.

U[JVÁROSSY] SZABÓ GYULA: A Lugossy-kódex. = MKsz **1913.** 217—231.

HARSÁNYI ISTVÁN: Jegyzetek Petrovay Miklós énekeskönyvéhez. = ItK **1918.** 223—224.

DOMOKOS PÁL PÉTER: A csíki énekeskönyvek. = Székely Nemz. Múz. Emlk. Sepsiszentgyörgy **1929.** 102—112.

SZABÓ T. ATTILA: Az Erdélyi Múzeum Vadadi Hegedüs-kódexe. = ErdMúz **1931.** 131—155. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 36. [Kőröspataki János és egy névtelen történeti énekének közlésével.]

SZABÓ T. ATTILA: A Várfalvi Fodor énekeskönyv és két éneke. = ItK **1931.** 210—213. [XVII. századi szerelmi ének közlésével; új kiadása: RMKT XVII. század. 3. köt. Bp. 1961. 194—195.]

DEBRECZY SÁNDOR: A Vasady-kódex eredete. = KerMagv **1940.** 247—250.

KOVÁCS ISTVÁN: Somorjai énekmásolatok. = MNy **1963.** 363—365.

NYOMTATOTT ÉNEKESKÖNYVEK

Kiadások

KISDI BENEDEK: Cantvs catholici. 1651. S. a. rend. *Raffaelli R. Rafaela.* 1—2. köt. Bp. **1935.** 320 l. (MIR 35, 38.)

SZELEPCSÉNYI GYÖRGY: Cantus catholici. 1675 és 1703. S. a. rend. *Raffaelli R. Rafaela.* Bp. **1938.** 172 l. (MIR 39.)

Irodalom

BOGISICH MIHÁLY: Szegedi Ferenc Lénárt egri püspök énekes könyve 1674. év. Bp. **1886.** 80 l. (Értek.Ny.Széptud. Kből XIII, 9.)

WIESS-NÄGEL, STANISLAV: Kto je autorom spevnika Cantus Catholici? = Kultura (Trnava) **1935.** VII. 426. [Szőllősi Benedek.]

STRIPSKY HIADOR: A Cantus Catholici és szerzője. = ItK **1936.** 199—203. [Szőllősi Benedek.]

HAJNÓCZY IVÁN: A Cantus Catholici (1651) nyomdahelye és szerkesztője. = MKsz **1941.** 84. [Lőcse, Szöllősi Benedek.]

PAPP GÉZA: Szőllősi Benedek és énekeskönyveinek nyomdahelye. = MKsz **1967.** 78—87.

Egyes versek

EGYES SZERZŐK SZÖVEGEI ÉS IRODALMA

TOLDY FERENC: Gróf Zichy Péter XVII. századbeli eddig ismeretlen költőnk és versei. = ÚjMMúz **1851/52.** I. 259—275.

VARÁZSÉJI GUSZTÁV: Keglevich grófok mint költők. = Figy **1880.** IX. 149—157. [Keglevich Miklós 1660-i szerelmi énekének és Keglevich Gábor 1720-i alkalmi versének közlésével.]

THALY KÁLMÁN: Gr. Rákóczi Erzsébet mint költő. = Száz **1900.** 481—494.

DAMJÁN ISTVÁN: Abrugi György. = MKsz **1902.** 159—161. [Feltételezett zsoltárfordító, lásd alább: Kanyaró, 1908.]

ERDÉLYI PÁL: Vásárhelyi Péter. = Az Erdélyi Múzeum Egyesület 1. vándorgyűlésének emlékkönyve **1906.** 13—24. [Egy vallásos ének szerzője, a Vásárhelyi-daloskönyv feltételezett összeírója.]

KANYARÓ FERENC: Abrugyi György könyvnyomtatónk zsoltárfordító-é? = KerMagv **1908.** 270—274. [Damján 1902-i feltételezésének cáfolata.]

KOVÁCS SÁNDOR: Petrőczy István és Révay Erzsébet levelei. = Ösvény **1912/13.** 292—299; 1914. 41—51, 183—192; 1915. 218—235; 1916. 87—108. — Klny.: Bp. 1916. (M. Prot. Tört. Emlékek 1.) [Petrőczy és Révay egy-egy szerelmes versének közlésével.]

DÉZSI LAJOS: Kőrösi Radó István versei. = ErdMúz **1914.** 21—41.

ALSZEGHY ZSOLT: K. Fráter István versei Teleki Mihályhoz 1684-ből. = ItK **1917.** 201—214.

DÉZSI LAJOS: Paskó Kristóf és a „Kétszarvú ember". = Klebelsberg Emlk. Bp. **1925.** 395—401. [Egy 1663-i verses história szerzője mint Jókai-regényhős.]

PAYR SÁNDOR: Miszlai András, a kurucvilág költő-papja. = ProtSz **1928.** 159—164. [Egy 1704-i ének szerzőjéről.]

PAYR SÁNDOR: Sármelléki Nagy Benedek, mint énekíró. = TheolSz **1933.** 72—74. [Egy vallásos énekének közlésével.]

JENEI FERENC: Pázmány Miklós veszprémi főkapitány. = Veszprém m. Múz. K. **1963.** 161—170. — Klny. is. [Zrínyiről szóló versének közlésével.]

JENEI FERENC: Petkó Zsigmond. = ItK **1963.** 592—594. [Egy 1661-i katonaének szerzőjéről.]

ESZE TAMÁS: Ujváry Tamás versei. = ItK **1965.** 217—235, 348—363. [Két 1704-i történeti énekének közlésével.]

EGYES ANONYM SZÖVEGEK KÖZLÉSEI ÉS IRODALMA

Csepreg romlásáról (1621)

PAYR SÁNDOR: Az evangélikus Csepreg pusztulása. = ProtSz **1898.** 209—227.

RAJCZY MÁRIA MECHTILDA: Csepreg irodalmi múltja és népköltészeti hagyomá-

nyai. = SoprSz **1943.** 77—114, 171—241. — Klny. is. [Függelékben a „Csepreg romlásáról" szövegközlése.]

Kádár István éneke (1657)

KANYARÓ FERENC: Régi magyar vitéz Kádár István éneke. = ItK **1893.** 284—292.

DEÁK FERENC: Vitéz Kádár István éneke. (Rákóczy György 1657-iki lengyel hadjáratából.) = ItK **1907.** 300—332. [Szövegközléssel; a szerzőséget Ködi Farkas Jánosnak tulajdonítja.]

FERENCZI ZOLTÁN: Vitéz Kádár István éneke. = EPhK **1915.** 775—779. [Szövegközléssel.]

PAP KÁROLY: Vitéz Kádár István éneke. (Adalékok a históriás ének történeti hátteréhez.) = MNy **1927.** 461—467.

CSATKAI ENDRE: Felemelé Kádár szemeit az égre. = MNyr **1952.** 306. [Az ének egyik sorának utóéletéhez.]

ANGYAL ENDRE: Fölemelé Kádár szemeit az égre. = MNyr **1953.** 137—138.

DOBCSÁNYI FERENC: Fölemelé Kádár szemeit az égre. = MNyr **1955.** 110.

Verses etika (1690)

Lásd még Tótfalusi Kis Miklós irodalmát.

GÖRÖMBEI PÉTER: Szöllösi István ethikája 1690-ből. = MProtEgyhIskFigy **1883.** 552—553.

KONCZ JÓZSEF: Kaposi Sámuel s. pataki—gyulafehérvári tanár (1689—1719) rövid életvázlata és ethikája. = MProtEgyhIskFigy **1883.** 379—381; 1884. 156—158.

BAROS GYULA: Két vers a XVII. századból. = ItK **1909.** 180—198. [A verses etika és a „Jó gazdasszonyoknak dicsérete" közlése.]

A katekizmusi ének (XII. század vége)

VOLLY ISTVÁN: Katekizmusi ének. = Ethn **1937.** 465—468.

BERZE NAGY JÁNOS: A „katekizmusi ének" és a néphagyomány számszimbolikája. = Ethn **1939.** 111—135.

BERZE NAGY JÁNOS: A katekizmusi ének kérdéséhez. = Ethn **1940.** 482—484.

HELLER BERNÁT: Még néhány szó a katekizmusi énekről. = Ethn **1940.** 250—252.

JUHÁSZ MIKLÓS: Adat a katekizmusi ének magyarországi történetéhez. = Ethn **1943.** 252—253.

A nyúl éneke (XVII. század vége)

[TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF] T.: Nyúl-história. = MNy **1912.** 192.

Nyúl éneke, mellyben a maga nyomorúságát sirattya és ártatlanságát kinek-kinek eleibe adgya. Kiad. *Turóczi-Trostler József.* Gyoma **1938.** 16 l.

Ism.: [*Trócsányi Zoltán*] *Tr. Z.*, MKsz 1939. 85—86.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: A nyúl éneke és a farkas panasza. (Világirodalom magyar ponyván.) = ItK **1938.** 217—227., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 128—138, 557—559.

VEGYES VILÁGI VERSSZÖVEGEK

SZEDER FÁBIÁN: Bacchusnak véletlen rabsága ideiének leg-iobb korában. Régiség a XVII. századból. = FMoMin **1829.** 137—143.

[JANKOVICH MIKLÓS]: Brandenburgi Katalin hercegnének, Bethlen Gábor hitvesének, fejedelmi emlék könyvéről. = TudGyűjt **1830.** III. 40—59. [Egy 1630-i ének szövegének közlésével.]

[NAGY IMRE, ALSÓSZOPORI] RÉPCEMELLÉKI: Egy XVII. századbeli históriai költemény. = ÚjMMúz **1853.** I. 91—96. [Báthori Gábor halotti búcsúztatójának közlése; újabb kiadása: RMKT XVII. század. 1. köt. Bp. 1959. 455—459.]

KEMÉNY JÓZSEF: Az ilyefalvi hajdani erősség emléke. „Kastély" és „vár" nevezet alatt. = ÚjMMúz **1854.** II. 29—43. [Egy 1658-i történeti ének közlésével.]

SZILÁGYI SÁNDOR: Kecskeméti anyakönyvi feljegyzések. = SpFüz **1860.** 338—355. [Székudvari János 1707-i verses krónikájának közlése.]

SZEKERES MIHÁLY: Ének a XVII. századból. = SpFüz **1865.** 843—848. [1701-i történeti ének közlése.]

HORNYIK JÁNOS: Kecskemét város története, oklevéltárral. 4. köt. Kecskemét **1866.** [397—414: Székudvari János 1707-i verses krónikájának közlése.]

SZABÓ KÁROLY: Egy gúnyirat a váradi ref. esperestség presbyterianus papjai ellen, 1655-ből. = MProtEgyhIskF **1870.** 590—598.

NAGY IVÁN: Bezzegh György és veje. = Száz **1874.** 369—379. [Sréter János egy 1689-i szerelmes versének közlésével.]

SZILÁGYI SÁNDOR: Gúnyirat Bethlen Gábor idejéből. = Száz **1875.** 382—396. [Szövegközlés; szerzőjének megállapítása: Révész Kálmán, Száz 1897., lásd alább.]

THALLÓCZY LAJOS: Egy XVII. századbeli magyar versecske. = Figy **1876.** I. 107—108.

KISS KÁLMÁN: A szathmári csizmadiacéh régi jegyzőkönyvéből. = TT **1878.** 705—706. [1657-i történeti ének közlésével.]

Nagy Gyula: Egy ismeretlen nő-költő. = Figy **1878.** IV. 151. [Egervári Justina 1708-i versének közlése.]

Thaly Kálmán: Egy anti-demokraticus ének a kurucvilágból. 1675. = Figy **1878.** V. 57—59.

Thallóczy Lajos: Alvinczi Péter akrostichonja. = Figy **1878.** IV. 50—51. [1679-i magyar vers közlése.]

Lévai István: Saarosi Márton költeménye 1605-ből. = Figy **1879.** VII. 311—313. [Újabb kiadása: RMKT XVII. század. 1. köt. Bp. 1959. 359—360, 614—617.]

Szinnyei József: Két verses krónika a XVII. századból. = TT **1879.** 372—382. [Tunyogi Sámuelről és Tesla Mihályról szóló énekek közlése.]

Koncz József: Lupuj vajdáról ismeretlen XVII. századi magyar ének. = MKsz **1880.** 284—297.

Dietz Sándor: A legrégibb magyar erdészeti munka 1656-ból. = MKsz **1882.** 36—39. [Oroszhegyi Mihály versének közlése.]

Gróf Pázmány Miklós könyvfeljegyzése gróf Zrínyi Miklós költőről. = MKsz **1882.** 248—249. [Magyar vers közlése.]

Petri Mór: Igen szép siralmas ének a XVII. századból. = Pesti Napló **1887.** 122. sz. [Beregszász romlásáról szóló 1657-i ének közlése.]

Szilágyi Sándor: Borsáti Ferenc ismeretlen iskolai alkalmi költeménye 1656-ból. = MKsz **1887.** 93—99.

Pettkó Béla: Régi gúnyversek. = TT **1888.** 270—284. [Prépostvári Zsigmondról, 1631, és Apafi udvaráról.]

Kemény Lajos: Probatio calami. = TT **1890.** 196—197. [Magyar nyelvű versikék közlése 1632-ből és 1651-ből.]

Pettkó Béla: Egy magyar vers 1670-ből. = Száz **1890.** 425—429. [Új kiadása: RMKT XVII. század. 3. köt. Bp. 1961. 156—158.]

Majláth Béla: Adalékok Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárának 1. kötetéhez. = MKsz **1891.** 131—141. [Demeter György: Zrínyi haláláról és egy névtelennek a nád dicséretéről szóló énekei közlésével.]

Majláth Béla: Régi magyar egyleveles nyomtatványok a M. N. Múzeum könyvtárában. = MKsz **1891.** 66—72. [Perlaki J. Dániel 1710-i alkalmi versének közlésével.]

Révész Kálmán: Egy régi vers a tánc ellen. = ItK **1893.** 449—456. [1668—1697 közötti vers közlése.]

Szeremley Barna: Egy labanc vers az 1681-i országgyűlésről. = ItK **1893.** 318—329.

Révész Kálmán: Egy Bethlen Gábor korabeli pasquillusról. = Száz **1897.** 374. [A Szilágyi Sándor által 1875-ben közölt vers szerzője Körmendi Lukács.]

[Szilády Áron] Sz. Á.: Pasquillus. Cantio apologica. = ItK **1897.** 40—54. [1631-i szöveg közlése.]

Bartha József: Barcsai Ákos csatájáról való gúnydal. = ItK **1898.** 189—191. [1659-i szöveg közlése.]

Dézsi Lajos: Váradi Mihály verse Bethlen Gábor haláláról. = MKsz **1898.** 372—384. — Klny. is.

Borsos István: Adatok a magyar időmértékes verselés történetéhez. = ItK **1900.** 472—473. [Kismarjai Veszelin Pál 1641-i és Sélyei Balog István 1655-i versének közlése.]

Gombos Albin: Régi magyar ének. = ErdMúz **1901.** 49—52. [Bethlen Gábor haláláról szóló ének közlése.]

Zsák J. Adolf: Belmezei Fráter Pál verse feleségéhez 1660 körül. = ItK **1901.** 66—67.

Borsos István: Iskolai dolgozatok 1704-ből. = ProtSz **1903.** 35—38. [Köztük magyar és latin versek is.]

Czeizel János: Adalék a mértékes magyar verselés történetéhez. = EPhK **1903.** 187—188. [Kövesdi Pál 1656-i halotti emlékversének közlése.]

Dékáni Kálmán: Az 1649. országgyűlés alkalmával Keviczky János ellen írt gúnyvers. = ItK **1903.** 247.

Földváry László: Egy s.-pataki deák tréfás predikátiója. = ItK **1903.** 199. [1674-i versike közlése.]

R[ugonfalvi-] Kiss István: Váradi Szabó György két verse. (1699—1703.) = ItK **1903.** 85—89.

Lukinich Imre: Dicsőítő vers Kemény Jánosról. = ErdMúz **1903.** 591—592.

Lukinich Imre: Adatok a magyar műfordítás történetéhez. = EPhK **1904.** 78—80. [Tolnai István 1611-i fordításának közlése; új kiadása: RMKT XVII. század. 1. köt. Bp. 1959. 454—455, 640—641.]

Zsoldos Benő: Bánatban esett Magyar Népnek keserves versei . . . = SpFüz **1905.** 167—170. [Almási Péter 1695-i versének közlése.]

[Szilády Áron] sz.: A Vásárhelyi Daloskönyv CXXV. számú csonka darabjának variánsa. = ItK **1906.** 496—497. [Cigánycsúfoló ének közlése; új kiadása: RMKT XVII. század. 3. köt. Bp. 1961. 172—175.]

Borbély Sámuel—[Erdélyi Pál] E. P.: Cantio Gabrielis Bethlen. = ErdMúz **1907.** 49—51.

Kanyaró Ferenc: Felvinczi György kuruc énekei. = ErdMúz **1908.** 173—175. [Két 1704-i ének közlése; a szerző későbbi megállapítás szerint nem Felvinczi, hanem egy névtelen.]

Kemény Lajos: Szathmári András. = ItK **1908.** 496—497. [Szilády Áron megjegyzéseivel. — Magyar versike közlése 1696-ból.]

Lampérth Géza: Egy kuruc-korabeli verses pasquillus. = ItK **1908.** 479—480. [1706-i vers közlése.]
Bitzó Sarolta: Historia egy Pyramus nevű ifiuról és Thysberül, kik egy máshoz való szeretetekért halálokat nem szánták. = EPhK **1910.** 808—809. [1621-i széphistória közlése.]
Harsányi István: Adalékok a magyar időmértékes verselés történetéhez. = EPhK **1910.** 737—741. [Szilvásújfalvi Imre, Alvinczi Péter, Pázmány Péter, Szenci Molnár Albert, Miklós deák, Kapossi Sámuel és Apáthi Miklós időmértékes verseinek közlése.]
Végváraljai verstöredék. = Száz **1910.** 781. [1631-i versike közlése.]
Závodszky Levente: Ismeretlen virágének Bashalmán. = MNy **1911.** 458—459. [XVII. század eleji versike közlése; új kiadása: RMKT XVII. század. 3. köt. Bp. 1961. 20.]
Harsányi István: Egy Rákóczi-korabeli ének eddig ismeretlen változata. = SpRefL **1912.** 326—327.
Harsányi István: Két újabb adalék a magyar időmértékes verselés történetéhez. = EPhK **1912.** 484—485. [Medgyesi Pál 1636-i és Szokolyai István 1648-i versének közlése.]
Raffay Sándor: A hallei magyar könyvtár. = TheolSzaklap **1913.** 244—261. [1688-i és 1701-i alkalmi versek közlése Privigyei Miklós versgyűjteményéből.]
Lukinich Imre: A kuruc kor költészetéhez. = Száz **1914.** 78—79. [Két szerelmi ének közlése; új kiadásuk: RMKT XVII. század. 3. köt. Bp. 1961. 518.]
Ferenczi Zoltán: Négy sor magyar vers Klesch Cristophorus Dániel latin dissertatiójában. Jena, 1690. = EPhK **1917.** 249—250. [Hegyfalusi Asbóth János versének közlése.]
Harsányi István: Adalékok a magyar időmértékes verselés történetéhez. = EPhK **1917.** 591—595. [Czeglédi István 1671-i, Nádudvari P. Sámuel 1690-i és XVIII. századi névtelenek verseinek közlése.]
Dékáni Kálmán: Kuruckori énekek. = ItK **1918.** 390—396. [Két házasének közlése.]
Harsányi István: XVII. és XVIII. századi verses találós mesék a sárospataki könyvtárból. = ItK **1918.** 315—321.
Ferenczi Zoltán: Egy ismeretlen magyar vers 1655-ből. = MKsz **1919.** 107—110.
Badics Ferenc: Ismeretlen kuruc-kori versek. = ItK **1923.** 187—194. [Egy 1664-i és egy 1711-i vers közlése.]
Hajnóczy Iván: Ének a részegségről. = MKsz **1926.** 121—122.
Badics Ferenc: Két kuruckori költemény. = ItK **1927.** 87—91. [Rákóczi Ferenc buzgó éneke 1703-ból és az „Új módi szokások" című ének közlése.]
Szabó T. Attila: Egy ismert és egy ismeretlen kuruckori ének. = ErdMúz **1930.** 271—277. [A holdvilági veszedelemről való, 1704-i ének közlésével.]
Szabó T. Attila: Lupuj vajda történetének ismeretlen változata. = ItK **1930.** 353—359. [1658-i történeti ének közlése, szerzője talán Kájoni János.]
Veress Endre: Újabb töredék a Lupuj és Máté vajda hartzáról való énekből. = MKsz **1930.** 274—281.
Trencsényi-Waldapfel Imre: A Lugossy-kódex éneke a gyöngyökről. = EPhK **1931.** 135—138. [Az 1629-i kódex egy énekének közlésével.]
Dömötör Sándor: Magyar adomaváltozatok. 5. A fogadósnak tetsző nóta és falucsúfolóink. = Népünk és nyelvünk **1932.** 185—190. [A kuruckori Fennyen tartod nagy orrodat . . . kezdetű ének egy 1806-i változatának közlésével.]
[Trencsényi-]Waldapfel Imre: XVII. századi fordítás-töredék Horatiusból. = ItK **1934.** 402.
Turóczi-Trostler József: Nosce te ipsum. Kép és motívum világirodalmi vándorútjához. = MKsz **1937.** 50—56. — Klny. is., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 146—149, 559—560. [1624-i magyar nyelvű emblémavers közlésével.]
Herepei János: Actaeonról írt széphistória. (XVII. század harmadik negyede.) = ItK **1939.** 169—174.
Perényi József: Kolozsvár siralmai. = ItK **1939.** 48—58. [Két vers a XVII. század végéről.]
Szabó T. Attila: Egy XVII. századi „Házasok éneki". = ItK **1939.** 180—182. [1650 körüli ének közlése; szerzője talán Czegei Vass János.]
Gálos Rezső: Névnapi köszöntő a XVII. század végéről. = ItK **1941.** 296.
Gálos Rezső: A Rákóczi Lászlóról szóló ének egy ismeretlen kézirata. = ItK **1941.** 392.
Sárkány Oszkár: Két ismeretlen költő. = It **1941.** 183—189. [Gyulai Fr. Márton két 1623-i és Lipthay András két 1702-i versének közlése.]
Sárkány Oszkár: Feddőének a XVII. század elejéről. = It **1942.** 48—49. [Pápay János 1607-i versének közlése; új kiadása: RMKT XVII. század. 1. köt. Bp. 1959. 349, 607—610.]
Herepei János: Apafi Miklós és Teleki Anna házasságkötése alkalmával készített egyleveles nyomtatványok. = ErdMúz **1944.** 480—481. [Egy 1676-i lakodalmi emlékvers közlésével.]
Sárkány Oszkár: „Az első magyar költő-

nő". = It **1944.** 80—83. [Serényi Andrásné Eszterházy Magdolna (?) 1653—1672 között írt kesergő énekének közlése.]

Szabó T. Attila: Egy állítólagos Kemény-ének. = ErdMúz **1945.** 120—122. [„Kemény János éneke" közlésével.]

Herepei János: XVII. századbeli adatok egyleveles nyomtatványainkhoz. = ErdMúz **1947.** 123—125. [Egy lakodalmi emlékvers közlésével.]

Eckhardt Sándor: Egy szerelmesvers-fogalmazvány a XVII. század elejéről. = ItK **1953.** 233—236. [Szövegközlés; új kiadás: RMKT XVII. század. 3. köt. Bp. 1961. 62—63.]

Csatkai Endre: Soproni diákverselők a 17. század derekán. = SoprSz **1955.** 75—85. [Dömötöri György Vitnyédi István feletti és Zrínyi feletti gyászverseinek közlésével.]

Tarnóc Márton: Batthyány Ádám levele Lobkovitz Poppel Évához. = ItK **1957.** 402—403. [Verses levél közlése.]

Kiss Sándor: Egy vers 1701-ből. = ItK **1958.** 77. [Szerelmi vers közlése, szerzője talán Farczadi György.]

Szigeti József: Ismeretlen versek egy XVII. századi kézírásos könyvben. = NyItudK **1959.** 122—126. [Szerelmi énekek; új kiadásuk: RMKT XVII. század. 3. köt. Bp. 1961. 547—550.]

Szabó György: Kiadatlan vers a XVII. századból. = NyItudK **1960.** 142—143. [Szerelmi ének közlése.]

Borzsák István: Pannonismus Slavonico-Germanicus. = ItK **1961.** 50—51. [Timotheus Hillarius Binnerus 1665-i versikéjének közlése.]

Kerényi Grácia: A lengyel költészet első magyar fordítójáról. Kiadatlan vitézi ének Thököly korából. = FK **1964.** 141—144.

Alszeghy Zsolt: Az Epitaphion Katastrophikon. = ItK **1966.** 158—159. [Vásárhelyi Kerekes István 1618-i versének ismertetése.]

Angyal Endre: Egy ismeretlen vasi költő a XVIII. századból. = VasiSz **1966.** 460—461. [Körmendi Kis Péter 1705-i versikéjének közlése.]

Jügelt, Karl-Heinz: Elfelejtett magyar versek XVII—XVIII. századi külföldi disszertációkban. = ItK **1967.** 464—468. [Filiczki János 1607-i, Günther András 1656-i, Dalnaki N. János 1674-i, Asboth János 1715-i, Rumy Sámuel 1717-i, Wachsmann András 1722-i és Deáki Sámuel 1739-i alkalmi versének közlése.]

Angyal Endre: Adalékok Vas megye XVII—XVIII. századi irodalom- és művelődéstörténetéhez. = VasiSz **1968.** 305—309. [Körmendi Kis Péter 1705-i versikéje, Weissbeck János 1687-i német nyelvű gyászbeszéde és egy magyar vonatkozású alkalmi német vers.]

Jügelt, Karl-Heinz: Ungarische Gelegenheitsdichtung des 17. und 18. Jahrhunderts in der Universitätsbibliothek Jena. = Studien zur Geschichte der deutsch-ungarischen literarischen Beziehungen. Berlin **1969.** 100—112. [Timotheus Hillarius Binnerus 1665-i, Veres György 1695-i, Rumy Sámuel 1717-i, Kalisius Kristian de Kális 1717-i, Mayoor Sigmond 1721-i és Oroszlany Caroly 1721-i alkalmi verseinek közlésével.]

Varga Imre: Ismeretlen németellenes vers 1664-ből. = ItK **1969.** 477—479.

Hőgye István: Nádasdy Ferenc sírverse. = VasiSz **1970.** 143. [Magyar nyelvű sírvers közlése, melyet a közlő az 1671-ben kivégzett Nádasdy Ferencnek tulajdonít.]

Vigh Károly: Szerelmi ének 1633. évi tanúvallomásokban. = NyItudK **1970.** 377—378.

VEGYES VALLÁSOS VERSSZÖVEGEK

Thaly Kálmán: Érdekes reform. egyházi irodalmi régiségek. = ProtEgyhIskL **1862.** 1560—1566. [A XVII. század 2. feléből való Kazay-kódex egy imájának és egy énekének közlése.]

Ballagi Aladár: Régi magyar vallásos énekek. = ProtEgyhIskL **1877.** 758—761. [Egy XVII. század végi és egy XVIII. század közepi ének közlése.]

Deák Farkas: Egy „Vanitatum vanitas"-féle költemény a XVII. század első feléből. = Figy **1877.** III. 62—64.

Deák Farkas: Két verses búcsúztató a XVIII. század elejéről. = TT **1881.** 344—356. [Uzoni Béldi Kelemen 1699-i és Sárosi András 1724-i halotti búcsúztatójának közlése.]

Görömbei Péter: Halotti énekek a XVIII-ik század első éveiből s még valami. = = SpL **1882.** 301—302. [Herczegszőllősi István 1702-i búcsúztatójának közlése.]

Kálmán Farkas: A körmendi codex-ből. = MProtEgyhIskF **1883.** 251—253. [Névtelen vallásos versei az 1684-i kéziratból.]

Nagy Sándor: Adalékok XVI—XVII. századbeli elbeszélő költészetünk irodalmához. = EPhK **1885.** [172—182: Varsóczi István 1635-i bibliai históriájának közlése.]

Acsády Ignác: Halotti búcsúztató 1633-ból. = ItK **1891.** 131—136.

Kanyaró Ferenc: Az üldözés napjaiból. 2. Ecclesia unitaria lamentans. = KerMagv **1892.** 158—160. [Bölöni Farkas Mózesnek tulajdonított ének közlése.]

Sámuel Aladár: Adat búcsúztató irodalmunkhoz. (Búcsúztató Bocskay István

zempléni főispán fölött.) = ProtKözl **1892.** 181—183, 190—191, 199. [1672-i ének közlése.]

Széll Farkas: Adalékok Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárához. = MKsz **1892/93.** 223—224. [Két vallásos ének közlése egy 1632-i nyomtatványból.]

Kanyaró Ferenc: A CXV-ik zsoltár Báthory Zs. korában. = KerMagv **1895.** 221—225. [Unitárius ének közlése; új kiadása: RMKT XVII. század. 4. köt. Bp. 1967. 72—73.]

Kanyaró Ferenc: Elegiák Barcsai Gáspár haláláról. = ErdMúz **1898.** 217—221. [XVII. század végi verses sírfelirat közlése.]

Balló István: Kemény Simonné Perényi Kata halotti dicsérete. = ErdMúz **1899.** 104—107.

K. Nagy Sándor: Egy halotti ének 1677-ből. = ProtEgyhIskL **1899.** 527—529. [Zilahi János írta saját halálára.]

Sámuel Aladár: Búcsúztató Bocskay István fölött. (Írta Tolnai S. István.) = ProtSz **1899.** 614—623. [1672.]

Hazai Hugó: Szombatos imádságok. = IMIT Évk. **1900.** 205—242. [Szombatos énekek közlése; új kiadásuk: RMKT XVII. század. 5. köt. Bp. 1970.]

Görög Ferenc: Egyleveles nyomtatványok. = ItK **1901.** 89—105. [Latin—magyar gyászversek és prédikációk 1673—1718 között.]

Kelemen Lajos: A marosvásárhelyi református temető legrégibb sírkövei. = ErdMúz **1909.** 154—161. [Köztük egy magyar verses is 1648-ból.]

Gragger Róbert: Néhay nemzetes Keczer Menyhart ur tette [!] felet 1683 die 8 Martij. = ItK **1910.** 207—214.

Hegyaljai Kiss Géza: Torna Borbála sírverse 1688-ból. = ItK **1930.** 361.

Viski Károly: A Kánai mennyegző változata 1824-ből. = Népünk és Nyelvünk **1930.** 54—56. [A XVII. század közepéről való ének változatának közlése.]

Gulyás József: Ismeretlen verstöredék a XVII. század második feléből. = ItK **1937.** 305—306. [Halotti ének közlése.]

Herepei János: Ifjú Hertel Péter és Balási késcsináló Jakab özvegyének sírverse. (1647.) = ErdMúz **1940.** 148—152.

Varjas Béla: Bornemisza Anna halálára kiadott kárta. = MKsz **1940.** 267—270. [1688-i vers közlése.]

Bán Imre: Egy provinciális egyházi költő 1639-ből: Balassagyarmati T. Mátyás. = Egyht **1944.** 334—335. [Egy énekének közlésével.]

Herepei János: Idősebb Szathmári Baka Péterné és fiacskája siratója. 1633. = Egyht **1944.** 120—123.

Rajeczky Benjamin: „Kaszás e földön a halál . . .” = NéprK **1958.** 1—2. füz. 26—30. [XVII. századi katolikus egyházi ének folklorizációja, szövegközléssel.]

Bognár András: Régi magyar szövegek. = MNy **1970.** 480—485. [Vallásos versek közlésével.]

EGYES VERSEK IRODALMA

Kanyaró Ferenc: Bethlen Gábor diadaléneke. = ErdMúz **1893.** 262—263.

Havas Adolf: Glosszák a Komáromi-énekeskönyvhöz. = EPhK **1900.** 199—209. [A Mit tréfálsz Cupido . . . kezdetű átokversről.]

Horváth János: Ének az gazdagrul. = EPhK **1914.** 329—332. [Szövegközléssel. — *Alszeghy Zsolt* hozzászólása: Uo. 500. — *Horváth János* válasza: Uo. 501—503.]

Horváth János: „Thúry György éneke.” = It **1914.** 393—401.

Horváth János: „Thúry György éneke.” = It **1917.** 501.

Pataki Henrik: A „Csordapásztorok” karácsonyi ének szerzője. = ItK **1930.** 94—95. [Nem Szentmihályi Mihály (XVIII. század vége), mert az ének már 1651-ben ismert volt.]

Dömötör Sándor: A cigányok temploma. = ErdMúz **1931.** 391—403. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 41.

Alszeghy Zsolt: A Szencsey-daloskönyv egyik énekéhez. = It **1933.** 209. [Hegyi Pál énekéhez.]

M. T.: Két szegénylegénynek egymással való beszélgetése. = It **1940.** 107. [Az ének keletkezési idejéről, tévesen.]

Turóczi-Trostler József: Fenékkel felfordult világ. Tanulmány a mesés képzetek (hazug mese) történetéből. Bp. **1942.** (Klny. Libanon.)

Turóczi-Trostler József: A tótágastálló világ. Két régi versünk képzettörténeti és irodalomtörténeti vonatkozásai. = EPhK **1943.** 337—365. — Klny.: Bp. 1944., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 281—307, 579—584. [„Világhoz szabott ének” — „Állatlakodalom.”]

Turóczi-Trostler József: A „Nagyidai cigányok” családfájához. Egy régi magyar ponyvavers irodalmi vonatkozásai. = Az Orsz. Néptanulmányi Egyesület Évk. **1944.** 130—139., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 318—328. [„Czigányokról való História.”]

Esze Tamás: A szegénylegény éneke. = M.Száz. Bp. **1948.** 131—141.

Esze Tamás: Két szegénylegény egymással való beszélgetése. = It **1949.** 254—262.

Esze Tamás: Őszi harmat után. = It **1950.** 2. sz. 64—70.

Esze Tamás: A Szegénylegények Éneke. = ItK **1953.** 5—28.

Klaniczay Tibor: Kapádból is csinálj fegyvert. = Csill **1954.** 269—278.

Klaniczay Tibor: A Rákóczi-szabadságharc legszebb éneke. = It **1954.** 19—22., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 506—527. [Az előző tanulmánnyal együtt.]

Alszeghy Zsolt: A Rákóczi-eposz. = ItK **1958.** 517—524. [II. Rákóczi Györgyről szóló eposz ismertetése, részletek közlése.]

VEGYES ADALÉKOK

—én: Egy lantost ábrázoló kép 1630-ból. = ItK **1891.** 46—47.

Kemény Lajos: Tizenhetedik századbeli pasquillusok. = ItK **1906.** 93—100. [Említések; az egyik szerzőről, Egressy Jánosról részletesen.]

Eckhardt Sándor: Apáti Ferenc feddő éneke és a Csinom Palkó. = It **1912.** 107—108. [Párhuzamos helyek.]

Kovács Dezső: A XVII. századi magyar líra klasszikus vonatkozásai. = ItK **1913.** 60—64.

Stoica Vazul: Egy virágének XVII. századbeli román fordítása. = It **1913.** 455—457.

Walter Gyula: A Radvánszky kódex és a Vásárhelyi Daloskönyv. = EPhK **1915.** 157. [Mindkettőben megvan a barátságról szóló ének.]

Eckhardt Sándor: Ariosto nálunk a XVII. században. = It **1916.** 287—288. [A kéziratos szerelmi költésben.]

Harsányi István: Balassa istenes énekeinek függelékében közölt két ének szerzője. = ItK **1925.** 248—249. [Kőrösi István és Szepsi Csombor Márton.]

Veress, Endre: Cântece istorice vechi ungureşti despre Români. Bucureşti **1925.** 40 l. (Academia Română. Memoriile secţiunti literare. Ser. III. Tom. III. Mem. 1.)

Lajtha László: A „Basa Pista" népballada történeti háttere. = ZeSz **1928.** 48. [Őse talán egy 1657-i elveszett történeti ének.]

Szabolcsi Bence: Egy kurucdallam régi feljegyzései. = ZeSz **1928.** 61—64. [A „Szegénylegény éneke" dallamai.]

Gálos Rezső: Kuruckori versek szerzői. = ItK **1939.** 294. [Dobai István, Visi Anna, Nemes János; versfőkből kiolvasott nevek.]

Lengyel Dénes: Florentina és Verhovay énekeskönyvének Querela puellae-je. = It **1939.** 30—31.

Danczi Villebald: A horvát egyházi népénekek magyar vonatkozásai. = KatSz **1940.** 280—282.

Petró Sándor: Adatok népének-szövegeink történetéhez. = Magyar Kórus **1940.** 720, 740, 772; 1941. 796. [A XVII—XVIII. századi katolikus egyházi énekköltészetről.]

Szabó T. Attila: Két népdalunk szövegének forrása. = ErdMúz **1941.** 259—264. [„A diák dicsérete" és „A vén leány panasza".]

Szabó T. Attila: A diák dicsérete. = ErdMúz **1944.** 486—487. [Pótlás az előző cikkhez.]

Esze Tamás: Egy siralmas ének. = Az Út **1952.** máj. 11—17. [Dányádi János énekéről.]

Esze Tamás: A bujdosók énekei. = Az Út **1953.** 34. sz. [XVII. század végi versekről.]

Esze Tamás: Aranyszemek az iszapban. A halotti búcsúzókról. = Az Út **1954.** 29. sz.

Hajdú András: A Kájoni kódex egyik cigánynyelvű dala (1639). = Ethn **1955.** 482—486.

Schram Ferenc: Adalékok népénekeink és népdalaink szövegkapcsolataihoz. = NéprK **1956.** 87—95.

Schram Ferenc: Adalékok betlehemesjátékaink dallamainak eredetéhez. = ZTT **1957.** VI. 461—501. [A XVII—XVIII. századi katolikus egyházi énekköltészet folklorizációja.]

Stoll Béla: Ovidius egyik helye a magyar népköltészetben. = AntTan **1957.** 124—126. [A XVII. századi kéziratos költészetben is.]

Tóth József: A kuruc kor vasi költészete. = Vasi élet és irodalom. Szombathely **1957.** 27—34.

Herepei János: Temetési szokások. = Egyht **1958.** 197—202. [A magyar verseket tartalmazó kártákról is.]

Turóczi-Trostler József: Cibere bán és Konc vajda. = MTA I. OK **1958.** XIII. 171—183.

Herepei János: Adatok régi magyar versekről. = ItK **1962.** 477—492. [Egy 1600-ban készült kéziratos graduál. — Készült-e verses kárta Bethlen Gábor temetésére. — Kolosi Török István verses könyvének megjelenési ideje. — Gyerőffi Györgyről írott ének töredéke. (1670 körül.) — Egy régi magyar disztikon. — XVII. századbeli találós mesék. — Benei György és Huszár Mihály ispotálymestereket dicsőítő vers. (1694.) — Venter Sámuel búcsúztatója. (1694.) — Versfoszlányok. (1818—1819.)]

Esze Tamás: Egy fejezet a Rákóczi-szabadságharc könyv- és irodalomtörténetéből. = KvKt **1964.** [103—110: Halotti búcsúztatókról.]

Sill Ferenc: Náray György liturgikus feljegyzései. = Vig **1965.** 491—494. [A hazai éneklési szokásokról.]

Esze Tamás: Esze Tamás és Kassa. = A kassai Batsányi-kör Évk. 1965—1968. Pozsony **1969.** [Az 1706-i kassai ostromról és a Szegénylegény éneke c. versről.]

Nem hiteles szövegek kérdése

A THALY-FÉLE „KURUC KÖLTÉSZET" IRODALMA

Ferenczi Zoltán: A kurucvilág énekei. = Figy **1880.** VIII. 43—69, 122—139, 205—213.

Kis Sándor: A kurucvilág költészete. 1. Rákóczy előtti korszak. = A kolozsvári kegyes tanítórend főgymn. ért **1886/87.** 3—98. — Klny. is.
Ism.: [*Kelemen Béla*], EPhK 1888. 818—819.

Kiss Ferenc: A kuruc költészet protestáns szempontból. = ProtSz **1894.** 665—692.

Badics Ferenc: A kurucvilág költészete. = B. F.: Irodalomtörténeti tanulmányok. Bp. **1898.** 31—63.

Gagyi Dénes: A kuruc idők epikája. = Az egri főreálisk. ért. 1899/**1900.** 3—39.
Ism.: *Szabó Ignác*, EPhK 1900. 584.

Gencsy István: Vázlatok a kuruc világ költészetéről. Bp. **1900.** 30 l.

Dombi Márk: Rákóczi Ferenc a költészetben. Baja **1904.** 38 l. (Klny.: Bajai kath. főgimn. ért. 1903/04.)
Ism.: *Major Károly*, EPhK 1905. 71.

Gagyhy Dénes: A Rákóczi-kor elbeszélő költészete. Bp. **1904.** 98 l.
Ism.: [*Váczy János*] —*y* —*s*, Száz 1904. 719—720. — *Janitschek Béla*, EPhK 1905. 248.

Bajza József: A kuruc elbeszélő költészet ismertetése. Bp. **1906.** 69 l.
Ism.: *Császár Elemér*, Száz 1906. 854—855.

F. Deák Ferenc: Irodalomtörténeti tanulmányok a kuruc költészet köréből. A kuruckori szerelmi lantos költők. A kuruckori népköltészet. Függelékül: Székelyföldi köszöntő és üdvözlő versgyűjtemény. Bp. **1909.** 66 l.
Ism.: *Bajza József*, EPhK 1909. 690—691.

Láng István: A kuruckor szelleme a kuruckor költészetében. = L. I.: Tanulmányok. Nagyvárad **1914.** 21—48.

A THALY-FÉLE „KURUC VERSEK" HITELESSÉGÉNEK KÉRDÉSE

Horváth János: Kuruc dalpör. = MFigy **1913.** II. 223—226., és H. J.: Tanulmányok. Bp. 1956. 90—93.

Ignotus: Kurucballadák. = Nyug **1913.** II. 591.

Riedl Frigyes: A kuruc balladák. = It **1913.** 417—452. [A kérdés felvetése.]

Simonyi Zsigmond: A kuruc balladák körül . . . = MNyr **1913.** 423.

Tolnai Vilmos: Kuruckori irodalmunk szövegeiről. = EPhK **1913.** 408—412.

Vértes Sándor: A Bujdosó Rákóczi című költemény. = EPhK **1913.** 441—442.

Zolnai Gyula: A kuruc költészet nyelvéhez. = MNyr **1913.** 423.

Beke Ödön: Éjt-nap. = MNyr **1914.** 37—38.

Fehérváry Dezső: A kuruc balladák szövegkritikájához. = It **1914.** 253—254.

Harsányi István—Gulyás József—Simonfi János: A kuruc balladák hitelessége. Riedl professzor érveinek cáfolata. Sárospatak **1914.** 100 l. (Bővített klny. a SpRefL 1913—1914. évfolyamaiból.)
Ism.: *R. I.*, RefSz 1914. 472. — *Rimóczy Elek*, It 1915. 32.

Harsányi István—Gulyás József—Simonfi János: A kuruc dalok forrásairól. = Ethn **1914.** 156—164, 232—249; 1915. 132—137, 301—303; 1916. 225—229; 1917. 266—277.

Komlós Aladár: A kuruc balladák hitelességének kérdése. = It **1914.** 461—463.

Simai Ödön: Síkság. = MNy **1914.** 230—233.

[Simonyi Zsigmond] Kovács Márton: A kuruc balladák. = MNyr **1914.** 37.

Szily Kálmán: Mindenki. = MNy **1914.** 289—293.

Tolnai Vilmos: A kuruc balladák hitelességéről. = EPhK **1914.** 656—674.

Király György: A kuruc balladák hitelességének kérdése. = BpSz **1915.** 142. köt. 136—144.

László Zsigmond: Nyelvmelódia és hangminőség. = EPhK **1915.** 7—19.

Réthei Prikkel Marián: „Fakó lovam a Murza". = EPhK **1915.** 434—436.

Réthei Prikkel Marián: A kuruc balladák vitájához. = EPhK **1915.** 71—72.

Szily Kálmán: Mindenik, nem pedig mindenki. = MNy **1915.** 172—173.

R. Vozáry Gyula: Egy kuruc dal sorához . . . = MNyr **1915.** 185.

Weber Artúr: A kurucballadák kérdéséhez. = EPhK **1915.** 436—438.

Elek Oszkár: Laczkovics János a kuruc költeményekről. = Ethn **1916.** 239—240.

Maár Ernő: Még egyszer mindenki. = MNy **1916.** 173—175.

[Sebestyén Gyula] S. Gy.: Thaly „Megöltek egy huszárt" kezdetű kuruc balladájáról. = Ethn **1916.** 314—315.

László Zsigmond: A kuruc balladák. Bp. **1917.** 48 l.
Ism.: *Haraszti Emil*, EPhK 1918. 57—59. — [*Horváth János*] *G. Gy.*, It 1918. 320—322. — *Wagner József*, ItK 1918. 229—234.

Riedl Frigyes: A „Kölesdi harcrul" című ballada. = It **1918.** 128—134.
Tolnai Vilmos: A sátorhalom. (Adalék a kuruc szövegek vizsgálatához.) = Ethn **1918.** 130—133.
Tolnai Vilmos: Thaly kuruc balladáinak keletkezéséhez. = EPhK **1921.** 126—128.
Boros Jenő: A kuruc költészet és utóhangjainak történetforrási jelentősége. Szeged **1926.** 39 l.
Kardos Lajos: Az Ocskay-ballada. = It **1926.** 245—248.
Veszprémy Dezső: Thaly Kálmán védelme a tíz kuruc ballada hitelessége kérdésében. Eger **1931.** 37 l.
Ism.: *Solt (Speneder) Andor*, ItK 1932. 105.
Szerb Antal: A kuruckori költészet. = Rákóczi Emlk. 2. köt. Bp. **1934.** 269—308. — Klny. is.
Kosztolányi Dezső: A kuruc költészetről. = Pesti Hírlap **1935.** márc. 17., és K. D.: Lenni vagy nem lenni. Bp. 1940. 79—82.
Varga Imre: A kuruc költészet hitelessége. = ItK **1936.** 29—45, 171—187, 276—292. — Klny.: It. Füz. 57.
Féja Géza: Ki írta a kuruc költeményeket? = Magyarország **1939.** ápr. 28.
Trócsányi Zoltán: Archaizálás és a kuruc balladák hitelessége. = MKsz **1939.** 209.
Ujvári Gyula: Tallózás a kuruc balladák körül. = It **1944.** 137—139.
Turóczi-Trostler József: A Thaly-pör és a kézzel rakott domb. = MNy **1947.** 105—111., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 329—335, 585—586.
Esze Tamás: A kuruc költészet problémái. = It **1951.** 31—47.
Bakos József: Adatok a Thaly-vitához. = EgriPedFőiskÉvk **1957.** III. 541—542.
Perjés Géza: Új adatok és szempontok az álkuruc balladák vitájához. = ItK **1957.** 313—324.
Varga Imre: A kuruc költészet kérdésének története. (Adalékok a pozitivizmus és a szellemtörténet bírálatához.) = ItK **1961.** 19—31.
Várkonyi Ágnes, R.: Kuruc költészet és pozitivizmus. = Száz **1961.** 729—739. [Vita Varga Imrével.]
Zolnai Béla: Thaly, Ballagi, Riedl. = It **1961.** 318—319.
Varga Imre: Kuruc költészet és pozitivizmus. = ItK **1962.** 193—195. [Válasz Várkonyi Ágnesnek.]
Tompa József: *Mordályégető* szavunk s a Vak-Bottyánrúl való ének hitelessége. = MNyr **1969.** 467—471.
Weidlein, Johann: Wer hat die Kurutzenlieder geschrieben? = Südostdeutsche Vierteljahresblätter **1969.** 77—82.

FIKTÍV ÉNEKSZERZŐK

Losárdi Zsuzsánna

[Zilahi Károly] Kelen: Losárdi Zsuzsánna. = Marosvásárhelyi Füzetek **1858.** 143—147.
Dongó Gyárfás Géza: Losárdi Zsuzsánna. = AdZemplénT **1901.** 31.
Kalmár János: Lósárdy Zsuzsánna, a magyar Jeanne d'Arc. = Literatúra **1931.** 215—217.

Szőke Ambrus

Kemény József: Egy régi székely poéta emléke. = TudGyűjt **1830.** VI. 126—127.
Gálos Rezső: Az Ocskay Lászlóról szóló ballada szerzője. = Száz **1909.** 253. [Szerinte Szőke Ambrus; a ballada később Thaly szerzeményének bizonyult.]
Tolnai Vilmos: Szőke Ambrus, = EPhK **1911.** 300—302. [Kemény József által kreált név.]

EGYÉB NEM HITELES ÉS KÉTES HITELŰ SZÖVEGEK

Keviczky Ferenc: Egy Rákóczikori dal. = Ethn **1900.** 418—419. [1893-i lejegyzés.]
Kanyaró Ferenc: Egy híres kuruc epigramma. = ErdMúz **1902.** 421—424. [Ne higgy magyar a németnek . . . Későbbi megállapítás szerint ál-kuruc szöveg.]
Kálmány Lajos: A Patkónóta kétértelműségéről. = Ethn **1911.** 380. [Egy később ál-kuruc szövegnek bizonyult versszak magyarázata.]
Galamb Sándor: Két kuruc dal. = It **1912.** 62—63. [A Thaly által közölt szövegek részben Pálóczi Horváth Ádám szerzeményei.]
m.: Pálóczi Horváth Ádám és Thaly. = EPhK 1912. 383. [Az előző cikkhez.]
Kálmány Lajos: Török korból eredő népdal. = It **1913.** 98—100. [Amott kerekedik egy fekete felhő . . .]
Szabó Attila: Egy törökkori dalunkról. = It **1930.** 248—249. [Amott kerekedik egy fekete felhő . . .]
Lajtha László: Kuruc eredetű dallam a magyar népdalgyűjtésben. = Ethn **1936.** 111—114. [Te vagy a legény, Tyukodi pajtás . . . dallama.]

A latin nyelvű költészet

Lásd még az „Egyes szerzők" között Bocatius János, Petrus Mederus és Johannes Zabanius irodalmát.

EGYES SZÖVEGEK KÖZLÉSEI, VEGYES ADALÉKOK

Ziegler Christiani, pastoris quondam aug. conf. Cibiniensis Otia Poetica. = Siebenbürg. Provinzialblätter **1824.** V. 201—211. [16 versének kiadása.]

Véghelyi Dezső: Bánfalvi Barius Péter temetési zászlója. = GyőriTRégFüz **1861.** 172—173. [Latin gyászvers az 1668-i zászlón.]

Thaly Kálmán: Néhány latin vers a kuruc-világból. = Figy **1879.** VII. 210—221.

Mircse János: Bozdogh Márton hazánkfia latin alkalmi versei 1610-ből. = MKsz **1881.** 74—76.

Hellebrant Árpád: Ismeretlen brassói egylevelű nyomtatvány a XVII. századból. = MKsz **1882.** 95—99. [Az 1692-i nyomtatvány latin verseinek közlése, szerzőik: Scharsius András és Ádámi István.]

Thaly Kálmán: Két vitéz kuruc poéta. = Figy **1883.** XV. 236—237. [Kurtis Lőrinc és Novák László latin verses kérvénye.]

Baumann, Ferdinand: Nachträge zu Trausch's Schriftsteller-Lexikon. = Archiv-SiebLk **1895.** 69—71. [Adelphus Mihály 5 latin versének közlésével.]

Földváry László: Luctus praesensus Hungariae. = ItK **1900.** 470—472. [1683 körüli latin vers közlése.]

Vagner József: Nagy-Apponyi Apponyi Balázs (a latin költő) végrendelete 1637-ből. = TT **1901.** 576—584.

Kemény Lajos: Wesselényi Ferenc nádor ellen írt pasquillus. Kassa város 1654-ik évi jegyzőkönyvéből. = ItK **1904.** 119—120.

Rexa Dezső: Duchon János. = MKsz **1904.** 498—500. — Johannes Duchon. = Ung-Rschau 1914. 466—468. [XVII. század eleji latin költőről.]

Mihalik József: A bártfai epitaphiumok. = MúzKtáriÉrt **1907.** 102—104. [Latin verses sírfeliratokról.]

Hegedüs István: Latin elégia Budavár bevételéről. = ItK **1916.** 451—452. [Surányi Mihály verse.]

Hegedüs István: Apponyi Balázs latin zsoltárkönyve. = EPhK **1918.** 1—16. [Verses zsoltárparafrázis.]

Gálos Rezső: Pinnyéd dicsérete. = GyőriSz **1930.** 202—203. [Adolph János 1676-i versének közlése.]

Kerekes Emil: Anagrammák Győr latin nevéről a 17. századból. = GyőriSz **1930.** 186. [Adolph János anagrammáiról.]

Kristóf György: Zsidó, görög és latin gyászversek Bethlen Gábor temetésére. = ErdMúz **1931.** 90—97.

Odložilík, O.: Jan Filiczki z Filíc a jeho čeští přatelé. = Sborník historických prací k šedesátinám J. B. Nováka. Praha **1932.** 431—442.

Siralmas ének a török iga alatt nyögő Pécsről. Ford. *Zsikó Gyula.* Közli *Fitz József.* Pécs **1933.** 8 l. (Közlemények a pécsi Erzsébet-Tudományegyetem könyvtárából 20.)

Clauser Mihály: A Radnótfáji-kézirat epitaphiumjairól. = EPhK **1935.** 396—397.

Maller, Alexander: A Transylvanian on London. 167/5. = AngFilTan **1938.** 96—111. [Ádámi János latin versének közlése.]

Esze Tamás: A latinnyelvű kuruc költészetről. = Az Út **1955.** 32. sz.

Esze Tamás: Almási Benjámin. = ItK **1964.** 483—489. [1707-i, Rákóczi Ferenchez írt latin üdvözlőversének közlésével.]

Esze Tamás: Egy fejezet a Rákóczi-szabadságharc könyv- és irodalomtörténetéből. A debreceni tipográfia termése 1703—1705. = KvKt **1964.** 71—134. [112—116: Tasnádi István latin énekei.]

Karner Károly: Soproni névnapi köszöntő 1680-ból. = SoprSz **1965.** 373—374. [Ádám Mátyás versének közlése.]

A PRÓZA

A politikai irodalom

Lásd még Alvinczi Péter, Eszterházy Miklós, Lackner Kristóf, Laskai János, Magyari István, Nádasdy Ferenc, Prágay András, Révay Péter, Szepsi Csombor Márton, Vitnyédy István és Zrínyi Miklós irodalmának megfelelő tételeit.

XVII. SZÁZAD

Szövegek

Kanyaró Ferenc: Zrínyi ismeretlen munkája. = TT **1890.** 1—24, 261—306. — Klny. is. [A tévesen Zrínyinek tulajdonított „Siralmas panasz" szövegközlése, bevezetéssel.]

Ism.: *d,* BpSz 1890. 63. köt. 311—315. — Száz 1890. 452.

Baranyay Béla: Tanulmányok és közlemények a magyar jogalkotmány és köztörténet köréből. 2. füz. Karcag **1927.** [Közli Pálfalvay János „Modus reparandi Hungariae" c. 1655-i röpiratát.]

Siralmas panasz. Kiad. *Ollé István.* Bp. **1932.** 97 l. (MIR 12.)

Tholnai Mihály: Szent had azaz lelki és testi szabadságokért fegyvert vont vitézek tüköre. Kiad. és bev. *Incze Gábor.* Bp.

1937. 64 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 6.)
Ism.: *Hamvas József*, ProtSz 1937. 436—437.

BUSA MARGIT: Kurucellenes röpirat kéziratos másolata. = MKsz **1958.** 62—64.

TARNÓC MÁRTON: Egy ismeretlen magyar nyelvű államelméleti munka. = ItK **1965.** 701—707. [Vetéssi István, 1631.]

Irodalom

HARSÁNYI ISTVÁN: Az „Evisceratio" c. vitairat eddig ismeretlen szerzője és magyar fordítása. = MKsz **1922.** 223—224. [Enyedi István 1673-i politikai vitairatáról.]

KERECSÉNYI DEZSŐ: Fejedelmek órája. = ProtSz **1929.** 619—622. [A század első felének politikai irodalmáról.]

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Tizenhetedik századi irodalmunk idegen eredetű műveihez. = ItK **1937.** 304—305. [Kéri Sámuel: Keresztyen Seneca; a Politica Philosophiai Okoskodás szerént való rendes életnek . . . c. művekről.]

ESZE TAMÁS: A Szent had. = Az Út **1952.** 38. sz. [Tholnai Mihályról.]

ESZE TAMÁS: Köszöntőbeszédek a 16—17. században. = Az Út **1953.** 39. sz.

ESZE TAMÁS: A Rákóczi-kor irodalma és publicisztikája. = It **1954.** 10—15. [*Köpeczi Béla* hozzászólása: A Rákóczi-kor politikai irodalma és külföldi hatása. Uo. 16—19. — *Klaniczay Tibor* hozzászólásának egyik része: A Rákóczi-szabadságharc legszebb éneke. Uo. 19—22. — A hozzászólás másik része: „Kapádból is csinálj fegyvert!" = Csillag **1954.** 269—278. — A két hozzászólás-részlet együtt: *K. T.*: Reneszánsz és barokk. Bp. **1961.** 506—527.]

WITTMAN TIBOR: A magyarországi államelméleti tudományosság XVII. század eleji alapvetésének németalföldi forrásaihoz. J. Lipsius. = FK **1957.** 53—66.

WITTMAN, TIBOR: L'idéologie de centralisation de la principauté de Transylvanie et ses rapports européens. = La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. Bp. **1963.** 431—437.

A RÁKÓCZI-SZABADSÁGHARC POLITIKAI IRODALMA

Lásd még Ráday Pál irodalmát. (544. l.)

ESZE TAMÁS: A Rákóczi-kor irodalma és publicisztikája. = It **1954.** 10—15. [*Köpeczi Béla* hozzászólása: A Rákóczi-kor politikai irodalma és külföldi hatása. Uo. 16—19. — *Klaniczay Tibor* hozzászólása: A Rákóczi-szabadságharc legszebb éneke. Uo. 19—22.]

ESZE TAMÁS: II. Rákóczi Ferenc breznai kiáltványa. = Száz **1954.** 285—316.

ESZE TAMÁS: A kolozsvári nyomda II. Rákóczi Ferenc szolgálatában. = MKsz **1955.** 281—295.

VIZKELETY ANDRÁS: Bartha Andrásnak II. Rákóczi Ferenc fejedelmi beiktatásán elhangzott beszédje. = ItK **1960.** 578—581.

ESZE TAMÁS: A debreceni nyomda II. Rákóczi Ferenc szolgálatában. = KvKt **1961.** 55—98.

ESZE TAMÁS: Csuzi Cseh József, a Rákóczi-kor ismeretlen írója. = ItK **1964.** 265—287.

ESZE TAMÁS: Egy fejezet a Rákóczi-szabadságharc könyv- és irodalomtörténetéből. A debreceni tipográfia termése, 1703—1705. = KvKt **1964.** 71—134.

KÖPECZI BÉLA: A Rákóczi-szabadságharc és Európa. Bp. **1970.** 388 l. (Auróra 37.) [Publicisztikai és diplomáciai dokumentumok közlése.]

A világi szépprózа

Megjegyzés. Az „Egyes szerzők" között lásd még a következők szakirodalmát: Haller János, Prágai András, Rosnyai Dávid, Szepsi Csombor Márton és Tótfalusi Kis Miklós.

ANONYM MŰVEK IRODALMA

Fortunatus históriája (1651)

Kiadás

LÁZÁR BÉLA: A Fortunatus-mese az irodalomban. = EPhK **1890.** Pótk. 335—504. — Klny. is.

Irodalom

LÁZÁR, BÉLA: Über das Fortunatus-Märchen. Lepizig **1897.** 139 l.

BLEYER JAKAB: Fortunatus-népkönyvünk és német eredetije. = EPhK **1907.** 729—746.

HEINRICH GUSZTÁV: A Fortunatus-mese eredete. = ItK **1916.** 153—157.

Szép Magelóna (1676)

Kiadás

Szép Magelona. Bev., jegyzetekkel és egy hasonmással kiad. György Lajos. Kolozsvár **1911.** 154 l. [A fordító: *Tesseni Vencel.*]

Ism.: *Heinrich Gusztáv*, It 1912. 189–190. — *Király György*, EPhK 1912. 355–356.

Irodalom

HEGEDÜS ISTVÁN: Irodalomtörténeti tarlózások az olasz könyvtárakban. = ItK **1898.** 192–201. [195–196: A Szép Magelona forrása.]

HEINRICH GUSZTÁV: Szép Magelona. = BpSz **1911.** 145. köt. 1–19.

HEINRICH, GUSTAV: V[eit] Warbecks „Schöne Magelone" ungarisch. = UngRschau **1912.** 942–943.

[GULYÁS JÓZSEF] G.: Szép Magyelona. = SpH **1921.** 42. sz.

GULYÁS JÓZSEF: A magyar Szép Magelona kora. = ItK **1924.** 135.

EGYÉB SZÉPPRÓZAI MŰVEK

KEMÉNY LAJOS, ifj.: Egyleveles nyomtatvány 1624-ből. = ItK **1893.** 100–101. [Tyukodi tartományban támadott, Galliából származandó új próféta . . .]

DÉZSI LAJOS: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. 4. Mihály deák kódexe. ItK **1915.** [439–444: Mikházy Szécsi János rettenetes dolga. Szövegközlés.]

THIENEMANN TIVADAR: Egy német népkönyv régi magyar fordítása. = EPhK **1917.** 183. [Mesés könyvecske. 1629.]

DÉZSI LAJOS: „Tanusagra valo Pelda besedek". = Ethn **1926.** 195–197.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Az ismeretlen XVII. század: szent Patricius purgatóriumáról való história. = MNyr **1933.** 101–107. — Klny. is., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 308–317, 584–585.

[TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF] T. T. J.: A Szent Patricius Purgatóriumáról való históriának forrása? = MNyr **1934.** 31.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: „Az kopaszságnak diczireti" a tizenhetedik században. = ItK **1936.** 218–219.

Laus Podagrae. Az Köszvénynek Ditsireti. Kiad. *Turóczi-Trostler József*. Gyoma **1936.** 12 l. — Az utószó újra: T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 139–145, 559.

Ism.: *Baros Gyula*, It 1936. 96–97. — *–ry*, Napk 1937. 554. — [*Trócsányi Zoltán*] *Tr. Z.*, MKsz 358–359.

A vallásos próza

Megjegyzés. A vallásos próza különböző műfajainak művelőire vonatkozó szakirodalom az „Egyes szerzők" következő fejezeteiben található: ifj. Ács Mihály, Alvinczy Péter, Balásfi Tamás, Csúzi Cseh Jakab, Debreceni Kalocsa János, Draskovich György, Ecsedi Báthori István, Hajnal Mátyás, Illyés András, Kemény János, Magyari István, Medgyesi Pál, Pálházi Göncz Miklós, Pázmány Péter, Péchi Simon, Püspöki János, Samarjai János, Szenci Molnár Albert, Szentábrahámi Mihály, Vásárhelyi Gergely, Vay Ádám és Veresmarti Mihály.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

GULYÁS ISTVÁN: A XVII. század katolikus aszkétikus irodalma. Bp. **1939.** 95 l. (Palaestra Calasanctiana 26.)

Ism.: *K. N.*, It 1939. 142–143.

TAKÁCS INCE: Magyar ferences aszketikus élet és aszketikus kiadványok, különös tekintettel a XVII. és XVIII. századra. Bp. **1942.** 103 l. (A Szent István Akadémia Hittudomány-bölcseleti osztályának felolvasásai III. 7.)

Ism.: *Pfleger Farkas*, MKsz 1942. 451–452.

SZABÓ GÉZA: A magyar református orthodoxia. A XVII. század theológiai irodalma. Bp. **1943.** 148 l. (A középdunai protestantizmus könyvtára A. 5.)

Ism.: *Miklós Ödön*, Egyht 1945. 124–127. — *Csapodi Csaba*, Száz 1945/46. 283–284.

A HITVITÁZÓ IRODALOM

Megjegyzés. Az „Egyes szerzők" között a következők irodalmára kell még tekintettel lenni: Czeglédi István, Hegyfalusi György, Matkó István, Otrokocsi Fóris Ferenc, Sámbár Mátyás, Szathmári Baka Péter és Tarpai Szilágyi András.

Bibliográfiák

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Könyvészeti adalékok a XVII. század második felében folyt hitviták irodalmához. = MKsz **1881.** 328–335.

GÖRÖMBEI PÉTER: A XVII. század harmadik negyedében folyt vallásos vitáknak bibliographiája. (1658–1673.) = Közlöny (Debrecen) **1902/03.** 1–5, 9–13, 19–21, 225–226, 236–237.

ZOVÁNYI JENŐ: Ismeretlen magyar könyvek nyomai. = MKsz **1909.** 317–319., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 132–133.

Kiadások

Irodalomtörténeti adatok. Jesuita professzorának böcsületi mellett kikelő hálaadó

tanitvány felel meg . . . Ceglédi Istvánnak. = Batthyáneum **1913.** 91—108. [A közlő szerint Csernáthfalvi István munkája.]

Irodalomtörténeti adatok. Feles tizet feles kilencnek vélő . . . = Batthyáneum **1913.** 114—120. [A közlő szerint Csernáthfalvi István munkája.]

Szemelvények a 17. század hitvitázó irodalmából. Összeállította, bevezetéssel és jegyzetekkel ell. *Lakatos Vince.* Bp. **1914.** 106 l.

Irodalom

Ballagi Mór: Adalékok a XVII. és XVIII. századi vallási türelmetlenséghez. = ProtEgyhIskL **1872.** 786—790.

Zsilinszky Endre: Polemikus irodalmunk a XVI. és XVII. században. Bp. **1881.** 40 l.

Révész Kálmán: Egy megfejtett s egy megfejtendő magyar prot. irodalomtörténeti kérdés. = ProtEgyhIskL **1883.** 1095—1098. [Ki írhatta a „Falsitas veritatis"-t ?]

Fülöp József: Egy vallási vita a XVII. századból. = ProtEgyhIskL **1888.** 1432—1434.

H. Kiss Kálmán: „Anti-hodegographos." = SpL **1889.** 71—76.

Szombatos zsidózó székelyek Nagyváradon és a theológiai viták Erdélyben 1638-ban. = MSion **1894.** 636—638.

Samu János: Hitviták a 17. század második felében. Bp. **1901.** 53 l.

Zoványi Jenő: Ismeretlen hungaricum I. Lipót korából. (Adat a hitvitázó irodalom ismeretéhez.) = ItK **1903.** 347—357., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 136—141.

Zoványi Jenő: Sámbár Mátyás és Kis Imre hitvitái s az ezekkel egyidejű hitvitázó művek. = TheolSz **1925.** 264—271.

Zoványi Jenő: Bársony György cáfolói. = MKsz **1930.** 292—295.

Zoványi Jenő: Eltűnt vitairatok a 17. század közepe tájáról. = MKsz **1932/34.** 7—12.

Zoványi Jenő: Szóbeli hitviták Sárospatakon. = TheolSz **1933/34.** 139—148.

PRÉDIKÁCIÓK

Lásd még a következő szerzők irodalmát: Foktövi János, Geleji Katona István, Káldy György, Kisztei Péter, Mihályko János, Pázmány Péter, Séllyei M. István, Szőlősi Mihály és Tolnai Mihály.

Szilády Áron: A báró Rudics-kódex. = Száz **1881.** 397—401.

Sennyey István kéziratban maradt munkája Duxban. = MKsz **1883.** 373. [Magyar nyelvű prédikációk 1669 előtt.]

Illésy János: Kiss Imre halotti beszéde Báthory Zsófia felett. = MKsz **1894.** 48—51.

Szádeczky Béla: Nagyari József prédikációja 1686-ban. = ProtSz **1900.** 41—49, 117—130. [Szövegközléssel.]

Novák Lajos: Martonfalvi György „Veni Mecum"-a. = SpFüz **1904.** 28—38.

Szádeczky Béla: Nagyari József tábori prédikációi. (1681—1682.) = ErdMúz **1906.** 33—38.

Révész Kálmán: A régi időkből. = ProtEgyhIskL **1907.** 809—810. [Osztropataki Rátkay Mátyás kassai lut. pap ügye egy halotti prédikáció miatt.]

Ravasz László: A magyar protestáns igehirdetés a XVII. században. = TheolSzaklap **1913.** 262—284.

Gulyás József: A sárospataki könyvtári kézirattár magyar prédikációi. = TheolSz **1931.** 372—373.

Payr Sándor—Incze Gábor: Zvonarics Mihály és a prédikációs könyve. = Lelkipásztor **1933/34.** 12—19. [Egy prédikáció közlésével.]

Lippóci Miklós: Jubileum ecclesiae evangelicae Cassoviensis, az az lelki örömmel és vigasztalással tellyes praedicátio melyet tött nemes Cassa városának meg-vétettettésekor . . . Lötsén 1682. Kiad. *Incze Gábor* [Bp. **1938.**] 32 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 11.)

Polgári Gáspár: Mérges golyóbis. Beszéd a káromkodás ellen. (1706.) Kiad. *Incze Gábor.* Bp. **1938.** 38 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 8.)

Hodosi Sámuel: Őrálló toronyban helyheztetett vigyázó. Kiad. és bev. *Tóth Endre.* [Bp. **1944.**] 28 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 16.)

Esze Tamás: A mérges golyóbis. = Az Út **1955.** 39. sz. [Polgári Gáspár prédikációjáról.]

Kiss Sándor: Egy egyetlen példányban fennmaradt debreceni nyomtatvány. Hodászi Lukács halotti beszéde. 1605. = DebrDériMÉvk **1948/56.** 105—112.

IMÁK

Lásd még a következő szerzők irodalmát: II. Apafi Mihály, Árkosi Benedek, Bethlen Miklós, Otrokocsi Fóris Ferenc, Péchi Simon, I. Rákóczi György és Wesselényi Anna.

Rédiger Árpád: Preces conceptae 1703 die 6-ta nov. = KerMagv **1874.** 260—263. [Solymosi Koncz Boldizsár műve.]

Rédiger Árpád: Reggeli könyörgés. Concepta Anno 1704. = KerMagv **1875.** 62—64.

KÁLMÁN FARKAS: Ima a „decennium"-ból = MProtEgyhIskFigy **1885.** 255—257. [Közlés az 1684-i Körmendi kódex-ből.]
KELEMEN LAJOS: Péchi Zsuzsa könyörgése. (1638.) = UnitKözl **1920.** 29—30.
RÉVÉSZ IMRE: Az imádkozó magyar. Debrecen **1922.**
GULYÁS JÓZSEF: A sárospataki könyvtárban levő kéziratos imádságok. = TheolSz **1932.** 517.
GAJTKÓ ISTVÁN: A XVII. század katolikus imádságirodalma. Bp. **1936.** 68 l. (Palaestra Calasanctiana 15.)
RIMASZOMBATI KAZAI JÁNOS: Zöld olajfaágat szájában hordozó Noé galambja. Bártfa 1708. Kiad. *Incze Gábor. Esze Tamás* tanulmányával. Bp. **1944.** 52 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 17.)
ESZE TAMÁS: Várbeli népnek könyörgése a kuruc Simontornyán 1709-ben és 1710-ben. = RefEgyh **1952.** márc. 15. — Klny. is. [Szövegközlés bevezetéssel.]
HOLL BÉLA: „Jóillatú virágos kertekből egybe szerkesztett ájtatatosságoknak gyakorlása . . ." (Az Officium Rákócziánum története.) = Vig **1955.** 405—411.
HOLL BÉLA: Egy névtelen fordító a XVII. században. = MKsz **1957.** 59—61. [Draskovich János, az 1643-i Officium B. M. V. fordítója.]

EGYÉB EGYHÁZI PRÓZA

RÉDIGER ÁRPÁD: „Confessio sacra", írta Koncz Boldizsár. 1695. = KerMagv **1875.** 127—128.
[CSONTOSI JÁNOS] Cs. J.: Egy kéziratban maradt magyar munka 1606-ból Olmützben. = MKsz **1882.** 402—407. [Egyházi szerkönyv.]
[KEMÉNY LAJOS] K. L.: Lány Dániel galgóci prédikátor theológiai műve. = MKsz **1901.** 335. [1651-i említés alapján.]
HORVÁTH CYRILL: A bártfai biblia. = MKsz **1904.** 307—321. [1607.]
DÉZSI LAJOS: A bártfai biblia töredékeiről. = ItK **1904.** 317—319.
BODOLA GYULA: Örvendi Molnár Ferenc és munkája. = ItK **1912.** 65—67. [Lelki tárház, 1692.]
PUKÁNSZKY BÉLA: A magyar protestáns exulans irodalom a XVII. században. = ProtSz **1925.** 144—159.
KOPCSÁNYI JÁNOSNÉ SCHÜRZ ERZSÉBET: Kopcsányi Márton életrajza és irodalmi munkássága. Bp. **1934.** 96 l.
Ism.: *Sz. Z.*, It 1934. 212.
MUZSNAI LÁSZLÓ: Háromszázéves ismeretlen unitárius káté. = MKsz **1940.** 391—393.
ESZE TAMÁS: A Magyar Napraforgóvirág. = Egyht **1943.** 330—345. [Drexel János Heliotropium-ának magyar fordítói: Szentgyörgyi Gergely, Ujhelyi István és Komáromi János.]
ESZE TAMÁS: Órás András könyve. = Az Út **1956.** 26. sz.
SÁMSON EDGÁR: Egy XVII. századi kéziratos fordítás ismertetése. = MNy **1962.** 458—464. [Szt. Benedek regulája, 1689.]
ESZE TAMÁS: Csuzi Cseh József, a Rákóczi-kor ismeretlen írója. = ItK **1964.** 265—287.

TÖRTÉNETI MŰVEK, NAPLÓK, EMLÉKIRATOK

Megjegyzés. Az „Egyes szerzők" között lásd a következők szakirodalmát: I. és II. Apafi Mihály, Apor István, Babocsay Izsák, Bartha Boldizsár, Berger Illés, Bethlen Farkas, Bethlen János, Bethlen Miklós, Bojti Veres Gáspár, Borsos Tamás, Forgách Simon, Frölich Dávid, Haller Gábor, Homonnai Bálint, Illésházy István, Kemény János, Komáromi János, Köleséri Sámuel, Mikó Ferenc, Nagy Szabó Ferenc, Pethő Gergely, Rosnyai Dávid, Sebesi Ferenc, Somogyi Ambrus, Szalárdi János, Szepsi Laczkó Máté, Szirmay András, Telekesy István, Tholdalagi Mihály, Thököly Imre és Wesselényi István.

Kiadások

Történeti emlékek a magyar nép községi és magánéletéből. 2. köt. Inczédi Pál naplója 1660—1697. — Késmárki névtelen nemes naplója 1682—1683. — Szakál Ferenc naplója 1698—1718. — Vizaknai Briccius György naplója 1693—1717. Kiad. *Szabó Károly, Szilágyi Sándor.* Pest **1860.** 131 l.
Erdélyi történelmi adatok. Szerk. és kiad. *Mikó Imre, Szabó Károly.* 4. köt. Kolozsvár **1862.** XIV, 373 l.
Tartalma: 1—111: Haller Gábor naplója 1630—1644 és rávonatkozó levelek. — 113—131: Bánfi György naplója 1644. — 133—156: Kálnoki István naplója 1645. — 157—218: Segesvári Bálint krónikája 1606—1654. — 219—316: Enyedi István II. Rákóczi György veszedelméről 1657—1660. — 319—373: Oklevelek és törvénycikkek.
Rákóczi Tár. Történelmi érdekű naplók, emlékiratok, levelezések, pátensek, hadiszabályok, országgyűlési diariumok és törvénycikkek gyűjteménye II. Rákóczi Ferenc korához. Kiad. *Thaly Kálmán.* 1. köt. Pest **1866.** XXIV, 448 l.
Tartalma: 1—232: Beniczky Gáspár naplója 1707—1710. — 233—396: Szathmári Király Ádám naplókönyve 1711—1717. — 397—419: Ráday Pál napló-írása

1677—1720. — 421—448: A szécsényi országgyűlés naplója és törvénycikkei 1705.

Késmárki Tököly Imre és némely főbb híveinek naplói és emlékezetes írásai. 1686—1705. Kiad. *Thaly Kálmán.* 1—2. köt. Pest **1868.** XXXII, 784; XVI, 707 l. (MHHS 23—24.) [Dobay Zsigmond, Bay Mihály, Inczédy Mihály, Sándor Gáspár és Almády István naplói és emlékiratai.]

Történelmi naplók. 1663—1719. Ottlyk György önéletírása. — Bártfai követek [Péchy Ádám, Raszlaviczy István és Schirmer Zsigmond] naplója az ónodi gyűlésről. — Gr. Teleki Mihály és Pápai János nándor-fejérvári követségének diariuma. — Ifjabb Tsétsi János havi krónikája. — Bivoliny István töredék-naplója. — Ritter György János sopronyi emlékirata. Kiad. *Thaly Kálmán.* Bp. **1875.** XXXII, 607 l. (MHHS 27.)

Szilágyi Sándor: Naplók és emlékiratok a XVII. század második feléből. = TT **1890.** 25—49. [Paskó Kristóf emlékirata 1668-ból. — Apáczai Tamás 1671-i portai követsége. — Jelentés az 1672-iki mozgalmakról. — Köleséry Sámuel naplója.]

Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 2. köt. Gyulafy Lestár följegyzései. Kiad. *Szilágyi Sándor.* Keczer Ambrus naplója. 1663—1666. Kiad. *Tasnádi Nagy Gyula.* Krmann Dániel superintendens 1708—1709-iki oroszországi útjának leírása. Kiad. *Mencsik Ferdinánd, Kluch János.* Bp. **1894.** 638 l. (MHHS 33.)

Tűzpróba. 1603—1613. Nagy Szabó Ferenc, Gyulafi Lestár, Krauss György, Sepsi Laczkó Máté, Bocskai István, Mikó Ferenc, Biró Sámuel, egy ismeretlen szász polgár és Borsos Tamás írásaiból. Bev. *Bíró Vencel.* Bp. [**1942.**] XIX, 194 l. (Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről 3.)

A fejedelem. 1613—1629. Keserűi Dajka János, Bojthi Veres Gáspár, Redmeczi T. János, Toldalagi Mihály, Kemény János és Bethlen Gábor írásaiból. Bev. *Makkai László.* Bp. [**1942.**] XVIII, 143 l. (Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről 4.)

Apa és fiú. 1630—1661. Szalárdi János, Enyedi István, Petrityvity-Horváth Kozma, Bethlen János, Medgyesi Pál és Apáczai Csere János írásaiból. Bev. *Asztalos Miklós.* Bp. [**1942.**] XXII, 276 l. (Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről 5.)

Haldokló Erdély. 1662—1703. Cserei Mihály, Rozsnyai Dávid, Bethlen Miklós, Kornis Gáspár, Inczédi Pál és Misztótfalusi Kis Miklós írásaiból. Bev. *Makkai Sándor.* Bp. [**1942.**] XVIII, 250 l. (Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről 6.)

Összefoglaló tanulmányok

Benkő József tudósítása az Erdély históriája íróinak magyar nyelven található kézírásaikról. = ÚjMMúz **1853.** III. 217—238.

Barcsa János: A XVII. század magyar történetirodalma. = A hajdúnánási ev. ref. gymn. ért. **1900/01.** 3—88.

Ism.: *A[ngyal] D[ávid]*, Száz 1902. 573—574. — *Szőts Gyula*, EPhK 1902. 734—735.

Egyes szövegek közlései és ismertetései

Pákei Lajos: Borsos Tamás naplójának és Linczigh János krónikájának ismertetése. = MAcadÉrt **1854.** 213—217.

Pákei Lajos: Linczigh János krónikája és házi jegyzései, 1663—1675. = ÚjMMúz **1854.** II. 336—340.

Vass József: Gróf Rhédei László naplója. = MTT **1855.** 211—234. [Rövid életrajz és napló 1653—1657 között.]

Balla Gergely: Nagy-Kőrösi krónika. Jegyzetekkel s oklevéltárral ellátva kiad. *Szabó Károly, Szilágyi Sándor.* Kecskemét **1856.** IV, 156 l. (Történeti emlékek a magyar nép községi és magán életéből 1.)

Dualszky János: Révay László, Révay Márton és Esterházy Zsófia fiok, naplójából. 1600—1655. = MTT **1857.** 245—254.

Ipolyi Arnold: A Révay család naplója 1555—1661. = ÚjMMúz **1857.** VII. 441—449. [Révay László feljegyzései.]

Podhradszky József: Buda és Pest történetéhez toldalék. Závodszky György kiadatlan naplójából. = MTT **1859.** VI. 264.

Szilágyi Sándor: Egy névtelen naplója a XVII. századból, s az 1690-iki keresztyén szigeti országgyűlés. = ÚjMMúz **1859.** IX. 365—383.

Varga Lajos: Nánási emlékirat. = SpFüz **1858/59.** 165—175, 689—698, 785—800. [Rápóti Papp Mihály naplója a XVII. század közepéről.]

Szilágyi Sándor: Kornis Gáspár feljegyzései Erdély és családja viszontagságairól 1678—1683. = ÚjMMúz **1860.** II. 333—351.

Burius, János: Micae historico-chronologicae evangelico-Pannonicae . . . ab anno 1673 ad 1688. Kiad. *Lichner Pál.* Pozsony **1864.** XVII, 220 l.

Knauz Nándor: Illyés István krónikája. = MSion **1865.** 809—832, 881—919. [1650—1717.]

Deák Farkas: Keglevich Péter naplója. = MTT **1867.** 238—249. [1627—1661.]

Két magyar diplomata a tizenhetedik századból. Közli *Salamon Ferenc.* Pest **1867.**

[181—242: Tassi Gáspár budai követségéről szóló jelentés Eszterházy Miklós nádorhoz, 1627.] — Ua. 2. kiad. Bp. 1878. — 3. kiad. Bp. 1884.

HATOS GUSZTÁV: Naplótöredék 1658-ból. = Száz **1869.** 333—334.

NAGY IVÁN: Rédei László történeti maradványai. 1658—1663. = MTT **1871.** XVII. 7—270.

RÉVÉSZ IMRE: Napló II. Rákóczy Ferenc magyar nemzeti szabadságharcának idejéből Debrecen városának azon kori jegyzőkönyve szerént, egy kis elő- és utószóval. = MProtEtgyhIskFigy **1872.** 421—447.

THALY KÁLMÁN: Bay Mihály és Pápay Gáspár naplója tatárországi követségükről. = Száz **1873.** 538—552, 603—618. [1705—1706.]

JAKAB ELEK: Sándor Pál kapithia s az erdélyi nemzeti fejedelemség utolsó évei. = MTT **1874.** XIX. 121—247; 1875. 3—192.

THALY KÁLMÁN: Körössy György történelmi és nemzedékrendi följegyzései a XVII. században. = Száz **1875.** 311—322.

MAJLÁTH BÉLA: Egy magyar követség Svédországban 1705-ben. = Száz **1880.** 784—795. [Szirmay Miklós naplójáról.]

BEKE ANTAL: Két utazási levél a XVII. századból. = TT **1881.** 193—197. [Cseffei László, 1627—1628.]

ABAFI LAJOS: Naplókönyv 1632-ből. (Benkő József irományai közül.) = TT **1882.** 519—542, 645—655.

MARCZALI HENRIK: Bezerédj Zsigmond utazási naplója. = TT **1882.** 348—358. [1665—1691.]

PETTKÓ BÉLA: Egy érdekes emlékkönyv a XVII-ik századból. = TT **1882.** 499—506. [Óvári János útinaplóját is tartalmazza 1678-ból.]

SZILY KÁLMÁN: Farkas Pál és Farkas Ádám följegyzései 1638-tól 1694-ig. = TT **1884.** 86—101.

KOMÁROMY ANDRÁS: Berényi György naplója az 1634/5-iki soproni és az 1637/8-ik évi pozsonyi országgyűlésekről. = TT **1885.** 118—143.

THALY KÁLMÁN: Sámbokréty Mihály 1683-iki diariuma. = TT **1885.** 391—397.

TÖRÖK ISTVÁN: Pataki István ref. pap naplója 1672—1705-ig. = TT **1887.** 144—154.

SZILÁGYI SÁNDOR: Az Eszterházyak családi naplója. = TT **1888.** 209—224. [Nyáry Krisztina, Eszterházy Pál és mások feljegyzései.]

SZILÁGYI SÁNDOR: Frank András országgyűlési tudósításai és naplójegyzetei 1657—1661 közt. = TT **1888.** 35—63.

RAKOVSZKY ISTVÁN: Guzics János naplója. = TT **1889.** 434—450. [1614—1685.]

TORMA KÁROLY: Szaniszló Zsigmond naplói. = TT **1889.** 230—269, 503—522, 708—727; 1890. 77—101, 307—327, 493—510, 757—770; 1891. 267—295. — Klny. is. [1682—1711.]

SZÁDECZKY LAJOS: Budavár 1684-iki ostroma. = TT **1890.** 49—58. [Névtelen magyar nyelvű napló közlése.]

EMICH GUSZTÁV: Két magyar krónika. = TT **1891.** 61—74. [Történeti feljegyzések 1632-ből.]

SZILÁGYI SÁNDOR: Illésházy Gáspár emlékirata. = TT **1891.** 559—588.

GÖMÖRY GUSZTÁV: Jegyzetek Sutoris János naplójából a XVII. század végéről. = HtK **1896.** 352—359.

THALY KÁLMÁN: Gr. Erdődy Sándor vasi főispán naplója az 1708-iki országgyűlésről. = TT **1896.** 385—400.

THALY KÁLMÁN: Trencsényvári napló a kurucvilágból. 1704. = TT **1896.** 1—24.

VERESS ENDRE: Baló Mátyás Kapitiha itinerariuma. = TT **1899.** 309—316. [1686—1688.]

Gróf Eszterházy Antal kuruc generális tábori könyve. 1706—1709. — Gróf Eszterházy Dániel dunántúli vice-generális 1708-iki expeditiós könyve. — Kiad. *Thaly Kálmán.* Bp. **1901.** XVIII, 1032 l.

FARAGÓ BÁLINT: Egyháztörténelmi adatok a mezőtúri ev. ref. egyház XVII. századbeli anyakönyvében. Püspöki Süllye János élete születésétől fogva. = ProtEgyhIskL **1901.** 475—476, 491—493, 506—507, 521—523, 539—540, 556—558, 571—572. [Az eredeti önéletrajz latinból való fordítása.]

TÓTH ERNŐ: Hidvégi id. Nemes János naplója az 1651—1686. évekről. = TT **1902.** 231—263, 375—411, 528—574; 1903. 83—98.

Br. Apor Péter verses művei és levelei. Kiad. *Szádeczky Lajos.* 2. köt. Bp. **1903.** (MHHS 37.) [521—568: Gyalakuti Lázár György naplója a Rákóczi forradalom idejéből. 1704. júl. 1.—okt. 31.]

CSOMA JÓZSEF: A losonci Gyürky István családi naplója. = TT **1903.** 446—455. [1637—1686.]

HUBAY KÁLMÁN: Tarczal város törvényei 1606-ból. Zombori Hasznos Péter naplójából. = AdZemplénT **1903.** 18—20, 47—50, 78—81, 111—112, 145—147.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Két napló a XVII. századból. = TT **1904.** 151—160. [Battik György latin nyelvű naplója 1682—1697.]

CSŰRÖS FERENC: A Debreceni Diarium. = TT **1909.** 529—546; 1910. 51—95, 223—253, 354—375, 566—596; 1911. 37—67, 161—203. [Takács István deák feljegyzései 1680—1695 között.]

Szirmay István emlékei. = Ungmegyei Századok **1910.** 4—6, 40—41. [Napló 1711-ből.]

Tisza István: Európai körutazás a XVII. században. = MFigy **1911.** III. 281—297. [Gr. Bethlen Mihály 1691—1695 közötti Itineráriumáról.]

Veress Endre: Zarnóczi naplója Budavár 1686-iki ostromáról. = HtK **1911.** 449—456.

Boga Alajos: Székelyföld történetírója a XVII. században. Kolozsvár **1914.** 84 l. [Lakatos István.]

Ism.: *Király György*, ItK 1915. 252.

Romhányi János: Kárász Lukács hadi comissarius utazása 1672-ben. = HtK **1917.** 148—150.

Auer János Ferdinánd pozsonyi nemes polgárnak héttoronyi fogságában írt naplója 1664. Kiad. *Lukinich Imre*. Bp. **1923.** IX, 271 l. (Fontes Historiae Hung. aevi Turcici. — Magyarország törökkori történetének forrásai. Naplók, emlékiratok, tört művek.)

Ism.: *Pukánszky Béla*, EPhK 1925. 134—135.

Iványi Béla: Báró Sennyei László S. J. nagyszombati rector római utazásai.(1687., 1693., 1696.) Bp. **1929.** 131 l. (A Szt. István Akadémia történelem-, jog- és társadalomtudományi osztályának felolvasásai II, 1.)

Frenyó Lajos: Pomarius Sámuel naplója Eperjes deformációjáról 1673-ból. Acta tragica deformationis Eperiessiensis. 1673. Miskolc **1936.** 58 l.

Ism.: *Mayer Endre*, EvÉlet (Rozsnyó) 1937. 119—123. — *Szlávik Mátyás*, ProtTanügyiSz 1937. 380—382.

Balogh István: Pósalaki János és emlékirata a Karaffa-járásról. = DebrDériMÉvk **1939/40.** 165—195.

[Balogh István] B. I.: Pósalaki János debreceni főjegyző folyamodása a tanácshoz. = DebrDériMÉvk **1941.** 79—83.

Lakatos István: Székelyudvarhely leírása. (1702.) Ford. és kiad. *Jaklovszky Dénes*. Kolozsvár **1942.** 22 l. (Erdélyi ritkaságok 6.)

Esze Tamás: Acta Reviczkyana. = LK **1954.** 152—169. [Reviczky Imre két diáriumáról is, 1703—1704.]

Domokos Pál Péter: Tatrosy György önéletírása és történeti feljegyzései. = ItK **1957.** 238—261.

Ifjabb Teleki Mihály II. Rákóczi Ferenc főtisztjének naplója. (Szemelvények az 1703-tól 1712-ig terjedő korszakból.) Kiad. és bev. *Temesi Alfréd*. Bp. **1960.** 128 l.

Ism.: *Bódi Ferenc*, PedSz 1960. 119. — *Gyenis Vilmos*, ItK 1961. 113—114.

Pápai János törökországi naplója. Kiad. és bev. *Benda Kálmán*. Bp. **1963.** 480 l. (Magyar Századok.)

Ism.: *Heckenast Gusztáv*, Száz 1963. 1363—1364. — *Hopp Lajos*, ItK 1964. 403.

Zsindely Endre: Horváthi Békés János diáknaplója. (1671—1674.) = RefEgyh **1964.** 65—66.

Czeglédy Sándor: A XVII. századi Magyarország helyzete egy zürichi kéziratban. = RefEgyh **1966.** 110—111. [Kállai Kopis János 1675-i történeti leírása Magyarországról.]

Hazai német történeti művek, naplók, emlékiratok

Lásd még az „Egyes szerzők" között Hain Gáspár, Andreas Hegyes, Georg Krauss és Michael Weiss irodalmát.

GYŰJTEMÉNYES KIADÁSOK

Deutsche Fundgruben der Geschichte Siebenbürgens. Hrsg. durch *Joseph Kemény, Eugen Trauschenfels*. 1—3. Bde. Klausenburg **1839**—1860. 382, 397, 420 l.

Tartalma: 1. köt. 1—68: Chronik des Hieronimus Ostermayer 1520—1561. — 69—149: Erzählung Clausenburger Zwistigkeiten 1568. — 151—160: Bittgesuch der Erzherzogin Maria Christierna 1595—1618. — 161—217: Tractatus rerum Transylvaniae 1599—1606 per Georgium Krauss. [Johannes Ursinus műve!] — 219—250: Thomas Bordan: Virtus Coronata 1601—1603. — 251—275: Eigentliche Beschreibung, wie, und was massen der Báthori Gábor in die Hermanstadt kommen, und geplündert. 1610. — 277—336: Johannes Lutsch: Diarium 1607—1661. — 337—382: M. Johannis Zabanii Referat 1692—1693.

2. köt. 1—84: Mährische Landtags-Verhandlungen, die Ansprüche des Johann Zápolya auf Mähren betreffend. 1526—1531. — 85—140: Johannis Goebel et Georgii Wachsmann Chronica Civitatis Schaesburgensis. 1514—1663. — 141—233: Johannes Graffius: Siebenbürgische Ruin. 1658—1661. — 235—279: Des Grafen Tököli Einfall in Burzenland. 1690—1691. — 281—298: Des Gr. von Seau Landtags-Instruction 1702. — 299—309: Briefe des Gr. von Seeau die Rákoczischen Unruhen in Siebenbürgen betreffend. 1703.

3. köt. 1—49: Andreas Oltard: Album Oltardinum. 1526—1659. — 53—56: Andreas Hegyesch: Fortsetzung der Chronik des Hieronymus Ostermayer. 1562—1570. — 57—80: Simon Nössner feljegyzései, 1570—1619. — 81—124: Simon Czauk: Ephemerides Libellus in quo acta quotidiana perscribuntur. 1590—1602. — 127—242: Michael Weiss: Liber annalium

raptim scriptus. 1590—1612. — 243—265: Tagebuch des Peter Bánfi, 1599—1616. — 266—332: Hegyesch András krónikája. — 379—394: Paulus Brölfft: Wahrhaftige Beschreibung ... 1659—1660. — 395—414: Nota pro Anno 1660. Verfasst von Trostfried Hegenitius.

Chronicon Fuchsio-Lupino-Oltardinum. Ed. *Joseph Trausch*. Vol. 1—2. Coronae **1847**—1848. 324, 307 l. [Marcus Fuchs, Christian Lupinus, Johannes Oltardus, Andreas Gunesch, Johannes Ziegler és mások krónikáiból egybeszerkesztett szöveg, helyenként egykorú iratok másolatával, más forrásokból vett kiegészítésekkel.]

Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt 4—6. Bde. Kronstadt **1903**—1915. [A források között 4. köt. XV—XXVII, 11—40: Sutoris, Paul: Chronik. Hrsg. v. Gustav Seraphin. — LXVI—LXX, 180—218: Benckner, Paul: Diarium. Hrsg. v. Gustav Seraphin. — 5. köt. LVI—LXV, 417—432: Bánfi, Peter: Tagebuch. Hrsg. v Friedrich Wilhelm Seraphin. — 6. köt. 176—214: Stamm, Johannes: Tagbuch. Hrsg. v. Julius Gross.]

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

Szekfű Gyula: Az erdélyi szász történetírás. = Mságtud 1943. 174—198, 325—373. — Klny. is.

Bitay, I[lona]: Antichitatea în istoriografia săsească din Transilvania în sec. XVII. = Acta Musei Napocensis 1970. 585—593.

EGYES SZÖVEGEK KÖZLÉSEI ÉS ISMERTETÉSEI

Analecta Scepusii Sacri et Profani. Ed. *Carolus Wagner*. Vol. 2. Viennae **1774.** [46—68: Leibitzer Joakim: Chronicon Leibitzerianum. — Szemelvényes kiadás latinra fordítva.]

Von dem traurigen Schicksale der Stadt Bistritz, im Jahre 1602. = UngMagazin **1781.** II. 173—182. [Johannes Decani szövege.]

Decani, Johannes: Kurze historische Beschreibung der Belagerung der Stadt Bistritz durch den kaiserlichen Commissar Georg Basta im Jahre 1602, den 22. Februar. = Blätter für Geist (Kronstadt) **1839.** III. 49—50, 57—61, 66—70.

Teutsch, Georg Daniel: Aus den handschriftlichen Denkwürdigkeiten eines Sachsen des 17. Jahrhunderts. = ArchivSiebLk **1845.** 30—33, 305—316; 1851. 83—109. [Az utolsó rész „Aus der Zacharias Filkenius handschriftlichen Denkwürdigkeiten" címmel jelent meg.]

[Prefling, Paul:] Wahrhaftige Beschreibung was sich in der Siebenbürgischen Hermannstadt unter der Rakoczianischen Belagerung ungetragen im Jahr Christi 1659 und angehalten bis anno 1660 im Mai. Hrsg. v. *Joseph Kemény*. = Blätter für Geist (Kronstadt) **1853.** 111—112, 119—120, 128, 136, 152, 168, 183—184, 200, 275—277, 305—309.

Teutsch, Georg Daniel: Siebenbürgische Zustände unter M. Apafi I., geschildert von einem Zeitgenossen. = ArchivSiebLk **1853.** 270—288. [Vitézy János „Transilvania" c. kéziratos művének rövidített kiadása.]

Paur Iván: Csányi János magyar krónikája. 1670—1704. = MTT **1858.** V. 5—231.

Liebergott, Johannes: Tagebuch von den Verfolgungen der Evangelischen in den Jahren 1672 bis 1683 nach den Handschriften der evang. Bibliothek mit Urkunden hrsg. v. *Paul Lichner*. Pressburg **1861.** 166 l. (Annales Evangelicorum in Hungaria 1.)

Seiwer, Gustav: Beschreibung einer Reise nach Java in den Jahren 1696—1699 von Georg Schuller. = ArchivSiebLk **1867.** 1—82.

Albrich, Karl: Acta dierum, sub quibus illustres principes Georgius Rákoci et Achatius Barczai una cum suis adhaerentibus intra et extra civitatem Szeben super regimine regni Transylvaniae contendent anno Domini 1660, per Demetrium Kereszturi de Dobofalva observata et conscripta. = ArchivSiebLk **1884.** 126—325.

Thaly Kálmán: Schiessler Gáspár kassai polgár naplója a Rákóczi-korból. (1703—1713.) = TT **1884.** 740—749.

Hannenheim, Julius: Matthias Vietors zeitgenössische Aufzeichnungen aus dem 17. Jahrhundert. = ArchivSiebLk **1889.** 688—738.

Jakab Elek: Broser Péter élete és krónikája. = KerMagv **1895.** 96—104.

Lukinich Imre: A kolozsvári Auner Márton és Brozer Péter naplói. = ErdMúz **1903.** 108—113.

Förster Jenő: Szentmiklóssy Godofréd önéletrajza. = KözlSzepesMúlt **1910.** 94—115.

Bervaldszky Kálmán: II. Rákóczi Ferenc hadjárataira vonatkozó feljegyzések Szentmiklóssy Godofréd egykorú krónikájában. = TT **1911.** 203—219.

Petri, Hans: Zur Lebensgeschichte Paul Benkners des Jüngeren. = Korrespondenzblatt **1929.** 86—87; 1930. 281—283.

Payr György és Payr Mihály krónikája 1584—1700. Kiad. *Heimler Károly* = SoprSz **1942.** Függelék a 2. számhoz. IV, 99 l.

Kovács József: 400jährige Aufzeichnungen über die Geschichte von Sopron. Die Chronik von Markus Faut. = Neue Zeitung **1965.** II. 5.

A DRÁMA

Lásd még az „Egyes szerzők" között Felvinczi György és Eliáš Ladiver irodalmát.

Kiadások

Régi magyar drámai emlékek. 2. köt. Kiad. és bev. *Dömötör Tekla*. Bp. **1960.** 593 l.
Tartalma.: 5—42: Filius prodigus. — 43—103: Comico-Tragoedia. — 105—182: Constantinus és Victoria. — 183—190: Zrínyi Miklós: Titirus és Viola. — 191—205: Jesu Fily Mariae. — 207—226: Comoedia Erdély siralmas állapotjáról. — 227—237: Moralitás-töredék. — 239—254: Gyöngyösi István (?): Florentina. — 355—396: Actio curiosa. — 397—423: A bor, majd a víz dicséreti. — 425—435: Rithmi pro Epiphania Domini in processione. — 437—475: Felvinczi György: Comico-Tragoedia. — 477—513: Miskolczi Zsigmond: Cyrus. — 515—559: Comedia generalis de conflictu Turcorum et Hungarorum. [A kiadvány ismertetéseit és vitairodalmát lásd a 69. lapon.]

Magyar nyelvű iskolaelőadások a XVII. század második feléből. Kiad. *Varga Imre*. Bp. **1967.** 241 l. (It.Füz. 59.) [Eszéki István és Solymosi Nagy Mihály darabjai.]
Ism.: *Dömötör Tekla*, ItK 1969. 509—510.

Összefoglaló tanulmányok és adatközlések

Megjegyzés. Az iskoladrámák általános irodalmát lásd az 503. lapon.

Gyárfás Tihamér: Adatok az iskolai dráma történetéhez. = EPhK **1910.** 308—310. [Brassóban 1614—1687 között.]

Dömötör Tekla: Adalékok a magyar farsangi játékok történetéhez. = Színháztörténeti Értesítő **1953.** 25—28.

Mathia Károly: Népi eredetű karácsonyi játékaink. = Vig **1953.** 57—63. [A XVII. század végi „Rithmi pro Epiphania Domini in processione" tanulságai.]

Kocziány László: Adalékok a XVII. századvégi erdélyi iskolai színjátszáshoz. = NyItudK **1957.** 139—149.

Dömötör Tekla: Műfajok és stílusirányok a XVII. századi magyar színpadon. = Theatrum **1961.** 21—27.

Varga Imre: Magyar nyelvű iskolaelőadások a XVII. században. = ItK **1965.** 281—291.

Holl Béla: Ismeretlen régi magyar iskolai nyomtatványok. = MKsz **1966.** 168—176. [Főleg színjáték-programok 1633—1713 között.]

Michalcová—Česnaková, Milena: Dramatická tvorba slovenských exulantov v druhej polovici 17. a na začiatku 18. storočia. = SlovLit **1968.** 332—359.

Anonym művek irodalma

Filius prodigus (1630—1640 körül)

Kiadások

Alszeghy Zsolt: Ismeretlen magyar dráma a XVII. század elejéről. = EPhK **1935.** 34—64.

Régi magyar drámai emlékek. 2. köt. Bp. **1960.** [5—24: Filius prodigus, *Dömötör Tekla* gondozásában.]

Irodalom

Varga Imre: Adalékok a Tékozló fiú c. drámához. = ItK **1960.** 572—574.

Comico-tragoedia (1646)

Kiadás

Régi magyar drámai emlékek. 2. köt. Bp. **1960.** [43—103: Comico-tragoedia, *Dömötör Tekla* gondozásában.]

Irodalom

Binder Jenő: Egy magyar Lázár-dráma és rokonai. = EPhK **1898.** 19—43, 97—111, 221—232. [*Szilády Áron* hozzászólása ItK 1898. 248.]

Binder Jenő: A Lázár-drámához. = EPhK **1899.** 828—832.

Dézsi Lajos: Comico-tragoedia című moralitásunk koráról. = BpSz **1904.** 118. köt. 383—397.

[Alszeghy Zsolt] A.: A Comico-tragédiához. = EPhK **1912.** 69.

Ujvári Gyula: A Comico Tragédia kora. = Kalazantinum **1913/14.** 110—113.

Dömötör Tekla: A magyar Lázár-dráma nagyszebeni előadásához. = FK **1955.** 410—419.

Actio Curiosa (1678 körül)

Kiadások

Thaly Kálmán: Actio Curiosa. Magyar történeti vígjáték 1678-ból. = TT **1894.** 309—354. — Klny. is.

Ism.: *Bayer József*, EPhK 1894. 414—420.

Régi magyar drámai emlékek. 2. köt. Bp. **1960.** [355—396: Actio Curiosa, *Dömötör Tekla* gondozásában.]

Irodalom

Molecz Béla: Mondattani sajátságok az Actio Curiosa-ból. = MNyr **1899.** 504—505.

Alszeghy Zsolt: Az „Actio Curiosa" ismeretlen kézirata. = ItK **1915.** 476—478.

Prohászka János: Szólások, közmondások az Actio Curiosában. = MNyr **1948.** 183—185, 251—254.

A bor, majd a víz dicséreti (1670—1690 között)

Kiadás

Régi magyar drámai emlékek. 2. köt. Bp. **1960.** [397—423: A bor, majd a víz dicséreti, *Dömötör Tekla* gondozásában.]

Irodalom

Badics Ferenc: XVII. századi vers a bor és víz vetélkedéséről. = ItK **1929.** 88—95.

Waldapfel József: A bor és a víz pántolódása és rokonai. = ItK **1929.** 464—466.

Kara Musztafa (1684)

Kiadás

Dézsi Lajos: Egy magyar nyelvű történeti iskoladráma töredéke a XVII. századból. = ItK **1906.** 42—52.

Irodalom

Gragger Róbert: A „Kara Musztafa". = EPhK **1922.** 22—24. [Német forrásáról.]

Egyes darabok közlései és ismertetései; vegyes adalékok

Thaly Kálmán: Thököly Imre és iskolatársai mint színjátszók. = Száz **1880.** 411—417. [1669-ben az eperjesi ev. gimnáziumban.]

Bolte, Johannes: Martinus Gravius. = Korrespondenzblatt **1885.** 137—138. [Egy 1614-i latin iskoladrámájáról.]

Ballagi Aladár: Ez világi hivságos gazdagság szereteti. Jezsuita iskolai dráma-tervezet 1705-ből. = ItK **1892.** 108—109.

[Ferenczi Zoltán] F. Z.: Iskolai színielőadás Nagy-Enyeden 1693. máj. 2-án. = ErdMúz **1892.** 179—180.

Rupp Kornél: Némajáték 1695-ből. = ItK **1892.** 101—107. [A nagyszombati jezsuitáknál.]

Melich János: A legrégibb magyar jezsuita-dráma. = ItK **1895.** 330—333. [1668.]

Jurkovics Emil: Egy színlap 1669-ből. = Száz **1899.** 533—536.

Pálfi Márton: Nyelvjárás-paródia 1702-ből. = MNyr **1905.** 506—508. [A kolozsvári unitárius kollégiumban előadott paródia közlése.]

Dézsi Lajos: Egy protestáns iskoladráma a XVII. századból. = AkÉrt **1908.** 610—616. [Eszéki István: Ritmusokkal való szent beszélgetés-ének ismertetése.]

Comoedia Erdély siralmas állapotjáról. Az első magyar jezsuita-dráma 1668-ból. Kiad. *Gyárfás Tihamér*. Gyoma **1909.** 43 l. [Új kiadása: RMDE 2. köt. Bp. 1960. 207—226.]

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1909. 755—757. — *Szigetvári Iván*, ItK 1911. 123—125., és *Sz. I.* kisebb munkái. Bp. 1927. 72—76. — *Gyárfás Tihamér*, ItK 1911. 252—254. [Válasz Szigetvári Ivánnak.]

Sztripszky Hiador: Protestáns iskolai dráma a XVII. századból. = ItK **1915.** 327—353. [Miskolczi Zsigmond Cyrus-a, új kiadása: RMDE 2. köt. Bp. 1960. 477—513.]

Wallentiny Dezső: Ismeretlen jezsuita-dráma. = It **1916.** 378—379. [Említés 1656-ból.]

Mészöly Gedeon: Egy ismeretlen régi magyar dráma. = MNy **1920.** 19—23, 66—72. [Constantinus és Victoria; új kiadása: RMDE 2. köt. Bp. 1960. 105—182.]

Timár Kálmán: Heigl Ambrus, a jezsuita dráma művelője. = EPhK **1929.** 236. [Az 1640-es években Sopronban játszatott tragédiát.]

Gréb, Julius: Drei alte Schuldramen in Kesmark. = Karpathenland **1929.** 69—75.

Timár Kálmán: Vendégszereplés iskolai drámával. = It **1930.** 249—251. [A nagyszombati jezsuiták 1657-ben Trencsénben előadott darabjáról.]

„Emericus." Egy dillingeni iskoladráma 1626-ból. Bp. **1930.** [4 l., 8 t.] [Német jezsuita-dráma fakszimile-kiadása, Szt. Imréről.]

Hoza, Štefan: Ked' „slovensky kral" Imro Tököly kral v Presove divadlo. = Kultura **1937.** 247—250.

Klein, Karl Kurt: Shakespeare in Siebenbürgen. Splitterbeitrag zur Geschichte des siebenbürgisch-deutschen Schuldramas im 17. Jahrhundert. = SiebVierteljahrschr **1938.** 233—238.

Angyal Endre: Sopron barokk színháztörténetéből. = SoprSz **1939.** 144—153.

[1681-ben előadott latin nyelvű jezsuita iskoladrámáról.]

Vörös Sándor: Három nevezetes iskolai drámai előadás az eperjesi ev. kollégiumban. = ProtSz **1943.** 238—241. [Ladiver Illés és Schwartz János darabjainak előadásáról, 1668—1682 között.]

Holl Béla: Egy régi magyar betlehemes játék. = Vig **1952.** 617—626. [Rithmi pro Epiphania Domini in processione, 1684—1696 között; új kiadása: RMDE 2. köt. Bp. 1960. 425—435.]

Busa Margit: Egy ismeretlen színjáték. = ItK **1956.** 187—196. [Comedia generalis de conflictu Turcorum et Hungarorum, XVII. század vége; új kiadása: RMDE 2. köt. Bp. 1960. 515—555.]

Esze Tamás: A kurucok Mátyás-drámája. = ItK **1958.** 1—18. [1705-ben Rozsnyón adták elő, a szerző talán Missovitz Mihály.]

Vita Zsigmond: Adalék az erdélyi színjátszás történetéhez. = ItK **1960.** 202—203. [Comenius Janua-jának Szilágyi Benjámin István által készített fordításában a színjátszásra vonatkozó passzusok.]

Esze Tamás: Missovitz Cyrus-drámája. = ItK **1964.** 54—59.

A TUDOMÁNYOS IRODALOM

Megjegyzés. Az ide vonatkozó irodalom további részei az „Egyes szerzők" című fejezetben találhatók. A filozófia művelői: Apáczai Csere János, Johannes Bayer, Huszti István, Pósaházi János, Szent-Iványi Márton és Zabanius Isacius; a nyelvtudomány művelői: id. Csécsi János, Gelei Katona István, Komáromi Csipkés György, Mikolai Hegedűs János, Pereszlényi Pál, Szenci Molnár Albert, Szőnyi Nagy István és Tótfalusi Kis Miklós; természettudósok: Frölich Dávid, Lippai János, Miskolczi Csulyak Gáspár és Pápai Páriz Ferenc; egyháztörténet: Debreceni Ember Pál és Kocsi Csergő Bálint.

Összefoglaló tanulmányok

Kvacsala János: Egy félszázad a magyarországi philosophia köréből. (1630—1680.) = BpSz **1891.** 67. köt. 161—196.

Mátrai László: Az anyag szerkezetének atomista felfogása a XVII. századi magyarországi filozófiában. = Száz **1957.** 145—162., és M. L.: Gondolat és szabadság. Bp. 1961. 179—213, 335—339.

Vita Zsigmond: A keleti nyelvek erdélyi tanítványai és terjesztői a XVII—XVIII. században. = V. Zs.: Tudománnyal és cselekedettel. Bukarest **1968.** 170—178, 295.

Egyes szerzők és művek

Wenzel Gusztáv: Kitonich János XVII. századbeli magyar jogtudósról és munkáiról. = ÚjMMúz **1851.** II. 14—37.

Finkei Pál: Nagyságos Rákóczi Györgynek ótalma alatt Szatmárnémetiben 1646. jún. 10. tartott magyar nemzeti zsinat alkalmá ak történeti elbeszélése. = SpFüz **1857.** 161—177, 335—349. [Szilágyi Benjámin István „Acta synodi nationalis Hungaricae . . ." c. kéziratának fordítása.]

Győry Tibor: Egy régi magyar könyv. Bp. **1899.** 7 l. [„Kerti dolgoknak leírása." 1669.]

Bothár Dániel: Magyar orvosi kézirat 1683-ból. = MNyr **1911.** 104—114. [Petytyéni Borbély Márton.]

Sági István: Erdőbényei Janua-ja kiadásai. = MNy **1922.** 204—205. [Erdőbényei Deák János.]

Fokos Dávid: Loderecker Péter szótáráról. = MNyr **1923.** 8—13, 50—52, 85—89.

Debreczy Sándor: Apaffi Anna orvosságos könyve. = ErdMúz **1940.** 322—324. [1677-ben írta Ujhelyi István.]

Balassi Zsigmond: Lovak orvossága. Közreadja *Eckhardt Sándor.* Az emléket nyelvészeti szempontból ismerteti *Abaffy Erzsébet.* Bp. **1957.** 36 l. (A Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadványai 94.)

Kovácsics Sándor: XVII. századi orvosi kézirat a soproni Berzsenyi Gimnázium (volt ev. líceum) könyvtárában. = SoprSz **1962.** 272—274.

Huttmann, Arnold: Egy erdélyi karteziánus filozófus-orvos. = Korunk **1967.** 571—573. [Bartholomäus Bausner.]

KALENDÁRIUMOK

Ádám Gerzson: Debreceni kalendárium az 1630. évről. = Száz **1890.** 235—237.

Récsey Viktor: Pázmány Péternek ajánlott, eddig ismeretlen kalendárium. 1634. = KatSz **1890.** 297—308.

Kanyaró Ferenc: A legrégibb erdélyi magyar és szász kalendárium. = ErdMúz **1898.** 58—59.

Az első lőcsei kalendáriom az 1626-dik évre. Bev. és kiad. *Hajnóczi R. József.* Lőcse **1909.** 80 l.

Ism.: *Z.*, KözlSzepesMúlt 1909. 250—251. — [*Rexa Dezső*] *R. D.*, ItK 1910. 124—126. — *Váczy József*, Élet 1910. 7. sz.

Dékáni Kálmán: Egy 1631-iki szebeni magyar kalendárium. = ErdMúz **1915.** 207—208.

Szabady Béla: 17. századbeli kalendáriumajánlólevél. = GyőriSz **1931.** 60—61.

3. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET

RADVÁNSZKY BÉLA: Magyar családélet és háztartás a XVI. és XVII. században. 1—3. köt. Bp. **1879**—1896. 256, 406, 429 l.

THALY KÁLMÁN: Társadalmi, mívelődési és művészeti viszonyok hazánkban II. Rákóczi Ferenc fejedelemsége alatt. = T. K.: Irodalom- és míveltségtörténeti tanulmányok a Rákóczi-korból. Bp. **1885.** 1—50.

ACSÁDY IGNÁC: Magyarország Budavár visszafoglalása korában. Bp. [**1886.**] 334 l.

KOPP TIBOR: Erdély művelődése I. és II. Rákóczy György korában. Nyitra **1903.** 176 l. (Művtört.Értek. 5.)
Ism.: *Perepatits István*, Száz 1905. 371—372.

STIMÁKOVITS LÁSZLÓ: Erdély művelődése Bethlen Gábor korában. Bp. **1910.** 98 l. (Művtört.Értek. 44.)
Ism.: *Perepatits István*, Száz 1911. 375—376.

WEICHHART GABRIELLA: Keresztelő, házasság és temetés Magyarországon 1600—1630. Bp. **1911.** 99 l. (Művtört.Értek. 48.)

VADNAI OLGA: Magyar társadalmi és családi élet a XVII. század végén. Turócszentmárton **1914.** 78 l.

SZABOLCSI BENCE: A XVII. század magyar főúri zenéje. = BpSz **1928.** 208. köt. 104—126, 261—286, 385—422. — Klny.: Magyar zenei dolgozatok 3., és Sz. B.: A magyar zene évszázadai. Bp. 1959. 209—280.

ZICHY ISTVÁN: Adatok a XVII. századi magyar nemesség műveltségtörténetéhez. = Berzeviczy Emlk. Bp. **1934** 245—249.

MÁLYUSZ ELEMÉR: Magyar renaissance, magyar barokk. = BpSz **1936.** 241. köt. 159—179, 293—318; 242. köt. 86—104, 154—174. [Szekfű Gyula Magyar történet-ének kapcsán.]

TOLNAI GÁBOR: Régi magyar főurak. Életforma és műveltség az újkorban. Bp. **1939.** 176 l. (A Magyar Történelmi Társulat könyvei 5.)
Ism.: *Bóka László*, Ország Útja 1939. 504—511. — *Halász Gábor*, Nyug 1939. II. 182. — *Joó Tibor*, ProtSz 1939. 484—485. — *Sárkány Oszkár*, Napk 1939. II. 277—280. — *Kardos Tibor*, Száz 1941. 207—210.

Magyar művelődéstörténet. 4. köt. Barokk és felvilágosodás. Szerk. *Wellmann Imre*. Bp. **1941.** 658 l., 28 t.

CSAPODI CSABA: A magyar barokk. Bp. **1942.** 80 l. (Kincsestár. A Magyar Szemle Társaság kis könyvtára 16.)
Ism.: *Angyal Endre*, It 1943. 136.

BÁLINT SÁNDOR: Loretto és hazánk. = KatSz **1943.** 44—48., és B. S.: Sacra Hungaria. Tanulmányok a magyar vallásos népélet köréből. [Bp. 194?]. 28—35.

GARAS KLÁRA: A magyarországi festészet a XVII. században. Bp. **1953.** 206, LII l.
Ism.: *Klaniczay Tibor*, ItK 1955. 382—386.

MIŠIANIK, JÁN: K chiliazmu v Slovenskej literatúre 17 storočia. = Literárnohistoricky sborník **1953.** 116—133.

ESZE TAMÁS: Zenetörténeti adataink II. Rákóczi Ferenc szabadságharcának idejéből. (1703—1712.) = ZTT **1955.** IV. 51—97.

AGGHÁZY MÁRIA: A barokk szobrászat Magyarországon. 1—3. köt. Bp. **1959.** 303, 381 l., CCXXXVIII t.

BELLÉR BÉLA: „Regnum Marianum." = Világosság **1966.** 37—43.

DÜMMERTH DEZSŐ: Pest város társadalma 1686—1696. Bp. **1968.** 308 l.

NAGY MARGIT, B.: Reneszánsz és barokk Erdélyben. Bukarest **1970.** 356 l.

MECÉNÁSOK

Az erdélyi fejedelmi udvar

Megjegyzés. Minthogy a mecénási tevékenységet folytató erdélyi fejedelmek íróknak is számítanak, az ide tartozó anyagot az „Egyes szerzők" következő fejezetei tartalmazzák: I. és II. Apafi Mihály, Bethlen Gábor, Lórántffy Zsuzsanna és I. Rákóczi György. Lásd még a hazai iskolázásra, különösen a gyulafehérvár—nagyenyedi iskolára vonatkozó irodalmat is.

Főúri mecénások

Megjegyzés. Erre a témára vonatkozó speciális irodalom tulajdonképpen nincs; itt azoknak a főuraknak általános irodalmát adjuk, akik mecénási tevékenységet is folytattak. (Ecsedi Báthori István, Eszterházy Miklós és Pál, valamint Széchényi György és Pál irodalmát az „Egyes szerzők" című fejezetben kell keresni.)

LIPPAY GYÖRGY

Zombori Lippay György, néhai esztergomi érsek életrajza. = Munkálatai a pesti nevendék papság Magyar Iskolájának. Pest **1854.** XVIII. 258–296.

LICHNER PÁL: Lippay György esztergomi érsek magyar levelei. = GyőriTörtRégFüz **1863.** 270–273.

BEKE ANTAL: Pázmány, Lippay és Eszterházi levelezése II. Rákóczy Györggyel. = TT **1881.** 641–674; 1882. 134–148, 278–325.

ZSILINSZKY MIHÁLY: Lippay György és a tokaji tanácskozmány 1646-ban. = Száz **1886.** 400–424.

SZILÁGYI SÁNDOR: Lippay György esztergomi érsek leveleiből. = TT **1892.** 581–591.

SZELEPCSÉNYI GYÖRGY

PODHRADCZKY JÓZSEF: Szelepchényi Györgynek országgyűlés alkalmával mondott két magyar beszéde és Tököly Imréhez írt két magyar levele. = TudGyűjt **1835.** XI. 95–98.

RÉVAY LAJOS: Szelepcsényi György esztergomi érsek levele Apafy Mihály fejedelemhez 1679. febr. 19. = ProtKözl **1887.** 18–19.

KONCZ JÓZSEF: Szelepcsényi György esztergomi érsek levele Veselényi Pálhoz. = ProtKözl **1890.** 22.

SZILÁGYI SÁNDOR: Szelepcsényi György leveles tárcájából. = TT **1892.** 193–208.

SZELEPCHÉNYI GYÖRGY sírirata. = MSion **1898.** 66–68.

LEININGEN-WESTERBURG, K. E.: Exlibris des Erzbischofs Georg Szelepcheny. = Zeitschrift für Bücherzeichen, Bibliothekenkunde und Gelehrtengeschichte **1902.** 167–168.

DONGÓ GY. GÉZA: Szelepcsényi hercegprímás levele Zemplénhez 1667-ből. = AdZemplénT **1906.** 243–244.

LUKINICH IMRE: Könyvtörténeti adalékok. = MKsz **1924.** 86–93. [Szelepcsényi György 1673-i végrendelete.]

LUKINICH IMRE: Szelepchény György esztergomi érsek mint rézmetsző. = MBiblSz **1925.** 12–13.

MESZLÉNYI ANTAL: Szelepcsényi prímás és Észak-Magyarország rekatolizálása (1671–75). = Theologia **1935.** 215–225, 325–337. — Klny. is.

VAYER LAJOS: Szelepcsényi György a művész. = Domanovszky Emlk. Bp. **1937.** 643–663. — Klny. is.

SOLTÉSZ ZOLTÁNNÉ: Szelepcsényi György ismeretlen rézmetszete. = MűvtÉrt **1955.** 216–219.

RÓZSA GYÖRGY: Frans Luyckx und György Szelepcsényi. = AHistArt **1959.** 233–238. — Klny. is.

ARADY KÁLMÁN: Szelepcsényi egy ismeretlen munkája. = MűvtÉrt **1960.** 229–230. — Klny. is.

TELEKI MIHÁLY

SZILÁDI KÁROLY: Gróf széki Teleki Mihály. Kecskemét **1887.** 62 l.

BALLÓ ISTVÁN: Teleki Mihály. (1634–1690.) Csíkszereda **1903.** 250 l.

TELEKI MIHÁLY levelezése. Szerk. *Gergely Sámuel.* 1–8. köt. Bp. **1905**–1926.
Ism.: *Varga Endre,* LK 1927. 286–291. — *Zsinka Ferenc,* ProtSz 1927. 519–521.

ZSINKA FERENC: Nyelvtörténeti adatok Teleki Mihály levelezéséből. = MNyr **1913.** 227–228.

TOLNAI GÁBOR: Erdélyi politikus Teleki Mihály. = Nyug **1940.** 415–420. — Le comte Michel Teleki. = NRH 1940. 315–320. — T. G.: Végzetes esztendők. Bp. 1945. 11–22. — T. G.: Tanulmányok. Bp. 1970. 76–82, 389–390.

THURZÓ GYÖRGY

Bethlenfalvi gróf Thurzó György levelei nejéhez Czobor-Szent-Mihályi Czobor Erzsébethez. Kiad. *Zichy Edmund.* Bev. *Kubinyi Miklós.* 1–2. köt. Bp. **1876.** XCVI, 394; II, 316 l.

RÉCSEY VIKTOR: Thurzó György nádor latin epigrammája. = Száz **1889.** 777.

KÁROLYI ÁRPÁD: Az ellenreformáció kezdetei és Thurzó György nádorrá választása. = Száz **1919/20.** 1–33, 124–163.

SZIGETHY LAJOS: Thurzó György. = Evangélikusok Lapja **1923.** 14. sz.

ILA BÁLINT: A Thurzó-család levéltára. = LK **1932.** 12–66.

ILA BÁLINT: A Thurzó-levéltár protestáns egyháztörténeti iratai. Bp. **1934.** VIII, 321 l. (MProtEgyhtAdattár 15.)

KOČIS, JOSEF: Denniky Juraja a Imricha Thurzo. = Slovenská Archivistika **1967.** 107–116.

THURZÓ IMRE

KUBINYI MIKLÓS: Bethlenfalvi gróf Thurzó Imre. Bp. **1888.** 172 l., 13 t. (M. T. Életr.)

ZÁVODSZKY LEVENTE: Thurzó Imre gróf wittenbergi rektorsága. = Magyar Középiskola **1912.** 391—401. — Klny. is. — Das Wittenberger Rektorat des Grafen Emerich Thurzó. = UngRschau 1913. 468—479.

BALASSA BRUNÓ: Thurzó Imre retorikai dolgozatai. = MPaed **1929.** 9—10. sz. — Klny. is.

SZABÓ ADORJÁN: Thurzó Imre és Nyáry Krisztina házassága. Kassa **1932.** 22 l.

NYÁRY PÁL: Thurzó Imre és Nyáry Krisztina házassága. = MCsaládtörtSz **1937.** 146—148.

KÖNYVEK, KÖNYVTÁRAK

Magánkönyvtárak

Megjegyzés. Apácai Csere János, Bercsényi Miklós, Bethlen Gábor, Nádasdy Ferenc, Náprági Demeter, Štefan Pilárik, I. Rákóczi György, Tolnai Dali János, Vay Ádám és Zrínyi Miklós könyvtárára vonatkozólag lásd az illető személyek szakirodalmát.

SZABÓ KÁROLY: Serédi Benedek kolozsvári házánál levő könyveinek jegyzéke 1678-ból. = MKsz **1879.** 184—189.

MEDNYÁNSZKY DÉNES: Révay Ferenc szklabinai könyvtára 1651-ben. = MKsz **1881.** 336—345.

CHERNEL KÁLMÁN: Könyvbecslés Modor városában 1608-ból. = MKsz **1882.** 100—102. [Weber Bálint hátrahagyott könyvtára.]

VÁGNER JÓZSEF: Ramocsaházy Mihály könyvlajstroma 1614-ből a Nyitra-Egyházmegyei könyvtárban. = MKsz **1884.** 111—114.

KOMÁROMY ANDRÁS: A tolcsvai Bónis-család levéltárából. = TT **1886.** 150—181. [162—163: Bónis Ferenc könyvtárának jegyzéke 1665-ből.]

KOMÁROMY ANDRÁS: Pani Teöreök Balázs végrendelete 1604-ből. = TT **1888.** 571—580. [Könyvjegyzék is.]

[SCHÖNHERR GYULA] Sch. Gy.: Könyvek Váradi Ötvös Pál hagyatékában 1629-ben. = MKsz **1888.** 327—328.

KEMÉNY LAJOS: Szüney István kassai magyar kántor könyvtára. 1635. május 5. = TT **1892.** 573—575.

THALY KÁLMÁN: A budai mufti könyvtára az 1684. és 1686. években. = MKsz **1896.** 338—340.

LUKINICH IMRE: Egy erdélyi főúr könyvtára a XVII. században. = ErdMúz **1904.** 44—45. [Bethlen Elek, 1683.]

[IVÁNYI BÉLA] I. B.: Egy eperjesi polgár könyvtára a XVII. században. = MKsz **1907.** 380—381. [Keifel János, 1645.]

ZOVÁNYI JENŐ: Egy református pap könyvtára a XVII-ik században. = MKsz **1907.** 381—383. [Demétei András, 1657.]

IVÁNYI BÉLA: Feja Dávid könyvtára. = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1912.** 104—106. [Kassai bíró, 1687.]

LUKINICH IMRE: Bethlen Elek könyvtára 1683-ból. = MKsz **1922.** 171—174.

JENEI FERENC: Adalék Lépes Bálint könyvtárához. = GyőriSz **1935.** 138—139.

JOÓ TIBOR: Könyvbecslés a XVII. század elején. = MKsz **1938.** 162—165. [Tatai János könyveinek jegyzéke.]

SZIMONIDESZ LAJOS: Pozsonyi evangélikus lelkészek könyvtárai az 1670-es években. = MKsz **1941.** 167—175.

SZIMONIDESZ LAJOS: A protestáns gályarabok könyvei. = MKsz **1941.** 354—362.

DÜMMERTH DEZSŐ: Régi pesti könyvek és könyvtulajdonosok. (A török utáni első pesti telepesek.) = MKsz **1961.** 175—178.

MÉSZÁROS ISTVÁN: Egy Apácai-tanítvány tankönyvjegyzéke. = MKsz **1964.** 239—247. [Dániel Lőrinc, 1670—1680 között.]

HEREPEI JÁNOS: Ifjabb Geleji Katona István könyvtárának nehány kötete. = H. J.: Apáczai és kortársai. Bp.—Szeged **1966.** 545—546. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 2.)

HEREPEI JÁNOS: Teleki Jankó könyvtára. = MKsz **1970.** 338—343.

Intézmények könyvtárai

MAJLÁTH BÉLA: A szakolczai ferencrendi könyvtár XVII. századi történetéhez. = MKsz **1882.** 289—305. [Könyvjegyzék 1662-ből.]

A pozsonyi társas-káptalani egyház énekgyűjteménye 1616-ból. = TT **1885.** 782. [Catalogus librorum cancionum venerabilis capituli Posoniensis.]

A pozsonyi társas-káptalani egyház leltára 1605-ből. = TT **1885.** 772—783. [Könyvek is.]

KEMÉNY LAJOS, ifj.: Kassa város levéltárából. = TT **1889.** 588—599. [Az egri káptalan kincseinek, köztük könyveknek összeírása 1614-ből.]

ILLÉSY JÁNOS: A kassai szt. Erzsébet székesegyház könyvtárának jegyzéke 1604-ből. = MKsz **1890.** 23—28.

THALY KÁLMÁN: Kőszeg város könyveinek lajstroma 1614-ből. = MKsz **1894.** 114—120.

KEMÉNY LAJOS, ifj.: Adalék a kassai domonkosok könyvtárához. = MKsz **1895.** 191. 1699-ből.]

MORVAY GYŐZŐ: Két nagybányai régi könyvtár. = MKsz **1896.** 16—51.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: I. Rákóczy György és a parochialis könyvtárak. = SpL **1901.** 1003—1004.

KEMÉNY LAJOS: A legrégibb nyilvános könyvtár Magyarországon. = Száz **1913.** 29—30. [Kassai könyvtár a század első felében.]

IVÁNYI BÉLA: Az eperjesi egyház könyvtára 1606-ban. = MKsz **1918.** 89—93.

BÁN IMRE: A gyöngyösi református egyház könyvtára a XVII. század 70-es éveiben. = MKsz **1940.** 242—250.

SZIMONIDESZ LAJOS: Három protestáns parókhiális egyházi könyvtár a XVII. században. = MKsz **1941.** 38—49. [Msenna, Kasza, Nagyszombat.]

SZIMONIDESZ LAJOS: Semsey Pál ezer forintos hagyománya a kassai franciskánus barátok könyvtárára. 1676. = MKsz **1942.** 309—310.

ESZE TAMÁS: A debreceni kollégiumi könyvtár pusztulása. = Egyht **1945.** 54—64.

BÁN IMRE: Debreceni könyvjegyzék a Rákóczi-korból. = MKsz **1955.** 299—305.

HEREPEI JÁNOS: Miképpen kerülte el a gyulafehérvári bibliotékának egy része az 1658. évi tatár pusztítást? = MKsz **1961.** 170—172.

Vegyes adalékok

Brandenburgi Katalin könyvtárnokának fizetése 1629—1630-ból. = MKsz **1880.** 93—94.

Adalék a XVII. századbeli hazai könyvárak történetéhez. = MKsz **1885.** 263—264.

GÁRDONYI ALBERT: Budai török könyvek Mainzban. = MKsz **1905.** 88—89.

I. Rákóczy György bibliája. = Batthyáneum **1913.** 74—78.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Magyar könyvek Frankfurtban (1625). = ItK **1936.** 366—367.

ESZE TAMÁS: Egy fejezet a magyar könyv múltjából. = Az Út **1952.** 36. sz. [Könyvtárak pusztulása a Rákóczi-szabadságharc korában.]

TOMBOR TIBOR: Két adalék a hazai „mozgó" könyvtárak történetéhez. = MKsz **1962.** 322—323.

ESZE TAMÁS: A magyar Praxis Pietatis. = KvKt **1963.** 43—79. [Érdekes könyvtörténeti adatokkal, pl. 67—76: Kecskeméti Soós János hódoltsági vándorkönyvkereskedőről.]

ESZE TAMÁS: Erasmus nyomai Magyarországon a 18. szd. elején. = KvKt **1969.** VII/2. 33—72.

4. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL

Megjegyzés. Nagyobb idevágó anyag található még Gyöngyösi István, Szenci Molnár Albert és Zrínyi Miklós irodalmában.

ÁLTALÁBAN

ANGYAL ENDRE: Theatrum Mundi. = Irodalomtudományi Évk. **1938.** IV. 1. füz. — Klny.: Bp. 1938. 154 l. (Min.ktár 118.)

Ism.: *Hubay Miklós:* A barokk reaktiválása. = EsztSz 1940. 69—76. — *Angyal Endre:* Megjegyzések a barokkról és a barokkellenességről. = EsztSz 1941. 37—51. [Válasz Hubay Miklósnak.]

ANGYAL, ANDREAS: Die Welt der Grenzfestungen. Ein Kapitel aus der südosteuropäischen Geistesgeschichte des 16. und 17. Jahrhunderts. = Südostdeutsche Forschungen **1957.** 311—342.

ANGYAL, ANDREAS: Die slawische Barockwelt. Leipzig **1961.** 321 l.

Ism.: *Klaniczay Tibor*, ItK 1963. 93—94. és ALitt 1963. 197—199.

ANGYAL, ANDREAS: Charakteristische Erscheinungsformen der Barockkultur bei den Slawen. = Österreichische Osthefte **1963.** 269—285.

ANGYAL, ENDRE: Die osteuropäische Bedeutung des Sarmatismus. = La Renaissance et la Réformation en Pologne et en Hongrie. Bp. **1963.** 501—509.

ANGYAL, ENDRE: Les contacts est-européens du baroque littéraire hongrois. = Littérature hongroise — littérature européenne. Bp. **1964.** 169—190.

ANGYAL, ANDREJ: Sarmatizmus, ilyrizmus, panonizmus. = Sbornik Filozofickej Fakulty Univerzity Komenského (Bratislava) **1964.** XVI. 49—54.

ANGYAL, ENDRE: Torquato Tasso, Piotr Kochanowski i tradycja epiki barokowej u słowian i węgrów. = W kręgu „Gofreda" i „Orlanda". Księga pamiątkowa Sesji naukowej w Krakowie 4—6 kwietnia **1967** r. 155—159.

KÖPECZI BÉLA: A Rákóczi-szabadságharc és Európa. Bp. **1970.** 388 l. (Aurora 37.) [Publicisztikai és diplomáciai szövegek közlésével.]

KÜLFÖLDIEK MAGYARORSZÁGON

Johann Heinrich Alsted

GROSS, JULIUS: Drei Briefe an Simon Albelius in Kronstadt. = Korrespondenzblatt **1885.** 1—3, 13—15. [Alsted és Bisterfeld levelei.]

CUNO, W[ILHELM] FR[IEDRICH]: Alsted János Henrik. = Szabad Egyház **1888.** 1—2. sz.

KVACSALA, JOHANN: Johann Heinrich Alstedt. = UngRevue **1889.** 628—642.

ROTH, F. W. E.: Johann Heinrich Alstedt. = Monatshäfte der Comenius-Gesellschaft **1895.** 29—44.

VÁSÁRHELYI JÁNOS: Két előadás. 1. Pastor Conformatus. = RefSz **1957.** 45—48. [Alsted kátéjáról.]

Isaac Basire

DARNELL, W[ILLIAM] N[ICHOLAS]: The Correspondence of Isaac Basire . . . with a Memoir of his Life. London **1831.** 393 l.

NAGY GYULA: Adalék Basirius Izsák XVII. századbeli gyulafehérvári tanár könyvtárához. = MKsz **1883.** 258—266.

KROPF LAJOS: Basirius Izsák kéziratainak történetéhez. = MKsz **1886.** 67—74.

KROPF LAJOS: Basire védirata. Válasz az „Innocentia Transylvaniae" című röpiratra. = TT **1888.** 509—565, 667—706. — Klny.: Basire Izsák: II. Rákóczi György felelete az Innocentia Transylvaniae-ra. (1653—1659.) Kiad. Kropf Lajos. Bp. 1888. 99 l.

KROPF LAJOS: Basirius Izsák életrajzához. = TT **1889.** 491—501. [Szabó Károly pótlása: Uo. 501—502.]

BASIRIUS, ISAACUS: Schema Primum Generale sive Forma Studiorum Albensium. Kiad. Martinus Major. Coronae **1896.** 112 l.

Ism.: *Domján István*, ErdMúz 1896. 481—484.

KROPF LAJOS: Basirius Izsák 1660-iki magyar folyamodványa. = ErdMúz **1913.** 262—263.

Endrődi Frigyes: Basire Izsák Erdélyben. = AngFilTan **1937.** II. 71—82.

Herepei János: Részlet az 1658. évi tatár betöréskori helyzetképből. Basirius Izsák. = H. J.: Apáczai és kortársai. Bp.—Szeged 1966. 558—564. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 2.)

Johann Heinrich Bisterfeld

Venétiáner Sándor: Bisterfeld János Henrik. Élete és működése. = ProtEgyhIskF **1882.** 295—304. [Fr. W. Cuno cikkének magyar fordítása a Reformierte Kirchenzeitung 1852. évfolyamából.]

Kvacsala János: Bisterfeld János Henrik élete. = Száz **1891.** 447—478, 544—577. — Klny. is.

Kvacsala János: Az angol—magyar érintkezések történetéhez. = Száz **1892.** 709—719, 793—810.

Kvacsala, Johann: Johann Heinrich Bisterfeld. = UngRevue **1893.** 50—59, 171—179.

Zimmermann Ferenc: Bisterfeld végrendelete. = TT **1893.** 171—175.

Herepei János: Adatok Bisterfeld erdélyi életfolyásához. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Bp.—Szeged 1965. 401—406. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.)

Mikuláš Drabik

[Windisch, Karl Gottlieb von] W.: Beytrag zur Geschichte des Nikolaus Drabicius, eines prophetischen Schwärmers. = NUngMag **1791.** 2. sz. 134—149.

Batizfalvi István: A morva testvér. = Házi Kincstár **1861.** 115—118.

Pauler Gyula: D., egy magyar próféta. = VU **1873.** 7—8. sz.

Sasinek, Franko V.: Mikuláš Drabik. = Slov. Letopis **1882.** 265—281.

Kvacsala János: Egy álpróféta a XVII-ik században. = Száz **1889.** 745—766.

Krumpholz, Josef: O Mikuláši Drabíkovi a jeho rodine. = Archiv pro bádáni o živote a spisech Jana Amose Komenského (Brno) **1912.** 47—49.

[Kvačala, Jan]: Prispevky k dejinám zjavení Drábikovich. 1. Lux in tenebris a Antibidellus. 2. J. J. Redinger a Drábikove zjavenia v Paríži. 3. Štefan Meliš a jeho proroctvá. 4. Quirin Kuhlmann a jeho martyrium. = Archiv pro bádáni o živote a spisech Jana Amose Komenského (Brno) **1912.** 3—23.

Kvačala, Jan: Memoriál o proroctvách Drabíkovych podaný Ludvikovi XIV. = Archiv pro bádáni o živote a spisech Jana Amose Komenského (Praha) **1914.** 22—28.

[Kvačala, Jan]: Process Mikuláša Drábika. = Archiv pro bádáni o živote a spisech Jana Amose Komenského (Brno) **1922.** V. 35—37.

Szimonidesz Lajos: D. M. próféciái és egy magyar—latin kiadású részletük. = MKsz **1942.** 176—181.

Joannes Amos Comenius

Megjegyzés. A Komenskýre vonatkozó szakirodalom felsorolásánál nem szorítkoztunk a magyarországi működését ismertető anyagra (beleértve az idevágó külföldi, főleg cseh szakirodalmat), hanem a teljes magyar Komenský-irodalmat adjuk.

Bibliográfiák

Kiss Áron: A magyar Comenius-irodalom. = Néptanítók Lapja **1892.** 86—87, 101—102, 110.

Bakos József: A magyar Komenský-irodalom. Bp. **1952.** 114 l. (Szocialista nevelés kiskönyvtára 33.)

Bakos József: A magyar Comenius (Komenský)-irodalom. — Die ungarische Comenius Literatur. Sárospatak **1957.** 64 l. (A sárospataki Rákóczi Múzeum füzetei 12—13.)

Ism.: *Sas Andor*, Új Szó 1957. 268. sz. 6. — *V. Kovács Sándor*, ItK 1958. 396. — *Szentesi Miklós*, It 1959. 142.

Petrikovich, Ján: Bibliografický súpis diel J. A. Komenského, ktoré vyšli na území Slovenska. = Jednotná škola **1957.** 224—241.

Geréb, György: Ausgewählte Bibliographie zum Studium der Tätigkeit von Comenius. — Válogatott bibliográfia Comenius munkásságának tanulmányozásához. Szeged **1959.** 23 l. (A szegedi Egyetemi Ktár Kiadv. 44.)

Bakos József: A magyar Comenius-irodalom. 3. r. = EgriPedFőiskÉvk **1959.** V. 656—663. — Klny.: Az Egri Pedagógiai Főiskola füzetei 159.

Bakos József: A magyar Comenius-irodalom. 4. r. = EgriPedFőiskÉvk **1961.** VII. 227—238. — Klny.: Az Egri Pedagógiai Főiskola füzetei 214.

Bakos József: A magyar Comenius-irodalom. 5. r. = EgriTanárkFőiskTudK **1963.** I. 399—411. — Klny.: Az Egri Pedagógiai Főiskola füzetei 305.

Berlász Piroska—Horánszky Nándor: Comenius Magyarországon kiadott műveinek lelőhelybibliográfiája. Bp. **1970.** 91 l. (Neveléstörténeti bibliográfiák 1.)

Kiadások

COMENIUS, IOANN[ES] AMOS: Orbis pictus. A világ le-festve. Ford. *Sz[ombathi] J[ános]*. Pozsony **1798.** 167 l. — 2. kiad. Pozsony 1820.

KOMÉNIUS JÁNOS ÁMOS: Világ labirintusa és sziv paraditsoma. Ford. *Rimány István*. Pozsony **1805.** XXVI, 356 l.

KOMÉNIUS JÁNOS ÁMOS: A világ képekben. Németből ford. K. *Karcsai Tóth János*. Pozsony **1842.** 110 l.

Comenius Ámos János Nagy Oktatástana. Ford. *Dezső Lajos*. Sárospatak **1896.** XIX, 274 l.
Ism.: *Nemes István*, SpL 1898. 479—480, 513.

KOMÉNIUS ÁMOS JÁNOS: Világ útvesztője és szív paradicsoma. Ford. *Stromp László*. Pozsony **1905.** 228 l.

COMENIUS: Anyaiskola. Ford. *Petrich Béla*. Bev. *Kenyeres Elemér*. Bp. **1929.** 52 l.
Ism.: [*Szelényi Ödön*] *Sz. Ö.*, ProtTanSz 1930. 91—92.

Comenius, Johannes Amos Nagy oktatástana. Ford., kiad., bev. *Geréb György*. Bp. **1953.** 427 l.
Ism.: *S. Heksch Ágnes*, Tiszatáj 1954. 78—80.

COMENIUS, JOHANNES AMOS: A látható világ. Kiad., bev. *Geréb György*. Bp. **1959.** 343 l.
Ism.: *Szabadi Sándor*, RefEgyh 1959. 11. sz. 243—244. — *Kardos Tibor*, PedSz 1960. 81—85. — *Szentesi Miklós*, ItK 1960. 620.

COMENIUS, JOHANNES AMOS: A világ útvesztője. Ford. *Dobossy László*. Utószó, jegyz. *Komor Ilona*. Bp. **1961.** 189 l.
Ism.: *Geréb György*, PedSz 1961. 1147—1149.

Comenius Magyarországon. Comenius Sárospatakon írt műveiből. Összeáll., bev. és a jegyzeteket írta *Kovács Endre*. Bp. **1962.** 409 l., 12 t. (Neveléstörténeti Ktár.)
Ism.: *Klaniczay Tibor*, ItK 1963. 769—770. — *Ravasz János*, PedSz 1963. 364—366.

KOMENSKÝ, JAN ÁMOŠ: A kisdedkor iskolája. (Schola infantiae.) Ford. *Petrich Béla*. Bratislava **1965.** 49 l.

COMENIUS, JOHANNES AMOS: Orbis sensualium pictus. Bp. **1970.** [A brassói 1675-i kiadás fakszimiléje.]
Ism.: *Mészáros István*, MPed 1970. 318—319.

Kisebb szövegközlések

Comenius búcsúbeszéde, melyet a pataki iskolából való távozása alkalmával tartott 1654. június 2-án. Ford. *Dezső Lajos*. = Nemzeti Nőnevelés **1881.** 40—57.

A könyvekről, az értelmi képzés eme főeszközeiről. Ford. *Dezső Lajos*. = Nemzeti Nőnevelés **1882.** 412—413. [Comeniusnak a pataki iskolában 1650. nov. 28-án tartott beszéde.]

Comenius utolsó imája. Ford. *Zsoldos Benő*. = SpL **1892.** 297—298.

KVACSALA JÁNOS: Comenius irata Rákóczi Zsigmondhoz. Sermo secretus Nathanis ad Davidem. = MProtEgyhtA **1905.** 128—143.

KVACSALA JÁNOS: Comenius irata II. Rákóczi Györgyhöz. Gentis felicitas. = MProtEgyhtA **1905.** 144—168.

COMENIUS: A lelki tehetségek kimüveléséről. Ford. *Gulyás József*. = MPed **1930.** 1—10, 131—147. — Klny. is.

GULYÁS JÓZSEF: Comenius patakiemlékirata. = SpRefL **1930.** 109—110, 117—118, 128. [A pansophiai tanulmány megtalált akadályairól.]

COMENIUS, AMOS JÁNOS: Kis beszéd az ékes latinság tanulásáról, melyet a III. latin (az atrialis vagy rhetorikai) osztály felállításának idején, az 1652. év január 10. napján tartott a nemes pataki iskolában. Ford. *Gulyás József*. = ProtTanSz **1931.** 11—19. — Klny. is.

GULYÁS JÓZSEF: Comenius és a latin nyelv. = A sárospataki ref. főisk. Évk. **1931.** 79—119. [A „De reperta ad authores latinos prompte legendos et clare intelligendos facili, brevi amoenaque via" közlésével.]

Comenius ajánlólevele Klobusiczky Andráshoz. Ford. *Gulyás József*. = SpRefL **1932.** 102, 115—116., és G. J.: Néhány Comenius-fordítás. 1. füz. Sárospatak 1932. 4—8.

Comenius elégiája Rákóczy Zsigmond halála felett. Ford. *Gulyás József*. = SpRefL **1932.** 131.

COMENIUS: Az igaz módszer dicsérete. Ford. *Gulyás József*. = ProtTanSz **1932.** 196—202., és G. J.: Néhány Comenius-fordítás. 2. füz. Sárospatak 1932. 1—7.

COMENIUS: Kis beszéd a dolgok pontos megnevezésének hasznáról. Ford. *Gulyás József*. = SpRefL **1932.** 139, 147, 150—151, 159—160, 167—168, 171.

Comenius Primitiae laborum scholasticorum c. könyvének II. Rákóczy Zsigmondhoz intézett ajánlása. Ford. *Gulyás József*. = SpRefL **1932.** 61—62., és G. J.: Néhány Comenius-fordítás. 1. füz. Sárospatak 1932. 1—3.

Comenius Vestibulumának előszava. Ford. *Gulyás József*. = SpRefL **1932.** 222—223, 226—227, 234, 249—250. — Klny. is.

COMENIUS ÁMOS JÁNOS: A latin nyelv Vestibulumából való gyakorlatok végzéséről a tanítóhoz való intés. Ford. *Gulyás József*. = ProtTanSz **1933.** 109—112.

Orbán Gábor: Comenius két levele Rákóczi Zsigmondhoz. = MFigy (Pozsony) **1934.** 3—4. sz. 47—58.

Comenius Amos János: A Magyarországra való hívásom rövid elbeszélése. = SpRefL **1935.** 147.

Comenius Átriumának előszava. Ford. *Gulyás József.* = SpRefL **1935.** 89—90, 92—93.

Comenius előszava a Fortius kiadása előtt. Ford. *Gulyás József.* = SpRefL **1935.** 140.

Comenius Januajának előbeszéde. Ford. *Gulyás József.* = SpRefL **1935.** 44—45, 57—58.

Comenius Schola ludusának előszava. Ford. *Gulyás József.* = SpRefL **1935.** 102—104, 109—110, 118—119, 132.

Jan Amoš Komenský-Comenius: A nemzet szerencséje tükörképben bemutatva azoknak, akik meg akarják tudni, szerencsések-e és miképpen juthatnak a szerencse állapotába. Rákóczi Györgynek, Erdély felséges fejedelmének ajánlva. Ford. *Orbán Gábor.* = MFigy (Pozsony) **1935.** 15—25, 166—173.

Comenius Schola pansophicájának előszava. Ford. [*Gulyás József*] *G. J.* = SpRefL **1936.** 239—240, 268—270.

Comenius: Részletek az „Egyetemes tanácskozás" című műből. Ford. *Waczulik Margit.* = MPed **1970.** 376—404.

Összefoglaló tanulmányok, méltatások

Benke István: Comenius Ámos János a klasszikus-paedagogus és iskolai reformátor. Emlékbeszéd. Sepsiszentgyörgy **1892.** 37 l., 1 t. (Klny. Székely Nemzet.)

Berecz Gyula: Comenius Ámos János élete és működése. Bp. [**1892.**] 55 l.

Kovács János: Comenius Amos Jánosról. = KerMagv **1892.** 108—110.

Lázár Gyula: Komenius Ámos János. = ProtKözl **1892.** 104—105, 113—114, 122—123, 130—131, 138—139.

Szakal Károly: Comenius. = DtProtL **1892.** 133—135, 150—151, 166—168.

Szalay Károly: Komenius Ámos János. = ProtSz **1892.** 215—234.

Ebenspanger János: Comenius. = A felsőlövői ág. ev. gimn. ért. **1892/93.** 3—10.

Halmy Gyula: Comenius Ámos János emlékezete. = A miskolci ev. ref. főgimn. ért. **1892/93.** III—XIX.

Szalay Károly: Comenius Ámos János emlékezete. = A Bp.-i ev. ref. főgimn. ért. **1892/93.** 9—23.

Szalay Károly: Az emberiség eszméje s Comenius. Bp. **1903.** 35 l.

Iványi Ede: Comenius Amos János élete, paedagógiai és egyéb irodalmi munkássága. Bp. **1906.** 312 l.

Vaszkó Mihály: Komensky Amos János világnézete és pedagógiája. Bp. **1954.** 175 l. (Szocialista nevelés könyvtára 84.)

Komor Ilona: Comenius, a humanista békemozgalom vezető alakja. = MTud **1957.** 273—284. — Klny. is.

Sas Andor: Opera Didactica Omnia. Jan Amos Komensky emlékére. = Korunk **1957.** 817—828.

Tettamanti Béla: Megemlékezés Comeniusról. = PedSz **1958.** 1006—1012.

Blekastad, Milava: Comenius. Versuch eines Umrisses von Leben, Werk und Schicksal des Jan Amos Komensky. Oslo—Praha [**1969.**] 892 l. [Magyarországi működéséről részletesen, a 728—797. lapokon bibliográfiával.]

Ism.: *Bakos József,* MPed 1970. 456—459.

Comenius művei, pedagógiai elvei

Benedikty Pál: Ámos Comenius János pedagógiai munkássága. Bp. **1881.** 25 l.

Dezső Lajos: Comenius Schola Pansophicája és az egységes középiskola. = MPed **1892.** 162—172.

Kvacsala János: Szemle a legújabb Comenius-irodalom terén. = ProtSz **1892.** 398—403.

Matthaeidesz György: Comeniusnak egy ismeretlen műve. = MPed **1896.** 30—36. [Specilegium Didacticum, Amstelodami 1680.]

Jausz Vilmos: Comenius a felsőoktatásról. = ProtSz **1897.** 99—107, 187—199, 252—263, 328—338.

Horváth Cyrill: Comenius „Schola Ludus"-áról. = MPed **1905.** 38—49.

Kanyaró Ferenc: Comenius ismeretlen kiadása. = KerMagv **1908.** 275—276.

Gerő János: Önálló munka-e Comenius Labirintusa? = A Bp.-i X. ker. kőbányai főgimn. ért. **1913/14.** 3—17.

Gulyás József: Comenius és a latin nyelv. Januaja megjelenésének 300-adik évfordulójára. = A sárospataki ref. főisk. évk. **1931.** II. 81—119. [Balassa Brunó hozzászólása: MPed 1931. 216—217.]

Rácz Lajos: A háromszázéves Janus. = ProtTanSz **1931.** 367—376.

Karl János: Comenius földrajza. = MPed **1942.** 73—77.

Geréb György: Az Orbis Pictus mint Komensky didaktikai törekvéseinek tükre. = PedSz **1955.** 42—45. — Orbis Pictus ako zrcadlo Komenského didaktických snah. = Jednotná škola 1956. 63—87.

Geréb György: Az Orbis Pictus mint egyik első illusztrált gyermekkönyvünk. = Tiszatáj **1955.** 50—64.

Tettamanti Béla—Geréb György: Vita Comenius világnézetéről és ismeretelméle-

ti állásfoglalásáról. = A.Univ.Szeg.Sect. ethn. **1957.** I. 3—27. — Klny. is.

Bakos József: Comenius és a nyelvi nevelés néhány kérdése. = Egri.Ped.Főisk.Évk. **1958.** IV. 5—34. — Klny.: EgriPed. Főisk.Füz. 83.

Csinády Gerő: Comenius és a földrajz tanítása. = PedSz **1958.** 1062—1066.

Geréb György: Comenius didaktikai alapelvei. = Szeg.Ped.Főisk.Évk. **1958.** 31—53. — Klny. is.

Geréb György: Comenius Orbis Pictusa. = PedSz **1958.** 948—960. [Brambora J. hozzászólása: Uo. 961—963.]

Komor Ilona: Iskoladráma és utópia. = FK **1958.** 600—617.

Komor Ilona: Schola ludus. = PedSz **1958.** 975—992.

Dobossy László: Komenskýval a „Világ útvesztőjében." = FK **1960.** 369—382. — Klny. is.

Geréb György: Comenius didaktikai nézeteinek főbb vonásai. = Szeg.Ped.Főisk. Évk. **1960.** 249—304. — Klny. is.

Geréb György: A módszer értelmezése Comenius didaktikájában. = Tanulmányok a neveléstudomány köréből. Bp. **1960.** 467—484.

Bakos József: Comenius és Vesalius. = Egri Ped.Főisk.Évk. **1961.** 135—142. — Klny.: Egri Ped.Főisk.Füz. 207.

Bakos József: Comenius tankönyvei. 3—4. Az Atrium és a Schola Ludus. (Nyelvészeti és nyelvpedagógiai jelentőségük és szerepük.) = Egri Tanárk. Főisk. tud. K. **1965.** 141—168.

Bakos József: Comenius Tirociniuma. = PedSz **1966.** 416—423.

Bakos József: Comenius nyelvészeti munkásságának jelentősége. Comenius és a nyelvtudomány. = Egri Tanárk.Főisk. tud.K. **1966.** 185—226. — Klny.: Egri Ped. Főisk .Füz. 389.

Komlovszki Tibor: Kafka kastélya és Comenius Fortuna-vára. = Kr **1967.** 7. sz. 40—44. — Kafkas Schloss und das Fortuna-Schloss des Comenius. = ALitt 1968. 83—93.

Komor, I[lona]: Les lois de Solon dans l'Utopie de Comenius. = AAnt **1969.** 65—73.

Arató Ferenc—Kondor Imre: Korabeli képes dokumentumok Comenius munkásságához. = PedSz **1970.** 984—997.

Bakos József: Comenius az anyanyelvről és az anyanyelvi oktatás jelentőségéről. = PedSz **1970.** 998—1007.

Bakos József: Comenius nyelvművelő elveiről és nyelvművelő gyakorlatáról. = MPed **1970.** 405—413.

Földes Éva: Társadalmi, tudományos fejlődés — neveléstudomány a 17. században. = MPed **1970.** 371—375.

Kapronczay, Károly: Comenius und die Erziehung zur Hygienie. = Orvostörténeti Közlemények **1970.** Supplementum 4. 81—92.

Komor Ilona: A comeniusi utópia alkotmánya. = PedSz **1970.** 916—922.

Comenius Magyarországon

Lásd még Apácai Csere János irodalmának ide vonatkozó tételeit.

Dezső Lajos: Comenius Magyarországon. = SpL **1883.** 1—17. sz. — Klny.: Sárospatak 1883. 82 l.

Kvacsala János: Comenius és a Rákóczyak. = BpSz **1889.** 60. köt. 113—150.

Kvacsala János: Kiegészítések és magyarázatok Szabó K. R. M. Könyvtára II. kötetéhez. = MKsz **1889.** 218—227. [Comenius Sárospatakon nyomtatott műveiről.]

[Szilágyi Sándor] Sz. S.: Comenius egy ismeretlen munkája. = TT **1890.** 202—204. [Medgyesi Pál említi egyik levelében.]

Mocko, Ján: Prispevok k historii exulantov česko-moravských v Uhorsku. Prileži-tost'ou tristorečnej pamiatky Jána Amoša Komenského. = Cirkevné listy **1892.** 37—38, 51—53, 89—91, 110—111, 145—146, 153—156, 171—173, 182—185.

Simonyi Zsigmond: Comenius és a magyar nyelvhasonlítás. = Élet **1892.** 189—190.

Szinyei Gerzson: A sárospataki főiskola Comenius előtt és idejében. = SpL **1892.** 294—297, 325—327, 359—363, 385—386, 454—460.

Szinyei Gerzson: Comenius Ámos János művei, melyek Sárospatakon készültek s részben itt ki is nyomattak. = SpL **1892.** 386—388; 1894. 427—429,449—452,522—525, 547—549, 565—566.

Stromp László: Comenius sárospataki beköszöntője. 1650. november 24. = ProtSz **1900.** 560—583.

Kvačala, Jan: Martin Opitz und Comenius. = UngRevue **1903.** 35—38.

Melich János: Egy állítólag ismeretlen latin—magyar szótárról. = NyK **1907.** 332—334. [Comenius Janua-ja; megjegyzések Török István cikkéhez: Egy ismeretlen latin—magyar szótár. = ErdMúz 1901. 37—39, 248—249.]

Kvačala, Jan: Komenského plat v. Š. Potoku. = Archiv pro bádání o životě a spisech Jana Amoše Komenského (Brno) **1926.** 44—45.

Rácz Lajos: Egy Comenius-ócsárló ellen. = SpRefL **1926.** 66—67, 71—73, 80—83. [Megjegyzések Neményi Apáczai-monográfiájához, Bp. 1925.]

Szinyei Gerzson: Comenius Sárospatakon. = SpRefL **1926.** 3—5, 8—9, 12—13, 18—19, 22—23, 26.

K dějinám vplývu Komenského na duševný život slovenský. = Archiv pro bádání o životě a spisech Jana Amoše Komenského (Brno) **1929/30.** 48—50.

Rácz Lajos: Magyarország XVII. századi műveltségének képe Comenius iratainak tükrében. = SpRefL **1930.** 141—142, 153, 159—160, 170, 173, 180—182., és R. L.: Adalékok a XVII. század magyar műveltségtörténetéhez. Sárospatak 1930. 11—22.

Schönebaum, Herbert: Comenius bei den Rákóczy in Sárospatak. = Korrespondenzblatt **1930.** 129—180, 250—268. — Klny. is.
Ism.: *Rácz Lajos*, MPed 1931. 40—44. — *Pukánszky Béla*, Deutsch-ungarische Heimatsblätter 1931. 348—349.

Rácz Lajos: Comenius és Eperjes. = ProtTanSz **1931.** 258—260.

Rácz Lajos: Comenius fizetése Sárospatakon. = ProtTanSz **1931.** 135—138.

Rácz Lajos: Comenius Sárospatakon. Bp. **1931.** 264 l.
Ism.: *S. Szabó József*, ProtTanSz 1932. 121—123. — *Trócsányi Dezső*, DtProtL 1932. 118—119. — *Hajdú János*, MPed 1934. 72—75.

Prokert, Heinz: Eine Begegnung mit Comenius. = Karpathenland **1934.** 100—102. [Madarász Mártonról.]

Sas Andor: Comenius és a Rákócziak. = MFigy (Pozsony) **1935.** 174—189.

Schönebaum, Herbert: Der Versuch einer Volkslehre bei J. A. Comenius. = UngJb **1937.** XVII. 120—128.

Frenyo, Ludovit': Prečo nepovolali Prešovania Jána A. Komenského za rektora kolegia? = Sborník prác profesorov evanj. kolegiálneho slovenského gymnazia v Prešove. Prešov **1940.** 164—166.

Harsányi István: Comenius Sárospatakon. = SpRefL **1942.** 17. sz.

Harsányi István: Lorántffy Zsuzsánna és Comenius kora. = SpRefL **1942.** 15—17. sz.

Maller Sándor: Comenius és Sárospatak. = ProtSz **1943.** 135—139.

Kovács Endre: Comenius és a magyarság. = Köznevelés **1949.** 259—261.

Bán Imre: Comenius és a magyar irodalom. = It **1950.** 4. sz. 103—115.

Gálfy Zoltán: Comenius Magyarországon 1650—1654. = RefSz **1950.** 166—169.

Vértes O. András: Comenius a magyar és a finn nyelv egy közös sajátságáról. = NyK **1951.** 290—291.

Geréb György: Komensky Ámos János magyarországi munkásságáról. = Köznevelés **1953.** 217—218.

Geréb György: Komensky Ámos János a magyar kulturális fejlődés előfeltételeiről. = Tiszatáj **1953.** 42—45.

Čapek, Jan Blahoslav: Komenský a Slovensko. = Naša veda **1957.** 354—363.

Čečetka, Juraj: Komenský vo vývine slovenskej pedagogiky. = Jednotná škola **1957.** 151—173.

Geréb, György: Příspěvek k didaktickým snahám J. A. Komenského v zrcadle činnosti v Uhrách. = Archiv pro bádání o životě a díla J. A. Komenského **1957.** 200—207; 1958. 184—204.

Karšai, František: Po stopách J. A. Komenského v Prešove. = Učiteľské noviny **1957.** 13.

Ružička, Vlado: Komenského rovesníci v Uhorsku a jeho vplyv na vtedajšie uhorské školstvo. = Jednotná škola **1957.** 202—224.

Bakó, B.: Chemarea lui J. A. Komensky în Transilvania şi unele aspecte ale activităţii lui de aici. = J. A. Komensky. Bucureşti **1958.** 125—153.

Bakos József: A magyar Comenius-kutatás néhány időszerű kérdése. = PedSz **1958.** 993—1002.

Bán Imre: Comenius és a magyar szellemi élet. = PedSz **1958.** 928—933.

Geréb György: Comenius magyarországi munkásságának alapmotívumai. = PedSz **1958.** 157—166. — Klny. is.

Kardos Tibor: A sárospataki évek jelentősége Comenius humanista pedagógiájában. = PedSz **1958.** 910—924. — Die Bedeutung der in Patak verbrachten Jahre für die humanistische Pädagogik Comenius. = AnnUnivBp. Sect.phil. 1959. 51—65. — Klny. is.

Karšai, František: Osobné vztahy J. A. Komenského k Prešovu a jeho didaktický vplyv na prešovskú školu. = Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského **1958.** 178—183.

Kovács Endre: Comenius sárospataki művei. = PedSz **1958.** 1024—1025.

Kovács Endre: A magyarországi Comenius-kutatás újabb eredményei. = Száz **1958.** 811—814.

Makkai László: Gentis felicitas. = PedSz **1958.** 964—974. — Die ungarischen Quellen der Gentis felicitas. = Zvláštní příloha časopisu. Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského 1960. 198—200.

Ružička, Vladislav: Komenského vplyv na vývoj slovenského školstva. = Archiv pro bádání o životě a díla J. A. Komenského **1958.** 161—177.

Ujszászy Kálmán: Comenius és Sárospatak. = PedSz **1958.** 939—947.

Bárczi Géza: Comenius a magyarországi s-ező latin kiejtésről. = MNy **1959.** 517—518.

Čapková-Votrubová, Dagmár: Veršované vydání Komenského spisu Praecepta morum. = Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského **1959.** 63—69.

ČAPLOVIČ, JÁN: Z komeniologického prieskumu slovenských knižníc. = Archiv pro bádání o živote a díle J. A. Komenského **1959.** 52—56; 1961. 223—232.

ČERVENKA, JAROMÍR: Dva typy Komenského Dveří Jazyků a různá jejich zpracování. = Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského **1959.** 19—40.

GERÉB GYÖRGY: A comeniológia újabb eredményei és mai állása. = Tanulmányok a magyar nevelés történetéből. Bp. **1959.** 325—344.

Ism.: *Komor Ilona*, PedSz 1959. 417—418.

GORTVAY GYÖRGY: Comenius Ámos János magyar orvosi szavai. = Orvosi Hetilap **1959.** 1757—1758.

ŞESAN, M.: Comenius şi romînii. = Mitropolia Ardealului (Sibiu) **1959.** 195—201.

SKALIČKA, V.: Komenský jako lingvista. = Zvláštní příloha časopisu. Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského **1959.** 92—99.

BAKOS JÓZSEF: Comenius és a magyar nyelv. = EgriPedFőiskÉvk **1960.** 183—206. — Klny.: Egri Ped. Főisk. füz. 75.

ČAPLOVIČ, JÁN: Komenský a Slovensko. = Zvláštní příloha časopisu. Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského **1960.** 121—123.

FÖLDES ÉVA: Comenius sárospataki beszéde. = Köznevelés **1960.** 729—730.

KOMOR ILONA: Comenius a pataki ifjúság iskolán kívüli neveléséről. Fortius és Fortius redivivus. = PedSz **1960.** 888—897. — Klny. is.

KYRÁŠEK, JIŘÍ: O vzniku Komenského spisu počátky čtení a psaní. = Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského **1960.** 1—5.

BAKOS JÓZSEF: Varia Comeniana Hungarica. 1. Nyelvészeti és művelődéstörténeti vonatkozású adatok Comenius magyarországi utóéletéhez. = Egri Ped.Főisk.Évk. **1961.** 305—314. — Klny.: Egri Ped. Főisk. füz. 218.

BAKOS JÓZSEF: Comenius magyarul: Rimány: „Világ labirintusa és sziv paraditsoma". (A fordítás nyelvi elemzése és az újabban előkerült kézirat tanulságai.) = Egri Ped.Főisk.Évk. **1962.** 151—162. — Klny.: Egri Ped. Főisk. füz. 253.

ČAPLOVIČ, JÁN: Komenského potocká tlačiarien. = Archiv pro bádání o životě a díle J. A. Komenského **1962.** 102—113.

WITTMAN, T[IBOR]: Un aspect de l'universalisme Coménien. Quelques problèmes des luttes d'indépendance de Transylvanie contre les Habsbourg et de leur idéologie. = A.Univ.Szeg.Sect.Hist. **1962.** X. Studia mediaevalia historiae universalis III. 3—18. — Klny. is.

BAKOS JÓZSEF: Comenius tankönyveinek magyar nyelvi adataira hibás utalás a Nyelvtörténeti Szótárban. = MNy **1963.** 464.

BAKOS JÓZSEF: Comenius tankönyvei. 2. A Janua. (A Janua magyar szövegének nyelvészeti jelentősége.) = Egri Tanárk. Főisk.Tud.K. **1964.** 171—209. — Klny. is.

KARŠAI, FRANTIŠEK: Stúpenci J. A. Komenského v politických a školských dějinách Prešova. = Bratislava **1964.** 157—174.

BAKOS JÓZSEF: Comenius nyelvi tankönyvei a magyar iskolákban. 1. A Vestibulum. = PedSz **1965.** 540—545. — Klny. is.

BAKOS JÓZSEF: Comenius magyar származásáról — a Szeges családnévről. = MNy **1965.** 89—91.

KARŠAI, FRANTIŠEK: Stúpenci J. A. Komenského v politických a školských dějinách Prešova. Bratislava **1965.** 106 l., 13 t.

BAKOS JÓZSEF: Comenius eredeti családi nevéről — a Szeges családnév történetéről. = MNy **1966.** 85—88.

BAKOS JÓZSEF: A Vestibuli et Januae Lucidarium pataki kiadásának újabban felfedezett töredékeiről. = Egri Tanárk.Főisk. Tud.K. **1966.** 523—528. — Klny.: Egri Ped. Főisk. Füz. 405. [Fakszimilékkel.] — Über ein neuentdecktes Fragment der Sárospataker Ausgabe des Vestibuli et Januae Lucidarium. = Acta Comeniana 1970. 92—96.

DANKANITS, ADAM: Unbekannte Comenius Ausgaben. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1967.** I. 140—141.

VIZKELETY ANDRÁS: Magyar diákok Comeniusnál 1667-ben. = ItK **1967.** 190—192.

BUCSAY MIHÁLY: Comenius Ámos János és sárospataki működése. = RefEgyh **1969.** 221—223.

KIRÁLY ZOLTÁN: Comenius és Sárospatak. = TheolSz **1969.** 284—286.

MALLER, SÁNDOR: Comenius and Sárospatak. = NHQu **1970.** No. 39. 148—151.

KARŠAI, FRANTIŠEK: Jan Ámoš Komenský a Slovensko. Bratislava **1970.** 360 l.

Ism.: *H. Janus*, Slovenské pohľady 1970. 149—150. — *Szalatnai Rezső*, MPed 1970. 453—455.

Martin Opitz

SCHULLER, JOHANN KARL: Martin Opitz in Weissenburg. = Transsilvania. Beiblatt des Siebenbürger Boten (Hermannstadt) **1863.** 161—174.

HERMANN ANTAL: Opitz Márton Erdélyben. (1622—1623.) Bp. **1876.** 24 l.

PALM, HERMANN: Martin Opitz im Verkehr mit Janus Gruterus und in Siebenbürgen. = Beiträge zur Geschichte der deutschen Literatur des 16. und 17. Jahrhunderts. Breslau **1877.** 157—189.

Hermann, Anton: Eine lateinische Leichenrede Opitzens. = Archiv für Literaturgeschichte **1880.** 138–143.

Kvačala, Ján: Martin Opitz und Comenius. = UngRevue **1903.** 35–38.

Jakab Béla: Opitz Márton a gyulafehérvári Bethlen-iskolánál. Pécs **1909.** 80 l.

Gragger, Robert: Martin Opitz und Siebenbürgen. = UngJb **1926.** 313–320. — Klny. is.

Klein, Karl Kurt: Beziehungen Martin Opitzens zum Rumänentum. = Korrespondenzblatt **1927.** 89–116. — Klny. is.

Klein, Karl Kurt: Weighard Schulitz. Ein Gönner und Freund des Dichters Martin Opitz. = SiebVierteljahrschr **1931.** 1–26.

Dăianu, Ilie: Poetul Silesian Martin Opitz şi Românii din Transilvania. Alba Julia **1946.** 15 l.

Komor Ilona: Tanulmányok a XVII. századi magyar–német kulturális érintkezések köréből. 1. Martin Opitz gyulafehérvári tanársága. = FK **1955.** 534–544.

Komor, Ilona: Neue Ergebnisse der Opitz-Forschung. = ALitt **1956.** 267–270.

Boeckh, Joachim G.: Poemul „Zlatna" de Martin Opitz. = Revista de filologie romanică şi germanică **1959.** 39–56.

Gose, Walter: Dacia Antiqua. Ein verschollenes Hauptwerk von Martin Opitz. = Südostdeutsches Archiv **1959.** 127–144.

Klein, Karl Kurt: Zur Frage der „Germanissimi Germani" des Dichters Martin Opitz. = Südostdeutsches Archiv **1961.** 19–29.

Daniel Speer

Kiadás

A Magyar Simplicissimus. Szerk. és bev. *Turóczi-Trostler József.* Ford. *Varjú Elemér.* Bp. **1956.** (Aurora-sorozat 2.) — A bevezetés újra: *Turóczi-Trostler József:* Magyar irodalom — világirodalom. 2. köt. Bp. 1961. 94–108.

Ism.: *Ortutay Gyula,* ItK 1957. 151–156., és *O. Gy.:* Írók, népek, századok. Bp. 1960. 358–368., *O. Gy.:* Halhatatlan népköltészet. Bp. 1966. 291–302. — *Wawruch Gábor,* ALitt 1961. IV. 383–384.

Irodalom

Groch Román: A magyar Simplicissimus. = EPhK **1880.** 377–410, 469–510.

Haimann Hugó: A Magyar Simplicissimus. = MNyr **1908.** 77–79.

Pintér Jenő: A Magyar Simplicissimus. = MNyr **1908.** 181–182.

Gálos Rezső: A Magyar Szimpliczissimusról. = A temesvári felsőkereskedelmi iskola **1909/10.** évi ért. [A Magyar Simplicissimus és Jókai Mór Szép Mikhál c. elbeszélésének viszonyáról.]

Turóczi-Trostler József: Német kalandorok Magyarországon a XVII. században. = MFigy **1913.** IV. 366–383.

Turóczi-Trostler József: A „Magyar Simplicissimus" és a „Török Kalandor" forrásai. = EPhK **1915.** 104–112, 181–193, 291–300. — Klny. is.

Siklóssy László: Az Erdélyi Simplicissimus. = Ptűz **1926.** 369–373.

Siklóssy László: A magyar Simplicissimus szerzője. = BpSz **1928.** 210. köt. 117–127. [Buchholtz György.]

Varjú Elemér: A magyar Simplicissimus. = MNy **1936.** 33–38. [Siklóssy feltevésének cáfolata; a szerző Daniel Speer.]

Barna István: „Ungarischer Simplicissimus." Adalékok a XVII. század magyar zenei művelődéstörténetéhez. = ZTT **1953.** I. 495–514.

Mollay Károly: Ungarischer oder Dacianischer Simplicissimus. Az eddigi kutatás mérlege. = FK **1958.** 663–670. — Ungarischer oder Dacianischer Simplicissimus. Bilanz der bisherigen Forschung. = Ann. Univ.Bp. Sect.phil. 1961. 37–45.

Bohus Jenő: Ungarischer oder dacianischer Simplicissimus. = MKsz **1963.** 362.

Brtáň, Rudo: Uhorský a či Dácky Simplicissimus — dielo Daniela Sinapiusa Horčičku. = SlovLit **1965.** 188–194.

Falvy Zoltán: Speer: Musicalisch-Türckischer Eulen-Spiegel. = StudMus **1970.** 131–151.

AZ ANTIK IRODALMAK

Pekár Károly: Régi, magyarországi Cicerokiadvány. = EPhK **1904.** 522–523.

Lakatos Vince: L. Annaeus Seneca Pázmány prédikációiban. = A keszthelyi kat. főgimn. ért. **1905/06.** 9–54.

Ism.: *Nyilasi Lajos,* EPhK 1907. 614–615. — *Lukinich Imre,* Száz 1908. 471.

Bendi Nándor: Pázmány Péter prédikációi és az ókori klasszikusok. Székesfehérvár **1910.** 49 l.

Kovács Dezső: A XVII. századi magyar líra klasszikus vonatkozásai. = ItK **1913.** 60–64.

Stoll Béla: Ovidius egyik helye a magyar népköltészetben. = AntTan **1957.** 124–126.

Keserű Bálint: Epiktétos magyarul — a XVII. század elején. = A.Hist.Litt.Hung. A.Univ.Szeg. **1963.** III. 3–44. — Klny.: It.Dolg. 34.

Bitay, I[lona]: Antichitatea în istoriografia şacească din Transilvania în sec. XVII. = Acta Mvsei Napocensis (Cluj) **1970.** 585–593.

ANGOL KAPCSOLATOK

Lásd még a puritánizmusra vonatkozó irodalmat (355. l.), Johann Heinrich Bisterfeld és Isaac Basire anyagát (386–387. l.) és Tolnai Dali János irodalmának megfelelő tételeit. (470. l.)

Sváby Frigyes: Jakab angol király levele Thurzó György nádorhoz. = Száz **1870.** 570–571.

Koncz József: Franc Ádám levele Londonból 1689-ből. = KerMagv **1891.** 230–232.

Fest Sándor: Magyar vonatkozások egy régi angol költeményben. = It **1912.** 471–474. [Patrick Hannay, 1622.]

Fest Sándor: Régi angol költemények Thökölyről. = Száz **1912.** 680–682.

Fest, A[lexander]: „Bethlen Gabor" in English Literature. = The Hungarian Spectator **1913.** 88–90, 97–98.

Fest, A[lexander]: Thököly in English Literature. = The Hungarian Spectator **1913.** 75–76.

Fest, Alexander: Die Erzählung Turkish Spy (1687–93) über Ungarn. = UngRschau **1914.** 441–445.

Kropf Lajos: Egy ismeretlen magyar költő Skóciában. 1628. = ItK **1914.** 19.

Bitay Árpád: Angol–magyar–román irodalmi kapcsolat a XVII. századból. = ErdISz **1924.** 61–62.

Kerékgyártó Elemér: Komáromi Csipkés György angol nyelvtana. = AngFilTan **1938.** 81–95., és ProtSz 1940. 149–153.

Masterman, Neville–Maller, Sándor: Szepsi Csombor Márton: Description of England. = AngFilTan **1938.** 63–80.

Klein, Karl Kurt: Shakespeare in Siebenbürgen. Splitterbeitrag zur Geschichte des siebenbürgisch-deutschen Schuldramas im 17. Jahrhundert. = SiebVjschr **1938.** 233–238.

Maller, Alexander: A Transylvanian on London. 167(5). = AngFilTan **1938.** 96–111.

Hazagh Mihály: Az első magyar enciklopédia angol forrásai. = AngFilTan **1944.** 147–173.

Berg Pál: Angol hatások tizenhetedik századi irodalmunkban. Bp. **1946.** 248 l. (Az OSzK Kiadv. 21.)
Ism.: *Sz. J.*, RHistComp 1946. 177. — *Klaniczay Tibor*, It 1947. 78–79. — *Kósa János*, EPhK 1948. 123–128.

Országh, Ladislas: A Seventeenth-Century Hungarian Translation of a Work by Increase Mather. = AmLit **1962.** 94–96.

Holmes, Martin: The London of Márton Csombor. = HQu **1964.** 134–142.

Békés Ágnes: Szepsi Csombor Márton Angliában. = AnFilTan **1965.** 5–35.

DÉLSZLÁV KAPCSOLATOK

Bajza József: Horvát eposz Kálmán királyról. = BpSz **1928.** 211. köt. 11–50.

Relkovic Davorka: Győri vonatkozású 17. századi guszlár-dalok a bosnyák mohamedánoknál. = GyőriSz **1935.** 161–172.

Hadrovics, Ladislaus: Eine ungarische und kroatische Variante der Visio Philiberti. = ArchEurop Centro-Orientalis **1937.** 317–324.

Hadrovics, Ladislaus: Die ungarischen Vorlagen eines alten kroatischen Dichters. = ArchEurop Centro-Orientalis **1939.** 303–327. — Klny. is.

Danczi Villebald: A horvát egyházi népénekek magyar vonatkozásai. = KatSz **1940.** 280–282.

FRANCIA KAPCSOLATOK

Lásd még a kartezianizmus irodalmát a 356. lapon.

Karl Lajos: Magyarország a spanyol nemzeti és a francia klasszikus drámában. Bp. **1916.** 66 l.
Ism.: *Hankiss János*, EPhK 1917. 653.

Rácz Lajos: La logique de P. de la Ramée en Hongrie. = REH **1924.** 199–201.

Eckhardt Sándor: Magyar hírek egy régi francia újságban. = Napk **1926.** 936–947. [Jean Loret verses tudósításai 1660 körül.]

Elek Oszkár: Bethlen Gábor és egy francia költő. = It **1929.** 245–246. [François de Bois-Robert.]

Parlagi Olivér: Bethlen Gábor neve az egykorú francia irodalomban. = It **1930.** 163–165.

Hankiss János: Az erőslelkű magyar nő példázata. = DebrSz **1933.** 362–366.

Csűry Bálint: Pápai Páriz szótárának két francia forrása. = NyK **1931/34.** 229–242.

Biró, Julienne: La Hongrie et les Hongrois vus par les Français du XVIIe siècle. Pécs **1939.** 87 l. (Specimina dissertationum facultatis philosophicae Regiae Hungaricae Universitatis Elisabethinae Quinqueecclesiensis 165.)
Ism.: [*Kenéz Ernő*] *K. E.*, EPhK 1944. 87.

Eckhardt, Alexandre: L'histoire hongroise dans une gazette rimée du XVIIe siècle. = E. S.: De Sicambria à Sans-Souci. Paris **1943.** 167–195.

Bán Imre: Szepsi Csombor Márton Párizsban. = ItK **1956.** 263–269.

Köpeczi Béla: A Rákóczi-szabadságharc és Franciaország. Bp. **1966.** 479 l.

KÖPECZI, BÉLA: La France, sauveur de l'Empire et champion de la chrétienté. La campagne turque de 1664 en Hongrie vue par les Français. = Nouvelles Etudes Hongroises **1967.** 146—155.

KÖPECZI BÉLA: Fénelon Telemachusának első magyarországi fordítási kísérlete. = FK **1969.** 1—18.

KÖPECZI BÉLA: A Rákóczi-szabadságharc és Európa. Bp. **1970.** 388 l. (Aurora 37.) [Publicisztikai és diplomáciai szövegek kiadásával.]

LENGYEL KAPCSOLATOK

MIKLÓS ÖDÖN: Statorius János lengyel sociniánus lelkész levele Frank Ádám kolozsvári unitárius lelkészhez 1638-ból = KerMagv **1917.** 68—84.

Martin Csombor Podróz po Polsce. Tlum. *Jan Ślaski.* Warszawa **1961.** 139 l.
Ism.: *Hopp Lajos,* ItK 1962. 126—127.

PAPP GÉZA: Thordai János lengyel dallammintája. = ItK **1966.** 208—210.

PAPP, GÉZA: Przyczynki do zwiazków muzyki polskiej z wegierska w XVII wieku. = Studia Hieronymo Feicht septuagenario dedicata. Kraków **1967.** 235. sk. l.

ANGYAL ENDRE: Lengyel és magyar barokk. = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 211—243. — Barok polski a węgierski. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 184—208.

HOPP LAJOS: Lengyel vonatkozású irodalmi emlékeink a Rákóczi-korból. = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 263—298. — Sprawy polskie w węgierskich zabytkach literackich z okresu powstania Rakoczego. = Studia z dziejów polsko-wegierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 223—250.

KOVÁCS SÁNDOR IVÁN: Szepsi Csombor Márton, az első magyar útleírás szerzője Lengyelországban (1616—1618). = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 175—210. — Márton Csombor z Szepsi, autor pierwszego węgierskiego opisu podróży po Polsce (1616—1618). = Studia z dziejów poslkowęgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 151—183.

VARGA IMRE: Magyar költői emlékek II. Rákóczi György lengyelországi hadjáratáról. = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 245—261. — Kampania polska Jerzego II Rakoczego w węgierskich zabytkach poetyckich. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków 1969. 209—222.

TAZBIR, JANUSZ: Les frères polonais en Transylvanie (1660—1784). = Revue Roumaine d'Histoire **1969.** 697—704.

NÉMET KAPCSOLATOK

Lásd még a pietizmus irodalmát (494. l.), valamint a Martin Opitzra és Johann Heinrich Alstedre vonatkozó fejezeteket. (386. és 392. l.)

BLEYER JAKAB: Fortunatus-népkönyvünk és német eredetije. = EPhK **1907.** 729—746.

GÁLOS REZSŐ: A Faust-mondához. = Ethn **1910.** 316.

HEINRICH, GUSTAV: V[eit] Warbecks „Schöne Magelone" ungarisch. = UngRschau **1912.** 942—943.

[TURÓCZI-]TROSTLER JÓZSEF: Dózsa György a XVII. század német irodalmában. = Régészeti és Történelmi Értesítő **1913.** 43—50.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Német kalandorok Magyarországon a XVII. században. = MFigy **1913.** IV. 366—383.

[TURÓCZI-]TROSTLER JÓZSEF: Magyar elemek a XVII. század német irodalmában. = A temesvári áll. főreálisk. ért. **1913/14.** 3—46; 1914/15. 19—38. — Ungarische Stoffe in der deutschen Literatur des XVII. Jahrhunderts. = UngRschau 1915. 157—179. — Klny. is.
Ism.: *Thienemann Tivadar,* EPhK 1915. 771. — *Bleyer Jakab,* EPhK 1917. 684—685.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Két német elbeszélés Széchy Máriáról. = EPhK **1915.** 154—157.

THIENEMANN TIVADAR: Egy német népkönyv régi magyar fordítása. = EPhK **1917.** 184.

PUKÁNSZKY BÉLA: A magyarországi protestáns exuláns irodalom a XVII. században. = ProtSz **1925.** 144—154.

„Emericus." Egy dilingeni iskoladráma 1626-ból. Bp. **1930.** [4 l., 8 t.]

KRISTÓF GYÖRGY: Bethlen Gábor alakja az egykorú német népköltészet tükrében. = ProtSz **1930.** 521—543. — Klny. is. — Die Gestalt Gabriel Bethlens in der zeitgenössischen deutschen Dichtung. = UngJb 1931. 98—112.
Ism.: *Turóczi-Trostler József,* Deutsch-ungarische Heimatblätter 1932. 82—83.

PUKÁNSZKY, BÉLA: Nachdrucke deutscher Erbauungsschriften aus ungarländischen

Offizinen des 17. Jahrhunderts. = GutenbergJb **1931.** 244—251.

Turóczi-Trostler József: A magyar irodalomtörténet német nyelvű vázlata 1698-ból. = ItK **1936.** 96—100.

Angyal Endre: Nicolaus Avancinus és Nádasdy Ferenc. = EPhK **1940.** 93—95.

Baumgarten Sándor: Trebellius Rex. = EPhK **1941.** 73—74. [Nicolaus Avancinus német jezsuita darabjának magyar vonatkozásai.]

Winter, Eduard: Die tschechische und slowakische Emigration im 17. und 18. Jahrhundert in Deutschland. Berlin **1955.** 568 l.

Angyal, Andreas: Martin Szentiványi. Ein ungarisches Gelehrtenleben des ausgehenden 17. Jahrhunderts im Rahmen der deutsch-slawisch-ungarischen Wissenschaftsbeziehungen. = Ost und West in der Geschichte des Denkens und der kulturellen Beziehungen. (Festschr. Eduard Winter.) Berlin **1966.** 152—163.

Jügelt, Karl-Heinz: Ungarische Gelegenheitsdichtung des 17. und 18. Jahrhunderts in der Universitätsbibliothek Jena. = Studien zur Geschichte der deutsch-ungarischen literarischen Beziehungen. Berlin **1969.** 100—112.

NÉMETALFÖLDI KAPCSOLATOK

Benczédi Gergely: Ifj. Franc Ádám levele Amsterdamból 1667. febr. 15. = KerMagv **1888.** 28—38.

Koncz József: Apafi rendelete Teleki Mihályhoz a biblia kinyomtatása végett Hollandiába Kolozsvári Istvánnak miként küldje a pénzt. 1684. = ProtKözl **1890.** 30—31.

Zoványi Jenő: Holland tudósok levelei magyar tudósokhoz. = ItK **1901.** 217—223. — Brieven van Nederlandsche geleerden aan Hongaarsche geleerden. = Nederlandsch Archief voor Kerkgeschiedenis I. 423—426. [Szathmárnémethi Sámuelhez, Baczoni Incze Mátéhoz és Bogdányi Sajgó Mihályhoz.]

Miklós Ödön: Holland—magyar egyházi érintkezések. = Kálvinista Szemle **1922.** 22. sz.

Vári Albert: Kapcsolatok az erdélyi unitáriusok és a hollandiai remonstránsok között. = KerMagv **1932.** 109—120, 167—183.

Csipkay Sándor: Magyar—holland irodalmi kapcsolatok kezdetei. (Laskai János.) Bp. **1935.** 32 l.

Ism.: [*Csery-*]*Clauser Mihály*, It 1935. 83. — *Berczik Árpád*, ItK 1936. 480—481. — *Sárkány Oszkár*, Napk 1936. 486—487.

Vargha Anna: Justus Lipsius és a magyar szellemi élet. Bp. **1942.** 134 l. (Értekezések a magyarországi latinság köréből 7.)

Ism.: *Gerézdi Rabán*, It 1944/45. 49—50.

Rózsa György: A Birckenstein-féle metszeteskönyv. (Justus van der Nypoort magyar vonatkozású művei.) = MKsz **1957.** 25—45.

Wittman Tibor: A magyarországi államelméleti tudományosság XVII. század eleji alapvetésének németalföldi forrásaihoz. J. Lipsius. = FK **1957.** 53—66.

Fitz, Josef: Der ungarische Drucker Tótfalusi in Amsterdam 1680—1690. = GutenbergJb **1963.** 151—154.

Salánki József: Mit tud Blaeu hazánkról? = DebrDériMÉvk **1966/67.** 247—264.

Carter, Harry—Buday, György: Tótfalusi Kis Miklós és a Janson-féle betűformák. = MKsz **1969.** 136—141.

OLASZ KAPCSOLATOK

Lásd még Pázmány Péter és Zrínyi Miklós szakirodalmának megfelelő tételeit.

Schwarz, Ignaz: Ariosto's Satire über Ungarn. = UngRevue **1889.** 282—291.

Komáromy András: Nádasdy Ferenc római zarándoklása. = TT **1899.** 720—722.

Honti Rezső: Buda visszafoglalása. (Frederigo Nomi: La Buda liberata.) = EPhK **1900.** 711—729, 801—816.

Géber Antal: Gróf Bethlen Miklós bécsi fogságáról és Ariosto „Örjöngő Roland"-jának egy XVII. századbeli fordítása. = ItK **1905.** 153—173.

Eckhardt Sándor: Ariosto nálunk a XVII. században. = It **1916.** 287—288.

[Koltay-]Kastner Jenő: XVII. és XVIII. századi olaszból fordított vallásos műveink. = EPhK **1927.** 24—31.

Iványi Béla: Báró Sennyei László S. J. nagyszombati rector római utazásai. (1687., 1693., 1696.) Bp. **1929.** 131 l. (A Szent István Akadémia Történelem-, Jog- és Társadalomtudományi Osztályának felolvasásai II, 1.)

Gianola, Alberto: Un poema eroico su Buda liberata. = Corvina **1931.** XIX—XX. 142—165.

Baumgarten, Sándor: I Bulgari, gli Ungheresi e il diavolo in un poema epico del seicento. = L'Europa Orientale **1934.** 342—346.

Ism.: *S. Z.*, Corvina 1936. 121—123.

Molnár Erzsébet: Buda visszafoglalása (1686) a korabeli olasz költészetben. La liberazione di Buda nella poesia italiana dell'epoca. Bp. **1936.** 67 l. (A budapesti

Pázmány Péter Tudományegyetem Olasz Intézetének kiadványai 9.)

Szabó Mihály: XI. Ince pápa üdvözlése Buda visszafoglalása alkalmából és a győzelem olasz irodalmi visszhangja. = TanBpMból **1936.** V. 183—192. — Klny. is.

Baumgarten Sándor: Marucelli és Magyarország. Bp. **1938.** 50 l.

Ism.: *Gáldi László*, EPhK 1940. 101—102.

Herepei János: A nagyváradi kálvinista iskola külföldi származású professzora. = MPed **1940.** 48—51. [Marcus Antonius Venetus.]

Polgár Vilmos: Magyarország és a magyarok a XVII. századi olasz közvéleményben. Pannonhalma **1942.** 59 l. (Pannonhalmi Füz. 31.)

Ism.: *Gáldi László*, EPhK 1942. 364—365. — *Mosca, Rodolfo*, OlSz 1942. 290—291.

Baumgarten, S[ándor]: Un mélodrame baroque sur la Hongrie. = Archivum Societatis Jesu **1957.** 96—100. [Hungariae triumphus, Rómában 1659-ben adták elő.]

Bánfi, Florio: Il „Paradiso" del Baciccia. = L'Urbe **1959.** 2. sz. 4—10. [Sennyei László római emlékiratában.]

SZLOVÁK IRODALOM

Csanda Sándor: Megjegyzések a Kuruckor költészete c. antológia szlovák verseiről. = IrodSz **1959.** 94—106.

Csanda Sándor: A törökellenes és kuruc harcok költészetének magyar—szlovák kapcsolatai. Bp. **1961.** 223 l., 4 t. (It.Füz. 32.)

Ism.: *Bartha Tibor*, IrodSz 1961. 247—249. és Slavia 1964. 326—328. — *Cholupka, Otokar*, Česká literatura 1961. 373—375. — *V. Kovács Sándor*, MTA I. OK 1962. XIX. 361—364. — *Tolvaj Bertalan*, Ethn 1962. 627—628. — *Varga Imre*, ItK 1962. 381—384. — *Szigeti József*, NyItudK 1963. 302—305.

Angyal Endre: Cseh—magyar, szlovák—magyar kapcsolatok a barokk korban. = Tanulmányok a csehszlovák—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1965.** 93—115. — Česko-mad'arské a slovensko-mad'arské styky v době baroka. = Dějini a národy. Literárněhistorické studie o československo-mad'arských vztazích. Praha 1965. 55—70.

Käfer István: Adalékok a barokk magyar—szlovák vonatkozásaihoz. = FK **1965.** 380—387.

Žudel, Juraj—Krajčovič, Rudolf—Rudohradsky, Štefan: Slovenská historická pieseň o bitke pri Trnave v roku 1704. = Slovenská archivistika **1969.** 103—123.

EGYÉB KAPCSOLATOK

Thallóczy Lajos: I. Apafi Mihály és az oláh biblia. = TT **1878.** 204—205.

Hegedüs István: Görög históriás ének Mihály vajdáról. = ItK **1893.** 37—66.

Bitay Árpád: Angol—magyar—román irodalmi kapcsolat a XVII. századból. = ErdISz **1924.** 61—62.

Karl K. Lajos: Buda visszafoglalása a valenciai költők akadémiáján. = KatSz **1937.** 726—731.

Egy XVII. századi román halotti beszédgyűjtemény: „Sicriul de aur" Az Aranykoporsó. = RefSz **1957.** 13—15.

Kozma Béla—Murányi A. Zoltán: Lope de Vega magyar tárgyú drámái. = ViF **1961.** 81—84.

Angyal, Endre: Zur Geschichte der ukranisch-ungarischen Literatur- und Kulturbeziehungen der Barockzeit. = Orbis Scriptus. Festschr. Dmitrij Tschizewskij. München **1966.** 63—66.

ÁCS MIHÁLY

1646—1708

Irodalom

PAYR SÁNDOR: Öreg A. M. (1646—1708.) Adalék egyházi énekirodalmunk történetéhez. = EvEgyhIsk **1898.** 1—6. sz.

[SZILY KÁLMÁN] Sz. K.: A. M. széljegyzetei. = MNy **1906.** 321—322.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A „Boldog halál szekeré"-nek sorsa a XVIII. században. = KtáriSz **1935.** 123—124.

CSONKÁS MIHÁLY: Adatok egyik vitézi énekünk hősének életéből. = ItK **1956.** 58—61. [Á. M. verséről.]

SÓLYOM JENŐ: A két Á. M. életrajzához. = ItK **1963.** 55—58.

IFJ. ÁCS MIHÁLY

1672—1710

Irodalom

PAYR SÁNDOR: Ifjabb Á. M., Okolicsányi gyóntató papja, az ónodi gyűlésen 1707. = EvLapja **1928.** 50—52.

SÓLYOM JENŐ: Ifjabb Á. M. magyar Theológiája. = Lelkipásztor **1955.** 150—155.

SÓLYOM JENŐ: A két Á. M. életrajzához. = ItK **1963.** 55—58.

ÁDÁM JÁNOS

?—1620 után

Szövegek

NAGYAJTAI KOVÁCS ISTVÁN: Á. J. és 1606-beli siralmas éneke. = Nemzeti Társalkodó **1840.** II. 30—40.

KEMÉNY JÓZSEF: Régi magyar költészet. = Tudtár **1840.** VIII. 80—92.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Ének a barátságról. Egy fejezet az európai allegorizmus történetéből. Bp. **1937.** 24 l.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 1. köt. Bp. **1959.** [109—130, 531—534: Á. J. versei, kiad. Bisztray Gyula. Kritikai kiadás.]

Irodalom

MARÓT KÁROLY: Amicitia. Szeged **1939.** 71 l. (A.Litt. ac Scient.Univ.Franc.Jos.-Sect.phil.hist. 13.)

Ism.: *Klaniczay Tibor*, EPhK 1947. 130—132.

ALVINCI PÉTER

1570 k.—1632

Szövegek

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

KEMÉNY LAJOS: A. P. életéhez. = TT **1890.** 392—393. [Két levél 1610-ből.]

THURY ETELE: Pathai István, Kanizsai Pálfi János, A. P., ... reform. papok levelei 1620—1636. = M.Prot.Egyht. Adattár **1904.** III. 40—81.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Bocskay István Apologiája. = ProtSz **1906.** 304—312. [Az A. P.-nek tulajdonított politikai röpirat fakszimile kiadása és magyar fordítása.]

A. P. [válogatott művei]. Kiad. *Incze Gábor*. Bp. **1935.** 159 l. (A reformáció és ellenreformáció ... írói 2.)

Ism.: *A. B.*, It 1935. 83. — *bpi*, MKálvinizmus 1935. 51—52. — *Szabó Richárd*, ProtSz 1935. 256—257.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

IMRE SÁNDOR: A. P. kassai magyar pap élete. Hódmezővásárhely **1898.** 129 l.

Ism.: *R. Gy.*, ProtSz 1899. 57—60. — ErdMúz 1899. 172—174. — Száz 1899. 283—284.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

LASZTÓKAI LÁSZLÓ: A. P. halála. TT. **1880.** 604—605.

SZILÁGYI SÁNDOR: Bethlen Gábor és a kassai pap. = M.Prot.Egyht.Monographiák Bp. **1881.** 1—24.

TÖRÖK ISTVÁN: A „Querela Hungariae" s az általa támasztott polemia. = A kolozsvári ev. ref. coll. ért. **1882/83.** 4—20. — Klny. is.

SZILÁGYI SÁNDOR: Adatok A. P. életéhez. = MProtEgyhIskFigy **1883.** 92—96.

H. KISS KÁLMÁN: A. P., a kassai magyar pap. = ProtEgyIskL **1893.** 11—13, 26—28, 44—46, 60—61, 90—91, 109, 125—126, 171, 187—189, 220—221, 347—348, 364—365, 377—378, 411—412, 426—428, 443—445, 460—461, 476—477, 491—492, 507—508, 524—525, 539—541, 556—558, 574—575, 588—590, 604—605, 621—622, 635—636, 652—653, 701—702, 715—717, 730—731, 748—750, 779—780, 797—798; 1894. 12—13, 27—29, 43—45, 60—61, 90—91, 109—110, 123—125, 141—142, 171—173, 202—203, 220—221, 237—238, 253—254, 266—267, 330—331, 380, 393—394, 410—412.

KEMÉNY LAJOS: A. P. életéhez. 1612—1637. = TT **1897.** 572—573.

IMRE SÁNDOR: A. P. életéből. = ProtSz **1898.** 515—525.

VERESS ISTVÁN: Egy érdekes lelet a baseli egyetemi könyvtárban. = DebrProtL **1898.** 374—377. [Az A. P.-nek tulajdonított Apologia 1606-i bártfai kiadásáról. — Révész Kálmán hozzászólása: Uo. 398.]

RÉVÉSZ KÁLMÁN: A. P. és a kassai vértanúk. = ProtSz **1899.** 517—535. — Klny. is.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: A. P. könyvtáráról. = ProtSz **1900.** 651—660.

IMRE SÁNDOR: A., a kassai magyar pap. = ErdProtL **1901.** 412—425.

KEMÉNY LAJOS: A. P. életéhez. (Kassa város jegyzőkönyveiből.) = ItK **1904.** 112—119, 234—246, 364—368, 490—500.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: A. P. úrvacsorai szertartása. = DebrProtL **1904.** 596—598.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Bocskay István és A. P. = SpRefL **1906.** 225—226.

KEMÉNY LAJOS: A. P. életéhez. = ItK **1907.** 243—248.

KEMÉNY LAJOS: A. P. életéhez. (Kassa város jegyzőkönyveiből.) = ItK **1910.** 102—106; 1911. 366—369. [Levélközlés is.]

PAPP IMRE: Nyelvtörténeti adatok. A. P.: Itinerarium catholicum. = MNyr **1913.** 229.

INCZE GÁBOR: A. P. 1570—1634. = ProtSz **1934.** 552—554.

NAGY GÉZA: Ein Pionier der Kirchenunion. = Wesen und Wandel der Kirche (Festschr. Vischer). Basel **1935.**

BENDA KÁLMÁN: A. P. kassai prédikátor történeti följegyzései. 1598—1622. = Ráday Gyűjt. Évk. **1955.** 5—26.

KISS SÁNDOR: Bocskay-féle Apologia. = Egyht **1959.** 100. [Az A. P.-nek tulajdonított politikai röpirat egy XVIII. századi másolatáról.]

HEREPEI JÁNOS: A. P.-nek külső országokból történt visszatérése és erdélyi útjáról való feljegyzések. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 326—333.

KOVÁCS SÁNDOR IVÁN—KULCSÁR PÉTER: Bethlen Gábor könyvtárának újabban előkerült darabja (A. P.: Itinerarium Catholicum). = MKsz **1969.** 376—377.

APÁCAI CSERE JÁNOS

1625—1659

Szövegek

KIADÁSOK

A. Cs. J.: Magyar encyclopaedia, az az: Tudománytárkönyv, avagy minden igaz és hasznos böltseségnek szép rendben foglalása. Kiad. és bev. *Rajnis József.* Győr **1803.** XXXII, 520 l.

A. Cs. J. bölcsészeti dolgozatai. Kiad. *Horváth Cyrill.* Bp. **1867.** 160 l. [Az Encyclopédia filozófiai részei, a Logikácska és a Tanács.]

A. Cs. J. paedagógiai munkái. Kiad., a latin beszédeket ford. *Hegedüs István.* Bp. **1899.** 161 l. [Az Encyclopédia előszava, a Tanács, a két székfoglaló beszéd és az akadémia tervezete.]

Ism.: [*Császár Elemér*] *Doktor Apáczai,* PolHetiSz 1899. 39. sz. — *Neményi Imre,* MKr 1899. dec. 15. 78—80., és MPed 1900. 43—51. — *Stromp László,* Ath 1899. 656—660. — *Sz. F.,* ProtSz 1899. 507—508. — *D.,* ItK 1900. 492—493. — [*Heinrich Gusztáv*] *hr.,* OrszKözépiskTanáregyKözl 1900. 330—332. — *Rácz Lajos,* ErdMúz 1900. 282—285. — *Gyulai Ágost,* EPhK 1901. 404—406.

A. Cs. J. válogatott pedagógiai művei. Kiad. és bev., a latin szövegeket ford. *Orosz Lajos.* Bp. **1956.** 217 l. (Neveléstörténeti ktár.)

Ism.: *Balogh László,* PedSz 1957. 66—70. — *Bán Imre,* ItK 1958. 397—398. — AHist 1958. 431—432.

A. Cs. J.: Magyar encyclopaedia. Kiad. és bev. *Bán Imre.* Jegyz. ell. *Gyenis Vilmos.* [Bp. **1959.**] 441 l. (MKl)

Ism.: *Jenei Ferenc*, ItK 1959. 515. — *Zibolen Endre*, PedSz 1959. 1154—1156.

A. Cs. J.: Magyar Enciklopédia. Kiad. *Molnár József*. 1—2. köt. Bp. **1959**—1961. 159 l., 6 t.; 191 l., 6 t. [1. köt. Logika. Ford. Orosz Lajos. Jegyz. Lázár György. 2. köt. Matematika. Ford. Lázár György. Jegyz. Lázár György, Kemény István, L. Szerencse Rózsa.]

Ism.: *Zibolen Endre*, PedSz 1959. 1959—1961; 1961. 1065—1066.

A. Cs. J. válogatott munkái. Kiad. és bev. *Szigeti József*. 1—2. köt. Bukarest **1965.** 138, 169 l.

Ism.: *Hopp Lajos*, ItK 1966. 248.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

A. Cs. J. Barcsai Ákos fejedelemhez benyújtott terve a magyar hazában felállítandó első tudományos egyetem ügyében. Kiad. és bev. *Szabó Károly*. Pest **1872.** 18 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből III. 2.)

A. Cs. J. az iskolák igen nagy szükségéről és azon okokról, melyek miatt azok a magyaroknál elpusztult állapotban vannak. Ford. és kiad. *Hegedüs István*. = A kolozsvári ref. gimn. ért. **1875/76.** 3—23.

Herepei Gergely: A. J.-nak egy eddig ismeretlen levele Barcsai Ákos fejedelemhez. = ErdProtKözl **1879.** 492—493.

A. Cs. J.: Oratio de summa scholarum necessitate earumque inter Hungaros barbariei causis. Cum praefatione *Ludovici Felméri*. Kolozsvár **1894.** 27 l. (Acta Musaei Trans[ylvanici]. Sec. phil. hist.)

Ism.: *Hegedüs István*, OrszKözépiskTanáregyKözl 1894. 546—548.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Kremmer Dezső: A. Cs. J. élete és munkássága. Bp. **1911.** 203 l.

Ism.: *Imre Sándor*, It 1912. 326—329.

Neményi Imre: A. Cs. J. Bp. [**1925**]. 180 l.

Ism.: [*Huszár Guillaume*] *H. G.*, RH 1925. II. 157—158. — *Nagy Ferenc*, ProtSz 1925. 405—407., és Napk 1925. II. 173—174. — *Szabady Béla*, DtProtL 1925. 142. — *Halász László*, It 1926. 170—171. — *Weszely Ödön*, MPed 1926. 48—51.

Bán Imre: A. Cs. J. Bp. **1958.** 606 l., 9 t. (IK 2.)

Ism.: *Beke Albert*, Alf 1958. 1. sz. 125—127. — *Bucsay Mihály*, Egyht 1958. 237—242. — *Halasi Andor*, Kort 1958. 932—934., és *H. A.*: A jövő felé. Bp. 1964. 211—215. — *Gyenis Vilmos*, ItK 1959. 539—544. — *Ignatusenko, V. H.—Kiporenko, V. Sz.*, Voproszi Filoszofii 1959. 157. — *Komor Ilona*, PedSz 1959. 63—65. — *Mátrai László*, MTud 1959. 54—57. — *Tóth Béla*, Alf 1959. 2. sz. 120—123. — *Heckenast Gusztáv*, Száz 1960. 363—366. — *Szabó György*, NyItudK 1960. 378—380.

Herepei János: A. és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1966.** 676 l. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.)

[Az ismertetéseket lásd a 352. lapon.]

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

Erdélyi János: A. Cs. J. ösmertetése. = SpFüz **1859.** 316—337., és E. J.: A bölcsészet Magyarországon. Bp. 1885. 105—122.

Szilágyi Sándor: A. Cs. J. és kortársai. = AkÉrt **1860.** 446—502., és Sz. S.: Vértanúk a magyar történetből. Pest 1867. 85—151.

Bánóczi József: A. Cs. J. = Ath **1892.** 351—364.

Váró Ferenc: A. Cs. J. pályája. = MPestalozzi **1900.** 13—14, 17. sz.

Király István: A. Cs. J. művelődéstörténeti jelentősége. Marosvásárhely **1910.** 72 l.

Neményi Imre: Emlékezés A. Cs. J.-ról születésének 360. évfordulója alkalmából. Bp. [**1924.**] 20 l.

Csűry Bálint: A. Cs. J. = ErdISz **1925.** 193—195.

Finászy Ernő: A. Cs. J. emlékezete. = Klebelsberg Emlk. Bp. **1925.** 383—393.

Imre Sándor: A. lelke. = ProtSz **1925.** 546—549., és Ellenzék (Kolozsvár) 1925. 96. sz.

Neményi Imre: A. Cs. J. és a magyar nemzeti tudományosság. = ProtSz **1925.** 535—545.

Rácz Lajos: A. Cs. J. emlékezete. = SpRefL **1925.** 161—162.

Tavaszy Sándor: A. Cs. J. személyisége és világnézete. Kolozsvár **1925.** 56 l. (Minerva kt ár 1.)

Ism.: *Gál Kelemen*, ErdISz 1925. 389—391. — [*Huszár Guillaume*] *H. G.*, Napk 1925. II. 372. — *Szőnyi Sándor*, ProtSz 1926. 269—271.

Tavaszy Sándor: A. Cs. J. az erdélyi magyar tudós eszményképe. = Ptűz **1925.** 254—255.

Neményi Imre: Emlékbeszéd A. Cs. J.-ról születésének 300-dik évfordulóján. Nagykőrös **1927.** 16 l.

Kerecsényi, Désiré: Jean A. Cs. = NRH **1940.** II. 294—303.

KESE ATTILA: A. Cs. J. öröksége. = A kolozsvári ref. koll. ért. **1940/41.** 14—18.
BISZTRAY GYULA: A. Cs. J. = ErdHel **1942.** 371—391., és B. Gy.: Író és nemzet. Bp. 1943. 29—66.
VASS LÁSZLÓ: A. Cs. J. = Századok és tanulságok. **1945.** 101—105.
SASZET GÉZA: A. haladó társadalmi törekvései és nézetei. = Filozófiai tanulmányok. Bukarest **1957.** 218—238.
JAUSZ BÉLA: A. Cs. J. = PedSz **1959.** 1113—1118.
POZSONYI BÉLA: Emlékezés egy nagy népművelőre. A. Cs. J. halálának 300. évfordulójára. = Vság **1959.** 6. sz. 21—30.
SZIGETI JÓZSEF: A világi tudományosság úttörője. = Kor **1959.** 1429—1441.
BÁN IMRE: A. Cs. J. tudományos fejlődése. = PedSz **1960.** 123—133.
F. É.: Ünnepi ülésszak A. Cs. J. halálának 300. évfordulója alkalmából. = MTud **1960.** 167—169.
MÁTRAI LÁSZLÓ: A MTA A. ünnepi ülésszakának előadásai. 1959. dec. 16. Elnöki megnyitó. = PedSz **1960.** 121—122.
NAGY SÁNDOR: Megemlékezések A. Cs. J.-ról a Román Népköztársaságban. = PedSz **1960.** 169—170.
SZIGETI JÓZSEF: A. Cs. J. társadalmi nézeteinek kérdéséhez. = StudUnivB—B Ser. phil. **1962.** fasc. 1. 73—91. [A nevelésről is.]
VITA ZSIGMOND: Adalékok A. XIX. századi értékeléséhez. = NyItudK **1963.** 229—233.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

SZILÁGYI SÁNDOR: Csere vagy Cséri? = MProtEgyhIskFigy **1875.** 275—276.
SZINYEI GERZSON: Adalék A. Cs. J. életéhez. = MProtEgyhIskFigy **1875.** 177—182.
ORMÁNDY MIKLÓS: A. Cs. J. életrajza és botanikai munkássága. = A kolozsvári róm. kat. főgimn. ért. **1878/79.** 3—45. — Klny. is.
GYALUI FARKAS: A. Cs. J. életrajzához és műveinek bibliográfiájához. = ErdMúz **1892.** 50—66, 128—137, 193—207. — Klny. is.
Ism.: [*Szilágyi Sándor*] *Sz. S.*, Száz 1892. 512—513.
EISLER MÁTYÁS: A. héber tanulmányai. = IMITÉ **1900.** 316—332.
BOHUS PÁL: A. Cs. J. életéhez. = EvŐrálló **1905.** 50. sz. [Stromp László hozzászólása: Uo.]
MIKLÓS ÖDÖN: A. Cs. J. Utrechtbe történt meghívásáról. = DtProtL **1917.** 178—184, 186—189.
HEREPEI JÁNOS: A. Cs. J. kolozsvári lakozásának ismeretlen részletei. = Ptűz **1925.** 260—262., és NyItudK 1959. 73—80., és H. J.: A. és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged 1966. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 462—470. [Az előző dolgozatok változata „A scholamesterház. A. kolozsvári szállása." címmel.]
RÁCZ LAJOS: A. és a francia nyelv. = EPhK **1925.** 161—162.
BEKE ÖDÖN: Irodalomtörténeti nevek. = MNyr **1935.** 82.
HEREPEI JÁNOS: Scholabeli állapotok A. Kolozsvárra jövetele előtt. = ErdMúz **1943.** 345—370. — Klny.: ErdTudFüz. 166., és H. J.: A. és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged 1966. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 370—404. [Az előző tanulmány változata.]
BÁN IMRE: A. Cs. J. származása. = ItK **1953.** 209—213.
HEREPEI JÁNOS: A. Cs., Nagyajtai Cserei. = ItK **1958.** 52—57., és H. J.: A. és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged 1966. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 419—430. [Módosított szöveg.]
HEREPEI JÁNOS: A. Cs. J. kolozsvári lakásáról. = Közn. **1959.** 552.
OROSZ LAJOS: A. Kolozsvárra helyezése és az 1656-i erdélyi iskolatörvény. = PedSz **1960.** 162—169.

A pedagógus

NEMÉNYI IMRE: A. Cs. J. mint pedagógus. Bp. **1892.** 72 l.
Ism.: (*F. L.*), ErdMúz 1892. 558—560. — *Gyürky Ödön*, KatSz 1893. 919—921. — *Heinrich Gusztáv*, BpSz 1893. 73. köt. 294—302. — *Walter Gyula*, MSion 1893. 61—64.
STROMP LÁSZLÓ: A. Cs. J. mint pedagógus. = Ath **1897.** 78—92, 260—287, 469—489, 627—664; 1898. 109—138. — Klny. is.
Ism.: *Kont Ignác*, Revue Critique 1898. 43. sz. — *L.*, Száz 1898. 543—545. — *S-s*, ProtSz 1898. 333—335. — *Neményi Imre*, MKr 1899. 176—178, 228—229. — *Stromp László*, MKr 1899. márc. 15. [Válasz.]
ALGÖVER ANDOR: Comenius Ámos János és A. Cs. J. pedagógiájának bírálatos egybevetése, különös tekintettel az oktatásügyre. Balassagyarmat **1906.** 60 l.
IMRE SÁNDOR: A. Cs. J. székfoglalójának 250 éves jubileuma. = A kolozsvári ref. koll. ért. **1906/07.** XXXIII—XLIV.
IMRE SÁNDOR: A. Cs. J. = ErdMúz **1907.** 137—146. — Klny. is., és Család és Iskola 1907. 10. sz.

HARASZTI SÁNDOR: A. Cs. J. = Székely Tanügy **1908.** 2—3. sz.
GERECSÉR ISTVÁN: A. Cs. J. emlékezete. = Család és Iskola **1910.** 1. sz.
SCHNELLER ISTVÁN: A. Cs. J.-ról, mint a magyar nemzet pedagógusáról. = Theol-Szaklap **1916.** 85—114.
SCHNELLER ISTVÁN: Comenius és A. = ProtSz **1918.** 27—39.
GÁRDONYI JÁNOS: A. Cs. J. = Tanítók Lapja **1925.** 18—21. sz.
MITROVICS GYULA: A. Cs. J. és Comenius. = ProtSz **1925.** 525—534.
NEMÉNYI IMRE: A. és Comenius. = TheolSz **1925.** 394—400.
RÁCZ LAJOS: Comenius és A. = ProtTanügyi-Sz **1927.** 29—34.
RÁCZ LAJOS: Comenius és Csere. = MPed **1934.** 26—28.
HEINRICH JÁNOS: A. Cs. J. = Közn **1945.** 7. sz. 5—6.
FÖLDES ÉVA: A. Cs. J. és J. A. Comenius a magyar ifjúság sokoldalú neveléséért. = Testneveléstudomány **1955.** 3. sz. — Klny. is.
OROSZ LAJOS: A. Cs. J. = Közn **1959.** 545—555.
CSINÁDY GERŐ: A. jelentősége földrajzirodalmunkban és a földrajzoktatásban. = FöldrK **1960.** 2. sz. 159—172. — Klny.: Közlemények a Debr. KLTE Földrajzi Intézetéből 44.
JAUSZ BÉLA: A. jelentősége a magyar nevelés történetében. = PedSz **1960.** 134—144.
KOMOR ILONA: Sárospatak és Gyulafehérvár között. = PedSz **1960.** 151—156.
KOMOR, ILONA: Comenius in Sárospatak — A. in Gyulafehérvár. = ALitt **1960.** III. 191—204. — Klny. is.
NAGY SÁNDOR: Emlékezés a pedagógus A. Cs. J.-ra. = PedSz **1960.** 111—119.
OROSZ LAJOS: A. Cs. J. iskolaszervezeti reformjavaslatai. = Tanulmányok a neveléstudomány köréből. Bp. **1960.** 485—535.
OROSZ LAJOS: A. gyulafehérvári iskolaszervezeti reformjavaslata. = PedSz **1960.** 145—160.
STANCIU, STOIAN: A. Cs. J. a humanista nevelő. = PedSz **1960.** 445—448.
FÖLDES ÉVA: A korszerű termelési ismeretek helye Comenius és A. pedagógiájában. = A munkára nevelés hazai történetéből. Bp. **1965.** 59—96.
VITA ZSIGMOND: A. Cs. J. közművelődési törekvései. = V. Zs.: Tudománnyal és cselekedettel. Tanulmányok. Bukarest **1968.** 72—104, 289—291.

Könyvtára, könyvbejegyzései

HEREPEI JÁNOS: A. Cs. J. könyvtárának töredéke. = MKsz **1959.** 79—85., és H. J.: A. és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged 1966. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 496—507.
BÁN IMRE: A. Cs. J. könyvtára. = MKsz **1960.** 32—33.
HEREPEI JÁNOS: A. könyvtárának további nyomai. = MKsz **1964.** 53—55., és H. J.: A. és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged 1966. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 508—511.
SCHEIBER SÁNDOR: A. Cs. J. héber bejegyzései. = ItK **1965.** 86.
HEREPEI JÁNOS: A Debrecenben őrzött könyvbejegyzései. = MKsz **1966.** 40—43., és H. J.: Apáczai és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged. 1966. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 492—495. [Módosított szöveg.]
MÓDIS LÁSZLÓ: A. héber könyvbejegyzései. = MKsz **1966.** 39—40.
SCHEIBER SÁNDOR: Még egyszer A. héber könyvbejegyzéseiről. = MKsz **1966.** 43—44.
DÁN RÓBERT: A. héber nyelvismerete. = ItK **1968.** 338—339.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

F. SZABÓ SÁMUEL: A. Cs. J. Magyar logikája 1656-ból. = BpSz **1863.** 17. köt. 490—501.
ORMÁNDY MIKLÓS: A. Cs. J. életrajza és botanikai munkássága. = A kolozsvári róm. kat. főgimn. ért. **1878/79.** 3—45. — Klny. is.
SZILY KÁLMÁN: A. Encyclopaediája mathematikai és fizikai szempontból. = TermtudK **1889.** 465—470., és Sz. K.: Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. Bp. 1898. 112—120.
GYALUI FARKAS: A. Cs. J. életrajzához és műveinek bibliográfiájához. = ErdMúz **1892.** 50—66, 128—137, 193—207. — Klny. is.
Ism.: [*Szilágyi Sándor*] *Sz. S.*, Száz 1892. 512—513.
LAURENTZY VILMOS: A. Cs. J. Calendarium perpetuuma. = DebrSz **1933.** 257—266.
LAURENTZY VILMOS: A legelső magyar agrárírő. = MGazdák Szemléje. **1933.** 241—262. [Az Encyclopedia „Res rustica" része alapján.]
KEMÉNY GÁBOR: A. és a Magyar Encyclopédia. = ProtTanügyiSz **1939.** 329—339.
HAZAGH MIHÁLY: Az első magyar encyclopédia angol forrásai. = AngFilTan (Yolland Emlk.) **1944.** 147—173.
FOGARASI BÉLA: A. Cs. J. Logikájáról. = MTA II. OK **1952.** I—II. 75—80. — Klny. is.

Bán Imre: A. Cs. J. Magyar Enciklopédiája. (Első tudománytárunk megjelenésének 300. évfordulójára.) = It **1953.** 146—166.

Bede Piroska, Havasné: A 16—17. századbeli földrajztudomány és A. Cs. J. „Magyar Encyclopaediaja". = ELTE Termtud.Kar.Évk. 1952/53. Bp. **1954.** 149—160. — Klny. is.

Bán Imre: A. Cs. J. beszéde „A bölcsesség tanulásáról". Debrecen 1955. = A.Univ-Debr. **1955.** 71—83. — Klny.: KLTE M.It.Int.Dolg.

Deme László: A. Cs. J. nyelvhasználatáról. (A Magyar Enciklopedia alapján.) = MNy **1960.** 21—31.

Rózsa Jenő: A. Cs. J. haladó filozófiai nézetei. = StudUnivB—B. Ser. III. **1960.** Fasc. 1. 117—135.

Herepei János: Adalékok A. Cs. J. ismeretlen munkáihoz. = ItK **1964.** 478—482. [Bán Imre megjegyzései: Uo. 483.], és H. J.: A. és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged 1966. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 489—492. [Módosított szöveg.]

Benkő András: A. Cs. J. magyar nyelvű zeneelmélete. = NyItudK **1970.** 171—177.

I. APAFI MIHÁLY

1629—1690

Szövegek

I. A. M. naplója. (1632—1689). Kiad. *ifj. Biás István*. Marosvásárhely **1900.** 18 l. — Klny.: Marosvásárhely 1899/1900. évf. [Csak kivonatokat közöl.]

Tóth Ernő: I. és II. A. M. erdélyi fejedelmek naplója az 1632—1694. évekről. = ErdMúz **1900.** 82—93, 143—155, 213—221, 270—281, 325—335. [Az első négy közlemény tartalmazza I. A. M. szövegét.] — Klny. is.

Irodalom

Sz. I.: I. A. M. fejedelem egy ifjúkori munkája. = Ko **1865.** I. 2. sz. 41—42. [Fordításának 1783-ban h. n. megjelent második kiadásáról.]

Thallóczy Lajos: I. A. M. udvara. Művelődéstörténeti tanulmány. = Száz **1878.** 413—431, 510—532. — Klny. is.

[Thallóczy] Th. Lajos: I. A. M. és az oláh biblia. = TT **1878.** 204—205.

Thallóczy Lajos: Öreg A. M. könyvtára. = MKsz **1881.** 121—134.

Halmay István: I. A. M. erdélyi fejedelemsége. (1661—1690.) Szeged **1934.** 74 l. (Kolozsvári—szegedi értekezések a magyar művelődéstörténet köréből 24.)

Vásárhelyi János: Az Apafi-ház. = RefSz **1934.** 434—446.

Tolnai Gábor: „Szegény együgyű fejedelem." = Nyug **1940.** 169—176., és T. G.: Évek — századok. Bp. 1958. 132—145.

Tavaszy Sándor: A Két Apafi fejedelem. = ErdMúz **1943.** 53—66. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 148.

Ism.: SpRefL 1943. 73—74. — *Balázs László*, Egyht 1944. 208—209.

II. APAFI MIHÁLY

1676—1713

Szövegek

Bartók György: II. A. M. fejedelem imádságos könyve. = RefSz **1909.** 72—77, 88—93, 105—109.

II. A. M. erdélyi fejedelem magános könyörgései. A nagyenyedi ref. Bethlen-kollegium könyvtárában levő kéziratos eredetiből kiad. és bev. *Kristóf György*. Cluj—Kolozsvár **1930.** 28 l.

Irodalom

Lásd még I. A. M. irodalmát.

Jakab Elek: Az utolsó A. = MTT **1875.** XXI. 332 l.

Biró Vencel: II. A. M. naplójának eredetije. = ErdMúz **1914.** 42—47.

Kristóf György: II. A. M. fejedelem könyörgéses könyve. = ErdMúz **1930.** 49—68. — Klny. is.

Nagy Lajos: II-dik A. M. magános könyörgései. = RefSz **1930.** 169—171.

APÁTI MIKLÓS

1662—1724

Irodalom

Erdélyi János: A hazai bölcsészet történelméhez. 3. A. M. = SpFüz **1857/58.** 625—635.

Turóczi-Trostler József: Magyar cartezianusok. = Min **1933.** 20—68., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 173—216. (Főleg A. M.-ról.)

Turóczi-Trostler József: Beniczky Péter latin fordításban. = ItK **1936.** 443—446.

Zsoldos Jenő: Majmonidesz-nyomok a magyar irodalomban. = MZsSz **1940.** 157—169.

Bán Imre: Adatok A. M. életrajzához. = FK **1958.** 433—439.

APOR ISTVÁN

1638—1706

Szövegek

Biró Vencel: Gróf A. I. naplója bécsi útjáról. = ErdMúz **1930.** 139—154.

Irodalom

Biró Vencel: Gróf A. I. Bp. **1927.** 16 l.
Biró Vencel: Altorjai gróf A. I. és kora. Cluj **1935.** 268 l.
Ism.: *B. P.*, KerMagv 1936. 38.

ÁRKOSI BENEDEK

?—1661

Irodalom

Kanyaró Ferenc: Á. B. a szentháromságról. = KerMagv **1897.** 7—11.
Kanyaró Ferenc: Istenről való szent elmélkedések a XVII-ik században. = KerMagv **1897.** 77—86, 138—147. [A feltételezett szerző: Á. B.]
Kanyaró Ferenc: Á. B. korfestő elmélkedései és hazafias imái 1660-ban. = KerMagv **1905.** 135—145, 206—210.
Kanyaró Ferenc: Iréne első magyar földolgozása. = EPhK **1908.** 476.
Herepei János: Á. Mihály B. = H. J.: Apáczai és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1966.** (Adattár a XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 318—323. [A században 3 hasonnevű személy is volt.]

BABOCSAY IZSÁK

?—1705

Szövegek

Monumenta Hungarica ... az-az a magyaroknak ... emlékezetes írásaik. Kiad. és bev. *Rumy Károly György.* 1. köt. Pest **1815.** [9—175: B. I.: Fata Tarczaliensia, az az Tarczal városának főbb változásai. 1670—1700.] Ua. 2. kiad. Pest 1816. [1. köt.: 1—181.]
Hubay Kálmán: B. I., Tarcal város nótáriusának naplója. = AdZemplénT **1900.** 13—15, 42—44, 77—79, 104—107, 138—142, 171—173, 201—203, 237—239, 267—269, 303—304, 329—330; 1901. 10—12, 41—43, 73—75, 110—111, 138—139, 172—173, 207—208, 253—254, 274—276, 299—301, 333—335; 1902. 10—13, 41—43, 76—78, 108—111, 136—139, 171—173, 201—203, 235—236, 268—270, 300—302.

Irodalom

Thaly Kálmán: Magyar történetírók életéhez. 2. B. I. = Száz **1874.** 126—132.
Hubay Kálmán: Emlékbeszéd B. I. történetíró emléktáblájának leleplezése alkalmára. Sátoraljaújhely **1915.** 21 l.

BALÁSFI TAMÁS

1580—1625

Irodalom

Király Pál: B. T. magyarsága. = MNyr **1874.** 354—360, 404—408, 445—448, 494—498.
Zelliger Alajos: B. T. = Katholikus Egyházi Közlöny **1890.** 4. sz. mell.
Szabó Ignác: B. T. püspök és egyh. író élete és művei. = MSion **1897.** 122—133, 184—209. — Klny. is.
K. M.: Konyha latinság. = MNyr **1927.** 95. [B. T. latin nyelvéről.]

BALASSA BÁLINT

1626—1684

Szövegek

Balassa Antal: II. B. B. legújabban felfedezett költeményei. = Haz **1858.** 72—74, 215—218.
Balassa Bálint minden munkái. Kiad. *Dézsi Lajos.* 2. köt. Bp. **1923.** [381—411: Gróf B. B. versei.]

Irodalom

Kemény József: Második B. B. és elődei emlékezete 1675-ből. = ÚjMMúz **1860.** I. 355—357., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 222—224.
Toldy Ferenc: II. B. B. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Bp. **1870.** 110—116.
K. L.: Levéltári taxa 1680-ból. = MKsz **1903.** 96. [Gróf B. B.-ról.]
Lampérth Géza: Gróf B. B. jelentése neje gróf Szunyogh Katalin haláláról és temetéséről Szunyogh Gyulához. = ItK **1903.** 486—487.

BARAKONYI FERENC

1611—1675

Szövegek

Erdélyi Pál: A Teleki Énekeskönyv. (B. F. költeményei.) = ErdMúz **1907.** 1—8, 178—192, 232—247, 306—320, 360—372.

— Bővített klny.: Kolozsvár 1907. [Későbbi megállapítás szerint csak egy vers származik B. F.-től!]
Ism.: *Gálos Rezső*, EPhK 1908. 630—632.

KEMÉNY LAJOS: B. F. levele = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1914/15.** 164—166.

[KEMÉNY LAJOS] K. L.: B. F. levele. (1668.) = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1916.** 164.

Irodalom

KEMÉNY LAJOS: B. F. életéhez. = ItK **1908.** 346—352.

CZOBOR ALFRÉD: A Barakonyi-családról. = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1911.** 111—112.

CZOBOR ALFRÉD: B. F. = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1911.** 1—8.

GÁLÓCSY ZOLTÁN: B. F. életéhez. = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1911.** 57.

KLANICZAY TIBOR: B. F. = M.Száz Bp. **1948.** 120—130.

VARGA IMRE: B. F. az újabb adatok tükrében. = ItK **1967.** 50—55.

BARTHA BOLDIZSÁR

1623/24—1689

Szövegek

B. B.: Rövid chronica, avagy oly beszélgetés, mely a ... Debreczenben esett ... dolgokról ... íratott. Bécs **1819.** 8, 158, 2 l.

B. B.: Rövid chronica, avagy beszélgetés, melly a ... Debreczenben esett ... dolgokról ... íratott ... 1664-ik esztendőben. Kiad. *Nagy Gábor*. Debrecen **1937.** 80 l. [A krónika folytatásokban megjelent a Debreceni Kalendárium 1822—1830. évfolyamaiban.]

Irodalom

ÖRVÉNYI BÉLA: B. B. Rövid chronikájának művelődéstörténeti vonatkozásai. Bp. **1906.** 126 l. (Művtört.Értek. 24.)
Ism.: *Perepatits István*, Száz 1908. 746—749.

ZOLTAI LÁSZLÓ: B. B., Debrecen XVII. századbeli krónikása. = Pap Károly Emlk. Debrecen **1939.** 591—612. — Klny. is.

BAYER, JOHANNES

1630—1674

Szövegek

Régi magyar filozófusok. Kiad. *Mátrai László*. Bp. **1961.** [110—121, 198—199, 218: Szemelvények B. J. „A természet pitvara" és a „Labyrinthusi fonál" c. műveiből Mátrai László fordításában.]

Irodalom

ERDÉLYI JÁNOS: A hazai bölcsészet történetéhez. 4. B. J. = SpFüz **1858/59.** II. 417—428.

WEBER SAMU: Egy érdekes régi könyvecske. = ProtEgyhIskL **1903.** 27—28. [A tizenhárom szepesi város üldözött prédikátorairól szóló német nyomtatott könyv 1676-ból, a szerző szerint B. J. munkája.]

HUDEC, JOZEF: M. J. B.: Jeho život a filozofické dielo. = Sborník spolku profesorov Slovákov **1926.** 220—227.

FELBER, STANISLAV: Ján B. slovenský baconista XVII. storočia. Bratislava **1953.** 135 l.

TSCHIŽEWSKIJ, DMITRIJ: J. B., ein deutscher Philosoph in der Slovakei. = Südost-Forschungen **1956.** 471—477.

FELBER, STANISLAV: Filozofické myslenie prešovskej školy. = Kapitoly z dejín slovenskej filozofie. Bratislava **1957.** 23—57. [31—45: Ján Bayer.]

MÜNZ, TEODOR: Prešovská filozofická škola. = Prešovské Kolégium v slovenských dejinách. Košice **1967.** 225—240. [Červenka, Jaromir hozzászólása: Uo. 240—243.]

BENICZKY PÉTER

1603—1664

Szövegek

SASINEK, V[ÍT'AZOSLAV] FRANTIŠEK: Básne Petra Benického. = Archiv starých česko-slovenských listín písemností a dejepisných pôvodín. Turč. Sv. Martin **1873.** Diel II. Sväzok I. 1—50. [B. P. szlovák versei (versfordításai?).]

Magyar Költők. XVII. század. Kiad. *Jenei Ferenc*. Bp. **1956.** [201—230: B. P. versei.]

Irodalom

[Faludi, B., Gyöngyösi verseinek a kiadására készül egy Bécsben élő „tudós magyar".] = MHirm **1782.** 5. sz. 33—38.

TOLDY FERENC: B. P. kora s némely fontos kicsiség. = ÚjMMúz **1853.** I. 352—356.

TOLDY FERENC: B. P. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Bp. **1870.** 95—96.

GÁSPÁR IMRE: B. P. XVII-dik századi magyar költő tót versei. = VU **1873.** 45. sz. 538—539.

FÜLÖP E. ADORJÁN: Rimai János és B. P. Kolozsvár **1879.** 42 l.

Imre Sándor: B. P. és példabeszédei. = Árvízkönyv Szeged javára. Bp. **1880.** 450—463.
Thaly Kálmán: Gyöngyösi István életéhez és B. P.-ről. = Figy **1882.** XIII. 74—76.
Komáromy András: Adalékok B. P. életéhez. = TT **1885.** 420—426.
Komáromy András: Thurzó Mária végrendelete és B. P. a költő. = Száz **1887.** 217—234, 321—347.
Lombardini, Alexander: P. B. = Slovenské pohľady **1887.** 276—277.
Komáromy András: Adalékok B. P. életéhez. = TT **1888.** 435—449. [Közölve egy levele, a végrendelete.]
Kovács Dezső: B. P. élete és költészete. = ItK **1906.** 385—424. — Klny. is.
Ism.: *Bajza József*, EPhK 1907. 420—421. — *Gálos Rezső*, Száz 1907. 562—564.
Bobek, Vladislav: Dvaja slovenskí veršovci — P. B. a Hugolín Gavlovič. = Sborník literárno-vedeckého odboru Spolku sv. Vojtecha. (Trnava) **1935.** 155—199.
Jenei Ferenc: Adalék Balassa—Rimay és B. P. könyvészetéhez. = ItK **1935.** 309—310.
Turóczi-Trostler József: B. P. latin fordításban. = ItK **1936.** 443—446.
Sinkó Ferenc: B., a szentelt vitéz. = Vig **1953.** 585—588.
Jenei Ferenc: Manierista elemek világi költészetünkben B. P.-től Petrőczi Kata Szidóniáig. = ItK **1970.** 535—539.

BERCSÉNYI MIKLÓS

1665—1725

Szövegek

Székesi gróf B. M. levelei Károlyi Sándorhoz (1703—1711). Kiad. és bev. *Thaly Kálmán*. Pest **1868.** XXXII, 376 l. (Rákóczi Tár 2.)
Székesi gróf B. M. levelei Rákóczi fejedelemhez 1704—1712. Kiad. *Thaly Kálmán*. 1—4. köt. Bp. 1875—1879. XII, 764; 671; 724; 224 l. (Archivum Rákóczianum 4—7.)
Székesi gróf B. M. főhadvezér és fejedelmi helytartó leveleskönyvei és más emlékezetre méltó iratai 1705—1711. Kiad. *Thaly Kálmán*. Bp. **1882.** XI, 448 l. (Archivum Rákóczianum 8.)

Irodalom

Thaly Kálmán: Gróf B. M. könyv- és kézirattára. = MKsz **1881.** 275—289.
Kisbiró Márton: Nyelvtörténeti adatok gróf B. M. kuruc locumtenens generális leveleiből. = MNyr **1883.** 264—266.
Thaly Kálmán: A székesi gróf Bercsényi család. 1525—1835. 1—3. köt. Bp. **1885**—1892. 354; VII, 547; XII, 823 l.
Ism.: *a. —r*, Száz 1886. 66—73. — *Komáromy András* Turul 1887. 85—89. — *L. B.*, Száz 1887. 355—361. — *Krones, Franz*, Zeitschrift für Geschichte und Politik (Stuttgart) 1888. 945—959. — *Acsády Ignác*, Száz 1892. 747—753.
Thaly Kálmán: B. ismeretlen emlékirata. = Száz **1887.** 1—13.

BERGER ILLÉS

1562—1645

Irodalom

[Fraknói] Frankl Vilmos: B. I. magyar királyi historiographus. = Száz **1873.** 373—390.
Pesty Frigyes: Egy XVII. századi magyar történetíró. = Száz **1876.** 92.
Gulyás Pál: Az Illésházy nádor felett mondott búcsúztató nyomtatási helye és szerzője. = MKsz **1914.** 5—9.
Rexa Dezső: Az első (?) kassai nyomtatvány. 1609. = MKsz **1914.** 1—4.

BETHLEN FARKAS

1639—1679

Szövegek

B. Wolfgangi Historia de rebus Transylvanicis. Ed. 2. Ed. *Josephus Benkő*. Vol. 1—6. Cibinium **1782**—1793. XVI, 628, 12; 6, 566, 10; 6, 633, 11; 4, 617, 7; 36, 537, 31; 16, 545, 34 l.
L. J.: Adatok B. F. életéhez. = TT **1883.** 409—416. [Magyar nyelvű leveleinek kiadása.]
B. F. tudósítása Naláczi Istvánhoz a Wesselényi-fölkelés híreiről. 1666. = HK **1895.** 406.
Lukinich Imre: B. F., a történetíró életéhez. = ItK **1912.** 467—472. [Leveleiből.]
Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László*. 2. köt. Sárkányfogak. 1572—1602. Bp. [**1942.**] Bev. *Cs. Szabó László*. [17—86: B. F.: Báthori István uralkodása. Ford. Szilágyi János.]

Irodalom

Nachrichten von Wolfgang Bethlens Geschichtbüchern. = AllergnPrivAnz **1773.** 156—159. [J. S. K. kiegészítései: Uo. 1774. 209—212, 225—228.]

Schwarz, Gottfried: Anzeige von des Herrn Grafens Wolfgang de Bethlen Historiarum Hungarico-Dacicarum libri 16. Lemgo **1774.** 24 l.

Seyvert, Johann: Von des Grafen Wolfgang B. Siebenbürgischer Geschichte. = UngMag **1781.** I. 68—74.

Lukinich Imre: B. F. történeti műve keresdi kiadásához. = MKsz **1913.** 148—151.

Lukinich Imre: A bethleni gróf Bethlen család története. Bp. **1927.** [339—355: B. F.]

Svéda Pál: B. F. históriája. (1526—1571.) Pécs **1938.** 62 l. (Specimina dissertationum Fac. Phil. Reg. Hung. Univ. Elisabethinae Quinqueecclesiensis 129.)

Ism.: *Kerekes Emil*, ItK 1938. 306—307.

BETHLEN GÁBOR
1580—1629

Szövegek

Koncz József: B. G. végrendelete. = ErdHíradó **1878.** 1—15, 17—21. sz. — Klny. is.

Ism.: *Deák Farkas*, Száz 1878. 465—474.

B. G. fejedelem kiadatlan politikai levelei. Kiad. és bev. *Szilágyi Sándor*. Bp. **1879.** XIV, 496 l.

Ism.: *Károlyi Árpád*, BpSz 1880. 22. köt. 252—294.

Szabó Károly: B. G.-nak és nejének Károlyi Zsuzsannának levelezése. = TT **1879.** 201—218.

Szabó Károly: B. G. fejedelem politikai levelezése. = TT **1880.** 444—489, 707—740; 1881. 283—343.

Gergely Sámuel: B. G. levelei feleségéhez Károlyi Zsuzsánnához. = TT **1882.** 124—133.

B. G. fejedelem levelezése. Kiad. *Szilágyi Sándor*. Bp. **1887.** 470 l.

Veress Endre: B. G. fejedelem ifjúsága. = ErdMúz **1914.** 285—338. [B. G. 35 ifjúkori levelének közlése.]

B. G. levelei Illésházy Gáspárhoz 1619—1629. Kiad. és bev. *Szádeczky K[ardoss] Lajos*. Bp. **1915.** XII, 132 l. (MTT 27.)

Ism.: *Melich János*, MNy 1916. 68—74. — *r—i.*, ProtSz 1916. 629—630.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Radvánszky Béla: Udvartartás és számadáskönyvek. I. B. G. fejedelem udvartartása. Bp. **1888.** 524 l.

Gindely Antal—Acsády Ignác: B. G. és udvara. Bp. **1890.** 264 l. (M.T.Életr.20.)

R[ugonfalvi] Kiss István: Iktári B. G. erdélyi fejedelem. Bp. **1923.** 108 l. (Bethlen Ktár 1—2.)

Makkai Sándor: Egyedül. B. G. lelki arca. Kolozsvár **1929.** 117, VII l.

Ism.: *Ravasz László*, ErdHel 1930. 220—223.

Szekfű Gyula: B. G. Bp. **1929.** 314 l.

Ism.: *R[ugonfalvi] Kiss István*, ProtSz 1929. 123—132. — *Szekfű Gyula:* Kritika és terror. = MKult 1929. 251—256, 300—305. [Válasz.] — *Rugonfalvi Kiss István:* Az átértékelt B. G. Válaszul Szekfű Gyulának. Debrecen [1929]. 123 l. — *Nagy Géza:* A legújabb Bethlen-irodalom. = ErdMúz 1931. 98—109. [A keletkezett polémia ismertetése és értékelése.]

Wittman Tibor: B. G. [Bp.] **1952.** 154 l.

Nagy László: B. G. a független Magyarországért. Bp. **1969.** 484 l.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Kemény József: B. G. jelleme egykorú vélemények szerint; s 1616 s 1619-beli levelei. = ÚjMMúz **1856.** I. 16—27.

Jancsó Benedek: B. G. magyarsága. = MNyr **1881.** 176—180, 268—272, 312—315.

Révész Mihály: B. G. irodalma. = ProtEgyhIskL **1886.** 539—542. [A Bethlen-iratok addigi kiadásairól.]

Szilágyi Sándor: Szók és szólásmódok. = MNyr **1887.** 185—187. [B. G. leveleiből vett szólások.]

Kristóf György: B. G. levélírása. = ErdMúz **1914.** 233—241.

Melich János: Nyelvtörténeti magyarázatok. = MNy **1916.** 125—128. [B. G. leveleiből.]

Miklós Ödön: B. G. és I. Rákóczi György levelei. = DtProtL **1916.** 340—341, 350—353.

Kardos Margit: B. G. udvara. Bp. **1918.** VI, 97 l.

Kristóf György: B. G. és a magyar irodalom. = BpSz **1930.** 216. köt. 244—263, 386—424. — Klny. is. [Egy éneket is tulajdonít B. G.-nak.] [Vö. Antalffy Endre, ErdHel 1930. 701—702. — B. Gy. Napk 1930. 801—802. — Császár Károly, Ptűz 1930. 443—44.]

S. Szabó József: Emlékezés B. G. fejedelemről. = DebrProtL **1930.** 126—129, 134—136, 142—144, 152—156.

Szabó T. Attila: B. G. elveszett kéziratos graduálja. = RefSz **1938.** 1. sz.

Bánhidi Zoltán: B. G. és Kemény János nyelvéből. = MNy **1960.** 58—66, 194—207.

Herepei János: B. művelődéspolitikája és az új értelmiség kiképzése. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.) 167—272.

Vita Zsigmond: B. G. könyvtára. = MKsz **1965.** 221—227., és V. Zs.: Tudománnyal és cselekedettel. Tanulmányok. Bukarest 1968. 11—22, 282—284.

Vita Zsigmond: Bethlen Gábor szellemi arcképéhez. 2. Nevelési törekvései. = V. Zs.: Tudománnyal és cselekedettel. Tanulmányok. Bukarest **1968.** 22—56, 284—288.

Kovács Sándor [Iván]—Kulcsár Péter: B. G. könyvtárának újabban előkerült darabja. = MKsz **1969.** 376—377.

BETHLEN JÁNOS

1613—1678

Szövegek

KIADÁSOK

B., Joannes: Historia rerum Transilvanicarum ab a. 1662 ad a. 1683. Vol. 1—2. Ed. *Alexius Horányi*. Viennae **1782**—1783.

B., Joannes: Rerum Transylvanicarum libri quatuor ... ab a. 1629 usque ad a. 1663. Ed. *Alexius Horányi*. Claudiopoli **1789.** 16, 447, 11 l.

Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László*. 5. köt. Apa és fiú. 1630—1661. Bp. [**1942.**] Bev. *Asztalos Miklós*. [204—238: B. J.: Kemény János fejedelemsége. Ford. Waczulik Margit.]

LEVELEZÉS

Erdélyi levél. = HonKülf **1842.** 21. sz. [B. J. levele Apafi fejedelemhez 1674-ből.]

Szabó Károly: B. J. erdélyi cancellarius levele Apafi Mihály fejedelemhez ... iskolaügy s különösen a n.-enyedi főiskola ügyében. = ErdProtKözl **1871.** 133—135. [1674. jún. 14.]

Koncz József: B. J. levele Telekihez. (1665.) = ProtKözl **1887.** 109.; **1891.** 240.

Irodalom

Torma Károly: Adversariák B. J. históriájához. = Száz **1885.** 423—425.

Bodnár György Remig: B. J. erdélyi kancellár és történetíró. Nagyvárad **1922.** 32 l. (Történeti értekezések 13.)

Lukinich Imre: A bethleni gróf Bethlen család története. Bp. **1927.** [177—272: B. J.]

Illyés Géza: B. J. 1613—1678. = RefSz **1929.** 406—408, 418—421, 435—437.

BETHLEN MIKLÓS

1642—1716

Szövegek

KIADÁSOK

B. M. önéletírása. Kiad. és bev. *Szalai László*. 1—2. köt. Pest **1858**—1860. XVI, 556; VIII, 434 l. (M. történelmi emlékek 2—3.)
Ism.: *Sz. L.*, BpSz 1858. 4. köt. 371—374.

B. M. gróf önéletírása. Kiad. és bev. *Tolnai Gábor*. Bp. [**1943.**] XXXII, 624 l., 1 t. (M.Száz. 4.)

B. M. önéletírása. Kiad. *V. Windisch Éva*. Bev. *Tolnai Gábor*. 1—2. köt. Bp. **1955.** 407, 426. (M.Száz.) [Az Önéletíráson kívül kiadva B. M. Imádságoskönyve is.]
Ism.: *Bán Imre*, It 1957. 233—238. — *Koczogh Ákos*, Egyht 1958. 88—90. — *Makkai László*, Száz 1958. 823. — *Jenei Ferenc*, ItK 1960. 280—281.

LEVELEZÉS

Rácz Károly: Epistolae Nicolai B. = SpFüz **1868.** 914—936.

Koncz József: B. M. levele Széki Teleki Mihályhoz 1672. = MProtEgyhIskFigy **1880.** 228.

Koncz József: B. M. levele Teleki Mihályhoz 1672-ből. = MProtEgyhIskFigy **1880.** 363—364.

Koncz József: Gr. B. M. levele Veszprémi István ref. püspökhöz. (1709. júl. 29.) = ErdProtKözl **1881.** 190—191.

Koncz József: Gr. B. M. levele az erdélyi ref. egyháztanácshoz. Bécs 1712. febr. 24. = ErdProtKözl **1881.** 175—176.

Koncz József: B. M. levelei Teleki Mihályhoz. 1672. jan. 27. = MProtEgyhIskFigy **1882.** 309—311.

Móricz Gyula: B. M. egy kiadatlan levele. = TT **1882.** 589.

Koncz József: B. M. két levele Teleki Mihályhoz. = ProtKözl **1888.** 322—323.

Koncz József: B. M. levele Teleki Mihályhoz atyja egészségi állapotjáról. 1677. nov. 6. = ProtKözl **1890.** 15.

Koncz József: B. M. levele Teleki Mihályhoz, atyja Bethlen János temetéséről. 1678. február. = ProtKözl **1890.** 21.

Koncz József: B. M. leveleiből kivonatok politikai és egyházi üldözésekre vonatkozólag. = ProtKözl **1895.** 23—24.

Koncz József: B. M. Veszprémi István ref. püspöknek. Bécs, 1702. szept. 19. a ref. egyház ügyeiről. = ProtKözl **1895.** 340—341.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Gyárfás Elemér: B. M. kancellár. 1642—1716. Dicsőszentmárton **1924.** 226 l.
Ism.: *Albrecht Ferenc*, ProtSz 1925. 264—266.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Kővári László: Gróf B. M. emlékiratai, különös tekintettel arra, hogy ifjúkori életirata nem apokryph. = Erd.Múz.Évk. II. Kolozsvár **1863.** 124—128.

Kisbíró Márton: Nyelvtörténeti adatok gróf B. M. önéletírásából. = MNyr **1879** 420—422; 1880, 115—118.

Deák Farkas: Gróf B. M. életrajza. Pozsony—Bp. **1885.** 26 l. (Magyar Helikon 56.)
Ism.: Száz 1885. 762—763.

P. Szathmáry Károly: Gróf B. M. tragoediája. = TT **1891.** 1—60. [Wesselényi István naplójából részletek.]

[Vermes] Wutz Albert: Gróf B. M. és önéletírása. = MProtNéptanító **1891.** 22—26, 38—41, 52—56. — Klny. is.

V. Szőcs Géza: B. M. élete és művei. = A szentesi főgimn. ért. **1893/94.** 3—25.

Géber Antal: Gróf B. M. bécsi fogságáról (1708—1716) és Ariosto „Őrjöngő Roland"-jának egy XVII. századbeli fordítása. = ItK **1905.** 158—173. [Több levelének közlésével.]

Lukinich Imre: Gróf B. M. bécsi fogságáról. = ItK **1906.** 80—93.

Lukinich Imre: B. M. életéhez. = ItK **1906.** 447—452.

Botár Imre: Ismét B. M. = ItK **1907.** 253.

Páris Sándor: Gróf B. M. élete. Kolozsvár **1907.** 64 l.

Syposs Katalin: Jelentéstanulmányok Wundt rendszere s a B. M. önéletírás alapján. Bp. **1910.** 62 l.

Lukinich Imre: Gróf B. M. bécsi fogságáról. = ItK **1911.** 460—470.

Birkás Géza: B. M. és Prévost abbé. = EPhK **1917.** 596. [Angyal Dávid hozzászólása; EPhK 1918. 77—78.]

Harsányi István: Az „Evisceratio" c. vitairat eddig ismeretlen szerzője és magyar fordítása. = MKsz **1922.** 223—224. [B. M.: Austriaca austeritas című röpiratáról.]

Szádeczky K[ardoss] Lajos: Gróf B. M. ismeretlen művei. = MÉlet **1922.** 132—135, 203—211.

Szádeczky K[ardoss] Lajos: Gróf B. M. két kiadatlan műve. = BpSz. **1923.** 193. köt. 1—34. — Klny.: Gróf B. M. rabságában írt emlékiratai, imádságai. (1704—1714.) Bp. 1923. 34 l.

Máté Károly: A magyar önéletírás kezdetei (1585—1750). = Min **1926.** 120—166. [154—161: B. M. és Rákóczi.]

Lukinich Imre: A bethleni gróf Bethlen család története. Bp. **1927.** [273—458: B. M.]

Illyés Géza: B. M. 1642—1716. = RefSz **1930.** 19—22, 35—39.

Hankiss János: Prévost abbé és Magyarország. = EPhK **1931.** 85—108; 1932. 37—49, 121—127.

Kemény Katalin: Erdélyi emlékírók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. [261—264: B. M.]

Németh László: B. M. = Tanú **1934. 31**—40., és N. L.: A minőség forradalma. 3. köt. Bp. 1940. 5—17.

Bierbauer, Virgil: Nicolas B., un grand seigneur architecte. = NRH **1935.** II. 314—323.

Csabai István: B. M. útja. = OrszÚtja **1938.** 9. sz. 129—135.

Gulyás József: B. M. és Bessenyei György kéziratai a sárospataki könyvtárban. = ItK **1938.** 186—187.

Herepei János: Néhány adat gróf B. M. tanuló-éveiből. = ErdMúz **1938.** 291—298., és H. J.: Apáczai és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp. — Szeged 1966. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) — 593—603.

Vita Zsigmond: B. M. = ErdHel **1940.** 451—461.

Benda Kálmán: B. M. kancellár. 1642—1716. = Hitel (Kolozsvár) **1942.** 389—403.

Bierbauer Virgil: B. M., az építész. = Szépművészet **1942.** 141—143.

Angyal Andreas: Ein siebenbürgicher Staatsmann und Schriftsteller der Barockzeit. Bp.—Leipzig **1943.** 141. — Klny.: Ungarn.

Tolnai Gábor: Gróf B. M. = Mságtud **1943.** 45—62., és B. M. önéletírása. Bp. 1943. [Bevezetésként.]; T. G.: Végzetes esztendők. Bp. 1945. 23—55; T. G.: Vázlatok és tanulmányok. Bp. 1955. 42—67; B. G. önéletírása. Bp. 1955. [Bevezetésként.]; T. G.: Tanulmányok. Bp. 1970. 55—75, 383—389. [Az egyes újraközlések szövege átdolgozott.]

Juhász István: B. M. politikai pere. = Erd.Tud.Int.Évk. IV. Kolozsvár **1945.** 111—155. — Klny. is.

Köpeczi Béla: B. M. francia emlékiratai. = ItK **1955.** 296–304. [A szerző Révérend abbé.]
Gyenis Vilmos: B. M. Imádságoskönyve. ItK **1957.** 63–78.
Szauder, Giuseppe: Il „Secretum" nel Seicento ungherese. = Petrarca e il petrarchismo. Bologna **1961.** 347–360. [B. M.-ról is.]
Vita Zsigmond: Egy erdélyi főúr önéletírása. = V. Zs.: Tudománnyal és cselekedettel. Tanulmányok. Bukarest **1968.** 105–122, 291–292.
Jankovics József: Zilahi János legációs levele B. M.-hoz (?) 1692-ből. = A.Hist. Litt.A.Univ.Szeg. **1969.** 103–105.–Klny.: It.Dolg. 60.
Nagy Margit, B.: A bethlenszentmiklósi kastély. = N. M. B.: Reneszánsz és barokk Erdélyben. Bukarest **1970.** 158–170.
Tolnai, Gábor: M. B. Un classique des anciens mémoires hongrois. = ALitt **1970.** 251–272.

BOCATIUS, JOHANNES

1569–1621

Szövegek

Adparatus ad historiam Hungariae. Ed. *Matthias Bél.* Posonii **1735.** [317–352: B. J.: Commentatio epistolica de legatione sua ad Stephanum Botskay. Accessit eiusdem Iaurinum redivivum.]
–ó –a.: B. életéhez. = TT **1883.** 201–203. [Egy levelének közlése.]
Hajnóci Iván: B. levelek. = ItK **1913.** 116–120.
Dongó Gy[árfás] Géza: Pénteknapi szerencséi a „szerencsi királynak". = AdZemplénT **1914.** 186–189. [B. J. verse 1605-ből Bocskai Istvánról.]
Geréb László: Magyar barokk humanisták B. J. = Vig **1940.** 318–326. [6 verse Geréb műfordításában.]

Irodalom

Dulházy Mihály: B. János = FelsőMoMin **1825.** 6. füz. 230–236.
Melczer Jakab: Johann B. = Iris **1825.** 121–122, 125–127, 131–132.
Tóth Lőrinc: B. = A kassai prem. főgimn. ért. **1884/85.** 3–33.
Ism.: *Hellebrant Árpád,* EPhK 1886. 700–703.
Weber Samu: Bocskay István és Bethlen Gábor egyik hű emberéről. = ProtEgyhIskL **1885.** 693–696.
Rexa Dezső: B. prágai fogságához. = ItK **1908.** 483–484.
[Czobor Alfréd] Cz. A.: Egy adat B.-ról. = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1910.** 231–232.
Kemény Lajos: B. János = EPhK **1910.** 194–198.
Iványi Béla: Adatok B. János életéhez. = EPhK **1911.** 436–437.
Janson Vilmos: B. János élete és munkái. Bp. **1918.** 72 l.
Geréb László: A „De fertilitate Hungarica" szerzője. = EPhK **1938.** 385–386.
Hajnóczy Iván: B. János műve: Hornus Cometa. 1618. = MKsz **1941.** 186–189.
Ďurovič, Ján: Z najstaršich gratulačných spisov („Gratulationes", venované Jánovi Bocatiovi). = Slovenská národná knižnica **1946.** 59–60.
Frinta, Antonin: J. B., humanista lužický. = Slovesná věda **1948/49.** 241–243.
Frinta, Antonin: K literární činnosti lužickosrbského humanisty J. B. = Universitas Carolina. Philologica **1955.** 1. sz.
Frinta, A[ntonin]: Slavný vězeň na Pražském hradě. = Dějiny a současnost **1960.** 22 sk.
Karšai, František: Ján B. (1568–1621), pedagóg-humanista. = Lětopis Instituta za serbski ludospyt. Rjad A, Rěčespyt a literatura (Budyšin) **1960.** 7. sz. 124–138.
Gál István: Az első Magyarországon nyomtatott angol nyelvű szöveg. = MKsz **1969.** 149–151. [B. J.?]

BOJTI VERES GÁSPÁR

1595–1640 után

Szövegek

Monumenta Ungrica. Ed. *Joh[annes] Christianus Engel.* Vindobonae **1809.** [237–244: Casparis Böithini Pannonii de rebus gestis magni Gabrielis Bethlen.]
Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László.* 4. köt. A fejedelem. 1613–1629. Bev. *Makkai László.* Bp. **[1942.]** [7–23: B. V. G.: A nagy Bethlen Gábor tetteiről. Ford. Novák József.]

Irodalom

Angyal Dávid: Adalék B. G. de rebus gestis Gabriel. Bethlen című művének kritikájához. = Száz **1898.** 598–599.
Makoldy Sándor: B. V. G. élete és történetírói munkássága. Nagykároly **1904.** 59, 5 l.
Herepei János: B. V. G. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 194–198.

BORNEMISZA VÁCZI MENYHÁRT

?—1609 után

Szövegek

Lukcsics Pál: Bornemisza Vak [!] Menyhért verse 1609-ből. = ItK **1929.** 225—227.

Kozocsa Sándor: Históriás ének Bocskay Istvánról. = ErdMúz **1936.** 62—69. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 84. [Későbbi megállapítás szerint a szerző B. V. M.]

Régi magyar költők tára. XVII. század. 1. köt. Bp. **1959.** [267—328, 588—595: B. V. M. versei. Kiad. Bisztray Gyula és Stoll Béla. — Kritikai kiadás.]

Irodalom

Kozocsa Sándor: Ismeretlen históriás ének 1606-ból. = It **1936.** 151—156. [A későbbi megállapítás szerint B. V. M. által írt ének szerzőjét Czobor Mihályban keresi.]

BORSOS TAMÁS

1566—1634

Szövegek

KIADÁSOK

Erdélyország történetei tára. Kiad. *Kemény József, Nagy Ajtai Kovács István.* 2. köt. Kolozsvár **1845.** [3—43: Vita vel potius peregrinatio totius vitae Thomae Borsos; 233—250: Itinerarium ad fulgidam Portam ottomanicam Thomae B.]

Erdélyi történelmi adatok. Szerk. és kiad. *Mikó Imre, Szabó Károly.* 2. köt. Kolozsvár **1856.** [7—308: B. T. második konstantinápolyi követsége 1618—1620; 285—308: B. T. levelei 1618—1619.]

B. T.: Vásárhelytől a Fényes Portáig. Kiad. és bev. *Kocziány László.* Bukarest **1968.** 485 l.

Ism.: *V. D.*, Igaz Szó 1968. II. 759. — *Benkő Samu*, NyItudK 1969. 389—391.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Gergely Samu: B. T. emlékirata 1630. jan. 20—28-iki budai követségeiről. = TT **1884.** 694—708.

Koncz József: B. T. végrendelete. = ErdMúz **1899.** 316—320.

Dékáni Kálmán: Egyiptom legrégibb magyar leírása. = FöldrK **1908.** 98—103.

Gál István: B. T. Londonban őrzött két levele. = Kor **1969.** 932—934.

Irodalom

Magyari Károly: B. T. mint tanú az Eösi András állítólagos végrendelete tárgyában folyt nyomozatban. = Az Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Társulat Évk. **1897.** 2—10.

Barts Gyula: Marosvásárhelyi B. T. élete és történeti szereplése. Kolozsvár **1912.** 60 l.

Ism.: *Kelemen Lajos*, ErdMúz 1915. 69—70.

Kocziány, L[ászló]: Toma Borsos, istoriograf și diplomat (1566—1634). = Studii de istorie. București **1968.** 38—63. — Klny. is.

Kocziány László: Alexandriai Philon hatásának nyomai B. T. naplóiban. = NyItudK **1969.** 67—78. — Klny. is.

CZEGLÉDI ISTVÁN

1619—1671

Szövegek

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Szilágyi Sándor: Apafi Mihály Érsekújvár alá menetele 1663-ban, Cz. I.-tól. = ÚjMMúz **1859.** 49—64.

Szilágyi István: I. Apafi Mihály érsekújvári táborra jártának leírása (1663) Cz. I. által. = ÚjMMúz **1860.** 89—113. [Az előző szöveg más forrásból.]

Kemény József: A Bocskai család nemágazata és Bocskai István fejedelem emlékezete 1659-ből. = K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 209—217. [Cz. I. ajánlásának közlése.]

Irodalomtörténeti adatok. A szó Jakob szava, de a kezek Esaue. = Batthyáneum **1913.** 109—113. [Cz. I. hitvitázó művének közlése.]

LEVELEZÉS

[Czelder Márton] Szerkesztő: Cz. I. levele Teleki Mihályhoz. = MProtEgyhIskFigy **1881.** 73—74.

Koncz József: Cz. I. kiadatlan levelei. = ProtEgyhIskL **1888.** 822—825, 856—859.

Koncz József: Cz. I. kassai pap levelei Apafi fejedelemhez és Teleki Mihályhoz munkája kinyomtatása ügyében, 1667. = ProtKözl **1896.** 153.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

M. Nagy István: Cz. I. polemikus író a XVII. században. Kolozsvár **1899.** 112 l.
Ism.: *Sz.*, ProtSz 1899. 364—365. — ErdMúz 1899. 390—392.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Szilágyi Sándor: Nevezetes protestánsok életrajzai. 1. Cz. I. = ProtEgyhIskL **1860.** 537—540, 558—563.
Veres Imre: „Barátsági dorgálás." Írta Cz. I. 1663. Szólásmódok, példabeszédek. = MNyr **1877.** 163—167.
Fülöp József: Cz. I. és egy vitázó műve. = Pápai Ifjúsági Lap **1888.** IV. 2—3. sz.
Kemény Lajos: Cz. életéhez. = TT **1890.** 200. [1667-i tanácsi engedély iskolai komédia játszására az útcán.]
[Szilády Áron ?]: Cz. I. életéhez. = ItK **1893.** 105.
Révész Kálmán: Cz. I. származása és családi viszonyai. = Emlékkönyv a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság 1897. május 19-én Pápán tartott első vándorgyűléséről. Bp. **1897.** 33—40. [Az Emlékkönyv a ProtSz 1897. 7. füzeteként jelent meg.]
Révész Kálmán: Néhány szó Cz. I.-ról. = DebrProtL **1897.** 56—57.
Révész Kálmán: Cz. I. családfája. = ProtSz **1898.** 622.
Révész Kálmán: Cz. I. sírja Pozsonyban. = ProtSz **1898.** 622—623.
Samu János: Cz. I. = A budapesti ref. főgimn. ért. **1902/03.** 3—14.
Kemény Lajos: Cz. I. életéhez. = ItK **1910.** 319—324.
Gyárfás Tihamér: Nyelvtörténeti adatok. Cz. I. „fabulái." = MNy **1912.** 270—272, 371—373.
Gyárfás Tihamér: Nyelvtörténeti adatok. 2. Cz. I.: „Japhetke"-jére. = MNy **1912.** 418—419.
Irodalomtörténeti adatok. Idös Noe becsületét oltalmazo Japhetke. = Batthyáneum **1913.** 88—90.
Trócsányi Zoltán: Cz. I. stilisztikai és jelentéstani fejtegetései. = MNy **1928.** 164—169. — Klny. is.
Trócsányi Zoltán: Adalék a magyar helyesírás történetéhez. = MNy **1954.** 18—23. [Cz. I. Baratsagi dorgalas c. munkájának helyesírásáról.]

CSÉCSI JÁNOS
1650—1708

Szövegek

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** [661—668: Cs. J.: Observationes orthographico-grammaticae.]

Irodalom

Szabó Károly: Idősb Cs. J. sárospataki tanár folyamodványa a sárospataki iskola ügyében Apafi Mihály erdélyi fejedelemhez. = ErdProtKözl **1879.** 261—262.
Horváth Cyrill: Id. Cs. J. életrajza. = ItK **1904.** 350—363.
Vajda Pál: A bujdosó kollégium. = Nagy magyar nevelők. Bp. **1957.** 21—26.
Bakos József: A pedagógia hőskorából. = Közn **1958.** 151—153.
Szathmári, István: A quelle époque ont pris naissance les principes de notre orthographe ? = StudSlav **1966.** 397—404.
Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** [381—391: Cs. J.]

CSÚZI CSEH JAKAB
1639—1695

Szövegek

LEVELEZÉS

Koncz József: Cs. Cs. J. levele Nagy Ari Józsefhez. 1683. = MProtEgyhIskFigy **1880.** 172—173.
Koncz József: Cs. Cs. J., theol. doktor, komáromi pap két levele Komárom és a református egyház védelmezése tárgyában Nagy-Áry Józsefhez, Apafi Mihály udvari papjához és ennek válasza, 1683-ban. = ProtKözl **1894.** 410—411.

Irodalom

Kemény József: Cs. Cs. J. emlékezete 1682-ből. = ÚjMMúz **1860.** II. 54—55., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 235—236.
Zoványi Jenő: Helyesbítések Cs. Cs. J. életrajzában. = ItK **1941.** 281—283.

DÁLNOKI VERES GERZSON
1681 k.—1736 után

Szövegek

Thaly Kálmán: Adalékok a Thököly- és Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. 2. köt. Pest **1872.** [332—371: D. V. G. verses krónikája a kurucvilágról 1703—1711.]
Szász Béla: Petrőczi K. Szidonia és D. V. G. levelei. = EPhK **1908.** 246—247.

Irodalom

R[UGONFALVI] KISS ISTVÁN: Adalékok a Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. = Száz **1904.** [654—687: D. V. G. életrajza; krónikája bevezető strófáinak közlésével.]
SIMONFI JÁNOS: D. V. G. születésének éve. = EPhK **1911.** 444—445.

DEBRECENI EMBER PÁL
1660—1710

Irodalom

FERENCZI GYULA: D. E. P. életrajza. 1660—1710. = Közlöny **1882.** 8—11, 17—20, 25—27, 33—34.
RÉVÉSZ KÁLMÁN: D. E. P. egyháztörténelme. = DebrProtL **1882.** 132—133, 139—140, 148—149.
RÉVÉSZ KÁLMÁN: D. E. P. egyháztörténelme. = ProtEgyhIskL **1884.** 1375—1381.
RÉVÉSZ KÁLMÁN: Templomi bibliamagyarázat Debrecenben, 1680. = DebrProtL **1894.** 568—569. [D.E. P. deákkori jegyzeteiről.]
PONGRÁCZ JÓZSEF: D. E. P. egyháztörténetéhez. = DtProtL **1908.** 595—598.
HARSÁNYI ISTVÁN: D. E. P. eddig ismeretlen kéziratai. = ProtSz **1915.** 128—140.
Vitacikkek: *Zoványi Jenő*, ProtSz 1915. 346. [Helyreigazítás.] — *Harsányi István*, ProtSz 1915. 341—342. [Válasz.] — ProtSz 1915. 461. [Helyesbítés.]
MIKLÓS ÖDÖN: Mikor született D. E. P? = Debr ProtL **1916.** 414—416.
GULYÁS JÓZSEF: D. E. P. debreceni lelkész Debrecenben elmondott beszédei. = DebrKépesKal **1936.** 104—106.
ESZE TAMÁS: D. E. P. = Az Út **1952.** 38. sz.
KATHONA GÉZA: D. E. P. 1661—1710. = TheolSz **1961.** 219—224.

DEBRECENI KALOCSA JÁNOS
1632—1710

Irodalom

KISS ÁRON: D. K. J. = DebrProtL **1883.** 3—5, 16—17, 29—30.
HUBAY BERTALAN: Egy magyar allegorista a XVII. századból. = Közlöny **1902.** 16—18. sz.
HARSÁNYI ISTVÁN: D. K. J.-nak egy eddig ismeretlen munkája. = ItK **1908.** 480—483.

DEBRECENI S. JÁNOS
?—1613 után

Szövegek

SZILÁGYI ISTVÁN: Régi magyar költészet. = Figy **1878.** V. 49—52.
SZÁDECZKY LAJOS: Szamosközy magyar históriás éneke az 1610-iki Kendy-féle összeesküvésről. = Száz **1899.** 211—225, 310—341. [Keserű Bálint 1963-i megállapítása szerint az ének szerzője D. S. J.]
WASYLKIEWICZ VIKTOR: Bocskay Istvánt dicsőítő versek. = ErdMúz **1902.** 33—37.
DÉZSI LAJOS: Debreceni költő éneke Bocskairól. = DebrSz **1928.** 411—418.
BISZTRAY GYULA: „Debrecennek utczái sirjatok! . . .” (Kölcsey Berzsenyi-bírálatának zárósorairól.) = It **1950.** 59—66. [„Lukács pap éneke” szövegközlésével.]
Régi magyar költők tára. XVII. század. 1. köt. Bp. **1959.** [251—266, 581—587: D. S. J. versei. Kiad. Bisztray Gyula. 398—428, 629—637: Conspiratio Kendiana. Kiad. Stoll Béla. Keserű Bálint 1963-i megállapítása szerint D. S. J. műve. Kritikai kiadás.]

Irodalom

BISZTRAI GYULA: Egy Bocskai-kori vers két soráról. = MNy **1957.** 193—197.
KESERŰ BÁLINT: A „Conspiratio Kendiana” szerzője. = ItK **1963.** 360—368.

DRASKOVICH GYÖRGY
1599—1650

Irodalom

PAYR SÁNDOR: D. Gy. győri püspök, a soproni jezsuita collegium alapítója. Dobronoki jezsuita házfőnök leveles könyve nyomán. = ProtSz **1904.** 77—92, 153—163.
SZABADY BÉLA: Az ifjabbik D. Gy. győri püspök szerepe a soproni jezsuita kollégium megalapításában. = GyőriSz **1932.** 90—106.
SZABADY BÉLA: Az ifjabb D. Gy. győri püspöksége. = GyőriSz **1934.** 159—163.
SZABADY BÉLA: D. GY. győri püspök élete és kora. = A soproni bencés gimn. ért. **1935/36.** 15—115. — Klny. is.
Ism.: [*Mohl Adolf*] *M. A.*, GyőriSz 1936. 134—135.
SZABADY BÉLA: D. Gy. győri kanonokjai. = GyőriSz **1938.** 10—37, 97—126.

ECSEDI BÁTHORY ISTVÁN
1555—1605

Szövegek

TOLDY FERENC: B. I., Rudolf király országbírája, mint író. = T. F.: Adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez. Pest **1869.** 49—101. (Értek.Ny.Széptud.-Kből I. 9.)

KOMÁROMY ANDRÁS: B. I. országbíró végrendelete. = Száz **1890.** 124—141.

ECKHARDT SÁNDOR: Telegdy Pál és János: két vitéz nemesúr levelezése a XVI. század végéről. Bp. **1944.** 220 l. [E. B. I. 18 levele.]

Régi magyar költők tára. XVII. század. 1. köt. Bp. **1959.** [243—249, 574—580: E. B. I. versei. Kiad. Bisztray Gyula. Kritikai kiadás.]

Irodalom

KEMÉNY JÓZSEF: E. B. I. emlékezete 1586-ból. = K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 164—166. [Fegyverneki Izsák előszavából.]

HEGYALJAI KISS GÉZA: E. B. I. = RefFigy **1929.** 482—483.

KISS SÁNDOR: Egy egyetlen példányban fennmaradt debreceni nyomtatvány. = DériM Évk. **1948**—1956. 105—110. [Hodászi Lukács gyászbeszéde E. B. I. halálára.]

KESERŰ BÁLINT: Adalékok Rimay és a Báthoriak kapcsolatához. = AUnivSzeg.-Sec.litt. **1958.** 45—49. — Klny. is.

JENEI FERENC: Az Ecsedi Báthoriakról. = A nyíregyházi Jósa András Múz. Évk. 1967. X. Bp. **1968.** 103—107. — Klny. is.

ESZTERHÁZY MIKLÓS
1582—1645

Szövegek

KIADÁSOK

Galantai gróf E. M. munkái. Kiad. és bev. *Toldy Ferenc*. Pest **1852.** CIV, 448 h. — Ua. 1—2. köt. Pest 1853. XXII, 250; 343 l. [A bev. újra kiadva: T. F.: Magyar államférfiak. 1. köt. Pest 1868. 183—310.] (Újabb Nemzeti Könyvtár.)

E. M. nádor iratai. I. Kormányzattörténeti iratok. Az 1642. évi meghiúsult országgyűlés időszaka. (1640. december—1643. március). Kiad. és bev. *Hajnal István*. Bp. **1930.** XCVIII, 460 l.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

RÁTH KÁROLY: Gróf E. M. nádor levelei. = MTT **1861.** VIII. 1—208.

BEKE ANTAL: Pázmány, Lippay és E. levelezése II. Rákóczy Györggyel. = TT **1881.** 641—674; 1882. 134—148, 278—325. — Klny. is.

PETTKÓ BÉLA: E. M. nádor emlékirata az 1631-iki tavaszi hadjáratról. = TT **1884.** 66—85.

BEKE ANTAL: E. M. nádor leveleiből. = TT **1886.** 95—109.

SZILÁGYI SÁNDOR: E. M. nádor levelei. = A Felsőmagyarországi Múzeum-Egylet Évk. **1888.** IX. 8—26.

GEÖCZE ISTVÁN: Gróf E. M. nádor és Pázmány Péter bíbornok levélváltása, 1632—1633. = HK **1894.** 127—131.

MERÉNYI LAJOS: E. M. paraenesise. = KatSz **1899.** 68—85.

MERÉNYI LAJOS: E. M. levelei Nyári Krisztinához. = TT **1900.** 16—60, 264—295.

MERÉNYI LAJOS: E. M. újabb levelei Nyári Krisztinához. = TT **1901.** 354—386, 481—512.

MERÉNYI LAJOS: Nyári Krisztina temetése 1641-ben. = TT **1902.** 131—136. [E. M. rendelkezésének szövege, 1641.]

MERÉNYI LAJOS: Gróf E. M. nádor levelei István fiához. = TT **1907.** 310—319.

KOVÁCS JÓZSEF LÁSZLÓ: E. M. intő levele Sopronhoz 1620-ból. = SoprSz **1969.** 373—375.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

SZALAY LÁSZLÓ—SALAMON FERENC: Galántai gróf E. M., Magyarország nádora. 1—3. köt. Pest **1863**—1870. 326, 463, 549 l.

ESZTERHÁZY JÁNOS: Az Eszterházy család és oldalágainak leírása. Bp. [**1910.**] XI, 281 l.

CSAPODI CSABA: E. M. Bp. **1942.** 172 l. (Magyar Életrajzok)
Ism.: *Ijjas Antal*, Vig 1942. 197—198. — *Mollay Károly*, SoprSz 1942. 152. — *Bán Imre*, Egyht 1943. 451—452. — UngJb 1943. 381—382.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

NÉMETHY PÁL: Galanthai E. M. életrajza. = FelsőMoMin **1835.** II. 134—143.

PODHRADSZKY JÓZSEF: Gróf E. M. nádor élete. = ÚjMMúz **1857.** I. 221—246,

360—381. [Toldy Ferenc hozzászólása uo. 381—384.]

HORVÁTH MIHÁLY: Kismartoni regesták. 1617—1645. = MTT **1861.** X. 1—110. [E. M. irataiból kivonatok.]

MÁRKI SÁNDOR: E. M. nádor. Pozsony—Bp. **1884.** Magyar Helikon 25. füz. 97—120.

MÁRKI SÁNDOR: E. M. munkái. 1582—1645. Közmondások és szólások. = MNyr **1884.** 78—79.

IPOLYI ARNOLD: Bedegi Nyáry Krisztina. Bp. **1887.** 132 l. (M.T.Életr.) [E. M. mecénáskodásáról is.]

MERÉNYI LAJOS: Csáky István és László levelei E. M. nádorhoz. 1631—1645. = TT **1904.** 182—217.

MERÉNYI LAJOS: Révai László levelei E. M. nádorhoz. = TT **1909.** 307—313.

TAKÁTS SÁNDOR: E. M. nádor ismeretlen levelei. = T. S.: A magyar múlt tarlójáról. Bp. **1926.** 193—209.

HÁRICH JÁNOS: E. M. nádor udvari zenekara. = Muzsika **1929.** 8—9. sz. 54—56.

HÁRICH JÁNOS: Az Esterházy-zenekar első karmestere. = Muzsika **1929.** 4. sz. 23—26.

HÁRICH JÁNOS: Az Esterházyak udvari és tábori trombitásai. = Muzsika **1929.** 6—7. sz. 59—61.

NAGY EDITH: E. M. nádor, Zrínyi Miklós és Esterházy Pál nádor honvédelmi politikája. Bp. **1934.** 77 l.

HÁRICH JÁNOS: E. M. és Pál nádor kismartoni udvari zenekara. = Magyar Muzsika **1935.** 22—32.

ESZTERHÁZY PÁL

1635—1713

Szövegek

KIADÁSOK

MERÉNYI LAJOS: E. P. nádor versei. = ItK **1892.** 129—146, 340—357.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

RÁTH KÁROLY: E. P. nádor néhány levele Győr vármegyéhez 1682-ből. = ÚjMMúz **1858.** I. 234—243.

ZSUPANEK ISTVÁN: Gróf E. P. nádor 1682. augusztus 25-én kelt előterjesztvénye I. Lipót királyhoz, az ország megvédése érdekében. = GyőriTRégFüz **1863.** 337—346.

RAKOVSZKY ISTVÁN: E. P. relatiója 1674-ben. = TT **1891.** 257—266.

MERÉNYI LAJOS: Gróf E. P. 1664. évi végrendelete. = TT **1911.** 151—156.

MERÉNYI LAJOS: Gróf E. P. 1678. évi végrendelete. = TT **1911.** 598—619.

E. nádor magyar nyelvű levelei Győr megye levéltárában. 1711—1713. = MCsaládtSz **1942.** 1—8.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

MERÉNYI LAJOS: Herceg E. P. nádor 1635—1713. [Bubics Zsigmond közreműködésével írta: — —]. Bp. **1895.** 282., 12 t. (M.T. Életr. 27.)

ESZTERHÁZY JÁNOS: Az Eszterházy család és oldalágainak leírása. Bp. [**1901.**] XI, 281 l.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

BARTALUS ISTVÁN: Adalékok a magyar zene történelméhez. Bakfark Bálint lantvirtuóz és zeneköltő és E. P. egyházi zeneköltemények. Bp. **1882.** 77 l. [Értek.Ny.Széptud.Kből X. 11.) — AkadÉrt 1882. 42—44. [Kivonat.]

THALY KÁLMÁN: Az 1683-iki táborozás történetéhez . . . H[erceg] E. P. nádor kiadatlan kéziratai s levelezései nyomán. Bp. **1883.** 45 l. (Értek.Tört.Tud.Kből XI. 4.)

SCHRÖDL JÓZSEF: E. P. herceg nádor. E. ifjúsága 1635—1666. = A soproni Laehneféle gimn. ért. **1890/91.** 3—44.

BALLAGI ALADÁR: E. P. nádor litániái. = ItK **1892.** 177—178.

BALLAGI ALADÁR: E. P. nádor verseiről. = ItK **1892.** 522—525.

KANYARÓ FERENC: Zrínyi legújabb epigonja. = EPhK **1893.** 15—36. [E. P. Zrínyi és Listi plagizátora.]

BUBICS ZSIGMOND: E. P. Mars hungaricusa. Bp. **1895.** 95 l.

Ism.: [*Keresztesy Viktor*] *Liberius*, MSion 1895. 311—312. — *P. Gy.*, Száz 1895. 950—952. — AkÉrt 1895. 409—412.

VÁGHÓ IGNÁC: Mars Hungaricus. = HK **1895.** 248—253.

MOHL ADOLF: Herceg E. P. nádor. = KatSz **1897.** 81—112.

NAGY BÉNI: Herceg E. P. nádor, a ferencesek jótevője. = Az egri főgimn. ért. **1902/03.** 10—50. — Klny. is.

GYÖRGY LAJOS: A Genovéva-legenda legrégibb magyar változata. = ItK **1929.** 198—200. [E. P.: A Mennyei korona című munkájában kiadott elbeszélésről.]

BARANYAY BÉLA: Az örökös királyság eszméje 1655—1687., és E. P. = Károlyi Árpád Emlk. Bp. **1933.** 84—109.

Nagy Edith: Esterházy Miklós nádor, Zrínyi Miklós és E. P. nádor honvédelmi politikája. Bp. **1934.** 77 l.
Hárich János: Eszterházy Miklós és P. nádor kismartoni udvari zenekara = MMuzsika **1935.** 22–32.
Thier, Ladislaus: Palatin Fürst Paul E. de Galantha (1635–1713.) Sopron **1937.** 14 l.
Angyal Andreas:, Fürst Paul E. (1635–1713.) = Südostdeutsche Forschungen **1939.** 339–370.
Papp László: Herczeg E. P. nádor kancelláriájának működése (1681–1713). = LK **1942/45.** 310–344.
Valkó Arisztid: A Harmonia Coelestis rézmetszőinek számadásai. = MKsz **1959.** 85–86.
Semmelwais, Karl: Die gedruckten Werke des Palatins Paul E. (1635–1713.) = Burgenländische Heimatblätter **1961.** 32–42.
Domokos Maria: Paul E.: Harmonia Caelestis 1711. = StudMus **1968.** X. 129—151. – Klny. is.

FELVINCZI GYÖRGY

?–1716

Szövegek

Váli Béla: F. Gy. Comico-tragoediája. = EPhK **1889.** Pótkötet 325–360. – Klny. is.
F. Gy.: Igen szép história, avagy példa az Jeruzsálemből Jerichóba menő tolvajoktól megsebesített embernek állapotjáról. Kiad. *Obál Béla.* Hungarica Vitebergensia. Halle **1909.** [III. sz. szöveg.]
Bodola Gyula: F. Gy. „Applausus"-a. = EPhK **1911.** 368–370.
Magyar drámai emlékek. Kiad. *Alszeghy Zsolt.* Bp. **1914.** [231–267, 479–480: F. Gy.: Comicotragoedia.]
Régi magyar drámai emlékek. Szerk. *Kardos Tibor.* 2. köt. Bp. **1960.** [437–475: F. Gy.: Comico-tragoedia. Kiad. és bev. Dömötör Tekla.]

Irodalom

Váli Béla: Az első magyar színigazgató szabadalomlevele 1696-ból. = Száz **1887.** 145–150.
Ferenczi Zoltán: Adatok az iskolai színjáték és F. Gy. életéhez. = ItK **1897.** 73–85.
Ferenczi Zoltán: Adatok F. Gy. életéhez. = ItK **1898.** 488–489.
Kanyaró Ferenc: F. Gy. kuruc énekei. = ErdMúz **1908.** 173–175. [Téves feltételezés.]
Harsányi István: F. Gy. „Igen szép história"-ja. = It **1916.** 353–362.
[Koltay-]Kastner Jenő: Az első magyar opera. = Klebelsberg Emlk. Bp. **1925.** 419–426. – Die erste ungarische Oper. = UngJb 1924. 222–225. [Rövidített szöveg.] – La prima opera ungherese. = Corvina 1924. 75—87.
Szabó T. Attila: Adatok F. Gy. életéhez. = ItK **1932.** 422–423.
Szabó T. Attila: Adatok F. Gy. életéhez és irodalmi munkásságához. = ItK **1933.** 141–145. [3 verse szövegközlésével.]
Stoll Béla: F. Gy. versei. = ItK **1954.** 334–337.
Busa Margit: Adatok F. Gy. egyik munkájához. = MKsz **1955.** 121–122.
Kárpáti Aurél: Első magyar színigazgató. = SzínhFilmműv **1955.** 951–953.
Szekeres Margit: Az ötéves mesterségről való vetélkedés. – F. Gy. ismeretlen műve. = MKsz **1956.** 139–144.
Varga Imre: Fejezet a 17. századi polgári irodalom történetéből. (F. Gy.) = ItK **1960.** 51–65.
Varga Imre: Vándorlantosként halt-e meg F. ? = ItK **1962.** 474–475.

FIÁTFALVI GYÖRGY

?—1643 után

Szövegek

Szabó T. Attila: F. Gy. pokolbeli látomása 1626-ból. = ItK **1931.** 71 86.
Régi magyar költők tára. XVII. század. 4. köt. Bp. **1967.** [138–152, 569–571: F. Gy. éneke. Kiad. Varga Imre. Kritikai kiadás.]

Irodalom

Alszeghy Zsolt: Ki járt a pokolban? = It **1933.** 206–207. [F. Gy. énekének és a „Szécsi János rettenetes dolga" c. prózai műnek összevetése.]
Szabó T. Attila: Adatok F. Gy. életéhez.= ItK **1939.** 179–180.

FOKTÖVI JÁNOS

1566—1619 után

Irodalom

Erdélyi Pál: F. J. ismeretlen prédikációs könyve 1614-ből. = MKsz **1887.** 74–88.
Erdélyi Pál: Adalékok a régi magyar iro-

dalomhoz. 2. F. J. = EPhK **1888.** 729—731. [Részletek közlése verseiből.]
SEGESVÁRY VIKTOR: Egy régi prédikátor emlékezete. = Az Út **1955.** 45. sz.

FORGÁCH SIMON
1669—1730

Szövegek

[F. S.]: Rákóczy discursusai, avagy II. Rákóczy Ferenc fejedelemnek a magyar nemzet örökösítését tárgyazó gondolatai. Kiad. és bev. *Császár Ferenc.* Pest **1848.** XVIII, 58 l. (Adalékok a magyarok történetéhez 1.)
F. S. tábornok dedicátiója, mellyel Zrínyi Miklós munkáit II. Rákóczy Ferenc fejedelemnek ajánlja. = HK **1889.** 682—684.
VÁRADI STERNBERG JÁNOS: F. S. kuruc tábornagy emlékiratai. = Száz **1968.** 1038—1074. — Klny. is.

IRODALOM

THALY KÁLMÁN: Ghymesi gróf F. S. mint író. = Száz **1882.** 529—556, 617—634., és T. K.: Irodalom- és míveltségtörténeti tanulmányok a Rákóczi-korból. Bp. 1885. 211—268.
KEMÉNYFFY DÁNIEL: Egy kuruc író. = MSz **1893.** 98—99.
THALY KÁLMÁN: F. S. gróf 1706-ik évi hadrendje. = HK **1893.** 274.
BÁRTFAI SZABÓ LÁSZLÓ: A Hunt-Pazman nemzetségbeli Forgách-család története. Esztergom **1910.** 858 l.
Ism.: *Bagyary Simon*, ArchÉrt 1911. 278—283.
ESZE TAMÁS: A kolozsvári nyomda II. Rákóczi Ferenc szolgálatában. = MKsz **1955.** 281—295. [282—287: F. S. szerepéről.]

FRANCK, VALENTIN
1643—1697

Szövegek

HAJEK, EGON: Die Hecatombe Sententiarum Ovidianarum des V. F. von Franckenstein. Hermannstadt—Sibiu **1923.** 109 l.
Ism.: [*Schullerus, Adolf*] *Ss.*, Korrespondenzblatt 1924. 76—77.

Irodalom

HAJEK, EGON: Jacopone da Todi in Siebenbürgen. = ArchSiebLkunde **1924.** XLI. 200—210.
SCHULLERUS, ADOLF: Kleine Studien zur sieb.-deutschen Literaturgeschichte. 1. Zum Rosetum Franckianum. = Korrespondenzblatt **1927.** 22—25.

FRÖLICH, DAVID
1595—1648

Szövegek

Adparatus ad historiam Hungariae. Conquisivit et praefationibus atque notis illustravit *Matthias Bel.* Posonii **1735.** [381—418. Davidis Frölichii Prodromus maioris chronici Hungariae.]

Irodalom

KEMÉNY JÓZSEF: F. D. és némely nevezetesb egykorúi emlékezete 1639-ből. = ÚjMMúz **1859.** 384—395., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 177—189.
PETHŐ GYULA: F. D. geografiája 1639-ből és némely elfelejtett részletei. = TermtudK **1899.** 514—518. — Klny. is.
KELEMEN LAJOS: Erdély leírása 1639-ből. = FöldrK **1907.** 59—71.
GÁLOS REZSŐ: A Faust-mondához. = Ethn **1910.** 316. [F. D. feljegyzése.]
PUKÁNSZKY, BÉLA: Die Anfänge der deutschen Kalenderlitaratur in Ungarn = Deutsch-ungarische Heimatblätter **1929.** 16—20. [Főleg Georg Henisch és D. F. tevékenységéről.]
ASZTALOS MIKLÓS: Adatok Frölich János, F. D. és Serédi János irodalmi munkásságához. = MKsz **1930.** 288—292.
CSINÁDY GERŐ: Egy európai hírű régi magyar földrajzkönyvről. = PedSz **1965.** 674—678.

GELEI KATONA ISTVÁN
1589—1649

Szövegek

KIADÁSOK

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** [291—329: G. K. I. Magyar grammatikája; 695—699: G. K. I.-nak az Öreg Graduálhoz írt előszavából.]
G. K. I. egyházi kánonai és a szathmári reform. egyházmegye érvényes statutumai. Kiad. és ford. *Kis Kálmán.* Kecskemét, **1875.** VII, 190 l.
Ism.: *zS*, Száz 1876. 159—160.

G. K. I.: Magyar gramatikatska. Kiad. *Simonyi Zsigmond.* Bp. **1906.** 32 l. (NyF 30.)
Ism.: —*y*, OrszKözépiskTanáregyKözl 1906. 635—637. — EPhK 1906. 397.

Szathmári István: A magyar stilisztika útja. Bp. **1961.** [17—29: G. K. I.: Magyar Grammatikácska.]

LEVELEZÉS

G. K. I. levele. = SpFüz **1857.** 177—180.

Ötvös Ágoston: G. K. I. élete és levelei I. Rákóczi Györgyhöz. = ÚjMMúz **1859.** I. 199—233.

Szilágyi Sándor: I. Rákóczy György fejedelem és G. K. I. püspök levelezéséből. = ErdProtKözl **1874.** 21—23., és ProtEgyhIskL 1885. 22—26.

Zsilinszky Mihály: G. K. I. levele, melyben tagadja, hogy ő szorgalmazta volna I. Rákóczi György fejedelemségét. 1636. április 21. = MProtEgyhIskFigy **1877.** 225—226.

Szilágyi Sándor: G. K. I. püspök két levele. = ErdProtKözl **1881.** 6—7. [1643-ból a románok megtérítése ügyében és Báthori Zsófia áttéréséről.]

Koncz József: G. K. I. levele Szathmári Jánoshoz, a Bethlen-kollegium javai felügyelőjéhez. (1641.) = ProtKözl **1887.** 108.

Koncz József: G. K. I. erd. ref. püspök rendelete az oláh esperesekhez az újtestamentum oláh nyelvre fordításának tárgyában. 1643. = ProtKözl **1890.** 329.

Beke Antal: G. K. I. levelei Rákóczyhoz. = ItK **1894.** 336—346.

Nagy Géza: G. K. I. ismeretlen levele I. Rákóczy György megjegyzéseivel. = ErdMúz **1940.** 49—52.

Irodalom

Szilágyi Sándor: Erdélyi püspökök életrajzai. 2. G. K. I. = Házi Kincstár **1862.** 235—241.

Imre Sándor: G. K. I. főleg mint nyelvész. Pest **1869.** 98 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből I. 7.)

Ivánka Sámuel: A Graduál. = MProtEgyhIskFigy **1874.** 392—395.

Ivánka Sámuel: G. K. I. református püspök nézetei az éneklésről, a nagy Gradual ajánló szózatában. 1636. = MProtEgyhIskFigy **1876.** 256—273, 309—317.

Jancsó Benedek: A 17. század nyelvművelése. = Figy **1879.** VII. 284—297, 363—377; 1880. VIII. 30—43. [Főleg G. K. I.-ról.]

Koncz József: G. K. I. könyveinek lajstroma. = MKsz **1899.** 270—275.

Kemény K. Kolumbán: G. K. I. „Grammatikátská"-jának bírálatos ismertetése. Győr **1900.** 54 l.

Brassay Károly: G. K. I. élete és munkái. Részlet egy nagyobb tanulmányból. = A hajdúnánási ev. gimn. ért. **1901/02.** 3—46; 1902/03. 3—44.

Szentkatolnai Bakk Endre: Alsófehérvármegye jeleseinek csarnoka. 2. G. K. I. = Az Alsófehérmegyei Történelmi Régészeti és Természettudományi Társulat Évk. **1904.** XIII. 67—75., és Közérdek 1904. 84—86. sz.

Simai Ödön: Nyelvújítók a XVII. század közepén. = MNy **1908.** 12—19, 108—114. [Főleg G. K. I.-ról.]

Tavaszy Sándor: G. K. I. személyisége. = RefSz **1926.** 3—12.

[Tavaszy Sándor]: A Geleji kánonok. = RefSz **1927.** 745—748, 761—763.

Horkay László: A háromszáz éves Öreg Graduál. = ProtSz **1936.** 485—491.

Dezső Gyula: Egy nagy magyar igehirdető a XVII. században. (Képek G. K. I. életéből.) Kecskemét **1939.** 12 l.

Gál Lajos: G. K. I. igehirdetése. = TheolSz **1939.** 3—34, 51—178, 187—218. — Klny.: Theol. Tan. 60.
Ism.: RefSz 1939. 391—492.

Hegyaljai Kiss Géza: G. K. I. 1589—1649. [Debrecen **1939.**] 16 l. (Népbarát IX. 85.)

Tóth Dezső: G. K. I. rehabilitálása. = DebrProtL **1939.** 233.

Benczédi Pál: G. K. I. és az unitáriusok. = KerMagv **1940.** 76—81.

Nagy Géza: G. K. I. személyisége levelei alapján. = ErdMúz **1940.** 35—48. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 115.

Nagy Géza: G. K. I. eschatalógiája. = Ravasz László Emlk. Bp. **1941.** 210—220. — Klny. is.

Musnai László: G. K. I. és a szatmárnémeti zsinat. Lelkészértekezleti előadás Aranyosgyéresen. = RefSz **1946.** 217—222.

Borbáth Dániel: Medgyesi Pál homiletikája és G. K. I.-nal folytatott homiletikai vitája. = RefSz **1961.** 282—293.

Szathmári István: G. K. I. és a XVIII. századi német „Schprachgesellschaft"-ok. = MNyr **1964.** 248—252. — I. G. K. und die deutschen Sprachgesellschaften des 17 Jahrhunderts. = ALingu 1965. 323—330. — Klny. is.

Herepei János: Id. G. K. I.-ra vonatkozó adatok a kolozsvári sáfárpolgárok számadáskönyveiből. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szel-

lemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 190—193.

Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** (233—270: G. K. I.)

GÖRGEI PÁL

?—1673

Irodalom

Koncz József: A régiek. = MProtEgyhIskFigy **1887.** 132—136.

Koncz József: G. P., kaposi pap levele Teleki Mihályhoz, 1669. = ProtKözl 1896. 414.

Esze Tamás: Az áldott orvos. = Az Út **1951.** 13. sz.

GYIRWA VENCEL

?—1649 után

Szövegek

György Lajos: Két dialógus régi magyar irodalmunkban. = ErdISz **1928.** 28—68. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 12.

Ism.: *Alfay Pongrác*, PannonhSz 1929. 403—404. — [*Gálos Rezső*] *G. R.*, ItK 1929. 127—128. — *Karácsony Sándor*, ProtSz 1929. 289—292.

György Lajos: Egy középkori Sybilla-vers régi magyar irodalmunkban. Pécs **1929.** 103 l. (A Szt. István Akadémia Nyelv- és Széptudományi Osztályának felolvasásai I. 4.)

Ism.: *Eckhardt Sándor*, Napk 1930. I. 200—201. — [*Hankiss János*] *H. V.*, DebrSz 1930. 41—42. — *Rajka László*, ErdMúz 1930. 97—98. — *Bartoniek Emma*, Száz 1932. 435.

Irodalom

Turóczi-Trostler József: Gy. W. Dialógusához (1649). — EPhK **1948.** 104—105.

GYÖNGYÖSI ISTVÁN

1629—1704

Szövegek

KIADÁSOK

Gy. I.-nak költeményes maradványai. 1—2. köt. Kiad. és bev. *Dugonics András*. Pozsony—Pest **1796.** LXXXII, 435; [18], 657 l.

Gy. I. válogatott poétai munkái. 1—2. köt. Kiad. *Toldy Ferenc*. Pest **1864**—1865. 196, 203 l.

Gy. I.: Ének Thököly Imre és Zrínyi Ilona házasságáról. Kiad. *Hähn Adolf*. Bp. **1884.** 114. l. (OK. 181), és H. A.: Egy kiadatlan költemény Gy. I.-tól. = EPhK 1884. 361—415. — Ua.: Bp. 1887. (OK 461—462.)

Gy. I.: A csalárd Cupidónak kegyetlenségét megismerő és annak mérges nyilait kerülő tiszta életnek Géniusa. A költő kéziratából kiad. *Rupp Kornél*. Bp. **1898.** 194 l. (RMKt 6.)

Ism.: *Kardos Albert*, EPhK 1899. 249—251.

Gy. I.: Porából megéledett Phőnix. Kiad. és bev. *Koltai Virgil*. Bp. [**1903.**] 83 l. (MK 371—372.)

Gy. I. munkái. Kiad. és bev. *Badics Ferenc*. Bp. **1905.** 382 l., 1 t. (Magyar Remekírók 3.)

Ism.: *Zolnay Gyula*, MNy 1906. 163—165.

Gy. I.: Murányi Vénus. Az első 1664-iki kiadás után kiad. és bev. *Badics Ferenc*. Bp. **1906.** 225 l. (OK 1430—1434.)

Gy. I.: Mársal társalkodó Murányi Venus. Kiad. és bev. *Badics Ferenc*. Bp. **1909.** LVI, 456 l. [Az 1664-i kiadás alapján betűhíven.]

Ism.: *Alszeghy Zsolt*. BpSz 1910. 143. köt. 308—310. — *Kristóf György*, ErdMúz 1910. 70. — *Simai Ödön*, MNy 1910. 162—166. — AkÉrt 1910. 89—91. — BpSz 1910. 143. köt. 479. [Helyreigazítás.]

Gy. I. összes költeményei. Kiad. és bev. *Badics Ferenc*. 1—4. köt. Bp. **1914**—1937. (RMKT) [Kritikai kiadás.]

Tartalma: 1. köt. Bp. 1914. XXVIII, 528. l—46: Műfordítások Ovidius munkáiból. 47—94: Kuma városában építtetett Dédalus temploma. 95—108: Márs és Bacchus egymással való viaskodásárul. 109—116: Az jó vitézeknek tüköre. 117—249: Mársal társalkodó Murányi Vénus. 251—419: Igaz barátságnak és szíves szeretetnek tüköre.

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, MKult 1914. II. 36—38. — *Baros Gyula*, It 1914. 323—326. — *Váczy János*, ItK 1914. 369—371.

2. köt. Bp. 1921. 503 l. 5—205: Kemény János emlékezete (Porából megéledett Phoenix). 207—226: Kesergő nympha (Palinodia). 227—291: Thököly Imre és Zrínyi Ilona házassága. 293—356: Proserpina elragadtatása. (Pótlék az első kötethez).

Ism.: *Baros Gyula*, It 1922. 102—104. — *Tolnai Vilmos*, ItK 1922. 156—157. — *V. M.*, BpSz 1922. 191. köt. 158—160.

3. köt. Bp. 1935. 213 l. 1—95: Rózsa-koszorú. 97—190: Tiszta életnek geniusa (Csalárd Cupido).

Ism.: *Tolnai Vilmos*, ItK 1936. 105—106. — *Várdai Béla*, It 1936. 30—31.
4. köt. Chariclia. Bp. 1937. 432 l.
Ism.: *Turóczi-Trostler József*, ItK 1938. 85—86. *Várdai Béla*, It 1938. 28—29.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

THALY KÁLMÁN: Három ismeretlen levél Gy. I.-tól. = Száz **1870.** 123—127.
THALY KÁLMÁN: Még egy levél Gy. I.-tól. = Száz **1871.** 281—284. [Kiadva a Figy 1871. 215. lapján is.]
Adalékok a Thököly- és Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. Kiad. *Thaly Kálmán*. 1. köt. Bp. **1872.** [297—336: 16 levél Gy. I.-tól.]
THALY KÁLMÁN: Három újabb levél Gy. I.-tól. = Száz **1873.** 506—510.
Adatok Telekessy István egri püspök korához. 16. Csetnek, 1703. dec. 7. Gy. I. levele Telekessy István egri püspökhöz. = Adatok az egri egyházmegye történelméhez **1907.** 370—371.
BADICS FERENC: Gy. I. ismeretlen levelei. = ItK **1913.** 65—98. — Klny. is.
GYÖNGYÖSY LÁSZLÓ: Gy. I. Palinodiája. = ErdMúz **1916/17.** 145—158.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

GYÖNGYÖSSY LÁSZLÓ: Gy. I. élete és munkái. = ItK **1904.** 385—436. — Klny.: Bp. 1905. 85 l.
Ism.: *Gagyhy Dénes*, EPhK 1906. 395—396.
BADICS FERENC: Gy. I. ismert és ismeretlen költeményei. Bp. **1912.** 96 l. (Értek. Ny.Széptud.Köből. XXII. 4.)
Ism.: *f—y*, ErdMúz 1912. 382. — *Baros Gyula*, It 1913. 46—47. — *Dézsi Lajos*, BpSz 1913. 156. köt. 313—317. — *Gálos Rezső*, EPhK 1913. 34—36.
BADICS FERENC: Gy. I. élete és költészete. Bp. **1939.** 264 l. (A Vármegyei Tisztviselők Irodalmi és Művészeti Gyöngyösi István Társaságának Kiadványai 11.)
Ism.: *Császár Ernő*, ItK 1940. 85—87. — *Pintér Jenő*, It 1940. 73.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

TOLDY FERENC: Gy. I. = T. F.: Irodalmi arcképek s újabb beszédek. Pest **1856.** 20—23.
[ZILAHY KÁROLY] Z—y K—ly: Gy. I. (1620—1704.) = VU **1858.** nov. 7. 45. sz.
[ARANY JÁNOS] M. P.: Gy. I. = Ko **1863.** I. 529—534, 553—559., és A. J.: Írói arcképek 1. Gy. I., Orczy Lőrinc. Bp. [1910.] 3—30; A. J. ÖM 11. köt. Kiad. *Németh G. Béla*. Bp. 1968. 421—440.
TOLDY FERENC: Gy. I. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 117—124., és T. F.: Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. 1873. 25—29. — 2. kiad. Bp. 1878. 25—29.
GRETS JÓZSEF: Gy. I. élete és irodalmi működése. = A nagybecskereki főgimn. ért. **1878/79.** 3—20. — Klny. is.
Ism.: *Haraszti Gyula*, EPhK 1880. 355—358.
PORUBSZKY PÁL: Gy. I.-ról. = A rozsnyói ág. hitv. főgimn. ért. **1886/87.** 3—19.
Ism.: [*Kelemen Béla*], EPhK 1888. 819—822.
FÜLEP IMRE: Gy. I. = EPhK **1889.** Pótkötet. 83—127. — Klny. is.
GYULAI PÁL: Gy. és iskolája. — — előadásai után kiad. *Kiss Ernő*. Bp. **1890.** 103 l. [Soksz.]
GAÁL MÓZES: Gy. I. élete és költészete. Pozsony—Bp. **1898.** 46 l. (Nemzetünk nagy költői 5.)
[RUPP KORNÉL]: Gy. I. és Listius László. [Bp. **1898.**] 20 l.
SZŐKE FERENC: Gy. I. = A kaposvári áll. főgimn. ért. **1902/03.** 5—46. — Klny. is.
Ism.: *Major Károly*, EPhK 1904. 259—260.
GYÖNGYÖSY LÁSZLÓ: Gy. I. = Gyöngyösy Irodalmi Társaság Évk. (Ungvár) **1909.** 49—55.
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ: Gy. I. = PH **1935.** jan. 27., és K. D.: Lenni vagy nem lenni. Bp. [1940.] 63—70.
[TRENCSÉNYI-]WALDAPFEL IMRE: Gy. I. = Mságtud **1935.** 106—125. — Klny.: A Mságtud tanulmányai 2., és T.-W. I.: Humanizmus és nemzeti irodalom. Bp. 1966. 150—169.
TRENCSÉNYI-W[ALDAPFEL], EMÉRIC: Stéphane Gy. = NRH **1936.** I. 51—58.
VÁRADY ZOLTÁN: Zrínyi Miklós, Gy. I. és a magyaros iskola. Bp. **1942.** 64 l.
BÁN IMRE: Gy. I. = Alf **1964.** 458—460.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

PAULER GYULA: Gy. I. életéhez. = Száz **1870.** 127—128.
PAULER GYULA: Újabb adalék Gy. I. életéhez. = Száz **1870.** 421—422.
THALY KÁLMÁN: Újabb adalékok Gy. I. életéhez. = Száz **1872.** 199—202.
THALY KÁLMÁN: Gy. I. életéhez és Beniczky Péterről. = Figy **1882.** XIII. 74—76.

Vermes Imre: Tinódi Sebestyén és Gy. I. életrajza. Pozsony—Bp. **1885.** 32 l. (Magyar Helikon 45.)

Marusák Pál: Gyöngyösi — Gyöngyössi. = EPhK **1888.** 221.

Nagy Iván: Gy. I. életrajzi adatainak s származásának megállapítása. = ItK **1897.** 424—448. — Klny. is.

Lampérth Géza: Gy. I. és Szécsi Mária. = VU **1898.** 48. sz.

Nagy Iván: Oklevelek Gy. I. életéhez. = ItK **1898.** 81—88, 202—214, 362—368, 481—489.

Thaly Kálmán: Gy. I. a költő életéhez. = Száz **1898.** 15—19. [1696-ból való levelének közlésével.]

Gyöngyösy László: Adatok a Gyöngyössy-család történetéhez. = ItK **1905.** 59—65, 206—230.

Csűrös Ferenc: Adalékok Gy. I. és a Gyöngyösy család történetéhez. = ItK **1907.** 193—206.

Badics Ferenc: Jegyzetek Gy. I. életrajzához. = Beöthy Emlk. Bp. **1908.** 202—212.

Gyöngyösy László: Adatok Gy. I. életéhez. = ItK **1908.** 194—204, 338—346. [Gy. L. itt és alábbi cikkeiben közölt adatok bírálatát lásd Badics Ferenc 1928-as cikkében.]

Gyöngyösy László: Az Andrássyak és Gy. I. = MH **1910.** 217. sz., és Gyöngyösi Irodalmi Társaság Évk. (Ungvár) 1915. 23—40.

Gyöngyösy László: Adatok Gy. I. életéhez. = ItK **1911.** 90—109, 212—231, 341—357, 470—485.

Gyöngyösy László: Gy. I. tanulópályája. = ProtSz **1912.** 158—166., és Gyöngyösi Irodalmi Társaság Évk. (Ungvár) 1912. 67—77. [Gyöngyösi István tanuló évei címmel.]

Gyöngyösy László: A lázadó Gy. I. = ProtSz **1912.** 282—291.

Gyöngyösy László: Gy. I. a vallás ügyéről. = ProtSz **1912.** 381—391. [2 levelének közlésével.]

Gyöngyösy László: Gy. I. halála. = ProtSz **1912.** 437—441.

Gyöngyösy László: Gy. I. közpályája. = Uránia **1913.** 149—153, 193—196.

Gyöngyösy László: Gy. I. származása és családja. = Uránia **1913.** 434—438.

Gyöngyösy László: Gyöngyösy László. (A költő bátyja.) = ProtSz **1913.** 375—379.

Gyöngyösy László: Gy. I. tanuló pályája. = Uránia **1914.** 330—335.

Gyöngyösy László: Gy. I. ifjúsága. = Gyöngyösi Irodalmi Társaság Évk. (Ungvár) **1918.** 83—113.

Harsányi István: Gy. I. és László sárospataki diáksága. = SpH **1920.** 20—24. sz. — Klny.: Sárospataki Hírlap füzetei 5.

Ism.: *Gyöngyösi László*, Őrálló 1921. 3. sz. — *I—N.*, ItK 1919/21. 274. — *ss.*, It 1921. 48—49.

Nyárády Mihály: Ki volt a költő Gy. I. anyja? = DebrProtL **1924.** 297—298.

Nyárády Mihály: Egy okirat — a költő Gy. I. életrajzához. = DebrProtL **1924.** 330—331.

Badics Ferenc: Megoldott problémák Gy. I. életrajzában. = ItK **1928.** 1—21. — Klny.: It. Füz. (Császár) 27.

Ism.: *Gy.*, ErdISz 1928. 146. — *Kocsis Lénárd*, PannonhSz 1928. 165. — *Baros Gyula*, Száz 1929. 181—183.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

Kárpáti Károly: A Murányi Venus a magyar költészetben. = Figy **1877.** III. 47—61, 130—139. [51—57: Gy. I.-ról.]

Kárpáti Károly: A Murányi Vénus a magyar költészetben. Sopron **1880.** 121 l. [5—38: Gy. I.-ról.]

Ism.: Ko. 1880. IV. 574—575.

Marusák Pál: Egy újabb adat Gy. I. munkásságához. = EPhK **1884.** 803—805.

Kiss Gábor: A Murányi Vénus. = A bp.-i IV. ker főreálisk. ért. **1892/93.** 3—16.

Ism.: *Badics Ferenc*, ItK 1894. 123. — *Rupp Kornél*, EPhK 1894. 78—81.

Peczkó Ernő: Gy. I. költészetének vallás-erkölcsi oldala. Kassa **1894.** 42 l.

Szeremley Barna: Gy. I. Palinodiá-ja. = Uránia **1901.** 253—261.

Szeremley Barna: Palinodia (=megismételt ének) a Palinodiáról. = ItK **1904.** 246—250. [Dézsi Lajos hozzászólása: Uo. 250. — Szeremley válasza: Uo. 368—371.]

Vucskits Jenő: Egy történeti személy két költői feldolgozása. = A marosvásárhelyi róm. kat. főgimn. ért. **1904/05.** 3—80. [Széchy Mária története Gy. és Arany János feldolgozásában.]

Schön Arnold Ábel: Gy. Phoenixének magyarázatához. = EPhK **1908.** 649—650.

Prónai Lajos: Gy. I. Rózsakoszorúja. = A selmecbányai áll. főreálisk. ért. **1908/09.** 1—73. — Klny. is.

Ism.: *Bittenbinder Miklós.* KatSz 1910. 336—340. — *Gálos Rezső.* EphK 1910. 229—230.

Szász Béla: Palinodia. = MNyr **1910.** 140—141.

Rédei J. Kornél: Gy. Charicliája. Kassa **1912.** 62 l.

Ism.: *Király György*, It 1912. 482—483.

Nagy László: Gy. és a barokk. Bp. **1929.** 56 l.

Ism.: *Eckhardt Sándor*, Napk 1929. II. 390—391. — *Harsányi István*, ProtSz

1929. 560—561. — *Kerekes Emil*, ItK 1929. 365—366. — *Csiszár Béla*, MKult 1930. I. 428. — —*n* —*n*, MÉlet 1931. 66—69. — *Joó Tibor*, Száz 1932. 458—459.

[Trencsényi-]Waldapfel Imre: Gyöngyösi-dolgozatok. = ItK **1932.** 41—61, 164—172. — Klny.: It.Füz. (Császár) 2.

Tóth Béla: Gy. I. költészete. = Pallas Debrecina (Debrecen) **1936.** 340—391. — Klny. is.

Ism.: *Asztalos Dezső*, Napk 1938. II. 203—204.

Radnóti Miklós: Márssal társalkodó Murányi Vénusz. = R. M.: Tanulmányok, cikkek. Bp. **1956.** 158—167. [Rádióelőadás 1937-ben.]

Windisch Éva, V.: Gy. I. és a „Porából megéledett Phoenix." (A „Porából megéledett Phoenix" történeti vonatkozásainak és Gy. politikai magatartásának kérdéséhez.) = ItK **1960.** 535—557.

Agárdi Péter: Gy. I. és a középnemesi rendiség. = ItK **1968.** 125—152. — Klny. is.

NYELVE, ÍRÓI ESZKÖZEI

Benedek Albert: Gy. I. költői tárgyalása és nyelve a Kemény János című költeményben. Kolozsvár **1876.** 34 l.

Zlinszky Aladár: Gy. echói. = EPhK **1888.** 219—220.

Zolnai Gyula: Gy. I. újításai. = MNyr **1897.** 564—565.

Ekker J. Szende: Gy. I. nyelve a nyelvújítás szempontjából. = MNyr **1898.** 154—165, 249—258, 307—313, 388—396, 561—562.

Ekker J. Szende: Gy. és Faludi. = MNyr **1898.** 27—28.

Lukács Lőrinc: Gy. I. és a Nyelvtörténeti Szótár. = MNyr **1898.** 88. [A szerkesztő — Szily Kálmán — megjegyzésével.]

Csűrös Ferenc: Gy. és a Nyelvtörténeti Szótár. = MNyr **1899.** 350—355.

Hetyei E. Szende: Gy. I. nyelve a nyelvújítás szempontjából. Győr **1899.** 56 l.

Kiss Ernő: Gy. I. nyelvéhez. = MNyr **1899.** 307—310.

Kanyaró F[erenc]: Mi volt a „pribék" Gy.-nél? = ErdMúz **1902.** 366—367.

Simai Ödön: Gy. I. nyelvújításához. = MNy **1906.** 313—315.

Szilágyi Ádám: Csángó szó Gy.-nél. = MNyr **1909.** 183.

Erdély Amália: Gy. nyelvéről. Bp. **1911.** 48 l.

Badics Ferenc: Gy.-magyarázatok. = MNy **1913.** 445—450; 1914. 117—120.

Gábor Ignác: Az alexandrinus átalakulása Gy.-től Arany Jánosig. = Nyug **1940.** 136—143., és G. I.: A magyar ritmika válaszútja. Bp. 1942. 31—69.

Horváth János: Gy. és Arany sormetszete. = MNy **1941.** 217—245. [Megjegyzések Gábor Ignác tanulmányához. — Gábor Ignác válasza: A kritika kritikája. Szelíd válasz Horváth Jánosnak „Az alexandrinus átalakulása" c. tanulmányomra írt fölényes bírálatára. = G. I.: A magyar ritmika válaszútja. Bp. 1942. 89—118.]

Martinkó András: Társalog vagy társalkodik a Murányi Vénus? = MNy **1949.** 57—63.

KAPCSOLATAI

Rupp Kornél: Ovidius és Gy. = EPhK **1891.** 361—410. — Klny. is.

Ism.: *V.*, ItK 1891. 305—308.

Maurer Mihály: Gy. I.-nak Ovidiusból vett hasonlatai. = EPhK **1895.** 37—46.

Zolnai Béla: Német párhuzam Gy. I. Palinodiájához. = It **1914.** 402—407.

Nyitrai Nagy László: A „magyar Ovidius". = DebrSz **1932.** 30—34.

UTÓÉLETE

Kiss Áron: Kovásznai Sándor három levele b. Ráday Gedeonhoz Gy. I. munkáiról. = Figy **1876.** I. 366—374.

Gyulai Pál: Gy. I. és iskolája. — — előadásai után kiad. *Kiss Ernő*. Bp. **1890.** 105, 3 l. (Soksz.)

[Turóczi-]Trostler, József: Denkmal des berühmten ungarischen Dichters von Murány. = EPhK **1912.** 255—256. [A Merkur von Ungarn 1786. 1011—1012. lapjain fenti címmel megjelent német nyelvű cikket ismerteti.]

Harsányi István: Adalék a Gy.-irodalomhoz. = AkÉrt **1921.** 26—29.

Kristóf György: Gy. I. népszerűsége. = ErdISz **1924.** 335—336.

Jankovits János: Gy. I. hatása Kőszeghy Pálra. = A jászberényi reálgimn. ért **1927/28.** 3—21.

Ism.: ItK 1929. 122.

Ember Ernő: Gy. I. irodalmi útja Toldy Ferencig. = DebrSz **1929.** 483—492.

Rexa Dezső: Gy. I. és a Gyöngyösi István Társaság. = Gyöngyösi Társaság almanachja. **1935.** 22—28.

Alszeghy Zsolt: Egy Gyöngyösi-tanítvány. = It **1940.** 64—69. [Verestói György.]

Antal Miklós: Gy. I. és a Gyöngyösi Irodalmi Társaság. = Gyöngyösi Irodalmi Társaság Évk. (Ungvár) **1942.** 3—12.

Tési Edit: Adalék Gy. hatásához. = It **1947.** 37—41.

KIADÁSTÖRTÉNET, KÉZIRATOK

[Faludi, Benitzki, Gy. verseinek a kiadására készül egy Bécsben élő „tudós magyar".] = MHirm **1782.** 5. sz. 33—38.

Szinyei Gerzson: Kovásznai Sándor Gy. I.-ról. = Figy **1884.** XVI. 388.

Szalay Gyula: A „Porából megéledett Phoenix" Gy. kéziratában. = Figy **1887.** XXIII. 232—8.

Acsády Ignác: Gy. I.-ról. = EPhK **1888.** 54—55. [Murányi Vénus kiadásairól.]

Kanyaró Ferenc: Gy. egy félreértett helye. = EPhK **1895.** 859.

Simai Ödön: Gy. Kemény Jánosának egyik ismeretlen kéziratáról. = EPhK **1904.** 33—44.

[Széchy Károly?] Sz. K.: Gy. Murányi Vénusához. = ItK **1904.** 120—121.

Badics Ferenc: Gy. főműveinek új kiadása. = BpSz **1905.** 124. köt. 38—56. — Klny. is., és AkÉrt 1905. 414—418. [Rövidítve.]

Szily Kálmán: A Murányi Vénus egy helyéhez. = MNy **1914.** 362—363.

Kocsis Lénárd: Egy új Gy.-kódex = ItK **1923.** 101—104.

[Havrán Dániel] H. D.: Gy. két ritka kiadása. = MKsz **1924.** 150.

Id. gróf Ráday Gedeon: Gy. Munkáinak Chronologica Rendi. Közli *Gorzó Nándor.* = Gyöngyösi Almanach **1938.** 137—140.

Kozocsa Sándor: Adalékok a Gy.-kiadások történetéhez. = MKsz **1938.** 317—319.

Gálos Rezső: A Murányi Vénusz Győrött. = GyőriSz **1941.** 31—32. [Gy. I. művének győri kiadás-tervei.]

Végh Ferenc: Egy eltűnt Cupido-variáns. = ItK **1955.** 375—377.

Trócsányi Zoltán: Még egyszer a rablókiadásról. = MKsz **1957.** 61—63. [A Porából megéledett Phoenixről.]

GYÖNGYÖSINEK TULAJDONÍTOTT MŰVEK

Nagy Sándor: Gy. I. műfordításai. = EPhK **1887.** 31—43, 335—350; 1890. Pótkötet. 33—51.

Heinrich Gusztáv: Igaz Barátság Tüköre. = EPhK **1898.** 491—492. [Szerző szerint csak az első rész Gy. munkája, a második részt Z. Sz. J. írta.]

Schmidt Attila: „Az igaz barátság tüköré"-hez. = EPhK **1899.** 862—863. [A Z. Sz. J. névbetű feloldása: Zólyomi Szabó János.]

Csűrös Ferenc: Gy. I. műfordításai. = A debreceni ref. főgimn. ért. **1901/02.** 5—27.

Gyöngyösy László: Az Igaz Barátság Tüköréhez. = It **1914.** 24—25.

Baratska Gyula: Dedalus Temploma. = Kalazantinum **1914/15.** 29—36, 53—59, 115—119.

Badics Ferenc: Gy. I. ismeretlen elbeszélő költeménye. (Proserpina elragadtatása.) Bp. **1921.** 37 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XXIV. 1., és AkÉrt 1919. 65—69. [Kivonat.]

HAIN GÁSPÁR

1632—1687

Szövegek

H. G.: Zipserische oder Leutscherische Chronica. Kiad. *Bal Jeromos, Förster Jenő, Kauffmann Aurél.* 1—3. köt. Lőcse **1910**—1913. XII, 558 l.

Ism.: *Iványi Béla,* Száz 1912. 58—60; 1914. 135. — *Bruckner Győző,* KözlSzepesMúlt 1911. 125—127; 1913. 176—177. — *Gréb Gyula,* EPhK 1914. 795—796.

Irodalom

Demkó Kálmán: H. G. és krónikája. = Száz **1882.** 133—143, 223—235.

HAJNAL MÁTYÁS

1578—1644

Szövegek

H. M.: Az Jesus szivét szerető sziveknek ájtatosságára ... megmagyaráztatott könyvecske. Bécsben 1629. Bp. **1932.** 158 l. (MIR 17.)

Ism.: *F. I.,* Napk 1932. 891—892. — *Vigh Károly,* ErdMúz 1932 355—356.

Irodalom

Ipolyi Arnold: Bedegi Nyáry Krisztina. Bp. **1887.** [73—114: H. M.-ról.]

Timár Kálmán: Adalék H. M. életéhez. = ItK **1930.** 360.

Rónay György: Misztika és ellenreformáció. = KatSz **1937.** 647—655. [H. M.-ról is.]

[Csery-]Clauser Mihály: H. M. = Száz jezsuita arcél. 2. köt. Bp. **1941.** 125—134.

Klaniczay Tibor: A magyar barokk irodalom kialakulása. = ItK **1960.** 319—341, 443—446. — La naissance et le développement de la littérature baroque

en Hongrie. = ALitt 1960. 131—190. — Klny. is., és Kl. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 360—436. [H. M.-ról is.]

ALEXA KÁROLY: A misztika stíluselemei a régi magyar költői nyelvben. = ItK **1970.** 285—304. — Klny.: Reneszánsz-füzetek. 3. [H. M.-ról is.]

HOLL BÉLA: H. M. elmélkedő könyvének versei. = ItK **1970.** 519—526. — Klny. is.

HALICIUS, MICHAEL

1643—1694 után

Irodalom

DRAGUTIN, N[icolae]: Mihai Halici. (Contribuţie la istoria culturală romanească din sec. XVII.) = Dacoromania **1924/26.** IV. 76—168. — Klny. is.

GÁLDI LÁSZLÓ: Contributions hongroises à la découverte de la langue roumaine. ALingu **1957.** VII. 1—39.

MUSNAI LÁSZLÓ: Új adatok Halici Mihály életéhez és hagyatékához. = NyItudK **1960.** 57—66.

MUSNAI LÁSZLÓ—DANI JÁNOS: Halici Mihály hagyatéki leltára. = NyItudK **1960.** 67—81.

TRAPPE, E. D.: M. de H. a Transilvanian. = Revue des Etudes roumaines **1961.** 7—8. sz.

HALLER GÁBOR

1614—1663

Szövegek

Erdélyi történelmi adatok. Kiad. *Szabó Károly.* 4. köt. Kolozsvár **1862.** [1—111: H. G. naplója 1630—1644 és rávonatkozó levelek.]

Irodalom

SZILÁGYI SÁNDOR: H. G. megöletése. = Sz. S.: Vértanúk a magyar történetből. Bp. **1867.** 153—172.

SZÁDECZKY LAJOS: H. G. történetéhez. = Száz **1886.** 523—528.

HALLER JÁNOS

1626—1697

Szövegek

KIADÁSOK

Gesta Romanorum. Ford. H. J. Kolozsvár 1695. Kiad. és bev. *Katona Lajos.* Bp. **1900.** 513 l. (RMKt 18.) [Katona Lajos kiegészítései a jegyzetekhez.: EPhK 1900. 212—216.]

Ism.: *Binder Jenő*, EPhK 1900. 484—488. — *E. L.*, Ethn 1900. 138—141.

Gesta Romanorum avagy magyarul a rómaiak viselt dolgai és egyéb históriák. Kiad. *Lengyel Dénes.* Bp. **1943.** 114 l. (Szent Hilárius könyvek.)

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

[SZABÓ] SZ. KÁROLY: H. J. följegyzései 1685—1687-ről. = TT **1878.** 679—690.

LUKINICH IMRE: H. J. levelei I. Apaffy Mihályhoz és Bethlen Gergelyhez. = ItK **1907.** 113—116.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

CHALUPKA REZSŐ: H. J. Székelyudvarhely **1911.** 108 l.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

H. J. buzgósága a magyar nyelv felemelkedése s kiterjesztése iránt már a XVII. századkorban. = TudGyűjt **1828.** V. 89—99.

GREGUSS ÁGOST: H. J. = PN **1854.** nov. 16., és G. Á.: Írói arcképek. Bp. 1934. 217—223.

BEÖTHY ZSOLT: H. J. és a Hármas Istoria. = EPhK **1881.** 1—8.

VÁCZY JÁNOS: H. J. és Hármas Istoriája. Bp. **1883.** 66 l., és Figy 1885. XVIII. 173—191, 249—273.

KONCZ JÓZSEF: H. J. elítéltetése. = TT **1886.** 396—400. [H. J.-ra vonatkozó adatok: egy levele.]

[LÁZÁR BÉLA] l.b.: Arany János és a Hármas História. = ItK **1891.** 406—407.

LÁZÁR BÉLA: A „Gesta Romanorum" hatása a magyar népköltészetre. = Ethn **1891.** 232—237. [H. J. „Hármas Históriája" nyomán keletkezett népmesék.]

BINDER JENŐ: Megjegyzések „A Gesta Romanorum hatása a magyar népköltészetre" című dolgozatra. = Ethn **1892.** 281—285. [Lázár Béla válasza: Ethn 1893. 66—68.]

RUPP KORNÉL: Honnan ismerte Arany János Paris ítéletét? = ItK **1892.** 73.

KOLUMBÁN SAMU: H. „Hármas Istoriá"-jának egyik meséje székely köntösben. = Ethn **1895.** 71—73. [A CVI. mese folklorizálódása.]

KATONA LAJOS: Gesta Romanorum. BpSz **1900.** 101. köt. 232—255., és H. J. Gesta Romanorum. Bp. 1900. 1—96;

K. L. Irodalmi tanulmányai. 2. köt. Bp. 1912. 28—60.

Saskó Sámuel: H. J. „Példabeszédek" (Gesta Romanorum) c. művének nyelve. = A szarvasi ág. h. ev. főgimn. ért. **1903/04.** 5—88.

Ism.: *Kausch Mihály,* EPhK 1905. 729—730.

Lukinich Imre: H. J. = EPhK **1905.** 523—524.

Kohányi Menyhért: A Nagy Sándor-monda magyar fordítása. = EPhK **1912.** 28—34.

A nyelvtisztaságért 250 évvel ezelőtt is küzdöttek Erdélyben. = ErdMúz **1935.** 377—378. [H. J. „Pays" c. művéről.]

HEGYES, ANDREAS

?—1627

Szövegek

Deutsche Fundgruben zur Geschichte Siebenbürgens. Hrsg v. *Eugen von Trauschenfels.* Neue Folge. Kronstadt **1860.** [53—56: H. A.: Fortsetzung der Chronik des Hieronymus Ostermayer. — 273—332: H. A.: Diarium. 1613—1617. Kiad. Anton Kurz.]

Quellen zur Geschichte der Stadt Konstadt. 5. Bd. Konstadt **1909.** [LXXII—XCVIII, 449—592: Diarium des A. H. Kiad. és bev. Friedrich Wilhelm Seraphin.]

Irodalom

J. T.: Letzte Verfügung des A. H., Bürgers in Schäszburg vom J. 1582. = Blätter für Geist **1840.** IV. 165—167.

Teutsch, Georg Daniel: Mittheilungen zum „Diarium des A. H. vom Jahr 1613—1617." = Korrespondenzblatt **1880.** 89—91.

HEGYFALUSI GYÖRGY

?—1730

Irodalom

Zoványi Jenő: Ismeretlen hungaricum I. Lipót korából. = ItK **1903.** 347—357.

Payr Sándor: H. Gy. a hitvitázó és imakönyvíró. Viharos papi életpálya a kuruc-világból. = EvÉ **1937.** 214—216, 227—229, 241.

Payr Sándor: Újabb adatok H. Gy. életéhez. = EvÉ **1937.** 362—364, 371—373.

Esze Tamás: H. Gy. kéziratos éneke. = Az Út **1956.** 22. sz.

HOMONNAI BÁLINT

1577—1609

Szövegek

Naményi István: H. Drugeth B. naplója. = TuTár **1839.** V. Értekezések. 172—182, 252—261, 315—324, 363—375.

Thaly Kálmán: Levél Bocskaytól és H. B.-tól, 1605, 1606. = TT **1881.** 583—585.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 1. köt. Bp. **1959.** [102—104, 527—528: H. B.: Cantio optima. Kiad. Stoll Béla. Kritikai kiadás.]

Irodalom

Komáromy András: Rákóczy Zsigmond és H. B. versengése történetéhez. = TT **1899.** 272—297.

Komáromy András: A szabad hajdúkra vonatkozó levelek és okiratok. = TT **1900.** 411—448.

Doby Antal: Drugeth B. fővezérré kinevezése. = AdZemplénT **1901.** 149.

Dudás Gyula: A homonnai Drugethek mint írók. = Ungmegyei Századok **1910.** 1. sz. 68—69.

HUSZTI ISTVÁN

1671—1710 k.

Szövegek

Régi magyar filozófusok. Kiad. *Mátrai László.* Bp. **1961.** [168—180, 202—203: H. I. Kísérleti axiomatikus filozófiai értekezés a testekről, alapelemeikről és állapotaikról. Ford. Borzsák István. — 181—182, 204; H. I.: Néhány legáltalánosabb filozófiai tétel. Ford. Mátrai László.]

Irodalom

Esze Tamás: A fejedelem orvosa. = Az Út **1953.** 30. sz.

Ötvös János: Egy ismeretlen debreceni nyomtatvány 1704-ből. = Egyht **1959.** 291—292. [H. I. magyar nyelvű könyvéről.]

ILLÉSHÁZY ISTVÁN

1540—1609

Szövegek

KIADÁSOK

I. I. nádor följegyzései 1592—1603. és Hidvégi Mikó Ferenc históriája 1594—1613. Biró Sámuel folytatásával. Kiad.

Kazinczy Gábor. Pest **1863.** IX, 331 l. (MHHS 7.)

Régi magyar költők tára. XVII. század. I. köt. Bp. **1959.** [354—358, 611—614: I. I. versei. Kiad. Bisztray Gyula. Kritikai kiadás.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

KÁROLYI ÁRPÁD: I. I.-nak birtokviszonyait illető följegyzései. = TT **1878.** 137—143.

SZILÁGYI SÁNDOR: Bocskay István és I. I. levelezése 1605 és 1606-ban. = TT **1878.** 3—84, 271—338, 577—650.

SZILÁGYI SÁNDOR: I. I. és más főurak levelezése 1605—1608-ban. = TT **1878.** 819—900.

[FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ] F. L.: A köpcsényi levéltárból. = TT **1879.** 386—394. [388—389: I. I. Kassán elmondott beszédének szövege.]

SZILÁGYI SÁNDOR: I. I. török levelezése. 1607—1609. = TT **1879.** 63—95.

ZSILINSZKY MIHÁLY: Gr. I. I. levelezése Thurzó Györggyel. = TT **1882.** 419—433.

MERÉNYI LAJOS: I. I. és Pálffi Kata végrendelete. = TT **1897.** 749—767.

Irodalom

[BÁRÁNY ÁGOSTON] B. Á.: Illyésházy gróf I. I., a nádor. = FelsőMoMin **1826.** 887—892.

PODHRADSZKY JÓZSEF: I. I. nádor élete. = ÚjMMúz **1856.** I. 299—321, 370—390.

KÁROLYI ÁRPÁD: I. I. hűtlenségi pörére vonatkozó okiratok. (1600—1611.) = TT **1882.** 670—696; 1883. 306—330. [Néhány levelének közlésével.]

KÁROLYI ÁRPÁD: I. I. hűtlenségi pöre. Bp. **1883.** 216 l.

KAZINCZY FERENC: Gróf I. I. = K. F.: Magyar Pantheon. Kiad. *Abafi Lajos*: K.F. Összes munkái. 5. köt. Pest **1884.** 345—355.

ECKHARDT SÁNDOR: Balassi Bálint utóélete. = ItK **1955.** 419—423. [A Forog a szerencse kezdetű verset I. I. írta.]

BÁNKUTI IMRE: I. I. költő? = ItK **1956.** 345—346.

BISZTRAY GYULA: I. vagy Csáky István? = ItK **1956.** 346—349.

BENDA KÁLMÁN: Rimay János levele I. I.-hoz = ItK **1969.** 603—604.

ILLYÉS ANDRÁS
1637—1712

Irodalom

HORVÁTH PIUS: I. A. erdélyi püspök eredeti levele 1697-ből. = TörtRégÉrt **1882.** 20—22.

[KOLTAY-]KASTNER JENŐ: XVII. és XVIII. századi olaszból fordított vallásos műveink. = EPhK **1927.** 24—31. [I. A.-ról is.]

HOLL BÉLA: A legrégibb nyomtatott legendáskönyvünk. = Vig **1954.** 572—574. [I. A.: A keresztyéni életnek példája vagy tüköre.]

KOVÁCH ZOLTÁN: I. A. szentírási szentenciás könyvecskéjének magyar fordítása és latin születésnapi köszöntése. = MKsz **1966.** 81—82.

JÁSZBERÉNYI PÁL
?—1678 k.

Irodalom

PÉCHY IMRE: Egy magyar bujdosó a XVIII-dik századból. = Figy **1873.** 122—124.

IMRE SÁNDOR: J. P. = Figy **1876.** I. 257—266. [Hellebrant Árpád kiegészítései: Uo. 362—363.]

SZILÁGYI ISTVÁN: Kritikai fejtegetések J. P. életéhez. = Figy **1877.** II. 374—379.

KÁJONI JÁNOS
1629—1687

Szövegek

SZABÓ T. ATTILA: Lupuj vajda történetének ismeretlen változata. = ItK **1930.** 353—359. [A közlő a szöveget Kájoninak tulajdonítja.]

Irodalom

K. J. = ÚjMSion **1879.** 397—398.

RUPP KORNÉL: Adalékok K. J. életéhez. = MKsz **1896.** 65—67.

SEPRŐDI JÁNOS: A Kájoni-codex dallamai. = AkÉrt **1909.** 61—70.

JÉNÁKI FERENC: K. J. énekeskönyve és forrásai. Kolozsvár **1914.** 138 l.
Ism.: *Király György*, ItK 1915. 251—252. — *Vargha Damján*, It 1915. 120—122. — *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1916. 51—52.

BOROS FORTUNÁT: A Kájoni-kódex első írói. = ErdISz **1924.** 261—262.

NÉMET GELLÉRT: K. J., a régi Erdély kultúrmunkása. = Ptűz **1926.** 320—323.

DOMOKOS PÁL PÉTER: A csíkcsobotfalvi Kájoni-kézirat. = ZeSz **1929.** I. 25—30.

SIMONIS, G.: Din începuturile muzicii românești, Ioan Căianu. Craiova **1936.**

NEGREA, M.: Un compozitor român ardelean din secolul al XVII-lea: Ioan Caioni. Craiova **1940.**

PAPP GÉZA: K. J. orgonakönyve. = MZeSz **1942.** 133—155. — Klny. is.

KÁLDI GYÖRGY

1572—1624

Szövegek

K. Gy. Válogatott egyházi beszédei. Bev. és szótárral kiad. *Bellaagh Aladár.* Bp. **1891.** 302 l. (Jeles írók iskolai tára)

Ism.: *Takács György,* OrszKözépisk TanáregyKözl 1891. 475. — *Kalmár Elek,* NyK 1893. 468—473.

Juhász Miklós: Babonák a XVII. századból. = Ethn **1943.** 253—254. [K. Gy.: „Istennek szent akarattya" 1682. c. művéből részletek.]

Irodalom

Verseghy, Franciscus: Dissertatio de versione hungarica Scripturae Sacrae. Budae **1822.** 264 l. [K. Gy. bibliafordítását vizsgálja.]

Podhradczky József: Nagyszombati K. Gy. = TudTár **1838.** III. 296—327.

Simonyi Zsigmond: A visszaható igének egy különös használata. = MNyr **1878.** 481—493. [A jelenség K. Gy. nyelvében.]

Kiss Ignác: Nyelvtörténeti adatok K. Gy. nyelvéből. = MNyr **1880.** 67—71, 326—330, 414—418.

Kiss Ignác: K. Gy. nyelve. Bp. **1883.** 73 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XI. 8.)

Fábián János: Mit tenne K. a maga Szentírásával, ha most élne? = Hittudományi Folyóirat **1890.** 758—760.

Rácz Kálmán: A Károlyi Gáspár és K. Gy. bibliafordításai és a Károlyi-biblia védelme. = SpL **1891.** 948—950, 966—970, 1012—1015, 1033—1036, 1058—1062, 1082—1086, 1162—1165. — Klny. is.

Ism.: *Kereszty Viktor,* MSion 1892. 130—139. — (*y*), ProtSz 1892. 264—265. — [*Zoványi Jenő*] *Z. J.*, ErdMúz 1892. 226.

Kudora János: Magyar egyházi szónokok: K. Gy. = Hittudományi Folyóirat **1899.** 671—696.

Révai Sándor: K. Gy. életrajza, bibliafordítása és oktató intése. Pécs **1900.** 48 l.

Novák Béla: K. Gy. élete és munkái. = A szombathelyi kir. kat. főgimn. ért. **1900/01.** 1—23. — Klny. is.

Ism.: *Szabó Benedek,* EPhK 1901. 942—943.

Révai Sándor: K. Gy. bibliafordítása. = A pécsi főreáliskola ért. **1902/03.** 9—23.

Révai Sándor: K. születésének éve és egyebek. = EPhK **1903.** 265—267.

Révai Sándor: K. mint polemikus író. = KatSz **1905.** 675—692. — Klny. is.

Révai Sándor: K. Gy. = Hittudományi Folyóirat **1905.** 495—528. — Klny. is.

Alszeghy Zsolt: Énekeskönyveink bibliográfiájához. = It **1915.** 117—118. [K. Gy. zsoltárfordításának egy kéziratos másolatáról.]

Zoványi Jenő: Adatok a magyar protestantizmus múltjából. 9. Mancskovith és K. közös forrása. = ProtSz **1916.** 48—49.

Szegedy Rezső: Adalékok a horvát kajnyelvjárás hungarizmusainak történetéhez. (Petretics Péter evangéliumos könyve.) = NyK **1915/17.** 35—66. [K. Gy. bibliájának fordításáról.]

Martin Aurél: K. Gy. emlékezete. = KatSz **1926.** 584—592.

Timár Kálmán: K. Gy. a legrégibb magyar bibliafordításról. = ItK **1927.** 270—272.

Erdős Károly: Az *alit* ige az Újszövetség Károli- és Káldy-féle fordításában = MNy **1940.** 311—316. — Klny.: Újszövetségi füzetek 7.

Pallós Kornél: K. Gy. = Száz jezsuita arcél. 2. köt. Bp. **1941.** 36—47.

Holl Béla: Ki fordította a Káldi-bibliát? = Vig **1955.** 558—560.

Lukács László: K. Gy., a bibliafordító. = KatSz **1955.** 129—133.

Holl Béla: Adalékok a K. Biblia történetéhez. = MKsz **1956.** 52—58.

Lukács László: Újabb adatok K. bibliafordításának történetéhez. = K. Gy. Társ. Civitas Dei Évk. Róma **1956.** 7—24. — Klny. is.

Holovics Flórián: Ki fordította a Káldy-féle bibliát? = ItK **1962.** 223—231.

KALINKA, JOACHIM

1602—1678

Irodalom

Kvacsala János: K. J. superintendens első vizsgálati fogsága Pozsonyban. (1671. július—1672. május.) = ProtSz **1890.** 721—743.

Mocko, Ján: Diarium Kalinkii. = Cirkevné listy **1893.** 11—13.

Mocko, Ján: J. K., biskup ilavský. = Cirkevné listy **1893.** 49—51, 64—65, 78—91, 99—100, 110—113, 122—124, 147—149, 182—183; 1894. 7—11, 70—73, 96—97, 120—123, 162—163, 172—175, 189—192.

Mocko, Ján: Námahy Szelepcsényiho, pravotu Kalinkovu preniest' na cirkevný súd. . . . „Állameszme" v XVII. století. = Cirkevné listy **1894.** 37—40.

Mocko, Ján: Biskup J. K. Obraz jeho života, práce a utrpenia. Békéscsaba **1897.** 129 l.

Ism.: *Sz. Szeberényi László*, EvEgyhSz 1897. 143.

KVAČALA, JÁN: Prvý pokus, utvorenia jednotnej právy evanjelickej na západnom Slovensku. = Viera a veda **1930.** 197—209.

TICHÝ, FRANTIŠEK: Komenský a J. K. = Archív pro bádání o životě a díla Jana Amoše Komenského (Praha) **1958.** 220—225.

KÁLLÓI FÉNYES ISTVÁN

?—1690

Szövegek

RÉVÉSZ IMRE: Debrecen városának és az odamenekült magyaroknak a német császári hadak általi sanyargattatása és kiraboltatása. = MProtEgyhIskFigy **1871.** 575—584.

SZÉLL FARKAS: Debrecen város 1664. évi történetének egykorú verses leírása. = TT **1894.** 535—543.

NAGYKÁLLÓI FÉNYES ISTVÁN: Debrecen városának, ez keresztyén res-publicának az 1664-ik esztendőben esett minden dolgairól való verses krónika. Kiad. és bev. *Mata János*. Bp. **1943.** 63 l.

KANIZSAI PÁLFI JÁNOS

?—1641

Szövegek

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

[FABÓ ANDRÁS] GARÁDY: K. P. J. levele Alvinczi Péterhez; Pápa 1621. febr. 16. = ProtEgyhIskL **1872.** 1236—1237.

[FABÓ ANDRÁS] GARÁDY: K. P. J. levele Péceli Király Imréhez. = ProtEgyhIskL **1874.** 313—314.

K. P. J. pápai ref. lelkész és esperes majd dunántúli ref. szuperintendens beszéde a pozsonyi országgyűlésen, a magyarországi református papság nevében. 1619. dec. 23. = MProtEgyhIskFigy **1875.** 101—102.

KISFALUDY ZSIGMOND: K. P. J. följegyzései. = TT **1880.** 191—194. [Kivonata: Révész Kálmán: Adatok K. P. J. püspök életéhez. = DtProtL **1902.** 844—846.]

RÉVÉSZ KÁLMÁN: A presbyterium legelső nyomai hazai református egyházunkban. = ProtSz **1892.** 419—446, 427—431. [427—431: K. P. J. naplója.]

THURY ETELE: Pathai István, K. P. J., Alvinczi Péter . . . reform. papok levelei 1620—1636. = M.Prot.Egyht.Adattár **1904.** III. 40—81.

MOKOS GYULA: K. P. J. levele a gyulafehérvári professzorokhoz. = ItK **1905.** 489—490.

THURY ETELE: Pathay István és K. P. J. levelezése. = M.Prot.Egyht.Adattár **1905.** IV. 49—92.

THURY ETELE: K. P. J. feljegyzése pápai lelkészsége kezdetéről . . . az 1612 . . . körmendi zsinatról. = M.Prot.Egyht.Adattár **1908.** VII. 115—116, 140—142.

KISFALUDY ZSIGMOND: K. P. (Paulides) J. följegyzései. = TT **1909.** 449—454.

THURY ETELE: Adatok a dunántúli ref. egyházkerület történetéhez. = M.Prot. Egyht.Adattár **1910.** VIII. 1—105; 1910. IX. 43—112. [K. P. J. számos levelének közlése; VIII. 94—95: K. P. J. elégiája.]

THURY ETELE: Adatok a felsődunamelléki ref. egyházkerület történetéhez.= M.Prot. Egyht.Adattár **1910.** IX. 1—42. [35—39, 41—42: K. P. J. feljegyzéseiből; az 1619. dec. 23-án Pozsonyban az országgyűlésen mondott magyar nyelvű beszéde.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

MAKÁR JÁNOS: K. P. J. élete és munkássága. New Brunswick **1961.** 110 l.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

MAGYAR KÁLMÁN: Adatok a gróf Battyáni, Nádasdy, Bánfi, Szécsi családok egykori protestáns voltáról s K. P. J. püspökké választásáról. = MProtEgyhIskFigy **1870.** 525—534.

NÉMAY KOLOS: K. P. J. püspökké választásáról. = DtProtL **1893.** 93—95.

NÉMAY KOLOS: K. P. J. élete vége. = DtProtL **1893.** 365—367.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: K. P. J. életéhez. DtProtL **1893.** 188—189.

TÓTH FERENC: K. P. J. leveleskönyvéből. = ItK **1899.** 209—211. [Két neki szóló meghívás.]

THURY ETELE: K. P. J. püspökké választása és halála. = ProtSz **1903.** 423—441, 470—487, 549—558.

KASSAI ANDRÁS

?—1651 után

Szövegek

PAIKOSS ENDRE: K. A. levele a kassai tanácshoz Szent-Grótvárából 1634. május 4. = MProtEgyhIskFigy **1886.** 52—53.

Kemény Lajos: K. A. életéhez. = ItK **1911.** 365—366. [Az előző levél újraközlése.]
Bothár Dániel: K. A. = ItK **1911.** 357—364. [Verseinek közlésével.]

Irodalom

Kemény Lajos: K. A. életéhez. = ItK **1912.** 376—378., és TörtKözlAbaújKassa-Múlt 1912. 56—58.

KEMÉNY JÁNOS
1607—1662

Szövegek

KIADÁSOK

Monumenta Hungarica . . . az az a magyaroknak . . . emlékezetes írásaik. 2—3. köt. Kiad. és bev. *Rumy Károly György.* Pest **1816**—1817. [2. köt. 1—188, 3. köt. 1—272: K. J., Erdélyország fejedelmének autobiographiája.]
K. J. erdélyi fejedelem önéletírása. Kiad. *Szalay László.* Pest **1856.** 543 l. (Magyar történelmi emlékek 1.)
K. J. önéletírása és válogatott levelei. Kiad. és bev. *V. Windisch Éva.* Bp. **1959.** 589 l. (M.Száz) [A bevezető tanulmány klny.-ban is.]
Ism.: *Bán Imre,* ItK 1961. 101—102. — *Perjés Géza,* Száz 1963. 425—427.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

K. J. utasítása tatár rabságban. = HonKülf **1842.** 55—57. sz.
K. J. Testamentoma. = HonKülf **1842.** 62—63. sz.

LEVELEZÉS

Deák Farkas: K. J. erdélyi fejedelem levelei a gróf Csákyak kassai levéltárában. = Száz **1873.** 482—498.
[Szilágyi Sándor]: K. J. és Bornemissza Pál levelezése az 1644—45-iki hadjárat idejéből. = TT **1880.** 13—56, 277—320.
Szilágyi Sándor: K. J. és a krimiai rabok levelei. 1657—1664. = TT **1882.** 593—621.
Koncz József: K. J. egy kiadatlan levele. = TT **1885.** 430.
Szilágyi Sándor: Rákóczy Zsigmond és K. J. = Száz **1886.** 720—722. [K. J. levele 1651. jún. 15.]
Koncz József: K. J. eredeti levelei. = HK **1892.** 421—468.
Haraszty Miklós: K. J. fejedelem levele Drugeth Ferenchez. = AdZemplénT **1898.** 27—28.
Tóth Ernő: K. J. és Lónyay Anna levelezése. 1656—1662. = TT **1900.** 161—218.
Tóth Ernő: K. J. leveleiből. 1650—1656. = TT **1901.** 316—320.

Irodalom

Benigni von, Wildenberg: Johann K., Fürst von Siebenbürgen. = Iris **1840.** 223—258.
Könnye Nándor: K. J. ön-életírása (1657). = MNyr **1879.** 37. [Szómagyarázatok.]
Márki Sándor: K. J. = Száz **1883.** 401—413. — Klny. is.
Deák Farkas: Rövid észrevételek K. J. önéletírásáról s az erdélyi történetirodalom egy-két kútforrásáról. Bp. **1886.** 18 l. (Értek.Tört.Tud.Kből XIII. 5.)
Pettkó Béla: K. J. főkomorniksága. = Száz **1887.** 271—272.
Magyari Károly: A Kemény-család enyedi levéltára és tatár rabságból írt levelei. = ErdMúz **1897.** 362—378. [Néhány levél szövegének közlésével.]
Magyari Károly: Adatok K. J. életéhez. 1634—1660. = TT **1905.** 469—497.
Csabai István: K. J. erdélyi fejedelem irodalmi munkássága. Bp. **1911.** 65 l.
Ism.: *Barthos Indár,* It 1912. 268.
Malártsik Lajos: K. J. „Gilead Balsamuma." Sátoraljaújhely **1911.** 38 l.
Máté Károly: A magyar önéletírás kezdetei (1585—1750). = Min **1926.** 120—166. [146—150: K. J.]
Rónay Elemér: K. J. fejedelem halála és nyugvóhelye. = ErdISz **1929.** 49—61.
Kemény Katalin: Erdélyi emlékírók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. [196—201: K. J.]
Lăpedatu, Alex[andru]: Din grijile şi greutăţile unei domnii . . . Opt scrisori ale lui Gheorghe Ştefan-vodă către Ioan K. Bucureşti **1932.** 27 l. Klny.: Academia Română. Memoriile Secţiunii Istorice III. 12/17.
Makkai, Ladislau: Intervenţia domnilor români pentru scăparea lui Ioan K. din robia tătărilor. = Omagial pentru fraţii Alexandru şi Ion I. Lăpedatu. Bucureşti **1936.** 429—443. — Klny. is.
Bánhidi Zoltán: Bethlen Gábor és K. J. nyelvéből. = MNy **1961.** 58—66, 194—207.
Gyenis Vilmos: Hermányi Dienes József és K. J. önéletírása. = ItK **1962.** 75—77.

KERESZTURI PÁL

1604?—1655

Irodalom

Szilágyi Sándor: A „Talio". = MProtEgyhIskFigy **1875.** 416—418.

Szilágyi Sándor: Adatok az 1640—42-iki irodalmi per történetéhez. = MKsz **1883.** 249—257.

Illéssy János: Nova Transylvanica. Talio. = MKsz **1891.** 220—231.

Borbély György: K. P. = Magyar Paizs **1901.** 22. sz.

Herepei János: Néhány adat K. Biró P. életéhez. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 295—301.

KESERÜI DAJKA JÁNOS

1580 k.—1633

Szövegek

Szilágyi Sándor: K. D. J. levele Bethlen Gáborhoz. = MProtEgyhIskFigy **1881.** 32—34.

Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László.* 4. köt. A fejedelem. 1613—1629. Bp. [**1942.**] Bev. *Makkai László.* [1—6: K. D. J.: Bethlen Gábor nemzetsége, jelleme és tettei; A Pareus Dávidhoz 1618-ban írt levél. Ford. Novák József.]

Irodalom

Zoltai Lajos: Adatok K. D. J. püspök családi viszonyaihoz. = DebrProtL **1902.** 350—353.

Herepei János: Adatok K. D. J. életéhez. = H. J.: Polgári és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 77—90.

KISZTEI PÉTER

?—1686 után

Szövegek

Harsányi István: K. P. gönci ref. lelkész két prédikációja a Halley-féle üstökös 1682-iki megjelenése alkalmából. = SpRefL **1910.** 115—117, 125—126, 138—139, 148—149, 158—159, 168—169, 177—178, 187—188, 202—203, 211—212, 242—243, 252—253, 275—276, 325—327, 345—347.

K. P. üdvözlő verse Somosi Petkó Jánoshoz. = SpRefL **1910.** 366—367.

K. P.: Üstökös csillag. Kassa 1683. Függelékül: Harsányi István: K. P. élete és munkái. Sárospatak **1910.** 68, 22 l.

Ism.: *Kelemen Lajos,* KerMagv 1910. 349. — *Alszeghy Zsolt,* EPhK 1911. 273—274. — *Szilágyi Ádám,* MNyr 1911. 178.

KOCSI CSERGŐ BÁLINT

1647—1698 után

Szövegek

KIADÁSOK

Szilágyi István: A nápolyi gályákra ítélt magyar protestáns papok apologiája. = SpFüz **1861.** 739—750. [K. Cs. B.: Apologiájából részlet — latinul.] [Antalfi János kiegészítése: Uo. 750—753.]

K. Cs. B.: Kőszíklán épült ház ostroma. Ford. *Bod Péter.* Kiad. és bev. *Szilágyi S[ándor].* Lipcse **1866.** 163 l. [A Narratio brevis I—IX. fejezetének fordítása.]

K. Cs. B.: Brevis enarratio. Kiad. *Balog Elemér.* = M.Prot.Egyht.Adattár **1902.** I. 76—184. [A mű X—XII. fejezete.]

K. Cs. B.: A gályarabok lelke. Szemelvények — — Narratio brevis . . .-éből 1676. [Ford. és kiad. Révész Imre.] Debrecen **1936.** 23 l. (Az Igazság és az Élet füzetei 2.)

K. Cs. B. — Trusius Jób: Magyar vértanúk nyomában. A Szelepcsényi—Kollonics-féle reformáció vértanúi. — K. Cs. B. műve a gályarab-per tizenkilenc vértanújáról (Ama tizenkilenc vértanú kegyetlen és erőszakos halála . . .) és Trusius Jób két verses összeállítása . . . Ford., kiad. és bev. *Szimonidesz Lajos.* Pápa **1944.** 104 l.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Filó Lajos: K. B. levele Nápolyból 1675. = SpFüz **1863.** 756—758.

Liszkay József: K. B. pápai professor s volt gályarab levele Szalontai Istvánhoz. (1676) = MProtEgyhIskFigy **1875.** 104—107.

Mokos Gyula: K. Cs. B. levele gályarabságából. = ItK **1892.** 223—225.

Mokos Gyula: K. Cs. B. rektori beszédei. = DtProtL **1892.** 466—470, 484—487, 498—501, 513—517, 610—613. [Bevezetés után négy beszédének szövege.]

Mokos Gyula: K. Cs. B. a pápai ev. ref. iskola rektorának beszéde az 1681. szeptember 13. közvizsgálaton. = DtProtL **1893.** 6—8, 27—29.

Thury Etele: K. Cs. B. rektori beszédei. = A pápai ref. főisk. ért. **1909/10.** 3—36. [Négy magyar és két latin beszéd szövegközlése.]
Harsányi István: K. Cs. B. eddig ismeretlen levelei és munkája. = SpRefL **1916.** 271—273, 283—285, 327—329, 334—335, 378, 391—392, 401—402. — Klny. is.
Harsányi István: K. Cs. B. eddig ismeretlen munkája. = SpRefL **1917.** 68—69, 100—101, 117—118, 124—125.

Irodalom

Thaly Kálmán: K. Cs. B. = Száz **1885.** 65—68.
Révész Kálmán: K. Cs. B. életéhez. = ItK **1891.** 42—46.
Mokos Gyula: Adalékok K. Cs. B. életéhez. = ItK **1892.** 358—372.
Révész Kálmán: K. Cs. B. életéhez. = ItK **1892.** 484—485.
Mokos Gyula: Újabb adalékok K. Cs. B. életéhez. = ItK **1893.** 457—459.
Thury Etele: A gályarabok történetéhez. = ProtSz **1901.** 411—415. [K. Cs. B. egy levelének közlésével.]
Rácz Kálmán: K. Cs. B. = DtProtL **1905.** 826—828, 843—846, 864—866, 879—882, 896—899. — Klny. is.
Rácz Kálmán: K. Cs. B. Pápa **1906.** 24 l.
Harsányi István: K. Cs. B. gályarabságáról írott munkájának eredeti kézirata főiskolánk könyvtárában. = SpRefL **1910.** 487—489.
Harsányi István: K. Cs. B. Hamel-Bruyninxről és két munkájáról. = SpRefL **1911.** 13—15.
Harsányi István: Új adatok K. Cs. B. kéziratos munkájának történetéhez. = SpRefL **1911.** 403—405.
Rácz Kálmán: K. Cs. B. mint tanár. = DtProtL **1926.** 37—38.

KOHÁRY ISTVÁN

1649—1731

Szövegek

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Thaly Kálmán: Adalékok K. I. fogságának történetéhez. = Száz **1870.** 649—653. [K. I.-nak 2 levele és egy hozzá írt levél közlése.]
Thaly Kálmán: K. I. tanulókori leveleiből. — Száz **1876.** 384—395.
Thaly Kálmán: Gr. K. I. naptári jegyzeteiből. = TT **1878.** 396—400. [Két latin vers szövegével.]
Merényi Lajos: K. I. levelei Eszterházy Pál nádorhoz. = TT **1903.** 67—82, 232—252.
Magyar költők. XVII. század. Kiad. *Jenei Ferenc.* Bp. **1956.** [273—304: K. I. verseiből szemelvények.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Kazy, Franciscus: Posthuma memoria res pace belloque gestas ... comitis Stephani K., curiae regiae judicis etc. breviter complexa. Tyrnaviae **1732.** 6, 105 l.
Illéssy János: Gróf K. I. élete és munkái. Karcag **1885.** 76 l.
Ism.: *V. J.*, Száz 1886. 279—280.
Kis Lőrinc: Gróf K. I. költészete. Bp. **1914.** 52 l.
Ism.: [*Baros Gyula*] *B. Gy.*, It 1915. 151—152. — *Király György*, ItK 1915. 123—124.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Bajza József: Gróf K. I. = Aurora **1832.** I. 5—39., és B. J.: Összes munkái. 1. köt. Pest 1851. 349—372. — 2. kiad. 3. köt. Pest 1861. 123—138. — 3. kiad.: 3. köt. Bp. 1899. 159—175.
Horváth Pius: Gróf K. I., néhai országbíró életrajza (1649—1731). = A kolozsvári r. kat. gimn. ért **1854/55.** 3—13.
Sárváry Béla: K. I. = Család könyve **1855.** 145—152.
Greguss Ágost: K. I. = Ko **1863.** 577—580, 601—605.
Toldy Ferenc: Gróf K. I. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 125—135.
Thaly Kálmán: Koháry-műemlékek a szentantali kastélyban. = Száz **1871.** 56—71.
Thaly Kálmán: K. I. rabsága történetéhez. = Száz **1872.** 238—259.
Illésy János: A költő K. szüleiről. = Figy **1887.** XXIII. 319—320.
Komárik István: Gróf K. I. élete. Kalocsa **1891.** 28 l.
Éble Gábor: K. I. gróf végnapjai 1731-ben. = ItK **1895.** 461—468.
Berki Miklós: Gróf K. I. = A bp.-i IV. ker. leányiskola és leánygimn. ért. **1907/08.** 20—29.
Vékony István: K. I. gr. élete, tekintettel a kecskeméti kegyesrendi társház és gimnázium alapítására. (1715—1915.) = A kecskeméti r. kat. főgimn. ért. **1915/16.** 1—64. — Klny. is.
Ism.: *Ágner L[ajos]*, It 1916. 76. — *Király György*, EPhK 1916. 598.

Czobor Alfréd: Az első hazai hivatalos névbélyegző. = MKsz **1926.** 133—138.
Nemes Czike Gábor: K. I. = Élet **1931.** 233—235.
Gálos Rezső: Adatok K. I. életrajzához. = ItK **1934.** 195.
Angyal Endre: K. I., a barokk ember. = Vig **1937.** 3. sz. 83—86.
König Kelemen: K. I. (1649—1731.) = KatSz **1942.** 266—271.

KOLOSI TÖRÖK ISTVÁN
1611—1651

Szövegek

[Szilády Áron]: Ének a kakasról. = ItK **1901.** 226—230.
Régi magyar költők tára. XVII. század. 4. köt. Bp. **1967.** [457—518, 669—682: K. T. I. versei. Kiad. Varga Imre. Kritikai kiadás.]

Irodalom

Jánosi Béla: K. T. I. magyar verselő a XVII. században. = Figy **1883.** XIV. 241—249.
Versényi György: K. T. I. = ErdMúz **1902.** 131—148.

KOMÁROMI CSIPKÉS GYÖRGY
1628—1678

Szövegek

Corpus Grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** [331—402: K. Cs. Gy. Hungaria illustrata.]
Bölöni Sándor: K. Cs. Gy. végrendelete, 1663-ból. = Száz **1875.** 278—281. [A szerkesztő kiegészítő megjegyzésével.]

Irodalom

Ballagi Aladár: Adalékok K. Cs. Gy. magyar munkáihoz. = Száz **1873.** 581—582.
Bölöni Sándor: K. Cs. Gy. munkáinak címsorozata. = Száz **1873.** 137—141.
Szabó Károly: K. Cs. Gy. magyar nyelven kiadott munkáiról. = Száz **1873.** 345—351.
Szinyei Gerzson: Adalék K. Cs. Gy. életéhez és irodalmi működéséhez. = ProtEgyhIskFigy **1875.** 72—82.
[Révész Imre] Szerkesztő: K. Cs. Gy. kézírása. = MProtEgyhIskFigy **1875.** 538
Veres Imre: Szólásmódok. „Pápistaság Újsága." Comaromi C. György által. 1670. = MNyr **1877.** 262—263.
Jancsó Benedek: K. Cs. Gy. nyelvtana. = Figy **1880.** VIII. 114—122, 189—198., és J. B.: Magyar nyelvtudománytörténeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. Bp. 1881. 129—145.
Illésy János: K. Cs. Gy. bibliája. = MKsz **1889.** 138—146.
Széll Farkas: Újabb adalék K. Cs. Gy. bibliájához. = MKsz **1890.** 136—145.
Földváry László: K. Cs. Gy. és bibliája. = ProtSz **1891.** 315—335, 515—531.
Ferenczi Zoltán: K. Cs. Gy. bibliája. = ErdMúz **1899.** 252—253.
Zoltai Lajos: A debreceni biblia költségei. — Adalékok K. Cs. Gy. bibliája történetéhez. = DebrProtL **1906.** 262—263, 294—295, 313—315.
Waldapfel János: Lessing és a magyar nyelv. = EPhK **1911.** 507—508. [Lessing jegyzete K. Cs. Gy.-ről.]
Zoltai Lajos: K. Cs. Gy. és Patai K. István síremlékeinek beszállításáról, valamint Patai K. István földi maradványainak kereséséről. = DebrProtL **1916.** 340—342, 355—356.
Melich János: K. Cs. Gy. = MNy **1922.** 35—36. [Hungaria Illustrata. 1655.]
Miklós Ödön: Holland—magyar egyházi érintkezések. = KálvinSz **1922.** 22. sz.
Tóth Endre: K. Cs. Gy. és Voetius. = DtProtL **1923.** 74.
Kerékgyártó Elemér: K. Cs. Gy. angol nyelvtana. = AngFilTan **1938.** III. 81—95., és ProtSz 1940. 149—153.
Szimonidesz Lajos: A „Debreceni Biblia" sorsa. = MKsz **1940.** 236—241.
Dömötör Sándor: Mediomontanus vagy K. Cs. Gy ? = DebrSz **1941.** 42—43.
Pap Ferenc: A legtragikusabb sorsú magyar Biblia. = RefÉ **1941.** 1. sz.
Szimonidesz Lajos: A „Debreceni Biblia" viszontagságai és elnyomása. = Egyht **1945.** 65—91.
Debreceni: K. Cs. Gy. küzdelme a babona ellen. = Az Út **1954.** 22. sz.
Bottyán János: K. Cs. bibliájának hazahozatali kísérlete 1764-ben. = RefEgyh **1965.** 154—158.
Szathmári István: Mit mutatnak K. Cs. Gy.-nek a Károli-biblián végzett helyesírási és nyelvi módosításai ? = A.Univ.-Szeg.Sect.ethn. et ling. **1966.** 63—68. — Klny.: Ny.Dolg. 64.
Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** [271—300: K. Cs. Gy.]
Fekete Csaba: K. Cs. Gy. írásmagyarázási szempontjai. = RefEgyh **1969.** 161—164.

KOMÁROMI JÁNOS

?—1711

Szövegek

Magyarországi s erdélyi bujdosó fejedelem késmárki Thököly Imre titoknokának, K. J.-nak törökországi diariuma és experientiája. Kiad. és bev. *Mailáth János.* = Kliegl-könyv. 1. köt. Pest **1842.** 53—203.
Ism.: *ifj. Vári Szabó,* ProtEgyhIskL 1843. 79—81.

Magyarországi s erdélyi bujdosó fejedelem késmárki Thököly Imre secretáriusának K. J.-nak, törökországi diáriuma s experientiája. Kiad. *Nagy Iván.* Pest **1861.** VIII, 90 l. (Magyar történelmi naplók a XVI—XVII. századból 1.) — Ua. Bp. 1887.
Ism.: *Szilágyi Sándor,* SzépirodF 1861/62. II. 12. — *Thaly Kálmán,* AkÉrt 1867. 185.

Koncz József: A Telekiek levéltárából. = TT **1881.** 139—147. [K. J. 4 levele.]

Irodalom

Szabó Károly: K. J. életéhez. = TT **1881.** 206—208.

Esze Tamás: A magyar napraforgóvirág. = Egyht **1943.** [339—344: K. J.]

Esze Tamás: Zrínyi Ilona papja. = Az Út **1951.** 39. sz.

KÖLESÉRI SÁMUEL

1634—1683

Szövegek

Szilágyi Sándor: Naplók és emlékiratok a XVII. század második feléből. = TT **1890.** [48—49: K. S. naplója.]

K. S. levele. = ItK **1893.** 106. [1683.]

Szilágyi Sándor: Adalék K. S. életéhez. = MKsz **1894.** 303. [Az előző levél újraközlése.]

Koncz József: K. S. tokaji pap levele Teleki Mihályhoz, 1669. = ProtKözl **1896.** 414.

Irodalom

Herepei János: id. K. S. = H. J.: Apáczai és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1966.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 106—109.

KŐRÖSPATAKI B. JÁNOS

?—1658 k.

Szövegek

Ompolyi M. Ernő: Lupuj vajdáról való ének. = Figy **1876.** I. 296—300.

Egy XVII. századbeli ismeretlen magyar költő munkája egy könyvtábla belsejében. = MKsz **1876.** 319—320.

Fraknói Vilmos: Könyvtáblákban felfedezett XVI. és XVII. századbeli magyar ősnyomtatványok. = MKsz **1878.** [299—300: K. B. J. egyik énekének kiadása.]

Irodalom

Kőröspataki János nem ismeretlen költő. = Figy **1877.** II. 160.

Szabó T. Attila: Az Erdélyi Múzeum Vadadi Hegedüs-kódexe. = ErdMúz **1931.** [136—149: Ismeretlen adatok K. B. J. életéhez és munkásságához. Szövegközléssel.]

KŐSZEGHY PÁL

?—1703

Szövegek

Thaly Kálmán: K. P.: Bercsényi házassága. Történeti ének 1695-ből. = TT **1894.** 193—308. — Klny. is.
Ism.: *Bayer József,* EPhK 1894. 414—420. — — *L,* ItK 1894. 238—240. — *Váczy János,* Száz 1894. 350—354.

Irodalom

Schöner Ferenc: K. P. = A bp.-i X. ker. áll. főgimn. ért. **1911/12.** 3—34. — Klny. is.
Ism.: *Csűrös Ferenc,* It 1912. 329—330. — *Király György,* EPhK 1913. 779.

Jankovits János: Gyöngyösi hatása K. P.-ra. = A jászberényi reálgimn. ért. **1927/28.** 3—19. — Klny. is.
Ism.: *Szinnyei Ferenc,* ItK 1929. 122.

KÖVESDI PÁL

?—1682

Szövegek

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** [549—584: K. P.: Elementa linguae hungaricae.]

K. P.: Excerpta linguae hungaricae. Bev. és kiad. *Gulyás István*. Debrecen **1908.** 106 l.

Ism.: [*Melich János*] *Melegdi János*, MNy 1908. 134. — *Szeremley Császár Loránd*, EPhK 1908. 446—447.

Irodalom

Jancsó Benedek: K. P. nyelvtana. = Figy **1880.** IX. 350—360., és J. B.: Magyar nyelvtudománytörténeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. Bp. 1881. 183—193.

Szathmári István: K. P. grammatikája és a nyelvi norma alakulása. = MNy **1965.** 428—436.

Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** [339—360: K. P.]

KRAUS, GEORG

1607—1672

Szövegek

K. G: Siebenbürgische Chronik 1608—1665. 1—2. Bde. Wien **1862**—1864. 385; CIII, 444 l. (Fontes Rerum Austriacarum. Scriptores 3—4.)

Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László*. 3. köt.: Tűzpróba. 1603—1614. Bev. *Biró Vencel*. Bp. [**1942.**] [65—95: Kraus György: Leírása mind a hadi dolgoknak, mind egyebeknek, amelyek 1599-től 1606-ig Erdélyben történtek. Ford. *Hartnagel Erzsébet*.]

K. G: Cronica Transilvaniei 1608—1665. Traducerea şi studiul introductiv de *G. Duzinchevici* şi *E. Reus-Mîrza*. Bucureşti 1965. XXXIII, 603 l.

Ism.: *Constantin, Şerban*, Revue Roumaine d'Histoire 1966. 147—149.

LACKNER KRISTÓF

1571—1631

Irodalom

Payr Sándor: L. K. tudós társasága 1604. Sopron **1915.** 14 l.

Payr Sándor: Emlékezés doktor L. K.-ról, Sopron ... első nagy polgármesteréről, halála háromszázados évfordulóján (1571—1631). Sopron **1932.** 57 l.

Németh Sámuel: Mértékletességi Egyesület Sopronban 1619. = SoprSz **1940.** 207—220.

Angyal Endre: L. K. és a barokk humanizmus kezdetei. = SoprSz **1944.** 1—18. — Klny.: A Soproni Szemle kiadványa 161.

Kovács József: Esterházy Miklós levele malmáról. = SoprSz **1957.** 306—307. [L. K. végrendeletében Eszterházyra hagyott egy malmot.]

[Csele Lajos] Cs. L.: Régi soproni írók. = SoprSz **1958.** 283—284. [L. K.-ról és Orosz Ferencről.]

Kovács József: Jonas Rosa frankfurti nyomdász özvegyének számlája L. K.-hoz 1631-ből. = SoprSz **1958.** 264—265.

Kovács József: A L. K. felett tartott gyászbeszéd és temetésének számadása. = SoprSz **1965.** 167—170.

Kovács József: L. K. ismeretlen életrajza. = ItK **1966.** 210—214.

Kovács József László: Egy magyar humanista írói portréjának kialakulása. (Írások L. K.-ról 1631—1944.) = StudLit **1969.** 55—73.

Kovács József László: L. K. Prágában. = ItK **1970.** 508—512.

LADIVER, ELIAS

1633—1686

Szövegek

Dézsi Lajos: „Torcular Engaddi." = ItK **1906.** 120—122. [L. Illés egyleveles műve 1683-ból.]

Irodalom

Erdélyi János: L. Illés = SpFüz **1859.** 1—14.

Lombardini, Alexander: Eliáš L. mladší. = Slovenské pohľady **1887.** 68—71.

Angyal Dávid: Gryphius András magyar színpadon. = Heinrich Emlk. Bp. **1912.** 75—76. [L. Illés darabjáról.]

Maliak, J.: Eliáš L. mladší, bezprostedný žiak Jana Amosa Komenského v Blatnom Potoku. = Domácnosť a škola **1913.** 161—167, 197—201, 229—233, 261—268.

[Kvačala, Ján]: Niekoľko slov o Eliášovi Ladiverovi. = Archív pro bádání o životě a spisech Jana Amoše Komenského (Brno) **1923.** 6—17.

Hendrich, Josef: Byl Eliáš L. skutečně stoupencem Komenského? = Slovenská miscelanea (Bratislava) **1931.** 5—8.

Vörös Sándor: Három nevezetes iskolai drámai előadás az eperjesi ev. Kollégiumban. = ProtSz **1943.** 238—241. [L. Illés és Schwartz János darabjairól.]

Ružička, Vladislav: Eliáš L. mladší, slovenský pedagóg. = Turč. Sv. Martin **1946.** 142.

Ružička, Vlado: Príspevok k dielu Eliáša Ladivera mladšieho. = Literárnohistorický sborník **1948.** 112—116.

LÁNI, ELIAS

1570—1618

Szövegek

Jeszenszky Károly: Sion leányának keserve a XVI. század alkonyán. = ProtEgyhIskL **1884.** 1024—1029. [L. Illés egy versének közlése, értelmezése.]
Jeszenszky Károly: Thurzó György özvegyének gyásza. = ProtEgyhIskL **1884.** 737—739. [L. Illés egy versének közlése, értelmezése.]
Zoványi Jenő: L. Illés véleménye a Concordia-könyvről. = M.Prot.Egyht.Adattár **1904.** III. 108—111.
L. Illés éneke. Ford. [*Kvačala, Ján*] *K. J.* = = EvEgyhÉlet **1917/18.** 78—79.

Irodalom

Mocko, Ján: Eliáš L. prvý superintendent cirkve evanj. augš. vyzn v Uhrách a jeho doba. Lipt. Sv. Mikuláš **1902.** 120 l.
Kvačala, Ján: Eliáš L. a vít'azstvo luterského smeru v ev. cirkvi na Slovensku. = Viera a veda **1930.** 153—165.
Ďurovič, Ján: Eliáša Lániho nové verše. = Sborník Matice slovenskej **1940.** 383—386.
Strba: Eliáš L. a žilinská synoda. = Cirkevné listy **1960.** 20—21.

LÁNI, JURAJ

1646—1688

Szövegek

Z vlasti na galeje. (Z cestopisných spomienok 17. stor.) Tobiaš Masník, Ján Simonides, J. L. Prel. z čes a nem. orig. Výber zost., prel., úvod a pozn. nap. *Jozef Minárik.* Bratislava **1961.** 236 l. (Pamäti a dokumenty. Zv. 14.)

Irodalom

Mistra Jiřího L., svědka pravdy Evanjelické na galeje Neopolitanské odsauzeného, št'astné vysvobození za zajetí. = Nový kalendár pro lid evang. **1859.** IV. 35—58.
Batizfalvi István: Lányi György = Házi Kincstár **1863.** 180—183, 199—201.
L. György elbeszélése 1676-ból. = Szabad Egyház **1887.** 2—6. sz.
Eichler, Ernst: Život a pôsobenie slovenského spisovatel'a Juraja Lániho v Lipsku. = SlovLit **1960.** 360—366.

LASKAI JÁNOS

1605—1657 után

Szövegek

Dézsi Lajos: L. J. verses levele ifj. gróf Bethlen Istvánhoz Charicleáról. = ItK **1908.** 352—366. — Klny. is.
L. J. válogatott művei. Magyar Iustus Lipsius. Kiad. és bev. *Tarnóc Márton.* Bp. **1970.** 502 l., 6 t. (Régi magyar prózai emlékek 2.) [Kritikai kiadás.]

Irodalom

Király György: L. J. verses levele a Charicleáról. = ItK **1917.** 459—461.
Csipkay Sándor: Magyar—holland irodalmi kapcsolatok kezdetei. (L. J.) Bp. **1935.** 32 l.
Ism.: [*Csery-*]*Clauser Mihály,* It 1935. 83. — *Berczik Árpád,* ItK 1936. 480—481. — *Sárkány Oszkár,* Napk 1936. 486—487.

LIPPAI JÁNOS

1606—1666

Szövegek

Schram Ferenc: Calendarium oeconomicum perpetuum. = NéprK **1963.** 432—463.
L. J.: Posoni kert. Bécs 1664. Kiad. és utószó: *Somos András, Ormos Imre.* Bp. **1966.** 695 l. [Fakszimile kiadás.]
Ism.: *Varga Imre,* ItK 1967. 504—505.

Irodalom

Takáts Sándor: Kertjeink a XVII. század első felében. = BpSz **1915.** 163. köt. 161—188. — Klny. is., és T. S.: Szegény magyarok. Bp. [1927]. 381—432.
Geday Gusztáv: Háromszáz éves a „Posoni kert". = Kertészet és Szőlészet **1964.** 24. sz.
Vértesi Miklós: Az első magyar kertészeti szakkönyv. = Vig **1965.** 510—512.
Vértesi Miklós: A háromszáz éves „Posoni kert". = Ktáros **1965.** 160.

LISZNYAI PÁL

1630–1695

Irodalom

KEMÉNY JÓZSEF: L. Kovács P. emlékezete. = ÚjMMúz **1860.** II. 56–61., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 237–242.

RÉVÉSZ IMRE: A debreceni partialis zsinaton jelen volt lelkészek adakoznak L. P. debreceni tanár krónikájának kiadási költségeire. 1689. június 6. = SpFüz **1865.** 373–374.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: L. K. P. élete. = DebrProtL **1893.** 58–60.

LISZTI LÁSZLÓ

1628–1663

Szövegek

Köpcsényi és jánosházai báró L. L. költői munkái. Kiad. *Ürményi József.* Pest **1853.** 312 l. VIII. h. (Újabb nemzeti ktár.)

L. L. munkái. Életrajzzal bev. *Komáromy András.* 3. kiad. Bp. **1891.** 591 l. (OK 289.)
Ism.: *Váczy János*, ItK 1891. 308–315. — *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1892. 49–63. — *Komáromy András*, ItK 1892. 88–95. [Válasz mindkettőjüknek.]

Irodalom

KEMÉNY JÓZSEF: A Nagyköpcsényi Listi család eredete, növekedése és hanyatlása. = ÚjMMúz **1854.** I. 489–511.

TOLDY FERENC: Báró L. L. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 107–109.

KOMÁROMY ANDRÁS: Köpcsényi gróf L. L. = Száz **1886.** 32–53, 122–140.

KOMÁROMY ANDRÁS: L. L. élete. Irodalomtörténeti tanulmány. Bp. **1887.** 62 l.

CSERGHEŐ GÉZA: L. L. a költő s a gyilkos két külön személy. = Száz **1889.** 148–150.

KOMÁROMY ANDRÁS: Költő-e vagy gonosztevő? = Száz **1889.** 240–246. [Hozzászólás Csergheő Géza cikkéhez. — Csergheő válasza: Uo. 412–416.]

ILLÉSSY JÁNOS: Gr. L. L. életéhez. = ItK **1894.** 447–452.

KOMÁROMY ANDRÁS: L. L. és Wesselényi Ferenc nádor. = ItK **1895.** 195–203. [Egy levelének a közlése is.]

KOMÁROMY ANDRÁS: Adatok L. L. életéhez. = ItK **1897.** 335–345, 451–470. [Egy levelének a közlése is.]

[RUPP KORNÉL:] Gyöngyösi István és L. L. = [Bp. **1898.**] 20 l.

ILLÉSSY JÁNOS: Két oklevél L.-ről. = ItK **1905.** 372–375.

PINTÉR JENŐ: L. L. Mohácsi Veszedelmének forrásai. = ItK **1906.** 152–171, 280–291.

PINTÉR JENŐ: Nagyköpcsényi Gróf L. L. (1628–1663.) = A bp.-i VI. ker. főreálisk. ért. **1910/11.** 3–20. — Klny. is.
Ism.: *Bittenbinder Miklós*, MKözépisk 1911. 575. — [*Horváth János*] *Galgóczi György*, It 1912. 138. — *Király György*, EPhK 1912. 821–822.

KOVÁTS ANTAL: L. L. gróf, a színlelés költője. = A nagykanizsai főgimn. ért. **1910/11.** 15–39. – Klny. is.
Ism.: *Ágner Lajos*, It 1912. 70. — *Király György*, EPhK 1912. 821–822.

REMÉNY ISTVÁN: A magyar irodalomtörténet legnagyobb gonosztevője. = Literatura **1928.** 325–327.

RADNÓTI MIKLÓS: L. L. Egy kalandorköltő a XVII. században. = R. M.: Tanulmányok, cikkek. Bp. **1956.** 232–241. [Rádióelőadás 1938-ból.]

LORÁNTFFY ZSUZSANNA

1600–1660

Irodalom

SZILÁGYI SÁNDOR: Adalék L. Zs. irodalmi életéhez. = SpFüz **1866.** 678–680.

SZILÁGYI SÁNDOR: L. Zs. Pest **1872.** 104 l. (MTA Évk. XIII. 9.), és Sz. S.: Rajzolatok és tanulmányok. Bp. 1875. 257–351.

ILLÉSSY JÁNOS: Nova Transylvanica. Talio. = MKsz **1891.** 220–231.

SZINYEI GERZSON: L. Zs. = AdZemplénT **1901.** 283–287, 312–315.

HEGYALJAI KISS GÉZA: L. Zs., I. Rákóczi Györgyné fejedelemasszony. Tahitótfalu **1924.** 177 l., 1 t.

GALLA FERENC: L. Zs. és a katolicizmus. = Az Egység Útja **1944.** 314–316. — Klny. is.

MADÁCH GÁSPÁR

1590–1647

Szövegek

RADVÁNSZKY BÉLA: Sztregovai M. G. versei. = ItK **1901.** 129–152. — Klny. is.

Rimay János munkái. Kiad. *Radvánszky Béla.* Bp. **1904.** VIII, 320 l. [Benne a Rimaynak tulajdonított M. G.-versek.]

Irodalom

GERÉZDI RABÁN: „Balassa János éneke solymocskájárul." = ItK **1965.** 689–693., és G. R.: Janus Pannoniustól Balassi

Bálintig. Bp. 1968. 437—447. [„A latorének" címen. — Az előbb Rimaynak, majd Balassa Jánosnak tulajdonított ének szerzője valószínűleg M. G.]

BÓTA LÁSZLÓ: A Madách—Rimay kódexek szerelmes versei. = ItK **1967.** 1—24.

VARGA IMRE: Tallózások M. G. körül. = ItK **1968.** 67—74.

MAGYARI ISTVÁN

?—1605 k.

Szövegek

DÉZSI LAJOS: M. I. irodalmi működéséhez. Adalék a mértékes vers történetéhez. = ItK **1903.** 467—474. — Klny. is.

M. I.: Az országokban való sok romlásoknak okairól. Sárvár 1602. Kiad. *Ferenczi Zoltán.* Bp. **1911.** 278 l. (RMKt 27.)

Ism.: *Janitschek Béla,* EPhK 1911. 487—488. — *Nagy János,* Nyug 1911. I. 996—997. — *Viszota Gyula,* MKözépisk 1911. 315. — *—y —s,* BpSz 1911. 148. köt. 139—141. — *Heinrich Gusztáv,* ProtSz 1912. 310—313, 404. — *—nb—,* Száz 1912. 298. — [*Zoványi Jenő*] *Böngésző,* ProtSz 1912. 310—315.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 1. köt. Bp. **1959.** [133—138, 535—537: M. I. költői művei. Kiad. Klaniczay Tibor, Bisztray Gyula. — Kritikai kiadás.]

Irodalom

ZIMÁNYI JÓZSEF: M. I. Ungvár **1888.** 31 l.

KOVÁCS GÉZA: M. I. Bp. **1902.** 54 l.

[HORVÁTH CYRILL] H. C.: M. I. püspöksége. = SpFüz **1905.** 63—64.

SZENTPÉTERY IMRE: M. uram próféciája. = Uránia **1906.** 490—493.

GÁTI BÉLA: M. I. nyelvi sajátságai. Bp. **1910.** 51 l.

Ism.: *Simonyi Zsigmond,* MNyr **1910.** 315—316.

PAYR SÁNDOR: M. I. és Báthory Erzsébet. = ProtSz **1912.** 185—203. — Klny. is.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Az országokban való sok romlásoknak okairól. Forrástanulmány M. I. könyvéről. = Min **1930.** 233—251. — Klny.: Minerva kvtár 32., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 150—172, 560—562.

Ism.: [*Papp Zoltán*] *P. Z.,* EPhK 1931. 119. — *Tóth László,* Száz 1934. 466—467.

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Az gallus virágéneket fú . . . = It **1931.** 246—250., és T.—T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. Bp. 1961. 167—172, 562—563. [M. I.: Az országokban való sok romlásoknak okairól c. művének egyik forrásáról. Bartholomaeus Georgievitz röpirata.]

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Az békességről és az hadról. = MNy **1950.** 241—247.

MÓZES ANDRÁS: M. I. prédikátor és esperes. = RefSz **1954.** 133—143.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A „zalai magyar szók" és M. I. = MNy **1955.** 276—283.

MASNICIUS, TOBIAS

1640—1697

Szövegek

Z vlasti na galeje. (Z cestopisných spomienok 17. stor.) Tobiáš Masník, Ján Simonides, Juraj Láni. Prel. z čes. a nem. orig. Výber zost., prel., úvod a pozn. nap. *Jozef Minárik.* Bratislava **1961.** 236 l. (Pamäti a dokumenty. Zv. 14.)

EICHLER, E[RNST]—BLASCHKA, A[NTON]: Briefe des slowakischen Schriftstellers T. Masnik an Juraj Láni. Halle (Saale) **1966.** 49 l. (Wiss. Beiträge der Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, 1966/2. C l.)

Ism.: *Andritsch, Johann,* Zeitschrift für Ostforschung 1969. 160.

Irodalom

Cesta v Italii Jana Simonidesa a Tob. Masniciuse, sl. B. kazatelů evanj. na galeje odsonouzenných l. 1673. = Nový kalendár pro lid evanj. na rok **1856.** 20—61.

LOMBARDINI, ALEXANDER: Tobiáš Masník (Masnitius). = Slovenské pohľady **1887.** 176.

KRUPECZ ISTVÁN: M. Tóbiás fogsága és kiszabadulása. = ProtSz **1892.** 83—92. — Klny. is.

KRUPECZ ISTVÁN: Az illavai hitvalló. Pozsony **1894.** 22 l.

MOCKO, JÁN: Tobiáš Masník, mučedlník pravdy Božej. = Cirkevné listy **1897.** 74—77, 92—94, 106—108, 186—187. — Klny. is.

KRUPEC ISTVÁN: Die Gefangenschaft und Befreiung des ung. ev. Bekenners T. M. **1897.** 16 l. (Klny.: Evangelische Glocke.)

M. Tóbiás emlékkönyve. = MKsz **1926.** 431—433.

BODICKÝ, MICHAL: Tobiáš Masník, verný svedok Pána Ježiša Krista. = Stráž na Sione **1929.** 163—167, 210—212, 237—239.

MATKÓ ISTVÁN
1625–1693

Irodalom

KOMÁROMY LAJOS: M. I. magyarsága. = MNyr **1873.** 25–32, 70–74, 115–120, 166–169, 220–223, 262–265.

TH[ALLÓCZY] LAJOS: I. Apafi Mihály és az oláh biblia. = TT **1878.** 204–205. [Rendelkezés M. I. díjazásáról.]

KONCZ JÓZSEF: Kézdivásárhelyi M. I. két levele Teleki Mihályhoz, és rövid életrajzi vázlata. = ProtKözl **1886.** 437–438.

TÓTH JÁNOS: P. Vásárhelyi M. I. hitvitája Sámbár Mátyás jezsuitával. Bp. **1902.** 20 l. (Koszorú 85.)

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: X ut tök. = Szily Emlk. Bp. **1918.** 87–89.

BITAY ÁRPÁD: Angol–magyar–román kapcsolat a XVII. századból. = ErdISz **1924.** 61–62.

Egy XVII. századi román halotti beszédgyűjtemény: „Sicriul de aur". Az Aranykoporsó. 1683. = RefSz **1957.** 13–15. [Joan Zobra din Vinţi 1685-ben lefordította M. I. „Kegyes cselekedetek rövid ösvénye" c. művét.]

MEDERUS, PETRUS
1602–1678

Szövegek

SZABÓ KÁROLY: Meder Péter brassai pap és dékán levele az általa az egyházban tett újításokért kárhoztatott magyar pap ügyében. Kelt Brassóban 1667. szept. 5-én. = ProtKözl **1889.** 157.

SERAPHIN, FRIEDRICH WILHELM: Sieben Gedichte des P. M. eines sächsischen „Poeta laureatus" des XVII. Jahrhunderts. = ArchivSiebLk **1890.** 190–214.

SERAPHIN, FRIEDRICH WILHELM: Ein Gedicht des P. M. = Korrespondenzblatt **1891.** 42–43.

MEDGYESI PÁL
1605–1663 k.

Szövegek

KIADÁSOK

M. P.: Rövid tanítás a presbyteriumról . . . (Sárospatak 1653). Kiad. *Incze Gábor.* Bp. **1934.** 32 l. (Missziós füz. 32–33.)

M. P.: Praxis pietatis azaz Kegyesség gyakorlás. Kiad. *Incze Gábor.* Bev. *Ravasz László.* Bp. **1936.** 496 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 4.)

Ism.: *Módis László,* DebrProtL 1936. 114.

M. P.: Lelki ábécé. Kiad. *Bácsy Ernő.* Bp. **[1940.]** 150 l. (MIR 46.)

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

SZALÁRDI JÁNOS Siralmas krónikája. Kiad. *Kemény Zsigmond.* Pest **1853.** [645–680.: M. P. két prédikációja.]

KEMÉNY JÓZSEF: Dobó István és Ferenc és Lorántfi Mihály és Zsuzsanna emlékezetök 1640-ből. = K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 190–196. [M. P. ajánlásának szövege.]

KEMÉNY JÓZSEF: Lónyai, Báthori, Varkucs család származásának és Lónyai Zsuzsannának emlékezete 1656-ból. = K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 207–209. [M. P. beszédének befejező része Lónyai Zsuzsanna temetésekor.]

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. – A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** [708–712: M. P. előszavából az egyházi tanácsról írt könyvéhez.]

SZILÁGYI SÁNDOR: M. P. levelei. = ErdProtKözl **1876.** 306–309, 320–322; 1877. 3–4, 17–18, 29–30.

SZILÁGYI SÁNDOR: M. P. vótuma. = MProtEgyhIskFigy **1884.** 457–460.

INCZE GÁBOR: Háromszázéves M. P. homiletikája. Doce nos orare, quin et praedicare. = RefEgyh **1952.** 19–22. [Az „Előljáró beszéd"-et mai magyar nyelvre átírva közli.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

CSÁSZÁR KÁROLY: M. P. élete és működése. Irodalomtörténeti tanulmány. Bp. **1911.** 121 l.
Ism.: *B. F.,* KerMagv 1911. 374–375. – *Harsányi István,* It 1912. 125–127.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

KEMÉNY JÓZSEF: A lengyelek ellen 1657-ben viselt háborúnak veszélyes napjai. = K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 209–211. [M. P. prédikációjáról.]

SZILÁGYI SÁNDOR: M. P. életéhez. = ProtSz **1890.** 146–154.

SZENTIVÁNYI RÓBERT: Az 1638-iki bártfai kalendárium. = ErdMúz **1912.** 193. [Serédi János levele M. P.-hoz.]

MIKLÓS ÖDÖN: Ki a „Trecentumviratus" szerzője? = MKsz **1916.** 256–258.

Bottyán János: Egy régi káté időszerű tanításai. = Az Út **1950.** 26. sz.
Révész Imre: Háromszáz esztendős a presbiteri gondolat első klasszikus védelme. = RefEgyh **1950.** 24. sz. 18—30. [M. P. Dialogus politico-ecclesiasticus (1650.) c. könyvéről, a 19—30. lapokon szöveggel.]
Esze Tamás: Az élő kegyesség könyve. = Az Út **1956.** 30. sz.
Esze Tamás: A magyar Praxis Pietatis. = KvKt **1963.** 43—79. — Klny. is.
Herepei János: Adatok M. P. életéhez. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 367—400.

MIHÁLYKO JÁNOS

?—1614 után

Szövegek

LEVELEZÉS

Paikoss Endre: A tállyai ev. ref. egyház történetéhez. 6. M. J. eperjesi magyar predikátor levele a kassai tanácshoz 1612. nov. 6. = MProtEgyhIskFigy **1886.** 225—226. [Megküldi egyik fordítását.]
Kemény Lajos: Az 1607-iki mozgalmak történetéhez. = TT **1890.** 391. [M. J. 1607-i levelének közlése.]
Kemény Lajos: Adatok Kassa város XVII. századbeli nyomdászatához. 1. M. J. eperjesi magyar predikátor Pollio Lukács boroszlói német predikátor „Az örök életről" szóló német munkájának általa magyar nyelvre fordított kiadásából Kassa városának egy példánnyal kedveskedik. = MKsz **1890.** 88—89. [Ua., mint a Paikosstól közölt levél.]

Irodalom

Zoványi Jenő: Pauli Simon postilláinak fordítója. = MKsz **1940.** 272—274.

MIKÓ FERENC

1585—1635

Szövegek

Hidvégi M. F. históriája. Kiad. *Szilágyi Ferenc.* = Klio 3. köt. Kolozsvár **1836.** [363—408: csak az I. rész.]
Illésházy István nádor följegyzései 1592—1603 és Hidvégi M. F. históriája 1594—1613, Biró Sámuel folytatásával. Kiad. *Kazinczy Gábor.* Pest **1863.** IX, 331 l. (MHHS 7.) [135—304: M. F.]
Szilágyi Sándor: Egy levél M. F.-től. = KerMagv **1875.** 123—126.

Irodalom

Nagy János: Hidvégi M. F. életrajza. = KerMagv **1875.** 1—44.
Köblös Zoltán: A hidvégi Mikó család. = Erd.Múz.Egyl.Emlk. **1909.** 227—243.

MIKOLAI HEGEDŰS JÁNOS

1617—1667

Szövegek

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** [700—704: M. H. J. utószava „A mennyei igazság tüzes oszlopá"-hoz. — 705—707: Csepregi Turkovics Mihály levele a dicséretes hírű tudós férfinak Debretei Mártonnak. — A levél írója későbbi megállapítás szerint M. H. J.]

Irodalom

Szily Kálmán: Egy régi magyar nyelvész. = MNy **1918.** 173—178. [A Toldy által kiadott levél szerzője M. H. J. és nem Csepregi Turkovics Mihály.]
Zoványi Jenő: Adatok M. H. J. életéhez. = ItK **1941.** 86—87.
Traktátus író a XVII. században. = RefSz **1947.** 264.

MILOTAI NYILAS ISTVÁN

1571—1623

Szövegek

Kemény József: M. Ny. I. emlékezete 1680-ból. = ÚjMMúz **1860.** 52—54., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 233—234. [Részlet az Agenda előszavából.]
Illésy János: M. Ny. I. végrendelete. = ItK **1892.** 98—101.

Irodalom

Király Pál: M. Ny. I. „Agenda"-ja. = MNyr **1877.** 312—315, 359—363, 406—408, 566—568; 1878. 27—29, 81—83. [Figyelemre méltóbb szavak gyűjteménye.]

Bakóczi János: M. Ny. I. = ItK **1892.** 176—177.
Kathona Géza: A róm. katholikus confessio generalistól a Melotai-agenda gyónóimájáig. = Csikesz Sándor emlékkönyvek 2. köt. Debrecen **1941.** 95—122. [113—120: M. Ny. I.-ról és Agendájának hatásáról.]
Bucsay Mihály: Méliusz, Bornemisza és a Melotai-ágenda bűnvallóimádsága. = Csikesz Sándor emlékkönyvek 4. köt. Debrecen **1942.** 217—224. [Kathona Géza hozzászólása: Uo. 224—237.]
Herepei János: M. Ny. I. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár a XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 66—70.

MISKOLCI CSULYAK GÁSPÁR
1627—1696

Irodalom

Könnye Nándor: M. G.: „Egy jeles vadkert". Lőcse 1702. Természetrajzi szók. = MNyr **1878.** 29—31, 83—85, 126—128, 175—176.
Versényi György: M. G. = ItK **1906.** 425—446.
Esze Tamás: Egy ároni család. = Az Út **1956.** 16. sz. [A Miskolci Csulyakokról.]
Allodiatoris Irma: M. Cs. G. = Élővilág **1961.** 4. sz.

MISKOLCI CSULYAK ISTVÁN
1575—1645

Szövegek

Miller, Jacob Ferdinand: Nachrichten eines Augenzeugen aus dem XVII. Jahrhundert von der Grosswardeiner Festung. = ZeitschrUng **1804.** V. 84—93. [Részlet a Diarium Apodemicum-ból.]
Hegedüs László: A zempléni helv. hit. egyházmegye jegyzőkönyvéből. = SpFüz **1857.** [753—756, 973—981: M. Cs. I. leveleiből.]
Hegedüs László: A Zempléni egyházmegye jegyzőkönyvéből. M. I. esperes levele Bocskai Istvánhoz. = SpFüz **1861.** 182—184.
Hegedüs László: Zsinat Újlakon. = SpFüz **1864.** 146—153. [Részletek a Diarium Senioratus mei-ből.]
Zoványi Jenő: A zempléni ref. dioecesis egyházlátogatási kérdőpontjai. = ProtSz **1906.** 40—41. [Részlet a Diarium Senioratus mei-ből.]
Zoványi Jenő: M. Cs. I. zempléni ref. esperes (1629—1645) egyházlátogatási jegyzőkönyvei. = TT **1906.** 48—102, 266—313, 368—407. [Részlet a Diarium Senioratus mei-ből.]
Zoványi Jenő: A zempléni ref. dioecesis zsinatai M. Cs. I. esperes idejében. = TT **1909.** 184—211, 406—438. [Szövegközlések M. Cs. I. beszédeiből is.]
Dongó Gy[árfás] Géza: Mikor épült az újhelyi ref. fából csinált iskola? = Ad-ZemplénT **1910.** XIV. 128—129. [M. Cs. I. egy levele.]
Zoványi Jenő: M. Cs. I. esperesi naplója és leveleskönyve. M.Prot.Egyht.Adattár **1911.** X. 26—142; 1927. XI. 168—191; 1928. XII. 186—219; 1929. XIII. 142—147. [Nagyszámú levélközlés.]
Zsinka Ferenc: M. Cs. I. Diarium-ából. = M.Prot.Egyht.Adattár **1927.** XI. 119—168; 1928. XII. 89—122. [Önéletrajza; néhány gyászbeszéde; adatok néhány ref. egyház jövedelméről; a tarcali iskoláról.]
Lukcsics Pál: Felsővadászi Rákóczi Zsigmond Epitáphiuma 1603-ból. = ItK **1930.** 228 [M. Cs. I. verse.]
Régi magyar költők tára. XVII. század. 2. köt. Bp. **1962.** [39—88, 281—399: M. Cs. I. magyar versei; Önéletírása Ritoók Zsigmondné fordításában; 30 levelének, 50 latin versének közlése; kéziratainak, könyvtárának jegyzéke; alkalmi beszédeinek felsorolása könyvészeti áttekintéssel. Kiad. Klaniczay Tibor. Kritikai kiadás.]

Irodalom

Harsányi István: Egy Ráday Pálnak tulajdonított régi ének igazi szerzője. = ItK **1926.** 232—234.
Harsányi István: Adalékok Szenci Molnár Albert Grammatikájának létrejöttéhez. = MNy **1926.** 273—275. [M. Cs. I. egy nyelvtani munkájáról.]
Harsányi István: M. Cs. I. élete és munkái. = TheolSz **1926.** 562—586. — Klny.: A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztályának kiadványai II. 4. [Zoványi Jenő megjegyzése: TheolSz 1926. 998—1000. — Harsányi válasza: Uo. 1000—1001.]
Ism.: *Havran Dániel*, MKsz 1926. 407—408. — *Szőnyi Sándor*, ProtSz 1926. 649—652. — *Tóth Lajos*, ItK 1926. 254—255.
Jakubovich Emil: A székely rovásírás legrégibb ábécéi. = MNy **1935.** 1—17. [12—14: M. Cs. I. két rovásábécéje.]
Esze Tamás: Egy ároni család = Az Út **1956.** 16. sz. [A Miskolci Csulyakokról.]

Kovács József: Szentbenedeki Mihály szakácskönyve 1601-ből. = MNy **1959.** 135—143. [M. Cs. I. másolata.]
Ötvös Péter: M. Cs. I. néhány versének forrás- és stíluskérdéséről. = ItK **1970.** 530—535.

NÁDASDY FERENC
1624—1671

Szövegek

Mednyánszky Dénes: Nádasdy és Wesselényi levelezéseiből a XVII-ik század közepén. = TT **1880.** 209—233.
Schönherr Gyula: N. F. országbíró végrendelete. = TT **1888.** 176—187, 369—382, 580—591.
Veress Endre: N. F. Oratio-ja az ország négy rendjéhez. 1668. = TT **1896.** 101—112. — Klny. is.
Havran Dániel: Irodalomtörténeti adalékok. = MKsz **1899.** 367—369. [N. F. levele Kis Bertalanhoz Tolnai István egy fordításának hibáiról.]
Komáromy András: N. F. római zarándoklása. = TT **1899.** 720—722. [2 levél közlése.]
N. F. gróf levelei az áttérése előtt és után való időkből. (1636—1668.) = Egyháztörténeti Emlékek. Forrásgyűjtemény a dunántúli ág. hitv. evang. egyházkerület történetéhez. 1. köt. Sopron **1910.** 211—223.

Irodalom

Lieszkovszky József: N. F., Zrínyi Péter és Frangepán Ferenc a vérpadon 1671. Bp. **1884.** 139 l.
Acta conjurationem Petri a Zrinio et Francisci de Frankopan nec non Francisci N. illustrantia. (1663—1671.) Redigit *V. Bogišić*. Zagreb **1888.** LII, 286 l. (Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium 19.)
Komáromy András: N. F. országbíró mint genealogus. = Turul **1896.** 39—41.
Sitte, A[lfred]: Die Schatzkammer Nádasdy's. = Berichte und Mitteilungen des Altertums-Vereins zu Wien **1899.** 87—96; 1900. 66—75.
Mohl Adolf: Adatok N. F. országbíró életéhez. = Száz **1900.** 616—627.
Sitte Alfréd: Gróf N. F. művei és könyvtára. = MKsz **1902.** 146—158.
Takács Sándor: N. F. gróf sárvári kincstára. = ArchÉrt **1902.** 122—127.
Vértesy Jenő: N. F. mint író. = Száz **1904.** 47—57.
Sitte, Alfred: Aus den Inventarien des Schlosses zu Pottendorf. = Berichte und Mitteilungen des Altertums-Vereins zu Wien. **1906.** XL. 75 sk., 1908. XLI. 39 sk.
Schoen, Arnold: N. sárvári kincsei. = A Műbarát **1921.** 268—273, 281—285.
Schoen Arnold: N. F. pottendorfi képtára. = Ars Una **1923.** 53—58.
Gigante, Riccardo: L'esecuzione capitale dei conti N., Zrínyi e Frangepani nella lettera di uno spettatore. = Fiume **1929.** VIII. 31—44.
Angyal Endre: Nicolaus Avancinus és N. F. = EPhK **1940.** 93—95.
Huszár Lajos: N. F. emlékérme. = Folia Archeologica **1957.** 205—208.
Hőgye István: N. F. sírverse = VasiSz **1970.** 143.
Rózsa György: N. F. és a művészet. = MűvtÉrt **1970.** 185—202.
Rózsa György: A Nádasdy-Mausoleum és Nicolaus Avancini. = ItK **1970.** 466—478.

NAGY SZABÓ FERENC
1581—1658

Szövegek

Erdélyi történelmi adatok. Szerk. és kiad. *Mikó Imre, Szabó Károly*. 1. köt. Kolozsvár **1855.** [39—168: N. Sz. F. memoriáléja.]

Irodalom

Kelemen Lajos: N. Sz. F. és a marosvásárhelyi szabó-céh. = ErdMúz **1901.** 396—405.
Kelemen Lajos: N. Sz. F. életéhez. = ErdMúz **1902.** 210.
Kelemen Lajos: N. Sz. F. marosvásárhelyi krónikás ifjúkora. = Az Erdélyi Múzeum Egyesület Vándorgyűlésének Emlk **1906.** I. 38—56.
Kelemen Lajos: N. Sz. F., a krónikaíró megveszi unokahúgától, Szőcs Annától a marosvásárhelyi várban örökségként reászállott házrészt. = GenFüz **1911.** 105—106.
Kemény Katalin: Erdélyi emlékírók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. [194—196: N. Sz. F.]
Szigeti József: Az írói tudatosság problémája N. Sz. F. memoriáléjában. = Sz. J.: A mű és kora. Bukarest **1970.** 274—323, 472.

NAPRAGI DEMETER
1559—1619

Szövegek

LEVELEZÉS

FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ: Egy adat a pozsonyi prépostság történetéhez. = TT **1879.** 811—813. [N. D. 1602-i levele.]
N. levele Károlyi Gáspárhoz. = SpL **1891.** 988—990.
LENGYEL ALFRÉD: Egy N.-levél 1611-ből. = GyőriSz **1936.** 201—203.

Irodalom

JENEI FERENC: N. D. győri püspök könyvtára. = GyőriSz **1936.** 25—28.
JENEI FERENC: Az utolsó magyar humanista főpap: N. D. = ItK **1965.** 137—151. — Klny. is.

NYÉKI VÖRÖS MÁTYÁS
1575—1654

Szövegek

PODHRADSZKY JÓZSEF: Historiai egyveleg. = ÚjMMúz **1856.** II. 82—85. [Ny. V. M. levele 1633-ból.]
TOLDY FERENC: Magyar történelmi adalékok 7. Ny. V. M. feljegyzései Mátyás királyról. = ÚjMMúz **1860.** II. 401—402.
RÓMER [FLÓRIS]: Ny. V. M. a Boldogságos Szűzhezi énekei. = GyőriTRégFüz **1861.** 65—70.
Régi magyar költők tára. XVII. század. 2. köt. Bp. **1962.** [91—224, 400—506: Ny. V. M. versei, levelei, Imádságoskönyve; könyvtára, könyvbejegyzései. Kiad. Jenei Ferenc, Klaniczay Tibor. Kritikai kiadás.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

KŐMIVES NÁNDOR KOLOS: Ny. V. M. élete és munkái. Csorna **1918.** IV, 88 l.
Ism.: *Lendvai Zoltán*, MKult 1918. II. 467—469. — *Császár Ernő*, It 1921. 44—45. — *Harsányi István*, ItK 1921. 268—269.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

FÜLÖP ENDRE: Ny. V. M. tizenhetedik századbeli költő. = Figy **1878.** V. 231—236.
IMRE LAJOS: Ny. V. M.-nak egyik énekéről = Figy **1883.** XIV. 151—158.
ERDÉLYI PÁL: Balassa versek-e? = ItK **1898.** 135—153. [Ny. V. M. szerzeményei.]
FRICK JÓZSEF: Pázmány Imádságos könyvének hét bűnbánó zsoltára. = .Kalazantinum **1908.** 4—5. sz. [Ny. V M.-é 6· zsoltár.]
HARSÁNYI ISTVÁN: Adatok Ny. V. M. műveinek bibliográfiájához. = MKsz **1927.** 142—146.
SZABADY BÉLA: Barokk költő Győrött a 17. században. = GyőriSz **1936.** 62—68.
HADROVICS, LADISLAUS: Eine ungarische und kroatische Variante der Visio Philiberti. = ArchEuropCentro-Orientalis **1937.** 317—324. — Klny. is. [A Tintinnabulum és a Siralom a halandóságról horvát fordításáról.]
JENEI FERENC: Ny. V. M. olasz nyelvű könyvbejegyzése. = GyőriSz **1937.** 181—182.
JENEI FERENC: Az első Balassi-kiadás történetéhez. = It **1951.** 343—346.
KLANICZAY TIBOR: A magyar barokk irodalom kialakulása. = ItK **1960.** 319—341, 443—446. — La naissance et le développement de la littérature baroque en Hongrie. = ALitt 1960. 131—190. — Klny. is., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 360—436. [Ny. V. M.-ról is.]
NGYAL ENDRE: A manierista Ny. V. M. = A ItK **1970.** 512—518.

OTROKOCSI FÓRIS FERENC
1648—1718

Szövegek

O. F. F.: Fenevad dühöngése Magyarországon a Jézus Krisztusról bizonyságot tevők ellen ... 1676. Ford. és kiad. *Herpay Gábor*. [Tahitótfalu **1927.**] 79 l.
O. F. F.: Furor bestiae contra testes Jesu Christi in Hungaria. 1676. Fenevad dühöngése Magyarországon a Jézus Krisztusról bizonyságtevők ellen. Ford. *Herpay Gábor*. Kiad. és bev. *Csikesz Sándor*. Bp. **1933.** VII, 79 l.
O. F. F. Hálaadó és könyörgő imádságai. Kolosvárat 1682. Kiad. és bev. *Bán Imre*. Budapest **1940.** 47 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 13.)

Irodalom

FALLENBÜCHL FERENC: O. F. F. élete és irodalmi működése. = MSion **1899.** 268—290, 361—383. — Klny. is.
MIKLÓS, ÖDÖN: De schrijver van A. van Poot's „Naauwkeurig verhaal." = Ne-

derlandsch Archief voor Kerkgeschiedenis. **1917.**

Bán Imre: O. F. F. házassági tragédiája. = Egyht **1943.** 229—232.

Szimonidesz Lajos: Mit kapott Fekete István dunántúli evangélikus püspök és O. F. F. áttéréséért? = Egyht **1943.** 387—388.

Bán Imre: Ismeretlen adatok O. F. F. életéhez. = A.Hist.Litt.Hung.A.Univ. Szeg. **1969.** 111—115. — Klny.: It.Dolg. 62.

PÁLHÁZI GÖNCZ MIKLÓS

?—1619

Irodalom

Payr Sándor: A Concordia könyv legrégibb magyar fordítása. = EvEgyhIsk **1897.** 332—335.

P. G. M. prédikátor levele Vitéz Imréhez. = ItK **1905.** 375—376.

Gálos Rezső: Egy kis szénvázlat P. G. M.-ról. — GyőriSz **1943.** 157—165.

PÁPAI PÁRIZ FERENC

1649—1716

Szövegek

P. P. F.: (Életnek könyve.) Erdélyi féniks, Tótfalusi Kis Miklós, avagy — — versei. Kiad. *Bod Péter.* Nagyenyed **1767.** [54] l.

Koncz József: P. P. F. naplója. 1649—1691. = ItK **1892.** 388—398, 499—515.

Dézsi Lajos: Halotti emlékvers Bethlen Elek fölött és Tótfalusi Kis Miklós ismeretlen műve 1697-ből. = ItK **1895.** 334—358. [Az emlékvers P. P. F. műve: lásd Dézsi Lajos: P. P. verses oratioja. = ItK 1898. 377.]

Dézsi Lajos: Adatok P. P. F. életéhez. = ItK **1899.** 303—324, 453—466. [Levelek, iratok.]

Török István: P. P. F. följegyzései. = MNyr **1900.** 363—366.

P. P. F.: Romlott fal felépítése. Kiad. *Thury Etele.* = M.Prot.Egyht.Adattár **1906.** V. 129—181.

Kozocsa Sándor: P. P. F. levele. = ItK 1930. 96—97.

[Pataki Jenő] (p. j.): P. P. F. mint nevelő. Levelei gr. Teleki Pálhoz. = OrvSz (Cluj) **1934.** 154—156.

Szíj Rezső: Misztótfalusi Kis Miklós. Függelék: P. P. F.: Életnek könyve. [Pápa] **1937.** 94 l.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Dézsi Lajos: Magyar író és könyvnyomtató a XVII. században. I. Misztótfalusi Kis Miklós 1650—1702. II. P. P. F. 1649—1716. Bp. **1899.** 332 l. (M. T. Életr. 33.) [209—332: P. P. F.]

Ism.: *E—r*, MKsz 1899. 190—192. — *Sz. F.*, ProtSz 1899. 290—293. — *Császár Elemér*, EPhK 1900. 37—42. — *V. J.*, Száz 1900. 649—651. — *Paikoss Endre*, SpRefL 1901. 14—15 sz.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Kemény József: P. P. F. életéhez. = ÚjMMúz **1860.** II. 393—397., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 251—254.

Csapodi István: P. P. F. orvosi nyelve. = MNyr **1882.** 375—378, 423—425, 472—473, 573—576; 1883. 42—45, 84—87, 126—128, 175—177, 221—226; 1884. 30—31.

Deák Farkas: Az első magyar címertan. = Turul **1883.** 105—111. [P. P. F.: Ars Heraldica-járól.]

Thaly Kálmán: A lőcsei nyomda történetéhez s a P. P. F. életéhez adalék 1709-ből. = Száz **1884.** 903—904.

J. Kemény Lajos: P. P. ritkább szavai. MNyr **1889.** 138.

Steuer János: P. P. székely szavai. MNyr **1889.** 370.

Thaly Kálmán: Három irodalomtörténeti adalék a Rákóczi-korból. = Száz **1894.** 904—907. [Rákóczi Ferenc és P. P. F.]

Makkai Domokos: P. P. F. életrajza. = Az Alsófehérmegyei Tört. Régészeti és Természettudományi Társulat Évk. **1895.** VII. 2—20.

Thaly Kálmán: Még valami P. P.-ról. = Száz **1895.** 178.

Makkai Domokos: P. P. F. fiai élete és irodalmi működésük. = Az Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Társulat Évk. **1896.** VIII. 18—30. [Folytatása az 1895-ös évkönyvben közölt életrajznak.]

[Dézsi Lajos] D.: P. P. anekdoták. = ItK **1901.** 251—253.

Simai Ödön: P. P. szótára a NySz.-ban. = MNyr **1902.** 29—30.

Melich János: P. P. F. székely szavai. = MNy **1907.** 116—121.

Lukinich Imre: P. P. F. életéhez. = ItK **1912.** 121.

(Kemenes Pál): P. P. székely szavairól. = MNy **1917.** 296.

Egy ismeretlen magyar egyháztörténelmi munka. = DtProtL **1918.** 84. [Poot Ádám

amsterdami orvos 1701—1711-ben lefordította P. P. F. Rudus redivivum-át.]

Bartók Imre: P. P. F. szemgyógyító módszerei. = Therapia **1932.** 140—141.

Csűry Bálint: P. P. F. Faust-anekdotája. = ErdMúz **1932.** 233—234.

Csűry Bálint: Egy nevezetes régi erdélyi könyv. P. P. F. szótára. = Ptűz **1932.** 136—137.

Csűry Bálint: P. P. szótárának két francia forrása. = NyK **1931/34.** 229—242.

Lőrincz Zoltán: Viaţa şi activitatea medicului şi scriitorului maghiar-ardelean P. P. Francisc. [Cluj **1934.**] 32 l.

Parádi Ferenc: P. P. F. orvosi értékéről. = Az Erdélyi Múzeum Egyesület XII. vándorgyűlésének Emlékkönyve **1934.** 151—156.

[Pataki Jenő] P. J.: „Pilula Rufi" id. P. P. F. instructiójában. = OrvSz (Cluj) **1934.** 21.

Parádi Ferenc: Régi magyar gyógymódok. P. P. F. orvosi jelentősége. = TermtudK **1935.** 58—65. — Klny. is.

Csűry Bálint: P. P. korabeli titkosírás a néphagyományban. = MNy **1936.** 261—262.

Csűry Bálint: P. P. F. ismeretlen glosszái. = MNy **1937.** 177—179.

Kótay Pál: A magyar orvosi irodalom bölcsőjénél. P. P. F. = ErdHel **1939.** 89—97.

Scheiber Sándor: P. P. Dictionariuma címképének forrása. = MKsz **1946.** 106—107. — Klny. is.

Esze Tamás: A béke barátja. = Az Út **1951.** 35. sz.

Kótay Pál: P. P. F. orvosdoktori értekezése. (Basel 1674.) = CommBHMedH 4. sz. **1956.** 62—83., 7 t.

Kótay Pál: A „Pax corporis". = CommBHMedH 8—9. sz. **1958.** 5—23.

Szabó T. Attila: A P. P. szótár-kiadások magyar szókincsének román eredetű kölcsönszóanyaga. = StudUnivB—B.Ser. phil. **1960.** 15—28., és Sz. T. A.: Anyanyelvünk életéből. Bukarest 1970. 196—211.

Gergely Pál: P. P.-album a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában. = MTud **1961.** 128—132. — Klny.: A MTA Kvtárának kiadványai 21. [A fiáé volt, de szó van az apáról is.]

Halmai János: P. P. F. gyógynövényei. = Gyógyszerészet **1961.** 263—266. — Klny. is.

Vita Zsigmond: P. P. F. „Pax Corporis"-ának különböző kiadásai. = CommBHMedH **1962.** 25. sz. 147—161.

Ivánkievicz Dénes: A Pax corporis fogászati vonatkozásai. = Fogorvosi Szemle **1963.** 340—343.

Kótay Pál: P. P. F. drezdai útja (1672). = CommBHMedH **1965.** 37. sz. 9—29. — Die Dresdner Reise des F. P. P. im Jahre 1672. Uo. 31—56.

Borsi Darázs József: P. P. F. halála 250. évfordulójára. = OrvHetilap **1966.** 1902—1903.

Mózes András: P. P. F. (1649—1716.) = RefSz **1967.** 45—51.

Marian, V.—Józsa, J.: Plenitudo vacui a lui P. P. F. = StudUnivB—B.Ser.mat.-phys. **1968.** 129—137.

Tarnai Andor: Pax aulae. = ItK **1968.** 273—283.

Vita Zsigmond: Egy orvos a test és lélek békéjét keresi. = V. Zs.: Tudománnyal és cselekedettel. Tanulmányok. Bukarest **1968.** 123—147, 292—293.

Oláh Andor: P. P. F., a magyar Hippokratész (1649—1716). = CommBHMedH **1969.** 50. sz. 87—106.

PATHAI ISTVÁN

1555—1632 k.

Szövegek

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

[Fabó András] Garády: P. I. veszprémi helv. hitv. lelkész- és dunántúli superintendensnek Klaszekovics István sz.-miklósi ág.hitv. lelkész- és superintendenshez Veszprémből 1616-iki nov. 10-dikén írt levele. = ProtEgyhIskL **1859.** 714—718.

Fabó András: Magyar és erdélyországi mind a két vallású evangélikusok okmánytára. Pest **1869.** 328 l. [P. I. leveleinek kiadásával.]

[Fabó András] Garády: P. I. levele Kanizsai Pálfi Jánoshoz. = ProtEgyhIskL **1872.** 1071—1072.

[Fabó András] Garády: P. I. levele Kanizsai Pálfi Jánoshoz. Veszprém jún. 10. 1621. = ProtEgyhIskL **1873.** 185—186.

[Fabó András] Garády: P. I. levele Kanizsai Pálfi Jánoshoz; Veszprém jún. 20. 1621. = ProtEgyhIskL **1873.** 1011.

Erdélyi Pál: Papavató ének a XVII. század első feléből. = ErdMúz **1901.** 177—180.

Török István: Ének, papok felavatására, a XVII. század első feléből. = ErdMúz **1901.** 118—122.

Thury Etele: P. I., Kanizsai Pálfi János, Alvinczi Péter, Csatári György, Samarjai János, Csene Péter, és Pecselyi Király Imre reform. papok levelei 1620—1636. = M.Prot.Egyht.Adattár **1904.** III. 40—81.

Thury Etele: P. I. és Kanizsai Pálfi János levelezése. = M.Prot.Egyht.Adattár **1905.** IV. 49—92.

Irodalom

Eötvös Lajos: Adatok P. I. superintendens életéhez. = MProtEgyhIskFigy **1871.** 182—189.

P. I. református superintendens, Zwonarits Mihály ág. hitv. evangélikus lelkész s Klazekovith István ág. hitv. ev. szuperint. vitázó levelei az úr vacsorája ügyében s általában a két felekezet közötti akkori viszályok felett. (1616—1617.) = MProtEgyhIskFigy **1878.** 419—431.

Mokos Gyula: A veszprémi püspök és egyháza 1614-ben. = ProtEgyIskL **1891.** 577—580.

Thury Etele: P. I. úgy szökött-e el a Dunántúlról? = ProtEgyhIskL **1891.** 1073—1075. [Mokos Gyula hozzászólása: Uo. 1893. 577. — Thury Etele válaszai: Uo. 1893. 734, 1073.]

Havrán Dániel: Adalékok a régi magyar irodalomhoz. 2. Jegyzet a RMK I. kötetének 557. számához. = MKsz **1901.** 69—70.

[Szilády Áron] Sz.: Ének, papok felavatására, a XVII. század első feléből. = ItK **1901.** 223—225.

Thury Etele: P. I. Belényesbe menetelének oka és ideje. = ProtSz **1903.** 361—366.

Zoványi Jenő: P. I. halálának éve. = ItK **1941.** 287—288.

Kathona Géza: P. I. püspök és Zichy Péter kapitány. = RefEgyh **1963.** 47—48.

Herepei János: P. I. halálának ideje. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.) 322—325.

PÁZMÁNY PÉTER

1570—1637

Szövegek

KIADÁSOK

Gyöngyök P. P. összes műveiből. Kiad. és bev. *Vargyas Endre.* Győr **1867.** LII, 398 l. — 2. kiad. 1885. XXXIX, 374 l. — 3. kiad. 1896. XVI, 350 l.

Ism.: *X.*, MSion 1897. 444. — *B. J.*, MKr 1898. 8. sz.

Anecdotorum Petri cardinalis P. specimina duo ... Rec. et praef. *Adalbertus Breznay.* = KatTheolFolyóirat **1885.** 1—58. — Klny. is.

P. válogatott egyházi beszédei. Bev. és szótárral kiad. *Bellaagh Aladár.* Bp. **1889.** XX, 204 l. (Jeles írók iskolai tára 36.)

Ism.: *F. C.*, MSion 1889. 933—934. — *Kováts S. János*, EPhK 1890. 45—49. — *Kalmár Elek*, NyK 1893. 468—473.

P. Kalauzának I. és II. könyve. Bev. és szótárral kiad. *Bellaagh Aladár.* Bp. **1893.** 172 l. (Jeles írók iskolai tára 42.)

Ism.: *Kalmár Elek*, NyK 1893. 468—473. — *Maurer Mihály*, OrszKözépisk-TanáregyKözl 1893. 546—548.

P. P. összes munkái. A budapesti kir. m. Tudomány-egyetem megbízásából egybegyűjti és kiad. ugyanazon egyetem Hittudományi Kara. Magyar sorozat. 1—7. köt. Bp. **1894**—1905.

Tartalma: 1. köt. Bp. 1894. XVIII, 588 l. 1—199: Felelet az Magyari István sárvári praedicatornak az Ország romlása okairul írt könyvére. Kiad. *Rapaics Rajmond.* 201—377: Kempis Tamásnak Christus követésérül négy könyvei. Kiad. *Kisfaludy Árpád Béla.* 379—588: Az mostan támatt új tudományok hamisságának tíz nyilván-való bizonysága és rövid intés a török birodalomrul és vallásrul. Kiad. *Rapaics Rajmond.*

Ism.: *Guzsnevitz Vilmos*, MSion 1894. 140—145. — *Dedek-Crescens Lajos*, Száz 1895. 358—365. — *Kalmár Elek*, NyK 1895. 356—359. — *Pintér Kálmán*, KatSz 1895. 478—485. — MSz 1895. 5. sz. 60.

2. köt. Bp. 1895. XII, 802 l. 1—267: Imádságos könyv. Kiad. *Breznay Béla.* 269—314: Rövid tanúság mint ismerhesse meg akármely együgyü ember is az igaz hitet. Kiad. *Breznay Béla.* 315—502: Keresztyéni felelet a megdücsöült szentek tiszteletirül, értünk való könyörgésükrül és segítségül hívásokrul. Kiad. *Kisfaludy Árpád Béla.* 503—620: Egy keresztyén predikátortul S. T. D. P. P. az kassai tanítóhoz, Alvinczi Péter uramhoz íratott öt szép levél. Kiad. *Rapaics Rajmond.* 621—691: Alvinczi Péternek sok tétovázó kerengésekkel és cégéres gyalázatokkal felhalmozott feleletinek rövid és keresztyéni szelídséggel való megrostálása. Kiad. *Rapaics Rajmond.* 693—776: Az nagy Calvinus Jánosnak Hiszek-egy-Istene. Kiad. *Rapaics Rajmond.* 776—801: Posonban lött praedikatio. Kiad. *Rapaics Rajmond.*

Ism.: *X. Y.*, MSion 1896. 470—471. — *d.*, BpSz 1897. 89. köt. 324—327. [*Balassa József*] *B. J.*, MKr 1898. 18. sz. — *Bodnár Gáspár*, PolHetiSz 1898. 9. sz. — *Kalmár Elek*, MNyr 1898. 270—273. — *Pintér Kálmán*, KatSz 1898. 504—511. — *T. Pelikán Krizsó*, KatHitvFolyóirat 1898. 190. — *Mikros*, HittudFolyóirat 1900. 288—291.

3—4. köt. Hodoegus. Igazságra vezérlő kalauz. Kiad. *Kiss Ignác.* 1—2. köt. Bp. 1897—1898. VII, 759; 799 l.

Ism.: *Bodnár Gáspár*, PolHetiSz 1898. 9. sz. — *Guzsnevitz Vilmos*, MSion 1898. 138—140, 853—855. — *Kalmár Elek*, MNyr 1898. 504—511; 1899. 853—855. — *T. Pelikán Krizsó*, KatHitvFolyóirat 1899. 190. — *Cenner Lajos:* HittudFolyóirat 1900. 291—293.

5. köt. Bp. 1900. 823 l. 1—25: Csepregi mesterség, az-az Haffenreffernek magyarra fordított könyve eleiben függesztett leveleknek cégéres cigánysági és orca-szégyenítő hazugsági. Kiad. *Rapaics Rajmond.* 27—45: A calvinista predikátorok igyenes erkölcsű tekélletlenségének tüköre. Kiad. *Rapaics Rajmond.* 47—114: Az igazságnak győzedelme. Kiad. *Rapaics Rajmond.* 115—249: Csepregi szégyenvallás, az-az rövid felelet, melyben a csepregi hívságoknak kőszegi toldalékit verőfényre hozza P. P. Kiad. *Rapaics Rajmond.* 251—302: Rövid felelet két calvinista könyvecskére, mellyeknek eggyike okát adgya, miért nem felelnek az calvinista predikátorok a Kalauzra, másika Itinerarium catholicumnak neveztetik. Kiad. *Székely István*, 303—342: Bizonyos okok, mellyek erejétül viseltetvén sok fő ember, mind ennek előtte, mind e napokban-is az új-vallások tőréből kifeslett és az római ecclesiának kebelébe szállott. Kiad. *Kiss János.* 343—469: A sz. írásrul és az anyaszentegyházrul két rövid könyvecskék. Kiad. *Demkó György.* 371—823: A setét hajnal-csillag után bujdosó luteristák vezetője, mely útban igazíttya a vittembergai académiának Fridericus Balduinus által kibocsátott feleletit a Kalauzra. Kiad. *Kiss János.*

Ism.: *Guzsnevitz Vilmos*, MSion 1901. 780—782. — *Lakatos Vince*, KatSz 1902. 86—89.

6—7. köt. A római anyaszentegyház szokásából, minden vasárnapokra és egynehány innepekre rendelt evangeliomokrul predikációk, mellyeket élő nyelvének tanítása után írásba foglalt cardinal P. P. Kiad. és bev. *Kanyurszky György.* 1—2. köt. Bp. 1903—1905. XIV, 821; 808 l.

Ism.: *Lakatos Vince*, KatSz 1903. 887—890; 1905. 935—936. — *V.*, MSion 1903. 471—474. — *Erdélyi Károly*, Havi Közlöny 1904. 882—889.

PÁZMÁNY, PETRI CARDINALIS opera omnia. Ed. per Senatum Academicum Regiae Scientiarum Universitatis Budapestiensis recensionem accurante Collegio Professorum Theologiae in eadem Universitate. Series Latina. Tom. 1—6. Bp. **1894**—1904.

Tom. 1. Dialectica. Rec. *Stephanus Bognár.* Bp. 1894. XXII, 688 l.

Ism.: — *i* —, KatSz 1894. 490—492. — *Kiss János*, BölcsFolyóirat 1894. 549—554. — *Dedek-Crescens Lajos*, Száz 1895. 358—365.

Tom. 2. Physica. Rec. *Stephanus Bognár.* Bp. 1895. XI, 614 l.

Ism.: *Anhäupel György*, MSion 1895. 628—632. — *i* —, KatSz 1895. 676—677.

Tom. 3. Tractatus in libros Aristotelis de coelo, de generatione et corruptione atque in libros meteororum. Rec. *Stephanus Bognár.* Bp. 1897. VIII, 556 l.

Ism.: —*i*, KatSz 1897. 989—991. — *Kiss János*, BölcsFolyóirat 1900. 273—276.

Tom. 4—6. Theologia scholastica. Tom. 1—3. Rec. *Adalbertus Breznay, Desiderus Bita.* Bp. 1899 — 1901 — 1904. XV, 815; 808; 714 l.

Ism.: *Andor György*, MSion 1899. 927—931. — *Baumgarten M.*, Rundschau für kath. Deutschland 1900. 9. sz. — *Kis János*, HittudFolyóirat 1900. 294—296. — *Zubniczky Aladár*, KatSz 1900. 85—88; 1903. 389—391; 1905. 309—311. — *Dr.*, MSion 1902. 713—714.

KEMPIS: Krisztus követéséről. Ford. P. P. Bev. és szótárral kiad. *Bellaagh Aladár.* Bp. [**1900.**] XX, 275 l. (MK)

Ism.: *Teveli (Maurer) Mihály*, EPhK 1900. 748—750.

P. P. munkáiból. Kiad. és bev. *Fraknói Vilmos.* Bp. **1904.** 346 l. (Magyar remekírók)

P. P. válogatott munkái. Kiad. és bev. *Bellaagh Aladár.* Bp. **1906.** XXX, 302 l., 10 t. (Remekírók képes könyvtára.)

P. P. prédikációi. Kiad. *Petró József.* 1—3. köt. Eger **1931**—1933. 306, 302, 350 l.

Ism.: [*Nógrádi Zoltán*] *N. Z.*, MKult 1931. II. 474. — [*Papp Zoltán*] *(P. Z.)*, EPhK 1931. 121. — *Tóth Tihamér*, KatSz 1931. 843—844; 1933. 393. — *Kühár Flóris*, PannonhSz 1932. 74—75. — *Nagy Miklós*, MKult 1932. II. 390. — *Biró Bertalan*, MKult 1933. 394—395. — — *rf.*, PannonhSz 1933. 53.

P. világa. Kiad. és bev. *Brisits Frigyes.* Bp. [**1933.**] 184 l. [MIR 20.]

Ism.: *Cz. P.*, Diár 1933. 20. — *Kocsis Lénárd*, PannonhSz 1933. 57.

P. P. ismeretlen magyar könyve. Okok, nem okok. Pozsony 1631. Hasonmásban kiad. és utószó: *Stripsky Hiador.* Bp. **1937.** 23, [3],15, [2] l.

Ism.: [*Alszeghy Zsolt*] *A. Zs.*, It 1938. 29—30. — *Varjas Béla*, MKsz 1938. 174—177.

P. P. remekei. Kiad. és bev. *Sík Sándor.* Bp. [**1944.**] 352 l. (M.Száz. 3.)

LACKO, MICHAEL: Memorandum Ostrihomského arcibiskupa Kardinála Petra Pázmányho. Memoriale Strigoniensis Petri

cardinalis P. ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide de modo iuvandi religionem catholicam in Hungaria anno 1622. = Most **1956.** 83—93.

P. P. válogatott írásai. Kiad. *Rónay György.* [Utószó: *Klaniczay Tibor.*] Bp. **1957.** [!] 321 l. [Az impresszum a megjelenés évéül 1958 helyett tévesen az 1957-et tartalmazza.]

Ism.: *Holl Béla,* Vig 1958. 567—569. — *Komlovszki Tibor,* ItK 1960. 404.

P. P. lelkisége. [Szemelvények P. P. összes munkái sorozatából.] Kiad. *Őry Miklós.* Klagenfurt **1964.** 111 l. [Prohászka Ottokár, Sík Sándor stb. tanulmányaival.]

LEVELEZÉS

P., Petrus: Epistolae quae haberi poterant ... ad pontifices, imperatores, reges, principes, cardinales, aliosque illustres aevi sui viros datae et vicissim ab illis acceptae. Collegit et ed. *Jac[obus] Ferd[inandus] Miller.* Tom. 1—2. Budae **1822.** XXVIII, 250, 280 l.

Ötvös [Ágoston]: Történeti emlékezetű eredeti levelek. 2. P. P. bíbornok, Magyarország prímása és esztergomi érsek levele I. Rákóczy György erdélyi fejedelemhez. 1634. = Haz **1858.** 487—488.

Ötvös Ágoston: P. P. és I. Rákóczy György kiadatlan levelei. = Haz **1860.** 177—183, 469—478.

Ráth Károly: Ősrégi levelek. = GyőriT-RégFüz **1861.** 160—171. [1618—1627-ből 6 levél P. P.-től.]

Danko, Joseph: Eine Reliquie P. Pázmany's ... vom J. 1616—1637. = Österreichische Vierteljahrschrift für katholische Theologie **1868.** 39—42. [P. P. levele Ferdinándhoz.]

Szilágyi Sándor: Rákóczy és P. Kiad. és bev. — —. Pest **1870.** VIII, 244 l. [Levelek, okmányok.]

[Fraknói] Frankl Vilmos: P. P. első ismert magyar levele. = ÚjMSion **1872.** 556—557.

P. P. levelezése. Codex epistolaris Petri P. Card. Kiad. és bev. *[Fraknói] Frankl Vilmos.* Bp. **1873.** XXV, 461 l. (MHHD 19.)

Ism.: ÚjMSion 1874. 395.

Beke Antal: P., Lippay és Eszterházi levelezése I. Rákóczy Györggyel. = TT **1881.** 641—674; 1882. 134—148, 279—325. — Klny. is.

Fraknói Vilmos: P. P. egy ismeretlen levele Bethlen Gáborhoz. = MKsz **1882.** 351—356.

Bunyitay Vince: P. P. első levele. = Száz **1887.** 75—76.

Geöcze István: Esterházy Miklós és P. P. levélváltása. = HK **1894.** 127—131.

P. P. bíbornok ... összegyűjtött levelei. 1—2. köt. Kiad. és bev. *Hanuy Ferenc.* Bp. **1910**—1911. XLIV, 804 l., 10 t; XVI, 790 l., 9 t.

Ism.: *Lukcsics József,* Religio 1910. 25. sz. — *Zubriczky Aladár,* KatSz 1910. 668—672; 1911. 778—780. — *Dudek,* Religio 1911. 513—515. — *Tauber Sándor,* HittudFolyóirat 1911. 816—819. — *Thury Etele,* ProtSz 1911. 502—511; 1912. 35—41.

Szabady Béla: P. P. kiadatlan levele Draskovich György váci püspökhöz. = GyőriSz **1930.** 88—89.

Tóth László: P. P. ismeretlen levele a magyar pálosok reformja ügyében. = MKsz **1930.** 106—112. — Klny. is.

P. P.: Epistolae ineditae. Harminckilenc kiadatlan Pázmány-levél. Kiad. *Galla Ferenc.* Vác **1936.** 116, 97 l. (Olaszországi magyar oklevéltár.)

Ism.: *Félegyházi József,* KatSz 1937. 47.

Galla Ferenc: Újabb kiadatlan P. levelek. = Regn **1942/43.** 305—321. — Klny. is.

Iványi Béla: P. P. kiadatlan levelei. Körmend **1943.** 47 l. (Körmendi füzetek 3.)

Ism.: *[Csery-Clauser Mihály] Cs. C. M.,* It 1944. 69—70.

Kovács Sándor Iván—Kulcsár Péter: Régi magyar írók és prédikátorok kiadatlan levelei. = A.Hist.Litt.Hung. A.Univ. Szeg. **1967.** VII. 49—51. — Klny.: It. Dolg. 48. [P. P.-től is 2 levél.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

[Fraknói] Frankl Vilmos: P. P. és kora. 1—3. köt. Pest **1868**—1872. IX, 632; 455; 394 l.

Ism.: *Pauler Gyula,* Száz 1868. 433—440. — MSion 1868. 318—319, 392—398; 1869. 793.

Fraknói Vilmos: P. P. 1570—1637. Bp. **1886.** 344 l., 26 t. (M.T.Életr. 5.)

Ism.: *Acsády Ignác,* UngRevue 1886. 467—471. — *Pulszky Ágost,* BpSz 1886. 48. köt. 161—184, 339—375.

Pulszky Ágost: P. P. Bp. **1887.** 101 l. (OK 587.)

Schwicker, Johann Heinrich: P. P., Cardinal, Erzbischof, und Primas von Ungarn und seine Zeit. Köln **1888.** 98 l.

Ism.: Historischpolitische Blätter 1888. 947—951.

Sík Sándor: P., az ember és az író. Bp. **1939.** 449 l.

Ism.: *Fábián István*, Napk 1939. II. 158—161. — *Halász Gábor*, ProtSz 1939. 582—583. — *R. R.*, PannonhSz 1939. 381—383. — *Rónay György*, Vig 1939. 602—603. — *Tamás Andor*, Élet 1939. I. 1030. — *Vadkerti Béla*, MKult 1939. II. 140—141. — *Gálos Rezső*, BpSz 1940. 256. köt. 86—91. — *Jancsó Elemér*, Ptűz 1940. 203—206. — *—ss*, It 1940. 25—26.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

Debreczeni Bárány Ágoston: P. P. képe. = FelsőMoMin **1826.** 521—528.

Greguss Ágost: P. P. = PN **1854.** 1243. sz. 3., és G. Á.: Írói arcképek. Bp. [1934]. 150—158. [MIR 30.]

Jánossy János: P. P. Tanulmánykísérlet. Bp. **1883.** IV, 66 l.

[Bellaagh Aladár] —h —r.: P. P. = Figy **1887.** XXII. 1—23, 111—133, 185—196, 241—252, 357—367; XXIII. 61—73.

Huttkay Lipót: P. P. magyar irodalmi szempontból. Eger **1897.** 49, 3 l.

Ism.: *Gyulai Ágost*, MKr 1898. 16 sz.

Bán József: P. P. emlékezete. = A kolozsvári kat. főgimn. ért. **1901/02.** 9—16.

Vass Bertalan: P. P. = V. B.: Emlékbeszédek. Bp. **1902.** 108—155.

Bangha Béla: Panaszi P. P., bíboros, esztergomi érsek. = B. B.: Jellemrajzok a katholikus egyház életéből. Kalocsa **1909.** [484—533: P. P.-ről.] — Ua. Bp. 1914. 4. köt. 5—53.

Pethő Sándor: P. P. = Élet **1911.** 1282—1287., és P. S.: Sorsok. Bp. [1914]. 57—63.

Dudek János: P. P. fejlődése. Bp. **1913.** 15 l.

Ism.: *Cz.*, KatSz 1913. 586—587. — It 1913. 225.

Novák Lajos: P. P. 1570—1637. Bp. **1915.** 46 l.

Brisits Frigyes: P. P. és a magyar irodalom 1920-ban. = KatÉ **1920.** 238.

Kádár Lehel: P. P. = ÚjMSz **1920.** II. 374—377.

Kosztolányi Dezső: A magyar próza atyja. = Nyug **1920.** II. 911—917., és K. D.: Lenni vagy nem lenni. Bp. 1940. 49—61.

Laczkó Géza: Cardinalis P. = Nyug. **1920.** II. 905—910.

Prohászka Ottokár: Beszéd P. P. születésének 350. évfordulóján. = Religio **1920.** 1—6., és P. O.: Összegyűjtött munkái. 12. köt. Bp. 1927. 303—308.

Sziklay János: P. P. magyar lelke. = KatÉ **1920.** 228—230.

Várdai Béla: P. P. negyedfélszázad távlatából. = SztIAkÉrt **1920.** 169—171.

Berzeviczy Albert: Megemlékezés P. P.-ről és a Tudományegyetem 300 éves fennállásának ünnepéről. Beszéd az Akadémia 1935. okt. 7. összes ülésén. = BpSz **1935.** 239. köt. 129—132.

Brisits Frigyes: Cardinalis P. P. = KatSz **1935.** 583—584.

Gyulai Ágost: P. P. szelleme. = MPed **1935.** 113—116.

Kornis Gyula: P. személyisége. = BpSz **1935.** 239. köt. 133—161, 286—319. — Klny. is — Le tricentenaire de l'université royale hongroise Pierre P. de Budapest. Bp. 1936. 66—139. — Klny.: Paris 1937. 76 l., és A királyi P. P. Tudományegyetem alapítása 300 éves évfordulójának jubileumi Emlk.-e. Bp. 1936. 120—160; K. Gy.: A magyar politika hősei. Bp. 1940. 37—88.

Ism.: *Cavallier József*, Napk 1936. 260—262. — *Gyulai Ágost*, MPed 1936. 33—36. — *Kardeván Károly*, OrszKözépiskTanáregyKözl 1935/36. 203—204. — *Mátrai László*, Ath 1936. 92—93. — *Sándor István*, KatSz 1936. 529. — [*Várdai Béla*] *V. B.*, It 1936. 36. — PannonhSz 1936. 219. — UngJb 1937. 66—67.

Kornis, Jules: Le cardinal P., homme de Dieu, homme d'Etat, homme de lettres. = NRH **1935.** II. 259—269. — Klny. is.

Pfeiffer Miklós: P. P. = MMin **1935.** 3. sz. 65—72.

Reischel Artúr: P. P. cardinalis. = Erdélyi csillagok. Kolozsvár **1935.** 41—56.

Gyenis András: P. P. egyénisége és fejlődése. = ÚjKor **1936.** 2. sz. 27—28.

Rónay György: P. P. = Theologia **1936.** 258—269.

Alszeghy Zsolt: P. P. = MKult **1937.** I. 227—229.

Alszeghy Zsolt: P., az író. = SztIAkÉrt **1937.** 6—18. — Klny. is.

Bangha Béla: P. P., a jezsuita. = MKult **1937.** II. 331—334., és B. B.: Összegyűjtött munkái. 6. köt. Bp. 1941. 291—301.

Bátori József: A mai P. = A bp.-i kegyestanítórendi főgimn. ért. **1936/37.** 17—20.

Császár Károly: P. = Ptűz **1937.** 135—136.

Koppány István: P. a háromszázéves „halott" és mindig élő. = Napk **1937.** 238—241.

Kovács László: P. = ErdHel **1937.** 241—244.

Il cardinale Pietro P. = Civiltà cattolica. **1937.** 506—517.

Curry, Peter: God's Hammer in Hungary. P. P., Priest and Propagandist. = Irish Ecclesiastical Record **1938.** 504—522.

Vámossy Zoltán: Emlékezés P. P.-ről. = Napk **1938.** II. 289—295. — Klny. is.

[Csery-] Clauser Mihály: P. P. = Száz jezsuita arcél. 2. köt. Bp. **1941.** 13—35.
Frideczky József: P. P. = Jezsuita Történeti Évk. **1941.** 231—304. Klny.: Publicationes ad historiam S. J. in Hungaria illustrandam. Lucubrationes 24.
Meszlényi Antal: P. P. (1570—1637). = M. A.: Magyar sorsunk őrei Mohácstól Trianonig. Bp. **1942.** 46—70.
Szentiványi Róbert: P. és Prohászka. = Sz. R.: Történelmi dolgozatok. Szeged **1946.** 72—112.
Reményi József: Il cardinale P. P. (1570—1637). = Corvina (Firenze) **1955.** 13—18.
Klaniczay Tibor: P. P. = P. P. válogatott írásai. Bp. **1957.** [Utószóként.], és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 340—360.
Gerézd László: P. P. és a magyar irodalom. = Vil **1963.** 1. sz. 41—44.
Várady Imre: P. a magyar próza történetében. = KatSz 1970. 310—314.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

Mednyánszky, Aloysius: Petri P. ... legatio Romana. Pestini **1830.** VI, 170 l.
Podhradszky József: P. P. esztergomi érseknek, Magyarország prímásának és a római közönséges anya-szentegyház cardinálisának élete. Saját munkáibul és ok-leveleibül leírta — —. Buda **1836.** VIII, 104 l., 2 t.
Ism.: *Horvát István,* TudGyűjt 1836. IV. 115—123.
Gyurikovits György: P. P. kardinál és esztergomi érsek élete leírására való pótlás. = TudGyűjt **1837.** V. 45—56.
Komáromy Ferenc: P. P. (Életrajzi vázlat.) = CsalL **1853.** 557—567.
Szilágyi István: Adalék P. P. római követségéhez. = ÚjMMúz **1855.** I. 370—378.
Kankoffer, Ignaz: Peter P. Cardinal. Wien **1856.** 57 l. [29—57: dokumentumok.]
Knauz Nándor: P. P. sírja. = Religio **1859.** II. 185—189. — Klny. is.
[Fraknói] Frankl Vilmos: P. P. turóci préposttá neveztetése. = MSion **1864.** 582—595.
[Fraknói] Frankl Vilmos: P. P. életéből. = EgyhL **1869.** 6—16.
[Fraknói] Frankl Vilmos: P. P. spanyol évdíja. = MSion **1869.** 23—39.
[Fraknói] Frankl Vilmos: P. P. pénzügyi és gazdasági viszonyai. = MSion **1869.** 321—331, 401—410.
[Fraknói] Frankl Vilmos: P. P. diplomátiai küldetése Rómába (1632). = ÚjMSion **1871.** 721—736, 801—813, 881—895.
Fraknói Vilmos: P. P. esztergomi érsekké neveztetése. = ÚjMSion **1875.** 3—24.
Szilágyi Sándor: Rákóczy és P. = Sz. S.: Rajzok és tanulmányok. 1. köt. Bp. **1875.** 125—197. [A kettőjük levelezését, okmánytárt tartalmazó kötet kísérő tanulmánya.]
Hampel József: Pázmány-fémer. = ArchÉrt **1877.** 138—142. [Pázmány-emlékérmek bíbornoksága idejéből.]
Bartók István: P. P. Élet- és korrajz. Eger **1878.** 64 l. (Egri népkönyvtár 3.)
[Fraknói Vilmos] F. V.: P. P. = ÚjMSion **1880.** 438—441.
Ott Ádám: P. P. és a Pazmaneum. = Religio **1883.** II. 203—204.
Kőhalmi-Klimstein József: P. P. életrajza. Pozsony—Bp. **1884.** 24 l. (Magyar Helikon 41.)
Szlávik Mátyás: Képek P. és elleneinek polémiájából. = ProtSz **1893.** 80—102.
Karácsonyi János: P. P. atyafiságáról. = MSion **1897.** 948—953., és A Biharvármegyei és Nagyváradi Régészeti és Történelmi Egylet Évk.-e 1901/02. 31—38.
Áldásy Antal: P. P. élete. 1570—1637. Bp. [**1898**]. 67 l. (MK 63.)
Ism.: *Horváth Cyrill,* MKr 1898. 3. sz. 33—34.
Angyal Dávid: P. és a magyar liturgia. = MKr **1898.** 223—224.
Zsák J. Adolf: Ki térítette P. P.-t a katholikus vallásra? Nagyvárad **1901.** 28 l.
Ism.: *Naményi Lajos,* Száz 1901. 350—352. [Hozzászólások: Száz 1901. 560—561. — *T.*, Közművelődés 1902. 1—2. sz.]
Paulovics István: P. és Szenczi Molnár Albert. = ProtEgyhIskL **1902.** 120—122.
Poeck, Rudolfus: Petrus P., aquila Hungariae recatholisandae. Consideratio ecclesiastico-historica activitatis Pazmanianae et procellarum catholicismi in Hungaria. Nyitra **1902.** 22 l.
Payr Sándor: P. és Lamormain titkos tanácsa a nagyszombati egyetem megnyitó ünnepén. Dobronoki házfőnök leveles könyve nyomán. = ProtSz **1903.** 412—422.
Karácsonyi János: Panasz. = A Biharvármegyei és Nagyváradi Régészeti és Történelmi Egylet Évk.-e **1903/04.** 21—25., és Religio 1907. 395—397. [P. szülőfalujáról.]
Böszörményi Géza: P. táborának harca a calvini praedestinatio tana ellen. = DebrProtL **1907.** 308—309, 357—359, 375—377.
Karácsonyi János: P. P. ifjúsága és rokoni összeköttetései. = Religio **1907.** 21—22. sz.
P. Nyitrán. = Religio **1907.** 91—92, 108—110, 118—121.

Szirmai Erika: P. P. politikai pályája. Bp. **1912.** [4], 36, [4] l. (Tört.Értek.)
Ism.: It 1912. 539—540. — Száz 1913. 66.

Biró Vencel: Bethlen viszonya P.-nyal. = ErdMúz **1914.** 181—194.

Fraknói Vilmos: Nyílt levél a szerkesztőhöz. = BpSz **1917.** 172. köt. 476—477. [P. gyámja volt Zrínyi Miklósnak.]

Istók József: Mit tett P. a magyar kath. egyház érdekében? Igló **1918.** 116 l.

Leman, Auguste: La mission du cardinal P. = L. A.: Urbain VIII et la rivalité de la France et de la maison d'Autriche de 1631 à 1635. Paris **1920.** 146—165.

[Koltay-] Kastner Jenő: P. P. gráci évei. = KatSz **1935.** 9—17, 95—99. — Klny. is.

Lányi Ede: P. P. fejlődése. = EgyhL **1935.** 339—343; 1936. 5—8, 55—57.

Vayer Lajos: P. P. ikonográfiája. = Száz **1935.** 273—320. — Klny. is.
Ism.: *Görzsönyi Vargha Zoltán*, Száz 1935. 507—508. [V. L. megjegyzésével.]

Moór Elemér: Hont és P. = MNyr **1936.** 8—10, 88—91.

Petruch Antal: Jezsuita volt-e P. mint főpap? = EgyhL **1936.** 82—85.

Balanyi György: P. P. és a papnevelés. = Theologia **1937.** 31—39, 108—120.

[Csery-] Clauser Mihály: A patriota P. = Regn **1937.** 173—186.

Féja Géza: P. P. az ellenreformátor. = Írott Kő **1937.** 2. sz. 65—68.

Félegyházi József: Bécsi és római hatások a fejlődő P.-ra. = KatSz **1937.** 197—203.

Sík Sándor: P. Rómában. = Vig **1938.** 430—437.

Sík Sándor: P. és Erdély. = Vasárnap (Arad) **1940.** 47—51., és Jkor 1940. 19. sz. 5—6.

Villetti, Antonio: Pietro P. e la sua università. = Rassegna Danubiana **1942.** 102—103.

Iványi Béla: P. P. kilépése a Jézus-társaságból. Körmend **1943.** 24 l.

Őry Miklós: P. a szív főiskolján. = KatSz **1951.** 2—3. sz. 26—34.

Incze Gábor: Elhangzott-e valóban P. híres mondása? = RefEgy **1957.** 131—132.

Őry Miklós: A fiatal P. Lengyelországban. = KatSz **1963.** 206—218.

Őry Miklós: P. P. tanulmányi évei. Eisenstadt **1970.** 184 l.

Tóth László: P. P. Nápolyban. = KatSz **1970.** 328.

Világnézete, eszméi

Bita Dezső: Beszéd P. P. tudományos érdemeiről. = KatTheol Folyóirat **1885.** 141—170., és Religio 1885. 299—302. — Klny. is.

Töttössy, Nikolaus: P. P., als Theolog. Auf Grund des IV. Bandes der lateinischen Serie seiner Werke. = Jahrbuch für Philosophie und spekulative Theologie **1904.** 337—346.

Patay József: P. P. felfogása Mohammedről, az Izlám terjedéséről. = Kalazantinum **1907/08.** 6, 8. sz.

Patay József: P. P. egyetemes történelmi felfogása. Kolozsvár **1909.** 126 l.

Dudek János: Bevezető P. „Theologia Scholastica"-jába. = D. J.: Dogmatikai olvasmányok. Bp. **1914.** 306—324.

Hadzsega Gyula: P. az orthodoxokról. = Religio **1915.** 527—531.

Timon Ákos: P. P. a jog és igazság védelmében. Bp. **1921.** 41 l.
Ism.: *Sz. E.*, It 1922. 109.

Bangha Béla: P. szelleme s a katolikus irodalom. = MKult **1923.** 321—326., és B. B.: Összegyűjtött munkái. 10. köt. Bp. 1941. 345—353.

Petró József: P. P. teológiája. Bp. **1932.** 20 l. (SztIA Hittudományi Bölcseleti Osztályának Felolvasásai. II. 7.)

Balanyi György: P. P. népszövetségi tervezete. = KatSz **1933.** I. 256—268. — Klny. is.

Egyed István: P. nemzeti politikája. = MKult **1935.** II. 209—213.

[Ijjas Antal] I. A.: P., a kultúrpolitikus. = MKult **1935.** I. 456—458.

Patai Pál: P. és a kálvinizmus. = MKálvinizmus **1936.** 177—199.

Félegyházi József: P. bölcselete. Bp. **1937.** 229 l. (Palaestra Calasanctiana 19.)
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, ItK 1938. 86—88. — *Vanyó Tihamér*, PannonhSz 1938. 288. — *Zemplén György*, KatSz 1938. 363—364.

Gerencsér István: A filozófus P. Bp. **1937.** 135 l. (Dolgozatok a Kir. M. P. P. Tudományegyetem philosophiai seminariumából 25.)
Ism.: *Zemplén György*, KatSz 1938. 363—364.

Gerencsér István: P. P. természettudományi világképe. = Búvár **1937.** 891—895.

Schütz Antal: A nemzetnevelő P. Bp. **1938.** 21 l.
Ism.: *(yy)*, KatSz 1938. 489. — *h.*, MPed 1939. 216—217.

Zimándi Pius: P. P. a társadalmi kérdésekről. = Theologia **1939.** 228—244.

Félegyházi József: Szent Tamás P. bölcseleti munkáiban. = Bölcseleti Közlemények **1940.** 57—73.

Vájlok Sándor: P. P. nemzetiségi politikája. = A kassai áll. szlovák tanítási nyelvű gimn. ért. **1939/40.** 4—11. [Szlovákul is:] Národnostná politika Petra Pázmánya. Uo. 36—41.

IJJAS ANTAL: P. P., a nemzetpolitikus. [Bp. **1943.**] 112 l. (Nemzeti ktár 111—112.) — 2. kiad. Bp. 1945. 96 l.

KÖRTVÉLYESY FERENC: Az egyetemes fogalmak tana P. bölcseletében. Bp. **1943.** 46, 2 l. (Dolgozatok a Kir. M. P. P. Tudományegyetem philosophiai seminariumából 60.)

BRUSZNYAI, JOSEF: Die Lehre Pázmánys von der realen Gegenwart Christi in der Eucharistie. Wien **1949.** IV, 198 l.

ŐRY, NICOLAUS: Doctrina Petri cardinalis P. de notis Ecclesiae. Cherii **1952.** 14 l.

ŐRY MIKLÓS: P. P. és a lelkigyakorlatok. = KatSz **1957.** 110—114.

ŐRY MIKLÓS: P. lelkisége. = P. P. lelkisége. Klagenfurt **1964.** 16—31.

FERDINÁNDY MIHÁLY: P., az államférfi. = KatSz **1970.** 201—217, 315—328.

SZABÓ FERENC: P., a teológus. = KatSz **1970.** 304—309.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

A Kalauz

Anti-hodegographus. = SpL **1889.** 71—76.

SZLÁVIK MÁTYÁS: P. és Bellarmin. = Prot-EgyhIskL **1892.** 438—440.

HAVRÁN DÁNIEL: Irodalomtörténeti adalékok. = MKsz **1899.** 367—369. [Czobor Erzsébet levele P. Kalauzának latinra fordításáról.]

SALAMON FERENC: P. Kalauza. = S. F.: Kisebb történelmi dolgozatok. Bp. **1899.** 6—8.

PAYR SÁNDOR: Adalékok a dunántúli protestantismus történetéhez. b.) Czobor Erzsébet levele P. Kalauzának latin nyelvre való lefordítása tárgyában 1620. = M.Prot. Egyht. Adattár **1906.** V. 46—47.

KOVÁCS LAJOS: P. Kalauza és a Bellarmin Disputatioi. Irodalomtörténeti tanulmány. Kassa **1908.** 84 l.
Ism.: *b. j.*, MKözépisk 1908. 581—583. — *Horváth Cyrill*, EPhK 1909. 33—41. [P. és Bellarmin címmel.]

TIMÁR KÁLMÁN: Magyar párhuzam a „Pfaffe Amis" elbeszéléseihez. = Ethn **1911.** 60—61. [Egy változat a Kalauzban olvasható.]

GAJDOŠ, VŠEVLAD I.: Hodegus-Phosphorus. = Trnavský sborník. K 300 výroči založení University v Trnave. Bratislava **1935.** 95—99.

ERDŐS, MATTHIAS: Pázmánys Hodoegus. Methode und Bedeutung. Esztergom **1941.** VIII, 99 l.

LEPÁČEK, CELESTIN: Benčičov preklad Pázmányovho Hodegusa. Martin **1944.** 26 l. (Literárnohistorické príspekvy 1.)

KÄFER ISTVÁN: Az Isteni igazságra vezérlő Kalauz 1634-es szlovák fordításának kézirata. = Hel **1959.** 178—180.

Prédikációi

GYÉZA: P., mint egyházi szónok. = HasznMul **1836.** II. 29—30.

VENCZELL KÁROLY: P. P. hitszónoklati méltatása. = Egyházszónoklati Lapok **1879/80.** 81—85, 130—132, 147—151.

KUDORA JÁNOS: Magyar egyházi szónokok. 3. P. P. = HittudFolyóirat **1900.** 370—406, 644—680.

RÉZBÁNYAI JÓZSEF: A keresztény világ legnagyobb egyházi szónokai. A legnagyobb magyar szónok. P. P. = KatSz **1903.** 846—849.

LAKATOS VINCE: L. Annaeus Seneca P. prédikációiban. = A keszthelyi kat. főgimn. ért. **1905/06.** 9—54. — Klny. is.
Ism.: *Nyilasi Lajos*, EPhK 1907. 614—615. — *Lukinich Imre*, Száz 1908. 471.

TÖTTÖSSY MIKLÓS: P. P. mint hitszónok. = Religio **1908.** 180—182, 195—197.

BENDI NÁNDOR: P. P. prédikációi és az ókori klasszikusok. Székesfehérvár **1910.** 49, 3 l.

TIMÁR KÁLMÁN: Párhuzamok a Gesta Romanorum történetéhez. = Ethn **1911.** 250—251. [P. prédikációiból.]

P. P. pedagógiai prédikációi. = Kalazantinum **1913.** 37—44, 50—53.

EŐRY JÁNOS: A Szentírás P. beszédeiben. = EgyhL **1920.** 7—8, 22—23.

JUHÁSZ KÁLMÁN: P. hitszónoki elvei. = Religio **1920.** 73—77.

CZOBOR ALFRÉD: Lósy püspök P. postilláiról. = MKsz **1926.** 138—139.

SCHRAM FERENC: Népköltészeti töredékek a XVI—XVIII. századból. = Ethn **1963.** 548—564. [A prédikációk néprajzi vonatkozásának a kérdéséről.]

Egyéb munkássága

[FRAKNÓI] FRANKL VILMOS: P. P.-nek egy ismeretlen munkája. = ÚjMSion **1872.** 881—887.

FRAKNÓI VILMOS: P. P. négy ismeretlen munkája. = MKsz **1876.** 56—57, 122—127.

KISS IGNÁC: Kempis Tamás magyar fordításai. = EPhK **1885.** 233—243, 375—386. [Az első rész P. P.-ről szól.]

[ERDÉLYI KÁROLY] E. K.: P. P. első magyar műve. = HaviK **1895.** 775—782. [Felelet Magyari könyvére.]

FRICK JÓZSEF: P. imádságos könyvének hét bűnbánó zsoltára. = Kalazantinum **1908/09.** 4—5. sz.

Harsányi István: Adalékok a magyar időmértékes verselés történetéhez. = EPhK **1910.** [738—739: P. P. gúnyverse Alvinczi ről.]

Révész Kálmán: P. P. vallásügyi emlékirata. = ProtSz **1912.** 292—295.

[Csery-] Clauser Mihály: P. P. írói alkotó műhelyéből. = Regn **1936.** 142—149. [P. P. jegyzetei, javítgatásai a Felelet egy példányában.]

Holl Béla: Anyanyelvünk, imádságunk. = Vig **1957.** 23—28. [P. P. egy imádságos könyvéről.]

NYELVE, ÍRÓI ESZKÖZEI

Lauchs Lőrinc: P. P. „Kalauzának" nyelvészeti ismertetése. MNyszet **1861.** 128—142, 395—418.

Kiss Ignác: Mutatvány P. nyelvezetéből. = MNyr **1873.** 354—358.

Kiss Ignác: Az ikes igék P.-nál. = MNyr **1873.** 452—454.

Kiss Ignác: P. nyelve. = NyK **1879.** 177—247, 325—388.

Ism.: *Munkácsy Bernát*, MNyr 1880. 74—77.

Nikolényi József: Közmondások és szólások P. P. műveiből. = MNyr **1879.** 78, 170, 272—273.

Fülöp Adorján: Szók és szólások P. P. „Prédikációi"-ból. (1695-i kiadás.) = MNyr **1887.** 272—275, 324—327.

Kulcsár Endre: Magyar nyelvművészek. I. P. P. = MNyr **1899.** 241—249.

Techert József: Keveréknyelvű közmondás P.-nál. = MNyr **1931.** 119—120.

Kenyeres Imre: P. nyelve. = Diár **1944.** 137—138.

UTÓÉLETE

Zádor E. János: P. P. szobra Esztergomban. = ÚjMSion **1883.** 3—23, 81—95. — Klny. is.

Sárkány Oszkár: Ismeretlen felelet P. Bizonyos Okaira. = MKsz **1939.** 185—186.

Danczi Villebald: P. P. hatása a szlovák irodalomra. = PannonhSz **1941.** 278—283.

Sztripszky Hiador: P. P. és a szlovák irodalom. = ÚjMMúz **1943.** II. 18—30.

S. B.: P. P. a slovenská literatúra. = Literárnohistorický sborník **1945/46.** 195—198.

Schram Ferenc: Népköltészeti töredékek a XVI—XVIII. századból. = Ethn **1963.** 548—564. [P. P. prédikációi néprajzi vonatkozásának kérdése.]

Jenei Ferenc: Javaslat P. Imádságos könyvének kiadására. = MKsz **1968.** 91—92. [Zavatkay György javaslata Rottal Jánosnak 1672-ben.]

KIADÁSTÖRTÉNET, SZÖVEGKRITIKA

Fraknói Vilmos: P. P. két munkájának eddig ismeretlen első kiadásai. = MKsz **1876.** 272—276.

Hanuy Ferenc: Kutatás P. levelei után. = Religio **1908.** 19—22. sz.

Trócsányi Zoltán: A setet haynal-csillag-utan budoso címlapjáról. = MKsz **1959.** 76—78.

Gulyás Pál: Régi könyveink történetéhez. = MKsz **1961.** 478—481.

Büky Béla: Hogyan korrigált P. P.? = MNy **1962.** 346—356. — Klny. is.

PÉCHI SIMON

1570 k.—1643

Szövegek

KIADÁSOK

P. S. Psalteriuma. Kiad. *Szilády Áron*. Bp. **1913.** VIII, 289 l.

Ism.: *Borbély István*, ErdMúz 1913. 377—379. — *Harmos Sándor*, It 1913. 379—381. — *Váczy János*, EPhK 1913. 339—340.

P. S. Szombatos Imádságos Könyve. Kiad. és bev. *Guttmann Mihály* és *Harmos Sándor*. Bp. **1914.** VI, 488 l. (IMIT kiadványai 39.)

Ism.: *Borbély István*, KerMagv 1914. 239—240. — *M. Gy.*, MKözépisk 1914. 495. — *Harsányi István*, SpRefL 1915. 6—7. sz. — *Patai József*, ItK 1915. 254—255. — *Király György*, EPhK 1916. 126—127. — *Edelstein Bertalan*, It 1917. 330—333.

Régi magyar költők tára. XVII. század. 5. köt. Bp. **1970.** [239—256, 533—541: P. S. énekei. Kiad. Varjas Béla. Kritikai kiadás.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Knauz Nándor: Régi levéltárca. = Delejtű **1860.** 15. sz. [P. S. egy levelének közlése.]

Milecz Szilveszter: Szent-Erzsébeti P. S. erdélyi kancellárról. = GyőriTRégFüz **1863.** 349—357. [P. S. kővári fogságában 1621. dec. 29-én írt levele.]

Kriza János: A szent atyáktól kiszedegetett tanulságok. P. S.-tól. = KerMagv **1875.** 45—49.

[Szilágyi Sándor] Sz. S.: P. S. levelei Thurzó Imréhez (1620. dec. 24.—1621. máj. 13.) = TT **1878.** 117—136.

Koncz József: Mutatvány P. S. bibliafordításából 1643. Kilencedik rész I. Mózes. = MProtEgyhIskFigy **1880.** 347—348.

Koncz József: P. S. levelei. = KerMagv **1880.** 390—391.

Koncz József: P. S. biblia fordítása. = ProtEgyhIskL **1880.** 368—373.

Koncz József: P. S. eredeti levelei a gróf Teleki-család levéltárában. = KerMagv **1883.** 169—174.

Koncz József: A szentatyáktól kiszedegetett tanulságok. P. S.-tól. Életnek ösvénye. = KerMagv **1885.** 164—169.

Vass Miklós: P. S. levele 1614-ből. = KerMagv **1904.** 274—275.

Vass Miklós: P. S. három levele. = TT **1905.** 288—294.

Lővy Ferenc: Egy lap P. S. Qohelet-fordításából. = MZsSz **1908.** 286—289.

Irodalom

Kőváry László: P. S., kancellár. = KerMagv **1871.** 34—48.

[Koncz József]: P. S. bözödi birtokos és Bözöd patronusa. = KerMagv **1883.** 41—42.

[Koncz József]: P. S. három vejének reverzálisa. = KerMagv **1883.** 42—43.

Koncz József: Egy kis helyreigazítás és felvilágosítás P. S. halála idejét és Péchy Erzsébet első férjét illetőleg. = KerMagv **1883.** 44—45.

Koncz József: A P. S.-ért kezességet vállalók reverzálisa. 1638. nov. 11. = KerMagv **1883.** 309—311.

Szilágyi Sándor—Koncz József: P. S. lappangó munkáiról. = Figy **1885.** XIX. 1—7.

Kohn Sámuel: Egy kiadatlan irodalom föl nem használt magyar nyelvkincsei. = MNyr **1888.** 567—573. [Szavak, kifejezések P. S. fordításaiból.]

Kohn Sámuel: A szombatosok, történetük, dogmatikájuk és irodalmuk, különös tekintettel P. S. főkancellár életére és munkáira. Bp. **1889.** XVI, 377 l.
Ism.: *Erdélyi Pál*, EPhK 1890. 234—240.

Lővy Ferenc: Egy vallásalapító erdélyi főúr. = Az Erdélyi Múzeum Egyesület Vándorgyűlésének Emlékkönyve **1906.** 57—69.

Vass Miklós: Adatok P. S. életéhez. = TT **1907.** 499—505.

Harmos Sándor: A szombatos imakönyv névtelen írója. = IMITÉ XXXVI. **1913.** 333—343.

PÉCSELI KIRÁLY IMRE

1590 k.—1641 k.

Szövegek

Thury Etele: Pathai István, Kanizsai Pálfi János, Alvinczi Péter, Csatári György, Samarjai János, Csene Péter és P. K. I. reform. papok levelei 1620—1636. = M.Prot.Egyht.Adattár **1904.** III. 40—81.

Vasáry Dániel: P. K. I. élete és énekei. Esztergom **1907.** 62 l. [Több éneknek a szövegét is közli.]
Ism.: *Prohászka János*, MNyr 1915. 317—319.

Thury Etele: Adatok a dunántúli reform. egyházkerület történetéhez. = M.Prot-Egyht. Adattár **1910.** VIII. 1—105. [93—105: P. K. I. sírverse, 2 levele.]

Régi magyar költők tára. XVII. század. 2. köt. Bp. **1962.** [9—35, 250—280: P. K. I.: magyar énekei, levelei, latin versei; szemelvények prózai műveiből. Kiad. Klaniczay Tibor. Részletes életrajz. Kritikai kiadás.]

Irodalom

Kálmán Farkas: Pécseli-e vagy Péczeli? = DebrProtL **1883.** 247—248.

Thury Etele: Péczeli-e vagy Pécselyi? = DtProtL **1897.** 666—668.

Vasáry Dániel: P. K. I. élete és énekei. Esztergom **1907.** 62 l.

PERESZLÉNYI PÁL

1631—1689

Szövegek

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** [403—548: P. P.: Grammatica linguae ungaricae.]

Irodalom

Jancsó Benedek: P. P. nyelvtudománya. = Figy **1880.** VIII. 312—320, 351—365; IX. 119—34., és J. B.: Magyar nyelvtudomány-történeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. Bp. 1881. 146—183.

Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** [301—338: P. P.]

PETHŐ GERGELY

1570 k.—1629

Irodalom

MARGALITS EDE: P. G. és Rátkay György. = KatSz **1897.** 300—305.
MORVAI ISTVÁN: Gersei P. G. élete és krónikája. Bp. **1912.** 77 l.
Ism.: *Marczinkó Ferenc*, It 1912. 410—411.
SZÁSZ BÉLA: P. G. Krónikájának kiadója. = MKsz **1912.** 219—223.
SÁRKÁNY OSZKÁR: Két ismeretlen költő. = It **1941.** 183—189. [P. G. Krónikájának egy kéziratáról is.]

PETKI JÁNOS

1572—1612

Szövegek

Régi magyar költők tára. XVII. század. 1. köt. Bp. **1959.** [305—328, 596—603: P. J. versei. Kiad. Klaniczay Tibor. Kritikai kiadás.]
MAKSAY FERENC: P. J. Cupido-verse 1610-ből. = ItK **1967.** 321—324.

Irodalom

[VÁRFALVI NAGY JÁNOS] V—s: P. J. élete. = Kolozsvári Közlöny **1872.** 58, 64, 75, 101, 115—116. sz.
BARABÁS DOMOKOS: A derzsi Petki-család történetéhez. = Száz **1887.** 645—646.
KIS BÁLINT: A Petki-család. = Turul **1895.** 97—110.
KOVÁCS SÁNDOR IVÁN: P. J. egyik strófájának forrása. = ItK **1960.** 684.

PETRŐCZI KATA SZIDÓNIA

1662—1708

Szövegek

KIS BÁLINT: Gróf Pekry Lőrincné végrendelete. = TT **1895.** 730—737.
SZÁSZ BÉLA: P. K. Sz. és Dálnoki V. Gerzson levelei. = EPhK **1908.** 246—247.
HARSÁNYI ISTVÁN—GULYÁS JÓZSEF: P. K. Sz. most felfedezett verses kötetéből. = SpRefL **1914.** 142—143.
HARSÁNYI ISTVÁN—GULYÁS JÓZSEF: P. K. Sz. versei. = ItK **1915.** 190—206, 311—327, 445—457.
Magyar költők. XVII. század. Kiad. *Jenei Ferenc*. Bp. **1956.** [307—366, 375—377: P. K. Sz. versei.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

ANTALFFY ENDRE: P. K. Sz. élete és munkái 1664—1708. Bp. **1903.** 122 l.
Ism.: *Bakonyi József*, SpFüz 1905. 41—49. — *Baros Gyula*, EPhK 1906. 369—371. *R[ugonfalvi] Kiss István*, ErdMúz 1908. 56—57.
RIMEG ÖDÖN: Gróf Pekry Lőrincné báró P. K. Sz. élete és költészete. Marosvásárhely **1905.** 75 l.
Ism.: *R[ugonfalvi] Kiss István*, ErdMúz 1908. 57.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

THALY KÁLMÁN: B. P. K. Sz. (Élete és versei). = Ath **1874.** 1681—1691, 1739—1755, 1809—1822, 2507—2521, 2641—2658., és T. K.: Irodalom- és miveltségtörténeti tanulmányok. Bp. 1885. 117—210.
RÉCSEY VIKTOR: Az első magyar költőnő. = Abaúj-Kassai Közl. **1888.** 49. sz.
KOVÁCS SÁNDOR: A kurucvilág költőasszonya. = ProtEsték **1897.** I. 87—109., és EvEgyhIskL 1897. 219—221, 234—237.
SZIDON TEOFIL KÁROLY: P.K.Sz. = Nemzeti Nőnevelés **1908.** 405—418.
KOVÁCS SÁNDOR: Két vértanú (P. K. Sz., Révay Kata Szidónia) a XVII. századból. Bp. **1910.** 31 l. (A Luther-Társaság kiadványa XXX. 53.)
LAKOS GÉZA: Hol vannak P. K. versei? = ItK **1911.** 120.
ZOVÁNYI JENŐ: Adatok a magyar protestantizmus múltjából. 3. Milyen vallású volt P. K. Sz? = ProtSz **1915.** 284—288.
BERÉNYI LÁSZLÓ: Az első magyar költőnő. = Élet **1937.** 1275—1276., és MAlbum (Nyitra) 1942. IV. 107—109.
ZICHY PALLAVICINI, EDINA: La comtesse Pekry-Petróczy. (1664—1708.) = NRH **1941.** I. 321—329.
SÓLYOM JENŐ: P. K. Sz. életrajzához. = ItK **1960.** 358—359.
FABINYI TIBOR: P. K. Sz. és kora. = Lelkipásztor **1962.** 596—607.
SZÉNÁSI SÁNDOR: 300 éve született az első magyar költőnő: P. K. Sz. = TheolSz **1965.** 44—46.
JENEI FERENC: P. K. Sz. = PIM Évk. **1967.** 37—50.
JENEI FERENC: Manierista elemek világi költészetünkben Beniczky Pétertől P. K. Sz.—ig. = ItK **1970.** 535—539.

PILÁRIK, ŠTEFAN
1615–1693

Szövegek

P. I.: Pamětné Příhody Štěpána Pilářjka senického někdy kněze. Vydal *Bohuslav Tablic*. Skalica **1804.** 128 l. [A „Sors Pilarikiana" kiadása bevezetéssel.]

Cursus Jehovae mirabilis to jest deviný povoz Boží. Životopis Štepana Pilárika ním samým napísaný a vydaný r. 1679. Z nemeckej pôvodiny preložil a poznámkami opatril *Ján A. Fábry*. Lipt. Sv. Mikuláš **1900.** 206 l.

Š. P. (1615–1693.) Výber z diela. Pripravil, štúdiu a poznámky napísal *Jozef Minárik*. Bratislava **1958.** 396 l. (Pamiatky staršej literatúry slovenskej.) [Tart.: 1. Sors Pilarikiana. 2. Los Pilárika Štěpána. 3. Cursus Jehovae mirabilis. 4. Turcico-Tartarica crudelitas.]
Ism.: *Svejkovský, František*, SlovLit 1959. 233–236. — *Tibenský, Ján*, Historický časopis 1959. 145–147.

Irodalom

Lombardini, Alexander: Š. P. = Slovenské pohľady **1887.** 205.

[Slavik, Ján] S. J.: O rodine Pilárikovskej. = Cirkevné listy **1890.** 5–6.

Stromp László: II. P. István élete. = ProtSz **1894.** 622–645, 692–708. — Klny. is.

Slávik, Ján: Š. P. starší. = Tranovský ev. kalendár **1902.** 86–93.

Zoványi Jenő: Valami a Pilarik-család tagjairól és irodalmi működésükről. = ProtSz **1903.** 271–276., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 142–148.

Gajdoš, Všedlav: Kniha ex libris Štefana Pilárika. = Slovenská národná knižnica **1944.** 9–10.

Minárik, Jozef: Doterajšie hodnotenia Štefana Pilárika. = SlovLit **1957.** 149–158.

Minárik, Jozef: Príspevok k dejinám slovenských exulantov v Nemecku. (Pilárikove životné osudy v nemeckom vyhnanstve.) = Historické štúdie **1958.** 161–180.

Fabinyi Tibor: P. István szeniczei esperes életrajza. = Lelkipásztor **1965.** 743–756.

Schroeder, Felix: Die slowakisch-deutsche Predigerfamilie Pilarik. = Südostdeutsches Archiv **1966.** 65–125.

Schroeder, Felix: Nochmals die Predigerfamilie Pilarik. = Südostdeutsches Archiv **1969.** 291.

PÓSAHÁZI JÁNOS
1628–1686

Szövegek

Buzinkai Mihály, P. J., Szikszai Gergely levele Borsod megye reformátusaihoz. = SpF **1859.** 484–486. [A bujdosó sárospataki iskola ügyében.]

Régi magyar filozófusok. Kiad. és bev. *Mátrai László*. Bp. **1961.** [97–109: P. J.: Természetfilozófia, avagy bevezetés a természet színpadára.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Makkai Ernő: P. J. élete és filozófiája. Kolozsvár **1942.** 108 l. (Univ. Francisco-Josephina Acta philosophica 3.)
Ism.: *Tavaszy Sándor*, Szellem és Élet 1943. 93–94.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Veres Imre: Közmondások, szólásmódok P. J. „Igazság istápja" című művéből. = MNyr **1876.** 507–509.

Veres Imre: „A három kérdésre-való summástételnek megrázogatása. Anno Dom. 1666. Írta: P. J." = MNyr **1877.** 403–406.

[Horváth Cyrill] H. C.: P. J. műveihez. = SpFüz **1905.** 52–54.

Buzinkai György értesíti Apaffi fejedelmet P. haláláról. = ItK **1905.** 249.

Kónya Imre: P. J. élete és működése. = SpRefL **1912.** 362–364, 370, 407–409, 415–417, 423–424, 432–433, 440–441, 449–450, 458–460, 466–467, 476–478. — Klny. is.

Makkai Ernő: Adalékok a magyar philosophia történetéhez. P. J. = Szellem és Élet **1941.** 1–2. sz.

Zemplén Jolán, M.: P. J. az első magyarországi „Philosophia naturalis" (1667) szerzője. = FizikaiSz **1959.** 52–58. — Klny. is.

PRÁGAI ANDRÁS
?–1636

Szövegek

Kemény József: P. A. panasza nemzetéről. 1628. = ÚjMMúz **1859.** 1. köt. 233–237., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalásza-

tok. Pest 1861. 171—175. [Részlet a Guevara-fordítás ajánlásából.]
BORSOS ISTVÁN: Adatok a magyar időmértékes verselés történetéhez. = ItK **1899.** 101—104.

Irodalom

SZILÁGYI SÁNDOR: A tarcali generális zsinat levele I. Rákóczi Györgyhöz P. szerencsi pap ügyében. = MProtEgyhIskFigy **1875.** 524—525.
THALLÓCZY LAJOS: Két érdekes bibliographiai ritkaság. = MKsz **1878.** 101—102. [II. Rákóczi György bejegyzése P. A. „A fejedelmek serkentő órája" c. művének egyik példányában.]
P. A. életéhez. = ItK **1896.** 67—69.
RAJKA LÁSZLÓ: A „Sebes agynak késő sisak" c. verses mű a M. N. Múzeum kézirattárában. = It **1915.** 102—114. — Klny. is. [Későbbi megállapítás szerint P. A. munkája.]
ZOVÁNYI JENŐ: Adatok P. A. életéhez és működéséhez. = ItK **1941.** 180—182.
BÁN IMRE: Fejedelmek serkentő órája. Adalék a XVII. századi magyar stílus történetéhez. = It **1958.** 360—373.
HEREPEI JÁNOS: P. A. emlékei. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 112—116.
KOMLOVSZKI TIBOR: Egy manierista „Theatrum Europaeum" és szerzője. = ItK **1966.** 85—105. — Klny. is. — Un „Theatrum Europaeum" maniériste et Guevara. = ALitt 1967. 115—126. — Klny. is.

PÜSPÖKI JÁNOS

1631—1661 után

Irodalom

ZOVÁNYI JENŐ: Könyvészeti és irodalomtörténeti apróságok. 2. A „Szent genealogia" magyar fordítója. = MKsz **1909.** 316—317., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 134—135.
HEREPEI JÁNOS: Hornius György Szent genealógiájának magyar kiadása. = MKsz **1966.** 259—261.
HEREPEI JÁNOS: Püspöki (Szilágyi) János. = H. J.: Apáczai és kortársai Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1966.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 110—113.

I. RÁKÓCZI GYÖRGY

1593—1648

Szövegek

SZILÁGYI SÁNDOR: R. és Pázmány. Írta s a két államférfi levelezésével és okmánytárral ellátva kiad. — —. Pest **1870.** VIII, 244 l. — [A bevezető tanulmány újra megjelent Sz. S.: Rajzok és tanulmányok. 1. köt. Bp. 1875. 125—197.]
A két R. Gy. fejedelem családi levelezése, 1632—1660. Kiad. *Szilágyi Sándor.* Bp. **1875.** XII, 644 l. (MHHD 24.)
CSUTHY ZSIGMOND: A fejedelem R. Gy.-nek magáért és népéért készített fohászkodása. 1644. = MProtEgyhIskFigy **1875.** 103—104.
SZILÁGYI SÁNDOR: Fejedelmi Parainesis. 1637. = Sz. S.: Rajzok és tanulmányok. 1. köt. Bp. **1875.** 199—210.
SZILÁGYI SÁNDOR: I. R. Gy. fejedelem levelezése Tolnai István sárospataki pappal. = ProtEgyhIskL **1875.** 617—619, 650, 747—749, 776—779, 802—805, 869—872, 905—906, 932—935, 968—972, 1064—1065, 1095—1097, 1123—1125, 1191—1192, 1220—1224, 1348—1350, 1384—1388, 1442—1447, 1485—1486, 1514—1515.
KONCZ JÓZSEF: I. R. Gy. naplója. = ErdMúz **1900.** 466—472, 524—528.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

SZILÁGYI SÁNDOR: I. R. Gy. Bp. **1893.** 424 l., 10 t. (M.T.Életr.)

TANULMÁNYOK, CIKKEK

KEMÉNY JÓZSEF: Id. R. Gy. emlékezete 1627-ből. = ÚjMMúz **1859.** I. 36—38., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 169—171. [Salánki György ajánlóleveléből szövegközlés.]
[THALY KÁLMÁN] BUJDOSÓ VALENTINUS: Fejedelmi ajándék, könyvajánlásért. = Száz **1873.** 141.
R. Gy. ezüstös-aranyos táblájú bibliája. = MKsz **1881.** 274.
I. R. Gy. könyv-bejegyzése. = MKsz **1883.** 373—374. [Prágai András: A fejedelmek serkentő órája példányban].
MÁRKI SÁNDOR: I. R. Gy. bibliája. = Száz **1887.** 640—642.
HARSÁNYI ISTVÁN: I. R. Gy. sárospataki bibliája. = MúzKtáriÉrt **1912.** 250—256.
I. R. Gy. bibliája. = Batthyáneum **1913.** 74—78.

Harsányi István: A Rákóczi-könyvtár és katalógusa. = MKsz **1913.** 17—28, 136—147, 232—240, 341—344; 1914. 68—71, 153—156, 256—259, 333—336; 1915. 102—105, 214—217; 1916. 85—91, 214—218. — Klny.: Bp. 1917.
Ism.: —*ch* —*c*, Száz 1917. 503—505. — [*Révész Imre*] *ri.*, ProtSz 1917. 466—467. — *Sikabonyi Antal*, KtáriSz 1917. 86—88. — ItK 1917. 485. — *Riegelerné Gerecze Margit*, It 1918. 227—228. — *Rácz Lajos*, EPhK 1919. 260—261.

Marton Lajos: I. R. Gy. bibliája. = A Dunamelléki ref. Egyhker. bp.-i Teológiai Akadémia értesítője **1913/14.** 1—17.
Ism.: *Á. L.*, It 1915. 221—222.

Herepei János: I. R. Gy. és művelődési törekvései. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 503—582.

Bakos József: R. Gy. könyvtárának történetéhez. = MKsz **1966.** 244—245.

Bánhidi Zoltán: Tallózás a két R. Gy. nyelvében. = MNy **1967.** 183—193.

RÉVAY PÉTER

1568—1622

Szövegek

Scriptores rerum Hungaricarum. Cura et studio *Joannis Georgii Schwandtneri.* Tom. 2. Vindobonae **1746.** [416—485: R. P.: De Sacra Corona regni Hungariae... commentarius. — 602—873: R. P.: De monarchia et Sacra Corona regni Hungariae centuriae septem.]

Irodalom

Szilágyi Sándor: R. P. és a Szent Korona. Bp. **1875.** 95 l. (Értek.Tört.Tud.Kből V. l.)

Eckhardt Sándor: R. P. a magyar őshazáról. = MNy **1943.** 341—344.

REZIK, JOHANNES

?—1710

Szövegek

R., Ján: Theatrum Eperiense anno 1687 erectum seu laniena Eperiensis. Actore Johanne R. ... Ex originali manuscripto transsumpserunt *Johannes Gömöry* et *Gustavus Pogány*. Lipt. Sv. Mikuláš **1931.** [Latinul és magyarul.]
Ism.: *Mayer Endre*, EvÉ 1933. 9. sz.

Irodalom

Lombardini, Alexander: Ján R. = Slovenské pohľady **1887.** 133—135.

Zoványi Jenő: R. „Theatrum Eperiense"-je ismertetése. = Hegyen Épített Város **1932.** 107—108.

Ružička, Vladislav: Historický obraz slovenského školstva v Rezikovej Gymnasiologii. = Jednotná škola **1960.** 688—701.

Repčák, Jozef: Ján R. Personálna bibliografia. Zost. — —. Prešov **1968.** 17 l.

RIMAY JÁNOS

1570 k.—1631

Szövegek

KIADÁSOK

Alsó-sztregovai és rimai R. J. államiratai és levelezése. Kiad. és bev. *Ipolyi Arnold.* Bp. **1887.** XII, 422 l.
Ism.: *L. B.*, Száz 1887. 647—652. — *Váczy János*, Figy 1888. XXIV. 156—160.

R. J. munkái. Kiad. *Radvánszky Béla.* Bp. **1904.** VIII, 320 l. [A függelékben Dézsi Lajos: Balassi és Rimay „istenes énekei"-nek bibliographiája: 1—113.] [A kiadó összekeverte R. J. verseit mások szerzeményeivel.]
Ism.: *Váczi János*, EPhK 1905. 737—752., és Száz 1905. 768—771.

Balassa-kódex. Kiad. és bev. *Varjas Béla.* Bp. **1944.** XXXIV, 192 l., 92 t. [Fakszimile, kritikai kiadás.]

R. J. összes művei. Kiad. és bev. *Eckhardt Sándor.* Bp. **1955.** 469 l. [Kritikai kiadás.]
Ism.: *Durovič, Ján*, SlovLit 1955. 388—389. — *Jenei Ferenc*, ItK 1955. 379—382. — *Bán Imre*, It 1956. 235—240. — *Komlovszki Tibor*, ALitt 1959. 451—456.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Thaly Kálmán: R. J. levele Koháry Péterhez. = Száz **1870.** 195—196.

Thaly Kálmán: Még egy levél R. J.-tól. = Száz **1870.** 333—334.

Nagy Gyula: Adalékok az 1619. évi pozsonyi országgyűlés történetéhez. R. J., Csuty Gáspár, Armpruszter Ferenc és Dávid János levelei Thurzó Imréhez. (ján. 27—aug. 10.) = TT **1880.** 425—443, 699—706; 1881. 87—97.

Illésházy János: Irodalomtörténeti tallózások az Országos Levéltárból. 4. 1613. nov. 25. R. J. levele Ferenczfy Lőrinc ud-

vari titkárhoz. = ItK **1899.** 206—207.
LUKINICH IMRE: R. J. életéhez. = EPhK **1904.** 518—519. [Egy levelének közlésével.]
ECKHARDT SÁNDOR: R. J. ismeretlen levele. = ItK **1942.** 302—304.
JENEI FERENC: R. J. előszava Balassi Bálint „Epicedion"-jához. = PIM Évk. **1965/66.** VI. 119—127.
PIRNÁT ANTAL: R. Epicediumának latin kísérő szövegei. = ItK **1966.** 197—208.
BENDA KÁLMÁN: R. J. levele Illésházy Istvánhoz. = ItK **1969.** 603—604.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

FERENCZI ZOLTÁN: R. J. (1573—1631). Bp. **1911.** 264 l., 8 t. (M.T.Életr. 56.)

TANULMÁNYOK, CIKKEK

IPOLYI ARNOLD: Tudósítás R. J. munkáiról. = ÚjMMúz **1853.** I. 479—494.
NAGY IVÁN: Kisebb közlések. = MTT **1862.** XI. 231—240. [238—239: R. J. szüleiről.]
TOLDY FERENC: R. J. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 89—94.
IPOLYI ARNOLD: R. J. portai vásárlásai. = TT **1878.** 153—164.
FÜLÖP E. ADORJÁN: R. J. és Beniczki Péter. Kolozsvár **1879.** 42 l., és Figy 1881. XI. 241—254, 346—367.
KÁLMÁN FARKAS: Töredékek a magyar református énektörténelemből. — Balassa és R. énekei. = MProtEgyhIskFigy **1881.** 140—143. [Az istenes énekek egy kiadásáról.]
KOMÁROMY ANDRÁS: R. J. életéhez. = ItK **1894.** 178—189.
GAAL MIHÁLY: Énektörténeti adalék. (R. és Ráday.) = EvEgyhIsk **1898.** 33. sz.
R[UGONFALVI] KISS ISTVÁN: Balassa és R. költeményeinek 1670. lőcsei ismeretlen kiadása. = MKsz **1902.** 125—126.
RADVÁNSZKY BÉLA: R. J. szerelmes versei. = BpSz **1904.** 118. köt. 373—382. — Klny. is. — Kivonata: AkÉrt 1904. 296—299.
RADVÁNSZKY BÉLA: Balassa és R. barátsága. = BpSz **1904.** 119. köt. 39—63. — Klny. is.
DÉZSI LAJOS: Balassa és R. Istenes Énekeinek bibliographiája. Bp. **1905.** 104 l. [Először a Radvánszky Béla: R. J. munkái függelékében.]
Ism.: *Gulyás Pál*, MKsz 1905. 64—65.
BAROS GYULA: R. J. szerelmi lírája. = BpSz **1906.** 127. köt. 187—230. — Klny. is.
GYÖRGY LAJOS: Balassa Bálint egyik költeményéről. = It **1912.** 185. [R. J. verse.]
KOVÁCS SÁNDOR: R. J. = Ösvény **1912/13.** 41—52, 183—192; 1915. 218—235.
MÉSZÖLY GEDEON: R. kiadott levelei szövegének megbízhatósága. = MNy **1917.** 16.
THIENEMANN TIVADAR: A platonista R. = Széph **1928.** 449—450.
ZOLNAI BÉLA: R. platonizmusához. = Széph **1929.** 43—45. [Hozzászólás Thienemann cikkéhez.]
LUKCSICS PÁL: Költői vetélkedés két főnemesi udvar között a XVI. század végén. = It **1930.** 95—99. [R. személyéről is. Talán két R. J. élt e korban.]
JENEI FERENC: Adalék Balassa—R. és Beniczky Péter könyvészetéhez. = ItK **1935.** 309—310.
KOLTAY-KASTNER JENŐ: R. J. Balassi-előszava. = EPhK **1948.** 87—91.
ADAMOVIČ, Š[TEFAN].: Niekoľko drobničiek k životopisu Jána Rimaja. = Theologia evangelica (Praha) **1951.** 170—177.
ANGYAL ENDRE: R. J. és Segner András. = ItK **1956.** 57—58.
KLANICZAY TIBOR: Hozzászólás Balassi és R. verseinek kritikai kiadásához. = MTA I. OK **1957.** XI. 265—338. — Klny. is.
KESERŰ BÁLINT: Adalékok R. és a Báthoriak kapcsolatához. = A.Univ.Szeg.Sect. litt. **1957/58.** I. 45—49. — Klny.: It.Dolg. 7.
BÁN IMRE: R. J. egyik könyvének sorsa. = KLTE Ktár Évk. **1958.** 67—68. — Klny. is.
ECKHARDT SÁNDOR: Bocskai és R. = It **1959.** 478—480.
KOMLOVSZKI TIBOR: Rimay-adatok a bicsei levéltárból. = ItK **1960.** 483—486.
KOVÁCS SÁNDOR IVÁN: R. J. és Érsek András. = A.Hist.Litt.Hung.A.Univ.Szeg. **1961.** I. 3—5. — Klny.: It.Dolg. 21.
HEGEDÜS GÉZA: A természettudományos világkép első megjelenése irodalmunkban. = It **1962.** 418—419.
BENDA KÁLMÁN: Néhány kiegészítés R. J. leveleivel kapcsolatban. = ItK **1963.** 477.
JENEI FERENC: A Balassi-hagyaték történetéhez. = ItK **1966.** 190—197.
BÓTA LÁSZLÓ: A Madách—Rimay kódexek szerelmes versei. = ItK **1967.** 1—24. — Klny. is.
BITSKEI ISTVÁN: R. költői stíluseszközei. = Diákköri füzetek III. 1. Debrecen **1968.** 151—176.
VARGA IMRE: Tallózások Madách Gáspár körül. = ItK **1968.** 67—74. [R. szerelmes verseiről.]
HERVAY FERENC: Megoldás R. J. Balassi-gyászversének kiadástörténetéhez. = ItK **1970.** 498—499.

Kovács Sándor Iván: A reneszánsz verskompozíció és felbomlásának néhány példája R.-nál. = ItK **1970.** 500—502.
Merényi Varga László: A manierista stíluseszmény R. levelében. = ItK **1970.** 503—507.

ROSNYAI DÁVID
1641—1718

Szövegek

KIADÁSOK

R. D., az utolsó török deák történeti maradványai. Kiad. *Szilágyi Sándor.* Pest **1867.** 544 l. (MHHS 8.)
R. D.: Horologium Turcicum. Kiad. és bev. *Dézsi Lajos.* Bp. **1926.** 260 l. (RMKt 38.)
Ism.: *Gálos Rezső,* ItK 1927. 140—141. — *Gulyás József,* DebrSz 1927. 74. — *Harsányi István,* ProtSz 1927. 397—398. — *Rajka László,* ErdISz 1927. 89—90. — [*Halász Gábor*] *H. G.,* MKsz 1928. 130.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Lőcsei Sp. Sámuel: Magyar régiségek. Szolimánnal-való békessége Magyar Országnak s Erdélynek. (R. Török D. fordítása szerént akkori eredeti levélből.) = HonKülf **1842.** 5. sz.
Lőcsei Sp. Sámuel: Magyar régiségek fordításban az eredeti levélből. = HonKülf **1842.** 22. sz. [I. Achmed áthnáméja R. D. fordításában.]
Lőcsei Sp. Sámuel: Magyar régiségek. 1. Folytatás a R. Török D. eredeti fordításai szerinti levelekből a Hon és Külföld 5-ik száma következésében. 1567. = HonKülf **1842.** 24. sz.
Lőcsei Sp. Sámuel: Magyar régiségek. A R. Török D. jegyzetei közzül. = HonKülf **1842.** 29. sz.
Lőcsei Sp. Sámuel: Magyar régiségek. = HonKülf **1842.** 40—41. sz. [R. D. eredeti másolataiból.]
R. D. írásaiból. Első Apafi Mihály erdélyi fejedelem 1663-ik esztendőben a török udvartól parancsoltatott tábori útja. Közli *Benkő József.* = HonKülf **1842.** 8—10. sz.
Lénárt József: R. D. egy ismeretlen követjelentése. = TT **1882.** 332—341.
Koncz József: Oklevelek R. D. fogsága történetéhez. = TT **1883.** 155—169. [R. D. levelei, írásai.]
[Koncz József ?] K. J.: Zrínyi Péternek a portával való alkudozásaihoz. = HK **1891.** 420. [R. D. jelentése.]
Simonfi János: R. D. naptári följegyzései. = ErdMúz **1914.** 108—126. — Klny. is. **Ism.:** *K.,* It 1918. 233.
Kaposi Márton—Kovács Sándor Iván: R. D. kiadatlan kéziratos imádsága. = ItK **1960.** 486—488.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Perényi József: R. D. Kolozsvár **1895.** 109 l., 1 t. — 2. kiad. Sátoraljaújhely 1896. 126 l.
Elekes Mihály: R. D. élete és művei. Szeged **1905.** 104 l.
Ism.: *Gálos Rezső,* Száz 1907. 262—264.
Molnár István: R. D. török deák. Bp. **1909.** 128 l. (Művtört.Értek. 33.)
Ism.: *Gálos Rezső,* Száz 1910. 238—240.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Rumy Károly: R. D.-nak rövid emlékezete. = FelsőMoMin **1825.** 60.
Kenderesi Ferenc: R. D. munkáiról. = Árpádia **1833.** I. 290—300.
[Thaly Kálmán] T. K.: R. Hédervárott. = Száz **1868.** 345—347. [R. kéziratáról.]
—r.: Idősb Rákóczi György születési éve s a Bocskayról szóló ének. = Száz **1872.** 56.
Révész Imre: A Rákóczi—Rozsnyai-ének Bocskayról s egy általános történelmi napló tervezete. = Száz **1872.** 197—199.
Thaly Kálmán: Magyar történetírók életéhez. 1. R. D. = Száz **1874.** 53—56.
Szilágyi Sándor: R. D. az utolsó török deák = Sz. S.: Rajzolatok és tanulmányok. 2. köt. Bp. **1875.** 193—208.
Veres Imre: Szólásmódok. R. D. történeti maradványai. = MNyr **1877.** 514—515.
R. D. Horologium Turcicuma. = MKsz **1879.** 350—351.
Koncz József: R. D., az utolsó török deák életéhez. = TT **1882.** 775—780.
Koncz József—Deák Lajos: R. D. életéhez. = TT **1884.** 201—207.
Beöthy Zsolt: R. és a Horologium Turcicum. = Száz **1886.** 801—811.
R. D. conventiója 1669-ből. = MKsz **1887.** 327.
Ballagi Aladár: Cserei-e vagy R.? = ItK **1892.** 70—71.
Bittenbinder Miklós: A Humájun Namê első magyar származéka: R. D. „Horologium Turcicum"-ja. Bp. **1908.** 60 l.
Ism.: *Gálos Rezső,* Száz 1908. 842—845.,

és EPhK 1909. 221—222. — *t.*, BpSz 1909. 137. köt. 495—497.

Bittenbinder Miklós: Adatok R. D. életéhez. = ItK **1910.** 338—348.

Irodalomtörténeti adatok. 3. R. D. = Batthyáneum **1911.** 129.

Lukinich Imre: R. D. életéhez. = ItK **1912.** 121.

Zsinka Ferenc: Adalék R. D. életéhez. = Száz **1912.** 605—607.

Kemény Katalin: Erdélyi emlékírók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. [201—203.: R. D.]

Gulyás József: Történeti tárgyú kéziratok teljesebb szövege a sárospataki könyvtárban. = ItK **1939.** 67.

SAMARJAI JÁNOS

1585—1652

Szövegek

LEVELEZÉS

[Fabó András] Garády: S. J. levele Kanizsai Pálfi Jánoshoz; Halászi, júl. 22-kén 1621. = ProtEgyhIskL **1874.** 1626—1627.

Ónody Zsigmond: S. J. püspök levele. = DtProtKözl **1885.** 44—45.

Thury Etele: Pathai István, Kanizsai Pálfi János, Alvinczi Péter, Csatári György, S. J., Csene Péter és Pécselyi Király Imre reform. papok levelei 1620—1636. = M.Prot.Egyht. Adattár **1904.** III. 40—81.

Irodalom

Révész Kálmán: S. agendája. 1636. = Közlöny **1882.** 29—31, 34—36, 43—45, 54—55; 1883. 61—63.

Kathona Géza: S. J. gyakorlati theológiája. = TheolSz **1939.** pótfüzete. 323—543. — Klny.: Theológiai tanulmányok 61.

Zoványi Jenő: S. születésének és első lelkészségének helyéről. = TheolSz **1940.** 569—570.

Márkus Mihály: Magyar harmónia. Hitvallás-egyeztető kísérlet a XVII. században. = TheolSz **1969.** 231—233.

SÁMBÁR MÁTYÁS

1618—1685

Szövegek

Irodalomtörténeti adatok. Egy vén bial orrára való karika. = Batthyáneum **1913.** 79—87.

Irodalom

Gyárfás Tihamér: Nyelvtörténeti Adatok. 1. S. M. = MNy **1912.** 269.

Horváth Lajos: S. M. élete és művei. Bp. **1918.** 104 l.

Ism.: *Velics László*, MKult 1918. II. 403—404. — *Baros Gyula*, It 1921. 45—47.

Zoványi Jenő: S. M. és Kis Imre hitvitái s az ezekkel egyidejű hitvitázó művek. = TheolSz **1925.** 264—271.

Gyenis András: S. M. S. J. = MKult **1935.** I. 202—206., és Száz jezsuita arcél. 2. köt. Bp. 1941. 343—352.

SEBESI FERENC

?—1663 után

Irodalom

Ráth Károly: Kivonat S. F. naplójából. = Delejtű **1860.** 44. sz.

Ráth Károly: Bolgárfalvai S. F. budai követsége 1655-ben, II-dik Rákóczy György erdélyi fejedelem alatt. = GyőriT-RégFüz **1861.** 193—205.

Ráth Károly: Bolgárfalvi S. F. követsége 1658-ban. = Delejtű **1861.** 4. sz.

SÉLLYEI M. ISTVÁN

1627—1692

Szövegek

Makkári Pap Lajos: S. I. levele. = SpFüz **1863.** 60—61.

Zsilinszky Mihály: Egyháztörténelmi emlékek a zürichi könyvtárból. = SpFüz **1866.** 75—77, 165—167, 280—282, 453—463. [S. I. Albumának teljes közlése.]

S. I.: Üdvözlő beszéd. Latinból fordítva közli *Csuthy Zsigmond*. = MProtEgyhIskFigy **1884.** 414—426.

SELYEI BALOG ISTVÁN

1629—1668

Irodalom

Kemény József: S. B. I. emlékezete 1655-ből. = ÚjMMúz **1860.** I. 243—244., és K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest 1861. 205—206.

Kulcsár Endre: S. B. I. = Figy **1884.** XIX. 284—291.

Koncz József: S. B. I. levele Teleki Mihályhoz 1663. szept. 8. = ProtKözl **1888.** 223.

Herepei János: S. B. I. = H. J.: Apáczai és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged. **1966.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez.) 187—193.

SIMONIDES, JOHANNES

? —1708

Szövegek

Monumenta evangelicorum aug. conf. in Hungaria historica. Kiad. *Fabó András.* 3. köt. Pest **1865.** [355—387: Johannis Simonidae: Galeria omnium sanctorum.]
Mišianik, Ján: List Jána Simonidesa rade mesta Levoče. = Litteraria Historica Slovaca **1946/47.** 222.
Z vlasti na galeje. (Z cestopisných spomienok 17. stor.) Tobiáš Masník, Ján S., Juraj Láni. Prel. z čes. a nem. orig. Výber zost., prel., úvod a pozn. nap. *Jozef Minárik.* Bratislava **1961.** 236 l. (Pamäti a dokumenty. Zv. 14.)

Irodalom

Cesta v Italii Jana Simonidesa a Tob Masniciuse, sl. B. kazatelů evanj. na galeje odsouzených l. 1673. = Nový kalendár pro lid evanjelický na rok **1856.** 20—61.
Lombardini, Alexander: Jan S. = Slovenské pohľady **1887.** 176—178.

SINAPIUS, HORČIČKA DANIEL

1630—1706

Irodalom

Lombardini, Alexander: D. S. (Horčička). = Slovenské pohľady **1887.** 80—82.
Brtáň, Rudo: Danielovo Sinapiovo Horčičkovo Neo-Forum Latino-Slavonicum. Lipt. Mik. **1940.** 75 l.
Minárik, Jozef: Budapeštiansky rukopis o genealógii Horčičkovcov. = SlovLit **1959.** 228—232.

SINAPIUS HORČIČKA, JOHANNES

1625 k.—1682

Irodalom

Lombardini, Alexander: Ján S. (Horčička). = Slovenské pohľady **1887.** 82—84.
Zoch, Ivan: Sinapiusov „Plausus". = Slovenské pohľady **1895.** 155—162.
Mocko, Ján: Ján S. H. = Cirkevné listy **1909.** 131—135.
Rexa Dezső: S. János emléksorai. = ItK **1909.** 235—236.
Minárik, Jozef: Budapeštiansky rukopis o genealógii Horčičkovcov. = SlovLit **1959.** 228—232.

SOMOGYI AMBRUS

1564—1637

Szövegek

Ambrosii Simigiani Historia rerum Ungaricarum et Transsilvanicarum ab anno 1490 usque 1606. Adcuravit *Josephus Carolus Eder, Josephus Benigni de Mildenberg.* Vol. 1—2. Cibinii **1800**—1840. [16] 294; 434 l.
Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László.* 2. köt. Sárkányfogak. 1572—1602. Bp. [**1942.**] Bev. *Cs. Szabó László.* [62—78: S. A.: Báthori Zsigmond első évei. Ford. Szilágyi János.]

Irodalom

Lukinich Imre: Adatok S. A. életéhez. = Száz **1906.** 951—952.
Lukinich Imre: Adalékok az „Erdélyi TörténetkedvelőkTársasága" történetéhez. = ItK **1907.** 493—499.

SZALÁRDI JÁNOS

1601—1666

Szövegek

KIADÁSOK

Sz. J. siralmas magyar krónikája kilenc könyvei. Kiad. és bev. *Kemény Zsigmond.* Pest **1853.** 680, XVI h. (Újabb nemzeti könyvtár)

LEVELEZÉS

Szabó Károly: Sz. életéhez. = TT **1880.** 414—416. [Két 1665-i levele.]
Koncz József: Sz. J. kérő levele Bornemissza Anna fejedelemnéhez 1666. július 24. = ProtKözl **1890.** 24.
Koncz József: Sz. J. kiadatlan levelei és reá vonatkozó apró adatok. = ItK **1899.** 83—101, 211—228, 335—346.

Irodalom

Kemény József: Sz. J., a történész. = ÚjMMúz **1855.** I. 233–250.
Szilágyi Sándor: Sz. J. siralmas krónikájának történetéhez. = Figy **1880.** VIII. 225–263.
Kovács István: Adatok Sz. J. életrajzához. = GenFüz **1906.** 97–98.
Ruhmann Jenő: Sz. Siralmas krónikájának mondattana. Bp. **1907.** 61 l.
Horváth Detre: Sz. J. és Siralmas Krónikája. = Száz **1923.** 94–122.
Herepei János: Sz. J. halála ideje és egyéb megjegyzések gróf Kemény József: „Sz. J., a történész". c. dolgozatára. = ErdMúz **1939.** 276–290., és H. J.: Polgári irodalmi törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged 1965. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 544–551.
Tarnóc Márton: Sz. J. történetszemlélete. = ItK **1970.** 689–696. — Klny. is.

SZATHMÁRI BAKA PÉTER

1625–1673 után

Irodalom

Révész Kálmán: Maresius és B. P. irodalmi harcának történetéhez. = MKsz **1898.** 111–112. [Szinyei Gerzson helyreigazítása: Uo. 206–207. – Révész Kálmán válasza: Uo. 320.]
Zoványi Jenő: Ki volt a Sz. B. P. irodalmi ellenfele? = ProtSz **1906.** 379–383., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 128–131.
Herepei János: XVI–XVII. századbeli papok, mesterek és diákok a szatmári református egyházmegyéből. = Egyht **1943.** 17–33. [Sz. B. P. feljegyzései.]
Herepei János: Idősebb Sz. B. P.-né és fiacskája siratója. = Egyht **1944.** 334–335.
Herepei János: Sz. B. P. = H. J.: Apáczai és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged **1966.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 88–93.

SZATMÁRNÉMETI MIHÁLY

1638–1689

Irodalom

Kemény József: Sz. M. emlékezete 1686-ból. = K. J.: Történelmi és irodalmi kalászatok. Pest **1861.** 244–246.
Koncz József: Sz. M. levele Teleki Mihályhoz. = MKsz **1894.** 380.
Esze Tamás: A Jézus-kiáltás. = Az Út **1952.** 21. sz. [Sz. M.-ról.]

SZÉCHÉNYI GYÖRGY

1592–1695

Szövegek

Epistolae archiepiscoporum Georgii Strigoniensis et Pauli Colocensis e Comitibus Széchényi ... Tom. 1–2. Ed. *Iac*[*obus*] *Ferdin*[*andus*] *Miller*. Vindobonae **1807.** 320, 325 l.

Irodalom

Néhány vonások Sz. Gy. érsek életéből. = Munkálatai a pesti nevendék papság Magyar Iskolájának. (Pest) **1839.** VI. 287–309.
Podhradszky József: Sz. Gy. esztergomi érsek élete. = ÚjMMúz **1857.** I. 22–45.
Illéssy János: Nova Transylvanica. Talio. = MKsz **1891.** 220–231.
L.: Gúnyvers Lorántffy Zsuzsannáról. = Száz **1913.** 56–57.
Payr Sándor: Sz. Gy., Kollonics barátja, az ellenreformáció vezérharcosa. = EvÉ **1933.** 15–17. sz.

SZÉCHÉNYI PÁL

1645–1710

Szövegek

Epistolae archiepiscoporum Georgii Strigoniensis et Pauli Colocensis e Comitibus Széchényi ... Tom. 1–2. Ed. *Iac*[*obus*] *Ferdin*[*andus*] *Miller*. Vindobonae **1807.** 320, 325 l.

Irodalom

Pados János: Sz. P. kalocsai érsek életrajza. Pest **1862.** 55 l.
Lánczi Gyula: Sz. P., kalocsai érsek s a magyar nemzeti politika. = Száz **1882.** 273–299. — Klny. is.
Márki Sándor: Sz. P. kalocsai érsek. Pozsony–Bp. **1884.** 145–168. (Magyar Helikon 27.)
Donáth Regina: Egy magyar főúr tervezete az ország rendezésére a török hódoltság után. = EK Évk **1968.** IV. 291–306. [Az államelméleti munka szerzője a feltevés szerint Sz. P.]

SZENCI MOLNÁR ALBERT
1574—1634

Szövegek

KIADÁSOK

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc.* Pest **1866.** [115—290: Sz. M. A. Novae grammaticae Ungaricae libri duo.]

Sz. M. A. naplója, levelezése és irományai. Kiad. és bev. *Dézsi Lajos.* Bp. **1898.** XXXIX, 520 l.
Ism.: *Balassa József,* MNyr 1899. 166—167. — *c.,* ItK 1899. 250—251. — *d.,* BpSz 1899. 17. köt. 325. — *I. J.,* Száz 1899. 160—163. — *Sz. F.,* ProtSz 1899. 48—51. — *Váradi Ferenc,* ProtEgyhIskL 1899. 42—43. — *Császár Elemér,* MPed 1900. 432—435.

Sz. M. A. [Válogatott művei.] *Április Lajos* és *Árokháty Béla* tanulmányával. Bp. **1939.** 320 l. (A reformáció és ellenreformáció korának . . . írói 12.)
Ism.: *Hodossy Béla,* SpRefL 1940. 156—157, 161—162. — *P. I.,* DtProtL 1940. 52—53.

Szent Dávid király százötven zsoltára. Théodor de Bèze és Clément Marot francia verseiből ford. Sz. M. A. Kiad. *Kövendi Dénes.* Bev. *Karácsony Sándor.* 84. kiad. Bp. **1948.** 367 l.

Albertus Molnar Szenciensis: Nova Grammatica Ungarica. Bloomington — The Hague **1969.** (Uralic and Altaic Series 98.) [Toldy 1866-i kiadásának fakszimiléje.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

[Erdélyi János] E. J.: Egyházi és iskolai jegyzetek. = SpFüz **1864.** 668—670. [Sz. M. A. 1 levelének közlése és 1617-i munkájának ismertetése.]

Pettkó Béla: A Kendy-féle összeesküvés. (Latin históriás ének Szamosközy Istvántól.) = TT **1888.** 754—789. [Az ének magyar eredetijét Debreceni S. János írta, latin fordítását Sz. M. A. készítette.]

Thury Etele: Szemelvények Sz. M. A. levelezési albumából. = ProtEgyhIskL **1890.** 1024—1026 1052—1055, 1086—1089. [8 levél.]

Dézsi Lajos: Sz. M. A. levelei Camerariushoz és Leodiushoz. = ItK **1908.** 218—225. — Klny. is.

Weber Artúr: Sz. M. A. Németországban. = Heinrich Emlk. Bp. **1912.** 68—74. — Klny. is. [Levelek közlése.]
Ism.: *Király György,* EPhK 1912. 526—530.

Kerecsényi Dezső: Sz. M. A. ismeretlen levelei. = ProtSz **1935.** 292—302.

Praedicatio az könyörgésről (1625). = RefSz **1957.** 164—170.

Zsoltárai első kiadásának „Elöljáró beszéde". Közli *Csutak Csaba.* = RefSz 1957. 170—173.

Tinn Mária: Sz. M. A. ismeretlen sorai. = ItK **1961.** 193.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Dézsi Lajos: Sz. M. A. (1574—1633.) Bp. **1897.** 243 l., 4 t. (M.T.Életr. 30.)
Ism.: *D.,* Száz 1898. 163. — *Rupp K[ornél],* MKr 1898. 13. sz. — *Sz. F.,* ProtSz 1898. 104—107. — *V. F.,* ProtEgyhIskL 1898. 5. sz.

Varga Bálint: Sz. M. A., a magyar zsoltáréneksszerző élete és írói működése. Bp. **1932.** 81 l.
Ism.: *Waldapfel József,* ItK 1932. 437—439.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

Greguss Ágost: Sz. M. A. = PN **1854.** 1255. sz. 3., és G. A.: Írói arcképek. [Bp. 1934.] 158—165. (MIR 30.)

Czelder Márton: Sz. M. A. = Kecskeméti ProtKözl **1858.** 33—47.

Kemény József: Sz. M. A. emlékezete. = ÚjMMúz **1859.** IX. 309—329.

Toldy Ferenc: Sz. M. A. 1574—1633. = T. F.: Adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez. Pest **1869.** 102—174. (Értek.Ny.Széptud.Kből. I. 9.)

Toldy Ferenc: Sz. M. A. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 83—86.

Jancsó Benedek: Sz. M. A. Nyelv- és irodalomtörténeti tanulmány. Kolozsvár **1878.** 56 l.
Ism.: *—r,* PetőfiTársL 1878. 381—382

Kardos Albert: Vándortudós, bujdosó költő. = DebrProtL **1899.** 366—368, 382—387.

Paulovics István: Pázmány és Sz. M. A. = ProtEgyhIskL **1902.**.120—122.

Kardos Albert: Sz. M. A. (Pázmány és Sz. M. összehasonlítása.) = DebrProtL **1913.** 565—567.

Musnai László: Sz. M. A. Cluj **1934.** 49 l.
Ravasz László: Sz. M. A. = Ptűz **1934.** 183.
Révész Imre: Sz. M. A. = ProtSz **1934.** 1–4. — Albert Molnár de Szencz à l'occasion du troisième centenaire de sa mort. = NRH 1934. I. 50–58.
Jancsó Elemér: Sz. M. A. = KerMagv **1935.** 78–86. — Klny. is.
Bottyán János: Sz. M. A. A vándordiák, vándortudós, zsoltárköltő. = Az Út **1950.** 7. sz.
Tolnai Gábor: Sz. M. A. értékelésének néhány kérdése. = It **1954.** 152–162., és T. G.: Vázlatok és tanulmányok. Bp. 1955. 23–41, 176–178.
Turnský, Štefan: Sz. M. A. = Křestanská revue (Praha) **1954.** 141–155.
Nagy Géza: Sz. M. A. emléke. = RefSz **1957.** 145–152.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

Szathmári Pap Zsigmond: Sz. M. A. rövid életrajza. = Erdélyi Prédikátori Tár **1837.** VII. füz. I–XXXVI.
[Ónody Zsigmond]: Nemes és nemzetes Asztalos András nagyszombati tekintélyes városi polgár levele Sz. M. A.-hez Marpurgba, 1610. febr. 20. = DtProtL **1893.** 125–128.
Ónody Zsigmond: Sz. M. A.-et a szenci városi tanács lelkésznek hívja meg. 1610. febr. 5-én. = DtProtL **1893.** 146–147.
Kemény Lajos: Kassa város levéltárából. Sz. M. A. életéhez. = TT **1896.** 189.
Wertner Mór: „Szenczi" M. A. születési helye. = ErdMúz. **1904.** 373–380.
Oláh Gábor: Új adat Sz. M. A. utolsó évei történetéhez. = ItK **1905.** 370–371.
Thury Etele: Pápa, 1614. Feljegyzés az itt tartott zsinatról. . . . Pathai és Kanizsai Sz. M. A.-et ajánlják a komáromi egyháznak. = M.Prot.Egyht.Adattár **1908.** VII. 146–147.
Payr Sándor: Sz. M. A. atyafisága Luther Mártonnal. = Harangszó **1919.** 12, 14–16. sz.
Dézsi Lajos: Sz. M. A. Erdélyben. = D. L.: Erdélyi arcképek és képek. Cluj–Kolozsvár **1926.** 17–23.
Herepei János: Szenczi Molnár János. = ErdHel **1928.** 140–142., és H. J.: Polgári és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged 1965. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 424–434. [Sz. M. A. fiáról.]
Zoványi Jenő: Sz. M. A. halála ideje. = ProtSz **1932.** 122–124.
Alapy Gyula: Sz. M. A. komáromi prédikátorsága. = Nemzeti Kultúra (Komárom) **1933.** 260–273.
Herepei János: Sz. M. A. halála ideje. = ErdMúz **1933.** 464–468., és H. J.: Polgári és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged 1965. (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 37–45.
Házi Jenő: Egy ismeretlen adat Sz. M. A. életéből. = MNy **1936.** 318–319.
Zoványi Jenő: Megjegyzések Herepei Jánosnak Sz. M. A. halála idejéről szóló cikkére. = KerMagv **1938.** 93–94.
Turóczi-Trostler József: Sz. M. A. Heidelbergben. = FK **1955.** 9–18, 139–162. — Klny. is., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 2. köt. Bp. 1961. 109–155, 727–735. — Albert Sz. M. in Heidelberg. = Studien zur Geschichte der deutsch-ungarischen literarischen Beziehungen. Berlin 1969. 70–99.
Módis László: Adalék Sz. M. A. életéhez. = ItK **1956.** 488–490.
Czennerné Wilhelmb Gizella: Sz. M. A. arcképe. = MNy **1959.** 163–164.
Havas László: Miért hagyta el Sz. M. A. a Sauer-nyomdát? = ItK **1964.** 194–195.
Herepei János: Adatok Sz. M. A. életéhez. = H. J.: Polgári és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 3–53.
Herepei János: Ki volt a „Kegyesség formuláját" aláíró Molnár János? = H. J.: Polgári és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez 1.) 421–423. [Sz. M. A. fia.]
Herepei János: Sz. M. A. tragédiája. = ItK **1966.** 160–165.
Kovács Sándor Iván–Kulcsár Péter: Sz. M. A. V. Frigyes pfalzi választó fejedelemnek dedikált könyvei a Vatikáni Könyvtárban. = MKsz **1970.** 249–252.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

Zsoltárai

M. A. magyar sóltárainak első ki-adásáról. = Orpheus **1790.** II. 2. füz.
Szücs Lajos: Sz. M. A. költészete. = EPhK **1882.** 390–397. [Elsősorban zsoltárairól.]
Kálmán Farkas: A zsoltárok ritmusáról. = ProtEgyhIskL **1883.** 1549–1552, 1612–1615, 1644–1647.

KÁLMÁN FARKAS: Mutatvány az „Adalékok"-ból. = DebrProtL **1887.** 215—216. [Az 1651-ben megjelent Psaltérium nem Laskai Jánosé, hanem Sz. M. A.-é.]

SZÜGYI DÁNIEL: A francia zsoltárok ritmusa. = ProtSz **1905.** 113—125. [Zsoltárfordítóinkról, főleg Sz. M. A.-ról.]

ERDŐS KÁROLY: Emlékezés Sz. M. A. zsoltárfordításának háromszázéves megjelenése alkalmából. = Közlöny **1908.** 3—5. sz. — Klny. is.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Sz. M. A. zsoltárfordításának 1612. oppenheimi kiadásáról. = MKsz **1913.** 13—16.

CSÁSZÁR ERNŐ: Sz. M. A. zsoltárai. = ItK **1914.** 157—170, 279—299, 403—417.

NÉGYESY LÁSZLÓ: Laskai-féle énekeskönyv (Laskai-Psalterium) nincs. (Molnár zsoltárainak egy ismeretlen kiadása.) = ItK **1916.** 183—185.

CSŰRY BÁLINT: A füzérrímhez. = EPhK **1918.** 458.

NÉMETH LÁSZLÓ: Sz. M. A. zsoltárai és ritmikájuk. = ProtSz **1928.** 82—88., és N. L.: Készülődés. A Tanú előtt. 2. köt. Bp. [1935]. 21—29.

ÁPRILY LAJOS: A zsoltárfordító. = ProtSz **1934.** 278—285.

ÁROKHÁTY BÉLA: Sz. M. A. és a genfi zsoltárok zenei ritmusa. Kecskemét **1934.** 27 l., 1 t., és ProtSz 1934. 79—87. [Rövidebben.]

Ism.: *Molnár Antal,* ProtSz 1934. 518—521. — *T. K.,* It 1934. 153.

BARÁTH IMRE: Sz. M. A. zsoltárfordításaiból a nép ajkára átment szólásformák. = DebrProtL **1934.** 82—83.

HODOSSY BÉLA: Sz. M. A., a zsoltárfordító. = SpRefL **1934.** 73—74, 80—82.

MESKÓ DEZSŐ: Sz. M. A., a zsoltárfordító. Beregszász **1934.** 28 [4] l.

NAGY, GÉZA: Albert M., der ungarische Psalmendichter. = Kirchenblatt für die reformierte Schweiz **1934.** 56—58.

SZABÓ GYULA: Sz. M. A. zsoltárfordításai és a genfi dallamok. = SpRefL **1936.** 239—240, 268—270.

HALMY FERENC: A magyar zsoltárformák francia előzményei. Bp. **1939.** 54 l. (Bibliothèque de l'Institut Français à l'Université de Bp. 38.)

Ism.: *Magyarón Ferenc,* KatSz 1940. 90—91. — *Szőllősy Andor,* ProtSz 1940. 223—224.

KERÉKGYÁRTÓ ELEMÉR: Sz. M. A. zsoltárai magyar verstörténeti szempontból. Bp. **1941.** 88 l.

NÉMETH LÁSZLÓ: A református énekeskönyv. (Előadás a Kálvin Társaságnak az új zsoltáros könyv ügyében tartott értekezletén.) = KN **1941.** 2. sz. 9—11., és N. L.: Kisebbségben. 2. köt. Bp. 1942. 275—284. [Sz. M. A. zsoltárairól.]

TAGLIAVINI, CARLO: Influence du psautier huguenot de Clément Marot et de Théodore de Bèze dans la littérature roumaine ancienne. = Cahiers Sextil Puscariu (Roma) **1952.** 37 sk. [Sz. M. A. zsoltárainak román fordítása.]

CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: Háromszázötven éves a Psalterium Ungaricum. = RefEgyh **1957.** 107—111.

NAGY GÉZA: Sz. M. A. zsoltárfordításai. = RefSz **1957.** 145—151.

GÁLDI LÁSZLÓ: Sz. M. A. zsoltárverse. Bp. **1958.** 131 l. (It. Füz. 18.)

Ism.: *Csomasz Tóth Kálmán,* Egyht 1959. 380—382. — *Elekfi László,* MNyr 1959. 362—365. — *Péczely László,* ItK 1960. 271—273.

CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN A négyszázéves genfi zsoltár magyar tanulságai. = TheolSz **1962.** 287—291.

PAPP, GÉZA: Le psautier de Genève dans la Hongrie du XVIIe siècle. = StudMus IX. **1967.** 281—299. — Klny. is. [Sz. M. A. utóéletéhez.]

Szótára, nyelvészeti munkássága

TERTINA, MICHAEL: Einige Beyträge zur Literargeschichte Ungerns. = Zeitschr-Ung **1803.** IV. 246—251. [A szótáríró Sz.-ről.]

JANCSÓ BENEDEK: Sz. M. A. nyelvtudománya. = Figy **1879.** VII. 50—60, 103—119., és J. B.: Magyar nyelvtudomány-történeti tanulmányok a XVI—XVII. századból. Bp. 1881. 61—87.

KISBIRÓ MÁRTON: Közmondások Sz. M. A. szókönyvéből. = MNyr **1882.** 327—329, 378—380, 428—429, 473—475.

ZIPSER, JACOBUS: De adagiis proverbiisque dictionario Alberti M. inspersis. Bp. **1897.** 44 l.

HARSÁNYI ISTVÁN: Adalék Sz. M. A. Grammatikájának létrejöttéhez. MNy **1926.** 273—275.

[GÁLDI] GÖBL, LADISLAUS: L'influence de la lexicographie hongroise sur la lexicographie roumaine. = REH **1933.** 54—58. [Sz. M. A. és Pápai Páriz szótárának hatásáról.]

HEGEDÜS JÓZSEF: Megjegyzések Sz. M. A. nyelvészeti munkásságához. = ItK **1958.** 45—52. — Klny. is.

SZATHMÁRI ISTVÁN: Sz. M. A. és irodalmi nyelvünk. = Bárczi Emlk. Bp. **1963.** 345—354. (Nytud. Értek. 40.) — Klny. is.

SZATHMÁRI ISTVÁN: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** [168—231: Sz. M. A.]

Egyéb munkássága

Lugossy József: Egyházi régiségek. Egyházszentelési szertartás a XVII. század elejéről. = ProtEgyhIskL **1847.** 474—480. [Sz. M. A. Consecratio templi novi c. munkájáról.]

Szilágyi István: Románc M. A.-ről. = ÚjMMúz **1853.** I. 568—573. [A tévesen Sz. M. A.-nek tulajdonított Si quis vivit jucundus kezdetű versről.]

Szabó Károly: Sz. M. A. állítólag 1625-ben nyomtatott egyházi beszédeiről. = MKsz **1880.** 99—102.

Hermann Antal: Sz. M. A. három problematikus művéről. = Figy. **1887.** XXII. 321—328.

[Dézsi Lajos] D. L.: A tiguromi imádságos könyv. = ItK **1898.** 249.

Miklós Ödön: A hanaui és oppenheimi biblia. = Közlöny **1914.** 10. sz.

Thienemann Tivadar: Sz. M. A. német fordításai. = EPhK **1919.** 87—96.

Kerecsényi Dezső: Sz. M. A. lapszéli jegyzetei. = ProtSz **1930.** 393—397.

Waldapfel József: Sz. M. A. religio-emblémája. = ItK **1932.** 431—432.

Barankay Lajos: Sz. M. A. nevelői gondolatvilága. = ProtSz **1943.** 265—270. [Az Institutio juventutis című munkájáról.]

Pálvölgyi Endre: Volt-e Sz. M. A. bibliafordításának frankfurti kiadása? = MKsz **1958.** 260—262.

Tolnai Gábor: M. A. éneke. = MTA I. OK **1958.** XIII. 95—112. — Klny. is., és T. G.: Évek, századok. Bp. 1958. 111—131, 296—300. — Zur Geschichte der Faust-Sage. (Gesang des A. M.) = ALitt 1963. 3—19. [A Si quis vivit jucundus kezdetű vers nem Sz. M. A. műve.]

Havas László: Sz. M. A. antológiájának keletkezéstörténete. = ItK **1962.** 339—341.

Herepei János: Apró adatok Sz. M. A. munkásságához. = StudLitt **1966.** 123—128.

SZENTIVÁNYI MÁRTON

1633—1705

Szövegek

Régi magyar filozófusok. Kiad. *Mátrai László.* Bp. **1961.** [141—147, 200—201, 217—218: Sz. M.: Válogatott érdekességek a különféle tudományokból. — Szemelvények Mátrai László fordításában.]

Irodalom

Pauler Tivadar: Sz. M. jellemzése. = ÚjMMúz **1857.** I. 252—268.

Lombardini, Alexander: Martin Sz. = Slovenské pohľady **1887.** 278—279.

Kemény Lajos: Sz. M. censori diplomája. 1688. = TT **1896.** 190—191.

Szikra Gyula: Sz. M. élete és munkássága. = Kalazantinum **1911/12.** 218—236.

Lukinich Imre: A magyar bibliografiaírás első kísérletei. = MKsz **1925.** 6—18.

Párniczky Mihály: Sz. M. és a Corpus Juris Hungarici. = Jogi professzorok emlékezete. Bp. **1935.** 7—16. — Klny. is.

Serfőző József: Sz. M. S. J. munkássága a XVII. század küzdelmeiben. = Jezsuita Történeti Évk. **1941.** 5—176. — Klny.: Publicationes ad historiam S. J. in Hungaria illustrandam. Lucubrationes 17.
Ism.: *Batizi László,* It 1944. 26—27.

Máté Károly: Az első magyarországi hírlap kérdése. = MKsz **1943.** 124—135.

Jurovský, Stanislav: Filozofia Martina Szentiványiho. Turč. Sv. Martin **1944.** 72 l. (Spisy filozofického odboru Matice slovenskej 4.)

Horváth Róbert: Kuriózumok egy magyar „fiziko-teológus" művéből. = Vil **1961.** 5. sz. 49.

Angyal Endre: Sz. M. Sopronról. = SoprSz **1964.** 368—369.

Gašparec, Ignác: Encyklopedista Sz. = Duchovný pastier (Bratislava) **1965.** 110—111.

Angyal, Andreas: M. Sz. Ein ungarisches Gelehrtenleben des ausgehenden 17. Jahrhunderts im Rahmen der deutsch-slawisch-ungarischen Wissenschaftsbeziehungen. = Ost und West in der Geschichte des Denkens und der kulturellen Beziehungen. Festschr. Eduard Winter. Berlin **1966.** 152—163.

SZENTMÁRTONI BODÓ JÁNOS

?—1648

Szövegek

Régi magyar költők tára. XVII. század. 4. köt. Bp. **1967.** [395—453, 659—668: Sz. B. J. versei. Kiad. Varga Imre. Kritikai kiadás.]

Irodalom

Versényi György: Sz. B. J. = ErdMúz **1902.** 328—339, 385—393.

Harsányi István: Két koldus-ének forrása. = Ethn **1915.** 138—139. [Az Ethn 1908. 345—353. lapokon közölt énekek közül az egyik Sz. B. J. szerzeménye.]

Kelemen Lajos: Sz. B. J. halála ideje. = ErdISz **1929.** 344—346.

HADROVICS, LADISLAUS: Die ungarischen Vorlagen eines alten kroatischen Dichters. = ArchEuropCentro-Orientalis **1939.** 303—327. — Klny. is. [A Mária Magdolna históriája horvát fordításáról.]

ISÁK JÓZSEF: Sz. B. J., a munka első magyar költője. = Utunk **1947.** 9. sz. 3.

SZENTPÁLI FERENC

1651—1713

Szövegek

MILETZ JÁNOS: Régi iratok ismertetése. 4. Gúnyvers 1673-ból. = TörtRégÉrt (Temesvár) **1878.** 38—40, 93—95, 201—205. [A szerző nem Szakáll Ferenc, mint a közlő tévesen gondolta, hanem Sz. F.]

KOMÁROMY ANDOR: Régi gúnyversek. I. Apafi udvara. Speculum consvetudinis. Imago veritatis. Virtus jacet omnia. = TT **1888.** 273—284. [Későbbi megállapítás szerint Sz. F. versei.]

SZÁDECZKY LAJOS: Gúnyvers az erdélyi nemzetekről. (1674.) = ErdMúz **1903.** 203—215. [Későbbi megállapítás szerint Sz. F. verse.]

Br. Apor Péter verses művei és levelei. Kiad. *Szádeczky Lajos.* 1. köt. Bp. **1903.** (MHHS 36.) [429—496: Sz. F. versei, részben névvel, részben név nélkül.]

Irodalom

KOMÁROMY ANDRÁS: A homoród-szentpáli Szentpáli-család. = Turul **1892.** 139—145. [Kis Bálint kiegészítése: Uo. 177—180.]

VARGA IMRE: A nemesi verses pasquillus (Sz. F.). = ItK **1963.** 287—302. — Klny. is.

AVRIGEANU, DOMNICA: Cu privire la întemeierea satului Mîndra. = Revista Arhivelor **1967.** 187—194. [Sz. F. román jobbágyokat telepít birtokára.]

SZEPSI CSOMBOR MÁRTON

1595—1622

Szövegek

KIADÁSOK

SZAMOTA ISTVÁN: Régi magyar utazók Európában. 1532—1770. Nagybecskerek **1892.** [73—221: Sz. Cs. M.: Europica varietas.]

MASTERMAN, NEVILLE—MALLER, SÁNDOR: Sz. Cs. M.: Description of England. = AngFilTan **1938.** III. 63—80. [Részlet angolul az Europica varietas-ból.]

Sz. Cs. M.: Europica varietas. Kiad. [*Gaál Gábor*] *Szeremlei László.* Kolozsvár **1943.** 206 l.

MARTON CS.: Podróż po Polsce. Tłum. Jan Ślaski. Warszawa **1961.** 139 l.

Ism.: *Hopp Lajos,* ItK 1962. 126—127.

Sz. Cs. M. összes művei. Kiad. *Kovács Sándor Iván—Kulcsár Péter.* Bev. *Kovács Sándor Iván.* Az idegen nyelvű részeket ford. *Kulcsár Péter.* Bp. **1968.** 663 l., 8 t. (Régi magyar prózai emlékek 1.) [Kritikai kiadás.]

Ism.: *Czigány Lóránt,* Új Látóhatár 1969. 255—261. — *V. Kovács Sándor,* MTud 1969. 111—113.

Irodalom

ERDÉLYI JÁNOS: A hazai bölcsészet történelméhez. 2. Sz. Cs. M. = SpFüz **1857.** 377—387.

MÁRKI SÁNDOR: Két régi magyar turista. = Turisták Lapja **1899.** 103—111. [Az egyik Sz. Cs. M.]

KEMÉNY LAJOS: Sz. Cs. M. életéhez. = ItK **1909.** 482—484.

KEMÉNY LAJOS: Sz. Cs. M. = FöldrK **1916.** 268—273.

HARSÁNYI ISTVÁN: Adalékok a Balassa-irodalomhoz. = ItK **1924.** 131—134. [Az Istenes Énekek 2 darabjának a szerzője Sz. Cs. M.]

TARLÓZÓ: Ady XVII. századi elődje. = It **1935.** 98.

ECKHARDT SÁNDOR: Balassi Bálint az Oceanum mellett. Sz. Cs. M. Europica Varietasá-nak új kiadása alkalmából. = MKsz **1943.** 245—251.

GAÁL ENDRE: Europica Varietas. = So **1944.** 127—129.

ÁRVAY JÓZSEF: Szentivánnapi népszokásaink legrégibb említése. = ErdMúz **1947.** 99—100. [Sz. Cs. M.-ról.]

BÁN IMRE: Sz. Cs. M. babonafeljegyzése. = ItK **1954.** 439—440.

BÁN IMRE: Sz. Cs. M. Párizsban. = ItK **1956.** 263—269.

WITTMAN TIBOR: Az Europica Varietas. = ItK **1956.** 28—34. [Szij Rezső megjegyzései: ItK 1957. 28—34. — Wittman Tibor válasza: Uo. 388—389.]

KOVÁCS SÁNDOR IVÁN: Sz. Cs. M. versei. (Balassi Bálint utóéletéhez.) = ItK **1958.** 70—76.

KOVÁCS SÁNDOR [IVÁN]: Sz. Cs. M. prózastílusához. = A. Univ. Szeg. Sec. litt. **1958.** 51—60. — Klny.: It. Dolg. 8.

KOVÁCS JÓZSEF: Cs. M. elfelejtett drámai jelenete. = ItK **1959.** 109—111.

KOVÁCS SÁNDOR [IVÁN]: Miért nevezi Bod Péter „Itinerárium"-nak az „Europica varietas"-t? = MKsz **1959.** 74—76.

Kovács Sándor [Iván]: Sz. Cs. M. Dantehasonlata. = FK **1959.** 187—189. — Klny. is. [Bán Imre hozzászólása: ItK 1960. 67—68. — Kovács Sándor Iván válasza: Uo. 68—69.]

Kovács Sándor [Iván]: Az európai humanista hagyomány szerepe Sz. Cs. M. írói fejlődésében. = FK **1960.** 67—78. — Klny. is.

Ism.: *Havas László*, ItK 1961. 371—372.

Holmes, Martin: The London of M. Cs. = HQu **1964.** 134—142.

Békés Ágnes: Sz. Cs. M. Angliában. = AngFilTan **1965.** 5—35. — Klny. is.

Zsoldos Jenő: Szószemelvények Sz. Cs. M. útleírásából. = MNyr **1968.** 340—346.

Kovács Sándor Iván: Sz. Cs. M. = Sz. Cs. M. összes művei. Bp. **1969.** 7—104. [A kritikai kiadás bevezető tanulmánya.]

Kovács Sándor Iván: Sz. Cs. M. az első magyar útleírás szerzője Lengyelországban (1616—1618) = Tanulmányok a lengyel—magyar irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. **1969.** 175—211. — Klny. is. — M. Cs. z Sz., autor pierwszego węgierskiego opisu podróży po Polsce. (1616—1618) = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Krakow. 1969. 151—183.

Cs. Szabó László: Két Shakespeare-kori tanú. Thomas Platter és Sz. Cs. M. angliai utazása. = MMűhely **1969.** 31. sz. 37—46.

SZEPSI LACZKÓ MÁTÉ

?—1633

Szövegek

Toldy Ferenc: Sárospataki magyar krónika. 1523—1615. = MTT **1857.** IV. 43—87. — Klny. is. [Sz. L. M. szövegéből a XVIII. század elején készített kivonat közlése.]

Erdélyi történelmi adatok. Kiad. *Mikó Imre, Szabó Károly*. 3. köt. Kolozsvár **1858.** [1—246: Sz. L. M. krónikája 1521—1624.]

Irodalom

Toldy Ferenc: Utójegyzet a „Sárospataki Krónikā"-hoz. = MTT **1863.** XII. 288.

Keményi Lajos: Sz. L. M. = Száz **1909.** 769—772.

SZIRMAY ANDRÁS

1656—1724

Szövegek

Scriptores rerum hungaricarum minores. Ed. *Martinus Georgius Kovachich*. Tom. 1. Budae **1798.** [306—314: Andreae Sz. de Szirma: Accurata descriptio citadellae Cassoviensis suo ducto. A[nno] 1682.]

Némethy Lajos: Sz. Endrének önéletrajza. = TT **1882.** 401—418.

Karsa Ferenc: Sz. A. naplója = AdZemplénT **1896.** 1—6, 8—11; 1897. 1—6, 8—11; 1898. 1—11; 1899. 1—11; 1900. 1—3, 5—11; 1901. 1—7, 9—11; 1902. 1—11; 1903. 1—10, 1904. 1—2. füz.

Irodalom

Némethy Lajos: Sz. Endre önéletirata. = Száz **1885.** 414—423.

SZÖLLŐSI MIHÁLY

?—1676

Szövegek

Sz. M.: Az úrért s hazájokért elszéledett és számkivettetett bujdosó magyarok füstölgő csepüje. Kolozsvár 1676. Kiad. *Incze Gábor*. Bp. **1935.** X, 128 l. — Ua. 2. kiad. Bp. 1940. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 3.)

Ism.: *Révész Imre*, ProtSz 1936. 177—178.

Nagy Sz. M.: Az Isten házában meggyújtatott . . . lobogó szövétnek vagy a lelki pásztorságnak tiszta tüköre. Kolozsvár 1676. Kiad. *Incze Gábor*. Bp. **1937.** 45 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 5.)

Irodalom

Zoványi Jenő: Kutatások a „Bujdosó magyarok füstölgő csepüje . . ." szerzője után. = MKsz **1940.** 165—169.

SZŐNYI NAGY ISTVÁN

1641—1709

Szövegek

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc*. Pest **1866.** [585—604: Sz. N. I. Magyar Oskolája. 1695.]

[Czelder Márton] Szerkesztő: Sz. N. I. levele Prónai Istvánhoz. = MProtEgyhIskFigy **1881.** 74—75.

Koncz József: Sz. N. I. kérelme Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelemhez 1708-ban. = ProtKözl **1891.** 14—15.

TARPAI SZILÁGYI ANDRÁS

1623/24—1682 előtt

Szövegek

T. Sz. A.: Pápisták kerengője . . . Kiad. *Incze Gábor.* Bev. *Papp Ferenc.* Bp. **1938.** 40 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 10.)

Irodalom

SCHNEIDER MÁTYÁS: Labyrinthus. = MNyr **1895.** 84—85.
BITZÓ SAROLTA: Nyelvtörténeti adatok. T. A : Pápisták kerengője. = MNyr **1913.** 228—229.
HEREPEI JÁNOS: T. Sz. A. = H. J.: Apáczai és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.—Szeged **1966.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 83—87.

TELEKESY ISTVÁN

1633—1715

Irodalom

BALÁSSY FERENC: Adatok T. I. egri püspök életrajzához. = MSion **1864.** 321—338, 401—419.
ÁLDÁSY ANTAL: T. I. egri püspök elmozdítása és a római Curia. = TT **1896.** 646—688. — Klny. is.
CSANÁDI LÁSZLÓ: T. I. Eger **1912.** 140 l.
SZABADY BÉLA: T. I. egri püspök a győri egyházmegye történetírója. = GyőriSz **1941.** 1—17, 50—61, 129—142. — Klny. is.
Ism.: *Holub József,* Pann 1941/42. 373—374.
SZÁNTÓ IMRE: T. I. püspök szerepe az egri vár 1710. évi feladásában. = Egri Ped. Főisk.Évk. **1962.** 337—345. — Klny.: Az Egri Ped.Főisk.Füz. 260.

THOLDALAGI MIHÁLY

?—1642

Szövegek

Erdélyi történelmi adatok. Kiad. *Mikó Imre, Szabó Károly.* 1. köt. Kolozsvár **1855.** [219—260: T. M. emlékirata és levelei.]
ÖTVÖS ÁGOSTON: Brandenburgi Katalin fejedelemsége. = AkÉrt **1861.** II. 153—244. [Az Adattárban 229—233: T. M. követségi naplója.]
Két magyar diplomata a tizenhetedik századból. Kiad. *Salamon Ferenc.* Pest **1867.** [11—180: T. M. követségi naplója és jelentései Bethlen Gáborhoz. 1627.] — 2. kiad.: Bp. 1878. — 3. kiad.: Bp. 1884.
SZILÁGYI SÁNDOR: T. M. évkönyve 1613—15-ből. = TT **1881.** 1—11.

Irodalom

SZILÁGYI SÁNDOR: T. M. 1619-iki követjárásának történetéhez. = TT **1882.** 470—475.
ÁRDAY PÁL: Nagyercsei T. M. élete és történeti szereplése. Kolozsvár **1910.** 56 l.

THORDAI JÁNOS

1597 k.—1636

Szövegek

KIADÁSOK

Régi magyar költők tára. XVII. század. 4. köt. Bp. **1967.** [155—391, 572—658: T. J. psalteriuma, egy beszéde, imádságai. Kiad. Stoll Béla, Varga Imre. Kritikai kiadás.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

KANYARÓ FERENC: Király-hymnus a XVII-ik évszázban. = KerMagv **1896.** 95—101. [T. J. 45. zsoltára.]
KANYARÓ FERENC: Akromonosyllabikon a régi magyar költészetben. = EPhK **1900.** 93—96. [T. J. 102. zsoltára.]
KESERŰ BÁLINT: Epiktétos magyarul — a XVII. század elején. = A.Hist.Litt. Hung.A.Univ.Szeg. **1963.** III. 3—44. — Klny.: It.Dolg. 34. [Tanulmány és T. J. fordításának betűhív közlése.]

Irodalom

PAPP GÉZA: T. J. lengyel dallammintája. = ItK **1966.** 208—210.
VARGA IMRE: T. J. zsoltárainak forrásáról és manierizmusáról. = ItK **1968.** 541—554.
PAPP, GÉZA: Przyczynki do związków dawnej poezji węgierskiej z Polską. = Studia z dziejów polsko-węgierskich stosunków literackich i kulturalnych. Wrocław—Warszawa—Kraków **1969.** 132—150. [Két tanulmánynak (Kohanowsky-fordítások a XVI—XVII. századból. = ItK 1961. és T. J. lengyel dallammintája) összevont változata.]

Bitskey István: T. J. manierizmusa. = ItK **1970.** 527–530.
Varga, Imre: Le psautier en vers (1627) de l'antitrinitaire J. T. = ALitt **1970.** XII. 273–296.

THÖKÖLY IMRE
1657–1705

Szövegek

Veszely Károly: T. I. és Zrínyi Ilona levelei. = MTudÉrtekező **1862.** I. 157, 256, 446 sk.
Késmárki T. I. naplója 1693–1694. évekből. Kiad. és bev. *Nagy Iván.* Pest **1863.** VIII, 701 l. (MHHS 15.)
Késmárki T. I. naplója 1676–1678. évekből. Kiad. és bev. *Torma Károly.* Pest **1866.** XII, 199 l. (MHHS 18.)
Ism.: *Salamon Ferenc*, BpKözl 1867. 124–125. sz., és *S. F.* Kisebb történeti dolgozatai. Bp. 1889. 385–399.
Késmárki T. I. és némely főbb híveinek naplói és emlékezetes írásai. 1686–1705. Kiad. és bev. *Thaly Kálmán.* Pest **1868.** XXXII, 784 l. (MHHS 23.)
Ism.: [*Fabó András*] *Garády*, Száz 1871. 418–427, 492–504.
Késmárki T. I. naplói, leveleskönyvei és egyéb emlékezetes írásai. Kiad. és bev. *Thaly Kálmán.* Pest **1873.** XVI, 707 l. (MHHS 24.)
T. I. gróf levelei. A gróf Teleki-család marosvásárhelyi levéltárából. Kiad. és bev. *Deák Farkas.* Bp. **1882.** XXI, 300 l.
T. I. fejedelem 1691–1692-iki leveleskönyve. Kiad. és bev. *Thaly Kálmán.* Bp. **1896.** IX, 399 l. (MHHS 34.)
Gergely Samu: Gróf T. I. gyermek- és ifjúkori levelei Teleki Mihályhoz. = ErdMúz **1914.** 259–278.

Irodalom

Thaly Kálmán: T. I. és iskolatársai mint színjátszók. = Száz **1880.** 411–417.
Angyal Dávid: Késmárki T. I. 1–2. köt. Bp. **1888**–1889. 290 l., 19 t.; 292 l., 15 t. (M.T.Életr.)
Jelentés a M. Nemz. Múz. állapotáról. Bp. **1907.** [251–266: Angyal Dávid: T. I. és kora.]
Hoza, Štefan: Ked' „Slovensky král" Imro T. hral v Prešove divadlo. = Kultúra **1937.**

TOFAEUS MIHÁLY
1624–1684

Irodalom

Szilágyi Sándor: Erdélyi püspökök életrajzai. 1. T. F. = Házi Kincstár **1862.** 220–226.
Koncz József: Conventio reverendi Michaelis Tophaei. = ErdProtKözl **1879.** 402.
Szilágyi Sándor: T. M. élete. = Erdélyi Figyelő **1879.** Mutatványszám: 11–12.; 1. sz. 6.
T. M. levelei Teleki Mihályhoz. = Szolnok-Doboka **1879.** 47–48. sz.
Koncz József: T. M. erdélyi református püspök élete. = ProtKözl **1893.** 366–367, 374–375, 382–383, 390–391, 398–399, 406–408, 416–417, 431–432; 1894. 6–7, 17–18, 24–25, 32–33, 41–42, 48–49. — Klny. is.
Ism.: *Z.*, Száz 1894. 258. — ProtSz 1894. 359.
Esze Tamás: Az első magyar gyorsíró. = Az Út **1952.** 16. sz. [T. M.-ról és Újhelyi Istvánról.]
Herepei János: T. M. = H. J.: Apáczai és kortársai. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged **1966.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 2.) 75–82.

TOLNAI DALI JÁNOS
1606–1660

Irodalom

Kiss Áron: Szánthay Mihály superintendens levele gróf Bethlen István főispánhoz a puritanus T. ügyében. = ProtEgyhIskL **1845.** 1141–1143.
Erdélyi János: Gelei István levele. (Adalékul a T.-ügyhöz.) = SpFüz **1857/58.** 177–180.
Szilágyi Sándor: Adalék a T.-per történetéhez. = SpFüz **1862.** 540–542.
A sárospataki főiskola tanárainak életrajza. 36. T. D. J. = SpFüz **1865.** 614–642.
Szilágyi Sándor: A T.-per történetéhez (1646 első feléből). = MProtEgyhIsk Figy **1874.** 35–42.
Szinyei Gerzson: Helyre igazításul. = MKsz **1898.** 206–207.
Zoványi Jenő: Egyháztörténeti apróságok. 3. A sárosi ref. egyházmegyének egy ismeretlen esperese s adat irodalmi működéséhez. = ProtSz **1906.** 188–191., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 116–119. [A Novissima Tuba

szerzőjének tévesen Tolnai Balog Jánost tartja; Zoványi helyesbítését lásd alább].

Miklós Ödön: T. D. J. ifjúkora. = DtProtL **1921.** 62–63, 72–73.

Rácz Lajos: La logique de P. de la Ramée en Hongrie. = REH **1924.** 199–201.

Rácz Lajos: Régi magyar kapcsolatok Angolországban. = ProtTanügyiSz **1932.** 100–107.

Rácz Lajos: Újabb adalékok T. angol kapcsolataihoz. = ProtTanügyiSz **1932.** 146–147.

Turóczi-Trostler József: T. J. és a Novissima Tuba. = ItK **1936.** 219–220.

Zoványi Jenő: Melyik Tolnai Jánosnak műve a Novissima tuba? = MKsz **1941.** 82–84. [T. D. J.]

Makkai László: T. D. J. harca a haladó magyar kultúráért. (Adatok a sárospataki tanári működéséhez. 1638–1642.) = ItK **1953.** 236–249.

Herepei János: T. D. J. hazatérésének ideje. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 411–414.

Herepei János: Néhány adat T. D. J. erdélyi útjairól. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 415–417.

Herepei János: Egy könyv T. D. J. könyvtárából. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Bp.–Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 418–420.

TOLNAI MIHÁLY

1640–1694

Szövegek

T. M.: Szent had, azaz lelki s testi szabadságokért fegyvert vont vitézek tüköre. Kolozsvár 1676. Kiad. *Incze Gábor*. Bp. **1937.** 64 l. (A reformáció és ellenreformáció . . . írói 6.)

Irodalom

Esze Tamás: A szent had. = Az Út **1951.** 10. sz.

Esze Tamás: Ismerjük meg a magyar református igehirdetés múltját. = Az Út **1953.** 2. sz.

TOPPELTINUS, LAURENTIUS

1641–1670

Szövegek

Originum et occasuum Transilvaniae auctore Laurentio Toppeltino recensio critica cum appendice diplomatum aliquot subsecivo studio *Godofredi Schwarz*. Rintelii **1766.** [24], 48 l.

Irodalom

[Seyvert, Johann] S.: Von Töppeltins Leben und Schriften. = AllergnPrivAnz **1775.** V. 263–264, 269–272., és UngMag 1781. 358–361, 361–365. [Hozzászólás: AllergnPrivAnz 1775. 277–280., és UngMag 1783. 202–207.]

Togan, George: Zur Frage nach der Herkunft und Sprache der Rumänen bei L. T. = Forschungen zur Volks- und Landeskunde **1968.** 55–58.

TOROCKAI MÁTÉ

?–1615

Szövegek

Régi magyar költők tára. XVII. század. 4. köt. Bp. **1967.** [65–67, 552–555.: T. M.: Psalmus LXXXVIII. Kiad. Stoll Béla. Kritikai kiadás.]

Irodalom

Jakab Elek: Virrasztásaim. XII. = KerMagv **1892.** 81–89. [T. M. püspöki megerősítő levelének közlése.]

Benczédi Gergely: T. M. unitárius püspök megerősítő diplomája 1601. január 25. = KerMagy **1896.** 319–321.

Kelemen Lajos: T. M. püspök családi neve. = KerMagv **1916.** 181–183.

Dankanits Ádám: Adatok T. M.-ról = A.Hist.Lit.Hung.A.Univ.Szeg. **1969.** 107–109. — Klny.: It.Dolg. 61.

TÓTFALUSI KIS MIKLÓS

1650–1702

Szövegek

KIADÁSOK

Corpus grammaticorum linguae hungaricae veterum. — A régi magyar nyelvészet Erdősitől Tsétsiig. Kiad. *Toldy Ferenc*. Pest

1866. [605—660: T. K. M.: Rationatio de orthographia.]

M. Tótfalusi K. M.: Siralmas panasz (1697). Kiad. és bev. *Gyalui Farkas*. Kolozsvár **1892.** 22 l. — Klny.: Erdélyi Híradó 1892.

M. Tótfalusi K. M.-nak maga személyének, életének és különös tselekedetinek mentsége. Kiad. *Gyalui Farkas*. Kolozsvár **1902.** IX, 81 l., 1 t.

M. Tótfalusi K. M.-nak maga személyének, életének és különös tselekedetinek mentsége. Kiad. és utószó: *Tolnai Gábor*. Gyoma **1940.** 123 l. [Az utószó megjelent az Ország Útja 1940. 256—263. lapokon „Phoenix Transsylvaniae" címen, és T. G.: Végzetes esztendők. Bp. 1945. 57—73. [Változatban.] — A betű mestere. Emlékezés T. K. M. életművére. Bp. [1964]. 7—26.; T. G.: Tanulmányok. Bp. 1970. 41—54, 369—383. [Átdolgozott változat.]

Ism.: *Baróti Dezső*, Nyug 1940. 479—480. — *Bóka László*, Ország Útja 1940. 459. — *(B. Sz.)*, UngJb 1940. 352—353. — *Kodály Zoltán*, MSz 1940. XXXIX. 334—336., és *K. Z.*: A zene mindenkié. Bp. 1954. 71—74.; *K. Z.* Visszatekintés. 2. köt. Bp. 1964. 310—313, 518. — *Varjas Béla*, MKsz 1940. 411—412. — *Harsányi András*, It 1941. 22—23. — *Kósa János*, Jkor 1941. 1. sz. — *Szij Rezső*, MÚt 1941. 8. sz.

Misztótfalusi K. M.: Maga személyének, életének és különös cselekedetinek mentsége. Kiad. *Bán Imre*. Bev. *Klaniczay Tibor*. Bp. **1952.** 170 l. [A bevezető tanulmány újra kiad.: K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1963. 528—543.]

M. Tótfalusi K. M. [Munkáiból szemelvények.] Kiad. és bev. *Tordai Zádor*. Bp.—Bukarest [**1954**]. 324 l., 9 t.

Ism.: *Jancsó Elemér*, Utunk 1954. 40. sz. 2. — *V. Windisch Éva*, Száz 1955. 801—803. — *Albert Gábor*, ItK 1956. 368—371.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Szilágyi Sándor: Egyháztörténelmi adatok Apafi Mihály korából. = ErdProtKözl **1880.** 22—23, 35—37, 46—47. [T. K. M.-nak a biblia ügyében Telekihez írt levele.]

Koncz József: T. K. M. két levele a bibliakiadás ügyében Teleki Mihály és Pataki István kolozsvári tanárhoz. 1685. = ProtKözl **1888.** 249.

Kis levele Teleki Mihályhoz Lengyelországban letartóztatott könyvei tárgyában. 1690. = ProtKözl **1888.** 321—322.

Gyalui Farkas: T. K. M. életrajzához. = ErdMúz **1891.** 545—549. [T. K. M. panaszlevele a kolozsvári tanácshoz.]

Barabás Samu: Misztótfalusi K. M. végrendelete. 1702. febr. 17. = ItK **1892.** 109—111.

Dézsi Lajos: Halotti emlékvers Bethlen Elek fölött és T. K. M. ismeretlen műve, 1697-ből. = ItK **1895.** 334—358. — Klny. is.

Gyalui Farkas: T. K. M. verses ethicája. = ItK **1903.** 199—210. [Szerzősége nem bizonyított.]

Musnai László: T. K. M. verse. = ErdMúz **1947.** 128—130. [Latin vers közlése.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Dézsi Lajos: Magyar író és könyvnyomtató a XVII. században. I. Misztótfalusi K. M. 1650—1702. II. Pápai Páriz Ferenc 1649—1716. Bp. **1899.** 332 l. (M.T.Életr. 33.) [1—208: T. K. M.]

Ism.: *E—r*, MKsz 1899. 190—192. — *Sz. F.*, ProtSz 1899. 290—293. — *Császár Elemér*, EPhK 1900. 37—42. — *Lubik Zoltán*, Nyomdász Évk. 1900. 94—97. — *V. J.*, Száz 1900. 649—651. — *Paikoss Endre*, SpRefL 1901. 14—15. sz.

Szij Rezső: Misztótfalusi K. M. Bp. **1943.** 166 l. (Turul könyvek.)

Ism.: *Schulek Tibor*, ÚjMMus 1944. 122—123.

A betű mestere. Emlékezés T. K. M. életművére. Bp. **[1964.]** 54 l. [A tanulmánykötet tartalma: 7—26: Tolnai Gábor: T. K. M. 1650—1702. — 26—37: Haiman György: T. K. M. amszterdami betűmintalapja és a hollandi antikva. — 39—50: Szántó Tibor: T. K. M. és a XVII. század betűművészete.]

Ism.: *Tordai Zádor*, ItK 1965. 630—631.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Hajdu Lajos: Egy régi magyar nyomdász. = Figy **1871.** I. 127—128.

Pataki József, kolozsvári nyomdász levele (1753), a váradi nyomda és T. K. M. emlékköve. = ProtKözl **1889.** 3—7. sz.

Csernátoni Gyula: T. K. M. helyesírási újításai. = ErdMúz **1891.** 35—48.

Gyalui Farkas: T. K. M. életrajzához. = ErdMúz 1891. 545—549., és GrafikaiSz **1892.** 1—4.

Csernátoni Gyula: T. K. M., „Erdély féniksze". Kiad. és bev. *Ruzicska Gyula*. Kolozsvár **1894.** 31 l.

Szilágyi Sándor: Az amszterdami biblia történetéhez. = MKsz **1894.** 378—379.
[Dézsi Lajos] D.: Misztótfalusi K. M. életéhez. = ItK **1901.** 250—251.
Gyalui Farkas: Adatok a könyvnyomtatás történetéhez Magyarországon. = MKsz **1902.** 74—76. [T. K. M. Amsterdamban.]
Novitzky N. László: Egy XVII. századbeli híres magyar nyomdászról. = Nyomdász Évk. Bp. **1902.** 25—33.
Török István: 1698-ki adalék T. K. M. életrajzához. = ErdMúz **1907.** 398.
Gyalui Farkas: Vita Misz-Tótfalusi K. M. ravatala fölött. 1702. = ErdMúz **1909.** 290—296., és GrafikaiSz 1910. 3—8. [„T. K. M. ravatalánál" címmel.]
Lengyel Sándor: T. K. M. életfolyama és működése. = GrafikaiSz **1909.** 1—2. sz.
Lukinich Imre: Misztótfalusi K. M. életéhez. = ItK **1912.** 121.
Pruzsinszky Pál: Emlékezés Misztótfalusi K. M.-ra. = ProtEgyhIskL **1915.** 11—13. sz.
Torday József: T. K. M. = ErdSz **1920.** 220.
Dézsi Lajos: Misztótfalusi K. M. = D. L.: Erdélyi arcképek és képek. Cluj—Kolozsvár **1926.** 24—41.
Máté Károly: A magyar önéletírás kezdetei. (1585—1750.) = Min **1926.** 120—166. [150—154: T. K. M.]
Kemény Katalin: Erdélyi emlékírók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. [270—274: T. K. M.]
Björkbom, C.: Henrik III keysers georgiska stilprov. = Nordisk Tidoskrift för Bok-och Biblioteksväsen (Upsala—Stockholm) **1935.** 90—102. [T. K. M. és a grúzok.]
Ligeti Ernő: Misztótfalusi K. M. = Erdélyi csillagok. Arcok Erdély szellemi múltjából. Kolozsvár [**1935**]. 57—72.
Sajó Géza: Misztótfalusi K. M. újonnan felfedezett egyik legrégibb kolozsvári nyomtatványa. = MKsz **1937.** 157—160.
Szij Rezső: Misztótfalusi K. M. Függelék: Páriz Pápai Ferenc: Életnek könyve. [Pápa] **1937.** 94 l.
Ism.: *Victor János*, RefÉ 1938. 304.
[Trócsányi Zoltán] T. Z.: A könyvcsonkítás. = MKsz **1937.** 363.
Tolnai, Gabriel: A great Transylvanian printer. = HQ **1940/41.** 757—767.
Herepei János: Az erdélyi nyomdászat történetéhez. = ErdMúz **1942.** 363—387. [381—387: T. K. M.-ról és családjáról.]
Szentkuty Pál: Misztótfalusi K. M. amsterdami betűmintalapja. = MKsz **1942.** 368—374. — Klny. is.
Tolnai Gábor: Tótfalusi vagy Misztótfalusi? = It **1942.** 28—30.
Herepei János: T. K. M. feleségének családja. = ErdMúz **1944.** 128.
Tolnai Gábor: T. K. M., gruzinszkoje knigopecsatanije. = Novaja Vengrija **1947.** márc. 1, 6.
Gálfy Zoltán: Misztótfalusi K. M. 1650—1702. = RefSz **1949.** 676—684.
Esze Tamás: Az „aranyos biblia" mestere. = Az Út **1951.** 49. sz.
Koltay-Kastner Jenő: T. K. M. coccejanizmusa. = ItK **1954.** 284—296.
Falk, Valter: Anton Janson och Miklós Kis. = Biblis Stockholm **1957.** 64—70.
Carter, Harry—Buday, George: Nicholas Kis and the Janson Types. = Gutenberg-Jb **1957.** 207—212. — [Magyarul:] MKsz 1969. 136—141.
Fitz József: Az Erdélyi Főnix. — T. K. M. = Ktáros **1957.** 208—212.
Schütz Ödön: Misztótfalusi K. M. szolgálatai az örményeknek. = MKsz **1957.** 335—346. — Klny. is. — Nicholas Misztótfalusi Kis and the Armenian Book printing. = AOrient 1959. 63—73. — Klny. is.
Szentkuty Pál: M. T. K. M. hazai betűi. = MKsz **1957.** 63—66.
Herepei János: T. K. M. kolozsvári műhelye és munkatársai. = MKsz **1958.** 56—62.
Nagydiósi Gézáné: Egy angol lap Misztótfalusi K. M.-ról. = Ktáros **1958.** 210.
Országh László: Misztótfalusi K. és az első magyar könyv Amerikáról. = MKsz **1958.** 22—41. — Klny. is.
Herepei János: Hogyan nevezzük T. K. M.-t? = MKsz **1962.** 57—59.
Országh, Ladislas: Seventeenth-Century Hungarian Translation of a Work by Increase Mather. = American Literature **1962.** 1. sz. 94—96.
Szántó, Tibor: Die Janson-Antiqua und Miklós Kis von Misztótfalusi. = Gutenberg-Jahrbuch **1962.** 50—56.
Fitz, Josef: Der ungarische Drucker Tótfalusi in Amsterdam 1680—1690. = Gutenberg-Jb **1963.** 151—154.
Vértes O. András: Misztótfalusi K. M. a magyar denazalizációról. = MNy **1965.** 91.
Herepei János: T. K. M. temetése. = MKsz **1967.** 160—164.
Herepei János: További bizonyíték a T. K. M. temetése című cikkhez. = MKsz **1968.** 188—190. [Tótfalusi felett az orációt Kaposi Sámuel tartotta.]
Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk. Bp. **1968.** [361—380: M. K. M.]
Tolnai Gábor: T. K. M. világhíre. = FK **1968.** 563—575. [Két levelének magyar fordításával.]
Chmelová, Elena: Type Desinger Miklós T. K. = Interpress Grafik **1969.** 2. sz. 74—75.

ÚJFALVI IMRE

?–1615 k.

Szövegek

Adalékok Szabó Károly Régi magyar könyvtárához. = MKsz **1892.** [223–224: Széll Farkas közli Ú. I. egy versikéjét.]

MELICH JÁNOS: Szikszai Fabricius Balázs latin–magyar szójegyzéke. Bp. **1906.** 141. l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XIX/9.) [Függelékként Ú. I. előszava.]

Adalékok Szabó Károly Régi magyar könyvtárának I. kötetéhez. = MKsz **1911.** [55–56: Harsányi István kiad. egy hiteles és egy feltételezett Újfalvi-verset.]

Irodalom

NAGY IVÁN: Ú. I. XVI. századbeli szótáríró. = ÚjMMúz **1856.** II. 98–103. [Toldy Ferenc hozzászólása: Uo. 104.]

ZOVÁNYI JENŐ: Egyháztörténeti apróságok. Independens volt-e Szilvásújfalvi? = ProtSz **1906.** 182–185., és Z. J.: Kisebb dolgozatok a magyar protestantismus történetének köréből. Sárospatak 1910. 120–123.

HUBAY ILONA: Molnár Gergely Grammatikája, Károli Péter Poétikája és Szilvás-Újfalvi I. Admonitiones-e. = MKsz **1943.** 430–433.

SCHULEK TIBOR: Az első magyar bibliográfiáról. = ItK **1957.** 372–375.

KLANICZAY TIBOR: Ú. I. és az 1602. évi énekeskönyv. = ItK **1958.** 152–169., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 151–182.

KISS SÁNDOR: Szilvásújfalvi Anderkó I. = Egyht **1959.** 218–241.

CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: Végtelen irgalmú Isten . . . = RefEgyh **1965.** 33. [Egy Ú. I.-nek tulajdonított énekről.]

HEREPEI JÁNOS: Egy adat Szilvás-Újfalvi Anderkó I. életéből. = H. J.: Polgári irodalmi és kulturális törekvések a század első felében. Szerk. Keserű Bálint. Budapest–Szeged **1965.** (Adattár XVII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez. 1.) 317–319.

CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN: Ú. I. iskolai énekeskönyvei. = Cs. T. K.: A humanista metrikus dallamok Magyarországon. Bp. **1967.** 83–142.

KESERŰ BÁLINT: Ú. I. és a magyar késő-reneszánsz. = A.Hist.Litt.Hung.A.Univ.-Szeg. **1968.** VIII. 3–16. — Klny.: It. Dolg. 49.

NAGY KÁLÓZI BALÁZS: Pedagógusképzés a debreceni főiskolában a XVI. században. II. rész. Szilvásújfalvi I. pedagógiája. = RefEgyh **1968.** 13–20.

KESERŰ BÁLINT: Ú. I. és az európai „késő-humanista ellenzék". = A.Hist.Litt.-Hung.A.Univ.Szeg. **1969.** IX. 3–46. — Klny.: It. Dolg. 54.

VÁRADI MIHÁLY

?–1691

Irodalom

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Két napló a XVII. századból. = TT **1904.** 151–160.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Magyar lutheránus úrvacsorai káté a XVII. század közepéről. = ProtSz **1904.** 42–47.

[BÁRTFAI SZABÓ LÁSZLÓ] B. Sz. L.: V. M. családkönyve. = Turul **1914.** 86–87.

VÁSÁRHELYI GERGELY

1561–1623

Irodalom

NOGÁLL JÁNOS: Canisius Péter könyve. = MNyr **1877.** 127–129.

SÓLYMOS: A magyar egyházi írók csarnoka. V. G. = ÚjMSion **1879.** 98–102.

KONCZ JÓZSEF: Csáktornyai Mátyás és Marosvásárhelyi G. írók életrajzaihoz. = Figy **1889.** XVI. 238–240.

BREYER ISTVÁN: Régi magyar katekizmusok. = Religio **1906.** 287–289. [Telegdi Miklós és V. G.]

BIRÓ LAJOS: Marosvásárhelyi G. = Az Erdélyi Tudósító Almanachja **1933.** 100–103.

MIKLÓS RÁFAEL: A Krisztus követése fordításai. = A szombathelyi premontrei gimn. ért. **1934/35.** 9–65. [Először magyarra V. G. fordította le.]

SZENTIVÁNYI DEZSŐ: V. G. S. J. és katekizmusa. = Sz. D.: A katekizmus története Magyarországon. Bp. **1944.** 50–59.
Ism.: *Klaniczay Tibor*, EPhK 1948. 119.

JENEI FERENC: V. G. Kempis-fordítása. = ItK **1961.** 594–598. — Klny. is.

VAY ÁDÁM

1657–1719

Szövegek

BECSKE BÁLINT: Vajai V. Á. = AdZemplénT **1905.** 128–130, 198–203. [Versek kiad.]

DONGÓ GY[ÁRFÁS] GÉZA: V. Á. levele Zemplénhez 1704-ből. = AdZemplénT **1905.** 274.

KELEMEN LAJOS: A kuruc V. Á. családi följegyzései. = GenFüz **1906.** 113–115.

Román Ernő: Részletek öreg V. Á., a bujdosó kuruc végrendeletéből — és egy levél. = SpRefL **1913.** 17—18.

Irodalom

Thaly Kálmán: V. Á. síremléke és a Meskó család Poroszországban. = Száz **1874.** 429—431.

Deák Ferenc: A gróf V. Á. berkeszi levél- és könyvtára. = Száz **1875.** 468—476.

Kuruc V. Á. (1656—1719.) Bp. **1906.** 8 l.

[Darnay-] Dornyay Béla: Salgótarján két földesura II. Rákóczi Ferenc szolgálatában. Salgótarján **1935.** 16 l.

Esze Tamás: Rákóczi tábornoka. = Az Út **1952.** 50. sz.

Esze Tamás: V. Á. (1657—1719.) = A V. Á. emlékünnepség tudományos ülésszaka. Vaja **1969.** 7—31. [R. Várkonyi Ágnes (33—40.), Benczédi László (41—46.), Benda Kálmán (47—51.) hozzászólásával.], és TheolSz 1970. 91—94. [Csak az emlékbeszéd.]

Hopp Lajos: V. Á. és a Rákóczi-emigráció Lengyelországban. = A V. Á. emlékünnepség tudományos ülésszaka. Vaja **1969.** 53—66.

Högye István: Adatok V. Á. élettörténetéhez és irodalmi munkásságához. = Szabolcs-Szatmári Szemle **1970.** 4. sz. 84—94.

VERESMARTI MIHÁLY
1572—1645

Szövegek

V. M. megtérése históriája. Kiad. és bev. *Ipolyi Arnold.* Bp. **1875.** XXII, 502, 358 l. (Corpus scriptorum ecclesiae Hungaricorum. Régi magyar egyházi írók 1.)
Ism.: *Ballagi Aladár,* ProtEgyhIskL 1875. 665—670, 701—705, 731—735, 769—772.

Irodalom

Ballagi Aladár: Pázmány-e vagy V.? V. M. élete és művei. = ProtEgyhIskL **1874.** 699—706.

Ipolyi Arnold: V. M. XVII. századi magyar író élete és munkái. = V. M. megtérése históriája. Bp. **1875.** I—XXII.

Veres Imre: „Intő s tanító levél". Írta: V. M. 1639. = MNyr **1877.** 220—221. [Szólások.]

Jakab Elek: V. M. kitérési önigazolásának eredeti kéziratáról. = MKsz **1891.** 199—219.

Máté Károly: A magyar önéletírás kezdetei (1585—1750). = Min **1926.** 120—166. [138—146: V. M.]

Bertók Lajos: V. M. „Rövid felelet"-ének latinra fordításáról. (Három hasonmással.) = KvKt **1958.** 87—89. — Klny. is.

Nemeskürty István: Az eredeti írói alkotás: V. M. = N. I.: A magyar szépprózа születése. Bp. **1963.** 225—259.

VITNYÉDY (WITTNYEDY) ISTVÁN
1612—1670

Szövegek

LEVELEZÉS

Rácz Károly: Epistola Nicolai Bethlen. = SpFüz **1868.** 915—936. [V. I. 3 levele Bethlen Miklós másolatában.]

[Fabó András] Garády: V. I.-nak, a török elleni védelem s ezzel kapcsolatban a soproni Szent Mihály temploma ügyében Pálffy Pál nádorhoz írt levele. = MProtEgyhIskFigy **1870.** 609—611.

[Fabó András] Garády: V. I. levele növendékéhez Ensel Jánoshoz, Rózsahegy, május 1657. = Száz **1870.** 420—421.

[Fabó András] Garády: További adalékok magyarok iskoláztatásához külföldön. = Száz **1870.** 568—570. [V. I. Lósi Jánoshoz, Wittenbergbe írt levele, 1657.]

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Ensel Jánoshoz, neveltjéhez írt levele, 1657. dec. 24. = Száz **1870.** 653—654.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak növendéke, Ensel ügyében Kőszeg városához írt levele. 1661. = Száz **1870.** 731.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak növendéke, Ensel ügyében Godyhoz írt levele, 1661. = Száz **1871.** 153.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Kövesdi Pálhoz írt levele. = MProtEgyhIskFigy **1871.** 68—69.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak a soproni Szent Mihály templom ügyében, a nádor távollétében egy főúrhoz írt levele. = MProtEgyhIskFigy **1871.** 142—145.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak növendéke, Ensel ügyében Klesch Dánielhez írt levele. = Száz **1871.** 518—519.

V. I. levelei. Kiad. *Fabó András.* = MTT **1871.** XV. 7—272; XVI. 7—268.

[Fabó András] Garády: V. I. levele Hosszuthóthy István kőszegi bíróhoz. Sopron nov. 7. 1652. = MProtEgyhIskFigy **1872.** 45—46.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Fekete Istvánhoz írt levele. Sopron 1661. = ProtEgyhIskL **1872.** 529.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Gombosy-hoz írt levele. Sopron 1660. = ProtEgyhIskL **1872.** 697.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Musay superintendenshez írt levele. Sopron 1659. = ProtEgyhIskL **1872.** 918–919.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Ensel akadémiai növendéke ügyében Klesch Dánielhez írt levele; Sopron júl. 3. 1661. = ProtEgyhIskL **1873.** 52.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Kis Ádámhoz Fekete István előmozdítása ügyében írt levele; Sopron december 31. 1661. = ProtEgyhIskL **1873.** 856–857.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Ensel Jánoshoz Klesch Dániel ügyében írt levele; Sopron jan. 4. 1662. = ProtEgyhIskL **1873.** 1073–1074.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Kecskéshez Klesch Dániel ügyében írt levele; Sopron jan. 6. 1662. = ProtEgyhIskL **1873.** 1074.

[Fabó András] Garády: V. I.-nak Klesch Dánielhez írt levele; Sopron jan. 6. 1662. = ProtEgyhIskL **1874.** 26–27.

[Révész Imre]: Fabó András emlékezete és utolsó küldeménye e folyóirat számára. = MProtEgyhIskFigy **1874.** 188–192. [V. I. 2 levelének kiadása.]

Szilágyi Sándor: Régi levéltárcákból: Egy levél V. I.-től. = Sz. S.: Rajzolatok és tanulmányok. Bp. **1875.** 236–241.

Koncz József: W. I. levele Teleki Mihályhoz. 1668. aug. 10. = MProtEgyhIskFigy **1880.** 86–87.

Szádeczky L[ajos]: W. leveleiből. = TT **1880.** 206–207.

Koncz József: V. I. levele Bethlen Miklóshoz. 1664. = MProtEgyhIskFigy **1886.** 569–571.

Payr Sándor: Adalékok a dunántúli protestantismus történetéhez. 7. W.-nek (fia által folytatott) családi jellegű emlékirata. = M.Prot.Egyht.Adattár **1906.** V. 70–74.

Egyháztörténeti emlékek. Kiad. *Payr Sándor.* 1. köt. Sopron **1910.** [223–238: W. I. egyházi és iskolai ügyekre vonatkozó levelei, 1651–1669.]

Hetyéssy István: W. I. soproni ügyvéd levele a török „flastrom"-ról. = SoprSz **1965.** 381–382.

Jenei Ferenc: W. I. ismeretlen levelei. = SoprSz **1966.** 169–173, 250–253, 363–365. [Egy levelének teljes szövege, számos leveléből részlet.]

Irodalom

Rác Károly: V. I. levelei. = ProtEgyhIskL **1869.** 494–496, 520–523.

Krones, F[ranz]: Stephan V. und seine Briefe, aus den Jahren 1656 bis 1662 in ihrer Bedeutung für die Geschichte Ungarns. Wien [**1872.**] 24 l.

Liszkay József: A kuruc lázadásra vonatkozó okmány. = MProtEgyhIskFigy **1874.** 487–491. [1674-ben Pápán tartott kihallgatás a Wesselényi-összeesküvésről, V. I. szerepéről.]

Payr Sándor: Muzsaji W. I. = Emlékkönyv a Magyar Protestáns Irodalmi Társaságnak **1905.** szept. 26. és 27. napjain Sopronban tartott kilencedik vándorgyűléséről. (Melléklet a ProtSz 1905-i évfolyamához.) 64–112; ProtSz 1905. 507–525, 576–591.

Payr Sándor: W. I. soproni prókátor és evangélikus főember. = EvNépiskola **1905.** 341–346, 369–374.

Payr Sándor: Adalékok a dunántúli protestantismus történetéhez. g.) Ítélet W. „hűtlenségi" pörében. (1671.) = M.Prot. Egyht. Adattár **1906.** V. 74–78.

Payr Sándor: Pótlás W. I. életéhez. = EvNépiskola **1906.** 30–32.

Hörk József: Muzsaji V. I. = Száz **1907.** 289–320, 400–414, 502–517.

Mészöly Gedeon: A költő Zrínyi ügyvivőjének leveleskönyvéről. = MNy **1918.** 105–110.

Kosáry, Dominique: Français en Hongrie 1664. = RHistComp **1946.** 29–65. [V. I.-ról is.]

WATHAY FERENC

1568–1609 után

Szövegek

KIADÁSOK

W. F. prosaművei. Kiad. *Ponori Thewrewk József.* Pozsony **1838.** 79 l., 1. t. (Régiségbuvár I. 2.)

W. F. énekeskönyve. Kiad. és bev. *Nagy Lajos.* Székesfehérvár **1955.** 10, 95, [7], VII l. (István Király Múzeum közleményei A. sor 1.)

W. F.: Székesfehérvár veszésérül való história. Kiad. és bev. *Nagy Lajos.* Székesfehérvár **1957.** 32 l. (István Király Múzeum közleményei. B. sor. 14.)

Régi magyar költők tára. XVII. század 1. köt. Bp. **1959.** [139–242, 538–573: W. F. énekei és önéletírása. Kiad. Nagy Lajos. Kritikai kiad.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Ponori Thewrewk József: Régiségek a XVI- és XVII-dik századból. = HasznMul **1838.** I. 98–100, 111–112. [W. F. két versének közlése.]

Ponori Thewrewk József: Szekes Fejer Var Vezeserwl valo Historia. = HasznMul **1838.** I. 137—139. [Az ének 1—25. vsz.-a.]
Szinan es Ibrahim bassa idejeben let tatar rablasrol valo Historia. Kiad. *Ponori Thewrewk József.* = Hírnök **1844.** 96., 98. sz.
Benda Kálmán: W. F. és felesége, Ládonyi Anna végrendelete (1600, 1601). = ItK **1970.** 372—376.

Irodalom

Schmid Antal: Tudósítás „W. F. munkáji s rajzolati 1593—1605" cím alatt megjelenendő, s a maga nemében egyetlen magyar régiségről. = Jkor **1836.** ápr. 30. 35. sz. mell.
Dézsi Lajos: W. F. = Száz **1914.** 1—16.
Weltinger Jenő: W. F. prózaműveinek történelmi vonatkozásai. = Kalazantinum **1914/15.** 44—48, 66—71, 115—119.
Angyal Endre: W. F. énekeskönyve. = ItK **1955.** 51—61.
Békefi Antal: Egy elfeledett históriás énekmondóról. = Életünk **1964.** 3. sz. 84—96.
Benda Kálmán: Adalékok W. F. életéhez. = ItK **1968.** 211—213.
Schéda Mária: A négyszázéves W. F. = ItK **1968.** 730. [Emlékkiállítás.]

WEISS, MICHAEL
1569—1612

Szövegek

[D. H.]: Auszug aus M. Weiss's brevis consignatio . . . = SiebQuartalschr **1795.** 241—264.
Chronicon Fuchsio-Lupino-Oltardinum. Ed. *Josephus Trausch.* Vol. 1. Coronae **1847.** [239—256: W. M.: Brevis consignatio tumultuum bellicorum in Transilvania motorum, ab anno Christi 1610. usque ad annum 1613 completum, ambitione et inquietudine Gabrielis Bathorei, Principis Transilvaniae.]
Deutsche Fundgruben zur Geschichte Siebenbürgens. Hrsg. v. *Joseph Kemény, Eugen Trauschenfels.* 3. Bd. Kronstadt **1860.** [127—242: W. M.: Liber annalium raptim scriptus 1590—1612. Continuatio usque 1615.]
Szamosközy István történeti maradványai. Kiad. *Szilágyi Sándor.* 4. köt. Bp. **1880.** (MHHS 30.) [585—588: W. M. önéletírása.]
Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt. Hrsg. v. *Julius Gross.* 5. Bd. Kronstadt **1909.** [XXXIII—XLIII, 140—262: W. M.: Liber annalium raptim scriptus.]

Irodalom

S.: Eine goldene Gedächtnismünze des Richters zu Kronstadt in Siebenbürgen: M. W. = AllergnPrivAnz **1776.** VI. 57—62.
Mika Sándor: W. M. Bp. **1893.** 219 l. (M.T.Életr.)
Ism.: *J. G.*, Korrespondenzblatt 1893. 98—104.

WESSELÉNYI ANNA
1584—1649

Irodalom

Deák Farkas: W. A. özv. Csáky Istvánné életrajza és levelezése. Bp. **1875.** 202 l.
Ism.: *Thallóczy Lajos*, Figy 1875. 358—360.
Deák Farkas: W. A. leveleiből. = MNyr **1875.** 216—219.
Deák Farkas: W. A. imádságos könyve 1606-ból. = Száz **1880.** 164—167.
Naményi Lajos: W. A. = MSz **1903.** 230—232.
Takáts Sándor: Csákyné W. A. = T. S.: Magyar nagyasszonyok. Bp. [**1925.**] 411—435. — 2. kiad. Bp. [1934.]

WESSELÉNYI ISTVÁN
1674—1734

Szövegek

P. Szathmáry Károly: I. Bánffy György halála B. W. I. naplója után. = Száz **1887.** 121—144.
P. Szathmáry Károly: Gróf Bethlen Miklós tragoediája. = TT **1891.** 1—60. [W. I. naplórészlete.]

Irodalom

Ferenczi Miklós: Hadadi báró W. I. élete és naplója. Kolozsvár **1910.** 48 l.
Varga Imre: Egy periodikus emlékírás a Rákóczi-szabadságharc idejéből. (W. I. naplója 1704—1708.) = MTA I. OK **1969.** XXVI. 243—265.

ZABANIUS, ISAACUS
1632—1707

Szövegek

Baumann, F.: Praesentatio clarissimi domini magistri Isaaci Zabanii hactenus professoris Cibinensis celeberrimi. = Korrespondenzblatt **1893.** 104—105.

Régi magyar filozófusok. Kiad. *Mátrai László*. Bp. **1961.** [131–142, 200, 219: Szemelvények Z. I. „Az atomok létezéséről" c. művéből, Mátrai László fordításában.]

Irodalom

Szilágyi, Alexander: Ein unbekanntes Werk des Isaac Z. = Korrespondenzblatt **1822.** 2–4.

Mikleš, Ján: Izák Caban, slovenský atomista. = Sborník prác profesorov evanj. kolegiálneho slovenského gymnázia v Prešove. Prešov **1940.** 139–163.

Mikleš, Ján: Izák Caban, slovenský atomista v XVII. storočí. Bratislava **1948.** 172 l.

Felber, Stanislav: Filozofické myslenie prešovskej školy. = Kapitoly z dejín slovenskej filozófie. Bratislava **1957.** 23–57. [45–57: Izák Caban.]

Münz, Teodor: Prešovská filozofická škola. = Prešovské kolégium v slovenských dejinách. Košice **1967.** 225–240.

ZABANIUS, JOHANNES

1664–1703

Szövegek

Deutsche Fundgruben zur Geschichte Siebenbürgers. Hrsg. *Joseph Kemény*. 1. Bd. Klausenburg **1839.** [337–382: Referat, was bey meiner M. Johannis Zabanii Expedition Merkwürdiges passiert und vorgegangen.]

[Schullerus, Adolf] Ss.: Kleine Mitteilungen. Ein J. Z. = Korrespondenzblatt **1895.** 97–98. [Két latin versének közlése.]

Irodalom

Zieglauer, Ferdinand: Harteneck, Graf Sächsischer Nation und die siebenbürgische Parteikämpfe seiner Zeit, 1691–1703. Bd. 1–2. Hermannstadt **1869**–1872. 470, 80 l.

ZRÍNYI MIKLÓS

1620–1664

Szövegek

KIADÁSOK

„Ne bántsd a magyart." (A török afium ellen való orvosság.) [Kiad. *Zilahi Sámuel.*] Marosvásárhely **1790.** 94 l. — [Fakszimile kiadás:] Bp. 1920. VII, 87 l., 2 t. 4 mell.

Zrínyinek minden munkáji. 1–2. köt. Kiad. *Kazinczy Ferenc*. Pest **1817.** 189 l. [Csak a költői művek és az Áfium.] — 2. kiad. 1–2. köt. Pest 1847. 387 l.

Ism.: MSzépirodSz 1847. I. 81–86.

Zerinvári gróf Z. M. munkái. Eredeti kéziratok és kiadások után a szerző életrajzával kiad. *Kazinczy Gábor, Toldy Ferenc*. Pest **1853.** 420 h. (Újabb nemzeti könyvtár.)

Gróf Z. M. Szigeti veszedelme és kisebb költeményei. Kiad. *Abafi Lajos*. Bp. **1879.** III, 326 l. (Nemzeti könyvtár 9.)

Ism.: *–t*, BpSz 1881. 25. köt. 157–160. — *Mihály deák*, MNyr 1886. 561–564.

Z. M.: Szigeti veszedelem. Kiad. *Angyal Dávid*. Bp. **1880.** 362 l. (Magyar remekírók.) [Az 1651-es kiadás alapján. — Még számos kiadásban megjelent.]

Gróf Z. M., a költő és hadvezér hadtudományi munkái. Kiad. és bev. *Rónai Horváth Jenő*. Bp. **1891.** 403 l., 1 t.

Zerinvári gróf Z. M.: Az török afium ellen való orvosság. Kiad. és bev. *Ferenczi Zoltán*. Bp. [**1901**]. 64 l. (MK 216.)

Gróf Z. M. költői művei. Kiad. *Széchy Károly*. Bev. *Badics Ferenc*. Bp. **1906.** XLVIII, 428 l. [A zágrábi kézirat szövege.]

Ism.: *Császár Elemér*, EPhK 1906. 761–764.

Gróf Z. M. művei. Kiad. és bev. *Négyesy László*. 1. köt. Bp. **1914.** 472 l. (A Kisfaludy Társ. nemzeti könyvtára.) [Kritikai kiadás. — A költői művek; a prózai művekre szánt második kötet nem jelent meg.]

Ism.: *Király György*, ItK 1914. 376–380. — *Zlinszky Aladár*, EPhK 1915. 211–215. — *Gesztesi Gyula*, MNyr 1916. 171–173. — *Pintér Jenő*, It 1919. 52.

Libri Obsidionis Szigetianae XV. Az az a Szigeti veszedelem XV énekben. Kiad. és utószó: *Király György*. Gyoma **1921.** 248 l. [Az 1651-es kiadás alapján.]

Gróf Z. M. prózai munkái. Kiad. és bev. *Markó Árpád*. Bp. **1939.** 378 l., 7 t. (A Magyar Szemle klasszikusai.)

Ism.: *Ajtay Endre*, HK 1939. 261–263. — *Fábián István*, Napk 1939. II. 328–330. — *Gálos Rezső*, ItK 1939. 187–189. — *Gyalókay Jenő*, BpSz 1939. 255. köt. 59–63. — *Hardy Kálmán*, MSz 1939. 322–329. — *Joó Tibor*, ProtSz 1939. 439–440. — *Zimándi Pius*, MKult 1939. II. 120–121. — EPhK 1939. 248. — Diár 1939. 79. — *Kerékgyártó Imre*, Élet 1940. 229. — *Benda Kálmán*, Társtud 1941. 1. sz.

Z. M. válogatott művei. Kiad. *Bán Imre*. Bev. *Klaniczay Tibor*. [Bp.] **1952.** 436 l. (MKl) [A bevezető tanulmány egy része megjelent: It 1954. 19–22., az egész

tanulmány: K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 437—505.]
Ism.: *Makkai László*, Száz 1952. 476—478.

Z. M. hadtudományi munkái. [Bev. *Benczédi László, Perjés Géza.* Magyarázatokkal ell. *Perjés Géza, Rohonyi Gábor, Tóth Gyula.* Bp. **1957.** 494 l., 4 t.]
Ism.: *Markó Árpád*, Száz 1957. 818—822. — *Bán Imre*, ItK 1958. 397. — *B. J.*, HK 1958. 216—220.

Z. M. összes művei. 1—2. köt. Kiad. [az első kötetet] *Klaniczay Tibor*, [a második kötetet] *Csapodi Csaba és Klaniczay Tibor.* Bp. **1958.** 754, 624 l. [A költői és prózai művek mellett valamennyi eddig ismert Zrínyi-levél közlése.]
Ism.: *Jeney Ferenc*, ItK 1960. 131.

Régi magyar drámai emlékek. Szerk. *Kardos Tibor.* 2. köt. Bp. **1960.** [183—190: Z. M.: Titirus és Viola. Kiad. és bev. Dömötör Tekla.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Kazinczy Gábor: Gróf Z. M. elmélkedései Mátyás király életéről. = ÚjMMúz **1853.** 1—34.

Thaly Kálmán: Gr. Z. M. emlékirata II. Rákóczi György fejedelemhez. 1653. = Száz **1868.** 633—648.

[Rónai Horváth Jenő]: Montecuccoli Raymond császári vezér és Z. M. horvát bán között az 1661-iki erdélyi hadjárat tárgyában folyt vita iratai. = HK **1890.** 125—136, 434—444.

[Kende, Alexander]: Bibliotheca Zrinyiana. Die Bibliothek des Dichters Nikolaus Z. Wien **1893.** XIX, 88 l.

Csapodi Csaba: Z. M. végrendelete 1662-ből. = ItK **1954.** 322—334.

Mráz Vera: Egy Zrínyi-irat. = ItK **1957.** 125. [Z. katonáinak földet osztó pátense.]

FORDÍTÁSOK

Stier, H. C. G[ottlob]: Ehrengedächtnis des Grafen Nicolas Zriny von Szigeth. Beigegeben: Die deutsche Chronik von 1568, das gleichzeitige Volkslied und Stücke aus Niclas Zriny Zriniade. Colberg **1866.** LVI, 162 l. — 2. Ausg. Bp. 1876. LVI. 162 l. [Z. und die Zriniade címen.]

Sirola, Francesco: L'assedio di Sziget. Poema del Conte Nicolo Z. Versione dall'ungherese. Fiume **1907.** 80 l.
Ism.: *V. S.*, BpSz 1908. 133. köt. 490—494

Z. Nikolaus, Graf: Der Fall von Sziget. Obsidio Sigetiana. Übers. von *Arpad Guilleaume.* Mit einer Einleitung von *Arpad Markó.* Bp. **1944.** 256 l., 1 t.

Zrinski, Petar: Adrijanskoga mora Sirena. Priredio *Tomo Matić.* Zagreb **1957.** 416 l. (Stari pisci hrvatski 32.)
Ism.: *Vujicsics D. Sztoján*, ItK 1959. 544—546.

LEVELEZÉS

Vass József: Kanizsa vára. (Gróf Z. M. ismeretlen levelével.) = Család könyve **1856.** 33—39.

Ráth Károly: Gróf Z. M., a költő levelei. = GyőriTRégFüz **1863.** 193—213.

[Kukuljević Sakčinski, Ivan] K—S. I.: Njekoliko hrvatskih listinah bratje Nikole i Petra knezovah Zrinjskih i njihovih suprugah. = Arhiv za povjestnicu jugoslavensku **1865.** 204—229.

[Thaly Kálmán] T. K.: Z. M.-nak egy ismeretlen levele. = Száz **1868.** 447—448.

[Thaly Kálmán]: Z., a költőnek öt levele. = Száz **1872.** 558—564.

Thaly Kálmán: Z., a költő levele Szepes vármegyéhez a Széchy-pörben. 1659. = Száz **1873.** 133—136.

[Szilágyi Sándor]: Z., a költőnek két levele II. Rákóczi Györgyhöz. = Száz **1874.** 357—359., és Ath 1874. 872—879., Sz. S.: Rajzok és tanulmányok. Bp. 1875. 2. köt. 246—254.

Z. M. levele I. Leopold császárhoz. = AdZemplénT **1876.** I. 265—278. [Vass József magyar fordításában.]

Koncz József: Gróf Z. M. levele egy barátjához. = ErdF **1879.** 2. sz. 14—15.

Thallóczy Lajos: Adatok Z. M., a költő irodalmi működéséhez. = TT **1879.** 198—200. [Egy levele 1654-ből.]

Csire István: A régi magyar nyelvemlékekből. 2. Z. M., „költő"-nek levele Somogy vármegye közönségéhez. = OrszV **1882.** XXVI. 603—604.

Thaly Kálmán: Adalékok Z., a költő életéhez. = Száz **1883.** 59—62. [Eszterházy Jánoshoz írt levele.]

Kanyaró Ferenc: Z., a költő két levele. = Száz **1886.** 612—613.

Kanyaró Ferenc: Zrin-Újvár építésének okai. = TT **1888.** 605—608. [Egy aláírás nélküli Z.-levél.]

Szilágyi Sándor: Z. M. két ismeretlen levele II. Rákóczy Györgyhöz. = TT **1890.** 204—207.

Margalits Ede: Z., a költő eddig ismeretlen levelei. = Száz **1898.** 340—341.

Lengyel János: Z. M. olasz levele egy bizalmas emberéhez. = 1663. ápr. 30. = TT **1899.** 573—575.

Horváth Sándor: Levelek a két Z. M.-tól. = TT **1907.** 70—79.

Bojničić, [Ivan]: Hrvatska pisma knezova Zrinskih u Zemaljskom arhivu. = Jutarnji list **1921.** 3505. sz.

Fára József: Z. M., a költő levelei Zala megyéhez. = MNy **1934.** 190—191.

L.: Jedno zanimivo pismo bana Nikole Zrinjskoga (brata Petrova). Ban Nikola Zrinjski piše kapetanu gjurgjevačkom o potrebi obrane domovice od Turaka. = Zagorski list **1935.** 51. sz. 7.

A két Z. M. körmendi levelei. Kiad. és bev. *Iványi Béla.* Bp. **1943.** 332 l.

Ism.: *Benda Kálmán,* Száz 1944. 592—593.

Z. M. levelei. Kiad. és bev. *Markó Árpád.* Bp. **1950.** 172 l.

Ism.: *Szauder József,* It 1954. 86—88. — *Bárczi Géza,* MNy 1955. 263—265.

Csapodi Csaba: Kiadatlan Zrínyi-levelek az Eszterházy-levéltárból. = ItK **1956.** 490—497.

Kanyar József: A kaposvári levéltár Zrínyi-levele. = Kaposvári Megyei Könyvtár Évk. **1957.** 40—41.

Z. M. összes művei. 1—2. köt. [Az 1. kötetet] kiad. *Klaniczay Tibor.* [A 2. kötetet] kiad. *Csapodi Csaba, Klaniczay Tibor.* Bp. **1958.** 754, 624 l. [A 2. köt. Zrínyi-leveleket tartalmaz.]

Komlovszki Tibor: Z. M. levele Thököly Istvánnak. = ItK **1960.** 75.

Csapodi Csaba: Kiadatlan Zrínyi-levelek. = ItK **1962.** 639—657, 740—756.

Benda Kálmán: Z. M. levele Szunyogh Gyulához. = ItK **1963.** 591.

Jenei Ferenc: Ismeretlen Zrínyi-levél Zrínyi-Újvárról. = ItK **1968.** 691—692.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Kovács Gábor: Z. M. költői munkássága. Miskolc **1878.** 123 l.

Ism.: *Haraszty Gyula,* HaviSz 1878. I. 107—113, 229—236. — PetőfiTársL 1878. 19. sz. 303.

Széchy Károly: Gróf Z. M., a költő 1620—1664. 1—5. köt. Bp. **1896**—1902. X, 334; 299; 352; 300; 240 l.

Ism.: *Bartha József,* KatSz 1897. 345—349. — *Széchy Károly,* Uo. 753—760. [Válasz.] — *Bartha József,* Uo. 761—764. [Viszonválasz.] — *Zoltvány Irén,* Uo. 1015—1017. [Hozzászólás.] — *H. B.,* BpSz 1903. 113. köt. 140—144. — *Zombori Andor,* Egyetem 1903. 147—151.

Sík Sándor: Z. M. Bp. **1940.** 180 l.

Ism.: *Csery-Clauser Mihály,* KatSz 1940. 460—461. — *Fényi András,* Vig 1940. 477—478. — *Kelemen János,* KN 1940. 21. sz. 19. — *Városi István,* MKult 1940. II. 157. — *Füsi József,* OrszÚtja 1941. 5. sz. 190—191. — *Nagypál István,* Nyug 1941. 33—34. — —*ss,* It 1941. 20. — *Zlinszky Aladár,* BpSz. 160. köt. 308—311.

Markó Árpád: Gróf Z. M. Bp. **1942.** 80 l. (Kincsestár 146.)

Ism.: *Kardos Tibor,* Diár 1943. 88. — *K. László József,* Száz 1943. 497—498. — *Mitterpacher Gusztáv,* HK 1943. 102—104. — *Szamosvölgyi Gábor,* KatSz 1943. 222. — *T. B.,* ProtSz 1943. 352.

Klaniczay Tibor: Z. M. Bp. **1954.** 548 l. — 2. átdolg. kiad. Bp. 1964. 852 l.

Ism.: *Bán Imre,* ItK 1954. 353—359. — *Makkai László,* Száz 1954. 666—668. — *Tolnai Gábor,* IU 1954. 22. sz. 2. — *Vargha Balázs,* Csill 1955. 871—873. — *Pirnát Antal,* MTA I. OK 1956. IX. 391—401. — *Bán Imre,* ALitt 1957. 276—279. — *Komlovszki Tibor,* ItK 1965. 520—522.

Perjés Géza: Z. M. és kora. Bp. **1965.** 390 l.

Ism.: *Makkai László,* Száz 1966. 1310—1314. — *Rázsó Gyula,* HK 1966. 416—418. — *Szalatnai Rezső,* ISz 1966. 945. — *Csapodi Csaba,* ItK 1967. 106—107. — *Makkai László,* AHist 1967. 203—208.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

Toldy Ferenc: Horvát István — Z. — Révai. Irodalmi arcképek. = AkÉrt **1854.** 37, 40, 41, 137, 276. sz., és T. F.: Irodalmi arcképek és beszédek. Pest 1856. 8—19. [Gróf Z. M. címmel]; T. F.: Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. 1873. 10—24.

Pauler Gyula: Z., a költő. = VU **1858.** 40—47. sz.

[Szathmáry Károly]: Zerinvári gróf Z. M., a költő. = Haz **1858.** 241—258.

Moller Ede: Z., a költő és Z., a hős. = Figy **1875.** 601—605, 613—617.

Abafi Lajos: Z. M., a költő. = Délibáb **1877.** 4—5, 12—13.

Szász Károly: Z., a költő. = Hunyadi album. Bp. **1878.** 103—111.

Margalits Ede: Z., a költő. = KatSz **1893.** 80—105, 259—279, 418—429. — Klny. is.

Ism.: MSz 1893. 39. sz.

Gaál Mózes: Z. M., a költő élete és költészete. Pozsony—Bp. **1898.** 46 l. (Nemzetünk nagy költői 6.)

Ism.: *Császár Elemér,* MKr 1898. 21. sz., és MPed 1899. 54—57. — *Sassi Nagy Lajos,* PolgIskKözl 1898. 353.

Gyulai Pál: A XVII. század magyar epikusai. — — előadásai után kiadta *Lehr Andor.* Bp. **1899.** 70 l. [Csak Zrínyiről szól!]

Csomortáni P. Gaudencz: Z. M., a költő és hadvezér. = A kézdivásárhelyi—kantai r.

kath. gimn. ért. **1899/900.** 3—33., és Csíki Lapok 1901. 29—36. sz.
Ism.: *Császár Elemér*, EPhK 1901. 861—862.

BERTHA, ALEXANDRE: Z., le poète. [Paris **1900** körül] 197—211. (Klny.: Congrès d'histoire [de Paris])

SURÁNYI GYULA: Z. M., a költő. = A tatai kegyesrendi gimn. ért. **1900/01.** 3—31.

WLASSICS GYULA: Uspomena Z. Miklosa. Csáktornya **1904.** 15 l., 1 t.
Ism.: *Sufflay Milán*, Száz 1907. 352—353.

KRISTÓF GYÖRGY: Z. M. = Uránia **1908.** 355—358.

ANDRÁSSY GYULA: Gróf Z. M., a költő. Bp. **1909.** 66 l. (OK)
Ism.: Élet 1909. 13. sz. 429.

BERTHA, ALEXANDER DE: Nikolaus Z., der Dichter (1620—1664). = UngRschau **1913.** 346—370.

BEÖTHY ZSOLT: Z. M. emléke. = BpSz **1915.** 161. köt. 445—449., és B. Zs.: Romemlékek. 2. köt. Bp. 1923. 252—260.

BEÖTHY ZSOLT: Z. szava. = BH **1918.** 36. sz., és KisfTÉ 1917/18. LI. 3—8.; B. Zs.: Romemlékek. 2. köt. Bp. 1923. 284—293.

NÉGYESY LÁSZLÓ: Z., a költő. = MFigy **1918.** I. 576—595., és SztIAkÉrt 1918. 92—109.

TAKÁTS SÁNDOR: Z. M. emlékezete. = BpSz **1918.** 173. köt. 341—355., és KisfTÉ 1917/18. LI. 18—30.; T. S.: Régi idők, régi emberek. Bp. 1922. 258—280. Ua. 2. kiad. Bp. [1930.] 317—339.; T. S.: Bajvívó magyarok. Bp. 1956. 291—306.

VÁRDAI BÉLA: Z., a költő. = KatSz **1918.** 385—398.

BERZEVICZY ALBERT: Z. M., a költő emlékezete. = AkÉrt **1920.** 191—197., és BpSz 1920. 182. köt. 164—170.

KIRÁLY GYÖRGY: Z. és a renaissance. = Nyug **1920.** 550—556.

LACZKÓ GÉZA: Sors bona, nihil aliud! = Nyug **1920.** 546—549.

PALOTÁS FAUSZTIN: A két Z. Bp. **1921.** 16 l., 4 t.

BÁLINT SÁNDOR: Vázlat a költő Z. arcképéhez. = B. S.: Irodalomtörténeti tanulmányok. Szeged **1935.** 3—6.

LÁSZLÓ DEZSŐ: A sietŏ ember. = L. D.: A sietŏ ember. Cluj—Kolozsvár **1935.** 27—63. [Z. M.-ról.]

YOLLAND, ARTHUR B.: Chapters of Hungarian Literature. 1. Count Nicholas Z. = Danubian Review **1936/37.** IV. 11. sz. 13—16; 12. sz. 8—12.

ZOLNAI BÉLA: Nicolas Z. humaniste et européen. = NRH **1937.** I. 313—322.

JANKOVICH FERENC: Z. példája. = Vál **1938.** 253—256.

VÁLYI NAGY GÉZA: Gróf Z. M. a költő és hadvezér. Bp. **1938.** 61 l.

KERECSÉNYI DEZSŐ: Z. pennája. = MSz **1939.** 326—331.

VÁRKONYI NÁNDOR: Z. M. = V. N.: Magyar katonaköltők. Pécs [**1940.**] [88—114: Z. M.]

MARKÓ ÁRPÁD: Nicolas Z. = NRH **1940.** I. 170—176.

MASTERMAN, NEVILLE: Count Nicholas Z. = HQu **1940.** 295—305.

VÁRADY ZOLTÁN: Z. M. — Gyöngyösi István és a magyaros iskola. Bp. **1942.** 64 l.

KLANICZAY TIBOR: Z. M. Bp. **1949.** 31 l. (Tanulj jobban! Irodalom 2.)

KARDOS TIBOR: A költő Z. Bp. [**1951**]. 28 l.

VASVÁRI PÁL: Z. M., a költő. = V. P.: Válogatott írásai. Szerk. és bev. *Fekete Sándor*. Bp. **1956.** 27—123. [Vasvári tanulmánya 1848-ból való.]

BENCZÉDI LÁSZLÓ: Z. M. és kora. = Z. M. hadtudományi munkái. Bp. **1956.** 7—42. — Klny. is.

BOZÓKY ÉVA: Z. M. = Ktáros **1964.** 669—671., és Közn 1964. 901—902.

NEMES ISTVÁN: Emlékezés Z. M.-ra. = Jkor **1964.** 947—952.

PÉNZES BALDUIN: Fáklya a sötét századokban. Háromszáz éve halt meg Z. M., a költő. = Vig **1964.** 641—648.

SZÉKELY GYÖRGY: Z. M. a költő és államférfi. = JPMúzÉvk. **1964.** 241—258.

SZIGETI JÓZSEF: „Míg élek, harcolok az ottomán hóddal . . .” = IgSzó **1965.** I. 298—305.

JONES, D. MERVYN: Z. (1620—1664). Heroic epic. = J. D. M.: Five Hungarian Writers. Oxford **1966.** 1—61.

PUPAČIĆ, JOSIP: Bribirski Zrinjski i Zrinjsko-Frankopanska urota. = Kolo (Zagreb) **1967.** 152—165.

Cs. SZABÓ LÁSZLÓ: A félhold jegyében. Z. M., a költő és Mikes Kelemen. = MMűhely **1967.** 19. sz. 17—35.

WOJATSEK, CHARLES: Z.: poète, écrivain, homme d'état et soldat. = Études Slaves et Est-Européennes. Slavic and East-European Studies **1966/67.** 91—108.

SZABOLCSI, MIKLÓS: Un exemple de l'influence italienne en Hongrie au XVIIe siècle. = L'Italianisme en France au XVIIe siècle. Actes du VIIIe Congrès de la Société Française de Littérature comparée (Grenoble—Chambery, 26—28 mai 1966.) Torino **1968.** Supplemento al n. 35 di Studi Francesi maggio-agosto. 125—129

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

T. F.: Gróf Z. M. (a költő) pártütő nem volt. = TudGyűjt **1820.** VI. 87—92.

M. J. J.: Z. M.-nak a vadkan által történt szerentsétlen haláláról 1664. esztendőben. = TudGyűjt **1822.** X. 12—17.

Holéczy [Mihály]: Z. M.-nak, a vadkan által elesettnek lélek-képe s halál-évében tettei. = TudGyűjt **1826.** IX. 44—56.
Pulszky Ferenc: Régi írók és könyvek. = Élk **1845.** I. 802—804. [Tollius levelének közlése.]
Z. M. horvátországi bán és társai. = Hon-Külf **1846.** 19—20. sz.
Nagy Iván: Z., a költő halála. = Délibáb **1854.** 207—210.
Salamon Ferenc: Z. M. ifjúsága. = Ko **1864.** I. 169—173, 193—197, 217—221., és S. F. kisebb történelmi dolgozatai. Bp. 1889. 348—384.
Mesić, Matija: Život Nikola Zrinskoga. Zagreb **1866.**
Pauler Gyula: Z. M. és Montecuccoli Raymond. = BpSz **1867.** 9. köt. 3—40.
Toldy Ferenc: Gróf Z. M. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 97—106.
Fabó András: Vitnyédi István levelei. = MTT **1871.** XV. 7—272; XVI. 7—268. [Számos Z.-nek írt levél közlése.]
Greguss Ágost: „Z., a költő." = MNyr **1872.** 261—262. [Helyesebb lenne: a költő Z.]
Perlaki Márton lévai ref. lelkész levele Szilágyi Benjámin István sárospataki tanárhoz a Z., Battyáni és más főúri családok egykori protestáns voltáról. = MProtEgyhIskFigy **1872.** 112—114.
[Abafi Lajos] (Bátorfi Lajos): Z. M. = Adatok Zalamegye történetéhez **1876.** I. 259—264.
Csuthy Zsigmond: Ó- és Új-Zrínyivára. = Adatok Zalamegye történetéhez **1876.** II. 326—337.
Imre Sándor: A költő Z. M. életéhez. = BpSz **1876.** 11. köt. 209—225.
Nagy Iván: Történeti apró emlékek. = MTT **1877.** XXII. 259—287. [270—275: „Diarium anni 1664. a die mensis Junii 20. usque 5-tam Julii in Castris ad Új-Zrinvár."]
[Odescalchi, Arthur] Szerémi: Trakostyán vára a XVI-ik század végén és egy adat Z., a költő életéhez. = Száz **1879.** 528—532, 608—613.
Dervarics Kálmán: Gróf Z. M., a költő halála 1664-ben. Szombathely **1881.** 32 l. **Ism.:** Ko 1881. II. 88—91. — MSz 1881. 398—399.
Csuday Jenő: Egy magyar család 1566—1664. = A szombathelyi kir. kat. főgimn. ért. **1881/82.** 3—102. [A Zrínyiekről.]
Gróf Pázmány Miklós könyvfeljegyzése gróf Z. M. költőről. = MKsz **1882.** 248—249.
Kukuljević Sakčinski, Ivan: Zrin grad i njegovi gospodari. Zagreb **1883.** 86 l.
Thaly Kálmán: Montecuccoli Z.-ről. = Száz **1883.** 685—688.
Csuday Jenő: Zrínyiek a magyar történelemben. 1566—1704. Szombathely **1884.** VII., 371 l.
Kanyaró Ferenc: Z. szerelme. = Figy **1885.** XIX. 81—94.
Berkeszi István: Gróf Z. M. horvát bán téli hadjárata 1663—4-ben. = Száz **1886.** 253—259.
Kanyaró Ferenc: Z. születése. = Figy **1886.** XX 81—96.
Salamon Ferenc: Halotti beszéd gróf Z. M. fölött 1664-ben. = BpSz **1886.** 47. köt. 404—422.
Kanyaró Ferenc: Montecuccoli és Z. vitája. = TT **1887.** 641—652.
Rónai Horváth Jenő: Z. M. Kanizsa előtt 1664-ben. = HK **1888.** 632—645.
Salamon Ferenc: Z. M., a költő hat levele. = S. F. kisebb történelmi dolgozatai. Bp. **1889.** 283—291. [Egy levél szövegét közli.]
Koncz József: Egykorú tudósítások Z. M., a költő és hadvezér haláláról. = HK **1890.** 707—708.
Rónai Horváth Jenő: Z. M., a költő mint hadvezér. = HK **1891.** 81—115.
Rónai Horváth Jenő: Az 1664-ik évi Mura—Rába melléki hadjárat és a Szt-Gotthárdi csata. = HK **1891.** 297—331, 596—647.
—ys—: Gr. Z. M. 1664-iki téli hadjáratáról. = HK **1892.** 691—694.
Fraknói Vilmos: Z. M. pályájának vége. 1664. april—november. (Közlemények a Vatikán levéltárából.) = TT **1894.** 578—595.
Koncz József: Levelek Z. M. 1664. évi téli hadjáratáról. = HK **1894.** 554—556.
Z. M. haláláról. = ItK **1895.** 203—204.
Donászy Ferenc: A költő Z. M. halála. = Zalavármegye (Nagykanizsa) **1896.** 15—19.
—I—R: A Muraközön levő Z. javak összeírása. (Aestimatio Totius Insulae Muraköz.) = TT **1896.** 529—559.
Bleyer Jakab: Adalék Z. M. és udvara jellemzéséhez és Zrinyi-Újvár történetéhez. = Száz **1900.** 221—227.
Bleyer Jakab: Német siralmas énekek Z. M. halálára 1664-ből. = ItK **1900.** 45—55.
Karácson Imre: Török követség Z. M.-ról. = Száz **1900.** 942—946.
Kiss Ernő: Mikor lett Z. M. Zala főispánja? = ErdMúz **1902.** 209—210.
Mencsik Fedinánd: Két költemény Z. M.-ról. = TT **1903.** 387—394.
Kauk, Robert: Zadnji dani Nikole Zrinjskoga mladjeg, hrvatskog bana. = Naše pravice **1905.** 34—42.
Zrínyi Károly: Csáktornya monográfiája. **1905.** 455 l.
Görög Imre: Gróf Z. M., a költő, mint államférfi. Bp. **1906.** IX, 60 l. (Művtört. Értek. 20.)

Nani Mocenigo, Filippo: Intorno a Nicolo e Pietro fratelli Zdriny. (1620—1671.) Venezia **1907.** 62 l.

Posljedni Zrinski i Frankopani. Zagreb [**1908.**] 340 l. [8 tanulmány, az utolsó: Velimir Deželić: Bibliografija. 307—332.]

[Császár Elemér] cs.: Z. M. Pisában. = EPhK **1910.** 379—380.

Horvat, Rudolf: Zlatno runo bana Nikole Zrinskoga. = Vjesnik kr. hrvatsko-slovensko-dalmatinskoga zemaljskoga arkiva **1910.** 137—146.

Weber Artúr: Z. halála. = HK **1910.** 80—114.

Mihóczy Rezső: Z. és Montecuccoli vitája. = Kalazantinum **1911/12.** 56—61, 81—85, 99—111, 128—131.

Lőcsey Mária: Z. M. halála. = It **1912.** 449—457.

Szász Béla: Pethő Gergely Krónikájának kiadója. = MKsz **1912.** 219—223. [A szerző szerint valószínűleg Z. M. adta ki.]

Friedreich Endre: Egy piarista krónikás Z. M. haláláról. = It **1913.** 41—43. [Kraus Mihály (1628—1703) följegyzéseiből.]

Pais Dezső: Z. M., a költő és hadvezér Zala vármegyében. = HK **1913.** 448—457.

Weber Artúr: Sagredo Z. M. haláláról. = Száz **1913.** 221—223.

Mihóczi Rezső: Z. és Montecuccoli polémiája. Bp. **1914.** 50 l. (Tört. Értek. 6.)
Ism.: HK 1914. 482.

Weber, Arthur: Der Tod des Dichters Z. = UngRschau **1914.** 186—189.

Horvat, Rudolf: Crtica iz hrvatske povijesti: kako je Nikola Zrinski postao god 1664 vitezom reda zlatnog runa. Namjerno zatezanje bečkog dvora. = Novosti **1915.** no. 109. 2—3., és Hrvatski List 1926. no. 89. 3—4.

Takáts Sándor: Z. M. ismeretlen levelei. = BpSz **1915.** 164. köt. 49—81, 201—228., és T. S.: Szegény magyarok. Bp. [1927]. 287—323; T. S.: Magyar küzdelmek. Bp. [1929]. 103—181.

Hegedüs István: Latin elégia Z., a költő haláláról. = ItK **1916.** 441—451. [Hibaigazítás: ItK 1917. 124.]

Sebestyén József: Adatok az 1664. Mura- és Rába-melléki hadjárat és a vasvári béke történetéhez. = HK **1916.** 37—106.

Takáts Sándor: Z. M. nevelő anyja. (Lobkovitz Poppel Éva.) = BpSz **1916.** 167. köt. 161—192, 352—396; 168. köt. 24—61, 216—237. — Klny.: Bp. 1917. 141 l., és T. S.: Magyar nagyasszonyok. Bp. 1934. 437—507. [„Batthyányné Lobkovitz Éva" címmel, rövidebb változatban.]
Ism.: *Zsinka Ferenc*, ProtSz 1917. 317—319. — [*Baros Gyula*] *B. Gy.*, It 1918. 231.

Fraknói Vilmos: Z., a költő tanulóévei. = BpSz **1917.** 170. köt. 161—183.

Fraknói Vilmos: Nyílt levél a szerkesztőhöz. = BpSz **1917.** 172. köt. 476—477. [Pázmány gyámja volt Z.-nek.]

Katona Ilona: Z. M., a költő politikai szereplése. Bp. **1917.** 48 l.

Takáts Sándor: Z. M. gyámjai. = BpSz **1917.** 172. köt. 226—249., és T. S.: Magyar küzdelmek. Bp. [é.n.] 67—102. [Kissé változtatva, „Z. M. és Péter gyámjai" címmel.]

Boleratzky Gyula: Z. M. szerepe az 1664. évi háborúban és életének vége. Zalaegerszeg [**1917** után]. VI, 32 l.

Takáts Sándor: A Zrínyi-úrfiak. = BH **1918.** 226. sz., és T. S.: A magyar múlt tarlójáról. Bp. [1926]. 83—96.

Lukinich Imre: Gróf Z. M.-nak, a költőnek születési éve. = Száz **1919/20.** 210—213. [Ferenczi Zoltán észrevétele: Uo. 305—306.]

Takáts Sándor: A Zrínyiek és a Muraköz. = Új Nemzedék **1920.** 114. sz., és T. S.: Szegény magyarok. Bp. [1927]. 83—104.

Takáts Sándor: Gróf Zrínyi Ádám. = T. S.: Régi magyar kapitányok és generálisok. Bp. **1922.** 344—374., 2. kiad. [Bp. 1928.] 489—526., és T. S.: Bajvívó magyarok. Bp. 1956. 307—329.

Gulyás József: Adat Z., a költő halálához. = ItK **1925.** 131.

Eckhardt Sándor: Magyar hírek egy régi francia újságban. = Napk **1926.** 936—947.

Takáts Sándor: A magyar tőzsérség pusztulása. = BpSz **1926.** 201. köt. 333—357., és T. S.: Szegény magyarok. Bp. [1927]. 129—247.

Harsányi István: Eddig ismeretlen költemények Z.-ről, a költőről. = ItK **1927.** 108—114.

Takáts Sándor: A Zrínyiek temetőhelye. = BH **1927.** 9. sz., és T. S.: Emlékezzünk eleinkről. Bp. 1929. 47—66.

Klaić, Vjekoslav: Ban Nikola knez Zrinski i seljaci (1653—1659). = V. K.: Crtice iz hrvatske prošlosti. Zagreb **1928.** 10—13.

Hajnal István: Az ifjú Z. első csatázásairól. = Napk **1929.** II. 830—842.

Baranyay Béla: Az örökös királyság eszméje 1655—1687. és Eszterházy Pál. = Károlyi Emlk. Bp. **1933.** 84—109. [Z.-ről is.]

E — K.: Cakovec-grad Zrinjskih. = Svijet **1933.** vol. 263—264.

Nagy Edith: Esterházy Miklós nádor, Z. M., Esterházy Pál nádor honvédelmi politikája. Bp. **1934.** 77 l.

Bánfi, Florio: L'origine della famiglia Z. = Archivio Storico per la Dalmazia.

1934. vol. 16. 106—120., 134. vol. 17. 128—140. — Klny. is.
Ism.: *Miskolczy István*, Száz 1935. 111—112.

KOVIJANIĆ, [RISTO] R.: Bratia Zrinski na Slovensku. Z príležitosti 300-ročia trnavskej univerzity. = Náš život **1935.** 148—151.

LASZOWSKI, EMIL: Adam grof Zrinski. = Vjesnik kr. drzavnog arkiva **1937.** VII. 79—101.

MARKÓ, ÁRPÁD: Nicolas Z. et la France. = NRH **1937.** II. 510—520.

MARKÓ ÁRPÁD: Z. M. és tervei Franciaországgal. = MKatonaiSz **1938.** 214—225.

KAZMER, ERNEST: Tragedija pesnika Nikole Zrinskoga. = Vidici **1939.** 450—453.

BÓNISNÉ WALLON EMMA: Z., a költő halálát siratő latin elégia. = ItK **1940.** 376—383. [Azonos Hegedüs István, ItK 1916. 441—451. közlésével.]

TRENCSÉNYI-WALDAPFEL, EMERIC: Visiteurs à Csáktornya. = NRH **1942.** I. 328—339. — Vendégjárás Csáktornyán. = T-W. I.: Humanizmus és nemzeti irodalom. Bp. 1966. 137—149.

KOSÁRY, DOMINIQUE: Français en Hongrie 1664. = RHistComp **1946.** 27—65.

LASZOWSKI, EMIL: Grada za gospodarsku povijest hrvatske u XVI. i XVII. stoljeću. Izbor isprava velikih feuda Zrinskih i Frankopana. Zagreb. **1951.** 189 l.
Ism.: *Katus László*, LK 1957. 262—264.

ROHONYI GÁBOR: Z. téli hadjárata 1664-ben. = ItK **1954.** 3—5. sz. 92—115.

WINDISCH ÉVA, V: Feljelentés Z. M. ellen. (1654.) = ItK **1954.** 319—322.

CSONKÁS MIHÁLY: Adalékok a költő Z. M. életrajzához. = ItK **1955.** 81—82.

HANKISS JÁNOS: Z. M. az opera bölcsőjénél. = ItK **1956.** 311—318.

PERJÉS GÉZA: A „metodizmus" és a Z.—Montecuccoli vita. = Száz **1961.** 507—533; 1962. 25—45.

RAPCSÁNYI LÁSZLÓ—TÓTH ENDRÉNÉ: Ismeretlen feljegyzések Z. M. 1664-es téli és tavaszi hadjáratáról egy korabeli magyar kalendáriumban. = HK **1962.** 2. sz. 236—261., és Fővkt Évk. 1962. X. 158—171. [„Egy 1664-es kalendáriumunkban található egyidejű bejegyzések Z. M. hadjáratáról" címmel.]

SOMOGYI ÉVA: A határőrvidéki privilégiumok hatása a paraszti osztályharc alakulására a XVII. században (Horvátországi parasztfelkelés 1635—59). = TörtSz **1962.** 149—172. [Z. M. szerepéről.]

SOMOGYI ÉVA: Adalék Z. és az 1653—59. évi horvátországi parasztfelkelés történetéhez. = ItK **1963.** 232—235.

JAKAB GÉZA: A Z.-rejtély. = Életünk **1964.** 2. sz. 99—112.

JENEI FERENC: A szerelmes Z. = PIMÉvk Bp. **1964.** 35—49.

MOLNÁR JÓZSEF: Szulejmán szultán síremléke Turbékén. = MűvtÉrt **1965.** 64—66.

DEGRÉ ALAJOS: Z. M. zalai főispánsága. = ISz **1966.** 652—659.

SZÉKELY GYÖRGY: Décadence du pouvoir ottoman et les deux M. Z. = Ann.Univ Bp.Sect.hist. **1967.** 31—59.

CSONKÁS MIHÁLY: A költő Z.-nek egy ifjúkori barátja. = ItK **1968.** 429—432.

Z. M. a törökök réme. Franciaországi emlékbeszéd 1665-ből latinul és magyarul. Kiad. és bev. *Molnár Imre*. [Ford. Écsi István.] Szigetvár **1969.** 59 l. (Szigetvári Várbaráti Kör kiadványai. 3.) [Leonhardus Frizon emlékbeszéde.]
Ism.: *Kurcz Ágnes*, ItK 1970. 265—266.

KLANICZAY TIBOR: Z. olvasmányaihoz: Vittorio Siri. = ItK **1970.** 684—689.

LEBL, A[RPAD]: Prilog pitanju ekonomske baze „carstva" Zrinskih u XVI—XVII veku. = Slavica **1970.** 209—226.

Világnézete, eszméi

GYULAI ÁGOST: Z.-nek és Mikesnek egy közös eszméjéről. = EPhK **1898.** 738—743.

PETHŐ SÁNDOR: Z. és Macchiavelli. = BpSz **1910.** 143. köt. 98—127. — Klny. is.

HELLER BERNÁT: Z. és Kohelet. = Múlt és Jövő **1918.** 380—382.

FERENCZI ZOLTÁN: Z. jelszava. = BpSz **1921.** 187. köt. 1—48.

HELLER BERNÁT: A Biblia a költő Z. M. műveiben. = A bp.-i rabbiképző intézet gimn. ért. **1924/25.** 1—42., és MZsSz 1925. 65—106. — Klny. is.
Ism.: *A. B.*, Napk 1925. II. 475.

HELLER BERNÁT: Még néhány szó a költő Z. M.-ról. = MZsSz **1925.** 163—166.

JOÓ TIBOR: Z. történelemszemlélete és a barokk. = Száz **1932.** 261—305.

KARDOS TIBOR: Z., a költő a XVII. század világában. = ItK **1932.** 153—163, 261—273. — Klny.: A pécsi Erzsébet Tudományegyetem Olasz Intézet Füz. 3.
Ism.: *Halász Gábor*, Száz 1934. 108.

ZOLNAI BÉLA: Z. világa. = MSz **1938.** 191—200. — Klny. is.

SZABÓ ZOLTÁN: Z. magyarsága. = Hitel **1939.** 132—139.

FÁBIÁN ISTVÁN: Z. és a magyar önismeret. = Szellem és Élet **1940/41.** 215—222. — Klny. is.

NEY KLÁRA MÁRIA: Isten és Sors Z. M. katolicizmusában és magyarságában. = — Regn **1944/46.** 258—267.

KLANICZAY TIBOR: A fátum és szerencse Z. műveiben. Bp. **1947.** 54 l. [Budapesti

Egyetem. Dissertationes Facultatis Philosophicae 6.]
Ism.: *Herczeg Gyula*, ItK 1948. 158—159.

RÓNAY GYÖRGY: Jó szerencse, semmi más. = Haz **1948.** 22. sz.

KLANICZAY, TIBOR: Niccolo Z., Venezia e la letteratura della ragion di stato. = Mélanges de littérature comparée et de philologie offerts à Mieczyslaw Brahmer. Warszawa **1967.** 264—273.

KLANICZAY, T[IBOR]: Un machiavellista ungherese: M. Z. = Italia ed Ungheria. Bp. **1967.** 185—199.

Könyvtára

TOLDY LÁSZLÓ: Szluha László emlékezete és a Z. könyvtár. Bp. **1880.** 16 l.

A Zrínyi-könyvtár. = Száz **1880.** 703.

TOLDY LÁSZLÓ: XVII. századbeli szakácskönyv. = TT **1881.** 367—371, 569—581. [A Z. M. tulajdonát képező szakácskönyv közlése.]

MAJLÁTH BÉLA: Z., a költő könyvtára. = AkÉrt **1891.** 400—416.

Gróf Z. M. költő könyvtára. = MKsz **1891.** 168.

HBRLN: Prikaz djela „Bibliotheca Zrinyiana". = Zentralblatt für Bibliothekswesen. **1893.** 422.

[KENDE, ALEXANDER]: Bibliotheca Zrinyiana. Die Bibliothek des Dichters Nikolaus Z. Wien **1893.** XIX, 88 l. [Zrínyi-szövegek közlése is.]
Ism.: *Erdélyi Pál*, MKsz 1893. 353—357. — *F.*, Száz 1893. 461—462. — *Kanyaró Ferenc*, EPhK 1893. 421—429. — *Walter Gyula*, MSion 1893. 617—619. — *K. J.*, ItK 1894. 119—121.

Z. M. könyvjegyzetei. Kiad. és bev. *Drasenovich Mária*. Pécs **1934.** 78 l. (Specimina dissertationum Fac. Phil. Reg. Hung. Univ. Elisabethinae Quinqueecclesiensis 58.)
Ism.: *Joó Tibor*, Száz 1934. 467. — *K. Gy.*, It 1934. 150—151. — *Kardos Tibor*, KtáriSz 1935. 141—143.

— k —: Z. M. könyvtára. = Ktáros **1960.** 701—702.

Zrínyi-ábrázolások

CENNERNÉ-WILHELMB GIZELLA: Über die ungarischen Porträtfolgen von Elias Widemann. = AHistArt **1957.** IV 325—347. [329—331, 343: Z. M. 1647-ből származó portréjáról.]

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Z. M., a költő hadjáratainak grafikus ábrázolásai. = FolArch **1961.** 225—234.

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Z. M., a költő arcképeinek ikonográfiája. = FolArch **1964.** 187—209.

CENNERNÉ WILHELMB GIZELLA: Z. M., a költő halálának egykorú ábrázolásai. = FolArch **1965.** 211—216.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

Lírája

BAYER FERENC: Z. lyrai művei. = Figy **1878.** IV. 367—376.

SCHLATTER ALFRÉD: Z. M. lyrája. = A kassai prem. gimn. ért. **1878/79.** 1—19. — Klny. is.
Ism.: *Haraszti Gyula*, EPhK 1880. 355—358.

LOÓSZ ISTVÁN: Arianna sírása. = EPhK **1892.** 717—724.

WESZELY ÖDÖN: Z. M. gróf idilljei. = MSz **1893.** 134—135, 146—147, 157—158, 170.

SZÜCS ISTVÁN: Z. és Faludi idylljeinek viszonya Vergiliuséihoz. = A máramarossziget i r. kat. algimn. ért. **1896/97.** 3—28.
Ism.: *Gyulai Ágost*, EPhK 1898. 872—874.

HARMOS SÁNDOR: Z. Viola—idylljei. = EphK **1904.** 523—525.

SÁNTAY MÁRIA: Z. és Marino. Bp. **1915.** 32 l.
Ism.: *Király György*, ItK 1916. 251—252.

FERENCZY GÉZA: Z. idilljeinek és életének kapcsolata. Bp. **1929.** 42 l.
Ism.: *Szinnyei Ferenc*, ItK 1930. 486—487.

A Szigeti Veszedelem

ARANY JÁNOS: Z. és Tasso. = BpSz **1859.** 7. köt. 177—212; 1860. 8. köt. 107—143., és A. J.: ÖM 10. köt. Bp. 1962. 330—439. — Klny. is.

IVEKOVIĆ, FRANJO: Hrvatska „Zrinijada" prema madžarskoj. = Književnik **1866.** 319—335.

MOLLER EDE: A Szigeti Veszedelem. = M. E.: Magyar Kalliope. Széptani fejtegetés. Sopron **1877.** 1—38.

ERŐDI BÉLA: Török elem a Zrínyiászban. = Ko **1880.** 316—337.

HÉVIZY JÁNOS: A Zrínyiek és a Zrínyiász. = A nagykárolyi r. kat. gimn. ért. **1881/82.** 3—30. — Klny. is.

GYULAI PÁL: Gróf Z. M. Szigeti Veszedelme. Egyetemi előadásai után jegyz. s kiad. *Váczy János*. Bp. **1882.** (Kőnyomatos egy. jegyzet.)

VEÉR FERENC: „Zrínyiásznak" költői méltatása. = GyőriKözl **1887.** 8. sz.

Cserép József: Zrínyiászunk Tasso és Vergil világításában. = Figy **1889.** XXVI. 241—257, 332—351.

Bodnár Zsigmond: A Zrínyiász. = MSal **1890.** 282—293.

Greksa Kázmér: A Zrínyiász és viszonya Tasso-, Vergilius-, Homeros-, és Istvánffyhoz. = A székesfehérvári kat. főgimn. ért. **1889/90.** 3—158. — Klny. is.

Kis Ferenc: A Zrínyiász, mint keresztyén műéposz. = DebrProtL **1890.** 126—127, 145—146, 163, 170—171, 191—192, 201, 211—213, 221—222.

Lehr Vilmos: Adalék Z. „Szigeti veszedelmé"-nek forrásaihoz. = EPhK **1891.** 972—975.

Beljak B. Pál: Szubjektivizmus a Zrínyiászban. = MSz **1892.** 342—343, 354—355.

Kobzy János: Zrínyiász és a régi epikai költészet. Nagyvárad **1892.** 104 l. — 2. kiad. Győr 1903. 106 l.
Ism.: *Császár Ernő*, EPhK 1904. 59—60.

Schlatter M. Alfréd: Zrínyiász. Kassa **1892.** 150 l.

Kanyaró Ferenc: A Zrínyiász kelte és költője. = ItK **1893.** 385—414. — Klny. is.

Krajcsovics Soma: A Zrínyiász vallási eszméiből. = A szarvasi evang. főgimn. ért. **1892/93.** 3—16.
Ism.: *V.*, Száz 1894. 59—60. — *Kanyaró Ferenc*, EPhK 1895. 64—65.

Thury József: A Zrínyiász. = ItK **1894.** 129—149, 257—298, 385—411.

Farkas József: A Biblia hatása a „Zrínyiász"-ra. = MZsSz **1895.** 418—426.

Krajcsovics Soma: A Zrínyiász vallás-erkölcsi eszméi. = EPhK **1895.** 189—211, 275—292, 366—384.

Pápay József: Szigetvár ostromának epikai fontossága. = EPhK **1896.** 113—118.

Váli, Ludovicus T.: De locis poeticis qui congruunt in operibus P. Ovidii Nasonis et Nicolai Z. Cassoviae **1898.** 72 l.

Piszarevics Sándor: A magyar és horvát Zrínyiász. Irodalomtörténeti értekezés. Zágráb **1901.** 92 l.

Pisarević, Aleksandar: Madžarska i hrvatska Zrinijada. = Nastavni vjesnik **1902.** 577—587.

Berta Ilona: A Szigeti Veszedelem-ről. = NNőnevelés **1903.** 87—103.

Margalits Ede: Karnarutić éneke és a magyar Zrínyiász. = Száz **1903.** 537—544.

Tolnai Vilmos: Z. M. és Petronius Arbiter. = EPhK **1903.** 189—190.

Hajnal Márton: Karnarutić és a Zrinyiász. = EPhK **1905.** 111—124, 200—212, 279—296. — Klny. is.

Hajnal, Martin: Estetička vrijednost Zrinijade. = Nastavni vjesnik. **1907** XV. 664—670.

Pisarević, Aleksandar: Madžarska i hrvatska Zrinijada. Literarno-istorijska rasprava. = Školski vjesnik **1907.** 490—495, 565—569, 639—642, 712—715, 961—990.

Tolnai Vilmos: Adalék a Zrínyiász forrásaihoz. = EPhK **1908.** 646—648.

Beöthy Zsolt: Z. M. és a Zrínyiász. — — előadásai után jegyz. és kiad. *Mihály Bálint.* Bp. 1908/**1909.** 106 l. [Kőnyomatos egy. jegyz.]

Prónai Antal: A Zrínyiász főgondolata. = It **1912.** 23—28.

Beöthy Zsolt: A Zrínyiász magyarázatához. = It **1913.** 208—216.

Négyesy László: Gróf Z. M. művei. Bp. 1914. 5—84. [A kritikai kiadás bev. tanulmánya.]

Tolnai Vilmos: A Zrínyiász neve. = It **1914.** 106. [n, It 1914. 211. Hozzászólás. — Simai Ödön, It 1914. 252—253. Kiegészítés.]

Tolnai Vilmos: A Szigeti Veszedelem alapeszméjéről. = It **1915.** 116—117.

Bartha József: A Zrínyiász költője. = MKözépisk **1918.** 129—134.

Heller Bernát: A Szigeti Veszedelem (Szent Írásunk hatása a Szigeti Veszedelemre). = Remény **1921.** 4—5. sz.

Málly, Francesco: L'assedio di Sziget del conte Niccoló Z. e la Gerusalemme liberata del Tasso. = A szegedi Klauzál Gábor reálgimn. ért **1928/29.** 12—43. [Kétnyelvű cikk: magyar és olasz.]

Málly Ferenc: Delimán és Orlando. = A szegedi Árpádházi Szent Erzsébet leánylíc. ért. **1930/31.** 9—11. — Klny. is.

Málly Ferenc: A Gualbertus komédia forrása. = A szegedi reálgimn. ért. **1932/33.** 28—31. [A Szigeti veszedelem egy helyéhez.]
Ism.: ItK 1934. 100.

Écsy Ö. István: Sziget vára és Z. a magyarországi latin költészetben. Kaposvár **1935.** 79 l. (Csurgói könyvtár 1.)
Ism.: *Kardos Tibor*, EPhK 1936. 210—211.

Málly Ferenc: A Szigeti Veszedelem forrásaihoz. = EPhK **1935.** 294—296.

Bajza József: Z. és Krnarutić. = ItK **1937.** 131—141.

Derényi Mária: A Zrínyiász Alderánja. = EPhK **1940.** 235—242.

Angyal Endre: A 300 éves Szigeti Veszedelem. = MNyr **1951.** 160—169.

Barta István: A Zríniász, vagy az ostromlott sziget. = Vig **1951.** 521—528.

Esze Tamás: Háromszáz éves a Szigeti Veszedelem. = Az Út **1951.** 42. sz.

Klaniczay Tibor: A Szigeti Veszedelem. = It **1951.** 411—438.

Jenei Ferenc: A Szigeti Veszedelem keletkezése. = It **1952.** 509—514.

Kiss Kornél: A Szigeti Veszedelem versszakainak számáról. = ItK **1955.** 464—465.

Maróth Károly: „Adriai tengernek Syrenaia groff Zrini M." = ItK **1956.** 475—477.

Kardos, Tibor: Il nesso fra realtà ed immagine nello stile di un seicentista ungherese: Nicola Z. = Atti del secondo congresso internazionale di studi italiani. Firenze **1958.** 245—252.

Maróth Károly: Ovidius, a mindenki költője. = MTA I. OK **1958.** XII. 51—64. [56—58: a Szigeti Veszedelem peroratiójáról.]

Borzsák István: „Adriai tengernek Syrenaia." = It **1959.** 480—488.

Szigeti József: A két Zrínyiász. = NyItudK **1965.** 135—142., és Sz. J.: A mű és kora. Bukarest 1970. 383—390, 478—479.

Jenei Ferenc: A „Szigeti veszedelem" magyar hősei. = JPMúzÉvk. **1966.** X. 257—262. — Klny. is.

Novalić, Đ[uro]: Madžarska i hrvatska „Zrinijada" s komparativnog stanovišta. = Forum (Zagreb) XI. **1966.** 304—320.
Ism.: *Angyal Endre*, Hel 1969. 325—326.

Tóth István: A szigeti hős alakja a magyar irodalomban. = Szigetvári Emlk. Bp. **1966.** 307—343.

Novalić, Đuro: Mađarska i hrvatska „Zrinijada". Zagreb **1967.** 148 l. (Hrvatska književnost prema stranim književnostima 1.)

Pupačić, Josip: O književnom djelu Petra Zrinjskoga. = Kolo (Zagreb) **1967.** 332—346.

Angyal Endre: Horvát és cseh Z.-adalékok. = ItK **1968.** 497—499.

Trencsényi-Waldapfel Imre: A török ifjú éneke a Szigeti Veszedelemben. = FK **1968.** 548—562.

Prózája

Kanyaró Ferenc: Z., a hadíró. = Figy **1886.** XXI. 145—159.

Rónai Horváth Jenő: Gróf Z. M. (a költő és a hadvezér) hadtudományi elvei. = HK **1889.** 1—19.

Thury József: Z. M. hadtudományi elveinek forrása. = HK **1890.** 36—58.

Kőrösi Sándor: Z. és Macchiavelli. = ItK **1902.** 20—34, 142—161, 272—299, 392—445., és AkÉrt 1902. 64—76. [Kivonat.] — Klny. is.
Ism.: [*Császár Elemér*] *cs.*, EPhK 1903. 798—799. — *d.*, BpSz 1903. 114. köt. 312—314. — *JJ.*, Száz 1903. 663—664.

Bíró Bertalan: Z. M. prózai munkái. Bp. **1913.** 80 l.

Ferenczi Zoltán: Z. és Busbequius. = AkÉrt **1917.** 34—54.

Ferenczi Zoltán: Z. „A török afium ellen való orvosság" című művének forrásai. = EPhK **1917.** 329—336.

Fraknói Vilmos: Z. M. a költő első irodalmi műve. = MKsz **1917.** 146—150. [1634-ben Bécsben elmondott oratioja.]

Ferenczi Zoltán: Adalékok Z. „Az török Afium ellen való orvosság" c. művének forrásaihoz. = EPhK **1918.** 261.

Ferenczi Zoltán: Mégegyszer Z. és Busbequius. = AkÉrt **1918.** 100—105.

Kőrösi Sándor: Az Áfium és Busbeck. = MF **1918.** 32—41.

Kőrösi Sándor: Az Áfium vitás pontjai. = AkÉrt **1918.** 37—46.

Kőrösi Sándor: Z.-nek egy példabeszéde. = EPhK **1918.** 85. [Ferenczi Zoltán megjegyzése: Uo. 171.]

Kőrösi Sándor: Macchiavelli és Z. = HK **1923.** 43—55. — Macchiavelli e Z. = Corvina 1923. IV. 63—73.

Markó Árpád: A magyar véderő eszméje gróf Z. M. munkáiban. = HK **1940.** 20—45. — Klny. is.

Cserne Tibor: A fegyvernemek kérdése Z. katonai munkáiban. = HK **1954.** 1. sz. 171—175.

Perjés Géza: Z. M., a hadtudományi író. = Z. M. Hadtudományi munkái. Bp. **1957.** 43—91.

Borzsák István: Z. forrásaihoz. = ItK **1964.** 209—215.

NYELVE, ÍRÓI ESZKÖZEI

Szarvas Gábor: Szómagyarázatok. = MNyr **1877.** 437—444. [441—444: A „levente" szó Z. M.-nál.]

Imre Sándor: A széltől fogant ló Z.-nél, Vörösmartynál és régibb költőknél. = Figy **1880.** IX. 68—71.

Vass Bertalan: A Zrínyiász mondattana. = MNyr **1883.** 318—322, 359—363, 409—413, 545—552; 1884. 26—30, 69—72, 127—129, 168—175, 224—227.

Szarvas Gábor: Szómagyarázatok. Két kihalt szó. = MNyr **1886.** 49—57. [49—53: A „szomak" kifejezés Z. M.-nál.]

Lehr Vilmos: Alexandrinus és Zrínyi-sor. = EPhK **1895.** 15—29. [Radó Antal hozzászólása: Uo. 168—169.]

Vida Sándor: Z. szórendjéhez. = MNyr **1896.** 419—421.

Gábor Ignác: Az alliterálva-rímelő verselés a régi magyar költészetben. = MNyr **1909.** 193—207.

Tolnai Vilmos: Z. M. Szigeti Veszedelmének egy kifejezése. = It **1912.** 186.

Négyesy László: Mennyei kecske. = MNy **1914.** 259—262. [Simonyi Zsigmond hozzászólása: Uo. 279.]

Tolnai Vilmos: Ályos: aljos. = MNy **1916.** 11—13.
Gábor Ignác: Z. verselése és a magyar ősi ritmus. = Nyug **1918.** I. 940—952., és G. I.: A magyar ritmus problémája. Bp. 1925. 20—41.
Heller Bernát: Népies és folklorisztikus elemek Z. M. műveiben. = Ethn **1919.** 22—45.
Csefkó Gyula: Éjszakai király. = MNy **1922.** 267.
Gábor Ignác: Az ősi alliterációs verselés új sajátos formája Z. költészetében. = G. I.: A magyar ritmika válaszútja. Bp. **1942.** 47—69.
Gábor Ignác: A tizenkettes verssor prokruszteszi szerepe Z. verselésében. = G. I.: A magyar ritmika válaszútja. Bp. **1942.** 71—79.
Vas István: Jegyzet Z. kilenc sorához. = Vál **1948.** 648—651.
Nyiri Antal: Rákháton jár a segítség, nyúlháton jár a kegyelem. = MNyr **1951.** 134. [Dobcsányi Ferenc hozzászólása: MNyr 1953. 145—146. — Földessy Gyula hozzászólása: MNyr 1953. 315. — Kovalovszky Miklós hozzászólása: MNyr 1955. 344—346.]
Vargyas Lajos: Z. ritmusa. = It **1951.** 452—464.
Vargyas Lajos: A magyar vers ritmusa. Bp. **1952.** [147—163: Z.]
Horváth Mária: Lárma. = MNy **1953.** 398—403.
Terestyéni Ferenc: A halál kifejezése a Szigeti Veszedelemben. = MNyr **1954.** 211—212.
Horváth János: Vitás verstani kérdések. Bp. **1955.** [33—69: Z. sorfaja.]
Bárczi Géza: A tárgyas igeragozás használata Z. műveiben. = Pais Emlk. Bp. **1956.** 206—214.
Markó Árpád: A magyar katonai nyelv fejlődése. = HK **1958.** 1—2. sz. 148—157.
Képes Géza: Z. M. verselése. = ItK **1961.** 414—444.

UTÓÉLETE

Majláth Béla: Z. M. a költő ereklyéi Vöttauban. = HK **1891.** 265—271.
Novák Sándor: A Szigeti Veszedelem és a Zalán futása. = A bp.-i VIII. ker. közs. főreálisk. ért. **1891/92.** 2—14.
Kanyaró Ferenc: Z. legújabb epigonja. = EPhK **1893.** 15—36. [Eszterházy Pál.]
[Angyal Dávid] —L. —D.: Rákóczi Erzsébet és Z. M. = Száz **1901.** 359—360.
Waldapfel János: A Zrínyiász XII. és a Toldi IV. éneke. = ItK **1902.** 62—64.
Esztegár László: Batsányi jegyzetei a Zrínyiászhoz. = MKsz **1903.** 439.
Szendrei János: A Zrínyieknek tulajdonított emlékek. = ArchÉrt **1905.** 393—402.
Wéber Artúr: Z. szerelme egy német népmondában. = Ethn **1909.** 20—25.
Simai Ödön: A Zrínyiász egy késői hatása. = EPhK **1911.** 508—511.
Rexa Dezső: Z. egy ismeretlen átdolgozója. Csegics Simon 1789. = ItK **1912.** 385—394.
Szász Béla: Egy ismeretlen Zrínyiászról. = EPhK **1912.** 257—258.
Weber Artúr: A Zrínyi-legenda. = Ethn **1912.** 36—38.
Beöthy Zsolt: A Zrínyiász és irodalomtörténetírásunk. = It **1915.** 65—70.
Szegedy Rezső: Z. M. és a Szigeti Veszedelem a horvát költészetben. = ItK **1915.** 291—299, 406—430.
Weber Artúr: Cornides Dániel a Zrínyiászról. = It **1915.** 118—119.
Pap Károly: Egy ismeretlen Zrínyiász-másolat. = It **1917.** 49—52.
Zrínyi-kiállítás. 1618—1918. Gróf Z. M. . . . születésének háromszázados évfordulója alkalmából rendezi a Magyar Tudományos Akadémia. (Bev. *Ferenczi Zoltán.*) Bp. **1919.** 48 l.
Ferenczi Zoltán: Z.-ereklyék. = AkÉrt **1920.** 203—210.
Mészöly Gedeon: Gróf Z. M. Szigeti veszedelmének új életre hozása. = Napk **1927.** 960—973.
[Csery-] Clauser Mihály: A Szigeti Veszedelem az irodalomtörténetben. = DebrSz **1933.** 20—24.
Gálos Rezső: A Zrínyiász az irodalomtörténetben. = DebrSz **1933.** 103—104.
[Csery-] Clauser Mihály: A Zrínyiász sorsa. Bp. **1934.** 46 l.
Ism.: *Szemkő Aladár,* It 1934. 212. — *Joó Tibor,* Száz 1935. 367—368. — *Kunszery Gyula,* Élet 1935. 8. sz. 164. — *Sándor István.* MKult 1935. I. 284.
Kerekes Ábel: A Zrínyiász életéhez. = It **1934.** 102.
[Csery-]Clauser Mihály: Gáti István a Zrínyiászról. = It **1935.** 71—72.
Fuchs Rezső: Z. sírfelirat egy győri tanácsjegyzőkönyvben. = GyőriSz **1937.** 182—183.
Csery-Clauser Mihály: Z. útja. = So **1943.** 778—784.
Kosjár Márton: Kazinczy elfelejtett Z. értékelése. = ItK **1950.** 515—517.
Markó Árpád—Tóth Gyula: A Rákóczi szabadságharc legfontosabb katonai szabályzatai. = HK **1954.** 3—4. sz. 142—178. [Z. Török Áfium-ának hatása.]
Stier Miklós—Vida István: Zrínyi-emlékek a Nemzeti Múzeumban. = Száz **1964.** 608—610.
Vita Zsigmond: Z. M. régi hazai könyvtárakban. = Kor **1964.** 1731—1734.

Z. M. 1620—1664. (Emlékkiállítás a PIM-ben.) Összeállította *Jenei Ferenc*. Bp. **1964.** 27 l.

Ism.: *Tarnóc Márton*, ItK 1965. 278—279.

KLANICZAY TIBOR: Szigetvár irodalmi öröksége. = Jkor **1966.** 1056—1057.

KIADÁSTÖRTÉNET, SZÖVEGKRITIKA

BINDER JENŐ: Egy félreértett hely a Zrínyiászban. = EPhK **1888.** 756—757.

TOLNAI VILMOS: Z. munkáinak ismeretlen kiadása. = It **1915.** 115—116.

TOLNAI VILMOS: Z. 1852-i és 1853-i kiadásáról. = It **1916.** 377—378.

NÉGYESY LÁSZLÓ: Z. prózai munkáinak új kiadása. = BpSz **1920.** 182. köt. 12—50.

BÓTA LÁSZLÓ: Adalék Z. Török Áfium-jának bibliográfiájához. = ItK **1958.** 524—525.

JENEI FERENC: Jegyzetek a Szigeti Veszedelem szövegéről. = ItK **1959.** 84—89.

ZRÍNYINEK TULAJDONÍTOTT MŰVEK

PAULER GYULA: Gróf Ráday László ... [által kiadott emlékirat szerzője nem Ráday Pál, hanem valószínűleg Z.] = Száz **1868.** 584—586.

Z. M. egy kiadatlan költeménye. = HK **1889.** 512—514. [Latinul és magyarul. Nem Z. M. írta!]

KANYARÓ FERENC: Z. ismeretlen munkája. = TT **1890.** 1—24, 261—306. — Klny. is. [6—24, 261—306: A Siralmas panasz szövege.]

Ism.: *d.*, BpSz 1890. 63. köt. 311—315. — Száz 1890. 452.

CSAPODI CSABA: Z.-levelek, amelyeket nem Z. írt. = ItK **1958.** 19—24.

V.

1712—1772

1. A KORSZAK IRODALOMTÖRTÉNETE

ÖSSZEFOGLALÓ IRODALOM

Összefoglaló tanulmányok

Szinnyei József, ifj.: Irodalmunk története. 1711—1772. Bp. **1876.** VIII, 208 l.
Ism.: *p. t.*, BpSz 1876. 2. köt. 431—432. — [*Thaly Kálmán*] *Valentinus Bujdosó*, Száz 1876. 640—648.

Zoltvány Irén: A magyarországi bencés irodalom. = Pannonhalmi Szent Benedek-rend története. 5. köt. Bp. **1907.** 394—598. [1709—1802 között.]

Rácz Lajos: Irodalmunk „nemzetietlen korának" okai. Debrecen **1928.** 39 l. (Klny. Országos Református Tanáregyesület Évk. XXII.)
Ism.: [*Kristóf György*] *—f —y*, ErdISz 1929. 146—147. — *Pap Károly*, ItK 1929. 237—238. — *N. S.*, It 1930. 34—35.

Hankiss János: A XVIII. század a magyar irodalomban. = DebrSz **1930.** 337—350.

Trócsányi Zoltán: Miért nem jelentek meg szépirodalmi művek Magyarországon a XVIII. században? = MKsz **1938.** 375—378.

Alszeghy Zsolt: Nemzetietlen-e irodalmunknak úgynevezett „nemzetietlen kora"? = It **1942.** 1—13. — Klny.: Az Irodalomtörténet Füzetei 6.

Hankiss János: Pihenő irodalom. = DebrSz **1942.** 83—96.

Trócsányi Zoltán: A szépirodalom üldözése. = MKsz **1943.** 433—435.

Tolnai Gábor: Erdély változása. = T. G.: Végzetes esztendők. Bp. **1945.** 75—88. (Anonymus Ktár 2.) [Először az Erdély öröksége 7. kötetének bevezetéseként.]

Vita a XVIII. század magyar irodalmáról. = It **1949.** 242—251. [1. Bóka László bevezető előadása. 2. Az előadást követő vita összefoglalása.] — *Bóka László:* Tegnaptól máig. Bp. 1958. 125—138.

Tarnai Andor: Szekfű és a „nemzetietlen kor" irodalomtörténete. = ItK **1960.** 189—198.

Némedi Lajosné: A magyar nyelvű könyv a „deáktalanok" szolgálatában. 1711—1780. = KvKt **1964.** IV. 163—192.

Adatközlések

ÉLETRAJZI ADALÉKOK

Megjegyzés. E fejezetben — miként az előző korszakokéban is — azokat a cikkeket soroljuk fel, amelyek irodalmi tevékenységet is folytató személyekről szólnak ugyan, de pusztán életrajzi adalékokat közölnek róluk.

Kazinczy Ferenc: Debreceni superintendens Piskárosi Szilágyi Sámuelnek élete. = TudGyűjt **1820.** VIII. 93—104., és K. F.: Magyar Pantheon. Pest 1884. 111—123.

Makláry Pap Lajos: Adatok Szentgyörgyi Sámuel tiszáninneni első reform. szuperintendens életrajzához. = SpFüz **1863.** 63—66.

Egyházi írók csarnoka. Telek József. = MSion **1882.** 907—913.

[Békesi] Concilia Emil: Adatok magyar tudósok és írók életéhez. (A nagyszombati érseki helynökség levéltárából.) = TT **1882.** 360—367. [Amade László, Damiani János és Pray György életéhez.]

Csegezy László: Feljegyzések Kénosi Tőzsér János életéről. = KerMagv **1885.** 195—196.

[Zoványi] Krausz Jenő: Pótlék Baczoni Incze Mátéának a „Protestáns Közlöny" 38. számában dr. Török István által közölt életrajzához. = ProtKözl **1885.** 325—326.

Csegezy László: Uzoni Fosztó István nemzetségi leszármazása. = KerMagv **1887.** 196.

Török István: Ajtai Abód Mihály nagyenyedi tanár, 1737—1775. = ProtKözl **1888.** 269—270, 278—279, 289—291, 298.

Török István: Huszti György. = ProtKözl **1888.** 29—30.

Ravasz János: Borosnyai-Lukács János, erd. ref. püspök élete. = ProtKözl **1889.** 110—111, 120—121, 127—128, 136—137.

Kelemen Lajos: Rosnyai András. = ErdMúz **1906.** 234—235.

Török Bertalan: II. Apafi Mihály özvegye, gróf Bethlen Kata halála. (1725.) = ErdMúz **1910.** 54—55.

R[ugonfalvi] Kiss István: II. József és Szilágyi Sámuel tiszántúli püspök. = ProtSz **1915.** 31—40.

Nagybákay Antal: Egy barokk-kori debreceni főbíró élete. Szeremley Sámuel, a nemes kalmári társaság tagja és családja. Debrecen **1941.** 80 l. (A debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztályának kiadványai VIII, 6.)

Ism.: DebrProtL 1940. 124.

Herepei János: A mákói templomkerítés felirata és Martonosi Mihály lelkipásztor. = Egyht **1943.** 377—380.

Esze Tamás: Herczegszőllősi István emlékezete. = Az Út 1953. 5. sz.

Dombi László: Apához méltó fiú. Emlékezés Szeniczei Bárány Jánosra. = Lelkipásztor **1958.** 302—305.

Purgina, Ján: Nové rodné údaje o Jánovi Tomkovi-Sáskom. = SlovLit **1961.** 324—328. [Tomka-Szászky János származásáról.]

Az irodalmi nyelv és stílus

Könnye Nándor: A francia nyelvnek a magyar stílusra való hatása a XVIII. században. = A bp.-i VIII. ker. főreáltanoda ért. **1880/81.** 3—17.

Berkeszi István: A magyar nyelv a magánélet terén 1711—1790. Fehértemplom **1885.** 50 l. (Klny. A fehértemplomi főgymn. ért. 1884/85.)

Ism.: *Kardos Albert*, EPhK 1886. 707—710.

Trócsányi Zoltán: A XVIII. századi irodalmi nyelv és helyesírás. = MNy **1939.** 87—92.

Benkő Loránd: Az ö-zés irodalmi nyelvi szerepéről. 1. Az irodalmi nyelvi ö-zés XVIII. századi helyzetéről. = MNy **1956.** 271—279.

Benkő Loránd: Az irodalmi nyelvi „téves visszaütésről". = NyK **1958.** 11—16.

Károly Sándor: Az *o*~*a* hangviszonyhoz. (Túlkompenzálás eredménye-e XVIII. századi íróknál a *váras* és a hozzá hasonlók?) = NyK **1959.** 369—377.

ESZMEI ÉS MŰVÉSZI ÁRAMLATOK

A janzenizmus

Zolnai Béla: Magyar janzenisták. = Min **1924.** 66—97; 1925. 10—40, 129—164. — Klny. is.

Ism.: *Pukánszky Béla*, ProtSz 1926. 387—388.

Zolnai, Béla: L'état actuel des recherches sur le janzénisme en Europe Centrale. = Congrès des Sc. Hist. Zürich 1938. Vol. 1. Paris **1938.** 276—281.

Czakó Jenő: A janzenizmus. Cegléd **1943.** 222 l.

Ism.: *Zolnai Béla*, Száz 1944. 124. — *Bán Imre*, Egyht 1945. 139—141.

Zolnai Béla: A janzenizmus kutatása Középeurópában. Kolozsvár **1944.** 188 l. (Universitas Francisco-Josephina Kolozsvár. Acta Philosophica 4.)

Ism.: *Angyal Endre*, ItK 1948. 78—80.

Zolnai, Béla: Ungarn und die Erforschung des Jansenismus. = Deutsch-slawische Wechselseitigkeiten in sieben Jahrhunderten. (Festschr. Eduard Winter.) Berlin **1956.** 107—156.

Tordai Zádor: A rodostói janzenizmus. = Filozófiai tanulmányok. Bukarest **1957.** 239—257.

Zolnai Béla: Az európai janzenizmus történetéhez. = FK **1959.** 51—60.

A pietizmus

Lásd még Bárány György irodalmát az „Egyes szerzők" között.

Payr Sándor: Magyar pietisták a XVIII. században. Bp. **1898.** (Magyar Protestáns Egyháztörténeti Monográfiák.)

Payr Sándor: A pietizmus paedagógiája. Kiváló tekintettel a magyar pietista nevelőkre. = TheolSzaklap **1907.** 43—65, 137—161, 221—232, 270—290; 1908. 70—94, 181—193. — Klny. is.

Jekeli, Hermann: Bischof Lukas Graffius im Kampfe mit dem Pietismus. = Beiträge zur Geschichte der ev. Kirche A. B. in Siebenbürgen. (Festschr. Friedrich Teutsch.) Hermannstadt **1922.** 172—240.

Jekeli, Hermann: Quellen zur Geschichte des Pietismus in Siebenbürgen. Mediasch 1922.

Szent-Iványi Béla: A pietizmus Magyarországon. = Száz **1935.** 1—38, 157—180, 321—333, 414—427. — Klny. is. — Der Pietismus in Ungarn. = UngJb 1937. 252—267. [Kivonat.]

Ism.: *Clauser Mihály*, It 1936. 99—100. — *Révész Imre*, ProtSz 1936. 344. — *Sárkány Oszkár*, Napk 1936. 486—487.

Oberuc, Jean: Matthieu Bel, un piétiste en Slovaquie au 18e siècle. Strasbourg **1936.** 201 l.

Ism.: *Révész Imre*, TheolSz 1938. 172—173.

Ďurovič, Ján: Slovenský pietizmus. = Historia Slovaca **1945/46.** 165—199.

A felvilágosodás előzményei

Pataki, László: Inspiration française dans le protestantisme hongrois. 4. J.-F. Ostervald en Hongrie. = REH **1929.** 89—97.

Csapodi Csaba: Newtonianizmus a nagyszombati jezsuita egyetemen. = Regn **1944/46.** 59—68.

Alszeghy Zsolt: A felvilágosodás és a magyar protestantizmus. (Részlet „A magyar XVIII. század" e című fejezetéből.) = It **1945.** 1—15.

Csapodi Csaba: Két világ határán. Fejezet a magyar felvilágosodás történetéből. = Száz **1945/46.** 85—137.

Némedi Lajos: Bessenyei elődei és kortársai. (Adalék a magyar felvilágosodás történetéhez.) = Egri Ped.Főisk.Évk. **1957.** III. 87—109. — Klny.: Egri Ped.Főisk.-Füz. 61.

Esze Tamás: A Heidelbergi Káté története Magyarországon a XVIII. században. = A Heidelbergi Káté története Magyarországon. Bp. **1965.** 169—203. (StudiAEccl 1.)

Jakó Zsigmond: A XVIII. század eleji román művelődési élet és a korai német felvilágosodás kapcsolatai Köleséri Sámuel levelezésének tükrében. = NyItudK **1969.** 55—66. — Klny. is. — Beiträge zu den Beziehungen des rumänischen kulturellen Lebens mit der deutschen Frühaufklärung. = Revue Roumanie d'Histoire 1969. 573—686.

Szauder József: A XVIII. századi magyar irodalom és a felvilágosodás kutatásának feladatai. = ItK **1969.** 131—156. [Baróti Dezső, Kosáry Domokos, Hopp Lajos, Sziklay László, Némedi Lajos, Gyenis Vilmos, Vörös Károly, Szathmári István, R. Várkonyi Ágnes és Barta János hozzászólásai: Uo. 156—174.], és Sz. J.: Az estve és az álom. Bp. 1970. 5—56.

A késő-barokk és a rokokó

Dorogi-Ortutay Gyula: Boethius és a XVIII. századi magyar barokk. = EPhK **1936.** 183—186.

Baróti Dezső: A tizennyolcadik század ízléséről. = PIM Évk. **1960/61.** 25—39. — La notion du rococo et la littérature hongroise. = ALitt 1967. 159—180.

Gyenis Vilmos: Késő-barokk és népies irodalom. (XVIII. századi protestáns víziók.) = ItK **1968.** 1—23. — La littérature baroque tardive dans la culture populaire du XVIIIe siècle. (Visions protestantes populaires.) = ALitt 1967. 127—157.

A KÖLTÉSZET

Lásd még Amade Antal, Amade László, Fabri Gergely, Faludi Ferenc, Hriágyel Márton, Juhász Máté, Ráday Pál, Radvánszky János és Szőnyi Benjámin irodalmát az „Egyes szerzők" között.

Kiadások

Abafi Lajos: Magyar pasquillok. = Figy **1883.** XIV. 249—257; 1883. XV. 38—54, 146—158, 229—236, 298—307. [1728—1825 közötti magyar nyelvű országgyűlési pasquillusok.]

Kanyaró Ferenc: Virágénekek a XVII. és XVIII. századból. = ErdMúz **1892.** 546—557. [Az 1748—1751 közötti Solymosi Koncz daloskönyv énekeinek közlése.]

Kanyaró Ferenc: Régi magyar virágénekek. = ErdMúz **1893.** 69—101. [Az előző közlés folytatása.]

Rupp Kornél: Magyar Mária-himnuszok. = MKsz **1895.** 299—309. [Egy 1714-i pannonhalmi kézirat énekeinek közlése.]

Ferenczi Zoltán: A Bocskor daloskönyv énekei. = ErdMúz **1898.** 372—383, 441—455, 510—522, 570—577. [Az 1716—1739 közötti kézirat szerelmi és deák-énekeinek közlése.]

Thury József: Magyar versek a XVIII. század első feléből. = ItK **1901.** 68—81.

Kanyaró Ferenc: Tréfás versek és gúnyénekek a régi magyar népies költészetből. = ErdMúz **1903.** 494—516. [XVIII. század 2. fele.]

Baros Gyula: Városfalvi Szolga Mihály diariuma. = ErdMúz **1905.** 31—48, 93—102, 150—160. [A XVIII. század közepi kézirat énekeinek közlése.]

Sebestyén Gyula: Egy XVIII. századi dalgyűjtemény töredéke. = Ethn **1907.** 249—251.

Szíveket újító bokréta. XVIII. évszázbeli dalgyűjtemény. Kiad. *Versényi György.* Bp. **1914.** 180 l. (RMKt 35.)

Ism.: *Baros Gyula*, It 1914. 467—469. — *Császár Elemér*, ItK 1914. 489—490. — *Gulyás József.* EPhK 1915. 408—409. — *Harsányi István*, Ethn 1915. 148—155. — *Gálos Rezső*, BpSz 1916. 165. köt. 477—480.

Bárdos Lajos: Magyar karácsonyi dalok a XVIII. századból. = ZeSz **1929.** 59—62. [Egy 1771-i és egy 1783-i kézirat énekeinek közlése.]

Dézsi Lajos: Régi magyar verseskönyvek ismertetése. 9. A Vizkeleti-kódex. = ItK **1932.** 173—184, 288—301. [Az 1764 körüli kézirat szerelmi énekeinek közlése.]

Szabó T. Attila: Az Akadémia könyvtárának egy XVIII. századvégi kéziratos verseskötetéről. = ItK **1935.** 388—402. [Szerelmi és népszerű énekek közlése.]

Gacs B. Emilián: Szoszna Demeter kéziratos énekkönyve (1714—1715). Pannonhalma **1938.** 111 l. [Egyházi énekek közlése.]

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, It 1938. 132—133. — *Kerekes Emil*, ItK 1939. 192.

Szádeczky-Miscellania. Egy XVIII. századi versgyűjtemény ismertetése. Kiad. *Varga Imre.* Bp. **1955.** 83 l. (It.Füz. 2.) [Az 1755 körüli kézirat énekeinek közlésével.]

Ism.: *Bán Imre*, Egyht 1958. 82—86. — *Kiss József*, ItK 1959. 153—154.

„Őszi harmat után . . ." Szemelvények két ismeretlen, XVIII. századbeli énekeskönyvből. Bev. és kiad. *Kócziány László.* Bukarest **1956.** 258 l. (Haladó hagyományaink 22.)

Ism.: *Stoll Béla*, It 1957. 524—526. — *Varga Imre*, ItK 1958. 401—402.

Összefoglaló tanulmányok

Bogisich Mihály: Magyar egyházi népénekek a XVIII-ik századból. Bp. **1881.** 87 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből IX, 11.)

Bobory Zoltán: A hanyatlás korának elbeszélő költészete. Kolozsvár **1912.** 74 l.

Kastner Jenő: Olaszos irány XVIII. századi költészetünkben. = EPhK **1923.** 139—150.

Szabó T. Attila: Adalékok és szempontok a magyar diákéneklés irodalomtörténeti

vizsgálatához. = Az Erdélyi Múzeum Egyesület 10. vándorgyűlésének Emlk. Kolozsvár **1932.** 52—62.

ALSZEGHY ZSOLT: A XVIII. század katolikus egyházi éneke. = It **1947.** 43—37.

ECKHARDT SÁNDOR: Parasztsors a régi magyar költészetben. = It **1951.** 144—174.

MINÁRIK, JOZEF: A Kollár előtti kéziratos énekeskönyvek és versgyűjtemények költészete. (A régi szlovák és magyar költészet jellemzéséhez.) = FK **1966.** 432—446.

Énekeskönyvek

HÁHN ADOLF: Egy múlt századbeli énekes gyűjtemény. = Figy **1877.** II. 359—368. [Egy verses ponyva-kolligátum ismertetése.]

GAAL MIHÁLY: Lelki óra. Sartorius János énekeskönyve 1730-ból. = EvEgyhIsk **1897.** 44. sz.

SÁNDOR IMRE: Lakodalmas versek. (1737—1771.) = GenFüz **1907.** 79—81, 93—94. [Aprónyomtatványok felsorolása.]

VERSÉNYI GYÖRGY: Egy XVIII. századi kéziratos daloskönyv. = It **1912.** 361—372. [Az 1770-i „Szíveket újító bokréta" ismertetése.]

VÁRI ALBERT: Gejzánovics Sándor. = KerMagv **1917.** 121—127. [1717—1727 között összeírt, verseket is tartalmazó kézirat ismertetése.]

ALSZEGHY ZSOLT: Szakolczai István daloskönyve. = ItK **1943.** 306—310. [1762-i kézirat ismertetése.]

STOLL BÉLA: Világi énekek és versek. = MKsz **1955.** 221—223. [1800-ban összeírt versgyűjtemény ismertetése.]

STOLL BÉLA: A Kelecsényi-énekeskönyv. = MKsz **1956.** 296—299. [1723—1765 között összeírt kézirat ismertetése.]

SCHRAM FERENC: A Dőri-énekeskönyv. = NéprK **1957.** 235—248. [1765—1772 közötti kézirat ismertetése.]

KISS JÓZSEF: A „Dersi Biás" kéziratos énekeskönyv. = NéprK **1958.** 1—2. sz. 71—117. [1769-i kézirat.]

BUSA MARGIT: Az őszödi kéziratos másolatgyűjtemény. = Egyht **1959.** 283—290. [Verseket is tartalmazó kézirat a XVIII. század közepéről.]

POGÁNY PÉTER: Folklór és irodalom kölcsönhatása a régi váci nyomda működése nyomán (1710—1823). Bp. **1959.** 198 l. (It.Füz. 24.) [Verses ponyvanyomtatványok ismertetése.]

Ism.: *Dömötör Tekla*, MTud 1959. 614—615. — *Sándor István*, Ethn 1959. 481—482. — *Holl Béla*, AEthn 1960. 222—224. és Vig 1961. 380—383.

Egyes anonym szövegek közlései és ismertetései

A Péró-felkelés énekei (1735)

SZILÁGYI SÁNDOR: A Péró-féle mozgalom történetéhez. = ÚjMMúz **1859.** I. 181—195. [A „Péró veszedelme" c. ének közlésével.]

K. PAPP MIKLÓS: Az 1735-i zendülés története. Kolozsvár **1865.** 212 l. [158—179: Az „Új szomorú ének" közlése.]

KOZOCSA SÁNDOR: Rebellis-ének a Péró-lázadásról. = ItK **1929.** 470—472. [Közlés.]

ALSZEGHY ZSOLT: Írt-e verset Tokody Márton? = It **1942.** 140—142. [Nem írt; a neki tulajdonított, Péró-lázadásról szóló ének szerzője ismeretlen.]

A Rákóczi-nóta

THALY KÁLMÁN: Adalékok a Thököly- és Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. 2. köt. Pest **1872.** [208—235: A Rákóczi-nóta 17 variánsának közlése, bevezetéssel.]

PAP JÁNOS: Rákóczi nótája (két változatban). = Figy **1885.** XIX. 396—398. [Az ének 1749-i lejegyzésének közlése.]

ESZE TAMÁS: A Rákóczi-nóta. = Az Út **1952.** ápr. 13—19.

BÁLINT SÁNDOR: Régi szegedvidéki néphagyományok Rákóczi halhatatlanságáról és a Rákóczi-nótáról. = Ethn **1953.** 290—292.

VÖRÖS KÁROLY: A Rákóczi-nóta dallamának egy ismeretlen változata. = ZTT **1957.** 337—343. [A XIX. század első vagy második évtizedéből.]

Az 1764-i országgyűlésről szóló versek

CZEIZEL JÁNOS: Költemény az 1764. évi országgyűlésről. = EPhK **1903.** 445—446.

REXA DEZSŐ: Az 1764-i diaeta irodalmi emlékeihez. = ItK **1909.** 476—482.

HARSÁNYI ISTVÁN: Két költemény az 1764-iki diaetáról. = ItK **1914.** 451—459.

ÉCSY Ö. ISTVÁN: Két XVIII. századi diétai pasquillus csurgói változatai. = ItK **1941.** 297—300.

Egyéb verses szövegek közlései és ismertetései

[RÉVÉSZ IMRE] Szerkesztő: Paksi Szathmári István debreceni hittanár történelmi éneke 1751-ből, a magyar reformált egyház azon korbeli üldöztetéséről. = MProtEgyhIsk-Figy **1875.** 183—196.

Szinnyei József, ifj.: Egy ismeretlen költőnő a múlt századból. = VU **1876.** 4. sz. 50. [Barkóczy Borbála egy versének szövegközlésével.]

Abafi Lajos: Jakacsics József levele és költeménye 1713-ból. = Figy **1877.** II. 384—385. [Szerelmes vers közlése.]

T. Nagy Imre: Székely népköltési közlemények. = Figy **1877.** II. 154—157. [A XVIII. század 2. felében összeírt Adorján Imre-énekeskönyv néhány énekének közlése.]

Szinyei Gerzson: Felsőbányai István ref. lelkész önéletírása versekben. 1740. = MProtEgyhIskFigy **1877.** 289—294.

Völcsey Tóth István versezeti az Istenben boldogult . . . gróf Cziráky József ezeres kapitánynak életéről, táborozásáról, haláláról 1742-ben. Kiad. *Pauler János.* Székesfehérvár **1881.** VIII, 228 l.

Szilágyi István: Két versíró a gróf Teleki családból. = Figy **1883.** 358—363. [Teleki József és Teleki Miklós egy-egy versének közlése a XVIII. század 1. feléből.]

Horváth Balázs: Miscellanea. = MNyr **1886.** 423—424, 513—515, 565—567. [Egy 1762-i vers közlése.]

Gyalui Farkas: Egy székely katonaköltő (Adorján Imre) a múlt századból. = ErdMúz **1895.** 77—83. [Néhány vers közlése a XVIII. század 2. felében Adorján Imre által összeírt énekeskönyvből, feltételezve, hogy ő a versek szerzője is.]

Thaly Kálmán: Diplomatia versekben, 1710. = Száz **1895.** 772—775.

Katona Lajos: Az ünneprontók. = Ethn **1900.** 297—309. [Arany János versének előzményeiről; „Egy rettenetes iszonyú és hallatlan lett dolog valamely zabolátlan táncokról" c. ponyvavers közlésével.]

Szirmay Tamás ezredes búcsúztatója. = TT **1900.** 513—550. [1743-i vers közlése.]

Katona Lajos: Az ünneprontók. = Ethn **1901.** 87—89. [1900-ban megjelent cikkéhez.]

Hársing István: Lakodalmi köszöntővers a XVIII. század első feléből. = Kalazantinum **1901/02.** 10. sz. 112—114.

Kanyaró Ferenc: Virágének gr. Esterházy Magdolnához. = ErdMúz **1903.** 172—175. [A XVIII. század 1. feléből származó ének közlése.]

r. r.: Simaházi Károly István kapitány verses életrajza. = TT **1903.** 150—156. [A XVIII. század 2. feléből; közlés.]

Benkő Imre: Domokos Márton búcsúztatója. = ItK **1905.** 482—488. [1764-i verses búcsúztató közlése.]

Hatvani István följegyzése Domokos Márton haláláról. = ItK **1906.** 101. [Az előző közléshez.]

Kelemen Lajos: Barcsay Mihály és három költeménye. = ErdMúz **1906.** 218—221. [1712—1713-ban írt versek közlése.]

Payr Sándor: Adalékok a dunántúli protestantizmus történetéhez. i) Bárány György felett mondott halotti búcsúztató 1757. = M.Prot.Egyht.Adattár **1906.** 80—92.

Alszeghy Zsolt: Régi magyar deákének 1757-ből. = EPhK **1908.** 480.

Bajza József: Egy ismeretlen magyar Katalin-legenda. = ItK **1908.** 243—246. [XVIII. századi ponyvavers szövegének közlése.]

Hellebrant Árpád: Egyleveles nyomtatványok a XVIII. századból. = ItK **1908.** 66—95, 204—217. — Klny. is. [Halotti búcsúztatók közlése: Kemény Zsigmondné 1718-i, Jósika Imre 1726-i és Gyulay Ferenc 1780-i halálára szólók.]

Mohl Adolf: A tatai r. kat. plébánia régi anyakönyveinek krónikája 1689—1837. = A Komáromvármegyei és Városi Múzeum-egyesület **1909.** évi ért. 75—89. [Egy 1755-ben lejegyzett kat. egyházi ének közlésével.]

Császár Elemér: A Cziráky-eposz. = Alexander Emlk. Bp. **1910.** 257—273. [Völcsey Tóth István 1742-i verséről.]

Rexa Dezső: Két újabb változat a „Volt tót kuruc dalá"-hoz. = ItK **1910.** 118—120. [A XVIII. század derekán leírt versek közlése.]

Szász Béla: Verses „testamentum" (congé) a XVIII. századból. = EPhK **1910.** 154—156.

Halotti búcsúztató versek, mellyek irattattak N. Nemes és Nemzetes Tisza László úr eltemettetésének alkalmatosságával. Anno 1771 die 2° Juny. = ItK **1910.** 324—337.

Dongó Gy[árfás] Géza: A bölcsőbeli Wiczmándy Klariskához. Seres Sándor verse 1756-ból. = AdZemplénT **1911.** 112.

Rexa Dezső: Görgey György apai áldása. = KözlSzepesMúlt **1911.** 247—250. [1731-i vers közlése.]

Harsányi István: Egy szegény mendicans szürit igy ditsiri (1711?). = ItK **1913.** 121—122.

Harsányi István: Cantus ad honestam animi recreationem. = ItK **1915.** 113—114. [1722-ben leírt vers közlése.]

Varjú Elemér: Balázs-járó 1650 tájáról. = Ethn **1915.** 44—45.

Csűry Bálint: Egy virágének a XVIII. századból. = Ptűz **1921.** II. 763.

Ujváry Gyula: Apollonius históriájának ismeretlen magyar verses feldolgozása. = It **1922.** 98—99. [1760-ból.]

Harsányi István: Ismeretlen virágének a XVII. századból. = ItK **1925.** 92—93. [Közlés; a szöveg a XVIII. század 2. feléből való.]

Szabolcsi Bence: Egy XVIII. századi nagyenyedi kézirat irodalomtörténeti adalékai. = ItK **1926.** 114—121. [Az 1750-i Tsorik-énekeskönyv két énekének közlése.]

Pintér Jenő: Egy régi magyar verses elbeszélés hőséről. = MNy **1927.** 469—471. [Kolumbán János: Vida György facetiái c. verses művéről.]

Gulyás József: Egyháztörténeti hátterű, ismeretlen énekek. = TheolSz **1929.** 333—342.

Perényi József: A „Boldogasszony anyánk" kora és szerzője. = KatSz **1929.** 316—325. és SztIAkÉrt 1927. 25—33. [Vö. Agárdi László, It 1943.]

Relković Davorka: Ismeretlen népballada 1760-ból. = Ethn **1929.** 184—186. [Vö. Berze Nagy János, Ethn 1939.]

Gulyás József: Históriás-ének a Pálffy-család hőseiről. (1734.) = ItK **1930.** 230—232.

Szabó T. Attila: Ismeretlen irodalomtörténeti adatok erdélyi kézirattárakból. = ItK **1931.** 479—484. [Egy XVIII. század végi ponyvakolligátum énekeinek közlése.]

Tálasi István: Makaronikum 1718-ból. = MNy **1931.** 183.

Debrecen város címerének régi verses megmagyarázása. = DebrProtL **1931.** 242—244. [Szeremlei Sámuel nótárius, 1738—1753 tájt.]

Dömötör Sándor: Vida György facetiái. = ErdMúz **1932.** 272—293. — Klny.: ErdTudFüz. 48. [Kolumbán János verses művéről.]

Gulyás József: Gúnyvers a Préda Vármegyei Urakról és Kisasszonyokról. = ItK **1935.** 425.

Badics Ferenc: Lojális kuruc vers az 1741-iki országgyűlésről. = ItK **1939.** 277—281.

Berze Nagy János: Egy kevéssé ismert népballadánk nyomai. = Ethn **1939.** 342—346. [Relković Davorka 1929-i közléséhez.]

Szabó T. Attila: Három vers a XVIII. századból. = ItK **1939.** 182—183.

Gulyás József: Hero és Leander. Ismeretlen magyar széphistória. = ItK **1940.** 259—269.

Gulyás József: Mennyországba jer pajtás! = ItK **1940.** 393.

Kelemen Géza: Felemás vers a XVIII. századból. = ItK **1940.** 80. [1769-i makaróni vers közlése.]

[Trócsányi Zoltán] Tr. Z.: Versbe szedett XVIII. századi könyvtár. = MKsz **1940.** 75—77. [Felsőbányai István verses önéletrajza, 1740.]

Tschizewskij, D[imitrij]: Ein unbekannter polyglotter Druck aus Halle. = Südost-Forschungen **1940.** 211—214. [Georg Wagner aus Raab egy 1713-i alkalmi magyar versének közlése.]

Alszeghy Zsolt: Az jó vitézeknek tüköre. = It **1941.** 162—163. [Palothai Zsigmond 1733 körüli verséről.]

Alszeghy Zsolt: Egy humanista halálténc-vers magyar fordítása. = EPhK **1942.** 81—82. [Csáki Gyárfás 1750-i, Torkos András 1723-i és Borosnyai Lukács Simeon 1771-i fordításainak közlése.]

Agárdi László: A Boldogasszony Anyánk egy ismeretlen változata. = It **1943.** 170—172. [A valószínű szerző: Lancsics Bonifác.]

Fehér Mátyás: Egy barokk költő verse Vas megyéről 1740-ből. = VasiSz **1944.** 145—150. [Füssi Pius versének közlése.]

Vörös Károly: Az 1766. évi keszthelyi parasztmozgalom leírása. = It **1952.** 468—480.

Csáji Pál: Csider Szabó Pál lelkiéneke. = RefEgyh 1955. 456—462. és Ráday Gyűjt. Évk. **1955.** 56—71.

Morvay Péter: Párosító ének 1750-ből. = NéprK **1957.** 1—2. sz. 282—284.

Webermann, O. A.: Ein estnisches und ein ungarisches Gelegenheitsgedicht. = Ural-AltJb **1957.** 38—44. [A XVIII. század elején Németországban tanult magyar diák versének közlése.]

Busa Margit: Körtvélyesi István versei és naplószerű feljegyzései. = Egyht **1958.** 18—26. [1723—1726 körüli vallásos verseinek közlésével.]

Schram Ferenc: Régi Balázs- és Gergely-napi énekszöveg. = NéprK **1959.** 1—2. sz. 293—295. [XVIII. sz. 2. fele.]

Brtaň, Rudo: Adalék a szlovák és magyar népies műdal történetéhez. = ItK **1961.** 216—219. [Két ének közlése.]

Csáji Pál: Szerelmi versek Ladmóczi István albumában. = ItK **1961.** 61—64. [Három 1716—1721 között lejegyzett vers közlése.]

Stoll Béla: Két népballada-változat 1782-ből és 1809-ből. = NéprK **1962.** 1. sz. 62—66.

Alszeghy Zsolt: Magyar verses paszkvillus a XVIII. század közepéről. = ItK **1965.** 197—199. [Lutherről szóló vers ismertetése.]

Kőhegyi Mihály: Két XVIII. századi vers a veszprémi református templom elvételéről. = Veszprém m. Múz.K. **1965.** 131—138. [Hosszúfalusi Márton és egy névtelen 1716-i énekeinek közlése.]

Angyal Endre: A magyar rímes-időmértékes verselés történetéhez. = ItK **1968.** 676—677. [Mossóczi-Institoris Mihály 1762-i versének közlése.]

Angyal Endre: Sopron 18. századi magyar irodalmi életéből. = SoprSz **1969.** 247—252. [Moller Gottfried 1726-i lakodalmi

köszöntőjének és Sikos István 1796-i gyászelégiájának közlése.]

ÉGETŐ MELINDA: Gergelyjárási ének és János napi köszöntő a XVIII. századból. = Ethn **1969.** 568—572.

FRIED ISTVÁN: Adatok Rumy Sámuel, kőszegi születésű költő működéséhez. = VasiSz **1970.** 138—140. [Egy 1717-i versének közlésével.]

Vegyes adalékok

PAYR SÁNDOR: Szeli József brassói á. h. evang. tanító levele Fábri Gergely győri rectorhoz. = M.Prot.Egyht.Adattár **1903.** 168—170. [1734-ből, énekes és más könyvekről.]

GÉRESI KÁLMÁN: Nyílt levelek a szerkesztőhöz. = BpSz **1904.** 118. köt. 312—314. [Arany János egyik forrása id. Bethlen Kata verse.]

OLÁH GÁBOR: Ál-Csokonai versek. = ItK **1907.** 502—504. [Tévesen Csokonainak tulajdonított, a XVIII. század 1. feléből való versekről.]

GÁLOS REZSŐ: Birsi Ferenc. = GyőriSz **1935.** 71—72. [Alkalmi költő; 1764-ben írt egy verset Barkóczy Ferenc tiszteletére.]

ALSZEGHY ZSOLT: A Judit-dráma problémája. = It **1944.** 109—110. [Az 1744-i mű nem dráma, hanem verses história.]

CSÁJI PÁL: Énekeskönyv-revízió kísérlet 1729-ben. = Egyht **1958.** 166—173.

BÓNIS FERENC—SZABOLCSI BENCE: Az Apponyi-kézirat. = MZene **1964.** 565—580. — Die Handschrift von Appony (Oponice). = StudMus 1964. VI. 3—23. [Szöveg nélküli zenei kézirat; a címek között: „Bujdaso Nota", „Kurucz Nota" stb.]

A latin nyelvű költészet

Lásd még Gyalogi János, Hannulik János Krizosztom irodalmát az „Egyes szerzők" között.

ÖSSZEFOGLALÓ TANULMÁNYOK

JÁKÓ KÁROLY: Fejezetek a XVIII. századi latin epikából. Bp. **1913.** 59 l.
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1913. 685—686. — *Király György*, It 1914. 38—39.

LUKÁCS ISTVÁN: Metamorphosisok a XVIII. század hazai irodalmában. Bp. **1945.** 52 l.
Ism.: *Szabolcsi Miklós*, It 1945. 38—39.

JELENITS ISTVÁN: A latin nyelvű epigramma tizennyolcadik századbeli piaristák költői gyakorlatában. = ItK **1969.** 176—198.

VEGYES ADALÉKOK, KÖZLÉSEK

ILLÉSY JÁNOS: Röpiratok az 1728-iki országgyűlésről. = MKsz **1890.** 367—368. [Latin verses pasquillusok.]

LEHOCZKY TIVADAR: Gúnyirat az 1764-ki országgyűlés idejéből. = TT **1898.** 562—565. [Latin verses pasquillusok.]

FRIEDRICH ENDRE: Halápy Konstantin piarista latin költő emlékezete. (1698—1752.) = A temesvári kegyesrendi főgimn. ért. **1902/03.** 1—55.

HEGEDÜS ISTVÁN: Adalékok a magyarországi latin költészet történetéhez. = EPhK **1909.** 321—334. [Tolvay Imre 1718-i latin versének közlése.]

PRÓNAI ANTAL: Murány ostroma latinul. = EPhK **1909.** 71—72.

KELECSÉNYI JÁNOS: Adalékok a magyarországi latin költészet történetéhez. = EPhK **1910.** 680—683. [Fiala Jakab: Szegedis, 1735.]

DONGÓ GY[ÁRFÁS] GÉZA: Emlékvers 1761-ből vármegyénk székházáról. = AdZemplénT **1912.** 235—237.

Fejér Ferenc gyöngyösi jegyző verse 1734-ből. = Gyöngyösi Kalendárium **1936.** 67.

VÉRTESY MIKLÓS: Kronogramm minden sorban. = MKsz **1966.** 346—347. [Ismeretlen szerző, 1720.]

HOPP LAJOS: Egy magyar „praeceptor classicus" nyomtatványai Danckában. = MKsz **1970.** 330—338. [Hagymási András latin alkalmi költőről.]

WAIGAND, J.: Totenklage über Panna Czinka = StudMus **1970.** 299—310. [1772-i latin és német vers közlése.]

A PRÓZA

A világi próza

Lásd még Apor Péter, Bethlen Kata, Bod Péter, Cserei Mihály, Faludi Ferenc, Hermányi Dienes József, Lázár János, Mikes Kelemen és Taxonyi János irodalmát az „Egyes szerzők" között.

LÁZÁR BÉLA: Zoltán József. = EPhK **1887.** 741—750. [Télémaque-fordításának összevetése Haller László fordításával.]

KATONA LAJOS: Az Akastyán-hegyről. = Ethn **1899.** 177—184., és K. L. irodalmi tanulmányai. 1. köt. Bp. 1912. 330—344. [Stilfrid és Brunszvik históriájáról.]

BLEYER JAKAB: A Stilfrid és Brunevikról szóló magyar népkönyv mondai eredete. = EPhK **1916.** 666—667.

ECKHARDT, ALEXANDRE: Télémaque en Hongrie. = REH **1926.** 166—171. — Klny. is.

[Turóczi-]Trostler József: Mesenyomok a 18. század magyar irodalmában. (A racionalizmus és irracionalizmus küzdelméhez.) = MNyr **1927.** 6—12, 42—47, 79—87, 101—109, 142—149. — Klny. is. **Ism.:** [*Zolnai Béla*] *z. b.*, Széph 1928. 239—240.

Dézsi Lajos: Egy ritka XVIII. századbeli nyomtatvány. = Könyvbarátok Lapja **1927/28.** I. 324. [„A Magyar Országi Hosszas életnek ritka Példája."]

Timár Kálmán: Egy lappangó Argeniskézirat. = It **1929.** 246—247.

Turóczi-Trostler József: Kegyességre serkentő, szíveket vidámító, elmét mulattató históriák és mesés fabulák. Gyoma **1939.** 104 l. [Az utószó klny.-ban is: A mese felfedezése és a magyar mese a XVIII. században. Bp. 1940. 42. l., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 73—97, 550—553.] **Ism.:** *Bóka László*, Ország Útja 1940. 212—213. — *Elek Oszkár*, BpSz 1940. 259. köt. 246—250. — It 1940. 28.

Gárdonyi Albert: A XVIII. század legkeresettebb könyve. = MKsz **1941.** 232—244.

Takács Lajos: „A' rendes pipázás privilégiumjai . . ." (Adalék a dohányzás történetéhez.) = Ethn **1954.** 210—221. [Ponyva-szöveg közlése.]

Pogány Péter: A régi hazai népies ponyvakutatás problémái. = Ethn **1958.** 578—591.

Dobossy László: Egy cseh népkönyv sorsa a magyar folklórban és a magyar irodalomban. = MTA I. OK **1965.** XXII. 267—279. — Das Schicksal eines tschechischen Volksbuches in der ungarischen Folklore und Literatur. = StudSlav 1965. XI. 331—344. [Stilfrid és Brunevik.]

A vallásos próza

Lásd még Csúzy Zsigmond, Gerő György, Gyulai Ferenc (1714—1787), Hadik András, Helmeci István, Kelemen Didák, Nádudvari Péter, Polgári Mihály, Ráday Pál, II. Rákóczi Ferenc és Verestói György irodalmát az „Egyes szerzők" között.

Haskó József: Korvinyi János kéziratának ismertetése. = MSion **1865.** 212—218. [„Az Szent Kútrul való História" 1735 k.]

Bárány József: Nagy-megyeri Besnyei György kéziratos bibliafordítása. = MZsSz **1885.** 273—297. — Klny. is. [1737.] **Ism.:** [*Váczi János*] *V. J.*, Száz 1886. 279.

Dobai István: Tisztesség oszlopa. Kiad. *König Pál.* Déva **1885.** 2, 18 l. [1739.]

Czékus László: Emlékezzünk régiekről! (Öt régi könyv ismertetése.) = ProtEgyhIskL **1886.** 1620—1622, 1649—1652.

Deák Miklós: A halotti beszédek jelentősége és ezek kiválóbb írói az unitárius egyházban a 18.-ik száz esztendőben. = KerMagv **1886.** 336—348.

Borbély István: A magyar biblia történetéhez. = MNyr **1911.** 429—430. [Torkos András 1736-i bibliafordításáról.]

Román Ernő: Kuruc Vay Ádámné sz. Zay Anna imakönyve. = SpRefL **1914.** 10—11. sz. [1721.]

Baros Gyula: Institoris Gábor egy levele. = ItK **1917.** 471—473. [A „Halál és utolsó ítélet napján gondolható rettegések ellen vigasztalások" Pozsony 1769. c. munkáját pártfogójának, Radvánszky III. Jánosnak megküldi.]

Kühár Flóris: Adalék a magyar hitszónoklás történetéhez. = EgyhL **1920.** 56. [Dobay László: Magyar Praedikátziók, 1769.]

Benkó Imre: Egy régi magyar imádkozó. Szilassy Ádám imádságos könyve. = ProtSz **1925.** 465—467. [1763.]

Ferenczi Zoltán: Kuruc Vay Ádámné, br. Zay Anna imádságos könyve. = ItK **1925.** 234—238. [1721.]

Gulyás József: Egy ismeretlen theológiai mű az úrvacsoráról. = TheolSz **1931.** 271—272. [XVIII. század 1. fele, Pázmánnyal vitázik.]

Rácz Béla: Két évszázad a magyar református igehirdetés történetéből. (1711—1914.) Homiletikai tanulmány. Gyula **1931.** 152 l. (Theologiai tanulmányok 17.) [Az egyes szerzők műveinek bibliográfiájával.]

Trócsányi Zoltán: Lenézett könyvek. = KtáriSz **1935.** 108—110. [A XVIII. század prédikációs irodalma.]

Tóth Endre: Torkos Jakab dunántúli református püspök (1711—1785), mint igehirdető. Bp. **1937.** 54 l. (A Ref. Igehirdető szemináriumi könyvei 2.)

Esze Tamás: Isten darazsai. = Az Út **1951.** 19. sz. [Szántai Mihály 1715-i prédikációjáról.]

Esze Tamás: Egy fejezet a Rákóczi-szabadságharc könyv- és irodalomtörténetéből. = KvKt **1964.** [92—101: Kegyességi iratok, Szatmárnémeti Mihály, Huszti István művei.]

Vida Tivadar: Makula nélkül való tükör. = MKsz **1967.** 250—253. [Ujfalusi Judit 1712-i kegyességi könyvéről.]

Gyenis Vilmos: Késő-barokk és népies irodalom. (XVIII. századi protestáns víziók.) = ItK **1968.** 1—23. — La littérature baroque tardive dans la culture populaire du XVIIIe siècle. (Visions protestantes populaires.) = ALitt 1967. IX. 127—157.

TÖRTÉNETI MŰVEK, NAPLÓK, EMLÉKIRATOK

Megjegyzés. E fejezetbe csak a naplók, emlékiratok, úti levelek stb. irodalmát osztottuk be; a tudományos történetírást „A tudományos irodalom" c. fejezetben ismertetjük. Lásd még ifj. Csécsi János, Cserei Mihály, a két Gyulai Ferenc, Hadik András, Halmágyi István, Károlyi Sándor, Krmann Dániel, Miskolczi Szigyártó János, Radvánszky János, II. Rákóczi Ferenc, Szatmári Király Ádám, Székely László és Vargyasi Daniel István irodalmát az „Egyes szerzők" között.

Kiadások

Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 3. köt. Czegei Vass György és Vass László naplói 1659—1739. Közli *Nagy Gyula*. Bp. **1896.** XIV, 632 l. (MHHS 35.)

Erdély változása. 1703—1750. Apor Péter, II. Rákóczi Ferenc, Mikes Kelemen, Szakál Ferenc, Daniel István, Dienes József és Bethlen Kata írásaiból. Bev. *Tolnai Gábor*. Bp. [**1942**]. XX, 291 l. (Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről 7.) [Tolnai Gábor bevezetése újra: T. G.: Végzetes esztendők. Bp. 1945. 75—99., és T. G.: Tanulmányok. Bp. 1970. 83—96, 390—393.]

A másik magyar haza. 1750—1790. Bod Péter, Rettegi György, ifj. Halmágyi István, Conrad Mihály, Naláczi József, Kis András, Domokos Ferenc, Bajasdi Vitán Sándor és Götffy Borbála írásaiból. Bev. *Jancsó Elemér*. Bp. [**1942**]. XIX, 191 l. (Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről 8.)

Egyes szövegek közlései és ismertetései

K. Papp Miklós: Bydeskuti Boldizsár naplója. = TörtL **1874.** 497—499, 513—514, 529—531, 545—547, 561—563, 577—580, 593—596, 610—612, 629—632, 643—645.

Diarium vitae aerumnosae Georgii Cserei senioris de Nagy-Ajta 1756 consignari ceptum. = TörtL **1874.** 292—296, 307—310, 324—327, 340—343, 356—358, 372—375, 387—391, 404—407, 419—422, 436—438.

Hoffer Endre: Fodor János református lelkész önéletrajza a múlt század közepéről. = MProtEgyhIskFigy. **1877.** 90—92, 154—158, 227—230, 344—347, 390—394, 436—445, 483—491.

Barabás Samu: A gróf Tolvay-család naplója. = Száz **1880.** 823—825. [Tolvay Ferenc 1743—1752 közötti feljegyzéseinek ismertetése.]

Torma Károly: Rettegi György emlékiratai 1718—1767. = Ház **1884.** I. 126—147, 212—227, 281—302, 362—383; 1884. II. 54—61, 226—239, 315—320, 373—385; 1885. III. 64—75, 119—129, 206—216, 283—292, 345—354.

Szádeczky Lajos: Az 1717-iki nagyszebeni országgyűlés naplója. = Hazánk **1885.** 441—458. [Haller László naplója.]

Lázár Miklós: Ifj. Petrichevich Horváth Boldizsár naplója (1714—1773). = KerMagv **1886.** 89—98.

Török István: Magyar ifjak külföldi egyetemeken. = ProtKözl **1887.** 446—447. [Pataki Sámuel 1721—1731 közötti naplójáról.]

Szeremley Samu: Szilágyi András naplójából (1683—1732.) = DebrProtL **1887.** 33—41, 40—41.

Dudás Gyula: Körmendy István naplója 1736-ból. = A Bács-Bodrog Megyei Tört. Társulat Évk. **1892.** VIII. 168—188; 1893. IX. 29—40. [Közlés a latin nyelvű naplóból, magyar fordításban.]

Szőnyi Virág Mihály önéletrajza. = DtProtL **1893.** 492—495, 509—511, 522—524.

Komáromy András: Perényi Imre diariuma. = TT **1895.** 145—156. [1714.]

Zlemál Ágost: Kérészi István albuma. = Az Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Társulat Évk. **1895.** VII. 21—33. [Album Itinerarium, 1717—1718.]

Koncz József: Enyedi Lakatos Márton: Emlékezetnek könyve. = ErdMúz **1901.** 447—457, 510—519.

Lázár Miklós: Petricsevics Horváth Boldizsár naplója. = Hazánk **1901.** 213—224.

Németh Ambrus: Sayghó Benedek pannonhalmi főapát naplójegyzetei 1723—1725-ig. = TT **1901.** 387—396, 513—553; 1909. 321—335.

Mokos Gyula: Tatai János önéletírása. = TT **1903.** 138—145, 280—293. [1718.]

Thury Etele: Lányi Pál gömöri alispán naplója az 1712. évi pozsonyi országgyűlésről. = TT **1903.** 395—413; 1904. 1—34.

Dongó Gy[árfás] Géza: Bydeskuthy Sámuel naplója (1728—1730.) = AdZemplén-Tört **1909.** 321—326.

Zakarjás János és Fáy Dávid délamerikai jezsuita misszionáriusok úti levelei (1749—56). = FöldrK **1910.** 115—128, 215—227.

Förster Jenő: Egy szepesi patrícius-fiú naplója. = KözlSzepesMúlt **1912.** 1—13. [Günther Sámuel, 1759—60, magyar nyelvű.]

Újabb adattár a vargyasi Daniel család történetéhez. Szerk. *Kelemen Lajos*. Kolozs-

vár **1913.** [228—245: Br. Daniel Istvánné gr. Pekry Polyxena naplója 1745.]

PATAKI JENŐ: Pataki Sámuel naplója. = ErdOrvL **1922.** szept. 15.

JANCSÓ ELEMÉR: Kétszáz éves külföldi útleírás. Zágoni Aranka György erdélyi ref. püspök külföldi utazása 1728—31-ben. = Ptűz **1940.** 46—52.

MOLNÁR JÓZSEF: Családtörténeti adatok Hidy György memoriáléjából. = MCsaládtSz **1940.** 177—183.

NAGY IMRE—KARÁCSONY ZAKARIÁS: Történelmi adatok a vitéz székely nemzet életéből. Losteiner Leonard krónikás gyűjteménye után. = Csíki Múz. Közl. (Csíkszereda) **1957.** I. 5—47. [Szemelvényes kiadás latinul és magyarul.]

RETTEGI GYÖRGY: Emlékezetre méltó dolgok. 1718—1784. Kiad. és bev. *Jakó Zsigmond.* Bukarest **1970.** 560 l.

Hazai német történeti művek, naplók, emlékiratok

Lásd még Georg Buchholtz irodalmát az „Egyes szerzők" között.

GROTOVSZKY, JOHANNES: Die Feldzüge der Türken wider die Kaiserlichen in den Jahren 1716 bis 1718. = UngMagazin **1783.** 301—319.

GROSS, JULIUS: Georg Michael Gottlieb v. Hermann und seine Familie. = Archiv-SiebLk **1889.** 93—260, 263—328, 537—618. [Napló 1730—1764. közti időszakból.]

MICHAELIS, LUDWIG: Selbstbiographie des Andreas Hintzel. = Korrespondenzblatt **1890.** 98—101.

LIPTÁK, JOHANN: Historisch-geographische Beschreibung des in Oberungarn berühmtesten Zipser Landes. = Karpaten Post **1912.** 16, 18, 20—23, 25—26, 30, 33—36; 1913. 38—41. [Georg Bohus naplója.]

POSEWITZ, THEODOR: Geographische Beschreibung der Zips aus den Jahren 1720—1722. = Karpaten Post **1912.** 16. sz. [Georg Bohus naplójának ismertetése.]

A DRÁMA

Lásd még Illei János, Juhász Máté, Pállya István és Táncz Menyhért irodalmát az „Egyes szerzők" között.

Kiadások

Csíksomlyói nagypénteki misztériumok. Kiad. *Fülöp Árpád.* Bp. **1897.** 242 l. (RMKt 3.)

Ism.: *Kalmár Elek,* MNyr 1897. 259—262. — *Kardos Albert,* EPhK 1897. 556—562 — *Császár Elemér,* MKr 1898. 12. sz.

Pálos iskoladrámák a XVIII. évszázból. Kiad. *Bayer József.* Bp. **1897.** 79 l. (RMKt 2.) [Táncz Menyhért másolatában, az egyik darabnak talán a szerzője is ő. — Az ismertetéseket lásd az előző tételnél.]

Protestáns iskoladrámák. Kiad. *Bernáth Lajos.* Bp. **1903.** 409 l. (RMKt 21.) [Szathmári Paksi Sámuel, Szászi János és Akáb István darabjai.]

Ism.: *Császár Elemér,* EPhK 1903. 511—513. — [*Simonyi Zsigmond*] *Kovács Márton,* MNyr 1904. 38—39.

GERENCSÉR ISTVÁN: Adalékok a magyar iskolai drámák történetéhez. Bp. **1909.** 218 l. [Nagy György két komédiájának szövegközlésével.]

Ism.: *Alszeghy Zsolt,* EPhK 1909. 755—757. — *Gálos Rezső,* Száz 1910. 331—333.

Csíksomlyói iskoladrámák. Kiad. *Alszeghy Zsolt, Szlávik Ferenc.* Bp. **1913.** 209 l. (RMKt 32.) [Szentes Reginald és Ferenczi Vitus darabjai.]

Ism.: [*Bayer József*] *B. J.,* It 1914. 222. — *Borbély István,* ItK 1914. 250—252. — *Király György,* EPhK 1914. 373—374.

Két népies bohózat a XVIII. századból. Kiad. és bev. *Perényi József.* Vác **1936.** 55 l. (Váci könyvek 23.) [Hagymási Imre darabjának közlése.]

KILIÁN ISTVÁN: Ismeretlen iskoladrámagyűjtemény a XVII—XVIII. századból. Miskolc **1967.** 99 l. (Borsod—miskolci füzetek 5.)

Ism.: *Varga Imre.* ItK 1969. 117—118.

Összefoglaló művek

Megjegyzés. A fejezet az összefoglaló jellegű művek mellett azoknak a közleményeknek az adatait is tartalmazza, amelyek nem kifejezetten valamely felekezet drámairodalmával foglalkoznak (pl. helytörténeti szempontú összefoglalások).

MÁTRAY GÁBOR: A magyar nyelv divatozásáról hazánk tanodáiban a XVIII. század folytán. = AkÉrt **1851.** 253—264. és ÚjMMúz 1851/52. II. 149—160. [Toldy Ferenc megjegyzéseivel.]

MAGYARY SZULPICZ: Iskolai színjátékok Komáromban. = Komáromi Lapok **1883.** 6—12. sz. [1681—1772 között.]

NAGY SÁNDOR: Hazai tanodai drámák a Nemzeti Múzeum Könyvtárában. = MKsz **1883.** 309—335. — Klny. is. — Schulcomö-

dien in der Bibliothek des ungarischen National-Museums. = UngRevue 1885. 92—120.

NAGY SÁNDOR: Hazai tanodai drámák. = MKsz **1884.** 32—55.

MÁTRAY LAJOS: A magyar dráma legrégibb nyomai. = A szatmárnémeti ref. főgimn. ért **1891/92.** 18—72. — Klny. is.
Ism.: [*Badics Ferenc*] *B. F.*, ItK 1893. 247.

GRAGGER RÓBERT: Molière első nyomai a magyar irodalomban. = ItK **1909.** 147—166, 317—326.

GRAGGER RÓBERT: Molière a magyar irodalomban. = ItK **1909.** 327—352. [„A Fennhéjázó" szövegközlésével, 1769.]

FRICK JÓZSEF: Terentius hatása latin és magyar nyelvű iskoladrámáinkra. = Kalazantinum **1909/10.** 206—211, 228—237.

PRÓNAI ANTAL: Az iskolai színjáték a XVIII. század társadalmának életében. = Békefi Emlk. Bp. **1912.** 340—353.

CZOBOR ALFRÉD: A kassai színészet története. 1. Egyházi és iskolai színjátékok. = TörtKözlAbaújKassaMúlt **1915/16.** 1—16.

ZAMBRA ALAJOS: Metastasio: „Cesareo", és a magyarországi iskoladráma a XVIII. század második felében. = EPhK **1919.** 1—74.

CSATKAI ENDRE: Soproni iskolai színjátékok a 17—18. században. = A Színpad **1936.** 265—270.

VÉRTES MAGDA: Francia nyelvű színielőadások Magyarországon. — Les représentations théatrales en langue française sur la Scène Hongroise. Kolozsvár **1943.** 143 l. (Francia tanulmányok 24.)

TÉSI EDIT: Plautus Magyarországon. Bp. **1938.** 54 l. (Dissertationes Facultatis Philosophicae 10.) [Főleg a XVIII. századi iskoladrámákban.]

DÖMÖTÖR TEKLA: Adatok a magyar farsangi játékok történetéhez. = Színháztörténeti Ért. **1953.** 25—48.

CESNAKOVÁ-MICHALCOVÁ, MILENA: Z mad'arských knižníc a archívov. = SlovLit **1956.** 460—467. [XVII—XVIII. századi felvidéki iskoladrámák.]

STAUD GÉZA: Magyar kastélyszínházak. 1—3. köt. Bp. **1963**—1964. 125, 114, 135 l. (Színháztörténeti könyvtár 11, 14, 15.)

VITA ZSIGMOND: Társadalombírálat és aktualitás a régi iskolai színpadokon. = V. Zs.: Tudománnyal és cselekedettel. Bukarest **1968.** 148—159, 293—294.

Katolikus iskoladrámák

VÁLI BÉLA: Magyar népszínmű a XVIII. századból. = Figy **1884.** XVI. 175—189. [Bors Dániel 1768-i pálos darabjáról, a közjáték közlésével.]

TÓTH SÁNDOR: Szedeciás. = Figy **1885.** XIX. 234—238. [Kunics Ferenc jezsuita 1753-ban megjelent darabjáról.]

LÁZÁR BÉLA: Tanulmányok a jezsuita drámák köréből. = EPhK **1891.** 731—736, 1034—1048; 1892. 481—493. [1. Hazai tárgyú német jezsuita drámák. 2. Szedeciás. Kunits Ferenc darabja, 1753. 3. Illei János.]

MÓCS SZANISZLÓ GYULA: Kézirati pálos iskoladrámák az Akadémia Könyvtárában. = EPhK **1891.** 113—154. — Klny. is. [Az 1760-as évekből.]

CZAPÁRY LÁSZLÓ: Mysterium- és iskoladráma. = Az egri cisterci főgimn. ért. **1891/92.** 18—72. — Klny. is.
Ism.: [*Badics Ferenc*] *B. F.*, ItK 1893. 247—248. — *Bayer József*, EPhK 1893. 311—312.

FÜLÖP ÁRPÁD: Csíksomlyói misztériumok. = A csíksomlyói gimn. ért. **1891/92.** 3—25.
Ism.: [*Badics Ferenc*] *B. F.*, ItK 1893. 248—249. — *Heinrich Gusztáv*, EPhK 1893. 610—614.

CZAPÁRY LÁSZLÓ: Heros Sinensis. 1763. Tyrnaviae in Albano. Magyar nyelvű iskoladráma a zirci könyvtárban. = A székesfehérvári kat. főgimn. ért. **1892/93.** 23—43. [Szövegközlés.]

FÜLÖP ÁRPÁD: Egy nagypénteki misztérium. = Az ungvári kat. főgimn. ért. **1893/94.** 51—95. [Szövegközlés.]

BAJAY AMAND: A miskolci kir. kath. gymnasium története. Miskolc **1896.** [191—199: Két XVIII. századi iskoladráma szövegének közlése.]

FERENCZI ZOLTÁN: Egy jezsuita-drámacodex a kolozsvári r. kath. lyceumban. = ErdMúz **1897.** 316—320.

NÁMÉNYI LAJOS: A nagyváradi jezsuitadrámák. = EPhK **1897.** 795—800.

WAGNER SÁNDOR: Jezsuita dráma-kódekszek a Batthyáneumban. = Az Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Társulat Évk. **1899.** 20—50.

FERENCZI ZOLTÁN: Négy jezsuita-dráma. = ErdMúz **1900.** 347—351. [XVIII. század 2. fele; tartalmi ismertetés.]

FINÁCZY ERNŐ: Adalékok a jezsuiták iskolai színjátékának történetéhez. = EPhK **1900.** 458—462, 816—819; 1901. 396—398; 1902. 312—316. [1740—1772 között.]

GYÁRFÁS J. TIHAMÉR: Az iskolai színjátékok. = A brassói kath. főgimn. ért. **1903/04.** 26—30.

KOVÁCS BERNARDIN: Kézirati iskolai drámák a XVIII. századból. = A kézdivásárhely—kantai kath. főgimn. ért. **1905/06.** 23—45. [Minorita iskoladrámák jegyzéke, 1752—1779.]
Ism.: *Gálos Rezső*, EPhK 1907. 149—150.

Prónai Antal: A piaristák színjátéka Pesten a XVIII. században. = A bp.-i kegyesrendi gimn. ért. **1906/07.** 3—126. — Klny. is. — [1711-től. Függelékül közli Benyák Bernát egy 1772-i darabját.]
Ism.: *Császár Elemér*, EPhK 1907. 868—870. — *Erdősi Károly*, KatSz 1907. 875—876. — *Gálos Rezső*, Száz 1908. 352—354.

Szlávik Ferenc: Kéziratos iskolai drámák. = A csíksomlyói főgimn. ért. **1906/07.** 3—43.
Ism.: *C.*, ItK 1908. 380—381. — *Lukinich Imre*, Száz 1908. 759—760.

Alszeghy Zsolt: Pókainé. = EPhK **1908.** 776—777. [Latin nyelvű jezsuita iskoladrámáról, XVIII. század 2. fele.]

[Császár Elemér] cs.: Kik írták a pálosdrámákat? = EPhK **1908.** 717—718. [Péntek István, Bors Dániel és Táncz Menyhért.]

Szlávik Ferenc: Egy csíksomlyói iskoladráma. = A csíksomlyói főgimn. ért. **1907/08.** 1—49. [Szentes Reginald darabjának közlésével.]
Ism.: *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1909. 150—151.

Szlávik Ferenc: Egy vígjáték-töredék. = EPhK **1908.** 650—652. [Csíksomlyói vígjáték-töredék közlése.]

Frick József: Néhány jezsuita iskoladráma a XVIII. századból. = Kalazantinum **1908/09.** 7. sz. 6—7, 9. sz. 3—4.

Alszeghy Zsolt: Felix Bellator sive Thomas Erdödius. = EPhK **1910.** 307—308. [A nyitrai piarista gimnáziumban 1728-ban játszott darabról.]

Alszeghy Zsolt: A magyar Bebecus-dráma. = EPhK **1910.** 233—235. [Szentes Reginald darabjának forrásáról.]

Bittenbinder Miklós: Adalékok a magyar színmű történetéhez. = ItK **1910.** 293—318. [Az 1770-es évekből származó jezsuita darabokról.]

Bittenbinder Miklós: Holberg „Erasmus Montanus"-a. = ItK **1910.** 433—468. [1769-i piarista darab szövegének közlése.]

Gulyás Pál: Francia iskolai drámák hazánkban. = ErdMúz **1910.** 130—135.

Alszeghy Zsolt: Magyar tárgyú latin jezsuita-drámák. = EPhK **1911.** 99—114. [XVIII. századi külföldi darabokról.]

Alszeghy Zsolt: Egy Salamon-dráma. = EPhK **1911.** 154—155. [Szlavkovszki Benedek piarista 1714-ben Privigyén előadott darabjáról.]

Alszeghy Zsolt: Az erszény. = EPhK **1911.** 663—668. [Martinus du Cygne darabjának 1722-i magyar fordításáról.]

Bittenbinder Miklós: Iskoladrámák Körmöcbányán. = EPhK **1911.** 155—156. [Az 1770-es és 1780-as évekből származó ferences darabokról.]

Szlávik Ferenc: Egy iskoladráma színlapja. = EPhK **1911.** 441—444. [A kézdivásárhely—kantai minorita gimnáziumban adták elő 1752-ben.]

Alszeghy Zsolt: Corneille hatásához. = EPhK **1912.** 824—826. [Makó Pál 1764-ben megjelent latin iskoladrámájáról.]

Alszeghy Zsolt: Iskoladráma a mohácsi vészről. = EPhK **1912.** 62—63. [1752-i piarista darabról.]

Szlávik Ferenc: Három közjáték. = ErdMúz **1912.** 84—92. [A XVIII. század derekáról származó csíksomlyói darabok közjátékainak közlése.]

Prónai Antal—Császár Elemér: A kegyesrendiek magyarországi iskoláiban 1670—1678. előadott drámák jegyzéke. = ItK **1915.** 114—122, 206—219.

Szabó J. Dániel: Két minorita iskolai dráma. = ItK **1918.** 323—343, 403—420. [1773-i és 1774-i darabok közlése.]

[Schullerus Adolf] Ss.: Schulkomödie. = Korrespondenzblatt **1919/20.** 52. [A medgyesi piaristáknál 1757-ben előadott latin darabról.]

Bitay Árpád: Egy román tárgyú piarista iskolai dráma 1722-ből.= ErdISz **1924.** 16. [Fiala Jakab darabjáról.]

Thier László: Egy 18. századbeli soproni jezsuita színdarab. = Sopronvármegye **1925.** 231. sz. [1772-i francia nyelvű darabról.]

Jablonkay Gábor: Az iskoladrámák a jezsuiták iskoláiban. = A kalocsai Jézus-társasági érseki gimn. ért. **1926/27.** 10—26. — Klny. is.
Ism.: *Szinnyei Ferenc*, ItK 1929. 121.

Lugosi Döme: A piaristák szegedi drámajátékai. = ItK **1929.** 216—224, 328—333. — Bővített klny.: Szeged 1930. [1715—1800 között.]
Ism.: *Perényi József*, It 1930. 36.

Timár Kálmán: Egy mikházi ferences misztérium. = It **1929.** 176—177. [1762-i darabról.]

Juharos Ferenc: A magyarországi jezsuita iskoladrámák története. Szeged **1933.** 141 l. (Értekezések a m. kir. Ferenc József Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézetéből 8.)
Ism.: *Kerekes Ábel*, It 1933. 214—215. — *Kerekes Emil*, ItK 1935. 95.

Alszeghy Zsolt: Egy barokk iskoladráma kora. = A Színpad **1936.** 76. [Nem 1621, hanem 1721.]

Pinzger Ferenc: Emlékezzünk régiekről. = A pécsi Jézus-társasági Pius-gimn. ért. **1935/36.** 3—66. [A pécsi jezsuiták XVIII. századi iskoladrámáiról is.]

Gálos Rezső: Léstyán Mózes iskoladrámái. = ItK **1937.** 296—297. [1750-es évek.]

Takács József: A jezsuita iskoladráma. (1581—1773.) Bp. **1937.** 172 l. (Kiadvá-

nyok Jézustársasága magyarországi történetéhez 3.)

Ism.: *Alszeghy Zsolt*, It 1937. 172—173. — *Karsai Géza*, PannonhSz 1937. 374—375. — *Rónay György*, KatSz 1937. 366.

KOLOZSVÁRI JÁNOS: Magyar piarista iskoladrámák. Pécs **1938.** 67 l. [1717—1792 között.]

Ism.: *Solt Andor*, ItK 1939. 84.

PALLÓS KORNÉL: Szent István és kora a magyarországi drámairodalomban. = Regnum **1939.** 98—136. [1. Iskoladrámák, XVII—XVIII. század.]

ANGYAL ENDRE: Csíksomlyói misztériumok. = Vig **1940.** 488—494.

ANGYAL ENDRE: Csíksomlyó, Erdély és a középkor. = Vig **1941.** 64—69. [A csíksomlyói misztériumokról.]

ALSZEGHY ZSOLT: A magyar nyelvű jezsuita drámák forrásaihoz. = It **1942.** 87—89.

GÁRDONYI ALBERT: A nagyszombati jezsuita nyomda XVIII. századi aprónyomtatványai. = MKsz **1942.** 413—415. [Iskoladrámák 1754—1762 között.]

SZOMBATHY JÁNOS: A kantai minorita iskoladrámák. = It **1942.** 187—188.

ALSZEGHY ZSOLT: A trencséni magyar jezsuita-drámák forrásaihoz. = It **1943.** 11—14.

KÁRPÁTI SÁNDOR: Két jezsuita vígjáték. = It **1944.** 110—115.

TÓTH FERENC: Egy ismeretlen jezsuita vígjáték. (Palaestra Salesiana.) Bp. **1944.** 47 l. [1755-i darabról.]

Ism.: *Debreczeni Ferenc*, EPhK 1948. 117—118.

KÁRPÁTI SÁNDOR: Botfalvai. Egy ismeretlen vígjáték. = ItK **1948.** 50—73, 121—132. [Egy 1760—1770-es évekből való jezsuita darab közlése.]

PÁSZTOR, LAJOS: Two Franciscan Christmas Hugh Masses containing Hungarian Shepered Plays. = Archivum Franciscanum Historicum **1950.** 411—432. — Klny. is. [Két 1767-i ferences betlehemes játék szövegének közlése.]

MATHIA KÁROLY: Dunántúli karácsonyi játék a XVIII. század közepéről. = Vig **1954.** 19—27. [Szövegközlés.]

MURÁNYI RÓBERT ÁRPÁD: Két XVIII. századi iskoladráma dallamai. = ZTT **1954.** 501—507. [Kácsor Keresztély 1736-i darabjáról.]

RAJECZKY BENJÁMIN: A gyöngyösi pásztormisék. (1767.) = ZTT **1955.** 99—102.

FEJÉR JUDITH: XVIII. századi rekonstruált magyar iskolaszínpad. = Színház- és Filmművészet **1956.** 381—384. [Kiszebeni piarista, XVIII. század 1. fele.]

SCHRAM FERENC: Egy régi magyar betlehemes játék. = Ethn **1956.** 294—298. [1763-i darab szövegének közlése.]

MATHIA KÁROLY: Két gyöngyösi „betlehemes mise" 1768-ból. = Vig **1958.** 23—30. [Szövegközlés.]

BUSA MARGIT: Eszter történetéről szóló magyar iskolai dráma. = Új Élet Naptár. Bp. **1959.** 215—221. [Egy 1724-ben előadott darab részleteinek közlése.]

ALSZEGHY ZSOLT: Kozma Ferenc „Jekóniás"-ának forrása. = ItK **1960.** 359—361.

SCHRAM FERENC: Három történeti betlehemes játék. = ItK **1964.** 497—520. [XVII—XVIII. század, szövegközlés.]

KILIÁN ISTVÁN: Latin nyelvű pásztorjáték a XVIII. század elejéről. = AntTan **1968.** 304—320. [Szövegközlés is.]

Protestáns iskoladrámák

BERNÁTH LAJOS: Protestáns iskoladrámák. = ItK **1899.** 257—286, 403—426.

BERNÁTH LAJOS: A protestáns iskoladrámákról. = ProtSz **1901.** 383—395, 475—490, 573—588, 745—756; 1902. 21—33. — Klny. is.

Ism.: [*Heinrich Gusztáv*], EPhK 1902. 544—545.

KANYARÓ FERENC: Tordai diákok színi előadása 1713-ban. = KerMagv **1904.** 77—86, 204—209. [A szerző Dersi Simó István; a program közlésével.]

HARSÁNYI ISTVÁN: Három ismeretlen sárospataki iskolai vígjáték. = ItK **1914.** 332—347.

SALÁNKI JÓZSEF: Ábécés vers és iskoladráma. = DebrSz **1929.** 250—255. [Szövegközlés egy 1779-i kéziratból.]

GULYÁS JÓZSEF: Egy pataki kézirat iskoladrámái. = ItK **1939.** 296—297. [Szatmári Paksi Sámuel és Ákáb István darabjairól.]

VITA ZSIGMOND: A Bethlen-kollégiumi színjátszás a XVII. és XVIII. században. = ErdMúz **1943.** 67—77. — Klny.: Erd.-Tud.Füz. 158.

VITA ZSIGMOND: Adatok a nagyenyedi színjátszás kezdeteihez. = NyItudK **1960.** 375—376. [Iskolai színjátszás az 1760-as évektől.]

Vegyes adatok

SZINNYEI JÓZSEF: Egy ismeretlen dráma a múlt századból. = Figy **1876.** I. 10—15. [Egy gyöngyösi, 1754-i darabról.]

[THALY KÁLMÁN:] Adalék hazai tanodai drámáink bibliographiájához. = MKsz **1884.** 320. [A Bacchusnak víg birodalma színi programja, 1725.]

ERDÉLYI PÁL: Wurmland. = MKsz **1891.** 117—130. [Egy XVIII. század végi iskolai darabról is.]

Egy magyar Eszter-dráma. Kiad. *Bayer József.* Bp. **1904.** 29 l. (Értek.Ny.Szép-tud.Kből XIX, 1.) Kivonata: AkÉrt 1904. 103—105.
Ism.: *Viszota Gyula,* EPhK 1905. 416—417.

Lukinich Imre: Adalék iskoladrámáink történetéhez. = EPhK **1907.** 267. [1760-as évek.]

Csávásy Alice: A magyar bohózat-irodalom kezdetei. Győr **1928.** 42 l. (Klny. a győri női felső kereskedelmi isk. értesítőjéből.)

Timár Kálmán: Magyar vonatkozású salzburgi iskoladráma. = ItK **1929.** 228—229. [1761-ből.]

Vilikovský, Ján: Trnavská školní dramata v seniorátní knihovne malohontské. = Bratislava **1935.** 321—322. [Latin nyelvű nagyszombati iskolai színjátékok a kishonti szeniorátusi könyvtárban, 1750-es, 1760-as évek.]

Gárdonyi Klára, Cs.: Farsangi játék a XVIII. századból. = It **1942.** 89—93. [Gubernáth Antal 1778-i darabjáról.]

Alszeghy Zsolt: A Judit-dráma problémája. = It **1944.** 109—110. [Az 1744-i mű nem dráma, hanem verses história.]

Szabó T. Attila: Egy XVIII. századközepi népies betlehemes játék. = ErdMúz **1946.** 121—127. [Szövegközlés.]

Péczely Piroska: Apró színháztörténeti adat Sopronból (1768). = SoprSz **1957.** 301—302.

Kocziány László: A vetélkedések. = NyItudK **1961.** 187—188. [Iskolai színjátszás a XVII—XIX. században.]

Kocziány László: Iskolajátékok Marosvásárhelyen az 1740-es években. = NyItudK **1967.** 334—335.

A TUDOMÁNYOS IRODALOM

Összefoglaló tanulmányok

Pauler Tivadar: A nagyszombati törvénykar romanista írói. Pest **1856.** 14 l.

Pauler Tivadar: A nagyszombati egyetem kanonistáinak jogirodalmi tevékenysége. Pest **1864.** 27 l.

Szinnyei József, ifj.: A magyar történetirodalom 1711—1772 közt. = Száz **1876.** 396—404.

Szinnyei József, ifj.: Czvittinger követői. = Figy **1877.** II. 111—121.

Szinnyei József, ifj.: A magyar irodalomtörténetírás első rendszerezői. = Figy **1877.** II. 175—187.

Goldziher Ignác: Adalékok a keleti tanulmányok magyar bibliographiájához a múlt században. = EPhK **1880.** 113—129.

Dudás Gyula: Történetírásunk a XVIII. században. = Hazánk **1885.** III. 323—333.

Kanyaró Ferenc: Erdély első bibliografusai. = MKsz **1896.** 168—173.

Perényi József: Irodalomtörténetírásunk első munkásai. (Adatgyűjtők.) = A nagykanizsai kegyesrendi gymn. ért. **1900/01.** 3—38.

Hóman Bálint: Tudományos történetírásunk megalapítása a XVIII. században. Bp. **1920.** 28 l. (A Szt. István Akadémia történelem-, jog- és társadalomtudományi osztályának felolvasásai I, 5.), és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 353—380. — Kivonata: SztIAkÉrt 1920. 135—139.

Hóman Bálint: Adalék a magyar nyomdászat XVIII. századi történetéhez. = MKsz **1920/21.** 154—155., és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 381—382. [A tudományos történetíráshoz.]

Lukinich Imre: A magyar bibliografiaírás első kísérletei. = MKsz **1925.** 6—18.

Gárdonyi Albert: A magyar történettudomány kezdetei. = ProtSz **1926.** 361—372.

Gárdonyi Albert: A történelmi segédtudományok története Magyarországon. Bp. **1926.** 36 l. (A magyar történettudomány kézikönyve II/1.)
Ism.: *Paulinyi Oszkár,* LK 1926. 261—262.

Szekfű Gyula: A katolikus történetírás Magyarországon. = Magyar Katolikus Almanach. Bp. **1927.** 695—700.

Máté Károly: Irodalomtörténetírásunk kialakulása. Bp. 1928. 53 l. (Minerva könyvtár 11.)

Varga László: A debreceni református kollégium tanárainak klasszika-filológiai munkássága 1738-tól 1849-ig. Debrecen **1930.** 38 l.

Kenyeres Imre: A magyar irodalomtörténetírás fejlődése a XVIII. században. Bp. **1934.** 58 l.

Ongrádi József: A piaristák irodalomtörténeti munkássága. Bp. **1935.** 95 l. (Palaestra Calasanctiana 8.)
Ism.: *Haraszthy Gyula,* ItK 1936. 242.

Csinády Gerő: Földrajzi tankönyvirodalmunk a XVIII. században. = PedSz **1959.** 1033—1043.

Zemplén Jolán, M.: A jezsuiták és a fizika fejlődése. Egyházi tankönyvek Magyarországon a XVIII. században = Világosság **1966.** 458—463.

Egyes szerzők és művek

Lásd még Apáti Miklós, Bertalanffi Pál, Bél Mátyás, Matthias Bahil, Jakob Buchholtz, ifj. Csécsi János, Bod Péter, Czvittinger

Dávid, Huszti András, Hevenesi Gábor, Kaprinai István, Losonczi István, Maróthy György, Rotarides Mihály és Torkos József irodalmát az „Egyes szerzők" között.

Vita clarissimi ac doctissimi viri Joannis Seuerini, rectoris et professoris gymnasii A. C. Schemnitziensis meritissimi. = Noui Ecclesiastico-Scholastici Annales Euangelicorum August. et Heluet. Confessionis in Austriaca Monarchia. Vol. 1. **1793.** 97—132.

PAULER TIVADAR: Bencsik Mihály jogtudós jellemzése. = MAkÉrt **1855.** 181—191. — Klny. is.

PAULER TIVADAR: Szegedy János jellemzése. = ÚjMMúz **1856.** II. 203—217. — Klny. is.

WITTSTOCK, HEINRICH: Aus Briefen des M. Georg Haner. = ArchivSiebLk **1881.** 606—628.

[SZILY KÁLMÁN] NAGYSZIGETHI KÁLMÁN: Egy rég feledésbe ment régi szótárunkról. = MNyr **1888.** 307—314., és Sz. K.: Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez. Bp. 1898. 326—337. [Wagner: Phraseologia.]

KÁRMÁN MÓR: Egy érdekes tankönyv. = ItK **1891.** 51—57. [Wagner: Phraseologia. — Szily Kálmán megjegyzése: Uo. 216—217. — Kármán Mór válasza: Uo. 217.]

SZILY KÁLMÁN: Az első geographia magyar nyelven. = ItK **1891.** 47—51. [Vetsei Pap István, 1757.]

TÓTH BÉLA: Wagner Ferenc Phraseologiája. = MNyr **1893.** 459—465, 503—508, 558—564.

ALEXANDER BERNÁT: Magyar filozófia Rodostóban. = KisTÉ **1907.** XLI. 98—105. [Kiss István: Magyar philosophia. 1730.]

JUHÁSZ VINCE: Desericzky Ince élete és művei. Bp. **1915.** 54 l. (Művtört.Értek. 69.) **Ism.:** *Király György*, ItK 1917. 474.

MÁRKI SÁNDOR: Tarcsafalvi Boros János enchiridionja. = KerMagv **1924.** 36—40, 80—82.

MAGYARY-KOSSA GYULA: Csuzi Cseh János és „Tragoedia podagrica"-ja. = MOrvtört-Adatok I. Bp. **1929.** 340—342.

PAYR SÁNDOR: Tomka Szászky János, a győri, majd pozsonyi tanár (1694—1762). = EvÉ **1933.** 36. sz.

KORNIS GYULA: Rodostói filozófia. = Rákóczi Emlk. 2. köt. Bp. **1935.** 5—22. [Kiss István: Magyar philosophia. 1730.]

VALJAVEC, FRITZ: Die Pressburger Gesellschaft der Freunde der Wissenschaften. (1761—1762.) = UngJb **1936.** 264—267.

DEGRÉ ALAJOS: Szegedy János, az egyetem első jogtörténésze (1699—1760). = Jogi professzorok emlékezete. Bp. **1937.** 17—23. — Klny. is.

MÁRKOS ALBERT: Uzoni Fosztó Istvánnak az unitárius egyháztörténethez írt elöljáró beszéde. = KerMagv **1940.** 129—136. [Magyar fordításban.]

3. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET

GOSZTONYI GIZELLA: Családi és társadalmi élet III. Károly korában. Bp. **1911.** 97 l. (Művtört.Értek. 51.)

ISOZ KÁLMÁN: Buda és Pest zenei művelődése. (1686—1873.) 1. köt. A 18. század. Bp. **1926.** IV, 227 l.

Ism.: *Lajtha László*, Száz 1926. 851—852. — *Pukánszky Béla*, ProtSz 1926. 456—457. — *Pukánszkyné Kádár Jolán*, MKsz 1926. 175—177.

HANSKARL ERZSÉBET: Budapest irodalmi életének kialakulása 1686—1780. Bp. **1928.** 38 l.

Ism.: *Keres Emil*, ItK 1929. 122—123.

SZABOLCSI BENCE: A 18. század magyar kollégiumi zenéje. = ZeSz **1929.** III—IV. 81—181. — Klny.: Magyar zenei dolgozatok 8., és Sz. B.: A magyar zene évszázadai. Bp. 1961. 5—119.

JÁNOSI GYULA: Barokk hitélet Magyarországon a XVIII. század közepén a jezsuiták működése nyomán. Pannonhalma **1935.** 86 l. (Pannonhalmi Füzetek 17.)

Ism.: *Mályusz Elemér*, ProtSz 1936. 275—283.

GALLA FERENC: Borromei Szent Károly hatása Magyarországon. = Theologia **1938.** 289—300; 1939. 46—57, 122—134.

Magyar művelődéstörténet. 4. köt. Barokk és felvilágosodás. Bp. **1939.** 658 l.

GARAS KLÁRA: A magyarországi festészet a XVIII. században. Bp. **1955.** 368, CXX l.

ZOLTÁN JÓZSEF: A barokk Pest-Buda élete. Bp. **1963.** 366 l.

Ism.: *Komlovszki Tibor*, ItK 1964. 119—120., és ALitt 1964. 417—418. — *Csapodi Csaba*, MKsz 1965. 282—283.

MECÉNÁSOK

Megjegyzés. Klimó György mecénási működésére lásd a pécsi könyvtár történetére vonatkozó irodalmat. (51. l.)

Az Eszterházyak udvara

BLEYER JAKAB: Gottsched és Esterházy Miklós gróf. = EPhK **1912.** 823—824. [1745-ben kelt levél.]

MELLER SIMON: Az Esterházy képtár története. Bp. **1915.** LXXII, 272 l.

KASTNER, EUGENIO: Otto lettere italiane del Principe Niccolò Esterházy. = Corvina **1923.** 125—127.

PROBST, FRANZ: Daten zur Geschichte des Hochfürstl. Esterházyschen Hoftheaters. = Burgenländische Heimatblätter **1952.** 22—40, 54—73.

VALKÓ ARISZTID: Haydn magyarországi működése a levéltári akták tükrében. = ZTT **1957.** VI. 627—667; 1960. VIII. 527—668.

HÁRICH, JOHANN: Esterházy-Musikgeschichte im Spiegel der zeitgenössischen Textbücher. Eisenstadt **1959.** 92 l. (Burgenländische Forschungen 39.)

HORÁNYI MÁTYÁS: Eszterházi vigasságok. Bp. **1959.** 269 l. — Das Esterhazysche Feenreich. Bp. 1959. 269 l. — The Magnificence of Eszterháza. Bp. 1962. 260 l.

Barkóczy Ferenc

Szalai gróf Barkóczy Ferenc életrajza. = FelsőMoMin **1832.** II. 245—256.

PODHRADSZKY JÓZSEF: Barkóczy Ferenc gróf 1768. július 3-án és július 5-én a pozsonyi országgyűlésen tartott latin nyelvű beszédei. = MAcadÉrt **1852.** 1—6.

IHÁSZ GÁBOR: Gr. Barkóczy Ferenc. = Bartakovics Béla Emlk. Eger **1865.** 261—262.

KANDRA KABOS: Barkóczy Ferenc egri püspök. = MKorona **1879.** 99—102, 105—107, 109—110, 113, 117, 119, 122—123, 125, 127—128. sz.

ENTZ GÉZA: Barkóczy Ferenc gróf, a magyar barokk-kor nagy mecénása. = Történetírás **1939.** 167—187.

MESZLÉNYI ANTAL: Egy barokk főpap, Barkóczy Ferenc érsekprímás. = Vig **1966.** 161—168.

A TUDÓS TÁRSASÁG KÉRDÉSE

TOLDY FERENC: Az akadémiai eszme Magyarországon Bessenyei előtt. = T. F.: Újabb adalékok a régibb magyar irodalomtörténethez. Pest **1871.** 78—124. (Értek.Ny.Széptud.Kből. II. 7.), és T. F.: Irodalmi arcképek és szakaszok. Bp. 1873. 354—394. (T. F. összegyűjtött munkái 7.)

CSÓKA J. LAJOS: A magyar tudományosság megszervezésének kísérletei a XVIII. században. Bp. **1942.** 59 l. (Klny. Pannonhalmi Főisk. Évk. 1942.)
Ism.: *Csapodi Csaba*, Száz 1945/46. 284—285.

WELLMANN IMRE: Bél Mátyás és a Magyar Tudós Társaság terve. = MTud **1965.** 738—741.

KÖNYVEK, KÖNYVTÁRAK

Összefoglaló tanulmányok

TRAVNIK JENŐ: Zur Entstehung der Kirchenfürstlichen Bibliotheken Ungarns im 18. Jh. = Petz Gedeon Emlk. Bp. **1933.** 177—188., és Deutsch-ungarische Heimatsblätter 1933. 333—344; 1934. 19—35, 308—322.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Főúri könyvtárak. = KtáriSz **1935.** 132—133.

SZARVASI MARGIT: Magánkönyvtáraink a XVIII. században. Bp. **1939.** 132 l. (Az OSzK Kiadv. 7.)
Ism.: *Jékely Zoltán*, MKsz 1939. 319—321. — *Adamovič, Š[tefan]*, Sborník Matice slovenskej 1940. 286—290. — *Bóka László*, Ország Útja 1940. 31—32. — *Istványi Géza*, ProtSz 1940. 61—62. — — *Kerekes Emil*, ItK 1941. 312. — *Galambos Ferenc*, It 1942. 61—62.

ALSZEGHY ZSOLT: A könyv és olvasója. = Magyar művelődéstörténet. 4. köt. Bp. **1941.** 483—516.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A XVIII. század magyar könyveinek olvasóközönsége és példányszáma. = MKsz **1941.** 22—37.

HOLL BÉLA: Pest-Buda polgárainak könyvkultúrája a XVII—XVIII. században. = Tanulmányok Budapest múltjából **1963.** XXIV. 289—326.

HOLL BÉLA: Könyvkultúra és régi könyvtárak története a mai Pest megye területén. Bp. **1965.** 20 l. (Klny. Pest megye könyvtárai.)

CUSHING, G. F.: Books and Readers in 18th Century Hungary. = The Slavonic and East European Review **1969.** 57—88.

Egyes könyvtárak

Megjegyzés. Bethlen Kata, Bod Péter, Faludi Ferenc, ifj. Köleséri Sámuel, Maróthy György, Mikes Kelemen és II. Rákóczi Ferenc könyvtáraira vonatkozólag lásd az „Egyes szerzők" c. fejezetet.

THALLÓCZI LAJOS: Öreg Apafi Mihály könyvtára. = MKsz **1881.** 121—134. [1714.]

HORVÁTH JÓZSEF: A nádasdi gróf Nádasdy család nádasd-ladányi elsőszülöttségi könyvtárának története és ismertetése. Bp. 1889. 159 l., 3 t.
Ism.: *Ballagi Aladár*, MKsz 1889. 311—320.

[KEMÉNY LAJOS, ifj.] I. K. L.: A kassai gyógyszertár könyvei 1731. = MKsz **1900.** 428—429.

HORVÁTH IGNÁC: Revisnyei Reviczky János Ferenc könyvtára 1742-ből. = MKsz **1905.** 246—258.

ZSOLDOS BENŐ: Egy XVIII. századbeli bácsmegyei táblabíró könyvtára. = MKsz **1910.** 284—285.

ERNYEY JÓZSEF: Egy sárospataki jogász könyvei 1764-ben. = MKsz **1926.** 372—375.

KÖZI-HORVÁTH JÓZSEF: A pesti pálosok könyvtára. = KatSz **1929.** 600—607.

GÁRDONYI ALBERT: XVIII. századi magyar főúri könyvtár. = MKsz **1938.** 156—157.

ENTZ GÉZA: Barkóczy Ferenc gróf, a magyar barokk-kor nagy mecénása. = Történetírás **1939.** 167—185. — Klny. is. [Könyvtáráról is.]

CSATKAI ENDRE: Dobner Ferdinánd, a könyvbarát. = SoprSz **1957.** 300—301.

VÉRTESY MIKLÓS: Patachich Ádám ősnyomtatványgyűjteménye. = MKsz **1968.** 54—61.

AZ ELSŐ HAZAI HÍRLAPOK

Bibliográfiák

KERESZTY ISTVÁN: A magyar és magyarországi időszaki sajtó időrendi áttekintése 1705—1867. Bp. **1916.** 98 l. (A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárának címjegyzéke 5.)

DEZSÉNYI BÉLA: A magyar hírlapirodalom első százada. (1705—1805.) Bp. **1941.** 66 l. (Magyarország időszaki sajtójának könyvészete 1.)

Összefoglaló tanulmányok

GÁRDONYI ALBERT: A hírlapírás kezdetei Budán és Pesten. = KtáriSz **1917.** 55—65.

TARNAI ANDOR: Fischer Dániel és az első hazai folyóirat terve. = MKsz **1956.** 32—49. — Klny.: Az OSzK Kiadv. 35.

Az egyes hírlapok

Mercurius Veridicus (1705)

Thaly Kálmán: Az első hazai hírlap. 1705—1710. Bp. **1879.** 48 l. (Értek.Tört.Tud.K-ből VIII, 4.)
Thaly Kálmán: Kuruc hírlapok 1705-ből Berlinben. = MKsz **1883.** 229—245.
Hellebrant Árpád: Adalék a Rákóczi-kor irodalmához. = TT **1895.** 619—629. [A Mercurius Veridicus három számának közlése.]
Szimonidesz Lajos: II. Rákóczi Ferenc hadiújságja. = MKsz **1939.** 341—351.
A Mercurius Veridicus ex Hungaria három száma 1710-ből, a Magyarhoni Ev. Egyetemes Egyház „Báró Podmaniczky Géza és hitvese, szül. Gr. Dégenfeld-Schomberg Berta könyvtárá"-ban. Kiad. *Szimonidesz Lajos.* Bp. **1940.** [24] l.
Máté Károly: Az első magyarországi hírlap kérdése. Bp. **1943.** 16 l. (Sajtótudományi ktár 3.)
Esze Tamás: A Mercurius Veridicus kérdéséhez. = MKsz **1946.** 25—36.
Esze Tamás: A Mercurius-kérdés revíziója. = ItK **1953.** 57—75.

Nova Posoniensia (1720)

[Thaly Kálmán] Th. K.: „Nova Posoniensia." = Száz **1872.** 427—428.
Hellebrant Árpád: Figyelmeztetés Valentinus Bujdosó [Thaly Kálmán] úrnak. = MKsz **1876.** 206—207. [A „Nova Posoniensia" néhány példányáról.]
[Trócsányi Zoltán] Tr. Z.: Hol vannak példányai a Nova Posoniensia-nak? = MKsz **1942.** 466—467.
Dezsényi Béla: A Nova Posoniensia és az újságolvasók a XVIII. században. = M.Száz Bp. **1948.** 142—163.

Pressburger Zeitung (1764)

Pichler, Alois H.: Die Entstehung der „Pressburger Zeitung". Pressburg **1913.** 52, XXXVI. l.
Fabó, Berthold: Die älteste Zeitung Ungarns = UngRschau **1914.** 252—254.
Valjavec, Fritz: Karl Gottlieb von Windisch. München **1936.** 131 l. (Institut zur Erforschung des deutschen Volkstums im Süden und Südosten. Veröffentlichungen 11.)
Gárdonyi Albert: A Pressburger Zeitung megindítása. = MKsz **1941.** 121—131.

4. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL

AZ ANTIK IRODALMAK

Szűcs István: Zrínyi és Faludi idylljeinek viszonya Vergiliuséihoz. = A máramaros-szigeti r. kath. algymn. ért. **1896/97.** 3—28.

Frick József: Terentius hatása latin és magyar nyelvű iskoladrámáinkra. = Kalazantinum **1909/10.** 206—211, 228—237.

Tési Edit: Plautus Magyarországon. Bp. **1948.** 54 l. (Dissertationes Facultatis Philosophicae 10.)

ANGOL KAPCSOLATOK

Fest Sándor: Magyarország angol regényekben. = EPhK **1914.** 316—318. [1. Smollett 1753-i regényében. 2. Miss Anna Mary Porter 1807-i regényében.]

Kilényi Mária: Magyar vonatkozások XVIII. századi angol regényekben. = EPhK **1919.** 277—279.

Kerékgyártó Elemér: Angol szellem Bethlen Kata udvarában. = AngFilTan **1942.** IV. 82—93.

FRANCIA KAPCSOLATOK

Lásd még a janzenizmus (494. l.) és Hriágyel Márton (533. l.) irodalmát.

Könnye Nándor: A francia nyelvnek a magyar stílusra való hatása a XVIII. században. = A bp.-i VIII. ker. közs. főreáltanoda ért. **1880/81.** 3—17.

Barkó Dénes: Egy francia költő a magyar nők vitézségéről. = ItK **1908.** 477—479. [1749-i versben.]

Gragger Róbert: Molière első nyomai a magyar irodalomban. = ItK **1909.** 147—166, 317—326.

Gragger Róbert: Molière a magyar irodalomban. = ItK **1909.** 327—352. [A Fennhéjázó, 1769. szövegközlése.]

Gulyás Pál: Francia iskolai drámák hazánkban. = ErdMúz **1910.** 130—135.

Alszeghy Zsolt: Az erszény. = EPhK **1911.** 663—668. [Martinus du Cygne darabjának magyar fordítása.]

Rácz Lajos: Pictet Benedek. = ProtSz **1911.** 157—166.

Alszeghy Zsolt: Corneille hatásához. = EPhK **1912.** 824—826.

Angyal Dávid: Bethlen Miklós és Prévost abbé. = EPhK **1918.** 77—78.

Baranyai Zoltán: A francia nyelv és műveltség Magyarországon. XVIII. század. — La langue et la civilisation françaises en Hongrie au XVIIIe siècle. Bp. **1920.** 175 l. (Magyar tanulmányok. — Etudes hongroises 1.)

Ism.: *Eckhardt Sándor*, EPhK 1921. 134—135. — *Gulyás Pál*, MKsz 1920/21. 150—151. — *Rácz Lajos*, MPed 1921. 43—44. — —*ó*, —*ó*, It 1921. 144—145. — *Birkás Géza*, Száz 1921/22. 92—94.

Eckhardt, Alexandre: Télémaque en Hongrie. = REH **1926.** 166—171. — Klny. is.

Baranyai Zoltán: Francia eredetű szépprózafordításaink a XVIII. században. = MNy **1927.** 426—437.

Rácz, Lajos: L'inspiration française dans le protestantisme hongrois. 3. L'influence de Bénédict Pictet en Hongrie. = REH **1927.** 115—124.

Pataki, László: Inspiration française dans le protestantisme hongrois. 4. J.—F. Ostervald en Hongrie. = REH **1929.** 89—97.

Jezerniczky Margit: Francia nyelvű nyomtatványok Magyarországon (1707—1848). — Les impressions en français en Hongrie (1707—1848). Szeged **1933.** 100 l. (Francia tanulmányok. — Etudes françaises 8.)

Ism.: *K—r. A—a.*, It 1933. 220—221.

Zolnai Béla: A gallikanizmus magyarországi visszhangja. = Min **1934.** 21—63. — Klny.: Minerva Ktár 51.

Bárdos József: Magyarország a XVIII. századi francia enciklopédia-irodalomban. = Mságtud **1936.** 35—48, 228—237, 356—370; 1937. 166—194.

Bárdos, Joseph: La Hongrie du XVIIIe siècle vue de France. = NRH **1938.** 241—250.

Bárdos, József: La Hongrie dans les encyclopédies françaises (XVIIe et XVIIIe siècles). — Magyarország a XVII. és

XVIII. századi francia enciklopédiákban. Szeged **1939.** XVI, 78 l.

TOLNAI GÁBOR: Gróf Lázár János, a Voltaire-fordító. Jegyzetek az erdélyi felvilágosodás történetéhez. = ErdMúz **1942.** 388—397. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 142., és T. G.: Évek, századok. Bp. 1958. 166—179, 303—304.

VÉRTES MAGDA: Francia nyelvű színielőadások Magyarországon. — Les représentations théatrales en langue française sur la Scène Hongroise. Kolozsvár **1943.** 143 l. (Francia tanulmányok. — Etudes françaises 24.)

HOPP LAJOS: A Rákóczi-kor irodalmának francia forrásai. = MTud **1963.** 644—646.

VANTUCH, ANTON: Le Voyage en Slovaquie de Montesquieu et l'expérience hongroise dans l'Esprit des Lois. = Studia Historica Slovaca **1963.** 5—10.

KÖPECZI BÉLA: A Rákóczi-szabadságharc és Franciaország. Bp. **1966.** 479 l.

ESZLARY, CH[ARLES] DE: Relations des protestants hongrois avec la France d'après Pierre Bod. = Bulletin de la Soc. de l'histoire du protestantisme français **1968.** 119—129.

HOPP LAJOS: Mikes Kelemen francia fordításai. = Eszmei és irodalmi találkozások. Tanulmányok a magyar—francia irodalmi kapcsolatok történetéből. Bp. **1970.** 49—73.

KÖPECZI BÉLA: Rákóczi Bossuet és Fénelon között. = Eszmei és irodalmi találkozások. Tanulmányok a magyar—francia irodalmi kapcsolatok történetéből. Bp. **1970.** 29—47.

LENGYEL KAPCSOLATOK

ESZE TAMÁS: Egy lengyel királyi tanácsos levele. (Adalék a Rákóczi-szabadságharc publicisztikájához.) = MKsz **1961.** 482—489.

HOPP LAJOS: Egy lengyel emlékirat a Rákóczi-emigrációról. = ViF **1961.** 89—94.

HOPP, LAJOS: Pobyt Ferenca Rákóczego II. w Gdańsku. = Rocznik Gdański **1966.** XXV. 115—159.

HOPP LAJOS: Egy magyar „praeceptor classicus" nyomtatványai Danckában. = MKsz **1970.** 330—338.

NÉMET KAPCSOLATOK

Lásd még Bél Mátyás, Czvittinger Dávid és Rotarides Mihály szakirodalmának idevágó részét az „Egyes szerzők" között.

BLEYER JAKAB: Gottsched és Esterházy Miklós gróf. = EPhK **1912.** 823—824.

CSÁSZÁR ELEMÉR: A német költészet hatása a magyarra a XVIII. században. Bp. **1913.** 146 l. (Értek.Ny.Széptud.Kből XXII, 7.) — Kivonata: ÁkÉrt 1913. 29—40.

Ism.: *Bayer József,* It 1914. 190—191. — *Bleyer Jakab,* EPhK 1914. 215—220. — *Gálos Rezső,* BpSz 1914. 158. köt. 477—480. — *Turóczi-Trostler József,* Ung-Rschau 1914. 930—938.

[TURÓCZI-]TROSTLER JÓZSEF: Faludi és a német gáláns költészet. = EPhK **1914.** 201—206., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 363—368.

CSÁSZÁR, ELEMÉR: Deutsche Elemente in der ungarischen Dichtung des 18. Jahrhunderts. = Südost-Forschungen **1941.** 103—166. — Klny.: Südostäuropäische Arbeiten 31. München 1942.

GÁLOS REZSŐ: Német hatás XVIII. századi költészetünkben. = ItK **1943.** 8—28.

JAKÓ ZSIGMOND: A XVIII. század eleji román művelődési élet és a korai német felvilágosodás kapcsolatai Köleséri Sámuel levelezésének tükrében. = NyiItudK **1969.** 55—66. — Klny. is.— Beiträge zu den Beziehungen des rumänischen kulturellen Lebens mit der deutschen Frühaufklärung. = Revue Roumaine d'Histoire 1969. 673—686.

OLASZ KAPCSOLATOK

Lásd még Faludi Ferenc és Kiss István irodalmának megfelelő tételeit az „Egyes szerzők" között.

ZAMBRA ALAJOS: Metastasio „Poeta Cesareo" és a magyarországi iskoladráma a XVIII. század második felében. = EPhK **1919.** 1—74.

KASTNER JENŐ: Olaszos irány XVIII. századi költészetünkben. = EPhK **1923.** 139—150.

KASTNER, EUGENIO: Otto lettere italiane del Principe Niccolo Esterházy. = Corvina **1923.** 125—127.

TÓTH LÁSZLÓ: Magyar vonatkozás a római sajtó történetében. = MKsz **1926.** 367—369. [Magyar vonatkozású folyóirat 1716-ból.]

BENYOVSZKY KÁROLY: Olasz operatársulatok Pozsonyban a XVIII. század közepén. = ZeSz **1928.** 27—29.

KARDOS TIBOR: Bél Mátyás levelezése egy olasz tudóssal. = It **1932.** 99—102.

ZOLNAI KLÁRA: A magyarországi olasz nyomtatványok. — Bibliografia della letteratura italiana d'Ungheria. (1699—1918.) Bp. **1932.** 104 l.

Gálos Rezső: Amadé László Olaszországban. = Császár Emlk. Bp. **1934.** 70—90. — Klny. is.

Galla Ferenc: Borromei Szent Károly hatása Magyarországon. = Theologia **1938.** 289—300; 1939. 46—57, 122—134.

Benda Kálmán: Rákóczi és a Vatikán. Brenner apát küldetése XI. Kelemen pápához. 1707—1708. = TörtSz **1959.** 8—24. — Klny. is.

Félegyházy József: Két római sajtótermék születésének magyar vonatkozásai. = Vig **1960.** 588—592. [Diario Ordinario d'Ungheria, 1716.]

EGYÉB KAPCSOLATOK

Csáji Pál: Rákóczi András, a szlovák zsoltáros könyv fordítója. = RefEgyh **1954.** 17. sz.

Csáji Pál: Rákóczi András. = Kálvinista Szemle (Bratislava) **1960.** 3. sz.

Esze Tamás: Grotius magyar fordítója. = Reformátusok Lapja **1962.** 24. sz. [Diószegi Kis János 1732-ben megjelent fordításáról.]

Dobossy László: Egy cseh népkönyv sorsa a magyar folklórban és a magyar irodalomban. = MTA I. OK **1965.** XXII. 267—279. — Das Schicksal eines tschechischen Volksbuches in der ungarischen Folklore und Literatur. = Stud-Slav 1965. XI. 331—344.

Gál István: Boswell Bél Mátyás fiánál. = FK **1965.** 378—379.

Hopp Lajos: A balkáni országok népi-történeti hagyományai XVIII. századi magyar írók műveiben. = Hel **1967.** 90—101. — Traditions populaires et historiques dans les pays balkaniques vues par des écrivains hongrois du XVIIIe siècle. = ALitt 1967. 300—311.

ÁGH ISTVÁN

1747—1786

Irodalom

VÁRADY KÁROLY: Egy múlt századbeli történeti adat. = KerMagv **1868.** 228—235. [Á. I.-nak II. József császárral folytatott beszélgetése.]
JAKAB ELEK: Á. I. unitárius püspök élete és kora. = KerMagv **1882.** 65—89.
BOROS GYÖRGY: Á. I. püspök élete tekintettel külföldi tanulására, tanári és irodalmi munkásságára. = KerMagv **1938.** 13—23, 81—84.

AMADE ANTAL

1676—1737

Szövegek

PASZLOVSZKY SÁNDOR: B. Várkonyi A. A., XVIII. századbeli ismeretlen költő. = Figy **1885.** XVIII. 161—173, 274—281, 350—359. — Klny. is.
GÁLOS REZSŐ: A. A. levele feleségéhez. = GyőriSz **1936.** 283.
Várkonyi báró A. A. versei. Kiad. *Gálos Rezső*. Bp. **1937.** 130 l. (RMKt 40.)

Irodalom

KOZOCSA SÁNDOR: A két Amade. = KatSz **1937.** 723—725.

AMADE LÁSZLÓ

1703—1764

Szövegek

KIADÁSOK

Várkonyi Báró A. L. versei. Kiad. *Várkonyi gróf Amade Thadé*. Pest **1836.** 260 l.
Várkonyi Báró A. L. versei. Kiad. és bev. *Négyesy László*. Bp. **1892.** 575 l. (OK. 309. 821—830.)
Ism.: *Váczy János*, EPhK 1893. 369—375.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

SÁNDOR ISTVÁN: A Házasság által elvesztett szabadságnak megsiratása. = Sokféle **1796.** IV. 235—241.
KULTSÁR ISTVÁN: B. A. L. éneke. = HasznMul **1817.** I. 21—22, 38—39, 174—175.
ABAFI LAJOS: Báró A. L. kiadatlan költeménye. = Figy **1876.** I. 108.
BARTÓK GÉZA: Báró A. L. levele gróf Esterházi József bánhoz. = Figy **1877.** III. 308—309.
VÉGHELY DEZSŐ: Egy idyll A. L.-tól. = Figy **1877.** III. 148—152.
ABAFI LAJOS: A. L. vallásos énekei. = Figy **1882.** XII. 153—155.
ABAFI LAJOS: A. L. szerelmi versei. = Figy **1882.** XII. 313—317.
ABAFI LAJOS: A. L. vegyes versei. = Figy **1882.** XII. 386—388.
PINTÉR KÁLMÁN: B. A. L. kiadatlan versei. = Figy **1883.** XV. 311—316. 390—398; 1884. XVI. 228—231, 310—313.
HATTYUFFY DEZSŐ: Báró A. L. kiadatlan költeményei. = KatSz **1905.** 693—704.
CSÁSZÁR ELEMÉR: A. L. egy ismeretlen latin verse. = ItK **1917.** 469—471.
HÁRSING ISTVÁN: A. L. ismeretlen verse. = ItK **1927.** 270.
KOZOCSA SÁNDOR: A. L. ismeretlen levelei. = ItK **1929.** 467—469.
GÁLOS REZSŐ: A. két ismeretlen latin verse. = ItK **1933.** 291—292.
GÁLOS REZSŐ: A. L. kiadatlan versei. = ItK **1936.** 69—85, 207—218, 318—331, 434—443.
GÁLOS REZSŐ: A. L. kiadatlan versei. = GyőriSz **1936.** 118—129, 192—201; 1937. 123—132.
GÁLOS REZSŐ: Kiadatlan Amade-versek. = ItK **1940.** 283—289.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

KERESTÉLY OLGA: Várkonyi báró A. L. élete és költészete. Kolozsvár **1905.** 116 l.
Ism.: *Szabó Károly*, EPhK 1906. 368—369. — *Vértessy Jenő*, Uo. 469. [Helyreigazítás.] — *Kerestély Olga*, Uo. 645—646. [Válasz.]

GÁLOS REZSŐ: Báró A. L. Pécs **1937.** 228 l.
Ism.: [*Csery-*]*Clauser Mihály*, Száz 1937. 490., és It 1938. 30—31. — *Keményfy János*, ItK 1937. 426—428. — *Alszeghy Zsolt*, EPhK 1938. 413—415.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

TOLDY FERENC: A. L. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 140—142.

ABAFI LAJOS: A. L. mint népdal-költő. = Figy **1876.** I. 54—56. [Az „Édes Dudi Duduskám" kezdetű versről.]

IMRE LAJOS: Báró A. L. egy költeményéről. = Figy **1878.** IV. 47—50. [„Bár ne tudtam volna . . ." kezdetű énekét a versfők alapján tévesen Balassi Bálintnak tulajdonítja.]

RALOVICH LAJOS: A hanyatlás korának lyrai triásza. = Figy **1882.** XII. 1—25. [Ráday Pál — A. L. — Faludi.]

ILLÉSSY JÁNOS: Adatok br. A. L. élete történetéhez. = ItK **1898.** 342—352.

VÉRTESSY JENŐ: Adatok A. L. életéhez. = ItK **1902.** 77—100, 216—232, 350—368, 502—535. [Nagyszámú szövegközléssel.]

VÉRTESSY JENŐ: A. L. kéziratai a Magyar Nemzeti Múzeumban. = MKsz **1902.** 403—416.

KISS BÉLA, ZILAHI: Báró A. L. = Csokonai Lapok **1904.** 3. sz.

ERDÉLYI PÁL: Várkonyi báró A. L. költészetéhez. = EPhK **1907.** 81—93, 201—213. [Szövegközléssel.]

GÁLOS REZSŐ: A. egyik dalához. = EPhK **1907.** 796.

BÖHM DEZSŐ: A. L. lyrája. = Uránia **1912.** 359—366.

GÁLOS REZSŐ: Jegyzetek A. L. költeményeihez. = It **1918.** 309—311.

GÁLOS REZSŐ: A. L. tanulóéveihez. = ItK **1922.** 119—120.

[KOLTAY-]KASTNER JENŐ: A. gáláns versei. EPhK **1922.** 55—58.

GULYÁS JÓZSEF: A. egy ismeretlen verséhez. = ItK **1928.** 120.

GÁLOS REZSŐ: Báró A. L. győri háza. = GyőriSz **1933.** 178—184.

GÁLOS REZSŐ: A. L. „Nőtelen és házasélet"-éhez. = ItK **1933.** 149—150.

GÁLOS REZSŐ: Ismeretlen A. nyomtatvány. = ItK **1934.** 404—405.

GÁLOS REZSŐ: Torkos János, A. L. orvosa. = GyőriSz **1934.** 394—395. — Klny.: A GyőriSz ktára 12. [Három A.-hoz írott levél közlése is.]

GÁLOS REZSŐ: A. L. Olaszországban. = Császár Emlk. Bp. **1934.** 70—90. — Klny. is.

GÁLOS REZSŐ: A. L. Grácban. = Pann **1935.** 376—390.

GÁLOS REZSŐ: Balassa vagy A.? = EPhK **1936.** 62—64. [Az Imre Lajos által 1878-ban Balassa Bálintnak tulajdonított vers Amadéé.]

KOZOCSA SÁNDOR: A két A. = KatSz **1937.** 723—725.

GÁLOS REZSŐ: Egy XVIII. századi énekgyűjtemény A. dalai. = GyőriSz **1941.** 202—203.

GÁLOS REZSŐ: A. L. „Nőtelen- és házasélet"-éhez. = ItK **1941.** 295.

[ALSZEGHY ZSOLT] A. Zs.: Egy állítólagos A. versről. = It **1942.** 49—50. [Óh, Szent János, én héjános bűnös kezdetű verset törölnünk kell A. L. versei közül.]

JENEI FERENC: Ismeretlen A. nyomtatvány. = ItK **1944/45.** 164.

PAPP GÉZA: Nem Füll tsiklandozó . . . = MKórus **1947.** 1304. [A. L. istenes énekéről.]

VARGA IMRE: A.-versek kéziratos énekgyűjteményeinkben. = ItK **1957.** 325—336.

APOR PÉTER

1676—1752

Szövegek

Altorjai B. A. P. munkái. Kiad. *Kazinczy Gábor*. Pest **1863.** VII, 484 l. (MHHS 11.)
Ism.: [*Fabó András*] *Garády*, BpSz 1866. 5. köt. 183—190.

HÁRSING ISTVÁN: Báró A. P. versei a régi erdélyiek temetéséről. = Kalazantinum **1901/02.** 74—76.

Br. A. P. verses művei és levelei. (1676—1752.) Kiad. és bev. *Szádeczky Lajos*. 1—2. köt. Bp. **1903.** XXXVI, 591; 717 l. (MHHS 36—37.)
Ism.: —*d.*, BpSz 1904. 99. köt. 455—457. — *Váczy János*, EPhK 1904. 770—774. — *D—S*, Száz 1905. 158—163.

A. P. Lusus Mundija. Ford. és kiad. *Szász Ferenc*. = GenFüz **1910.** VIII. 17—22, 38—45, 63—68, 85—94, 104—115, 132—136; 1911. IX. 23—26, 53—59, 78—84, 121—126. — Klny.: Lusus Mundi, az Apor és azzal vérrokon családok története és nemzedékrendje. Kolozsvár 1912. 64 l.
Ism.: Száz 1912. 637—638.

A. P.: Metamorphosis Transylvaniae. (Erdély változása.) *Cserei Mihály* pótló megjegyzéseivel. Kiad. *Wildner Ödön, Sugár Jenő*. Bp. **1927**. [104] l.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Balló István: Altorjai báró A. P. élete és működése (1676—1752). Csíkszereda **1897.** 112 l.
Ism.: *Kelemen Lajos*, ErdMúz 1897. 530—532. — *Gyulai Ágost*, EPhK 1898. 949—951.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Barcza József: A „Metamorphosis Transylvaniae" mondattana. = MNyr **1895.** 404—410, 455—460, 562—566.
Nowotny Henrik: Altorjai A. P. báró „Metamorphosisa." = Az érsekújvári közs. kat. főgimn. ért. **1898/99.** 3—19.
Ism.: *Szabó Ignác*, EPhK 1900. 584—585.
Szádeczky Lajos: Báró A. P. verses művei és levelezése. = AkÉrt **1903.** 74—90.
Lukinich Imre: Br. A. P. Syntagma mortuorum-jához. = EPhK **1905.** 736.
Váró Gedeon: A. P. szavai. = MNyr **1918.** 239.
Bíró Vencel: Br. A. P. házassága. = Ptűz **1931.** 276—278.
Kemény Katalin: Erdélyi emlékfrók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. [203—204: A. P.]
Kosztolányi Dezső: A. P. = PH **1935.** febr. 17., és K. D.: Lenni vagy nem lenni. Bp. [1940]. 71—78.
Molter Károly: A. P. (1676—1752). = Erdélyi Csillagok. Kolozsvár [**1935**]. 73—90.
Szász, Elsa: „Metamorphosis Transylvaniae." = HQu **1939/40.** 647—658.
Csongrády Béla: A. P. és Ion Neculce eszmei rokonsága. = FK **1963.** 407—411.
Kosa Ferenc: A magánhangzók jelölése A. P. kéziratiban. = NyItudK **1969.** 101—109.

BAHIL, MATTHIAS

1706—1761

Szövegek

Monumenta evangelicorum augustanae confessionis in Hungaria historica. Kiad. *Fabó András*. 2. köt. Pest **1863.** [363—428: B. M.: Tristissima ecclesiarum Hungariae protestantium facies.]

Irodalom

Nicol[aus] Lange und M. B. Zwei Lebensbilder aus der evang. luth. Kirche. Eisleben **1859.**
Batizfalvi István: B. Mátyás, az üldözött protestáns lelkész. = Házi Kincstár **1861.** II. 6—11.
M. B., ein Bekenner des Glaubens in Verfolgungen und Nöten. Nach seiner eigenen Erzählung aus dem Jahre 1747. Hermannsburg **1884.**
Masznyik Endre: B. Mátyás. Pozsony **1891.** XIV, 66 l.
Ism.: *Gömöri*, ProtEgyhIskL 1892. 238.
Fábry, Ján Alexander: Matej B., verný svedok a vyznavač čistého evanjelického učenia Kristovho. = Stráž na Sione **1905.** 2—9, 11—12; 1906. 1—12; 1907. 2—5, 7, 9—12. sz. — Ua. könyv alakban: Lipt. Sv. Mikuláš 1935. 108, II. l.
Ormiš, Ján V.: Kedy a kde umrel Matej B.? = Slovenské pohľady **1930.** 122—123.
Brtáň, Rudo: Pre ktoré dielo Mateja Bahila uväznili a prečo utiekol do vyhnanstva? = Cirkevné listy **1947.** 164—166, 189—192.

BAJTAY J. ANTAL

1717—1775

Irodalom

Miskolczy István: B. és az erdélyi iskolaügy a Ratio Educationis előtt. = MKözépisk **1909.** 363—367.
Miskolczy István: B. A. szerepe Erdély közéletében. = Száz **1913.** 656—669, 736—752.
Miskolczy István: B. J. A. Bp. **1914.** 134 l.
Ism.: [*Lukinich Imre*] —*ch* —*e*, Száz 1916. 655—658.

BÁRÁNY GYÖRGY

1682—1757

Irodalom

Kiss Áron: Megjegyzések Szabó Károly „Régi Magyar Könyvtár" című kitűnő munkájára. = MKsz **1879.** 64—65. [Francke: Oktatás a gyermek neveléséről c. munkáját B. Gy. és nem Babai György fordította.]
Schmidt János: Szenicei B. Gy., a nagy pietista sárszentlőrinci lelkész és tolna—baranya—somogyi evangélikus egyházmegye megszervezőjének és első esperesének élete és munkássága 1682—1757. [Paks] **1940.** 100 l.

Csepregi Béla: Szeniczei B. Gy., a nagy magyar pietista. = Lelkipásztor **1957.** 234—237.

BÉL MÁTYÁS

1684—1749

Szövegek

KIADÁSOK

B. M. „De servitute Hungarica" című kiadatlan kézirata a primási könyvtárban. Kiad. [*Ortvay*] *Ortmair Tivadar*. Pest **1868.** 37 l.
Ism.: *Lilly*, MSion 1869. 145—146.

B. M.: Notitia Hungariae novae geographico-historica. Pars secunda. Trans-Danubiana. Kiad. [*Zichy Jenő.*] 2. ed. Bp. **1892.** 72 l.
Ism.: MKsz 1892/93. 381.

B. M.: Tractatus de re rustica Hungarorum a Notitia Hungariae novae excerpta. Vyd. *A*[*leksej*] *Petrov*. Praha **1925.** 76 l.

B. M. Esztergom vármegyéről írt, kiadatlan művének szemelvényes magyar fordítása. Ford. [*Prokopp Gyula.*] Kiad. [*Zolnai László.*] Tatabánya **1957.** 79 l., 2 t.
Ism.: *Tarnai Andor*, ItK 1960. 405.

B. M.: Heves megye ismertetése. 1730—1735. Ford. és kiad. *Soós Imre*. Eger **1968.** 120 l. [Soksz.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Holko, Matej: Commentatio historico-literaria de documentis litarariis. = Solemnia X. memoriae anniversariae bibliothecae Kis-Hontanae celebrata anno 1818. Budae. **1819.** [B. M. levelei Mičinskihez.]

Rumy Károly: B. M. véleménye a Cománusokról és Jazygesekről. = TudGyűjt **1834.** VII. 93—95.

Keller Imre: B. M. három levele. = TT **1905.** 457—459.

Reif Pál: B. M.-nak levelei Kermann Daniel püspökhöz. = M.Prot.Egyht.Adattár **1905.** 169—188.

B. M.: A magyar nyelv dicsérete. = MNyr **1912.** 480. [Részlet az 1734-i „Der ungarische Sprachmeister" bevezetéséből.]

Lukács Károly: B. M. „Tractatus de re rustica Hungarorum" c. munkája és „Magyarország halairól és halászatáról" szóló fejezetének ismertetése. = A Magyar Biológiai Kutatóintézet Munkái XIII. Tihany **1941.** 109—165. — Klny. is. [Latinul és magyarul.]

Lukács, Károly: Geographia regionis Balatoniensis ante ducentos annos. Tractatio operis Matthiae Belii: Notitia Comitatuum Veszprimiensis, Simighiensis et Szaladiensis. = A Magyar Biológiai Kutatóintézet Munkái XIV. Tihany **1942.** 147—191. — Klny. is.

Lukács Károly: A Balatonvidék földrajza kétszáz év előtt. B. M. „Notitia comitatuum Veszprimiensis, Simighiensis et Szaladiensis" c. kéziratának fordítása és ismertetése. = A Magyar Biológiai Kutatóintézet Munkái XV. Tihany **1943.** 221—300. — Klny. is.

Bánsky—Jeršová: List Mateja Béla A. H. Franckemu do Halle. = Literárnohistorický sborník **1948.** 42—46. [Két levele 1811-ből.]

Rösel, Hubert: Listy Mateja Bela v Nemecku. = SlovLit **1957.** 213—238.

Rösel, Hubert—Blaschka, Anton: Bél-Briefe in Deutschland. = Zeitschrift der Martin-Luther-Universität Halle—Wittenberg **1957/58.** VII. 405—425. — Klny. is.

Thomas Edit, B.—Prokopp Gyula: B. M.: Hungariae Novae Notitia. Membrum III. De Sabaria. = VasiSz **1959.** 37—57.

Szent-Iványi Béla: B. M. első nyomtatványa és ifjúkori többnyelvű alkalmi versei. = ItK **1960.** 227—235.

Vávra, Jaroslav: Dopisy Matěje Bela petrohradským akademikům. = Historické štúdie **1963.** 199—240.

Šimončič, Jozef: Dva listy Mateja Bela Mestu Trnave. = Literárny archív (Martin) **1964.** 159—163.

Vávra, Jaroslav: Dopisy Matěja Bela petrohradským akademikům. = Historické štúdie **1967.** 211—224.

Mészáros István: B. M. = Közn **1968.** 42—43. [A Cellarius latin nyelvtanához írt előszó fordítása.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Haan Lajos: B. M. Bp. **1879.** 75 l. (Értek.-Tört.Tud.Kből VIII, 8.)

Oberuč, Jean: Matthieu B., un piétiste en Slovaquie au 18e siècle. Strasbourg 1936. 201 l.
Ism.: *Révész Imre*, TheolSz 1938. 172—173.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Miller, Jacob Ferdinand: Von dem Handschriftlichen Nachlasse des berühmten ungarischen Geschichtsforschers und Geographen Matthias B. = ZeitschrUng **1802.** II. 208—214.

Tertina, Michael: Einige Beiträge zur Literärgeschichte Ungerns. = ZeitschrUng **1803.** IV. 297—302. [B. M. kéziratá-

val, az általa állítólag elkövetett Paraschitz-plágiummal kapcsolatos adatok.]

Ortvay T[ivadar]: B. M. „De servitute Hungarica" című kiadatlan kézirata a prímási könyvtárban. = MSion **1869.** 145—146.

Thaly Kálmán: Magyar történetírók életéhez. B. M. = Száz **1875.** 282—284.

B. M. életéhez. = TT **1882.** 589—592. [A „Notitia" 1718-ban egy lipcsei folyóiratban megjelent ismertetése.]

Szmida Lajos: B. M. polihisztor élete és munkái. = Rég. és Tört. Ért. **1885.** 53—64, 127—144, 203—220.

Márki Sándor: B. M. = Pedagógiai Plutarch. Szerk. Orbók Mór. 1. köt. Bp.—Pozsony **1886.** 121—128.

Lombardini, Alexander: Matej B. = Slovenské pohľady **1887.** 241—248.

Szlávik Mátyás: Magyar prot. irodalmi és egyháztörténeti emlékek. 1. B. M. dogmatikája. = ProtEgyhIskL **1889.** 1384.

B. M. és a bécsi pápai nuncius. = Száz **1891.** 851.

Berkeszi István: Dél-Magyarország monográfiája B. M.-tól 1731-ből. = Rég. és Tört. Ért **1892.** 199—208.

Polevkovics, Gustav: Matthias B. = Evangelische Glocke **1897.** 7—8. sz.

Markusovszky Sámuel: B. M. = Emlk. a M. Prot. Irod. Társ. 1900. szeptember 18. és 19. napján Pozsonyban tartott negyedik nagygyűléséről. Bp. **1900.** 59—77. [Hozzákötve a ProtSz 1900. évfolyamához.]

Dékáni Kálmán: B. M. földrajza. = A marosvásárhelyi ref. koll. ért. **1902/03.** 30—100. — Klny. is. [A Notitia ismertetése.]

Baranyai Béla: B. M. „De re rustica Hungariae" c. munkája. = Száz **1906.** 859—861.

S. I.: B. M. a magyar és német nyelvről. = MPed **1915.** 82.

Markusovszky Sámuel: B. M. = Protestáns Esték **1916.** III. 612—639.

Fest Sándor: Német utazó B. M.-ról. = It **1917.** 201—202.

Szigeti Ilona: B. M. Német nyelvtana. Bp. **1918.** 16 l.

Losonczi Zoltán: B. M. és a magyar tudomány. Bp. **1927.** 18 l. — Klny.: Hegyen Épített Város.

Ism.: *(K. S.)*, UngJb 1928. 182. — *Sz.*, It 1928. 79.

[Hamaljár, Ján] jH: Haana monografie o Matějovi Belovi. = Bratislava **1928.** 824—875.

[Pražák, Albert?] A. P.: Matej B. = Bratislava **1928.** 491.

Rapant, Daniel: Bélovo Maďarónstvo. = Prúdy **1928.** 171—181.

Petrov, A[leksej]: M. B., jak jej oceňují současníci a potomstvo. = Slavia **1928/29.** 111—127.

Barát, Joz[ef]: Záhadné postavy Daniela Krmana a Mateja Bela. = Prúdy **1932.** 586—588.

Kardos Tibor: B. M. levelezése egy olasz tudóssal. = It **1932.** 99—102.

Barát, Jozef: Bélova charakteristika Slovákov. (K 250. výročiu narodenia Mateja Béla.) = Kultúra **1934.** 281—285.

Magyar Győző: B. M. írói munkássága. = Nemzeti Kultúra (Komárom) **1934.** 257—272.

Oberuč, Ján: Pamiatke učenca Mateja Bela (Bél, Belius). = Slovenské pohľady **1934.** 368—372.

Barát, Jozef: Buditeľ Matej B. = Sborník Matice slovenskej **1935.** 195—203.

Horniak, Pavel: Niekoľko slov o životnom diele Mateja Bela. = Cirkevné listy **1935.** 187—190.

Losonczi Zoltán: B. M. tudomány- és neveléstörténeti jelentősége. Mezőtúr **1935.** 11 l. — Klny.: Országos ág. hitvallású evang. Tanáregyesület Évk.

Szent-Iványi Béla: B. M. és a magyar társadalomrajz. = Társtud **1935.** 43—45.

Vácz Elemér: B. M. = Keresztyén Igazság **1935.** 286—291.

Bodor Antal: B. M. emlékezete. Bp. **1936.** 11 l.

Bodor Antal: Csepelsziget és Budafok kétszáz év előtt. B. M. „Notitia Hungariae novae historico geographica" c. 1736-ban megjelent műve nyomán. Bp. **1936.** 13 l.

[Trócsányi Zoltán] T. Z.: Kérdés. = MKsz **1937.** 363—364. [A „Notitiae Hungariae" kiadásairól.]

Oberuč, Ján: Črty zo života a diela Mateja Béla. Bratislava **1940.** 40 l.

Schwartz Elemér: B. M. német helyesolvasási szabályai. = EPhK **1943.** 76—79. — Klny. is.

[Bálent, Boris] B. B.: Venovanie Mateja Béla. = Slovenská národná knižnica **1944.** 39—40. [B. M. egy könyvet ajándékozott Mollernek 1717-ben.]

Györffy, Georges: „Notitia Hungariae Historico-Geographica" 1746. La vie et l'oeuvre de M. B. = RHistComp **1946.** 117—122. — Klny. is.

Bánsky, Jozef: Príspevok k dejinám vydania Hallskej biblie z r. 1722. = Literárnohistorický sborník **1948.** 78—86.

Dezsényi Béla: A Nova Posoniensia és az újságolvasók a XVIII. században. = M.Száz **1948.** 142—163.

Ottlyk Ernő: B. M., a tudós evangélikus lelkész. = EvÉ **1953.** 40. sz.

Feyl, Othmar: Die führende Stellung der Ungarländer in der internationalen Geis-

tesgeschichte der Universität Jena. (Beiträge zu einer Geschichte der Ostbeziehungen der Universität Jena bis zu Beginn des 19. Jahrhunderts.) = Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich Schiller-Universität. Jena **1953/54.** Gesellschafts- und Sprachwissenschaftliche Reihe 4—5. 399—445. [B. M. 23 levelének kiadásával.]

RÖSEL, HUBERT: Der slowake Matthias B. — ein bedeutender Mitarbeiter an den tschechischen Halleschen Drucken. = Wissenschaftliche Zeitschrift der Martin Luther-Universität Halle—Wittenberg. Sprachwissenschaft **1954.** IV. 91—98. — Klny. is.

SZALATNAI REZSŐ: B. M. Pozsonyban. = EvÉ **1954.** 35. sz.

TARNAI ANDOR: B. M. ismeretlen művei. = MKsz **1955.** 123—128.

PAVELIK, JURAJ: O autorstve najstaršej práce o dejinách poddanstva v Uhorsku De servitute Hungarica. = Historické štúdie **1956.** 54—72.

SÓLYOM JENŐ: B. M. a magyar biblia történetében. = Lelkipásztor **1956.** 74—86.

GULYA JÁNOS—V. KOVÁCS SÁNDOR: Magyar írók ismeretlen kéziratai Tartuban. = ItK **1957.** 273—274.

ČAPLOVIČ, JÁN: Belove neznáme diela. = Knižnica **1958.** 1. sz. 25—30. [Tarnai Andor Bél-kutatásának szlovák ismertetése.]

SIPOS ISTVÁNNÉ: B. M. pedagógiai reformtörekvései. = MPed **1962.** 1—2. sz.

SZENT-IVÁNYI BÉLA: Matthias Béls Plan zur Abfassung einer Geschichte der ungarischsprachigen Literatur. = ALitt **1962.** 403—409.

SZALATNAI REZSŐ: B. M. ifjúsága. = EKÉvk. II. **1964.** 245—254. — Klny. is.

HAYEKOVÁ, MATILDA: Matej B. ako lexikograf. = StudSlav **1965.** 424—428.

WELLMANN IMRE: B. M. és a Magyar Tudós Társaság terve 1735-ben. = MTud **1965.** 738—741.

FABINYI TIHAMÉR: B. M. ifjúkori levelei. = Lelkipásztor **1967.** 166—171.

HÖLVÉNYI GYÖRGY: Wagner Károly és a Bél-iskola. = EK Évk. **1970.** V. 329—350.

BENYÁK BERNÁT

1745—1829

Szövegek

PRÓNAI ANTAL: A piaristák színjátéka Pesten a 18. században. Függelék: B. B.: Megszégyenült irigység. Bp. **1907.** 135 l.

B. B.: Veszprém városának nyájas leírása. Kiad. *Perényi József.* Veszprém **1912.** 20 l.

B. B.: Joas. (Piarista iskolai dráma 1770-ből). Kiad. és bev. [*Perényi József.*] Bp. **1931.** 121 l. (MIR 3.)

Ism.: *Fábián István,* Napk 1931. 757—758. — *Karácsony Sándor,* ProtSz 1932. 137—139.

Irodalom

TAKÁTS SÁNDOR: B. B. és a magyar oktatásügy. = A bp.-i kegyes tanítórendiek kat. főgimn. tudósítványa **1890/91.** 1—242. — Klny. is.

Ism.: *Pór Antal,* Száz 1891. 840—846. — *Bayer József,* EPhK 1892. 777—780.

TAKÁTS SÁNDOR: Egy elfeledett nyelvújító. B. B. = MNyr **1901.** 421—426, 271—476.

CSÁSZÁR ELEMÉR: Tankönyvbírálat a század elején. = ItK **1902.** 238—241. [Czinke Ferenc bírálata B. B. 1812-ből való magyar nyelvtanáról.]

SIMONYI ZSIGMOND: B. szavai a NyUSz-ban. = MNyr **1902.** 257—259.

MÁLLY FERENC: B. és Metastasio. = ItK **1932.** 423—426.

BÁCSKAINÉ P[OLLÁK] ZSUZSA: B. B. és a francia irodalom. Un adepte des lettres françaises, le père pieux Bernard B. 1745—1829. Szeged **1939.** 147 l., 2 t. (Etudes françaises publiées par l'Institut Français de l'Université de Szeged 19.)

Ism.: *Tóth László,* KatSz 1940. 158—160. — *L. H.,* UngJb 1942. 334—335.

BERTALANFFI PÁL

1706—1763

Irodalom

BATTA ISTVÁN: Egy XVIII. sz.-beli plágium. = It **1918.** 176—180. [Sartori Bernárd 1772-i „Magyar filosofiá"-ját B. P. 1757-i művéből plagizálta.]

TÜLL ALAJOS: B. P. 1706—1763. 1. Élete. = A pécsi Pius kat. főgimn. ért. **1930/31.** 3—27. — Klny. is.

Ism.: *Tóth László,* Száz 1932. 99.

ZOLNAI BÉLA: Az európai janzenizmus történetéhez. = FK **1959.** 51—60. [B. P. 1750-i „Siralmas panasz"-áról is.]

BETHLEN KATA

1700—1759

Szövegek

KIADÁSOK

B. K. életének maga által való leírása. Kiad. *K. Pap Miklós.* Kolozsvár **1881.** IV, 248 l. — 2. kiad.: Kolozsvár 1892.

Teleki József[né], széki gróf B. K. írásai és levelezése. 1700—1759. Kiad. és bev. *Szádeczky—Kardoss Lajos.* 1—2. köt. Bp. **1922.** 644 l.

B. K. önéletírása. Kiad. és bev. *Süksd Mihály.* Bp. **1963.** 397 l., 8 t. (M.Száz)

Ism.: *Végh Ferenc,* Jkor 1964. 95—96. — *V. Windisch Éva,* ItK 1964. 237—239. — *Benda Kálmán,* Száz 1965. 253—254.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Szádeczky Lajos: Gróf B. K. végrendelete és alapító levelei. = TT **1895.** 531—549, 737—749.

Az Isten kegyelmében való ditsekedés és Hála-adó Könyörgés. (Árva B. K. Védelmező Erős Paizs c. imádságos könyvéből. 1751.) = Ösvény **1929.** 4—7.

Járay Márton: Árva B. K. eddig ismeretlen levele. = ProtSz **1937.** 470—471.

Markos András: Árva B. K. Vallástétele és Önéletírásának kiadatlan töredékei. = RefSz **1964.** 308—323., és ItK 1970. 67—75.

Markos András: Árva B. K. kiadatlan levelei. = RefSz **1965.** 330—341.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Hegyaljai Kiss Géza: Árva B. K. (Gróf széki Teleki József özvegye) 1700—1759. Tanulmány a XVIII. századi magyar irodalom köréből. Bp. **1922.** 130 l. — 2. kiad. Bp. 1923.

Ism.: *Harsányi István,* ItK 1924. 140—141. — *U. M.,* Napk 1924. 267. — *V. E.,* Száz 1925/26. 521.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

P. Szathmári Károly: Egy írónő a múlt századból. Gróf B. K. emléke. = Nővilág **1857.** 25. sz. 385—390.

Szilágyi Sándor: Gróf B. K. = Szigeti Album. Pest **1860.** 225—234., és Sz. S.: Vértanúk a magyar történetből. Pest 1867. 379—395. [„Gróf B. K. élete" címmel.]

Eötvös Lajos: B. K. mint költőnő. = ErdProtKözl **1871.** 180—182.

Szádeczky Lajos: Gróf B. K. élete és végrendeletei. (1700—1759.) = Száz **1895.** 523—545. — Klny. is.

Kelemen Lajos: Cserei Mihály és B. K. egyházi adományai. = ErdMúz **1898.** 540—541.

Győry Tibor: B. K. grófnő. (1700—1759.) = OrvHetilap **1900.** 25. sz. — Klny. is.

Juhász Sándor: B. K. Bp. [**1900.**] 24 l. (Koszorú 69.)

Magyari Árpád: Gróf B. K. élete. 1700—1759. = Közlöny **1900.** 1—5. sz.

Kelemen Lajos: Bethleni Gróf B. K. temetési meghívója. = GenFüz **1907.** 60.

Kenessy Béla: Gróf B. K. = Az Erdélyi Múzeum Egyesület II. Vándorgyűlésének Emlk. Kolozsvár **1907.** 28—36.

Lukinich Imre—Köblös Zoltán: Gróf B. K. könyveinek katalógusa. = ErdMúz **1907.** 29—48.

Gróf Bethlen B. K., gróf Teleki Józsefné a maga számára gyűjtögetett magyar bibliotékájának lajstroma. Összeírta Bod Péter 1751. Bp. **1911.** 117 l.

Ism.: *Bibliofil,* MKsz 1912. 70.

[Benczur Gyuláné] B. K. P.: Gróf B. K. magyar könyvtárának lajstroma. = ErdMúz **1912.** 162—190.

Szádeczky K. Lajos: Gróf B. K. írásai és levelezése. = Magyar Élet **1922.** 69—74.

Máté Károly: A magyar önéletírás kezdetei. (1585—1750). = Min **1926.** 120—166. [161—165: B. K.]

Nagy Géza: Árva B. K. kálvinista kegyessége. = RefSz **1926.** 445—448, 461—464, 476—480.

Pataki Jenő: Árva B. K., az első magyar orvosnő. = Ptűz **1926.** 465—467.

Nagy Lajos: Adatok B. K. élettörténetéhez. = RefSz **1938.** 545—551.

Kiss Tamás: Árva B. K. = ProtSz **1939.** 451—461.

Németh László: B. K. = KN **1940.** 6. sz. 1—6; 7. sz. 4—5; 8. sz. 7—9. [A két utóbbi „Sziget Erdélyben" címmel.], és N. L.: Kisebbségben. 2. köt. Bp. 1942. 285—316.

Palotay Gertrúd: Árva B. K. fonalas munkái. = ErdMúz **1940.** 118—139. — Klny. Erd.Tud.Füz. 117. [Kiegészítések: ErdMúz 1942. 258—261, 1946. 47—54.]

Kerékgyártó Elemér: Angol szellem B. K. udvarában. = AngFilTan **1942.** IV. 82—93.

Esze Tamás: Árva B. K. = Az Út **1953.** 13. sz.

Nagy Géza: Árva B. K. = RefSz. **1959.** 132—138.

Kohl Tamás: B. K. Önéletírásának első kiadása. = ItK **1960.** 70.

Markos András: Bod Péter és Árva B. K. (Tanulmány). = RefSz **1969.** 339—357.

BOD PÉTER
1712–1769

Szövegek

KIADÁSOK

B. P.: Megujjitott egyházi törvénykeztető, vagy törvénykezés módját tanító könyv. [Ford.] és kiad. *Kisbaczoni Benkő László.* Kolozsvár **1833.** XI, 301 l. [A „Judiciaria fori ecclesiastici praxis" magyarul.]

B. P.: Házassági törvényrajz. Ford. és kiad. *Kisbaczoni Benkő László.* Kolozsvár **1836.** 252 l. [A „Synopsis juris connubialis" magyarul.]

Veresmarti Illés baranyai püspök fölélesztett emléke, melyet annak irataiból felújított B. P. magyarigeni pap. *Hőke Lajos* fordításában kiad. *Kálmán Farkas.* = MProtEgyhIskFigy **1882.** 90–98.

Bod, Petrus de Felső-Csernáton: Historia Hungarorum Ecclesiastica. Edd. *L[odewijk] W[illem] E[rnst] Rauwenhoff, Car[olus] Szalay.* Vol. 1–3. Lugdunum Batavorum **1888**–1890. XVI, 477, 467, 426 l.

Ism.: *Szalay Károly,* ProtEgyhIskL 1888. 727–729; 1890. 1755–1757. — *Teutsch, Georg,* Korrespondenzblatt 1888. 11. sz.; 1889. 5–6. sz.; 1891. 2–3. sz., és ProtEgyhIskL 1891. 1273–1276, 1304–1307, 1368–1371, 1402–1406. [Magyar fordításban.] — *Dézsi Lajos,* ProtEgyhIskL 1891. 240–243.

B. P.: Istoria Românilor din Transilvania şi pârţile anecse scrisă de — — la anul 1764. [Bucureşti] **1890.** IX, 558 l. [A Brevis Valachorum Transylvaniam incolantium historia latin szövege.]

Felsőcsernátoni B. P. önéletírása. Kiad. és bev. *Jancsó Elemér.* Cluj–Kolozsvár **1940.** 78 l. (Erdélyi ritkaságok 4.) [A 70–78. lapon bibliográfia.]

Ism.: *Iványi Ferenc,* RefÉ 1940. 32. sz. — *Pogány Ö. Gábor,* OrszÚtja 1940. 301. — *Incze Gábor,* ProtSz 1941. 352. — *Szinnyei Ferenc,* ItK 1941. 398. — [*Varjas Béla*] *V. B.,* It 1941. 77.

B. P.: Szent Hilárius. Kiad. *Incze Gábor.* Bp. **1943.** 164 l. (Szent Hilárius könyvek.)

LEVELEZÉS

Kiss Áron: B. P. három levele gr. Ráday Gedeonhoz. = Figy **1876.** I. 172–176.

Kiss Áron: B. P. levelei Ráday Gedeonhoz könyvgyűjtési ügyekben. = MKsz **1882.** 257–263.

Sámuel Aladár: B. P. levele Cserey Mihályhoz. = ProtSz **1900.** 661–662.

Kelemen Lajos: B. P. levelei. = ErdMúz **1907.** 193–208, 256–260, 328–335, 383–392.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Mikó Imre: B. P. élete és munkái. = BpSz **1862.** 15. köt. 233–255; 1862. 16. köt. 3–87. — Klny.: Pest 1864. 107 l.

Sámuel Aladár: Felsőcsernátonyi B. P. élete és művei. Bp. **1899.** 224 l. (A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság kiadványai.)

Ism.: *Jancsó Sándor,* ErdProtL 1900. 19–20. sz. — *Krupecz István,* EvEgyhIsk 1900. 8. sz. — ErdMúz 1900. 352–353.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Tudósítás. = Magyar Musa (Bécs) **1787.** 6. sz. 46–48. [Szerentsi Nagy István B. P. Magyar Athénásának javított és bővített kiadására készül.]

Hírek B. P. felől. = ErdMúz **1817.** 7. füz. 174–182.

Salamon József: Felső Csernátoni B. P. rövid életrajza. = Erdélyi Prédikátori Tár **1836.** 3. füz. 2. kiad. V–XVI.

Foltiny János: Csakugyan B. P. s nem Bessenyey. = Száz **1870.** 729–731.

Révész Imre: Sinai Miklós debreceni főiskolai tanár három levele B. P.-hez egyháztörténelmi ügyben. = MProtEgyhIskFigy **1872.** 49–55.

Haraszti Gyula: Szent Hilarius. = Figy **1878.** IV. 23–28.

Radvánszky Béla: B. P. könyvtárának jegyzéke. = MKsz **1884.** 58–86.

Révész Kálmán: B. P. egyháztörténete. = ProtEgyhIskL **1885.** 974–978.

Vitacikkek: *Szalay Károly,* ProtEgyhIskL 1885. 1114. — *Révész Kálmán,* ProtEgyhIskL 1885. 1404–1406. [Válasz.] — *Kovács Ödön,* ProtEgyhIskL 1885. 1465.

Török István: Adalék B. P. életrajzához. = ProtKözl **1887.** 468–469.

Dézsi Lajos: B. P. könyvtárának sorsa. = MKsz **1895.** 191–192.

Hallay Zoltán: B. P. „Historia Hungararorum Ecclesiastica" c. munkája I. könyvének latinsága. = A rozsnyói ev. főgimn. ért. **1897/98.** 3–21.

[Dézsi Lajos] D. L.: Babona a tizenhetedik században. = ItK **1898.** 249–250. [A Gellius Transylvanicusról.]

Császár Elemér: Faludi Ferenc B. P. és Rájnis József megvilágításában. = EPhK **1899.** 716–720.

Koncz József: B. P. „Noctes Hevizienses" c. gyűjteményének tartalma. = ItK **1900.** 484—488.

Zolnai Gyula: Karancsi betűk. = MNyr **1900.** 230—231. [A Magyar Athenas egy kifejezésének magyarázata.]

[Császár Elemér] cs.: B. P. ismeretlen kézirata. = EPhK **1907.** 794—796.

Kelemen Lajos: B. P. 1762-iki nyugtája. = ErdMúz **1911.** 193.

Borbély István: B. P. az unitáriusokról. = KerMagv **1912.** 299—301.

[Horváth János] B. P. emléke. = It **1912.** 500—501.

Lukinich Imre: B. P. működéséhez. = ItK **1912.** 120—121.

Pruzsinszky Pál: B. P. és munkái. = ProtEgyhIskL **1912.** 648—649, 665—667, 680—683, 715—717, 733—735, 749—751, 769—771, 788—790, 806—808, 827—829, 841—843; 1913. 6—9, 22—24, 54—55, 85—86, 100—101, 132—133, 148—150, 164—166. — Klny.: A Kálvin-Szövetség kiadványai 12.

Ism.: *Gulyás József,* SpRefL 1913. 27. — [*Révész Imre*] *R. I.,* RefSz 1914. 112., és Száz 1914. 130—131.

Szigetvári Iván: B. P. mint versíró. = ItK **1912.** 395—402; 1913. 59., és Sz. I.: Kisebb munkák. Bp. 1927. 87—98.

Bodrogi János: B. P. emlékünnep Magyarigenben. = A nagyenyedi Bethlen koll. ért. **1912/13.** 85—104.

Bíró Lajos: B. P. = A székelyföld és székely nagyjaink. Szerk. Péter János. 1. köt. Kézdivásárhely **1914.** 153—170.

Révész Imre: B. P. mint történetíró. Kolozsvár **1916.** 42 l.

Ism.: *Madzsar Imre,* It 1916. 382—383. — *Miklós Ödön,* DtProtL 1916. 46. — *Magyar Győző,* EvSzaklap 1917. 209—211. — *Marton János,* ProtSz 1917. 132—135. — Száz 1917. 293—294.

Csűry Bálint: Egy régi magyar népkönyv. = Ptűz **1921.** I. 127—130. [A Szent Hilárius ismertetése.]

Harsányi István: Eddig ismeretlen feljegyzés B. P. Szent Heortokrátes-éről. = TheolSz **1925.** 538—539.

Lukinich Imre: A magyar bibliográfiaírás első kísérletei. = MKsz **1925.** 6—18. [B. P.-ről is.]

Dézsi Lajos: B. P. = Erdélyi arcképek és képek. Cluj—Kolozsvár **1926.** 47—57.

Csűry Bálint: B. P. Szent Hilariusának forrása. = ErdISz **1928.** 99—116. — Klny. is.

Harsányi István: B. P. Athenasának eddig ismeretlen toldaléka 1786-ból. = ItK **1928.** 81—95.

György Lajos: Anekdota a megvesztegetett bíróról. = ErdISz **1929.** 102. [B. P. és Kónyi János forrásáról.]

Zsoldos Jenő: B. P. Szent Hiláriusa és a Talmud. = Libanon **1936.** 212—213.

Vita Zsigmond: B. P. = ErdHel **1937.** 52—61.

Musnai László: A Bethlen Kollégium nagykönyvtárának értékes kéziratai. = RefSz **1940.** 115—121, 131—133, 153—160, 169—172.

Waldapfel Imre: A magyar és a németalföldi „Athénás". = It **1941.** 132—133.

Zimándi Pius: Irodalomtörténetírásunk úttörői: Czvittinger Dávid és B. P. = Magyar Lélek **1942.** 165—171.

Komlósi Sándor: Ragaszkodás a teljes műhöz. = Pro Christo **1944.** ápr. 4. sz. 3—4. [A „Szent Hilárius"-kiadások pontatlanságáról és a régi irodalmi alkotások átírásának szükségtelenségéről.]

Tolnai Gábor: B. P. és Teleki József. = It **1944.** 17—19.

Vértes O. András: A PPB 1. eltévedt hibajegyzéke. = MNy **1950.** 362—363. [A hibajegyzék és a mottó a Páriz Pápai-szótárból került a Magyar Athenasba.]

Durzsa Sándor: B. P. (1712—1769.) = Ktáros **1957.** 512—514.

Kovács Sándor [Iván]: Miért nevezi B. P. „Itinerárium"-nak az „Europica varietas"-t? = MKsz **1959.** 74—76.

Gyenis Vilmos: Adalékok B. P. munkáinak bibliográfiájához. = ItK **1961.** 470—473.

Herepei János: B. P. jegyzőkönyvecskéje. = ItK **1961.** 64—68.

Herepei János: Adalékok B. P. életrajzához. = ItK **1962.** 341—343.

Nagy Géza: B. P. = RefSz **1962.** 271—284.

Tóth Endre: Jegyzetek B. P. életéhez és munkásságához. = RefEgyh **1962.** 101—104.

Vág Sándor: Magyar tudós és könyvgyűjtő a XVIII. században. B. P. születésének 250. évfordulóján. = Alf **1962.** 4. sz. 155—157.

Benkő Samu: A kétszázéves Athenas (1766—1966). = Kor **1966.** 957—960.

Jancsó Elemér: B. P. = Utunk **1966.** 25. sz. 12.

Eszlary, Ch[arles] de: Relations des protestants Hongrois avec la France d'après Pierre B. = Bulletin de la Societé de l'histoire du protestantisme français **1968.** 119—129.

Ladányi Sándor: B. P. 1712—1769. = RefEgyh **1969.** 78—80.

Markos András: B. P. és Árva Bethlen Kata. = RefSz **1969.** 339—357.

Gyenis Vilmos: B. P. és Hermányi Dienes József. Ismeretlen vitájuk a valóságábrázolásról. = ItK **1970.** 703—712.

BRENNER DOMOKOS

?—1721

Szövegek

Egy lengyel királyi tanácsos levele. = *Thaly Kálmán:* Történelmi kalászok 1603—1711. Pest **1862.** 121—188.

Egy lengyel királyi tanácsos levele egy birodalmi nemes úrhoz a magyarországi ügyekről. = A Rákóczi-szabadságharc és Európa. Bp. **1970.** 296—370. [Ford. *Benda Kálmán.*]

Irodalom

PILLIAS, EMILE: Instructions secrètes de Rákóczi à l'abbé de Brenner, son ministre en France (1717—1720). = REH **1935.** 41—58., és P. E.: Etudes sur François II Rákóczi, prince de Transylvanie. Paris 1939. 125—144.

BENDA KÁLMÁN: Rákóczi és a Vatikán. Brenner apát küldetése XI. Kelemen pápához. 1707—1708. = TörtSz **1959.** 8—24. — Klny. is.

ESZE TAMÁS: Egy lengyel királyi tanácsos levele. (Adalék a Rákóczi-szabadságharc publicisztikájához.) = MKsz **1961.** 482—489.

BUCHHOLTZ, GEORG, DER ÄLTERE

1643—1723?

Szövegek

Das weit und breit erschollene Ziepser-Schnee-Gebürg . . . durch Georgium B. des ältern . . . Mit einer biographischen Einleitung und Texterklärung hrsg. von *Rudolf Weber.* Leutschau **1899.** 68 l.

Historischer Geschlechtsbericht (Familienchronik) von G. B. den ältern, nebst einem Auszuge aus dem Tagebuch seines Sohnes Jakob Buchholtz . . . veröffentlicht durch *Rudolf Weber.* Bp. **1904.** VIII, 432 l.

Irodalom

K.: Nachtrag zur Beschreibung des Karpatischen Gebirges. = AllergnPrivAnz **1774.** 20—23, 41—43.

MELCZER JAKAB: B. = Nemzeti Plutarkus. 2. köt. Pest **1816.** 117—123.

WÉBER SAMU: B. György és kora. = ProtSz **1892.** 378—397.

POSEWITZ, TH[EODOR]: Die Zeit der drei Bucholtze. = Zipser Bote **1900.** 3. sz.

WEBER, RUDOLF: Gedenkrede auf G. B. Késmárk **1901.** 16 l.

WÉBER S[AMU]: A Buchholtz-család a turisztika és a természettudományok szolgálatában. = A Magyar Kárpát-Egyesület Évk. **1905.** 11—19.

SIKLÓSSY LÁSZLÓ: A Magyar Simplicissimus szerzője. = BpSz **1928.** 210. köt. 117—127. [Tévesen B. G.-ot tartja szerzőnek.]

MIŠIANIK, JÁN: Životopis Juraja Buchholtza. = Litteraria historica slovaca **1946/47.** 218—219.

BUCHHOLTZ, GEORG, DER JÜNGERE

1688—1737

Irodalom

POSEWITZ, TH[EODOR]: Die Zeit der drei Bucholtze. = Zipser Bote **1900.** 3. sz.

WÉBER S[AMU]: A Buchholtz-család a turisztika és a természettudományok szolgálatában. = A Magyar Kárpát-Egyesület Évk **1905.** 11—19.

PEUKERT, HERBERT: Das Jena-Erlebnis des G. B. im Jahre 1713. = Wissenschaftliche Zeitschrift der Fried.-Schiller-Univer. (Jena) **1957/58.** 71—76.

BUCHHOLTZ, JAKOB

1696 k.—1755

Szövegek

Abermalige Reise auf die Karpatischen Gebirge und in die angrenzenden Gespanschaften, beschrieben von J. B., bürgerlichen Nadlermeister in der königlichen Freystadt Kaisersmark. = UngMag **1787.** 34—58, 256—291.

Beschreibung des wundervollen Karpatischen Schneegebirges, geschrieben von J. B. 1752. [Vorrede:] *Th[eodor] Posevitz.* [Késmárk **1904?**] 38 l.

Historischer Geschlechtsbericht (Familienchronik) von Georg Buchholtz, des ältern, nebst einem Auszuge aus dem Tagebuch seines Sohnes J. B. . . . veröffentlicht durch *Rudolf Weber.* Bp. **1904.** VIII, 432. l. [358—392: B. J. naplójából.]

Irodalom

POSEWITZ, TH[EODOR]: Die Zeit der drei Bucholtze. = Zipser Bote **1900.** 3. sz.

WEBER S[AMU]: A Buchholtz-család a turisztika és a természettudományok szolgálatában. = A Magyar Kárpát-Egyesület Évk. **1905.** 11—19.

CZVITTINGER DÁVID

1680 k.—1743

Irodalom

SZINNYEI JÓZSEF, ifj.: Cz. D. = Figy **1877.** II. 17—22.

VERŐ LEÓ: Cz. és az Allgemeines Gelehrten-Lexikon. = EPhK **1907.** 412—416.

MÁTÉ KÁROLY: Irodalomtörténetírásunk kialakulása. = Min **1928.** 83—133. [128—132: Cz. D.]

TURÓCZI-TROSTLER JÓZSEF: Cz. Specimenjének német visszhangja. = MNyr **1930.** 134—143., és Munkácsi Bernát Emlk. Bp. 1930. 102—111., T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 2. köt. Bp. 1961. 64—75.

ZIMÁNDI PIUS: Irodalomtörténetírásunk úttörői: Cz. D. és Bod Péter. = Magyar Lélek **1942.** 165—171.

SZENTMIHÁLYI JÁNOS: Cz. „Specimen"-jének egyik forrásáról. = MKsz **1957.** 372—374.

KÓKAY GYÖRGY: Cz. D. (1676—1743.) = Ktáros **1960.** 427—428.

VÉRTES O. ANDRÁS: Cz. a finnugor nyelvrokonságról. = MNy **1962.** 223—224.

SZENT-IVÁNYI BÉLA: Cz. „Specimen"-jének első ismertetője. = ItK **1963.** 477—478.

IFJ. CSÉCSI JÁNOS

1689—1769

Szövegek

Történelmi naplók. 1663—1719. Kiad. *Thaly Kálmán.* Bp. **1875.** (MHHS 27.) [257—396: Ifjabb Cs. J. havi krónikája a Rákóczi-háború történeteiről.]

LEVELEZÉS

CSILLAG U.: Ifj. Cs. J.-nak Sárospatakon 1768. máj. 10. kelt levele Pados Ferenchez. = SpL **1894.** 66—67.

FÖLDVÁRY LÁSZLÓ: Ifj. Cs. J. korához. = SpFüz **1904.** 244—252.

FÖLDVÁRY LÁSZLÓ: Cs. J. életéhez. = SpFüz **1905.** 181—182. [Cs. J. levele Losonczi H. Jánoshoz 1761-ből.]

R.: Cs. J. életéhez. = SpFüz **1905.** 170—181, 238—250.

CSŰRÖS FERENC: Cs. J. levele Deli László szőlőskei paphoz. = ItK **1907.** 506—507.

Irodalom

SZILY KÁLMÁN: Az első geographia magyar nyelven. = ItK **1891.** 47—51. [Vetsei Pap István 1757-i Magyar Geográfiája ifj. Cs. J. latin szövegeinek fordítása.]

KIRÁLY PÁL: Adalék ifj. Cs. J. élete történetéhez. = ItK **1892.** 71—72.

[HORVÁTH CYRILL] H. C.: Helyreigazításul. = SpFüz **1905.** 191—192. [Cs. J. házasságáról és Pápai M. Mihály búcsúztató verséről.]

HORVÁTH CYRILL: A Csécsi-világból. = SpFüz **1905.** 1—15, 65—88, 191—192. — Klny. is.

HORVÁTH CYRILL: Adalékok ifj. Cs. J. életéhez. = ItK **1907.** 1—33, 129—172, 256—299, 385—420. — Klny. is.

MOLNÁR JÁNOS: Apologia Stephani Nagy Azari, ratione causae inter ipsum et Johannem Tsétsi controversae. = ProtEgyhIskL **1907.** 551—554.

CSEREI MIHÁLY

1667—1756

Szövegek

KIADÁSOK

Nagyajtai Cs. M. históriája. A szerző eredeti kéziratából kiad. *Kazinczy Gábor.* Pest **1852.** 480 h. (Újabb nemzeti könyvtár.)

Cs. M. históriája. Szemelvények. Kiad. *Angyal Dávid.* Bp. [**1899.**] (MK 120.)

SZÁDECZKY LAJOS: Cs. M. jegyzőkönyvéből. = TT **1903.** 481—582.

SZÁDECZKY LAJOS: Cs. történetbölcseleti műve. = TT **1906.** 445—552.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Altorjai Apor Péter munkái. Kiad. *Kazinczy Gábor.* Pest **1863.** (MHHS 11.) [444—448: Cs. M. pótlékai és megjegyzései.]

[ABAFI] AIGNER LAJOS: Cs. M. végrendelete. = TT **1881.** 148—157.

b. s.: Cs. M. birtokügyben való protestatioja. = TT **1890.** 400.

FERENCZY ZOLTÁN: Cs. M. néhány ismeretlen verse 1690—98-ból. = ItK **1891.** 437—455.

FERENCZY ZOLTÁN: Cs. M. följegyzései. = TT **1893.** 146—160, 232—249.

KONCZ JÓZSEF: Miklósvárszéki, nagyajtai Cs. M. levelei. = ProtKözl **1894.** 318—319, 328.

SZÁDECZKY LAJOS: Cs. M. végrendelete. = ErdMúz **1895.** 388—394, 429—444, 493—498, 546—554.

FÖLDVÁRY LÁSZLÓ: Adatok Cs. M. működéséhez. = TT **1896.** 743—746.

KIS BÁLINT: Cs. M. családi emlékirata. = TT **1901.** 280—293.

Báró Apor Péter verses művei és levelei. (1676—1752.) Kiad. *Szádeczky Lajos.* 1.

köt. Bp. **1903.** (MHHS 36.) [255—288: Cs. M. névsora kortársairól.] 2. köt. Bp. 1903. (MHHS 37.) [643—718: Cs. M.: Tervezet Erdély közállapota reformálásáról.]

KANYARÓ FERENC: Kuruc virágénekek Thökölyről. = Száz **1907.** 618—629. [Angyal Dávid megjegyzése: Száz 1908. 175—177.]

LUKINICH IMRE: Cs. M. életéhez. = ItK **1909.** 236—240. [Levélközlés.]

KANYARÓ FERENC: Cs. M. kesergő panasza és búsongó elégiái. = ErdMúz **1910.** 85—96.

APOR PÉTER: Metamorphosis Transylvaniae. Cs. M. pótló megjegyzéseivel. Kiad. *Hildner Ödön, Sugár Jenő.* Bp. **1927.** 104 l.

PÁLFI MÁRTON: Cs. M. történeti adomái és apoftegmái. = ErdMúz **1935.** 249—268.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

BANCZIK SAMU: Nagyajtai és miklósvárszéki Cs. M. Kolozsvár **1905.** 83 l.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

KURZ, ANTON: Michael Cs. v. Nagy-Ajta. Ein biographischer Entwurf. = Magazin für Geschichte, Litteratur und alle Denk- und Merkwürdigkeiten Siebenbürgens **1844.** 1. füz.

KÁLI NAGY ELEK: Cs. M. az unitáriusok kolosvári főtanódája könyvtárában levő jegyzőkönyvének ismertetése. = ÚjMMúz **1853.** 46—55. [Bő idézetekkel.]

SZILÁGYI ISTVÁN: Adversáriák Cs.-hez. = ÚjMMúz **1855.** 13—53.

SZILÁGYI SÁNDOR: Cs. az emlékíró. = Sz. S.: Vértanúk a magyar történelemből. Pest **1867.** 431—442.

FELMÉRI LAJOS: Cs. M. „Pareinesis"-e. = ProtEgyhIskL **1876.** 1459—1464, 1521—1524.

ABAFI LAJOS: Cs. M. a történetíró. = TT **1880.** 561—570.

ABAFI LAJOS: Adalékok Cs. M. életéhez. = Figy **1885.** XIX. 270—284.

TORMA KÁROLY: Cs. M. írásai. = Száz **1885.** 352—353.

ÜRMÖSSY GYULA: Nagyajtai Cs. M. története. Nyelvészeti tanulmány. Bp. **1885.** 40 l.

BALLAGI ALADÁR: Cs.-e vagy Rozsnyai? = ItK **1892.** 70—71.

DOMJÁN ISTVÁN: Cs. M. a kálvinista. = ErdMúz **1894.** 670—677. — Klny. is.

SZIGETHY LAJOS: Cs. M. és históriája. = ErdMúz **1894.** 429—451. — Klny. is.

KANYARÓ FERENC: Elégiák Barcsay Gáspár halálára. = ErdMúz **1898.** 217—221. [Cs. M.-ról is.]

KELEMEN LAJOS: Cs. M. és Bethlen Kata egyházi adományai. = ErdMúz **1898.** 540—541.

SZÁDECZKY LAJOS: Cs. M. jegyzőkönyvei. = Száz **1903.** 891—906.

SZENTPÉTERY IMRE: Cs. M. = Uránia **1905.** 496—500.

LUKINICH IMRE: Cs. M. életéhez. = EPhK **1907.** 268.

Irodalomtörténeti adatok. Cs. M. = Batthyáneum **1911.** 29—30.

GÁLOS REZSŐ: Jókai és Cs. = ErdMúz **1912.** 239—243.

TAVASZY SÁNDOR: Cs. M. = RefSz **1926.** 56—59, 83—87.

KEMÉNY KATALIN: Erdélyi emlékírók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. [249—252: Cs. M.]

ÉCSY Ö. ISTVÁN: A történetíró Cs. M. mint versszerző. Szigetvár **1934.** 64 l. (Specimina dissertationum Fac.Phil.Reg.Hung. Univ. Elisabethinae Quinqueecclesiensis 63. — Magyar Intézet Értek.)

GULYÁS JÓZSEF: Történeti tárgyú kéziratok teljesebb szövege a Sárospataki Könyvtárban. = ItK **1939.** 67. [Cs. M. Historiájának kéziratáról is.]

KISS FERENC: Egy emlékirat ismeretlen másolata. = Kor **1968.** 160.

CSÚZY ZSIGMOND

1670—1729

Irodalom

BABIK JÓZSEF: Cs. Zs. = Egri Egyházmegyei Közl **1900.** 1—2, 4. sz.

RÉTHEI PRIKKEL MARIÁN: Cs. Zs. szavai. = MNyr **1908.** 337—345, 388—397, 448—456; 1909. 217—227, 252—259, 313—319, 394—406, 452—463. — Klny.: NyF 50.

Vitacikkek: *Simai Ödön,* MNy 1909. 89—90. [Hozzászólás.] — *Réthei Prikkel Marián,* MNy 1909. 136—139. [Válasz.] — *Simai Ödön,* MNy 1909. 203. [Viszonválasz.] — *Simai Ödön,* MNy 1911. 308—315, 356—364, 403—406, 453—458. [A különlenyomat ism. és hozzászólás.]

RÉTHEI PRIKKEL MARIÁN: Perdikurta, kompánszurta. = MNyr **1909.** 354—358. [Cs. Zs. szavai.]

[SÖRÖS PONGRÁC] Srs: Cs. Zs.-ról. = EPhK **1911.** 435—436.

SÖRÖS PONGRÁC: Cs. Zs. életéhez. = EPhK **1917.** 689—690.

JUHÁSZ MIKLÓS: XVIII. századi egyházi szónok a divatról. = Ethn **1944.** 43.

Juhász Miklós: XVIII. századi babonák és ördöngösségek. = Ethn **1944.** 97—99. [Cs. Zs. a babonáról.]
Angyal Endre: Cs. Zs. magyarsága. = ItK **1957.** 216—226. — Klny. is.

FÁBRI GERGELY

1707—1766

Szövegek

Trsztyenszky Gyula: F. G. vadosfai ev. lelkésznek perbefogatása egy halotti beszéde miatt 1745-ben. = ProtEgyhIskL **1872.** 207—212, 244—247. [A beszéd szövege.]
[Trsztyenszky Gyula]: Boszorkány- és vallászkáromlási pör a XVIII. századból. = ProtEgyhIskL **1873.** 1133—1137.
Payr Sándor: Adalékok a dunántúli protestantizmus történetéhez. h.) F. G. emlékverse a kemenesalji gyülekezetek elvételéről 1753. = M.Prot.Egyht.Adattár **1906.** V. 78—80.

Irodalom

Payr Sándor: F. G. dunántúli ev. püspök és az 1751. évi vallási zavargás Vadosfán. Bp. **1894.** 99 l. (A Luther-Társaság kiadv. 19.)
Ism.: *Révész Kálmán*, ProtEgyhIskL 1894. 792—793. — [*Szeberényi Lajos*] *Sz.*, EvEgyhSz 1895. 34—35. — *Z. M.*, Száz 1895. 77—79.
Payr Sándor: F. G. naplója. = TheolSzaklap **1903/04.** 124—132.

FALUDI FERENC

1704—1779

Szövegek

KIADÁSOK

F. F.: Téli éjtszakák. Kiad. *Révai Miklós.* Pozsony **1787.** 331 l.
F. F. költeményes maradványai. Kiad. és bev. *Révai Miklós.* 1—2. köt. Győr **1786**—1787. 238, 184 l.
F. F. költeményes maradványai. Kiad. és bev. *Révai Miklós.* Második jav. kiad. Pozsony **1787.** [16], 260 l.
F. F. versei. Kiad. *Batsányi János.* (F. F. életéről, s munkájiról, és a magyar nyelvről s versszerzésről [c. tanulmányával.]) Pest **1824.** 4, VI, 2, 264 l.
Ism.: Hazai s Külföldi Tudósítások 1824. I. 17. sz. 136.
F. F. minden munkái. Kiad. és bev. *Toldy Ferenc.* Pest **1853.** XX, 940 h. (Nemz. Ktár)
F. F. versei. Kiad. *Toldy Ferenc.* 5. kiad. Pest **1854.** XII, 116 l.
F. F.: Nemes úrfi. Bev. és szótárral kiad. *Bellaagh Aladár*, Bp. **1892.** 196 l. (Jeles írók iskolai tára 39.)
Ism.: *Takács György*, OrszKözépiskTanáregyKözl 1891/92. 489—490. — *Kalmár Elek*, NyK 1893. 468—473.
F. F. versei. Kiad. *Négyesy László.* 6. kiad. Bp. **1900.** 182 l. (OK 1163—1165.)
F. F.: Téli éjtszakák. Kiad. *Rupp Kornél.* Bp. **1900.** 183 l. (RMKt 19.)
Ism.: MSz 1900. 5. sz. 60.
F. F. versei. Kiad. és bev. *Ferenczi Zoltán.* Bp. [**1902.**] 80 l. (MK 249.)
F. F.: Szent ember. Bev. és szótárral kiad. *Bellaagh Aladár.* Bp. **1907.** 104 l. (Irodalomtörténeti olvasmányok 10.)
F. F.: Caesar Aegyptus földjén Alexandriában. Szomorújáték. Kéziratból kiad. és bev. *Gálos Rezső.* Győr **1931.** 46 l. (Klny.: Győri női felső kereskedelmi iskola ért.)
Ism.: *Császár Elemér*, It 1931. 270. — ItK 1932. 215—216.
Nagy Elemér: F. F. Omniáriumának latin költeményei és jegyzetei. Ipolyság **1943.** 70 l. (Értekezések a magyarországi latinság köréből 8.)
F. F. válogatott munkái. Bev. és kiad. *Éber János.* Bp. [**1944.**] 96 l. (MKl)

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

F. F. verse, melyet gr. Nádasdy Ferenc halálára írt. = MHirm **1783.** 45. sz. 356.
Flehner Margit: F. F. egy ismeretlen levele. = ItK **1918.** 346.
Gálos Rezső: F. F. levele Zala vármegyéhez. = ItK **1931.** 201—202.
Gálos Rezső: F. F. egy kiadatlan költeménye. = ItK **1937.** 297—299.

Irodalom

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

Greguss Ágost: F. (1704—1779.) = PN **1854.** 1304. sz., és G. Á.: Írói arcképek. Bp. [1934]. 182—189. (MIR 30.)
Szilasy János: Keresztény míveltség és bölcsészet, vagyis F. F. = Sz. J.: Philosophiai tanulmányok. Pest **1856.** 161—186.
Toldy Ferenc: F. F. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 143—160.

Hajdu János: F. F. mint költő és prózaíró. = A szombathelyi kir. kat. főgimn. ért. **1885/86.** 3—39. — Klny. is.
Ism.: *Váczy János*, EPhK 1887. 289—290.
Török Konstantin: F. F. = Az egri kat. főgimn. ért. **1890/91.** 3—64. — Klny. is.
Ism.: *Vende Ernő*, EPhK 1892. 694—695.
Vitéz Aladár, Illyefalvi: F. F. élete és költészete. Bp. **1894.** 42 l.
Dallos József: F. F. emlékezete. = Religio **1895.** II. 41. sz.
Hollósy Béla: F. F. élete és költészete. = A nagykárolyi r. kat. főgimn. ért. **1898/99.** 5—50.
Ism.: *Császár Elemér*, EPhK 1900. 935—937.
Koszó János: A XVIII. századi barokk és F. F. = EPhK **1933.** 187—190.
Biró János: F. F. a nevelő. = A szombathelyi áll. gimn. ért. **1936/37.** 16—36. — Klny. is.
Ism.: *N. S.*, It 1937. 177.
Géfin Gyula: F. F. 1704—1779. Bp. **1942.** 22 l. (Publicationes ad historiam S. J. in Hungaria illustrandam. Lucubrationes 15.)
Ism.: *Pavel Ágoston*, DtSz 1943. 78.
Hankiss János: Pihenő irodalom. F., Amade, Orczy, Gvadányi. = DebrSz **1942.** 83—96.
Rónay György: F. F. = Vig **1954.** 451—461.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

Szilasy János: F. F. életrajza. = Religio **1850.** II. 58—60, 69—70.
Prém József: Kármán József és F. F. életrajza. Pozsony—Bp. **1885.** 22 l. (Magyar Helikon 51.)
Fodor Árpád: F. F. családjáról. = EPhK **1907.** 448—449.
Gyárfás Tihamér: F. F. élete. = ItK **1910.** 1—15, 129—141, 398—427. — Klny. is.
Ism.: *Gálos Rezső*, MKözépisk 1911. 258. — Religio 1911. 15. sz.
Kardos Tibor: Hol van F. F. könyvtára? = KtáriSz **1935.** 34.
Szauder József: F. F. és Itália. Az Omniárium olasz nyelvű jegyzetei. = M.Száz Bp. **1948.** 164—176., és Sz. J.: Olasz irodalom — magyar irodalom. Bp. 1963. 368—387.
Monay Ferenc: F. F., az író, 1741—45: római gyóntató. = M. F.: A római magyar gyóntatók. Róma **1956.** 123—136.
Géfin Gyula: Adalékok F. F. családjának történetéhez. = ItK **1969.** 479—482.
Géfin Gyula: Ismeretlen adatok F. F. életéből. = ItK **1970.** 352—354.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

Lírája

Pehám Imre: F. F. első magyar lyrai műköltő lyrája. Bécs **1874.** IV, 48 l.
Ponori Thewrewk Árpád: F. F. mezőnyei. A mezőnyre és kiválóbb mezőnyírókra vonatkozó értekezéssel. Bp. **1875.** 34 l. [Az idillekről.]
Ralovics Lajos: A hanyatlás korának lyrai triásza. = Figy **1882.** XII. 1—25.
[Huttkay Lipót] H. L.: F. vallásos énekei. = ISz **1890.** XV. 4. sz. 23—26.
Szücs István: Zrínyi és F. idylljeinek viszonya Vergiliuséihoz. = A máramarosszigeti r. kat. algimn. ért. **1896/97.** 3—28.
Drebitka, Franciscus Xav[erius]: Hymnus Francisci F. eiusque origo hispanolusitana et „O Deus, ego amo te, nec . . .". = A kalocsai érseki főgimn. ért. **1899/1900.** 5—48. — Klny. is.
Császár Elemér: F. F. költészete. = EPhK **1903.** 15—32, 113—127. — Klny. is.
Szilveszter Ferenc: F. F. lyrai költészete. = A marosvásárhelyi r. kat. főgimn. ért. **1903/04.** 3—123. — Klny. is.
Ism.: *Major Károly*, EPhK 1905. 72—73.
Gálos Rezső: A Pán-mythoshoz. = EPhK **1905.** 897—899.
Drebitka Ferenc: Egy kis költemény nagy világútja. = A bp.-i Eperjesy S. Mária leánynevelő intézet ért. **1907/08.** 1—24.
Csűry Bálint: F. idilljeihez. = MNy **1910.** 415—418.
Pán halálához. = EPhK **1911.** 448.
[Turóczi-]Trostler József: F. és a német gáláns költészet. = EPhK **1914.** 201—206., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 363—368, 586—587.
Sík Sándor: F. F. és a nyugateurópai verselés. = It **1921.** 37—38.
[Koltay-]Kastner, Eugenio: L'arte poetica di Francesco F. = Corvina **1923.** II. 74—83. — Klny. is.
[Koltay-]Kastner Jenő: F. F. olasz versformái. = ItK **1924.** 19—27.
Horváth János: A magyar irodalmi népiesség F.-tól Petőfiig. Bp. **1927.** 390 l. [23—34 és passim: F. F.-ről.]
Gálos Rezső: F. F. Cupidója. = ItK **1932.** 312—313.
[Turóczi-]Trostler József: F. és a gáláns költészet. = It **1938.** 57—66. — Klny. is., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. Bp. 1961. 369—379, 587—588. [„Az első magyar szonett" címmel.]
Koltay-Kastner Jenő: F. F. idegen nyelvű versei és jegyzetei. = FK **1959.** 129—142. — Klny. is. [Szauder József megjegyzései: ItK 1960. 71.]

Pór Péter: F. F. és a Forgandó szerencse stílustörténeti helye. = ItK **1969.** 246—258.

Prózája

Csernátoni Gyula: F. a nőemancipatióról. = Figy **1878.** V. 53—57. [Téli éjszakák.]
Belják B. Pál: F. eredetiségének kérdése. = ItK **1895.** 153—166.
Faragó Henrik: F. F. „Udvari ember"-ének eredetije és fordításai. = ItK **1895.** 167—171.
Dudek János: F. Nemes Asszonya. = A nyitrai leányiskola ért. **1897/98.** 1—42. — Klny. is.
Császár Elemér: F. F. Bod Péter és Rajnis József megvilágításában. = EPhK **1899.** 716—720.
Binder Jenő: F. „Téli éjtszakái" és a „Noches de invierno". = EPhK **1901.** 97—106.
Gombocz Zoltán: Noches de invierno. = EPhK **1901.** 335. [Megjegyzés Binder cikkére.]
Keller Imre: F. F. „Caesar"-ja. = EPhK **1914.** 748—754.
Castiglione Baldassare Il Cortegiano-ja hatással volt F.-ra. = Literatura **1929.** 48.
Brachfeld, Oliver: Note sur la fortune de Gracian en Hongrie. = Bulletin hispanique **1931.** 331—335.
Gálos Rezső: F. F. Shakespeare-meséje. = BpSz **1932.** 226 köt. 51—65. — Klny. is.
Ism.: *Heszke Béla*, ErdMúz 1932. 355.
Gálos Rezső: F. Constantinusának kései előadásai. = ItK **1937.** 191—192.
Szauder József: F. udvari embere. Pécs **1941.** 66 l.
Ism.: *Gáldi László*, EPhK 1942. 229—230. — *K.*, It 1942. 152. — *Tóth László*, Száz 1942. 120—121.
Alszeghy Zsolt: Faludi Nemes emberének rokonai. = It **1943.** 68—80. — Klny. is.
Szauder József: F. F. és B. Pererius. = FK **1957.** 435—440. [Téli éjszakák.]
Tarnai Andor: Egy tibetinek álcázott laikus erkölcstan a XVIII. század irodalmában. = ItK **1958.** 177—186. [F. F. Bölcs emberéről is.]
Tarnai Andor: F. Constantinus-drámájának programja. = ItK **1968.** 563—566.

NYELVE, ÍRÓI ESZKÖZEI

Borostyánkövi: F. magyarsága. = MNyr **1872.** 122—129, 172—177. [Szólások.]
Elejt. = MNyr **1872.** 245. [F. F. nyelvi újításai.]
Könnye Nándor: Különösebb összetételek F. F. „Nemes asszonyá"-ból. = MNyr **1879.** 270—271.
Kasztner Géza: F. F. nyelvéről. = Nyitramegyei Közlöny **1884.** 8. sz., és Budenz-album. Bp. 1884. 173—194.
Szilasi Móric: F. nyelve. = MNyr **1886.** 241—245, 289—294, 337—342.
[Szily Kálmán] Nagyszigethy Kálmán: Egy feledésbe ment régi szótárunkról. = MNyr **1888.** 307—314. [Wagner Phraseologiájának magyar részét a szerző szerint F. F. is készítette.]
Kármán Mór: Egy érdekes tankönyv. = ItK **1891.** 51—57. [Wagner Phraseologiája F. F. felügyelete alatt jelent meg.]
Szarvas Gábor: Ritka szópár. = MNyr **1892.** 30—31.
Kiss Ignác: F. F. nyelve. = MNyr **1895.** 21—27, 67—71, 124—127, 165—170, 215—220, 270—275, 313—316, 361—366, 410—414, 460—465.
[Szily Kálmán] Lukács Lőrinc: Mely szókkal gazdagította F. az irodalmi nyelvet? = MNyr **1896.** 342—345, 396—400.
Ekker J. Szende: Gyöngyösi és F. = MNyr **1898.** 27—28.
Hacker Kálmán: A szóképzés és szóösszetétel F.-nál. Bp. [**1900.**] 93 l.
Ism.: *Simonyi Zsigmond*, MNyr 1900. 322.
[Szily Kálmán] Nagyszigethi Kálmán: F. „ocsó nyulai". = MNyr **1900.** 127—128.
Kulcsár Endre: Magyar nyelvművészek. F. F. = MNyr **1901.** 1—7, 49—57.
Simai Ödön: F. hatása Sándor Istvánra. = MNy **1915.** 157—162, 212—223, 262—271, 300—308, 348—355.
Zolnay Gyula: Erőn-erővel. = MNyr **1916.** 119—123.

KIADÁSTÖRTÉNET

[F., Benitzki, Gyöngyösi verseinek kiadására készül egy Bécsben élő „tudós magyar".] = MHirm **1782.** 5. sz. 33—38.
Batsányi János: A magyar tudósokhoz. 1. F. F. s több más magyar költők munkáinak kiadásáról. 2. A nemzeti nyelvről s poézisről. Pest **1821.** 75 l.
Pitroff Pál: Révai Miklós ügye baja F. munkáinak győri könyvnyomtatójával. = ErdMúz **1916/17.** 134—138.

GERŐ GYÖRGY
1733—1768

Irodalom

Gulyás József: A Keresztény Herkules népszerűségéhez. = ItK **1935.** 304.
Turóczi-Trostler József: Keresztény Herkules. Ismeretlen fejezet az európai és a

magyar irodalom történetéből. = ItK **1935.** 20—33. — Klny. is., és T.-T. J.: Magyar irodalom — világirodalom. 1. köt. Bp. 1961. 265—280.

PETHŐ JENŐ: G. Gy. S. J. Keresztény Herkulese. = Jezsuita történeti Évk. Bp. **1940.** 9—64. — (Klny.: Publicationes ad historiam S. J. in Hungaria illustrandam. Lucubrationes 9.)

GYALOGI JÁNOS

1686—1761

Irodalom

Gy. J., magyar jezsuita emlékezete. = A kolozsvári róm. kat. gimn. évk. **1857/58.** 3—18. — Klny. is.

NÉMETHY LAJOS: A magyar egyházi írók csarnoka. Gy. J. = ÚjMSion **1879.** 102—112.

Irodalomtörténeti adatok. 5. Gy. J. = Batthyáneum **1911.** 130—131. [Levelének közlése, melyet Köleséri Sámuelhez írt versei ügyében.]

RITTER MÁRTON: Gy. J. ismeretlen latin versei az egri főegyházmegyei könyvtárban. = Vig **1965.** 63—64.

GYÖNGYÖSI PÁL

1668—1743

Irodalom

PAIKOS ENDRE: Néhány adat Gy. P. ev. ref. lelkész élettörténetéhez. = SpL **1886.** 135—137, 151—153, 168—170, 188—192.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Adatok Gy. P. életéhez. = ProtEgyhIskL **1898.** 475—476, 491—492, 505—506.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Gy. P. családja. = ProtSz **1898.** 624.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Gy. P. = Magyar Protestáns Egyháztörténeti Monographiák. 1. köt. Bp. **1898.** 59—94.

RÉVÉSZ KÁLMÁN: Nyilatkozat. = ProtSz **1912.** 639. [Megjegyzés Zoványi Jenő: Az abaúji kánonokról. = ProtSz 1912. 483—487. c. cikkére Gy. P. perére vonatkozólag.]

GYULAI FERENC

1674—1728

Szövegek

MÁRKI SÁNDOR: Gróf Gy. F. naplója Rákócziról. = A Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti Társulat Évk. **1913.** XXII. 6—17. — Klny. is.

Gy. F. naplója, 1703—1704. Kiad. *Márki Sándor.* Bp. **1928.** 244 l.

Ism.: *Gy. J.*, Napk 1928. I. 702—703. — *Sz—ő*, HK 1928. 244—245.

Irodalom

TORMA KÁROLY: Kijegyzések három erdélyi családi levéltár lajstromaiból. 2. A marosnémeti és nádaskai Gyulai-család levéltárából. = TT **1887.** 701—717.

S. GYULAI RIKÁRD: A marosnémeti és nádaskai Gyulai család. = GenFüz **1911.** IX. 65—73, 89—101, 109—119, 136—144; 1912. X. 56.

GYULAI FERENC

1714—1787

Szövegek

TORMA KÁROLY: Gróf Gy. F. tábornok emlékiratai. = Haz **1886.** VI. 403—413, 509—522, 590—603, 681—692, 740—752; 1888. X. 54—66.

Gy. generális imádságos könyve. A régi magyar tipografia egy ritka emléke. — Das Gebetbuch des Generals Gy. Ein seltenes Denkmal alter ungarischer Druckkunst. Kiad. *Kner Imre.* Gyoma **1926.** [2], 7, [7] l.

Irodalom

KANYARÓ FERENC: Gróf Gy. F. imakönyve. = A Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti Társulat Évk. **1899.** X. 148—151.

S. GYULAI RIKÁRD: A marosnémeti és nádaskai Gyulai család. = GenFüz **1911.** IX. 65—73, 89—101, 109—119, 136—144; 1912. X. 56.

KNER IMRE: Gy. generális imádságos könyve. Nagyszeben 1783. = Magyar Grafika **1923.** 151.

HADIK ANDRÁS

1710—1790

Szövegek

FÜSSY [TAMÁS?]: Gróf H. A. tábornagy naplójából. VI. Pius pápa látogatása Bécsben. = KatHetilap **1883.** 6—7. sz.

Irodalom

SZENDREI JÁNOS: H. A. altábornagy, mint egyházi író. = HK **1918.** 121—122.

Gyalókay Jenő: Gróf H. A. tábornagy, mint hadtörténetíró. = HK **1931.** 71—87.
Markó Árpád: Futaki gróf H. A. tábornagy. Bp. **1944.** 317 l.

HAJNÓCZI DÁNIEL
1690—1747

Szövegek

Waigand József—Csatkai Endre: H. D. 1739. évi városleírása Sopronról. = SoprSz **1965.** 257—267, 362—369. [Szemelvényes szövegközlés.]

Irodalom

Németh Sámuel: H. D. = SoprSz **1941.** 234—238.

HALMÁGYI ISTVÁN
1719—1785

Szövegek

Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 4. köt. H. I. naplói 1752—53., 1762—69. és iratai 1669—1785. Kiad. és bev. *Szádeczky Lajos.* Bp. **1906.** XL, 770 l. (MHHS 38.)
Ism.: *Gálos Rezső,* Száz 1907. 929—938.

Irodalom

Szádeczky Lajos: H. I. naplói és iratai. = AkÉrt **1906.** 439—451.
Matskássy Antónia: H. I. Naplóinak (1752—53. és 1762—69.) magyar művelődéstörténeti vonatkozásai. Bp. **1912.** 116 l.
Ism.: Száz 1913. 64.

HANNULIK JÁNOS KRIZOSZTOM
1745—1816

Irodalom

Johann Chrysostom H. = MerkUng **1787.** III. Anhang 60—88. [Élete, munkássága, az általa kiadott latin költeményekről bibliográfia.]
Csekey István: H. J. oroszországi kapcsolatai. = FK **1956.** 460—469. — Klny. is.
Varga László: H. J. a XVIII. század Horatiusa. Debrecen **1938.** 98 l. (A Debreceni Tisza István Tudományos Társ. I. Oszt. kiadv. VII. 10.)
Ism.: *Horváth János, ifj.,* EPhK 1938. 240—243. — Klny. is.

HATVANI ISTVÁN
1718—1786

Szövegek

H. I. följegyzése Domokos Márton haláláról. = ItK **1906.** 101.
Pap Károly: A „magyar Faust" életrajzához. = ItK **1916.** 452—467. [Kiadva az 1780-ból való végrendelete.]
Kozocsa Sándor: H. I. orvosi levele. = ItK **1930.** 97—98.
Lósy-Schmidt Ede: H. I. élete és művei. Debrecen **1931.** [A Függelékben, 186—216: Biographia Stephani H. ab ipsemet consignata közlése.]
Magyary-Kossa Gyula: Adatok H. I. életéhez. = CommBHMedH **1960.** 19. sz. 5—12. [Feljegyzéseiből szövegközlés.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Lósy-Schmidt Ede: H. I. élete és művei. 1718—1786. Debrecen **1931.** 218 l., 1 t. (A Debreceni Tisza István Tudományos Társ. I. Oszt. kiadv. IV. 7.)
Ism.: *Hegedüs Zoltán,* ItK 1931. 501—502. — *Karácsony Sándor,* ProtSz 1931. 713—716. — It 1931. 272. — [*Hankiss János*] *Hungarus Viator,* DebrSz 1932. 433. — *(ich),* Napk 1932. 667. — *Joó Tibor,* Száz 1932. 64—67. — *Karl János,* OrszKözépiskTanáregyKözl 1932. 215—216.
Horváth Róbert: H. I. professzor és a magyar statisztikai tudomány kezdetei. Bp. **1963.** 323 l.
Ism.: *Vekerdi László,* MTud 1964. 269—271.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Révész Imre: H. I. = VU **1871.** 6. sz.
Kazinczy Sámuel följegyzései H. I.-ról. = VU **1872.** 13—15. sz.
Milesz Béla: H. I. emlékjegyzeteiből. = VU **1872.** 19—20. sz.
Heinrich Gusztáv: Der ungarische Faust. = UngRevue **1886.** 780—804.
Imre Lajos: A magyar Faust. = ErdMúz **1893.** 158—174, 236—253.
[Heinrich Gusztáv] h.: „A magyar Faust . . ." = EPhK **1894.** 182—184. [Észrevételek Imre Lajos dolgozatával kapcsolatban.]
Erdélyi István: H. I., a debreceni híres tudákos professzor életéből. Miskolc **1897.** 47 l.

Mitrovics Gyula: H. I., a debreceni filozófus. = DebrSz **1927.** 417–418.
Elekes György, Diósadi: Professzor H. receptjei a debreceni diákok részére 1780 körül. Debrecen **1941.** 14 l. (Egyházi értekezések 13.)
Jakucs István–Barna Péter: H. I. = FizikaiSz **1957.** 1. sz.
Horváth Róbert: Egy ismeretlen magyar politikai aritmetikus: H. I. professzor. Szeged **1958.** [1959.] 44 l. (A.Univ.Szeg. A. jur. et pol. 4. köt. 3.)
Szénássy Barna: H. I. és debreceni kortársai. = TermtudK **1964.** 123–126.
Sági István: Egy érdekes XVIII. századi vitairat. = Vig **1965.** 702–704. [H. I.: Modesta disquisitio. 1785.]
Jakucs István–Szőkefalvi Nagy Zoltán: H. I. Bp. **1966.**
Bajkó Mátyás: H. I. (1718–1786.) = MPed **1968.** 434–436.

HELL MIKSA

1720–1792

Szövegek

Littrow, Carl Ludwig: P. Hell's Reise nach Wardoe bei Lappland und seine Beobachtung des Venus-Durchganges im Jahre 1769. Wien **1835.** XVI, 166. [Részletek közlése Útinaplójából. A bevezetésként olvasható életrajz „Kurze Biographie des Astronomen P. Max. Hell" címmel klny.-ként is megjelent.]
H. M. levelei. = ItK **1893.** 212–224, 237–241.
Pinzger Ferenc: H. M. emlékezete. 1–2. köt. Bp. **1920**–1927. 147, 235, 22 l. [A második kötet H. M. levelezését tartalmazza.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Pinzger Ferenc: H. M. emlékezete. Születésének kétszázadik évfordulójára, különös tekintettel vardói útjára. 1. H. élete és működése. 2. H. levelezése. Mit einem deutschen Auszuge aus dem Werke: Erinnerung an Maximilian H. Kiad. — —. Bp. 1–2. köt. **1920**–1927. 145, 255, 22 l.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Döbrentei Gábor: H. Maximilian élete. = ErdMúz **1817.** 88–95. Reguly Antal tudósítása H. M. históriai kéziratai azon részéről, mely a magyar–finn kérdést tárgyalja . . . = ÚjMMúz **1851/52.** II. 37–42.
Wenzel Gusztáv: Tudósítás H. M. históriai kéziratai azon részéről, melyek Anonymust s a régi magyar földiratot tárgyalják. = ÚjMMúz **1851/52.** II. 47–56.
Papp Márton: H. M. = TermtudK **1869.** 343–348.
Hőke Lajos: H., Sajnovics és a magyar jezsuiták. = Ath **1873.** II. 1472–1475.
Newcomb, Simon: On Hell's Alleged Falsification of His Observations of the Transit of Venus in 1769. = Monthly Notice of the Royal Astronomical Society **1883.** 371–381.
Herman Ottó: H. M. = TermtudK pótfüzete **1891.** 51–64.
Mencsik Ferdinánd: Schlözer Ágoston Lajos levelei H. M.-hoz, 1772. febr. 29. = TT **1905.** 143–147.
Pinzger Ferenc: H. és Sajnovics vardói útja. = A kalocsai érseki gimn. ért. **1911/12.** 3–53. — Klny. is.
Pinzger Ferenc: H. M. emlékezete. Zum Gedächtnis Maximilian Hells. = Stella Csillagászati Egyesület almanachja **1928.** 176–200, 271–274. — Klny. is.
Cavalloni Ferenc: H. M., a magyar jezsuita csillagász. = KatSz **1939.** 31–36.
Csóka J. Lajos: H. M. tudományos akadémiája és Monarchia kulturális egységesítése. = A pannonhalmi főisk. ért. **1941/42.** 30–46. — [Klny. is, „A magyar tudományosság megszervezésének kísérletei a XVIII. században" címmel, második fejezetként.]
Kisbán Emil: H. M., a magyar csillagász. = Jezsuita történeti Évk. **1942.** 189–204. — Klny.: Publicationes ad historiam S. J. in Hungariam illustrandam. Lucubrationes 27.
Sarton, G.: Vindication of Father H. = Isis **1947.** 97–105.
Horváth Árpád: H. M. = Csillagok világa. **1948.** 112–114.

HELMECZI ISTVÁN

1670–1753

Irodalom

Kis Kálmán: Igazságszolgáltatás H. I. egykori szatmári ref. lelkész emlékének. = ProtEgyhIskL **1876.** 1467–1469, 1498–1503.
Földváry László: Püspök választás 1745-ben. = DtProtL **1893.** 329–332.
Révész Imre: Melianus Gnatereth. = MKsz **1937.** 250.
[Trócsányi Zoltán] Tr. Z.: Melianus Gnatereth. = MKsz **1937.** 179. [H. I. 1741-i könyvéről.]

HERMÁNYI DIENES JÓZSEF

1699—1763

Szövegek

KIADÁSOK

H. D. J. emlékirata. Szemelvények. Kiad. *Kelemen Lajos*. Cluj—Kolozsvár **1925.** 93 l. (Minerva könyvtár 3.)

Ism.: *Bitay Árpád*, Ptűz 1925. 557—558. — *Buday Árpád*, ProtSz 1926. 181—183. — *Herepei János*, ErdISz 1926. 98—100.

H. D. J.: Nagyenyedi síró Heraklitus és hol mosolygó s hol kacagó Demokritus — kéziratos gyűjteménye 1762-ből. [Borítékon: . . . Régi erdélyi anekdotagyűjtemény.] Kiad. és bev. *György Lajos*. 1—2. köt. Kolozsvár **1943.** XVI, 182; 196 l. (Erdélyi ritkaságok 9—10.)

Ism.: *Faragó József*, ErdHel 1943. 667—668. — *Paku Imre*, Forrás 1943. 118—119. — *Isák József*, Ptűz 1944. 41—42. — *Makkai Ernő*, Szellem és Élet 1943/44. 180—182. — *y.*, It 1944. 122—123. — [*Kovács László*] *K. L.*, ItK 1944/45. 165—166.

H. D. J.: Nagyenyedi Demokritus. Kiad. és utószó: *Klaniczay Tibor*. Bp. **1960.** 461 l. [Az utószó: K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 544—557. lapokon is.]

Ism.: *Szénási Sándor*, TheolSz 1960. 255—256. — *Gyenis Vilmos*, ItK 1961. 226—230.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Barabás József: Jegyzetek a nagyenyedi Ven. Tractus legrégibb protocollumából, 1752-ben. = ProtEgyhIskL **1872.** 1366—1369, 1399—1401, 1518—1524, 1556—1559.

Szabó Károly: Adalékok az erd. ev. ref. egyház történelméhez. 3. Nagy-enyedi ekklésiának papjai, a kiknek neveiket holmi régi írásokból felnyomozta H. D. J. = ErdProtKözl **1877.** 526—528, 534—536.

Hopp Lajos: H. D. J. két levele. = ItK **1963.** 594—596.

Irodalom

Kemény Katalin: Erdélyi emlékírók. = ErdMúz **1932.** 180—204, 247—276. [252—253: H. D.]

Klaniczay Tibor: H. D. J. ismeretlen munkája. = ItK **1954.** 58—62., és K. T.: Reneszánsz és barokk. Bp. 1961. 558—566. [Szövegközlés is.]

Gyallay Domokos: Tallózások a régi nyelvből. = MNy **1955.** 361—363.

Gyenis Vilmos: H. D. J. és Kemény János önéletírása. = ItK **1962.** 75—77.

Vita Zsigmond: Orvostörténeti vonatkozások H. D. J. munkáiban. = CommBH-MedH **1962.** 167—176.

Dán Róbert: Kéziratos magyar nyelvű Talmud recenzió a XVIII. századból. = OSzK Évk. 1963/64. **1966.** Bp. 235—240.

Scheiber Sándor: H. D. J. Talmud-kompendiumának még egy kéziratos példánya. = MKsz **1966.** 347—349.

Gyenis Vilmos: Bod Péter és H. D. J. (Ismeretlen vitájuk a valóságábrázolásról.) = ItK **1970.** 703—712.

HEVENESI GÁBOR

1656—1717

Irodalom

Péterfy Sándor: H. G.-ról. = Család és Iskola **1906.** 10. sz.

Hóman Bálint: Kishevesi H. G., a magyar történeti forráskutatás első szervezője. = Klebelsberg Emlk. Bp. **1925.** 453—462., és H. B.: Történetírás és forráskritika. Bp. 1938. 337—351.

Gerendás Ernő: H. G. = Száz jezsuita arcél. 2. köt. Bp. **1941.** 450—469.

Tóth András: „Holt" kéziratgyűjtemények élete. = MKsz **1958.** 42—50. [H. G. gyűjteményéről.]

Ambrus-Fallenbüchl Zoltán: H. G. = Geodézia és Kartográfia **1965.** 6. sz.

Tarnai Andor: Landelinus ifjú. = ItK **1966.** 166—171. [H. G. könyvének fordítása latinból.]

HRIÁGYEL MÁRTON

?—1763

Irodalom

Békés István: Az „Argenis" első magyar fordítása. = EPhK **1922.** 58—60.

Vasáry Dalma: Barclay Argenisének első magyar — verses — fordítása. = ItK **1930.** 98—99.

Kozma Antal: Fénélon Télémaque-jának egy XVIII. századi magyar verses feldolgozása. Pécs **1932.** 76 l. (Specimina dissertationum Fac. Phil. . . . Univ. Elisabethinae Quinqueecclesiensis 30.)

Ism.: *Eckhardt Sándor*, EPhK 1932. 75—76. — *Sipos Lajos*, RÉH 1933. 152. — *Kozocsa Sándor*, ItK 1934. 209.

HUSZTI ANDRÁS

1700 k.—1755

Szövegek

KIADÁS

H. A.: O és ujj Dacia. Kiad. *Dienes Sámuel.* Bécs **1791.** 294 l.

LEVELEZÉS

KONCZ JÓZSEF: H. A. kolozsvári ref. jogtanár életrajzához újabb adatok. 1742. = ProtKözl **1890.** 413—414. [1 levél és 1 memoriale bevezetéssel.]

KONCZ JÓZSEF: H. A., az erdélyi reformátusok első jogtanára levele gr. Teleki Sándorhoz, 1735. = ProtKözl **1891.** 248.

BARABÁS SAMU: Erdélyi káptalani tizedlajstromok. H. A. levele = TT **1911.** 401—442.

Irodalom

SZABÓ KÁROLY: H. A. elítéltetése 1742-ben. = ErdProtKözl **1878.** 1—5. sz.

TÖRÖK ISTVÁN: H. A., a protestánsok első jogtanára. (1733—1742.) = Erdélyi Múzeumi Egylet . . . kiadványai **1886.** III. 265—293.

KOLOZSVÁRY BÁLINT: H. A. erdélyi jogtanár és Jurisprudentia Hungarico—Transsilvanica stb. című munkája (1734—1742). Kolozsvár **1914.** 46 l.
Ism.: *P. K.*, It 1914. 349.

BÍRÓ VENCZEL: H. A. diákévei Frankfurtban. = ErdMúz **1916/17.** 159—172.

BÍRÓ VENCZEL: H. A. bujdosása. = Ptűz **1937.** 272—274. [H. A. élete 1727—1730 között.]

SALÁNKI JÓZSEF: Egy római feliratos gyűjtemény. = EPhK **1940.** 221—222. l. [A H. A.-féle kéziratos gyűjteményről.]

ILLEI JÁNOS

1725—1794

Szövegek

I. J.: Tornyos Péter. Kiad. és bev. *Alszeghy Zsolt.* Bp. **1914.** 73 l. (RMKt 33.)
Ism.: *Borbély István*, ItK 1914. 252—253.

Magyar drámai emlékek a középkortól Bessenyeiig. Kiad. *Alszeghy Zsolt.* Bp. **1914.** [299—350, 481—482: I. J.: Ptolemaeus.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

ALSZEGHY ZSOLT: I. J. élete és írói működése. Nagyszombat **1908.** 122 l.
Ism.: *Király György*, EPhK 1909. 691—692.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

SZIGETHY ISTVÁN: Szólásmódok I. J. „Salamon" és „Ptolomaeus" művéből. = MNyr **1879.** 136—137, 170.

SZIGETHY ISTVÁN: Szólásmódok Tornyos Péterből. = MNyr **1879.** 271—272.

LÁZÁR BÉLA: Tanulmányok a jezsuita drámák köréből. 3. I. J. = EPhK **1892.** 481—493.

GRAGGER RÓBERT: I. J. Tornyos Péterének forrásai. = EPhK **1908.** 585—598.

ALSZEGHY ZSOLT: A „Fennhéjázó". = EPhK **1909.** 165—166. [A darab szerzője nem I. J., mint Gragger gondolta.]

GRAGGER RÓBERT: A Fen-héjázóhoz. = EPhK **1909.** 316—317. [Továbbra is I. J.-énak tartja.]

PÁL ANTAL: I. J. nyelvújítása. = MNyr **1911.** 174.

GESZTESI GYULA: Ökrömdederunt. = MNyr **1915.** 231. [I. J. egyik kifejezéséről.]

—gy —a: Karasszon. = MNy **1921.** 117. [I. J. szaváról.]

DOPOGI-ORTUTAY GYULA: Boethius és a XVIII. századi magyar barokk. = EPhK **1936.** 183—186. [A „De consolatione" c. darabot I. J. fordította.]

JUHÁSZ MÁTÉ

1716—1776

Szövegek

Gróf Károlyi Sándor temetése alkalmával . . . elmondott Búcsúztató versek. Kiad. *Éble Gábor.* Bp. **1888.** 91 l. [Nagy Iván 1893-i megállapítása szerint szerzője J. M.]
Ism.: BpSz 1889. 57. köt. 171—173.

Magyar drámai emlékek a középkortól Bessenyeiig. Kiad. *Alszeghy Zsolt.* Bp. **1914.** [269—282, 480: J. M.: A Krisztusnak érettünk való kínszenvedéséről és némely példáiról.]

Irodalom

HEINRICH GUSZTÁV: J. M. miszteriuma. = EPhK **1893.** 748—752.

NAGY IVÁN: J. M. = ItK **1893.** 161—166.

KALMÁR GYÖRGY

1726—1781

Irodalom

TOLNAI VILMOS: K. Gy. nyelvújító törekvései. = MNyr **1900.** 165—168.

SIMAI ÖDÖN: Adalék a magyar szótárirodalom történetéhez. = MNy **1916.** 329—331. [K. Gy. szótártervéről.]

CSŰRY BÁLINT: Adatok K. Gy. életéhez. = ErdMúz **1931.** 201—202.

KÖRMÖCZI LÁSZLÓ: A világnyelv és K. Gy. Nagykőrös **1933.** 98 l.

PAPP FERENC: K. Gy. oroszországi kapcsolatairól. = FK **1958.** 346—349. — Klny. is.

KAPRINAI ISTVÁN

1714—1786

Irodalom

Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis. Studio et opere *Georgii Fejér.* Vol. 1. Budae **1830.** [1—36: K. I. élete, műveinek jegyzéke, öt hozzá intézett levél szövege.]

Sz:. K. I. = MKsz 1883. 218.

KEMÉNY LAJOS: K. I. = Levéltárosok Lapja **1916.** 24.

GÁRDONYI ALBERT: Közkönyvtári kéziratthasználat a XVIII. században. = MKsz **1938.** 379—381. [A K.-gyűjteményről is.]

KÁROLYI SÁNDOR

1668—1743

Szövegek

K. S. gróf önéletírása és naplójegyzetei, 1669—1740. Kiad. és bev. *Szalay László.* 1—2. köt. Pest **1865.** XXIV, 390; 506 l. (Magyar történelmi emlékek 4—5.)

THALY KÁLMÁN: K. S. hadi előterjesztése s észrevételei az 1717-iki tatárjárásról. = Száz **1867.** 55—68.

WALTHERR IMRE: K. S. naplójának töredéke 1703-ból. = Száz **1872.** 713—716.

THALY KÁLMÁN: K. S. verse az „ál-Károlyi"-ról. = Száz **1873.** 513—516.

WALTHERR IMRE: K. S. emlékiratai a Rákóczi-háború kezdetéről. = Száz **1874.** 312—330, 396—413. [Szövegkiadás a cikkíró fordításában.]

A nagykárolyi gróf Károlyi család oklevéltára. 5. köt. II. Rákóczi Ferenc fejedelem korabeli oklevelek és levelezések. 1703—1707. Kiad. *Géresi Kálmán.* Bp. **1897.** VIII, 767 l. [Benne K. S. számos levele, feljegyzései a miskolci tárgyalásokról, projektuma a hadműveletekről stb.]

ÉBLE GÁBOR: K. S. naplójegyzetei 1725-ből. = TT **1902.** 89—108, 264—275.

PÁSZTOR LAJOS: K. S. önéletrajzának ismeretlen részlete. 1698—1703. = MKsz **1945.** 99—121. — Klny.: OSzK kiadv. 24.

MARKÓ ÁRPÁD: K. S. tábornok beszámoló jelentése Rákóczihoz az erdélyi hadi helyzetről 1706 tavaszán. = HK **1957.** 382—395.

Irodalom

MÁRKI SÁNDOR: K. S. életéhez. = Rég. és Tört. Ért. **1886.** 210—218. [Több levelének közlésével.]

TAKÁTS SÁNDOR: Kelemen Didák és K. S. családja. = KatSz **1892.** 394—430, 535—561, 678—707. — Klny. is., és T. S.: Régi magyar asszonyok. Bp. [1914.] 208—311.

KMETY ISTVÁN: Gr. K. S. művelődéstörténeti szereplése. Bp. **1919.** 31 l.

KELEMEN DIDÁK

1683—1744

Irodalom

Gróf Károlyi Klára, néhai gróf Haller Gábor özvegyének két érdekes levele. Kiad. *Brázay János.* Nagy-Károly **1890.** 34 l. [K. D.-ról szóló életrajzi levél; a függelékben K. D. prédikáció-gyűjteményének ismertetése.]

Ism.: *Ballagi Aladár,* ItK 1891. 120—123., és *B. A.:* Élő tanítások. Cegléd 1934. 183—185.

TAKÁTS SÁNDOR: K. D. és Károlyi Sándor családja. = KatSz **1892.** 394—430, 535—561, 678—707. Klny. is., és T. S.: Régi magyar asszonyok. Bp. [1914.] 208—311.

CSÁK ÁLAJOS CIRJÉK: K. D. csodálatos élete és működése. Miskolc **1927.** 80 l.

TIMÁR KÁLMÁN: K. D., mint nyelvújító. = MNy **1930.** 126—127.

MONAY FERENC: K. D., a Felső-Tiszavidék apostola, 1683—1744. Róma **1957.** 25 l. (Katolikus Szemle kiskönyvtára 4.)

KISS ISTVÁN

1733—1796

Szövegek

K. I.: Jeruzsálemi utazás. Kiad. és bev. *Pásztor Lajos.* Róma **1958.** XXIII. 275 l.

Ism.: *Várady Imre,* KatSz 1959. 152—153. — *Klaniczay Tibor,* ItK 1963. 375—378. — *Szénási Sándor,* RefEgyh 1966. 189—190.

Irodalom

Sebes Gyula: Szentföldi magyar utazó a XVIII. században. = FöldrK **1913.** 120—127.

Pásztor Lajos: K. I. jeruzsálemi utazása = ItK **1948.** 133—143.

Szauder József: K. I. utazó könyvetskéje Velencéről, 1766-ban. = Sz. J.: Olasz irodalom — magyar irodalom. Bp. **1963.** 435—459.

KOLLÁR ÁDÁM FERENC

1718—1783

Irodalom

Gyurikovics György: Keresztényi K. Á. élete, munkája és kéziratgyűjteménye. = TudGyűjt **1823.** X. 3—26.

Csóka J. Lajos: K. Á. hatása az államtanács magyar kamerális tárgyalásaira. = Bécsi Tört.Int.Évk. **1935.** 150—173.

Csóka J. Lajos: Mária Terézia iskolareformja és K. Á. Pannonhalma **1936.** 328 l. (A pannonhalmi főiskola könyvei 5.)

Csizmadia Andor: Zápas Adama Františka Kollára s uhorskou šľachtou. = Historický časopis **1963.** 215—236. — Klny. is.

Csizmadia Andor: Egy 200 év előtti országgyűlés évfordulójára. A. K. contra Status et Ordines. = JogtudKözl **1964.** 214—227.

Dümmerth Dezső: Történetkutatás és nyelvkérdés a magyar—Habsburg-viszony tükrében. K. Á. működése. = FK **1966.** 391—413. — Klny. is. — *Sziklay László*, Uo. 1967. 227—229. [Megjegyzések.] — *Dümmerth Dezső*, Uo. 1967. 442—444. [Válasz.]

IFJ. KÖLESÉRI SÁMUEL

1663—1732

Irodalom

Seraphin, Friedrich Wilhelm: Samuel von Köleschéri's Bildnis. = Korrespondenzblatt **1891.** 55—56.

Szilágyi Sándor: Adalék K. S. életéhez. = MKsz **1894.** 303. [Az apa levele fiáról.]

Bertók Lajos: Ifjabb K. S. könyvhagyatékának magyar és magyar vonatkozású nyomtatványai. = Debr.KLTE Ktár Évk. **1954.** 383—438.

Bertók Lajos: Ifjabb K. S. könyvhagyatéka. = Debr.KLTE Ktár Évk. **1955.** II. 5—330. — Klny. is. [Mátrai László megjegyzései: MKsz 1957. 374—375.]

Jiga, C. T.: Patru scrisori al D-rului Samoil K. către Constantin Brîncoveanu. = Anuarul Institutului de Istorie din Cluj **1958/59.** 375—377.

Faller Jenő: K. S. élete és munkássága. = Bányászati és Kohászati Lapok **1968.** 647—656, 725—730.

Jakó Zsigmond: A XVIII. század eleji román művelődési élet és a korai német felvilágosodás kapcsolatai K. S. levelezésének tükrében. = NyItudK **1969.** 55—66. — Klny. is. — Beiträge zu den Beziehungen des rumänischen kulturellen Lebens mit der deutschen Frühaufklärung. = Revue Roumaine d'Histoire 1969. 673—686.

KRMAN, DANIEL

1663—1740

Szövegek

Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI—XVIII. századokból. 2. köt. Bp. **1894.** (MHHS 33.) [423—594: K. D. superintendens 1708—1709-iki oroszországi útjának leírása. Kiad. Mencsik Ferdinánd, Kluch János.]

Szalatnai Rezső: A zsolnai piacon 1707. március 8-án K. D. felszenteli Rákóczi seregének nyolc zászlaját. K. szózata a szlovák kuruc katonákhoz s imája Rákócziért és Magyarországért. = EvÉ **1953.** 32. sz. [Részletek magyar fordításban.]

Škarka, Antonín: Nové komeniologické textý. 2. Krmanův opis Katona. = Archiv pro bádání o životě a díle Jana Amoša Komenského (Praha) **1961.** 31—42.

D. K. ml. (1663—1740): Itinerarium. (Cestovný denník z rokov 1708—1709.) Štúdiu o diele napísal *Jozef Minárik*. Životopis a poznámky napísal a text preložil *Gustav Viktory*. Bratislava **1969.** 975 l. (Pamiatky staršej lit. slovenskej sv. 8.) [Az Itinerarium latin szövege és szlovák fordítása.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Zsilinszky Mihály: K. D. evangélikus püspök élete és művei. Bp. **1899.** 116 l. — Život a diela Daniela Krmanna, evanj. biskupa. Preložil *Daniel Bachát*. Senic 1901. 125 l.

Ism.: *h. c.*, EvEgyhSz 1899. 165—166.

Janko, Július: D. K. Doba, život a dielo vel'kého biskupa a mučeníka slovenského evanjelíctva. Lipt. Sv. Mikuláš **1940.** 93 l.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Grassalkovich Antal kir. ügyigazgató vádlevele K. D. ág. vall. mijavai lelkész ellen. = MTudÉrtekező **1862.** I. 252 sk.

Szeberényi Lajos: K. D., az ev. egyház egyik vértanúja a múlt századból. = Fabó András: Rajzok a magyar protestantismus történelméből. Pest **1868.** 141—163.

Lombardini, Alexander: D. K. (Krmannus). = Slovenské pohľady **1886.** 270—278.

Mečik, Ferdinand: D. K. Praha **1887.**

[Škultéty, Jozef] Sk.: O mene K. = Slovenské pohľady **1900.** 298—299.

Bradáč, Ján: Prednáška o superintendentovi Danielovi Krmanovi. Myjava [**1940**]. 46 l.

Oberuč, Ján: D. K. II. (mladší), kňaz, biskup, literát a trpitel'. = Služba **1940.** 202—204, 234—243, 277—283.

Pažický, Ivan: D. Krátky prehľad literárnej činnosti Daniela Krmana. = Dedičstvo Krmanovo **1940.** 129—133.

Szimonidesz Lajos: K. D. ev. püspök főbenjáró pere, iratai a Magyar Országos Levéltárban. Ružomberok **1940.** 68 l. — Proces s Danielom Krmanom. Z mad'arského rukopisu preložil *Štefan Adamovič*. Lipt. Sv. Mikuláš 1940. 148 l. [A magyar szöveg bővített változata.]

Esze Tamás: A zsolnai prédikáció. = Az Út **1952.** 5. sz.

Adamiš, Július: Superintendent D. K. = Cirkevné listy **1953.** 137—138.

Minárik, Jozef: D. K. = Kultúrny život **1953.** č. 35.

Viktory, Gustav: D. K. vo svetle svojho Cestopisu. = Cirkevné listy **1963.** 117—123.

LÁZÁR JÁNOS

1703—1772

Irodalom

Lázár Miklós: A gróf Lázár család. Kolozsvár **1858.** 281 l. [90—100: L.J.-ról.]

Barth Rezső: Gróf L. J. élete és művei. Bp. **1914.** 45, 3 l.
Ism.: ItK 1915. 124.

Tolnai Gábor: Gróf L. J., a Voltaire-fordító. (XVIII. századi irodalmunk kérdéséhez.) = ErdMúz **1942.** 388—397. — Klny.: Erd.Tud.Füz. 142., és T. G.: Évek és századok. Bp. 1958. 166—179. [Módosított szöveggel.]
Ism.: EPhK 1943. 272.

LOSONCZI ISTVÁN

1701—1780

Szövegek

Hányoki L. I.: A dunamelléki ref. ecclesiáknak superintendense néhai T. T. Helmetzi István uramnak meghidegedett teste fölött elmondott szomorú halotti Peroratio. = MProtEgyhIFigy **1882.** 372—382.

L. Hányoki I.: Hármas kis tükör. Kiad. és bev. *Osváth Ferenc*. Bp. [**1942.**] 222 l. (MIR 63.)
Ism.: *Gyulai Ágost*, MPed 1943. 306—308.

Irodalom

Kálmán Farkas: Énekszerzők életrajza. = MProtEgyhIskFigy **1879.** 417—421.

Kiss Áron: L. I. életrajza. Bp. **1905.** 62 l. (Népnevelők Könyvtára 27.)
Ism.: *B. Pap István*, ProtSz 1905. 344—346.

Gyulai Ágost: L. I.-ról. = EPhK **1906.** 249—250.

Tóth Endre: Adalékok a magyar prot. egyház történetéhez. L. I. utrechti disputatioja. = DtProtL **1922.** 203.

Ádám Imre: A Schola Salernitana magyarra fordítója. = MNy **1933.** 47. [A szerző szerint a fordító L. I. és nem Weszprémi István.]

Waldapfel Imre: A „Hármas Kis Tükör" svájci mintája. = MPed **1940.** 145—152.

Bíró Sándor: A Hármas Kis Tükör mint a magyar történelem tanításának alapja a XIX. század első felében. = Ann.Univ.-Bp.Sect.hist. **1957.** 221—241.

Bán Imre: L. I. Poétikája és a kései magyar barokk költészet. = StudLitt **1964.** 29—42. — Klny.: KLTE M.It.Int.Kiadv. 22.

MAKÓ PÁL

1723—1793

Irodalom

Kreil, Anton: Einige Züge aus dem Leben und dem Charakter des nunmehr verewigten P. M. seinem Andenken gewidmet. Pest **1793.** 22 l.

[Pray, Georgius:] Posthumae memoriae Pauli M. Pestini **1793.** 14, 2 l.

Kankoffer, Ignaz: Paulus M. von Kerek-Gede. = Neues Archiv für Geschichte, Staatenkunde, Literatur und Kunst **1830.** 645—648.

Alszeghy Zsolt: Corneille hatásához. = EPhK **1912.** 824—826. [M. P. Nicomedes Dramation c. munkájáról.]

Sárközy Pál: Elfelejtett magyar tudós. Kerekgedei M. P. S. J. élete. = MKult **1929.** II. 24—33., és MatFizL 1929. 23—24. [Kerekgedei M. P. élete és matematikai működése címmel.]

MARÓTHY GYÖRGY

1711—1744

Szövegek

M. Gy.: Acta maiorum. — Csillagismertető. Ford. *Mészáros Ede*. Kiad. *Kádár László*. = Acta Geographica Debrecina. **1962.** VIII. 129—145. — Klny.: Közl. a Debr. KLTE Földrajzi Intézetéből 52. [Latinul és magyar ford.-ban is.]

Irodalom

Szabolcsi Bence: M. Gy. magyar zeneelmélete. = MKsz **1927.** 154—160.

Ligeti Béla: M. Gy. 200 éves arithmeticája. (1743—1943.) = Cselekvés Iskolája. **1943/44.** 1—4. sz. — Klny. is.

Eötvös János: M. Gy. könyvtára. = Debr. KLTE Ktár. Évk. **1955.** II. 331—368. — Klny. is.

Jausz Béla: M. Gy. a magyar nevelésügy egyik jelentős úttörője a XVIII. században. = A.Univ.Debr. **1956.** 31—62. — Klny.: Közl. a KLTE Ped. Intézetéből 3.
Ism.: *Ravasz János*, PedSz 1958. 755—756.

Csomasz Tóth Kálmán: M. Gy. zenei ismeretei és svájci kapcsolatai. = Magyar zenetörténeti tanulmányok. Bp. **1969.** 103—112.

Csomasz Tóth Kálmán: M. Gy. és Varjas János (Adalékok a debreceni Kántus történetéhez). = RefEgyh **1969.** 262—267.

Lukács László: M. Gy. professor emlékezete. = RefEgyh **1969.** 260—262.

Lengyel Imre—Tóth Béla: M. Gy. külföldi tanulmányútja. Adatok pályakezdéséhez, könyvtára keletkezéséhez Jakob Christoph Beckkel folytatott levelezéséből. = KvKt **1970.** VIII/1. 5—136.

MIKES KELEMEN

1690—1761

Szövegek

KIADÁSOK

M. K.: Török országi levelek, mellyekben a II-dik Rákótzi Ferentz fejedelemmel bujdosó magyarok történetei más egyébb emlékezetes dolgokkal együtt barátságossan eléadatnak. Most pedig az eredetképpen való magyar kézirásokból kiad. *Kultsár István*. Szombathely **1794.** 8, 490 l.

Zágoni M. K. Törökországi levelei. A szerző saját kéziratából, életrajzi értekezéssel kiad. *Toldy Ferenc*. 1—2 köt. Pest **1861.** 224; 246 l. — 2. kiad. Pest 1862. [A bevezető megjelent: T. F.: Magyar államférfiak és írók. 2. köt. Pest 1868. 3—32.]

M. K.: Mulatságos napok. Beszélycyclus. Kiad. és bev. *Abafi Lajos*. Bp. [**1879.**] VIII, 341 l.

Zágoni M. K. válogatott törökországi levelei. Kiad. *Erődi Béla*. Bp. **1882.** 158 l.
Ism.: *Szilasi Móric*, EPhK 1882. 346—347. — Száz 1886. 95.

M. K. Törökországi levelei. Kiad. és bev. *Császár Elemér*. Bp. **1905.** XXII, 312 l., 12 t. (Remekírók képes ktára.)

Zágoni M. K. Törökországi levelei. Kiad. *Miklós Ferenc*. A bev. tanulmányokat írták: *Négyesy László*, *Thaly Kálmán*, *Beöthy Zsolt*, *Szily Kálmán*, *Erődi Béla*, *Miklós Ferenc*. Bp. **1906.** 233 l. — 2. kiad.: Bp. 1910.
Ism.: *Császár Elemér*, EPhK 1907. 60—63. — —*d.* —*d.*, Száz 1907. 66.

M. K. Törökországi levelei. Bev. *Benedek Elek*. Bp. [**1944.**], 332 l.

M. K.: Türkiye mektupiari. (Törökországi levelek.) Terc. edilm. *Karatay Sadettin*. II. cild. Ankara **1945.** 2, 268 l. (Macar Klasikleri 1.)

M. K.: Törökországi Levelek. Kiad. és bev. *Szigeti József*. Bukarest [**1955.**] 453 l. — 2. kiad. Bukarest 1963. 353 l.
Ism.: *Izsák József*, IgSzó 1955. 125—126. — *Jancsó Elemér*, Utunk 1955. 36. sz. 2. — *Keresztesi Éva*, IgSzó 1956. 124. — *Hopp Lajos*, ItK 1957. 458—464; 1965. 267. *R. Várkonyi Ágnes*, Száz 1958. 486—487. — *Ficzay Dénes*, IgSzó 1963. I. 960.

M. K.: Törökországi levelek. Kiad. *Bisztray Gyula*. Bev. *Barta János*. [Bp.] **1958.** 386 l., 1 t. (MKl)
Ism.: *Hopp Lajos*, ItK 1960. 100—105. — *Bisztray Gyula*, ItK 1961. 326—327. [Megjegyzések Hopp Lajos ismertetésével kapcsolatban.]

M. K. összes művei. Kiad. és bev. *Hopp Lajos*. 1—. köt. Bp. **1966**—1970. [Eddig a sorozatból három kötet jelent meg. — Kritikai kiadás.]
1. köt. Törökországi levelek és misszilis levelek. Bp. 1966. 863 l.
Ism.: *Bán Imre*, Hel 1967. 131—133. — *Baróti Dezső*, ALitt 1967. 327—330. — *Cernovodeanu, Paul*, Revue Roumaine d'Histoire 1967. 308—309. — *Reychmann, Jan*, Przegtad Orientalistyisny 1967, 273—274. — *V. Windisch Éva*, ItK 1967. 673—677. — *Kókay György*, MKsz 1968. 116—117. — *Szabó T. Attila*, NyItudK 1968.

365. — *Varga Imre*, MTA I. OK 1968. XXV. 405—412.

2. köt. Épistolák (Az Épistoláknak és az evangéliumoknak . . . magyarázattya.) Bp. 1967. 983 l.

Ism.: *Gyenis Vilmos*, ItK 1968. 238—243. — *Szabó T. Attila*, NyItudK 1968. 365—369. — *Szigeti József*, Kor 1968. 290—295. — *Varga Imre*, MTA I. OK 1968. XXV. 405—412.

3. köt. Mulatságos napok és más fordítások. Bp. 1970. 1116 l. [5—243: Mulatságos napok. 245—450: A keresztnek királyi uttya. 451—563: Keresztényi gondolatok. 565—782: A Kristus Jésus életének historiaja. 783—930: A valóságos kereszténveknek tüköre.]

EGYÉB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

M. K. és Mikes István leveleik. = Nemzeti Társalkodó **1840.** dec. 23. 23. sz.

M. K.-nek egy levele. = Marosvásárhelyi Füzetek **1860.** 425—435.

Abafi Lajos: M. K. kiadatlan levelei. = PetőfiTársL **1877.** 12—13. sz. [M. K. két misszilis levelének közlése.]

[Abafi Lajos]: M. K. = Figy **1877.** III. 318—320. [Az ifjak kalauza c. mű ajánlásának és előszavának szövegével.]

Abafi Lajos: M. K. költeményei. = PetőfiTársL **1878.** 3. sz. 39—40. [Dengi János megjegyzése: Uo. 1878. 6. sz. 93—95.]

Abafi Lajos: M. K. levelei. = Figy **1878.** IV. 302—311, 376—384.

Miklós Ferenc: M. K. = EPhK **1902.** 483—485. [Egy francia költemény M. K. egyik fordításából.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Abafi Lajos: M. K. Bp. **1878.** 208 l.

Ism.: *Szilasi Móric*, EPhK 1880. 64—79. — *Abafi Lajos*, Figy 1881. X. 241—253. [Válasz Szilasi Móric bírálatára.]

Imre Antal: M. K. élete és munkái. Bp. **1883.** 35 l.

Toncs Gusztáv: Zágoni M. K. élete. Bp. **1897.** 250 l.

Ism.: *Császár Elemér*, MPed 1898. 437—441. — *Gyulai Ágost*, EPhK 1898. 160—167. — *i—y*, MKr 1898. 11. sz. 185. — *Kont Ignác*, Revue Critique 1898. 20. sz.

Mikulics Károly: Zágoni M. K. élete és irodalmi működése. Trencsén **1899.** 74 l.

Gálos Rezső: M. K. Bp. **1954.** 139 l., 1 t. (Nagy magyar írók.)

Ism.: *Baróti Dezső*, It 1955. 204—206. — *Wéber Antal*, ItK 1955. 130—131.

MÉLTATÁSOK, PORTRÉK, ÉRTÉKELÉSEK

Erdélyi János: M. K. = PN **1854.** nov. 1. 251. sz., és E. J.: Pályák és pálmák. Bp. 1886. 55—62.

Szilágyi Sándor: M. K. = Ko **1863.** I. 265—267, 289—292., és Sz. S.: Vértanúk a magyar történelemből. Pest 1867. 443—460.

Baráth Ferenc: Zágoni M. K. = VU **1874.** 27—29. sz., és B. F.: Irodalmi dolgozatok. Bp. 1895. 2—29.

Kaposi József: M. K. = MSZ **1890.** 33. sz.

Császár Elemér: M. K. = Szerda **1906.** 4. sz. 166—174.

Toncs Gusztáv: M. K. = OrszKözépisk-TanáregyKözl **1906.** 176—179.

Prie, Octavian: Un scriitor maghiar despre tările românesti în prima jumătate a veacului XVIII. = Unirea **1909.** jún. 5. 12, 19, 26.

Szilveszter Ferenc: M. K. = Péter János: A Székely föld és székely nagyjaink. 1. köt. Kézdivásárhely **1914.** 135—152.

Karadja, Constantin I.: Scrisorile lui K. M. (1738—1740). = Analele Dobrogei **1923.** 106—117.

Dézsi Lajos: M. K. = Erdélyi arcképek és képek. Cluj—Kolozsvár **1926.** 41—47.

Zolnai Béla: M. K. Fejezet az irodalmi gondolat történetéből. = Min **1930.** 53—79, 165—198. — Klny.: Minerva kvtár 29.

Ism.: EPhK 1930. 252. — [*Hankiss János*] *Hungarus Viator*, DebrSz 1931. 243.

Kosztolányi Dezső: M. K. = PH **1935.** márc. 17., és K. D.: Lenni, vagy nem lenni. Bp. [1940]. 83—91.

Füsi József: M. K. = Szép Szó **1936.** II. 86—100.

Szegő, André: Clément M. un isolé. = NRH **1937.** II. 538—542.

Zolnai Béla: M. eszményei. = Min **1937.** 3—55. — Klny. is.

Ism.: *Joó Tibor*, Nyug 1938. I. 72—73. — *—ry*, It 1938. 82.

Makay Gusztáv: M. Rodostóban. = Élet **1944.** 550—551.

[Hopp Lajos] H. L.: Mikes-kutatások. = ItK **1960.** 736—737.

Esze Tamás: Emlékezés M. K.-re. = Reformátusok Lapja **1961.** dec. 17. 51. sz.

Pomogáts Béla: M. K. 1690—1761. = Ktáros **1961.** 488—490.

Szigeti József: M. K. emlékezete. = Utunk **1961.** 39. sz. 3.

Vajthó László: Ady és M. = FK **1964.** 417.

Mervyn, Jones D.: M. (1690—1761) Letters from Turkey. = M. J. D.: Five Hungarian Writers. Oxford **1966.** 62—102.

Cs. Szabó László: A félhold jegyében. Zrínyi Miklós, a költő és M. K. = MMűhely **1967.** 19. sz. 17—48.

Szigeti József: Modernebb Mikes-arc felé. = Sz. J.: A mű és kora. Bukarest **1970.** 391—423.

ÉLETRAJZI FORRÁSOK ÉS FELDOLGOZÁSOK

Thaly Kálmán: Magyar történetírók életéhez. 3. M. K. = Száz **1874.** 213—217.

Thaly Kálmán: M. K. ifjúkorához. = Figy **1879.** VII. 76—77.

Erődi Béla: M. K. életrajza. Pozsony—Bp. **1885.** 28 l. (Magyar Helikon 54.)

Mikes-féle ereklyék. = Figy **1886.** XX. 158. [M. K. pecsétnyomójáról.]

Thaly Kálmán: Egykorú jellemzés M. K.-ről. = Száz **1898.** 490—493.

Bánóczi József: Dnus Generalis Miques. = EPhK **1900.** 777.

Illéssy János: Adatok M. K.-ről. = ItK **1903.** 495—498.

Győry Tibor: II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai betegségéről, haláláról. TermtudK = **1906.** 670—679. [M.-ről is.]

Prónai Antal: M. K. mint „actor". = Száz **1909.** 46—53.

Márki Sándor: Rákóczi legendája és története. = ErdMúz **1911.** 201—222. [M.-ről.]

Gulyás József: M. Rákóczija. = SpH **1918.** III. 1., 2. sz.

Zolnai Béla: Magyar janzenisták. = Min **1924.** 66—97; 1925. 10—40. [1925. 26—40: M. K.-ről.]

Tolnai Gábor: M. K. könyvtára? = MKsz **1940.** 270—271.

Hopp Lajos: M. K. könyvtára? = ItK **1960.** 200—202.

Hopp Lajos: Özv. Bercsényi Miklósné Kőszeghy Zsuzsi levele Jarosławból Rodostóba. = ItK **1970.** 696—703.

IRODALMI MUNKÁSSÁGÁRÓL

A Törökországi levelek

Szép János: Elmélkedés az Asszonyi Nem' Taníttatásáról. = TudGyűjt **1821.** IV. 22—60. [M. leveleiről.]

Bodnár Zsigmond: M. K. törökországi levelei. = A nagyszombati r. kat. gimn. ért. **1870/71.** 4—9. — Klny. is.

Thaly Kálmán: Ki hozta vissza a hazába M. K. kéziratait? = Száz **1875.** 573—575.

Abafi Lajos: M. K. paedagógiai nézetei. = Magyar Tanügy **1877.** 385—394. [A Törökországi Levelek alapján.]

Császár Elemér: M. „Törökországi levelei"-nek keletkezése. = ItK **1895.** 294—306, 412—435. — Klny. is.

Gyulai Ágost: Zrínyinek és M.-nek egy közös eszméjéről. = EPhK **1898.** 738—743. [A LXII. levélről.]

Bognár Teofil: A mesék vándorlásának történetéhez. = EPhK **1899.** 318—323. [321—322: M. K.]

Milotay István: M. K. Törökországi leveleiről. = DebrFőiskL **1902.** 8, 10. sz.

Miklós Ferenc: M. Törökországi leveleiről. = ItK **1904.** 299—316, 437—448.

Vitacikkek: [*Császár Elemér*] *cs.*, EPhK 1905. 182—183. [Észrevétel.] — *Miklós Ferenc*, EPhK 1905. 260—261. [Válasz.] — [*Császár Elemér*] *cs.*, EPhK 1905. 261. [Viszonválasz.]

Horváth István: M. K. jelleme és pedagógiai eszméi. = Magyar Pestalozzi **1905.** 23—25. sz.

Huttkay Lipót: M. K. Törökországi levelei. Eger **1905.** 63, 5 l., 2 t.

Ism.: *Vetési József*, MSz 1905. 397. — *—ő*, BpSz 1906. 125. köt. 470—476. — *Pekár Károly*, OrszKözépiskTanáregyKözl 1906. 316—319. — *V. J.*, Száz 1906. 64. — *Werner Adolf*, KatSz 1906. 96—99.

Beöthy Zsolt: M. K. leveleskönyve irodalmunkban. Bp. **1906.** 38 l., és M. K. Törökországi levelei. Bp. 1906. 37—53., B. Zs.: Romemlékek. I. köt. Bp. 1923. 67—98., B. Zs.: Munkái. Bp. [é.n.] 55—81.

Gálos Rezső: M. és a Gesta Romanorum egyik példája. = ErdMúz **1909.** 308—309.

Király György: A Törökországi levelek forrásaihoz. = EPhK **1909.** 257—277, 334—345.

Gragger Róbert: M. forrásaihoz. = EPhK **1911.** 709—710.

Bittenbinder Miklós: M. pedagógiai levelei. = KatSz **1912.** 853—855.

Relković Néda: M. K. nevelési elvei. = NNőnevelés **1912.** 90—95. [A Törökországi levelek alapján.]

Király György: M. K. levélformája. = It **1913.** 260—271.

Relković Néda: M. K. a nőkről. = NNőnevelés **1914.** 185—193.

Fest Sándor: Adalékok M. Törökországi leveleihez. = EPhK **1916.** 346—347.

Zolnai Béla: M. Törökországi leveleinek keletkezéséhez. = EPhK **1916.** 7—23, 90—106. — Klny. is.

Ism.: *Király György*, It 1916. 206—208.

Zolnai Béla: M. és a francia szellemi élet. = EPhK **1921.** 39—43, 90—104; 1922. 25—32. — Klny. is.

Zolnai Béla: Turenne levele. = EPhK **1923.** 247—248.

Gálos Rezső: M. K. műveltségi forrásai. = ItK **1930.** 17—33, 129—142. — Klny.: It.Füz. (Császár) 37.

Ism.: [*Hankiss János*] (*sss*), DebrSz 1930. 389. — *Karácsony Sándor*, ProtSz 1930. 601—602. — *Marton István*, ErdMúz 1930. 300—302.

Gálos Rezső: M. K. és Katona István. = Száz **1930.** 691—696.

Zsoldos Jenő: A biblia, a midrás és a zsidó M. K. Törökországi leveleiben. = MZsSz **1930.** 109—123, 184—202; 1931. 19—42, 194—200, 355—365; 1932. 24—32. — Klny. is.

Monus Ferenc: Zágoni M. K. Törökországi levelei. Miskolc **1934.** 32 l.

Zolnai, Béla: Clément M. et ses Lettres de Turquie. A propos du centenaire de Rákóczi. = NRH **1935.** I. 360—369.

Madácsy László: M. Törökországi leveleinek forrásaihoz. = Széphalom **1936.** 33—70. — Klny. is.

Madácsy László: M. Törökországi leveleinek forrásaihoz. = A szegedi Klauzál Gábor gimn. ért. **1936/37.** 3—40.
Ism.: *N. S.*, It 1937. 177.

Madácsy, Ladislas: Clément M. et les sources françaises de ses Lettres de Turquie. — M. Törökországi leveleinek forrásaihoz. Szeged **1937.** 52 l. (Études Françaises 16.)

Khell, Ştefan: Impresiile lui Clement M. despre Principatele Române în „Scrisorile turceşti". = Convorbiri Literare **1939.** 1843—1848.

Heller Bernát: Erdélyi népmese M. K. egyik levelében. = IT **1940.** 20—21. [A LX. levélről.]

Szász, Elza: Clément Mikes's Letters from Turkey. = HQu **1940.** 481—498.

Palóczi Edgár: Kihez intézte M. K. Törökországi leveleit? = Forrás **1943.** 312—317.

Szántó György: M. K. Törökországi leveleinek megmentője. = Csill **1953.** 1351—1354.

Szigeti József: M. Törökországi levelei. = IgSzó **1955.** ápr. 89—96.

Hopp Lajos: A levélműfaj a XVII. századi francia irodalomban. = ViF **1958.** 291—300, 373—385.

Hopp Lajos: A Törökországi levelek műfaji problémái. = MTA I. OK **1959.** XV. 129—152.

Kostyál István: Kultsár István levele Festetics Györgyhöz. = ItK **1960.** 475—476. [A Törökországi levelek kiadásáról.]

Hopp Lajos: M. K. utolsó levelei. = ItK **1961.** 517—532. [M. misszilis leveleiről is.]

Hopp, Lajos: Les problèmes du genre epistolaire à l'époque du baroque et du classicisme en Europe. = ALitt **1962.** 390—398.

Hopp, Lajos: Le genre epistolaire hongrois et ses rapports européens. = Littérature hongroise — littérature européenne. Bp. **1964.** 191—218.

Hopp Lajos: Eredetiség — utánzás a Törökországi levelekben. = Hel **1965.** 375—380., és ALitt 1965. 192—195.

Hopp, Lajos: La question d'imitation et d'originalité dans les Lettres de Turquie de K. M. (1690—1761.) = Actes du IVe Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée. Fribourg 1964. Hague—Paris **1966.** 1353—1358.

Hopp, Lajos: Lettres Persanes et Lettres de Turquie. = French Studies. Oxford **1967.** 220—228., és magyarul: ItK 1969. 65—72. [Rövidítve, „A Törökországi levelek és a Perzsa levelek" címmel.]

Buzinkay Géza: Sanitry references in K. Mikes's Letters from Turkey. = Orvostörténeti Közlemények. **1970.** 4. supp. 93—101.

Fordítások

Pulszky Ferenc: M. K. kéziratai. (A Nemzeti Múzeumban.) = FL **1874.** 144. sz. 630—631., és KisfTÉ 1874/75. 154—160. [A címben tévesen M. Ferenc . . .]

Abafi Lajos: M. K. műveiről. = Figy **1878.** IV. 1—17, 92—110, 190—208, 302—311, 376—384. [Thaly Kálmán hozzászólása: Uo. 151—155.]

Szilágyi István: M. K. novellái. = Figy **1878.** V. 161—175. [A Mulatságos napok elemzése.]

Beöthy Zsolt: M. K. és novellái. = BpSz **1880.** 23. köt. 225—242., és B. Zs.: Szépprózai elbeszélés a régi magyar irodalomban. 2. köt. Bp. 1886. 200—223.

Szilasi Móric: M. K. két fordítása = EPhK **1880.** 334—336. [Az izraéliták szokásáról és A kereszténytek szokásairól.]

Abafi Lajos: M. K.-nek egy ismeretlen műve. = Figy **1881.** X. 321—333.

Kovács Gyárfás: Zágoni M. K. és a „Salve regina". = Közművelődés **1891.** 179—180. [Vitatja M. K. szerzőségét.]

Svarczenberg József: M. K. két munkája. = MZsSz **1891.** 500—501., és Egyetértés 1891. 128. sz. [Kohn Ármin hozzászólása: MZsSz 1891. 543—544.]

Papp Endre: M. K. kiadatlan kéziratai. Bp. **1895.** 60 l.

Kun Sámuel: M. K. katekizmusáról. = MKsz **1898.** 124—128.

Dézsi Lajos: M. fordításairól. = ItK **1904.** 177—191. — Klny. is.

Lévay Ede: M. K.: Ifjak Kalauzának ismertetése. Bp. **1905.** 22 l.

Kürti Menyhért: M. K. kiadatlan munkái. = Az egri róm. kat. főgimn. ért. **1906/07.** 3—58.
Ism.: *Császár Elemér*, EPhK 1908. 242—243. — *gr.*, Uránia 1908. 252.

Király György: M. K. fordításai. = EPhK **1912.** 21—28.

Baranyai Zoltán: Francia eredetű szépprózafordításaink a XVIII. században. = MNy **1927.** 426—437.

Szigeti József: M. K. ismeretlen kézirata. = NyItudK **1962.** 175—180. [„A kereszt királyi útja".] — Klny. is. és Sz. J.: A mű

és kora. Bukarest 1970. 424—433, 480—482.

HOPP LAJOS: A Rákóczi-kor irodalmának francia forrásai. = MTud **1963.** 644—646.

HOPP LAJOS: M. K., a műfordító. = ItK **1969.** 643—657.

HOPP LAJOS: M. K. francia fordításai. = Eszmei és irodalmi találkozások. Tanulmányok a magyar—francia irodalmi kapcsolatok történetéből. Bp. **1970.** 49—73. — Klny. is.

NYELVE, ÍRÓI ESZKÖZEI

FELEKI SÁNDOR: Szavak és szólásmódok M. K. „Mulatságos napok" művéből. = MNyr **1884.** 269—271, 371—374, 419—422; 1886. 85—86.

TÖRÖK KONSTANT: A tárgyas ige alkalmazása M.-nél. = MNyr **1896.** 176—177.

SCHÄFER KÁROLY: M. és a tárgyas alak. = MNyr **1897.** 419.

KULCSÁR ENDRE: Magyar nyelvművészek. 2. M. K. = MNyr **1899.** 385—395.

VAS JÁNOS: Egy-két sajátosság M. stílusában. = MNyr **1905.** 433—435.

KESZTHELYI MIKLÓS: M.-nek egy érdekes szava. = MNyr **1906.** 429.

SZILY KÁLMÁN: M. Törökországi levelei nyelvi szempontból. = MNy **1906.** 337—347., és M. K. Törökországi levelei Bp. 1906. 55—63. — Klny. is.

BARTHA JÓZSEF: Vízbe vető hétfő. = MNyr **1907.** 45. [M. egy kifejezéséről.]

SZILY KÁLMÁN: „Micsoda fel ment volt." = MNy **1907.** 373—374. [M. egy kifejezéséről.]

CSŰRY BÁLINT: Sem és se. (M. K. apológiája). = MNyr **1908.** 258—262.

FEHÉR GÉZA: M. „kérácá"-ja és „polatéti"-je. = EPhK **1920.** 85—86.

TOLNAI VILMOS: Keresztyén és keresztény. = MNy **1934.** 65—68.

ZSOLDOS JENŐ: Mikes-tallózás 1821-ből. = MNyr **1934.** 56—57. [A Törökországi levelek stílushatásáról.]

SZABOLCSI BENCE: Vers- és dallamemlék a „Törökországi levelek"-ben. = Mságtud **1942.** 225—234., és Sz. B.: Vers és dallam. Bp. 1959. 139—153.

HOPP LAJOS: M. javító tolla nyomában. = MNyr **1967.** 149—160.

MISKOLCI SZÍGYÁRTÓ JÁNOS

?—1739

Szövegek

M. Sz. J. autobiographiájának töredéke. = ProtEgyhIskL **1847.** 1091—1092.

M. Sz. J.: Napló (1714—1716). Kiad. *Duzs Sándor.* = Protestáns Új Képes Naptár **1885.** 44—59.

ANTAL, GÉZA: Het dagboek van een Hongaarsch student 1714—16. = Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde **1921.** 88—112. — Klny. is.

Ism.: *Tóth Endre,* DtProtL 1922. 207—208.

MOLNÁR JÁNOS

1728—1804

Szövegek

LEVELEZÉS

KAZINCZY GÁBOR: Kazinczy Ferenc levéltárcájából. 12. M. J. két levele Kazinczy Ferenchez. 1787. aug. 7. és nov. 14. = ÚjMMúz **1853.** I. 506—509. [Közölve 2 verse is.]

SZABÓ KÁROLY: M. J. bélakúti apát levele Benkőhöz. = ErdProtKözl **1873.** 54—55, 60. [Két levél 1782. ápr. 12, 1783. aug. 26.]

GÉFIN GYULA: M. J. szepesi kanonok és Szily János szombathelyi püspök két levélváltása. = GyőriSz **1932.** 131—136.

Irodalom

[FEJÉR GYÖRGY] y.: M. K. J. érdemes élete. = TudGyűjt **1820.** IX. 60—75.

PÉCSI ÖDÖN: M. J. S. J. élete és művei. = MSion **1896.** 110—130. — Ua. Szeged 1896. 56 l.

L. L.: Az első magyar fizika műszavai. = MNyr **1897.** 252—255. [M. J. Magyar fizikájából.]

HAJNÓCZI IVÁN: Magyar költők a Szepességben. = KözlSzepesMúlt **1912.** 57—59. [M. J.-ról.]

[CSATKAI ENDRE] Cs. E.: Az első magyar nyelvű művészettörténeti könyv. = MMűv **1925.** 167—168. [M. J.: Régi jeles épületek.]

BRUNNER EMŐD: A francia felvilágosodás és a magyar katholikus hitvédelem. = Pannonhalma **1930.** 23—28.

RAPAICS RAYMOND: M. J., a magyar természettudomány megalapítója. = A Természet **1933.** 108—109.

ZSOLDOS JENŐ: Jób könyve a XVIII—XIX. századforduló magyar irodalmában. = MZsSz **1934.** 362—376. [M. J.-ról.]

PÉCH ALADÁR: M. J. S. J., a magyar művelődés egyik jeles úttörője. = MKözépisk **1941.** 82—86, 98—101.

[KUNSZERY GYULA] K. Gy.: „A fisikának eleji." = Vig **1957.** 190—191.

Vértesy Miklós: A Könyvbarát őse. A Magyar Könyv-Ház, az első magyar nyelvű folyóirat. = Ktáros **1958.** 687—688.

NÁDUDVARI PÉTER

?—1726

Szövegek

Néhai tiszt. tudós férjfiúnak N. P. uramnak nyolcvannégy prédikációi. Kiad. *Szathmári Pap Zsigmond.* Kolozsvár **1741.** 752 l.

Irodalom

Csuthy Zsigmond: Magyar protestáns egyháztörténet a szathmári békétől a türelmi rendelet kiadásáig. = ErdProtKözl **1876.** 242—244. [N. P. egyháztörténete.]

Szabó Károly: Adalékok az erdélyi ev. református egyház történelméhez. 2. A szászvárosi református eklézsia története a reformációtól 1726-ig. Írta N. P. szászvárosi ref. pap 1726-ban. Folytatta Kézdi-Vásárhelyi András szászvárosi ref. pap 1745-ig. = ErdProtKözl **1876.** 20—22, 29—30.

[Gyalui Farkas] Gy. F.: N. P. életrajzához. = ErdMúz **1893.** 361.

Tőkés Tibor: Hogyan hirdette az Igét N. P. egyházunk legnehezebb korszakában? = RefSz **1947.** 118—123.

PADÁNYI BÍRÓ MÁRTON

1693—1762

Szövegek

Somogyi György: B. M. levele. = MSion **1865.** 152—154.

P. B. M. veszprémi püspök naplója, függelékül Rómába tett két jelentése 1752- és 1757-ből. Kiad. *Hornig Károly.* Veszprém **1903.** 387 l. (Adalékok a veszprémi püspökség történetéhez 2.)

Ism.: *Némethy Lajos,* MSion 1904. 263—276. — *Sörös Pongrác,* KatSz 1904. 311—313. — *Thury Etele,* ProtSz 1905. 537—542.

Irodalom

B. M. püspök életének rövid vázlata. = Munkálatok a pesti növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolájából **1852.** XVI. 273—299.

Simai Ödön: Látogatás. = MNyr **1910.** 142—143. [P. B. M. nyelvművészetéről.]

Pehm József: P. B. M. veszprémi püspök élete és kora. Zalaegerszeg **1934.** 496 l. (A veszprémi egyházmegye múltjából 2.)

Ism.: *Alszeghy Zsolt,* It 1934. 211. — *Meszlényi Antal,* Theologia 1934. 378—379. — PannonhSz 1934. 321—322. — *Hermann Egyed,* Száz 1935, 346.

PÁLLYA ISTVÁN

1740—1802

Szövegek

Horváth Cyrill: Adalékok P. I. műveihez. = EPhK **1904.** 433—457, 735—755, 828—845. [A „Ravaszy és Szerencsés" kiadása.]

Kovács Dezső: P. I. „Pazarlay és Szükmarkosy" c. iskolai drámája. = ItK **1907.** 34—63, 173—192.

Irodalom

Takáts Sándor: P. I. élete. = A bp.-i kegyesrendi főgimn. ért. **1893/94.** 1—79. — Klny. is.

PALOCSAY GYÖRGY

1670 k.—1730

Szövegek

Adalékok a Thököly- és Rákóczi-kor irodalomtörténetéhez. Kiad. *Thaly Kálmán.* 2. köt. Pest **1872.** [275—276, 379—384, 387—390: P. Gy. 4 versének közlése.]

Thaly Kálmán: P. Gy. br. kuruc tábornok versei a gazdaságvitelről. = GazdaságtörtSz **1898.** 204—210.

Badics Ferenc: B. P. Gy. „Nay modi"-ja. = ItK **1912.** 1—10.

POLGÁRI MIHÁLY

?—1753 k.

Irodalom

Borovszky Samu: Egy múlt századi prédikáció. = ProtSz **1892.** 76—82.

Bán Imre: P. M. és magyar történelme. = It **1950.** 1. sz. 76—79.

Esze Tamás: P. M. híres prédikációja. = Az Út **1951.** 47. sz.

Bottyán János: P. M. pere 1753-ban. = Az Út **1953.** 35. sz.

Esze Tamás: Ismerjük meg a magyar református igehirdetés múltját. = Az Út **1953.** 2. sz.

PRAY GYÖRGY

1723–1801

Szövegek

KIADÁSOK

P., GEORGIUS: Syntagma historicum de sigillis regum et reginarum Hungariae pluribusque aliis. Praef. scripsit *Michael Paintner*. Ed. *Stephanus Schoenvisner*. Budae **1805.** XXVI, 161 l., 15 t.

P., GEORGIUS: Commentarii historici de Bosniae, Serviae ac Bulgariae, tum Valachiae, Moldaviae ac Bessarabiae cum Regno Hungariae nexu quos scripsit — —. Ed. diplomatibus auctos *Georgius Fejér*. Budae **1837.** 212 l.

P., GEORGIUS: Series chronologica palatinorum Ungariae e diplomatibus collecta ... E schedulis manuscriptis auctoris per *Fr[anciscum] Toldy* excerpta. Budae **1863.** XL l.

LEVELEZÉS

SÖRÖS PONGRÁC: P. Gy. leveleiből. = TT **1900.** 298–310.

NÉMETH AMBRUS: Katona Istvánnak P. Gy.-nek és Kelemen Imrének Novák Krizosztom pannonhalmi főapáthoz írt levelei. = TT **1902.** 303–320.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

LISCHERONG GÁSPÁR: P. Gy. élete és munkái. Bp. **1937.** 149 l. (Publicationes ad historiam S. J. in Hungaria illustrandam. Lucubrationes 4.)

Ism.: [*Csery-*]*Clauser Mihály*, MKsz 1937. 359. — *Gyenis András*, MKult 1937. 186.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

SCHEDIUS, LUDWIG: Über den königlichen ungarischen Historiographen Georg P. = ZeitschrUng **1802.** I. 24–34.

P. Gy., magyar Livius. = FelsőMoMin **1830.** II. 5–16.

TALLAY NÁNDOR: P. Gy. élete és írói munkássága. = Az érsekújvári róm. kat. gimn. ért. **1879/80.** 3–18. — Klny. is.

THALLÓCZY LAJOS: P. Gy. s a magyar korona melléktartományai. = Száz **1888.** 523–532.

ZSÁK J. ADOLF: P. Gy. egy ismeretlen művéről. = ItK **1902.** 377.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: P. Gy. székely tájszavai. MNy **1908.** 44–45.

HÓMAN BÁLINT: Tudományos történetírásunk megalapítása a XVIII. században. Bp. **1920.** 28. l. (A Szent István Akadémia történelmi-, jog- és társadalomtudományi oszt. felolvasásai. I. 5.)

LISCHERONG GÁSPÁR: P. Gy. születésének kétszázadik évfordulójára. = MKult **1923.** 33–38.

CSŰRY BÁLINT: P. Gy. székely tájszavai. = MNy **1929.** 290.

GÁLOS REZSŐ: Horányi Elek levele P. Gy.-höz. = ItK **1931.** 90–92.

GÁLOS, RUDOLF: Die Reise des Daniel Cornides nach Göttingen. Cornides und P. = UngJb **1932.** 309–325.

ZÁVODSZKY LEVENTE: Viczay Mihály, a műgyűjtő és P. Gy. barátsága. = KatSz **1932.** 340–356.

GÁLOS REZSŐ: P. Gy. egykorú életrajza. = A győri városi kereskedelmi leányközépisk. ért. **1936/37.** 3–12. — Klny. is. [Paintner Mihály P. Gy. életrajza (1804.) kiadása.]

GÁRDONYI ALBERT: Közkönyvtári kézirathasználat a XVIII. században. = MKsz **1938.** 379–381. [P. Gy. gyűjteményéről is.]

LISCHERONG GÁSPÁR: P. Gy. = Száz jezsuita arcél. 2. köt. Bp. **1941.** 526–537.

BRUCKNER JÁNOS: A jozefinista kultúrpolitika és az Egyetemi Könyvtár. (1780–1784.) = MKsz **1956.** 112–137. (P. Gy.-ről is.)

VÉRTESY MIKLÓS: P. Gy. (1723–1801). = Ktáros **1958.** 245–248.

MIKESY SÁNDOR: A *Pray* vezetéknévről. = MNy **1967.** 355–356.

RÁDAY PÁL

1677–1733

Szövegek

KIADÁSOK

Rákóczi Tár 1. köt. Kiad. és bev. *Thaly Kálmán*. Pest **1866.** [397–419: R. P. napló-írása. 1677–1720.]

Rádai R. P. munkái. Kiad. és bev. *Négyesy László*. Bp. **1889.** 216 l. (OK 256.) [Versei, önéletrajza, követi naplója.]

R. P.: „Lelki hódolás. Debrecen 1715." Bp. **1942.** XVIII, 192 l. (Bp.-i Ref. Theol. Akadémia Baráti Szövetségének kiadványa. 2.)

R. P. iratai. 1–2. köt. Kiad. [az első kötetet] *Benda Kálmán, Esze Tamás, Maksay Ferenc, Pap László*, [a második kötetet] *Benda Kálmán, Maksay Ferenc*. Bp. **1955**–1961. 828; 560 l.

Ism.: *Csekey Sándor*, RefEgy 1955. 483–487. — *Perényi József*, Száz 1958. 819–822. — *Bán Imre*, ItK 1963. 238–240. — *Benczédi László*, LK 1963. 291–292.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Liszkay József: R. P. levele Kenessey Istvánhoz a pesti commissio ügyében. = ProtEgyhIskL **1874.** 1083–1084.

R. P. levele Baranyai Mihály debreceni főbíróhoz egyházi közügyekben. = MProtEgyhIskFigy **1878.** 105–107.

[Szilády Áron ?]: R. P. följegyzései. = ItK **1893.** 106–109.

Zoványi Jenő: Levelek R. P.-tól egyházi ügyekben. = M.Prot.Egyht.Adattár **1902.** 5–22.

Ferenczi Sári: A „Lelki hódolás" első kézirata. = EPhK **1909.** 422–433, 596–604. — Klny. is.
Ism.: *Szücs József*, Száz 1909. 680–682.

Gorzó Gellért: R. P. imádságai. = ItK **1915.** 151–172.

Gorzó Gellért: R. P. virágénekei. = ItK **1915.** 300–311.

Recrudescunt. = A Rákóczi szabadságharc és Európa. Bp. **1970.** 33–46. [Ford. Benda Kálmán.]

Kiáltvány a keresztény világhoz. = A Rákóczi szabadságharc és Európa. Bp. **1970.** 249–259. [Ford. Jánosy István.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Gorzó Gellért: Rádai R. P. Bp. **1915.** 200 l.
Ism.: *Bán Aladár*, MKözépisk 1915. 287. — *Baros Gyula*, It 1915. 318–319. — *Vértesy Jenő*, Száz 1915. 657–659. — *Böhm Dezső*, EPhK 1916. 187–188. — *Gálos Rezső*, ItK 1916. 119–120.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Pauler Gyula: Gróf Ráday László . . . = Száz **1868.** 584–586. [A szerző szerint a Ráday László által kiadott emlékiratot nem R. P. írta, hanem valószínűleg Zrínyi Miklós. Valójában: ismeretlen eredetű XVII. századi mű.]

[Thaly Kálmán] T. K.: R. P. sírirata. = Száz **1870.** 258–259.

Toldy Ferenc: R. P. = T. F.: Magyar költők élete. 1. köt. Pest **1870.** 136–139.

Széll Farkas: Mégegyszer R. P. sírirata. = Száz **1873.** 296–300.

Ambrus Mór: R. P. XVIII. századbeli vallásos lantos költő. = A losonci gimn. ért. **1875/76.** 3–32.

Ralovich Lajos: A hanyatlás korának lyrai triásza. = Figy **1882.** XII. 1–25. [R., Amade, Faludi.]

Négyesy László: Nyelvtörténeti adatok. Rádai R. P. munkái. = MNyr **1889.** 423–425, 470–473, 569–570.

[Erdélyi Pál] E. P.: R. P. naplója. = MKsz **1898.** 316–317.

Gaal Mihály: Énektörténeti adalék. (Rimay és R.) = EvEgyhIsk **1898.** 33. sz.

Földváry László: Egyházi és iskolai ügyekben R. P.-hoz küldött levelek. (1728–1730.) = M.Prot.Egyht.Adattár **1905.** IV. 1–41.

Sarkadi Nagy János: Régi egyházi énekeink hatása R. P. költészetében. = DebrFőiskL **1911.** 11–14. sz. — Klny. is.

Pruzsinszky Pál: R. P. = ProtSz **1912.** 355–367.

Harsányi István: Egy R. P.-nak tulajdonított régi ének igazi szerzője. = ItK **1926.** 232–234. [Miskolczi Csulyak István.]

Gárdonyi Albert: R. P. jogvitája a pestvárosi tanáccsal. = ProtSz **1927.** 213–219.

Csekey Sándor: Egy református magyar nemes a 18. században. Rádai R. P. 1677–1733. = MKálvinizmus **1934.** 17–22.

Szőke István: R. P. 1677–1733. Beregszász **1934.** 32 l.

Pap László: R. P. ismeretlen egyház-irodalmi munkássága. = RefEgyh **1953.** 19. sz. 17–22.

Benda Kálmán: R. P. politikai iratai. 1703–1711. = LK **1954.** 142–151.

Bottyán János: R. P. emlék-est és kiállítás a Ráday-Könyvtárban. = RefEgyh **1954.** 8. sz. 6–7.

Esze Tamás: A Rákóczi-szabadságharc irodalma. = It **1954.** 10–15. [R. P.-ről is.]

Esze Tamás: A Rákóczi-kor publicisztikája. = It **1954.** 22–25. [Rákóczi és R. P.]

Segesváry Viktor: Egy magánkönyvtár a XVIII. században. R. P. és Ráday Gedeon a magyar kultúra szolgálatában. = RefEgyh **1955.** 9. sz. 192–194., és Ráday Gyűjtemény Évk. 1955. Bp. 1956. 27–35.

Esze Tamás: Egy lengyel királyi tanácsos levele. (Adalék a Rákóczi-szabadságharc publicisztikájához.) = MKsz **1961.** 482–489. [A cikkíró szerint a levél alapirata Ráday szövegezése.]

RADVÁNSZKY JÁNOS
1666–1738

Szövegek

Pap Dénes: R. J. naplója. (Adalékul az eperjesi vésztörvényszékhez.) = A Ma-

gyar Polgár Nagy Naptára. Szerk. *K. Papp Miklós*. Kolozsvár **1870.** 80—83.

THALY KÁLMÁN: Költészeti gyöngyök a XVII-ik századból. = Figy **1878.** V. 154—155. [R. J. két verse.]

RADVÁNSZKY BÉLA: R. J. versei. = ItK **1904.** 129—146, 266—285. — Klny.: Közlemények a báró Radvánszky-család levéltárából címmel.

Irodalom

SZENTPÉTERY IMRE: Benczúr József levelei Radvánszky Lászlóhoz és Jánoshoz. = ItK **1902.** 101—113, 232—237. — Klny. is.

RADVÁNSZKY BÉLA: R. J. mint költő. = AkÉrt **1904.** 69—73.

RADVÁNSZKY LÁSZLÓ

1701?—1758

Szövegek

RUGONFALVI KISS ISTVÁN: Radvánszky György házassági pöre. Bp. **1904.** 116 l. [R. L.: Brevis ac necessaria narratio omnium actorum in causa processus matrimonialis domini Georgii de Radvany.]

R. L.: A Radvánszky-család története. Ford. és kiad. *R[ugonfalvi] Kiss István*. Sajókaza **1905.** [R. L.: Notitia familiae haeredibus conscripta 1754. — Magyar nyelven.]

Irodalom

SZENTPÉTERI IMRE: Benczúr József levelei R. L.-hoz és Jánoshoz. = ItK **1902.** 101—113, 232—237. — Klny. is.

R[UGONFALVI] KISS ISTVÁN: R. L. családtörténeti munkája. = Turul **1905.** 57—62.

II. RÁKÓCZI FERENC

1676—1735

Szövegek

KIADÁSOK

II. R. F. Szózata 1707-dik évből. (Propositio — — ad inclytos trium nationum Regni Transylvaniae, et Partium Hungariae . . . universos status et ordines . . . facta.) Kiad. *Makáry György*. Eger **1849.** VIII, 23 l. [Kiad. Debrecenben is, 1849.]

II. R. F. emlékirata a magyar hadjáratról 1703—1711. Kiad. *Ráth Károly*. Ford. *L. Gy.* Győr **1861.** 208 l. — II. R. F. fejedelem emlékiratai a magyarországi háborúról, 1703-tól végéig. (1711.) Átdolg. és bőv. kiadás. Kiad. *Ráth Kálmán, Thaly Károly*. Pest 1866. XIV, 376 l. — 3. kiad. 1868. XIV, 376 l. — Ua.: Jav. bőv. kiadás. Kiad. és bev. *Thaly Kálmán*. Pest 1872. VIII, 336 l. — Ua.: Bp. 1885. VIII, 336. l.

II. R. F. emlékrajzai a magyar háborúról. 1703-tól fogva annak végéig. (Mémoires sur la guerre de Hongrie.) [Bp. **1876.**] 214 l. [Csak 20 példányban jelent meg. Az 1739. évi hágai kiadás újranyomása magyar címlappal.]

II. R. F. Önéletrajza és Egy keresztény fejedelem áhításai című munkája. Bp. **1876.** VIII, 589 l. [Latin vagy magyar címlappal és bevezetővel.]

Ism.: *S.*, ÚjMSion 1876. 627—631. — *Thaly Kálmán*, Száz 1876. 316—322.

II. R. F. fejedelem Önéletrajza és Egy keresztény fejedelem áhításai c. munkája. Kiad., bev. és ford. *Domján Elek*. Miskolc **1903.** VII, 439 l.

Ism.: *Keller Imre*, Száz 1904. 711—715. — *Domján Elek*, Száz 1904. 807—808. [Válasz a bírálatra.]

II. R. F. Elmélkedései és fohászai (Aspirationes principis Christiani). A latin és francia szövegekből ford. és kiad. *Várdai Béla*. Bp. [**1946.**] 79 l.

II. R. F. Emlékiratai. Saint-Simon emlékirat-részleteivel. Ford., kiad. és bev. *Vas István*. Bp. **1948.** 237 l.

Ism.: [*Antal Gábor*] *A. G.*, Politika 1948. 24. sz. 8. — *Passuth László*, Vig 1948. 506—508. — *Cs. Szabó László*, Vál 1948. 524—532.

II. R. F. Emlékiratai. (Saint-Simon emlékirat részleteivel.) Ford. *Vas István*. Bev. *Pach Zsigmond Pál*. Bp. **1951.** 243 l.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

THALY KÁLMÁN: Öt ismeretlen magyar nyomtatvány a Rákóczi-korból. = TT **1879.** 806—808. [II. R. F. Instructio-ja.]

THALY KÁLMÁN: Rákóczi-féle dátum nélküli hadi cikkek. = HK **1888.** 651—653.

II. R. F. imája. Ford. *Zoltán Vilmos*. = MSion **1903.** 798—799.

ESZE TAMÁS: II. R. F. imádságai. = RefEgyh **1953.** 12. sz. 6—9.

WINDISCH ÉVA, V.: R. F. ismeretlen hadtudományi munkája. = ItK **1953.** 29—56. [Hadakozó embernek tanító scholája.]

R. F.: Dialogus Hungari cum Polono de statu moderno Poloniae. Discursus inter duos ministros status Moscovitici. Kiad. *Perényi József*. = Ann.Univ.Bp.Sect.-hist. **1964.** VI. 123—145.

LEVELEZÉS

II. R. F. és nevezetesebb kortársaiknak némely eredeti leveleik. Kiad. [*Szathmáry Károly*] *Sz. K.* Pest **1861.** 135 l.

II. R. F. leveleskönyvei. Levéltárának egykorú lajstromaival. 1703—1712. Kiad. és bev. *Thaly Kálmán.* 1—3. köt. Pest **1873**—1874. XXVIII, 688; 656; X, 747 l. (Archivum Rákóczianum. 1—3.)

Pillias, Emile: Lettres inédites de François II R. au baron de Besenval, ambassadeur de France à Dantzig. (1712—1713.) = REH **1935.** 11—40. és P., E.: Etudes sur François II. R. Paris 1939. 51—82.

R. F. levelei Károlyi Sándorhoz (1708—1711). = II. R. F. felségárulási perének története és okirattára. Kiad. és bev. *Lukinich Imre.* 2. köt. Bp. **1935.** 313—584. (Archivum Rákóczianum 12.)

Köpeczi Béla: Politique et jansénisme. Lettres de François II. R., prince de Transylvanie au cardinal Filippo-Antonio Gualterino (1714—1717.) = AHist **1958.** V. 153—173. — Klny. is.

II. R. F. válogatott levelei. Kiad. és bev. *Köpeczi Béla.* Bp. **1958.** 367 l., 13 t., 1 térk. (Aurora 10.)

Ism.: *Hopp Lajos,* MTA I. OK 1959. XV. 352—358. — *Pénzes Balduin,* Vig 1959. 276—281. — *Esze Tamás,* ItK 1960. 597—602.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ ÉS GYŰJTEMÉNYES MUNKÁK

Horn, Emile: François R. II Prince de Transylvanie. Paris **1906.** VIII, 438 l. [Francia nyelvű végrendelete kiadva a 431—434. lapokon.]

Márki Sándor: II. R. F. 1—3. köt. Bp. **1907**—1910. 646; 672; 736. (M.T.Életr.)

Szekfű Gyula: A száműzött R. Bp. **1913.** 418 l. [A könyvnek terjedelmes vitairodalma van.]

Markó Árpád: II. R. F., a hadvezér. Bp. **1934.** 448 l., 12 t., 7 térk.

Vargha Damján: A rodostói fejedelem. II. R. F. halálának 200 éves évfordulója alkalmából. Pécs **1935.** 119 l.

II. R. F. felségárulási perének története és okirattára. Kiad. és bev. *Lukinich Imre.* 1—2. köt. Bp. **1935.** 486; 640 l. (Archivum Rákóczianum 11—12.) [A 2. köt. Függelékében R. F. 200 levelének közlése.]

Rákóczi-emlékkönyv halálának kétszázéves fordulójára. Szerk. *Lukinich Imre.* 1—2. köt. Bp. **1935.** 412; 416 l.

Pillias, Emile: Etudes sur François II. R., prince de Transylvanie. Préface de *Jules Szekfű.* Paris **1939.** XII, 165 l. (Bibliothèque des „Etudes Hongroises" 8.)

Zolnai Béla: II. R. F. [Bp. **1942.**] 224 l.

Balla Antal: II. R. F. Bp. **1943.** 436 l.

Köpeczi Béla—Várkonyi Ágnes, R.: II. R. F. **1955.** 408 l. (M.Tört.Társulat 1.)

Köpeczi Béla: A Rákóczi-szabadságharc és Franciaország. Bp. **1966.** 479 l. [Az első rész: A Rákóczi-szabadságharc diplomáciai kapcsolatai és Franciaország, a második rész: A Rákóczi-szabadságharc és a francia közvélemény.]

Ism.: *Klaniczay Tibor,* TársSz 1966. 10. sz. 131—134.— *Bán Imre,* ItK 1967. 88—90. — *Benda Kálmán,* HK 1967. 128—130. — *Demény, Ludovic,* Studii 1969. 587—590. — *Stipsits, Maria,* Südost-Forschungen 1969. 348—349.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Karácsonyi János: II. R. F. vallomásai. = KatSz **1903.** 627—655.

Dézsi Lajos: R. imádsága. = Száz **1904.** 721—722.

Fraknói Vilmos: II. R. F. vallásos élete és munkái. = KatSz **1904.** 321—337, 421—434. — Klny. is. — 2. kiad. Bp. 1906. 62 l.

Lampérth Géza: A fejedelem magyarsága. = Élet **1909.** 109—112. [R. nyelvéről.]

Kont, Ignace: Les dernières années de François R. II. = REH **1910.** 32—46, 183—204. [R. emlékiratáról.]

Márki Sándor: R. F. legendája és története. = ErdMúz **1911.** 201—222.

Márki Sándor: R. politikai végrendelete. = Száz **1911.** 1—9.

Brisits Frigyes: Szent Ágoston és R. F. Vallomásai. Pécs **1914.** 72 l.

Ism.: *Dolyáni Gyula,* It 1915. 152. — *Király György,* ItK 1915. 252—253.

Zolnai Béla: Magyar janzenisták. = Min **1924.** 66—97; 1925. 10—40. [1925. 10—25: II. R. F.]

Zolnai Béla: II. R. F. könyvtára. = MBiblSz **1925.** 17—25, 137—141, 219—22. — Klny. is.

Ism.: *Tóth László,* MKsz 1926. 405—406.

Zolnai Béla: Rákóczi-emlékek Franciaországban. = Klebelsberg Emlk. Bp. **1925.** 415—418. [R. vallásos tárgyú kéziratai Troyes-ban.]

Meszlényi Antal: II. R. F. belső életének fejlődése. = MKult **1927.** 529—537.

Zolnai Béla: A janzenista R. = Széph **1927.** 177—181, 266—288. — Klny: Széphalom könyvtár.

Balla Antal: II. R. F. élete. = Rákóczi Emlk. 1. köt. Bp. **1935.** 11—262.

GIUSTA, P. F.: Le mysticisme de R. = NRH **1935.** II. 226–228.
KAMPIS ANTAL: Rákóczi-arcképek. = Rákóczi Emlk. 2. köt. Bp. **1935.** 69–90.
KELLER IMRE: II. R. F. tragikuma. = MÍrás **1935.** 7–8. sz. 134–174.
ROGÁCS FERENC: II. R. F. áldozási imái. = Theologia **1935.** 344–354. [Szövegközlés is.]
WALDAPFEL JÓZSEF: Irodalomtörténeti adatok R. emlékének történetéhez. = ItK **1935.** 167–176., és W. J.: Irodalmi tanulmányok. Bp. 1957. 169–180.
ZOLNAI BÉLA: R., az író. = Rákóczi Emlk. 1. köt. Bp. **1935.** 289–324.
MARKÓ ÁRPÁD: A versíró R. = MSz **1936.** XXVI. 249–254.
MESZLÉNYI ANTAL: II. R. F. felkelésének valláspolitikája és a jezsuiták. = Regn **1936.** 225–304.
ZOLNAI, BÉLA: Un écrivain français du XVIIIe siècle: le prince François II. R. = NRH **1936.** I. 132–139.
FÉJA GÉZA: A kuruc emlékirat. = MÍrás **1937.** 2. sz. 42–44. [R. emlékiratáról.]
KŐNIG KELEMEN: Bede József levele II. R. F.-ről. = Az egység útja **1943.** 274–275. [R. vallásosságáról.]
MARKÓ ÁRPÁD: II. R. F. az egység útján. = Az egység útja **1943.** 272–274.
SZABÓ ÁDORJÁN: Az Istent kereső R. = ÚjMMus **1943.** II. 4–16.
ZOLNAI BÉLA: Rákóczi-emlékek. = Széph **1943.** XIII. 78–80.
ESZE TAMÁS: A Mercurius-kérdés revíziója. = ItK **1953.** 54–75. [A Rákóczi-publicisztika.]
VAS ISTVÁN: R., az író. = Csill **1953.** 1033–1040.
ESZE TAMÁS: A Rákóczi-szabadságharc irodalma. = It **1954.** 10–15.
ESZE TAMÁS: A Rákóczi-kor publicisztikája. = It **1954.** 22–25. [R.-ról és Ráday Pálról.]
ESZE TAMÁS: „Győzhetetlen én kőszálam". = Az Út **1954.** 16. sz. [Írt-e verseket R. F.?]
TOLNAI GÁBOR: R. F., az író. = MTA I. OK **1954.** V. 219–234. Klny. is., és T. G.: Vázlatok és tanulmányok. Bp. 1955. 68–87.
ZOLNAI BÉLA: R. bécsújhelyi olvasmányai. = ItK **1955.** 288–295.
ZOLNAI BÉLA: Megjegyzések a Rákóczi-kérdéshez. = It **1957.** 1–8.
HECKENAST GUSZTÁV: II. R. F. könyvtára (1707). = ItK **1958.** 25–36.
VIZKELETY ANDRÁS: Bartha Andrásnak II. R. F. fejedelmi beiktatásán elhangzott beszédje. = ItK **1960.** 578–581.
VIZKELETY ANDRÁS: II. R. F. elmélkedéseiről készült egyházi cenzori jelentések. = ItK **1961.** 204–216.
PERÉNYI, JOSEPH: Projets de pacification européenne de François R. en 1708–1709. = Ann.Univ.Bp.Sect.hist. **1964.** VI. 123–145. [A Függelékben közölve a Dialogus Hungari cum Polono de statu moderno Poloniae és a Discursus inter duos ministros status Moscovitici.]
KÖPECZI BÉLA: R. Bossuet és Fénelon között. = Eszmei és irodalmi találkozások. Tanulmányok a magyar–francia irodalmi kapcsolatok történetéből. Bp. **1970.** 29–47.
STUHLMANN, PATRICIUS V.: Confessiones S[ancti] Augustini, Nicolai Bethlen et Francisci R. II. Bp. [é.n.] 51 l.

RIBINY JÁNOS

1722–1788

Irodalom

KIS JÁNOS: Emlékeztetés R. J.-ra s különösen annak érdemeire a magyar nyelv iránt. = TudGyűjt **1830.** IX. 103–110.
VAJDA VIKTOR: R. J. = Figy. **1877.** II. 122–129.
NÉMETH SÁMUEL: R. J. 1722–1788, a soproni ev. gimn. rektora 1747–1758. = SoproniSz **1941.** 321–324.

ROTARIDES MIHÁLY

1715–1747

Szövegek

SCHRŐDL JÓZSEF: R. M. kéziratairól. = M.Prot.Egyht.Adattár **1904.** III. 135–164.

Irodalom

BLEYER JAKAB: Klopstock egy magyar irodalomtörténetíróról. = EPhK **1908.** 474–475.
GRAGGER RÓBERT: Egy magyar tudós sorsa. R. M. = Klebelsberg Emlk. Bp. **1925.** 437–452.
RUHMANN JENŐ: R. M. soproni kapcsolatai. = SoprSz **1944.** 19–23.
FARKAS, JULIUS: Deutschland, die Geburtsstätte der ungarischen Literaturwissenschaft. = Euphorion **1950.** 212–230. [Főleg R. M.-ról.]
KÁRPÁTI PAUL–SZENT-IVÁNYI BÉLA–TARNAI ANDOR: Das Stammbuch von Michael Rotarides. = Beiträge zur Sprachwissenschaft, Volkskunde und Literaturforschung. Berlin **1965.** 214–230.
HOLANOVÁ, EMÍLIA: Pamätník Michala Rotaridesa. = Literárny archív **1968.** 319–321.

SAJNOVICS JÁNOS
1733—1785

Szövegek

Vass József: S. J. két ismeretlen levele. = ÚjMMúz **1857.** I. 136—146.

S. Johannes (1733—1785): Demonstratio idioma Ungarorum et Lapponum idem esse. Intr. *Thomas A. Sebeok.* Bloomington — The Hague [**1967.**] 22, 132 l. (Indiana University publications. Uralic and Altaic series.) [Az 1770-es nagyszombati nyomtatvány hasonmás kiadása.]

Irodalom

Hunfalvy Pál: A lapp nyelv vagy az igazolt és megigazított S. = AkÉrt **1858.** 19. évf. 1—59.

Hőke Lajos: Hell, S. és a magyar jezsuiták. = Ath **1873.** II. 1472—1475.

Halász Ignác: S. hatása a magyar költészetre. = BpSz **1880.** 22. köt. 92—124.

Munkácsi Bernát: A magyar összehasonlító nyelvtudomány első virágzása kora. 1. S. 2. S. hatása a hazai irodalomra. = MNyr **1882.** 342—350, 385—393.

Hám Sándor: S. J. élete és Demonstratioja. = MSion **1889.** 20—34, 124—139, 205—214, 273—281. — Klny. is.

[Szinnyei József] Sz. J.: S. J. Demonstratio-ja. = NyK **1896.** 225.

Alszeghy Zsolt: Adatok S. J. életéhez. = EPhK **1908.** 248.

Pápay József: Nyelvünk finnugor eredetének kérdése S. és Gyarmathi felléptéig. H. és é. n. [**1909** előtt]. 32 l.

Pinzger Ferenc: Hell és S. vardöi útja. = A kalocsai érseki gimn. ért. **1911/12.** 3—53. — Klny is.

Lakó György: S. Demonstratiojának visszhangja Finnországban. = NyK **1935.** 402—405.

Nagyfalusy Lajos: S. J. és a kínai nyelvhasonlítás. = A kalocsai gimn. ért. **1935/36.** 23—31. — Klny. is.

Kisbán Emil: Tordasi és kálózi S. J. 1733—1785. Debrecen—Bp. [**1942.**] 56 l., 5 t. — Johann S. Leben und Werk eines ungarischen Bahnbrechers und Gelehrten. [Bp.] 1943. 76, 4 l., 4 t. (Publicationes ad historiam S. J. in Hungaria illustrandam. Lucubrationes 34.) — Jean S. voyageur et savant hongrois du XVIIIe siècle. Bp. [1944.] 61, 3 l., 5 t. (Publicationes ad historiam S. J. in Hungaria illustrandam. Lucubrationes 35.)

Ism.: [*Csery-Clauser Mihály*] *–ry*, It 1944. 25—26. — Száz 1944. 337.

Zsirai Miklós: A modern nyelvtudomány magyar úttörői. 1. S. és Gyarmathi. Bp. **1952.** [1953.] 55 l.

Ism.: *Rubinyi Mózes*, MNyr 1953. 280—281.

Csupor Zoltán Mihály: S. J. életrajzához. = MNy **1958.** 517—522. — igy—:—S. J. = Vig 1959. 299—301.

Lakó György: Beszéd a tordasi Sajnovics-ünnepségen. = MNy **1959.** 311—315.

Mikesy Sándor: A tordasi Sajnovics-ünnepség. = MNy **1959.** 311—312.

Salánki István: Levél S.-ról. =MNy **1964.** 250—252.

Csupor Zoltán Mihály: Emlékezés S. J.-ra, a finnugor nyelvtudomány megalapozójára. = Congressus Secundus Internationalis Fenno-Ugristarum. Helsinki **1965.** 23—28.

Tompa József: S. nyelvhasonlításának legfurcsább népszerűsítője. NyK **1966.** 437—448. — Klny. is.

Várkonyi Nándor: S. J. és Hell Miksa vardöi útja. = Életünk **1968.** 79—87.

Erdődi J[ózsef]: S., der Mensch und der Gelehrte. = ALingu **1970.** 291—322. — Klny. is.

Lakó György: J. S. und seine Demonstratio. = ALingu **1970.** 269—289. — Klny. is.

Zaicz, G.: The Etymologist S. = ALingu **1970.** 323—327.

SINAI MIKLÓS
1730—1808

Szövegek

KIADÁSOK

S. M.: Praelectiones publicae in Historiam Ecclesiasticam seculi XVI. Közönséges előadásai a XVI-dik század egyháztörténetéről. Kiad. és ford. *Herpay Gábor.* Bev. *S. Szabó József.* Debrecen **1911.** 249 l. [Bilingvis kiadás.]

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Eötvös Lajos: S. M. levele 1763-ból. = MProtEgyhIskFigy **1870.** 457—459.

Révész Imre: S. M. debreceni főiskolai tanár három levele Bod Péterhez egyháztörténelmi ügyben. = MProtEgyhIskFigy **1872.** 49—55.

Rácz Károly: S. M. sajátkezű naptárjegyzetei. A debreceni kollégiumi könyvtár kézirattárából. = MProtEgyhIskFigy **1873.** 220—228, 277—290, 346—350, 417—422, 462—465, 528—531, 555—564.

Rácz Károly: S. M. debreceni főiskolai tanár tudósítja Domokos Lajost Mária Terézia előtti személyes kihallgatásáról, a főiskolai tanulók betiltott legatzioja és supplikatzioja s általában az országos egyházi sérelmek ügyében. = MProtEgyhIskFigy **1874.** 131—134.

Rácz Károly: S. M. választott superintendens levele Szőnyi Beniamin h.-m.-vásárhelyi lelkész és békési esperesthez . . . = MProtEgyhIskFigy **1876.** 95—96.

Görömbei Péter: S. M. levele a Szabolcsi Traktatushoz. (1791.) = ProtEgyhIskL **1880.** 1396—1397.

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKA

Révész Imre: S. M. és kora. Adalékok a XVIII. századvég magyar társadalomtörténetéhez. Bp. **1959.** 343 l.

Ism.: *Klaniczay Tibor*, MTud 1961. 257—258. — *Vörös Károly*, Száz 1961. 138—149. [Vitacikk.]

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Révész Imre: S. M. és tételei a magyar reformált egyház alkotmányára vonatkozólag. = SpFüz **1857/58.** 689—714.

Révész Imre: S. M. a magyar történetbúvár emlékezete. = Száz **1868.** 217—226, 296—309.

Géresi Kálmán: S. M. gyűjteményéről. = MProtEgyhIskFigy **1876.** 118—123.

Dézsi Lajos: Cornides Dániel levele S. M.-hoz. = ItK **1896.** 444—447.

Rácz Károly: Emlékezés S. M.-ról. = Szabad Egyház **1901.** 1—4. sz.

Csűrös Ferenc: S. M. Megemlékezés halálának 100 éves fordulója alkalmából. = A debreceni ref. főgimn. ért. **1907/08.** 3—27. — Klny. is.

Debreczeni István: Egyházalkotmányi küzdelmek a XVIII. század végén, különös tekintettel S. M. szereplésére. = = Közlöny **1908.** 1—9. sz.

Benkő Imre: S. M. és az 1791-ik évi budai zsinat. = ProtEgyhIskL **1912.** 152—154.

Varga László: S. M. Minucius Felix-interpretációja. = Pap Emlk. Debrecen **1939.** 553—572. — Klny. is.

S. Szabó József: A debreceni remete. S. M. tragikumának másfélszázados évfordulója alkalmából. = DebrKépesKal **1942.** 43—49.

Varga László: Szövegkritikai és vallásrégiségtani fejtegetések S. M. Minucius-interpretációjában. Debrecen **1942.** 54 l. (A Debreceni Tisza István Tudományos Társ. I. Oszt. kiadv. VIII. 7.)

SZATHMÁRI KIRÁLY ÁDÁM

1692—1752

Szövegek

Rákóczi Tár. Történelmi érdekű naplók, emlékiratok, levelezések, pátensek, hadiszabályok, országgyűlési diariumok és törvénycikkek gyűjteménye II. Rákóczi Ferenc korához. Szerk. *Thaly Kálmán.* 1. köt. Pest **1866.** [233—396: Sz. K. Á. naplókönyve 1711—1717.]

Hopp Lajos: Sz. K. Á. naplójegyzetei. = A Vay Ádám emlékünnepség tudományos ülésszaka. Vaja **1969.** 113—152.

Irodalom

Thaly Kálmán: Sz. K. Á., Rákóczi bujdosó társa. = VU **1869.** 24. sz. 321—322; 25. sz. 342—343.

SZÉKELY LÁSZLÓ

1716—1772

Szövegek

Király Pál: Udvari szokások Mária Terézia idejében. = VU **1887.** 385—386, 414—415, 566, 582—583. [Sz. L. önéletírásából szemelvények.]

Irodalom

Király Pál: Gróf Sz. L. élete. = BpSz **1887.** 128. köt. 224—258.

Benkő András: Sz. L. kótáskönyve. = ZTT **1957.** 345—406. — Klny. is.

SZENTÁBRAHÁMI MIHÁLY

1683/84—1758

Szövegek

KIADÁS

Sz. L. M.: A keresztény hittudomány összege az unitáriusok szerint. Latin nyelvből ford. *Derzsi Károly*, bev. *Ferencz József.* Kolozsvár **1899.** 414 l.

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK

Jakab Elek: Confessio Fidei. = KerMagv **1875.** 258—261. [Sz. M. műve magyar fordításban.]

Kozma Ferenc: Sz. L. M. confessioja. = KerMagv **1875.** 264—265. [Latinul.]

Koncz József: Beszéd Homoród-Szentmártoni Bíró Sámuel felett 1721-ben. =

KerMagv **1903.** 15—37. — Klny. is. [Sz. M. latin beszéde magyar fordításban.]

Irodalom

JAKAB ELEK: Sz. M. = KerMagv **1861.** 157—185.

VÁRI ALBERT: Sz. theológiája. = KerMagv **1900.** 145—154, 257—267, 307—319; 1901. 65—77, 188—200, 302—314.

MASZNYIK ENDRE: Sz. M. mint dogmatikus. = TheolSzaklap **1904.** 199—211, 267—280, 337—348; 1905. 21—41.

FERENCZ JÓZSEF: Sz. M. tanítói. = UnitÉ **1958.** 10. sz.

ZSAKÓ ISTVÁN: Feljegyzések Sz. M.-ról. = UnitÉ **1958.** 9. sz.

SZILÁGYI SÁMUEL

1718—1785

Irodalom

KAZINCZY FERENC: Debreceni superintendens Piskárosi Sz. S. élete. = TudGyűjt **1820.** VIII. 93—104.

—y —k.: Piskárosi Sz. S. = DebrKözl **1860.** 27—28. sz.

RUGONFALVI KISS ISTVÁN: II. József és Sz. S. tiszántúli püspök. = ProtSz **1915.** 31—40.

SZŐNYI BENJÁMIN

1717—1794

Szövegek

NAGY FERENC: Hód-Mező-Vásárhely várossa rövid rajzolatja. = TudGyűjt **1819.** II. 34—57. [Részletek Sz. B. verséből.]

GELSEI BIRÓ LAJOS: Hold-Mező-Vásárhely. = ÚjMMúz **1858.** I. 564—571. [Részletek Sz. B. verséből.]

[RÓMER FLÓRIS?]: Sz. B. = ArchÉrt **1872.** 59—60. [Részlet az 1753-ban szerzett krónikájából.]

MOLNÁR JÁNOS: Sz. B. — báró Ráday Gedeonhoz. = ProtEgyhIskL **1906.** 647.

Irodalom

SZEKERES MIHÁLY: Sz. B. = DtProtKözl **1870.** 244—245, 260—261, 306—307.

SZEREMLEY SAMU: Sz. B. és a hódmezővásárhelyiek 1717—1794. Korrajz az alföldi reformátusok történetéből. Bp. **1890.** VIII, 224 l. (A Magyar Protestáns Irodalmi Társ. kiadványai.)

Ism.: *B. P.*, ProtEgyhIskL 1890. 947—950, 983—986. — *Kiss Ernő*, DtProtL 1890. 463—466, 479—481.

TÁNCZ MENYHÉRT

1743—1800

Irodalom

CSÁSZÁR ELEMÉR: Adatok T. M. életéhez. = ItK **1901.** 63—65.

TIMÁR KÁLMÁN: Adatok T. M. életéhez. = ItK **1929.** 333—337.

TIMÁR KÁLMÁN: T. M. származása. = **1930.** 360.

TAXONYI JÁNOS

1677—1746

Irodalom

[KATONA LAJOS] K. L.: Az Irene-tárgyhoz. = EPhK **1900.** 502—504.

GERENCSÉR ISTVÁN: T. J. nyelvéből. = MNyr **1902.** 253—254.

JABLONKAY GÁBOR: T. J. S. J. 18 századbeli magyar író élete és erkölcstanító példatára. Kalocsa **1910.** 317, 5, 1 t.

Ism.: *Gálos Rezső*, KatSz 1911. 1101—1104. — *L.*, Religio 1911. 25. sz. — *Alszeghy Zsolt*, BpSz 1912. 150. köt. 313—316.

ZSOLDOS JENŐ: Talmudi gondolat T. J. példatárában. = Libanon **1936.** 160—161.

[CSERY-]CLAUSER MIHÁLY: T. J. = Száz jezsuita arcél. 2. köt. Bp. **1941.** 491—503.

TELEKI JÓZSEF

1738—1796

Szövegek

KIADÁSOK

SPIERS, OTTO: Basel. Anno 1760. Nach den Tagebüchern der ungarischen Grafen Joseph und Samuel Teleki. Basel [**1936.**] 179 l., 14 t.

T. J.: Úti jegyzések. Kiad. *Domokos Pál Péter*. [Cluj] **1937.** 63 l.

La cour de Louis XV. Journal de voyage du comte Joseph T. Publié par *Gábor Tolnai*. Bp.—Paris **1943.** 216 l. (Bibliothèque de la Revue d'Histoire Comparée 1.)

Ism.: *Bán Imre*, Egyht 1945. 132—134.

T. José: La corte de Luis XV. (Diario de viaje.) Trad. y prol. de *Vicente Gaos*. Buenos Aires **1951.** 148 l. (Coleccion Austral 1026.)

KISEBB SZÖVEGKÖZLÉSEK, LEVELEZÉS

Szilágyi István: Gróf. T. J. verseiből. = KisfTÉ **1879/80.** XV. 95—108.

Rácz Lajos: Gróf T. J. levelei Rousseau-ról és Rousseau-hoz. = AkÉrt **1913.** 109—116., és UngRschau 1913. 708—716. [Három francia nyelvű levelének közlése.]

Baranyai, Zoltán: Une visite hongroise chez Rousseau à Montmorency. = REH **1923.** 188—194. [T. J. naplórészlete.]

Mészöly Gedeon: Id. gróf T. J. házassága. = Napk **1928.** II. 341—347. [T. J. diáriumából szövegközlés.]

Gulyás József: Gróf T. verse a toleranciáról. = ItK **1930.** 359—360.

Rácz, Lajos: Correspondance d'un pasteur français et d'un comte hongrois au XVIIIe siècle. (Comte T., J. Duvoisin et Mme née Calas, 1763—1780). = Bulletin de la Société de l'Histoire du protestantisme français. **1931.** LXXX. Juillet—septembre. — Klny. is.

Ism.: *Eckhardt Sándor*, EPhK 1931. 121—123. — *Rácz Lajos*, EPhK 1932. 56 [Észrevétele Eckhardt bírálatára.] — *Eckhardt Sándor*: Uo. 56—57. [Válasz.]

Mészöly, Gedeon: Das Reisetagbuch des Grafen Joseph T. über deutsche Städte 1759—1761. = Nép és Nyelv **1943.** 40—50, 223—229. [A folytatás nem jelent meg.]

Irodalom

ÖSSZEFOGLALÓ MUNKÁK

Kruché Emil: Gróf T. J. élete és művei. Bp. **1928.** 74, [6] l.

Fuhrmann Kamilla: Gróf T. J. és a magyar—francia szellemi kapcsolatok. Bp. **1929.** 101 l.

Ism.: *Sipos Lajos*, EPhK 1930. 183. — *Kerekes Emil*, ItK 1929. 366.

TANULMÁNYOK, CIKKEK

Teleki László: Lebensbeschreibung des Reichsgrafen Joseph T. von Szék. Hermannstadt **1800.** 38 l., és SiebQuschr 1801. 11—140.

Rácz Lajos: Gróf T. J. és Rousseau. = BpSz **1912.** 151. köt. 430—443. — Graf Joseph T. und Rousseau. = UngRschau 1913. 708—716.

Rácz Lajos: Gróf T. J. látogatása Rousseaunál. = EPhK **1923.** 120—121.

Gulyás József: Gróf T. J. újabban megtalált kézirata. = ItK **1934.** 89.

Jelitai József: Bernouilli Dániel és János egykorú Teleki-naplók és levelek tükrében. =MatFizL **1936.** 142—160. —Klny. is.

Jelitai József: Clairant La Condamine, d'Alembert és kortársaik egykorú Teleki-útinaplók tükrében. = MatFizL **1937.** 174—199. — Klny. is.

Tolnai Gábor: Egy erdélyi mágnás utazásai. = ErdHel **1941.** 705—712. — Les voyages d'un aristocrate Transylvain. Ses rencontres avec Voltaire et Rousseau. = NRH 1942. 230—238., és T. G.: Végzetes esztendők. Bp. 1945. 101—115. [Magyar nyelvű szöveg.]

Tolnai Gábor: Bod Péter és T. J. = It **1944.** 17—19.

Jancsó Elemér: Gróf T. J. intelmei fiához a szabadkőműves rendbe való belépés ellen. = EPhK **1944.** 42—43.

Tolnai, Gábor: Die Reisen J. Telekis. (1759—1761.) = ALitt **1965.** 55—102. — Klny. is., és T. G.: Tanulmányok. Bp. 1970. 97—141, 393—396. [Átdolgozott változatban magyarul.]

TORKOS JÓZSEF

1710—1791

Szövegek

Scriptores rerum Hungaricarum veteres ac genuini. Cura et studio *Joannis Georgii Schwandtneri*. Tom. 2. Vindobonae **1746.** [526—601: T. J.: Descriptio rituum et solemnitatum coronationis serenissimae Mariae Theresiae in reginam Hungariae.]

Irodalom

Csűry Bálint: Adalék a magyar nyelvhasonlítás történetéhez. = MNy **1925.** 192—194. [T. J. Schediasma geographico-historicum c. munkájáról.]

Németh Sámuel: M. T. J. = SoprSz **1942.** 141—146.

Domokos Pál Péter: T. J. és az „oroszországi magyarok". = NyK **1968.** 387—391.

VARGYASI DANIEL ISTVÁN

1684—1774

Szövegek

Vargyasi Dániel Gábor, id.: A vargyasi Dániel család eredete és tagjainak rövid életrajza. Bp. **1896.** [329—397: V. D. I. önéletírása Marosi Gergely fordításában.]

Újabb adattár a vargyasi Daniel család történetéhez. Kiad. *Kelemen Lajos*. Kolozsvár **1913.** [175—195: V. D. I. memoranduma Erdély bajairól és azok orvoslásáról. De intestinis Transylvaniae.]

DOBOŞI, AL[EXANDRU]: Cum descrie stările politice şi economice din Transilvania un nobil ungur la 1744. = Anuarul Institutului de Istorie Naţională 1936/38. VII. Universitatea Regele Ferdinand I. Cluj. Bucureşti **1939.** 674—685. — Klny. is.

Erdély öröksége. Erdélyi emlékírók Erdélyről. Szerk. *Makkai László*. 7. köt. Erdély változása. 1703—1750. Bev. *Tolnai Gábor*. Bp. [**1942.**] [178—214: V. D. I. életének leírása. Ford. *Marosi Gergely*.]

Irodalom

ZEYK JÁNOS: Dániel István (báró). = Hon-Külf **1842.** 60. sz.

VARGYASI DÁNIEL GÁBOR, id.: A vargyasi Dániel család a közpályán és a magánéletben. Kiad. és bev. *Vajda Emil*. Bp. **1894.** XXVI, 910 l. [Oklevéltár.]

VARGYASI DÁNIEL GÁBOR, id.: A vargyasi Dániel család eredete és tagjainak rövid életrajza. Bp. **1896.** 438.

VARGYASI DÁNIEL GÁBOR, id.: Adatok a vargyasi Dániel család történetéhez. Pótfüzet a „Vargyasi Dániel család eredete s tagjainak rövid életrajza" című munkához. Bp. **1908.** 47 l.

BORBÉLY ISTVÁN: A vargyasi Dániel-család író tagjai. = It **1913.** 532.

Újabb adattár a vargyasi Daniel-család történetéhez. Kiad. *Kelemen Lajos*. Kolozsvár **1913.** XI, 426 l.

VERESTÓI GYÖRGY

1698—1765

Irodalom

NAGY ZSIGMOND: Függelék V. Gy. életrajzához. = ProtKözl **1886.** 138—139.

TÖRÖK ISTVÁN: V. Gy. kolozsvári tanár és később ref. püspök. = ProtKözl **1886.** 13—14. sz.

DÉZSI LAJOS: Népmeséink történetéhez. = ItK **1896.** 345—350. [V. Gy. egy prédikáció-részlete.]

S. NAGY LÁSZLÓ: Egy 1700-ból [!] [1772-ből!] való kolozsvári verseskönyv. Erdélyi református mágnások búcsúztató versei. = ErdSz **1919.** 35—37. [V. Gy.: Magyar versek. Kolozsvár 1772.]

GULYÁS JÓZSEF: Idősb V. Gy. a nép meséiről. = Ethn **1925.** 168—169.

ALSZEGHY ZSOLT: Egy Gyöngyösi-tanítvány. = It **1940.** 64—69.

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: A szépirodalom üldözése. = MKsz **1943.** 433—435. [V. Gy. egyik prédikációjáról.]

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN: Orosz példa az írástudatlanság csökkentésére 1735-ből. = MNyr **1953.** 146—148. [V. Gy. egyik prédikációjáról.]

WAGNER KÁROLY

1732—1790

Irodalom

BABURA LÁSZLÓ: W. K. = Szepes m. Tört. Társ.Évk. **1885.** I. 42 sk.

HÖLVÉNYI GYÖRGY: W. K. könyvtára. = EK Évk. **1966.** III. 157.

HÖLVÉNYI GYÖRGY: W. K. és a Bél-iskola. = EK Évk. **1970.** V. 329—350.

NÉVMUTATÓ*

Aachs Mihály → Ács Mihály
Abádi Benedek *90*, 331
Abafái P. András 352
E. Abaffy Erzsébet 102, 145, 246, *247*, 292, 326, 332, 343, 381
Abafi Lajos 297, 376, 426, 478, 480, 482, 496, 498, *515*, 516, 525, *526*, 538, *539*, 540, *541*
Ábel Jenő 43, 48, 54, *65*, *81*, 92, 149, *192*, 195, 196, *197*, 202, *213*, *217*, 227, 229, *230—233*, 235, *236*, *237*, 239, 240, 242, *250*, 300, 330
Ábrahám Lambert 159
Ábrahámffi Miklós 265
Abstemius (Bornemissza) Pál → Bornemisza Pál
Abstemius Péter → Bornemisza Péter
I. Achmed 459
Ács Mihály **398**
Ács Mihály, ifj. **398**
Ács Tivadar 211, 236, 279
Acsády Ignác 79, 89, 201, 225, 338, 341, 343, 365, 382, 406, 407, 407, 423, 447
Acsay Ferenc 100, 203
Adalbert 170
Ádám Gerzson 381
Ádám Imre 537
Ádám János 358, **398**
Ádám Mátyás 370
Ádámi János *370*
Adamiš, Július 537
Adamová, Zuzana 123
Adamovič, Štefan 458, 510, 537
Adel, Kurt 228
Adelphus Mihály 370
Adolph János *370*
Adonyi Péter 358
Adorján Imre *498*
Ady Endre 78, 331, 467, 539
Ady Lajos 313
Aegidius Romanus 197
Aeneas Sylvius → Piccolomini, Aeneas Sylvius
Aesopus → Aiszóposz
Áfra János 288
Agárdi László *499*
Agárdi Péter 422
Aggházy Mária 382
Ágh István **515**
Ágner Lajos 189, 431, 436
Ágoston, Szent *290*, 547, 548
Ágoston szerzetes 167
Ágoston József 308
Ágoston Julián 190
Ahn Frigyes 88
Aigner Lajos → Abafi Lajos
Aisleitner József 51
Aiszóposz 306—308, *326*
Ajtai Abód Mihály 493
Ajtay Endre 478
Ajtay Miklós 285
Ákáb István 503, 506
Akantisz Viktor 49
Ákos mester 181
Alapy Gyula 464
Albelius, Simon 386
Albensis Nagy János *106*
Albericus 167, 222
Albert Gábor 472
Albert Zsuzsanna 359
Alberti-család 227
Alberto de Wys 343
Albrecht Ferenc 409
Albrich, Karl 378
Albricus → Albericus
Albu, Corneliu 324, *325*
Alciati, Andrea 255
Áldásy Antal 57, *109*, 449, 469
Alecevic, Giuseppe 343
Alekszejev, M. P. 128
d'Alembert, Jean le Rond 552
Alesius Dénes 298
Alexa Károly 74, 130, 355, 424
Alexander Bernát 508
Alexander de Hungaria 11, *195*
Alexander de Villa Dei 209
Alexandriai Philon 411
Alexandriai Szent Katalin 146, *147*, *148*, 152, 221
Alexics György 257, 282, 335, 360
Alfay Pongrác 419
Alfonz király 196

* A lapszám kurziválása arra utal, hogy a keresett név ugyanazon a lapon több adatban fordul elő. Magyarázó jegyzetben való ismételt előfordulásra nem utaltunk. A fett lapszám az egyes szerzőkre vonatkozó főfejezetet jelöli.

Alföldi Flatt Károly 271, 326
Alföldi Rezső 272
Algöver Andor 401
Ali basa 264
Ali pasa 314
Alistáli Farkas Jakab 351, 353
Alistáli Márton 264
Allodiatoris Irma 292, 440
Almai János 291
Almády István 375
Almási Benjámin 370
Almási Péter 363
Almási Porkoláb András 352
Álmos herceg 186
Álmos vezér *136*, 174
Alsáni Bálint 93, 160, 168
Alsted, Johann Heinrich 97, *386*
Alszeghy Zoltán 130, 193
Alszeghy Zsolt *41*, 51, 65, 70, *71*, *74*, 76—78, 82, 91, 114, 124, *127*, 130, 150, 153, 158, 160, 172, 231, 259, 260, 262, 267, 270, 283, 289, 293, 294, 297, *306*, 307, 324, 336, 339, 346, 351, *358*, 360, 361, 365, *366*, 367, *379*, *380*, *416*, *419*, 422, 426, 427, 430, 446, *448*, 450, 493, 495, 496, *497*, 498, *499*, *500*, *503*, *505*, *506*, 507, 510, *512*, *516*, 529, *534*, 537, 543, 549, 551, 553
Althann püspök 113
Alvinci Énok 358
Alvinczi Péter 67, 351, 364, **398—399**, 428, 444, *445*, 452, 453, 460
Alvinczi Péter jogtudós 352, 363
Amade Antal 65, **515**
Amade László 285, *290*, 493, 514, **515—516**, 528, 545
Amade Thadé 515
Amadio, Giulio *229*, *230*
Amasaeus, Romulus → Amaseo, Romolo
Amaseo, Romolo 227
Ambrus Mór 545
Ambrus-Fallenbüchl Zoltán 533
Ambruster Laurentius Ciliniensis 197
Amesius, Vilhelmus 356
Amlacher, Albert *302*
Andor György 446
András énekszerző 358
András érsek 167
András hitvalló → Zoerard, szent
András mester 167
András Sámuel 354
Andrássy-család 421
Andrássy Béla 341
Andrássy Gyula 481
Andrássyné Kövesi Magda 143
Andrea di Niccolo d'Ungheria → Andreas Ungarus
Andreas Pannonius 167, 195, 196, 197, 200, **229**
Andreas Ungarus *185*
Andritsch, Johann 102, 437
Andronicus Tragurinus, Matthaeus → Matteo Andreis da Trau
Angelo Elli da Milano 225, 239
Angerellus 346
Angyal Dávid 43, 180, 205, 375, 409, 410, 434, 449, *470*, 478, 488, 512, 525, 526
Angyal Endre 69, 72, *118*, 120, 123, 130, *131*, *132*, 160, 222, *248*, 273, 281, 284, 338, 354, *355*, *358*, 362, *365*, 380, 382, *386*, 395, *396*, *397*, 409, 416, 432, 434, 441, 442, 458, *466*, 477, 486, *487*, 494, *499*, *506*, 527
Angyal Pál 217
Anhäupel György 446
Anjou-ház 167, 203, 206, 227
Anjou Károly 185
Anjou René 234
Anna királyné (II. Ulászló felesége) 66, 219, 223
Anna, szent 166
Anonymus 61, 66, 139, 167, 172, *173*, *174*, *176—179*, 182, 221, *223*, 532
Anonymus Dubniciensis → Dubnici névtelen
Anonymus Udis → Udis
Antal Árpád 263
Antal Gábor 546
Antal Géza 103, 104, 542
Antal Miklós 422
Antalffy Endre 407, 454
Antalffi János 430
Antiochiai Szent Margit 156
Antoljak, Stjepan 180
Antonio da Zara 220
Antonius episcopus 198
Apácai Csere János *68*, 98, *352*, 384, 391, **399—403**
Apácai Tamás 352, 354, 375
Apafi Anna 381
I. Apafi Mihály 83, *87*, 99, 105, 363, 378, 383, 396, 397, **403**, *408*, *411*, *412*, 424, 428, 455, 459, 467, 472, 510
II. Apafi Mihály **403**, 494
Apafi Miklós 364
Apáti Ferenc 146, *150*, 367
Apáti Miklós 364, **403**
Apor István **404**
Apor Péter 63, 64, 68, 376, 467, 502, **516**= **517**, *525*, 526
Apponyi Balázs *370*
Apponyi Sándor *41*, 236
Áprily Lajos 67, 232, 463, 465
Apró István 66, 220, 229
Aquinoi Szent Tamás 450
Arady Kálmán 383
Aragóniai Beatrix 69, *197*, 198, 200, *205*, 211, *212*, 217, 220, 226
Aranka György 503
Arany János 71, 74, 134, 136, *137*, 212, *313*, *359*, 420, 421, *422*, *424*, 485, 498, 500
Arany László, 65, 74, 204
Aranyasy István 358
Arató Ferenc 390
Arday Pál 325, 469
Aretinus Leonardus 64
Argiropylus, Joannes 197
Ariosto, Lodovico 367, *396*, 409
Arisztophanész 346

Arisztotelész 446
Árkosi Benedek 352, **404**
Armbrust Kristóf 254
Armbruster, Adolf 132, 248
Armpruszter Ferenc 457
Arnoldus de Bawaria 197
Árokháty Béla 67, 463, 465
Árpád 172, 175, 177, 203
Árpád-ház 67, 111, *136*, 167, 168, *172*, 173, 175, *203*, 222
Árpádházi Szent Erzsébet 67, 153, *109*, 192, *209*
Árpádházi Szent Margit 130, *163*, *164*, 167, *189*, *190*
Arrianosz, Flavius 199, 220
Artim Mihály 141
Artner Edgár 99
Artur király 223
Árvay József 467
Asboth János 365
Assisi Szent Ferenc 153, 239
Aszalai Mátyás 245
Asztalos András 464
Asztalos Dezső 422
Asztalos Miklós 56, 68, 85, 91, *107*, *108*, 122. 170, 216, 264, 375, 408, 417
Asztrik érsek 187
Atanagi, Dionigi 280
Atanasov, P. 89
Attila 175, 180, 184, 229
Augsburgi Dávid 154, 161
Augustinus leichnitzi pap 101
Augustinus Olomucensis 222, 227
Anmüller, Stephan 277
Auer János Ferdinánd 377
Auner Márton 378
Avancinus, Nicolaus *396*, *441*
Aventinus, Johannes 175
Averulinus, Antonius 230
Avicenna 202
Avrigeanu, Domnica 467
Azarael Avri Aazari 168

Baán Kálmán 45
Babai György 517
Babik József 74, 526
Babinger, Franz 237, 255, 300
Babits Mihály 72, 128, 129, 147, 191, 283
Babocsay Izsák **404**
Baboss R. Ernő 160
Babura László 553
Bach Endre 279, 345
Bachat, Daniel 536
Baciccia, Giovanni Battisto Gaulli 397
Baciu János 138
Bácsi István 80
Bácskai Miklós 199
Bácskainé Pollák Zsuzsa 520
Bácsy Ernő 67, 438
Baczoni Incze Máté 396, 493
Badics Ferenc 65, 71, 137, 258, 260, *364*, 368, 380, *419—421*, 422, *423*, 478, 499, *504*, 543
Bagossy Bertalan 111
Bagyary Simon 303, 333, *334*, 417
Bah 331
Bahil, Matthias **517**
Bajasdi Vitán Sándor 502
Bajay Amand 504
Bajkó Mátyás 532
Bajomi István 199
Bajomi Vilmos 144
Bajtay J. Antal 517
Bajza József 431
Bajza József (XX. század) 120, *261*, *368*, 394, 406, 486, 498
Bakács István 75
Bakacs Tamás → Bakócz Tamás
Bakai Benedek 110, 351
Bakai Péter 354
Bakfark Bálint 415
Bakó, B. 391
Bakó László, 67, 70
Bakócz Tamás 198, 200, *205*, 213, 215, 226
Bakóczi János 440
Bakonyi József 454
Bakos János 359
Bakos József 91, 96, 119, 234, 342, 369, *387*, 389, *390*, 391, *392*, 412, 457
Baksai Textoris György *360*
Bal Jeromos 423
Balai Péter 351
Balanyi György 92, 94, 114, 115, 190, 224, *450*
Balás P. Elemér 241
Balásfi Tamás **404**
Balási Késcsináló Jakab 366
Balassa-család 275
Balassa Antal 404
Balassa Bálint, gróf **404**
Balassa Bálint → Balassi Bálint
Balassa Brúnó 91, 101, 384, 389
Balassa Ferenc → Balassi Ferenc
Balassa János *285*, 436, 437
Balassa József 45, 75, 127, 128, *140*, 144, 152, 153, 155, 163, 246, 263, 269, 306 445, 463
Balassagyarmati T. Mátyás 366
Balassi Bálint 13, 43, 68, 69, *84*, *132*, 232, *235*, 248, 249, *255*, 258, *262*, 265, 280, **283—290,** 319, 358, 367, 404, 406, 426, *442*, 457, *458*, *467*, *516*
Balassi Ferenc 265, 286, 287
Balassi Menyhért 65, 68, 69, 254, *269*, *270*, *294*
Balassi Zsigmond 381
Balássy Ferenc 112, 469
Balázs pap 294
Balázs András 111
H. Balázs Éva 201
Balázs Ferenc *297*
Balázs Ilona 190
Balázs János 77, 129, *139*, *143*, 235, 246, 247, 251, 280, *331*, *332*
P. Balázs János 162
Balázs László 78, 335, 403

Balázsdeák → Békési Balázs
Balbus, Hieronymus 197, *217*, 227
Baldunius, Fridericus 446
Bálent, Boris 40, 184, 519
Balić, Charles 55
Balics Lajos 111
Bálint bibliafordító 154, 155
Bálint Nagy István 327, *345*
Bálint Sándor 52, 76, 119, 145, 146, 192, *204*, 216, 273, 382, 481, 497
Balla Antal *547*
Balla Gergely 63, 375
Ballagi Aladár 41, 53, 54, 57, 60, 80, 88, 91, 110, *177*, 365, 369, 380, *415*, 432, 459, *475*, 510, 526, 535
Ballagi Mór 75, 290, 297, 373
Ballai Károly 342
Balló István 110, 323, 366, 383, 517
Baló Benjámin 352
Baló Mátyás 376
Balog Elemér 430
Balog György 354
Balogh Albin 169, 174
Balogh Ferenc 96, 252, *321*, 329, 336
Balogh István 206, *377*
Balogh Jolán 203, *205*, 211, 213, *225*, *234*, 273
Balogh József *135*, *171*, 172, 174, 177, 187, 248
Balogh László 91, 399
Balogh Margit 324
Balsaráti Vitus János 245
Bán Aladár *138*, 545
Bán Imre 50, 51, 67—69, *70*, *72*, *73*, 128, 211, 249, 265, 266, 285, 289, 293, 295, 308, 318, 320, 354, *355*, *358*, 360, 366, *385*, *391*, 394, *399*, 400, *401*, 402, *403*, 408, 414, 420, 429, 442, *443*, 448, 456—458, *467*, 468, 472, 478, 479, *480*, 494, 496, 537, 538, 543, 545, 547, 551
Bán János 112
Banczik Samu 526
Bandello, Matteo 227
Bámfalvi Barius Péter 370
Bánfalvi Miklós (Barius, Nicolaus) 66, 235
Bánfi Gergely 68, *268*
Bánffy (Coelius) Gergely → Gyöngyösi (Coelius) Gergely
Bánffy György 477
Bánffi-család 428
Bánfi F. Ferenc → Bánfi Florio
Bánfi Florio (Holik Flóris) 115, 122, 127, 146, 154, *156*, *158*, 159, *160*, 162—164, 185, *188*, *189*, 190, *191*, *195*, 199, 201, 202, 206, 211, *219*, *220*, 225, *226*, 227, 234, *235*, *236*, 239, 266, 278, 281, *343*, 397, 483
Bánfi Gergely → Bánffi Gergely
Bánfi György 63, 374
Bánfi, Peter *378*
Bánfihunyadi János 351
Bánfihunyadi Márton 101
Bangha Béla *448*, 450
Bánhegyi Jób *71*, 342
Bánhidi Zoltán 407, 429, 457
Baník, Anton 98
Bánkai Nagy Mátyás → Nagybáncsai Mátyás
Bánkuti Imre 426
Bánóczi József 313, 400, 540
Bánsky, Jozef 518, 519
Bányai Kornél 285
Barabás Domokos 454
Barabás József 533
Barabás Miklós *236*, 333
Barabás Samu 97, 107, 145, 472, 502, 534
Baraczka István 274
Barakonyi-család 405
Barakonyi Ferenc 360, **404—405**
Barankay Lajos 91, *92*, 95, 96, 234, 240, 466
Baránszky-Jób László *70*
Bárány Ágoston 426, 448
Bárány Gerő 144
Bárány György 498, **517—518**
Bárány József 501
Baranyai Decsi János (Decsi Czimor János) 62, 64, 68, 264, 268, **290—291**
Baranyai József 87
Baranyai Mihály 545
Baranyai Pál 254
Baranyai Zoltán 110, *120*, 316, *512*, 541, 552
Baranyay Béla 370, 415, 483, 519
Barát István 254
Barát, Jozef *519*
Baráth Béla *57*, 58, 275
Baráth Ferenc 539
Baráth Imre 465
Baratska Gyula 423
Barbeta János 200
Barbaro, Daniel 281
Barclay, Jean 533
Barcsa János 96, 245, 375
Barcsai Ákos 363, 378, *400*
Barcsai Gáspár 366, 526
Barcsay Mihály 498
Barcza Imre *42*, 190
Barcza József 517
Barcza Tibor 97
Bárczay Oszkár 240
Bárczi Géza *73*, 129, *141*, 142—144, *169*, 222, 223, 247, 299, 306, 308, 326, 344, 391, 480, 488
Bárdos Albert 256
Bárdos Gy. József 157
Bárdos József 120, 512
Bárdos Kornél 192, 256, 257, 265
Bárdos Lajos 496
Bari István 358
Barius, Nicolaus → Bánfalvi Miklós
Bárkányi János 358
Barkó Dénes 512
Barkóczy Borbála 498
Barkóczy Ferenc 117, 500, *509*, 510
Barla Jenő 256, *259*, *329*, 335

Barlay Ö. Szabolcs 252, 277, *281*, 292
Barna Ferdinánd 134
Barna István 393
Barna Nándor 231
Barna Péter 532
Baros Gyula 71, 96, 98, 127, 163, 287, 326, 359, 362, 372, *419*, 420, 421, 431, 454, 458, 460, 483, *496*, 501, 545
Baróti Dezső 41, 52, 472, *495*, 538, 539
Barovius, Joannes Decius → Baranyai Decsi János
Barré, H. 194
Bársony György 373
Bart, C. 276
Barta Borbála M. Eszter *164*
Barta István 101, 102, 104, 486
Barta János 68, 70, 119, 127, 495, 538
Barta M. Eszter → Barta Borbála M. Eszter
Bartal Antal 46, 144, 233
Bartal Béla 189
Bartal György *176*
Bartalus István 53, 359, 415
Bártfai János 200
Bártfai Szabó László 100, 215, *303*, *304*, 417, 474
Barth Rezső 537
Bartha András 371, 548
Bartha Antal 184
Bartha Boldizsár **405**
Bartha Dénes 40, 147, 214
Bartha József 74, *137*, *138*, *140*, 145, 154, 159, 162, 163, 271, 313, 363, *480*, 486, 542
D. Bartha Katalin 140, 165
Bartha Tibor 250, 321
Bartha Tibor (Csehszlovákia) 397
Bartholomaeides, Joannes Ladislaus 107
Bartholomeus Frankfordinus Pannonius → Frankfordinus Pannonius, Bartholomeus
Barthos Indár 429
Bartók Géza 515
Bartók György 356, 403
Bartók Imre 286
Bartók István 449
Bartolomeo della Fonte (Bartholomaeus Fontius) → Fonzio, Bartolomeo
Bartoniek Emma 44, 49, 171, *173*, *174*, 176, 187, *188*, 209, 419
Barts Gyula 269, 291, 411
Bartsai László 68
Bartsch, C. D. 314
Barycz, Henrik 298
Bascapè, Giacomo *277*, 281
Basilicos, Jacques → Heraclides, Jacobus
Basilius István 69, **291**, 323
Basire, Isaac 352, *386*, *387*
Basta, Giorgio 378
Bátai B. György 352
Batár Imre 152
Bathó István 353
Bathó Mihály 290
Báthori-család *274*, 304, 319, 414, 438
Báthori András 275, 281, 333
Báthori Boldizsár 357
Báthori Gábor 362, 377, 477
Báthori István fejedelem 62, 245, *273*, *274*, 277, 281, *296*, 304, *305*, 319, 334, 406
Báthori Miklós 198, 200, *205*, 219
Báthori Zsófia 373, 418
Báthori Zsigmond 61, 269, 273, *281*, 290, 304, 333, 366, 461
Báthory, Ecsedi → Ecsedi Báthory
Báthory Erzsébet 437
Báti László 279
Batizfalvi István 387, 435, 517
Batizi András 246, 250, 254, **291**
Batizi László 466
Bátorfi Lajos → Abafi Lajos
Bátori József 448
Bátori László 130, 151, 154, 162, 200
Batsányi János 488, 527, 529
Batta István 520
Battik György 376
Battistrada, Mario 229
Battyáni Orbán 254
Batthyány-család 274, 428, 482
Batthyány Ádám 351, 365
Batthyány Boldizsár *214*, 276, 279
Batthyány Ferenc 351
Batthyány Ignác 193
Batthyányné Lobkovitz Éva → Lobkovitz Poppel Éva
Bauch Gusztáv 245, 248, 281, 305, *344*
Baumann, Ferdinand 370, 477
Baumgart Bálint 353
Baumgarten Ferenc 222
Baumgarten M. 446
Baumgarten Sándor *223*, 224, 279, 282, 291, *396*, *397*
Bausner, Bartholomaeus 381
Bazala, Vladimir *302*
Bay Mihály 375, 376
Bayer Ferenc 485
Bayer, Johannes **405**
Bayer József 65, *76*, 380, 433, *503*, 504, 507, 513, 520
Beatrix → Aragoniai Beatrix
Bebek Ferenc 327
Bebek Imre 505
Beck Gergely 116
Beck, Jakob Christoph 538
Beckensloer János 240
Becker, Henrik 289
Becket, Thomas *221*
Becsencsi Imre 358
Becske Bálint 474
Bede József 548
Bede Piroska, Havasné 403
Bedegi Nyáry-család 84
Bedegi Nyáry Krisztina → Nyáry Krisztina
Bedy Vince 112
Beethoven, Ludwig van 353
Beham, Hans Sebald 86
Beigel István 230
Beke Albert 146, 400

Beke Antal 57, 353, 376, 383, *414*, 418, 447
Beke Ödön 291, 294, 368, 401
Békefi Antal 477
Békefi Remig 43, 75, *92*, *93*, 94, *96*, *98*, 99, 101, *102*, 108, 114, *171*, 196, 198, 199, *203*, 324
Bekény János 358
Bekényi Benedek 197, 200
Bekényi Pál 145
Békés Ágnes 394, 468
Békés Gáspár 285
Békés István 533
Békési Balázs 254, 255
Békesi Concilia Emil → Békesi Emil
Békesi Emil 54, 75, 83, 141, 147, *150*, *154*, 157, *167*, 199, 200, 208, 219, 220, 229—232, *233*, 235, *238*, 240, 277, 326, 358, 493
Békey István 177
Bél, Carolus Andreas 229
Bél Mátyás *61*, 323, 410, 417, 494, 510, 513, 514, **518—520**, 553
III. Béla király 168, 172, 203, 221
IV. Béla király 111, 173
Béla király névtelen jegzője → Anonymus
Bélaváry, Burchard Marcel 223
Belényesi Gergely 251, *252*, 279
Belényesy Márta 274
Belják B. Pál 180, 486, 529
Bellaagh Aladár 427, *445*, *446*, 448, *527*
Bellarmino, Roberto *451*
Bellér Béla 44, 91, 382
Bélteky László 356
Benčič, Anton 451
Benckner, Paul *378*
Bencsik Mihály 508
Bencze József 77, *336*
Benczédi Székely István → Székely István
Benczédi Gergely *46*, 291, 297, 298, 353, 396, 471
Benczédi László 475, 479, 481, 545
Benczédi Pál 58, 276, 278, *297*, 298, 418
Benczur Gyuláné 521
Benczúr József *546*
Benda Kálmán 41, 56, 68, 70, 85, 102, *273*, 314, 340, 345, 377, 399, 409, 426, *458*, 475, *477*, 478, *480*, 514, 521, *524*, 544, *545*, 547
Bendefy László 182, *179*, 227
Bendi Nándor 393, 451
Benedek, Szent 172, *173*, *186*, 187, 374
Benedek Albert 284, 341, 422
Benedek Elek 538
Benedek Marcell 45, 46, 72, 120, 308, 356
Benedictus Beken → Bekényi Benedek
Benedikty Pál 389
Benefi János 358
Benei György 367
Beniczky Gáspár 374
Beniczky Péter 289, 351, 355, 357, 359, 403, **405—406**, 420, 423, 454, 458, 529
Benigni de Mildenberg, Joseph 429, 461
Benincasa, Cinzio Francesco 220
Benke Imre 46
Benke István 389
Benkner, Paul → Benckner, Paul
Benkő András 550
Benkő Imre 498, 501, 550
Benkő József 263, 375, 376, 406, 459, 542
Benkő Loránd 140, 141, 144, 166, 179, 247, *494*
Benkő Samu 411, 523
Benyák Bernát 66, 505, **520**
Benyovszky Károly 513
Beöthy Zsolt 65, *71*, 75, 149, 245, 269, 341, 424, 459, *481*, *486*, 488, 538, 540, 541
Bercsényi Miklós **406**, 433
Bercsényi Miklósné (Kőszeghy Zsuzsi) 540
Berczeli Anzelm Károly *232*, 234
Berczik Árpád 130, 396, 435
Bereck, Martin de 103
Berecz Gyula 389
Berecz Sándor 65, *262*
Bérenger, Jean 354
Berényi György 376
Berényi László 454
Berg Pál 120, 279, 356, 394
Berger Illés **406**
Beriszló Péter 146, *149*
Berkeszi István 110, 482, 494, 519
Berki Miklós 431
Berkovics Miklós 238
Berkovits Ilona 48, 50, 53, 68, *183*, *206*, 207, 209, *210*, *211*, *216*, 219, 223
Berky Imre 205
Berlász Jenő 48, 49, 219, 300, 315
Berlász Piroska 387
Bernárd Máté 89
Bernát spalatói érsek 167, 209
Bernát, Szent 154
Bernáth Lajos 65, 503, *506*
Berndorfer Alfréd *301*
Bernouilli Dániel *552*
Beroaldo, Filippo 197, 198, 226, 227, 239
Berrár Jolán 129, 155, 159, 167
Berta Ilona 486
Bertalan pap → Halábori Bertalan
Bertalan pécsi püspök 167
Bertalanffi Pál **520**
Bertényi Iván 92, 129
Bertha, Alexandre *481*
Bertha Kelemen 123
Bertholdus de Bosant 164
Bertók Lajos *84*, 107, 475, *536*
Bertucius, Johannes 197
Bervaldszky Kálmán 378
Berze Nagy János 136, 138, *362*, *499*
Berzeviczy-család *291*
Berzeviczy Albert 43, 205, 230, 448, 481
Berzeviczy Edmund *291*
Berzeviczy Egyed *291*
Berzeviczy Márton 245, **291**
Berzsenyi Dániel 413
Berzy József 227
Besenyei Jakab 254

Besenval, Jean Victor de 547
Besnyei György 501
Bessenyei György 65, 76, 409, 495, 510, 522
Besztercei Kretschmer Lőrinc 200
Bethlen-család 110, 407—409
Bethlen Elek *384*, 443, 472
Bethlen Farkas 68, 268, **406—407**
Bethlen Gábor 41, 62, 63, 68, *97*, 110, 351, 352, *362*, *363*, 366, 367, 370, 375, 382, *394*, 395, 399, **407—408**, *410*, 429, *430*, 447, 450, 469
Bethlen Gergely 424
Bethlen István fejedelem 470
Bethlen István, ifj. 435
Bethlen János 68, 375, **408**
Bethlen Kata, *68*, 502, 512, **520—521**, 523, 526
Bethlen Kata (II. Apafi Mihályné) 494, 500
Bethlen Krisztina 110
Bethlen Lajos 87
Bethlen Mihály 377
Bethlen Miklós 63, *68*, 352, 375, 396, **408—410**, *475*, 476, 477, 512, 548
Bethlen Péter *110*
Bethlen Zsuzsanna 58
Beyer, H. 249
Beythe András **291**, 322
Beythe István 246, 256, **292**, 293, 329, 335, 351
Bezard, Lucien 223
Bèze, Théodore *252*, 316, 320, 321, 463, 465
Bezdechi, Ştefan *324*, 325, 329
Bezerédj Zsigmond 376
Bezsák Miklós 169, 221
Bezzegh György 362
Biás István 403
Bibliofil → Gulyás Pál
Bidi Gáspár 254
Biegner János 84
Bielsi Joachim 279
Bierbauer Virgil 95, *409*
Bierbrunner Gusztáv 117
Bihari Pap Benedek 351
Bihisti 343
Binder Jenő 120, 147, 149, 263, 307, 342, *379*, *424*, 489, *529*
Binder, Paul 327
Binnerus, Timotheus Hillarius *365*
Birckenstein, Anton Ernst Burckhard von 396
Birkás Géza 138, *222*, 223, 409, 512
Biró Béla *44*
Biró Bertalan 113, 446, 487
Bíró Gábor *77*
Bíró Imre 115
Bíró János 528
Bíró Julianna 394
Bíró Lajos 474, 523
Bíró Sámuel 63, 68, 375, 425, 439
Bíró Sándor *116*, 537
Bíró Vencel 68, 100, 115, 303, *304*, 375, 403, *404*, 434, 450, 517, *534*
Bíró Vince 314
Bîrsănescu, Ştefan 330
Birsi Ferenc 500
Bisterfeld, Johann Heinrich 97, 352, 386, *387*
Bisticci, Vespasiano da 197, *225*, 233, *234*, *240*
Bisztray Gyula 68, 127, 357, 398, 401, 411, *413*, 414, *426*, 437, *538*
Bita Dezső 446, 450
Bitay Árpád 170, 176, 220, 287, 394, 397, 438, 505, 533
Bitay Ilona *278*, 378, 393
Bitskey István 458, 470
Bittenbinder Miklós 147, 189, 234, 261, 263, 421, 436, 459, 460, *505*, 540
Bitzó Sarolta 364, 469
Bivolinyi István 64, 375
Bizarus, Petrus 61
Björkborn, C. 473
Blaeu, Jan 396
Blanár János 160
Blandrata, Giorgio 265, *276*, 298, 308
Blaschka, Anton 437, 518
Blaeu Lajos 89
Blédy Géza 77, 334
Blekastad, Milava 389
Blénessy János 137
Bleyer Jakab 40, 41, 49, 119, *121*, 131, *180*, 189, 224, 238, 371, *395*, *482*, 500, 509, *513*, 548
Blotius, Hugo 277, *281*
Blotz Hugó → Blotius, Hugo
Blutfogel Boldizsár 215
Blücher, Gebhard 84, *85*, 89
Bobek, Vladislav 496
Bobory Zoltán 496
Bocatius, Johannes 61, 220, 246, **410**
Boccaccio 198, *260*, *280*, 281, 294, 303, 315
Boccatius → Boccaccio
Bocchius, Acchilles 197
Bock, Michael 289, 294, 329
Bocskay-család 411
Bocskay István 61, *68*, 358, 375, 398, *399*, *410*, *411*, *413*, 425, 426, 440, 458, *459*
Bocskay István főispán 365, 366
Bod Károly 261, 287
Bod Péter 5, 45, 67, 68, 116, 430, 443, 467, 502, 513, *521*, **522—523**, 525, 529, 533, 549, 552
Bódi Ferenc 377
Bodický, Michal 437
Bodnár Gáspár 445, 446
Bodnár György Remig 408
Bodnár Virgil 331, 341
Bodnár Zsigmond 71, 238, 240, 259, 268, 307, 486, 540
Bodó Ferenc 145
Bodó Jusztin 84
Bódog Józsa (Macarius, Josephus) *246*, 251, 275
Bodola Gyula 77, 296, 374, 416
Bodonhelyi József 356

Bodor András 194, 277, 298
Bodor Antal 44, *519*
Bodor József 185
Bodrog Miklós 294
Bodrogi János 523
Bodrogi Lajos 180, 278, 279
Boeckh, Joachim G. 393
Boethius, Anicius Manlius 495, 534
Boëtius Dacus (Erdélyi Boëtius) dán filozófus 167
Goga Alajos 377
Bogár János 301
Bogáthi Miklós 110
Bogáti Fazekas Miklós 278, **292—293,** 306
Bogdán István 79
Bogdányi Sajgó Mihály 396
Bogišić, V. 441
Bogisich Mihály 312, 360, 361, 496
Bognár András 145, *152*, 158, *165*, 366
Bognár István *446*
Bognár Teofil Dénes 137, *263*, 266, 540
Bogner Mihály 154
Bogyay Tamás 121, 128, 136, 164, 174, 183, 204, 211
Bohus, Georg *503*
Bohus Jenő 393
Bohus Pál 401
Bohus Rezső 203
Boiani, Vincislao 199
Boiardo, Orlando 227
Bois-Robert, François de 394
Boissier, Gaston 72
Bojničić, Ivan 479
Bojti Veres Gáspár 63, 68, 351, 375, **410**
Bóka László 68, 72, *73*, 127, 147, 273, 284, 287, 295, 382, 472, 493, 501, 510
Bokros Ferenc 97
Boldog Ilona → Magyarországi Boldog Ilona
Boldog Magyar Pál → Paulus de Hungaria
Boldog Margit → Árpádházi Szent Margit
Boldogréti Vig László → Verseghy Ferenc
Boleratzky Gyula 483
Bolgár Ágnes → Kenyeresné Bolgár Ágnes
Bollandus, Joannes 186
Bolte, Johannes 380
Bóna J. Pál 146
Bonaventura, Szent 157
Bonfini-család 230
Bonfini, Antonio 11, 13, 62, *66*, 68, 77, 151, 184, 197, 199, 200, **229—230,** 308, 345
Bonipertus 223
Bónis család 384
Bónis Ferenc 360, 384, 500
Bónis György 92, 93, 101, *170*, *171*, 202, 242
Bónisné Wallon Emma 484
Bonyhai Márton 117
Borbáth Dániel 418
Borbély Andor 50
Borbély Ferenc 41, 303
Borbély György 430
Borbély István 43, 71, *252*, 256, 257, 262, 267, *269*, 270, 276, 278, 291—293, 296—298, *307*, 321, *452*, 501, 503, 523, 534, 553
Borbély László 316
Borbély Sámuel 363
Borbis, Johannes 116
Bordan, Thomas 377
Borgio herceg 196
Bori Imre 120, 147, 266
Bormberg, J. 179
Bornemisza énekszerző 358
Bornemisza Anna 80, 366, 461
Bornemissza Miklós 254, 264
Bornemissza Pál 429
Bornemisza (Abstemius) Pál 275
Bornemisza Péter 65, 67, *69*, 135, 146, 246, 254, 255, *270*, 275, 278, **293—295,** 322, 339, *340*, 440
Bornemisza Tamás *268*, 342
Bornemisza Vak Menyhért → Bornemisza Váczi Menyhért
Bornemisza Váczi Menyhért 358, **411**
Bornio da Sala 229
Boronkai Iván 119, 128, 129, 136, 175, 195, 241, 345
Boros Alán 146, 154
Boros Fortunát 426
Boros György 74, 267, 296, 515
Boros Jenő 369
Boros Tibor 142
Borosnyai-Lukács János 493
Borosnyai Lukács Simeon 499
Borostyánkövi 529
Borovszky Samu 46, 96, 173, 180, 215, 296, 543
Borromei Szent Károly 509, 514
Bors vezér 74
Bors Dániel 504, 505
Bors János, Csikszentkirályi 268
Borsa Gedeon *39*, 40, 47, 49, *53—55*, 56, 79, *82*, 84, *86*, 87, *88*, 89, 90, 147, 207, *215*, *216*, 228, *258*, 271, *311*, 346
Borsa Iván 168
Borsáti Ferenc 245, 351, 363
Borsi Darázs József 444
Borsos István 51, 307, *363*, 456
Borsos Sebestyén 63, 68, *268*
Borsos Tamás *63*, *375*, **411**
Bory István 50, 290
Borzovai Nagy Ottó 149
Borzsák István 44, 69, 105, 211, *212*, 251, 263, 275, 278, 293, 295, 333, 346, 365, 425, *487*
Bossuet, Jacques Bénigne 513, 548
Boswell, James 514
Bóta Károly 314
Bóta László 68, 69, 119, 148, 182, 183, 283, 286, 287, *340*, 342, 357, 437, 458, 489
Botár Imre 238, 276, 297, *298*, 304, 308, 409
Botfia János 186
Both Ferenc 339
Both János 146
Bothár Dániel 353, 381, 429

Bothar, M. F. 88
Botka Tivadar 190
Botond 137
Bottyán János 308, 313, *316*, 318, 333, 335, 336, 339, 432, 439, 464, 543, 545
Bottyán János generális 295, 369
H. Bottyánfy Éva 164
Boyce, Gray C. 103
Bozdogh Márton 370
Bozóky Éva 481
Bödey József 191
Bőhm Dezső 516, 545
Böjthi Veres Gáspár → Bojti Veres Gáspár
Bőle Kornél 57, 189, 204
Bölöni Farkas Mózes 365
Bölöni Sándor *432*
Böngérfi János 313, 341
Böngésző → Zoványi Jenő
Böröcz Marcell 128, 238
Böröczk (Tapolcai) János 200
Böszörményi Géza 449
Böszörményi Sándor 269
Brachfeld Olivér 123, 529
Bradáč, Ján 537
Brandolini Lippo Aurelio 197, 200, *217*
Brambora, Jozef 390
Brandenburgi Katalin 362, 385, 469
Brassay Károly 418
Braun Róbert 42
Braunecker M. Margit 253, 355
Brázay János 535
Bredár Gyula 304
Brenner Domokos 514, *524*
Brewer Lőrinc *88*
Breyer István 340, 474
Breznay Béla 141, *445*, 446
Brigitta, Szent 157
Brîncoveanu, Constantin 536
Brisits Frigyes 48, *67*, 71, *127*, 189, 233, 238, *351*, 446, *448*, 547
Brock, Peter 252
Brodarics-család *295*
Brodarics István 62, 199, 200, 234, 240, 246, *281*, **295**
Broniovius, Martinus 62
Broser Péter *378*
Brölfft, Paulus 378
Brösztel Lajos 340
Brtáň, Rudo 106, 282, 393, 461, 499, 517
Bruckner Győző 100, 231, 332, 423
Bruckner János 544
Bruckner, Wilhelm 324
Brunner Emőd 542
Bruno, Giordano *122*
Brunszvik Tóbiás *353*
Brusznyai, Jozef 451
Brutus János Mihály 63, 246, **295—296**, 304
Brückner, A. 324
Brüsztle, Josephus 113
Bubek Imre 62
Bubics Zsigmond *415*
Bucer Márton 251
Buchanan, George 279
Buchholtz-család *524*
Buchholtz, Georg 393, **524**
Buchholtz, Georg, der jüngere 106, **524**
Buchholtz, Jakob **524**
Bucko, Voitech 94, 325
Bucsay Mihály *56*, 59, 105, 108, 116, *249*, *250*, 251, 252, 265, 294, *322*, 335, 392, 400, 440
Buda János 360
Budai Böröczk 168
Budai Ézsaiás 105
Budai Miklós 200
Budai Parmenius István 278, *279*
Budai Péter 358
Budai Simon *150*, 236
Buday Árpád 176, 236, 533
Buday György 396, 473
Buday Kálmán 136, 274
Buday Károly 203
Budenz József 151
Budina, Samuel 61
Bugenhagen, Johann 250
Bujdosó Valentinus → Thaly Kálmán
Bujnák Pavel 332
Bullinger Henrik *251*, 252, 311
Bunyitay Vince 109, *113*, 180, 206, 236, 265, 340, 447
Buonaccorsi, Filippo → Callimachus Experiens
Burián Mihály 276
Burius János 375
Busa Margit 360, 371, 381, 416, 497, 499, 506
Busbec, Augier Ghislain de *487*
Busbequius → Busbec, Augier Ghislain de
Buschman Herman 83
Bustya Endre 212
Buzinkai Mihály 353, *455*
Buzinkay Géza 541
Büky Béla 40, 271, 452
Bükyné Horváth Mária 88
Bydeskuti Boldizsár 502
Bydeskuthy Sámuel 502

Caban, Izák → Zaganius, Isaacus
Caccamo, Domenico 253
Calanus, Juvencus Coelius Dalmata 61, 167, 186
Calas, Manette 552
Calcagnini, Celio 197, *220*
Calepinus, Ambrosius *271*, 319, *334*
Callimachus Experiens (Buonaccorsio Filippo) 61, 66, 69, 196, 197, *199*, *217*, *218*
Callimachus, Philippus → Callimachus Experiens
Callimachus Siculus, Angelus 219, 205
Camerarius, Joachim 245
Camerarius, Ludovicus 463
Camers, Joannes 197
Campianus, Edmund 289
Candidus, Eustachius 197
Canisius, Petrus 340, 474
Cantimori, Delio 252

Čapek, Jan Blahoslav 391
Capellanus, Andreas 224
Capellanus, Joannes 197
Capesius, Bernhard 43, 70, *132*, *202*, *248*, 250, 280, 308, 311, 328
Capesius, Josef 308
Čapková-Votrubová, Dagmár 391
Čaplovič, Ján 392, 520
Capoianu, Maria 324
Carafa, Diomede *226*
Caraffa, Antonio 377
Carbo, Ludovicus 64, *197*, 200
Carter Harry 396, 473
Casamassima, Emanuele 48, 212
Caspar Fraxinus de Zegedinus → Szegedi Kőrös Gáspár
Cassai, Georg Michaelis → Kassai Michaelis György
Cassoviensis, Johannes Antoninus → Kassai Antoninus János
Castellion, Sebastien 252
Castiglione, Baldassare 529
Cato, Marcus Porcius 118
Catoni, Giuliano 225
Cavallier József 448
Cavalloni Ferenc 532
Čečetka, Juraj 391
Cellarius (Borhaus), Martin 518
Celtis, Conrad *227*, 228
Cenner Lajos 446
Cennerné Wilhelmb Gizella 464, *485*
Cenninius, Petrus 211
Cerbanus *194*
Černohorský Bosković, Tas 199
Černovodeanu, Paul 538
Červenka, Jaromír 97, 392, 405
Cervinus, Aelius Lampridius 198, 200 226
Cesinge János → Janus Pannonius
Česmički, Ivan → Janus Pannonius
Cesnaková-Michalcová, Milena 97, 123, 193, 379, 504
Chaloupecký, Václav 98
Chalupka Rezső 424
Chanádi Péter 168
Chartvitius → Hartvik
Chernel Kálmán 384
Chesserius, Michael → Kesserű Mihály
Chlebowski 324
Chmaj, Ludvik 278
Chmelová, Elena 473
Chobot Ferenc 113
Choisy, J. E. *252*
Cholupka, Otokar 397
Chopin, Frédéric 288
Choque, Pierre 223
Chrysologus, Fr. 197
Cicero 393
Cimbriacus, Quintius Aemilianus 66, 217
Clairant La Condamine 552
Claudianus, Claudius 234
Clauser Mihály → Csery-Clauser Mihály
Clusius, Carolus (Charles de l'Escluse) *276*, *277*, 292
Cola di Rienzo 132, 225
Collenuccio, Pandolfo 199
Colocci, Angelo *199*, 234
Colocensis, Paulus → Széchényi Pál
Colonnai Guidó 176
Comaromi C. György → Komáromi Csipkés György
Comenius, Joannes Amos 90, 381, *387—392*, 401, *402*, 428, *434*
Compactor Bálint 86
Compostellai Szent Jakab 188
Concilia Emil → Békesi Emil
Conrad Mihály 68, 502
Constantin, Şerban 434
Constantinescu, Radu 208
Constantinus, Antonius 197, 232
Cordatus, Conrad 11, *276*
Corneille, Pierre 505, 512, 537
Cornides Dániel 176, 488, 550
Coronaeus Vaska Lőrinc 351
Cortese, Alessandro Tommaso 66, *197*, 200, *226*
Cortese, Paolo 200
Cortesius, Alexander → Cortese, Alessandro Tommaso
Corvin János 66, 145, *197*, 226, 231
Corvinus, Elias 66
Costil Pierre *302*
Coturnius, Leonhardus 197
Crăciun, Joachim 333
Cranmens Tamás → Cranmer, Thomas
Cranmer, Thomas 339
Crato, Johannes 245
Crescens → Dedek-Crescens Lajos
Crispinus János 352
Cronia, A. 344
Crosnensis Ruthenus, Paulus 197, *218*
Cuno, Wilhelm Friedrich 386, 387
Curry, Peter 448
Curtius Rufus 240
Cushing, G. F. 510
Cuspinianus, Johannes 61, 198
Cybeleius Varasiensis, Valentinus → Hagymási Bálint
Cygne, Martinus du 505, 512
Cylanus, Philippus → Csulai Móré Fülöp
Cytowska, Maria 218, 278
Czahrowski, Adam *279*, 288, 289
Czakó Elemér 79, 89
Czakó Gyula *321*
Czakó Jenő 494
Czapáry László *504*
Czauk, Simon 377
Czebe Gyula 141, 169, 180
Czech János 203
Czegei Vass György 64, 502
Czegei Vass János 364
Czegei Vass László 64, 502
Czeglédi György 246, 318
Czeglédi István 364, 373, **411—412**
Czeglédi Pál 353
Czeglédy Károly 178, 179
Czeglédy Sándor *250*, *256*, 322, 377

Czeizel János 363, 497
Czekelius von Rosenfeld, Michael 110
Czékus László 501
Czelder Márton 267, 299, 411, 463, 468
Czibak Imre 200
Czigány Lóránt 467
Czinka Panna 500
Czinke Ferenc 520
Czipser, Petrus 198
Cziráky József *498*
Czóbel Ernő 87, *154*, 289, 294, *307*, 329
Czobor-család 265
Czobor Alfréd 80, 104, *405*, 410, 432, 451, 504
Czobor Erzsébet 383, *451*
Czobor Mihály 260, 264, 411
Czuczor Gergely 46, 240
Czuppon Elek 341
Czvittinger Dávid 5, *45*, 507, 523, **525**

Csabai István 273, 409, 429
Csabai Mátyás **296,** 330
Csaholczi Pap János 352
Csajághy Károly 51
Csáji Pál *499*, 500, *514*
Csák Alajos Cirjék 535
Csákányi Imre 101
Csáki Gyárfás 499
Csáki Mihály 321
Csáki Richárd 310
Csáktornyai János 80, 85
Csáktornyai Mátyás **296,** 474
Csáky-család 429
Csáky István 415, 426
Csáky Istvánné → Wesselényi Anna
Csáky László 415
Csáky Miklós *206*
Csallóközi Jenő 313
Csanád Béla 192
Csanádi Albert 200
Csanádi Demeter 254, 264
Csanádi Imre 70, 358
Csanádi László 469
Csanaki Máté 351
Csanda Sándor 86, *123*, *255*, *261*, 264, 282, *283*, 284, *287*, 288, 357, *397*
Csánki Dezső 148, 181, *204*, 205, 215
Csányi János 378
Csapláros István 72, 120, 121
Csapodi Csaba 39, 40, *48*, 51, *79*, 83, *99*, *172*, 208, 210, *211*, *212*, 213, 219, 227, 259, 356, 372, 382, 414, *479*, *480*, 489, *495*, 509, 510
Csapodi István 443
Csapodiné Gárdonyi Klára 59, 79, *183*, 207, *211—213*, 507
Csapy László 227
Császár Elemér 41, 43, *65*, 76, *121*, 127, *136*, 147, 181, 245, 266, 306, 331—333, 341, 351, 360, 368, 399, 443, 463, 472, 478, 480, 481, 483, 487, 496, 498, *503*, *505*, *513*, 515, 520, 522, 523, 527, *528*, 529, *539*, *540*, 541, 551
Császár Ernő 75, 259, 284, 293, 327, 420, 442, 465, 486
Császár Ferenc 214, 417
Császár Károly 407, 438, 448
Császár Mihály 94, 109, 168, 181, 229—231
Császár Zoltán 237
Csatári György 444, 453, 460
Csáthy Gyula 122
Csáti Demeter *150*, 254
Csatkai Endre 80, 86, *90*, 362, 365, 504, 510, 531, 542
Csávásy Alice 507
Csécsi János 64, 65, **412**
Csécsi János, ifj. 64, 375, **525**
Cseffei László 354, 376
Csefkó Gyula 289, 488
Csegezy László *493*
Csegics Simon 488
Csekey István 109, 241, *242*, 531
Csekey Sándor 116, 317, *545*
Csele Lajos 434
Csendes József 96
Csene Péter 444, 453, 460
Csengery János 119
Csepei Sidó Ferenc 351
Csepregi Béla 518
Csepregi Turkovics Mihály 352, *439*
Cserei György 502
Cserei Mihály 63, 68, 327, 375, 459, 517, 521, 522, **525—526**
Cserenyey, Štefan, 113
Cserép József 486
Cseresznyés 159
Csergheő Géza 105, 236, *436*
Csernák Mária 292
Csernáthfalvi István *373*
Csernátoni Gyula *472*, 529
Cserne Tibor 487
Csery-Clauser Mihály 40, 54, *99*, 142, 189, 191, 194, 265, 279, 283, 336, 370, 396, 423, 435, 447, 449, 450, 452, 480, *488*, 494, 516, 544, 549, 551
Csetneki Elek *177*
Csicsery-család 148
Csider Szabó Pál 499
Csiha Antal 219
Csikay Konkoly-Thege, Paul 222, *228*
Csikei István 254
Csikesz Sándor 67, 122, 316, 442
Csiky Kálmán 241
Csiky Lajos 105
Csillag U. 525
Csillagh Mór 285, 287
Csinád Gerő 76, *311*, 390, 402, 417, 507
Csipkay Sándor 396, 435
Csire István 315, 335, 339, 479
Csiszár Béla 422
Csizmadia Andor *92*, *93*, *536*
Csobán András 341
Csóka J. Lajos 92, 98, 128, *130*, 169, 170, *172*, 174, 179, 184, 225, 510, 532, *536*
Csokonai Vitéz Mihály 285, 359, 500
Csoma József 376

Csoma Kálmán 351
Csomasz Tóth Kálmán 72, 250, 255, 257, *259*, 265, 288, 289, 305, 311, 313, 358, *465*, *474*, *538*
Csomortáni P. Gaudencz 480
Csongrádi Ferenc 216
Csongrády Béla 517
Csonkás Mihály 286, 398, *484*
Csontos József 317
Csontosi János *48*, 52, *53*, 54, *55*, 56, *57*, 59, 162, 163, 170, 201, 206, 213, 216, 226, 324, 374
Csorba András 137
Csorba Tibor 128, 235, 274, *279*, *280*
Csuday Jenő *482*
Csulai Móré Fülöp (Cylanus, Philippus; Cyulanus Pannonius, Philippus) *198*, 226
Csupor Zoltán Mihály *549*
Csura Miklós *263*
Csutak Csaba 463
Csuthi Zsigmond 74, 116, 456, 460, 482, 543
Csuty Gáspár 457
Csúzi Cseh Jakab **412**
Csuzi Cseh János 508
Csuzi Cseh József 371, 374
Csúzy Zsigmond **526—527**
Csürös Ferenc 85, 313, 321, 376, 421—423, 433, 525, 550
Csűry Bálint 43, 59, 73, 145, 180, 271, 275, 290, 317, 318, 332, 334, 394, 400, *444*, 465, 498, *523*, 528, 535, 542, 544, 552
Csüry István 346

Dąbrowski, Jab 104, 105, 224
Daczó Máté 274
Dadai János 352, 353
Dăianu, Ilie 393
Dallos József 528
Dalmácziai Kalán → Calanus, Juvencus Coelius Dalmata
Dalmatinus, Georgius 200
Dalnaki N. János 365
Dálnoki Veres Gerzson **412—413**, 454
Dám Ince 225, 239
Damascenus, Joannes *194*
Damiani János 493
Damján István *361*
Dan, O. M. 325
Dán Róbert 82, 90, 253, 271, 302, 322, *332*, 337, 402, 533
Danczi Villebald 208, 367, 394, 452
Dani János 424
Daniel-család → Vargyasi Daniel-család
Daniel Istvánné → Pekry Polyxena
Dániel Lőrinc 384
Danielik János 5
Danielik József 45
Dankanits Ádám 40, 85, *249*, 392, 471
Dankó Imre 90
Dankó József *50*, 191, *204*, 207, 231, 447
Dante Alighieri *121*, 122, 205, 206, 214, 225, *281*, 468
Dányádi János 367
Dares Phrygius 177
Darkó Jenő 169
Darling, Edward 297
Darnay-Dornyay Béla 475
Darnell, William Nicholas 386
Daróczi Király Imre 358
Dávid András 261
Dávid Ferenc 216, 252, 254, 276, 278, **296—299**, 305, *207*, *308*
Dávid Gyula 357
Dávid János 457
Dávid Katalin 183
Daxer György 101
Deák Farkas 75, 161, *273*, 297, *365*, 375, 407, 409, 429, 443, 470, *477*
Deák Ferenc 362, 475
F. Deák Ferenc 368
Deák Gábor 92
Deák Lajos 459
Deák Miklós 501
Deáki Sámuel 365
Debreceni (XX. sz.) 432
Debreceni Csorba István 265
Debreceni Ember Pál **413**
Debreceni János 275
Debreceni Kalocsa János **413**
Debreceni S. János 358, **413**, 463
Debreceni Simonides Gáspár 352
Debreczeni (XVII. sz.) 357
Debreczeni Bárány Ágoston → Bárány Ágoston
Debreczeni Ferenc 193, 506
Debreczeni István 332, 550
Debreczinus, Ladislaus 197
Debreczy Sándor 59, 155, 361, 381
Debrenthey Tamás 200, 201, 314, 215
Debretei Márton 439
Decani, Johannes *378*
Decei, Aurel 324
Décsényi Gyula 185, 201, 206, 230, 255, 335
Decsi Czimor János → Baranyai Decsi János
Decsi István → Detsi István
Decsi János *245*
Decsi János, Baranyai → Baranyai Decsi János
Décsy Gyula 144, 157, *164*
Dedek-Crescens Lajos 48, 114, 193, 194, 236, 238, 445, 446
Dedricius György → Deidrich, Georg
Deér József 127, 130, 136, 172, *173—175*, 178, 179, 185, 186, 203
Dégenfeld-Schomberg Berta 511
Degré Alajos 484, 508
Dehmel, Hans 311
Deidrich Georg (Dedricius György) **299**
Dékáni Kálmán *182*, 183, 337, 363, 364, 381, 411, 519
Deli László 525
Deme László 148, 165, 247, 403
Demény Lajos *88*, *89*, 547
Demétei András 384
Demeter György 363

Demkó Gyürgy 446
Demkó Kálmán 185, 423
Dénes, Gregorio 195
Dénes Miklós 167
Dénes Szilárd 338
Dénes Tibor 127
Dengelegi Péter 351
Dengi János 539
Dercsényi Dezső 59, 73, 79, 81, *183*, 203, 209, 222
Derecskei Ambrus 246
Derényi Mária (Drasenovich Mária) 485, 486
Déri Miklósné 47, 98
Dernschwam, Hans (Thurnschwamb János) **299—300**
Dersi Biás István 497
Dersi Simó István 506
Dersi Tamás 266
Dervarics Kálmán 482
Derzsi Károly 550
Descartes, René 356
Deschamps, Eustache 222
Deschamps, Pierre *82*
Desericius, Josephus Innocentius → Desericzky Ince
Desericzky Ince 113, 508
Dési P. István 351
Despot vajda → Heraclides Jakab
Detsi István 358, 360
Dévai Biró Mátyás 64, 245, 254, **300—301**, 305, 317
Dévay József *262*
Devecseri Gábor 69, 264
Deželić, Velimir 483
Dezsényi Béla 120, 123, 510, 511, 519
Dézsi András 254, 264
Dézsi Lajos 39, 41, 44, 45, *50*, 51, 56, *65*, 81, 87, 91, 96, *97*, 98, 117, 143, 236, *254*, *255*, 258, *260—262*, 263, *264*, *266*, 267, *269*, 271, 278—280, *283*, 286, 289, *290*, *292*, 293, 294, *296*, 300, 303, *312*, 313, 325, *326*, *331*, *340*, 341, 345, 353, *360*, *361*, 363, *372*, 374, 379, *380*, 404, 413, 420, 421, 434, 435, 437, *443*, 457—459, *463*, 464, 466, *472*, *473*, 477, 496, 501, *522*, 523, 539, 541, 547, 550, 553
Dézsi Márton 353, 356
Dezső Gyula 418
Dezső Lajos *388*, 389, 390
Diener, H. 94
Dienes Erzsébet *160*
Dienes József 68, 502
Dienes László 120
Diénes Sámuel 534
Dieterich, Karl 118
Dietz Sándor 363
Dingfelder Ede 154
Dionysius, Cynthius 198
Diószeghy Erzsébet 67, 293
Diószegi Kis János 514
Diószegi Pap Dávid 352
Diószegi Vilmos 135
Diruta, Girolamo 281
Divald Kornél 82
Divéky Adorján 55, 104, 202, 203, 304
Dlugosch, Joannes → Długosz, Jan
Długosz, Jan 196, 224
Dobai András 254
Dobai István 367, 501
Dobay László 501
Dobay Zsigmond 375
Dobcsányi Ferenc 362, 488
Dobner Sebestyén Ferdinánd 90, 510
Dobó Ferenc 438
Dobó István 77, *285*, 296, 438
Dobó Jakab 262
Dobó Krisztina *286*
Dobóczky Pál 342
Dobokai Mihály 254
Dobokay Mihály 267
Dobokay Sándor 354
Dobosi, Alexandru 553
Dobossy László 388, 390, 501, 514
Dobosy Tibor 223
Dobronoki György 413, 449
Dobrovits Aladár 130, 263
Doby Antal 314, 425
Dóci Ilona 254
Doktor Apáczai → Császár Elemér
Doleschal Sándor 300
Dolyáni Gyula 547
Domanovszky Sándor 43, 79, 81, 172, *173—175*, 178, *181—185*, 186, 205, 214
Dombi Béla 76
Dombi László 494
Dombi Márk 368
Dombrói Márk 200
Dominici Boldog János 168
Domján Elek *546*
Domján István 386, 526
Domokos, Szent 151
Domokos Ferenc 68, 502
Domokos Lajos 550
Domokos Mária 416
Domokos Márton *498*, 531
Domokos Pál Péter 114, 138, 146, 193, 334, *360*, 361, 377, 426, 551, 552
Domokos Péter 268
Domonkos, Leslie S. 94, *95*, 220, 224
Domşa, Ioan *58*
Donászy Ferenc 482
Donáth Regina *117*, 462
Donatus, Aelius 118, 330, *332*
Dongó Gyárfás Géza 100, 109, 369, 383, 410, 440, 474, 498, 500, 502
Dorđe, Nicolič 233
Dorogi-Ortutay Gyula 495, 534
Dósa Dénes 100
Dostálová-Jenistová, Růžena *277*
Dózsa György *237*, 329, 395
Döbrentei Gábor 63, *151*, 157, 158, 161, 164, 167, 532
Dömötör Sándor 364, 366, 432, 499
Dömötör Tekla 68, *69*, 70, *76*, *118*, 119, 134, *136*, 192, 193, 224, 269, *379*, *380*, 416, 479, 497, 504

Dömötöri György 365
Dörnyei Sándor 39, 84, *90*
Dörrie, Heinrich 179
Dőry Ferenc 145, 266
Drabik, Mikuláš *387*
Dragan, Nicolae 257
Drágffy János *145*
Drági Tamás 199
Dragutin, Nicolae 424
Drasenovich Mária → Derényi Mária
Draskóczy István 301
Draskovich György (XVI. sz.) **301**
Draskovich György (XVII. sz.) 353, **413**, 447
Draskovich János 314, 374
Drávai Névtelen 262, 263
Drebitka Ferenc Xavér *528*
Drégelypalánki János 353
Drecxel János 374
Droszt-Tonelli Olga 42, 326
H. Drozdik Margit 282, 304, 325
Drugeth → Homonnai Drugeth
Drugeth Ferenc 429
Drzeviczky, Mathias 231
Dualszky János 375
Dubnici Névtelen 64
Duchon János 370
Duconius 352
Dudás Gyula *337*, 425, 502, 507
Dudek János 447, 448, 450, 529
Dudik Béla 240
Dudith András 246, *278*, *279*, **301—302**, 320
Duft, Johannes 228
Dugonics András 313, 419
Duka Zólyomi Norbert 105
Dukat, Vladoje 343
Duldner, Julius 107, 328
Dulházy Mihály 410
Durante de Fano, Francesco 196
Ďurovič, Ján 410, 435, 457, 494
Druzsa Sándor 523
Duvoisin, J. *552*
Duviosin, J-né → Calas, Nanette
Duzinchevici, G. 434
Duzs Sándor 542
Dück, Joseph 308
Dümmerth Dezső *47*, 105, 382, 384, *536*
Dürer, Albrecht 333
Dürr, Damasus **302**
Dvornikovits Mihály 113

Ebenspanger János 389
Éber János 527
Eberus, Paulus 250
Éble Gábor 88, 431, 534, 535
Eck Bálint *198*, 246, 344
G. Eckerdt László 142
Eckhardt Sándor 73, *77*, 82, 102, 107, 120, *127*, 131, *140*, *146*, 150, 171, 177, 178, *181*, 182, 187—189, 191, 201, 206, *222—224*, 233, 245—248, *255*, *258*, 259, 260, *265*, 267, 272, 273, *279*, *283—289*, 290, *293—295*, *302*, 223, 336, 345, 351, 365, *367*, 381, *394*, 396, 414, 419, 421, 426, *457*, 458, 467, 483, 497, 500, *512*, 553, *552*
Eckhart Ferenc 98, *115*, 168, 170
Ecsedi Báthory-család 458
Ecsedi Báthory István 246, 358, **414**
Ecsedy Ildikó 140
Écsi Ö. István 264, 265, 358, 484, 486 497, 526
Edelstein Bertalan 452
Eder, Josephus Carolus 62, 328, 461
Egervári Justina 363
Égető Melinda 500
Egressy János 367
Egri Lukács 317
Egri Miklós 260, 357
Egriné Abaffy Erzsébet → E. Abaffy Erzsébet
Egyed István 450
Eichler, Ernst 435, 437
Eisler Mátyás 401
Ekker J. Szende *422*, 529
Elek, Szent 67, 153, 156
Elek Oszkár 120, 221, 264, 278, 280, 368, 394, 501
Elekes György, Diósdi 532
Elekes Lajos 92, 128, 201, 205
Elekes Mihály 459
Elekes Viktor 251
Elekfi László *142*, 465
Ember Ernő 199, 422
Ember Győző 175
Emerson, Ralph Waldo 297
Emich Gusztáv 376
Emich Tivadar 352
Endlicher, Stephanus Ladislaus 63, 171, 172, 176, 218
II. Endre 221
Endre nápolyi király 223
Endreffy János 259
Endres, Joseph Anton 194
Endrődi Frigyes 387
Endrődi Sándor 70, 72, 285
Engel, Johann Christian 62, 176, 237, 299, 410
Engelhardt, Edmond 301
Engelsz János 233
Ensel János *475*, *476*
Entz Géza 51, 234, 236, 509, 510
Enyedi György 254, 260, **303**
Enyedi István 63, 68, 353, 371, 374, 375
Enyedi Lakatos Márton 502
Enyedi M. János 352
Enyedi P. Bálint 352
Enyedi Pál *63*, 68, *268*, 333
Enyedi Sámuel 352
Enyedy Andor 75
Eörvendi Molnár Ferenc 353
Eöry János 451
Eössi András 253, 358, 411
Eötvös János 538
Eötvös Lajos 84, *90*, 99, 245, 284, 294, 300, 306, 315, 318, *319*, 331, 338, 351, 352, 445, 521, 549
Eperjesi István 150

Eperjesi János 202
Eperjesi Pesty Ferenc 82
Eperjessy Kálmán *66*, 70, 324, 342
Ephorinus, Anselmus 311
Epiktétosz 354, 393, 469
Erasmus 237, 245 *248*, *249*, 318, 319, *324*, *325*, 385
Ercole d'Este → d'Este, Ercole
Erdélyi Alajos 291
Erdélyi Amália 422
Erdélyi Boëtius → Boëtius Dacus
Erdélyi István 531
Erdélyi János → Johannes de Transylvania
Erdélyi János 76, 99, 105, 201, 240, 319, 352, 400, 403, 405, 434, 463, 467, 470, 539
Erdélyi József 142
Erdélyi Károly 446, 451
Erdélyi Lajos, *141*, *143*, 154, 270, 330
Erdélyi László 69, *114*, 131, *169*, *174*, *177*, 178, *182*, 186—188, 203, 207, *337*, 338
Erdélyi Máté (Szent Gratianus) 254, 255, 264
Erdélyi Miksa → Maximilianus Transsylvanus
Erdélyi Pál *41*, 71, 106, 134, 180, 191, 255, *256*, 258, 260, 275, *284*, 290, 304, 317, 323, 357, *359*, *360*, 361, 363, 404, *416*, 442, 444, 453, 485, 506, 516, 545
Erdélyi Péter (Petrus de Dacia) 167
Erdélyi Péter 354
Erdőbényei Deák János 352, 381
Erdődi József 549
Erdődi Tamás 505
Erdődy Sándor 376
Erdődy Simon 216
Erdős József 251
Erdős Károly 251, 316, *318*, 319, 320, 333, 339, 427, 465
Erdős Mátyás 451
Erdősi János → Sylvester János
Erdősi Károly 505
Erdősi Laura 344
Érdújhelyi Menyhért 75, 112, 115
Érdy János 159, 187
Ernst, August 111, 778
M. Ernuszt Johanna → Moholi-Ernuszt Hanna
Ernyei József 76, 83, 119, 208, 241, 277, 334, 510
Eroli, Joannes 196
Erődi Béla 315, 485, *538*, 540
Erőss István 92, 101, 210
Érsek András 458
Erzsébet angol királynő (XVI. sz.) 298
Erzsébet, Szent → Árpádházi Szent Erzsébet
l'Escluse, Charles de → Clusius, Carolus
Esih, Ivan 202
Esopus → Aiszóposz
d'Este, Ercole 229
d'Este, Ippolito *206*, 213
Esterházy → Eszterházy
Esze Tamás kuruc vezér 368
Esze Tamás *46*, 50, 67, *68*, *85*, 87, *250*, 252, 270, 294, 298, 316, 322, 330, 336, 338, 339, *357—359*, 361, *366*, *367*, 368, 369, *370*, *371*, 373, *374*, 377, *381*, 382, *385*, 413, 417, 419, *425*, *433*, *439*, *440*, 444, 462, 470, *471*, 473, *475*, 486, 494, 495, 497, *501*, *511*, 513, 514, 521, 524, 537, 539, *543*, 544, *545*, 546, 547, *548*
Eszéki Imre 246
Eszéki István 379, 380
Eszlary, Charles de 252, 513, 523
Esztergár László 57, 488
Eszterházy-család 376, 414, *415*, 509
Eszerházy Antal 376
Eszterházy Dániel 376
Eszterházy István 414
Eszterházy János 414, 415, 479
Eszterházy József 515
Eszterházy Magdolna 365, 498
Eszterházy Miklós 63, 376, 383, **414—415**, *416*, 434, *447*, 483
Eszterházy Miklós (XVIII. sz.) *509*, 513
Eszterházy Pál 376, **415—416**, 431, *483*, 488
Eszterházy Zsófia 375
Euripidész 278, 293

Faber Móric 110
Faber, Uldaricus 198
Fábián István 73, 127, 128, 130, 238, 239, 257, *260*, *284*, 286, 288, 316, 326, 331, 340, 355, 358, 448, 478, 484, 520
Fábián János 427
Fábián Mihály 116
Fábián Pál 247
Fabini, Th. 106
Fabinyi Tibor 454, *455*
Fabinyi Tihamér 520
Fabó András 45, 46, 90, 269, 291—293, 312, 352, *428*, *444*, 460, 461, 470, *475*, *476*, 482, 516, 517, 537
Fabó Bertalan 135
Fabó, Berthold 511
Fábri Gergely 500, **527**
Fabritius Károly 107, 207, 215, 296, *308*, 309
Fábry, Ján Alexander 455, 517
Facundus Kelemen 200
Fajcsek Magda 147, 257
Falk, Valter 473
Fallenbüchl Ferenc 113, 442
Faller Jenő 536
Faludi Ferenc 65, 405, 422, 423, 485, 512, 513, 516, 522, **527—529**, 545
Faludi Géza 345
Faludi János *279*, *302*
Falus Róbert 263
Falvy Zoltán 53, 140, 191, *192*, 193, *208*, 209, 281, 393
Fanchali-Jób János *255*
Fanensis, Constantius 197, 226, 233
Fára József 480

Faragó 308
Faragó Bálint 116, 329, *336*, 376
Faragó Henrik 529
Faragó József 533
Farczadi György 365
Farczády Elek 58, 144, 272
Farinola Bálint → Mantskovit Bálint
Farkas Ádám 376
Farkas András 254
Farkas Gyula 43, 71, 72, 139, 155, 163, *164*, 245, 269, 270, 294, 319, 548
Farkas Imre *83*
Farkas József 116, 486
Farkas Lajos 48, 259
Farkas László 182
Farkas Pál 376
Farkas Róbert 97
Farkas Seraphinus 114
Farkas Vilmos 70, 167
Farnádi Miklós 237
Faust, Ovid 94
Faut, Markus 379
Fáy Dávid 502
Fazekas József *40*, 83, 90
Federico da Montefeltro → Montrefeltro, Federico da
Fegyverneki Izsák 99, 414
Fegyverneky Ferenc 115
Fehér Bálint 186
Fehér Géza *180*, 542
Fehér Jenő Mátyás → Fehér Mátyás
Fehér M. Jenő → Fehér Mátyás
Fehér Mátyás 54, 179, 181, 195, 225, 499
Fehérváry Dezső 368
Feigl, H. 330
Feja Dávid 384
Féja Géza 72, 294, 369, 450, 548
Fejér Ferenc 500
Fejér György 535, 542, 544
Fejér Judith 506
Fejérdi Márton 279
Fejérpataky László 52, 53, 110, 127, 144 *168*, 169, 170, *173*, *176*, 177, 209, 213, *214*, 426, 442
Fejértóy János 251
Fejérvári (Albensis) Mihály 352
Fejes István 116
Fekete Antal 245, 331, 332
Fekete Csaba 432
Fekete Imre 254
Fekete István (XVII. sz.) 443, 475, 476
Fekete István 313
Fekete Lajos 119, 135
Fekete Mihály 98
Fekete Nagy Antal 141, *182*
Fekete Sándor 68, 283, 481
Felber, Stanislaw *405*, 478
Félegyházi Tamás *96*, **303**, 321
Félegyházy József 93, 94, 113, 128, 175, 242, 447, *450*, 514
Feleki Sándor 542
Felfalusi József 352
Felkai László 44, 91, 95
Feller Miklós 269
Felméri Lajos 400, 526
Felnémeti Névtelen 254
Felsmann József 137
Felsőbányai István 498, 499
Felvinczi György 66, 363, 379, **416**
Fenczik István 194
Fénelon, François 395, 513, 533, 548
Feniczy György 234
Fényi András 127, 340, 480
I. Ferdinánd 61, 62, 198, *281*, 324, 343, *345*
II. Ferdinánd 447
III. Ferdinánd 62, 117
Ferdinandus Austriacus → I. Ferdinánd
Ferdinándy Mihály 136, 224, 451
Ferenc, Szent → Assisi Szent Ferenc
Ferencz József 291, 298, *299*, 323, 551
Ferenczfi Lőrinc *84*, 289, 457
Ferenczi Gyula 413
Ferenczi Miklós 477
Ferenczi Sári 263, 545
Ferenczi Vitus 503
Ferenczi Zoltán *65*, 76, *87*, 121, 259, 266, 286, 288, 293, 359, 360, 362, *364*, 368, 380, *416*, 432, 437, 458, 478, 483, 484, *487*, *488*, 496, 501, *504*, *525*, 527
Ferenczy Géza 485
Ferenczy Jakab → Ferenczy Zsigmond Jakab
Ferenczy Sándor 39
Ferenczy Zsigmond Jakab 5, 45, 94
Fest Sándor 43, *119*, 120, 137, 138, 155, 178, *221*, 222, *279*, *394*, 512, 519, *540*
Festetics György 541
Fettich Nándor 135, 138
Feuillade, Lucien 287
Feyl, Othmar *106*, 519
Fiala Jakab 500, 505
Fialovszki Lajos 422
Fiátfalvi György 358, **416**
Ficino, Marsilio *197*, 198, 199, 239
Ficzay Dénes 538
Fiedler, Karl 116
Filep Antal 205
Filiczki János 358, 365, 370
Filipec (Pruisz) János *213*
Filkenius, Zacharias 378
Filó Lajos 430
Filstich Lőrinc *298*
Finászy Ernő *91*, 92, 95, 100, 233, 400, 504
Finály Henrik 144
Fincziczky István 246
Finkei Pál 381
Firtinger Károly 80, 85, 86, *88*, *91*
Firtos Ferenc *270*, 271
Firu, I. S. 324
Fischer Dániel 510
Fischer Izidor 161
Fischer, Karel 47, 95
Fischer Károly Antal *136*
Fitz József 41, 50, 56, 79, 80, *81*, *82*, 83, 84, 87, 90, 170, 171, *184*, 206, 210, 211, 213, 308, 370, 396, *473*

Flavianus 229
Flehner Margit 527
Fludorovits Jolán 129, 141, 142, 144
Fodor Árpád 528
Fodor (Crispus) István, Nagylucsei 200
Fodor Erzsébet 345
Fodor Henrik 178, 223, 297, 314
Fodor János 502
Foerster, Richard 278, 302
Fogarasi Béla 402
Fogarasi János 46, 148
Fogarasi K. Ferenc 352
Fogarasi Mátyás 352
Fógel József *66*, 110, *205*, 210, *218*, 226, 229, 230, 232, 324
Fógel Sándor 70, 227, 230
Fokos Dávid *343*, 381
Foktövi János **416—417**
Foltiny János 176, 522
Fontana, Francisca 197
Fontius, Bartholomaeus → Fonzio, Bartolomeo
Fonzio, Bartolomeo 66, *197*, *218*
Forchielli, Giuseppe 108
Forgách-család 417
Forgách Ferenc 62, 64, 68, 268, *278*, *280*, **303—304**, *314*, 325
Forgách Imre 269
Forgách Mihály 354
Forgách Simon 64, 303, 314 **414**
Fóris Miklós 45
Fortis, Alberto 242
Fortunatus Máté 200, 202
Fóti József Lajos *138*, *177*, 180, 225
Földes Éva 92, 95, *130*, 390, 392, *402*
Földes Ferenc 97
Földes László 274
Földessy Gyula 488
Földváry Ámbrus 358
Földvári László 116, 274, *335*, 336, 339, *353*, 363, 370, 432, *525*, 532, 545
Földváry Antal 249
Föringer, Ernst 328
Förster Jenő 378, 423, 502
Fraknói Vilmos 39, 43, 59, 65, 81, 88, *92*, 94, *98*, *101*, 109—111, *121*, 183, 189, 190, *195*, 197, 199, *201*, *203*, 205, 208, 209, *210*, *213—215*, 216—218, 220, *225*, *229*, 234, 235, 237, *239—231*, 248, 250, 277, *278*, 296, 300, 312, 318, 320, 323, 327, *334*, 343, 355, 406, 433, 446, *447*, *449*, 450, *451*, 452, 482, *483*, 487, 547
Franc Ádám 394, 396
Franciscus de Tridento 198
Franck, Sebastian 202, 280
Franck, Valentin **417**
Francke, August Hermann 517
Francken, Christian *277*
Francovith Gergely *271*
Frangepán-család 483
Frangepán Ferenc *441*, 481, 484
Frangepán Gergely 197, 198
Frank Ádám 395
Frank András 376
Frank, Isnard W. 95
Frank Konrád 168
Franken Keresztély → Francken, Christian
Frankfordinus Pannonius, Bartholomeus 66, 69, *197*, 199, 200, **230—231**
Frankl Vilmos → Fraknói Vilmos
Frankopan, Franciscus de → Frangepán Ferenc
Fráter Gáspár 254
Fráter György 307
K. Fráter István 361
Fráter Pál 363
Frati, Carlo *218*
Free, John 233
Frempergerus, Thomas 64
Frenyó Lajos 377, 391
Frezza, Mario *231*, 232
Frick József 147, 267, 290, 442, 451, 504, 505, 512
Frideczky József 449
Fried István 339, 500
Friedreich Endre 99, 483, 500
Friedrich Endre → Friedreich Endre
Friedrich Károly 75
V. Frigyes 464
Frinta, Antonin *410*
Fritz, Erich 330
Frizon, Leonhardus 484
Fronius, Markus 308, 344
Frölich, David 61, *417*
Frölich János 417
Fuchs, Marcus 378
Fuchs Rezső 488
Fugger-család 299, *300*
Fuhrmann Kamilla 552
Fuhrmann, Mathias 190
Fulbertus püspök 223
Fuscus (Fekete) Palladius 200
Futaky István 105, 164
Futala Tibor 82
Fügedi Erik 93
Fügedi Péterné 42
Fülep Imre 420
Fülep Lajos 79
Fülöp Árpád 65, 503, *504*
Fülöp E. Adorján 405, 452, 458
Fülöp Endre 442
Fülöp József 373, 412
Füsi József 480, 539
Füssi Pius 499
Füssy Tamás 114, 115, 530
Füzy János 317

Gaál Endre 467
Gaál Gábor 467
Gaál László 178
Gaal Mihály 458, 497, 545
Gaál Mózes 285, 420, 480
Gablman Miklós 246, *277*, 281
Gábor Gyula 183, *184*, 195, 209, *210*, 241
Gábor Ignác *74*, 147, 164, *359*, *422*, 487, *488*

Gábriel Asztrik 43, 50, *94*, 95, *102*, *103*, 108, 127, *130*, *153*, 157, 163, 165, 183, *190*, 193, *195*, 196, 204, *206*, *207*, *210*, 222, *223*
Gabriel Hungarus 150, 200
Gábriel P. Gottfried 165
Gábry György 135
Gacs B. Emilián 41, 51, 496
Gácser József 340
Gácsová, A. 356
Gaetano di Thiene 231, 232
Gagyhy Dénes 297, *368*, 420
Gagyi Jenő 257
Gajári Lajos 287
Gajdos, Vševlad J. 451, 455
Gajtkó István 374
Gál István *120*, 278, 284, 410, 411, 514
Gál János 140
Gál Kelemen 98, 400
Gál Lajos 95, 418
Galamb Sándor 369
Galambos Ferenc 510
Galavits M. Geraldine 190
Gáldi László 73, *122*, 132, *135*, *144*, 228, 263, 264, 284, 326, *397*, 424, *465*, 529
Galeotto, Marzio 61, *66*, 196, *197*, *199*, 200, **231—232**
Gálffy János *268*, **304**
Gálfy Zoltán 259, 391, 473
Galgóczy György → Horváth János
Galla Ferenc 113, *129*, 172, 174, 175, 194, 195, 203, 223, 323, 355, 436, *447*, 509, 514
Gallén János *83*
Gálócsy Zoltán 405
Gálos Rezső 65, *109*, 117, 127, 132, *134*, 150, *155*, *164*, *187*, 194, 196, 203, 238, 290, 293, 306, 334, 353, 360, *364*, 367, 369, 370, 393, 395, 405, 406, 417, 419, 420, 421, 423, 432, 443, 448, *459*, 478, 488, 496, 500, 503, 504, *505*, *513*, 514, *515*, *516*, 526, *527—529*, 531, 539, *540*, *544*, 545, 551
Gálszécsi István 301, **304—305**
Galvano di Bologna *93*
Gamauf Teofil 90, 339
Gánóczy, Antonius 113
Gaos, Vicente 551
Garády → Fabó András
Garampi nuncius 182
Garas Klára 382, 509
Garázda-család 232
Garázda Péter 196, *200*, 213, **232**
Gárdonyi Albert *81*, *83*, 84, 85, 88, 89, 130, 258, 274, 305, 385, 501, 506, *507*, *510*, 511, 535, 544, 545
Gárdonyi Géza 342
Gárdonyi János 402
Cs. Gárdonyi Klára → Csapodiné Gárdonyi Klára
Gárdonyi Zoltán 257, 265
Garin, Eugenio 231, *232*
Garzoni, Giovanni 198, 199, *226*
Gáspár Elek Leó *163*
Gáspár Imre 405
Gáspár P. 281
Gašparec, Ignác 466
Gáti Béla 437
Gáti István 488
Gattus, Johannes 95
Gavlović, Hugolin 405
Gáyer Gyula 277
Gazius, Antonius 198
Gazotto Boldog Ágoston 167
Gazolić → Gazulo, Giovanni
Gazulo, Giovanni 200, 233
Géber Antal 396, 409
Geday Gusztáv 435
Géfin Gyula 52, *528*, 542
Geiringer Lajos 288
Geiringer Pál 220
Gejzánovics Sándor 497
Geleji Katona István 65, 351, 354, **417—419**, 470
Geleji Katona István, ifj. *352*, 353, 384
Gellért, Szent 11, *135*, 167, *172*, 173, *174*, *187*, *188*, *193*, *194*
Gellértfi János, Aranyosi 200, *201*
Gelsei Biró Lajos 551
Gencsy István 368
Genthon István 222
Georgievics, Bartolomaeus **305**, 437
Georgius de Hungaria (Magyarországi György) 200, *202*
Georgius de Transsylvania 202
Georgius (miles de Ungaria) → György vitéz
Georgius notarius 197
Geöcze István 414, 447
Geréb György 387, *388—391*, 392
Geréb László 45, *68*, 69, *70*, 73, 131, 182, *183*, *184*, *191*, 192, 200, 229, *232*, 233, 237, 265, *299*, 314, 324, 328, *329*, 333, 343, *345*, *410*, 449
Gerecze Péter 93
Gerencsér István 96, 402, *450*, 503, 551
Gerendás Ernő 335, 533
Gerendi János 253, *277*
Géresi Kálmán 50, 54, 110, 145, 148, 301, 320, 500, 535, 550
Gerevich László 193
Gerevich Lászlóné *210*
Gerevich Tibor 206
Gerézdi Rabán 43, 69, 72, 104, *108*, 127, *128*, *132*, 144, 147, *149—151*, *184*, *191*, 211, *218*, 225, 227, 231, *232*, 234, *235*, *237*, 239, 246, *248*, *249*, 255, 258, 267, 274, 284, 285, 289, 319, 326, 331, 336, 337, 354, 396, 436
Gergei Albert 13, 255, *263*
Gergely deák 146, 200
Gergely énekszerző 358
IX. Gergely 172
Gergely Ferenc 40
Gergely Pál 48, 110, 444
Gergely Samu 110, 383, 407, 411, 470
Gerhard, Karl 56

Gerhauser Albert 336
Gerhoh prépost 224
Gerics József 128, *175*, 182
Gerlo, Aloïs 196
Gerő György **529—530**
Gerő János 75, 389
Gerő László 79
Gerőcz Kálmán 172
Gersei Pethő Gergely → Pethő Gergely
Gerstinger, Hans *345*, *346*
Getrud királyné 209
Gesner Konrád 239
Gesztesi Gyula 330, 478, 534
Geszti László 146, *150*
Gheorghe Ştefan voda → Ştefan Gheorghe
Ghetaldi da Ragusa 281
S. Giacomo della Marca 230
Gianola, Albert 396
Gidófalvi Cs. István 352
Gidófalvi Csulak János 352
Gidófalvi Szabó Balázs 352
Gigante, Riccardo 441
Gindely Antal 407
Giorgio di Settecastelli → Georgius de Transsylvania
Giovanni da Ravenna → Ravenna, Giovanni da
Giovanni da Spoleto 227
Gipczic Albert Vince 39
Giuno de' Gradi da Ragusa 227, 239
Giusta, P. F. 548
Giustinian, Lorenzo, 131, 162, 225
Glassl, Horst 94, 95
Glesinger, Lavoslav *302*
Glósz Miksa 57, 85
Gody 475
Goebel, Johann 377
Gogolák Lajos 122, 123
Goldenberg, Samuil 308
Goldziher Ignác *104*, 507
Goldzieher Vilmos *302*
Golenyiscsev-Kutuzov, N. J. 132, 222, 248
Gombocz Endre 291, 322
Gombocz Zoltán 47, 175, 180, 334, 529
Gombos Ferenc Albin 130, 172, 363
Gombos László 135
Gombosi Ottó 205
Gombosy 476
Gondán Felicián *153*, *158*, *160*
Goriupp Alisz 5, 42
Gortan, Veljko 222, 234
Gortvay György 392
Gorzó Gellért 151, *545*
Gorzó Nándor 423
Gose, Walter 393
Gosztonyi Gizella 509
Gosztonyi János (Szelestei János) *135*, *206*
Gottlieb, Théodor 215
Gottreich László 287
Gottsched, Johann Christoph 509, 513
Gottselig Gizella 75
Göbl László → Gáldi László
Göllner, Carl 41, 59, 121, 132, *202*, 248, 311
Gömöri, George 287
Gömöry Gusztáv 376
Gömöry János 97, 305, 330, 457, 517
Gönczi György 257
Gönczi Lajos 59
Gönczy Gábor 284
Görcsöni Ambrus 246
Görgei Albert → Gergei Albert
Görgei Pál **419**
Görgey György 498
Görög Ernő 117
Görög Ferenc 366
Görög Imre 482
Görömbei Péter 317, 362, 365, 372, 550
Görres József 180
Görzsönyi Vargha Zoltán 450
Götffy Borbála 68, 502
Götjén J. C. 90
Gracian, Baltasar 529
Gradeczi Stansith Horváth → Horváth Gergely
Graffius Gáspár 352
Graffius, Johannes 377
Graffius, Lukas 494
Gragger Róbert 44, 137, 142, 153, 173, 255, 265, 326, 366, 380, 393, *504*, *512*, *534*, 540, 548
Granatensis, Ludovicus 335
Grassalkovich Antal 537
Gravius, Martinus 380
Graziani, A. M. 329
Gréb Gyula 119, 380, 423
Gregor Ferenc 144
Gregoriáncz Pál 61, *62*
Gregovich Izidor 182
Greguss Ágost 44, 424, 431, 448, 463, 482, 527
Greksa Kázmér 314, 486
Grets József 420
Grétsy László 129
Grexa Gyula 134, *180*
Grimm, Jacob 263, 280
Gritti Alajos 269, 278, 291
Groch Román 393
Gromo, Gianandrea 274
Grosjean 49, 207
Gross, Josef 261
Gross, Julius *57*, 84, 214, *308*, 344, 378, 386, 477, 503
Grossmann Zsigmond 305
Grosz Artúr 255, 286, 287
Grotius, Hugo 514
Grotovszky, Johannes 503
Gruszczinsky, Jan 280
Gruterus, Janus 392
Grünn, Albert → Gárdonyi Albert
Grynaeus, Simon 212, 231
Gryphius, Andreas 434
Gualberto, Giovanni 486
Gualterino, Filippo-Antonio 547
Guarino, Battista *196*, *197*, 198, 199
Guarino da Verona *232*, 233
Guarinus → Guarino da Verona

Gubernáth Antal 507
Guevara, Antonio de 456
Guggelweit János 149
Guilleaume, Arpad 479
Gulya János 520
Gulyás István, 372, 434
Gulyás János 99
Gulyás József 40, 46, 52, 75, 100, 106, *260*, 262, *263*, 264, *266*, 274, 286, 317, 360, 366, *368*, *372*, 373, 374, *388*, *389*, 409, 413, *454*, 459, 460, 483, 496, *499*, 501, 506, 516, 523, 526, 529, 540, *552*, 553
Gulyás Károly 226, 272
Gulyás Pál 5, 7, 41, 42, *45*, *49*, 53, 60, 79, *80*, 82, *84*, 86, *87*, 88, 90, 91, 190, 206, 210, 213, 216, 240, 264, 275, 279 289, 292, 293, 294, 301, 306, 319, 322, 323, 345, 406, 452, *458*, 505, *512*, 521,
Gundelius, Philippus 198
Gunesdi, Andreas 378
Guoth Kálmán 129, *172*, 186
Gustermann, Anton Wilhelm 241
Gutgesell Dávid *84*
Gutheil Jenő 93, 190, 206
Guttmann Mihály 452
Guzics János 376
Guzsnevitz Vilmos 445, *446*
Gündisch, Gustav 115, 246, 275, 277, 344
Günther András 365
Günther Sámuel 502
Günther, Siegmund 308
Güntherová, Alžbeta 53, 207
Gvadányi József 528

Gyalakuti Lázár György → Lázár György
Gyallay Domokos 293, 533
Gyalogi János **530**
Gyalókay Jenő 479, 531
Gyulai Farkas 43, 59, 80, 85, 183, 266, 401, 402, *472*, *473*, 498, 543
Gyulai Torda Zsigmond 62, 245, 246, 279, **305**
Gyalus István 51, 85
Gyárfás Elemér 409
Gyárfás Endre 235
Gyárfás I. Tihamér 98, 324, 379, *380*, *412*, 460, 504, 528
Gyarmathi Sámuel 76, *549*
Gyarmati Imre 357
Gyenis András 89, 101, 114, 335, 448, 460, 544
Gyenis Vilmos 68—70, 73, 75, 76, 79, 92, 255, 266, 306, 308, 377, 399, 400, 410, 429, *495*, 501, *523*, *533*, 539
Gyergyai Albert → Gergei Albert
Gyéressy Ágoston 204
Gyéressy Béla 128
Gyerőffi György 367
Gyéza 451
Gyirwa Vencel **419**
Gyomlay Gyula 169
Gyóni Mátyás *221*
Gyöngyösi-család *421*
Gyöngyösi (Coelius) Gergely **290**
Gyöngyösi István *65*, 70, 289, 341, *359*, 379, 405, 406, **419—423**, 433, 436, 481, *529*, 553
Gyöngyösi Kiséri András 351
Gyönyösi László *420*, *421*, 423
Gyöngyösi Pál **530**
Gyöngyössi Benjamin 339
Györffy György 128, 146, 164, 172, 174, 175, 178, 179, 181, 221, 519
Győrffy Miklós 143
György apát 213
György budai könyvárus 81
György érsek → Handó György
György vitéz *137*
György Aladár 136
György Gusztáv, Szentgyörgyi 177
György József 114
György Lajos 43, 67, 75, 77, *78*, 132, 217, 263, 290, *327*, *342*, 371, 415, *419*, 458, 523, 533
György Zsigmond 277
Győri Gyula 137
Győri Gyurkó 358
Győri Nagy István 107
Györkössy Alajos 119
Győry János *128*, 175, *178*, 223, 279, 289
Győry Tibor 109, 381, 521, 540
Gyulafy Lestár *64*, 68, 268, 298, **305**, *375*
Gyulai-család 530
Gyulai Ágost 98, 108, 119, 172, 248, 249, 284, 293, 340, 341, 399, *448*, 484, 485, 517, *537*, 539, 540
Gyulai Ferenc **530**
Gyulai Ferenc tábornok **530**
Gyulai István 254
Gyulai Márton 358, 364
Gyulai Pál (XVI. sz.) → Gyulay Pál
Gyulai Pál 152, 341, 420, 422, 480, 485
S. Gyulai Rikárd *530*
Gyulai Rudolf 128
Gyulanus Pannonius, Philippus → Csulai Móré Fülöp
Gyulay Ferenc 498
Gyulay Pál 68, 245, 268, **305—306**,
Gyulay, Wolfgang 198
Gyurikovits György 343, 449, 536
Gyurinka Antal *205*
Gyülvészi Barnabás → Nagy Barna
Gyürky István 376
Gyürky Ödön 401

Haan Lajos 106, 116, 335, 518, 519
Habsburg-ház 274, 392
Hacker Kálmán 529
Hadik András **530—531**
Hadnagy Bálint 190, 216
Hadrovics László *118*, *120*, *131*, 132, 222, 248, 248, *394*, 442, 467
Hadzsega Gyula 234, 450
Haffenreffer 446
Hafner, Stephanus 123
Hagymás, Matheus 198
Hagymási András 500

Hagymási Bálint (Cybeleius Varasdiensis, Valentinus) 66, 183, 197, 199, 200
Hagymási Imre 503
Háhn Adolf 419, 497
Hahn István 263
Haiman György 472
Haimann Hugó 393
Hain Gáspár **423**
Haitsch Ilona 70, 75
Hajabáts Márta 190
Hajdu András 367
J. Hajdú Helga 48, 49, 81
Hajdu János 391, 528
Hajdu Lajos 472
Hajdú Péter 134
Hajdu Tibor 194
Hajek, Egon *417*
Hajnal Gáspár 239
Hajnal István 98, 111, *168*, 223, 414, 483
Hajnal Márton *486*
Hajnal Mátyás 67, 351, **423—424**
Hajnóczi Dániel **531**
Hajnóczy Iván *88*, 146, 148, 155, 187, 216, 220, 258, 301, 305, 331, 364, *410*, 542
Hajnóczy R. József 101, 381
Halábori Bertalan *159*
Halápy Konstantin 500
Halasi Andor 400
Halasy-Nagy József 356
Halász Gábor 43, 55, 79, *127*, 131, 163, 201, 205, 230, 247, 249, 273, 382, 448, 459, 484
Halász Ignác 549
Halász László 400
Halicius, Michael **424**
Hallay Zoltán 522
Haller-család 110
Haller Gábor 63, 105, 374, **424**
Haller Gáborné → Károlyi Klára
Haller János 65, 81, **424—425**
Haller László 500, 502
Halmágyi István 64, 68, 502, **531**
Halmai János 320, 322, 444
Halmay István 403
Halmy Ferenc 465
Halmy Gyula 389
Hám Sándor 549
Hamada, Milan 283
Hamaljár, Ján 519
Hamann, Gustav 200, 231, 246, 276
Hamar István 49
Hamel-Bruyninx, Gerardus van 431
Hammerich, L. L. *137*
S. Hámori Antónia 70, 140, 155, 158
Hampel József 449
Hamvas József 371
Handó György (Hanthó György) 197, 199, *225*, 233
Haner, Georg 508
Hangácsi Albert 199
Hankiss János 56, 71, 72, 118, 119, 120, 122, 127, 142, 223, 284, 358, *394*, 409, 419, 484, *493*, 528, 531, 539, 540
Hannay, Patrick 394
Hannenheim, Julius 110, 378
Hannulik János Krizosztom **531**
Hanskarl Erzsébet 509
Hanthó György → Handó György
Hanuy Ferenc 447, 452
Hányoki Losonczi István → Losonczi István
Haraszthy Gyula 507
Haraszti Emil *205*, 358, 368
Haraszti Gyula 79, 420, 480, 485, 522
Haraszti Sándor 402
Haraszty Miklós 429
Haraszy Károly 116
Harcos Ottó 200
Hardy Kálmán 478
Hárich János *415*, 416, 509
Harmat Artúr 255
Harmath Károly 54
Harmos János → Harmos Sándor
Harmos Sándor 41, 286, *287*, *452*, 453, 485
Harrsen, Meta 210
Hárs János 202
Harsányi András 40, 56, 59, 67, 96, *108*, 110, 114, 248, 283, 293, 316, *318*, 331, 336, 372
Harsányi Ilona 74, 358
Harsányi István *52*, 75, 85, 90, 91, 95, 100, 151, *155*, 162, 246, 254, 256, *257*, *262*, 263, 267, 290, 294, 296, 297, 300, 306, *317*, 318, 319, 337, 353, *360*, 361, *364*, 367, *368*, 371, *391*, 409, *413*, 416, *421*, 422, *430*, *431*, 438, *440*, *442*, *452*, *454*, 456, 457, 459, 465, 466, 467, 474, 483, 496, 497, *498*, 506, 521, *523*, 545
Harsányi Nagy Jakab 352
Hársing István 498, 515, 516
Harteneck, Sachs von → Zabanius, Johannes (Szász János)
Hartleb, Kazimierz 345
Hartnagel Erzsébet 434
Hartyáni Imre 254
Hartvicus de Ortenburg → Hartvik püspök
Hartvik püspök 61, 167, 172, 173, *187*, 193, 209
Hasišteini Lobkovic Bohuslav 66, *218*
Haskó József 501
Hasseusteinius baro a Lobkowitz → Hasišteini Lobkovic Bohuslav
Hatala Péter 237
Hatos Gusztáv 284, 314, 376
Hattyuffy Dezső 515
Hatvani István 498, **531—532**
Hatvani János 162, 166
Hatz Márton 198
Haunolt János 275
Havas Adolf 366
Havas László 104, 218, 226, 280, 325, 464, 466, 468
Havrán Dániel 88, 117, 267, 271, 353, 423, 440, 441, 445, 451
Haydn, Joseph 509
Hayeková, Matilda 520
Hazagh Mihály 356, 394, 402
Hazai Hugó 366

Házi Jenő 67, 70, 112, 144, 146, 149, 183, 270, 292, 294, 464
Házy Albert 336
Heckel, Stephanus 81
Heckenast Dezső 93
Heckenast Gusztáv 73, 128, 250, 276, 377, 400, 548
Hegedüs Géza 232, 297, 458
Hegedüs István *43*, *65*, 191, 192, *197*, *198*, 200, *217*, *218*, *226*, 227, 230, *232*, *233*, 234, *236*, *237*, *239*, 242, 265, 278, *301*, 302, 323, 328, *333*, *370*, 372, 397, 399, *400*, 483, 484, 500
Hegedüs József 247, 270, 465
Hegedüs László 99, 355, *440*
Hegedüs Márton 258
Hegedüs Sebestyén 258
Hegedüs Zoltán 342, 531
Hegemann, Margot 252
Hegendorf, Christophorus 330
Hegenitius, Trostfried 378
Hegyaljai Kiss Géza 300, 307, 317, 322, 323, 331, 336, 366, 414, 418, 436, 521
Hegyes, Andreas 377, 378, **425**
Hegyfalusi Asbót János 364
Hegyfalusi György **425**
Hegyi József 342
Hegyi Ödön 305
Hegyi Pál 357, 366
Heigl Ambrus 380
Heilig Konrád 94, 129, 176, 178, 209
Heimler Károly 378
Heinemann, L. 175
Heinlein István 144, 165
Heinrich Arnold 303
Heinrich Gusztáv 40, 65, 77, 92, 121, *137*, *138*, 146, *148*, *180*, 224, 230, 238, 260, *261*, 263, *266*, *280*, 294, 296, 303, *313*, 320, *327*, 336, 337, 342, 371, *372*, 395, 399, 401, 402, 423, 436, 437, 504, 506, *531*, 534
Heinrich Károly 136
Hekler Antal 205
S. Heksch Ágnes 383
Héliodorosz *118*, 260
Hell Miksa **532**, *549*
Hellebrant Árpád 5, *39*, *42*, *48*, 51, 54, *84*, 85, 102, 103, 106, 303, 370, 410, 426, 498, *511*
Hellenbart, Gy. 56
Heller Ágost 202
Heller Bernát *137*, 178, 188, 362, *484*, 486, 488, 541
Heller Ferenc 121
Heller, Georg 74
Hellopoeus Bálint → Szikszai Hellopoeus Bálint
Helmár Ágost 230, 307
Helmeczi István 118, 278, 293, **532**, 537
Heltai Gáspár 63, *65*, *68*, *69*, *87*, 216, 254, 255, 259, 268, 292, *298*, 299, **306—308**, 336
Heltai Gáspár, ifj. 80, 271
Helth, Casper → Heltai Gáspár
Henckel János 200, 245, *248*, 249
Henczelfi István → Petróczi Henczelfi István
Hendrich, Josef 434
Henisch, Georg 417
Henkel, Arthur 345
Henkel, Johann → Henckel János
III. Henrik 473
Henrik miniátor csukárdi plébános 210
Henselius János 275
Henszlmann Imre 50
Hentius, Martinus (Transylvanus) *251*
Heraclides, Jacobus (Despot vajda) 329, 330, 344
Herbály Gyula 191
Hercules Estensis → d'Este, Ercole
Herczeg Árpád 220
Herczeg Gyula 485
Herczegszőllősi István 365, 494
Herczegszöllősi János 352
Herczog József 317
Herény, Stefan von 274
Herepei Gergely 400
Herepei János *40*, *46*, *80*, 85, *87*, *97*, 98, *99*, 101, 103, *106*, 329, 351, 352, *353*, *356*, *364*, 365, *366*, *367*, *384*, 385, *387*, 397, 399, 400, *401*, *402*, 403, 404, 408, 409, 410, 418, *430*, 433, 439, 440, 445, *456*, 457, 461, *462*, *464*, 466, 469, 470, *471*, *473*, 474, 494, *523*, 533
Herfurth, F. 106
Herman Ottó 532
Hermann Antal *261*, 392, 393, 466
Hermann Egyed 99, 115, 179, 186, 189, 194, 543
Hermann, Georg Michael Gottlieb 503
Hermann Ipoly 242
Hermann Zsuzsanna 83, 217, 300
Hermányi Dienes József 68, 429, 523, **533**
Hernády Ferenc *51*, *52*
Herold, Basilius Joannes 61
Herolt János 157, 167
Herpay Gábor 321, 335, *442*, 549
Herschel 233
Hertel, Johann 271
Hertelius, Matthaeus 265
Hertel, Péter, ifj. 366
Hervay Ferenc 39, 40, 77, 82, *88*, *89*, *183*, 458
Herzfelder Armand Dezső 271
Herzog József 91, 246
Herzog Manó 260
Hess András *81*
Hess János 245
Hesz Kálmán 212
Heszek István 130, 220
Heszke Béla 284, 529
Hets J. Aurelián 96
Hetyei E. Szende → Ekker J. Szende
Hetyéssy István 476
Hevenesi Gábor **533**

Hevesy András 210, 215
Hévizy János 485
Hexendorf Edit *129*, *142*, *155*, 247
Heyden, Sebald 330, *331*, 332
P. Hidvégi Andrea *178*
Hidvégi Mikó Ferenc → Mikó Ferenc
Hidvégi Nemes János 376
Hidy György 503
Hienz Ármin 224
Hildner Ödön 526
Himpfner Béla 135
Hintzel, Andreas 503
Hinz, Hermann 237
Hirschel, L. 104
Hirth, Friedrich 184
Hobson, A.R. A. 211
Hodászi Lukács 351, 373, 414
Hodinka Antal 57, 84, *113*, 185
Hodinka László 137
Hodosi Sámuel 67, 353, 373, 463, 465
Hoffer Endre 502
Hoffgreff György 69, *87*
Hoffhalter-család *86*
Hoffhalter Rafael *85*, 86
Hoffhalter Rudolf *86*
Hoffmann Edit 49, 183, 188, *206*, *210*, 211, *213*, 215, 229, *232*, 239
Holanová, Emilia 548
Holban, Maria *70*, 325, 328
Holbein, Hans 280, *326*, 344
Holberg, Ludwig 505
Holéczy Mihály 482
Holik Flóris → Bánfi Florio
Holinka, Rudolf *98*, 186, 187
Holko, Matej 518
Holl Béla 39, 40, 55, 87, 104, 250, 251, 266, 272, 278, 280, *308*, *335*, 344, 346, 352, *374*, 379, 381, 424, 426, *427*, 447, 452, 497, *510*
Hollósy Béla 528
Hollweg, W. 251
Holmes, Martin 394, 468
Holotík, L'udovit 123
Holovics Flórián 64, 427
Holub József 66, 82, 168, *174*, 184, 223, *314*, *315*, 469
Holzinger, Karl von 346
Hóman Bálint 39, 43, 76, 96, 115, *136*, *169*, 170, *174*, *175*, *108*, *181*, 205, 224, 227, 307, *507*, 533, 544
Homérosz 148, 220, 233, 234, 314, 486
Homonnai Drugeth-család 425
Homonnai Drugeth Bálint 358, **425**
Homonnai Drugeth István 67, 267, 357
Homoródszentmártoni Biró Sámuel 551
Hont Ferenc 76, 118, 134, 192
Hontér János → Honterus, Johannes
Honterus, Johannes 11, 13, 70, 250, *251*, 276, 298, **308—312**, 328, 344
Honterus, Johannes ifj, 308
Honti János 43, *136*, 178, 224, *261*, 294
Honti Rezső 396
Hopp Lajos 55, 72, 73, 75, 78, 120, 247, 377, *395*, 400, 467, 475, 495, 500, 513, 514, 533, *538*, 539, *540*, *541*, *542*, 547, 550
Horánszky Nándor 387
Horányi Élek 5, *45*, 181, 303, *408*, 544
Horányi Mátyás 122, 509
Horatius 53, 119, 186, 187, *220*, 259, 260
Horčička → Sinapius Horčička
Horger Antal 129
Horhi M. P. → Melius Juhász Péter
Horkay László 75, 257, 335, 339, 418
Horn, Émile 547
Horniak, Pavel 519
Hornig Károly 543
Hornius György 352, 456
Hornyik János 362
Horowitz Hugo Tivadar 343
Horvát Árpád 168
Horvat, Rudolf *483*
Horvát István 48, 49, 85, 91, 140, 233, 241, 449, 480
Horváth András → Szkhárosi Horvát András
Horváth Aranka 49
Horváth Árpád 532
Horváth Balázs 498
Horváth Béla 287
Horváth Boldizsár 206
Horváth Cyrill 65, 71, 72, 75, *127*, *130*, 134, 135, *143*, 144, *146*, *147*, *148*, *149*, *150*, *153*, *154*, *156*, 158, 159, 161, *162*, 163, *164*, 165, 167, *188*, *189*, 196, *238*, 250, 254, 255, *256*, 259, 303, 335, 374, 389, 399, 412, 437, 449, 451, 455, *525*, 543
Horváth Detre 462
Horváth Ferenc 317
Horváth Stansith-család 109, *312*
Horváth Gergely (Gradeczi Stansith Horváth Gergely) 109, 199, 248, **311—312**
Horváth György 199
Horváth Henrik 203
Horváth Ignác 48, 49, 213, 510
Horváth István 84, 540
Horváth István Károly 43, *210*, 274, 340, 341
Horváth Iván 288
Horváth János 7, 43, 56, 70, *73*, *74*, 127, 128, 129, 131, 142, 146, *147*, *148*, *154*, *164*, 182, 242, 245, 246, 257, *258*, 269, 270, 318, 330, *332*, 333, 355, *359*, *366*, *368*, *422*, 436, 488, 523, 528
Horváth János, ifj. 127, *128*, 142, 169, 174, *179*, 180, 181, *182*, 186, *188*, 192, 229, 232, 237, 531
Horváth Jenő 130, 222
Horváth József 60, 122, 510
Horváth Károly 142, 155
Horváth Konstantin 194, 195
Horváth Lajos 460
Horváth Lóránt 48
Horváth Lorántné 201
Horváth Margit *51*

Horváth Mária *149*, 488
Horváth Mirhály 111, 274, 415
Horváth, Pavel 104
Horváth Pius 426, 431
Horváth Richárd 235
Horváth Róbert 466, 531, 532
Horváth Sándor 51, 210, 479
Horváth Tibor Antal 331
Horvátországi András 200
Hosszúfalusi Márton 499
Hosszuthóthy István 475
Hosszútóthy György 62
Hoszták Borbála Mária Kornélia 239
Hoza, Štefan 380, 470
Höchsmann, Johann 308
Högye István 365, 441, 475
Hőke Lajos 522, 532, 549
Hölvényi György 520, 553
Hörk József 46, 97, *117*, 292, 329, 353, 476
Hrabovszky György 46, 296, 302
Hradszky, Josephus 112, 115
Hriágyel Márton **533**
Hrotswitha von Gandersheim 65, 69, 156, 157
Hrušovský, F. 98
Hubay Bertalan 413
Hubay Ilona 41, 49, 51, 171, 184, 207, 215, 318
Hubay Kálmán 376, *404*
Hubay Miklós 295, *386*
Huber, Alfons 172
Hubert Emil *140*, 159
Hudak, Adalbert 249
Hudec, Jozef 405
Hudec, K. 269
Hudovsky, Z. 140, 208
Huendler Vid 168
Hulea, Eugène 276
Hunfalvy Pál 130, 324, 549
Hungarus Viator → Hankiss János
Hunger, F. W. T. 277
Hunth Pál 200
Hunyadi-család 227
Hunyadi Ferenc *245*, 254, *306*, **312**
Hunyadi János 66, 111, 196, 220, 227, 233
Hunyadi László 258
Hunyadi Mátyás → Mátyás király
Hunyady József 206
Huss Richárd *224*, 308
Huszár Dávid 313
Huszár Gál 67, 80, 85, 254, 256, **312—313**, 335, 339
Huszár Guillaume *400*
Huszár Lajos 441
Huszár Mihály 367
Huszka József 188
Huszti András **534**
Huszti György 493
Huszti István **425**, 501
Huszti József 43, 127, 129, 131, 132, 202, *205*, *218*, 219, *220*, *226*, *227*, *229*, *232*, 233, *234*, 246, 332, 345
Huszti Sándor 352
R. Hutás Magdolna 74, 129
Huttkay Lipót 448, 528, 540
Huttmann, Arnold 109, 311, 356, 381
Hübner Emil 205

Ibrahim pasa 477
Ibrányi Ferenc 194
Igaz Kálmán (Kolozsvári) 352
Iglói Arnold 168
Iglói Endre 191, 337
Ignatusenko, V. H. 400
Ignotus 368
Ihász Gábor 509
Ihász Névtelene *264*
Ijjas Antal 414, 450, 451
Ila Bálint 101, *383*
Ilkusz, Martinus Bylica de *95*, *200*, 220, 224
Illei János 66, 68, 504, **534**
Illés Endre 294
Illés Gyula 156
Illes, Joseph 241
Illésházy-család 49
Illésházy Gáspár 376, 407
Illésházy István 63, 289, 314, 358, 406, **425—426**, 439, 458
Illésházy János 457
Illéssy János 80, 83, 84, 87, 88, 91, 117, 165, 246, 258, *275*, *285*, *286*, 289, 326, 343, 346, *353*, 373, 384, 430, *431*, 432, *436*, 439, 462, 500, 516, 540
Illicinus, Petrus *277*
Illyés András **426**
Illyés Endre 316
Illyés Géza 46, *353*, 408, 409
Illyés István 375
Illyefalvi Szász Miklós 352
Ilona, Boldog → Magyarországi Boldog Ilona
Ilosvai Selymes Péter *138*, 222, 253, **313**
Ilosvay-család 313
Implom József 265
Imre boszniai prépost 199
Imre gyulai plébános 215
Imre herceg, Szent 61, 136, *171—173*, 174, *188*, *191*, 192, 224, 380
Imre király 139
Imre nagyváradi kanonok 168
Imre Antal 539
Imre Ilma 358
Imre Ilona 289
Imre Lajos 65, 150, 290, 306, 307, 442, *516*, *531*
Imre Samu 73, 141, *148*, *149*, *157*, *164*
Imre Sándor 77, 128, 129, 332, 338, 406, 418, 426, 482, 487
Imre Sándor, ifj. 92, 96, 100, 356, 398, *399—401*
Imreh Barna 46
XI. Ince pápa 397
Inchiostri, Ugo 342
Inchoffer Menyhért 353
Incze Gábor 67, 75, 96, 100, 306, 308, 312, 313, 316, *320*, 370, *373*, 374, 398, 399, *438*, 450, *468*, 469, 471, *522*

Inczédi Pál 63, 68, 374, 375
Inczédy Mihály 375
Indali György 49
Inotay Ilona 166
Institoris Gábor 501
Ipolyi Arnold 76, 98, 135, *209*, 266, 323, 331, 375, 415, 423, 457, *458*, *475*
Ippolito d'Este → d'Este, Ippolito
Irinyi Károly 85
Irmei Ferenc 297
Irmscher, Johannes 118
Isák József 77, 467, 533
Ising, Erika, 118, *311*, 332
Isoz Kálmán 208, 509
Istók József 450
István deák 254
István énekszerző *358*
I. István, Szent 61, 78, 121, *127*, 146, 151, 160, 167, 168, *169—173*, 174, 175, 183, 186, *187*, *191*, *192*, 204, 219, 238, 506
István Szent, vértanú 264
Istvánffy-család *314*
Istvánffy Gyula 276
Istvánffy Miklós 62, 64, 66, 69, 240, 246, 303, **314—315**, 346, 386
Istvánfi Pál 198, 254, 281, **315**
Istványi Géza *129*, 141, 168, 510
Iván László 297
Ivanich Pál 62, 168, 202, 240
Ivánka Endre 49, 92, *194*, *207*, *208*, 214, 215, 221, 223
Ivánka Sámuel 257, *418*
Ivánkievicz Dénes 444
Iványi Béla 66, 79, 80, 83, *89*, 96, 98, 109, 114, 115, *145*, *146*, 170, 203, 215, 229, 271, 275, 286, *312*, 317, 342, 377, *384*, 385, 396, 410, 423, 447, 450, 480
Iványi Ede 389
Iványi Ferenc 522
Iványi Zoltán 301
Iveković, Franjo 485
Izabella királyné 273, 281
Izsák József 538

Jablonkay Gábor 165, 167, 505, 551
Jablonowsky Piroska 66, 316
Jacobi Gyula 318
Jacobi Lányi Ernő *134*, 144
Jacobinus, Joannes 61
Jacobus de Hungaria 223
Jacopone da Todi 417
Jagelló-ház 205
I. Jakab 394
Jakab Béla 393
Jakab Elek 41, 45, *48*, 77, 80, 252, 259, 270, 276, 277, *292*, *297*, *298*, 303—305, 334, 353, 376, 378, 403, 471, 475, 515, 550, 551
Jakab Géza 209, 484
Jakab László *272*
Jakacsics József 498
Jaklovszky Dénes 67, 377
Jákó Károly 500
Jakó Zsigmond 58, *87*, *88*, 89, 111, 146, 168, 171, 212, 239, 260, *270*, 273, 308, 325, 495, 503, 513, 536
Jakoblovits Lajos 314
Jakubovich Emil 53, 55, 135, 136, *140*, 143, 144, *145*, 161, 165, 167, 169, 173, 175, 176, *177*, 178, 183, 186, 208, *230*, *271*, 334, 440
Jakucs István 77, *532*
Jáky Gyula 318
Jancsó Benedek 76, *233*, 332, 354, 407, 418, 432, 434, 453, 463, 465
Jancsó Elemér *67*, 68, 448, 464, 472, 502, 503, 522, 523, 538, 552
Jancsó Sándor 522
Janitschek Béla 368, 437
Janki Tőrös János 354
Janković, Vendelín 94, 95, 196, 325
Jankovich Ferenc 72, 285, 481
Jankovich Miklós 40, 90, 117, 241, 268, 329, 362
Jankovics József 410
Jankovits János 422, 433
János ferencrendi szerzetes 167
János gercsei főesperes 186
I. János király 61, 62, 135, 151, 265, 278. 295, 337, 341, 345
II. János király → János Zsigmond
János minorita 69, *182*
János püspök 180
János Zsigmond 268, 274, *280*, 297, 321, 334, 377
Jánosi Béla 432
Jánosi Gyula 111, 509
Jánossy János 313, 339, 448
Jánosy István 545
Janson, Anton 396, *473*
Janson Vilmos 410
Jantsits Gabriella 346
Janus, H. 392
Janus Pannonius 69, 132, 168, *196*, *197*, *199*, *200*, *225*, **232—235**, 240, 248, 295, 332
Járay Márton 521
Járdányi Pál 191
Járosi Andor 101
Jászberényi Mátyás 351
Jászberényi Pál **426**
Jausz Béla 401, 402, 538
Jausz Vilmos 389
Jávor Egon 49, 207
Jeanne d'Arc 369
Jekel, Friedrich 310
Jekeli, Hermann 308, 344, *494*
Jekelius, Ernst 308
Jékely Zoltán 510
Jelenits István 73, 234, 500
Jelitai József *552*
Jellonschek, C. J. 195
Jénáki Ferenc 426
Jenei Ferenc 82, *84*, 89, 90, 102, 128, 146, 151, 274, 283, *289*, 293, 299, 301, 303, *306*, 308, 321, 323, *340*, 351, 352, 355, 357, *358*, 359, *361*, 384, 400, 405, *406*,

408, 414, 431, 442, 452, *454*, 457, *458*, 474, 476, 479, 480, 484, 486, 487, *489*, 516
Jenei G. István 352
Jenei Pál 215
Jenő Sándor 140
Jerney János 115
Jeršová 518
Jessenius, Ján 11
Jeszenák Gábor 190
Jeszenszky Károly *435*
Jezerniczky Margit 52, *89*, 512
Jiga, Cajus T. 276, 536
Jireček, J. 277
Jirka Alajos → Györkössy Alajos
Joannes Pannonius → Váradi János
Joannes S. Pannonius → Sylvester János
Jób János → Fanchali-Jób János
Johanna királynő 223
Johannes de Transylvania 168, 195
Johannes de Utino 173
Johannes de Vercellis 189
Johannes de Zredna → Vitéz János
Johannes Lemovicensis (Limoges-i János) *194—195*
Jókai Mór 361, 393, 526
Jonas, Rosa 434
Jonson, Ben 279
Joó Tibor 70, 213, 273, 382, 384, 422, 478, 484, 485, 488, 531, 581
Joób Irén 92
Jordáky Lajos 118
Jordan, Eduard 172
Jordánszky Elek 112
Jordanus János 245
Jósika Imre 498
Jovius, Paulus 280
Józsa, J. 444
Józsa Zsigmond 74
II. József 494, 515, 551
Jugăreanu, Veturia 41, *59*, 89
Juharos Ferenc 505
Juhász Gléza 245, 294, 318
Juhász István 116, 122, 311, 409
Juhász Kálmán 43, 94, *111*, *112*, 177, *188*, 194, 206, *302*, 344, 451
Juhász Lajos 184, 230
Juhász László *66*, *69*, 70, *174*, *176*, 180, *183*, 192, *199*, *218*, *219*, 229, *231*, 232, 234, *235*, 237, *314*, *324*, 337
Juhász Máté 66, **534**
Juhász Miklós 312, 362, 427, 526, 527
Juhász Péter 204
Juhász Sándor 521
Juhász Vince 508
Julianus barát 167, 173, *179*
Július, Janko 536
Julow Viktor 287
Jungerth Mihály 145
Junius → Zilahi Kiss Béla
Jurkovics Emil 286, 380
Jurovský, Stanislav 466
Justus Lipsius → Lipsius, Justus
Jügelt, Karl-Heinz *56*, 82, *365*, 396
Kabóthy István 360
Kácsor Keresztély 506
Kacziány Géza 134, 147
Kádár István *362*
Kádár László 538
Kádár Lehel 448
Kádár Zoltán 346
Kádas Miklós 250, 322
Kadlec, Karol 241
Kadocsa Lippich Elek 192
Kaegi, Werner 252
Kafka, Franz 390
Kaindl, Raimund Friedrich 174, 186
Kaizer, Ferdinandus 47
Kájoni János 360, *364*, **426**
Kakas Kstván **315**
Kakassy Endre 289
Kákonyi Péter 254
Kalász Elek 114
Kálay Kopasz Pál 358
Káldi György 155, 317, 318, *335*, **427**
Káli Nagy Elek 526
Kalinka, Joachim **427**
Kalisius Kristian de Kális 365
Kállai Albert 67, 267, 268
Kállai Kopis János 377
M. Kállai Erzsébet 274
Kállay Kálmán 107
Kállay, Nicolas 132
Kállay Ubul 186
Kallbrunner, Josef 251
Kallimachus → Callimachus Experiens
Kállói Fényes István 428
Kállós Zsigmond 135, 138
Kálmán király 127, 129, 168, 171, 230, 394
Kálmán Farkas *256*, *267*, 259, 289, 291, 294, *312*, *360*, 365, 374, 453, 458, 464, 465, 522, 537
Kálmán Ödön 293
Kálmán Sámuel 285
Kálmáncsehi Domonkos 199, *213*
Kálmáncsehi Sánta Márton 245, 257, **315—316**, 351
Kalmanczai Domokos → Kálmáncsehi Domonkos
Kálmány Lajos *369*
Kalmár Elek 143, *144*, 150, 306, 341, 427, *445*, 446, 503, 527
Kalmár György **535**
Kalmár János 369
Kalmár Lajos *213*
Kalmár Simon 171
Kálnai Imre 200
Kálnoki István 63, 374
Kálnoky László 232
Kálti Márk (Marcus) 68, 167, 177, 182, *183*
Kálvin János *252*, 278, 299, 301, *321*, 445
Kampis Antal 548
Kandra Kabos 112, 205, 216, 509
Kanizsai Pálfi János 398, **428**, *444*, 456, *460*, 464
Kankoffer, Ignaz 449, 537
Kanyar József 480

Kanyaró Ferenc 77, 105, 148, 150, *252*, *256*, 257, 259, 263, 266, *267*, 270, 276, *292*, 297, *298*, 300, *303*, 307, 313, *320*, *322*, 333, 337, 359, *361*, 362, 363, 365, *366*, 369, 370, 381, 389, *404*, 415, 416, 422, 423, *469*, *479*, *482*, 485, *486*, 487—489, *496*, 498, 506, 507, *526*, 530
Kanyurszky György 446
Kapelus, Helena 280
Kapi Miklós 315
Kapisztrán János 191
Kaplyon-család 139
Kaposi József 121, 206, 225, 539
Kaposi Márton 70, 122, 229 281, 459, 488
Kapossi Sámuel 362, 364, 473
Kapossy János 140
Kaprinai István **535**
Kapronczai Ádám 87
Kapronczay Károly 390
Kara Musztafa 380
Karácson Imre 191, 233, 314, 482
Karácsony György 249, 250
Karácsony Sándor 70, 91, 419, 463, 520, 531, 540
Karácsony Zakariás 503
Karácsonyi Béla 70, 128, *185*
Karácsonyi János *94*, 109, *111*, 114, 137, *138*, 141, 144, 163, 168, 170, 175, 181, 186, *187*, 193, 194, 215, 222, *449*, 547
Karádi Pál 84, *269*
Karadja, Constantin I. *184*, 539
Karai László *81*
Karancsi György 85
Kárász Lukács 377
Karatay Sadettin 538
K. Karcsai Tóth János 388
Kardeván Károly 448
Kardos Albert 41, 72, 91, 139, 147, 245, *256*, 257, 259, 261, *270*, 285, 286, 297, 306, 307, 318, 322, 339, 359, 419, *463*, 494, 503
Kardos Gyula 148, 221
Kardos Ingeborg Klára 77
Kardos J. Celesztin 162
Kardos József 92
Kardos Lajos 264, 369
Kardos László 76
Kardos Margit 407
Kardos Tibor 43, 66, 67, *68—70*, *76*, 94, 95, 102, 111, *118*, *122*, 127, *128*, *130—132*, 133, *136*, 139, 142, *147*, 151, 153, *155*, 156, 164, 170, *183*, 184, *186*, *192*, 196, *199*, 205, *217*, *218*, 219, 220, *222*, 224, *225*, *227* 229, *230—235*, 237, 238, *239*, *248*, 249, 263, 264, *265*, *268*, *269*, 270, 273, 279, 281, 283, 289, *291*, 293, 295, 304, 324, 334, 336, 339, *345*, 382, 388, 391, 416, 479—481, 484—487, 513, 519, 528
Karenovich József 338
Kárffy Ödön 324, 341
Karl János 389, 531
Karl Lajos *138*, 186, *190*, 205, 209, *223*, 394, 397
Kármán József 528
Kármán Mór 91, *508*, 529
Karnarutić, Bernat *486*
Karner Károly 250, *251*, 370
Károli Gáspár → Károlyi Gáspár
II. Károly 64
III. Károly 62, 509
Károly Gy. Hugó *91*, *317*
Károly Sándor *129*, *155*, *158*, 161, 247, 494
Károlyi-család 535
Károlyi András **316**, 317, 318
Károlyi Árpád 95, 144, 274, *285*, 302, *304*, 305, 314, 319, 333, 383, 407, *426*
Károlyi Gáspár 13, 66, 67, 292, 301, 306, **316—318**, *427*, 432, 442
Károlyi István 360
Károlyi Klára (Haller Gáborné) 535
Károlyi Péter 267, 316, 317, **318**, 474
Károlyi Sándor 63, 406, 534, **535**, 547
Károlyi Zsuzsanna *407*
Kárpáti Aurél 270, 416
Kárpáti Károly *421*
Kárpáti Pál 548
Kárpáti Sándor *506*
Kárpáty-Kravjánszky Mór 206, 274
Karsa Ferenc 468
Karšai, František *97*, *391*, *392*, 410
Karsai Géza 49, 119, 135, 175, *178*, *179*, 193, 506
Karthauzi Névtelen 160
Kaspar von Pest → Pesti Gáspár
Kassai András **428—429**
Kassai Antoninus János 200, 245, 249
Kassai Dávid Zsigmond 245, 246, 305, 319
Kassai Michaelis György 56
Kassai Miklós 198
Kastner Jenő → Koltay-Kastner Jenő
Kaszák József 184
Kasztner Géza 529
Katalin, Szent → Alexandriai Szent Katalin
Katalin, Szent → Sienai Szent Katalin
Kathona Géza 84, 249, *250*, 267, 277, *293*, 295, 298, 299, *313*, 318, 320, 321, *322*, 332, 333, 413, *440*, 445, 460
Katona Ilona 483
Katona Imre 134, 264, *274*
Katona István 112, 536, 540, 544
Katona Lajos 43, 46, *65*, 72, 119, 146, 148, *152*, *153*, 154, *156—161*, 162, *163*, 164, *165*, *166*, 167, 175, 190, *214*, 215, *235*, *238*, 239, 263, 266, 291, 303, 327, *424*, *498*, 500, 551
Katus László 484
Kauffmann Aurél 423
Kaufmann Dávid 103
Kauk Róbert 482
Kausch Mihály 166, 425
Kavka, František, 93, *102*
Kazaly Imre 193
Kazinczy Ferenc 75, 78, 290, 300, 426, 478, 488, 493, 542, 551

Kazinczy Gábor *63*, 138, 231, 426, 439, 478, 479, 516, *525*, 542
Kazinczy Sámuel 531
Kazmer, Ernest 484
Kazy Ferenc 431
Kaym Orbán 81
Käfer István 39, 49, 123, 397, 451
Kähler, Ernst 252
Kecskeméti Buzás János 351
Kecskeméti Miklós 352
Kecskeméti Soós János 385
Kecskeméti Vég Mihály 254
Kecskés 476
Keczer Ambrus 64, 375
Keczer Menyhért 366
Keglevich Gábor 361
Keglevich Miklós 361
Keglevich Péter 375
Keifel János 384
Keinz, Friedrich 167
Kéky Lajos 70, 127, 283, 293
Kelcz, Emericus 201
Kelecsényi Ákos 39, 60, 99, 256, 292, *322*, 335
Kelecsényi János 500
VII. Kelemen 197
VIII. Kelemen 312
XI. Kelemen 514, 524
Kelemen Béla 313, 368, 420
Kelemen Didák **535**
Kelemen Géza 499
Kelemen Imre 544
Kelemen János 284, 480
Kelemen Lajos 43, 246, 298, 299, 307, 360, 366, 374, 411, 417, 430, *441*, 466, 471, 474, 493, 498, 502, 517, *521*, 522, 523, 526, 533, *553*
Kelen → Zilahi Károly
Kelényi B. Ottó *41*, 81, 85, 190, 215, 248, 287
Keleti Arthur 306
Keller Imre 94, 518, 529, 546, 548
Kemenes Illés 188
Kemenes Pál 443
Kemény-család 429
Kemény Gábor 297, 402
Kemény G. Gábor 123, 182, 241
Kemény István 260, 280, 400
Kemény János 63, *68*, 363, 365, 375, 407, 408, 419, 422, **429**, 533
Kemény József *63*, 81, 89, *150*, 200—202, 218, 226, 230, 236, 237, 240, 241, 268, 269, 304, 305, 315, 318, 323, 324, *331*, 362, *369*, 377, 378, 398, 404, 407, *411*, 412, 414, 417, *436*, *438*, 439, 443, 455, 456, 460, *462*, 463, 477, 478
Kemény Katalin 75, 323, 409, 429, 441, 460, 473, 517, 526, 533
Kemény K. Kolumbán 418
Kemény Lajos 54, 80, *83*, 84, *86*, *88*, *98*, *99*, 100, 101, 107, 108, 117, 145, 146, *241*, 246, 250, 258—260, *265*, 275, *296*, 298, *312*, *313*, *315*, *316*, 317, 325, *327*, 330, 335, 337, *338*, *341*, 342, *353*, *363*, 367, 370, 372, 374, *384*, *385*, 398, 399, *405*, 410, *412*, *429*, *439*, 443, 464, 466—468, 510, 535
Kemény Simonné Perényi Kata 366
Kemény Zsigmond 63, *137*, 438, 461
Kemény Zsigmondné 498
Keményffy Dániel 417
Keményfy János 127, 516
Kempis Tamás 445, 446, 451, 474
Kende, Alexander 479, 485
Kenderesi Ferenc 459
Kendi Anna 328
Kendi Antal 199
Kendi Ferenc 199
Kendi István 413, 463
Kendi Sándor 245
Kenessey Béla 252, 316, 521
Kenessey István 545
Kenéz Ernő 394
Kenéz Győző 275
Kénosi Tőzsér János 493
Kenyeres Elemér 388
Kenyeres Imre 127, 284, 452, 507
Kenyeresné Bolgár Ágnes 48, 70, 135
Képes Géza 134, 488
Kepes Ilona 303
Kerecsényi Dezső 70, *71*, 73, 75, 76, 118, *127*, *131*, 141, 153, 161, 163, 226, 227, *245*, 284, 293, 294, 302, 307, 308, 324, 326, 346, 351, 371, 400, 463, 466, 481
Kerecsényi Judit *262*, 287
Kerecsényi László 265
Kerekes Ábel 233, 488, 505
Kerekes Emil 41, 74, 118, 121, 191, 235, 370, 407, 422, 496, 505, 509, 510, 552
Kerekes György 343
Kerekgedei Makó Pál → Makó Pál
Kerékgyártó Árpád 218, 314
Kerékgyártó Elemér 138, 394, 432, 465, 512, 521
Kerékgyártó Imre 191, 478
Kerényi Grácia 365
Kerényi György 150
Kerényi Károly 119, 131, 136
Kerényi László 179
Kerestély Olga *516*
Kérészi István 502
Keresztesi Éva 538
Keresztesy Viktor 415
Keresztúri Bálint 353
Kereszturi Biró Pál → Kereszturi Pál
Kereszturi Demetrius 378
Kereszturi Pál 351, **430**
Keresztúry Dezső 72, 121, 127, *213*
Kereszty Géza 74, 77, 193
Kereszty István 208, 510
Kereszty Viktor 75, 191, 427
Kerezy Jenő 205
Kéri Sámuel 371
Kermann Dániel → Krman Dániel
Kermendi Ábel 265
Kertbeny Károly 40, 121, 269

Kertész Ábráhám → Szenci Kertész Ábrahám
Kertész Manó 134, 263, 286, 288
Kertsó Cirjék 68
Kéry János 353
Kese Attila 401
Keserű Bálint 266, 333, 351, 352, *354*, 393, *413*, 414, 458, 469, *474*
Keserüi Dajka János 68, 351, 375, **430**
Keserüi Dajka Pál 352
Késmárki János 200
Késmárki Névtelen 63
Kesserü Mihály (Chesserius) 197, 200
Keszler Borbála 333
Keszthelyi Miklós 542
Keviczky Ferenc 369
Keviczky János 363
Kézai Simon 167, 172, *173*, 174, 178, *180—182*
Kézdivásárhelyi András 543
Kézdivásárhelyi István 352
Kézdivásárhelyi Matkó István → Matkó István
Kézdivásárhelyi Péter 352
Khell, Štefan 541
Kibédi Varga Áron 355
Kilár István 129
Kilényi Mária 512
Kilián István 503, 506
Kincs Gyula 59
Kinizsi Pálné Magyar Benigna 151, 153, *158*, 160
Kiporenko, V. Sz. 400
Király György 40, 66, 70, *77*, 118, 134, 136, 147, 149, *153*, *156*, 158, 160, 177, *180*, 189, 234, *260*, *262*, 263, *280*, 287, 293, *294*, 303, *306*, 307, 313, 368, 372, 377, 421, 426, *431*, 433, 435, *436*, 452, 463, *478*, 481, 485, 500, 503, 508, 534, *540*, 541, 547
Király Ilona 138, 190, *191*, 222
Király István 68, 400
Király Pál 109, 151, 159, 165, 166, 269, 404, 439, 525, *550*
Király Péter 145, 146
Király Zoltán 392
Kis Ádám 476
Kis András 68, 502
Kis Bálint *454*, 467, 525
Kis Bertalan 441
Kis Ferenc 100
Kis Imre *373*, 460
Kis János 548
Kis Kálmán 417, 532
Kis Lőrinc 431
Kis Miklós → Tótfalusi Kis Miklós
Kis Sándor 368
Kisbaczoni Benkő László *522*
Kisbán Emil *115*, 532, 549
Kisbiró Márton 406, 409, 465
Kisdi Benedek *67*, 97, 361
Kisfaludi Zsigmond 292, *428*
Kisfaludy Árpád Béla *445*
Kisfaludy Sándor 71, 305
Kismarjai Veszelin Pál 363
Kisparti János 96
Kiss Áron 317, *320*, 422, 470, 517, *522*
Kiss Áron, ifj. 91, 294, 387, 413, 537
Kiss Béla, Zilahi 516
Kiss Ernő 51, 99, 297, 299, 420, *422*, 482, 551
Kiss Ferenc 368, 526
Kiss Gábor 421
Kiss Ibolya 286
Kiss Ignác *427*, 445, 451, *452*, 529
Kišš, Igor 276
Kiss István, ferencrendi **535—536**
Kiss István, filozófus 508
R. Kiss István → Rugonfalvi Kiss István
Kiss János *446*
Kiss József 68, *357*, 496, 497
Kiss Kálmán 116, 362
H. Kiss Kálmán *317*, 373, 399
Kiss Károly, Szentkúti 116
Kiss Kornél 487
Kiss Sándor *50*, 365, 373, 399, 414, 474
É. Kiss Sándor *105*
Kiss Tamás 521
Kisvárdai Eh Mihály 354
Kisvárdai F. János 351
Kisvárday Aladár 145
Kis Viczay Péter 290
Kiszlingstein Sándor 42
Kisztei Péter **430**
Kitonich János 381
Klaić, Vjekoslav 108, 483
Klaniczay Tibor *41*, 53, 65, 68, *70*, *72*, *73*, 75, 79, 81, 120—123, *132*, 133—135, 207, 245, *248*, 252, 253, *255*, *258*, 269, 279, 282, *283*, 287, 289, **295**, 335, *340*, *342*, *354*, *355*, 356, *357*, *358*, 359, *367*, *371*, *382*, 386, 388, 394, 398, 405, 423, 437, 440, *442*, 447, 449, 453, 454, 458, 472, *474*, 478, *479*, *480*, 481, *484*, *485*, 486, 489, *533*, 535, 547, 550
Klaszekovics István 291, 444, 445
Kelin, Johann Samuel 46, 330
Klein, Karl Kurt 237, 242, 250, 251, 271, 308, *310*, *311*, 324, *328*, 329, 344, 380, *393*, 394
Klein, Robert 354, 355
Klein-Tesnoskalský, Belo 261
Klekner Tibor 113
Klemm Antal 161, 170
Klemm, Friedrich 343
Klemmt, Rolf 53, 207
Klempa Károly *51*
Klenner Aladár 246
Klesch, Christophorus Daniel 364
Klesch Dániel 475, *476*
Klimes Péter 227
Klimó György *51*, *52*, 234
Klinda Mária 49
Klobusiczky András 388
Kloc, Ján 287
Klopstock, Friedrich Gottlieb 548

Klösz Jakab 84
Kluch János 53, 64, 158, 375, 536
Kmety István 535
Knauz Nándor 54, 95, 111, *185*, 189, 204, 213, 217, 269, 340, 375, 449, 452
Kneifel Mária 327
Kner Imre *530*
Kniewald Károly (Dragutin) 191, 193, 207, *208*, *209*, 210, 213, 214, 216, *219*
Kniezsa István 73, 141, 174
Kóbori János 139
Kobzy János 486
Koch István 100
Kochanowski, Jan 259, 280
Kochanowski, Piotr 386
Kochanszky Mihály 83
Kočis, Josef 383
Kocsi Csergő Bálint **430—431**
Kocsis Elemér 333
Kocsis Lénárd 76, 127, 188, 283, 287, 421, 423, 446
Kocsner Róbert 326
Kocziány László 290, 357, 379, 411, 496,-*507*
Koczogh Ákos 232, 408
Kodály Zoltán 263, 472
Koegler, Hans 310
Kohányi Menyhért 425
Koháry István 357, **431—432**
Koháry Péter 457
Kohl Tamás 521
Kohn Ármin 541
Kohn Sámuel 292, *453*
Kókay György 525, 538
Kolendić, Petar *219*
Kollányi Ferenc 79,, 112, 191, 207, 277, *324*
Kollár Ádám 295, 323, **536**
Kollár, Ján 497
Koller, Josephus *113*
Kollonich Lipót 430, 462
Kolos Endre 127, 316
Kolosi P. Dániel 352
Kolosi Török István 358, 367, **432**
Kolosvári Sándor 241, 271
Kolozsvári Czementes János 271
Kolozsvári István 83, 396
Kolozsvári János 506
Kolozsvári Sándor 317
Kolozsváry Bálint 534
Kolta Ferenc 245, 314
Koltai Virgil 419
Koltay-Kastner Jenő 72, *121*, *122*, 127, 128, 131, 132, 144, 153, 161, 164, *189*, *225*, 252, *274*, 280, *293*, 294, 355, 356, 396, 416, 426, 450, 458, 473, 496, *513*, 516, *528*
Kolumbán János *499*
Kolumbán Samu 424
Komárik István 431
Komáromi Csipkés György 64, 91, 318, 394, **432**
Komáromi János 374, **433**
Komáromi Szvertán István 352
Komáromy András 137, 241, 269, 313, 376, *384*, 396, *406*, 414, *425*, *436*, *441*, 458, 467, 501
Komáromy Ferenc 449
Komáromy Lajos 146, 151, 159, 165, 166, 438
Kombol, Mihovil 120, 232
Komenský, Jan Amoš → Comenius, Joannes Amos
Komjáthy Benedek 155, 271, **318—319**
Komjáthy Miklós 111, 128, 129, *169*, *175*, 208, 247
Komjáthy Miklósné 42
Komlós énekszerző 358
Komlós Aladár 70, *73*, 261, 368
Komlósi Sándor 523
Komlóssy Arthur 321
Komlovszki Tibor 70, 78, 79, 132, 147, 248, *255*, *262*, *283*, *284*, *287*, *288*, 293, 331, 336, 340, 357, 360, 390, 447, 456—458, *480*, 509
Komor Ilona 388, 389, *390*, *392*, *393*, *402*
Komoróczy Géza 292, 306
Koncz Ákos 112
Koncz Boldizsár 374
Koncz József 58, 89, 97, 98, 107, 233, 257, *290*, 296, 299, *305*, *353*, 362, 363, 383, 394, 396, 407, *408*, *409*, *411*, *412*, *418*, *419*, 424, *429*, *433*, 438, 443, *453*, 456, *459*, 460, *461*, 462, 468, *470*, 472, 474, *476*, 479, *482*, 502, 523, 525, *534*, 551
Kondor Imre 390
Kont Ignác 72, *120*, 197, 227, 232, 238, 279, 401, 539
Kónya Imre 455
Kónya József 128
Kónyi János 523
Kopán 186
Kopasz Gábor 100
Kopcsányi Jánosné Schürz Erzsébet 374
Kopcsányi Márton 374
Kopp Tibor 382
Koppány István 448
Kornfeld, Mauritius 60
Kornis Gáspár 68, *375*
Kornis György *110*, 268
Kornis Gyula *448*, 508
Korodi énekszerző 358
Koroknay Éva 211, *212*, 213, 215
Koroknay Gyula 287
Korompay Bertalan 138, 139, 261, 317
Korvin János → Corvin János
Korvinyi János 501
Kos, Milko 174
Kosa Ferenc 74, 517
Kósa János 120, 356, 394, 472
Kosáry Domokos *45*, 131, 476, 484, 495
Kosjár Márton → Kaposi Márton
Kossa Gyula → Magyary-Kossa Gyula
Kostolan, Georgius Polycarpus de → Kosztolányi (Polycarpus) György
Kostyál István 541
Koszterszitz Géza 74

Kosztolányi Dezső 191, 285, 369, 420, 448, 517, 539
Kosztolányi (Polycarpus) György 66, 199, *200*, **235**
Koszó János 119, 528
Kot, Stanislas 252
Kótay Pál *444*
Kottaner Jánosné → Kottanerin, Helene
Kottanerin, Helene 168, *218*
Kotvan, Imrich *54*, *55*, 207, 230, 345
Koulifay, Eméric → Kulifay Imre
Kovachich, Martinus Georgius 62, 170, 171, 305, 314, 342, 343, 468
Kovách Zoltán 275, 426
Kovács Ágnes 264
Kovács, Andrei 325
Kovács Bernardin 504
Kovács Dezső 331, 367, 393, 406, 543
Kovács Endre 93, *102*, *104*, 123, 251, 280, 388, *391*
Kovács Ferenc 141
Kovács Gábor 480
Kovács Géza 437
Kovács Gyárfás 541
Kovács György 238
Kovács Imre 77
Kovács István 316, 462
Kovács István nyelvész 287, 343, 345, 361
Kovács István, Nagyajtai 398
Kovács János 312, 389
Kovács József → Kovács József László
Kovács József László 358, 379, 414, *434*, 441, 467
Kovács Lajos 451
Kovács Lajos János *296*
Kovács László 285, 448, 533
Kovács Márton → Simonyi Zsigmond
Kovács Máté 79
Kovács Ödön 271, 522
Kovács Sándor 116, 117, 361, *454*, 458
V. Kovács Sándor 5, 14, 40, *43*, 48, 53, 54, *56*, 58, 59, 70, 72, 119, 130, 132, 133, 153, *158*, *160*, *164*, 165, 172, 182, 195, *196*, 199, *200*, 202, 205, 207, 208, 211, 213, 220, *228*, *232*, 236, *237*, *238*, 239, 259, *265*, 280, 281, 284, 287, 289, 295, 314, 324, *340*, 343, 387, 397, 467, 520
Kovács Sándor Iván *69*, 84, 106, 122, *255*, 275, 281, 283, 293, *294*, 316, *354*, 395, 399, 408, 447, 454, 458, *459*, 464, *467*, 468, 523
Kovács Teréz 161
Kovácsics Sándor 381
Kovacsóczy Farkas 68, 110, 245, 268, **319**, 335
Kovacsóczy Mihály 314
Kovácsy Jenő 162, 163
Kovadja, C. 57
Kovalovszky Miklós 102, 488
Kovásznai Péter 89, *352*, 353
Kovásznai Sándor 233, 422, 423
Kováts Andor 100
Kováts Antal 436
Kováts László 56, 91
Kováts S. János 88, 90, 445
Kovijanić, Risto 484
Kozáky István 280, 326
Kozma Antal 533
Kozma Béla 397
Kozma Erzsébet 130, 189
Kozma Ferenc 297, 506, 550
Kozocsa Sándor *5*, *42*, *43*, 82, 89, 122, 326, 346, *411*, 423, 443, 497, *515*, 516, 531, 533
Köblös Zoltán 58, 83, *238*, 439, 521
Ködi Farkas János 362
Kőhalmi Béla 39, 45
Kőhalmi-Klimstein József 449
Kőhegyi Mihály *247*, 499
Köhler, Walther 308, 310
Kölcsey Ferenc *78*, 413
Köleséri Sámuel 352, 375, **433**
Köleséri Sámuel, ifj. 375, 495, 513, 530, **536**
Kőmives Nándor Kolos 442
Kőmives Sándor 116
Kőnig György → Király György
Kőnig Kelemen 432, 548
Kőnig Pál 501
Könnye Nándor 290, 429, 440, 494, 512, 529
Könyves Ferenc 298
Köpeczi Béla 120, 319, 359, *371*, 386, 394, *395*, 410, *513*, *547*, 548
Köpeczi János 352
Körmendi Kis Péter *365*
Körmendi Lukács 363
Körmendi Péter 353
Körmendy István 502
Körmendy Kinga 215
Körmöczi László 535
Környei Elek 94
Körösi Albin 223
Kőrösi István 367
Kőrösi Radó István 361
Kőrösi Sándor *487*
Kőröspataki B. János 361, **433**
Körössy György 376
Kőrösy László 259
Körtvélyesy Ferenc 451
Körtvélyesi István 499
Kőszeghy Pál 422, **433**
Kőszeghy Sándor 275
Kőszeghy Zsuzsi → Bercsényi Miklósné
Kőváry László 297, 409, 453
Kövendi Dénes 70, 463
Kövesdi Pál 65, 363, **433—434**, 475
Kövesi Lajos 358
Köveskuti Jenő 143
Közi-Horváth József 510
Krajčović, Rudolf 397
Krajcsovics Soma 147, *486*
Krakkói András 168
B. Králik Júlianna 162
Kramm, Heinrich 108
Kraus, Georg 68, 375, 377, **434**, 483

Krausz Bálint 200, 227
Krausz Jenő → Zoványi Jenő
Krausz Sámuel 107, 136, 156, *175*
Krcselich Ádám Boldizsár 235
Krčméry, Štefan 261
Kreil, Anton 537
Kremmer Dezső 400
Kresling, Joannes 198, 200
Kretschmayr Henrik 265
Kretschmer Lőrinc → Besztercei Kretschmer Lőrinc
Kretzenbacher, Leopold 139
Kristeller, Paul Oscar 66
Kristó Gyula 128, 136, 169, *175*, 176
Kristóf György 41, 50, 75, 98, *106*, 262, 263, 283, 288, 306, 317, 326, 341, 370, 395, *403*, *407*, 419, 422, 481, 493
Krisztics Sándor 42
Krisztina, Szent 152
Kritobúlosz, Hermodorosz Michael 64
Kriza Ildikó 139, 352
Kriza János 256, 310, 452
Krizko Pál 149, 250
Križko, Pavel 117
Krman, Daniel (Kermann Dániel) 11, 64, 375, 518, 519, **536—537**
Krmann János 107
Krokovay Zsolt 270
Krompecher Bertalan → Korompay Bertalan
Krones, Franz 406, 476
Kropf Lajos *53*, 55, 56, 81, 137, 138, 216, 223, 234, *236*, 278, 279, 343, *386*, 394
Kropf, Lewis L. 277
Krošlák, Ján 324
Kruché Emil 552
Krumpachi Lőrinc 200, 213
Krumpholz, Josef 387
Krupecz István 250, *437*, 522
Kubinyi András 140, 149, 168, 188, 224, 326
Kubinyi Ferenc 177
Kubinyi László 164
Kubinyi Miklós 383, 384
Kučera, Matúš 102
Kudera János 75, 427, 451
Kudora Károly 54
Kuhlmann, Quirin 387
Kujáni Gábor 145, *295*
Kukuljević Sakčinski, Ivan 479, 482
Kulcsár Adorján 74, 291
Kulcsár Endre *319*, *353*, 452, 460, 529, 542
Kulcsár György **319**, 338
Kulcsár Péter 48, 52, 58, 69, 84, 106, 188, 202, 219, *230*, *354*, 399, 408, 447, 464, 467
Kulifay Imre 252
Kultsár István 515, 538, 541
Kumorovitz L. Bernát 111, 115, 168, 170, 211, 274
Kun Sámuel 541
Kuncze Leó 51
Kunits Ferenc *504*
Kunnert, Heinrich 121
Kunszery Gyula 488, 542
Kur Géza 116
Kurcz Ágnes *169*, 175, 183, 185, 188, 220, 224, 230, 291, 484
Kurtis Lőrinc 370
Kurtz, Alexander 184
Kurz, Anton 425, 526
Kurzweil Géza → Karsai Géza
Kuti János 352
Kuun Géza 202
Kuzmík, Josef 214
Kühár Flóris *186*, 187, 192, 194, 204, 208, *209*, 222, 446, 501
Kühndel, Ján 300
Küküllei János (Apród János) 69, 168, *182*
Küküllei Névtelen 254
Küllős Imola 359
Kürcz Antal 114
Kürenberg 290
Kürti Menyhért 541
Kvacsala János 55, 205, 381, 386, *387*, *388*, 389, *390*, 393, 427, 428, 434, *435*
Kyrášek, Jiří 392

Laban Antal 190
Lackner Kristóf **434**
Lacko, Michael 446
Lactantius, Lucius Caecilius 232
Laczkó Géza 76, 448, 481
Laczkovics János 368
Ladányi Sándor 82, 523
Ladiver, Elias 381, **434—435**
Ladmóczi István 499
Ladó János 318
Ládonyi Anna 477
I. Lajos, Nagy 62, 64, 93, *182*, *183*, *210*, *225*, 227
II. Lajos 62, 145, 197, 198, 205, 209, 217, 295, 337, 342
XIV. Lajos 387
XV. Lajos *551*
Lajta Edit 205, 213
Lajtha László 192, 367, 369, 509
Lakatos István 67, *377*
Lakatos Péter 357
Lakatos Vince 373, 393, *446*, 451
Laki Thuz János → Thuz János
Lakó György *549*
Lakos Béla *307*, *310*, 318
Lakos Géza 454
Laky Mátyás 203
Lám (Ambrosius) Sebestyén 312
Lám Frigyes 121
Lamormain, Guillaume 449
Lamoš, Teodor 54
Lampérth Géza 75, 140, 145, 354, 364, 404, 421, 547
Lancsics Bonifác 499
Lancz Kálmán 113
Lánczi Gyula 357, 462
Landerer-család *88*
Landsteiner, Karl 277
Láng István 368
Lange, Nicolaus 517

Lani, Elias **435**
Láni, Juraj **435**, *437*, 461
Lány Dániel 374
Lányi Ede 450
Lányi György → Láni, Juraj
Lányi Károly 111
Lányi Pál 502
Lăpedatu, Alexandru 429
Lascovius, Petrus Monedulatus → Laskai Csókás Péter
Laskai Csókás Péter **319**
Laskai János (XVI. század) 98, 245, 271
Laskai János 69, 396, **435**, *465*
Laskai Osvát *69*, 186, **235**, 238, 239
Laski-család 278
Lasky, Hieronymus 61
Lassel, Eugen 310
Lászai János **236**
László kalocsai érsek 167
László prépost 208
I. László, Szent *77*, 129, 146, *149*, 171—174, *188*, *191*, 221
V. László 196, 227
László Dezső 481
László Gyula 203
K. Lászó József 480
László Vince 141, 157
László Zsigmond *368*
Laszovski, Emil 295, *484*
Lasztókai László 399
Latzkovits László 222
Lauchs Lőrinc 452
Laukó Albert 177
Laurent, M. H. 219
Laurent, V. 299
Laurentzy Vilmos *402*
Lázár-család 537
Lázár Béla 119, 137, *371*, *424*, 500, 504, 534
Lázár György *400*
Lázár György (Gyalakuti) 376
Lázár Gyula 389
Lázár János 513, **537**
Lázár Miklós *502*, 537
Lázár Szini Karola 272
Lazea, E. 208
Laziczius Gyula 258
Lazius, Wolphgangus 61, 332
Lebègue, Raymond 302
Lebel, Johannes **320**
Lebl, Árpád 484
Leffler Béla *41*, 121
Legány Dezső 273
Legény János 100
Legrand, Emile 329
Lehel vezér *137*
Lehoczky Gergely 266
Lehoczky Tivadar 186, 500
Lehr Andor 480
Lehr Vilmos 159, 486, 487
Leibici Márton 200
Leibitzer, Joakim 378
Leiningen-Westerburg, K. E. 383
Lél vezér → Lehel vezér
Leleszi János 298
Lelkes Tibor 284
Leman, Auguste 450
Lénárt József 459
Lencsés György *272*
Lendvai Zoltán 442
Lendvay Magda 284
Lengyel Alfréd 86, 442
Lengyel Dénes 77, 266, 367, 424
Lengyel Imre 538
Lengyel János 479
Lengyel Sándor 473
Leodius 463
Leone, Evasio 218
Lepáček, Celestin 451
Lépes Bálint 384
Lepold Antal 241
Leskien, Elfriede 211
Leskó József 112
Lessing, Gotthold Ephraim 432
Léstyán Mózes 505
Letenyei János 295
Lethenyei István 353
Leury, Ernst 107
Leusden, Johannes *104*
Lévai István 363
Lévai Névtelen 254
Leval, André 120
Levárdy Ferenc *152*, 158, *165*, 209
Lévay Ede 541
Liber Margit 51
Liberius → Keresztesy Viktor
Libertini G. 118
Lichner Pál 375, 378, 383
Liebergott, Johannes 378
Lieszkovszky József 441
Ligeti Béla 538
Ligeti Ernő 473
Ligeti Lajos 186
Lilly 518
Limoges-i János → Johannes Lemovicensis
Linczigh János *375*
Lindenberger János 113
I. Lipót 415, 425, 479
Lippai János **435**
Lippai Sámuel 352
Lippay György *383*, 414, 447
Lippóci Miklós 67, 373
Lipsius, Justus 69, 354, 371, *396*, 435
Lipták, Johann 100, 115, 503
Lipthay András 364
Lischerong Gáspár *544*
Listhius, Johannes → Liszti János
Liszkay József 430, 476, 545
Lisznyai Pál **436**
Liszti-család 436
Liszti János 61, 62
Liszti László 63, 357, 415, 420, **436**
Literáti Nemes Sámuel *146*
Literatus Ferenc 257
Literátus Péter 267
Littrow, Carl Ludwig 532
Lobkovitz Poppel Éva 365, 483

Lobkowitz Mór 163
Loderecker Péter 381
Loesche György 252
Loew, Hans 306
Logus Silesius, Georgius 198
Lombardini, Alexander 406, 434, 437, 455, 457, *461*, 466, 519, 537
Longelinus de Lambertinis, Caspar 62
Lónyai-család 438
Lónyai Zsuzsanna 438
Lónyay Anna 429
Loósz István 266, 485
Lope de Vega 397
Lorántffy Mihály 438
Lorántffy Zsuzsánna 352, 391, **436**, 438, 462
Loret, Jean 394
Losárdi Zsuzsánna *369*
Lósi János 475
Losonczi H. János 525
Losonczi István (Hányoki) 67, **537**
Losonczi Lajos 181
Losonczi Zoltán *129*, 141, 157, 160, 163, 224, *519*
Losonczy Anna 285, *286*, *287*
Losteiner Leonard 503
Lósy Imre 451
Lósy Schmidt Ede 344, *531*
Lotz János 152, *161*
Lovas Elemér *189*, 190
Lovass Gyula 208, 222
Lőcsei János 200
Lőcsei Spielenberg Sámuel *459*
Lőcsey Mária 483
Lőrinc énekszerző 358
Lőrincz Jenő 247
Lőrincz Zoltán 444
Lőrinczi Mihály 303
B. Lőrinczy Éva 140, 143, *144*, *247*
Lőrinczy Géza 297
Lővy Ferenc *453*
Lubik Zoltán 472
Lucius Transilvanus, Jacobus *87*
Luczenbacher János → Érdy János
Ludolphus de Saxonia 154
Lugasy Péter 80
Lugosi Döme 505
Lugossy József 63, 256, 466
Lukács István 500
Lukács Károly *518*
Lukács László 114, 334, *427*, 538
Lukács Lőrinc → Szily Kálmán
Lukácsy Sándor 72
Lukcsics József *51*, 93, *109*, *113*, 115, 206, 216, 343, 447
Lukcsics Pál 108, *145*, 179, 186, 188, 215, 223, 233, *246*, 258, 271, 284, 286, 320, 338, 411, 440, 458
Lukiánosz 293
Lukinich Imre 41, 48, 55, 58, 80, 86, 87, *101*, *110*, 148, 156, 210, 221, 238, 246, *264*, 278, 284, 286, 303, 304, *340*, *363*, 364, 377, 378, *383*, *384*, 393, 406, *407*, *409*, 424, 425, 443, 451, 458, 460, *461*, 466, 473, 483, 505, *507*, *517*, 521, *523*, *526*, *547*
Lupaş, Joan 184, 324, *325*
Lupinus, Christian 378
Lupuj vajda 363, 364, 426, 433
Luthardt, Christoph Ernst 116
Luther Márton *250*, 251, *259*, 276, 299, 300, 301, 308, 330, 464, 499
Lutsch, Johannes 377
Lutteri, E. 302
Luttor Ferenc 190
Luxné Závory Teréz 307
Luyckx, Frans 383
Lükő Gábor 287

Maár Ernő 368
Macarius, Josephus → Bódog Józsa
Macartney, Carlile Aylmer *174*, *175*, *181*, 184, 221, 224
Macedóniai László *201*
Machiavelli, Niccolò 122, 281, 484, *487*
Machinensis, Nicolaus (Macsinjani Miklós) 199, 200
Machovich Viktor 222
Macsinjani Miklós — Machinensis, Nicolaus
Macurek, Josef 222
Madách Gáspár 357, **436—437**, *458*
Madácsy László *541*
Mádai Mihály 254
Madarász Márton 391
Mádi Simi 341
Madius Michas de Barbazanis 167
Madzsar Imre 170, *171*, *173*, *174*, 175, *181*, *182*, 185, *186—188*, 220, 304, 523
Maffei, Raffaello 220
Maffeo Vegio 197
Magasi Artur 73, 191, 234
Magdics István 329
Magellan (Magelhaes) Fernao de *236*
Magger Placid András *51*
Maghi János → Magyi János
Mághy Pál (Magyi Pál) 216
Magius, Sebastianus → Magyi Sebestyén
Magon, Leopold 121
Magyar, Arnold 162
Magyar György 200
Magyar Győző 519, 523
Magyar Kálmán 428
Magyar László *168*
Magyar Mihály domonkos → Michael de Hungaria
Magyar Mihály pálos → Michael Pannonius
Magyar Mózes 191
Magyar Pál → Paulus de Hungaria
Magyar Simon 200
Magyari Árpád 521
Magyari István 65, 351, 358, **437**, 445, 451
Magyari Károly 411, *429*
Magyari Péter 358
Magyarón Ferenc 465
Magyarországi Boldog Ilona *190*, 196
Magyarországi György → Georgius de Hungaria

Magyarországi Herbord 167
Magyarországi Jakab → Jacobus de Hungaria
Magyarországi Mihály → Michael de Hungaria
Magyarországi Miklós → Nicolaus de Hungaria
Magyarországi Pál → Paulus de Hungaria
Magyarországi Sándor → Alexander de Hungaria
Magyary-Kossa Gyula 108, 345, 346, 508, 531
Magyary Szulpicz 503
Magyi János 146, *170*
Magyi Sebestyén (Magius, Sebastianus) 198—200
Mailáth János 433
Maior, Georgius 250
Majer Fidél 64, 303
Majláth Béla 201, 258, 340, *363*, 376, 384, 485, 488
Majmonidesz, Mózes (Móseh ben Majmon) 403
Major Ervin 40, 359
Major Károly 358, 368, 420, 528
Major, Martinus 386
Majtényi Árpád 237
Makai Nyirő János 87
Makár János 428
Makáry György 546
Makay Gusztáv 284, 539
Makkai Domokos *443*
Makkai Ernő *455*, 533
Makkai László *68*, 122, 129, 168, 194, *274*, 297, *356*, 375, 391, 429, 471, 479, *480*
Makkai Sándor 318, 375, 407
Makkay József 206
Maklári Pap Lajos 460, 493
Makó Mihály 358
Makó Pál, Kerekgedei 505, **537—538**
Makoldy Sándor 410
Makrai Benedek *94*
Maksai Őse Péter 351
Maksay Ferenc 247, 454, 544
Malártsik Lajos 429
Maliak, J. 434
Maller Sándor 370, 391, 392, *394*, 467
Málly Ferenc *227*, 281, 315, *486*, 520
Málnási Ödön 113
Malomfalvai Gergely 351
Mályusz Elemér 111, 113, 115, *130*, 131, *138*, 169, 174—176, *184*, 189, 211, 212, 241, 290, 382, 509
Mályusz Elemérné 267
Manardus János 220
Mancinellus, Antonius 197, 198
Mandl Bernát 109
Mandonnet, Pierre 195
Manlius (Mamel) János *88*
Mantegna, Andrea 233, 234
Mantskovit Bálint (Farinola Bálint) *91*, 427
Manutius, Aldus *197*, 227
Marcellus, Jacobus Antonius 232
Marcellus 181, 189
Marchetti, Eldo 230
Marchetti, Valerio 249
Marchiai Jakab 130, 168
Marcus → Kálti Márk
Marcus Antonius Venetus 99
Marczali Henrik 95, 96, 120, 137, 145, *172*, 173, 176, 177, *192*, 376
Marczinkó Ferenc 71, 222, 454
Maresius, Samuel 462
Margalits Ede 454, 479, 480, 486
Margit hercegnő 209
Margit, Szent → Árpádházi Szent Margit
Margitai könyvárus 84
Margócsy József 232
Mária királyné (II. Lajos felesége) 62, *205*, *248*, 301
Mária királyné (III. Ferdinánd felesége) 62
Mária Christierna 377
Mária Terézia 62, 95, *117*, 536, *550*, 552
Marian, Victor 58, 444
Marinkovič, R. 131, 222
Marino, Gianbattista 485
Marjalaki Kiss Lajos 209
Márk → Kálti Márk
Márki Sándor 70, 76, 89, 182, 185, 203, 205, 236, *237*, 263, *308*, 324, 334, 337, 354, *415*, 429, 456, 462, 467, 508, 519, *530*, 535, 540, *547*
Markó Árpád 478, *479*, *480*, 481, 484, 487, *488*, 531, 535, 547, *548*
Márkos Albert 297, 508
Markos András *521*, 523
Markovics Sándor 99
Márkus krónikás → Kálti Márk
Márkus Dezső 171
Márkus Mihály 321, 460
Markusovszky Sámuel 100, 117, *519*
Marliani, Gianfrancesco 197, 226
Marlianus, Johannes Franciscus → Marliani, Gianfrancesco
Marlowe, Christopher 230, 279
Marmorstein Artúr 103, 156, 238, 270 *292*, 361
Marocsai János 258
Maron István 74
Marosán Viktor 122
Marosi Gergely 552, 553
Marosvásárhelyi Gergely → Vásárhelyi Gergely
Marot, Clément 463, 465
Marót Károly 43, 119, 138, 398, *487*
Maróthy György **538**
Maróti Egon *119*
Maróti Lukács 352
Martialis, Marcus Valerius 119, 234
Martin Aurél 427
Martinčević, Franja 234, 240, 295, 302
Martinkó András 288, 422
Martinus archidiaconus de Zagreb 64
Martinus de Presmislia 196
Martinus Hentius Transylvanus 310
Martinuzzi György → Frater György

Martius-család 231
Martius, Carl Philipp Friedrich von 231
Márton énekszerző 358
Márton, Szent *191*, 214
Márton Gyula 144
Márton István 254, 540
Marton János 100, 423
Marton Lajos 457
Márton Mátyás 239
Martonfalvi György 352, 373
Martonfalvi Imre 64, *268*
Martonosi Mihály 353, 494
Mártonvölgyi László 319
Marucelli, Fiorentino 397
Marusák Pál 118, *421*
Marussi András 353
Marzio, Galeotto → Galeotto Marzio
Masi, Giovanni 325
Masnicius, Tobias 11, 435, **437**, *461*
Masník, Tobiáš → Masnicius, Tobias
Masznyik Endre 292, 517, 551
Masterman, Neville 394, 467, 481
Mata János 428
Mátai Mária 164
Máté vajda 364
Máté Károly 71, 75, 76, 79, 409, 429, 466, 473, 475, 507, 511, 521, 525
Mather, Increase 394, 473
Mathesy István 275
Mathia Károly 379, *506*
Matić, Tomo 479
Matkó István (Vásárhelyi) **438**
Matirkó Bertalan 262
Matl, Josef 102, 106, 118
Mátrai László 70, 249, 281, 301, 319, 400, 401, 405, 425, 448, 455, 466, 478, 536
Mátray Gábor 48, 77, 159, 166, 260, 325, 503
Mátray Lajos 504
Matskássy Antónia 531
Matteo Andreis da Trau 66, *219*
Matthaeidesz György 389
Matthias Florianus → Mátyás Flórián
Maturanzio, Francesco 199, 226
Mátyás Flórián 65, 173, 176, 177, *180*, 187, *219*
Mátyás király *61*, 62, 64, *66*, 68, *69*, 77, 81, 92, *94*, *95*, 111, *127*, *130*, 131, 132, 146—148, *150*, *151*, *171*, 184, *197*, *198*, 199, *200*, *201*, *204*, *205*, 206, *210—213*, *217—220*, *226*, 227, 228, *229—232*, 233, *235*, 238, 239, *240*, 442, 479
Maurer Mihály → Teveli Mihály
Maximilianus → Miksa
Maximilianus Transylvanus (Erdélyi Miksa) 150, 198, 200, **236**, 245
Maximus confessor *194*
Maximus Placidus → Pacificus Maximus
May István 105
Mayer Endre 377, 457
Mayer Erzsébet 217, *226*
Mayer Fidél 314
Mayoor Sigmond 365
Mazal, Otto 48, 212
Mecenseffy, Grete 250
Mechanechen → Megyericsei János
Mederus, Petrus **438**
Medgyesi Pál *67*, 68, 101, 352, 364, 375, 390, 418, **438—439**
Medici, Lorenzo de 197
Mediomontanus, Joannes C. 432
Mednyánszky Alajos 449
Mednyánszky Dénes 231, 384, 441
Meggyes Klára 144
Megyer Szabolcs 283
Megyericsei János (Mezerzius, Johannes) 198, **236**
Melanchton, Philipp 245, *246*, *250*, *251*, 291, 330
Melczer István 107
Melczer Jakab 410, 524
Melczer János 107
Melegdi János → Melich János
Melianus Gnatereth *532*
Melich János 39, 47, 76, 90, 135, 140, *141*, 143, *144*, 145, 148, 149, 152, *154*, *157*, 158, 159, *160*, *162*, 163, *164*, 166, 169, *177*, *178*, 179—181, *186*, 210, 214, 216, 238, 241, 255, 257, *271*, 296, 300, 307, *330—332*, 333—335, *338*, 380, 390, *407*, 432, 434, 443, 474
Melicherčík, Andrej 123, 282
Meliš, Štefan 387
Melith-család 338
Melith György 320
Melith István 246, 284
Melith Péter 354
Melius Juhász Péter *67*, *246*, 250, 254, 267, 278, 282, 291, 291, 294, 300, 301, 303, **320—323**, 339, 340
Meller Péter 232
Meller Simon 509
Mellinger Kamilla 137
Melotai Nyilas István → Milotai Nyilas István
Mencsik Ferdinánd 64, *281*, 375, 482, 532, 536, 537
Menczer Béla 72
Menestarfer 184
Menyői Tolvaj Ferenc 352
Mercati, Giovanni 218, 227, 230
Mercurialis, G. 312
Merényi Lajos 324, *414*, *415*, 426, 431
Merényi Oszkár 307, 336
Merényi Varga László 459
Mervyn, Jones D. 139, 481, 539
Mesić, Matija 482
Meskó-család 475
Meskó Dezső 465
Měšťan, Antonín 305
Mester, Stephanus 108
Mészáros Ede 129, 178, 538
Mészáros István *92*, *140*, *151*, 209, *214*, 259, 270, 384, 388, 518
Mészáros Péter 358
Meszlényi Antal 98, 190, 253, 293, 297, 334, 355, 383, 449, 509, 543, 547, 548

Meszlényi Gyula 59
Mészöly Gedeon 43, 135, 140, *141*, *142*, 144, *145*, 148, 152, 154, *155*, 157, 163, 165, 166, 178, 180, 189, 215, 262, 289, 319, 337, *341*, 380, 458, 476, 488, *552*
Metastasio, Pietro 504, 513, 520
Meyrat, Walter 109
Mezerzius, Johannes → Megyericsei János
Mezey László 48, 72, 92, 93, 102, 113, *128*, *129*, 130, *131*, 136, 143, 153, 155, 162, 164, *168*, *183*, 192, *193*, 194, 203, 206—208, 212, 225
Mező (Grünfeld) Ferenc 118
Miagostivich, V. 343
Micatius 62
Michael, Albert 328
Michael de Hungaria (Magyar, Magyarországi Mihály domonkos) 145, *196*, 200
Michael Pannonius (Magyar Mihály, pálos) 168
Michael Styrius Transsylvanus 200
Michaelis, Ludwig 250, 344, 503
Michalcová Milena → Cesnaková - Michalcová Milena
Michaud-Quantin, Pierre 195
Mičinski 518
Miechov, Mathias de 334
Mihalik József 370
Mihalovics Ede 75
Mihály deák 333
Mihály deák (XIX. századi álnév) 478
Mihály deák (másoló) 13, 358—360, 372
Mihály énekszerző 368
Mihály iskolamester 268, 330
Mihály milkói püspök 198
Mihály vajda 333, 397
Mihály Bálint 468
Mihály Ernő 89
Mihályfi Ákos 91
Mihályi Ernő 203
Mihályko János **439**
Mihóczy Rezső *483*
Mika Sándor 96, 176, 477
Mikes György 358
Mikes István 539
Mikes Kelemen 68, 481, 484, 502, 513, **538—542**
Mikesy Sándor 162, 247, 332, 544, 549
Mikleš, Ján *478*
Miklós deák (XVII. század) 364
Miklós modrusi püspök (Modrussiense, Niccolò) *169*, 197, *218*, *219*
V. Miklós 202
Miklós Ferenc *538*, 539, *540*
Miklós Ödön *40*, 55, 95, *103*, 108, 249, *301*, *339*, 353, *356*, 372, 395, 396, 401, 407, 413, 432, 438, 442, 466, 471, 523
Miklós Ráfael 119, 474
Miklósy Zoltán 92, 115
Mikó-család 439
Mikó Ferenc (Hidvégi) 63, 68, 375, 425, **439**
Mikó Imre 63, 268, 333, 374, 411, 441, 468, 469, 522
Mikó László 262
Mikó Pál 75
Mikolai Hegedűs János **439**
Mikos József 170
Mikros 445
I. Miksa magyar király (II. Miksa német császár) *61*, *62*, 281, *343*, 345
I. Miksa német császár 61, 211
Mikulics Károly 534
Mikulik József 117
Milan, Hamada 255
Milecz Szilveszter 452
Milesz Béla 531
Miletz János 467
Milius Gyula 200, 227
Millaversi da Ragusa, Maddalena 343
Miller, Jacob Ferdinand 48, 104, 343, 344, 440, 447, *462*, 518
Milotai Nyilas István 322, 351, **439—440**
Milotay István 540
Minárik, Jozef 47, 97, 123, 132, 248, 265, 435, 437, *455*, *461*, 497, 536, 537
Mindszenti Gábor 68, *268*, **323**
Minucius Felix *550*
Mirabilibus, Nicolaus de → Nicolaus de Mirabilibus
Mircse János 109, 370
Mišianik, Ján 53, 72, 88, *123*, 207, 248, *255*, 258, 283, 290, 382, 461, 524
Miskolci Csulyak-család *440*
Miskolci Csulyak Gáspár 238, **440**
Miskolci Csulyak István 358, **440—441**, 545
Miskolczi Szigyártó János **542**
Miskolczi Zsigmond 68, 379, 380
Miskolczy István 57, 100, 185, 484, *517*
Miskolczy Károly 137
Missovitz Mihály *381*
Miszlai András 361
Misztótfalusi Kis Miklós → Tótfalusi Kis Miklós
Mitrovics Gyula 262, 402, 532
Mitterpacher Gusztáv 480
Mittwich, Eugen 255
Mocko, Ján 390, *427*, 435, 437, 461
Mócs Szaniszló Gyula 504
Modestus, Joanantonius 198
Módis László *250*, 268, 402, 438, 464
Modrussiense, Niccolò → Miklós modrusi püspök
Moesch Lukács 101
Mogyorósi Elek 352
Mogyoróssy János 337
II. Mohamed 64
Mohl Adolf 113, 413, 415, 441, 498
Mohlberg, Karl 208
Moholi-Ernuszt Hanna 201, 242, 281, 302, 327
Mohorai Miklós 199
Mokcsay Júlia 42
Mokos Gyula 99, *106*, 116, 428, *430*, *431*, *445*, 502
Moldovai Mihály *258*

Molecz Béla 380
Molière *504*, *512*
Molinet, Jean 224
Mollay Károly 56, 149, 168, 207, *218*, 393, 414
Moller Dániel Vilmos 519
Moller Ede 137, 313, 480, 485
Moller Gottfried 499
Molnár Aladár 95
Molnár Antal 465
Molnár D. Szulpic → Molnár Szulpic
Molnár Erik 242
Molnár Erzsébet 396
Molnár Gergely 40, 318, 474
Molnár Imre 117, 208, 484
Molnár István 459
Molnár János 525, 551
Molnár János (XVIII. század) **542—543**
Molnár János → Szenci Molnár János
Molnár József 81, *85*, 86, 132, *247*, 262, 331, 400, 484, 503
Molnár Pál 67, 70
Molnár Szulpic 114, 345
Molnár Vid 108
Molnár Zoltán 132
Molter Károly 119, 517
Monacis, Lorenzo de 64, 168
Monay Ferenc 45, 114, 335, 528, 535
Monoszlói András **323**
Monsberger R. Ulrik 119
Monstriberg Bertalan 168
Montaigne 279
Montecuccoli, Raymond 479, *482*, *483*, 484
Montefeltro, Federico da 229
Montesquieu 513
Monus Ferenc 541
Moór Elemér 131, *138*, *139*, 141, 179, *181*, *224*, 263, 280, 450
Mór püspök 167, 172, *186*, *187*
Moravcsik Gyula *136*, 179, 181, *221*
Moravek Endre 44
Mordtmann, J. H. 255
Moreau-Reibel, J. 302
Móricz Balázs 284
Móricz Gyula 408
Móricz Zsigmond 70, 294
Morin, Germain *194*, 207
Morres, Eduard 310
Morres, Wilhelm 308
Morvai István 454
Morvay Győző 385
Morvay Péter 499
Mosca, Rodolfo 397
Mossóczi-Institoris Mihály 499
Mossóczy Zakariás 271, 275
Motz Atanáz *224*
Mózes András 122, 337, 437, 444
Mráz Vera 479
Mugleni Henrik → Mügeln Henrik
Munkácsi Bernát 139, 162, 165—167, 452, 549
Munteanu, Filofteia 311
Murádin László 247
Murányi A. Zoltán 397
Murányi Róbert Árpád 506
Murarik Endre 98
Murmelius, Johannes *271*
Musay, Georgius 476
Musnai László 58, 317, 318, 374, 418, 424, 464, 472, 523
Musztafa budai basa 333
Muzslay István 143
Mügeln Henrik (Mugleni Henrik) 62, 168, *173*, *185*
Mühlbacher Anonymus → Sebesi Névtelen
Müller Frigyes 58, *187*, 188, 310, 334
Müller Gyula 279
Müllner Mátyás 52
Münster, Ladislao 225
Münster, Sebastian *308*, 310, *311*, 328
Müntz, Eugen 205
Münz, Teodor 405, 478
Myskovszky Viktor 213

Nadányi János 110, 353
Nadányi Mihály 110
Nádasdy-család 60, *274*, 428, 510
Nádasdy Ferenc (XVI. század) 82
Nádasdy Ferenc (XVIII. század) 527
Nádasdy Ferenc 365, *396*, **441**
Nádasdy Tamás 62, 246, 250, 258, *274*, 331, 336
Nádasdy Tamásné 60
Nadler, Josef 119
Nádudvari P. Sámuel 364
Nádudvari Péter **543**
Nagonio, Giovanni Michele 198, *224*
Nagonius, Michael → Nagonio, Giovanni Michele
Nagy, A. B. 110
Nagy Ajtai Kovács István 63, 268, 304, 323, 411
Nagy-Apponyi Apponyi Balázs → Apponyi Balázs
Nagy-Áry József → Nagyari József
Nagy Árpád 194
Nagy Artúr 122
Nagy Azari István 525
Nagy Barna 43, *250*, *251*, 252, 255, 305, 311, 416, *322*, 323, 336, 338
Nagy Béni 415
Nagy Edith 415, 416, 483
Nagy Elek 104
Nagy Elemér 527
Nagy Emilné *49*
Nagy Ernő 242
Nagy Ferenc 52, 313, 400, 551
Nagy Gábor 141
Nagy Géza 58, 101, 246, 252, *316*, 317, 399, 407, *418*, 464, *465*, *521*, 523
Nagy Géza régész, etnográfus 136, 177, 180
Nagy György 503
Nagy Gyula 56
Nagy Gyula (Tasnádi) *64*, 143, 144, 167, 171, 210, 236, 267, 333, 334, 340, 363, 386, 457
Nagy Idai András 271

Nagy Imre (Alsószopori) 64, 268, 362
T. Nagy Imre 498
Nagy István 283
Nagy István könyvgyűjtő 60
M. Nagy István 412
Nagy Iván 57, 63, 64, 102, 295, *314*, 352, 362, 376, *421*, 433, 458, 470, 474, *482*, *534*,
Nagy J. Győző 113
Nagy János egyháztörténész *298*, 328, 439
Nagy János 263, 437
Nagy János → Albensis Nagy János
Nagy József 311
Nagy Kálózi Balázs 250, 318, 474
Nagy Lajos 403, 521
Nagy Lajos lelkész 296, 315
Nagy Lajos történész 357, *476*
Nagy László irodalomtörténész 421
Nagy László történész 407
S. Nagy László 553
B. Nagy Margit 382, 410
Nagy Miklós 172, 446
Sz. Nagy Miklós 237
Nagy Péter 358
Nagy Sámuel 50
Nagy Sándor irodalomtörténész 48, 192, 254, 323, 339, 360, 365, 423, 503, 504
Nagy Sándor makedón király 156, 176, 199, 220, 425
Nagy Sándor pedagógus 401, 402
Nagy Sándor lelkész *96*
K. Nagy Sándor 313, 366
Nagy Szabó Ferenc 63, 68, 268, 375, **441**
Nagy Szőlősi Mihály → Szőlősi Mihály
Nagy Zoltán 241
Nagy Zsigmond 103, 553
Nagyajtai Cserei Mihály → Cserei Mihály
Nagyari Benedek *352*, 353
Nagyari József *373*, *412*
Nagybákay Antal 494
Nagybáncsai Mátyás 254, *323*
Nagybánkai Mátyás → Nagybáncsai Mátyás
Nagydiósi Gézáné 473
Nagyfalusy Lajos 549
Nagyfalvi Gergely 265
Nagyfalvi György 254, 255, 265
Nagylucsei Orbán *213*, 232
Nagypál István 480
Nagyszebeni Fülöp (Philippus von Hermannstadt) 88, 89
Nagyszigethi Kálmán → Szily Kálmán
Nagyszombati Izsák 200
Nagyszombati Márton (Thyrnavius, Martinus) 198—200, **237**
Naláczi József 68, 502
Naldius, Naldus 197, 211
Naményi István 425
Naményi Lajos 51, 57, 88, 89, 449, 477, 504
Nánásy Lajos 307
Nani Mocenigo, Filippo 483
Nápolyi Johanna → Johanna királynő
Napragi Demeter 13, **442**
Náray György 367
Naszádos István 274, 340, 341, 342
Natter-Nád Miksa 320
Neculce, Ion 517
Negotevich Artúr 183
Negrea, M. 426
Negri, L. 288
Negro, Pescennio Francesco 230
Negroni, Andreas → Nigroni, Andreas
Négyesy László 43, *65*, 66, *74*, *134*, *136*, *138*, 142, *143*, 146, 232, *262*, 465, 478, 481, 486, 487, 489, 515, 527, 538, 544, 545
Neideck György 227
Nekcsei Dömötör *209*, 210
Némay Kolos *428*
Némedi Lajos *495*
Némedi Lajosné 493
Neményi Imre 391, 399, *400*, *401*, 402
Nemes Czike Gábor 432
Nemes István 388, 481
Nemes János 367
Nemes Vazul 233
Nemeskürty István 69, *72*, 128, 147, 255, 266, 267, 283, *293*, 294, *295*, 306, *308*, *325*, 326, 475
Német Gellért 426
Németh Ambrus 114, 502, 544
Németh G. Béla 420
Németh Gábor 167
Németh Gyula 43, 148, 178, 181, *289*, 305
Németh Imre 98
Németh János 90
Németh Jenő 359
Németh József 230
Németh László 78
Németh László író 78, *246*, 270, 285, 307, 317, 332, 409, *465*, 521
Németh Sámuel 52, *100*, 105, 434, 531, 548, 552
Némethy Géza 102, 118, 232, 278, 302
Némethy Lajos 85, 112, 189, 237, *468*, 530, 543
Némethy Pál 414
Németi Ferenc 254, 323
Németországi Boldog János 167
Nepos, Anselmus 197
Netoliczka, Oskar 57, *251*, *308*, *310*
Neugeboren, Heinrich 308
Neuser, Adam *277*
Névtelen Minorita → János minorita
Newcomb, Simon 532
Ney Klára Mária 484
Nicolaus de Hungaria 101, *215*
Nicolaus de Mirabilibus (De Mirabilibus [Csuda] Miklós) *195*, 197, 200, 229
Niederhauser Emil 106
Niger, Petrus (Schwarz [Niger] Péter) 197, 200, 220
Nigroni, Andreas 62
Nikolényi József 452
Nikolsburgi Névtelen 254, 264
Nitrai Pál 358
Nocolai András 200
Nogáll János 474
Nógrádi K. Mátyás 352

Nógrádi Zoltán 446
Nomi, Frederigo 396
Noszkay Ödön 324
Novák Béla 320, 427
Novák József 290, 319, 333, 410, 430
Novák Kriszosztom 544
Novák Lajos 188, 193, *317*, 373, 448
Novák László 370
Novák Péter 168
Novák Sándor 488
Novalić, Đuro *487*
Novitzky N. László 473
Nowotny Henrik 517
Nössner, Simon 377
Nussbächer, Gernot 40, 264, 327
Nussbächer Károly 57, 107

Nyárády Mihály *421*
Nyáry Albert 108, 135
Nyáry Krisztina (Bedegi) *384*, 415, 423
Nyáry Pál 104, 384
Nyéki Vörös Mátyás 357, 358, **442**
Nyikos Lajos 248
Nyilasi Lajos 156, 393, 451
Nyilasi Rajmund → Nyilasi Lajos
V. Nyilassy Vilma 161
Nyireő István 89, 315
Nyiri Antal 73, *148*, 157, 164, 167, 289, 488
Nyirkállói Tamás 62, 170
Nyitrai Nagy László 127, 422
Nypoort, Justus van der 396
Nyujtódi Miklós 199

Obál Béla 56, 249, 416
Oberdorffer, Kurt 130, *300*
Obermayer Erzsébet *201*
Oberf, Franz 310
Oberuč, Ján 494, 518, *519*, 537
Occam János 210
Ocskay László 368
Odescalchi Arthur 314, 482
Odložilík, O. 370
Okolicsányi Sándor 398
Oláh-család 325
Oláh Andor 444
Oláh Gábor 464, 500
Oláh Imre 220
Oláh Miklós 61, *62*, *66*, 68, 98, *199*, 200, 245, 246, 268, 301, 304, **323—325**
Olasz József 220
Olesnickus, Sbigneus 196
Ollé István 67, 370
Olmüczi Ágoston → Augustinus Olomucensis
Oltard, Andreas 377
Oltardus, Johannes 378
Ompolyi M. Ernő 130, *193*, 433
Ongrádi József 507
Ónody Zsigmond 313, 329, 460, 464
Opeli Péter 200
Opitz, Martin 390, *392*, *393*
Órás András 374
VIII. Orbán 450
Orbán Gábor 139, 345, *389*
Orbán János *345*
Orbán József 300
Orbók Mór 519
Orczy Lőrinc 420, 528
Órévi Lukács (Lukas von Órév) 94
Ormándy Miklós 401, 402
Ormiš, Ján V. 517
Ormós Zsigmond 203, 435
Orosz Ferenc 434
Orosz Lajos 399, 400, 401, *402*
Oroszhegyi Mihály 363
Oroszlany Caroly 365
Országh László 119, 230, *279*, 394, *473*
Ortmair Tivadar → Ortvay Tivadar
Ortutay Gyula *73*, 306, 393
Ortvay Tivadar 518, 519
Ostermayer, Hieronymus *377*, 425
Osterwald, Jean Frédéric 495, 512
Osuský, Samuel *345*
Osváth Ferenc 67, 537
Oszmán (XIII—XIV. század) 178
Osztropataki Rátkay Mátyás 373
Oszvald Arisztid *115*
Otrokocsi Fóris Ferenc 67, **442—443**
Otrokocsi Nagy Gábor *130*, 131, 140, 405
Ott Ádám 449
Ottlyk Ernő 519
Ottlyk György 64, 375
Óvári János 376
Óvári Kelemen 171, 241
Ovidius *119*, 220, 367, 393, 417, 419, *422*, 486, 487
Ozorai Imre 69, **325**

Ődöngő Ábel → Takáts Sándor
Örvendi Molnár Ferenc 374
Örvényi Béla 405
Őry Miklós 447, *450*, *451*
Ötvös Ágoston 274, 418, *447*, 469
Ötvös János 40, 50, 85, *313*, 425
Ötvös Péter 441

P. mester → Anonymus
Paal Gyula 337
Pacificus Maximus 197, 198, 199
Pach Zsigmond Pál 546
Pacher Donát 114
Padányi Biró Márton **543**
Pados Ferenc 525
Pados János 462
Paikoss Endre *316*, 428, 439, 443, 472, 530
Paintner Mihály 544
Pais Dezső 43, 73, *136*, *138—140*, 141, *142*, 143, 148, 152, *161*, *169*, 173, 174, *176—178*, 179, *222*, 234, 258, 284, 288 483
Pajkossy Györgyné 47, 315
Pákay Zsolt 281
Pákei Lajos *375*
Paksi K. György 353
Paksi Szathmári István 497
Paku Imre 533
Pál mester → Anonymus

V. Pál pápa 344
Pál, Remete Szent → Remete Szent Pál
Pál veszprémi püspök 167
Pál Antal 159, 534
Palatics György 254, **325**
Páldi Székely István 80, *87*
Paleologus Jakab 70, *277*
Palestrina 150, 281
Pálfalvay János 370
Pálfalvi Etelka 105, *12°* 166
Pálffi Márton 288, 296, 297, 299, 303, 380, 526
Pálffy-család 499
Pálffy (Pálffi) Kata 426
Pálffy Pál 475
Pálfy Ilona 178
Pálfy Miklós *56*
Pálházi Göncz Miklós 351, **443**
Pálinkás Géza 52
Pálinkás László 122, 132, 203, 211
Pall, Francisc 84, 236, 249, 250
Pallós Kornél 427, 506
Pállya István 68, **543**
Palm, Hermann 392
Pálmai Kálmán 72, 285
Palocsay György **543**
Pálóczi Edgár 138, 236, 541
Pálóczi Horváth család 64
Pálóczi Horváth Ádám *369*
Pálóczy György *215*
Palotás Fausztin 481
Palotay Gertrud 521
Palothai Zsigmond 499
Palugyay Imre 241
Pálvölgyi Endre 47, 466
Panaitescu, P. P. 89
Pancratius, Michael 107
Pándi Pál 72
Pani Teöreök Balázs 384
Paniti János 254, 259
Pankotai Ferenc 352
Pankotai Tamás 358
Pannoniai András → Andreas Pannonius
Pannoniai János → Janus Pannonius
M. Pannonius → Hegedüs István
Panormitanus, Vitalis Janus 64
Paolo Dalmata → Paulus de Hungaria
Pap Benedek 254, 313
Pap Dénes 545
Pap Domokos 298
B. Pap István 67, 537
Pap János budai könyvárus 81
Pap János 497
Pap Károly 43, 71, 75, 78, 96, 108, 109, 321, 331, 341, 362, 488, 531
Pap László 544, 545
Papacostea, Şerban 132, 248, 250
Pápai János 64, 68, 375, 377
Pápai M. Mihály 525
Pápai Pál 163
Pápai Páriz Ferenc 88, 394, **443—444,** 465, 472, 473
Pápai Páriz Ferenc, ifj. 110
Pápai Páriz Imre 352
Pápay Gáspár 376
Pápay János 364
Pápay József 76, 143, 167, 486, 549
Pápay Sámuel 71
Papp Endre 541
Papp Ferenc 432, 469, 535
Papp Gáborné 265
Papp Géza 75, 120, 259, 280, *358*, 359, 361, *395*, 426, 465, *469*, 516
Papp Gusztáv 316
Papp Imre 399
Papp István 134
Papp József 316, 317
Cs. Papp József 121, 205, 206, 225
Papp Márta 296, 304
Papp Márton 532
Papp László 115, 416
Papp László nyelvész 73, 74, *148*, 150, 164, *247*
K. Papp Miklós 497, 502, 520, 546
Papp Zoltán 437, 446
Parádi Ferenc *444*
Paraschitz 519
Párdányi Miklós 99
Pareus, David 430
Páris Sándor 409
Páriz Pápai → Pápai Páriz
Parlagi Olivér 394
Párniczky Mihály 466
Paskó Kristóf 361, 375
Passuth László 93, 245, 546
Pászthói Rátholdi Lőrinc → Tar Lőrinc
Paszlavszky Sándor 317, 515
Pásztó András 142
Pásztor Edith 188
Pásztor Lajos 203, 235, 239, 293, 506, *535*, 536
Patachich Ádám 510
Patai Pál 293, 450
Pataki Henrik 366
Pataki István 376, 472
Pataki Jenő 443, 444, 503, 521
Pataki József 269
Pataki József nyomdász 87, 472
Pataki László *90*, 331, 495, 512
Pataki Névtelen 255, *262*
Pataki Sámuel 87, 502, 503
Pataky Erzsébet 129
Pataky József 346
Patay József *450*, 452
Patay K. István 353, 432
Patay Sámuel 353
Patek Ferenc 168, 355
Pathai István 351, 398, *428*, **444—445,** 453, 460, 464
Pathai P. Sámuel 353
Patier, Dominique 192, 221
Patkó István 340
Patrik, Szent *137*, *372*
Pauer János 111
Pauer Károly 315
Pauler Gyula 172, 173, 176, *177*, *187*, 193, 240, 323, 355, 387, *420*, 447, 480, 482, 489, 545

Pauler János 498
Pauler Tivadar 98, 466, *507*, *508*
Paulhart, Herbert 56
Pauli Simon 439
Pauliny, Ladislav 117
Paulinyi Oszkár 269, 299, 507
Paulo Pál, de 168
Paulovics István 449, 463
Paulus canonicus 198
Paulus de Hungaria 167, *195*
Paúr Iván 240, 378
Pauschner Sebestyén 202
Pável Ágoston 261, 528
Pavelik, Juraj 520
Pávich Zsuzsanna 358
Paxi Máté 358
Payr György 378
Payr Mihály 378
Payr Sándor 67, 75, 83, *117*, 245, 246, *250*, *257*, 259, 274, *276*, 277, 291, 300, 331, 351, *353*, *361*, 373, 398, 413, *425*, *434*, 437, 443, 449, 451, 462, 464, *476*, *494*, 498, 500, 508, *527*
Pažický, Ivan 537
Pázmány Miklós 361, 363, 482
Pázmány Péter 62, 67, 68, 77, 80, *290*, 340, 351, 355, 364, 381, 383, *393*, *414*, 442, **445—452**, 456, *463*, 475, 483
Pecchinoli, Angelo 220
Péch Aladár 542
Péchi János 168
Péchi Simon 358, **452—453**
Péchi Zsuzsa 374
Péchy Ádám 375
Péchy Erzsébet 453
Péchy Ferenc 254, 259
Péchy Imre 426
Pécseli Király Imre 358, 428, 444, **453**, 460
Pécsi Anna 111, 170
Pécsi Ferenc 216
Pécsi János 258, 298
Pécsi Lukács **326**
Pécsi Ödön 542
Pécsi Tamás → Tamás, bibliafordító
Pécskai Doroszló 200
Pécsváradi Gábor 237
Péczeli József 238
Péczely László *257*, 465
Péczely Piroska 507
Peczkó Ernő 421
Pehám Imre 528
Pehm József 543
Peisch Alajos 323
Pekár Károly *264*, 393, 540
Pekry Lőrincné → Petrőczi Kata Szidónia
Pekry Polyxena (Daniel Istvánné) 503
Pelbárt → Temesvári Pelbárt
Pelei Tamás 248
T. Pelikán Krizsó 445, 446
Pellérdi Péter 269
Pelsőczy Ferenc 172
Penavin Olga 73
Péntek István 505
Pénzes Balduin 284, 481, 547
Perényi-család *274*
Perényi Adolf 340
Perényi Gábor 218
Perényi Gáborné (Ország Ilona) 338
Perényi Imre 502
Perényi J. Livia 77
Perényi József 66, 118, *169*, 179, 188, 222, 223, 260, 364, 459, 499, 503, 505, 507, *520*, 545, 546, 548
Perényi Kata → Kemény Simonné
Perényi Péter 267, *274*
Perepatits István 97, *100*, 111, 184, 231, 273 305, *324*, 338, *382*, 405
Pererius, B. 529
Pereszlényi Pál 65, **453**
Pereszlényi Zoltán *286*
Pergossich Iván 241
Perjés Géza 286, 369, 429, 479, 480, 484, 487
Perlaki J. Dániel 363
Perlaki Márton 482
Perneszith György 275
Pernye András 265
Péro, Jovan Szegedinac *497*
Perott, Joseph de 282
Persona, Christophorus 198
Pesti Balázs 341
Pesti Gábor **326**
Pesti Gáspár 246
Pesti György 254, 280, **326**
Pesti Mihály 216
Pesti Mizsér Gábor → Pesti Gábor
Pesty Frigyes 406, 323
Petančić, Felix 62, *219*
Péter püspök 179
Péter János 523, 539
Péter Katalin 72, 73
Péter Lajos 298, 308
Péter László 295
Péter Mihály 116, 304
Péter Zoltán 90
Péterffy László 316
Péterfi Dénes 297
Péterfy Jenő 205, 284
Péterfy Sándor 533
Péteri János 325
Pethe Ferenc 341
Pethő Gergely **454**, 483
Pethő Gyula 417
Pethő Jenő 530
Pethő Sándor 182, 448, 484
Petki-család *454*
Petki János 358, **454**
Petkó Zsigmond 361
Petőfi Sándor 7, 528
Petrarca 160, *198*, *225*, 235, 281, 288, 295, 410
Petretics Péter 427
Petri, Anton Peter 90
Petri, Hans 329, *330*, 378
Petri Mór 363
Petrić 233
Petrich Béla *388*

Petrichevich Horváth Boldizsár *502*
Petrichevich Horváth Emil 232
Petrik Géza 41, *42*, 231
Petrikovich, Ján 387
Petrityvity-Horváth Kozma 68, 375
Petró József 446, 450
Petró Sándor 147, 358, 367
Petróczi Henczelfi István 170, 202
Petronius Arbiter 486
Petrov, Aleksej 518, 519
Petrov Sándor 84
Petrovay György 313
Petrovay Miklós 360, 361
Petrovich Ede 52, *93*, 94, *196*, 235
Petrovics Péter (Suraklini) 274
Petrőczi Kata Szidónia (Pekry Lőrincné) 355, 357, 359, 406, 412, **454**
Petrőczy István *361*
Petruch Antal 114, 450
Petrus de Natalibus 156
Petrus de Vinea 170
Petrus dictus magister → Anonymus
Petrus Siculus Ransanus → Ransano, Pietro
Pettkó Béla 110, 144, *363*, 376, 414, 429, 463
Pettyéni Borbély Márton 381
Peuerbachus, Georgius 197, 199
Peukert, Herbert *106*, 524
Petz Gedeon 43, 139, 157, 175, *180*, 224
Petz Vilmos 278, 302
Pfeiffer Antal 233
Pfeiffer Izsák 157
Pfeiffer János 113
Pfeiffer Miklós *114*, 448
Pfleger Farkas 372
Philelphus, Franciscus 66, 231
Philibertus püspök *157*
Philippi, Paul 311
Philippus von Hermannstadt → Nagyszebeni Fülöp
Phreas → Free, John
Pian, Remigio 122
Piatti, Piattino 234
Piccolomini, Aeneas Sylvius 197, 227, 231, *240*, *262*
Pichler, Alois H. 511
Pick Miksa 174
Pico della Mirandola, Giovanni *281*, 319
Pictet, Bénédict *512*
Pietro Caló 188
Pigafetta, Marcantonio 343
Pikler Blanka *42*
Pilárik-család *455*
Pilárik, Štefan **455**
Pilcius Gáspár 267, **326**
Piligrinus Laureacensis 172, 173
Pillias, Emile 524, *547*
Pintér Jenő *6*, 45, 71, 76, 77, 85, 94, 196, 260, 279, 327, 345, 351, 393, 420, *436*, 478, 499
Pintér Kálmán 76, *445*, 515
Pinzger Ferenc 505, *532*, 549
Pio, Giovanni Battista 198
Pirhalla Márton 112
Pirnát Antal *69*, *72*, *73*, *250*, 252, 253, 269, 270, *277*, 278, 283, 293, 298, 299, 304, 308, 321, 322, *330*, 356, 357, 458, 480
Pisani da Parma, Ugolino 220
Pisarević, Aleksander *486*
Piscator, Ludovicus Philippus 97
Piskárosi Szilágyi Sámuel → Szilágyi Sámuel
Piskolti Fabricius Mátyás 269
Piso István 200, 227
Piso Jakab 198, 199, 200, 227, **237**, 245
Pistorius, Joannes Nidanus 61
Piszarevics Sándor → Pisarević, Aleksander
Pitatus, Petrus 62
Pitroff Pál 84, 86, 341, 529
II. Pius 201
VI. Pius 530
Pius, Joannes Baptista → Pio, Giovanni Battista
Pivány, Eugene 119
Plano, Carpini 179
Plantinus, Christophorus 345
Platani Mátyás 107
Platón 119
Platter, Thomas 468
Plautus 504, 512
Pleidell Ambrus 131, 135
Plezia, M. 185
Plutarkhosz 233
Podhradszky József 82, 176, 181, 183, 187, 205, 216, 220, 268, 332, 342, 343, 345, 375, 383, 414, 426, 427, 442, 449, 462, 509
Podmaniczky Géza 511
Poeck, Rudolfus 449
Pogány Gusztáv 457
Pogány Ö. Gábor 522
Pogány Péter 497, 501
Poggio Bracciolini, Francesco 196, 227
Pograni énekszerző 358
Pokoly József *116*, 250, 276, 277, *291*, 292, 300, 328, 356
Polevkovics, Gustav 519
Polgár, Ladislaus 45, *114*, 334
Polgár Vilmos 397
Polgári Gáspár 67, *373*
Polgári Mihály **543**
Póli István **327**
Poliziano, Angelo *198*, 199
Pollio Lukács 439
Polycarpus, Georgius → Kosztolányi György
Pomarius, Christian **327**
Pomarius Sámuel 377
Pominoczki Fülöp 146, 151
Pomogáts Béla 539
Pomponazzi, Pietro 231
Poncelet, Albertus 188
Pongrácz Alajos *190*, 225, 226, 234, 240
Pongrácz Imre 109
Pongrácz József 53, 413
Ponori Thewrewk Árpád 528
Ponori Thewrewk Emil 143
Ponori Thewrewk József *343*, *476*, *477*
Poot, Adam 442, 443
Popp, Georg 263
Poppel Éva → Lobkovitz Poppel Éva

Pór Antal *108*, 109, 112, *182*, 191, 275, 520
Pór Péter 529
Porcsalmi János 352
Porcsalmi P. András 352
Pordenonei Odoricus 186
Porpáczi Lukács 213
Porter, Anna Mary 512
Porubszky Pál 420
Pósa püspök → Anonymus
Pósaházi János **455**
Pósalaki János *377*
Posevitz, Theodor 503, *524*
Posghay, Sigismundus 62
Posonyi Erzsébet 137
Possevino, Antonio *277*, *278*, *280*, *304*
Póth István 118
Potucek, Augustinus 66, 218
Pozsgai Gáspár 286
Pozsonyi Béla 401
Pozsonyi János *168*, 200
Pölnitz, G. 300
Prágai András 351, **455—456**
Pray György 47, *112*, 241, 314, 493, **544**
Pražak, Albert 519
Pražák, Richard 128, 218
Prefling, Paul 378
Prém József 528
Prépostvári Zsigmond 363
Prévost d'Exiles, l'abbé Antoine François *409*, 512.
Prie, Octavian 539
Priszkosz rhétor 61
Privigyei Miklós 364
Probst, Franz 214, 351, 509
Probszt-Ohstorff, Günther 184
Prohászka János 262, 263, 283, 303, 380, 453, 454
Prohászka Ottokár 447—449
Prokert, Heinz 391
Prokopp Gyula 241, *518*
Prónai Antal 138, 486, 500, 504, *505*, 520, 540
Prónai István 468
Prónai Lajos 421
Pruisz János → Filipec (Pruisz) János
Prukki János 168
Pruzsinszky János 49, 232, 267, 473, 523, 545
Pukánszky Béla 80, 82, 83, 88, *119*, *121*, 173, 185, *280*, 341, 374, 377, 391, *395*, 417, 494, 509
Pukánszkyné Kádár Jolán 40, 82, 119, 509
Pulay János 63
Pulszky Ágost 205, *447*
Pulszky Ferenc 176, 204, 225, *233*, 482, 541
Pupacić, Josip 481, 487
Purgina, Ján 494
Purkircher György **327**
Pusch Ödön 157, 167
Pusztai István 152, *158*, 290
Putnoki János 106
Putschius, Johannes 311
Pünkösti Mária 157
Püspöki (Szilágyi) János 352, **456**
Püspöki Süllye János 376

Racoţa, T. 325
Racoveanu, Helene 276
Rácz Béla 501
Rácz Elemér 168
Rácz Endre *129*
Rácz Kálmán 317, 336, 427, *431*
Rácz Károly 312, 321, 335, *338*, 408, 475, 476, *549*, *550*
Rácz Lajos 90, 91, 96, *100*, 252, 389, 390, *391*, 394, 399, 400, 401, *402*, 457, *471*, 493, *512*, *552*
Radácsi György *316*, 317
Radán Balázs 254
Ráday Gedeon 50, 422, 423, 458, *522*, 545, 551
Ráday László 489, 545
Ráday Pál 374, 440, 489, 516, **544—545**, 548
Rademacher, Otto 174, 175
Radetti, Giorgio 218
Radics Gáspár → Károlyi Gáspár
Radnóti Miklós 285, 422, 436
Radó Antal 74, 487
Radó Polikárp *47*, 50, 52, 80, 147, 151, *191*, *204*, 206, *207*, 208, 209, *210*, 214, *215*, *216*, 255, 293
Radocsay Dénes 82
Radomski, R. 56
Radváni, Hadrián *89*
Radvánszky-család *546*
Radvánszky Béla 273, 286, 289, 382, 407, *436*, 457, *458*, 522, *546*
Radvánszky György 546
Radvánszky János 289, **545—546**
Radvánszky János (XVIII. század 2. fele) 501
Radvánszky Kálmán 289
Radvánszky László **546**
Radványi József 265
Raffaelli R. Rafaela *67*, *361*
Raffay Sándor *56*, 256, 364
Raffy Ádám *276*
Ragusai Gergely 167
Ragusai Lénárd 200
Ragusai Stojkovics János 168
Ragusinus Felix → Petančić, Felix
Rajczy Mária Mechtilda 361
Rajeczky Benjámin 45, *191*, 192, 204, 207, 209, 366, 506
Rajka László 43, 77, 118, 254, 260, 419, 456, 459
Rajnis József 399, 522, 529
Rajz Mihály 113
Rákóci Márton 265
Rákóczi-család *352*, 390, *391*, 456
Rákóczi András *514*
Rákóczi Erzsébet 361, 488
I. Rákóczi Ferenc 352
II. Rákóczi Ferenc 46, 68, 83, 87, 117, 358, 364, 368, 370, *371*, 376, 377, 378, *382*, 394,

409, *417*, 443, 459, 468, 475, 488, 497, 502, 511, *513*, 514, *524*, 530, *535*, 536, 538, *540*, 541, *545*, **546—548**, *550*
I. Rákóczi György 100, *352*, 381, 382, *385*, 407, *418*, *447*, 449, **456—457**, 459
II. Rákóczi György 63, 97, 359, 362, 367, 374, 378, 382, 383, 386, 388, 389, 395, 414, 456, 457, 459, 460, 479
Rákóczi László 364
Rákóczi Zsigmond 333, 357, *388*, 389, 425, 429, 440
Rákóczy Pál 102
Rákosi András 358
Rakovszky István 376, 415
Rakovszky Iván 94
Ralovich Lajos 516, 528, 545
Ramée, Pierre de la → Ramus, Petrus
Ramocsaházy Mihály 384
Ramus, Petrus 394, 471
Ransano, Pietro 173, 187, 198, 199, 200, *219*
Rapaics Raymund 77, 79, 183, 326, *445*, *446*, 542
Rapant, Daniel 519
Rapcsányi László 484
Rápóti Papp Mihály 375
Ráskai Gáspár 254, **327**
Ráskai Lea *129*, 156, 164
Rásonyi László 178
Rassovszky Kálmán 191
Raszlaviczy István 375
Ráth György 48, 89, *207*, 215, 251, *267*, 312, 313, 326
Ráth Károly 89, 108, 205, 414, 415, 447, *460*, 479, *546*
Rátkay György 454
Ratkoš, Peter 95, 123, 128, 170, 209, 241
Rauwenhoff, Lodewijk Willem Ernst 522
Ravasz János 44, 91, 96, 331, 388, 493, 538
Ravasz László 67, 373, 407, 438, 464
Ravenna, Giovanni da 210, *227*
Rázsó Gyula 480
Rebro, Karol 94, *95*
Récsey Viktor *51*, 54, 170, *215*, 285, *292*, 324, 353, 381, 383, 454
Reczes János 291
Rédei J. Kornél 421
Rédey Tivadar 82
Rédiger Árpád *373*, 374
Redinger, J. J. 387
Redl Károly *194*, 239
Redmeczi T. János 68, 375
Regensperger Lénárd 200
Regiomontanus, Johannes (Johann Müller) 77, 94, 197, 198, 199, 200
Regius, Raphael 198
Reguly Antal 532
Reich Emil 72
Reichard Piroska 262
Reicherstorffer, Georg 61, 70, 198, 310, 311, **327**
Reif Pál 518
Reinerth, Karl 108, 204, 207, 210, 216, 249, 250, *251*, *310*, *311*, 344
Reinhold, Heinrich 56
Reischel Artúr 448
Reizner János 117
Relković Davorka 188, 394, *499*
Relković Néda 102, *540*
Remény István 436
Reményi József 285, 449
Remete Szent Pál 190
René, Gustav 354
Rennauer Fülöp 90
Rényi Rezső 131
Repčák, Jozef 82, 84, 457
Répcemelléki → Nagy Imre (Alsószopori)
Repp, Friedrich 115
Reps, Mattheus von 215
Réső-Ensel Sándor 176, 331
Restio, Ludovicus 198
Réthei Prikkel Marián *139*, 140, 208, *368*, *526*
Réthi, Charlotte 47
Réthy László 177
Réthy Pál 317
Rettegi György 68, 502, 503
Retzer, Joseph de 217
Reuber, Andreas 198
Reumont, A. 225
Reusing, Elfriede 344
Reus-Mîrza, E. 434
Révai László *375*, 415
Révai Miklós 44, 127, *141*, 233, 330, 480, *527*, *529*
Révai Sándor 156, 315, 341, *427*
Révay-család 375
Révay Erzsébet *361*
Révay Ferenc 110, 384
Révay József 45, 334
Révay Kata Szidónia 454
Révay Lajos 383
Révay Márton 375
Révay Péter 62, **457**
Révérend abbé 410
Révész Imre (XIX. sz.) 106, 107, 109, 110, 267, 290, 292, 312, 315, 321, 322, *331*, 376, 428, 436, 459, 476, 497, 522, 531, 549, *550*
Révész Imre 67, 73, *75*, 91, 96, *104*, *116*, 122, 132, 203, 248, *249*, 251, *252*, 278, 279, 280, 282, 293, 298, *300*, *301*, 303, 318, *320*, 321, 322, 325, 330, 337, *356*, 374, 430, 432, 439, 457, 464, *468*, 494, 518, 523, 532, 550
Révész Kálmán 41, 56, 75, 96, *97*, 116, *270*, *292*, *298*, 300, 304, 307, *321*, 329, *335*, 336, *338*, 362, *363*, 372, *373*, 376, 385, 398, *399*, *412*, *413*, *428*, *431*, 436, 452, 460, *462*, *474*, *522*, *527*, *530*
Révész Mária 66, 199, 220, 226, *227*, 229, 234, 239
Révész Mihály 407
Reviczky Bertalan 113
Reviczky Imre 377
Reviczky János Ferenc 510
Rexa Dezső 39, 86, 341, 370, 381, 406, 410, 422, 461, 488, 497, *498*

Reychmann, Jan 120, 331, 538
Réz Henrik 224
Rézbányai József 196, 451
Rezik, Johannes **457**
Rezner Tibold 114
Rhédei László 375, 376
Ribiny János 100, 115, **548**
Ricardus 172, 173, 174, *179*
Richardus Bartholinus 197
Richter Ede 286
Ridolfi, Roberto 211, *212*
Riedl Frigyes *72*, 76, 120, 136, *180*, 351, *368*, *369*
Riegelerné Gerecze Margit 457
Riemer András 102
Rilai Szent Iván 191
Rill, Gerhard 277
Rimány István 388, 392
Rimaszombati István 352
Rimaszombati Kazai János 67, 374
Rimay János 285, 286, 289, 290, 351, 357, 405, 406, 414, 426, *436*, 437, **457—459**, 545
Rimeg Ödön 454
Rimóczy Elek 368
Ritoók Ágnes → Ritoók Zsigmondné
Ritoók Zsigmondné 246, 251, 240
Ritter György János 64, 375
Ritter Márton 530
Roboz Andor 261
Roersch, Alphonse 324
Rogács Ferenc 548
Rogerius 61, 167, 172, *173*, 174, *179*, *180*
Roheim Géza *136*
Rohonyi Gábor 479, 484
Róka, Joannes 113
Rokai, Petar 128
Román Ernő 475, 501
Román János 100
Romanus a Sancto Venantio 112
Rómer Flóris 53, 55, *213*, 216, 275, 442, 551
Romhányi János 377
Romulus Amasaeus → Amaseo, Romolo
Róna Béla 238, 340
Róna Éva 119, 120, 221, 278
Rónai Horváth Jenő 478, 479, *482*, 487
Rónai Pál 70
Rónay Elemér 429
Rónay György 127, 128, 147, 153, 178, 183, *194*, 196, 204, 253, 284, 285, *323*, *326*, *340*, 355, 359, 423, 447, *448*, 485, 506, 528
Ronsanus, Petrus → Ransano, Pietro
Rooses, Max 345
Roques, Mario 306
Rosenbaum, Karol 123
Rosner Mátyás 352
Rosnyai András 493
Rosnyai Dávid 63, 65, 68, 375, **459—460**, 526
Rosos István 275
Ross, D. J. A. 211
Rosselli, Francesco 220
Rosty Kálmán 45, 114, 334
Rotarides Mihály **548**
Roth, Erich 204, 250, 311
Roth, F. W. E. 386
Rottal János 452
Rousseau *552*
Royer-család 90
Rozgoni Sutoris János 352
Rozmán Erik 77
Rózsa György 325, 383, 396, *441*
Rózsa Jenő 403
Rozsnyai Jámbor János 200
Rődi Cseh István 146
Rökk-Richter, Stefano 72
Rösel, Hubert *518*, 520
Rössler Márai Irén 191
Röszler István 54
Rötgyn Simon 216
Ruber József 241
Rubinyi Mózes 127, 167, 306, 330, *332*, 549
Rubruk 179
Rudohradsky, Štefan 397
I. Rudolf király 61, 287, 414
II. Rudolf császár → I. Rudolf király
Ruffini, F. 278
Rugonfalvi Kiss István 170, *182*, 241, 289, 359, 363, 407, 413, *454*, 458, 494, *546*, 551
Ruhmann Jenő 293, 462, 548
Rumy Károly György 404, 429, 459, 518
Rumy Sámuel *365*, 500
Rupp Kornél 49, *65*, 87, 141, 156, 165, 254, 293, 294, *318*, 325, 326, 335, 339, 340, 380, 419, 420, 421, 422, 424, 426, 436, 563, 496, 527
Russu, I. I. 334
Ružička, Jozef 148, 221
Ružička, Vladislav (Vlado) *391*, 434, 435, 457
Ruzicska Gyula 472
Ruzicska, Paolo 72
Rühl, Franz 177
Rybarič, R. 139

Sabbas, szent 191
Sabellico, Marcantonio *230*
Sabin, Belu 246, 275
Sabino, A. 230
Sabinov, Nicolaus von 246
Sacerdoţeanu, Aurelian 325
Sachs, Hans 263, 280
Sáfránny István *287*
Sagau, Giovanni di 226
Sági István 44, 98, 140, 144, 145, 163, *271*, 330, 334, 381, 532
Sagredo, Agostino 230
Saint-Simon, Claude Henri comte de *546*
Saitta, Giuseppe *232*
Sajnovics János 76, *532*, **549**
Sajó Géza 47, 473
Salacz Gábor 189
Salamon király *223*
Salamon de Hungaria 196
Salamon Ferenc 95, 273, 375, 414, 451, 469, 470, *482*

Salamon József 522
Salánki György 456
Salánki István 549
Salánki József 236, 296, 506, 534
Salicaeus, Franz 275
Sallustius 237, 290, 291
Salm Gyula 245
Salmen, Walter 140
Salomon, R. 299
Salutati, Coluccio 227
Salviatis György, de 200
Salvinus, Sebastianus 198, 199
Samarjai János 444, 453, **460**
Sámbár Mátyás 373, 438, **460**
Sámbokréty Mihály 376
Sambucus, Johannes → Zsámboky János
Sámson Edgár 374
Samu János 339, 373, 412
Sámuel Aladár 365, 366, *522*
Samuelfy, Lorandus *301*
Sándor, Nagy 77
Sándor Gáspár 375
Sándor István 515, 529
Sándor István (XX. sz.) 44, 128, 264, 448, 488, 497
Sándor János 358
Sándor József 157
Sándor Pál 376
Sankfalvi Antal 199
Sanocensis, Gregorius → Szánoki Gergely
Sántay Mária 485
Sarkadi Nagy János 545
Sarkady István 52
Sarkady Sándor 142
Sárkány Oszkár 53, 66, 187, 273, 336, *364*, 382, 396, 435, 452, 454, 494
Sárközi Máté 357
Sárközy Pál 538
Sarlóközi Névtelen 254
Sármelléki Nagy Benedek 361
Sárosi András 365
Sárosi Bálint 338
Sárosi Márton 358, 363
Sarton, G. 532
Sartori Bernárd 520
Sartorius János 353, 497
Sárváry Béla 431
Sáry Péter 199
Sas Andor 180, 387, 389, 391
Sashegyi Oszkár *117*
Sasinek, Franko Viťazoslav 177, 187, 188, 387, 405
Saskó Sámuel 425
Sassi Nagy Lajos 480
Saszet Géza 401
Sarvicki, Jakob 171
Sayghó Benedek 502
Scaliger, Julius Caesar 198
Schaffran, Emerich 225
Schaider Pál 200
Scharsius András 370
Schäfer Károly 542
Schéda Mária 477
Schedius, Ludwig 220, 544
Schefer, Charles-Henri Auguste 315
Scheiber Sándor 264, 278, *293*, *295*, 303, *402*, 444, 533
Scheiner, Andreas 251, *310*
Scheitz Emil 179
Schellbach, Ingrid 74
Schermann Egyed *117*
Schesaeus, Christianus 62, 198, 261, **328—329**
Schieche, E. 98
Schiel, G. 106, 309
Schier, Xystus 94
Schiessler Gáspár 378
Schiller Bódog 241
Schiller István 293
Schiopul, I. 178
Schirmer Zsigmond 375
Schlachter, Wolfgang 158
Schlatter M. Alfréd 485, 486
Schlauch Lőrinc *59*
Schlechta János 227
Schlégl István 251
Schleicher Pál 325
Schleiminger Bella 285
Schlick P. 245
Schlözer Ágoston Lajos (August Ludwig Schlözer) 532
Schmeizel, Martinus 62
Schmid Antal 477
Schmidt Attila 423
Schmidt Győző 154, 159, 165
Schmidt Henrik 119
Schmidt János 517
Schmidt K. J. 117
Schmied, Michael 105
Schmitth, Nicolaus 112
Schneider Mátyás 469
Schneller István *402*
Schnizlein, C. 105
Schoell, Franck L. 279, 302
Schoen, Arnold *441*
Schoenvisner, Stephan 544
Schön Arnold Ábel 421
Schönberg, Juraj 95, 241
Schöne, Albrecht 345
Schönebaum, Herbert 92, *391*
Schöner Ferenc 433
Schönherr Gyula 57, 58, 81, 87, 91, 115, 144, 145, 201, 213, 341, 384, 441
Schöpflin Aladár 127, 134
Schram Ferenc 76, 191, 255, *367*, 435, 451, 452, 497, 499, *506*
Schramm, Gottfried 252
Schrauf Károly 101, *102*, 104
Schroeder, Felix 102, *455*
Schrödl József 54, 117, 415, 548
Schulek Tibor 40, 57, 85, 256, 257, 286, *293*, *294*, 295, 316, 472
Schulitz, Weighard 393
Schuller, Friedrich 45, 102, 105
Schuller, Georg 378
Schuller, Hermann 299, 308, 320, 328, *329*, 330, 344

Schuller, Johann Karl *328*
Schuller, Richard 327
Schullerus, Adolf 103, 204, 249, 278, 296, 297, 300, *306—308*, 310, 315, 320, 328, *417*, 478, 505
Schullerus, Wilhelm 236
Schultheisz Emil 92
Schumann, Fr.-K. 108
Schunke, Ilse 211
Schuster, Fr. Tr. 214
Schustler Emilia 273
Schünemann, Konrad 181
Schürz Erzsébet → Kopcsányi Jánosné
Schütz Antal 450
Schütz Ödön 473
Schwandtner, Johannes Georgius 61, 217, 219, 220, 231, *240*, 327, 344, 345, 552
Schwartz Elemér 519
Schwartz Erzsébet 270
Schwartz János 381, 434
Schwartz, Robert 100
Schwarz, Gottfried 219, 407, 471
Schwarz Ignác 396
Schwarz, Karl 104, 298
Schweighoffer Tamás 261, 328
Schwicker, Johann Heinrich 72, 447
Schwob, Ute Monika 121, 132, 248, 345
Scolari, Filippo (Ozorai Pipo) 220
Sculteti Severin 292, **329**
Sebenicoi Márton 200
Sebeok, Thomas A. 331, 549
Sebes Gyula 536
Sebesi Ferenc **460**
Sebesi Névtelen *202*
Sebestyén Árpád 74
Sebestyén Géza 42
Sebestyén Gyula 49, 81, 135, *136*, 137, *139*, 141, 177, 180, *182*, 192, 208, 214, 271, 340, 368, 496
Sebestyén Józsa 305
Sebestyén József 483
Seeau gróf 377
Sefcsik Ferenc 51
Segesvári Bálin 63, 374
Segesváry Lajos 103, *104*
Segesváry Viktor 50, 417, 545
Segeth da Edimburgo, Tommaso 281
Segner András 458
Seivert, Joannes 45, 320, 407, 471
Seiwer, Gustav 115, 378
Selnecker, Nikolaus 336
Séllyei M. István **460**
Sellyei Pál 352
Selyei Balog István 352, 363, **460—461**
Semjén Gyula 120, 284
Semmelweis, Karl 91, 416
Semptei Névtelen 254, 255, *261*
Semsey Pál 385
Seneca 344, 354, 393, 451
Sennowitz Adolf 86, *88*
Sennyei László 377, 396, 397
Sennyey-család *110*
Sennyey István 373
Sęp Szarzyński, Mikołaj 287
Seprődi János 256, 360, 426
Sepsi Laczkó Máté → Szepsi Laczkó Máté
Sepsiszentgyörgyi Ferenc 166
Seraphin, Friedrich Wilhelm 192, 214, 328, 378, 425, *438*, 536
Seraphin, Gustav *378*
Serédi Benedek 384
Serédi János 417, 438
Serédi Sámuel 352
Serényi Andrásné → Eszterházy Magdolna
Seres Sándor 498
Serfőző József 466
Serravalle, Giovanni da 214
Servet Mihály 252
Sesan, M. 392
Seuerinus, Joannes → Severinus, Joannes
Seuse Henrik Amand → Suso, Henricus Amandus
Severinus, Joannes 508
Sforza Bianca, Maria 197
Shakespeare 278, 279, 345, 380, 394, 529
Sibrik György 305
Sibolti Demeter 246, **329**
Sidney, Philip 264, *278*
Siegescu József 307
Sienai Szent Katalin 153, 160
Sieroszewski, Andrzej 274
Sievert, L. 59
Sigismundus de Pisincz 62
Siglerus, Michael 61
Sik Sándor 68, 149, 446, *447*, *450*, 480, 528
Sikabonyi Antal 457
Siklósi Mihály 254, 274
Siklóssy László 240, *343*, *393*, 524
B. Sikó János 352
Sikos István 500
Silagi, Gabriel 194
Sill Ferenc 367
Sima Ferenc 158 161
Simaházi Károly István 498
Simai Kristóf 66
Simai Ödön 161, 306, 328, 354, 368, 418, 419, 422, 423, 443, 486, 488, *526*, 529, 535 543,
Simén Dániel 297, 298
Simén Domokos 58, 82, 296, 299
Siménfalvi György 46
Simontornyai Gergely 290
Simigianus, Ambrosius → Somogyi Ambrus
Simon Árkád 187
Simon Gyula 44, 91
Simon Hungarus 66, 235
Simončič, Jozef 347, 518
B. Simond Renée 169, 343
Simonescu, Dan 88
Simonfi János *368*, 413, 459
Simonides, Johannes 435, *437*, **461**
Simonis, G. 426
Simonyi Kálmán 163
Simonyi Zsigmond 46, *140*, *141*, *143*, *144*, 145, 149, 154, 157, 166, 271, 306, 326,

331, 332, 334, 339, *368*, 390, 418, 427, 437, 487, 503, 520, 529
Simor János *50*
Sinai Miklós 522, **549—550**
Sinapius Horčička-család *461*
Sinapius Horčička, Daniel 393, **461**
Sinapius Horčička, Johannes **461**
Singhoffer Károly 86
Sinkó Ervin 132, 142, 175, 192, 235
Sinkó Ferenc 178, 406
Sinkovics István 69, 95, 274, 314, 333, 338, 345
Sipos István 109, 242
Sipos Istvánné 92, 520
Sipos Lajos 191, 279, 302, 345, 533, 552
Siri, Vittorio 484
Sirola, Francesco 479
Sitte, Alfred *441*
IV. Sixtus 198
Skala István 149, 188
Skalička, V. 392
Skaricza Máté **329**, 336
Škarka, Antonín 536
Skrbenszky Fülöp 102
Škultéty, Jozef *261*, 537
Ślaski, Jan 86, 224, 395, 496
Slavik, Ján *455*
Smollett, Tobias George 512
Socinus Faustus → Socino, Fausto
Soiterus, Melchior 61
Soloviev, A. V. 136
Solt (Speneder) Andor 76, 369, 506
Soltész Erzsébet → Soltész Zoltánné
Soltész Gyula 205
Soltész János 116
Soltész, Jean 249
Soltész Zoltánné (Soltész Erzsébet) 40, 47, *49*, 51, 56, *81*, *82*, 84, *86*, 89, 90, 208, 211—213, 215, 232, 383
Solymos → Zádori János
Solymosi Koncz Boldizsár 353, 373
Solymosi Koncz József 496
Solymosi Nagy Mihály 379
Solymossy Sándor 43, *76*, 134, 136, 137, *138*, 139, 173
Sólyom Jenő 235, 250, *251*, 292, *301*, *311*, 318, 333, *398*, 454, 520
Sólyom Károly 139, 178, *179*
Somkuti Gabriella 50
Sommer, Johannes 70, **329—330**
Somogyi Ambrus (Simigianus, Ambrosius) 62, 68, 268, **461**
Somogyi Antal *146*
Somogyi Éva *484*
Somogyi György 543
Somogyi Péter 268, **330**
Somos András 435
Somosi Petkó János 430
Soós Béla 276, 322
Soós Imre 518
Soós József 314
Šop, Nikola 232
Sopko, Július 183, 214, 224
Soproni Miklós 168
Soproni Péter 168, 191
Sozzini, Fausto *278*, 298
Sörös Pongrác 81, *94*, *114*, 159, 204, 206, 213, 234, 269, *277*, 278, 295, *304*, 314, *324*, 334, *343*, *345*, *526*, 543, 544
Sőtér István 72, 118, *120*
Spácil, T. 98
Spáczay Hedvig *287*
Spalatói Tamás 167, 173, 180
Spangár András 171
Spanhemius, Friedrich 352
Sparmann, Herbert 290
Speer, Daniel *393*
Spielmann J. 272, *312*
Spiers, Otto 551
Spitzer Ignác 338
Spolarich-család 478
Squarcialupi, Marcello 245, 272
Šrepel, Milivoj 233
Sréter János 362
Stájer Ottokár 224
Stamm, Johannes 378
Stanca Sebestyén 287
Stancaro, Francesco *278*
Stanciu, Stoian 402
Stansith Horváth Gergely → Horváth Gergely
Stapper, Richard 207
Starck Andor 314
Statorius János 395
Staud Géza *44*, 504
Ştefan cel Mare 184
Ştefan Gheorghe 429
Steilner, Robert 340
Stein, Arthur 300
Steinacker, Harold *174*
Steinacker, Ruprecht 95
Steiner Árpád 224
Steiner Erzsébet 296
Steiner, Gerhard 121
Steiner Zsigmond → Simonyi Zsigmond
Steinherz, S. 182
Steinhoffer Károly 83, 85
Steinhuber, Andreas 109
Steinitz, Wolfgang 121
E. Steixner Sch. P. 302
Stella, Johannes Martinus 61, 62
Stessel József 94
Stettner György 258
Steuer János 443
Stieff, Karl Benjamin 301
Stier, H. C. Gottlob 479
Stier Miklós 488
Stimákovics László 382
Stipsits, Maria 547
Stoica Vazul 367
Stoll Béla 14, 41, 65, *72*, 255, *258*, 263, 264, *283*, 284, 287, 306, 308, 339, *357*, 358, 359, 367, 393, 411, 413, 416, 425, 469, 471, 496, *497*, 499
Stöckel, Leonhardus 245, 246, *250*, **330**
Stöger János 114
Stöhr Antal 97

Stökl, Günther 252
Stránsky, Albert 113
Straub, Arbogastus 198
Strausz Antal 113
Strauszenburg, Albert Arz v. 310
Strba 435
Streibig-család 86
Streitfeld, Th. 115
Stricker 307
Strieder, Jakob 300
Strigoniensis Georgius → Széchényi György
Strnad, Alfred A. 345
Stromp László 56, *250*, *330*, 388, 390, 399, *401*, 455
Strozza, Tito Vespasiano 227, 233
Stuhlmann, Patricius V. 548
Stupprich, Robert 251
Sué, Sylvette 345
Sufflay Milán 93, *186*, 481
Sugár Jenő 517, 526
Suhajda Lajos 159, 160
Sujánszky Antal 50
Sukhán János 246
Sulica Szilárd 122, 280
Sulyok János 53
Summonte, Pietro 230
Suraklini Petrovics Péter → Petrovics Péter
Surányi Bálint 170, 184
Surányi Gyula 481
Surányi István 136
Surányi Mihály 370
Surányi Miklós 234
Surdgrass, W. D. 342
Susarin, V. P. 178
Suso, Henricus Amandus 130, 154
Sutoris János 376
Sutoris, Paul 378
Sükösd Mihály 68, 521
Süpek Ottó 118, 306
Sváby Frigyes 394
Svarczenberg József 541
Svéda Pál 407
Svejkovský, František 455
Svorad → Zoerard
Sylván, Ján 332
Sylvester János (Joannes S. Pannonius) 64, 69, *245*, 254, **330—333**, 351

Szabadi Sándor 49, 53, 388
Szabady Béla 189, 353, 381, 400, *413*, 442, 447, 469
Szabatkai Mihály 146, *149*
Szabédi László 74, 308
Szabó Adorján 384, 548
Szabó Benedek 427
Szabó Dénes *140*, *152*, *155*, 157, *161*, 169, 191
Szabó Dezső 205
Szabó Ferenc 451
Szabó Flóris 154, 155, 157, 209
Szabó, George → Szabó György (USA)
Szabó Géza 108, 318, 356, 372
Szabó György (Budapest) 227
Szabó György (Kolozsvár) 119, 246, 268, 304, 305, *306*, *312*, 334, 365, 400
Szabó György (USA) 59, 133, 206, 210, *211*, 212, *213*
Szabó György Piusz 114
Szabó Gyula 77, 252, 296, 305, 465
Szabó Ignác 368, 404, 517
Szabó István 177
Szabó István Andor 119
Szabó J. Dániel 505
S. Szabó József *46*, 50, 75, 91, *96*, 100, 101, 116, 192, *251*, *252*, 257, 267, 274, 297, 301, 313, 315, 316, *317*, 318, 320, *321*, *322*, 328, 336, 343, 391, 407, 549, 550
Szabó Károly *39*, *40*, *53*, 57, 58, *63*, *64*, 83, 97, 139, 173, *176*, 180, 181, 182, 245, 259, 266, *268*, *269*, 271, *290*, 297, 298, 305, 306, *312*, 319, 337, 338, 341, 362, 363, 366, *374*, 375, 384, 386, 390, 400, *407*, 408, 411, 412, *424*, 432, 433, 438, 441, 461, 466, 468, 469, *474*, 516, 517, 533, 534, 542, 543
Szabó Lajos 317, 319
Cs. Szabó László *68*, 268, 468, 481, 539, 546
Szabó Lázár 329
Szabó Mihály 100, 131, 212, 214, 217, 397
G. Szabó Mihály 317
Szabó Pál 93
Szabó Richárd 398
Szabó Samu 58
Szabó Sámuel 152, 166
F. Szabó Sámuel 402
Szabó T. Attila *41*, 43, 58, 70, *144*, 146, 148, 259, 272, 274, 298, 308, 323, 332, *340*, *361*, *364*, 365, *367*, 369, 407, *416*, 426, 433, 444, *496*, *499*, 507, 538, 539
Szabó Z. László 261
Szabó Zoltán 484
Szabolcsi Bence 41, 43, 45, 79, 139, *142*, 254, *257*, *258*, 264, 273, 281, *288*, *310*, 341, 357, *359*, 367, 382, 499, 500, 509, 538, 542
Szabolcsi Miklós *72*, 73, 120, 121, 481, 500
Szacsvay Mihály 259
Szádeczky Béla 173, 339, *373*
Szádeczky-Kardoss Lajos 236, *269*, 273, 274, 284, 315, *319*, 324, *337*, 338, 341, *376*, 407, *409*, 413, 424, *467*, 476, 502, 516, 517, *521*, *525*, 526, *531*
Szádeczky Lajos → Szádeczky-Kardoss Lajos
Szadilek János 164
Szakács Béla 167
Szakál Ferenc 63, 68, 374, 467, 502
Szakal Károly 389
Szakály Ferenc 115
Szakmári Fabriczius István 254
Szakolczai István 497
Szalaházi Tamás 200
Szalán fejedelem 177
Szalárdi János 63, 68, 352, 375, 438, **461—462**
Szalárdi Sz. Mihály 352
Szalatnai Rezső 123, 392, 480, *520*, 536
Szalai Ágoston 273

Szalai György 356
Szalay Gyula 423
Szalay József 274, 331
Szalay Károly 103, 104, *389*, *522*
Szalay László *59*, *63*, 64, 241, 268, 285, *342*, 343, 344, 408, 414, 429, 535
Szalkai László 198, 206, *214*
Szalóczi Pelbárt *239*
Szalontai István 430
Szamosközy István 63, *64*, 68, 69, *268*, **333—334**, 413, 463, 477
Szamosvölgyi Gábor 480
Szamota István 47, 70, 140, 144, 169, 214, 271, 315, 323, 467
Szaniszló Zsigmond 376
Szánoki Gergely (Sanocensis Gregorius) 168, 196, *217*, 218, 220
Szántai István 306
Szántai Mihály 199, 470, 501
Szántó Arator István 68, 70, 268, 271, **334—335**
Szántó György 541
Szántó Imre 469
Szántó Kálmán 300
Szántó Tibor 211, 472, 473
Szántófy Antal 205
Szapolyai János → János király
Szárászi Ferenc 353
Szarka Gyula 113
Szarvas Gábor 46, 146, 151, 161, 307, 341, *487*, 529
Szarvasi Margit 510
Szász Béla 412, 421, *454*, 483, 488, 498
Szász Elza 517, 541
Szász Ferenc 334, 516
Szász János 297, *298*, *299*, 308
Szász Károly 480
Szászi János 66, 503
Szathmári András 363
Szathmári Baka Péter 352, **462**
Szathmári Baka Péterné 366
Szathmári István 44, 73, 77, *247*, 301, *332*, 354, *412*, *418*, 419, *432*, *434*, 453, *465*, 473, 495
Szathmári János 353, 418
Szathmári Király Ádám 374, **550**
Szathmári Pap János 353
Szathmár Pap Zsigmond 464, 543
Szathmárnémeti Sámuel 353, 396
Szathmáry József 74
Szathmáry László 130
Szathmáry Ötvös István 351, 352
P. Szathmáry Károly 97, 284, 333, 409, *477*, 480, 521, 547
Szatmári György 197, 198, 206, 213, 216, *232*
Szatmári (Mester) Ferenc 200
Szatmári Paksi Sámuel 68, 503, 506
Szatmárnémeti Mihály **462**, 501
Szauder József *72*, 73, *122*, 264, 410, 480, 495, 528, *529*, 536
Szczucki, Lech *277*, 278
Szeberényi Lajos 527, 537
Sz. Szeberényi László 428
Széchényi György **462**
Széchenyi István 119
Széchényi Pál **462**
Szécsi János 372
Széchy-család 428, 479
Széchy Károly 137, 150, 208, 237, 259, 285, 423, 478, *480*
Széchy Mária 395, *421*
Szeder Fábián 339, 362
Szegedi-család 336
Szegedi András 254
Szegedi Ferenc Lénárt 361
Szegedi Gergely 216, 254, 255, 256, *257*, 282, 319, **335**
Szegedi István 329
Szegedi Kis István 254, 300, **335—336**
Szegedi Kőrös Gáspár (Caspar Fraxinus de Zegedinus) 274, **336**
Szegedi Lajos 254, 331
Szegedi Lőrinc 65, 69, **336**
Szegedi Máté 246
Szegedi Pál 280
Szegedi Veres Gáspár 254
Szegedy János 188, *508*
Szegedy Rezső 138, *261*, 279, 327, 332, 427, 488
Szegetói Jakab 200
Szegfű László 179, 194
Szegő André 539
Székegyházi 274
Székely Balázs 254
Székely Dávid 42
Székely Erzsébet 306
Székely György *69*, 70, 76, *93*, *94*, 118, *130*, 184, 203, 221, 224, 250, 253, 281, 314, 337, 481, 484
Székely István (Benczédi) 63, 306, **336—337**, 446
Székely János 85, 283
Székely László **550**
Székely, Margareta 58
Székely Marianne 122
Székely Samu 295
Szekeres József 118
Szekeres Margit 416
Szekeres Mihály 362, 551
Szekfü Gyula 119, 284, 328, 333, 334, 356, 378, 382, *407*, 493, 507, *547*
Székudvari János *362*
Szél Kálmán 110
Szelényi Ödön 91, 100, 307, 388
Szelepcsényi György 67, 355, 361, *383*, 427, 430
Szelestei János → Gosztonyi János
Szeli József 500
II. Szelim 343
Széll Farkas 135, 255, 258, 366, 428, 432, 474, 545
Szemci Boros János 351
Szemer György 168
Szemerei Balázs 168
Szemes József 324
Szemián Mihály 105

Szemkő Aladár 129, 488
Szemző Piroska 164
Szénási Sándor 454, 533, 53[illegible]
Szénássy Barna 77, 532
Szenci Fekete István 353
Szenci Kertész Ábrahám 80, *89*, 352
Szenci Molnár Albert 65, 67, *106*, 259, *351*, 364, 440, 449, **463—466**
Szenci Molnár János 352, *464*
Szencsei György 13, 359, 360
Szenczi Miklós 69, 127
Szende Aladár 246, 331, 332
Szende Pál 241
Szendrei János 488, 530
Szendrei Júlia 308
Szendrei Névtelen 13, 254, *260*
Szénfy Gusztáv 341
Szenczei Bárány György → Bárány György
Szeniczei Bárány János 494
Szent Gratianus → Erdélyi Máté
Szent-Iványi Béla 105, 121, 494, 518, 519, 520, 525, 548
Szent-Iványi Sándor 252, 297, 298
Szentábrahámi Mihály **550—551**
Szentbenedeki Mihály 441
Szentes Reginald 66, 503, *505*
Szentesi Miklós 387, 388
Szentgyörgyi Beke György 352
Szentgyörgyi Gábor 198
Szentgyörgyi Gergely 374
Szentgyörgyi László 238
Szentgyörgyi Sámuel 493
Szentimrei Jenő 285
Szentiványi Béla 86
Szentiványi Dezső 340, 474
Szentiványi Márton 396, **466**
Szentiványi Ödön 150
Szentiványi Róbert 58, 438, 449
Szentjóbi Sándor → Szentpétery Imre
Szentkatolnai Bakk Endre 418
Szentkirályi István 51, 109, 215
M. Szentkirályi Benedek 351
Szentkláray Jenő 111
Szentkuti Sándor 284
Szentkuty Pál 80, *473*
Szentlászlói Thuz Osvát → Thuz Osvát
Szentmártoni Bodó János 358, **466—467**
Szentmihályi János 44, 525
Szentmihályi Mihály 366
Szentmiklóssy Godofréd *378*
Szentpáli Ferenc **467**
Szentpétery Imre 43, 67, 98, 144, 148, *168*, *169*, 170, 172, *173*, 175, 295, 437, 526, *546*
Szentyel Mihály 83
Szép János 540
Szepessy Tibor *209*
Szepesszombati Tamás 216
Szepetneki János 254
Szepsi Csombor Márton 69, 367, *394*, *395*, **467—468**
Szepsi Korocz György 353
Szepsi Laczkó Máté 63, 68, 375, **468**
Szerb Antal 72, 369
Szerdahelyi Mihály 254, 264
Szerecz Alajos Imre 155
Szeredai Antal 112
Szerémi → Odescalchi Arthur
Szerémi György 63, 69, **337—338**, 343
Szerémi Illyés 254
Szeremlei József 105
Szeremlei László → Gaál Gábor
Szeremlei Sámuel 116, 499
Szeremley Barna 363, *421*
Szeremley Császár Loránd 434
Szeremley Samu 502, 551
Szeremley Sámuel 494
Szeremlyéni Mihály 246, 254
L. Szerencse Rózsa 400
Szerencsi Nagy István 522
Szerencsi Sámuel 97
Szidon Teofil Károly 454
Szigethi Ágnes 183
Szigethy István 159, *534*
Szigethy Lajos 91, 97, 383, 526
Szigeti Ilona 519
Szigeti József 248, 270, *283*, 285, 288, *295*, 342, 354, *355*, 357, 397, 400, *401*, 441, 481, 487, 538, *539*, 540, *541*
Szigeti Kilián *52*, 151, 203, *207*, *208*, *210*, 212, 213, 215, 216
Szigeti L. Remigius 194
Szigetvári István 76, 238, 380, 523
Szij Rezső 82, 443, 467, *472*, 473
Szijártó Nándor 215
Szijgyártó Lajos 232
Sziklay János 448
Sziklay László 55, 106, *118*, 120, 122, *123*, 260, 282, 495, 536
Szikra Gyula 466
Szikszai-család *338*
Szikszai Fabricius Balázs **338**, 474
Szikszai Gergely 455
Szikszai Hellopoeus Bálint 319, **338**
Szikszay Fabriczius Demeter 265
Szilády Áron *65*, 77, 103, 135, 136, 140, 143, *146*, 147, *148*, *149*, *150*, 151, 153, 157, 160, 191, 196, *238*, *254*, 255, 258, *259*, 260, 261, 262, 264, 269, 283, *285*, 290, 291, 293, 296, *300*, 304, 306, 307, 312, *313*, 315, 318, 320, *323*, *327*, 330, *335*, *338*, *339*, 340, 341, *363*, 373, 379, 412, 432, 445, 452, 467, 545
Szilády Jenő 122
Szilády Károly 383
Szilágyi-család 232
Szilágyi Ádám 56, 422, 430
Szilágyi András 502
Szilágyi Benjámin István 352, *381*, 482
Szilágyi Ferenc 439
Szilágyi István 63, 116, 146, 297, 325, 411, 413, 426, 430, 449, 466, 498, 526, 541, 552
Szilágyi János 406, 461
Szilágyi János György 263, 278, 293
Szilágyi Loránd 111, 127, *168*, 174, 176, *178*
Szilágyi Sámuel 50, 493, 494, **551**

Szilágyi Sándor 48, 53, *63*, *64*, 71, 83, 85, 89, 90, 97, 99, 100, *101*, 110, 117, 173, 277, 292, 300, *305*, 308, 312, 317, 331, *333*, 337, 353, 362, *363*, 374, *375*, *376*, *383*, 390, *399*, 400, *401*, 402, *407*, 411, 412, 414, *418*, 424, 426, 429, 430, 433, 436, *438*, 439, 447, 449, *453*, *456*, 457, *459*, 462, *469*, *470*, 472, 473, 476, 477, 478, *479*, 497, 521, 526, 536, 539
Szilárd Leó *77*, 191
Szilasi Klára 330
Szilasi Móric 529, 538, *539*, 541
Szilassy Ádám 501
Szilasy János 527, 528
Szilvás Gyula 69, 235
Szilvási János 265
Szilvási K. Márton 351
Szilvásújfalvi (Anderkó) Imre → Újfalvi Imre
Szilvek Lajos 93
Szilveszter Ferenc 528, 539
Szily András 353
Szily János 542
Szily Kálmán 43, 77, 135, 140, *143*, 145, 151, 153, *154*, 158, 163, 164, 166, *202*, 271, 292, 296, *319*, 322, 334, 353, 368, 376, 398, 402, 423, 439, *508*, 525, *529*, 538, *542*
Szimonidesz Lajos 84, *90*, 100, 249, 267, 268, 294, 330, 384, 385, 387, 430, *432*, 443, *511*, 537
Szinán basa 269, 477
Szinek Izidor 75
Szinger Kornél 137
Szinnyei Ferenc 72, 75, *172*, 191, 289, 341, 346, *358*, 433, 485, 505, 522
Szinyei Gerzson 52, 99, 100, 258, 338, 353, *390*, 401, 423, 432, 436, 462, 470, 498
Szinnyei József 5, 7, 42, *44*, 45, 139, 146, 148, 363
Szinnyei József, ifj. 43, 46, 85, *141*, 143, 144, 145, *161*, 326, 493, 498, 506, *507*, 525, 549
Szira Béla 163
Sziráki Balázs 254, **338**
Szirmai Erika 450
Szirmay András 62, **468**
Szirmay István 376
Szirmay Miklós 376
Szirmay Tamás 498
Szitnyai Zoltán *286*
Szittyay Dénes 334
Szivák Iván → Szigetvári Iván
Szkhárosi Horvát András 254, **338**
Szlávik Ferenc 65, 503, 505
Szlávik Mátyás 56, 107, 257, 330, 377, 449, 451, 519
Szlavkovszki Benedek 505
Szluha László 485
Szmida Lajos 519
Szmollény Nándor 274, 336
Szokolyai Anderko István 353
Szokolyai István 353, 364
II. Szolimán *61*, 66, 268, 328, 342, 459, 484
Szollás Ella 42
Szolón 390
Szombathelyi Tamás 200
Szombathi János *99*, 100, 300, 388
Szombathy János 506
Szombathy Zoltán 75, 242
Szondy György 186
Szophoklész 67, 69, *293*
Szopori Nagy Imre 268
Szoszna Demeter 496
Szőcs Anna 441
Szőcs István 306, 308
V. Szőcs Géza 409
Szőke Ambrus *369*
Szőke Ferenc 420
Szőke Ilona 220
Szőke István 545
Szőkefalvi Nagy Zoltán 532
Szöllösi István 362
Szöllősi Mihály *67*, **468**
Szőllősy Andor 465
Szöllősy Antal *329*, *336*
Szőllősy Benedek *361*
Szölősi Bede János 351
Szőlősi István 357
Szőnyi Benjámin 550, **551**
Szőnyi Nagy István 65, **468**
Szőnyi Ottó 215
Szőnyi Sándor 100, 400, 440
Szőnyi Virág Mihály 502
Szörényi, Alexander 112
Szőts Gyula 375
Sztárai Máté 214
Sztárai Mihály 65, 69, 246, 254, 313, **339**
Sztárai Miklós 254
Sztehlo Zoltán 97
Sztrippai Sz. Hiador → Sztripszky Hiador
Sztripszky Hiador *39*, 86, 139, *151*, 257, 282, 335, 361, 380, 446, 452
Szunyogh Gyula 404, 480
Szunyogh Katalin 404
Szuromi Lajos 72, *78*, 287
Szücs Gusztáv Ágoston 341
Szücs István 323, 485, 512, 528
Szücs Jenő 72, 172
Szücs József 545
Szücs Lajos 464
Szügyi Dániel 465
Szügyi József 75
Szüney István 384

Tabéry Géza 317
Tablic, Bohuslav 455
Tacitus 278, 304
Tafferner, Anton 93
Tagányi Károly *143*, 144, 177, 285
Tagliavini, Carlo 465
Takács Béla 90
Takács György 427, 527
Takács Ince 372
Takács István 376
Takács József 505
Takács Lajos 501
Takács Pál 128
Takáts Gyula 234

Takáts Sándor 43, 85, 258, 264, *273*, 275, 277, *286*, 415, 435, 441, 477, 481, *483*, *520*, 535, 543
Tálasi István 499
Tallay Nándor 544
Tallián Ferenc 351
Tállyai János 110
Tállyai Pál 314
Tállyai Putnoki János 351
Tállyai Z. Márton 352
Tamás, bibliafordító 154, 155
Tamás esperes → Spalatoi Tamás
Tamás, Szent → Aquinoi Szent Tamás
Tamás szepesi kanonok 200
Tamás Andor 448
Tamás Lajos 122, 144
Táncz Menyhért 503, 505, **551**
Tapolczai Bertalan 170
Tar Benedek 254
Tar Lőrinc (Rátoldi) 137
Tarangul, Tinca 87
Tarcali Pál 99
Tarcsafalvi Boros János 508
Tárczy Árpád 274
Tardi György 254
Tardy Lajos 281, 291, 319
Tarlózó → Szilády Áron
Tarnai Andor 72, *73*, 77, 121, 123, 355, 444, 493, 510, 518, *520*, *529*, 533, 548
Tarnóc Márton *69*, 72, 74, 85, 118, *255*, 265, 270, 278, *293*, 295, 352, 358, 365, 371, 435, 462, 489
Tarnóczy, Andreas 62
Tarpai Szilágyi András 67, 352, **469**
Tasnádi István 370
Tasnádi Nagy Gyula 375
Tasnádi Péter 259, 260
Tassi Gáspár 376
Tasso, Torquato 314, 386, 485, *486*
Tatai Antal 200
Tatai János 384, 502
Tátony nemzetség 175
Tatrosy György 360, 377
Tauber Sándor 447
Taurinus, Stephanus 62, 63, 66, 70, 198, 199, 200, **237—238**
Tavaszy Sándor *400*, 403, *418*, 455, 526
Taxner Ernő 266, 340
Taxonyi János **551**
Tazbir, Janusz 395
Tebaldeo, Antonio 227
Techert József → Tompa József
Técsi Joó István 352
Tectander, Georg 315
Téglás J. Béla 74
Tegzes 331
Teige, Josef 102
Telegdi Csanád 167
Telegdi Kata *258*
Telegdi Miklós 65, 146, *246*, 293, 294, **339—340**, 474
Telegdy János *271*, 414
Telegdy Pál 414
Telek József 493
Telekesy István *420*, **469**
Teleki-család 433, 453, 470, 498
Teleki Anna 364
Teleki Domokos 58
Teleki Jankó 384
Teleki József 498, 523, **551—552**
Teleki Józsefné → Bethlen Kata
Teleki László 552
Teleki Mihály 64, 104, 353, 361, 375, *383*, 396, *408*, *411*, 419, 433, 438, 460, 462, *470*, *472*, 476
Teleki Mihály, ifj. 377
Teleki Miklós 498
Teleki Pál 443
Teleki Sámuel *58*, 232, *233*, 551
Teleki Sándor 534
Telepy Katalin 44
Telgárti Lipót 60
Tell Anasztáz 257
Teller Frigyes *207*
Temesi Alfréd 279, 305, 377
Temesvári István 254
Temesvári János 254, **340**
Temesvári Pelbárt 67, 69, *147*, 152, 153, 200, *224*, 225, 235, **238—239**
Temesváry János 112, *236*
Terebessy, Andronicus Bela 194
Tereh Gyula 116
Terentius *119*, 504, 512
Terestyéni Ferenc 488
Termini, Ferdinando Attilio *219*
Tertina, Michael 465, 518
Tési Edit 422, 504, 512
Tesini Imre 254
Tesla Mihály 363
Tesnoskalský → Klein-Tesnoskalský, Belo
Tesseni Vencel 371
Tétémi Pál 160
Tettamanti Béla *389*
Teuffenpach, Christophorus 343
Teutsch, Friedrich 58, *80*, 88, 103, 106, 241, 307, *308*, 310, *328*, 344
Teutsch, Georg Daniel 101, 109, 309, 378, 425, 522
Teveli Mihály (Maurer Mihály) 271, 318, 422, 445, 446
Tezla, Albert 6, *43*
Thabasius Georgius Transylvanus 198
Thaddaeus Ungarus 197
Thallóczy Lajos 230, *277*, 281, 294, 343—345, 362, 363, 397, *403*, 438, 456, 477, 479, 510, 544
Thállyai János 101
Thaly Kálmán 50, *83*, 85, 88, 89, *117*, *148*, 214, 254, *284*, 285, 290, 316, 325, *357*, 361, 363, 365, *368—370*, 374, *375*, *376*, 378—380, 382, *384*, 404, *406*, 412, 415, *417*, *420*, 421, 425, *431*, *433*, *443*, 454, 456, *457*, *459*, *470*, 475, *479*, 482, 493, 497, 498, 506, *511*, 519, 524, 525, *535*, 538, *540*, 541, *543*, 544, 545, *546*, 547, *550*
Themisztiosz *278*, 301, *302*

Theobaldus, Antonius 198, 226
Theodolus 214
Thienemann Tivadar 119, 121, *128*, *148*, 189, 224, 239, *248*, 260, 372, *395*, *458*, 466
Thier László 416, 505
Thierry, Amadé 180
Thim József 53
Thokoics György 291
Tholdalagi Mihály 63, 68, 268, 375, **469**
Tholnai Mihály 67, 370, 371
B. Thomas Edit 518
Thordai Benedek 254
Thordai János 358, 395, **469—470**
Thorndyke, Lynn 217
Thököly Imre *64*, 97, 375, 377, 380, 383, *394*, *419*, *433*, **470**, 526
Thököly István 480
Thuri Mihály 358
Thuri Szántó János 351
Thuri Pál 245, 246
Thuróczi János 61, 68, 151, *184*, 199, 200, 212, 230
Thury Etele 91, 99, *107*, 116, 246, 252, 264, 267, 291, *292*, 293, *294*, *300*, 311, 312, *313*, 315, 316, *329*, 330, 336, *353*, 398, *428*, *431*, 443, *444*, *445*, 447, 453, 460, 463, 464, 502, 543
Thúry György 264, *366*
Thúry György lelkész 271
Thury József 134, 175, 261, 486, 487, 496
Thury Zsigmond 41
Thurzó-család 383
Thurzó Ferenc 100, 294
Thurzó Ferenc püspök 221
Thurzó Elek 145, 198, 246
Thurzó Gábor *234*, 351
Thurzó György 107, *383*, 394, 426, 435
Thurzó Imre 101, 383, *384*, 453, 457
Thurzó János 200, 216, 221
Thurzó Mária 406
Thurzó Szaniszló 200, 222, 275
Thurzó Zsigmond 198, 200, 221
Thuz János (Laki) 200, 226
Thuz Osvát 213, 215
Thyrnavius, Martinus→Nagyszombati Márton
Tibenský, Ján 455
Tibullus 118
Tichý, František 428
Tifernas, Greogorius 199, 227
Timár Kálmán 77, 149, 150, *153*, *155*, *156*, *159—161*, *163*, 164, *165*, *166*, *186*, *189*, 190, 196, *216*, *235*, 237, *239*, 263, 264, 327, *334*, *335*, 355, *380*, 423, 427, *451*, 501, 505, 507, 535, *551*
Timkó Imre 221
Timon Ákos 241, 450
Tinn Mária 463
Tinódi Sebestyén 69, *254*, 273, 280, **340—342**, 421
Tirscher Jolán 89
Tisza István 377
Tisza László 498
Tiszabecsi P. Tamás 351
Todoreszku Gyula 49
Tofeus Mihály 352, **470**
Toffanin, Giuseppe *231*
Togan, George 471
Tokody Márton 497
Toldi-család 138
Toldi György 137
Toldi Miklós *137*, *138*
Toldy Ferenc 44, 50, *63*, 64, 69, *71*, 74, 77, 82, 137, 146, 147, *151*, *152*, 162—165, 174, 176, 182, *184*, *185*, 189, 195, 217, 263, 266, *285*, 290, 291, 293, 295, 296, 300, 303, *306*, 313—315, 323, *326*, 330, *331*, 335—338, *339*, 341, 361, *404*, *405*, 412, *414*, 415, 417, 419, *420*, 422, 431—433, 436, 438, *439*, 442, 453, 458, *463*, *468*, 471, 474, 478, 480, 482, 503, 510, 516, *527*, 538, 544, 545
Toldy László 83, *485*
Tolhopff, Joannes 198
Tollius, Jacobus 482
Tolnai Adél 77
Tolnai Balog János 471
Tolnai Dali János *352*, **470—471**
Tolnai Gábor 49, *68*, 69, 73, 83, 132, 245, 248, 273, 283, 285, 293, 355, 382, 383, 403, *408*, 409, 410, 464, 466, *472*, *473*, 480, 493, 502, 513, 523, 537, 540, 542, 548, 551, *552*, 553
Tolnai György 254
Tolnai István prédikátor 441, 456
Tolnai István szombatos énekszerző 358
Tolnai István versszerző 358, 363
Tolnai Mihály **471**
Tolnai S. István 366
Tolnai Vilmos 70, 76, 119, *138*, 146, 149, 260, *291*, 306, 307, 331, 333, *368*, *369*, 419, 420, *486*, 487, 488, *489*, 535
Tolvaj Bertalan 397
Tolvay-család 502
Tolvay Ferenc 502
Tolvay Imre 500
Toma István 138, 234
Tomaschek, Johann Adolf 241
Tombor Tibor 385
Tomek Vince 115
Tomka-Szászky János 494, 508
Tomori Pál 200
Tompa József (Techert József) 144, 148, *157*, 369, 452, 549
Cs. Tompos Erzsébet 187
Toncs Gusztáv 539
Tonk, Al. 325
Toppeltinus, Laurentius **471**
Topusko, Juraj de 216
Torbarina, Josip 343
Tordai Ányos 67, 147, 153, 330, 341
Tordai János 246
Tordai Máté 358
Tordai Névtelen 254
Tordai Tamás 275
Tordai Zádor 70, 356, 357, 359, *472*, 494
Torday József 473
Torkos András 353, 499, 501

Torkos Jakab 501
Torkos János 516
Torkos János versszerző 254
Torkos József **552**
Torkos László 134
Torma Károly 64, 290, 376, 408, 470, 502, 526, *530*
Tormay Cecilia *186*
Torna Borbála 360, 366
Tornai Pastoris Gáspár 351
Tornya Borbála → Torna Borbála
Toroczkai Máté 303, 358, **471**
Torquatus, Antonius 198
Tótfalusi Kis Miklós 65, 68, *80*, 87, 356, 375, *396*, *443*, **471—473**
Tótfalusy István → Jelenits István
Tóth András 45
Tóth András történész 47, *48*, 330, 533
Tóth Béla 122, 400, 422, 538
Tóth Béla (XIX. század) 508
Tóth Dániel 315, 339
Tóth Demeter 358
Tóth Dezső (Budapest) 73
Tóth Dezső (Debrecen) 50, 418
Tóth Endre 67, 96, 116, *250*, 373, 318, 432, 501, 523, 537, 542
Tóth Endréné 484
Tóth Ernő 376, 403, 429
Tóth Ferenc 428
Tóth Ferenc jezsuita 506
Tóth Ferenc püspök *46*, 48, 115
Tóth György 297
Tóth Gyula 479, 488
Tóth István (Marosvásárhely) 200, 233, 235, 297, 327, 329
Tóth István (Pécs) 78, 235, 262, 288, 487
Tóth János 256, 322, 438
Tóth József 367
Tóth Kálmán 87
Tóth Lajos 90, 101, 440
Tóth László 278, *280*, *304*
Tóth László (Nápoly) 450
Tóth László (professzor) 52, 81, 102, *131*, 182, 190, 191, 229, 230, *344*, 437, 447, 513, *520*, 529, 547
Tóth Lőrinc 54, 410
Tóth Miklós 267
Tóth Sándor 504
Tóth Sándor lelkész 316
Tóth Sarolta 188, 224
Tóth-Szabó Pál 92, 115, 130, 206
Tóth Tihamér 446
Toth, William 252, 336
Tóth Zoltán 130, 187, 219
I. Tóth Zoltán 122, 178
Tótsolymosi Apród János → Küküllei János
Tőke Ferenc 254, 264
Tőkés Tibor 543
Tölcseki S. János 352
Török Bertalan 291, 494
Török Gábor 247, 308
Török Imre, Enyingi 146
Török István 87, 96, *97*, *98*, 307, 376, 390, 399, 443, 444, 473, 493, 502, 522, 534, 553
Török János *59*
Török János, Enyingi 328
Török Konstantin 528, 542
Török Mihály 85
Török Pál 97
Törökéry Kálmán 317
Töttössy Miklós 450, 451
Tragor Ignác 136
Tranquillus Dalmata, Andronicus *278*
Trapesuntius, Georgius *197*
Trappe, E. D. 424
Traszki Lukács → Maróti Lukács
Trausch, Josef 45, 57, 309, 378, 477
Trauschenfels, Eugen 63, 377, 425, 477
Traversari, Ambrogio 220
Travnik Jenő 173, 185, 510
Treguan püspök 167
Treml Lajos → Tamás Lajos
Tremlinus Tamás 210
Trencsényi Károly 327
Trencsényi-Waldapfel Imre 44, 66, 69, *73*, 111, 119, 127, *131*, *132*, *182*, 199, *227*, 233, *234*, 237, 246, *248*, *249*, 281, 282, 288, 294, 295, 332, *364*, *420*, 422, 484, 487, 523, 537
Tribrachus Mutinensis, Casparus 197, 199
Trine Aladár 91
Triteanu, Mihail 58
Trócsányi Berta 101
Trócsányi Dezső 391
Trócsányi Zoltán 56, 65, 70, *73*, *80*, *82—85*, 135, 141, 229, *246*, 257, 262, 267, 271, 272, 283, 284, 298, 299, 303, *306*, *307*, 308, 318, 319, *322*, 332, 334, *337*, 339, 341, 354, 362, 369, 372, 398, *412*, 423, 437, 438, 452, 465, 473, *493*, 494, 499, 501, *510*, 511, 519, 532, 544, *553*
Trostler József → Turóczi-Trostler József
Trsztyenszky Gyula *527*
Trusius Jób 430
Tschižewskij, Dimitrij 98, 405, 499
Tseh énekszerző 254
Tsétsi János → Csécsi János
Tsorik András 499
Tuba Mihály 254
Tubero, Ludovico 62, 198, 199, *220*
Tucci, Joannes 198
Tunyogi Sámuel 363
Turchányi Tihamér 179, 180
Turenne 540
Turnschwamb János → Dernschwam, Hans
Turnský, Štefan 155, 464
Turóczi-Trostler József 44, 70, 72, *73*, 78, *121*, 128, 132, 134, 140, 224, 233, 234, 238, 246, 248, 249, *266*, 268, *280*, 285, *288*, 307, 310, 316, 332, 337, 351, *354*, 355, 356, 358, *362*, 364, *366*, 367, 369, 371, *372*, 385, *393*, *395*, 396, 398, *403*, 406, 419, 420, 422, *437*, 464, 471, *501*, 513, 525, *528*, 529
Tüdős István 300
Tüll Alajos 520
Türk Dániel 269

Türk, M. 308
Tyukodi Márton 353

Udis 198
Udvardy Sándor 307
Ugoletti, Taddeo *198*
Ugolino Pisani da Parma → Pisani da Parma Ugolino
Uhlárik János 177
Ujfalusi Judit 501
Ujfalvi Imre 318, 351, *354*, 364, **474**
Ujhelyi István 374, 381, 470
Ujlaki Bálint → Bálint, bibliafordító
Ujlaki Péter 254
Ujszászy Kálmán 391
Ujvári Gyula 270, 369, 379, 498
Ujvárossy Szabó Gyula 74, 78, 258, 361
Ujváry Tamás 361
Ujváry Zoltán *263*
I. Ulászló 197—199
II. Ulászló *61*, 62, 66, 110, 200, 205, 211, 212, *216*, *219*, *226*, *227*, 314
Unghero, Giovanni → Váradi János
Uray Géza 146
Urbán László 90
Urban, Waclaw 252
Ursinus, Johannes 377
Ursinus Velius, Caspar 198, 281
Ursus, Robertus 196
Uzoni Béldi Kelemen 365
Uzoni Fosztó István 493, 508
Uzoni Jankó Boldizsár 352, 353
Uzoni Sz. Balázs 352, 353
Uzsai János *170*
Uzsoki András 313

Ürményi József 436
Ürmössy Gyula 526

Vác remete 136
Vácz Elemér 85, 519
Váczi Pál 200
Váczy János 71, 76, 77, 91, 96, 102, 120, 229, 254, 341, 368, 419, 424, 433, 436, 452, *457*, 485, 501, 515, 516, 520
Váczy József 381
Váczy Mihály 195
Váczy Péter 170, 175, 178, 182, 221
Vadasi Jankovich Miklós → Jankovich Miklós
Vadianus, Joachimus 198
Vadkerti Béla 448
Vadnai Olga 382
Vág Sándor 90, 523
Vághó Ignác 415
Vágner József 271, 370, 384
Vaisz Ignác *214*
Vajay Szabolcs *131*, *223*
Vajcík, Peter 95
Vajda György 220
Vajda György Mihály 121
Vajda László 285
Vajda Pál 412
Vajda Viktor 548
Vajdakamarási Lőrinc 246
Vajkai Aurél 272
Vájlok Sándor 98, 450
Vajthó László 66, *71*, 232, 316, 539
Vajtkó Pál 245
Vak Bottyán → Bottyán János (generális)
Valaczkay László 201
Valagussa, Giorgio 199, 234
Válaszuti György 329
Valentinus Echius → Eck Bálint
Valentinus Pannonius → Hadnagy Bálint
Valerius Dávid 352
Váli Béla 263, *416*, 504
Váli, Ludovicus T. 486
Valjavec, Fritz *121*, 127, 249, 508, 511
Valkai András **342**
Valkai Kelemen 254
Valkó Arisztid 211, 212, 416, 509
Valla, Georgius 198, 226
Vallasek, Adrian 94, 95
Valov, Philippus 198
Valter 167
Vályi Nagy Géza 481
Vámossy Zoltán 448
Van den Graaf, G. Hendrik 103
Van Swieten 117
Vantuch, Anton 95, 123, 345, *347*, 513
Ványi Ferenc 45
Vanyó Tihamér 96, 458
Váradi Antal 341
Váradi Ferenc 257, 312, 463
Váradi János (Joannes Pannonius, Giovanni Unghero) 168, 200, 227, **239**
Váradi Mátyás 352
Váradi Mihály 363, **474**
Váradi Miklós 352
Váradi Ötvös Pál 384
Váradi P. János 352
Váradi Péter (Petrus de Warda) 197, 199, 200, **239**, 246
Váradi Sámuel 352
Váradi Sternberg János 417
Váradi Szabó György 363
Várady-család 215
Várady Erzsébet 273
Várady Imre 44, 103, 108, *122*, 164, 225, *281*, 345, 449, 535
Várady Károly 515
Várady Zoltán 420, 481
Varasdy Lajos 74, 256
Varázséji Gusztáv 361
Várdai Balázs *223*
Várdai Béla *71*, 127, *420*, *448*, 481, 546
Várdai István 108, 201
Várdai Miklós 246
Várday Ferenc 216
Várfalvi Fodor 361
Várfalvi Nagy János 256, 454
Varga Bálint 463
Varga Béla 297
Varga Endre 173, 383
Varga Ferenc 129

Varga Imre 14, 72, 73, 357, *358*, 359, *360*, 365, *369*, *379*, 395, 397, 405, *416*, 432, 435, 437, 458, 466, 467, *469*, 470, 477, *496*, 503, 516, 539
Varga János 73, 260
Varga József 306, 338
Varga Lajos 375
Varga László 346, 347, 507, 531, *550*
Varga Nándor Lajos 59
Varga Sándor 281, 295
Varga Zoltán 96
Varga Zsigmond 47, *50*
Vargha Anna 66, *231*, 242, 296, 304, 314, 354, 396
Vargha Balázs 41, 289, 316, 480
Vargha Damján 130, 147, *153*, *154*, *156*, *157*, 158, *159*, *160*, 165, 186, *188*, 194, 239, 426, 475
Vargha Zoltán 97
Vargyas Endre 445
Vargyas Lajos *74*, 134, *136*, 137, *139*, 147, 149, *223*, 257, 264, 359, *488*
Vargyasi Dániel-család 502, 552, *553*
Vargyasi Daniel Gábor 552, *553*
Vargyasi Daniel István 68, 502, **552—553**
Vári Albert 278, *297*, 298, 396, 497, 551
Vári Rezső 177, 202
Vári Szabó Sámuel 433
Varignana Vilmos 167
Varjas Béla *56*, 68, *69*, 72—74, 80—82, *84*, 90, 118, 161, 203, 245, 247, *255*, 264, *272*, 280, *283*, 284, 288, *289*, 293, *303*, *306*, 308, 319, 321, 325, 330, 331, 335, 337, 340, 358, 366, 446, 452, 457, 472, 522
Varjas János 538
Varjú Elemér 39, 50, 52, 57, 79, *80*, *81*, *143*, 145, 184, *187*, 192, 196, 209, *215*, 271, 315, *393*, 498
Varjú János 358
R. Várkonyi Ágnes *369*, 475, 495, 538, 547
Várkonyi Nándor 187, 285, 341, 481, 549
Varkucs-család 438
Váró Ferenc 97, 400
Váró Gedeon 517
Városfalvi Szolga Mihály 360, 496
Városi István 480
Varsányi György 254
Varsík, Branislav 99, 102, *130*
Varsóczi István 255, 365
Vas István 488, *546*, 548
Vas János 542
Vas Olga 130
Vas Tamás 107
Vasady Béla 316
Vásárhelyi András 146, *149*
Vásárhelyi Gergely (Marosvásárhelyi) 296, 340, **474**
Vásárhelyi János 317, 386, 403
Vásárhelyi Kerekes István 365
Vásárhelyi Matko István → Matkó István
Vásárhelyi Péter 361
Vásárhelyi Szőcs Mihály *352*
Vásári Miklós 210
Vasáry Dalma 533
Vasáry Dániel *453*
Vass Bertalan 448, 487
Vass József 92, 97, 101, 176, 185, 203, 375, *479*, 549
Vass László 401
Vass Miklós *110*, 265, 276, 334, *453*
Vasskó Ilona 52
Vasvári Pál 481
Vaszkó Mihály 389
Vávra, Jaroslav *518*
Vay Ádám **474—475**
Vay Ádámné → Zay Anna
Vayer Lajos 211, 383, 450
Vazul 175
Veér Ferenc 485
Vég Kecskeméti Mihály → Kecskeméti Vég Mihály
Végh Ferenc 72, 87, *255*, 266, 270, *293*, 294, 306, *308*, 355, 358, 423, 521
Végh Gyula 81
Végh József Mihály 155, 156
Véghely Dezső 149, 370, 515
Vegla, Stephanus 198
Veinstein-Hevess Kornél 154, 159
Vekerdi László 531
Vékony István 431
Vékony Sándor 336
Velcsov Mártonné 129
Velezdi Mihály 254, 360
Velichinus István 353
Velics László 114, 355, 460
Velius Caspar Ursinus → Ursinus Velius, Caspar
Velykee György 162
Venatoris Miklós 168
Venczell Károly 451
Vende Ernő 315, 528
Venétiáner Sándor 387
Venetus, Marcus Antonius 397
Venter Sámuel 367
Vér András 145
Verancsics Antal (Verantius [Wrancius], Antonius) *62—64*, 66, 68, 198, 241, *268*, 338, **342—343**, 344
Verancsics Faustus (Verantius, Faustus) 62, 198, **343—344**
Verantius, Antonius → Verancsics Antal
Verantius, Faustus → Verancsics Faustus
Verantz Antal → Verancsics Antal
Vérbulcsú 137
Vercellensis, Joannes 164
Veréci Ferenc 353
Veres György 365
Veres Imre 299, 412, 432, *455*, 459, 475
Veres Samu 341
Vereš, Saša 235
Veresegyházi Szentyel János 352
Veresegyházi Szentyel Mihály *87*
Veresmarthy Ipoly 93
Veresmarti Gáspár 352
Veresmarti Illés 522
Veresmarti Mihály 351, **475**
Veress András 122
Veress Dániel 283

Veress Endre 97, *98*, 108, 109, *110*, 273, *274*, 275, 277, *291*, 296, 315, 319, *333*, 334, 364, 367, 376, 377, 407, 441
Veress Ignác 271
Veress István 399
Verestói György 422, **553**
Vergerio, Pier Paolo 168, 199, *220*
Vergerius Péter Pál → Vergerio, Pier Paolo
Vergilius 119, 267, 314, 485, *486*, 512, 528
Verino, Ugolino 197, 199
Vermes Albert 409
Vermes Imre 421
Vermess István 341
Vernadsky, George 136
Verő Leó 525
Verseghy Ferenc *81*, 266, 427
Versényi György 65, 87, 432, 440, 466, 496, 497
Versényi László 199
Vértes Edit 157
Vértes Magda 504, 513
Vértes O. András 143, 146, 264, 283, 301, 321, 334, 391, 473, 525
Vértes Sándor 368
Vértesy Dezső 233, 241
Vértesy Jenő 183, 441, *516*, 545
Vértesy Miklós 40, 44, *47*, 58, 212, 312, *435*, 500, 510, 543, 544
Verula, Giorgio 199
Verulinus, Antonius → Averulinus, Antonius
Verzár Frigyes *109*, 249
Vesalius, Andreas 390
Veszely Károly 470
Veszprémi B. István 352, 408, 409
Veszprémi István → Veszprémi B. István
Veszprémy 329
Veszprémy Dezső 369
Vetési Albert 199, *206*
Vetési József 540
Vetési László 64, *197*, *200*, *201*
Vetéssi István 371
Vetsei Pap István 508, 525
Vetulani. Adam 93, 94
Vézner Károly 171
Victor János 473
Viczay Mihály 544
Vid V. Jeromos 338
Vida György *499*
Vida István 488
Vida Sándor 487
Vida Tivadar 501
Vidovich György 314
Vietor, Hieronymus 198
Vietor, Matthias 378
Vietórisz, Josephus C. 296
Vigh Károly 365, 423
Vikár Béla 134, *135*
Viktory, Gustav 536, 537
Vilfinger Ernest János 46
Vilhelmus, Johannes 68
Vilikovský, Ján 507
Villetti, Antonio 450
Villon, François 222
Vilmányi Libécz Mihály 254
Vilmos pécsi püspök 235
Vincze Gábor 45
Vincze József 76
Vincze László 269
Vinți, Joan Zobra din 438
Virág Benedek 74, 339
Virágh Ferenc 255, 260
Virunius Ponticus 198
Visegrádi János 53, 99
Visi Anna 367
Viski Károly 275, 319, 332, 366
Visnovszky Rezső 260, 280
Viszota Gyula 437, 507
Vita Zsigmond 72, 97, 283, *381*, 401, 402, *408*, 409, 410, *444*, 488, 504, *506*, 523, 533
Vitán Sándor, Bajasdi 68
Vitéz Aladár, Illyefalvi 528
Vitéz Imre 443
Vitéz János (Zrednai) 62, 70, 95, *197*, *199*, *200*, 225, 227, 243, **240—241**, 295, 314, 345
Vitéz János, ifj. 199, 215
Vitézy János 378
Vitnyédy (Wittnyédy) István 365, **475—476**, 482
Vitringa, Campegius 103
Vivaldi, Giovanni Lodovico *226*
Vizaknai Briccius György 63, 374
Vizkeleti Tamás 286
Vizkelety András 49, 107, 187, 325, 371, 392, *548*
Voetius, Gisbert 432
Vogel, E. G. 296
Voigt Vilmos 76, 139, 359
Voit Pál 79
Volf György 65, *141*, *151*, *152*, 154, *157—167*, 255, 256, 263
Volly István 362
Voltaire 513, 537, 552
R. Vozáry Gyula 368
Völcsey Tóth István *498*
Vörös Károly 41, 205, 495, 497, 499, 550
Vörös Márton 93
Vörös Mihály *265*
Vörös Sándor 381, 434
Vörösmarty Mihály 487
Vratović, Vladimir 222
Vucskits Jenő 421
Vujicsics D. Sztoján 289, 479
Vurum József 113

Wachsmann András 365
Wachsmann, Georg 377
Waczulik Margit 131, 204, 268, 281, 355, 389, 408
Wagner, Franz *508*, *529*
Wagner, Georg 499
Wagner József 54, 119, 369
Wagner Károly 239, 378, **553**
Wagner Sándor 504
Wagner, Valentin 108, 308, **344**
Waigand József 531
W. Waldapfel Eszter 171, 190, 207, 212
Waldapfel Imre → Trencsényi-Waldapfel Imre

Waldapfel János 91, 96, 310, 432, 488
Waldapfel József 87, *104*, 109, *155*, 166, 258, 260, *279*, 280, 284, 286, *287*, *288*, 289, 307, *308*, 326, 380, 463, 466, 548
Waldkirch, Konrad 329
Wales Elza 345
Walfer küszöni ispán
Wallace-Hadrill, J. M. 174
Wallaszky, Paulus 71, 127
Wallentiny Dezső 380
Walsh, James E. 346
Walter, Georg 189
Walter Gyula 339, 367, 401, 485
Waltherr Imre *535*
Waltherr László 48
Warbeck, Veit 372, 395
Warda, Petrus de → Váradi Péter
Warga Lajos 319
Wasylkiewicz Viktor 413
Wathay Ferenc 357, 358, **476—477**
Wattenbach, Fr. 185
Wattenbach, Wilhelm 108
Wawruch Gábor 393
Wéber Antal 539
Weber Artúr 91, 119, 138, 148, 221, 368, 463, *483*, 488
Weber Bálint 384
Weber, Rudolf *524*
Weber Samu 46, *311*, *312*, 336, 405, 410, *524*
Webermann, O. A. 499
Wechelius nyomdász 86
Weger Imre 77
Wehrmann, M. 107
Weiberger, Wilhelm 240
Weichart Gabriella 382
Weidlein, Johann 359, 369
Weigmannus, Martinus 105
Weiss, Michael 107, 377, **477**
Weiss Rezső → Vári Rezső
Weissbeck János 365
Weisweiler, H. 195
Weiszkopf Artúr 260
Wekerle László 177
Wellmann Imre 382, 510, 520
Weltinger Jenő 477
Wengraf, Alice 218
Wenzel Gusztáv 63, *64*, 135, 221, 337, *342*, 381, 532
Werbőczy István 170, 200, **241—242**, 343
Werdenich Endre 216
Werner Adolf 540
Wernher, Georg 62, 70, **344**
Wertner Mór 105, 110, 138, 189, 238, 464
Wesselényi Anna **477**
Wesselényi Ferenc 87, 370, 406, 436, 441, 476
Wesselényi István 409, **477**
Wesselényi Pál 383
Weszely Ödön 400, 485
Weszprémi István 145, 332, 537
Wiczián Dezső 250, 276
Wiczmándy Klariska 498
Widemann, Elias 485
Widmanstetter, Johann Albert 164
Wiess-Nägel, Stanislav 361
Wilbur, Earl Morse 252
Wildner Ödön 517
Windeck Eberhard 168
Windhaag 346
V. Windisch Éva 9, 45, 49, *68*, 72, 408, 422, 429, 472, 484, 521, 538, 546
Windisch, Karl Gottlieb 94, 230, 296, 314, 346, 387, 511
Winkler Pál 112, 113
Winter, Eduard 105, 396
Wissner, Adolf 343
Wittman Tibor 304, 354, 356, *371*, 392, 396, 407, *467*
Wittnyédy István → Vitnyédy István
Wittstock, Heinrich 508
Wittstock, Oskar 308, 310, 311
Wix Györgyné 87
Wlassics Gyula 481
Wojatsek, Charles 481
Wolf, Theobald 308
Wolff, Hans 320
Wolfsgruber, Cölestin 111
Wolkenstein, Oswald von *224*
Wolphardus, Adrianus 198, 200, **242**
Wolphardus, Hilarius 198
Wotke, Karl 222
Wrancius Sibenicensis Dalmata, Antonius → Verancsics Antal
Wundt, Wilhelm 409
Wutz Albert → Vermes Albert

Yolland, Arthur B. *221*, 481

Zabanius, Isaacus (Caban, Izák) **477—478**
Zabanius, Johannes (Harteneck, Sachs von) 377, **478**
Zabelerus, Petrus 353
Zádor Anna 79
Zádor Béla 166
Zádor E. János 452
Zádori János 195, 474
Zagabriensis, Georgius Augustinus 66, 235
Zágoni Aranka György → Aranka György
Zaicz, G. 549
Zakarjás János 502
Zákonyi Mihály 115, 286
Zalai János *233*
Zalai Kápolnai András 269
Zalán Menyhért 53, 155, 192—194, *207*, 208, 209, 294
Zalka, Blasius de 64
Zalka János → Szalkai László
Zalka László 51
Zalkai László érsek → Szalkai László
Zambra Alajos 48, 49, 108, 121, 504, 513
Zamojszki János 284
Zápolya János → János király
Zápolya Zsigmond → János Zsigmond
Zarnóczi 377
Zasius, Ulrik 245
Zathey, Jerzy 95
Zátonyi Sándor 85
Zavatkay György 452

Závodnik Mihály 161
Závodszky György 61, 375
Závodszky Levente 81, 107, 109, 171, 364, 384, 544
Zavoreus, Dominicus 198
Zay Anna (Vay Ádámné) *501*
Zay Ferenc 268, 343, **344—345**
Zebegnyei János 352
Zegedinus, Caspar Fraxinus → Szegedi Kőrös Gáspár
Zeleméri László 254
Zelliger Alajos 89, 404
Zemplén György *450*
M. Zemplén Jolán 57, *77*, 455, 507
Zemplény János 360
Zentgiurgy, Gabriel → Szentgyörgyi Gábor
Zercheky, Benedictus (Szercseky Benedek) 62
Zerich Tivadar 236
Zermegh János 62, **345**
Zeyk János 553
Zibolen Endre 92, *400*
Žic, Nikola 218, *219*, 295, 302
Zichy Edmund 383
Zichy István 180, 183, 382
Zichy Jenő 518
Zichy Pallovicini Edina 454
Zichy Péter 361, 445
Zieglauer, Ferdinand 478
Ziegler, Christian 370
Ziegler, Johannes 378
Zigány Árpád 72
Zilahi János 360, 366, 410
Zilahi Károly 337, 369, 420
Zilahi Kiss Béla 205, 340
Zilahi Sámuel 478
Zimándi Pius 128, 340, 450, 478, 523, 525
Zimányi József 437
Zimmermann, Michael 82, 387
Zinner Ernő 94
Zipser, Jakob 465
Zipser Sándor 302
Zivuska Jenő 299
Zlemál Ágost 502
Zlinszky Aladár, 118, 233, 307, 422, 478, 480
Zlinszky János 230
Zlinszkyné Sternegg Mária 230
Zoch, Ivan 461
Zoerard András, Szent 172, *173*, *186*, 187
Zolnai Béla 89, *120*, 263, 287, 294, 310, 369, 422, 458, 481, 484, *494*, 501, 512, 520, *539*, *540*, 541, *547*, *548*,
Zolnai Gyula 47, *140*, 142, 143, *145*, 161, 162, 166, *167*, *177*, 196, 214, 266, *271*, 368, 419, 422, 523, 529
Zolnai Klára 210, 513
Zolnai László 287, 518
Zoltai Lajos 85, *321*, 322, 430, *432*
Zoltai László 405
Zoltán József 500, 509
Zoltán Sándor 299
Zoltán Vilmos 546
Zoltvány L. Irén *128*, 164, *171*, 245, 355, 480, 493
Zólyomi Szabó János 423
Zombori Andor 480
Zombori Hasznos Péter 376
Zondinus, Pavao 108
Zoványi Jenő 39, *40*, 44, 45, *46*, 67, 75, 80, 98, 100, 101, *103*, 105, *106*, 108, 116, *246*, *249*, 267, *270*, 278, 291—294, 297, *298—300*, 301, 303, 307, 308, 316, *317—319*, *321*, *322*, 326, 329—331, 334, *335*, 336, *339*, 351, *353*, *356*, 372, *373*, 384, 396, 412, 413, 425, *427*, 435, 437, *439*, *440*, 445, 454, 455, *456*, 457, *460*, 462, *464*, 468, 470, *471*, 474, 493, 530, 545
Zovenzonius, Raphael 199
Zrednai Vitéz János → Vitéz János
Zrínyi-család 274, 481, *482—484*, 485, 488
Zrínyi Ádám 483, 484
Zrínyi Ilona *419*, 433, 470
Zrínyi Károly 482
Zrínyi Miklós (XVI. század) 198, 265, 338
Zrínyi Miklós 63, 66, 68, 70, *71*, 134, *285*, 289, 351, 361, *363*, 365, 370, 379, *415*, 416, 417, 420, 450, 476, **478—489**, 512, 528, 539, 540, 545
Zrínyi Péter *441*, 459, *479*, *480*, 481, *483*, 484, 487
Zubriczky Aladár 301, 446, 447
Žudel, Juraj 397
Zurani István 345
Žužel, Franjó 302
Zvonarich György 353
Zvonarich István *353*
Zvonarits Mihály 351, 373, 445
Zwingli Ulrik *251*

Zsák J. Adolf 57, 137, 216, 240, 264, 363, 449, 544, 551
Zsakó István *276*, 551
Zsámboki János (Sambucus, Joannes) 62, 230, 240, *279*, 281, 314, **345—347**
Zsigmond király 61, 94, 184, 192, 197, *203*, 215, 230, 340
Zsigmond lengyel herceg 203
III. Zsigmond lengyel király 61
Zsigmond Ágost lengyel király 61
Zsigmond Ferenc *96*
Zsikó Gyula 370
Zsilinszky Endre 267, 373
Zsilinszky Mihály 59, 116, *230*, 307, 336, *337*, 343, 383, 418, 426, 460, 536
Zsindely Endre 250, *251*, 377
Zsindely István *109*, 170
Zsinka Ferenc 91, 103, *109*, 183, 246, 269, 274, 275, *383*, 440, 460, 483
Zsirai Miklós 549
Zsófia asszony (Huszti Pálné) 287
Zsoldos Benő 99, 268, 363, 388, 510
Zsoldos Ernő 337
Zsoldos Jenő 403, 468, 523, 541, *542*, 551,
Zsolnay Vilmos 128
Zsombori László 269
Zsupanek István 415

TARTALOMMUTATÓ

ELŐSZÓ (Vargha Kálmán—V. Windisch Éva) 5

BEVEZETŐ 11

AZ ÁTNÉZETT KIADVÁNYOK JEGYZÉKE 15

1. PERIODIKÁK 15

2. TANULMÁNYKÖTETEK 22

RÖVIDÍTÉSJEGYZÉKEK 27

1. PERIODIKÁK ÉS TANULMÁNYKÖTETEK CÍMÉNEK RÖVIDÍTÉSEI 27

2. CÍMLEÍRÁSI RÖVIDÍTÉSEK 34

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. BEVEZETÉS BIBLIOGRÁFIÁK, NÉVTÁRAK, KÖNYVTÁRAK) 39

Bibliográfiák 39

Régi magyar nyomtatványok, hungarikumok és énekeskönyvek bibliográfiái 39

Nyomtatványok 39

(Összefoglaló bibliográfiák 39 — A kérdés irodalma 39 — Pótlások és helyesbítések 39)

Hungarikumok 40

A kéziratos és nyomtatott énekeskönyvek bibliográfiája 41

(Összefoglaló bibliográfiák 41 — Pótlások és adalékok 41)

Nemzeti bibliográfia 1711 után 41

Irodalomtörténeti bibliográfiák 42

Kutatók tudományos munkássága 43

Több szakterületet összefoglaló bibliográfiák 44

Rokon tudományszakok fontosabb bibliográfiái 44

Klasszika- filológia 44

Művészettörténet 44

Néprajz 44

Neveléstörténet 44

Nyelvtudomány 44

Színháztörténet 44

Történelem 44

Zenetörténet 45

Névtárak, lexikonok, szótárak 45

Írói életrajzgyűjtemények, irodalmi lexikonok 45

Egyházi névtárak és életrajzgyűjtemények 46

Szótárak 46

Könyvtárak, katalógusok 47

Hazai könyvtárak 47
Általában 47
Budapest 47
(Egyetemi Könyvtár 47 — A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára 48 — Országos Széchényi Könyvtár 48 — Szabó Ervin Könyvtár 49 — Ráday Könyvtár 49)
Debrecen 50
Eger 50
Esztergom 50
Gyöngyös 51
Győr 51
Keszthely 51
Pannonhalma 51
Pápa 51
Pécs 51
Sárospatak 52
Sopron 52
Szeged 52
Szombathely 52
Egyéb könyvtárak 52

Külföldi könyvtárak 53
Anglia 53
(Cambridge 53 — London 53)
Ausztria 53
(Általában 53 — Bécs 53 — Göttweig 53 — Grác 53 — Németújvár 53)
Csehszlovákia 53
(Általában 53 — Alsókubin 54 — Kassa 54 — Késmárk 54 — Körmöcbánya 54 — Losonc 54 — Lőcse 54 — Nyitra 45 — Pozsony 54 — Turócszentmárton 55)
Hollandia 55
Jugoszlávia 55
(Általában 55 — Zágráb 55)
Lengyelország 55
(Általában 55 — Krakkó 55 — Poznan 55 — Varsó 55) .....
Németország 55
(Altenburg 55 — Drezda 55 — Freiburg 56 —Göttinga 56 — Halle 56 — Hannover 56 — Jena 56 — München 56 — Weimar 56 — Wittenberg 56 — Wolfenbüttel 57)
Olaszország 57
(Általában 57 — Milánó 57 — Nápoly 57 — Róma 57 — Velence 57)
Románia 57
(Általában 57 — Brassó 57 — Csíksomlyó 57 — Gyulafehérvár 57 — Kolozsvár 58 — Marosvásárhely 58 — Nagybánya 58 — Nagyenyed 58 — Nagyszeben 58 — Sepsiszentgyörgy 59 — Szatmárnémeti 59 — Székelyudvarhely 59 — Zilah 59)
Svájc 59
(Bern 59 — Lausanne 59 — Zürich 59)
Szovjetunió 59
(Beregszász 59)
Amerikai Egyesült Államok 59
Ismeretlen helyen 60

2. SZÖVEGKIADÁSOK 61
Gyűjteményes kiadások, sorozatok 61
Antológiák 69

3. AZ IRODALOM TÖRTÉNETE 71
Összefoglaló művek 71
Szintézisek 71
Idegen nyelven megjelent szintézisek 72
Áttekintések, elvi kérdések 72
Nyelv és stílus 73
A magyar vers 74
Műfaji áttekintések 74
A költészet 74
A világi költészet 74
A vallásos költészet 74
A próza 75
A szépprózа 75
Az emlékirat 75
A levél 75
Az egyházi próza 75
A dráma 76
A tudományos irodalom 76
A kalendárium 77
Egyéb áttekintések 77
Tématörténetek 77
A régi magyar irodalom utóélete 78

4. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI 79
Általános művelődéstörténet. Egyes művelődési ágazatok 79
Könyvek, könyvtárak 79
Forrásgyűjtemények, összefoglaló tanulmányok 79
Vegyes adalékok 79
A nyomdászat és a könyvkereskedelem 80
Általában 80
Vegyes adalékok 80
1526-ig 81
Összefoglaló tanulmányok 81
A magyar ősnyomdák 81
Magyar nyomdászok külföldön 81
A könyvkereskedelem 81
1527—1600 82
Összefoglaló tanulmányok 82
Vegyes adalékok 82
A könyvkereskedelem 82
1601—1711 83
Vegyes adalékok 83
1712—1772 83
Összefoglaló tanulmányok 83
Vegyes adalékok 83
A könyvkereskedelem 83
Az egyes nyomdák története 84
(Abrudbánya 84 — Bártfa 84 — Bécs 84 —

Besztercebánya 84 — Brassó 84 — Buda 85 — Csepreg 85 — Csíksomlyó 85 — Debrecen 85 — Enyed 85 — Eperjes 85 — Esztergom 86 — Győr 86 — A Hoffhalterek nyomdája 86 — Kassa 86 — Keresd 86 — Kőszeg 86 — Kismarton 86 — Kolozsvár 87 — Komárom 87 — A Landererek nyomdája 88 — Lőcse 88 — Manlius nyomdája 88 — Nagykároly 88 — Nagyszeben 88 — Nagyszombat 89 — Nagyvárad 89 — Pápa 89 — Puchó 90 — A Royerek nyomdája 90 — Sárospatak 90 — Sárvár 90 — Simánd 90 — Sopron 90 — Szeged 90 — Temesvár 90 — Trencsén-Zsolna 90 — Varasd 91 — Vimpác 91 — Vizsoly 91)

A hazai iskolázás 91
Általában 91
1526 előtt 92
Általában 92
Az egyes oktatási intézmények története 93
(A veszprémi egyetem 93 — A pécsi egyetem 93 — Az óbudai egyetem 94 — A pozsonyi egyetem 94 — Mátyás budai egyeteme 95)

1527—1772 95
Általában 95
(XVI. század 95 — XVII. század 95 — XVIII. század 95)
Az egyes oktatási intézmények története 96
(Debrecen 96 — Eperjes 97 — Gyulafehérvár-Nagyenyed 97 — Kassa 97 — Kolozsvár 98 — Marosvásárhely 98 — Nagyszombat 98 — Nagyvárad 99 — Pápa 99 — Podolin 99 — Sárospatak 99 — Sopron 100 — Egyéb oktatási intézmények 100)
Vegyes adalékok 100

A külföldi iskolázás 101
Összefoglaló tanulmányok 101
Az egyes külföldi oktatási intézmények 101
Anglia 101
(Általában 101 — Cambridge 101 — Oxford 101)
Ausztria 101
(Bécs 101 — Grác 102)
Csehország 102
(Olomouc 102 — Prága 102)
Franciaország 102
(Párizs 102)
Hollandia 103
(Általában 103 — Deventer 103 — Franeker 103 — Groningen 103 — Harderwijk 103 — Leiden 103 — Utrecht 104)
Lengyelország 104
(Krakkó 104)
Németország 105
(Általában 105 — Altdorf 105 — Erlangen 105 — Frankfurt a. O. 105 — Göttingen 105 — Halle 105 — Hamburg 105 — Heidelberg 105 — Herborn 106 — Jena 106 — Lipcse 106 — Marburg 106 — Rostock 107 — Stettin 107 — Strassburg 107 — Tübingen 107 — Wittenberg 107)
Olaszország 108
(Általában 108 — Bologna 108 — Ferrara 108 — Padova 108 — Perugia 109 — Róma 109)

Svájc .....
(Bázel 109 — Bern 109 — Genf 110 — Lausanne 110)
Vegyes adalékok 110
Állami és egyházi intézmények 110
A kancelláriák 110
A katolikus egyház története Magyarországon 111
Összefoglaló tanulmányok 111
Egyes katolikus egyházi intézmények (püspökségek, prépostságok, egyéb intézmények) 111
(Csanádi egyházmegye 111 — Egri egyházmegye 112 — Erdélyi egyházmegye 112 — Esztergomi egyházmegye 112 — Győri egyházmegye 112 — Kalocsai egyházmegye 112 — Munkácsi egyházmegye 113 — Nagyváradi egyházmegye 113 — Nyitrai egyházmegye 113 — Pécsi egyházmegye 113 — Váci egyházmegye 113 — Veszprémi egyházmegye 113)
Szerzetesrendek 113
(Ágostonrendiek 113 — Bencések 114 — Ciszterciták 114 — Domonkosok 114 — Ferencesek, minoriták 114 — Jezsuiták 114 — Karthauziak 114 — Pálosok 114 — Piaristák 115 — Premontreiek 115)
Hiteles helyek 115
Fraternitások 115
A protestáns egyházak története Magyarországon 115
Összefoglaló tanulmányok 115
Egyes protestáns egyházi intézmények 116
(Református intézmények 116 — Evangélikus intézmények 116)
A cenzúra 117
Összefoglaló tanulmányok 117
Vegyes adalékok 117

5. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL 118
Általában 118
Az antik irodalmak 118
Általában 118
Egyes antik szerzők 118
A középkori latin irodalom 119
A hazai német irodalom 119
Angol kapcsolatok 119
Délszláv kapcsolatok 120
Francia kapcsolatok 120
Lengyel kapcsolatok 120
Német kapcsolatok 121
Olasz kapcsolatok 121
Román irodalom 122
Szlovák irodalom 122
Egyéb kapcsolatok 123

II. A KEZDETEKTŐL 1526-IG

1. A KORSZAK IRODALOMTÖRTÉNETE 127
Összefoglaló irodalom 127

Szintézisek és összefoglaló tanulmányok ... 127
Egyéb áttekintések ... 128
Nyelv és stílus ... 128
A magyarországi latinság ... 129
Eszmei és művészi áramlatok ... 129
A clunyi bencés reform ... 129
A skolasztika ... 130
A misztika ... 130
A huszitizmus ... 130
Devotio moderna ... 130
A lovagi irodalom ... 131
Az irodalmi gótika ... 131
Mohács előtti humanizmus ... 131
A reneszánsz kezdetei ... 132
2. MŰFAJOK ... 134
A magyar nyelvű szóbeli költészet („ősköltészet") ... 134
Összefoglaló tanulmányok ... 134
Az ősi verselés ... 134
A líra ... 135
A munkadal ... 135
Ráolvasások, bájoló imák ... 135
Regös-énekek ... 135
Az epika ... 135
Általában ... 135
A Csodaszarvas-monda ... 136
Az Álmos-, ill. turul-monda ... 136
A honfoglalás és a kalandozások mondái ... 137
Középkori mondák ... 137
(A Tar Lőrinc-monda 137 — A Toldi-monda 137)
Balladák ... 138
A középkori énekmondók ... 139
A magyar nyelvű irodalom ... 140
A nyelvemlékek ... 140
Összefoglaló tanulmányok, közlések ... 140
A magyar nyelvű írásbeliség, helyesírás ... 141
A legrégibb szövegemlékek ... 141
(Halotti Beszéd 141 — Ó-magyar Mária-siralom 142 — Gyulafehérvári Glosszák 143 — Königsbergi Töredék 144 — Marosvásárhelyi Sorok és Glosszák 146)
Szójegyzékek ... 144
(Összefoglaló tanulmányok 144 — A Königsbergi Szójegyzék 144 — A Besztercei Szójegyzék 144 — A Schlägli Szójegyzék 144 — Egyéb szójegyzékek 144)
Glosszák ... 145
Vegyes magyar nyelvű szövegek ... 145
Hamisított nyelvemlékek ... 146
A magyar nyelvű költészet ... 146
Kiadások ... 146
(Megjegyzések, kiegészítések 146)
Összefoglaló tanulmányok ... 147
(Vallásos költészet 147 — Világi költészet 147)
A verselés ... 147
Az egyes emlékek részletirodalma ... 147
(A verses Katalin-legenda 147 — A legrégibb magyar csízió 148 — Szabács Viadala 148 — A László-ének 149 — A Soproni Virágének 149 — A Körmöcbányai

Táncszó 149 — Vásárhelyi András éneke 149 — Szabatkai Mihály: Cantio Petri Berizlo 149 — Emlékdal Mátyás király halálára 150 — Apáti Ferenc Cantilenája 150 — Geszti László éneke 150 — Csáti Demeter: Pannónia megvételéről 150)
Vegyes adalékok, vitatott hitelű verses emlékek .. 150
Nem hiteles emlékek 151
A magyar nyelvű kódexirodalom 151
Kiadások 151
(Sorozatok 151 — Antológiák, népszerű kiadások 152)
Kódex-családok és típusok, a kódexek sorsa 153
A kódex-irodalom forrásai 153
A kódex-irodalom műfajai 154
(Bibliafordítások; a huszita Biblia 154 — Legendák 156 — Példák 156 — A dráma 156 — Egyéb műfajok 157)
Az egyes kódexek részletirodalma 157
(Apor-kódex 157 — Bécsi-kódex 157 — Birk-kódex 158 — Bod-kódex 158 — Czech-kódex 158 — Cornides-kódex 158 — Debreceni-kódex 159 — Domonkos-kódex 159 — Döbrentei-kódex 159 — Érdy-kódex 159 — Érsekújvári-kódex 160 — Festetics-kódex 160 — Gömöry-kódex 160 — Guary-kódex 161 — Gyöngyösi-kódex 161 — Horvát-kódex 161 — Jókai-kódex 161 — Jordánszky-kódex 162 — Kazinczy-kódex 162 — Keszthelyi-kódex 162 — Könyvecske szent apostoloknak méltóságáról 162 — Krisztina-legenda 163 — Kriza-kódex 162 — Kulcsár-kódex 163 — Lányi-kódex 163 — Lázár-kódex 163 — Lobkowitz-kódex 163 — Margit-legenda 163 — Müncheni-kódex 164 — Nádor-kódex 164 — Nagyszombati-kódex 165 — Peer-kódex 165 — Példák könyve 165 — Piry-hártya 165 — Pozsonyi-kódex 165 — Sándor-kódex 165 — Simor-kódex 166 — Székelyudvarhelyi-kódex 166 — Teleki-kódex 166 — Thewrewk-kódex 166 — Tihanyi-kódex 166 — Virginia-kódex 166 — Vitkovics-kódex 166 — Weszprémi-kódex 167 — Winkler-kódex 167)
Vegyes adalékok 167
A középkor latin irodalma 167
Életrajzgyűjtemények 167
A latin nyelvű írásbeliség 168
Oklevelek 168
Összefoglaló tanulmányok 168
Az egyes oklevelekre vonatkozó irodalom 169
(A veszprémvölgyi adománylevél 169 — A pannonhalmi alapítólevél 169 — A tihanyi alapítólevél 169 — A dömösi prépostság adománylevele 169 — Egyéb oklevelek, vegyes adalékok 169)
A formuláskönyvek 170
(Kiadás 170 — Uzsai János: Ars Notaria 170 — Magyi János formuláskönyve 170 — Egyéb formuláskönyvek 170)
Törvények és az Intelmek 171
Törvények 171
Az Intelmek 171
Gesták és krónikák; egyéb történeti feljegyzések 172
Bibliográfiák, forrásismertetések 172
Gyűjteményes kiadások 172
Összefoglaló tanulmányok 174
Egyes kérdések 174
Az egyes művek részletirodalma 176

(Anonymus: Gesta Hungarorum 176 — Ricardus Relatio-ja és Julianus levele 179 — Rogerius: Carmen miserabile 179 — A hun-monda és hun-történet 180 — Kézai Simon: Gesta Hungarorum 181 — Küküllei János és a Névtelen Minorita krónikája 182 — A Képes Krónika 182 — A Budai Krónika 183 — A Dubnici Krónika 184 — Thuróczi János krónikája 184 — A Pozsonyi Krónika 184 — A szepes-szombati krónika 185)
Magyar vonatkozású külföldi krónikák 185
(A lengyel—magyar krónika 185 — Andreas Ungarus Descriptio-ja 185 — Heinrich Mügeln krónikái 185)
Vegyes adalékok 185
Legendák 186
Kiadások 186
Összefoglaló tanulmányok; vegyes adalékok 186
Az egyes legendák részletirodalma 186
(Mór püspök: Zoerard és Benedek legendája 186 — Az István-legendák 187 — A Gellért-legendák 187 — Az Imre-legenda 188 — A László-legenda 188 — A Margit-legendák 189 — Remete Szent Pál translatiója 190)
Külföldi legendák magyar vonatkozásai 190
(Az Erzsébet-legenda 190 — Boldog Ilona legendája 190 — Egyéb magyar vonatkozású külföldi legendák 190)
A költészet 191
Repertóriumok 191
Kiadások 191
Összefoglaló tanulmányok, vegyes adalékok 191
Az egyes emlékek részletirodalma 192
(Planctus 192 — Szent István verses históriája 192 — Egyéb emlékek 192)
Drámai művek 192
Szövegek 192
Irodalom 192
Az egyes emlékek részletirodalma 193
(Tractus stellae 193 — Húsvéti misztériumok 193)
Vegyes adalékok 193
A hittudományi irodalom 193
Összefoglaló tanulmányok 193
Egyes szerzők 193
(Gellért püspök 193 — Cerbanus 194 — Johannes Lemovicensis 194 — Paulus de Hungaria 195 — Alexander de Hungaria 195 — Johannes de Transylvania 195 — Andrea di Niccolo d'Ungheria 195 — Nicolaus de Mirabilibus 195)
A prédikáció 195
Összefoglaló tanulmányok 195
Egyes prédikációgyűjtemények és prédikátorok ... 196
(A pécsi egyetemi beszédek 196 — Michael de Ungaria 196 — Egyéb prédikációk 196)
A humanizmus latin irodalma 196
Általában 196
Bibliográfiák 196
Kiadások, adatközlések 196
Életrajzgyűjtemények, életrajzi adalékok 199
A költészet 200
Szövegek 200
Irodalom 200
A levél 200

Szövegek ... 200
Általában ... 201
Irodalom ... 201
(A levélíró Mátyás király 201)
A szónoklat ... 201
(Macedóniai László 201 — Egyéb szónoki művek 201)
A tudományos irodalom ... 201
Általában ... 201
Egyes szerzők ... 201
(Gellértfi János: De regimine pestilencie 201 — Sebesi Névtelen: Tractatus de ritu et moribus Turcorum 202 — Georgius de Hungaria: Arithmetika 202 — Egyéb tudományos irodalom 202)

3. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI ... 203
Művelődéstörténet ... 203
A magyarországi liturgia ... 204
Mecénások ... 204
A királyi udvar ... 204
Mátyás udvara ... 204
Jagello királyi udvarok ... 205
Főpapi és főúri mecénások ... 205
Összefoglaló tanulmány ... 205
Egyes mecénások ... 205
(Bakócz Tamás 205 — Báthory Miklós 205 — Csáky Miklós 206 — Ippolito D'Este 206 — Gosztonyi János 206 — Vetési Albert 206 — Egyéb mecénások 206)
Könyvek, könyvtárak ... 206
Összefoglaló tanulmányok ... 206
Liturgikus kéziratok és nyomtatványok ... 207
XI—XIII. század ... 208
Könyvtárak ... 208
Egyes kódexek ... 208
(A Szelepchényi-kódex 208 — A Hahóti-kódex 208 — Az Esztergomi Benedictionale 208 — Codex Albensis 208 — A Pray-kódex 208 — Egyéb kódexek 209)
XIV. század ... 209
Könyvtárak ... 209
Egyes kódexek ... 209
(A Vatikáni Legendárium 209 — Nekcsei Dömötör bibliája 209 — A Dante-kódex 210 — Egyéb kódexek 210)
Vegyes adalékok ... 210
XV. század ... 210
Könyvtárak ... 210
(A Korvina 210 — Kálmáncsehi Domokos könyvei 213 — Nagylucsei Orbán könyvei 213 — Filipec (Pruisz) János könyvei 213 — Egyéb könyvtárak 213)
Egyes kódexek ... 214
(Sztárai Máté kódexe 214 — Batthyány Boldizsár misekönyve 214 — Az egri Dante-kódex 214 — Szalkai-kódex 214 — Egyéb kódexek 214)
Nyomtatványok ... 215
Vegyes adalékok ... 215
1500—1526 ... 215
Könyvtárak ... 215
Egyes kódexek ... 216
Nyomtatványok ... 216
Vegyes adalékok ... 216

4. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL 217

Külföldiek Magyarországon ... 217
(Hieronymus Balbus 217 — Aurelio Brandolini Lippo 217 — Callimachus Experiens 217 — Paulus Crosnensis Ruthenus 218 — Bartolomeo Fonzio 218 — Hasišteini Lobkovic Bohuslav 218 — Helene Kottannerin 218 — Miklós modrusi püspök 218 — Felix Petančić 219 — Pietro Ransano 219 — Matteo Andreis da Trau 219 — Ludovico Tubero 220 — Pier Paolo Vergerio 220 — Egyéb külföldiek Magyarországon 220)

Az antik irodalmak ... 220

Angol kapcsolatok ... 221

Bizánci kapcsolatok ... 221

Cseh kapcsolatok ... 221
Középkor ... 221
A cseh—morva humanizmus és Magyarország ... 221

Délszláv kapcsolatok ... 222
Összefoglaló tanulmányok ... 222
Egyes kérdések ... 222

Francia kapcsolatok ... 222
Magyar témák a francia irodalomban ... 223

Lengyel kapcsolatok ... 224

Német kapcsolatok ... 224

Olasz kapcsolatok ... 224
Olasz humanisták magyar kapcsolatai ... 225
(Vespasiano Bisticci 224 — Diomede Carafa 226 — Alessandro Tommaso Cortese 226 — Giovanni Garzoni 226 — Giovanni Lodovico Vivaldi 226 — Egyéb olasz humanisták; vegyes adalékok 226)

Osztrák kapcsolatok ... 227

Egyéb kapcsolatok ... 228

5. EGYES SZERZŐK ... 229

Andreas Pannonius ... 229

Bonfini, Antonio ... 229
Bartholomeus Frankfordinus Pannonius ... 230

Galeotto, Marzio ... 131
Garázda Péter ... 232

Janus Pannonius ... 232

Kosztolányi (Polycarpus) György ... 235

Laskai Osvát ... 235
Lászai János ... 236

Maximilianus Transsylvanus ... 236
Megyericsei János ... 236

Nagyszombati Márton ... 237

Pécsváradi Gábor ... 237
Piso Jakab ... 237

Taurinus, Stephanus ... 237
Temesvári Pelbárt ... 238

Váradi János ... 239
Váradi Péter ... 239
Vitéz János ... 240
Werbőczy István ... 241
Wolphardus, Adrianus ... 242

III. 1527—1600

1. A KORSZAK IRODALOMTÖRTÉNETE ... 245
Összefoglaló irodalom ... 245
Összefoglaló tanulmányok és szintézisek ... 245
Adatközlések ... 245
Életrajzi adalékok ... 246
Az irodalmi nyelv és stílus ... 246
Eszmei és művészi áramlatok ... 247
A reneszánsz és humanizmus Mohács után ... 247
Az erasmusi humanizmus ... 248
A reformáció ... 249
Bibliográfiák ... 249
Általában ... 249
Luther hatása ... 250
Melanchton hatása ... 250
Bullinger és a svájci reformáció ... 251
Kálvin hatása ... 252
Az antitrinitarizmus ... 252
Az ellenreformáció kezdetei ... 253
2. MŰFAJOK ... 254
A költészet ... 254
Kiadások ... 254
Énekeskönyvek ismertetései ... 255
A világi költészet forrásai ... 255
(A Fanchali-Jób kódex 255 — Egyéb kódexek 255)
Az egyházi költészet forrásai ... 256
(Általában 256 — A Batthyány-kódex 256 — A Ráday-graduál 256 — Egyéb kéziratos források 256 — Nyomtatott források 257)
A verselés és dallamok ... 257
A világi líra ... 257
Összefoglaló tanulmányok ... 257
Anonym művek irodalma ... 258
(A Szendrői Hegedős-ének 258 — A Pajkos ének 258 — Telegdi Kata verses levele 258 — A „Fortuna sorsvetőkönyv" versei 258 — Egyéb szövegemlékek; vegyes adalékok 258)
A vallásos líra ... 259
Összefoglaló irodalom ... 259
Kisebb szövegközlések, vegyes adalékok ... 259
A verses epika ... 260
Összefoglaló tanulmányok ... 260
Anonym művek irodalma ... 260
(Szendrei névtelen: Szilágyi és Hajmási 260 — Szigetvár veszéséről 261 — Semptei Névtelen: Béla király és Bankó leánya 261 — Pataki Névtelen [Balassi Bálint?]: Eurialus és Lucretia 262 — Telamon históriája 262 — A Fortunatusról való szép his-

tória 262 — Apollónius históriája 262 — Drávai Névtelen: Rustan császár históriája 262 — Gergei Albert: Árgirus históriája 263 — Ihász Névtelene: Ali basa házasulásáról és haláláról 264 — Leucippe és Clitophon históriája 264 — Török császárok krónikája 264)
Vegyes adalékok ... 264
A latin nyelvű költészet ... 265
Összefoglaló tanulmányok ... 265
Egyes szövegek közlései; vegyes adalékok ... 265
A próza ... 265
A világi szépprózа ... 265
Összefoglaló tanulmányok ... 265
Anonym művek irodalma ... 266
(Poncianus históriája 266 — Igen hasznos és drága nemes receptum 266 — Salamon és Markalf 266 — A kopaszságnak dicsérete 266 — Egyéb prózai művek 266)
Az egyházi próza ... 267
Összefoglaló tanulmányok ... 267
Vegyes adalékok ... 267
Történeti művek, naplók, emlékiratok ... 268
Kiadások ... 268
Összefoglaló tanulmányok ... 268
Egyes szövegek közlései és ismertetései ... 268
Nem hiteles szövegek ... 269
A dráma ... 269
Kiadás ... 269
Összefoglaló tanulmányok ... 269
Anonym művek irodalma ... 269
(Komédia Balassi Menyhárt árultatásáról 269 — A Debreceni Disputa 270 — A három zsidó ifjú történetér] 270)
A tudományos irodalom ... 270
Összefoglaló tanulmányok ... 270
Szótárak ... 270
(A Murmelius-féle szójegyzék 271 — Calepinus szótára 271 — Egyéb szótárak 271)
Természettudományi és egyéb tudományos irodalom ... 271
(Lencsés György orvosi könyve 272)

3. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI ... 273
Művelődéstörténet ... 273
Mecénások ... 273
Az erdélyi fejedelmi udvar ... 273
Báthori István ... 274
Nádasdy Tamás és más főúri mecénások ... 274
Könyvek, könyvtárak ... 275
Könyvtárak ... 275
Vegyes adalékok ... 275

4. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL 276
Külföldiek Magyarországon ... 276
(Giorgio Blandrata 276 — Conrad Cordatus 276 —

Carolus Clusius 276 — Christian Francken 277 — Gablman Miklós 277 — Petrus Illicinus 277 — Adam Neuser 277 — Jacobus Palaeologus 277 — Antonio Possevino 277 — Philip Sidney 278 — Fausto Sozzini 278 — Francesco Stancaro 278 — Andronicus Tranquillus Dalmata 278)

Az antik irodalmak 278
Angol kapcsolatok 278
Délszláv kapcsolatok 279
Francia kapcsolatok 279
Lengyel kapcsolatok 279
Német kapcsolatok 280
Olasz kapcsolatok 280
Osztrák kapcsolatok 281
Szlovák irodalom 281
Egyéb kapcsolatok 282

5. EGYES SZERZŐK 283

Balassi Bálint 283
[Bánffy?] Gyöngyösi Gergely 290
Baranyai Decsi János 290
Basilius István 291
Batizi András 291
Berzeviczy Márton 291
Beythe András 291
Beythe István 292
Bogáti Fazekas Miklós 292
Bornemisza Péter 293
Brodarics István 295
Brutus János Mihály 295

Csabai Mátyás 296
Csáktornyai Mátyás 296

Dávid Ferenc 296
Deidrich, Georg 299
Dernschwam, Hans 299
Dévai Bíró Mátyás 300
Draskovich György 301
Dudith András 301
Dürr, Damasus 302

Enyedi György 303

Félegyházi Tamás 303
Forgách Ferenc 303

Gálffy János 304
Gálszécsi István 304
Georgievics, Bartolomaeus 305
Gyalui Torda Zsigmond 305
Gyulafy Lestár 305
Gyulay Pál 305

Heltai Gáspár 306
Honterus, Johannes 308
Horváth Gergely 311
Hunyadi Ferenc 312
Huszár Gál 312

Ilosvai Selymes Péter ... 313
Istvánffy Miklós ... 314
Istvánfi Pál ... 315

Kakas István ... 315
Kálmáncsehi Sánta Márton ... 315
Károlyi András ... 316
Károlyi Gáspár ... 316
Károlyi Péter ... 318
Komjáthy Benedek ... 318
Kovacsóczy Farkas ... 319
Kulcsár György ... 319

Laskai Csókás Péter ... 319
Lebel, Johannes ... 320

Melius Juhász Péter ... 320
Mindszenti Gábor ... 323
Monoszlói András ... 323

Nagybáncsai Mátyás ... 323
Németi Ferenc ... 323

Oláh Miklós ... 323
Ozorai Imre ... 325

Palatics György ... 325
Pécsi Lukács ... 326
Pesti Gábor ... 326
Pesti György ... 326
Pilcius Gáspár ... 326
Póli István ... 327
Pomarius, Christian ... 327
Purkircher György ... 327

Ráskai Gáspár ... 327
Reicherstorffer, György ... 327

Schesaeus, Christianus ... 328
Sculteti Severin ... 329
Sibolti Demeter ... 329
Skaricza Máté ... 329
Sommer, Johannes ... 329
Somogyi Péter ... 330
Stöckel, Leonhardus ... 330
Sylvester János ... 330
Szamosközy István ... 333
Szántó Arator István ... 334
Szegedi Gergely ... 335
Szegedi Kis István ... 335
Szegedi Kőrös Gáspár ... 336
Szegedi Lőrinc ... 336
Székely István ... 336
Szerémi György ... 337
Szikszai Fabricius Balázs ... 338
Szikszai Hellopoeus Bálint ... 338
Sziráki Balázs ... 338
Szkhárosi Horvát András ... 338
Sztárai Mihály ... 339

Telegdi Miklós ... 339
Temesvári János ... 340
Tinódi Sebestyén ... 340

Valkai András ... 342
Verancsics Antal ... 342
Verancsics Faustus ... 343

Wagner, Valentin 344
Wernher, Georg 344
Zay Ferenc 344
Zermegh János 345
Zsámboki János 345

IV. 1601—1711

1. A KORSZAK IRODALOMTÖRTÉNETE 351
Összefoglaló irodalom 351
Adatközlések 351
Életrajzi adalékok 352
Az irodalmi nyelv és stílus 354
Eszmei és művészi áramlatok 354
Kései humanizmus, sztoicizmus 354
Manierizmus 354
Ellenreformáció és jezsuitizmus 355
Barokk 355
Puritanizmus 355
Kartezianizmus 356
Coccejanizmus 356
2. MŰFAJOK 357
A költészet 357
Összefoglaló irodalom 357
Gyűjteményes kiadások 357
Összefoglaló tanulmányok 358
A verselés 359
Énekeskönyvek 359
Kéziratos énekeskönyvek 359
Nyomtatott énekeskönyvek 361
Egyes versek 361
Egyes szerzők szövegei és irodalma 361
Egyes anonym szövegek közlései és irodalma 361
(Csepreg romlásáról 361 — Kádár István éneke 362 — Verses etika 362 — A katekizmusi ének 362 — A nyúl éneke 362)
Vegyes világi versszövegek 362
Vegyes vallásos versszövegek 365
Egyes versek irodalma 366
Vegyes adalékok 367
Nem hiteles szövegek kérdése 368
A Thaly-féle „kuruc költészet" irodalma 368
A Thaly-féle „kuruc versek" hitelességének kérdése 368
Fiktív énekszerzők 369
(Losárdi Zsuzsánna 369 — Szőke Ambrus 369)
Egyéb nem hiteles és kétes hitelű szövegek 369
A latin nyelvű költészet 369
Egyes szövegek közlései, vegyes adalékok 370
A próza 370
A politikai irodalom 370
XVII. század 370
A Rákóczi-szabadságharc politikai irodalma 371
A világi szépprózа 371
Anonym művek irodalma 371

(Fortunatus históriája 371 — Szép Magelóna 371)
Egyéb szépprózai művek ... 372
A vallásos próza ... 372
Összefoglaló tanulmányok ... 372
A hitvitázó irodalom ... 372
Prédikációk ... 373
Imák ... 373
Egyéb egyházi próza ... 374
Történeti művek, naplók, emlékiratok ... 374
Kiadások ... 374
Összefoglaló tanulmányok ... 375
Egyes szövegek közlései és ismertetései ... 375
Hazai német történeti művek, naplók, emlékiratok ... 377
Gyűjteményes kiadások ... 377
Összefoglaló tanulmányok ... 378
Egyes szövegek közlései és ismertetései ... 378
A dráma ... 379
Kiadások ... 379
Összefoglaló tanulmányok és adatközlések ... 379
Anonym művek irodalma ... 379
(Filius prodigus 379 — Comico-tragoedia 379 — Actio Curiosa 379 — A bor, majd a víz dicséreti 380 — Kara Musztafa 380)
Egyes darabok közlései és ismertetései; vegyes adalékok ... 380
A tudományos irodalom ... 381
Összefoglaló tanulmányok ... 381
Egyes szerzők és művek ... 381
Kalend áriumok ... 381

3. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI ... 382
Művelődéstörténet ... 382
Mecénások ... 382
Az erdélyi fejedelmi udvar ... 382
Főúri mecénások ... 383
Lippay György ... 383
Szelepcsényi György ... 383
Teleki Mihály ... 383
Thurzó György ... 383
Thurzó Imre ... 384
Könyvek, könyvtárak ... 384
Magánkönyvtárak ... 384
Intézmények könyvtárai ... 384
Vegyes adalékok ... 385

4. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL 386
Általában ... 386
Külföldiek Magyarországon ... 386
(Johann Heinrich Alsted 386 — Isaac Basire 386 — Johann Heinrich Bisterfeld 387 — Mikuláš Drabik 387 — Joannes Amos Comenius 387 — Martin Opitz 392 — Daniel Speer 393) ...
Az antik irodalmak ... 393
Angol kapcsolatok ... 394
Délszláv kapcsolatok ... 394

Francia kapcsolatok ... 394
Lengyel kapcsolatok ... 395
Német kapcsolatok ... 395
Németalföldi kapcsolatok ... 396
Olasz kapcsolatok ... 396
Szlovák irodalom ... 397
Egyéb kapcsolatok ... 397

5. EGYES SZERZŐK ... 398

Ács Mihály, ... 398
Ács Mihály, ifj ... 398
Ádám János ... 398
Alvinci Péter ... 398
Apácai Csere János ... 399
I. Apafi Mihály ... 403
II. Apafi Mihály ... 403
Apáti Miklós ... 403
Apor István ... 404
Árkosi Benedek ... 404

Babocsay Izsák ... 404
Balásfi Tamás ... 404
Balassa Bálint ... 404
Barakonyi Ferenc ... 404
Bartha Boldizsár ... 405
Bayer, Johannes ... 405
Beniczky Péter ... 405
Bercsényi Miklós ... 406
Berger Illés ... 406
Bethlen Farkas ... 406
Bethlen Gábor ... 407
Bethlen János ... 408
Bethlen Miklós ... 408
Bocatius, Johannes ... 410
Bojti Veres Gáspár ... 410
Bornemisza Váczi Menyhárt ... 411
Borsos Tamás ... 411

Czeglédi István ... 411
Csécsi János ... 412
Csúzi Cseh Jakab ... 412

Dálnoki Veres Gerzson ... 412
Debreceni Ember Pál ... 413
Debreceni Kalocsa János ... 413
Debreceni S. János ... 413
Draskovich György ... 413

Ecsedi Báthory István ... 414
Eszterházy Miklós ... 414
Eszterházy Pál ... 415

Felvinczi György ... 416
Fiátfalvi György ... 416
Foktövi János ... 416
Forgách Simon ... 417
Franck, Valentin ... 417
Frölich, David ... 417

Gelei Katona István ... 417
Görgei Pál ... 418
Gyirwa Vencel ... 418
Gyöngyösi István ... 418

Hain Gáspár ... 423
Hajnal Mátyás ... 423
Halicius, Michael ... 424
Haller Gábor ... 424
Haller János ... 424
Hegyes, Andreas ... 425
Hegyfalusi György ... 425
Homonnai Bálint ... 425
Huszti István ... 425

Illésházy István ... 425
Illyés András ... 426

Jászberényi Pál ... 426

Kájoni János ... 426
Káldi György ... 427
Kalinka, Joachim ... 427
Kállói Fényes István ... 428
Kanizsai Pálfi János ... 428
Kassai András ... 428
Kemény János ... 429
Kereszturi Pál ... 430
Keserüi Dajka János ... 430
Kisztei Péter ... 430
Kocsi Csergő Bálint ... 430
Koháry István ... 431
Kolosi Török István ... 432
Komáromi Csipkés György ... 432
Komáromi János ... 433
Köleséri Sámuel ... 433
Kőröspataki B. János ... 433
Kőszeghy Pál ... 433
Kövesdi Pál ... 433
Kraus, Georg ... 434

Lackner Kristóf ... 434
Ladiver, Elias ... 434
Láni, Elias ... 435
Láni, Juraj ... 435
Laskai János ... 435
Lippai János ... 435
Lisznyai Pál ... 436
Liszti László ... 436
Lorántffy Zsuzsanna ... 436

Madách Gáspár ... 436
Magyari István ... 437
Masnicius, Tobias ... 437
Matkó István ... 438
Mederus, Petrus ... 438
Medgyesi Pál ... 438
Mihályko János ... 439
Mikó Ferenc ... 439
Mikolai Hegedűs János ... 439
Milotai Nyilas István ... 439
Miskolci Csulyak Gáspár ... 440
Miskolci Csulyak István ... 440

Nádasdy Ferenc ... 441
Nagy Szabó Ferenc ... 441
Napragi Demeter ... 442
Nyéki Vörös Mátyás ... 442

Otrokocsi Fóris Ferenc ... 442

Pálházi Göncz Miklós ... 443

Pápai Páriz Ferenc 443
Pathai István 444
Pázmány Péter 442
Péchi Simon 453
Pécseli Király Imre 453
Pereszlényi Pál 454
Pethő Gergely 454
Petki János 454
Petrőczi Kata Szidónia 455
Pilárik, Štefan 455
Pósaházi János 455
Prágai András 455
Püspöki János 456

I. Rákóczi György 456
Révay Péter 457
Rezik, Johannes 457
Rimay János 457
Rosnyai Dávid 459

Samarjai János 460
Sámbár Mátyás 460
Sebesi Ferenc 460
Séllyei M. István 460
Selyei Balog István 460
Simonides, Johannes 461
Sinapius Horčička, Daniel 461
Sinapius Horčička, Johannes 461
Somogyi Ambrus 461
Szalárdi János 461
Szathmári Baka Péter 462
Szatmárnémeti Mihály 462
Széchényi György 462
Széchényi Pál 462
Szenci Molnár Albert 463
Szentiványi Márton 466
Szentmártoni Bodó János 466
Szentpáli Ferenc 467
Szepsi Csombor Márton 467
Szepsi Laczkó Máté 468
Szirmay András 468
Szöllősi Mihály 468
Szőnyi Nagy István 468

Tarpai Szilágyi András 469
Telekesy István 469
Tholdalagi Mihály 469
Thordai János 469
Thököly Imre 470
Tofaeus Mihály 470
Tolnai Dali János 470
Tolnai Mihály 471
Toppeltinus, Laurentius 471
Torockai Máté 471
Tótfalusi Kis Miklós 471

Újfalvi Imre 474

Váradi Mihály 474
Vásárhelyi Gergely 474
Vay Ádám 474
Veresmarti Mihály 475
Vitnyédy (Witnyedy) István 475

Wathay Ferenc 476

Weiss, Michael ... 477
Wesselényi Anna ... 477
Wesselényi István ... 477
Zabanius, Isaacus ... 477
Zabanius, Johannes ... 478
Zrínyi Miklós ... 478

V. 1712 - 1772

1. A KORSZAK IRODALOMTÖRTÉNETE ... 493
Összefoglaló irodalom ... 493
Összefoglaló tanulmányok ... 493
Adatközlések ... 493
Életrajzi adalékok ... 493
Az irodalmi nyelv és stílus ... 494
Eszmei és művészi áramlatok ... 494
A janzenizmus ... 494
A pietizmus ... 494
A felvilágosodás előzményei ... 495
A késő-barokk és a rokokó ... 495
2. MŰFAJOK ... 496
A költészet ... 496
Kiadások ... 496
Összefoglaló tanulmányok ... 496
Énekeskönyvek ... 497
Egyes anonym szövegek közlései és ismertetései ... 497
(A Péró-felkelés énekei 497 — A Rákóczi-nóta 497 — Az 1764-i országgyűlésről szóló versek 497 — Egyéb verses szövegek közlései és ismertetései 497)
Vegyes adalékok ... 500
A latin nyelvű költészet ... 500
Összefoglaló tanulmányok ... 500
Vegyes adalékok, közlések ... 500
A próza ... 500
A világi próza ... 500
A vallásos próza ... 501
Történeti művek, naplók, emlékiratok ... 502
Kiadások ... 502
Egyes szövegek közlései és ismertetései ... 502
Hazai német történeti művek, naplók, emlékiratok ... 503
A dráma ... 503
Kiadások ... 503
Összefoglaló művek ... 503
Katolikus iskoladrámák ... 504
Protestáns iskoladrámák ... 506
Vegyes adatok ... 506
A tudományos irodalom ... 507
Összefoglaló tanulmányok ... 507
Egyes szerzők és művek ... 507

3. AZ IRODALMI ÉLET KERETEI 509
Művelődéstörténet 509
Mecénások 509
(Az Esterházyak udvara 509 — Barkóczy Ferenc 509)
A tudós társaság kérdése 510
Könyvek, könyvtárak 510
Összefoglaló tanulmányok 510
Egyes könyvtárak 510
Az első hazai hírlapok 510
Bibliográfiák 510
Összefoglaló tanulmányok 510
Az egyes hírlapok 511
(Mercurius Veridicus 511 — Nova Posoniensia 511 — Pressburger Zeitung 511)
4. KAPCSOLATOK, KÖLCSÖNHATÁSOK MÁS IRODALMAKKAL 512
Az antik irodalmak 512
Angol kapcsolatok 512
Francia kapcsolatok 512
Lengyel kapcsolatok 513
Német kapcsolatok 513
Olasz kapcsolatok 513
Egyéb kapcsolatok 514
5. EGYES SZERZŐK 515
Ágh István 515
Amade Antal 515
Amade László 515
Apor Péter 516
Bahil, Matthias 517
Bajtay J. Antal 517
Bárány György 517
Bél Mátyás 518
Benyák Bernát 520
Bertalanffi Pál 520
Bethlen Kata 520
Bod Péter 522
Brenner Domokos 524
Buchholtz, Georg, der Ältere 524
Buchholtz, Georg, der Jüngere 524
Buchholtz, Jakob 524
Czvittinger Dávid 525
Csécsi János, ifj. 525
Cserei Mihály 525
Csúzy Zsigmond 526
Fábri Gergely 527
Faludi Ferenc 527
Gerő György 529
Gyalogi János 530
Gyöngyösi Pál 530
Gyulai Ferenc (1674—1728) 530
Gyulai Ferenc (1714—1787) 530
Hadik András 530
Hajnóczi Dániel 531
Halmágyi István 531

Hannulik János Krizosztom 531
Hatvani István 531
Hell Miksa 532
Helmeczi István 532
Hermányi Dienes József 533
Hevenesi Gábor 533
Hriágyel Márton 533
Huszti András 534

Illei János 534

Juhász Máté 534

Kalmár György 535
Kaprinai István 535
Károlyi Sándor 535
Kelemen Didák 535
Kiss István 535
Kollár Ádám 536
Köleséri Sámuel, ifj. 536
Krman, Daniel 536

Lázár János 537
Losonczi István 537

Makó Pál 537

Maróthy György 538
Mikes Kelemen 538
Miskolci Szígyártó János 542
Molnár János 542

Nádudvari Péter 543

Padányi Bíró Márton 543
Pállya István 543
Palocsay György 543
Polgári Mihály 543
Pray György 544

Ráday Pál 544
Radvánszky János 545
Radvánszky László 546
II. Rákóczi Ferenc 546
Ribiny János 548
Rotarides Mihály 548

Sajnovics János 549
Sinai Miklós 549
Szathmári Király Ádám 550
Székely László 550
Szentábrahámi Mihály 550
Szilágyi Sámuel 551
Szőnyi Benjámin 551

Táncz Menyhért 551
Taxonyi János 551
Teleki József 551
Torkos József 552

Vargyasi Daniel István 552
Verestói György 553

Wagner Károly 553

NÉVMUTATÓ 555

TARTALOMMUTATÓ 617

BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARUM HUNGARICAE
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A kiadásért felel az Akadémiai Kiadó igazgatója
72.72788 Akadémiai Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Bernát György

A MAGYAR
IRODALOMTÖRTÉNET
BIBLIOGRÁFIÁJA
2.

A magyar irodalomtörténet bibliográfiája 1772—1849.

E nagy irodalomtörténeti vállalkozás második kötetében bibliográfiai feldolgozásban megtalálható mindaz, amit 1970-ig bezárólag a magyar irodalomtörténetírás a felvilágosodás korszakával és a reformkorral kapcsolatban létrehozott: a legfontosabb szövegkiadványok, monográfiák, tanulmányok, könyvkritikák és cikkek adatai. A közel egy évtized alatt végzett anyaggyűjtés eredményeként megszerkesztett kötet több mint 36 ezer tételt tartalmaz. A műfajelméleti részek után a jozefinizmus, a jakobinus mozgalom, a reformkor, a forradalom és szabadságharc irodalmi mozgalmainak szakirodalmát találja az olvasó, továbbá a magyar nyelvújítás, a testőrírók, a szabadkőműves mozgalom, a korabeli sajtó és színház bibliográfiai fejezeteit. A kötet eligazítást nyújt a korabeli stílusirányzatok (rokokó, klasszicizmus, szentimentalizmus, romantika, irodalmi népiesség, biedermeier) magyar vonatkozású anyagában is. Rendkívül gazdag a kötet személyi része, amelyben a korszak valamennyi jelentősebb írójának a bibliográfiája megtalálható. A magyar irodalomtörténetírás történetében ebben a kötetben került először sor a Petőfiről szóló szakirodalom valamennyi értékes tételének (több mint kétezer adat) bibliográfiai feldolgozására.

AKADÉMIAI KIADÓ
BUDAPEST

Ára: 124,— Ft